Čisło 1. — 7. januara. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Dopisy. — Ze Serbow: S Radworja. S Budyschina. S Budyschina. — S Budyschina. Se Židowa. S Wóßlinka. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

K nawjedženju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedža sa nje na prěnje schtwórtlěto 1865 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. we wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich postach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim postam schtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Swětne podawki.

Telegrafiske depesche wot zyłeho tydženja.

London, 1. januara. S Kalkutty (w Indiji) pißaja: Jendželske wójsko je ßylnu twjerdžisnu Dahnikote w kraju Butanje dobyło a pschi tym 2 wyschkow a 50 muži shubiło. (Butanski lud je mjenujzy rubježniski lud, kotryž stajnje rubježniske czahi do jendželskeje Indije czinjesche. Duž ßebi tam Jendželcženjo hinak pomhacz njemóžachu, hacž so dyrbjachu jich wójnszy pschimacz.)

Paris, 1. januara. W mjenje zusych póßłanzow bamžowy poßłanz dženßa khěžorej k nowemu lětu sbožu pschejesche. Napoleon jemu něhdže wotmolwi: Sbožopschecza diplomatiskeho korpsa, kotrež scze mi Wy prajili, ßu mje wyßozy swjeßeliłe; wone ßu wuras teje pschejenoscze, kiž ma bjes ludami knježicz. Budzcze pscheßwědcženi, so budu ßo tež s mojeje strony prózowacz, so by mje pschi mojich wobstejnosczach k druhim ludam stajnje wyßokowaženje a luboscz měra a prawdoscze wodziła.

Turin, 1. januara. Jako sapoßłanzy prěnjeje a druheje komory dženßa kralej k nowemu lětu sbóžo pschejachu, rjekny wón, so ßo w běhu měßaza januara do noweho hłowneho města (Florenza) spcheßydli.

London, 2. januara. S Newyorka pißaja: Unionski general Stoneman je Bristol, Abingdon a Gladesprings we sachodnej Virginiji dobył. — Powjescz, so je Sherman město Savannu dobył, njesda ßo wěrne bycz. Tola je tak wěle wěste, so je ju twjerdže woblehnył. — Bawma 132.

London, 3. januara. S Newyorka pißaja wot 23. decembra: Unionske wójnske łódže ßu psched Wilmington pschijěłe. Separatistiski general Hood je jedyn móst psches rěku Tenneßee dyrił. Unionski general Thomas sa nim czěri. Sherman steji hischcze psched Savannu. Pschedßyda Lincoln je porucził, so by ßo 300,000 muži pod bróń powołało. — Bawma 128.

Najnowsche.

Draždžany, 3. januara. Toskanska wulkowójwodka (ßotra Jeho majestoscze krala Jana) je dženßa na hrodže Brandysu (w Czechach) wumrjeła.

Paris, 3. januara. Prynz Napoleon (khěžorowy wuj) je wot khěžora sa městopschedßydu tajneje rady pomjenowany. — Bjes pjenježnikami je měnjenje korjeń dobyło, so lětßa měr wostanje. Akcije a statne papjery w płaczisnje horje du.

Sakſka. Po wosjewjenju wyſcheho kralowſkeho dwórſkeho marſchala chzyſchtej Jeju kralowſkej majeſtoſczi ſ prynzeßynu Sofiju teho dla, dokelž je teje ßlub ſ bajerſkim prynzom Korla Theodorom deklarirowany, na ßwjedżeń tſjoch kralow ſbožopſchecza pſchijecz a hewak też nowolětne ſbožopſchecza horjebracz. Ale dokelž je toſkanſka ſwudowjena hacž dotal pak w Czechach pſchebywaza, wjelwójwodka, ßotra Jeho majeſtoſcze krala Jana, wutoru 3. januara wumrěła, dha je tajke ſbožopſchecze hacž na dalſche wotſtorczene. — W hornołużiſkich brunizowych podkopkach bě w lěcze 1863 ſ zyła 58 ſaſtojnjkow a 1645 dżěłaczerjow, kotſiž ßu ſa zyłe lěto 178,230 tl. ſdy doſtali. Kóżdy dżěłaczeŕ je po tajkim ſa lěto něhdże 100 tl. ſaßłużił, ſchtož na tydżeń hiſchcze 2 tl. njeje. Wſcheje nadżěłaneje brunizy w lěcze 1863 bě 2,815,869 kórzow w płaczińſnje wot 238,847 tl. Zyhlow a briketow bu 4,481,000 w płaczińſnje wot 6040 tl. nadżěłanych. S zyła bě w lěcze 1863 w ſalſkich Hornych Łużizach 45 podpopkow a 11 ſjawnych twarow, hdżež ßo bruniza wukopowaſche. K wonwożenju a wodudżerżenju bě 20 parnych maſchinow ſ 219 konjazymi ßylnoſczemi a wyſche teho 7 wódnych kołow ſ 12 konjazymi ßylnoſczemi dżěławych. — W Sakſkej běſche w lěcze 1863 něhdże 1200 parnych maſchinow ſ 18,000 konjazymi ßylnoſczemi. — W ſakſkich Hornych Łużizach je 14 ludźi, kotſiž konje rěſaja a konjaze mjaßo k jědźi pſchedawaja. Woni ßu konſche lěto něhdże 200 koni w tajkim wotpohladanju ſarěſali a jich mjaßo najbóle w němſkich italſkich wßach rospſchedali. — W Pirnje bu wóndanjo jedyn 15lětny hólczeż, kotryž bě na ſchěny żeleſnizy kamjenje kładł, k 3lětnemu jaſtwu wotßudżeny. — W Schandawje je Bożn nóz wohoń wudyrił a jene domſke do popjeła pſchewobrocził. — Zwikaw ma nětko 21,328 a Miſchno 10,388 wobydlerjow. — W Pirnje buſchtaj wóndanjo jedyn komjenjocziſchczeŕ a jedyn maſchinytwarjeŕ ſe ßwojimaj żonomaj do jaſtwa wotwjedżenaj, dokelž ßo jimaj wina dawa, ſo ſtaj wopaczne weimarſke dżeżaczłoterſke bankonoty dżěłałoj a ßwojimaj żonomaj k rosnoſchowanju pſchepodawałoj.

Prußy. Pionier Kito, kotryž je Sserb ſ Delnych Łużiz a je pſchi dobywanju düppelſkich wobtwjerdżenjow mużnje wojował, je wot Jeho majeſtoſcze krala Wylema ſkotu medaillu doſtał. — Pruſki krajny ßejm je k 14. januara do Barlina powołany. Dokelž je to najpoßleńſchi dżeń, na kotryž móże ſ zyła powołany byez, dha chzedża ludźo ſ teho ßudźicz, ſo miniſterſtwo wulke pożadanje po nim nima a ſo je tu wěz teho dla tak daloko wotſtorkowało, hacž je to jenož mózno było. Wěſte je, ſo pak budża wótre ryeże bjes ſapóßłanzami a miniſterami wjedżene, pſchetoż miniſterſtwo je na ßwojim dotalnym ſtejiſchczu ſtejo woſtało a wjetſchina druheja komory też.

Barlin ma nětko 660,500 wabydlerjow a je ßo w poßlenich tſjoch lětach wo 123,500 duſchow pſchiſporił. Jeli to tak dale póndże, dha móże tuto měſto w lěcze 1874 lohko doſcz million wobydlerjow měcz. — Podjanſki półny probſt Pelldram w Barlinje je ſa biſkopa w Trieru wuſwoleny. Kral je jeho wólbu hnydom ſa dobru ſpóſnał. — Kral Wylem je pſchi ſkładnoſczi hodowneho ßwjedżenja miniſterpſchedßydże Bismarkej rjany dar darił a jemu pódla ßwoju woßebnu ſpokojnoſcz ſ jeho dotalnym ſkutkowanjom wuprajił. — Ssydomnacze wjetſchich ryczerſkich ſchleswigholſteinſkich kublerjow je adreßu na krala póßłało, w kotrejž ßo ſa to wupraja, ſo by ßo Schleswig-Holſtein nětak ſ Pruſkej ſjenocził. Kral je tajku adreßu pſchijał.

Rakußy. Rakuſke knježerſtwo drje we naſtupanju Schleswig-Holſteina ſ pruſkim hiſchcze pſches jene njeje a nochze też we wſchěm tak ſkutkowacz, kaž ßebi to Pruſka żada. Ale pruſke miniſterſtwo cżini w tajkim napohladanju ſ wjetſcha tola, ſchtož chze; pſchetoż ſ Rakuſkej w tu khwilu tak hubjenje ſteji, ſo ßo ſważicz njemóże, w politiſkich naležnoſczach nješchto cżinicz, ſchtož by ßo pruſkemu miniſterſtwu njeſpodobało. — W Benezianſkej je polizia wubjerk ſběżkarjow wußlědźiła, kotryž ßo woßebje wo to prózowaſche, ſo by bróń, muniziju a dalſchu revoluzionſku potrjebu ſa italſkich ſběżkarjow w Benezianſkej wobſtarał. — Pruſki kral je woběmaj khěżorſkimaj dżěſczomaj kraßny bożedżěſczowy ſchtom ſe wſchelakimi drohimi darami póßłał.

Franzowſka. Khěżor je pſchi ſkładnoſczi ſbożopſchecza, kotrež ßo jemu nowe lěto wot zuſnych póßłanzow doſta, prajił, ſo je jeho wotpohladanje, na ſdżerżenje měra dżěłacz. — Dokelž hewak runje niczo druhe ważniſche njeje, wo cżimž by ßo ryczecz měło, dha jednaja franzowſke nowiny w tu khwilu wjele w pißmu, kotrež je bamž Pius IX. pod pomjenowanjom „encyklika“ wudał. W tutej encyklicy je ßo wón mjenujzy ßylnje pſchecziwo wſchelakim wobſtejenjam nowiſcheho cżaßa wuprajił a je ſatamał. Bjes druhim je ßo wón też pſchecziwo temu wuprajił, ſo by ßebi żadyn lud ßam ßwojeho krala abo wjerſcha wuſwolicz ßměł, a to dawa nětko franzowſkim khěżorſzy ſmyßlenym nowinam witanu ſkładnoſcz, na bamża ßwaricz; pſchetoż Napoleon je dże, kaž je ſnate, wot franzowſkeho luda wuſwoleny. Wyſche teho wumjetuja franzowſke a w druhich podjanſkich krajach wukhadżaze nowiny bamżej, ſo bamżiſtwo njeje na żane waſchnje ſ cżaßom pokrocziło, ale ſo hiſchcze w 13. abo 14. lětſtotetku ſteji, hdżež ßo w żanym ſchcheſczijanſkim kraju ani na zyrkwinym ani na politiſkim polu niczo ſtacz njeßmjedźiſche, ſchtož bamż ſa dobre ſpóſnacz nochzyſche. — Franzowſzy pjenjeżnizy ßu teho twjerdeho pcheßwědczenja, ſo chze khěżor ßwěru ſa ſdżerżenje měra ſkutkowacz a duż po-

cźinaja wschelake akcije a pjenježne papjery w płaczisnje saßo bóle horje hicź.

Rußowska. Nowe postajenja, po kotrychž maja ßo pólske klóschtry, hischcze wobstejaze, pschichodnje sarjadowacź, ßu nětko wuschke. Wot mužskich klóschtrow ßmědźa 25 a wot žónskich 10 dale wobstacź a ßu pod visitatorow, wot wyschnoscze postajenych, stajene.

Amerika. S Newyorka pißaja, so ßu unionistojo saßo jenu bitwu nad generalom Hoodom dobyli. Hewak nowiny hacź do ßrjedy wjeczora žane ważne powjesce s amerikanskeho wójnischcza pschinjeßke njeßu.

Dopisy.

Stollberg, 26. decembra. Hacź runje mamy trochu ßylnu symu, dha je na polach a łukach tola jenoź tejko ßněha, so ßu kaž se ßelu poßypane. Syma ßo nam tudy hewak wjetscha bycź njesda, hacź je we Łužizach wokoło Lěwałda, Mało- a Wulkodažina. Hród Hoheneck, ¼ hodźiny wot jow sdaleny, leži něhdże 100 łohczi na prjódkstejazej skale wysche nascheho města a je jedyn wot najrjeńschich hrodow w Sakskej a s wyßokimi schtomamy wobdaty. Khěže města Stollberga doßahaja skoro hacź k hrodej horje. Wjeß Hoheneck leži pola hrodu k wjeczoru na woběmaj bokomaj schußeja k Zwönizam. Zyła wokolnosćz je jara romantiska a wopytanja hódna.

Wczora bu nowa rjana khapalnja w tudomnym hrodże wot k. eforuša s rjanej ryczu a pożohnowanjom poßwjeczena.

Dokelž je bjes wobydlerjemi kralowskeje krajneje džełaczerńje pschezo mjenje abo wjazy Sserbow, dha ma nasch krajan J. Melda ważne pola džeławoscze a móże se ßwojej serbskej ryczu wjele žohnowanja bjes hohenecskimi Sserbami skutkowacź.

Ze Serbow.

S Radworja. W sandźenym lěcze je ßo w naschej wožadze narodźiło 58 džěczi a wumrjeło je 55 wožobow, a to 21 małych džěczi a 34 wotrosczenych. Pschipowjedanych bu 26 porow, wot kotrychž ßo 11 porow tudy wěrowasche. K Božemu blidu je tu 1500 pobyło.

S Budyschina. W tudomnej pětrowskej wožadze bě w sandźenym lěcze 4756 spowjednych, po tajkim 6 wjazy, dyžli w lěcze 1863, k czemuž je pak pschipomnicź, so běsche wójsko tón krócź ßylnische, so je po tajkim po prawym s wožady 231 spowjednych mjenje było. Bjes nimi bě 150 paczerskich džěczi a to 82 hólzow a 68 holzow; 527 wot wójska, 202 wot gymnasija a 337 woprajenych.

Narodźiło je ßo 279 džěczi, 38 mjenje dyžli lěto prjedy, a to 155 hólzow a 124 holczkow; bjes nimi bě 35 njemandźelskich, 19 mjenje jako 1863.

Pschipowjedanych bu 149 porow, 17 wjaz jako 1863; wěrowanych bu tudy 69 porow.

Semrjeło je 260 wožobow, 6 mjenje hacź lěto prjedy. Najstarscha wožoba bě 89¼ lěta.

W michalskej wožadze bě w sandźenym lěcze 9076 spowjednych, 233 mjenje hacź w lěcze 1863. Bjes nimi běsche 124 paczerskich džěczi, jako 61 hólzow a 63 holzow, a 168 woprajanych.

Narodźiło je ßo 183 džěczi, 13 wjaz hacź lěto prjedy, a to 101 ßynkow a 82 džowczicźkow. Bjes nimi bě 27 njemandźelskich (17 mjenje dyžli w lěcze 1863).

Pschipowjedanych bu 86 porow, 8 wjaz dyžli lěto prjedy, a 40 bu tudy wěrowanych.

Semrjeło je 123 wožobow, 23 mjenje hacź w lěcź 1863. Bjes nimi bě 52 džěczi.

W budyskej podjanskej wožadze běsche w sandźenym lěcze 3668 spowjednych, po tajkim 210 wjazy, hacź lěto prjedy.

Narodźiło je ßo 113 džěczi, 28 wjaz hacź w lěcze 1863, a to 58 hólczkow a 55 holczkow. Bjes nimi bě 20 njemandźelskich, 9 wjaz dyžli lěto prjedy.

Pschipowjedało je ßo 55 porow, 11 wjaz hacź lěto prjedy a bu 15 porow tudy wěrowanych.

Semrjeło je 87 wožobow, 3 mjenje dyžli w lěcze 1863.

S Budyschina. Pschi poßlenim ludliczenju běsche tudy 15,328 wobydlerjow, tak so bě jich 1149 wjaz, dyžli w lěcze 1861, hdźež ßo jich 11,209 naliczi. Ale dokelž poßlenje ludliczenje runje do czaßa trjechi, hdźež bě sakse wójsko pad bróń powołane a teho dla też w Budyschinje něhdże 1000 muži wójska wjaz hacź hewak, dha dyrbi jedyn tutu summu wotczahnycź, tak so je ßo tudomne wobydlerstwo po prawym jenoź wo 149 duschow pschisporiło. — Pschi poßlenschim ludliczenju bě w Budyschinje 11,275 lutherskich, 1048 podjanskich, 10 němskokatholikow, 17 reformirtskich a 8 židow, kaž też 2565 Sserbow. W lěczi 1861 bě tudy 2497 Sserbow, ta so je ßo jich liczba w Budyschinje w tych poßlenich tsjoch lětach wo 68 duschow pschisporiła. W lěcze 1858 bě jich jenoź 2082, tak so je budyske Sserbstwo wot 3. decembra 1858 hacź do 3. decembra 1864 wo 438 duschow pschibyło.

S Budyschina. Knjes seminarski wucźer Fiedler bu tón tydźen sa statneho wucźerja powyscheny a je sandźenu ßrjedu statnu pschißahu na kralow-

ſkej krajſkej direkziji wotpokožił. W naſtupanju präparandy je wón pjerža ſa wyſcheho wučerja poſtajeny. S.

Se Židowa. Dokelž je tudomna wukhowarnja małych dźěći a dźěćaza dźělanſka ſchula woßebje ſ uſchiſčinjenjom wyßokoćeſćeneje knjeni mandźelſkeje k. krajneho ſtarſcheho ſ Thielau do žiwjenja ſtupiła a wot njeje hižom 13 lět ſe wſchej luboſću a ſtarobliwoſću hladana a pytana, dha bě tudomna gmejnſka rada wobeju dźělow wobſankniła, knjeni ſ Thielau ſe ſtrony gmejny najnaležniſchi džak prajicz a bě tež poſtajiła, ſo ma ßo Jej k ſjawnemu wopokaſtwu tajkeho ſmyßlenja džakne pißmo pſchepodacz. S tajtim, kraßnje wuwjedźenym pißmom poda ßo wuſwolena deputazia, mjenujcy k. gmejnſki prjódkſtejeŕ Pjetraſch ſe Židowa, k. gmejnſki radźicjel Müßiggang ſe Ssmoliz a k. gmejnſki prjódkſtejeŕ Lukas ſ podhroda, nowe lěto k ſpomnjenej knjeni a pſchepoda ßo jej to pißmo, pſchi čimž k. Pjetraſch na wſche ſaßkužby knjenje ſ Thielau ſdobnje pokaſowaſche a ſa nje džak židowčanſkeje gmejny też ertnje wupraji. Knjeni ſ Thielau ßo ſa tu wopokaſanu čeſcz luboſnje džakowaſche a je židowčanſkej radże poſdźiſcho hiſchcze woßebje džakny liſt póßłała.

S Wóßlinka. Kaž ſ wěſtoſcu ßłyſchimy, dha je ßo naſch dotalny wučeŕ a kantor k. Ryčeŕ emeritirowacz dał a je na jeho měſto k. wučeŕ Fricža ſ Delneje Hórki powołany.

Přilopk.

* Do měſta Budyſchina bu w ſańdźenym lěcze 350,277 kórzow wſchelakeho žita pſchiwjeſene.

* W Oberleutersdorfje wudyri 3. januara rano w 5 hodźinach woheń w tamniſchej knježej Herrmannez piwarni a wotpalichu ßo wſchitke k piwarni ßłuſchaze twarjenja. Piwarzej je ßo něhdże 1000 kórzow ßłodu a jećmjenja, 24 centnarjow khmjela a t. d. ſpaliło a njeje ſnate, kak je woheń wuſchoł.

* Bamž je poručnoſcz dał; ſo bychu ßo pſchihoty k ßwjatoprajenju Polaka Joſafata činiłe.

* W lěcze 1864 je ßo 2131 jendźelſkich łódźow na morju pak zyle ſkaſyło, pak tola tak wobſchkodźiło, ſo ßo lědy wjaz trjebacz hodźa.

* W Rakonizach (w Čechach) wumrje 8. decembra wěſty Marko Čav, 110 lět ſtary. Wón bě nimale hacz do ßwojeje ßmjercze ſtrowy.

* W Staro-Gaßynje w Delnych Łužizach je ßo w nozy wot 28. k 29. decembra Hahnez ßuknowa fabrika wotpaliła. Jeje wobßedźeŕ bě někotre dny prjedy do Lipſka na maßu wujěł.

* W Pariſu měješche 27. decembra rěka Seina dźiwny napohlad. Wokoło 10 hodźinow rano wjeſeſche ßo mjenujcy na jene dobo tyßaz a woſpjet tyßaz wulkich myſchi na lodowych ſchkrutach po rěcy Seinje dele. Wot ſtołpow moſta Pont Neuf namaka pak jich wjele ßwoju ßmjercz, dokelž ßo tam ſchkruty roſraſchu a myſche buchu ſamjeczene abo ßo tepichu; jich ſbytk namaka pſchi moſcze Pont des Arts a Pont Royal na to ßamo waſchnje ßwoju ßmjercz. Wulkomyſchaza hońtwa, kotraž bě ßo w kloakach (wulkich podſemſkich pſchěrowach abo wonzuchach) wotdźerżała, hdźež běchu wone pſchi nětčźiſchej wulkej ſymje čźěkałe, bě wina, ſo na łód zoſachu, kiž jich do ßmjercze dowjeſe.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje;
31. decembra 1864.

Dowoz: 6195 kórcow.	Płaćizna w přerěžku														
	na wikach,								na bursy,						
	wyšša.			niža.			srjedźna			najwyšša			najniža.		
	tl.	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np	tl.	nß.	np
Pšeńza	4	15	—	4	5	—	4	10	—	4	17	5	4	12	5
Rožka	3	—	—	2	20	—	2	25	—	3	—	—	2	25	—
Jećmjeń	2	15	—	2	5	—	2	10	—	2	12	5	2	10	—
Wowß	1	25	—	1	20	—	1	22	5	1	25	—	1	20	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	27	5	—	—	—
Jahły	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kanabutry	—	19	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	7	5	—	—	—	1	2	5	—	—	—	—	—	—
Łane ßymjo	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 5. januara. 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5 np. 1 połnowažazy czerweny ſłoty abo dukat 3 tol. 5 nßl. 4 np.; winſke bankowki 87.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.
12 tl. 25 nßl. a 12 tl. 20 nßl.
pſchenża 46—57 tl., rožka 34—35 tl.,
(to je: ſa 25 pruſſich kórzow.)
rěpikowy wolij (njecziſczeny) 12½ tl. — nßl.
(Cziſczeny, kaž ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdże 1⅛ tl. drožſchi.)

Cabi sakskošlezyuskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždźan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wečor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wečor 6 h. 52 m.*; wečor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pſchiſankńjenje do a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pſchiſankńjenje do Zitawy.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozum wótřitnj a ludźi pódla škrěj etaj.

* * *

* * *

Hauß Depla. Wěsch, na cžoż druhdy najbóle ßwarja?

Mots Tunka. Ssnadź na żony!

H. D. Ale kal mózesch tola takle hrosnje ryczeć!

M. T. Nó, dha ßnadź na mużow?!

H. D. Ach, baj wschak!

M. T. Ale, na koho dha?

H. D. Na wjedro; pschetoż kóżdy by chżył ßwoje ßamßne wjedro měcź.

M. T. Haj, to je wěrno. A duż je też najlěpje, so ludźo cźinja protyku a Bóh wjedro.

Cyrkwinske powjesće.

Křćenej:

Michałska cyrkej: Jurij Ernst, Handrija Höhny, kheźkarja w Něwßezach, ß. — Ernst, Handrija Schmidta, żiwnoscźerja w Hruboczizach, ß. — Jan Pawoł, Jana Augusta Meßerschmidta, rěsnika na Židowje, ß. — Jan, Jana Brinta, żiwnoscźerja w Dźěżnikezach, ß. — Korla August, Jurja Nasdalaka, wobydlerja w Hownjowje, ß. — Jan Bohuwěr a Hana Marja, Jana Schmidta, wobydlerja pod hrodom, dwójniskej dźěscźi. — Korla Gustav, Handrija Hencza, kowarja-wobßedźerja w Brěsowje, ß.

Podjanska cyrkej: Rudolf Jurij, Michała Wagnera, kublerja w Ssmolizach, ß. — Marja Madlena, Jurija Khilana, kheźnika w Cźemjerizach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 16. decembra: Jan Ferdinand August Mösa, rěsnik na Židowje, 33 l. — 22., Pětr August, Khrystoła Hähnela, khżěkarja w Delnej Kinje, ß., 9 n. — 20. decembra: Jurij, Michała Buka, kheźkarja w Małym Wjelkowje, ß., 15 hodźinow stary. — 22 Bjedrich Wylem Walther, knježi schoßaŕ w Małßezach, 73 l. — 26., Madlena, Madleny Jakubez, wobydlerki w Bělcźezach, dź. 7 l. 9 m.

Nawěšt nik.

Dźiwocźanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo smeje jutsje njedźelu popołnju w dwěmaj hodźinomaj schromadźisnu. **Pětr Mónk.**

W mojich żelesowych khlamach ßu wschitke druźiny khachlow, pónwjow, platow, fabrikskich hosdźi, wschitke druźiny wosowych wósskow, dóńzowych wobruczow, wulki wubjerk pikow a ßekerzow, filkow, rěsny grat sa tyscherjow, każ też sa kóżdeho rjemjeßnika k dostaczu. Ja móżu wschitko na najlěpje poruczeć a pschedawam po fabrikskej płaczisnje.

Jurij Buhl we Wulkich Sdźarach.

Moja khěżniska żiwnosć cźo. 6 w Koblizach pola Wojerez je se ßwobodneje ruki na pschedań. K njej ßłuscheja zyle dobre twarjenja, jara rjane pola a łuki a wjele gmejnskeho wużitkowanja, so móże jedyn howjasy skót a też hußy s wulkim dobytkom wotcźahnycź.

Jurij Buhl we Wulkich Sdźarach.

Dokelż ßym dżenßa na sakładze wyßokeho ministerialneho poruczenja do pschißłuschnosćze wsaty, dżełam nětko ßamostatnje jako ryczńik a namaka ßo moja expedicia na mjaßowym torhoschczu w domje knjesa pschekupza Wehle, po 1 skhodże.

W Budyschinje, 4. januar 1865.

Ryczńik Dr. Hoeckner,
k. s. notar.

Němski Phönix,

wohenj ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Barlinſke wohenjſawěſczaze towarſtwo.

Sałożene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toleŕ.

Tuto hižom 52 lět wobſtejace towarſtwo bjerje ſawěſczenja pſche wóhnjowu ſchkodu horje po niſkich, ale twjerdych prämijach, hdyž ſawěſczeny ženje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Sawěſczenja wobſtararaj a wſchě wukożowanja dawataj

J. E Smoler, wudawaŕ Serb. Now.

G. Fasska w Ebersbachu,

W Budyſchinje. agentaj barlinſkeho wohenjſawěſczazeho towaŕſtwa.

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenož pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny broſtſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dybawoſczi, ſaźwanju, bróſtowym czerpjenju, ſchijowej wobczežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Moja nětko 5 lět ſtara dźowka czerpjeſche nimale ½ lěta na hroſny, ßo ſtajnje wróczazy kaſchel, kotryż běſche to dźěczo tak ſkaſył, ſo dyrbjachmy ßo najhórſcheho bojecz. Duž wobroczich ßo ſkónczńje hiſchcze k Mayerowemu, hižom tak huſto poručenemu běłemu broſtſyropej ſe ſkłada knjeſa pſchekupza Neumanna w Haynawje, a ſchtož ßo ſtoro k wěrje njepodobne ſdaſche, — jena bleſchka ſa 15 nßl. je moju dźowku tak ruczże a doſpołnje wuſtrowiła, ſo też, hacz runje je ßo nětko nimale lěto wot teho ežaßa minyło, ßo khoroſcz ani w najmjeńſchim ſaßo pokaſała njeje, czehož dla ßo teho woſtajicz njemóžu, tutón běły bróſtſyrop jako najlěpſchi, wſcho pſchetrechjazy ßrědk ſa tajke khoroſcze ſ połneho pſcheßwědczenja porucżicz.

Ober-Wittgendorf pola Haynawa, 9. junija 1864. **Kühn,** pohoncz.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym ſjenoczeny ſ jenym wulkim barlinſkim krawjtym pſchekupſtwom, tudy na mjaßowym torhoſchczu a w mojim różkatym domje czo. 150/78, kommißionſki ſkład

barlinſkeje mužazeje draſty

wotewrił, a je moje wotpohladanje, jenož dobru tworu pſchedawacz. Spomnjena draſta je tak tunja, ſo kóždy ſpokojeny ſ mojich khlamow póńdże.

C. Hanitſch.

NB. Mój ſkład je ſtajnje derje ſrjadowany a czinju woßebje też na ſchlofroki a hólczaze draſczenje ledźbne.

Dr. Whithowa wodźiczka ſa woczi

wot **Dr. Ehrhardta** w **Altenfeldzi** w **Thüringſkej**, ſ wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczeſczena wopokaſuje ßo bje wſchitkmi dotalnymi woczi hojazymi ßrědkami pſches ßwoje ſbożemne ſkutkowanje wſchědnje jako najkahodniſcha a najlěpſcha wodźiczka w tajkim naſtupanju, a może ßo jako dopokaſany hojazy a poßhlnjazy ßrědk a jako

wěſta pomoz ſa ludźi na woczomaj běduych

kożdemu poruczecz. Wona hoji wěſcze a rucze a be wſchitkich ſchkodnych ſjuwkow, woßebje pſchi ſaharjenju, ſczerpnenju, ßuchoczi, ßylſowanju a bjeżenju woczow, kaž tež pſchi ßkaboſzi po bjelmi a płaczi bleſchka ſ wukożowanjom jenoż 10 nßl., a dźeka ju jenoż woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldźi w Thüringſkej.

Skład ſa Budyſchin w hrodowſkej haptyzy.

Czeſczenym a lubym Serbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład cžaßnikow wſchitkich druzinow. Wſchitke porjedzenja ßo najwěſczišcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płaczišny.

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczże tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza** a **Schneider,** cžaßnikarjej na bohatej haßy w Liebuſchiz domje.

Parne kupele pola A. Droſchűtza.

Kupjele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wo 1 hodźiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkafacz.

Großowe

broſtkaramelle

najlěpſchi ßrědk k wotſtronjenju kaſchela a k połóženju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſcz pſchi ſaſymnjenju w ſymnym cžaßu.

Sa Budyſchin a wokolnoſcz w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kóždy cžaß na pſchedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Pſchekupſki wnczomnik pytany.

Hólczez wot ſprawnych ſtarſchich, kiž chze pſchekupſtwo nawuknycz, może k jutram abo tež, hdyž ßo żada, hiſchcze priedy, dobre měſto w Budyſchinje doſtacz. Pola koho? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Pola Aug. Schrötera w Plauena je w němſkej ryczi wuſchka a je ſa 10 nßl. w kniharni Smolerja a Pjecha doſtacz: „Hołbjer" **(Der Taubenfreund)** abo na naſhonjenjach wotpoczowaze roswucženje wo hołbinſtwje, woßebje wopißanje wſchelakich druzinow a podbruzinow hołbjow, jich hajenje, kubłanje, pizowanje, hładanje a wotczehnjenje, ſ pſchiwdacžom najwoßebniſchich a hacž dotal potajnych ßrědkow, hołbje ſ wěſtoſczu w hołbjeńzu ſdżerżecz, tak ſo ßo k druhim ſtadłam njepſchiwdadża, a lěkarſtwa k hojenju hołbjazych khoroſczow.

Schtwórty porjedżeny wudawk.

W kniharni Smolerja a Pjecha w Budyſchinje je ſa 9 nßl. doſtacz: **Sswjaty advent,** I., Wopominanja najwoßebniſchich wjeſchczenjow ſtareho ſakonja na Khryſtuſa, woßebje k natwarjenju w adventkim cžaßu. Na ßerbſki pſchełożił A. Sſykora, farar w Ssmilnej. II., Adventſka harfa. Sserbam ßerbſku podał M. Domaſchka, farar w Noßacžizach.

W ſpomnjenej kniharni je tež ſa 1 nßl. doſtacz: **Bibliſki pucznik** ſa wſchitke dny lěta 1865. Seſtajeny wot K. B. Kaniga fararja w Klukſcha a wudaty wot ßerbſkeho lutherſkeho towarſtwa.

Drjewowa aukcia

na delnjohórczanſkim reviru.

Pondżelu 16. januara t. l. rano w 9 hodźinach budża ßo w dubowym lěßu pſchi Dobroſchczach hrabu a loßy ſtejazeje brěſoweje a wolſchoweje walczinu, wutoru 17. januara t. l. rano w 9 hodźinach pola Makeje Dubrawy wyſche lipow a brěſowych ßymjenzow teho runja loßy brěſoweje a wolſchoweje walczinu

na pſcheßadżowanje

pod wuměnjenjemi, w termiji woſjewjomnymi, pſchedawacz.

We Wulkej Dubrawje 30. decembra 1864.

Schönig, hajnik.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je ſtarodawnych cžaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łżizomaj wſchědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobżernoſcz, płodzi wjele mloka a ſadżewa jeho wokißnjenje. Pakżik płaczi 4 nßl. a je k doſtaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

We wudawarni a knihikupstwach 10 nsl. lětnje.

Na kralowskich póstach 12½ nsl. lětnje.

wudawany wot towarstwa SS. Cyrilla a Methoda w Budyschinje.
Redaktor: Michał Hórnik.

Tutón prěni serbski katholski cyrkwinski czasopis wukhadza nětko hižom w tsečžim lětniku a pschinoscha wschitke ważnische cyrkwinske nowinki a wschelake powucine wěcy. Wosebje chce wón też lětsa dale nastawki ze stawiznow serbskich katholskich wosadow a jich dobroczerjow podawacz, katholsku chroniku „Z Łužicy a Sakskeje" dale wjesc. Pschi cyrkwinskich nowinkach wužiwa redakcia też druhoskowjanske czasopisy, z kotrychž so powjesce w němskich nowinach husto wjele pozdžischo podawaja.

Dotal wukhadžesche w pschemērje 12 stronow we wulkej wosmorcy (oktav), tak zo ma posleni lětnik 152 stronow. Jeli pak so liczba wotebjerarjow powjetschi, wudamy kóždy měsac 16 stronow a to w druhim schtwórtlětu dwójcy po 8 stronach za měsac.

Duž należnje žadamy, zo chcyli dotalni pschedpłaczerjo Pósła pschedpłaczenjo wobnowicz a też druzy dalocy a blizcy pschecželojo k tomu pschistupicz.

Katholskich Serbow a Słowjanow pschevroschujemy też k zastupjeoju do towarstwa swjateju Cyrilla a Methoda, kotrohož sobustawy maja kóždolětnje pok tolerja do pokładnicy płaczicz. Wyschе Pósła dostanu hischcze druhi serbski spis.

Prěnje czisło Katholskoho Pósła wuńdže za tydžeń.

M. Hórnik, sekretar towarstwa ss. Cyrilla a Methoda.

Drjewowe aukcije.

Lětusche drjewowe aukcije w minakalskim reviru jměja so zlědowaze dny:

12. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi hlinjanym hacze pola Khróšta;
19. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo w slinach pschi łupjansko-drobjanskim puczu;
9. februara t. l. stejaze brěsowe a wolschowe drjewo w czernschczach a
16. februara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi czernschczanskim hacze.

Sapoczatk w 9 hodžinach. Wosjewjenje pschedawanskich wuměnjenjow stanje so na aukcionskich dnjach.

W Drobach, 5. januara 1865. **Grunert.**

Podpisany ma jara rjane twarske drjewo, kaž też wjele deskowych klozow na pschedań.

Jurij Buhl we Wulkich Sdzarach.

Pola mje je wulka dželba hotowych žuchich mtynskich palzow na pschedań. **Jurij Buhl** we Wulkich Sdzarach.

Drjewowe aukcije.

na łupjanskim reviru.

10. januara t. l. stejaze brěsowe a wolschowe drjewo w nowym hacze, kaž też stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi minakalsko-łupjanskodubrawskim puczu. Shromadžisna pschi nowym hacze.
17. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi schwinczich jamach.
24. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi schwinczich jamach a w džělenych khójnach, j wjetscha twarske drjewo a klozy.
7. februara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi holczim hacze.

Sapoczatk w 9 hodžinach. Wosjewjenje pschedawanskich wuměnjenjow stanje so na aukcionskich dnjach.

W Bukowzy, 4. januara 1865. **Hirsch.**

Jedyn nježenjeny hetman może na jenym knježim dworje blisko Budyschina słužbu dostacz. Hdže? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciš: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 2. — 14. januara. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Bukez. S Cžornych Noßliz. S Budyschina. S Budyschina. S Budyschina. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Telegrafiske depesche wot zyłeho tydženja.

Paris, 6. januara. Wukas, w dženßnischim moniteura wotcžischcžany dowola biskopam wosjewjenje teho wotdžělenja encykliki, kotrež cyrkwinski jubileum nastupa bjes pschipósnacža klauslow, wurasow a formulow, kotrež sakonjam franzowskeho khěžorstwa, ßwobodam Franzowsow a saßadam galikanskeje zyrkwje napscheczjiwo steja.

Paris, 6. januara. Powjescž, so chze khěžor wójsko hódnje pomjeńschicž, skutkowasche derje na płacžisnu statnych papjerow.

Altona, 7. januara. Rakuski khěžor je ßwojeho dotalneho zivilneho kommißara w Schleswig-Holsteinje wotwołał a na jeho město barona Halbhubera postajił.

Triest, 7. januara. S Konstantinopla pißaja: Omer-pascha je cžežko skhorił. — S Tiflisa je powjescž pschischła, so je ruski general Lodomikow sa generalgubernatora w nowodobytym khokandskim thanacže pomjenowany.

Win, 9. januara. W dženßnischim poßedženju druheje komory bu wot ministra Schmerlinga wosjewjene, so je khěžor adreßu dostał a ministrej porucžił, to k nawjedženju dacž.

London 9. januara. S Newyorka pißaja wot 28. decembra: Unionski general Sherman je Savannu 22. decembra wobßadžił. Wón je tam 150 kanonow, 20,000 wałow bawmy a 800 muži sajał. Drusy wojazy běchu hižom prjedy cžekli. — Wójnske łódže, kotrež běchu pod admiralom Parkerom s Hampton-Roads psched Wilmington (separatistisku twjerdžisnu) pschijěłe, ßu ßo psched Fort-Monroe wrocžiłe. — General Thomas, kotryž sa separatistiskim generalom Hoodom cžěri, stejesche njedželu 25. decembra 20 jendželskich mil k połonju wot Kolumbije. — Bawma 115.

Telegrafiske Depesche.

Turin, 9. januara. Tudomne wojerske nowiny „Italia militare" pißaja: Wudawki sa italske wójsko budža na lěto 1865 wo 62 millionow lirow mjensche.

Paris, 10. januara. Franzowski minister finanzow wosjewjuje: Wojerske wudawki na lěto 1865 budža wo 44 millionow frankow pomjeńschene.

London, 10. januara. S Newyorka pißaja wot 31. decembra: Amiral Porter w bombardirowanju twjerdžisny Wilmingtona pokracžuje, ale general Butler je ßo, dokelž ßo se strony twjerdeho kraja žadyn prawy nadpad na Wilmington scžinicž njehodži, saßo do Fort-Monroe wrócžił. — S virginiskeho wójnischcža wosjewjuja, so chze separatistiski general Lee nadpad scžinicž. — General Hood njeje rěku Tenneßee pschekrocžicž móhł, dokelž unionske kanonowe cžołmy ßylnje na jeho wójsko tsělachu. — Bawma 118.

Kopenhagen, 11. januara. Po powjescžach se Stokholma budže ßo pjecža pschiwos žita do Finnlandskeje 15 lět bjes zła stacž ßměcž.

Paris, 11. januara. Tudy ßo powjeda, so budže khěžorka Eugenia pschi nowonarodženej džowcžizzy cžornohórskeho wjeŕcha kmótsicž; druhi kmótr je ßerbski wjeŕch Michał.

Najnowsche.

Draždžany, 13. januara. Tudy ßo powjeda, so dotalny minister kralowskeho domu, k. s Zeschau, wotstupi a na jeho město minister kultußa, k. s Falkenstein, stupi, teho město pak draždžanski krajski direktaŕ, k. s Koenneritz, dostanje.

Saſka. Kwaß prynzeßyny Sofije je dla wotemrjeczа jeje cžety, toſkanſkeje wjelwójwodki, na njewěſty cžaß wotſtorczeny. — Wo ſkutkowanju pólneho póſta, w Holſteinje ſa ſakſke wójſko liſty wobſtarazeho, mózemy ßlědowaze powjedacz. W cžaßu wot 17. decembra 1863 hacz do 17. decembra 1864 bu wobſtaranych 468 rekommandirowanych liſtow, 17,987 pjenjeznych liſtow ſ 83,831 tl. pjenjes, wyſche teho 892,841 tl. ſa wojerſku kaßu, dale 1549 paketow, kotrymž bě płaczišna wot 11,251 tl. napißana, potom 41,386 druhich paczikow, 515,400 do Sakſkeje pósßłanych a 347,700 ſe Sakſkeje doſtatych liſtow. Po tajkim 921,490 liſtow a paketow, tak ſo je kóždy muž ſakſkeho, 6000 wojakow ßylneho wójſka w Holſteinje 68 liſtow a t. d. doſtał a 85 wotpósßłał. — Nowy ſakſki zivilny ſakoń 1. měrza t. l. do ſkutkowanja ſtupi. — W Leisnigu je ßo 9. januara 10 domſkich wotpaliło. — W Neuſchönawje chzyſche 7. januara tamniſchi 60lětny korczmař a rychtař Wenzel něſchto ßyna ſ pſchatrow dele wſacz a ſtupi pſchi tym na jenu deſku, kotraž twjerdże njeleżeſche. S tutej ßuny ßo wón ſ pſchatrow dele a padże woßom łohczi wyßoko na wós, na hunje ſtejazy, a ſ tuteho na ßamo huno; a pſchi tym praßny jeho ſpomnjena, ſa nim leczaza deſka tak ßylnje do hłowy, ſo wón na měſcze morwy lezo woſta. — Budyſki wokrjeßny dawkſki radžiczel (Kreisſteuerrath) G. A. Kölz pſchindże jako tajki do Draždżan a na jeho měſto budże dotalny tajny finanzſekretař Robert Khryſtian Zenker do Budyſchina pósßłany. — Snaty Jan Ronga, kiž nětko w Frankfureże nad Majnom bydli, dżerżeſche wóndanjo w Miſchnu w towarſtwje tamniſchich ßwětleſchkarjow pſchednoſchk, w kotrymž k powſchitkomnej ſnjeßliwoſczi (we wězach wěry) a luboſczi napominaſche. — W Ebersdorfje namaka 3. januara wěſta Schluckwerderka pſches to ßwoju ßmjercz, ſo ßo pſchi woduczérpanju ſ lodojtkeje kromy wobßuny a do ſtudnje pany, hdżež dyrbjeſche ßo tepicz. — Wondano ßyny ßo wumjeńkař Häntzſch w Selenej Hrabowzy w polnej pjanoſczi ſa khachle a běſche tam tak dołho ſ khribjetom na nje ſeprjene, hacz ßo jeho draſta żehlicz pocza. Wón pak to njepytny, ale lehny ßo ſe żahkej draſtu do łoża, kotrež ßo po khwili tež żehlicz pocza. Bjes tym pſchindże pak jeho mandżelſka nuts a woheń bórſy poduży. — W knježim młynje w Rittersgrünje ßuny ßo tamniſchi młynk-najeńk wóndanjo do gratn a bu tam wot palzateho koła ſamjeczeny. Jeho ſtarſchi ßyn, kiž w młynzy běſche, ſaſtaji drje młyn tak rucże, hacz bě to mózno, ale młynk bě bjes tym hižom morwy. — W Wurzenje je ßo 6. januara tamniſcha Kölzſchcz mydłowa a ßwězowa fabrika po wulkim dżele wotpaliła. — Draždżany maja nětko 145,124 wobydlerjow a ßu ßo w poßlenich tſioch lětach wo 16,972 duſchow pſchiſporike. — Pſchi wulkim wětru, kiž 6. januara nimale po wſchej Sakſkej hawtowaſche, je ßo wjele ſchkody na tſěchach, domach a lěßach ſtako. W Lipſku buchu ſ jeneho, hiſchcze njedotwarjeneho domu kóſka ſwottorhane a na jenej druhej haßy wulki fabrikſki wuheń powaleny. — Na hrodże Auguſtusburgu je wětr tón ßamy dżeń też ſtraſchnje ſakhadżał. Pſchipołdnju w 1 hodżinje bě tak ßylny, ſo 16 łohczi ſchieferoweje tſěchi ſ deſkami a błyſkowodom wottorhny, wſcho w hromadże pſches ſahrody a dwór njeßeſche a je na ßudniſtwo a na wrota cžißny, hdżež wulki kruch rosraſy a wrótnika, kiž pod wrotami ſtejeſche, ſaraſy.

Prußy. Pruſki prynz Bjedrich Korla je ßo do Wina podał a powjeda ßo, ſo ſměje tam ſchleswig-holſteinſkich naležnoſczow dla ſ rakuſkim khěżorom jednacz. Pruſke knjeżerſtwo ßebi mjenujzy wulku prózu dawa, rakuſkeho khěżora k temu nawabicz, ſo by wón wotpohladanje pruſkeho knjeżerſtwa w nastupanju Schleswig-Holſteina ſa dobre ſpóſnał. A tajke wotpohladanje je drje najſkerje to, ſo chże pruſke knjeżerſtwo Schleswig-Holſtein ſ Pruſkej ſjenoczicz. — Barliſke nowiny powjedaja, ſo chże kral prjódſtejazy pruſki ßejm (landtag) tón ras ſaßo ßam wotewricz. (To ßo poßlenje raſy ſtako njeje, dokelž běſche kral ſ wjetſchinu ßejmſkich ſapóßłanzow jara njeſpokojny; pſchetož czi na żane waſchnje k powjetſchenju wójſka pſchiſwolicz nochzychu a żadachu ßebi wyſche teho, ſo by wojerſka ßłużba pěſchkow jenož dwě lěcze traka. Hacz chze kral ſ tym, hdyž ßejm ßam wotewri, pucz k ſjednanju bjes ßobu a ſapóßłanzami wotewricz, to dyrbi ßo w bliżſchich dnjach pokaſacz. —

Prynz Albrecht (ſtarſchi) je wóndanjo khětro wulki ſtrach pſchětracz dyrbjał. Wón wjeſeſche ßo mjenujzy na lohkim woſyczku, jako ßo jeho konjej ſpkoſcheſchtaj a ßo ani wot njeho ani wot pohonicza ſdżerżecz njedaſchtaj, hacz wós do něczeho ſtorczi a na kruchi roſlecza. Pſches to ßo ſta, ſo konjej ſtejo woſtaſchtaj a prynz ſ pohonczom bjes wobſchkodżenja woteńdże.

Rakußy. S Wina pißaja, ſo pruſki prynz Bjedrich Korla ſchleswigholſteinſkich naležnoſczow dla k rakuſkemu khěżorej njepſchijědże, ale druheho dla. (To jara k wěrje podobne njeje). — Khěżor na adreßu, kotruž bě druha komora wuradżiła a jemu poßłała, dale niczo wotmolwił njeje, hacz ſo je ju doſtał. (Druha komora bě tam mjenujzy wſchelake poruki wuprajiła, kotrež ßo jemu a miniſterſtwu njeſpodobachu). — Khěżor je pſchiſwolił, ſo by ßo ßerbſki narodny ſjěżd (Nationalkongreß) w bliżſchim cžaßu ſhromadżił. (Rakuſzy Sserbja maja mjenujzy to prawo, ßwój woßebny ßejm wotdżerżecz, na kotrymž ßo woßebje jich zyrkwinſke a ſchulſke naležnoſcze wuradżuja). — Bjes Peſtom a Peczi zyrkwjemi bu póſt wondanjo wot rubjeznikow nadpanjeny. Tuczi ſkónzowachu poſtillona a kondukteura, haj ſakkochu też te tſi ſapſchehnjene konje a dżěchu, jako běchu pjenjeżne

listy wurubili, swoju stronu. W tutych běsche pak runje wjele pjenjes byko. — Semrjeta tóskanska wjelwójwodka bu 9. januara we Winje se wschěmi czeszczemi, jej słuschazymi pohrjebana.

Paris. Franzowski sejm budże pjeczа 13. februara wotewrjeny. — Jenoż kruch encykliki, wot bamża Piusa IX. wudateje, je so po poruczносczi khěžora wot franzowskich biskopow wosjewicz směł. — Ruski wulkoknjas-naslědnik je so do Nizzy podał a tam zyły wěsaz januar wostanje. (W tychle dnjach je też ruski khěžor psches Barlin jěł, so by so k swojej mandželskej do Nizzy podał). — S Parisa pisaja, so budžetaj pschi nowonarodzenej dżowczičzy czornohórskeho (montenegrinskeho) wjercha Mikławscha franzowska khěžorka Eugenia a serbski wjerch Michał kmotsicz. (To rěka: wonaj samaj na kschczisna ujepóńdżetaj, ale so sastupicz dataj. — Czornohórska je słowjanske, wot južnych Sserbow wobydlene wjerchomnstwo, a mjesuje se Sserbiju, s Rakuskej a Turkowskej. Mandželska tamnischeho wjercha Mikławscha rěka Darinka.)

Ruſowſka. S Warschawy pisaja, so su tam wóndanjo poslenjeho potajneho sběžkarskeho warschawskeho měschczanostu wusledżili a do jastwa sadżili. Wón rěka Alexander Waschkowski, běsche we sběžkarskich naležnoszach jara dźěławy a bě wosebje k wobkranjenju krajneho banka pomhał. S pomozu tsjoch bankowych służownikow bě so jemu radżiło, sa tsi dny psches 3 milliony rublow w bankowkach s banka kranycz a je do wukraja pósłacz. Waschkowski je 25 lět stary a běsche student na petersburgskej universicze, swotkal bě so do Warschawy wrócził, hdyž hacz dotal pschebywasche a wschěm sledzenjam polizije hacz do poslenjscheho czasa so wuwinycz wjedżesche.

Amerika. Unionski general Sherman je separatistisku twjerdżisnu Savannu skónczinje dobył. To je sa unionistow wažna wěz, pschetoż nětko maja tola dobry pschistaw a hódnu twjerdżisnu, s kotrejež móża wot nětk s lohkoszu nadpady na smutskny separatistiski kraj czinicz, jón pómaku a pomaku po kruchach wobsadżicz a tak skónczinje hłowne separatistiske město Richmond wot wschitkich dróhow a puczow wotrěsnycz, po kotrychž hacz dotal zyrobu dostawasche. A na druhej stronje wot Richmonda je w poslenjschim czasu też zyły kraj Tenneßee unionistam do ruki panył; pschetoż separatistojo buchu blisko Nashwille tak jara wot unionistow sbiczi, so dyrbjachu czěkacz, tak jara hacz jenoż mózachu.

Ze Serbow.

S Bukez. Dotalny pomozny wuczeŕ w Dittelsdorfje, k. Jan Bohuwěr Wagner se Zornoßyk, je na město k. Mitascha, kotryž je wuczeŕstwo we Wulkim Dazinje nastupił, sa tudomneho tseczeho statneho wuczerja postajeny.

S Czornych Noßliz. Sandżenu srjedu rano w 7 hodżinach wudyri tudy woheń a je so Kubizez domske wotpalike. Wudowa Kubizowa a jeje dźěczi su płomjenjam jara mało wutorhnycz móhli a je so jim też wschelaki material spalił, kotryž běchu k porjedżenju domskich pschihotowali. Woheń je najskerje psches to wuschoł, so je so wuheń někak puknył.

S Budyschina. Dżeń 30. decembra konscheho léta mějesche so tudy sjawne sudniske jednanje pschecziwo Katharinje Sendżiz s Panjez, dokelž bě psches jeje njepschemyślenosci jedyn człowjek wo žiwjenje pschischoł. Ta wěz je pak tajka. Dopoldnja 24. septembra dźěłasche młynski gratdźěłaczeŕ Hornuff w nowoměschczanskim młynje w palzatym kole a w druhich s nim hromadze wisatych kołach. Njejapzy so pak te koła poczachu wjerczecz a Hornuff bu wot nich doßahnjeny a tak jara wobschkodżeny, so dyrbjesche po njedołhim czasu wumrjecz. Ta wěz běsche jara spodżiwna, dokelž tola žana woda na koła běžecz njemóżesche, ale bě spuschczadło dele spuschczene. Jako pak bórsy sa tym hladachu, pytnychu, so bě wódne koło mokre a so je spuschczadło, hacz runje saso dele spuschczene, tola dyrbjało wot někoho na khwilku horjeszczehnjene bycz. A to bě spomnjena wobskorzena sciniła. Wona bě mjenujzy s jenej druhej służobnej dżowku nimo młyna schła, tam k spuschczadłu stupiła a je tak hibnyła, so bě něschto wody pscheběžało, běsche pak spuschczadło na měsce saso dele stłóczika a wobej dżowzy běschtej potom dale schłoj. Wona k temu wschemu steji a je sebi psches to jenoż kusk žorta s Hornuffom sciniecz chzyła, njemyßlo, so budże tajki mały kusk wody koleża sawjertnycz a někoho do njesboża pschinjesc mózy. Wona bu skónczinje k schěszczměßaznemu jastwu wotßudżena.

S Budyschina. Kaž běsche na poslenjej shromadżisuje budyskeho ratarskeho towarstwa słyschecz, dha je so w sandżenym lěcze wot postajeneho knotarja něhdże 2820 knotow nakojiło.

S Budyschina. Pschi deschczowym a liwkim wjedrje, kotrež prěnje dny tuteho tydżenja mějachmy, bě woda na rězy Sprewi khětro pschibyła a běsche so lód pukacz poczał, a tu a tam wotpłował, tak so su někotre dźělby rěki bjes lodu. Tola pak su też wulke kruchi, hdyž je lód stejo wostał a dokelž woda, po nim běžaza, dla spěschneho sastupjenja mjersnjenja njeje wotběžecz móhła, ale s nowa kóžku lodu dostała, dha je wjele tyßaz, wosebje mjenschich rybow kónz wsacz dyrbjało. Schtwórtk bě woda hižom saso jara spanyła.

Přilopk.

* S Barlina pišaja, so je tam žona jeneho sastojnika na želesnizy knowemu lětu schtyri džěczi porodziła.

* Wo lipsczańskej nowolětnej maßy pišaja, so je šo tam koža derje pschedawała, woßebje płaczachu pódusch:, kiž šo tež dróžscho, hacž na Michała kupowachu. Druhe kože mějachu s wjetscha staru płaczišnu. Nowe njewobdžełane kože běchu tunsche, dokelž šo lětša wjele skotu rěsa. — Ssukno je šo nimale rospschedako, tola wosta płaczišna cžischczena.

* Wulki wětr a njewjedro, kotrejž tudy 6. januara mějachmy, stej w druhich krajach tež stracha doscz naczinikoj. S Nürnberga pišaja w tajkim nastupanju: „Na tsjoch kralow pschipołdnju w 1 hodžinje, jako jara šněh džěsche, sablyskny šo wysche města a sašłyschachmy hnydom šylne hrimanje. Pół hodziny posdžischo dohladachmy šo, so s tórma Lorenzskeje zyrkwje nimale se šameho kónczka płomjo won šgpa. Tam pak nichtón pschi tajkim wjedrje niczo pomharz njemóżesche. Něhdže w 2 hodzinomaj šo khorhojczka s kónczkom a kulu sašypny a woheń šo tak dołho palesche, hacž bě tórmowu tšěchu a stwiczku tórmarja skasył. Dalsche rosschěrjenje wóhnja bu pak wotwobroczene, tak so zyrkej šama niczo schkodowała njeje.

Psches Aschaffenburg czehnjesche tón šamy dżeń dopołdnja w 11 hodzinach njewjedro se šylnym błyskanjom a hrimanjom. — We Würzburgu dyri błysk tež do tórma jeneje zyrkwje a sapali jón, tak so mějachu tši hodziny džěkacz, prjedy hacž mózachu woheń podušycz. Tola běsche błysk tež jedyn wjelb w zyrkwi šamej rosrasył. — Stary hród Hohenrechberg, kiž na jenej horje steji, bu wot błyska sapalony a je šo hacž do murjow wotpalił. — We Wolfskehlenje je wulki wětr nowonatwarjeny tórm tamnischeje zyrkwje powalił.

* W jenych kamjeńtowuhlowych podkopkach w Belgiskej sapali šo wóndanjo sły powětr a je šo wot 113 hewjerjow, kiž tam džěkachu, 67 sadušyło.

* Psches Hamburg je konsche lěto 19,767 wošobow do Ameriki a Australije wuczahnyło.

* W Schpaniskej maja tak wjele šněha, šo šebi žiweje rady njewjedża, woßebje dokelž tam šněha a symy s zyka swuczeni njejšu. Nichtón tam žanych khachli nima a duž je tamnischim wobydlerjam syma, so je strach.

* W Bydgoszczu (Bromberg) je w nozy 4. januara pola hornczerskeho mischtra Wojciichowskzho woheń wudyrił a je psches to šydom czlowjekow wo žiwjenje pschischło, mjenujzy wěsta Fuchsowa a jeje schtyri džěczi, kaž tež dwaj hornczerskaj wuczomnikaj. Czi wschitzy w dwěmaj hornymaj stwomaj spachu a je woheń w jenej tuteju stwow nastał. Fuchsowa bě se šwojimi džěczimi na wopytanje pschěješka.

* W Dombrowzy wumrje wóndanjo jedyn muž, kiž běsche 103 lět stary. W šydomlětnej wójnje běchu jeho rußowscy wojazy w jenej wšy jako wopuschczene džěczo namakali a do Dombrowki pschinjeßli.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje 7. januara 1864.

Dowoz: 6195 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			srjedźna			na bursy, najwyš-a			najniž-a.		
	tl.	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	nr.	tl.	nßl	np	tl.	nß.	np
Pschenża	4	20	—	4	10	—	—	—	—	4	22	5	4	20	—
Rožka	3	2	5	2	17	5	—	—	—	3	2	5	3	—	—
Jeczmjeń	2	15	—	2	5	—	-	—	—	2	15	-	2	12	5
Wowß	1	25	—	1	20	—	—	—	—	1	25	—	1	22	5
Hróch	-	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	-	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	27	5	—	—	—
Jahły	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	15	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—
Kanabutry	—	19	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. šyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane šymjo	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.
13 tl. 5 nßl. a 13 tl. — nßl.
pschenża 47—57 tl., rožka 34—35 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korzow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. — nßl.
(Czischczeny, kaj šo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1 1/8 tl. drózschcha.)

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołuju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecżor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.†; wecżor 6 h. 52 m.*; wecżor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Zitawy.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Jurij Richard Maximilian, Jana Pentziga, schußejoweho běrki w Ratarjezach, š. — Jan August, Pětra Augusta Wobsta, sahrodnika we Wulkim Wjelkowje, š. — Hana Augusta Emma, C. A. A. Weitmüllera, wobydlerja na Židowje, dž.

Zemrjetaj:

Dżeń 29. decembra: Marja Theresia, Korle Augusta Mersiowskeho, wobydlerja w Brěsowje, dž., 15 n. — 30., Hana, njebo Jurja Dreßlerja, khěžkarja w Dobroschczach, wudowa w Delnej Kinje, 74 l.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótritnj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Swět je pokny dźiwnoſczow!

Mots Tunka. Schto dha pak je byko?

H. D. Hlaj, jako wóndano do jeneje pěkneje wjeſki pſchińdżech, dha mi dźiwnu wěz powjedachu. W tej wßy dżerża ßebi mjenujzy gmejnſkeho byka a tón je kóżde lěto pola druheho bura w pizy. Loni běſche to też tak, ale tón byk bě tak ſky, ſo běſche ſtraſchne, ßo jemu bliżicz. Wón ßo też ſkónczńje nikoho wjaz bojecz nochzyſche, tak ſo tón hoſpodař bobaka na njeho póßka.

M. T. Nó, teho drje ßo wón tola też bojał njeje.

H. D. Czicho, czicho! To pomhaſche; pſchetoż wón ßo pſched nim żakoßnje bojecz pocza, ale —

M. T. Kak dha ale?

H. D. Ale wón ſe ſtrachom wowrótni a duż żana druha rada njebě, hacż jeho rěſacz.

M. T. Je dha ßebi to lubicz dak?

H. D. Ně, wón ßebi na żane waſchnje bliſko pſchińcz njedaſche, tak ſo jedyn radżeſche, po kanonu do Draždżan póßłaez a jeho ſ njej ſatſělicz.

M. T. Nó, to budźiſche też droho byko!

H. D. To niz, pſchetoż woni chzychu tam po gmejnje jěcz; ale jedyn druhi měnjeſche, ſo je hkód hórſchi, hacż kanona. Duż jemu tſi dny niczo żracz njedachu, ſchtoż jeho tak ſmota, ſo mózachu jemu rjeczas pſches hkowu czißnycz a jeho ſaraſycz.

M. T. Haj, ßwět je pokny dźiwnoſczow!

Nawčeſtnik.

Weſtind. rum, bleſcha po 8 nßl.;
Punſcheßenz, bleſcha po 15 a 20 nßl.;
Arac de Batavia, bleſcha po 18 nßl.;
Biſchof,
ſe ſelenymi oraugami pſchihotowany, bleſcha 9 nßl.;
ſchlummerpunſcheßenz, bl. po 22 nßl.;
ſtary kognak, bleſcha po 20 nßl.

ma na pſchedań **Heinr. Jul. Lincke.**

Němski Phönix,

wohenj sawěsczace towarstwo w Frankfurezе nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenoż psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, bróstowym czerpjenju, schijowej wobczežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 ußl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Scherachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Drjewowe aukcije.

na kupjanskim revirу.

10. januara t. l. stejaze brěsowe a wolschowe drjewo w nowym hacze, kaž tež stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi minakalsko-kupjanskodubrawskim puczu. Shromadźisna pschi nowym hacze.

17. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi schwinczich jamach.

24. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi schwinczich jamach a w dźělenych khójnach, s wjetscha twarske drjewo a klozy.

7. februara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi holczim hacze.

Sapoczatk w 9 hodźinach. Wosjewjenje pschedawanskich wuměnjenjow stanje ßo na aukcionskich dnjach.

W Bukowzy, 4. januara 1865. **Hirsch.**

Drjewowe aukcije.

Lětusche drjewowe aukcije w minakalskim revirу smeja ßo sledowaze dny:

12. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi blinjanym hacze pola Khrósta;

19. januara t. l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo w slinach pschi kupjansko-drobjanskim puczu;

9. februara t. l. stejaze brěsowe a wolschowe drjewo w czernschczach a

16. februara t l. stejaze khójnowe schtomowe drjewo pschi czernschczanskim hacze.

Sapoczatk w 9 hodźinach. Wosjewjenje pschedawanskich wuměnjenjow stanje ßo na aukcionskich dnjach.

W Drobach, 5. januara 1865. **Grunert.**

Drjewowa aukcia

na delnjohórczanskim revirу.

Pón dźelu 16. januara t. l. rano w 9 hodźinach budźa ßo w dubowym lěßu pschi Dobroschczach hraby a loßy stejazeje brěsoweje a wolschoweje walczinу, wutoru 17. januara t. l. rano w 9 hodźinach pola Makeje Dubrawy wyschе lipow a brěsowych ßymjeńzow teho runja loßy brěsoweje a wolschoweje walczinу

na pschedawanje

pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, pschedawacz.

We Wulkej Dubrawje 30. decembra 1864.

Schönig, hajnik.

Drjewowa aukcia.

na lichanskich revirach.

Sstrjedu 25. januarat. l. rano wot 9 hodźinow boroschczach w khójnowe wuléßowane a wot wětra slomjene drjewo, kaž tež brěsowe drjewo w dothich hromadach.

Schtwórtk 26. januara rano wot ½9 hodźinow na sakhowskim revirу stejaze wolschowe drjewo, na lichanskim revira brěsowe drjewo a brěsowe ßymjeńzy k wukopanju, kaž tež stejaze khójnowe wužitkowe a palne drjewo po loßach.

Sapoczatk schtwórtk pschi tak mjenowanym sakhowskim krumwjazym hacze

Wuměnjenja budźa na aukcionskich dnjach k wjedzenju date. **Schönck.**

Drjewowa aukcia.

Stejaze khójnowe schtomowe drjewo, zyrkwi w Minakale ßłuschaze, ma ßo na ßlědowazych dnjach rano wot 9 hodzinow na pscheßadzowanje pschedawacz:

26. januara t. l. 122 loßow pschi puczu wot Khrósta do Kupoje a

23. februara na khrósczanskim reviru (pschi wulkodubrawskich mjesach). — Pschedawanske wuměnjenja ßo psched sapoczatkom kóždeje aukcije wosjewja.

W Drobach. **Grunert.**

Aukcia.

Pjatk jako 20. januara t. l. dopołnja w 10 hodzinach budu ja na tsižonjanskim reviru wschelake ßylne, ßrěnje a ßłabe twarske drjewo, kaž tež khětro wulku dzělbu klozow a tež palneho drjewa, wschitko stejaze, po loßach pschedawacz. — Shromadzisna w Handrikez korczmje w Tsjoch Zonach. — Wuměnjenja budza w termiji wosjewjene.

We Wulkich Sdzarach, 8. januara 1865.

Buhl.

Aukcia.

Wutoru jako 17. januara t. l. budu ja na rachlowskim reviru dopołnja w 9 hodzinach wschelake ßylne, ßrěnje a ßłabe twarske drjewo, wulku dzělbu klozow, kaž tež walczkowe sbytki na pscheßadzowanje pschedawacz. — Shromadzisna w Schołcziz korczmje w Rachlowje. - Wuměnjenja budza w termiji wosjewjenje.

We Wulkich Sdzarach, 8. januara 1865.

Buhl.

W mojich želesowych khlamach ßu wschitke druziny khachlow, pónwjow, platow, fabrikskich hosdzi, wschitke druziny wosowych wóskow, dóńzowych wobruczow, wulki wubjerk pikow a ßekerzow, filkow, rěsny grat sa tyscherjow, kaž tež sa kóždeho rjemjeßnika k dostaczu Ja móžu wschitko na najlěpje poruczecz a pschedawam po fabrikskej płaczisnje.

Jurij Buhl we Wulkich Sdzarach.

Moja thěžniska žiwnoscz czo. 6 w Koblizach pola Wojerez je se ßwobodneje ruki na pschedań. K njej ßłuscheja zyle dobre twarjenja, jara rjane pola a łuki a wjele gmejnskeho wužitkowanja, so móže jedyn howjasy skót a tež hußy s wulkim dobytkom wotczahnycz.

Jurij Buhl we Wulkich Sdzarach.

Podpißany ma jara rjane twarske drjewo, kaž tež wjele deskowych klozow na pschedań.

Jurij Buhl we Wulkich Sdzarach.

Pola mje je wulka dzělba hotowych ßuchich młynskich palzow na pschedań. **Jurij Buhl** we Wulkich Sdzarach.

Sserbskim burskim ßłužobnym dzowkam wobstara hnydom dobru ßłužbu s wyßokej sdu

Vermittlungsinstitut **E. Höhne**
in Chemnitz.

Czesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich druzinow. Wschitke porjedzenja ßo najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycze tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Liebuschiz domje.

Parne kupele pola
A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedzelu, wutoru a schwórtk wo 1 hodziny.

Kupjele sa knjesow: Njedzelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodzinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodzinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodzinje prjedy skasacz.

Pschekupski wuczomnik pytany.

Hólczez wot sprawnych starschich, kiž chze pschekupstwo nawuknycz, móže k jutram abo tež, hdyž ßo žadahischcze prjedy, dobre město w Budyschinje dostacz. Pola koho? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Jedyn nježenjeny hetman móže na jenym knježim dworje blisko Budyschina ßłužbu dostacz. Hdze? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Dokelž ßym dzenßa na sakładze wyßokeho ministerialneho poruczenja do pschißłuschnoscze wsaty, dzěłam nětko ßamostatnje jako rycznik a namaka ßo moja expedicia na mjaßowym torhoschczu w domje knjesa pschekupza Wehle, po 1 skhodze.

W Budyschinje, 4. januar 1865.

Rycznik Dr. Hoeckner,
k. s. notar.

Dickowa konceßionirowa a daloko wuwołana spodziwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze.

Powschitkomna aßekuranza sawěsczuje pschi rukowanskim fondsu wot 20 millionow schěßnakow;

a) twory, mobilije, žně a wscho hibite wobßedzeństwo;

b) kubła pschi puczowanju psche transportnu schkodu:

c) wona poskicza sawěsczenja na žiwjenje czlowjeka na najwschelaksche waschnje sa najtunische twjerde prämije a wudawa policy w pruskim kourancze.

Schkodowanja ßo psches generalnu agenturu w Lipsku po snatym liberalnym waschnju reguliruja a w pruskich tolerjach hnydom wupłacza.

K wschemu wukasowanju je rad hotowy

Julius Altmann,
hłowny agent sa Budyschin a wokolnoscz.

Schlesynske woheń sawěsczaze towaŕstwo we Wrótßlawju

s rukowazym kapitałom wot 3 millionow toleŕ prusk. kouranta

je mi agentnru sa města a wßy ßudniskich hamtow w Budyschinje, Wósporku, Lubiju, Kamjenzu a Rakezach pschepodało a poruczam ßo k wobstaranju sawěsczenjow psche wóhnjowu schkodu sa twjerde, po móžnosczi tunjo postajene prämije.

Tuto towarstwo saruna schkodowanja, kiž psches woheń abo s błyskom, psches wurumowanje a haschenje nastanu a poskicza pschi wjazolětnym sawěsczenju wažne dobytki.

Prospekty a sawěsczenske formulary móža ßo kóždy czaß darmo pola mje dostacz a ßym ja pschi sawěsczenju rad hotowy, kóžde požadane wukasanje wudzělicz.

W Maleschezach pola Budyschina, 1865.

Jan Wehla.

W Khróscze pola Minakała budza ßo 16. januara 1865 dopołnja w 10 hodzinach wjazore kórzy ležomnoscze brěsow, s młodymi dubami a t. d. naměschanych k wukopanju, kaž tež dzělba twarskeho drjewa a někotre kopy lenu na pscheßadzowanje pschedawacz. — Wscho dalsche w burskim kuble tam.

Czesczenym Sserbam s tutym k nawjedzenju dawam, so budze pschichodnu póndzelu 16. januara czehnjenje druheje klaßy 67. kral. saksk. lotterije. Hłowny dobytk teje ßameje je: 12,000 toleŕ.

S dobom poruczam ßo s rjanym wubjerkom lotterijowych loßow. Lotterijowy kollekteur

Carl Emil Jäger jun.
na swonkej lawskej haßy
s napschecza połměßaza.

Kaschczowe wupyschenja.

Wysche mojich zynowych kaschczowych wupyschenjow w 140 czißkach, dowolam ßebi tež na mój wulki wubjerk tajkich papjerjanych wupyschenjow po jara tunich płaczisnach kedzbliwe czinicz.

C. G. Wahrmann, zynlijeŕ
na žitnej haßy.

Czesczenym Sserbam tudomneje wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym ßo tudy jako krawz saßydlił a musku kaž tež žónsku drastu tunjo a po nowschej módze schiju.

Michał Sauer w Sserńjanach.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodzi wjele mloka a sadzěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Por lischczich rukajzow je namakany a móže ßo pó sarunanju wułozka sa wosjewjenje saßo dostacz pola kowarskeho mischtra Miczki we Kotezach.

Jedyn kowaŕski towarisch a jedyn kowaŕski wuczomnik móžetaj hnydom město dostacz w kowaŕni w Dobruschi.

Čo. 10 Łužičana je wušło.

Wot redakcije.

Na požadanje ßo tudy wobßwědcza, so tón list, kotryž je nam Khrystians Zech poßłał, niczo wopschijał nieje, wo czimž staj Hanß Depla a Mots Tunka w sańdzenych czißkach Serb. Nowinow ryczałoj. My ßmy teho dla Zechej tón list saßo dali, so móže ßo s nim psched kóždym wupokasacz.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišé L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 3. ~ 21. januara. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Něčzina. S Banez. S Budyschina. S Ketliz. S Khróšta. S Bukojny. S Kamjenza. S Błózan. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Telegrafiske depesche wot zyłeho tydzenja.

Barlin, 14. januara. Kral je dzenza zam zejm s dleschej ryczu wotewrił. Rycz wopschijesche pschecželniwe złowa, ale tež dotalne požadanja ministerstwa w nastupanju wójska.

Barlin, 14. januara. Prynz Bjedrich Korla je dzenza wjeczor do Wina wotjěł.

Win, 15. januara. Pruski prynz Bjedrich Korla je dzenza wjeczor we 8 hodzinach zem pschijěł. Wón bu wot arzywójwody Leopolda witany a wotstupi na khěžorskim hrodze.

Barlin, 16. januara. Prjedawschi pschedzyda Grabow bu dzenza saso wot druheje komory wuswoleny. Wón mějesche 222 hłosow a v. d. Heydt, kandidat konservativneje strony jenoz 31 hłosow. — Grabow pschi sapoczatku dzenznischeho posedzenja jara wótru rycz pschecziwo datalnemu skutkowanju ministerstwa dzerjesche. Komora jemu we tym zylnje pschihłosowasche.

London, 16. januara. S Newyorka pisaja wot 5. januara: Tudy zo powjeda, so je admiral Porter saso wot Wilmingtona wotjěł. — Separatistiski general Hood je reku Tenneßee pschekrocził, unionski general Thomas se zwojim zyłym wójskom sa nim czehnje. General Granger je zo mestu Mobilu hacz na 30 (jendzelskich) mil bliżił. — Wobydlerjo mesta Savanny zu zo w jenej shromadzisnje sa to wuprajili, so by zo kraj Virginia saso s uniju sjenocził.

Hamburg, 17. januara. S Kopenhagena pisaja, so je tam pruski posłanz s Heydebrandt pschijěł a so zu nětko stare pschedwojnu knježaze wobstejenja bjes Pruskej a Danskej saso do zywjenja stupiłe

Win, 18. januara. Khěžor je poruežił, so by ministerstwo po możnosczi požadanje kommißije druheje komory dopjelniło, kotraž žada, so bychu ministrjo sa krajne wudawki tójschto millionow schěßnakow mjenje pschetrjebali, hacz zu zebi na lěto 1865 a 66 wuliczili.

Win, 18. januara. Něhdze 600 studentow je wulku haru sehnało a tajkim profesoram, kotsiž zo jim njespodobachu, zwoju njeluboscz sjawnje wopokasało, profesora Hyrtla pak studentojo na ramjenjach wotnjeßechu, jemu na tajke waschnje zwoju luboscz wopokasuwajo. Zyła swada bě s teho nastała, so běchu profesorjo a studentojo w nastupanju teho, kak ma zo 500lětny jubileum winskeje universitty zwjeczicz, wschelakeho měnjenja.

Paris, 18. januara. S Algierskeje pisaja, so zu poßlenje sbytki sběžkarjow wosiewili, so chzedza zo franzowskemu knjejstwu saso podczißnycz.

London, 18. januara. S Newyorka pisaja wot 7. januara: General Hood je reku Tenneßee 26. decembra pschekrocził. Richmondske nowiny wudawaja, so unionski general Thomas na Branchville czehnje, so by tam zelesnizu wobßadził a tak Charlestonej a Richmondej kommunikaciju skasył. Branchville leži nehdze 14 mil wot Charlestona. — Dzelba Shermanoweho wójska je reku Savannu pschekrocziła a tam stejaze separatistiske wójsko rosehnała. — Bawma 120.

Najnowsche.

Paris, 18. januara. Nehdze dzewjecz biskopow a arzybiskopow je pschecziwo temu protestirowało, so jim knjezerstwo wosiewjenje bamzoweje encykliki sakasuje. Woni budze teho dla pjecza psched statnu radu zadani.

Sakska. Dokelž je dražďanski krajski direktar k. s Koenneritz wóndanjo swoje sastojnstwo sašo nastupił, dha drje ta powjesć, so by wón ministerstwo kultušu na so wsacz měł, hischcze žane twjerde dno nima. — W nozy wot 11. januara je so pschadownja pschekupzow Weigela a Hudetza w Thiemendorfje pola Oederana wotpaliła. — Wot 1. februara budže budyskokhoczebuski póst rano w 9 hodzinach s Budyschina wotjěždžecz. Hacz do pomjenowaneho czasa stanje so to w 10 hodzinach. (Hewak jědže tutón póst tež hischcze wjeczor $^3/_4$9 hodzinow s Budyschina). — W Gautschu pola Lipska swjeczeschtaj 15. januara Schellenbergez mandželskaj swój 50lětny mandželski jubileum. Wonaj staj 47 lět na tamnischim knjezim dworje mlócziłoj a dóstaschtaj teho dla wot knjejstwa wschelake dary a poczesczowanja. — W Sakskej je nětko 95,624 koni, kaž je so to pschi poslenim stótliczenju wupokasało. — Chemnitzski subrektor Dr. Dittes, pschichodny syn budyskeho pensionirowaneho seminarskeho direktarja Dreßlera, je sa seminarskeho direktarja a schulskeho radziczela do Gothy powołany.

Pruß. Jeho majestosez kral Wylem je sandženu sobotu pruski sejm na kralowskim hrodze w Barlinje sam wotewrił. W swojej ryczi spomni wón najprjódy na dobyczа, kotrez su so w poslenjej wójnje stałe a kotrez su pokasałe, so je srjadowanje wójska, kajkez nětko je, jara dobre. Dale spomni wón na to, so njeje trjeba było, wójny dla pjenjesy požczicz a so su s zyła pjenježne należnosczе pruskeho kraja w dobrym porjadku. Hewak spomni wón na wschelake należnosczе, kiž su so k lěpschemu pschekupstwa a wobkhoda (Verkehr) stałe, a skónczi swoju ryez s tymi słowami: „Moji knjeza! To je moje należne žadanje, so by so pschecziwnosez, w poslenich lětach bjes mojim knjezerstwom a sapossłanzami knjezaza, wurunała. Wažne podawki nowscheho czasa su drje k temu pomhale, měnjenje wo trěbnosczi a dobrosczi nowscheho wójskowscheho srjadowanja, w poslenej wójnje dopokasaneho, rosjasnicz. Prawisny, kotrez su sastupjerjam kraja spožczene, chzu tež dale pschipósnacz. Dyrbi pak Pruska swoju wažnosez dale wobkhowacz, dha dyrbi jeje knjezerstwo twjerde a sylne byez, a njemóže pschejenosez s krajowym sastupjerstwom hinak pschijecz, dyžli tehdy, hdyž sejm nowe srjadowanje wójska sa dobre spósnaje".

S teho je widžecz, so kral w nastupanju nowscheho wójskowscheho srjadowanja nochowacz nochze. Sapossłanzy druheje komory su pak pschecziwo temu, dokelž nowe wójskowe srjadowanje krajej pjecza jara wjele wudawkow czini a sa pěschkow tsilětnu wojersku słužbu žada. A w druhej komorje je s najmjeńscha 225 sapossłanzow tajkeho měnjenja a duž žadyn wuhlad njeje, so by k nečajkemu sjednanju pschischło, ale swada bjes ministerstwom a kralom budže dale tracz. To bě tež bórsy w druhim posedzenju druheje komory pytnycz. Pschedsyda Grabow, kotrehoż běchu s 222 hłosami s nowa jako tajkeho wuswolili, rjekny mjenujzy po swojim wuswolenju bjes druhim: „Pschi naschim poslenim domojpuschczenju bu na khwilu wot nadžije puschczene, so móhło so sjednanje stacz. Wot teho czasa su so pschesczehanja liberalnych nowinow, pschesczehanja liberalnych sastojnikow, hanjenja a pschisłodzenja na liberalnych wobydlerjow kraja hischcze we wjetschej měrje stałe, dyžli prjedy. Ssekera je samo sarjadowanju městow a gmejnow pschikožena, so by so sjawne měnjenje, hižom tsi rasy pruhowane, k sawróczenju nusowało. Ale swědomnje pruskeho luda a jeho sastupjerjow, kiž su so psched Bohom a kralom pschisahali, wustawu (Verfassung) swědomniwje dzerzecz, njeda so psches žanu swětnu móz we wobkedzbowanju wustawnych prawisnow krony a luda sadzerzecz". S teho je widžecz, so druha komora nochze niczo wo nowym srjadowanju wójska wjedzecz. A hdyž pak kral twjerdje na tym wobsteji, dha žadyn człowjek prajicz njemóže, s wotkal dyrbi sjednanje w tutej wězy bjes nimaj pschincz. To wjele wjazy tak wonhlada, so budže njejednota bjes kralowskim knjezerstwom a sastupjerjemi kraja s kóždym dnjom wjetscha. S najmjeńscha budža ministrjo w druhej komorje dosez hórkich ryczow słyschecz dyrbjecz, wosebje dokelž dyrbja so pruske nowiny w tajkim nastupanju jara na kedžbu bracz..

Rakusy. Sandženu njedželu wjeczor je pruski prynz Bjedrich Korla, kotryž pruske wójsko w posleńschej danskej wójnje komandirowasche, do Wina pschijeł a bu tam wot khežorskeje swójby pschecželnimje witany. Schto wón po prawym we Winje chze, njeje hischcze snate, tola hudaja na to, so je jeho pruski kral najskerje teho dla k rakuskemu khežorej póslał, so by wón tam bjes rakuskim knjezerstwom nječaju pschejenosez w schleswig-holsteinskej należnosczi wujednał: to reka, so by wón rakuskeho khežora pschiswolenje k temu dobył, kaž chze Pruska w Schleswig-Holsteinje skutkowacz. — Kommisija druheje komory, kotraž ma pschehladacz, kak wjele pjenjes budže ministerstwo w pschichodnym lěcze sa sarjadowanje (Verwaltung) zyłeho khežorstwa trjebacz, bě ministerstwu k wjedzenju czinika, so dyrbi wone swoje wudawki wo nětotre 20 millionow schežnakow pomjeńschicz. Ministrjo běchu s tajkim požadanjom jara njespokojni, ale khežor je skónczinje poruczik, so dyrbja spomnjenej kommissiji k woli byez. — Winska universita ma lětsa swój 500lětny jubileum swjeczicz. Jako so wóndanjo wo to jednasche, na kajke waschnje by so to stacz móhło, njeběchu profesorjo do teho swolili, schtož chzychu studentojo czinicz. Czi pschiczežechu teho dla srjedu psched universitu a czerjachu wulku haru, tak so bě po zyłem Winje wulki njemér; pschetož bojasni ludžo sebi hižom na revoluciju a tak dale myslachu.

Franzowska. Dokelž w tutym kraju wo poli-

tiſkich naležnoſczach ßwobodnje ryczeż njeßmjedża, dha je jim wulzy namakana wěż, ſo je bamž encyklifu wudał, pſchetoż nětko hodzi ßo jim w naſtupanju katholſkeje zyrkwje trochu ßwobodne ßłowo prajicz a ſtawa ßo to tak derje ſe ſtrony napſcheczniwnikow, każ tež pſcheczelow bamża w połnej měrje. — Někotre franzowſke nowiny wudawaja, ſo budże w bliſchim czaßu wojejwjene, ſo je mexikanſki kněžor Franzowſkej mexikanſku krajinu Sonoru wotſtupił. Sonora je jara bohata na ſłotu, ale to ßo tam hacz dotal ſe ſemje dźěłacz njehodżeſche, dokelž je tam wjele dźiwich Indianarjow, kiž ſłotokoparjow huſto doſczż wuhnachu abo jich morichu. Hdy by pak tuta krajina pod franzowſke knjejſtwo pſchiſchła, dha by tam wěſcze tajko franzowſkeho wójſka ſtało, ſo bychu Indianarjo ſ měrom ßedżecz dyrbjeli.

Rußowſka. Kněžor je wulkoknjaſa Konſtantina ſa pſchedßydu ſerata poſtajił. S teho hodži ßo ßudżicz, ſo ßo Konſtantin wjazy do Warſchawy njewróczi.

Amerika. Żane wulzy ważne powjeſcze drje tón tydżeń ſ Ameriki pſchiſchłe njejßu, tola je ſ teho, ſchtoż ßmy wot tam ſhonili, wěſto, ſo unioniſtojo pſchezo wjaz a wjaz mozy w ſeparatiſtiſkim kraju dobywaja.

Ze Serbow.

S Něczina. Njedżelu 15. januara popołduju w 3 hodżinach wudyri pola tudomneho kněžkarja Korle Knöfela woheń a je wón pſches to do wulkeho hubjenſtwa pſchiſchoł. Knöfel, kiž je jara ſprózniwy a dźěławy człowjek, njeběſche niczo ſawěſcził a bě wyſche teho hiſchcze khory, tak ſo płomjenjam niczo wutorhnycz njemóżeſche, jako ßwoje ſchtyri małe dźěczi. Tež njeběſche żana khwila, nuſnu draſtu ſ palazeho domu wón wunjeſcz a je teho dla jara ſrudnje ſa Knöfela.

Każ je ßo wupokaſało, dha běſche Kſchižankez, w tym ßamym domje bydlazych 6 lětny hólczez pſchi ßwinjazym khlěwje ſchtrychowanczko ſaßwěcził a tam leżazu ßłomu ſapalił. A dokelž wětſik runje wot teje ſtrony ſtejeſche, dha woheń tak ſpěſchnje wokoło ßo hrabaſche, ſo bě Knöfelowej lědy mózno, ſ pomozu druhich ludźi, 2 koſy, 1 ßwinjo a jene poßleſchczo wóhnju wutorhnycz. Naſajtra buſchtej hiſchcze dwaj karniklej żiwaj w khlěwje namakanej. Wonej běſchtej ßo pſches kohcz hłuboko do hnoja ſarykoj.

S Banez, dżeń 16. januara 1865. W naſchej wßy ſta ßo na pomjenowanym dnju ßlědowazy ſrudny podawk. Tudomny kněžer Jazka dźěſche mjenujzy tutón dżeń rano ſe ßwojej żonu na knjeże dźěło, ßwoje dźěczi ßame doma woſtajiwſchi. Jeju 6lětna holczka Marja běſche něhdże dopołdnja wokoło 10 hodżinow ſ polzy ſchtrychowanczka wſaka, ſ nimi ſchtrychowaka, pſchi tym ßebi draſtu ſapaliła a ßo tak wopaliła, ſo je na to popołduju w 3 hodżinach wumrjeła.

To je ſaßo nowe wopokaſmo, kak ſtraſchne je, hdyż ſtarſchi pſchi wotkhodże ſ domu ſchtrychowanczka, pſches kotrez je ßo hižom tak wjele njeſboża ſtało, na tajkim měſcze woſtaja, hdżeż móża je dźěczi doßahnycz.

§*.

S Budyſchina do ſakſkich Sserbow. Kralowſke miniſterſtwo prawdy je w ſańdżenym tydżenju na wſchitke ſakſke wokrjeßne ßudy a ßudniſke hamty w Hornych Łužizach a tak daloko hacz Sserbja bydła a maja pola nich prawo pytacz a bracz, tu wukaſnju, d. d. 13. decembra 1864 a präſ. 11. januara 1865, wudało a we njej pſchikaſało, ſo ßo, hdyż je ßo dla Sserbow, kotſiż němſkeje ryczże doſcz mózni njejßu, na pſchikład: pſchi jednanjach, pſcheßłuſchenjach at. d. ßerbſki tołmacżeŕ (pſcheložeŕ) trjebał a k pomozy był, wot nikoho (po tajkim tež niz wot Sserbow) żane woßebite khóſty ſa tołmacżerja żadacz ani bracz njeßmědża, njech je to w ſkórżbnych abo njeſkórżbnych, w civilnych abo kriminalnych wěżach; wjele wjazy maja ßo tajke khóſty ſa tołmacżerja ſtajnje a we wſchěch padach wot ßudniſkeje kaßy njeſcz a ſapłacżicz, żenje pak ßo tej abo druhej ſtronje (ſkorżbnikej, ani wobſkorżenemu ani někomu druhemu) njepſchizpicz. Sserbſzy tołmacżerjo maja ßo tak we wſchěch wěżach a we wſchěch padach wot ßudniſtwa ßameho ſ jeho ſhromadneje kaßy (wot fiskuża) płacżicz. Hacz dotal běſche to jeno pola ßudniſkeho hamta w Budyſchinje tak; nětko budże to wſchudże tak: — runje a jenak. — Spomnjenemu njedoſtatkej je pak namjet k. ryczniķa a ryczeŕkublerja Schenka nad Żornoßykomi, kotryż jón teho dla na poßlednim ßejmje w Dreżdżanach na miniſterſtwo ſtaji, wotpomhał. — Kak ſteji w tymle naſtupanju w Pruſkej pola pruſkich ßudow ſa Sserbow? Njemóże nam nichtó na to wotmołwjewje darz? W.

S Ketliz. Żadyn tak ważny a wjeßoły dżeń wěſcze ſa żyłe lěto njeje, jako hodowny dżeń, a tak běſche tež woßebje dżeń Bożeho dźěſcza ſa naſchu lubu ketliſku woßadu jara ſwjeßelazy. Mjenujzy na tym ßamym dnju wobradzi nam lube Boże dźěczo naſch ſtary czaßnikowy ſwón ſaßo. To pak běſche ſawěrnje wulke wjeßele ſa żyłu woßadu a kóżdeho wutroba ßo teho dla ſradowaſche. Duż hotowaſche ßo wſchitko na to, ſo by tutón ſwón prawje ßwjeczeńſzy a pſchiſtojnje ſaßo na ßwoje ſtare měſto pſchiſchoł.

Dżewjaty dżeń tuteho měßaza popołdnju w druhej hodżinje wuhladachmy rjany czah wot hoſczeńża, hdżeż bě ſwón poſtajeny, ßo ſ khorhojemi lubemu Bożemu domej pſchibliżowacz. Najprjedy dźěchu poſawniſtojo, kněrluſch „Budż khwalba Bohu wjerſchnemu“ dujazy, ſa nimi dźěſche prěnja rjadomnja naſcheje ſchulſkeje młodżiny a po njej pſchijědże ſ konimi, rjenje wupyſchenymi

ſ wěnzami a pletwami wudebjeny ſwón, kiž je pola naß prjedy hižom 136 lět czaß wjeßela, kaž też ſrudoby pſchipowjedał.

Jako běſche ßo czah k wěži (tormej) pſchiblížił, posasta wós a bu nětko pſchihot k horjeczehnjenju sežinjeny. Na to ſtupi knjes hoſczeńzař Weber k ſwonej a rjekny tele ßkowa: Sběhń ßo nětk horje k wyßokoſczi a njech twoje jaßne ſynki ßo ßkyſchecz dadża po wſchej wokolnoſczi!" Hnydom po tym dujachu posawniſtojo rjany thérluſch:„ Njech Bohu džakuje a t. d." a bjes tym bu ſwón horjeſczehnjeny a ſ nowa k ßwojej dotalnej ßkužbje postajeny.

K temu wſchemu běſche ßo jara wjele luda seſchło a ſkónczńnje bu ſchulſka mkodoſcz ſ zaktami a ſ khoſejom wokſchewjena, knjeża prjódkſtejerjo mějachu pak na to hoſczinu a po tej bal, hdjež mějeſche też wotroſczena mkodžina pſchiſtup, — a tak bu tón wjeßely dżeń wjeßele ſkónżeny.

Bóh luby knjes chzyk pak pſchi naß ſtacz a naß a naſch rjany Boži dom pſchede wſchitkim njeſbožom a ſtrachotu hnadnje ſwarnowacz. X

S Khróſta. Pjatk 13. januara wjeczor we 8 hodžinach wudyri tudy w jenej, knjeſej hrabji ſ Einſiedel nad Minakałom ßkuſchazej brunizowej kólni woheń, kiž pſchi ßyluje wějazym wětſiku też bórſy druhu tajku kólnju doßahny, tak ſo ßo wobej ſpaliſchtej. Pſches ſpěſchnu pomoz bu woheń wot ſapalenja lěßa wotdżerżany a komſczańſka ßykawa wukhowa jenu njedaloko ſtejazu khěżu pſched ſahubjenjom.

S Bukojny pola Barta. Wutoru 10 januara padje 18 lět ſtary pohoncz Handrij Fietza ſ woſa a bu pſches to tak wobſchkodżeny, ſo je naſajtra wumrjěł.

S Kamjeńza. Póndżelu 9. januara mějeſche kamjenjekamař Michał Brěſank to njeſbože, ſo bu w Räderez ſkale hacž do ramjenjow ſaßypnjeny a pſchi tym tak ranjeny, ſo dyrbjeſche hižom wjeczor tuteho dnja wumrjecz.

S Błózan. Ssrjedu 11. januara mějeſche ßo njeżenjena Marja Pjechez ſ naſcheje wßy, kotraż bě na hłowjazu khoroſcz wumrjeła, po czeßnym a kſchesczijanſkim waſchnju na bukiczańſkim pohrjebniſchczu pohrjebacz. Dokelż pak mějeſche, jako běchu ju do kaſcheza położili, zyle czerwjene liza, dha bu ſa dobre ſpósnate, jeje czěło wohladacz dacz. To je ßo też wot bukiczańſkeho lěkarja k. Huta a wot lubijſkeho wokrjeßneho lěkarja k. Steinhanſera ſtako. Taj ſtaj pak czěło zyle morwe namakałoj a je ßo to ßamo teho dla naſajtra pohrjebako.

We zuſobje.

Kajka ſrudnoſcz w wutrobje
Tudy w dalſchej zuſobje,
So ja lubu wotczinu
S wóczkomaj wjaz njewidżu.

Wſchědnje waß wſchěch w myßlach mam,
Bohu waß ja poruczam,
We modlitwje ſapkaknu,
Hdyż mam czerpicz ſrudobu.

Prjedy płakacz njemóżach,
Jenoż wjeßlu knjeżicz dach,
Nětk tak jara płakam ja,
So ßo trawa womacża.

Sabycz żenje njemóżu
Tajku człowiku wutrobu,
So mnu měnicz derje chze,
Je pak wina na ſrudżbje.

Starſchej mojej płaczetej
„Sßyn je morwy!" měnitej;
Naju radoſcz, wjeßele,
Praji maczer „k kóncej je!"

Też na moju Maruſchku
Ssej ja huſto pomyßlu:
Njetroſchtna ßy teho dla,
So ßy luboh' ſhubika.

Wſchitko, ſchtož Cże wobdawa,
Tebje na mnje dopomnja:
Lipa rjana, mkódniwa:
Dopomnja na ßlubjenja.

Tebje pſche wſcho lubowach,
Wutrobu Czi ſawdawach.
Hdże nětk holczo lubſche je?
Hdże ſ nim moje wjeßele?

Hdy by Bóh tu ßmilik ßo:
K ßebi wſak mje holeczo;
Srudżba kónz by namkaka,
Mój pak měkoj njebjeßa. S.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje: 14. januara 1864.

Dowoz: 6766 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			srjedżna			na bursy, najwyšša			najnižša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np	tl.	nßl	np.
Pšeńża	4	22	—	4	10	—	—	—	—	4	25	—	4	20	—
Rožka	3	2	5	2	15	5	—	—	—	3	2	5	3	—	—
Jecimjeń	2	12	—	2	7	—	-	—	—	2	12	5	2	10	—
Wowß	1	25	—	1	20	—	–	—	—	1	25	—	1	22	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	-	-	—	—	—	--	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	27	5	—	—	—
Jahły	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	19	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Nó, kwaßy pak ßo nětko saßo sapočinaja.

Mots Tunka. Haj, kaž ßym ßłyschał, budże też pola Budyschina na jenej wjeschy kwaß.

H. D. Ach, ty měnisch tam w B.

M. T. Haj; ale zyle to hischcze k wěrje podobne njeje, dokelž ßu tam hižom někotrehožkuliž mkodźenza sa nóß powodźili; pschetož hdyž je cžaß pschischoł, so je dyrbjał ßlub bycz, ßu kóždy ras wotpowjescz dali.

H. D. Dha je drje ta holcžka wěscze jara rjana, hdyž móże tak wubjeracz.

M. T. Nó, to ßo cžini, ale kaž ßym ßłyschał, dha ma rjane kubło.

H. D. Dha njech ßo jenož na kedžbu bjerje, so ßebi do cžrjópka njestupi a płónczik sa wupjeńk njehrabnje.

H. D. We Wulkich Schparach maja mužojo tu symu prawje wjele njesboža.

M. T. Kak dha to?

H. D. Nó, jedyn chzyschе sa jakojcžku hrabnycz a wobliśny krumu a druhi je ßebi ruku wupanył, hdyž chzyschе na holecža pohladacz.

M. T. Aj aj aj tola!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michatska cyrkej: Michał Bohuwěr Kranz, khěžkał w Jeńkezach, ſ Hanu Schmißez ſ podhroda. — Jan Feister, wobydler w Dobruschi, ſ Madlenu Adlerez ſe Židowa. — Handrij Krenz, ſahrodnik w Zikozach, ſ Marju Halkez ſ Bobliz.

Křćeni:

Michatska cyrkej: Franz Wylem Alexander, F. W. A. Kriegera, wobydlerja na Židowje, ß.— Hańža Theresia, Jana Jähriga, ſahrodnika w Hownjowje, dź. — August Ferdinand, G. E. Bocka, wobkedźbowarja żelesnizy pola Ratarjez, ß. — Marja Madlena, Hany Khrystiany Rjeczkez na Židowje n. dź. — Ernst Herman, Hańže Miczkez na Židowje n. ß.

Zemrjeći:

Dźeń 30. decembra: Amalia, Michała Hasche, khěžkerja w Ratarjezach, dź. (wumrje hnydom po narodźenju). — 3. januara: Hana Madlena, Jurja Rencza, khěžerja na Židowje, dź, 1 l. 6 m. — 5., Hana rodź. Pjekarjez, njebo Mikawscha Wiczasa, khěžerja we Wulkim Wjelkowje, ſawostajena wudowa 63 l. — 10., Hańža Theresia, Jana Jähriga, ſahrodnika w Hownjowje, dź., 7 d.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

13 tl. 5 ngl. a 13 tl. — ngl.

pschenża 45—57 tl., rožka 34—35 tl.,

(to je: ſa 25 pruſtich korzow.)

rěpikowy wolij (njecžiſczeny) 12 tl. — ngl.

(Cžiſczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa ſtajnje něhdże 1 1/8 tl. drožſchia.)

Cahi sakskošlezyuskeje żeleznicy z budyskeho dwórniśća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3h. 25 m.†; wecžor 6 h. 52 m.*; wecžor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschiſankњenje do a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberg)

*) Pschiſankњenje do Zitawy.

Njesapomniczka

na rów njebo 28lětneje

Marje Pjechez w Błózanach,

na pohrjebnym dnju 11. januara 1865.

Ach kajke dha to synki běchu
Sańdżenu ßrjedu tydżenja,
Kiž ſ bukiczanſkoh' torma dżěchu,
So kóżdy, kiž je saßłyſcha,
Tam ſrudnje płakacz sapocża,
Hdyż swonow hłóß tak sawoła:

„Pój dom, — hlaj Bóh Cże k ßebi woła
Pſches czichu ßmjercz tu ſe ßwěta;
Nětk położena bdżeſch do rowa
We kczenju Twojoh' żiwjenja,
Nětk króna wěczhoh' żiwjenja
Bdże na hłowu Czi ſtajena".

Tak ßy ty nětko wſchemu wuſchła,
O lubowana Marija!
Pſches ßmjercz, hlaj! ßy ty nětko dóſchła
Do raja wěczhoh' wjeßela,
Hdżeż żana khoroſcz wjazy njej'
Hdżeż ſ duſchu wěczhje derje ſtej'.

Dha chzemy dha Cże nětko ſtajicz
Do Twojej' ſparnej' komorki:
My ßłyſchimy Cże hiſchcze prajicz:
„Dobra noz, — — moji najlubſchi!
Ja nětko ßotam podacz mam,
Hdżeż mojich ſtarſchich wohladam.

Hdyż pak nětk Tebi k rowej ſwonja
A khěrluſche Czi ſpěwaja,
Dha moje wocżi ßylſy ronja,
Hdyż na te czaßy hladaja,
Hdyż Cże każ małe dżěczatko
Do doma njeßech Bożeho.

Hdyż bě Ty potom doroſczena,
Ssy na ßłużbu ßo podała;
Ssy była wot wſchěch lubowana,
Haj, wot wſchěch wulzy czeſczena,
Hacz ſkónczhje wulke njeſboże,
Cże pſcheßadżi do ſrudnoſcże.

Ty ſtejeſche, hlaj, pola rowa
Twojeho brata lubeho,
A ſa ſchěßnacze njedżel ſ nowa
Tam pola kaſchcza macjernoh'; —
Po tajkim połna ſrudnoſcje
Ty cżahjeſche do wěczhnoſcje.

Wot teho czaßa khorowata
Ssy dom ßo podacz dyrbjała,
Ssy nětrotre dny polezała,
Bě wulzy jara ſtyſkniwa,
Hacz njedżelu pſched tydżenjom
Boh ßwoje ſawoła ßej dom.

Tak ſe ſrudobu pſchewodżeja
Cże k rowu Twoji pſcheczeljo
A ſe ßylſami womaczeja
Ssej ßwoje ſrudne woblecże; —
Dwě ßotſje a tež bratraj dwaj
Sso we Tebje tu rudżitaj.

Bóh pak, kiž wótz je wſcheje hnady,
Jich budże ſaßo troſchtowacz
A wotwobróczicz wſchitke pady,
Jich wulzy ſaßo żohnowacz,
Hacz junu wſchitkich w hromadżi
Waß jeho mikoſcz ſjenoczi.

Twój rów ßu nětko wupyſchili
Czi Twoji młodżi pſcheczeljo,
Kiž ßu Cże k rowu pſchewodżili,
Tež běchu Twoji noſcherjo,
Wěnz czeſeże, kiž Czi pſchißłuſcha,
Ssy doſtała tež do kaſchcza.

Nam Twoja ßmjerez pak woſſjewjuje,
So wſchitzy wumrjecz dyrbimy,
Njech kóżdy ſ teho wěrnoſcz czuje,
So junu tež ßo minjemy,
Tak ſo by króna żiwjenja,
Sso kóżdom' tehdy doſtała.

Jena pſcheczelniza
w Błózanach.

Kaſchczowe wupyſchenja.

Wyſche mojich zynowych kaſchczowych wupyſchenjow w 140 czißkach, dowolam ßebi tež na mój wulki wubjerk tajkich papjerjanych wupyſchenjow po jara tunich płaczißnach kedżbliwe czinicz.

C. G. Wahrmann, zhnlijer
na żitnej haßy.

Czeſczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład czaßnikow wſchitkich druzinow. Wſchitke porjedżenja ßo najwěſczißcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najiuniſcheje płaczißny.

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczże tak derje mózny, każ němſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej
na bohatej haßy w Liebuſchiz domje.

Najlěpſchi położazy ßrědk ſa tajkich, kiž **na bróſcze a na kaſchel czerpja,** je **dopóſnaty woprawdżity meliorirowany běły broſtſyrop** ſ fabriki **H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.**

Tutón ſyrop ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenoż woprawdżity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje
na ſnutskej lawſkej haßy.

Němski Phönix,

wohenj sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenoż psches ßwoje wutki (kotrež żadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sażwanju, bróstowym czerpjenju, schijowej wobczeżnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. R. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Westind. rum, blescha po 8 nßl.;
Punscheßenz, blescha po 15 a 20 nßl.;
Arac de Batavia, blescha po 18 nßl.;
Bischof,
se selenymi orangami pschihotowany, blescha 9 nßl.
schlummerpunscheßenz, bl. po 22 nßl.;
stary kognak, blescha po 20 nßl.

ma na pschedań **Heinr. Jul. Lincke.**

Drjewowa aukcia.

na lichańskich revirach.

Sstrjedu 25. januara t. l. rano wot 9 hodź. w boroschczach khójnowe wuléßowane a wot wětra slemjene drjewo, kaž tež brěsowe drjewo w dolhich hromadach.

Schtwórtk 26. januara rano wot ½9 hodźinow na sakhowskim reviru stejaze wolschowe drjewo, na lichańskim reviru brěsowe drjewo a brěsowe ßhinjenźy k wukopanju, kaž tež stejaze khójnowe wużitkowe a palne drjewo po loßach.

Sapoczatk schtwórtk pschi tak mjenowanym sakhowskim kruwjazym hacże

Wuměnjenja budźa na aukcionskich dnjach k wjedźenju date. **Schönck.**

Drjewowa aukcia.

Stejaze khójnowe schtomowe drjewo, zyrkwi w Minakale ßłuschaze, ma ßo na ßlědowazych dnjach rano wot 9 hodźinow na pschedańdźowanje pschedawacz:

26. januara t. l. 122 loßow pschi puczu wot Khróßta do Kupoje a

23. februara na khróßczańskim reviru (pschi wulkodubrawskich mjesach). — Pschedawanske wuměnjenja ßo psched sapoczatkom kóždeje aukcije wosjewja.

W Drobach. **Grunert.**

Parne kupele pola
K. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wo 1 hodźinu.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacź do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacź.

Mydłowa fabrika E. Lehnerta

na garbarſkej haßy czo. 370

porucza ßwój ſkład ßucheho jadriweho mydła, elainoweho a ſeleneho mydła, kaž tež łojowe ßwěczki, ſtearinowe ßwězy, wóſkowzy, toilettſke mydła, włoßowe wolije a pomady po najtuniſchich płaczíſnach.

Wupſchedawanje

ſchpihelow a ſchpihelowych ſchkleńzow

pola **Rudolpha Wilhelma** na ßerbſkej haßy.

Pſcheměnjenja dla ßo nětko pola mje wſchitke **ſchpihele,** jako **barokowe** ſchpihele a ſchpihele we hładkich **ſłoczanych kromach** a **drjewjanych wobłukach,** kaž tež **ſchpihelowe ſchkleńzy** we wſchelakich wulkoſczach po **poniženej** płaczíſnje pſchedawaja.

Drjewowa aukcia.

Na ſchczeńczanſkim lěßowym reviru budže ßo dźělba dubowycha brěſowych dołhich hromadow 29. januara rano w 9 hodźinach ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Shromadźiſna je pola knježeho dwora w Schczeńzy pſchi wulkim hacze. **Lehmann,** hajnik.

Drjewowa aukcia.

Póndźelu 23. januara budže ßo na **konjecżanſkich** leżomnoſczach 102 wolſchowych a brěſowych dołhich hromadow, kaž tež někotre loßy pjeńkow k wukopanju, pſchi napłaczenju tſecziny kupnych pjenjes na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Sapocżatk w 9 hodźinach. Shromadźiſna w korczmje w Konjezach pola Porſchiz.

Póndźelu 23. januara rano wot 9 hodźinow budźe ßo bliſko **manjowſkeho** knježeho dwora 170 hromadow wulěßowaneho brěſoweho a khójnoweho drjewa na pſcheßadźowanje pſchedawacz. **Kmetſch.**

Drjewowa aukcia.

Póndźelu 6. februara budźe ßo na **libochowſkim** a **cźichonjanſkim** lěßowym reviru 76 drjewowych loßow, bjes nimi khětro wjele ßylnych brěſowych ßymjeńzow a 17 khójnowych a brěſowych hałſowych hromadow na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Sapocżatk rano w 9 hodźinach pſchi Hajnkez ſahrodniſkej žiwnoſczi, hdźež budźa wuměnjenja woſjewjene.

Někotre fóry brunizoweho popjeła ßu na pſchedań na bohatej haßy cz. 85 delka.

---

150 kloſtrow ßucheho khójnoweho pjeńkoweho drjewa, kloſtr po 1 tl. 18 nßl. ſteji na **manjowſkim** reviru na minakałſkich mjeſach na pſchedań.

Ratarſke towarſtwo

w Małym Wjelkowje

wutoru 24. januara popołnju w 5 hodźinach.

Hólczez, kiž chze młynſtwo nawuknycz, móže w jenym budyſkim młynje měſto doſtacz. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Dźělba ſtejazeho khójnoweho drjewa (žerdźe a kloſterſke palne drjewo) je pola J. Jurka w Lemiſchowje na pſchedań.

Jena maßivna khěža w ſnutskomnym měſcze Budyſchinje, kiž ma 5 ſtwow, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Poſtarna žóńſka, kotraž małe dźěczi derje wothladacz wě, móže w jenej měſchczanſkej ßerbſkej ßwójbje dobru ßłužbu doſtacz. Wſcho dalſche je ſhonicz w Liſchenez korczmarſtwje na žitnych wikach w Budyſchinje.

Knjes farar **Imiſch** w Hodźiju ßo proßy, ßwoje, 8. januara dźeržane jadriwe a duchapołne prědowanje dacz wotczíſchczecz. **S. P. B. N. D.**

Njepſcheczelſzy ſwyßleni ludźo ßu wunjeßli, ſo ja teho dla, dokelž ßym dawkſkich pſcheſtupjenjow dla wjele krócz khoſtany, wjazy na ßwoju ruku piwaricz njeßměm, ale ſo ßo to na mojeje žony ruku ſtawa. Tajke wudawanje je pak hoła łža, pſchetož ja w tajkim naſtupanju ženje khoſtany njejßym a ßwoje piwarſtwo ſtajnje ßam wjedu. Ja budu teho dla kóždeho, kiž horjeſche łžě wo mni rosſchěrja, pſched ßud žadacz a wotſchtrafowacz dacz.

Auguſt Roſel, piwarz-wobßedźer we Wuježku.

Nakladnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 4. 28. januara. 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S bukiczanskeje woßady. S Wósporka. Se Sdżara. S Budyschina. — Spěwy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Telegrafiske depesche wot zyłeho tydżenja.

Win, 20. januara. Khěžorske pißmo wosjewjuje, so ma ßo khrowatsko-ßławonski ßejm w bližschim nalěczu shromadżicz. — Pruski prynz Bjedrich je ßo dżenßa rano do Barlina wrócził.

London, 20. januara. S Newyorka pißaja wot 7. januara, so bě tam kurs bawmy tón dżeń: 120.

London, 21. januara. S Newyorka pißaja wot 11. januara: General Butler je se ßlužby puschczeny. — Knježeŕstwo wosjewjuje, so nichtón poruczuoscz dostał njeje, w mjenje unionskeho ministerstwa do Richmonda hicz a tam se separatistami wo měr jednacz. — General Sherman ßwoje wójsko bjes Hardeevillu a rěku Savannu hromadu czehnje. — Wójnske skutkowanje pschecziwo Wilmingtonej ßo bórsy saßo sapocznje a nadpadowanje ma ßo s dobom s strony morja a se strony kraja stacz.

Triest, 21. januara. Telegraf bjes Bagdadom a persiskim golfom je hotowy. — Turkowske knježeŕstwo je wobsankło, ßwoje wójsko pomjenschicz.

London, 21. januara. S Newyorka ßo dale wot 11. t. m. pische: Na město generala Butlera je general Ord pomjenowany. — Unionski general Jerry budże psches Newbern pschecziwo Wilmingtonej skutkowacz. — General Thomas steji s 5000 mužemi w Eastportu w kraju Mißißippi a je wotmyßleny, na Mobile czahnycz.

Win, 24. januara. Ministerske nowiny „General-Correspondenz aus Oesterreich" wosjewjuje, so wěrno njeje, hdyž wschelake nowiny wudawaja, so je pruski prynz Bjedrich Korla s rakuskim knježeŕstwomwo politiske abo wojerske naležnoscze jednał.

Win, 24. januara. Moldowalachiski wjeŕch Kusa je tamnischu krajnu zyrkej sa njewotwißnu wot konstantinopelskeho patriarchata wuprajił.

Paris, 25. januara. Khěžor je wobej komorje franzowskeho ßejma k 15. februara do Parisa powołał.

Budyschin, 25. januara. Tudomne kralowske hamtske hetmanstwo pschikasuje, so by ßo wot gmejnskich wyschnosczow a knjejstwow pěkjne na to kedżbowało, so bychu pschi nětczischim ßněhowym czaßu pucze a dróhi se žerdżemi, doscz wyßokimi wobtykane byłe, a so by ßo ßněh hnydom se sawětych dróhow a puczow wußypał. — Shorjelski hermank njesměje ßo 13. februara, ale budże 6. februara wotdżeržany.

Win, 26. januara. S Peschta pißaja, so budże wuherski ßejm 15. haperleje wupißany a 15. meje wotewrjeny.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinie: 21. januara 1864.

Dowoz: 6766 korcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			niżša.			srjedźna			na bursy, najwyšša			najniżša.		
	tl	nßl	np	tl.	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl	nßl	np	tl	nßl	np
Pscheńza	4	22	5	4	15	—	—	—	—	4	25	—	4	15	—
Rožka	3	—	—	2	10	—	—	—	—	3	2	5	3	—	—
Jecimjeń	2	12	5	2	7	5	-	—	—	2	15	—	2	10	—
Wowß	1	25	—	1	20	—	-	—	—	1	25	—	1	22	5
Hróch		—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	27	5	—	—	—
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	-	—		—	-	—	-	—
Kana butry	—	19	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	10	—		—	—	1	5	—	—	—	—		—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—		—	—	-	—	-	—	-	—

Sakſka. Po wěſtych powjeſćach budžetaj prynzeßyna Sofia, jako njewjesta, a bajerſki prynz Theodor, jako nawoženja, 2. februara w kralowſkim hrodže ſbožopſcheća k ßwojej prjódkſtejazej ženitwje ſchijimacz. Wěrowanje ſměje ßo 11. februara wječor, 12. februara budže théâtre paré (to rěka: woßebje pyſchna opera w džiwadle pſched hoſćemi, wot krala pſcheproſchenymi), 13. februara wulki bal a 14. februara woſpjetowanje w džiwadle. Rakuſka kněžorka, kiž je nawoženjowa ßotra, też na kwaß pſchijědže. — W Glöſawje pola Chemnitza namakachu wóndanjo jenu macz a jeje dwě džěſći kaž morwe leżo. Macžeŕ ſaßo wožiwi, ale džěſći morwej woſtaſchtej, kamjeńtowuhlowy dym bě jej ſadußył. — W Reichenawje pola Žitawy je konjerěſaŕ Ludwig w ſańdženym lěcze 66 koni k rěſanju kupił a wot nich, po jich ſarěſanju, wyſche mjaßa hiſcheże na 3000 kolbaßow rospſchedał. — Jeho majeſtoſcz kral Jan je dotalneho ſakſkeho póßłanza na bajerſkim a württembergſkim dworje k ſ Boſe ſa póßłanza pſchi bundestagu w Frankfurcze nad Majnom pomjenował, teho runja dotalneho póßłanza na ruſkim dworje Hanßa ſ Könneritz ſa poßłanza na bajerſkim a würtembergſkim dworje, dotalneho poßłanza na belgiſkim a hollandiſkim dworje, hrabju Richarda ſ Könneritz ſa poßłanza w Petersburgu a prjedawſcheho poßłańza na ſchpaniſkim dworje, k. ſ Fabrice, ſa póßłanza na belgiſkim a hollandſkim dworje. — Jena žona je ßo 17. januara wječor w błudnych myßlach njedaloko Drajdžan na želeſnizu lehnyła a ßo pſchejěcz dała. Wona je na měſcze morwa bycz dyrbjała, pſchetož hłowa běſche jej wotjědžena. — Krónprynz Albert, prynz Jurij a toſkanſki wjelwójwoda běchu ßo 19. januara do Lipſka podali, ſo bychu ßo tam na někotrych hońtwach wobdžělili. — W Forchheimje pola Lengenfelda doſta 22. jan. mandželſki por ſ nowa zyrkwinſke požohnowanje, kotryž běſche 50 lět w mandželſtwje žiwy; muž běſche 72 a žona 71 lět ſtara. Jara ſajimawe (interesſantne) bě też to, ſo pódla teju mandželſkeju w zyrkwi też dwě ſtarej žonje ßedžeſchtej, kotrejž běſchej jimaj pſched 50 lětami družčziłej.

Prußy. Pruſka druha komora a miniſterſtwo hacz dotal wótrje napſcheczíwo ßebi ſtejeſchtej, tola ſda ßo, ſo budžetej ßo někak ſjednacz móz, jeli miniſterſtwo tak cžini, kaž by po ßłowach miniſtra Eulenburga cžinicz chzyło. Swada bjes miniſterſtwom a komoru leži mjemujšy, hdyž jedyn tu zyku wěz ßwěru wobhlada, w jenej jenicžkej wězy, to je w tym, ſo ma druha komora prawo, miniſtram ſa krajne naležnoſcze pjenjeſy po ßwojej woli pſchiſwolicz abo ſapowjedžicz a ſo dyrbja miniſtrjo tajkemu pſchiſwolenju abo ſapowjedženju poßłuſchni bycz. Bjes prawa ſapóßłanzow, pjenjeſy pſchiſwolicz abo ſapowjedžicz, žana tak njenowana konſtituzia abo wuſtawa niczo hódna njeje. Hacz dotal pruſke miniſterſtwo niczo wo tajkim prawje druheje komory wjedzecz nochzyſche; wóndanjo rjekny pak miniſter Eulenburg, hacz runje niz doſcz ſjawnje, ſo chzedža wſchak miniſtrjo na to poßłuchacz, ſchtož druha komora ſa wſchelake krajne naležnoſcze w pjenjeżnym naſtupanju poſtaji, ale ſo woni we wězach wójſka na to poßłuchacz njemóża, dokelž ma kral tu wěru, ſo ßmě wón bjes dalſcheho napraſchowanja poſtajicz, kak wulke dyrbi wójſko bycz, kak wjele pjenjes ma kraj na nje ważicz a t. d.

S teho je widžecz, ſe bychu miniſtrjo ſpomnjene prawo druheje komory ßnadz we wſchěm druhim khiba we wojerſkim naſtupanju niz, ſa dobre ſpoſnali. To by prěnja krocžel k ſjednanju było: tola praſcha ßo, hacz druha komora ſa hódno džerži, ßo ſ pokojecznym prawom ſměrowacz dacz, abo hacz ßo jej lěpſche njeſda, ßo radſcho dale bědzicz a ſkóncznje zyke prawo doſtacz. — W druhej komorje bě ßo ſ tſjoch ſtron namjet na to ſtajił, ſo by ßo adreßa na krala wuradzika a ßo jemu we njej wotmolwjenje na jeho rycz pſchi wotewrjenju ßejma dało. Ale wjetſchina komory wobſankny, ſo ßo žana adreßa wuradžicz nima, dokelž je hižom ſnate doſcz, kak druha komora k kralej ſteji. Prěnja komora pak w tu khwilu adreßu na krala wuradžuje a budže ta ßama kralej wěſcze ſpodobna. — Kral je na namjet wokrjeßnych ſtawow pſchiſwolił, ſo byſchtej kuble Neu-Zehlendorf a Drei-Linden, prynzej Bjedrichej Korli ßłuſchazej, k dopomnjenju na dobycze düppelſkich ſchanzow pod jeho wjedženjom wot nětk „Düppel" rěkałej. — Dokelž je miniſter finanzow prajił, ſo krajne pjenjezne naležnoſcze derje ſteja, dha chzedža nětko w druhej komorje tón namjet ſtajicz, ſo by ßo płaczijina ßele poniżiła. — W Potsdamje je njebo ryczníkowa Dortuowa 27,000 tl. k lěpſchemu khudych rjemjeßnikow a k dopomnjenju na ßwojeho njebo ßyna wotkaſała. Ale dokelž bě ßo jeje ßyn w lěcze 1849 jako pruſki offizier na badenſkej revoluciji wobdžělił a bu teho dla ſatjeleny, njeje kral pſchiſwolił, ſo by měſto Potsdam tajke wotkaſanje horjewſako. W Potsdamje ßu rjemjeßnizy ſ tajkim kralowſkim poſtajenjom jara njeſpokojni.

Rakußy. Miniſterſtwo je w tutych dnjach druheje komorje rakuſkeho ßejma wojſewiło, ſo chze na požadanje ßejmſkeje kommißije 25 millionow ſchěßnakow ſ budgeta na lěto 1865-66 ſpuſchczicz. — Dokelž je ßo pruſki prynz Bjedrich Korla tak khětſje ſaßo do Barlina wrócził, dha hudaja na to, ſo ßnadz to wujednak njeje, czehož dla je do Wina pſchijěł. Někotre rakuſke nowiny wudawaja w tajkim naſtupanju wězy, kiž ßu zyle k wěrje njepodobne. Wone mjenujzy powjedaja, ſo je ßo Schleswig-Holſtcina dla jednako a ſo je rakuſke knježerſtwo prajiło, ſo ßmě ßebi Pruſka jenož potom Schleswig-Holſtein wſacz, hdyž wona Rakuſkej hódny kruch Schleſynſkeje wotſtupi. — Druha komora je miniſterſtwu nimale jenohłóßnje poruczika, prjedawſcheho pólſkeho

diktatora Langewicza, hacz dotal w jenej rakuskej twjerdzisnje dzerzanego, na swobodu puschczicz. Ministerstwo mënjesche, so so to stanje, ale so je czaß k temu hischcze njewëstß.

Franzowska. Wschitzy arzybiskopojo a biskopojo, s wuwsaczom woßmich, su franzowskemu knjezerstwu swoju njespokojnosczß s tym wuprajili, so je jim wone sakasako, wjetschi dzël bamzoweje encykliki*) wossjewicz. Knjezerstwo tajkemu wuprajenju dale niczo snapschecziwiko njeje a jenoz czi biskopojo dostanu poruk, kiz su encykliku zyku wossjewili. — Powjesczß wo wotstupjenju mexikanskeje krajiny Sonory njeje zyle wërna. Mexikanski khëzor ju Franzowskej wotstupił njeje, ale je jenoz dowolił, so smë so jene franzowske towarstwo k wudobywanju skota sakoziczß a tam k jeho sakitowanju dzëlba franzowskeho wójska wostacz. — W lëcze 1866 budze w Parisu wulka swëtna wustajenza wotdzerzana.

Rußowska. S Warschawy pißaja, so so tam najskerje w blizschim nalëczu ruski a rakuski khëzor a pruski kral sendu. — Ruska khëzorka a wulkoknjas naßlëdnik zschebywataj hischcze pschezo w Nizzy (w franzowskej Italskej.) — Wóndanjo je ministerstwo pod pschedßydstwom khëzora wobsanknyło, so ma so zelesnizy bjes Moskwu a Odeßu tak twaricz, so psches Charkow pónduze. Do Kijowa ma so s Charkowa poboczna zelesniza twaricz.

Amerika. Do Mexikanskeje so nëtko wjele tamnischich krajanow saßo wrócza, kotsiz bëchu w poßlenschich njemërnych lëtach swój wótzny kraj wopuschczili. Woni mënja, so so pod nëtczischim mexikanskim khëzorom saßo mërny czaß wotczakacz da.

S wójnischcza bjes unionistami a separatistami so runje wjele wazneho powjedacz njehodzi, tola je tak wjele wëste, so je unionska strona pschezo hischcze dobywarska strona a so separatistam srëdki k wójnuwjedzenju dale bóle wotebjeraja. — Unionske wójnske łódze so psched separatistiskim pschimórskim mëstóm Charlestonom shromadzuja a sda so, so chzedza tuto mësto se strony morja woblehnycz, tak bórsy hacz unionski general Sherman pschiczehnje a je se strony kraja woblehnje. — Sherman je w Savannje 30,000 wakow bawmy sajał, kotrez su nëtko na puczu do Newyorka, so bychu so tam pschedate.

*) Encyklika je po prawym grichiske skowo a mjenuje so wossebje tón bamzowy list tak, kotryz je wot njeho sa wschitkich katholskich biskopow na semi poßkany. Encyklisti je nëhdze tak wjele kaz wokolny a encyklika (pschistaj epistola) by so serbski nëhdze jako wokolny list (kacjanski: cirkular) pschekoziczß hodzi, pschetoz wón je k temu postajeny, so by loko wokoka semje wschudze pschischoł, hdzez Katholikeju bydla.

Ze Serbow.

S bukiczanskeje wossady. Dokelz bu pschi konzu sandzeneho lëta w jenym czißle tutych nowinow proschene, sjawne poßwjeczenje nascheho ponowjeneho woktarja a wossebje teho nowcho wobrasa na tym samym w Serbskich Nowinach wossjewicz, dha chzemy tu zyku wëz tudy trochu drobnischo rospomnicz a na poßledku rosestajicz, czcho dla dyrbi so spomnjene poßwjeczenje hischcze nëkotry czaß wotstorczicz.

Hnydom po pschetwarjenju a wobnowjenju nascheje zyrkwje w l. 1856 bu potrjebnosczß rjaneho wobrasa na nasch woktar wot wjele wossadnych jara saczuta. Pozadanje po tym samym s kózdym lëtom pschibjerasche, hacz bu ta naleznosczß skónczinje wot k. ryczinika Schenka nad Zornoßykami, kaz tez wot druhich kk. ryczerkublerjow a tudomneho duchownstwa do ruki wsata a pola Jeho kralowskeje majestosce a ministerstwa snutskomnych naleznosczow k mikosczziwemu wußłyschenju pschedpokozena. Wona bu tam tez tak daloko dobroczinwje pschijata, so bórsy na to jeneho, w tajkich wëzach wustojneho profesora s Draßdzan sem pósłachu, so by naschu zyrkej, jeje snutskomne wutwarjenje a wossebje woktar wobhladał a rossudzik, kajki wobras by so na woktar hodzik a hacz je zyrkej s zyka tajkeho wupyschenja hódna. Spomnjeny profesor wupraji so w tajkim nastupanju jara spokojazy, a pschistaji hischcze, so budze tym, kiz su jeho póskali, prajicz dyrbjecz, so ma wobras jedyn wot tych najlepschich bycz, kiz so zyrkwjam darja. Bórsy potom so wobsanknyl, so ma tajki wobras horjestacze nascheho Sbóznika prjódstajicz a bu ta wëz jenemu s najwossebnischich molerjow, wëstemu profesorej Wiemannej k wuwjedzenju poruczeno.

W nasymje sandzeneho lëta so naschej wossadze wossjewi, so je wobras, naschej zyrkwi pschez dobroczinwosczß nascheho lubowaneho krala na prósstwu darjeny, hotowy a so je so tak derje radzik, so je so sa njón 1200 tolerˇ sapkaczisko. Tez pschispomni so tehdy, so je tutón wobras w tu khwilu na wumjetskej wustajenzy (Kunstausstellung) w Draßdzanach k wobhladanju wustajeny. S dobom bu tez wossadze wot nascheho k. duchownego wossjewjene, so ma so na namjet kralowskeje wumjetskeje akademije w Draßdzanach nasch woktar trochu pschetwaricz, wossebje pak poskoczicz a wumolowacz, so by sa tajki krasny wobras dostojny byk: schtoz pak budze wschitko nëschto pschez 300 tl. koschtowacz. K nawdaczu tutych pjenjes so wossadze dobrowólne skadowanje poruczi, pschi czimz nasch k. duchowny, na hewal stajnje wopokasane zyrkwinske sinyßlenje swojeje wossady so sepjerajo, tu nadziju wupraji, so budze wëscze kózdy lubjerad po swojim samozenju k tutej wëzy skadowacz.

A wo prawdze sßynschachmy po krótkim czaßu, so su naschi kk. ryczerkublerjo po 25, 30 haj 40 tolerjach skadowali a so so budyske wyßokodostojne tachantstwo jako

kollaturske knjejſtwo a naſch k. farař ryčer Möhn bjes tymi namakataj, kiž ßu najwjazy dali. Teho runja je ryčerſkubło Pomorezy a jeho ſarjadowař k. krajny ſtarſchi ſ Thielau jara bohacze ſtkadowak. Runje tak bohacze bu też w gmejnach ſtkadowane; pſchetoż tu a tam bu wot kublerjow abo też hewak ſamózitych ludzi po 5, 6, 7 a hiſchcze wjazy tolerjach dawane, tak ſo mózachu nětkotſi gmejnſzy prjódſtejerjo, kotſiž běchu ſhromadzowanje tajtich pjenjes ſ wjetſcha luboſczíwje na ßo wſali, w krótkim czaßu 20, 25 a hiſchcze wjaz tolerjow za hłowne pokładniży, kotrež ßo pola kk. klamarjow Kſchižana, Alberta a Sswory w Bukezach namakachu, wotedacz. Pſchi ſkónczenju tuteho ſtkadowanja bu też dźěło na woktarju dokonjane.

Bjes tym ſo ßo to wſchitko ſta, rosnjeße ßo powjeſcz, ſo woktař, dupa a klětka też nowe wodżecze doſtanje, kaž też, ſo na měſto tych zyle jednorych drjewjanych ſtołpikow na prěnim woktarjowym ſthodżenku, k kotrymž ßu płachczíczki, wot woktařneho blida hacz k tymaj ſtołpikomaj doßahaze, pſchiczinjene, jara rjanaj dwaj ßwěczńikaj, tak mjenowanoj kandelabraj doſtanjemy, a to woboje wot ſnateho zyrkwincho pſchecżela, knjeſa ryčz ſkublerja Wehle nad Něczinom.

Jara wutrobne wjeßele knjeżeſche pſches tajke powjeſcze po zyłej woßadze, kotrež bu hiſchcze wjetſche, jako jenu njedżelu pſched hodami tón rjany nowy wobras na naſchim woktarju wuhladachmy. Woßebnoſcz teho ßameho wopißacz, my ſ zyła njeſamózemy, pſchetoż to by ledom wězy wuſtojny pißař dokonjak: tola chzemy tudy ſ krótka rospomnicz, ſchto wſchitko ßo na nim namyka. (Skončenje přichodnje.)

S Wósporka. Pjatk 20. januara wjecżor w 7 hodżinach wudyri tudy w brózni kublerja Wittiga woheń, kotryž tutu, kaž też jeho dwaj podła ßo ſtejazaj domaj a domſke tkalza Schwarza do procha a popjeła pſchewobroczi. Schtyri ßwinje, dwě wowzy a rjeczaſnik ßo ßobu ſpalichu a wjele żita bu rubjeńſtwo płomjenjow. S zyła bu wohnjej mało wutorhnjene a ſchkodowanje je czim wjetſche, dokelž wotpaleni ſawěſczili njeběchu.

Se Sdżara pola Klukſcha. So ßo niz jenož w płódnych krajinach wulki a czežki ſtót kublacz hodzi, ale ſo je to też w bubjeńſchich ſtronach mózno, wo tym ßwědczi to, ſo bu ſańdżany tydżeń pola tudomuchо leżomnoſczerja Lehmanna ßwinjo ſarěſane, kotrež po wukutlenju 651 puntow ważeſche. Tuto ſtoczo bě wot raßy, kiž na ryczerſkuble Minakale kublaja, a je ta ßama teho dla poruczenja hódna.

S Budyſchina. Kaž widzimy, dha je lotterijowy kollekteur C. F. Jäger sen. na ſwonkowarj lawſkej haßy w ſalſkej lotteriji ſaßo hódne ßoże měł, pſchetoż w I. klaßy je 1000 toleršti dobytk na czo. 7909 ſ běrtikom do jeho kollekzije panył, a w II. klaßy 12,000 toleršti dobytk na czo. 52937.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michałska cyrkej: Handrij Janaſch ſ Howńjowa ſ Hańżu Hobrez ſe Żidowa.

Křćeny:

Pětrowska cyrkej: Jan Ernſt, Jana Wehle, kněžkarja w Dobruſchi, ß.

Zemrjetaj:

Dżeń 12. januara: Korla Auguſt, Marje Dejkez na Żidowje n. dź., 3 m. — 15., Martha Louiſa, G. H. Kilchlera, korczmarja w Delnej Kinje, dź., 1 l. 6 m. 3 n.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

13 tl. 5 nßl. a 13 tl. — nßl.

pſchenża 45—57 tl., rożka 34—35 tl.,

(to je: ſa 25 pruſſich korzow.)

rěpikowy wolij (njecziſczeny) 11 tl. 25 nßl.

(Cziſczeny, kaž ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdże 1 1/8 tl. drožſchia.)

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipſku, 25. januara. 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5 np. 1 połnowažazy czerweny ſtoty abo dukat 3 tol. 5 nßl. 4 np.; winſke bankowki 87 5/8.

Spěwy.

Njeſnatej.

Czi ßwjeczu mój ſpěw, holeczo,
Njech też Cze njeſnaju;
„We kotrym kraju," powjes jo,
„Cze nam'kam, rózičzku?"

Hdyż wjecżor dźěło kónzej dże,
Na tebje myßlu ßej;
So, kiž ßy moje żedżenje,
Ssy w zuſbje dalokej.

O zefyrko, ty ſtrow mój noſch
Holeczu k mojemu;
Praj jom', ſo ſboża pěkny koſch
Da radoſcz twojemu.

Cze dołho a też żedżiwje
Ssym pytak wokoło,
Pak Tebje, dźeczo luboſne,
Je nam'kacz njemózno.

Hdyż ßnadź Czi pſchińdże do ruki
Spěw Tebi ßwjeczeny;
Wjedź, ſo ßo żedżu w luboſczi,
Sa Tebje ßym żiwy.

Wjedź, ſo ßy moje holeczo,
Ssy ſa mnje rodżene;
Duż pſchińdź a troſchtuj ſrudneho
Se koſchom luboſnje. S.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozdu wótřitnj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Mots Tunka. Nó, w někotrych pschasach maja tola dźiwne waschnje,

Hanß Depla. Kak dha to?

M. T. Hlaj, to běchu wóndanjo dweju hólzow na bórbočanſku pschasu pscheproßyli, ale jako tam pschińdźeschtaj, dha jeju nuts njepuschczichu.

H. D. Ale cžoho dla to?

M. T. Dokelž ßu ßo pjecza někotre holczki pscheb nimaj hanibowake.

* * *

Nawěštnik.

Mydłowa fabrika Roberta Adama

w Budyschinje na ſwonknej lawſkej haßy cžo 691

porucza ßwoje wſchelake druźiny myjnych mydłow, jako

prima jadrołojowe mydło, centnar po 12 tl.

do. eſchwegſke jadrowe mydło, centnar po 9½ tl.,

„ **žiwizojadrowe mydło,** centnar po 11½ tl.,

„ **kokußworjechowolijowe mydło,** centnar 9 tl.

Saßopſchedawarjo doſtanu hódny rabat.

Jedyn běłocžorny poß ßrěnjeje wulkoſcze je 31 decembra na puczu wot Wujeżka do Trjebjeńz wotběžak. Tón, kotremuž je ßo pſchiwdak, chzył jeho ſa ſarunanje pola podpißaneho wotedacz.

A. Rabowſki we Wujeżku pod Cžornobohom.

Jedyn zyle cžorny poß ßrěnjeje wulkoſcze je tamnu ßrjedu tydźenja wotběžak. Tón, kotremuž je ßo pſchiwdak, chzył jeho pola podpißaneho ſa ſarunauje wotedacz.

Jan Zimmermann
we Wujeżku pod Cžornobohom.

Někotſi ſchulerjo ſe wßow móża w Budyſchinje jědź a wobhdlenje doſtacz. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Mydłowa fabrika C. Lehnerta

na garbarskej haßy cžo 370

porucza ßwój skład ßucheho jadriweho mydła, elainoweho a seleneho mydła, kaž też kojowe ßwěcžki, stearinowe ßwězy, wóskowzy, toilettske mydła, włoßowe wolije a pomady po najtunischich płacžisnach.

Wupschedawanje

schpihelow a schpihelowych schkleńzow

pola **Rudolpha Wilhelma** na ßerbskej haßy.

Pscheměnjenja dla ßo nětko pola mje wschitke **schpihele,** jako **barokowe** schpihele a schpihele we hładkich **słoczanych kromach** a **drjewjanych wobłukach,** kaž też **schpihelowe schkleńzy** we wschelakich wulkoscžach po **poniženej** płacžisnje pschedawaja.

Němski Phönix,

wohenj sawěscžace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěscženja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenož woprawdžity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož pschez ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cžinjeny brostsyrop nima) spodziwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawoscži, sažwanju, bróstowym cžerpjenju, schijowej wobcžežnoscži a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. R. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Westind. rum, blescha po 8 nßl.;
Punscheßenz, blescha po 15 a 20 nßl.;
Arac de Batavia, blescha po 18 nßl.;
Bischof,
se selenymi orangami pschihotowany, blescha 9 nßl.
schlummerpunscheßenz, bl. po 22 nßl.;
stary kognak, blescha po 20 nßl.

ma na pschedań **Heinr. Jul. Lincke.**

So ßebi dobra twora

bjes wschitkeho pokhwalenja pschecjelow nadobudże, wopokaże mój ſelowy liqueur, pomjenowany

pirnaiſki żoldkowy elixir (Magen Elixir).

Tutón liqueur, kiž ma ßo wſchitkim poruczecz, kotrymž wokoło żołdka a w żołdku tak prawje njeje, namaka wſchudżom wulki wotbjerk a ma jón w Budyſchinje jenoż

knjes Heinr. Jul. Lincka

w orſginalnych bleſchach na pſchedań.

Pirna a Draždżany. **A. T. Rudolph.**

Wobſtarajcże ßebi żeleſo do krwje!

Wjele ludźi nětżiſcheho cżaßa cżerpi na khoroſcz żeleſoweje khudoby: na ßłaboſcz nervow a żołdka.

Żeleſojte liqueury Roberta Freyganga w Lipſku ßo wot knjeſow profeßora Dr Bocka, medicinalſkeho radżicżela a wokrjeßneho fyſika Dr. Bohlena błědawym (żeleſokhudym), ßuchim na muſkulach a nervach ßłabym, kaž kež ſa polěpſchenje żołdka poruczeja.

Żeleſoliqueur (Eiſenliqueur) bleſcha po 15 nßl. ½ bl. 8 nßl.

Żeleſożołdkohórki (Eiſenmagenbitter) bl. po 10 nßl. ½ bl. 6 nßl.

W Budyſchinje pſchedawa jón jenoż **Heinr. Jul. Lincka.**

Drjewowa aukcia.

Na ſchcżeńcżanſkim lěßowym reviru budże ßo dżělba dubowycha brěſowych dokhich hromadow póndżelu 30. jan. rano w 9 hodżinach ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Shromadżiſna je pola knjeżeho dwora w Schcżeńży pſchi wulkim hacże. **Lehmann**, hajnik.

Drjewowa aukcia.

Póndżelu 6. februara budże ßo na **libochowſkim** a **cżichonjanſkim** lěßowym reviru 76 drjewowych loßow, bjes niimi khětro wjele ßylnych brěſowych ßymjeńzow a 17 khójnowych a brěſowych hakſowych hromadow na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Sapoczatk rano w 9 hodżinach pſchi Hajnkez ſahrodniſkej żiwnoſczi, hdżež budża wumĕnjenja woſjewjene.

Někotre fóry brunizoweho popjeła ßu na pſchedań na bohatej haßy cž. 85 delka.

Najlěpſchi polóżazy ßrědk ſa tajkich, kiž **na bróſcze a na kaſchel czerpja**, je **dopóſnaty woprawdżity meliorirowany běły broſtſyrop** ſ fabriki **H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.**

Tutón ſyrop ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenoż woprawdżity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje
na ſnutſknej lawſkej haßy.

Twarſke drjewo a klozo kóždeje wulkoſcze ßu wot nětk na pſchedań na ryczerkuble Kupoj.

Woſjewjenje.

Pola podpißaneho ſteji dżělba kloſtrſkeho ſchcżěpjaneho drjewa I. a II. drużiny, kaž tež pjeńkowe a kulecżkowe drjewo na pſchedań.

W Hamorje 21. januara 1865. **Paul**, hoſcżeńzar.

Drjewowa aukżia.

Pjatk 3. februara 1865.

budża ßo na njechorńſkim, worzyńſkim a běkohórſkim reviru wulka dżělba twjerdych dokhich hromadow, ſtejaze loßy, twjerde ſchcżěpjane a pjeńkowe kloſtry na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Shromadżiſna ½9 hodżinow pola Schütży w Njechornju.

Na Běłej Horje, 23. januara 1865.

Wudowenz, hajnik.

Na puczu wot Żidowa do Cżichońz bu pjatk tydżenja jena wotmjana konjaza deka namakana. Tón, kotremuż ßłuſcha, może ju po ſarunanju wukożka ſa woſjewjenje pola knjeżeho hetmana w Cżichońzach ſaßo dóſtacz.

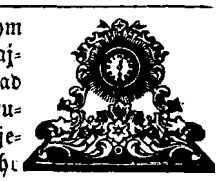

Cżeſcżenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſtkad cżaßnikow wſchitkich drużinow. Wſchitke porjedżenja ßo najwěſcżiſcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płacżiſny.

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ſerbſkeje ryczże tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza a Schneider**, cżaßnikarjej na bohatej haßy w Liebuſchiz domje.

Krajnoſtawſki bank.

Po poſtajenju ſtatutow krajnoſtawſkeho banka kralowſkeho. ſakſkeho hornoluſiſkeho markhrabinſtwa ßo ſ tuthym k nawjedženju dawa, ſo w tu khwilu

direktorium banka

knjes krajny ſtarſchi **Heinrich Erdmann Auguſt ſ Thielau** nad Błožanami, komthur ꝛc. jako pſchedßyda,
knjes krajny ſyndikus **Kurt Ferdinand Julius ſ Loeben**,
knjes **Julius Schilling** a
knjes krajny ſyndikus **Otto Julius Ehrig**
wuczinjeja, ſo je

pſchedßyda ſarjadowanſkeje rady

knjes krajny poſtajenz bywſchi knjeżerſki radźiczel **Franz Guido Hempel** nad Ohornom, a

jeho namėſtnik

knjes komornik **Egon Heinrich Guſtav** baron ſe **Schönberg-Bibran a Modlau**, ryczer ꝛc. nad Luhom,
ſo ſtaj

ſyndikaj banka

horka pomjenowanaj
knjeſaj **ſ Loeben** a **Ehrig**
a jako tajkaj direktorium banka we wſchěch prawiſniſkich wězach ſaſtupataj, žaneje woßebneje pokmocy k temu njetrjebajo, a ſo ma

direktor lombardſkeho wobkhoda

knjes **Auguſt Robert Duckart**
wukonanje ſaſtawnych liſtow, pſchi tym wudajomnych a

kontraſignaturu nalutowarnſkich kuzkow

knjes **Guſtav Adolph Kaiſer**, kontroleur banka,
a w teho ſadźěwanju
knjes **Johann Guſtav Schilde**, expedient banka,
wot direktorija banka poruczenu.

W Budyſchinje, 13. januara 1865.

Direktorium krajnoſtawſkeho banka kralowſkeho ſakſkeho hornoluſiſkeho markhrabinſtwa.
ſ Thielau. ſ Loeben.

Parne kupele pola
A. Droſchütza.

Kupiele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.
Kupiele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacj do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.
Extrakupiele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkaſacz.

Pónđźelu 30. januara t. l. budźe ßo pola Jana Kubaſcha w Raſchowje zyły, w dobrym rjedźe ßo namakazy tyſcherſki grat, kaž tež jena dr.ſchla na pſcheßadźowanje pſchedawacz
Sapoczatk dopołnja w 9 hodźinach. **Jan Kubaſch.**

Za tżonjanſtich ſeſomnoſtach buźe ßo ſchtwórt 2. februara t. l. 40 mocſchowych a brzołowych bocznich bromow, ſtarych tež brzołowe wuſtłowe briewo ſ narzačenjom ſtrocżinje pſchihotżiu w pſchedßobłowanje pſchedawacz. Sapoczatk pſchihotżiu w 12 hodźinach. Bromowßżina w ſtrocżinje tam. **A. Mitetk.**

Trjemowa anzeia.

Solarowy wolij a petroleum

poruczja **P. Mickel** w Ketlizach.

Pſchajne koleſta, cżedliży a wſcha pſchajna potrjeba ßu pola podpißaneho w najlěpſchej dobroſczi a po tunich płaczijſnach na pſchedań.

Handrij Sodan w Njechorni.

Knjes farar **Imiſch** w Hodźiju ßo ſ tuthym wutrobnje a naležnje proßy, ſo by ßwoje, III. njedźelu po tſjoch kralach t. l. dżerżane prědowanje wotcziſchczecz dał. **M. W. P. J.**

Woſſewjenje ßmjerczo.

Wſchitkim pſcheczelam a ſnatym jenoż ſ tuthym k nawjedżenju dawamy, ſo je dżenßniſche ranje ½1 hodźiny naſch horzolubowany mandżelſki a nan, pſchekupz knjes J. G. F. Nieckſch tudy, po dołhich a cżežkich cżerpjenjach tola w twjerdej wěrje do ßwojeho wumožnika cżicho a měrnje wußnył.

Budyſchin a Belleville w połnożnej Amerizy, 22. januara 1865.

Smutni ſawoſtajeni.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſk L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 5. ~ 1. februara. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamołwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S buticzanskeje woßady. S Budyschina. S Kamjenza. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Telegrafiske depesche wot zyłeho tydzenja.

Turin, 27. januara. Studentojo běchu ßo wczera psched wobydlenjom ministrow shromadzili a halekachu tam ßylnje. (Woni chzychu jim s tutym ßwoju njespokojnosćz pokasacź; pschetož Turinszy pschezo hischcze sabycź njemóża, so ßo kral do Florenza pscheßydli). — Dzenża ßo hara s nowa sapocza a bě ßo wysche studentow wjele druheho ludu sběžało. Hara bě wulka, ale bórsy nazionalna garda pschicźeże a najhórschich harowarjow saja. Drusy ßo rosběžachu a nětko je saßo měr.

London, 28. januara. S Newyorka pißaja wot 14. januara: Wone ßo powjeda, so chze wulki dźěl wobydlerjow smutskomneje Georgije saßo k uniji pschistupicź. Powjescze wo jednanjach wo měr dale bóle pschibjerja. Schklowinstwo w kraju Mißouri je sahnate. General Hood je pjecża w Korinthu symske kwartiry wsał. Unionske wójnske łódże ßu ßo s nowa psched Wilmington wróćiłe.

London, 30. januara. S Newyorka pißaja pod 19. januara: Unionistojo ßu twjerdźisnu Fort-Fisher psched Wilmingtonom dobyli. — Richmondske nowiny powjedaja, so je separatistiski pschedßyda Davis hotowy, kommißarow k wujednanju měra pschijecź abo do Washingtona pósłacź. — Fort-Fischer bu 15. januara dobyty a unionske kanonowe czołmy po rěży Cape-Fear horje jědzechu. — Bawma **100**.

Paris, 30. januara. Brasiliski admiral baron Tamandaré je 17. januara uruguayske město a twjerdźisnu Paysandu dobył.

Win, 31. januara. Pruske knježerstwo je ßem wosjewiło, so ßo schleswig holsteinska należnosćz prjedy dowujednacź njehodzi, hacź Pruska njewě, kak Schleswig-Holstein k njej steji. (Hewak s Wina pißaja, so je augustenburgski wjerch Bjedrich hižom wscho nusne s pruskim knježerstwom tajnje wujednał).

Paris, 31. januara. Dr. Nelaton a khěžorowy lékař Dr. Rayer staj ßo do Nizzy podałoj, so byschtaj wo khorowatosczi ruskeho wulkowjercha-naßlědnika radu składowałoj.

London, 1. februara. S Newyorka pißaja wot 21. januara: Blair je ßo do separatistiskeho hlowneho města Richmonda podał. Tež powjeda ßo, so ßu separatistojo ßwoju twjerdźisnu pschi rěży Cap-Fear wopuschćili.

Unionistojo ßu Pocataglio pschi savanna-charlestonskej żelesnizy wobßadźili. — Bawma **98**.

Wo dobyczu Fort-Fischera ßo powjeda, so je unionski general Ferry pschi dobywanju kommandirował. Wojowauje trajesche ßydom hodźinow, hacź ßo jim skónczńje hakle wjeczor radźi, separatistow wuczischczecź. Tuczi kruch cźěkachu, buchu pak potom sajeczi. Sajatych bě něhdże 2000, bjes nimi general Withing a oberst Lamb. Unionistojo namakachu w twjerdźisnje 72 kanonow a ßu něhdże 700 muži shubili. Twjerdźisnu Fort-Smith ßu separatistojo ßami wopuschćili. — Na lěwym kschidle Grantoweho wójska je wjele žiwjenja a wotczakuje ßo, so wón s nowa wojowacź póczńje. — Wójsku separatistiskeho generala Lee jara na żywobje pobrachuje, dokelž je żelesniza bjes Danvillu a Greensboroughom skażena.

Najnowsche.

Draždżany, 2. februara. S kralowskim pschisiwolenjom je ßo wot ministerstwa smutskomnych należnosczow prjódkstejerjej ratarskeje stazije w Pomorezech, k. Dr. Lehmannej, prädikat „profeßor" spożcził.

Sakſka. Rakuſki khěžor je ſakſkemu generallcutnantej ſ Hake žlědowaze pěkny liſt póſłał: „Luby generallcutnant ſ Hake! Wy ſeze jako kommandant exekucionſkho wójſka w Holſteinje wjedźeli, pſches roshladnoſcz kaž tež pſches wopokaſanje pſchecželniweho, wěrno wojerſkeho žmyſlenja Sswoje žamžne cžežke poſtajenje ſ pſchecželniwoſczu k mojemu 6. armeekorpſej ſjenoczicz. Waſche ſprawne, ſtajnje hotowe podpjeranje položeſche nadawk mojich wojakow, a Waſche towarſchne pſchijecze woživjeſche a požynjeſche tón duch jednoty, kotraj Mojim a požadanjam Jeho majeſtoſcze Waſcheho kralowſkeho knjeſa žo runa. Wam teho dla, luby generallcutnanto, ſa to Sswoje pekne pſchipóſnacze woſjewjujo, cžuju žo tež radlubje hnuty, Wam ſ dobom Sswój džak wuprajicz a woſtanu Waſch derjepſchikhileny Franz Joſef. We Winje 19. decembra 1864. — S Draždžan pišaja, ſo je tam lód rěki Łobja 31. januara ſ wjetſcha wſchón wotplowak a ſo žo pſchi tym žana ſchkoda ſtaka njeje. — Jeho majeſtoſcz kral Jan je bataillonſkeho lěkarja 2. klaſy Richergalla ſa bataillonſkeho lěkarja 1. klaſy pomjenowak. — Rakuſki khěžor je inſpektarjej Teichmannej na dwórniſchczu w Žitawje teho dla, dokelž je žo pſchi domojwróczenju rakuſkich wojakow žwěru ſa nich ſtarak, ſkoty ſaſłužbny kſchiž ſpožczik. — W Draždžanach chzedža 3., 4, 5. a 6. ſeptembra mlynzy a ſa mlynſtwo džěłazy rjemješnizy ſhromadžiſnu wotdžerżcz a budże ſ tajkej ſhromadžiſnu ſ dobom tež wuſtajenża mlynſkich fabrikatow a ſa mlynſtwo potrjebnych wězow ſjenoczena. — Twarjenje, w kotrymž budże žo pſchi lětuſchim wulkim němſkim ſpěwanſtim žwjedženju w Draždžanach ſpěwacz, budże tak wulke natwarjene, ſo ſměje ſa 27,000 cžłowjekow měſtna. — S Elſterberga pišaja, ſo žu tam pſchi wotplowanju lodu 27. jannara wulku wodu měli a ſo je to ſtkadnoſcz byka, ſo ſtej dwě žónſzy wo žiwjenje pſchiſchłej. Tſi žónſke mjenujzy rano ſpomnjeneho dnja po jenej kawzy pſches tamniſchu rěku džěchu, ſo bychu žo do fabriki na džěło podake. Runje jako běchu žrjedž kawy pſchiſchłe, ſtorżi ſchkruta lodu tak žylnje do njeje, ſo žo wona do wody žypny. Jena žónſka nětak k brjohej pſchipłowa a žiwa ſ wody wulěſe, ale tej druhej ſtej žo tepikej. — W Eibawje namaka wóndanjo khěžeŕ Zſchentſch pſched khěžnymi durjemi kruch drjewa ležo a wſa jón žobu nuts, hdyž žo dlěſchi cžaž wokoło khachlow waleſche, hacž jón Zſchentſchowa macz do nich žuny. W khachlach žo runje wohen paleſche a dołho njetrajeſche, ſo khachle ſe ſatraſchnym wrjeżnjenjom na make kuży rozlecžachu a bě ſtwa ſ kurom a wohnjom napjelnjena, tola bu jenož něſchto draſty wopaleneje. Kaž je žo potom pokaſako, dha je tón namakany kruch drjewa ſ pólverom wupjelnjeny byk. — W Miſchnu bu 25. januara wětrnikaŕ Müller ſ Zſchaitena k žmjerczi wotžudżeny, dokelž bě žam žwój dom ſapalik a ſ tym wina na tym, ſo bě žo jene džěczo ſpalilo. — Se Schandawa pišaja, ſo je wucžeŕ Friedmann ſe Schmilki wóndanjo jenecho cžłowjeka wot ſatepjenja wumóhł, a pſchiſpomnichu tež, ſo je wón prjedy hižom dweju ſ wody wucžahnył.

Pruży. Na pruſkim žejmje žo ſańdżeny tydżeń wjele ważneho ſtako njeje, khiba ſo ſapóżłanzy někotre mjeńſche ſakonje ſa dobre ſpóſnachu. K ważniſchemu jednanju hakle pſchińdże, hdyž naležnoſcze miniſterſtwa wójny k ryczam pſchińdu; pſchetož nowoſrjadowanje wójſka je kamjeń poſtorka ſa ſapóżłanzow. Ale nam žoſda, ſo wſchitke jich najwótriſche ryczе w tym niczo njepſcheměnja, dokelž kral na žane waſchnje wot dotalneho wojerſkeho porjada njewotſtupi. — Wſchelake ſnamjenja na to pokaſuja, ſo rakuſke knjeżerſtwo do teho ſwolicz nochze, ſo by Schleswig-Holſtein pod pruſke knjeżſtwo pſchiſchoł. Duž chze pruſke knjeżerſtwo Schleswig-Holſtein auguſtenburgſkemu wjerchej Bjedrichej pjecża pod tymi wuměnjenjemi dacz, jeli wón kielſki pſchiſtaw (Hafen), twjerdżiſnu Rendsburg a kanal, liž budże bjes žywjernym (Nord-) a naranſchim morju twarjeny, Pruſkej wotſtupi. Wyſche teha chze Pruſka tež kraj Oldenburg ſa žebje ſkhowacz. — Deputacia prěnjeje komory je kralej adreżu pſchepodała. Kral je jej žwoju ſpokojnoſcz nad njej wuprajił a pſchiſtajił, ſo je jeho wutrobne požadanje, wſchitke napſchecżiwnoſcze bjes miniſterſtwom a druhej komoru wotſtronicz, ale ſo dyrbi wón pſchi tym woſtacz, ſchtož je pſchi wotewrjenju žejma prajił. — Wrótżławſki wjerchbiſkop Dr. Förſter je pokładniży, ſa wudowy a žyroty katholſkich wucżerjow ſakożerej, 5000 tl. darił. — Akcije na twarjenje barlinſkoſhorjelſkeje żeleſniży žu pjecża w dożahazej měrje podpiżane, tak ſo budże žo tuta żeleſniza nětko ſ wěſtoſczu twaricz móż.

Franzowſka. Khěžorka Eugenia je trochu khora, tak ſo žo na pożlenim, w khěžorſkim hrodże wotdżerżanym balu wobdżělicz njemóżeſche. — Mkody prynz Napoleon běſche wóndanjo ſe wſchěch pariſkich ſchulow tych ſchulerjow k hoſcżinje a k hrajkam pſcheprożył, kiž do teje žameje klaſy khodża, kotruż wón wopytuje. Jich bě pſches 1000. — W prěnjej komorje bamżowa encyklika pjecża tež k ryczam pſchińdże. Sa nju budża někotſi biſkopojo, pſchecżiwo njej pak někotſi khěžorſzy radżicżeljo a prynz Napoleon ryczecz.

Rußowſka. S Móſkwy pišaja, ſo žu wſchelazy wyżozy ruſzy ſemjenjo petiziju wuradżili, w kotrejż khěžora proſcha, ſo by wón žejm ſe ſemjanſkich kublerjow ſakożił a ſo by tón potom we wſchelakich krajnych naležnoſczach pomhał radu ſkładowacz. — Někotre franzowſke nowiny ſ nowa powjedaja, ſo je wulkoknjas-naślědnik (Großfürſt-Thronfolger) khěžro khory. Wón w tu khwilu w Nizzy pſchebywa. — We Warſchawje bu 24. januara nowy ruſki gymnaſium wotewrjeny.

Amerika. Unionſke wójnſke łódze ßu ßo pſched ſeparatiſtiſke pſchimórſke měſto Wilmington wróćiłe a też hižom maku twjerdžiſnu Fort-Fiſher, pſched tutym měſtom leżazu, dobyli. Unionſke kanonowe cžołmy po rěžy Cape-Fear horje jědžichu. — S Georgije, kotrož kraj hacž dotal krucze k ſeparatiſtam dżerżeſche, wospjet pißaja, ſo chże wulki dżěl wobydlerjow ſaßo k uniji pſchiſtupicž.

S južneje Ameriki pißaja, ſo je braſiliſti khěžor ſ republikomaj Uruguay a Paraguay wójnu ſopocżak a 17. decembra uruguayſke měſto Payſandu dobył.

Ze Serbow.

S bukiczanſkeje woßady. (Skónčenje). W poßlenim cžißle Serb. Nowin ßmy ßlubili, ſo chżemy ſ krótka rospomnicž, ſchto wſchitko ßo na naſchim nowym woktarnym wobraſu namyka. To pak by něhdże ßlědowaze byko.

Zyły wobras je něhdże 6 kohczi wyßoki a 4 kohcze ſchěroki a wot wobluka, ſchěſcz zolow ſchěrokeho a tołſto poſkoczaneho, wobdaty. Wobras pokaſuje, ſo ßu delka pſched Khryſtußowym rowom tſio ſtrażdżerżazy wojazy, kotſiż pſches to, ſchtoż ßo pſchi Khryſtußowym horjeſtaczu ſta, każ też pſches horjeſtacze ßamo naſtróżeni pſchi cžękanju wot rowa w ßmjertnych ſtróżelach k ſemi padaja. Zyłe jich poſtajenje, kóżdy jich ſtaw a woßebje jich wobleczа nam jich wulku bojoſcz tak ſjawnje pſched woczi ſtaja, ſo dyrbi kóżdy, hdy by też na wſcho druhe wokolne njepohladał, nuſnje wuprajicz, tuczi cžłowjekojo wo prawdże w ßmjertnych ſtróżelach k ſemi padaja. Na kóżdej ſtronje horjeſtawazeho Sbóżnika ſteji jedyn jandżel, palmu dobycza w ruzy dżerżo. S jeju wobleczow a zyłeho poſtajenja ßwěcži ßo ßwjate, ponižne poczeſczowanje horjeſtawazeho Sbóżnika a ponižna hotowoſcz k naměſtnemu dopjelnjenju jeho wole abo pſchikaſnje. Schtoż nětko ſnamjo Sbóżnika ßameho naſtupa, dha je nam wone runje w tym wokomiknjenju prjódkſtajene, jako wón, ſe ßwojeho rowa wuſtupajo, ßwoju nohu na rowowe kamjentne wobkłoženje ſtaja a pótne rubу, jeho w rowje wobdawaze, wot ßo puſchcza. W jeho wobleczu, woßebje pak w jeho pohladanju, kotremuż ßo jedyn, pſched woktař ſtupiwſchi, nihdże wuwinycz njemóże, ßebi měr, wjeßoloſcz a krutoſcz runu wahu dżerżi, tak ſo je jeho napohlad zyłe jeho wulkemu ſkutku pſchiměrjeny. Wón dżerżi jako wulki bědżeŕ, ale pak tola dobywař, dobycżeŕſke pißmo w ruzy, na kotrež ßu wſchitzy jeho njepſcheczeljo a pſchecziwniзy ßwoje połne podcżißnjenje podſyglowacż dyrbjeli: na cżoż też cżerwjena khorhoj w jeho lěwej ruzy pokaſuje. Pſchi tym je pak jeho cżěło a woßebje wobleczo wot tajkeje jaßnoſcze wobdate, ſo mózachmy, hdyż ßebi to wſchitko pſched wjeczorom wobhladowachmy a ßměrki hižom wſcho jeho wobdawaze pſchikrywachu, tola ſnjamjo teho Sbóżnika w tajkej jaßnoſczi zyłe ſjawnje widżecz, jako by tón, kotryż je ßam ta jaßnoſcz teje kraßnoſcze, ßwětkoſcz ßłónza wo prawdże njepotrjebał.

Jcaſche wjeßele nad tajkim kraßnym woktarnym ſnamjenjom njeběſche hiſchcze na żane waſchnje wolíwke, jako też hižom prěni dżeń hodow naſch woktař, dupu a klětku ſ jich nowej pychu wobleczene muhladachmy. Też běſchtaj taj dwaj nowaj ßwěczinikaj hižom na ßwojim měſcze a na nimaj ßwěczachu ßo też rjane tołſte wóſkowe ßwěży, na kotrež dawař tajkeho kraßneho dara też ſabył njebě.

Wutrobne ſacżucze wjeßoloſcze a dżaka k Bohu ſa ſbudżenje tajkich ßmilnych wutrobow běſche na wſchitkich kemſcherjach ſjawnje widżecz; pſchetoż ſawěrnje wutrobu poſběhowaze běſche pohladanje na tajke kraßne nowe wěży. Schtoż woktarnu płachtu, każ też wodżecze na dupu, ſawěſchk a wodżecze na klětku naſtupa, dha je to wſchitko ſ najlěpſcheho cżerwjencho ſcharlata, ſ dobrymi ſłotymi treßami a trodełkami wobdate, a khoſchtuje w hromadże něhdże 400 tł. Na woktarnej płachcze je rjany wěnz, w kotrymż ßo we kacżańſkich pißmikach ßłowa „Soli Deo Gloria (Ssamemu Bohu cżeſcz)“ namakaja, na dupje pak je kſchiż, wot kotrehoż pruhi jako wot ßłónza wukhadżeja. Wſchitko tole je ſe ſłotom wuſchite a khoſchtuje 80 tł. a bu wſcho tak derje k wobſtaranju, każ też k ſeſchiczu Sserbej, k. krawſkemu miſchtraj Kurjeczi w Lubiju, rodżenemu ſ Bukez, porucżene a wot njeho też jara k ſpokojnoſczi wſchitkich wuwjedżene.

Schtoż taj ßwěczinikaj na prěnim ſkhodżenku woktarja naſtupa, dha ſtaj wonaj ſ mjedże lataj a jara rjenje broncirowanaj. Po kóżdym wija ßo někotre ſtwjelza ſchtana (epheu) horje, kotrež ßu ſe ßwojimi łopjeſchkami jara tołſto poſkoczane. Delka je na woběmaj ßwěczinikomaj mała tafliczka, na kotrejż ßo napißmo T. L. Wehle namyka.

Po naſchim wopißanju móhło ßo ſdacz, ſo je nětko wſchitko tak daloko hotowe, ſo móhło ßo poßwjeczenje wſcheho teho ſtacz. Ale temu tak njeje, pſchetoż po poruczenju dražđżanſkeje akademije maja ßo ſ wjerſcha woktarja hiſchcze tſi rjane ſnamjenja ſtajicz. Wone ßo w tu khwilu w Dražđżanach dżěkaja, ale dokelż ßo kraßnje ſ drjewa wurěſuja, dha tajke dżěło pſches měru wjele cżaßa trjeba a móże teho dla hiſchcze tójby tracz, prjedy hacž budża ßo poſtajicz móz. Budża to najſlerje ſnamjenja dweju jandżelow a naſcheho Sbóżnika a łóżde ſnamjo budże ſ najmjeńſcha 100 tł. płacżicz.

Wſchitko w hromadże pak, ſchtoż je ßo hacž dotal k wupyſchenju naſcheho woktarja, klětki a dupy ſtało abo ßo hiſchcze ſtacz ma, njebudże drje wjele mjeſ[illegible]zli

3000 tl. khoschtowacz, wot czehoż wscheho ßo w ßwojim czaßu sliczbowanje wosjewi. A dokelž je to wschitko jenoż dobra wola a luboscz nawdała, dha móhło ßo tudy jara wjele wo khwalenju ryczecz. Ale my to wo prawdje sa nusne njedżerżimy; pschetoż wschitke dary ßu ßame na ßebi hižom tak wulke, so k jich ważnoscżi a wusběhowanju ani ßkowczka trjeba njeje. A my tudy jenoż tu próstwu k Bohu pschistajamy, so chzył wón kóždeho dawarja sa jeho dar s czělnymi, woßebje pak s duchownymi kubłami bohacze żohnowacz, naschej woßadże pak wschitke te kraßne dary pschi jejnych Božich ßkużbach a hewajschich ßwjatoczności k wutrobnemu natwarjenju ßkużiez dacz.

S Budyschina. S Lipska pißaja, so je něhduschi budyski ryczník Tzschirner, kiž bě ßo po kralowskim wobhnadżenju w lěcze 1863 s Ameriki do Sakskeje wróczik, ßwój wótny kraj w tychle dnjach wopuschczik a ßo s nowa do Ameriki podak.

S Kamjeńza. Pjatk 27. januara bu tudomny majoratski knjes komornik s Hartmann-Knoch nad Halschtrowom pohrjebany. Halschtrowczenjo ßu psches jeho ßmjercz jara srudżeni, pschetoż wón bě jara dobroczinowy, milosczinowy knjes a stajnje hotowy, kóždemu po mózności pomhacz. Wschitzy khudźi a khori jeho ßmjercz teho dla wutrobnje wobżaruja.

Pschispomnjenje. Knjes s Hartmann wobßedżesche prjedy ryczerkubło Wulki Wjelkow a je pola wobydlerjow tuteje wßy hischcze dżenża w dobrym wopomnjeczu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michałska cyrkej: Handrij August Sommer, schtrympar pod hrodom, s Cäciliju Wilhelminu Hańju Ziegerez s Jenkez.

Křćeni:

Michałska cyrkej; Pawoł Richard, Auguśta Ernśta Käśtnera, ßukelnika na Židowje, ß. — Korla August, Jana Ernśta Priebśta, khěžkarja w Jeńkezach, ß. — Hańża Theresia, Jana Adlera, krawza na Židowje dž. — Khrystian Bjedrich, Emilije Ernestiny Janakez s Wyßokeje n. ß.

Zemrjetaj:

Dżeń 21. januara: Jakub Běbrach, khěžkař w Dobruschi, 67 l. — 22., Jan Pomhajbóh Bjedrich Niecksch, měschczan a pschekupz w Budyschinje, 70 l. 8 m. — Michał Handrij Hilbenz, měschczan w Budyschinje a wobydleŕ w Makßezach, 57 l. 8 m.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipsku, 2. februara. 1 Louisd'or 5 toler 16 ngl. 5 np. 1 połnowažazy czerweny złoty abo dukat 3 tol. 5 ngl. 4 np.; winske bankowki 88⅔.

Płaćizna żitowa produktow w Budyšinje: 28. januara 1864.

Dowoz: 4758 kórcow.	Płaćizna w přerězku												
	na wikach,								na bursy,				
	wyšša.			niža.			srjedźna.			najwyšša.		najniža.	
	tl.	ngl	np	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np	tl	ngl.	p.
Pschenża	4	25	—	4	15	—	—	—	—	4	25	—	4	15	—
Rožka	3	—	—	2	20	—	—	—	—	3	2	5	3	—	—
Jecimjeń	2	15	—	2	10	5	-	—	—	2	15	—	2	10	—
Wowß	1	25	—	1	20	—	-	—	—	1	25	—	1	20	—
Hróch	-	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	-	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	27	5	—	—	—
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. żyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane żymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

13 tl. 5 ngl. a 13 tl. — ngl.

pschenża 45—57 tl., rožka 34—35 tl.,

(to je: sa 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 11 tl. 25 ngl.

(Czischczeny, kaj ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1 ⅛ tl. drohschia.)

Cahi sakskošlezyuskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisankujenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg).

*) Pschisankujenje do Žitawy.

Maćica serbska.

Swój přino k zapłaćichu:

Na lěto 1864: k. Imiš, farař w Hodžiju; k. Kral, wučeŕ w Radworju; k. Rostok, wučeŕ w Drječinje; k. Pohonč, wučeŕ w Malećicach; k. Buk, kapitular a scholastik w Budyšinje; k. Pjech, kapitular a senior w Budyšinje; k. Wornač, kanonik a farař we Wotrowje; k. Seileŕ, farař w Łazu; k. Mučink, wučeŕ w Zemizach; k. Buk, progymnasialny direktor w Draždżanach; k. Čabran, zastojnik při železnicy w Draždżanach; k. Schmidt, podwyšk w Draždżanach; k Kulman, wučeŕ w Wojerecach: k. Wjela, aktuar w Budyšinje; k. Kocor, wučeŕ w Ketlicach; k. Mróz, farař w Grunawje; k. Lipič, młynk w Sernjanach; k. Jenč, farař w Palowje; k. Bróska, farař w Budestecach; k. Erben, městski archivar w Prazy; k. Bjarnat, seminarist w Budyšinje; k. Hórnik, vikar w Budyšinje; k. Jakub, překupc w Budyšinje; k. hrabja Aleksij Tołstoj z Ruskeje; k. Dr. Pful, professor w Draždżanach; k. Hórnik, překupc we Khrósćicach. *Př. d.*

Kak Hans Depla s Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Motßo, Motßo, masch drje prawje nusne, so njejßy budyski herman wopytał?

Mots Tunka. Mój Hanßo, ßym khripawy, duż budźich tam wuschny był „każ poß w ke mschach“

H. D. Drje ßy twoje pjenjesy na druhe waschnje rosmjetał, duż njejßy móhł hicz.

M. T. O Hanßo, mój luby Hanßo, niz jenoż pjenjesy, ně też strowosćz a moju — — ku ßym shubił.

H. D. Dha ßy nětk wscho shubił; to je czi strowo, njetykaj wschudźdom twój nóß.

Hdże dha ßy tak njesbożownje pobył? Powjedaj mi!

M. T. No, dostach na mały bal pscheproschacy liszczik. Duż ßo tam psched dwěmaj njedźelomaj podach. Jako tam pschińdźech, dźiwach ßo, so žanu hudźbu njeßłyschach. Hlej wschak, to jedyn hwisdasche, czi drusy rejwachu; ja njejßym niz kroczele rejwał. Posdźischo sabawjesche ßo tuto towarstwo psches hry; dokelž pak k temu też žaneho lóschta njemějach, njeczinjach, běch to w mojej młodosczi ßyte krydnył.

H. D. Dha czisce žaneho wužitka wot tuteho bala nimasch?

M. T. Ně, njepóńdu na takke wězy wjazy.

H. D. Haj, hejso masch kusk rosoma, wostanjesch doma.

H. D. Bórborčanske holzy ßo hanibowacz njetrjebaja, mój luby Motßo!

M. T. Schto dha to mje stara?

H. D. Aj, aj, wschak ßy tydźenja wo tym bledźił a nětko ßym ja tu wěz zyle hinak ßłyschał.

M. T. Kak dha to?

H. D. Mi powjedachu, so bórboczauske pschelcze najprjódzy žanych hólzow pscheproßyke njejßu, k druhemu ßu hólzy jenoż wo wokno klepnyli a potom na měsce zofali, a k tsczemu tute holzy s zyła wo tajkich hólzow njerodźa.

M. T. Czoho dla niz?

H. D. Nó jedyn je pjecza hordy, druhemu pak nóß też khětro wyßoko steji, a tsczi ma hižom ßwoju njewjestu, tak so by lěpje czinił, hdy by k ßwojej njewjesce schoł a druhe holczki na pokoj wostajił.

M. T. Niz wěrno, Hanßo, hdyž je schtó wumjeńkał, dha je ßo po prawym k měrej ßynył.

H. D. To ßo wě.

M. T. Ale wóndanjo jara na jeneho njeměrneho wumjeńkarja skorżachu.

H. D. Czoho dla dha to?

M. T. Woni prajachu, pola naß je wumjeńkał, kiž niczo czinicz nima a staroscze też žaneje nima, ale s měrom ßedźecz tola też njecha. Duż sa tym hlada, kak by ludźi s proceßami sawjedł a jim khósty czinił.

H. D. Haj, dja by dźě pschezo lěpje było, hdy by wón zyły dzeń prawje dźěłacz dyrbjał, dha by jemu to hižom saschło.

H. D. Kak może ßo jedyn tola w ludźoch druhdy molicz!

M. T. Schto dha pak masch?

H. D. Hlaj, pod horami je wjeska a tam je jara pękny a roshladny muż, ale —

M. T. Nó, ale?

H. D. Ale, to je tola jara dźiwno, ßo ßobotu wjeczor a njedźelu dopołnja ßykanje rěsacz da.

M. T. Hm, hm.

Pschipósnacże.

Ja wobßwědčam ſ tutym lubjerady, ſo buch po wužiwanju jeneje bleſchki **G. A. W. Mayerowcho broſtſyropa** wot khětro ſaßakteho kaſchela woßwobodżeny.

Aug. Brix,
ſaſtojnik pſchi żeleſnizy.

W Budyſchinje, 1. decembra 1864.

Na pſchedań jón maja:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. R. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Pauliſch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Němski Phönix,

wohenj ſawěſćżace towarſtwo w Frankfurcże nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſćenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Weſtind. rum, bleſcha po 8 nßl.;
Punſcheßenz, bleſcha po 15 a 20 nßl.;
Arac de Batavia, bleſcha po 18 nßl.;
Biſchof,
ſe ſelenymi orangami pſchihotowany, bleſcha 9 nßl.
ſchlummerpunſcheßenz, bl. po 22 nßl.;
ſtary kognak, bleſcha po 20 nßl.

na pſchedań **Heinr. Jul. Lincke.**

Wupſchedawanje

ſchpihelow a ſchpihelowych ſchkleńzow

pola Rudolpha Wilhelma na ßerbſkej haßy.

Pſcheměnjenja dla ßo nětko pola mje wſchitke **ſchpihele,** jako **barokowe** ſchpihele a ſchpihele we gładkich **ſtoczanych kromach** a **drjewjanych woblukach,** kaž też **ſchpihelowe ſchkleńzy** we wſchelakich wulkoſćach po **poniženej** płaćižnje pſchedawaja.

So ßebi dobra twora

bjes wſchitkeho pokhwalenja pſcheczelow nadobudże, wopokaże mój ſelowy liqueur, pomjenowany

pirnaiſki żołdkowy elixir (Magen-Elixir).

Tutón liqueur, kiž ma ßo wſchitkim poručecz, kotrymž wokoło żołdka a w żołdku tak prawje ujeje, namaka wſchudżom wulki wotbjerk a ma jón w Budyſchinje jenoż

knjes Heinr. Jul. Lincka

w originalnych bleſchach na pſchedań.

Pirna a Draždżany. **A. T. Rudolph.**

Wobstarajcze ßebi želeſo do krwje!

Wjele ludzi nětužiſcheho cžaßa cžerpi na khoroſcz želeſoweje khudoby: na ßłaboſcz nerwow a żołdka.

Želeſojte liqueury Roberta Freyganga w Lipſku ßo wot knjeſow profeßora Dr. Bocka, medicinalſkeho radźicžela a wokrjeßneho fyſika Dr. Bohlena błědawym (želeſokhudym), ßuchim na muſkulach a nerwach ßłabym, kaž kež ſa polěpſchenje żołdka poruczeja.

Želeſoliqueur (Eiſenliqueur) bleſcha po 15 nßl. ½ bl. 8 nßl.

Želeſożołdkohórki (Eiſenmagenbitter) bl. po 10 nßl. ½ bl. 6 nßl.

W Budyſchinje pſch. dawa jón jenož **Heinr. Jul. Lincka.**

Mydłowa fabrika C. Lehnerta

na garbarſkej haßy cžo 370

porucza ßwój ſkład ßucheho jadriweho mydła, elainoweho a ſeleneho mydła, kaž tež łojowe ßwěcžki, ſtearinowe ßwězy, wóſkowzy, toilettſke mydła, włoßowe wolije a pomady po najtuniſchich płacžiſnach.

Parne kupele pola A. Droſchűtza.

Kupiele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupiele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupiele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkaſacž.

Najlěpſchi polożazy ßrědk ſa tajkich, kiž **na bróſcze a na kaſchel cžerpja**, je **dopóſnaty woprawdźity meliorirowany běły broſtſyrop** ſ fabriki **H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.**

Tutón ſyrop ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenož woprawdźity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje
na ſnutſknej lawſkej haßy.

Twarſke drjewo a klozy kóždeje wulkoſcze ßu wot nětk na pſchedań na ryczerkuble Kupo'.

Cžeſcženym a lubym Sserbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład cžaßnikow wſchitkich druzinow. Wſchitke porjedźenja ßo najwěſcziſcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płacžiſny.

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczeje tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza a Schneider,** cžaßnikarjej
na bohatej haßy w Liebuſchiz domje.

Na knjeźim dworje w Schczeńzy pola Rakez ßo jedyn konjazy wotroczk hnydom do ßłużby pyta.

Na ryczerkuble w Schczeńzy pola Rakez ßu hiſchcze někotre kloſtry ßucheho, khójnoweho ſchczěpjaneho drjewa a wjazore kopy khójnowych walczkow na pſchedań.

kloſtr po 5 tl. 2½ nßl.
kopa po 2 tl. 2½ nßl.

a je w tutej płacžiſnje hajniſki pjenjes ßobu wobſanknjeny.

Drjewowa aukcia.

Schwórtk 9. februara rano wot 9 hodźinow budże ßo w Kołbizu pola Schczeńzy 220 brěſowych a khójnowych dołhich hromadow na pſcheßadźowanje pſchedawacz. Shromadźiſna ſady kołbiczańſkeho knjeżeho dwora.

Urban, hajnik.

Dobrowólna ſubhaſtacia.

Pónd̆zelu 20. februara 1865 rano wot 10 hodźinach budże ßo ſahrodniſka žiwnoſcz cžo. 8 w Konjezach pola Wóſporka pſcheměnjenja dla na pſcheßadźowanje pſchedawacz. Tuta žiwnoſcz wopſchija 6 akrow 28 kwadratnych prutow leżomnoſcze a je renty a wumjeńka ßwobodna. Na kupjenje ßmyßleni njech ßo ſpomnjeny dźeń na tej žiwnoſczi nutſnamakaja.

Dobre wudrjene pjerje ßo w Teutſcherez khlamach na Židowje kupuje.

Dźelba ſchmrěkowych żerdźow, wot 3 hacž 7 zolow tołſtych, leži na kuble cžo. 13 w Lutyjezach na pſchedań.

Jena liſtownja (Brieftaſche) ſ 1 lotterijowej zedliju, ſ 1 liſtom a ſ 1 rachnonku je ßrjedu tydźenja w měſcze ſhubjena. Namakař chżył ju ſa myto we wudawarni Serb. Now. wotedacz.

Młody cžłowjek, kiž chze ſankarſtwo nawukhnyć, może jutry do wucžby ſtupicz pola ſankarſkeho miſchtra Martini w Budyſchinje na kotołſkej haßy cžo. 108/67.

Časopis M. S. zešiwk 2. na lěto 1865 móża sobustawy pola knihiskładnika dostać. Hórnik, sekretař.

Magdeburgske woheń sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow toler prusk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež ßu dospołnje wudate,

pjchijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derje w městach kaž na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowich postajenjow wone niže žaneho druheho sprawneho towarstwa njesteji tež posticza wone **pschi sawěsczenju na dlěschi czaß hódny dobytk.**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaž wóhnjowe schkodowanje.

Sawěsczeńske formulary, kaž tež exemplary powschitkomnych sawěsczeńskich wuměnjenjow móža ßo pola podpißaneho agenta kożdy czaß darmo dostacz, kotryž budže pschi napißanju sawějczenja stajnje k pomozy hotowy a budže wschitke požadane wułoženja dawacz.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektař,
agent magdeburgskeho wohen sawěsczazeho towarstwa.

Barlinske wohensawěsczaze towarstwo.

Sałožene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toleř.

Tuto hižom 52 lět wobstejace towarstwo bjerje sawěsczenja psche wóhnjowu schkodu horje po niskich, ale twjerdych prämijach, hdžež sawěsczeny ženje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Sawěsczenja wobstarataj a wschě wułožowanja dawataj

J. E Smoler, wudawař Serb. Now.
G. Fasska w Ebersbachu,
agentaj barlinskeho woheńsawěsczazeho towarstwa.

W Budyschinje.

Jena khěža w Hoschiz haßy je na pschedań a je wscho dalsche wschěnje w domje knjesa Wießnera pschi mjaßowych hětkach po jenym schodže wschěnje dopołnja wot 9 hacž do 12 hodzinow shonicz

---

Póndzelu 13. februara popołnju wot 2 hodzinow budže ßo tójschto sbytkneho domjaceho a hospodarskeho gratu, kiž ßo hischcze w dobrym rjedže namaka, na pscheßadzowanje pschedawacz

na knježim dworje w Jaßeńzy
pola Ssokelzy.

Jedyn kowarski, kaž tež jedyn hólczez, kiž chze kowarstwo nawuknycz, móžetaj w kowarni w Hnaschezach hnydom město dostacz.

Großowe

brostkaramelle

najlěpschi ßrědk k wotstronjenju kaschela a k połóženju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscz pschi sasymnjenju w symnym czaßu.

Sa Budyschin a wokolnoscz w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kóždy czaß na pschedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodži wjele mloka a sadžěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Dickowa konceßionirowa a daloko wuwołana spodziwnje hojaza łałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Katholski Posol

čisło 2. je wušoł.

Jako młodaj mandzelskaj poruczataj ßo

Oskar Schiffner,
Wilhelmina Schiffnerowa,
rodž. Heinischez.

W Budyschinje, 31. januara 1865.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Ciše L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 6. ~ 11. februara. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Sserbske pišmowstwo sa schule w Pruskej. — Ze Serbow: Se Žornoßyk. S Budyschina. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Telegrafiske depesche wot zyłeho tydzenja.

Hamburg, 4. februara. Łódze ujemóża wjazy jěsdźicz, dokelž je saßo samjerśło. Na schleswigskej želesnizy je tak se ßněhom sawěte, so cżahi hižom druhi dźeń steja.

Turin, 4. februara. Kral je wot jow wotjěł, so by ßo do Florenza pscheßydlił.

London, 4. februara. S Newyorka pišaja wot 25. januara: Separatistojo ßu twjerdźisnu Caswell a Campbell blisko Wilmingtona a dwě wójnskej łódźi ßami rostsělili. Unionski admiral Porter je teho měnjenja, so budże Wilmington bórsy dobycz móz. S jeneje strony ßo powjedasche, so Sherman na Charleston abo na Brancheville maschiruje. Jene unionske wójsko bě ßo pjatnacze mil sady Mobile postajiło. — Prjedawschi unionski minister Seward budże najskerje sa póßłanza w Londonje pomjenowany. — Bawma **82** hacz **85**.

Triest, 4. februara. Ruske knjezerstwo w Taschkendu je wot bokharskeho krala pschiswolenje dostało, so ßmě do Jarkunda a Urgendża dróhu twaricz.

London, 6. februara. S Newyorka pišaja dale wot 25. januara: Unionski admiral Porter je wschitke, wot njepscheczelow wopuschczene posizije wobßadźił a 162 kanonow sajał. Unionski general steji pola East-Porta, so by tam najhórschu symu pschebył. — Separatistiski ßejm je jenohłósnje wobsankuył, so ma general Lee wysche kommando nade wschitkimi separatistiskimi wójskami na ßo wsacz. — Někotre nowiny chzedża wjedzecz, so je mexikanski khěžor Franzowsam krajiny Sonoru, Sinaloa, Chihuahua, Durango a Delnu Kalifornisju wotstupił.

Paris, 7. februara. Statna rada je wczera moulinskeho biskopa a besançonskeho arcybiskopa sa winowateju slěwužiwanja jeju dostojnstwa wuprajiła.

Nowiny „moniteur" pišaja, so wěrno njeje, jako by mexikanski khěžor Franzowsam někotre krajiny wotstupił, ale so je wón jim jenož dowolił, tam towarstwa k wudobywanju słota sałożicz.

London, 7. februara. S Newyorka pišaja wot 28. januara: Separatistiski wotposłanz Blair je ßo s Washingtona domoj wrócił. Wón s zyła niczo wuskutkował njeje, dokelž bésche ßebi separatistiski pschedßyda Davis prjedy sapoczenja měrskich jednanjow żadał, so dyrbi ßo separatistiski kraj jako ßamostatny pschipósnacz. General Sherman na Augustu czehnje. Unionske knjezerstwo je tójschto noweho wójska psched Wilmington poßłało. Unionske monitory (želesne łódże) ujemoża ßo nikeje wody dla Wilmingtonej zyle bliżicz. — Bawma **88**.

Kalifornske nowiny s nowa pišaja, so je mexikanski khěžor te pjenjesy, kotrez je Mexikanska Franzowskej winojta, s wotstupjenjom někotrych mexikanskich krajinow saplacził a so je tam Napoleon generala Givina sa gouverneura pomjenował.

London, 7. februara. Jendzelski ßejm bu wot ministerstwa po poruczności kraloweje Viktorije wotewrjeny.

Paris, 9. februara. Po poruczności khěžora Napoleona je ministerstwo franzowskemu póßłanzej w Romje pschikasało, ßo pola bamża nad jeho póßłanzom w Parisu wobczežowacz, dokelž je ton dwěmaj spjecziwymaj franzowskimaj biskopomaj khwalobny list póßłał.

Draždżany, 10. februara. Bajerski prynz Korla je wczera ßem pschijeł a rakuska khěžna s Wina k nam wotjeła.

Sakſka. Miniſterſtwo kultuſa a ſjawneho wuczeńſtwa je wobſanknyło, wſchitke ſakſke wuczerſke ſeminary pſches kommißiju wězywuſtojnych mužow pſchepytacz dacz. Tuta kommißia wobſteji ſ tajneho zyrkwinſkeho a ſchulſkeho radžiczela Dr. Gilberta ſ Draždžan, kotryž ma tež zyłe pſchepytanje wjeſcz, ſ zyrkwinſkeho a ſchulſkeho radžiczela teje krajſkeje direkzije, hdžež naſtupazy ſeminar je, ſ profeßora pädagogiki Dr. Maſius'a ſ Lipſka, ſ profeßora Dr. Caspari'a, direktarja realneje ſchule w Chemnitzu, a ſ k. Bulnheima (kiž je hewak ſ Budyſchina), direktarja prěnjeje měſchczanſkeje ſchule w Lipſku. Tuta kommißia je hižom nimale wſchitke ſeminary wopytała a w tychle dnjach tež do Budyſchina pſchijědže. Wona ma woßebje pſchepytacz, kak je ßo prjódkpißany ſeminarſki porjad hacz dotal w kóždym ſeminaru dopjelnjał, a ma potom pruhowacz, hacz ßu poſtajenja ſeminarſkeho porjada tajke, ſo móża ßo po nich tajzy wuczerjo wuwuczicz, kajkeż ßu ſa nětcziſche elementarne ſchule trěbni. — W Nowym Schěrachowje ßu ßo 1. februara pſched wjeczorom w ſcheſtej hodžinje twarjenja korczmarja C. A. Pietſcha wotpaliłe. — W Žitawje ſtejachu wóndanjo nękotre holczki, ßebi ßwoje naležnoſcze powjedajo, wjeczor w 10 hodžinach pſched jenym domom, jako ßo bliſke, do dwora wjedžaze wrota wotewrichu, a nęchtón jeneho konja wuwjedże a ſ nim nimo tych holczkow wotendże. Jako ßo potom jeua tutych holzow do domu wrócži, praſcheſche ßo wona, cžoho dla ßu tola jich konja wuwjedli. A dokelž ſ domjazych nichtón niczo wo tym njewjedžiſche, dha pſchiňdžechu na tu myßliczku, ſo je tón ßnadž kranjeny a jako ſa nim pohladachu, bě wón tež wo prawdże prjecz. Duž ßu potom zyłu nóz ſa tym paduchom ßlědžili a jeho tež ſkónczuje naſajtra w Žitawje ßamej doßahnyli. — Budyſki ßudniſki hamt woſjewjuje, ſo je jězdzenje ſ tjjomi, pódla ßebje ſapſchehnjenymi konjemi abo druhimi pſcheżnymi ſkoczatami pſchi ſchtrafje ſakaſane. — W Burkersdorfje pola Woſtrowza je ßo 4. februara tamniſcha korczma wotpaliła. Woheń je pſchi pampuchipjeczenju wuſchok. — Kak wjele cžěſkeho piwa ßo w Draždžanach pije, móże jedyn tež ſ teho pósnacz, ſo je draždžanſki korczmař Renner konſche lěto 3900 tl. zła ſa cžěſke (litomirſke Leitmeritzer) piwo ſapłacził. Zło je tak wyßoke, ſo ma ßo wot kóždeje ſchklenzy nęhdże 1 nßl. zła płaczicz. Ale wot 1. julija teho lěta budże to lěpje, dokelž budże potom zło niżſche. Nětko płaczi ßo wot centnarja cžěſkeho piwa 2½ tl. zła, potom budże ßo pak jenoż 20 nßl. dawacz. — Wěrowanje Jeje kralowſkeje wyßokoſcze, ſakſkeje prynzeßyny Sofije, ſ bajerſkim prynzom Korlu ſměje ßo dženßa (ßobotu) wjeczor. K temu chżyſche prynzowe pſcheczelſtwo ſ Bajerſkeje a hewak tež rakuſka khěžorka do Draždžan pſchijěcz.

Prußy. Jeho majeſtoſcz kral Wylem běſche pſched nękotrym czaßom tſjoch katholſkich ſemjanow, kiž běchu wyſchzy, ſ pruſkeho wójſka puſchcził, dokelž běchu woni prajili, ſo je duellirowanje po poſtajenjach katholſkeje wěry ſakaſane a ſo ßo woni teho dla tež ženje duellirowali njebychu. Podjanſke ſemjanſtwo je to jara ſa ſko wſako a chze ſpomnjenym ſemjanam ßwoju ßobuželniwoſcz ſ tym wopokaſacz, ſo pjenjeſy hromadzi, wot kotrychž budże kóždemu ſ tutych puſchczenych wyſchkow rjany teßak jako ſnamjo pſchiſpóſnacza kupjeny. Bamž je k temu tež hódny pjenjes dał, na cžoż nětko barlinſke nowiny khětro jara ßwarja. — Wobſtejenja bjes miniſterſtwom a druhej komoru ßu pſchezo hiſchcze tajke, kaž dotal běchu. Sapóßłanzy ßu pſchi ßwojim dotalnym měnjenju woſtali, a chzedża nětko na to waſchuje na miniſterſtwo cžiſchczecz, ſo pomjeńſchenje wſchelakich dawkow žadaja. Wone je mjenujzy ſnate, ſo pjenjeſy k ſdžerženju nowoſrjadowaneho wójſka doßahaja, jeli ßo dawki dale po tej měrje dawaja, kaž dotal. Duž móhło ßo nowoſrjadowanje wójſka wot miniſterſtwa pſchewjeſcz, hdy by tež druha komora k temu dale žanych pjenjes njepſchiſwoliła, a to chzedża ſapóßłanzy nětko, kaž ßo ſda, miniſterſtwu pſches poniženje dawkow ſkaſycz. Ale nam ßo ſda, ſo budże jich próża podarmo.

Rakußy. Jednanje pruſkeho knjeżerſtwa ſ rakuſkim w naſtupanju Schleswig-Holſteina pſchezo hiſchcze tak daloko pſchiſchko njeje, ſo by jedyn prajicz móhł, komu budże ſpomnjeny kraj ßłuſchecz. Najſkerje najwjetſcha cžežkoſcz w tym leži, ſo hiſchcze prawu ſapłatu ſa Rakuſku namakali njeßu. Pſchetoż hdyž ßebi Pruſka Schleswig-Holſtein woſmje, dha chze Rakuſka tež nęhdże kruch kraja ſchlapnyecz. Najradſcho by Schleſynſku wſała, ale to drje pruſki lud pſchidał njeby, a hdy by nękajki druhi němſki krajik wobßadzicz chzyła, dha to tola tež bjes wójny wotběžało njeby. Pjenjeſy by Rakuſka tež trjebacz móhła, ale tych dyrbjako hódnje wjele byczy, ale ſ wotkal je wſacz? Duž móże to pſchezo hiſchcze khwilu tracz, prjedy hacz ſchleswigholſteinſku wěz rosrißaja. — Polazy, kotſiž běchu ſa czaß pólſkeje revoluzije pſchecziwo Rußam wojowali a potom pſched nimi do Rakuſkeje czekli, buchu hacz dotal w nękotrych rakuſkich twjerdžiſnach a měſtach dżerżani Nětko je jim rakuſke knjeżerſtwo dowoliło, ſo ßmědża hicz, hdżež chzedża. Czi, kiž mějachu hiſchcze nęſchto pjenjes, ßu ßo do Schwajzarſkeje podali, ſbytku pak ßu woſtali, hdżež běchu, dokelž dyrbja hiſchcze na pjenjeſy czakacz. (Ale Langewiczej hiſchcze dowolene ujeje, ßwoje dotalne wobydlenje wopuſchczicz). — Druha komora rakuſkeho ßejma nětkole ſkoro niczo druhe njeczini, hacz ſo wona wot tych pjenjes, kotrež ßebi miniſterſtwo ſa krajne naležnoſcze žada, po móżnoſczi wottorhuje, pſchetoż druha komora praji, ſo budże miniſterſtwo pſchezo hiſchcze tak nękak hoſpodaricz móz, hdyž jemu tež komora 25 millionow ſchęßnakow mjenje pſchiſwoli.

Franzowſka. Nimale wſchitky franzowſky

biſkopojo ßu miniſterſtwu teho dla poruk ſčinili, ſo je wone biſkopam ſakaſako, bamžowu encykliku w zyrkwjach prjódkčitać. Tajki poruk ßu woni też ſ wjetſcha w nowinach abo na druhe waſchnje wosjewili, tola pak pſchi tym na ſakaſnju miniſterſtwa poßkuchali, jenoż dwaj ſtaj ju pſcheſtupikoj a encykliku w zyrkwjach wosjewicz dakoj, mjenujzy moulinſki biſkop a beſançonſki archybiſkop. Wonaj buſchtaj teho dla pſched ſtatnej radu wobſkorženaj a ta je jeju ſa winowateju wuprajika.

Italia. Kral Viktor Emanuel chzyſche ßo hakle w měßazu měrzu do Florenza pſcheßydlicz, ale dokelž Turinſzy teho dla, dokelž je nětko Florenz ſa italſke hłowne měſto poſtajene, ſkoro wſchědnje harn cžerjachu a hroſne ryczе pſcheczіwo kralej wjedžechu, dha je ßo wón hižom w tychle dnjach do Florenza pſcheßydlik. Florenzſzy jeho ſ wulkim ſpodobanjom witachu. — Khoroſcz ruſkeho wulkoknjaſa-naßlědnika w Nizzy wobſteji w tym, ſo je ßebi něſak jenu nohu wuſtupik. (Hdy bychu tam něſkajkeho kmaneho ßerbſkeho runarja měli, dha by naßlědnik wěcze hižom dawno ſaßo rejwacz móhł).

Amerika. Separatiſtojo dale bóle pſchěhrawaja a hdyž ßo też prajicz njehodži, hdy runje ſměje wójna bjes unioniſtami a ſeparatiſtami kónz, dha je nětko tola tak wjele měſte, ſo budža ſeparatiſtojo pſchěhracz dyrbjecz. Wilmingtonſki pſchiſtaw je hižom nimale w ruzy unioniſtow a pſches njón doſtawachu ſeparatiſtojo hacz dotal wſchu ßwoju wójnſku a druhu potrjebu. Kak wjele ßu jim jendželſzy pſchekupzy pſches wilmingtonſki pſchiſtaw pſchiwoželi, widži jedyn ſ teho, hdyž na to ſpomnimy, ſo bu tam wot unioniſtow w tſjoch dnjach pecz kódžow ſ wójnſkej potrjebu popanjenych. Wone njeběchu wjedziałe, ſo ßu ßo tam unioniſtojo poſtajili a padžechu jim teho dla do ruki.

Serbſke piſmowſtwo ſa ſchule w Pruſkej.

Kak wjele žohnowanja móže ßo w ludowym žiwjenju pſches jenicžkeho muża pkodžicz, kotremuž je Bóh Knjes luboſczіwu wutrobu a roſßwětlenej wocži póſnaczа ſpožežik, to widzimy prawje ſjawnje w naſchej ßußodnej Pruſkej. Wyßozy doſtojny k. knjeżerſki a ſchulſki radžiczel ryczer Stolzenburg w Lignitzy je po ßwěrnym hkubſchim pſchepytowanju ßerbſkich a ßerbſko-němſkich ſchulow pruſkeje horneje Łužizy jaßnje ſpóſnał, ſo je dotalne waſchnje, po kotrymž ßo w ſchulach mało na ßerbſku ryczž džiwaſche, po kotrymž ßo ßerbſka ryczž w ſchulach po móžnoſczi podtłóczowaſche, zyle wopaczne a ſchkódne, dokelž to ßamo ſchulſkej wuczbje prawu žiwoſcz a pkódnoſcz rubi; dokelž to ßamo ſchulſke džečzi duchomnje ſaſparne čžiui. Hdyž dyrbi ßerbſke džečzo ſ němſkich knihi čžitanje wuknycz, dha ßo wot ſpočzatka do teho podawa a ſwuczuje: bjes roſomjenja, bjes roſpominanja čžitacz. Zyke ſtrony ßo tak jenoż ſ woczomaj a jaſykom wotčžitaju; ale ani duch ani wutroba ſ teho žadyn wužitk njedoſtawa. — Też bu wot njeho ſa ſjawnu wopaczноſcz a njeſdobnoſcz ſpóſnate, hdyž ßo pſchi ſchulſkim pißanju Serbow maczerna ryczž kaž ſe ſamóßom a wotpohladanjom na bok ſtorczi. A kajka kſchiwda a ſchkoda ßo duſchi ßerbſkich džečzi čžini, hdyž ßo jim maczerna ryczž pſchi ſchulſkim a paczerſkim roſwuczowanju we wěrje ſapowjedži! Nětkotryžkuliž, kiž pſchede wſchěm na to cžěri, ſo bychu ßerbſke džečzi najſpěſchniſcho němſki nawutke, měni, ſo ßo to ſ tym najruczіſcho a najpokniſcho dozpi, hdyž ßo w ßerbſkej ſchuli po móžnoſczi wſcho němſki wuczi a ſe ſamoßom ßerbſka ryczž ßo podtłoczuje. Zyle wothladane wot teho, ſo je to pſcheczіwo wſchej ſdobnoſczi a prawdoſczi, ſprawnemu ßerbſkemu džěſczu jeho wot Božeje mudroſcze jemu ſpožczenu maczernu ryczž podtłóczicz, ſaniczicz a wohidžicz, je tajke ſakhadzenje też njeroſomne. Cžim bóle ßo džěſczowy duch do ſaſparnoſcze kolcba cžim mjenje budže kmany, zuſu ryczž lóhko a pokuje nawuknycz. To wſchitko je ßebi wyßozy doſtojny k. knjeżerſki a ſchulſki radžiczel ryczer Stolzenburg niz jenoż ſe ßwojim jaßnym a wótrym roſomom, ale też ſe ßwojej luboſczіwej a derjeměnjazej wutrobu, kotreż je prawo a duchomne ſboże też zuſcho naroda wulzy naležaze, nahladak a roſpominak, kaž to ſ jeho dweju kraßneju wukaſnjow w tej naležnoſczi wěmy, a je bórſy w Božim mjenje wobſanknył, temu ſchkódnemu na bok ſtajenju ßerbſkeje ryczе w pruſkich ſchulach kónz cžinicz a ßerbſku ryczž k wjeßelemu a pkódnemu roſwuczowanju nakožecz a wužiwacz dawacz. So by ßo to cžim ſkerje do ſtutka ſtajiło, je ßo też bórſy wo ſpißanje a wudacze potrjebnych ßerbſkich ſchulſkich knihi ſtarak. Wón je wſchak muż kruteje wole, kiž dobru wěz, kiž je ſa wužitnu a nuſnu ſpóſnał, njewotſtorkuje; wón je muż hłubokeje nawjedžitoſcze, kiž ßo njeda ſamolicz pſches radu tajkich cžłowjekow, kiž bychu najradſcho wſcho w ſtarym njeporjedži woſtajili, a kotſiž wſche porjedženja w ryczi a pißanju hanja. Duž je ßo bórſy a ſbožomnje roshladak ſa mužemi, kiž bychu, ſ nim w tym ßamym pſcheßwědczenju ſtejo, jeho myßl a wotpohladanje dale wuwjedli.

Tak je k. duchomny Kruſchwiza w dołhej Borſchczi, kotrehož khwalobnej pilnoſczi a wobdarjenoſczi mamy ßo hižom ſa wſchelake rjane a jadriwe ßerbſke naſtawki a knihi, n. pſch. ſa te nimale pſches zyły ßerbſki kraj bohacze roſſchěrene, lubowane knižki „Pój k Jeſußej“*) džakowacz, je „biblijſke ſtawiſny ſtareho

*) Trjeba by było, tute knižki ſ nowa wudacz, pſchetož wone je wjele požadanja ſa nimi. Red.

a noweho testamenta, po schulskich regulativach sprawjene" s wjazy hacz sto rjanymi biblijskimi wobrasami, do tekšta cžischczanymi, pola Breitkopfa a Härtela w Lipsku wudak. Teho runja je katechismuß s domjazej taflu, s rańschej, wjeczornej a blidowej modlitwu, s Fuhrmanowym wustajenjom sboža a t. d., kaz tez schpruchowe knižki a khěrluschowne knihi s tymi wóßomdżeßacz khěrluschemi, kiž ßu psches schulske regulativy poručene a s dżěla wot njeho ßameho wubjernje pschekožene, sestajak. Tute knihi ßu tez hižom s dżěla cžischczane. Pschi ßwojej wulkej prózy a wustojnosczi, kotruž je k. duchomny Kruschwiza na wobstaranje tekšta ßwěru nakožił, je wón tez w tutych ßwojich rjanych a ważnych knihach wěrne a dobre porjedżenja ßerbskeho prawopiša n. pschikł. „ě" a s nim żadane „ì" jako snamjo mjechkich ßamosynkow pschijak, kotrez ßerbske cžitanje a pišanje wulzy polózuja a wěste cžinja, dokelž tute porjedżenja w naturskim wuprajenju a w sakonjach ßerbskeje ryczje leża. — Po tym, so je hižom psched dlěžschim cžaßom k. duchomny Welan w Sslepom s luboßnymi a wubjernymi pschedpißmicžkami ßerbske schule wobdarił, kotrez ßo s wulkej radosczu wužiwaju, je k. kantor Kulman w Delnym Wujesdże Serbsko-němski A—B—C z wobrazami za elementarßule spisał, kiž je tez hižom hotowy. Pschi wschitkej nusnej makosczi tutych knižkow je widżicz, so je te ßame schonjenjow bohaty wucžer sestajał, kiž pschi wjelelětnym ßwěrnym sarjadowanju ßwojeho sastójnstwa pschezo hischcze pokracžuje we nawjedżitosczi. So je tez wón te porjedżenja a polěpschenja ßerbskeho prawopiša pschijał, to sa tych njetrjebamy wobkruczicz, kiž jeho Robinsona abo Gustav-Adolfa s radosczu cžitaju. — So ßo korrektura njeje w cžischczerni poknje wobkedżbowała, to je wina korrektorow abo stajerjow; ale k. spißowarjowa wustojnoscz saßkuži dżakomne pschipósnacže. — Wysche tu pomjenowanych knihow cžischcza ßo hischcze cžitanka wot k. wucžerja Jordana w Hermanezach, ryczne swucžowanja wot k. wucžerja Warka we wulkim Dżewinje, kaz tez ßerbske konfirmazijske wopißma. Tute poßleńsche wudżělki njejßmy hischcze wohladali, ale mjeno tez tuteju kk. spißowarjow napjelnuje naß s najlěpschej nadżiju. —

Pokorny, wutrobny dżak zyleho Sserbowstwa k. schulskemu radżicželej ryczerjej Stolzenburgej sa jeho mikoscziwu a nadobnu staroscz wo duchomne sběhanje ßerbskich schulow a s tym ßobu ßerbskeho luda! Bratrowski, wutrobny dżak zykeho Sserbowstwa kk. duchomnymaj Kruschwizy a Welanej a kk. wucžerjam Kh. Kulmanej, Jordanej a Warkej sa jich luboscziwu pilnoscz we wobdarjenju ßerbskeho luda s rjanymi a wužitnymi knihami! Knjesowe mikoscziwe požohnowanje wotpocžuj nad nimi wschitkimi!

Ze Serbow.

Se Žornoßyk. Tudy ßwjeczeschtaj sańdżenu njedżelu khěžkař Michał Bodlink a jeho mandżelska Hana ßwój sloty kwaß we domjazej cžichosczi. Njenadżujzy buschtaj swjeßelenaj psches wschelake dary luboscze wot ßwojich dżěczi a wot ßußodnoje hajnikoweje Hoffmanki, schtož jeju tak swjeßeli, so wonaj horze ßylsy plakaschtej. Woßebje hnujaze běsche, jako jeju hajnikowe schtyri njedoroscžene dżěczi s tym khěrluschom postrowichu „Jesußa ja nepuschczu." Spomnjecza hódne hischcze je, so wobaj w 75. lěcze ßwojeje staroby stejitaj a 25 lět staraj běschtaj, jako ßo do ßwjateho mandżelstwa podaschtaj a we Bożim domje we Bukezach zyrkwine požohnowanje dostaschtaj. Bóh pak, kotryž je jeju psches swoju hnadu tak daloko pschiwjedł, spožcz wobimaj hischcze rjany wjeczor jeju žiwjenja a wotwołaj jeju něhdy psches sbóžnu cžichu ßmjercz do ßwojeho njebjeskeho kraleństwa.

S Budyschina. Tamón schtwórtk 2. februara swolichu Jeho majestosc kral Jan, kaz tez kralowa a pryncežina Sofia k prjódkstejazej żeńtwje spomnjeneje pryncežyny s bajerskim wójwodu Korlu sbožopschecža wot deputazije krajnych stawow hornołużiskeho markhrabinstwa w paradnej sali kralowskeho hrodu pschijecz. Tuta deputazia wobstejesche s 12 woßobow a běchu to k. krajny starschi s Thielau, k. krajny postajeńz Hempel, k. baron s Uckermann, k. s Nostitz-Jänkendorf nad Wopakej, k. s Kindt nad Koprzami, k. Schmalz nad Hłóschinom. k. směrz Hüttig s Bertzdorfa, k. landrychtař Postel se Židowa a měschczanoscži k. Löhr s Budyschina, k. Haberkorn se Zitawy, k. Hartmann s Lubija a k. Eichel s Kamjenza. Deputazia bě ßo w hotelu de Pologne shromadżiła, swotkal ßo w 4 wosach ½2 hodżinow do kralowskeho hrodu poda. Tam pschijěwschi buchu jeje ßobustawy wot strażow, kotrez präsentirowachu a wot strażmějazych hajdukow cžesczomnje witani a po schěrokim skhodże, kotryž bě hacz horje s cžerwjenym ßomotom pokładzeny a hdżež na kóždym tseczim skhodżenku jedyn hajduk stejesche, do kralowskich, w druhim poskhodże leżazych pschebytkow wjedżene. Do tak mjenowaneje porcelanoweje sale pschischedschi buchu wot dwórskeho marschala s Friesen powitani a do wulkeje paradneje sale dowjedżeni. Tudy shromadżachu ßo knjeża a knjenje, k kourje pschipowjedżeni. Měješche hižom rjana paradna sala se ßwojimi wubjernymi wobrasami, se ßwojimi błyskotatymi 6 krónskimi ßwěcžnikami a se ßwojej drohej nadobu kraßny napohlad, dha bu tón hischcze jara powyscheny wot pschitomneje woßebneje shromadżisny, pschetoż knjeża běchu s wjetscha wschitzy w uniformach, se skotom wuschitych, a knjenje, kotrez na prawej stronje stejachu, stakichu se ßwojej kraßnej drastu taiku pyschnoscz psched wocži, so to k wopißanju njeje. (Skončenje přichodnje).

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Schto dha noweho, Motßo?

Mots Tunka. Nó, hdźež jedyn wuschi nastaji, dha ßebi tež wot pschasow powjedaja Tak ßłyschach, so wóndanjo jedyn druhemu takle wukładowasche: „Wěsch, bratsiko, Wascha pschasa to je paczoßna pschasa, ale nascha żechimowska pschasa, to je židżana pschasa."

H. D. Schto dha wón s tym měnjesche?

M. T. Wón takle dale powjedasche: „Hlaj, někotsi młodzi hólzy wóndanjo do teje pschasy pschińdżechu, ale holzam noßy tak s wyßoka stejachu, so żaneho njewidżachu ani njewitachu. Duż ßu tej pschasy nětko židżanu narjekli

H. D. Motso, ßy dha ty schto ßłyschał, so jow w polu ßornik běha.

M. T. Haj, ale hdże běha, to njewěm.

H. D. Ludżo praja, so je pschezo nimale hacż k jenemu łuhej dele běhał, ale dokelż je hajnik jeho dla ßornu wuhnał, dha nětko něschto blize wostawa.

M. T. Njebudżische dha jeho hajnik popanycz móhł?

H. D. Ně, pschetoż wón wo dnjo njekhodźi.

M. T. Dha budża dyrbjecz paßliczki polaz.

H. D. Mam sa to, so ßu hižom poleczene.

Cahi sakskošlezynskeje żeleznicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Zitawy a Liberza(Reichenberg)

*) Pschisanknjenje do Zitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

13 tl. 5 ngl. a 13 tl. — ngl.

pschenża 45—57 tl., rożka 34—35 tl.,

(to je: sa 25 pruskich fórzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. — ngl.

(Czischczeny, kaj ßo w Budyschinje pschedawa stajnje nětdże 1 1/8 tl. drožschi.)

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Michał Jencz, pohoncz a wobhydleŕ na Židowje, s Madlenu Veroniku Halmiz tam. — Reinhard Ferdinand Wähnert, tapezirař na Židowje, s Hanu Marju Helenu Schlenkarjez tam.

Křćena:

Michałska cyrkej: Marja Madlena, Handrija Augusta Köhlera, khěżerja a murjerja na Židowje, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 24. januara: Jan Marczin, Marczina Theodora Brósti, nieschczana a lěkarja w Budyschinje, ß., 4 m. 9 d. — 25., Jakub Michał, njebo Franza Bergera, khěżerja na Židowje, ß., 3/4 l. — 27., Jan Ernst, Jana Wehle, khěżkarja w Dobruschi, ß., 12 d. — 28., Jan Bohuwěr, Korle Bohuwěra Wackera, kublerja w Bórku, ß., 2 m. — 30., Jan Ernst, Marje Amalije Zenkarjez w Bórku n. ß., 1 l.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:
4. februara 1865.

Dowoz: 4758 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša. tl.	nšl	ny	niža. tl.	nšl	ny.	srjedźna tl.	nšl	nr.	na bursy, najwyšša tl.	nšl	ny	najniža. tl.	nš.	np.
Pšeńca	4	20	—	4	7	5	—	—	—	4	25	—	4	22	5
Rožka	3	—	—	2	20	—	—	—	—	3	2	5	3	—	—
Jećmjeń	2	12	5	2	7	5	-	—	—	2	12	5	2	10	—
Wowš	1	25	—	1	20	—	—	—	—	1	25	—	1	22	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	7	27	5
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	-	—	—	—	—	—	—	—
Kanabutry	—	20	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaškomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Nawěštnik.

Twarske drjewo, rjane tołste kłozy, łaty a žerdže ma na pšedań **Nowak** w Lemišchowje.

Wšitkym čji šami, kotrymž je njebo šahródnik wobšedźer **Nikusch** w **Drobach** winojty, a čji šami, kotříž **šu jemu** winojcji, šo s tutym napominaja, šo hač do 20. febr. 1865 pola podpišaneho šamołwjecź. Posdźišche šamołwjenja šo horjebrać njemóža.

W Drobach, 8 februara 1865.

August Zaunik, korčmař.

Najlěpšchi połožazy šrědk ša tajkich, kiž **na brósće a na łašchel czerpja**, je **dopósnaty woprawdźity meliorirowany běły brostšyrop** s fabriki **H. Leopolda a Co. we Wrotšławju.**

Tutón syrop ma w bleschach po 6, 11 a 20 nšl. jenož woprawdźity na pšedań

A. B. Pannach w Budyšchinje
na šnutšknej ławškej haśy.

Čežesčenym a lubym Serbam poručam najpodwolnišcho swój sklad čašnikow wšchitkich druhinow. Wšchitke porjedźenja šo najwěšcišcho a najsprawnišcho wuwjedu pod rukowanjom najtuńišcheje płaćizny.

Też pšišpominam, so šym šerbšcheje ryče tak derje mózny, kaž němšcheje.

J. Schneider,

Firma: **Protza a Schneider,** čašnikarjej na bohatej haśy w Liebuschiz domje.

Drjewowa aukcia.

a) **Na bartšim reviru**

budźe šo pónđźelu 20. febr. t. l. dopołnja wot 9 hodźinow

½ klostra jaworoweho schčěpjaneho drjewa,
4½ „ topołoweho tajkeho,
7¼ „ měšchaneho tehe runja,
2¾ kopy twjerdych walčź ow,
147 brěšowych a wolschowych dothich hromadow,

b) **na nowschčazanškim reviru**

wntoru 21. februara t. l. dopołnja wot 9 hodźinow 97 brěšowych a wolschowych dothich hromadow w jenotliwych łošach ša hotowe pjenjesy na pšeheśadźowanje pšchedawacź.

Aukcia sapočnje šo 20. pšchi tudomnym hrodźe a 21. pšchi młynje w Bukojnje.

W Barcze, 7. februara 1865.

Hrabinske Lippske hajnišce šarjadnišcwo.
Wiedemann.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele ša kujenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele ša knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hač do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja šo 2 hodźinje prjedy skasać.

Grošowe

brostkaramelle

najlěpschi šrědk k wotstronjenju kaschela a k połóženju dychanja, kaž też k swarnowanju psche dybawosći pschi sasymnjenju w symnym čašu.

Sa Budyschin a wokołnosć w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kóždy čaš na pšedań.

Eduard Groß w Wrótšławju.

Dickowa koncešionirowa a daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je šo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, poručza šo w žerdkach po 3 nšl. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych čašow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kjizomaj wschědnje krumom abo mowzam na prěnju pizu nałypany, pschisporja wobžernosć, płodzi wjele mloka a sadźěwa jeho wokišnjenje. Pakzik płaczi 4 nšl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Jenož woprawdžity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cžinjeny brostsyrop nima) spodžiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, bróstowym cžerpjenju, schijowej wobcžežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Westind. rum, blescha po 8 nßl.;
Punscheßenz, blescha po 15 a 20 nßl.;
Arac de Batavia, blescha po 18 nßl.;
Bischof,
se selenymi orangami pschihotowany, blescha 9 nßl.
schlummerpunscheßenz, bl. po 22 nßl.;
stary kognak, blescha po 20 nßl.

na pschedań **Heinr. Jul. Lincke.**

Wupschedawanje

schpihelow a schpihelowych schkleńzow

pola **Rudolpha Wilhelma** na ßerbskej haßy.

Pscheměnjenja dla ßo nětko pola mje wschitke **schpihele,** jako **barokowe** schpihele a schpihele we hładkich **słoczanych kromach** a **drjewjanych wobłukach,** kaž tež **schpihelowe schkleńzy** we wschelakich wulkosczach po **poniženej** płaczisnje pschedawaja.

Na knježim dworje w Schczeńzy pola Rakez ßo jedyn konjazy wotroczk hnydom do ßłužby pyta.

Na ryežerkuble w Schczeńzy pola Rakez ßu hischcze někotre kloftry ßucheho, khójnoweho schczěpjaneho drjewa a wjazore kopy khójnowych walczkow na pschedań.
kloftr po 5 tl. 2½ nßl.
kopa po 2 tl. 2½ nßl.
a je w tutej płaczisnje hajniski pjenjes ßobu wobsankujeny.

Póndželu 13. februara popołnju wot 2 hodžinow budže ßo tójschto sbytkneho domjaceho a hospodarskeho gratu, kiž ßo hischcze w dobrym rjedže namaka, na pscheßadžowanje pschedawacz

na knježim dworje w Jaßeńzy
pola Ssokelzy.

Jedyn **plonwós** je na pschedań pola **Jana Rabowskeho** w Pomorezach.

Dr. Whithowa wodźiczka ſa woczi

wot **Dr. Ehrhardta** w **Altenfeldzi** w **Thüringſkej**, ſ wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczeſczena wopoſaſuje ßo bje wſchitkmi dótalnymi woczi hojazymi ßrědkami pſches ßwoje ſbožomne ſkutkowanje wſchědnje jako najkahodniſcha a najlěpſcha wodźiczka w tajkim naſtupanju, a móże ßo jako dopoſaſany hojazy a poßylnjazy ßrědk a jako

wěſta pomoz ſa ludźi na woczomaj bědnych

kóždemu poruczecz. Wona hoji wěſcze a rucze a be wſchitkich ſchkódnych ſjuwkow, woßebje pſchi ſahorjenju, ſczerpnenju, ßuchoczi, ßylſowanju a bjeżenju woczow, kaž tež pſchi ßłaboſzi po bjelmi a płaczi bleſchka ſ wukożowanjom jenoż 10 nßl., a dźeła ju jenoż woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldźi w Thüringſkej.

Skład ſa Budyſchin w hrodowſkej haptyzy.

Khěža na pſchedań.

Herbſtwodźělenja dla ma ßo khěža czo. 61 we Wosporku, kotraż je w dobrym pokoženju a ßo ſa kóżde rjemjeßko hodźi, ſe ßwobodneje ruki pſchedacz. Bliżſchu rosprawu poda **H. Zſchieſche** tam.

Drjewowa aukzia

na maleſchanſkim reviru.

Schtwórtk 16. februara t. l. rano wot 9 hodźinow budża ßo pſchi **hlinjanſkich** nowohatſkich haczenjach, potom w huczanſkim hajku a knježej ſahrodże drjewa lětßa ſpuſchczeneho niſkeho lěßa, wobſtejaze ſ něhdże 150 walczinowych a twjerdodrjewowych dołhich hromadow:

pjatk 17. februara t. l. rano wot 10 hodźinow na **hlinjanſkej** holi

24 kop twjerdych ¾ walczkow,
½ klaftra tajkeho ſchczěpjaneho drjewa,

potom na **ſtróżanſkej** holi

54 hromadow khójn. wuléßowanych żerdkow,
4 kop khójnowych ¾ walczkow,
8 dołhich hromadow ſ khójnowych ßuſchizow

pod prjedawſchimi wuměnjenjemi a ſa hotowe pjenjeſy pſchedawacz.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo w Maleſchezach, 8. februara 1865.

Sachßa.

Poruczenje.

S tutym czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokoluoſcze naipodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym prjedawſche, na tudomnych żitnych wikach leżaze Kaplerjez korczmarſtwo kupił. Ja poruczam je teho dla najnaležniſcho pod ßlubjenjom dobrych a tunich jědźow a picźow, kaž tež ſpěſchneho poßłużenja, a budu ßo ſtajnje prózowacz, dowěrjenju, mi hacz dotal ſpożczenemu, w polnej měrje doſcz czinicz.

W Budyſchinje, 10. februara 1865.

J. G. Schwiebs.

Tón pſchecżel ſ mużakowſkeho kraja, kotryż je mi pſched nětkotrym czaßom něſchto hejduſchki darił, chżył tak dobry bycz a mi ſkerje lěpje dwě měrzy tajkeje dobreje hejduſchki, ale ſa pjenjeſy, poßłacz. **Redaktor.**

Michałej Bodlinkej

a jeho mandźelſkej Hanje
k ſłotemu kwaßej.

Njedźela wſchak ſaßwita
Kraßny dźeń ſa Waju,
Haj to bě dźeń wjeßela
We żiwjenju Waju.

Hlaj, pſched pół ſta lětami
Dha běſche pola waß
Tón prěni dźeń we mandźelſtwje,
Bě Waju prěni kwaß.

Njedźelu pak radoſtnje,
Sa tajki dołhi czaß
Wój ßwjeczeſchtaj ſaß w hromadże
Sswój rjany ſkoty kwaß.

A duż ßo Bohu dźakujtaj
Wój ſ hnutej wutrobu,
So czikaj, ſtrowaj woſtaſchtaj
K tajkomuważnom' dnju.

Bóh ſdżerż tež dale wobej Waj
Pſchi dobrej ſtrowoſczi,
Waj pſched njejbożom ſakitaj
Tu dale po hnadźi;

A wſmi, hdyż Waj czaß na ßwěcze
Sso junu dokonja,
Bjes dołhej cżežkej khoroſcze
Waj k ßebi do njebja.

J. Wagner.

Warnowanje.

Tón ßamy, kiż je ßebi loni, hdyż ßym we wukraju był, jedyn kłobuk pola kłobukarja k. Ungera w Budyſchinje wubiglowacz dał a ßo pſchi tym ſa mnje wudawał, ſo ßym ja potom ſliczbowanje doſtał, njech tola tajke jebanſtwo wjaży njeczim, hewak móhło ßo ſtacz, ſo jeho ßameho junu tež żałoßnje wubigluja.

Pf. w Rachlowje.

Łužičan čo. 12 je wušoł a budźe w lěće 1865 dale wukhadźeć.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 7. 18. februara. 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Wósporka. S delnołužiskich mjesow. S Budyschina. S Budyschina. S Hodźija. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Telegrafiske depesche wot zyłeho tydźenja.

London, 10. februara. S Newyorka pißaja wot 28. januara: Unionistojo se wschej spéschnosczu wójsko w Savannje, Newinletu a pschi rězy James'u hromadu czahnu, so bychu bórsy a w jenym a tym ßamym czaßu nadpady na Charleston, Wilmington a Richmond czinicz móhli.

Warschawa, 10. februara. Wukasnja, kak ma ßo Pólska s nowa srjadowacz, je s Petersburga ßem pschischła. (Widź Rußowska).

Win, 11. februara. Żelesniza s Kaniže do Boglara je tak se ßněhom sawěta, so staj tam dwaj czahaj tczazaj wostałoj. Czah, kiž wczera s Oedenburga do Wina wotjědźe, njemóžesche po małej khwili wulkich ßepjow dla dale, ale dyrbjesche ßo wróczicz.

Paris, 15. februar. Khěžorowe nowiny „moniteur" wosjewjuja, so je bamžowy póßłanz dla ßwojeho sadźerženja w nastupanju encykliki tajke wułoženje dał, so je ßo Napoleon spokojił.

London, 14. februara. S Newyorka pißaja wot 3. februara: Tsjo separatistiszy kommißarjo ßu do Monroe pschijěli, so bychu wo měr jednacz poczeli. Unionski pschedßyda Linc ln a jeho minister Seward staj jimaj napscheczíwo jěłoj.

London, 15. februara. S Newyorka pißaja wot 4. februara: Pschedßyda Lincoln a minister Seward staj ßo dźenßa rano do Washingtona wróczitoj, jako běschtaj se separatistiskimi kommißarami na jenej łódźi pola Hamptonroads'a schtyri hodźiny jednałoj. Jednanje wosta njepłódne; kóżda strona na ßwojim wobsteji: separatistiszy kommißarjo ßu ßo do Richmonda wróczili. — Bawma **78.**

Paris, 15. februara. Dźenßa pschipołdnju bu franzowski ßejm wot khěžora Napoleona wotewrjeny. Wón w ßwojej ryczi bjes druhim prajesche: Ja ßo loni nadźijach, psches kongreß njelubosnoscze wotstronicz, kotrež měrej hrožachu, ale to ßo mi radźiło njeje; pschetož na brjohach naranscheho morja je mjecz s gwałtom rosrubnył, schtož chzych ja na měrnym puczu roswjasacz poczecz. Ja ßo do danskeje wójny měschecz nochzych. — Sa to dyrbjesche Franzowska w Italiji krucze wustupicz a moje wotpohladanje pschi konvenziji wot 15. septembra bě: nowe italske kralestwo poßylnicz a ßamostatnoscz bamža wobtwjerdźicz. — W Japanje ßu nasche wójnske łódźe naschu móz pokasali. — W Afrizy je nasche wójsko revoluziju, s nabożeńskeje pschepjatoscze nastatu, porasyła. Tak ßo czahi naschich wojakow sbožomnje k ßwojemu kónzej bliža. Nasche wójsko ßo s Chiny domoj wrocza, s Algiera móže ßo wulka dźělba teho ßameho domoj puschezicz; druha dźělba je na dompuczu s Mexika a nasche, w Romje stejaze wójsko ßo bórsy do Franzowskeje wróczi, — my budźemy nowy wopomnik stajicz móz s tymi ßłowami: „k czesczi franzowskich wójskow sa jich dobycza w Europje, Asiji, Afrizy a Amerizy." — Duź chzemy ßo nětko bjes bojoscze dźěłam měra poddacz. — Duchomnstwo wužiwa tu ważnoscz, kiž jemu pschisteji, ale czim bóle ßměmy tež wot njeho žadacz, so wone krajne sakonje tak wyßoko waži, kaž ßo ßłuscha. — Schulska wuczba ma ßo bóle podpjeracz. — Wschelake sakonje budźa prjódkpołożene, kiž maja ßamostatnoscz gmejnow pschiporicz. — Pschekupska ßwoboda je psches wujednanje s Němzami a Schwedami nowe dobycze sczinila. — Hewak budźa wschelake sakonje k wuradźenju prjódkpołożene, po kotrychž ßmědźa ßo sajeczi na czaß s jastwa puschczicz a t.d., a t.d.

Paris, 15. februara. Rycz, s kotrejž je khěžor ßejm wotewrił, je ßo pjenjeznikam lubiła; pschetož wschelake pjenjeznepapjery w płaczisnje horje dźěchu.

Sakska. Wěrowanje Jeje kralowskeje wyšokosćze prynzeßyny Sofije sta šo sańdženu šobotu 11. februara wječor ½7 hodźinow w kralowskej khapali w prynzowym hrodźe. Wyšche krala a kraloweje a nimo prynzow a prynzeßynow kralowskeho sakskeho domu, běchu šlědowazy šwědkojo pšchitomni: nawoženjowe tši šotry, mjenujzy rakuska khěžorka Hilžbjeta, thurn-taxiska herbska prynzeßyna a bajerska prynzeßyna Sofia; dale toskanski wjelwójwoda Ferdinand a rakuski arzywójwoda Ludwig Viktor (bratr rakuskeho khěžora), pruski prynz Albrecht, sakskowajmarski herbski wójwoda, prynz Gustav Wasa a thurn-taxiski herbski prynz. Hewak běchu wschelazy póßlanzy, ministrjo a t. d. pódla. Kral Jan dowjedže nawoženju, kralowa pak a rakuska khěžorka njewjestu k woltarjej. Wěrowanje sta šo wot k. biskopa Forwerka. Po skónčenju tuteho šwjatcho skutka wróčichu šo kwaßarjo do sale, hdźež hosćzo a šwědkojo mkodymaj mandželskimaj sbožo pschejachu. Wječor ½9 hodźinow sapočza šo kwaßna hosćzina, pschi kotrejž kral mkodymaj mandželskimaj ßlawu wunješe. — Nasajtra 12. februara bu we wschitkich draždźanskich zyrkwjach „Te Deum (Cže Boha khwalimy)" špěwany (schtož šo w druhich zyrkwjach jutsje 19. t. m stanje) a bě šo zyła kralowska šwójba s mkodymaj mandželskimaj do podjanskeje dwórskeje zyrkwje ke mschi podała. Bjes tym, hacž šo w tutej zyrkwi tedeum špěwasche, wutsělichu tši infanteriebataillony psched zyrkwju tši raty a jena dwanaczepuntowska batteria na prawym brjohu Łobja 12 krócz, na cžož, jako bě tedeum wuspěwany, hischcze 101 kanonowe wutsělenje šlědowasche. — Wječor w 7 hodźinach bě théâtre paré a šmědźachu teho dla jenož pscheproscheni hosćzo do theatra hicz. Duž bě tam jara pyschna shromadźisna: wschitzy zusy póßlanzy a wschě sakzy ministrjo se šwojimi mandželskimi, druzy wyšozy sastojnizy se Sakskeje a s wukraja a wjele pyschnych knjenjow. Najpyschnischo běsche pak tam, hdźež běsche kralowska šwójba se šwojimi wyšokimi hosćzemi (tola bjes rakuskeje thěžorki, kotraž běsche lohkeje khorowatosćze dla doma wostacz dyrbjała). Mkodaj mandželskaj, kotrymajž bu pschi jeju pschikhodze hrimotaza ßlawa wunješena, šedźeschtaj w prědtu, k jeju prawizy šedźachu kral, turn-taxiska herbska prynzeßyna a prynzeßyna Jurjowa, k lěwizy kralowa, krónprynzeßyna a bajerska prynzeßyna Sofia, druzy wóšozy knježa pak mějachu šwoje města sady nich. Hra w dźiwadle trajesche něhdže hacž do ½11 hodźinow. — Póndželu wječor bě bal w kralowskim hrodźe, na kotrymž šo też rakuska khěžorka wobdźěli.

Mkodaj mandželskaj šo pjecza na nowy tydźeń do Mnichowa (München) pscheßydlitaj, hdźež budźetaj pschichodnje bydlicz.

Jeho majestosćz kral Jan je pschi składnosczi žeńtwy prynzeßyny Sofije draždźanskim khudym 500 tl. darił a Jeje majestosćz kralowa Amalia 200 tl.

Kommißia k pschepytanju sakskich wucžerskich seminarow, na kotruž tydźenja spomnichmy, je tón tydźeń budyski krajnostawski seminar wopytała a w nim dwaj dnaj pschebyła.

Na schlesynskim dwórnischczu w Draždźanach šu šo wóndanjo w jenej nozy paduschi nuts łamali a tam restaurateurej 50 tl. kranyli.

Prußy. Minister wójny, k. s Roon, je sańdženy tydźeń druhej komorje pruskeho šejma pschistawk k wojerskemu sakonju prjódkpokožił, so by jón wona sa dobry spósnała. Tutón pschistawk wopschija wustawki wójskoweho nowosrjadowanja, cžehož dla šo druha komora a ministerstwo hižom někotre lěta wadźitej. Komora je spomnjeny pschistawk kommißiji poručiła, kotraž ma jón pschehladacz a šwoje dobrosdacze wo nim dacz, prjedy hacž budże šo jeho dla w shromadźisnje druheje komory jednacz. Hacž šo wona w nastupanju na tón šamy s ministerstwom sjedna, to šo hischcze prascha; pschetož w tym pschistawku je wschitko to s nowa wopschijate, pschecziwo cžemuž je druha komora hižom w prjedawschich lětach ryczała. Ale to je tola pschi nim nowe, so je wón druhej komorje k pschipósnaczu prjódkpokoženy. Prjedy mjenujzy ministerstwo měnjesche, so to s zyła trjeba njeje, prajizy, so ma w naležnosczach wójska jenicžzy kral něschto postajicz a šo teho dla druheje komory praschecz njetrjeba. Nětko šebi pak ministerstwo tola pschipósnacze druheje komory žada a to je ta nowoscz pschi tej zyłej wězy a, móhł rjez, tak ważna nowoscz, so by šo na jeje podłožku někajke sjednanje bjes ministerstwom a druhej komoru stacz móhło. Duž by hižom najlěpje było, hdy by wona kralej wolu sczinika a spomnjeny pschistawk pschipósnała. — Rakuski arzywójwoda Ludwig Viktor je w tychle dnjach do Barlina pschijěł. Hacž ma jeho pschijěsd něschto s politiskimi naležnosczemi cžinicz, kaž někotsi měnja, njeje hischcze snate. — W druhej komorje bu namjet stajene, so by kraj wot šelowego monopola puschcził, t. r., so by šo šol dale wot kralowskeho sastojnstwa kupowacz njetrjebała, dokelž je wona psches to drózscha. Sastupjer ministerstwa finanzow měnjesche, so je to wěrno a so to na lěto sa kóždeho wobydlerja kraja 10 nßl. wucžini, schtož dyrbi wón sa šol wjazy płaczicz, so pak, hdyž šo wot monopola puschczi, dyrbi někajki šelowy dawk na jeho město stupicz. Ta wěz hischcze hacž do cžista wucžinjena njeje.

Něhdže 20 Polakow, kotrymž šo wina dawa, so šu w pruskej Pólskej revoluziju sakožicz chzyli, kotsiž pak běchu psched šudom czekli, šu šo nětko šami psched šud stajili a budże jich prozeß něhdže w meji skónčeny.

Rakußy. Druha komora rakuskeho šejma bě w poßleńschim cžaßu s ministerstwom też trochu do swady

pschischła a to wożebje ta strona, kotraż hewak ßwěru k ministerstwu dżerži. Wina tajkeje njeluboscze běchu pjenjesy; pschetoż hacż dotal ßebi ministerstwo s kóżdym lětom wjazy dawkow żadasche a druha komora je tež pschiswolesche; lětża pak wona wjazy tak pschecżelniwa njeje, ale chże něhdże 25 millionow w požadanych dawkach pomjeńschicż. Ministerstwo tež rad njerad temu pschiswolesche, ale pschi tym tola wschelake hórke słowa padachu. So by to kónz měło, je minister Schmerling wondanjo zyłu ministerszy smyßlenu stronu, něhdże 100 sapóßłanzow, k ßebi pscheproßył a je s nimi te wschelake sawadne należnoscze rosryczał a je ßo to s tajkej pschecżelniwoscżu stało, so drje nětko ta wěż saßo lěpje póńdże. — We Wuherskej je něhdże 6 woßebnych kublerjow k dołholětnemu cżeżkemu jastwu wotßudżenych, dokelż ßu pjecża sa cżaß poßlenjeje pólskeje revoluzije nětkajku haru we Wuherskej sakożicż chżyli. — Ssejm rakuskich Serbow je ßo sańdżeny tydżeń sapoczał. — W Sahrjebje (Agram) je wěsta kommißia nowy porjad wuradżiła, po kotrymż bychu ßo sapóßłanzy sa khrowatsko-dalmatsko-ßławonski ßejm pschichodnje wuswolecż měli. — Winske uowiny powjedaja, so budże wuherski ßejm bórsy do Peschta powołany.

Franzowska. Khěżor Napoleon je se ßwojimi ministrami ryczż wuradżił, kotruż je pschi wotewrjenju franzowskeho ßejma dżerżał. — W Franzowskej je tu symu wjele wjelkow a cżinja wjele schkody. W bliskoscżi Lambeza dachu ßo wóndanjo schtyri wjelki do wowcżeho stadła, 600 wowzow ßylneho, a ßu jich dwazyczi skónzowali a schtyri na měscże sezrali. — Pola prynza Napoleona běsche wóndanjo pyschny bal, wo kotrymż w tu khwilu zyły Paris ryczi. — Khěżorka Eugenia (kotraż je ßo w Schpanskej narodiła) je w Schpanskej jedyn prozeß pschěhrała, kotryż tam se semjanskej familiju Malpica wschelakich semjanskich kubłow dla wjedżesche. Schpanski najwyschi ßud je tute kubła spomnjenej ßwojbje pschiprajił a khěżerku Eugeniju wotpokasał.

Rußowska a Pólska. Khěżor njeje tu adreßu pschijał, kotruż běsche semjanstwo moskowskeje gubernije wuradżiło a w kotrejż jeho wo to proßy, so by wón semjanski ßejm sakożił, kiż by jemu w krajnych należnoscżach k radżi był. Khěżor je spomnjenemu semjanstwu wotmolwił, so wone s zyła tajke požadanja cżinicż njeßmě, dokelż ma w Rußowskej hacż dotal jenoż khěżor nowe sakonje dawacż a nowe politiske postajenja cżinicż. A praji wón dale, wot khěżora by njelěpje było, hdy by ßebi wón myßlił, so ßu jenoż w semjanstwje mudri ludżo. Skónczńje napomina wón semjanstwo, so by wone jenoż to mudrje wużiwało, schtoż je wón krajej hacż dotal spożcżił.

Schtoż Pólsku nastupa, dha sda ßo, so chże ruske knjeżerstwo jeje dotalnu ßamostatnoscż a kralowske mjeno zyle sahnacż, pschetoż w tutych dnjach je wukasnja s Petersburga pschischła, po kotrejż je dotalne pólske ßamostatne ministerstwo na to waschnje sahnate, so ßo pólszy ministrjo wjazy tak mjenowacż njeßmjedża, ale so budża pschichodnje jenoż sastojnizy tych ruskich ministerstwow w Petersburgu, kotreż prjedy we Warschawje nawjedowachu. Tež njebudże w Polskej dale żadyn khěżorowy naměstnik, ale budże jenoż jedyn roskasował w zywilnych a jedyn we wojerskich wěżach. Tež budże kraj do zyle nowych wokrjeßow rosdżěleny.

Amerika. S wójnischcza bjes unionistami a separatistami tón ras wjele pißacż njeje; pschetoż s Newyorka ßu jenoż te powjesczе pschischłe, so unionske wójska separatistam dale a wjazy stracha cżinja. Duż je separatistiski pschedßyda Davis tsjoch kommißarow do města Monroe poßłał, so bychu s pschedßydu Licolnom wo měr jednali. Jena telegrafiska depesscha wudawa też hižom to, so staj pschedßyda Lincoln a jeho minister Seward tutym kommißaram napschecżiwo jěkoj.

Psched nětkotrym cżaßom běchu powjesczе pschischłe, so je brasilski khěżor dwěmaj amerikanskimaj republikomaj wójnu pschipowjedził a też hižom twjerdżisnu Payse-ndu dobył. To poßleńsche pak wěrno njeje, pschetoż brasilske wójsko bu wotražene a dyrbjesche zofacż.

Ze Serbow.

S Budyschina. (Skónčenje.) Něschto do 2 hodż. wot-e wrichu ßo wulke durje rózkneje paradneje sale a hornołużiska deputazia, wot dwórskeho marschala nawjedowana, bu wot krala jako prěnja pschijata. Kral stejesche psched thrónom a k jeho lěwizy kralowa a prynzeßyna Sofia. Prawu stronu khróna stejachu ßłużbamějazy komornizy a kavalěrojo, lěwu stronu pak dwórske knjenje, wscho w gali. Krajny starschi do prědka stupi, bjes tym so běchu ßo druhe ßobustawy do połkoła sestupali, a pschinjeße kralej, kralowej a prynzeßynje Sofiji k prjódkstejazej żeńtwje w mjenje krajnych stawow hornołużiskeho markhrabinstwa najwutrobnische sbózopschecze, wukładowasche se ßwojej ryczniwoscżu luboscż a ßwěrnoscż Łużiczanow k jich kralej a kralowskemu domej, kak woni na tutym wjeßełym ßwójbnym podawku wutrobnje dżěl bjeru a so tyßazy modlitwow sa lěpsche krala a kralowskeje prynzeßyny k Bohu horje stupaja, so by wón dalschu srudobu wot kralowskeho domu wotwobrocził a prjódkstejazej żeńtwje prynzeßyny Sofije s bajerskim prynzom Korlu ßo k wjeßelu kralowskeju starscheju radżicż dał. Potom ßo k wyßokej njewjesczе wobrocziwschi pschinjeße jej wón też woßebje najwutrobnische sbożopschecze wobydlerjow Łużizy k jeje prjódkwsaczu, s tym požadanjom, so by ßo prjódkstejaza żeńtwa k spokojnoscżi ßlubjeneju, k wje-

ßelu kralowſkeju ſtarſcheju a k lěpſchemu wótzneho kraja radźiła. Kral, kralowa a prynzeßyna běchu wot teje ryčze jara hnuczi, kral ßo ſa ſbožopſchecza, Jemu, kralowej a prynzeßynje Sofiji w mjenje Łužizy pſchinjeßene, wutrobnje dźakowaſche a pſchiſtaji, ſo je wot luboſče a ßwěrnoſče Łužičanow połnje pſcheßwědčeny a ſo je wjele ſtkadnoſče měł, ßo ßam wo tym pſcheßwědčicz.

Potom pſchiſtupichu kral, kralowa a prynzeßyna Sofia k deputaziji a ryčzachu ſ kóždym jenotliwym ßobuſtawom woßebje, po čzimž ſaßo k thrónej ſtupichu a deputaciju najmiłoſcziwſcho wot ßo puſchczichu.

S Wósporka. Pſched nětkotrymi dnjami doſta ßo tudomnemu lěkarjej, k. Dr. Kanigej, njenadźita czeſcz. Jemu pſchipóßła mjenujcy kujes juſtizminiſter ſ Behr wulzyſchnje rjanu ſchalku jako dźakomny dar. Knjes Dr. Kanig běſche pſched hodami w nowinach dobry ßrědk pſche „rat" woſjewił a mjenował, kotryž knjes miniſter ſ Behr na ßwojej dźówczičzy krótko do jeje ßmjerczje nałoži a kotryž běſche tej ßamej k wulkej połoznoſczi ßłużił. B.

S delnołużiſkich mjeſow. Bliſka ßerbſka woßada Jaßeń mějeſche pſched nětkotrymi lětami ßwoju faru ſ nowa wobßadźicz. Na jeje próſtwu ßebi kollatura a wyſchnoſcz prózu dawaſchtej, ſo by muż farſke město doſtał, tiż by ßerbſkeje ryčze mózny był. Ale to ßo radźiło njeje, dokelž na ßerbſkich kandidatach zyle pobrachowaſche a bjes knjeſami duchownymi, kiž hižom město mějachu, ßo żadyn njenamaka, kiž by do Jaßenja cźahnycz chcył. Duż dóſta Němz jaßeńſke farſke město.

Kaž pak nětko ßłyſchimy, dha pſcheßydli ßo nětczišchi jaßeńſki k. farař Pachały wokoło jutrow na druhe město a jaßeńſka woßada pſcheje ßebi ſ nowa, ſo by Sserba ſa duchowneho doſtała. A dokelž je wona na ßamych mjeſach bjes Hornej a Delnej Łužizu, dha njeby ryčz dale żadyn ſadźěwk była, hdy by ßo też żadyn hornołużiſki Sserb wo to město ſamołwjał.

S Budyſchina. W tutych dnjach je ßo tudy jedyn poß ſtaiył a wſchelake druhe pßy a kóczki ſkußał, tak ſo ßu je ſkónzowacz dyrbjeli. Wyſche teho je měſchczańſka rada pſchikaſała, ſo w měſcze żadyn poß bjes nahubnika (Maulkorb) wokoło běhacz njeßmě a dyrbja też zuſe pßy tajki nahubnik měcz.

S Budyſchina. Jako ßo wóndanjo w Serb. Nowinach wułkadowaſche, ſo nětko Sserb a pſched ſakſtimi ßudami w tym padze, hdyž němſki njeroſymja, ſa pſchełożenje abo tołmačenje żane khóſty płaczicz njetrjebaja, ale ſo dyrbi ßo to ſ krajneje połkadniży ſapłaczicz, bě na kónzu też praſchenje pſchiwdate, kak ßo w tajkim naſtupanju w pruſkich Sserbach ma. S pruſkich Hornych Łužiz hiſchcze żane wotmołwjenje na to doſtali njejßmy, ale delnołużiſki „Sserbſki bramborſki zaßnik" piſche w tym napohładje takle: „W Khoczebuſu płacza ßo tołmačerjo ſe ßudniſkeje połkadniży a nimaja naſchi Sserbja ſa tołmačenje żanych khóſtow, też niż, hdyž ßudniſtwo Sserbej do domu pſchińdże." (My ßo k. redaktorej Schw. luboſnje dźakujemy. Red.).

S Hodźija. Sańdźenu njedźelu, dźeń 12. febr., popołdnju w dwěmaj hodźinomaj, bu tudy naſch emeritirowany zyrkwinſki wučzeŕ knjes Korla Khryſtof Schmidt pod wulkim dźělbraczom ſjawnje a ezeßnje khowany. W lěcze 1784 w Noßaczizach rodźeny, wot 1807 wučzeŕ we Woßlinku, wot 1820 wučzeŕ w Hodźiju a wot 1852 emeritus, bě wón ßrjedu pſched tydźenjom dźeń 8. febr., popołdnju w dwěmaj hodźinomaj cziſche w tym Knjeſu wußnył a ſ tym ßwoje czaßne žiwjenje pſchinjeßł na 80 lět, 2 měßazaj a 21 dnjow. Dokelž běchu wſchelake khoroſcze jeho mozy khětro poßłabiłe, dha bě 1852 do derje ſaßłuženeho wotpoczinka pſcheßadźeny, jako bě po tajkim 45 lět, 13 lět we Woßlinku a 32 lět w Hodźiju, ſ wučzerjom był. — Duż dha ſpi derje to ſpanje naſchich wótzow, lubowany wučzerjo, też mój lubodrohi wučzerjo! Ty bě tón, kotryž je te prěnje ßymjeſchka Božeho ßkowa do mojeje wutroby wußywał a mje k temu pokaſował, kiž je też ſa mnje ßwoju drohu krej pſchelał. O měj ſa to hiſchcze do khłódneho rowa mój najhorzyſchi dźak tudy ſjawnje daty! Bóh daj Tebi czichi wotpoczink w rowje a wubudź Tebje, hdyž nam ſaßwita rjeniſche ranje, k dokonjaniſchemu byczu, też nad Tobu ßwoje ßlubjenje w Dan. 12, 3. miłoſcziwje dopjelnjejo, hdźež praji: „Wučzerjo budża ßo ßwěczicz jako njebjeſka jaßnoſcz a czi, kotſiž wjele k prawdoſczi pokaſali ßu, jako hwězdy ſtajnje a wěczńje!" S tym wutrobnym pſcheczom ſawdawam Tebi ſ dźakneje ßylſu poßlenju „dobru nóz!" F.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje: 11. februara 1865.

Dowoz: 4758 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,									na bursy,					
	wyšša.			niža.			srjedźna			najwyšša			najniža.		
	tl.	ngł	np	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np	tl	ng.	p.
Pšeńca	4	20	—	4	7	5	—	—	—	4	25	—	4	22	5
Rožka	3	—	—	2	20	—	—	—	—	3	2	5	3	—	—
Jecmjeń	2	12	5	2	7	5	—	—	—	2	12	5	2	10	—
Wowß	1	25	—	1	20	—	—	—	—	1	25	—	1	22	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	7	27	5
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kanabutry	—	20	—	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopałtomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	10	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škřejetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Hdźeha ßy tak dołho tczał, Motßo?

Mots Tunka. Ja wschak ßym w židźanej pschasy był.

H. D. Ssnadź w Haj — —?

M. T. Nĕ, w S—ch—, tam je pschasa, kiž židźana rĕka.

H. D. Ale, cźoho dla dha?

M. T. Wóndanjo tam nĕkotsi młodźi hólzy pschińdźechu, ale pschelczam noßy tak ſ wyßoka ſtejachu, ſo žaneho njewitachu.

H. D. Ty tola dźiwnje bledźiſch.

M. T. Wjele dźiwniſcho bĕ to: Dwaj w ßuknjanych ßuknjach tam tak wot kudźele torhaſchtaj, ſo prósna polkanſka bleſcha do kuta ſlecza, ale ſchkleńczka na blidźe woſta.

H. D. Ty maſch tola ſchwadliczinſke ſbožo k tym pschasam! Hahaha!

M. T. Ty wóndanjo powjedaſche, ſo bĕchu ßo w jenej wßy, hdźež bĕſche kwaß, pſchihladowarjo jara njelepje ſadźerželi.

H. D. Haj, tak bĕſche.

M. T. No, w jenej druhej pruſkej wßy ßu hiſchcze wjele hórſchi byli.

H. D. Kak dha to?

M. T. Pſchihladowarjo mózachu tam picz, tak wjele hacz chzychu, ale to njebĕ doſcz. Woni žaneje bleſche ſaßo njedachu, ale, hdyž bĕ wupita, ju wo ſczĕnu rĕſnychu, a powjeda ßo, ſo ßu na połdra ſta kwartow ſchczipaka wuzydźili.

H. D. To tola wĕrno bycz njemóže.

M. T. Hdy by wĕrno njebyło, dha njebychu tam tola tak jara pjeni byli, ſo jich na ßochorach k ßußodej noſchachu, kury kónzowachu a wſchelake wĕzy ßobu bjerjechu.

H. D. Aj aj aj aj!

M. T. A hdyž kwaßny nan abo hoſczo nĕſchto prajachu, dha jim puki lubjachu. A wyſche teho mĕnjachu, ſo móža wo wßy cźinicz, ſchtož chzedža, a ſchtóž ßebi to njecha lubicz dacz, tón njedyrbjał tam žaneho kwaßa hotowacz.

H. D. Nó, do teje wßy ja hižom na kwaß njepóndu! Dźicze mi, dźicze!

Cyrkwinske powjesće.

Wĕrowani:

Michałska cyrkej: Jan August Lorenz, wobydleŕ na Židowje, ſ Hańžu Bartez ſ Horſchowa. — Korla August Kalauch, pſchichodny khĕžkaŕ w Jeńkezach, ſ Madlenu Selzigez tam.

Kŕćeni:

Michałska cyrkej: Auguſta a Wilhelmina, Jana Scholty, wulkoſahrodnika a rychtarja w Khelnje, dwójniſkej dźowczicźzy. — Bjedrich August Max, Marje Louiſy Rychtarjez na Židowje n. ß. — Jan August, Madleny Kudźeliz na Židowje, n. ß.

Zemrjeći:

Dźeń 2. februara: Marja Madlena rodź. Rychtarjez, njebo C. G. Pfennigwertha, měſchczana, hoſczeńzarja a kublerja w Budyſchinje, ſawoſtajena wudowa, 79 l. 11 m. — 4., Marja Pjetraſchez, ßkužobna dźowka ſ Noweje Huſki, 34 l. — Handrij Mikow, khĕžkaŕ w Małßezach, 71 l. 2 m — 7., Guſtav Bohuwĕr, C. G. Scholty, kublerja w Bórku, ß., 10 m. 8 d.

Krajnoſtawſki bank.

So ßu krajne ſtawy kral. ſakſk. hornołużiſkeho markhrabinſtwa ſličbowanje, wo ſarjadowanju krajnoſtawſkeho banka ſa lěto 1863 wotpołożene, ſa dobre ſpósnali, ßo ſ tutym k ſjawnemu nawjedženju dawa.

W Budyſchinje, 4. februara 1865.

Poſtajeny krajny ſtarſchi kral. ſakſk. hornołużiſkeho markhrabinſtwa.

ſ Thielau.

S dowolenjom kralowſkeho k. kommißara ßo po § 6 ſtatutow krajnoſtawſkeho banka kral. ſakſk. markhrabinſtwa Hornych Łužizow wot 16. junija / 31. auguſta 1857 wobſankaza bilanza ſpomnjeneho banka na lěto 1864, ſ wumĕnjenjom juſtifikacije ſličbowanja, na bližſchim provincialnym ßejmje wukonczujomneje, tudy woſjewja.

Bilanza.

Activa. **Ultimo december 1864.** **Passiva.**

	toler.	ſl.	np.		toler.	ſl.	np.
Hypothekſke konto (kapital).				**Per fundazijſki kapital-konto.**			
Saldo ult. decbr. 1863 . . 3,703140 tl.				Sa ſakſadny kapital banka . . .	550000	—	—
K temu pſchiińdze w lĕcze 1864 537440 =							
4,240580 tl.				**Per ſaſtaw. liſtow kreazijſki konto.**			
Wotbytk = = = 102140 =				Wunoſchk tych hacz ult. dec. 1863 kourſirowazych ſaſtaw. liſtow Ser. I. — IV. 1,629630 tl.			
Hypothekſke ządanki ult. decembra 1864	4,138440	—	—	W lĕcze 1864 bu kreirowanych wot Ser. II. a III. 230000 =			
Hypothekſke konta (daň).				1,859630 tl.			
per měßaz december ſličbowajomna, ult. meje 1865 płacżomna daň a reſty .	22278	16	6	Saniczenych bu wot Ser. I., II, III. a IV. 153210 =	1,706420	—	—
Swonkne hypoth. konto (kapital).				**Per banknotow kreazijſke konto B.**			
Saldo ult. decbr. 1863 195450 tl.				Kourſirowaze bankowki II. emißije Lit. G. Ser. VII. à 5 tl.	500000	—	—
Pſchibytk w lĕcze 1864 . . 1500 =							
196950 tl.				**Per banknotow kreazijſke konto C.**			
Wobytk w lĕcze 1864 . . 22100 -	174850			Kourſirowace bankowki III. emißije Lit. H. Ser. VIII. a IX. á 10 tl. . . .	500000	—	—
Konto ſaſtawſkich liſtow.							
Pſchibytk w lĕcze 1864 . 383210 tl.				**Per kapital-kreditorſke konto.**			
Wotbytk = = = 323810 =	59400	—	—	Saldo ult. dec. 1863 . 216956 tl. 8. 7.			
Konto effektow.				Pſchibytk w lĕcze 1864 128514 = 1. 4.			
Wobſtatk papjerow au porteur ult. dec. 1863 1,168774 tl. 15. 4				345470 tl. 10. 1.			
Wotbytk w lĕcze 1864 53155 = 12. -.	1,115619	3	4	Wotbytk = = = 129 = 17. 2.	345340	22	9
Konto kapital-debitorow.							
Wuſtatki ult. dec. 1863 294760 tl. 21. 4.				**Per konto kauciow.**			
Pſchikhod w l. 1864 . 24572 = 22. -.				Sa kaucije w hotowych penesach . .	13790	—	—
319333 tl. 13. 4.							
Wotkhod = = = 61707 = 22. 5.	257625	20	9	**Per konto nalutowarnje.**			
Konto korentne konto.				Składki ult. dec. 1863 3,048556 tl. 14. 8.			
Saldo ult. decbr. 1863 160630 tl. 22. 2.				Teho runja w l. 1864 692605 = 25. 5.			
Pſchibytk w lĕczi 1864 1,133769 = 24. 5.				Daň, ke kapitalej dyrjena 70350 = 1. 5.			
1,294400 tl. 16. 7.				3,811512 tl. 11. 8.			
Wobytk w lĕczi 1864 1.123320 = 22. 5.	171079	24	2	Na to bu wupłaczene 538238 = 25. 1.	3,273273	16	7
Konto pożĕżernje.							
Saldo ult. decbr. 1863 453861 tl.				**Per Conto à Nuovo.**			
Pſchibytk w lĕcze 1864 444365 =				Dajomna pſchichodna daň 28572 tl. 7. -.			
898226 tl.				Taßama k doſtaczu . . 8385 = 8. 9.			
Wotbytk w lĕcze 1864 428336 =	469890	—	—		20186	28	1
Transport .	6,409183	5	1	Transport	6,909011	7	7

Bilanza.

Activa. **Ultimo december 1864.** **Passiva.**

Activa		toler.	fl.	np.
Transport		6,409183	5	1
Ležomnostne konto.				
Wunoschk ult. dec. 1863	102500 tl. —. -.			
Pschibytk w lěcze 1864	4200 = —. -.	106700	—	—
Licitalpjenjes-depositske-konto.				
Wunoschk ult. dec. 1863	7220 tl. 24. 8.			
Wotbytk w lěcze 1864	208 = 10. 1.	7012	14	7
Kassa-konto.				
Hotowe penesy ult. decembra 1862	546285 tl. 14. 4.			
Pschikhod w lěcze 1864	2,846704 = 25. -.			
	3,392990 tl. 9. 4.			
Wukhod = = =	2,808180 = 10. 1.	584809	29	3
		7,107705	19	1

Passiva		toler.	fl.	np.
Transport		6,909011	7	7
Per sastawnych listow dańwukupne konto.				
Sa njespłaczene koupony wot:				
18. l. sliczb. 1862	162 kru. 195 tl. 19. 1.			
19. = 1863	283 = 559 = 16. 8.			
20. = 1864	7531 = 22650 = 19. 1.	23405	25	—
Per reserve-fondske-konto.				
Wunoschk ult. december 1863	148788 tl. 16. 4.			
Dobytkowa dźělba wot 1864	26500 = —. -.	175288	16	4
		7,107705	19	1

Wosjewjenje.

Moja žona czerpjesche dlěschi czaß na bróstowu khoroscz, kotraž ju se ßylnym kaschelom a krejwróczenjom czwilowasche. — Ja pytach pomoz wot **G. A. W. Mayeroweho brostsyropa** pola knjesa Albanusa 14b na hrodowskej haßy a po krótkim czaßu bě moja žona na puczu wotkhorjenja, — a ja nětko rad wobßwědczam, so je jej jenož G. A. W. Mayerowy bróstsyrop tak spodziwnje pomhał.

W Draždžanach, 24. decembra 1864. **Wilhelm Schramm,**
Falkenstr. No. 64.

Na pschedań jôn maja:
Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wôsporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Dobrowolna subhastazia.

Póndźelu 20. februara 1865 rano w 10 hodźinach budźe ßo sahrodniska žiwnoscz czo. 8 w Skanezach pola Wósporka pscheměnjenja dla na pscheßadźowanje pschedawacz. Tuta žiwnoscz wopschija 6 akrow 28 kwadratnych prutow ležomnoscze a je renty a wumjeńka ßwobodna. Na kubjenje smyßleni njech ßo spomnjeny dźeń na tej žiwnosczi nutsnamakaja.

Najlěpschi polóžazy ßrědk sa tajkich, kiž na bróscze a na kaschel czerpja, je dopósnaty woprawdźity meliorirowany běły brostsyrop s fabriki H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.

Tutón syrop ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. jenož woprawdźity na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje
na snutsknej lawskej haßy.

Pscheńcžnu parnu muku

snateje woßebneje dobroscže porucža **David Berger** na žitnej haßy.

Drjewowa aukcia.

a) **Na bartskim reviru**

budže ßo póndželu 20. febr. t. l. dopołnja wot 9 hodžinow
½ kloftra jaworoweho schcžěpjaneho drjewa,
4½ „ topołoweho tajkeho,
7¼ „ měschaneho teho runja,
2¾ kopy twjerdych walcžkow,
147 brěsowych a wolschowych dołhich hromadow,

b) **na nowschcžanskim reviru**

wutoru 21. februara t. l. dopołnja wot 9 hodžinow 97 brěsowych a wolschowych dołhich hromadow w jenotliwych loßach sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž.

Aukcia sapocžnje ßo 20. pschi tudomnym hrodže a 21. pschi młynje w Bukojnje.

W Barcže, 7. februara 1865.

Hrabinske Lippske hajniske sarjadnistwo.
Wiedemann.

Cžesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład cžaßnikow wschitkich družinow. Wschitke porjedženja ßo najwěscžischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płacžisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycže tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** cžaßnikarjej na bohatej haßy w Liebuschiz domje.

Khěžniska žiwnoscž cžo. 23 w Klukschu, se 46 dawkskimi jenoscžemi a s něschto wjaz, dyžli 6 kórzami pola, budže ßo póndželu 20. februara na pscheßadžowanje pschedawacž a chzyli ßo tam kupowarjo dopołnja w 9 hodžinach nutsnamakacž.

Trjebany konjazy grat

jako 1 por kucžoweho gratu a 1 por gratu do džěła s kónczojtymi khomotami ma tunjo na pschedań

E. Leuner,
rjemjenjeř na bohatej haßy.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedželu, wutoru a schwórtk wot 1 hodžiny.

Kupjele sa knjesow: Njedželu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodžinow, wutoru a schwortk wot 4 hodžinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodžinje prjedy skasacž.

Cžorny poß ßrěnjeje wulkoscže, s běłymi kónczkami pazow a s kónczojtymaj wuschomaj, je ßo pschiwdał a móže ßo sa sarunanje wudawkow pola khěžkarja J. Schołty w Małßezach saßo dostacž.

Jedyn derje poruczeny nadkedžbowar (Aufseher), — zimmerling abo stajgař — dostanje w mojich podkopkach w Hornym Měrkowje město. **G. M. Müller.**

Hólcžez, kiž chze młynstwo nawuknycž, móže w jenym młynje pola Budyschina město dostacž. Wscho bližsche je shonicž we wudawařni Serb. Nowinow.

Psched někotrym cžaßom ßu w mojich khlamach někotre rubischka ležo wostałe. Tón, kotremuž ßłuscheja, móže je po sarunanju wułožka sa wosjewjenje saßo dostacž.

David Berger.

Dwě holcžzy, kotrejž chzetej pódla wscho žónske džěło nawuknycž, abo dwaj schulerjej móžetaj tunjo jedž a wobydlenje w Budyschinje dostacž. Pola koho? to praji wudawařnja Serb Now.

Petroleum,

kiž njewonja, porucža punt po 42 np.

Robert Adam
na swonknej lawskej haßy.

Ratarske towarstwo

w małym Wjelkowje

wutoru 21. februara popołdnju w 5 hodžinach. — Wólba pschedßydstwa. Połoženje sliczbowanja.

Strowe, cžiste woki ßo kupicž pytaja a chzyli ßo wobßedžerjo tajkich pod pokasanjom pruhi kaž tež pod wosjewjenjom twjerdeje płacžisny na **tudomnej žitnej bórsy** samołwicž.

W Budyschinje, 17. februara 1865.

K prjódkstejazej konfirmaciji mam rjenje swasane ßerbske

spěwarske knihi

po najtunischej płacžisnje na pschedań a to tak derje w mojich khlamach na bohatej haßy, kaž tež ßobotu w mojej budže njedaloko měschcžanskeje haptyki.

C. Forner,
knihiwjasař.

Kedžbu!

Njedželu 19. februara karpjaza hoscžina a bal w hoscžeńzu k schwonej. Sapocžatk wjecžor w 7 hodžinach. K temu najpschecželnischo pscheproschuje

K. Schpenka.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 8. — 25. februara. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Nnmismatiſka ſběrka Maczizy Serbſkeje. — Ze Serbow: S Pola. S Bambrucha. S wojerowſkeho wokrjeßa. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Telegrafiſke depeſche wot zyłeho tydzenja.

Mnichow, 18. februara, wjeczor 10¼ hodziny. Jeju kralowſkej wyßokoſczi wójwoda Korla Theodor a mandzelſka ſtaj runje pſchi najlěpſchej ſtrowoſczi ßem pſchijěłoj.

Turin, 18. februar. Kral Viktor Emanuel je ſa wczerawſchim do Piſy pſchijěł a bu tam woßebje czeſczomnje witany. Najwoßebniſchi měſchczenjo a towarſtwa dzěłaczerjow pſchewodzichu jeho da theatra, kiž bě kraßnje poßwěczeny.

Marſeille, 18. februara. S Toulona pißaja, ſo ßu poßleńſche wichory w Algieru a woßebje w Bonje ſatraſchnje ſakhadzeli. Haczenje pſchi pſchiſtawje bu podtorhane a pjecz pſchekupſkich łódzow na brjóh czißnjenych.

Warſchawa, 18. februara. Powjeſcz wo nowoſrjadowanju Pólſkeje je wot ſběžkarſkeje ſtrony wunjeßena. Tudy na to tukaja, ſo je ßo nowy tajny pólſki wubjerk ſałožił.

London, 19. februara. S Newyorka pißaja wot 8. februara: Sherman czehnje na Charleston a Brancheville: — Lěwe kſchidło unionſkeho generala Granta marſchiruje na Reams-Station. Wulka bitwa ßo wotczakuje. — General Lee je ſa wyſcheho roskaſowarja wſchitkich ſeparatiſtiſkich wójſkow pomjenowany. — Separatiſtojo ßu pjecza Mobile wopuſchczili.

Po poßleńſchich powjeſczach je ßo w Savannje 225 twarjenjow wotpaliło a ßu tutón woheń pjecza ſeparatiſtojo ſałožili.

Paris, 19. februara. S Mexika pißaja, ſo je general Vikario 8. januara měſto Mexiko ſkradzu wopuſchcził a ßo do Cuerna-Vaki podał, ſo by tam ſběžk k lěpſchemu duchownſkeje ſtrony ſałožił.

Paris, 21. februara. Moniteur woſjewjuje, ſo budze ßwětna wuſtajeńza 1. meje 1867 w Pariſu wotewrjena.

Bern (w Schwajzarſkej), 22. februara. Prjedawſchi pólſki diktator Langewicz je wot rakuſkeho knježeŕſtwa puſchczeny a w bližſchim czaßu do Schwajzarſkeje pſchijědze.

London, 22. februara. S Newyorka pißaja dale wot 11. februara: Wobſanknjenje měra njeje ßo ſtało, dokelž Lincoln prjedy doſpołne podczißnjenje ſeparatiſtow žada. — Grantowe lěwe kſchidło je trochu zofacz dyrbjało. — Charleston je pjecza wot ſeparatiſtow wopuſchczeny a Branchville wot unioniſtow dobyty. General Thomas marſchiruje na Mobile. — Bawma **86.**

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:
18. februara 1865.

Dowoz: 5510 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np	tl.	nß.	np
Pſcheńza . .	4	20	—	4	10	—	4	25	—	4	22	5
Rožka . .	3	—	—	2	15	—	3	2	5	3	—	—
Jeczmjeń . .	2	12	5	2	7	5	2	12	5	2	10	—
Wowß . .	1	25	—	1	20	—	1	25	—	1	20	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	7	27	5	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipſku, 23. februara. 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5 np. 1 połnowažazy czerweny ſłoty abo dukat 3 tol. 5 nßl. 4 np.; winſke bankowki 90.

Sakſka. Dokelž ßu ßo w poßleńſchim cžaßu tu a tam pßy ſkaſyke, dha je budyſki a rakeczanſki ßudniſki hamt woſjewił, ſo žane pßy ſ wonka dwora abo bydlenja wokoło běhacž njeßmjedža, jeli ſo nahubnik nimaja abo ßo ſa ſchtrycžk wjedu. Wobßedžerjo pßow, ſ wonka dwora abo bydlenja wokoło běhazych, maja 5 toleŕſku ſchtrafu dočžakacž abo ſo ßo jim poß bjes ſarunanja ſaraſy. Wſchitke, wot žaneho ſkaženeho pßa ſkußane pßy abo kóczki, maja ßo hnydom ſkónzowacž; hewak dyrbi pak kóždy ßwojeho pßa ſ zyrobu w doßahazej měrje wobſtaracž a jeho pſched wulkej ſymu wobarnowacž. — K cžeſczi kwaßa prynzeßyny Sofije běſche 15. februara pyſchny bal pola miniſtra ſ Beuſta a wopytaſchtaj jón tež mkodaj mandželſkaj, zyła kralowſka ßwójba, rakuſka kheżorka a wjele druhich woßebnych hoſczi. Jeho majeſtoſcž kral Jan ſ rakuſkej kheżorku bal wotewri. — Pjatk 17. februara je ßo rakuſka kheżorka ſaßo do Wina wróczika. Zyła kralowſka ßwójba ju hacž na dwórniſchczo pſchewodżeſche. — Bajerſki prynz Theodor a jeho mkoda mandželſka, prynzeßyna Sofia ſtaj ßobotu 18. februara pſchipołdnju ſ Draždżan pſches Prahu do Mnichowa (München) wotjěkoj a budżetaj tam pſchichodnje bydlicž. Na dwórniſchczu bě wjele luda a woßebnych knježich ſhromadżenych, tež prajeſche tam prynzeßyna Sofia pod mnohimi ßylſami ßwojej zykej ßwójbje wutrobne božemje. Jako mkodaj mandželſkaj wotjědżeſchtaj, bu jimaj wot draždżanſkeho měſchczanoſty (burgemejſtra) tſikróczna ßkawa wunjeßena. — W Schěrachowje ßwjeczachu 19. februara 200 létny měſchczanſki jubileum, pſchetož w lěcze 1665 bu Schěrachow wot kheżora Leopolda I. ſa měſto pomjenowany. Pſchi dopołdniſchej Božej ßkužbje knjes farař Żur to wſchitko na jara pěkne waſchnje roſpomni. (W měßazu juliju teho léta budże 20 lět, ſo je Schěrachow pod ſakſke knjejſtwo pſchiſchoł). — Na mkynſkim kuble w Hartawje je ßo ſandżenu njedżelu jedyn khlěw ſaßypnył a buſchtej pſchi tym dwě ßwinjeczi ſaraženej. — Draždżanſka měſchczanſka rada woſjewuje, ſo ßo nowodraždżanſki janſki hermank 26. junija njeſměje, ale ßo budże hakle 10. julija wotdżerżany. — W Gößnitzu padże 20. februara ſchafnař Sachſa pod cžah, kiž po żeleſnizy jědżeſche a buſchtej jemu wobej noſy wotjědżenej, tak ſo je wón bórſy ßwojeho ducha ſpuſchczik. — Wot pirnaſkeho ſjawneho ßuda bu 17. februara tyſcherſki Hennig, kotryž běſche 23. a 24. decembra konſcheho léta w ſchandawſkim hoſczeńzu k měſtu Czoplizam dwójzy woheń ſakožik, k 15 létnej khoſtarni wotßudżeny. Wón běßo na wobßedżerju ſpomnjeneho hoſczeńza wjeczicz chzył, dokelž měnjeſche, ſo je jeho tón někajkeho paduchſtwa dla pſcheradżik. — Biſkopſki měſchczanoſta König chze ſtaroby a khorowateſcze dla ßwoje ſaſtojnſtwo ſłożicz. — Draždżanſkim khudym je ßo pſchi ſkładnoſczi żeńtwy prynzeßyny Sofije wjele darow doſtało. Tak je jim kral 500 tl. darił, kralowa 200 tl., rakuſka kheżorka 200 dukatow a bajerſki prynz Korla Theodor jako nawożenja 500 tl. — Tež powjeda ßo, ſo je rakuſka kheżorka bjes ßkužobniſtwo 800 dukatow rosdżěliła a bjes wyſchich knježich wſchelake drohe pjerſchczenje, cžaßniki a t. d. rosdariła.

Prußy. Patriotſke towaŕſtwo w Khocžebuſu je pſchedßydże druheje komory Grabowej pißmo póßłało, w kotrymž jeho ßwari, ſo je pſchi ſpočzatku poßedżenjow tajku krutu rycž dżeržał. — Na zivilne penſiony żada ßebi pruſke miniſterſtwo létnje 1 million 930,000 tl., na wojerſke pak 3 milliony 385,973 tl. — Kral je trochu kaſchlowaty a dyrbi teho dla wo jſtwoje woſtacž. — Paraguayſka republika w Amerizy, kotraž ma ſ braſilſkim kheżorom wójnu, je ßo na pruſke knježerſtwo ſ tym požadanjom wobroczika, ſo by jej tuto něſchto kanonow pſchedało. Hacž dotal pak ßo to hiſchcze ſtało njeje. — Pruſti bank je wobſankny, we wſchelakich němſkich měſtach poboczne, wot njeho wotwißaze banki ſakožicz. (Pſches to by pjenježna płaczišna lohko doſcž po wſchěch Němzach wot Barlina wotwißowaza była). — Jako běſche wóndanjo kral we wojerſkim lazarecže, wuhlada tam wojaka, kotremuž běſchtej w poßlenjej wójnje wobej ruzy a noſy wotſtrělenej. Jako ßo jeho kral praſcheſche, hacž ßebi ſchto żada, wotmolwi wón: „Kralowſka majeſtoſcž, dajcže mje ſatſělicz.“ Hluboko hnuty rjekny kral, ſo wón tajke njekſcheſczijanſke požadanje dopjelnicz njemóže. Duž počza tón njeſbožomny lěkarjow ſaklěwaci, ſo běchu jeho ſahojili. Kral ßo wotwobroczi a płakaſche. — We wßy Güttlandże pola Gdanſka (Danzig) nochzedża ßedmjo kublerjo nowy twarzenſki a gruntſki dawk dacz, prajizy, ſo żadyn pruſki poddan njetrjeba nowe dawki dawacz, tak dołho hacž wone wot druheje komory pſchiſwolene njeßu. (Kak daloko woni ſe ßwojim ſapjeranjom pſchińdu, to ßo njehodzi prajicz). — Bjes miniſterſtwom a druhej komoru hiſchcze pſchezo żadyn próſchk pſchejenoſcže widżecz njeje. Pruſki budget, to rěka, wopſchijecže wſchěch krajnych wudawkow a dokhodow (nutſpſchińdżenjow) je porjadny a wurjadny (ordentlich und außerordentlich). Do porjadneho budgeta ßkuſcheja wſchitke dawki a wudawki, kotrež ßu kóżde léto, do wurjadneho budgeta ßkuſcheja pak pjenježne naložnoſcže, kotrež jenož jedyn ras wuſtupja, jako n. pſch. požczonka na twarjenje nowych żeleſnizow a teho runja. Tak dołho, hacž ſtej miniſterſtwo a druha komora w ſwadże, dha drje druha komora pjenjeſy ſa porjadny budget (praj: budżet) pſchiſwolała njeje, ale ſ tym ßo miniſterſtwo njeje molicz dało, pſchetož wone je potrjebne pjenjeſy pſches dawki, hižom dawno poſtajene, hromadu ſehnało. Duž ßo wone najprjódży wo to ſtaraſche, ſo by jej druha komora wurjadny budget pſchiſwoliła, a hdyž bě ßo to ſtało, dha jemu to dale żaneje ſtaroſcže njeczinjeſche, hdyž jemu

druha komora porjadny budżet w tej měrje njepschiſwoli, każ bu żadane: pschetoż dawki, hižom dawno postajene, jemu se wscheje nuſy pomhachu.

Tak běſche w sańdżenych lětach, ale lětża chże to spočežć hinak bycź, każ żo ſda. Mjenujzy miniſterſtwo je hižom wschelake pjenježne naležnoſcże, kotrež do wurjadneho budżeta żłuſcheja, druhej komorje k pschiſwolenju prjódkpokoziło, ale druha komora niczo ſ wurjadneho budżeta horje njebjerje, prajizy, ſo ma żo najprjódzy porjadny budżet wuradźicź. S tym chże wona najſkerje miniſterſtwo nuſowacź, jej bóle k woli bycź: pschetoż hdyż jej to miniſterſtwo njeje, dha wona potom požczonku k nowym żeleſnizam njepschiſwoli, a bjes pschiſwolenja druheje komory żadyn pjenježnik miniſterſtwu pjenjeſy njepožczi.

So pak ſ tajkeje njejednoty kraj jara ſchkoduje, móże żebi kóżdy myślicź, a móże żo ſtacź, ſo budże tajkeje winy dla twarjenje wſchelakich pruſkich żeleſnizow, kotrež chżychu lětża twaricź počzecź, na dléſchi czaż wotſtorczene.

Rakuży. Druha komora njedawa żo we pomjeńſchenju pjenježnych požadanjow miniſterſtwa molicź, hacź runje żo kóżdy miniſter na wſche mózne waſchnje wobara; pschetoż wona ſ mozu na to cziſchczi, ſo by bjes krajnymi dokhodami a wudawkami tola něhdy runowaha naſtała. W poślenich lětach běchu mjenujzy miniſtrjo tak hoſpodarili, ſo kóżde lěto něhdże 50—100 millionow ſchěżnakow pobrachowaſche. Hacź dotal je żebi miniſterſtwo ſ tym někak pomhacź pytało, ſo je żeleſnizy a krajne kubła pschedawało: ale to ſkónczńje żana pomoz była njeje, dokelź żu pódla ſażo požczowali a lutowacź zyle ſapomnili. — Na rakuſko-italſkej univerſicze w Padui běchu wóndanjo italſzy ſtudentojo khětro wulku haru hnali a duż buchn někotſi żadżeni. To żu druſy tak ſa ſko wſali, ſo univerſitu wopuſchczichu, tak ſo profeżorjo nikoho wuczicź njemějachu. Na napominanje rektarja je pak żo wjetſchi dżěl ſtudentow ſażo wrócził.

Franzowſka. S ryczu, kotruż khěžor Napoleon pſchi wotewrjenju franzowſkeho żejma dżerżeſche, żu ludżo derje ſ pokojom, tola dżiwa żo kóżdy, ſo wón ſe żanym żłowczkom ani na Ameriku ani na Pólſku ſpomnił njeje. — Bamż je orleanſkemu biſkopej liſt póżkał, w kotrymż jeho khwali, ſo je pſcheczźiwo njepſcheczelam encykliki tak krucze wuſtupował. — Franzowſke nowiny woſjewjuja pišmo bamża Piusa k nowemu mexikanſkemu khěžorej, w kotrymż żo tutón wot bamża napomina, ſo by pſchedawanje zyrkwinſkich kubłow dale njepſchidawał, ale wjele wjazy ſ pomozu biſkopow zyrkwine naležnoſcze do rjadu ſtajił. (Mexikanſki khěžor trjeba pjenjeſy a duż budże drje bamżowe napominanje mało pomhacź, każ dżě żmy to w druhich krajach też widżeli, ſo bje-wſcheho hanibowanja zyrkwinſke a farſke kubła wſachu a je roſpſchedachu).

Italia. Do Florenza je deputacia turinſkeje rady pſchiſchła a krala prożyła, ſo wón njeby ſa ſko wſał, ſo żu tam jemu k lubu tajku haru hnali, dokelź maja jeho Turinſzy po prawym tola jara lubo. Kral jim wotmolwi, ſo je jemu lubo, tajke żłyſchecź a ſo chże teho dla też kſchiwdu ſabycź, kotruż je wot Turinſkich czerpicź dyrbjał. Ale ſ měſchczanoſtu, kiż bě też pſchi deputaciji, wón mało ryczeſche, dokelź je ſnate, ſo je tón najbóle ludżi k horowanju naſchtykował. — Miniſterſtwo kultuża je żo też hižom ſ Turina do Florenza pſcheżydliło a druhe miniſterſtwa to też bórſy ſczinja.

Rużowſka. S Warſchawa piżaja, ſo wěrno njeje, ſo chże ruſki khěžor pólſke kraleſtwo zyle ſahnacź a rużowſku provinzu ſ njeho ſczinicź; khěžor je wjele wjazy, każ wobtwjerdżuja, teho měnjenja, ſo ma kóżda narodnoſcź a kóżde naboženſtwo w jeho krajach prawo, wot njeho ſakitanje żadacź.

S Warſchawy piżaja wot 18. februara dale: Jako běſche pola naż dléſchi czaż najwjetſchi měr a pokoj knjeził a żo my nadżijachmy, ſo żo czaż prjedawſcheho porjadka bórſy wróczi, żmy w tychle dnjach ſażo do połneho revoluzionarſkeho njeměra pſcheżadżeni. Shromadne wotwjedżenja do jaſtwa a krute pſchepytowanja żu żo njejapzy ſ nowa ſapocżate a polizia pokaſuje dżěławoſcź, każ ju żrjedź revoluzije wjetſchu měła njeje. Wina teho je woſjewjenje tajneho wubjerka, kotrež běchu w jenej nozy na zyrkwje a na rózki hażow pſchilěpili a nětko nimale kóżdu noz po hażach wokoło mjetaja. Haj, wſchelakim wyżokim ſaſtojnikam żu tajke woſjewjenje do doma póżkali. W tutym woſjewjenju żo k nawjedżenju dawa, ſo je żo tajny pólſki narodny wubjerk ſ nowa ſakożił a ſo ma pólſki lud pſchi ſkładnoſczi prjódkſtejazeho rekrutirowauja ſażo pſcheczźiwo Rużam poſtanycź; bróń je w dobrych khowankach pſchihotowana a duż dyrbi kożdy Polak tajnemu wubjerkej żwěru pożłuchacź, hdyż wón ſnamjo k nowej revoluziji da.

We Warſchawje buſchtej 17. februara ſażo dwaj cżłowjekaj pojżnjenaj. Jedyn teju bě prjedawſchi warſchawiki tajny měſchczanoſta ſ mjenom Alexander Waſchkowſki, 24 lět ſtary, a druhi běſche jedyn prjedawſchi wyſchi tak mjenowanych poliziſtow-wojbjeſcherjow ſ mjenom Emanuel Schafarczik. Woběmaj żo wjele hroſnoſczow winu dawa.

Amerika. Nowy mexikanſki khěžor ſměje najſkerje k tym dotalnym njeluboſnoſczam hiſchcze wjazy wobczežnoſcze, dokelź je żo ſ tamniſchim duchomnſtwom roſkorił. Wón chże mjenujzy pſchi něktajkim poſtajenju jeneho prjedawſcheho mexikanſkeho pſchedżydy woſtacź, ſo dyrbja żo zyrkwinſke kubła k lěpſchemu krajneje pokładnizy pſchedacź.

Braſilſke wójſko je ſkónczńje tola urugayſku twjer-

dźisnu Paysandu po krutym wojowanju dobyko a cźehnje nětko na Montevideo.

S wójnischcźa bjes unionistami a separatistami niczo woßebje ważneho powjedacź njewěmy. — Unionske wójsko pschczo dale pokracźuje. Separatistojo ßu Charleston wopuschczili a Branchville bu wot unionistow dobyte. Bawma, wot unionskeho generala Shermanna w Savannje sajata, ßo nětko na 11 kódźach do Newyorka wjese. Jeje je wscho do hromady něhdźe 4000 wakow.

Numismatiska sbérka Maczizy Serbskeje.

Do njeje staj dariłoj 1) jedyn ßerbski pschecźel w Rachlowje 2 staraj wjetschej ßlěbornaj pjenjesaj a 2) k. hrabja s Lippe nad Debrkezami 1 jara stary wjetschi ßlěborny pjenjes, namakany pschi hußitskej horje pola Debrkez.

Ze Serbow.

S Pola. Dokelź ßmy psched krótkim cźaßom 1865. lěto po Khrystußowym narodźe spocźeli, dha budźe trasch sa někotreho sajimawe, nashonicź, kajke ßu lěta w poßlenich 7 lětstotetkach 65. lěta byke.

W lěcźe 1165 běsche jara kruta syma a skótny mór, a w lěcźe 1265 bě pola naß semjerźenje (23. měrza) a ßkónczne saczmicze (20. meje). Syma w lěcźe 1365 bě tak wulka, so běchu teź najwjelsche wody 3 měßazy tak twjerdźe samjerske, so mózachu s cźeźkimi wosami po lodźe jěsdźicź; syma a hłód morjesche ludźi a skót. Lěto 1465 bě jara płódne lěto; hižom w meji běchu winowe kitki wukcźěke a wina běsche tak wjele, so na ßudobju pobrachowasche, do kotrehoż móhło ßo sakhowacź. Ejmar wina płacźesche tehdy połdra schěßnaka a kórz żita 4 ßl. W lěcźe 1565 bě saßo jara ßylna a dołha syma, wot 7. decembra 1564 hacź do 10. februara 1565 dźěsche 23 krócź ßněh a żadyn njetajesche; mějachu teho dla w haperleji, hdźeż tacź pocźa, jara straschne powodźenja. Tola bu mór, kiż tehdy hižom tsecźe lěto trajesche, psches tajku ßurowu symu sastajeny. Wo lěcźe 1665 njehodźi ßo wjele prajicź. Januar bě symny a wino běsche ßo potom tak radźiło, so ejmar 8—10 schěßnakow płacźesche. W lěcźe 1765 ßo woßebje měßaz februar psches wulku symu wusnamjenjesche. Wino ßo njeradźi, tak so ejmar 20—28 schěßnakow płacźesche, ale żně běchu jara bohate. Kral.

S Bambrucha. Póndźelu jědźechu tudy někotre wosy s klozami do noweho rěsaka, ale na kónzu wßy je ßněhowe ßepje sadźěwachu. Prěni wós tćazy wosta a jako teho dla wotroczź Rehork kublerja Borkmanna s Wucźkez se ßwojimaj ßylnymaj konjomaj sapschahny, dha ßo pschi spěschnym sacźehnjenju wós na hubjenym pucźu powali a Rehorka tak do żiwota praßny, so dyrbjesche wón teho ßameho dnja wjecźor w 11 hodźinach wumrjecź.

S wojerowskeho wokrjeßa. Shromadźisna wokrjeßnych sastupjerjow je wóndanjo we Wojerezach wobsanknyła, so ma ßo żelesniza, kotruż chzedźa s Khocźebusa na Kamjeńz twaricź, wschomóżnje podpjeracź. Wysche teho je pak deputazia, k temu postajena, muradźiła, so ma ßo jedyn schußej wot Bukojny psches Wujesd hacź k mużakowskemu schußejej a druhi schußej wot Kulowa na Wyßoki Bukow a t. d. twaricź.

Spěwy.

Snatej!

Schto je, so tak wokoł' błudźu
A ßo wulzy, wulzy rudźu?
Pytam měr, jón njenamakam
K wókujeschku bu, a sapłakam!

Bych měł Tebje ja pschi ßebi,
Prajił bych, ach! ßkowczko Tebi,
Sskowczko, horzo lubowana
„Moja ßy!" a druha żana.

Měłli kschidła, k Tebi rucźe
Bych ja sleczał dalsche pucze,
So móhł Tebje wokoschowaez
K wutrobje Cźe pschitłóczowacź. Gr.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Jan August Nowak, wobydleŕ na Żidowje, s Hanu Khrystianu Rjeczkez tam. — Jan Hensel, wobydleŕ w Brěsowje, s Hanu Khrystianu Bartnschez tam.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Jan Ernst, Jana Wobsta, wobydlerja w Sajdowje, ß. — Jan Handrij, Jana Schönfelda, sahrodnika we Wulkim Wjelkowje, ß. — Ernst August, Handrija Löhnerta, sahrodnika w Nadźanezach, ß.

Podjanska cyrkej: Jan August Hendrich, Augusta Ferdinanda Philippa, żiwnoscźerja a rychtarja w Sskonej Borschczi, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 11. februara: Hana Amalia, Jana Krysche Müllera, khěžkarja w Małym Wjelkowje, dź., 18 l. 7 m. — Marja rodź. Zimmermannez, Jana Preusslera, wumjeńkarja w Brěsowje, mandźelska, 60 l. 1 m. — 12.. Oskar Pawoł, Hańże Kudźeliz na Żidowje n. ß., 5 m. — 15., Hana Khrystiana rodź. Wiczasez, Jana Hajny, khěžkarja we Wulkim Wjelkowje, mandźelska, 47 l. — Jan August, Madleny Kudźeliz na Żidowje n. ß., 16 d.

Kak Hans Depla a Mots Tunka * * *

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrěj etaj. * * *.

Mots Tunka. Ssněh ßo tola bjes ſchika hubi.

Hanß Depla. Haj, a ſprawnoſcź bjes ludom ßobu.

M. T. Hlaj, wſchak dha widźech wóndanjo jemu k badarjej hicź, kotrejź běchu kleſki nahle rostake a kotraź běſche ßo pſchi donoſchowanju wěſcze hrosnje ſakopka.

H. D. Haj, wona je wo jſtwje pſchi ſchiczu pſchezo najſtrowſcha. Hdyž domjazy woteńdu, dha móże ßo w měrje po domſkim roskhodźowacź a w kſchinjach wězy do rjadu ſkłaſcź.

M. T. Haj, khiba ſo ju trjechja, tak ſo dyrbi ſ hańbu woteńcź.

H. D. Prawje maſch, hahaha!

Hanß Depla. Schto je nětko tola kwiczenja na wßach, to człowjek njewěri.

Mots Tunka. Nó, to ßym ja tſeczi dźeń hodow też dźiwnemu ßwinjorěſanju pſchihladowak.

H. D. Hdźe dha to?

M. T. To bě pola jeneho, kiž hiſchcze ženje žaneho ßwinjecza měk njeje a jako bě je někotre njedźele měk, dha chzyſche je hižom rěſacź. Ale rěſnika žaneho doſtacź njemóżeſche.

H. D. Cźoho dla dha niz?

M. T. Dokelź bě ßwinjo hiſchcze jara ßuche. Duž ßo jedyn jeho towarſchow nad nim ßmili. Woni běchu pak zyku nóz prjedy hrali a běchu wſchitzy pjeni. Tón jedyn towarſch wſa pak heju a tſi raſy do ßwinjecza praßny, ale wone njechaſche panycź, hacź ßo wſchitzy poſpoku na nje walichu a jedyn ſkónczinje nóz wucźahny a počza kakacź. Krej pak žana njeběżeſche, khiba jenemu ſ porſta a ßu to ßwinjo najſkerje někak podußyli.

H. D. Kak dha to?

M. T. Nó, hdyž je paricź počzachu, dha wone ſ korta ſlecza a dyrbjachu je po zykej wßy kojicź. S tym běchu ßo wboſy rěſarjo tak wumatrowali, ſo ßu potom, hdyž běchu je napoßledku tola morili, pſches pokojzu ßwinjecza ſjědli.

H. D. Aj aj aj tola!

H. D. W Sd. maja tola dźiwnych ſkotolěkarjow.

M. T. Kak to?

H. D. Nó, wóndanjo bě tam jedyn kóń ſkhorić a duž jemu wot ſady tobak kuricź dachu; ale pomhako njeje.

M. T. To chzu wěricź.

Nawěštnik.

Najlěpſche würzburgſke runklizowe ßymjo, wulki žołty płód, kaž też wſchitke druhe ßymjeſchka porucza w najlěpſchej dobroſczi a po najtuniſchich płaczíſnach firma

J. G. F. Rieckſch.

Petroleum a prima ſolarowy wolij

porucza C. A. Wehla

na mjaßowym torhoſchczu cźo. 40.

Frankfurtſke ßlowki bjes počzkow,
cźeſke ßuſchene ßlowki,
běłene jabłuka

porucza **C. A. Wehla**

na mjaßowym torhoſchczu cźo. 40.

Jedyn dwajpſchežny kloſterſki wós w dobrym rjedźe je na pſchedań pſches dwórnika (Hausknecht) w hoſcźeńzu k ſkotemu lawej.

Dobytkowe a schkodowaze konto.

Dwacyte zličbowanske lěto wot 1. januara hač do ult. decembra 1864.

Debet.	toleŕ	ſl.	np.	Credit.	toleŕ.	ſl.	np.
Sa dań ſa ſkładki w nalutowańi . .	109,886	1	5	Sa dań wot hypothekſkich žadankow .	161,544	22	7
Sa teho runja na wudate ſaſtawne liſty	60,324	7	3	Sa nju wot wobſtatkow ſaſt. liſtow w banku	176	7	7
Sa ſarjadowanje w 20. ſliczb. lěcze .	13,425	12	1	Sa nju wot effektow	59,267	24	—
Sa ßmilne naležnoſcze	610	—	—	Sa myto ſapißanja a wukonjenja . .	1206	3	2
Cžiſty, w prjódkſtejazej bilanzy hižom repartirowany dobytk	65,442	13	1	Sa proviſiu	2130	17	2
				Sa ſalětnjene koupony ſaſt. liſtow . .	26	6	8
				Sa dań wot wuſtatkow 43684 tl. 6. 3.			
				Sa dań pſchi pożczeŕni . 14973 = 26. 7.			
				58658 tl. 3. -.			
				Wot teho ſa dań ſakładneho kapitala, kauziow a kapital= kreditorow . 34,185 tl. 18. 3.	24472	14	7
				Sa kours=avance na ſaſt. liſty . . .	863	27	7
	249,688	4	—		249,688	4	—

We Budyſchinje, 30. januara 1865.

Direktorium krajnoſtawſkeho banka kral. ſakſk. hornołužiſkeho markhrabinſtwa.

ſ Thielau. ſ Loeben. J. Schilling. Ehrig.

Pſchehlad

hypothekſkich wupożczonkow, wot krajnoſtawſkeho banka ſakſkeho hornołužiſkeho markhrabinſtwo ſpożczenych.

	Horne Łužicy.		Herbſke kraje.		Summa.	
	Liczba hypothekſkich kontow.	Wunoſchk wupożczonkow Toleŕ	Liczba hypothekſkich kontow.	Wunoſchk wupożczonkow Toleŕ.	hypothekſkich kontow.	wupożczonkow Toleŕ.
Wobſtatk ult. decembra 1863 . .	1676	1,618120	816	2,085020	2492	3,703140
Pſchiſchedſche w lěcze 1864 . . .	27	246650	77	290790	104	537440
	1703	1,864770	893	2,375810	2596	4,240850
Naſpjetpłaczene w lěcze 1864 . .	69	32170	37	69970	106	102140
Wobſtatk ult. dec. 1864	1634	1,832600	856	5,305840	2490	4,138440
Po pſchiliczenju naſpjetpłaczenjow, w lětach 1846—1864 ſczinjenych . . .	—	—	—	—	1510	2,230775
Totalny wunoſchk ſczinjenych wupożczonkow	—	—	—	—	4000	6,369215

Wot 537440 tolerjow, w lěcze 1864 wupożczenych, rosdźěli ßo 284625 toleŕ na horka pſchiſtajene 104 nowe hypothekſke konti a 252815 toleŕ na 98 tajke hižom wobſtejaze, a je ßo po tajkim w lěcze 1864 wſcho do hromady 202 wupożczonkow wobſankuyke.

Powſchitkomna aßekuranza w Trieſcze.

Powſchitkomna aßekuranza ſawěſczuje pſchi rukowanſkim fondsu wot 20 millionow ſchěßnakow:

a) twory, mobilije, žně a wſcho hibite wobßedženſtwo;

b) kubła pſchi puczowanju pſche transportnu ſchkodu:

c) wona poſkicza ſawěſczenja na žiwjenje cžłowjeka na najwſchelakſche waſchnje ſa najtuniſche twjerde prämije a wudawa policy w pruſkim kourancze.

Schkodowanja ßo pſches generalnu agenturu w Lipſku po ſnatym liberalnym waſchnju reguliruja a w pruſkich tolerjach hnydom wupłacza.

K wſchemu wukaſowanju je rad hotowy

JuliusAltmann,

hłowny agent ſa Budyſchin a wokolnoſcz.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cźinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, bróstowym cźerpjenju, schijowej wobcźežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Najlěpschi polóžazy ßrědk sa tajkich, kiž **na bróscze a na kaschel czerpja**, je **dopósnaty woprawdźity meliorirowany běły brostsyrop** s fabriki **H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.**

Tutón syrop ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. jenož woprawdźity na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje
na snutsknej lawskej haßy.

K prjódkstejazej konfirmaciji mam rjenje swasane ßerbske

spěwarske knihi

po najtunischej płacźisnje na pschedań a to tak derje w mojich khlamach na bohatej haßy, kaž tež ßobotu w mojej budźe njedaloko měschcźanskeje haptyki.

C. Forner,
knihiwjasař.

Hólcźež, kiž chze młynstwo nawuknycź, móže w jenym młynje pola Budyschina město dostacź. Wscho bližsche je shonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacź do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacź.

Někotsi schulerjo móža wot jutrow t. l. jědź a wobydlenje, s dobom s wužiwanjom pianoforta, na kotołskej haßy cźo. 1 13/52 dostacź.

Cźesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład cźaßnikow wschitkich drużinow. Wschitke porjedźenja ßo najwěscźischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płacźisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycźe tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** cźaßnikarjej
na bohatej haßy w Liebuschiz domje.

Dubowe wužitkowe drjewo na pschedań.

Na rącźerkuble Schcźeńzy pola Rakez leži 45 njewobělenych dubowych wužitkowych kruchow we wschelakich dołhosczach a tołstosczach na pschedań.

Tež je tam dźělba stejazych dubow k bělenju a k wužitkowemu drjewu w jenej parcelli na pschedań.

Lehmann, hajnik.

Drjewowa aukzia.

Dźělba khójnowych dołhich hromadow, kaž tež něschto schcźěpjaneho drjewa, bjes Lemischowom a Kißlizy ležazeho, budźe ßo póßnizy

28. februara t. l.

na pscheßadźowanje pschedawacź. Shromadźisna je w stróžanskej korcźmje, hdźež budźa tež wuměnjenja wosjewjene.

W Stróži, 16. februara 1865.

Nowak, kowařski mischtr.

Wupschedawanje.

Póndzelu a wutoru, 27. a 28. februara, budze ßo wulka dzělba tworow po jara tunich ale twjerdych płaczisnach pschedawacz.

Jan Jurij Pahn.

S tutym najpodwolnischo wosjewjam, so ßym moje

kolonialne a barbotworowe, zigarrowe a spirituosowe detailske khlamy

knjesej **Korli Noackej**

k ßamostatnemu wjedzenju sa jeho ßamßne sliczbowanje wotstupił, hewak pak moje

kolonialtworowe a spirituosowe khlamy en gros

w rosdzělnych woßebje k temu pschihotowanych pschebytkach dale wjedu.

Sa dowěrjenje, mi dotal spožczene, najlubosnischo dzakujo, proschu ja, mi to ßamo tež dale wobkhowacz, kaž tež niz mjenje knjesa **Korlu Noacka** w jeho skutkowanju s nim poczesczicz.

W Budyschinje, 1. februara 1865.

S poczesczowanjom

Reinhold Klemm.

Na prjódkstejaze wosjewjenje spodobnje dziwajo, dowolam ßebi s tutym najpodwolnischi nawěschtk, so ßym dotal wot knjesa **Reinhold Klemma** wobßedzene

kolonialne a barbotworowe, zigarrowe a spirituosowe detailske khlamy

na ßo wsał a te ßame pod mojim ßamßnym sliczbowanjom pod firmu

Carl Noack

dale powjedu.

K temu nusne ßrědki a nashonjenja dawaja mi móžnoscz, khlamy w dotalnym waschnju dale wjescz a dowolam ßebi próstwu wospjetowacz, dowěrjenje, knjesej **Reinhold Klemmej** spožczene, tež na mnje dobrocziwje pschenjescz chzycz, czemuž budu psches sprawne poßłuženje w kóždym nastupanju doscz czinicz pytacz.

W Budyschinje, 1. februara 1865.

S poczesczowanjom

Korla Noack.

Jena ßerbska holczka se wßow ßo sa domjaze dzěło do jeneho pschekupskeho domu w Budyschinje pyta. Wscho dalsche we wud. Serb. Nowinow.

Aukcia walczkow.

Khětro wulka dzělba khójnowych walczkow w kopach budze ßo póndzelu 27. februara dopołnja w 9 hodzinach na scheschowskim reviru na pscheßadzowanje pschedawacz. Shromadzisna ½9 hodzinow na drjewnischczu pschi pastwischczu a pschi starej drósy.

Scholta.

Wuczomnik pytany.

Młody czlowjek, kotryž chze wojnarstwo nawuknycz, móže hnydom abo po jutrach w Budyschinje do wuczby stupicz. Pola koho? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Łužičan čo. 1. 1865 je wušoł.

Bal

njedzelu 26. februara w hoscżeńzu w Porschizach, na kotryž najpodwolnischo pscheproscha **Teutscher.**

Ssobotu 11. februara je něchtón moju mězu w knihaŕni Smolerja a Pjecha saměnił a proschu, so by mi ju saßo pschinjeßł a ßebi ßwoju wsał. Wobej mězy stej jara na ßo spodobnej (se seleneho ßukna s pjelzowym wuhorkom a s czerwjenym snutsknym podschiwkom).

Redaktor.

Marja Bonaczez,

a

Hermann Domaschka

ßlubjenaj.

Rudej. Hamor.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 9. 4. měrza. 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Nowy civilny ſakoń w Sakſkej. — Ze Serbow: S Łahowa. S Wósporka. S Błóžan. S Budyſchina. Se Scheſchowa. S Pſzowjow. S Budyſchina. Se Židowa. S Budyſchina. — Přilopk· — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěſtnik.

K dobroczinwemu nawjedženju.

Serbſke Nowiny, kotrež ßu na póſtach ſkaſane, ßo nětko hižom pjatk popołdnju w 2 hodžinomaj na budyſki póſt wobſtaraja. To ßo teho dla ſtawa, ſo by kóždy wobydleŕ Hornych Łužizow, kiž ßebi Serbſke Nowiny na póſcze ſkaže, je tež ſ wěſtoſczu a w prawym czaßu hižom ßobotu pſchinjeßene doſtał.

Redakcia.

Swětne podawki.

Telegrafiſke depeſche wot zyłeho tydženja.

Braunſchweig, 24. februara. Tudomny wójwodſki hród je ßo wczera wjeczor nimale zyle wotpalił.

Win, 26. februara. Depeſcha, w kotrejž ßu požadanje Pruſkeje w naſtupanju Schleswig-Holſteina wuprajene, je ßem pſchiſchła. Wona wjele žada.

London, 27. februara. S Newyorka piſaja wot 17. februara: Unionſki general Sherman je rěku Ediſtone pſchekrocził, Branchville na ſtrouje ležo woſtajił, żeleſnizu bjes Charleſtonom a Branchville ſkaſył a pſched Orangeburg pſchiczahnył. — Dźěl Shermanoweho wójſka je na kupu James dwě mile wot Charleſtona wuſtupił, jedyn druhi ſteji ſady Charlſtona. Wilmington je wot wójſka a łódźow woblehnjeny. Grant wobtwjerdźuje Hatchers-Run. — Bawma **82.**

London, 24. februara. Dotalny jendźelſki póßłanz pſchi amerikanſkej uniji we Waſhingtonje, lord Lyons, ßwojeje kipreje ſtrowoſcze dla ſe ßłužby ſtupi a na jeho město pſchińdże ſir Frederick Bruce, dotal póßłanz w Chinje.

Loňdon, 1. měrza. S Newyorka piſaja wot 18. februara: Unionſki general Sherman je twjerdźiznu a město Branchville po tſidźeńſkej bitwje dobył. Prědkńja dźělba jeho wójſka je na połodniſchi brjoh rěki Kongaree w bliſkoſczi Kolumbije pſchiczahnyła. Separatiſtojo ſteja na połnóznym brjohu. Bitwa ßo wotczakuje.

Senat (ßejm) je k 4. měrza k wurjadnemu poßedženju do Waſhingtona powołany. — Bawma **85.**

Win, 1. měrca. Wjetſcha dźělba interniro-wanych Polakow je rakuſke mjeſy pſchekroczíła a ßo pſches Bajerſku do Schwajzarſkeje a Franzow-ſkeje podała. Też Langewicz je puſchczeny.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.
13 tl. 5 nßl. a 13 tl. — nßl.
pſchenża 45—57 tl., rožka 34—35 tl.,
(to je: ſa 25 pruſſich korzow.)
rěpikowy wolij (njecziſczeny) 12 tl. — nßl.
(Cziſczeny, kaž ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdże 1⅛ tl. drózſchi.)

Cahi sakskošlezynskeje żeleznicy z budyskeho dwórniſća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wjeczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wjeczor 6 h. 52 m.*; wjeczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pſchiſanknjenje do a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pſchiſanknjenje do Zitawy.

Sakska. Se Žitawy pišaja, so je tam sandżeny tydżeń 5 pschekupskich domow, teho runja 5 we Wulkim Schunowje a 1 w Nowym Schunowje bankerot sčiniło. Summa, wo kotruż žo jedna, wučinja pječa něhdże 600,000 tl. — W Poczaplu pola Draždżan dosta wóndanjo jedyn tamnischi korczmař jedyn toleŕ, kotryż bě, każ žo wón posdżischo dohlada, ſ zyna laty. Wón to teho dla poliziji wosjewi, kotraż wußlědži, so je jón jedyn mkody człowjek ſ Niederhäslicha wudał. Tež bu pola njeho grat, ſ kotrymż bě tón wopaczny toleŕ lak, namakany a wón teho dla žadżeny. Wón je žo wusnał, so je 18 tajkich tolerjow nadżěkał a 10 hižom wudał. — Wot budyskeho wokrjeżneho žudnistwa bu 25. februara po tsidżeńskim sjawnym jednanju bantař F. A. Böhma ſ Böhmisch-Vollunga pola Połczniży teho dla k žmjerczi wotžudżeny, dokelž bě 26. septembra 1864 khěžerja J. G. Pfütznera w Dhornje satželik. — Wóndanjo buschtaj w Chemnitzu dwaj fabrikskaj džěłaczerjej, kotrajž běschtaj prjedy w Celli w Hannoverskej w džěle stałoj a tam něhdże 5000 tl. kranykoj, bórsy po jeju pschijěsdże jako paduchaj spósnataj a do jastwa wotwjedżenaj. Wjetscha džělba spomnjenych pjenjes bu hischcze pschi nimaj namakana. — Sakske, krajej žłuschaze želesnizy, kotrež žu w tu khwilu 76 mil dołhe, žu w lěcze 1864 wscho do hromady 6,013,092 tl. wunjeżke, to je: 625,012 tl. wjazy, dyžli w lěcze 1863. — S Draždżan pišaja wot 27. februara: Dżenża sta žo tudy, so jedyn mkody człowjek k jenej drožzy stupi a pohonczej kasasche, so by jeho psched město dowjesł. Jako bě lědy ſ města wujěł, sažłyscha pohoncz wutsělenje, na čož žo wón hnydom wróczi a k polizajstwu dojědże. Tam namakachu, so tón mkody człowjek w žwojej krwi leži. Kulka bě kruch hkowy pscherasyła. We wosu leżesche papjerka, na kotrejž bě wot teho człowjeka napisane, so je wón žyn hrabje Schweidnitza nad Hausdorfom pola Jauera w Schlesynskej. Na polizajstwje pytnychu, so wón hischcze dycha. Hacž se žiwjenjom woteńdże, je hischcze njesnate.

Pruży. Wuměnjenja, pod kotrymiž chže Pruska Schleswig-Holstein něčajkemu wjerchej wotstupicz, buchu wóndanjo rakuskemu knježerstwu k nawjedżenju póžłane. Pruska žebi mjennjzy žada: połne knjejstwo nad Rendsburgom, Kielom, Eckernfördu a Listom; dale dyrbja jej brjohi pschichodneho kanala bjes žywjernym a naranschim morjom žłuschecz; tež žada žebi Pruska, so žmě w Schleswig-Holsteinje matrosow rekrutirowacz, pschi składnoszi wójny schleswigholsteinske wójsko ſ pruskim sjenoczicz a w měrnych czažach wysche roskasowanje nad nim měcz; tež dyrbi Pruska sarjadowanje zła, póstow a telegrafow w žwojej mozy měcz a wysche teho ma Schleswig-Holstein do złonskeho sjenoczeństwa (zollvereina) stupicz. (Pod tajkimi wuměnjenjemi by pschichodny schleswigholsteinski wjerch jara mało roskasowacz měł).

Rakuży. Wjele sapóżłanzow rakuskeho žejma, kotsiž hewak wscho, wot ministerstwa žadane, sa dobre spósnachu a teho dla woženbje wschitke požadanja czěskich sapóżłanzow wschomóżnje saniczachu, tak so žu czi wschitzy ſ rakuskeho žejma wustupili, poczinaja dale bóle ſ ministerstwom njespokojni bycz, dokelž wone wjazy po jich woli činicz nochze. Duž žu hižom hrosyli, so chzedża tež wustupicz. — Dokelž žo czaž bliži, so žo tak derje wuherski, kaž tež khrowatski žejm seńdże, dha žo ſ tym tež hodżina bliži, hdżež ma žo wučinicz, hacž ma žo Wuherska a Khrowatska tež na shromadnym rakuskim žejmje we Winje wobdżělicz. W napohladanju na to je nětko wjele prózowanja ſ centralistiskeje a ſ förderalistiskeje strony pytnycz. Centralistojo (rakuszy Němzy) chzedża mjenujzy, so by žo wschitko, njech je w najwažnischich abo najmjeńschich wjezach, po zyłym rakuskim khěžorstwje tak činiło, kaž to khěžorske ministerstwo we Winje pschikaże; förderalistojo (schtož žu ſ wjetscha rakuszy Sskowjenjo) chzedża pak, so bychu žo jenož wěste shromadne krajne należnoscze po woli khěžorskeho ministerstwa wjedle, wscho druhe pak po postajenjach jenotliwych rakuskich krajow. Hacž dotal žu centralistojo (Němzy) knjejstwo měli a hdyž wuherszy sapóżłanzy na jich stronu stupja, dha tajke knjejstwo tež dale wobkhowaja, jeli pak žo förderalistam (Sskowjanam) radżi, Wuherskich na žwoju stronu sčahnycz, dha směje knjejstwo němskich centralistow kónz. Duž žebi nětko tak derje němska, kaj tež žłowjanska strona wjele prózy dawa, Wuherskich na žwoju stronu dostacz.

Franzowska. Pschedžyda urugayskeje republika je jeneho wotpóżłanza do Parisa póżłał, kiž ma khěžora Napoleona wo to prożycz, so by wón swadu bjes spomnjenej republika a brasilskim khěžorom wurunał, tak so by žo wójna, wot njeju wjedżena, skerje lěpje skónczicz móhła. — Wjele ryczow czini w tu khwilu kniha, kotruż je Napoleon pod pomjenowanjom „žiwjenje Julija Cäsara“ napisał. Prěni džěl tuteje knihi w blišschim czažu wundże a je do wschěch ważnischich ryczow pschekoženy.

Italia. Kral Viktor Emanuel je žwoje prjedawsche hkowne město Turin wopytał a bu tam ſ wulkej radoszu witany.

Amerika. Dokelž unionistojo kraj wokoło separatistiskeho hkowneho města Richmonda dale bóle wobžadżuja, dha je ſ kóżdym dnjom czežo, zyrobu do Richmonda dostacz. Wschelake wězy žu tam teho dla jara drohe a płaczi žo, na pschikład, sa schkleńczku palenza hižom 2 tl. — Unionske wójsko pschezo dale pokraczuja. General Sherman je řeku Ediston pschekrocził a po skaženju želesnizy bjes Charlstonom a Branchville hacž psched Orangeburg pschiczahnył.

Nowy civilny ſakoń w Sakſkej.

S prěnim měrzom teho lěta (to je: wot ſańdźeneje ſrjedy) je w Sakſkej nowy civilny ſakoń abo ſakonik do žiwjenja ſtupił. Schto rěka: civilny ſakoń abo ſakonik? Civilny ſakoń abo ſakonik (němſzy: Civilgeſetzbuch, bürgerliches Geſetzbuch) je kniha, w kotrejž ſu wſchě civilne ſakonje wopſchijate. Schto poſtajeja pak tele civilne ſakonje? Wone poſtajeja civilne abo privatne prawo, kotremuž tež „krajne prawo“ (Landrecht, bürgerliches Recht) rěkaju. Schto pak je „civilne abo privatne prawo“? Civilne abo privatne prawo je to prawo, kotrež ſa wſchěch krajanow jenak płaczi a jich prawowne wobſtejenja w naſtupanju teho, ſchto jenemu abo druhemu (mi abo tebi) ſłuſcha, poſtaja a rjaduje. Maſch-li n. pſch. ſ uěkim něłajku ſwadu abo ſkóržbu dla wumjeńka, dla pjenjes, dla něłajkeho wobſkedźeńſtwa, dla pucza, ſchćežki abo dla herbſtwa a t. d., dha je to civilny ſakoń abo prawo, po kotrymž ſu tajke wěcy wuſudźuje a ſudniſcy jako prawo, kotrež ma bjes tobu a twojim pſchećiwnikom płaczicz, poſtajuje. Privatne abo civilne prawo ma po tajkim pſchezo jeno te prawiſniſke poměry a wobſtejenja k pſchedmjetej a pſched wocžomaj, kotrež maju bjes krajanami (jako privatnymi, jenotlitwymi ludźimi) w naſtupanju jich ſamóženja, kubła a prawow, w naſtupanju teho, ſchto je moje a ſchto je twoje, płaczicz. Civilne abo privatne prawo rjaduje po tajkim tele poměry a wobſtejenja, kotrež móžemy „prawoty“ mjenowacz, a poſtaja na jenej ſtronje prawa a prawiſny, na druhej ſtronje dołžnoſcże a pſchiſłuſchnoſcże (pſchileżnoſcże, winowatoſcże). Jemu ſ napſchećiwa ſteji „kriminalne abo khoſtanſke prawo“, to je to prawo, kotrež ma ſ pſcheſtupenjami, ſe ſkóſtniſkimi ſkutkami a ſawinowanjami a ſe ſchtrafami cźinicz, kotrež ſu na ſkóſtniſke pſcheſtupjenja, na njepocžinki a ſke ſkutki poſtajene a jim jako khoſtanje ſlědowja. Sakonje, kotrež tajke prawo abo khoſtanſke prawo wobpſchijeja, rěkaju kriminalne, khoſtanſke (ſchtrafowaze) ſakonje. Wone ſu najbóle **ſakaſnje**, dokelž wěſte njepocžinki, ſkóſcże a pſcheſtupjenja n. pſch. mordarſtwo, paduchſtwo, jebanſtwo a t. d. pſchi ſchtrafje ſakaſuja a je-li je tola ſchtó wobeſchoł abo ſawinował, winowateho ſ tej ſchtrafu, kotraž je w nich poſtajena, khoſtaja. To ſu po tajkim kriminalne abo khoſtanſke ſakonje; jich wopſchijecze je po tajkim kriminalne abo khoſtanſke (ſchtrafne) prawo! — Wróćmy ſo ſaſo k civilnym ſakonjam a k jich wopſchijeczu: k civilnemu abo privatnemu prawu a woſebje k tamnemu civilnemu ſakonju abo ſakonikej, na kotryž ſmy horka pokaſali. My móhli jón tež „ſudownik“ mjenowacz, dokelž budze ſo nětk po nim we wſchěch (ſakſkich) ſudach prawo ſudźicz. S teho je widźecz, kak wulku ważnoſcz wón ma! — My horka prajachmy, ſo je wón kniha, w kotrejž je wſcho civilne abo privatne prawo ſakońſzy wopſchijate a wuprajene a poſtajene. Haj, tajka kniha tež wón wo prawdze je; pſchetož wón wopſchija pod mnohimi wjetſchimi wotdźělenjemi w 2620 paragrafach wſchě te prawidła a prawne ſaſady abo róncžka, kiž jako civilne abo privatne prawo ſakońſcy płaczа a po kraju knježa. Tutu knihu civilnych ſakonjow je ſakſke knježerſtwo pſched lětami wudźěłacz, wot wuſtojnych prawiſnikow wuradźicz a w hromadu ſeſtajecz dało. Tež ſamy w Draždźanach je jej ſwoje pſchiſwolenje ſpožčził a ju ſa dobru ſpóſnał. Na to je ju knježerſtwo w ſpočzatku lěta 1863 jako woſebity ſakoń do kraja woſſjewiło. A wot ſańdźeneje ſrjedy je wón nětko do žiwjenja ſtupił a płaczi po zyłym kraju, tak ſo ſu nětko po nim ſudźi. Wón wopſchija woſebje dotal płaczaze prawo a nima runje wjele noweho we ſebi. W nim ſu po tajkim wſchě te prawa a ſakonje w hromadu ſeſtajane, kotrež hacž dotal płaczachu, jeno ſo běchu hacž do teho cžaſa tu a tam we wſchelakich ſakonjach ſe ſtarych a nowiſchich cžaſow roſtykane a roſpjerſchene, a tak něſtoremužkuliž njedozpjine. Nětko pak maſch je wſchitke w jenej knihy: w ſakoniku. Jeno něſtore prawidła abo ſakonje maſch tam zyle nowe, kotrež po tajkim dotalne prawo w něſtorych wězach pſchemenjuja. My pſchichodnje na tele nowoty pokaſamy. (Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Łahowa. Jeho majeſtoſcz kral Jan je tudomnemu ryczerſkubleriej, k. Layej, ryczerſki kſchiż albrechtſkeho rjadu ſpožčził.

S Wóſporka. Tudy ſo powjeda, ſo duchowny wukranczanſkeje ſtaroluthersſkeje woſady, k. Ebert, k prjódkſtejazym jutram ſwoje ſaſtojnſtwo ſkóži a ſo naſch rektaŕ, kandidat duchownſtwa k. Haberland na jeho měſto ſtupi.

S Błózan. Tudy je w tſjoch wobſkedźeńſtwach 30 howjadow a 1 ſwinjo ſkhorjeło. Po ſcžinjenym pſchepytanju je ta khoroſcz wot zuſnych ſwini ſem pſchineſena, kotrež na korczmarjez dworje w ſkomje ryjachu. Tuta ſkoma bu potom kruwom do hródże naſkana a pola tych na to ta khoroſcz wudyri a ſo wot tam dale roſcherí. Wona njeſda ſo pak jara ſła bycz a je wſchón pſchihot ſcžinjeny, ſo dale njepſchiňdże.

S Budyſchina. Tachantſke konſiſtorſtwo woſjewjuje, ſo ſu ſ wotkaſanja njebo Dr. Mahra tſi ſtipendije wuprózńjene a to wot 1. haperleje t. l. dwě ſtipendiji lětnje po 50 tl. ſa młodych ludźi, kotſiž na wucžerſkich ſeminarach, realnych ſchulach, hajniſkich, górniſkich abo druhich akademijach ſtuduja, a 1 ſtipendij lětnje po 30 tl. ſa jeneho rjemjeſſniſkeho wucžomnika. Tute ſtipendije móża jenož Sserbja katholſkeho wěruwuſnacza a to pſchede wſchěmi druhimi tajzy doſtacz, kiž ſu ſ wotkaſowarjoweho pſcheczelſtwa.

Hewak woſjewjuje wyſokodoſtojne konſiſtorſtwo, ſo ſu Dr. Mahrowe ſtipendije ſa ſtudentow a gymnaſiaſtow w tu khwilu wobſkadźene a ſo jenož tón ſa połneho Sserba płaczi, kiž je ſerbſkeje ryczе derje mózny.

Se Scheſchowa. W nozy wot 22. k 23. februara ſo w tudomnym młynje hiſchcze ſahe doſcz dohladachu, ſo ſo w koleſowym pſchitwarku jena, ſe ſkanjom wutykana ſcžena pali. Woheń bu bórſy haſcheny.

S Pſowjow. Sańdźenu ſobotu dopołdnja dohladachu ſo w hoſpodarſkim domje tudomneho knježeho dwora, ſo ſo pod ſchpundowanjom žehli. Woheń bu bórſy poduſcheny, dokelž běchu jón hiſchcze ſahe doſcz pytnyli. Wón bě najſkerje pſches to naſtał, ſo bě ſo hrjada ſažehlika, kotraž bliže k wuhnjej leżeſche, hacž ſo ſkuſcha.

S Budyschina. Po wosjewjenju wyßokeje krajskeje direkcije je „prjenja cžitanka sa ßerbske a njemske schulje" nětko hotowa a ma ßo po jutrach po njej w sakskich ßerbskich schulach wucžicž. Wona je w Monsez knihicžiscžerni dostacž.

Se Židowa. Nasch dotalny gensdarm k. Buk bu s prěnim teho měßaza do Lubija pscheßadzeny. Na jcho město je k. Schubert pschischoł. Wón je rodzeny s Daliz a běsche hacž dotal w Bodenbachu.

S Budyschina. Najnowschi „Katholski Poßoł" pische: Njedzelu Quinquagesima bu kaž hewak we wschěch cyrkwjach łužiskeje a starosakskeje diöcesy póstny pastyrski list hnadnoho knjesa biskopa cžitany. Sserbski pschekoždk bu tež tón krócž kaž hižom w poßlenimaj lětomaj cžischcžany.

Přilopk.

* S Braunschweiga pißaja, so je ßo tam 23. februara hród tamnischeho wójwody wotpalił. Na hrodze bě runje wulki bal. W dźewjatej hodzinje wjecžor pytnychu, so ßo pali a njetrajesche dołho, dha bě woheń tak daloko poduscheny, so ßebi myßlachu, so je wschón strach nimo. Ale po małej khwilzy pytnychu, so ßu ßo jara molili. Dokelž je mjenujzy tepjenje po zykym hrodze tak shotowane, so roły pod schpundowanjom cžopłotu roswjeduja, dha bě ßo woheń po tutych rołach tak rosschěrił, so khwilku po prěnim poduschenju na wschelakich rožkach s nowa wudyri a tak ßylnje pschibjerasche, so sa poł hodziny zyły hród w plomjenjach stejesche. Pomoz pschi tajkej rosschěrjenosczi wóhnja mózna njebě, woßebje tež teho dla niz, dokelž jara na wodze pobrachowasche. Wójwodze (Herzog) je ßo wscho do cžista spaliło, tak so tež ani mězy wjaz njemějesche. — Wo nastaczu wóhnja ßo błědowaze powjeda: Wójwoda bě swucženy, pschi wopuschczenju swojeje stwy durje sanknycž a psched nje jeneho ßłużobnika jako straznika (wajchtarja) postajicž. Wjecžor saßłyscha tutón ßłużobnik, a to najsterje trochu posdze, so nětak wo jstwje pikoze a bězesche teho dla k wójwodze, jemu to prajicž. Tón pak bě stwiny klucž do paletota (pschewoblekarja) tyknył a paletot do teje stwy pojßnył, hdzež mějachu drusy balszy hoscžo swoje pschewoblekarje a mantle wißajo, tak so dołho trajesche, hacž mózesche ßo wójwodowy pschewoblekał namakacž. Duž bě woheń hižom khětro wulku móz dobył, prjedy hacž mózachu jón podußycž. Tuto dlicze bě tež wina, so bě ßo woheń po rołach rosschěrił, a potom, jako měnjachu, so je hascheny, s nowej mozu wudyri a wscho sahubi. Wójwodze je ßo, kaž hižom spomnichmy, wschitko spaliło. Sswoje skote a papjerjane pjenjesy, kaž tež drohe kamjenje, mějesche wón w jennym żelesnym kaschczu. Jako tón posdźischo wotewrichu, běchu papjerjane pjenjesy do popjeła pschewobroczene, skote pak roseschkrjene, drohim kamjenjam pak woheń schkodźił njebě.

Ani hród ani mobiliar pjecža sawěscženy byk njeje a wobliczа ßo schkoda na tsi millionу toler.

* W Filadelfiji (w połnócznej Amerizy) běsche 7. februara w nozy straschny woheń wudyrił. Na jennym torhoschczu leżesche mjenujzy něhdże 3000 czwizow petroleja (kamjenteho wolija). Na njesnate waschnje ßo jena czwiza sapali a khětsje rueże po njej wschě druhe. Jena po druhej ßo pukny a wolij běżesche kaž rěka po blizschich haßach, wschitko hubjo, schtoż doßahny. Tsi haßy ßu ßo do cžista wotpalike a tójschto człowjekow je wo žiwjenje pschischko.

* Czahej, kiž 23. februara s Gkadbacha do Düßeldorfa jědżesche, wulki strach hrożesche. Poßelnik s Korschenbroicha bě po ßwojim waschnju w jenej korczmiczzy njedaloko żelesnizy sastak a bě ßwojeho wóßlika, do wosyczka sapschehnjeneho psched korczmu stejo wostajił. Wóßlikej bě ßo pak wonka s měrom stejecz wostudźiło a duž se ßwojim wosyczkom wujědże, ßo na żelesnizu swiny a po tej dale jědżesche. To běsche pak wjecžor we 8 hodzinach. Na jene dobo czah pschilecža a wóßlika a wosyczk na małe kußy rosjědże, k wulkemu sboźu pak w koliji wosta, tak so ßo hewak ani najmjeńscha schkoda stała njeje.

* W Filadelfiji bu psched někotrym czaßom najwjetscha zyrkej amerikanskeje unije poßwjeczena. Wona rěka zyrkej ßwjateho Pětra a Pawoła. Twarjenje zyrkwje trajesche woßomnacże lět. Pschi jeje poßwjeczenju běchu 3 arzybiskopojo, 10 biskopojo, psches 200 duchownych a něhdże 8000 druhich ludźi.

* W Parisu mějachu 19. februara ßylne błyskanje a w Havru ßylne njewjedro. Wětr běsche tak ßurowy, so je wjele schtomow spowalał.

* W komjentowuhlowych podkopkach pola Leobena (w Rakuskej) sapali ßo 12. februara sły powětr a je tam psches to dżeßacž hewjerjow wo žiwjenje pschischko.

* W Rakuskej ßo nětko tež żónske jako telegrafistki do ßłużby bjeru. We Winje bu jich wóndanjo 48 w telegrafirowanju pruhowanych a wschitke tak derje wobstachu, so kóżda město dosta.

* W Lipsku bu wóndanjo jedyn zusy horncžerski proschenja dla sajaty, pola kotrehoż 53 tl. pjenjes w błyschczatych 1 a 2 tolerskich kruchach namakachu. Sajaty prajesche, so je ßebi tute pjenjesy wusbytkował.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Haj, haj, wumjeńkarjo ßu wſchelazy!

Mots Tunka. Kajzy dha to?

H. D. Tajzy, na kotrychž ſkorža, a tajzy, kiž ßami ſkorža.

M. T. Schto dha ſkorža?

H. D. Hlaj, tak ſkorżeſche jedyn, kiž ma nĕſchto pjenjes wóndanjo takle: „W ßwojim czaßu pſchińdże jedyn ke mni pjenjeſy požczicz, dokelž dyrbi dawki dacz, a druhi pſchińdże w tym ßamym wotpohladanju, dokelž ma dań płaczicz a wobaj chzyſchtaj te pjenjeſy jenož na krótki czaß mĕcz. Ja jimaj dach, ale hdyž dyrbieſchtaj ſaßo płaczicz, dha njepſchindżeſchtaj, a hdyž jeju dżĕch pominacz, dha dyrbjach ßo hiſchcże prawje na kedżbu bracz, ſo mje ſe jſtwy won njeczißnychu. Pſchezo lubitaj, ale nihdy njepłaczitaj. A bjes tym ßu hižom ſaßo drnſy pola mje byli, kiž tež pjenjeſy trjebaja."

M. T. Dha móhł dże wón wulki mĕch tolerjow pola blidka ſtejo mĕcz, ſo by kóždemu dacz móhł.

H. D. Ale hdyž ludżo ßkowo njedżerża, dha by lĕpje ſczinił, hdy by ßebi khanku na blido ſtajił a zigarru ßebi ſapalił a na kanapej ßo lehnył, duž ſ zyła żaneje ſtaroſcże njeby mĕł.

M. T. Haj wſchak; ale wone tak njeje, hdyž tež doma wutracz njemóże.

Cyrkwinske powjesće.

Wĕrowanaj:

Michałſka cyrkej: August Żur, cżeßla, ſ Marju Khryſtianu Nowakez ſe Żidowa.

Křćeni:

Michałſka cyrkej: Bjedrich Max, Jana Hendricha Tietzy, wobydlerja na Żidowje, ß. — Jurij August, Jurja Auguſta Förſtarja, khĕżkarja w Sajdowje, ß. — Pĕtr Bohuwĕr, Jana Ponicha, wulkoſahrodnika w Jeńkezach, ß. — Bertha Ottilia, Hany Khryſtiany Henſlez na Żidowje n. dż. — Hańża Auguſta, Marje Amalije Förſtarjez ſ Nĕwßez n. dż.

Podjanſka cyrkej: Pĕtr Pawoł Joſef, Jurja Żoſki, korczmarja=wobßedżerja w Nĕwßezach, ß.

Zemrjety:

Dżeń 16. februara: Jan Ernſt, Handrija Hencża, kowarja=wobßedżerja w Brĕſowje, ß., 2 l. 7 n.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje: 25. februara 1865.

Dowoz: 5767 kórcow.	Płaćizna w přerĕżku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša.			najniž		
	tl.	ngł.	np.	tl.	ngł.	np.	tl.	ngł.	np.	tl.	ngł.	np.
Pšcheńza	4	22	5	4	10	—	4	25	—	4	23	—
Rožka	3	2	5	2	22	—	3	2	5	3	—	—
Jeczmjeń	2	12	5	2	7	5	2	15	—	2	10	5
Wowß	1	22	5	1	17	—	1	25	—	1	22	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. żyna	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Němski Phönix,

wohenj sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenoż psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, bróstowym czerpjenju, schijowej wobczežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 ngl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Scherachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Dr. Whithowa wodźiczka ja woczi

wot **Dr. Ehrhardta** w **Altenfeldźi** w **Thüringskej**, s wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczesczena wopokasuje ßo bje wschitkmi dotalnymi woczi hojazymi ßrědkami psches ßwoje sbožomne skutkowanje wschědnje jako najkahodnischa a najlěpscha wodźiczka w tajkim nastupanju, a móže ßo jako dopokasany hojazy a poßylnjazy ßrědk a jako

wěsta pomoz sa ludźi na woczomaj běbnych

kožbemu porucžecz. Wona hoji wěsczje a rucže a be wschitkich schkódnych sjuwkow, woßebje pschi sahorjenju, sczerpnenju, ßuchoczi, ßylsowanju a bježenju woczow, kaž tež pschi ßkabosči po bjelmi a płaczi bleschka s wukožowanjom jenoż 10 ngl., a dźeka ju jenoż woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldźi w Thüringskej.

Skład sa Budyschin w hrodowskej haptyzy.

Najlěpschi položazy ßrědk sa tajkich, kiž **na bróscze a na kaschel czerpja**, je **dopósnaty woprawdźity meliorirowany běły brostsyrop** s fabriki **H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.**

Tutón syrop ma w bleschach po 6, 11 a 20 ngl. jenoż woprawdźity na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje
na snutskнej lawskej haßy.

Czesczenym a lubym Sserbam poručam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich druzinow. Wschitke porjedźenja ßo najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje ryczże tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza a Schneider,** czaßnikarjej
na bohatej haßy w Liebuschiz domje.

K prjódkstejazej konfirmaciji mam rjenje swasane ßerbske

spěwarske knihi

po najtunischej płaczisnje na pschedań a to tak derje w mojich khlamach na bohatej haßy, kaž tež ßobotu w mojej budźe njedaloko měschczanskeje haptyki.

C. Forner,
knihiwjasań.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy sklasacz.

☞ Dwaj rolnaj konjej staj na knježim dworje w Drěwzach na pschedań.

Krajnoſtawſki bank.

W krajnoſtawſkej nalutowarni ßo dla wobliczenja danje
wot 13. hacz ßobu 31. měrza t. l.
ſkutkowacz, **nje**budze.

Druhe dźěła banka ßo pſches to na žane waſchnje njeſadźěwaja.

W Budyſchinje, 28. februara 1865.

Krajnoſtawſki bank.
Ehrig.

Wobſtarajcze ßebi želeſo do krwje!

Wjele ludźi nětčiſcheho czaßa czerpi na khoroſcz želeſoweje khudoby: na ßłaboſcz nerwow a žołdka.

Želeſojte liqueury Roberta Freyganga w Lipſku ßo wot knjeſow profeßora Dr. Bocka, medicinalſkeho radźicźela a wokrjeßneho fyſika Dr. Bohlena blědawym (želeſokhudym), ßuchimna muſkulach a nerwach ßłabym, kaž kěž ſa polěpſchenje žołdka poruczeja.

Želeſoliqueur (Eiſenliqueur) bleſcha po 15 nßl. ½ bl. 8 nßl.

Želeſožołdkohórki (Eiſenmagenbitter) bl. po 10 nßl. ½ bl. 6 nßl.

W Budyſchinje pſchedawa jón jenož **Heinr. Jul. Lincka.**

Dubowe wužitkowe drjewo na pſchedań.

Na ráczerkuble Schczeńzy pola Rakez leži 45 njewobělenych dubowych wužitkowych kruchow we wſchelakich dołhoſczach a tołſtoſczach na pſchedań.

Tež je tam dźělba ſtejazych dubow k bělenju a k wužitkowemu drjewu w jenej parcelli na pſchedań.

Lehmann, hajnik.

Wuczomnik pytany.

Młody cłowjek, kotryž chce wojnarſtwo nawuknyc, może hnydom abo po jutrach w Budyſchinje do wuczby ſtupicz. Pola koho? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Großowe
broſtkaramelle

najlěpſchi ſrědk k wotſtronjenju kaſchela a k połóženju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſcz pſchi ſaſymnjenju w ſymnym czaßu.

Sa Budyſchin a wokołnoſcz w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kóždy czaß na pſchedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je ſtarodawnych czaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj ßizomaj wſchědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcz, płodźi wjele mloka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k doſtaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Drjewowa aukzia.

150 khójnowych dołhich hromadow (žerdźow) budze ßo na lemiſchowſkich ležomnoſczach **wutoru 7. měrza** t. l. na pſcheßadźowanje pſchedawacz. Shromadźiſna je we ſtróžanſkej korczmje rano w 10 hodźinach a budża tam tež bliżſche wuměnjenja woſjewjene.

W Stroži, 1. měrza 1865.

Nowak, kowarſki miſchtr.

Aukcia palneho drjewa.

Póndźelu 13. měrza t. l. dopołnja wot 10 hodźinow budze ßo

2½ kloftra bukoweho a jaworoweho ſchczěpjaneho drjewa,
40 kloftrow brěſoweho ſchczěpjaneho drjewa, něhdże
100 kop brěſowych walczkow

w **dubjanſkim** reviru po jenotliwych kloftrach a kopach pod wuměnjenjom naßadźowanja ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Na kupjenje ſmyßleni chżyli ßo dla wobhladanja drjewa na hajnika w Dubom wobroczicz a ßo na dnju aukcije w hoſczeńzu tam ſeńcz.

W Barcze, 24. februara 1865.

Hrabinſke Lippſke hajniſke ſarjadniſtwo.
Wiedemann.

Sserbſke lutherſke knihowne towarſtwo.

Dokelž ßu wſchitke „Bibliſke puczniki lěta 1865," kiž hiſchcze na ſkładzi mějachmy, woßebje wot ßerbſkich paczerſkich dźěczi pokupene, tak ſo tu žadyn jenicźki exemplar wjazy ležo nimamy, a dokelž je hiſchcze wjele praſchenja ſa nimi, wobroczam ßo na wyßozy doſtojnych kk. duchomnych, kiž bychu hiſchcze ßnano njepſchedate exemplary měli, ſ tej naležnej próſtwu, ſo chżyli tak dobri byc a te ßame mi po możnoſczi bliżſchu ßobotu pſchipóßlacz.

W Budyſchimi 28. małeho rožka 1865.

Pſchekupz Stoſch, knihiſtkadnik.

Barlinſke wohenſawěſczaze towarſtwo.

Sałożene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toleŕ.

Tuto hižom 52 lět wobſtejace towarſtwo bjerje ſawěſczenja pſche wóhnjowu ſchkodu horje po niſkich, ale twjerdych prämijach, hdjež ſawěſczeny ženje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Sawěſczenja wobſtarataj a wſchě wukožowanja dawataj

J. E Smoler, wudawaŕ Serb. Now.
G. Fasska w Ebersbachu,
agentaj barlinſkeho woheńſawěſczazeho towaŕſtwa.

W Budyſchinje.

Schleſyńſke woheń ſawěſczaze towaŕſtwo we Wrótſławju

ſ rukowazym kapitalom wot 3 millionow toleŕ pruſk. kouranta

je mi agenturu ſa měſta a wſy ſudniſkich hamtow w Budyſchinje, Wóſporku, Łubiju, Kamjenzu a Rakezach pſchepodało a poruczam ſo k wobſtaranju ſawěſczenjow pſche wóhnjowu ſchkodu ſa twjerde, po możnoſczi tunjo poſtajene prämije.

Tuto towarſtwo ſaruna ſchkodowanja, kiž pſches woheń abo ſ błyſkom, pſches wurumowanje a haſchenje naſtanu a poſticza pſchi wjazolětnym ſawěſczenju ważne dobytki.

Proſpekty a ſawěſczenſke formulary móža ſo kóždy czaſ darmo pola mje doſtacz a ſym ja pſchi ſawěſczenju rad hotowy, kóžde požadane wukaſanje wudžělicz.

W Maleſchezach pola Budyſchina, 1865.

Jan Wehla.

Drjewowa aukcia.

Wutoru jako 7. měrza budže ſo na drožďžijſkim reviru něhdže 110 kop twjerdych ¾ walczkow a 30 ſtejazych łoſow pod wuměnjenjemi, w termiji woſjewjomnymi, na pſcheſadžowanje pſchedawacz.

Sapoežatk rano w 8 hodžinach na tak mjenowanej dubowej horje.

W Drožďžiju, 28. februara 1865.

Renſchka, hajnik.

Drjewowa aukcia.

Pſchichodny ſchtwórtk 9. měrza dopołnja w 9 hodžinach budže ſo na **bórkicžanſkich** leżomnoſczach pola pſchiboha 35 łoſow ſtejazeho brěſoweho drjewa, ſ dźěła k wukopanju, ſa hotowe pjenjeſy na pſcheſadžowanje pſchedawacz.

J. Zimmermann.

Wjele tyſaz kórzow ſucheje brunizy leži na pſchedań pſchi brunizowych podkopkach „Sophienhütte“ w Wulkej Dubrawje. **F. Dietrich**

Wobydlenje w jenej wulkej zyrkwinſkej wſy a pſchi ſchuſeju leżaze, kotrež ſo ſa jeneho rjemjeſnika derje hodži a ſo tež na požadanje ſa materialtworowe khlamy pſchihotuje, je wot 1. meje t. l. na pſchenajecze a móže ſo wſcho dalſche pola **Jana Korle Schmidta**, wobſedžerja **burſkeho reſtkubła w Klukſchu**, ſhonicz.

Serbſke ſpěwarſke knihi

derje a twjerdże wjaſane, w ſomocze kaž tež w kożi praſowane ſe ſłotym wobrěſkom, poruczа po najtuniſchich placžiznach **A. Schöncka**

knihiwjaſarſki miſchtr.

Tež ma wſchitke druziny ſerbſkich a němſkich ſchulſkich knihi ſtajnje na pſchedań **A. Schöncka**

ſ khlamami na ſerbſkej haſy.

Młody cžłowjek, kotryž chce bětnarſtwo nawuknyc, móže do wucžby ſtupicz pola bětnarſkeho miſchtra **Lämmela** w Barcze.

Serbſke lutherſke knihowne towarſtwo.

Na towarſtwowym ſlicžbowanju dźěłaju dowolam ſebi tudy tu najpodwolniſchu próſtwu wuprajicz, ſo bychu ſo pſchinoſchki a dobrowolne dary, kaž tež pjenjeſy ſa roſpſchedate knihi, kiž maju ſo hiſchcże do ſlicžbowanja łěta 1864 ſeſtajicz, mi dobroczinwje hacz do 18. měrza pſchipóſłałe abo pola k. pſchekupza Stoſcha w Budyſchini wotedałe.

W Leſchawi 27. małeho róžka 1865.

Pětr Ssmoła, pokładnik.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 10. — 11. měrca. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Nowy sakski civilny sakonik. — Ze Serbow: S Wujesda. S Budyschina. S Budyschina. S Khróscžiž. S wojerowskeho wokrjeża. S Kulowa. S Budyschina. Z Budyschina. Z Wotrowa. — Přilopk. — Spěwy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Wosjewjenje.

So bychu cžesczeni Sserbjo pruskich Lužizow **Serbske Nowiny** lózo dostawacz móhli, smy wobsanknyli, wot 1. haperleje t. l. jich pschedawanje sa pruske Lužicy **W. Erbez** kniharni (**Th. Riese**) w **Hródku** a jeje filialam we **Wojerezach, Mužakowje, Słym Komorowje** a **Drjowku** pschepodacz.

Serbske Nowiny budża so w Hródku w tym samym cžażu, kaž w Budyschinje, mjenujzy kóždu sobotu wudawacz a móża so tak derje po jenotliwach cžišłach (à 8 np.) kaž tez w pschedsapłacženju (płacžisna schtwórtlětnje 7½ nšl.) wotebjeracz.

Tez smy spomnjenej kniharni horjebranje **nawěschtkow** sa Serbske Nowiny (sa stolpkowany rynczk po 1 nšl.) poruczili a dyrbja te same najposdzischo schtwórtk pschipołdnju wotedate bycz, jeli maja so w cžišle, blizschu sobotu wukhadzazym, wotcžischcecz. — Pschełoženje nawěschtkow do serbskeje rycze so darmo stanje.

W Budyschinje w měrzu 1865. **Smoler a Pjech.**

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

London, 2. měrza. S Newyorka pišaja wot 18. februara: Unionski general Sherman je mesto Kolumbiju 17. februara wobsadził, kotrez běchu separatistojo rano teho samego dnja wopuschczili. Sherman pondze nětko najskerje na Florenz abo na Charlottu poczehnje. — Bawma **83.**

London, 3. měrza. S Newyorka pišaja wot 22. februara: Separatistojo su Charleston wopuschczichu a bu tuto město, kotrez bě separatistiske wójsko po wulkim džěle spalilo, bjes dalscheho wojowanja wobsadżene. Separatistojo cžěkaja k połnozy. — Unionski general Shofield a admical Porter staj fort Anderson, schtoż je prědnja twjerdżisna město Wilmingtona, dobyłoj a sda so, so jimaj nětko tez sam Wilmington bórsy do ruki panje.

Separatistojo su prjedy hacz Charleston wopuschczichu, swojej dwě, se želesom wobbitej łódzi skasyli a 6000 walow bawmy sapalili. Woheń so wot tam k jenemu magazinu rosscheri, hdzez wjele połwera leżesche. Tón so rosbuchny a płomjenja na wsche strony sahachu. Něhdze dwě tsecžinje města stej so wotpaliłej a tójschto wobydlerjow je wo žiwjenje pschischło. Unionistojo w Charlstonje jenoz murow a khudy lud namakachu a su tam něhdze 200 kanonow sajeli. Bohatschi ludzo běchu so hižom pscheð někotrymi njedželemi druhdze pscheswydlili. — Bawma **83.**

London, 7. měrza. Jendželske nowiny „Morningpost" wudawaja, so je ruske knjeżerstwo druhim wjetschim knjeżerstwam wosjewiło, so chze Pólsku Rußowskej pschidželicz.

Win 8. měrza. Tudomne nowiny chzedża wjedżecz, so budże wobleżenosez w Galizyji hischcże w tutym měsazu skónczena.

Cahi sakskošlezyuskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecžor 6 h. 52 m.*; wecžor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Zitawy.

Spiritus płaceše wčera w Barlinje.
13 tl. 5 nšl. a 13 tl. — nšl.
pschenża 45—57 tl., rožka 34—35 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njecžischczeny) 12 tl. — nšl.
(Cžischczeny, kaž so w Budyschinje pschedawa stajnje něhdze 1⅛ tl. drózschi.)

Sakska. W Reutnitzu pola Lubija běchu jenu nóz sańdzeneho měšaza pola kublerja Neumanna ſ wulkej khrobkoſczu pjenjeſy kranyli a po pilnym ſlědzenju gensdarma Scholty we Woſtrowzu bě ſo wukopako, ſo ſtaj je kowař Sprenger a wěſty Mai kranyloj. Wonaj ſtaj ſo tež wusnałoj. Wyſche teho bu pak tež 60lětny ſahrodnik Zimmermann w Reutnitzu teho dla ſadzeny, dokelž jemu winu dawachu, ſo je wo tym paduchſtwoje wjedźił. Ale tón je ſo w prěnjej hodźinje ſwojeho jaſtwa ſam wobjeſnył. — Tón młody hrabja, wo kotrymž tydzenja powjedachmy, ſo je ſo w Draždźanach ſatſělicz ſpytał, je na ſwoje rany wumrjeł. — Jeho majeſtoſcz kral Jan je pſchiſwolił, ſo ſmě hrabja Einſiedel nad Reibersdorfom wulki kſchiž franzjoſeffkeho rjadu, jemu wot rakuſkeho khěžora ſpožczeneho, pſchijecz a noſwyczź. — Protokollant G. C. Flohr pſchi ſudniſtwje w Reich nawje je jako aktuar na lubijſke ſudniſtwo pſcheſadzeny. — Hauptmann Richard ſ Meerheimb je 400 tl., kotrež je ſ jenych, wot njeho wudatych knihi wuwikował, nowoſakoženej pokładnizy ſa ſakſkich wojerſkich invalidow darił. — Jako chzyſche ſo wondanjo w Poſeltez brunizowych podkopkach w Türchawje hewjeŕ Morcha do jeneho ſchachta puſchczicz, pſchehlada ſo, ſo 16 łokczi hluboko padze, ale tola tak ſbožomnje, ſo je ſo jenoż na khribjecze a na nohomaj trochu wobodrjeł. — S Draždźan pišaja, ſo je hižom nětko 16,000 ſpěwarjow poſtajenemu wubjerkej k wjedźenju dako, ſo chzedza na tamniſchim lětuſchim wulkim ſpěwanſkim ſwjedźenju ſobu ſkutkowacz. Najſkerje budze wſchěch ſpěwarjow nětko 20,000, ſe ſameje Sakſkeje 8,000, ſ Pruſkeje 3500, ſ Bajerſkeje 1000 a t. d. — W Draždźanach je ſo 4. měrza pſchekupz Stübel ſatſělił. To bě ſo na tajke waſchnje ſtako: Wón bě mjenujzy jeneho pſcheczela k ſebi pſcheproſył, ſo by ſ nim na pianoforcze hrał. Jako bě ſo to khwilu cźiniko, wſa wón mały revolver ſ jeneho kaſcheza a pocza ſ nim do kommody a do khachlow tſělecz. Potom ſyny ſo zyle bliſko ſwojeho pſcheczela k pianofortej a proſcheſche jeho, ſo by jemu ſrudny marſch hrał. Tutón tež to cźinjeſche, ſebi niczo dale pſchi tym njemyſlo, hacz na jene dobo ſawrjeſny a Stübel ſe ſtoła dele padze. Tón pſcheczel njewěrjeſche pak hiſchcze, ſo je Stübel tſělenу, tak ſo jeho ſe ſymnej wodu pokrjepi a potom po lěkarja běžeſche; ale jako ſo wonaj k tſělenemu wróczíſchtaj, bě wón hižom zyle morwy. — Bjes Nienebergom a Halu bu na tamniſchej żeleſnizy nakedźbowaŕ Henza 2. měrza wot lokomotivy podtorhnjeny a tak ſtraſchnje wobſchkodźeny, ſo bě na měſcze morwy. — Dokelž je řěka Łobjo tu a tam ſkoro zyle wumjerſła, dha mějachu pódlanſzy wobydlerjo wulki ſtrach pſched ſchkrutyhiczom. Ale tutón ſtrach je ſo w poſleńſchim cźaſu jara pomjeńſchił, dokelž pſchezo kuſk taje a ſaſo kuſk mjerſnje, tak ſo lód dawno wjazy tak tołſty njeje. — Budyſka krajſka direkcia woſjewjuje, ſo maja cźi, kotſiž chzedza hólzow na budyſku wucżeŕſku präparandu dacz, ſ nimi ſobotu 18. měrza rano we 8 hodźinach na budyſki ſeminar k pruſy pſchińcz a potrjebne wopiſma ſobu pſchinjeſcz. — W Niederleubje pola Woſtrowza ſu ſo 4. t. m. domſke bětnarja Scholzy a wſchě twarjenja kublerja Apelta wotpaliłe. Poſleńſchemu ſo tež dwě ſwinjecze ſpaliſchtej a něſchto kołczow. — W Oberſeifersdorfie pola Žitawy je młynkej 7 howjadow a něſchto ſwini ſthorjeło. Natykanje ſ khoroſczu je ſo pſches 3 zuſe ſwinje ſtako, kotrež běſche młynk w Cźerwjenej Wodze kupił. — W Tannebergu pola Mittweidy wudyri 1. měrza pola jeneho kublerja woheń a pokoži jeho zyły dwór do popjeła. Pſchi tym ſpali ſo 14 howjadow a ſhubi tež jena ſkužobna dźowka ſwoje žiwjenje w płomjenjach. Woheń bě wjecźor w 9 hodźinoch w krumarni wuſchoł.

Pruſy. Jeho majeſtoſcz kral Wylem je ſaſo wotkhorjeł, tak ſo ſmě ſtwu wopuſcheźicz. — Kommiſia druheje komory pruſkeho ſejma (landtaga) je ſwoje měnjenje w naſtupanju nowoſrjadowanja pruſkeho wójſka wuprajiła. Tuto měnjenje njeſda ſo nam tajke bycz, ſo by k pſchejenoſczi bjes miniſterſtwom a druhej komoru wjeſcz móhło. Wjele wjazy ſo dale bóle pokaſuje, ſo žana ſtrona nochowacz nochze. — Pruſke knježeŕſtwo ſwoje wójnſke łódze po mózhoſczi pſchiſporja a je w nowiſchim cźaſu něktore tajke nowe łódze kupiło a twarjenje druhich, ſe żeleſom wobbitych, ſkaſako.

Rakuſy. Prjedawſchi polſki diktator Langewicz wjeſeſche ſo 28. februara pſches Pardubicy w Cźechach, ſo by ſo do Schwajzarſkeje podał, hdźež je tež hižom pſchijeł. — Rakuſke nowiny ſwarja jara na požadanja, wot Pruſkeje w naſtupanju Schleswig-Holſteina woſjewjene.

Franzowſka. W Franzowſkej njeběſche hacz dotal nichtón nuſowany, ſwoje dźěcži do ſchule ſłacz. Khěžor je pak nětko wotmyſleny, tež tajki ſchulſki porjad ſakoźicz, kaž jón w Němzach maja. Wón je teho dla hižom něktore lěta ſa ſobu wucżenych ludźi do Němzow ſłał, ſo bychu tam ſchulſke należnoſcze do drobna ſeſnali. Potom je wón tu wěz w miniſterſtwje ſwěru rospomnicz dał a nětko je ju miniſter franzowſkemu ſejmej k dowuradźenju pſchedpokożił. (Spodźiwno je, ſo je tójſchto ſapóſłanzow franzowſkeho ſejma, kiž chzedza pſchecźiwo tej wězy ryczecz.) — Khěžorowa kniha wo Juliju Cäſaru je w tychle dnjach po jeje 1. dźělu wuſchła. Němſki pſchekožk je tež rospóſłany a ſo drje tež w něktrych tyſazach eksemplarow rospſcheda. (Kaž wóndanjo cźitachmy, dha ſo wyſche druhich wſchelakich pſchekožkow tež ruſki pſchekožk cźiſchcźi). — Wójna, kotruž franzowſke wójſko w Mexikanſkej pſhecźiwo tamniſchim ſběžkarjam wjedźeſche, je ſ nowa woźiwiła a ſda ſo, ſo ſběžkarſtwo ſ kóždym dnjom pſchibjera. Duž ma tam nowy mexikanſki khěžor hubjene poſtajenje; pſchetoż lud

je tam pſches revolucije, nihdy zyle njepſcheſtawaze, tak ſkaženy, ſo ßo khěžor na nikoho ſpuſchczecz njemóže.

Rußowſka. Krajiny, w ßrjedžnej Asiji wot uralſkeho hacz k ißikulſkemu jěſorej ležaze a hižom něſchto lět pod ruſkim knjejſtwom ſtejaze, ßu nětko do jeneje provinzy pod mjenom „ruſki Turkeſtan“ ſjenoczene. Hacz dotal ßkuſchachu wone ſ wjetſcha k orenburgſkej a tobolſczanſkej guberniji. — Wóndanjo mějeſche póßelſtwo ruſkich pſchekupzow ſ Móſkwy pſched khěžorom audienzu, w kotrejž ßo jemu ſa to džakowaſche, ſo je wón próſtwu ſemjanow moſkowſkeje gubernije wo ſemjanſki ßejm wotpokaſak.

Wſchelake nowiny poczinaja ſ nowa wudawacz, ſo budže dotalne pólſke kraleſtwo jako tajke ſahnate a jeho kraj ruſkemu khěžorſtwu pſchidželeny.

Amerika. Unioniſtojo ßu wulke ſeparatiſtiſke měſto Charlſton dobyli, a ſda ßo wěſte byez, ſo jim Wilmington tež bórſy do ruki panje, tak ſo bychu ſeparatiſtojo potom jenož hiſchcze tej dwě ważnej twjerdžiſnje Petersburg a Richmond wobßedžili. Charleſton je to měſto, hdjež bu wot ſeparatiſtow wottorhnjenje wot unije wobſanknjene a tak ſapoczatk k tej wójnje ſczinjeny, kotraž je na amerikanſku uniju tejko žatoſcze a hubjenſtwa pſchinjeßka. — Tuta wójna pak ßo nětko, kaž ßo ſda, ſ mozu k ßwojemu kónzej bliži, pſchetož dobycza unioniſtow ßo nimale ſ kóždym dnjom pſchiſporjeja, kaž je to ſ prjódiſtejazych telegrafiſkich depeſchow widžecz.

Nowy ſakſki civilny ſakonik.

(Pokračowanje.)

My ßmy pſched dléſchim cžaßom cžaſto dléſche „prawiſniſke dopißy“ podawali a we nich wſchelake prawiſniſke wězy wukkadowali. Naſche wotpohladanje pſchi tym je byko: lubych Sserbow wo tym abo tamnym prawiſniſkim powuczicz. Hacz a kak ßmy tole ßwoje wotpohladanje dozpili, njewěmy; nadžijamy pak ßo tola, ſo naſche prózowanja ßnadźi zyle bjes wužitka woſtałe njeßu, jeſoli ßu naſche dopißy tež ſwólnych cžitarjow namakałe. My budžemy tež pſchichodnje dale tajke dopißy, ßnano pod kuß pſchiměnjenym mjenom, podawacz, tola dyrbja te ßame krótßje bycz. Tajku krótkoſcz wobkedžbowacz, budže nam cžim lóžſcho, cžim bóle naſche wotpohladanje na to póńdže, wěſte prawiſniſke ßady (ſaßady, Sätze, Grundſätze) abo rónczka, kotrež jako prawidła a ſakonje płacza, podawacz a je lubym cžitarjam k jich ßamßnemu rospomnjenju a wukkadowanju ſawoſtajicz. Naſche wotpohladanje pońdže po tajkim mjenje na wukožowanje tychle ſakonjow abo prawowných ſaßadow (prawidłow). Jeno tam a ßem, hdjež budžeja wone cžěmniſche a mjenje jaßne abo cžežo ſroſymliwe, tam budžemy ßebi dowolecz, jim krótke wukkadowanje, ſ dźěła po ryczi a ſ dźěła po wězy a wopſchijeczu, pſchidacz. Nuſne budže, ſo pſchi tym to a druhe prawiſniſke ßkowo a jeho wuſnam (to je: ſchto ma to ßkowo na ßebi a rěkacz dyrbi) a tón abo tamny techniſki wuraz ſpóſnajemy a jeho wopſchijeczа wukožimy. Te prawne ſaßady pak, a rónczka a prawidła, kotrež budžemy jako ſakonje, w kotrychž je prawo wopſchijate, ſdźělowacz, budžeja ſ dźěła bóle wobſchěrneho abo ſhromadneho, ſ dźěła pak tež dróbniſcheho wopſchijeczа. Jich wopſchijecze budže pak woßebje civilne abo privatne prawo; to budža a dyrbja wone wuczicz. (Schto civilne abo privatne prawo je, ßmy pſched tydjenjom pokaſali.) A dokelž je pruſke civilne abo krajne prawo mako hinajſche hacz ſakſke, tak ſo mako a jenož w něſkotrych ſpecialitatach (woßebitych padach) rósno džetej, hewak pak ßebi wobej we wſchěch hkownych wězach a poſtajenjach runej woſtanjetej, w Sakſkej kaž Pruſkej, dha nadžijamy ßo, ſo naſche daliſche dopißy tež ſa lubych pruſkich Sserbow bjes wužitka njewoſtanu. Tajkeho wužitka ſa lubych Sserbow w Prußach nadžijamy pak ßo cžim wjazy, cžim bóle ßo my prozowacz budžemy, pódla ſakſkeho prawa tam, hdjež w Pruſkej hinajſche ſakonje wobſteja a jenajke prawo njepkacži, tež na tole pruſke prawo džiwacz a je jako rosdźělne wot ſakſkeho k nawjedženju dawacz. W tajkich padach, hdjež pruſke a ſakſke ſakonje rósno du a w Pruſkej ßnano kuſk hinaſche prawo pkacži hacz w Sakſkej, chcemy a budžemy naſchich cžitarjow na tónle rosdźěl kedžbliwych cžinicz a woboje prawo tak daloko hacz je nam pruſke ſnate, pornjo ßebi podawacz. Hkowne ſakonſke principije abo poſtajenja maſch tu w Sakſkej tajke kaž tam w Pruſkej; jow maſch kaž tam ſkoro we wſchěm to ßame, jenajke prawo. — Kóždy budže widžecz, ſo tu ſa Sakſow a Prußow runoſcz pytamy, ſo budžemy ſhromadnje ſa wſchěch Sserbow pißacz, ſ tym wotpohladanjom: pſches podawanje a wojſewjenje ſakońſzy poſtajenych ßadow a prawidłow, we kotrychž jako w ſakonjach ßu prawa wopſchijate, wſchěch lubych Sserbow w privatnym abo civilnym prawje powuczowacz. — Tele prawne ßady abo rónczka, tele ſakonje a prawa budžemy pak woßebje ſ tych ſakonſkich knihow abo ſ tamneho „ſakonika“ bracz, na kotryž ßmy hižom pokaſali. Tónle nowy ſakſki ſakonik (Civilgeſetzbuch) wuſnamjenja ßo woßebje pſches to, ſo maſch we nim wſcho prawo do krótkich lóhko ſroſymliwych ßadow (Sätze) ſeſtajane, ſo ßu tam wſchě ſakonje ſ krótka wuprajene a ſo ßu jich ßkowa a roſom lóhko wopſchijecz. My ſ njeho najważniſche paragrafy, ſ pſchiſtajenjom jich liczby, woſnjemy a je w pſchekožku ßobudželimy. Pſchi tym ßmy pſcheßwědczeni, ſo cžim lěpje něchtó ßwoje prawa, ale pak tež ßwoje dołžnoſcze a pſchißkuſchnoſcze ſnaje a ßebi we wobojich na cžiſte je — ſo budže tón te ßame tež cžim lóžo a ſwólniwiſcho w ßwojim žiwjenju a we wobkhadze ſ druhimi cžłowjekami dopjelnicz a ßo pſched kſchiwdu a njeprawom paſcz pytacz. W tajkim wotpohladanju ſapoczinamy ſ Bohom tele nowe dopißy, lubym Sserbam k wužitku; tola proßymy, ſo bychu je ßwěru a ſ roſpominanjom — a je-li trjeba, dwójzy a trójzy — cžitali.

(Pokračowanje.)

Ze Serbow.

S Wujeſda pola Ketliz. Tudomny bur Petzig je wóndanjo rěſnikej Schiffnarjej w Lubiju ßwinjo pſchedał, kotrež pjecza něhdże 1000 puntow waži.

S Budyſchina. Na měſto medicinalſkeho radžiczela k. Dr. Reinharda, kotryž je jako tajny medicinalſki radžiczel k miniſterſtwu w Drazdżanach pſcheßadzeny,

bu tudy lěkař k. Dr. Weinlig ſa medicinalſkeho radźiczela pomjenowany.

S Budyſchina. W poſledźenju tudomnych měſchczanſkich ſaſtupjerjow 1. měrza t. l. bu namjet k. agenta Franza, ſo by ſo nowa měſchczanſka ſchula na torhoſchczu pſchi ſwonkomnych lawſkich wrotach natwariła a ſo do ſtareje ſchule budyſka nalutowarnja a pożczernja pſchepołożiła, jenohłóßnje pſchijaty a měſchczanſkej radźe k pſchipóſnaczu porucźeny.

Nowa ſchula by ſ wjetſcha tón kruch ſpomnjeneho torhoſcheza dostacź měła, kiž je w tu khwilu ſ lipami wobßadźany.

S Khróſczicz. Sańdźeneho 1. měrza je w tudomnej Nowotnych ſkale khěžkař Jakub Jakubaſchk ſ Noweje Wjeſki wo żiwjenje pſchiſchoł. Wón dźěkaſche mjenujcy ſ dwěmaj druhimaj ſkałarjomaj na tym, ſo by wulki kruch ſkały wotpacził, jako tutón dele padźe a ſo ſa nim tejko pjerſchcze na Jakubaſchka ſypny, ſo bu wón poraźeny a ſaßypnjeny a hnydom morwy.

S wojerowſkeho wokrjeßa. Wojerowſke nowiny pißaja, ſo hiſchcze ſe ſchußejemi, kiž maja ſo w tudomnym wokrjeßu twaricz, tak daloko njeje, kaž to Serbſke Nowiny wódanjo powjedachu, ale ſo je hakle wubjerk poſtajeny, kiž ma wuradźicz, kak a hdźe maja ſo ſchußeje twaricz.

S Kulowa. Ssrjedu 1. měrza w 4 hodźinach wudyri tudy w budyſkim pſchedměſeze w kocźinſkej haßy woheń a je ſo pſches njón 13 wobßedźeńſtwow wotpaliło. Wot 2 wobßedźeńſtwow woſtachu domſke ſtejo.

S Budyſchina. Sańdźeny tydźeń ßlědowazy kandidatojo wuczerſtwa na tudomnym krajnoſtawſkim ſeminaru pruhowanje wólbokmanoſcze wobſtachu: K. Lorenz, pomozny wuczeŕ w Neugersdorfu; k. Neuſchäfer, pomozny wuczeŕ pſchi inſtitucze němohłuchich w Draźdźanach, k. Schuſter, pomozny wuczeŕ w Obergersdorfu pola Kameńza (Sserb); k. Wobſt, pomozny wuczeŕ pſchi měſchczanſkej ſchuli w Budyſchinje; k. Ritſchel, domjazy wuczeŕ pola k. profeßora Dr. Palma, gymnaſijalneho rektarja w Budyſchinje, a k. Simon, pomozny wuczeŕ w Seifehennerdorfu. Hiſchcze dwě tajkej wotdźěleni wuczerſkich kandidatow ſmějetej ßo w bliżſchimaj tydźenjomaj tudy pruhowacź. F.

Z Budyſchina, 10. měrca. Srjedu rano wumrje tudy wjele zaſłużbny a wyſokodoſtojny k. Michał Buk, kapitular a ſcholaſtikus na tudomnym tachantſtwje po dlěſchej khoroſczi. Wón budźe jutſe (ſobotu) pohrjebany. Drobniſchu rozprawu podamy w pſchichodnym cźiſle.

Z Wotrowa mamy tcho runja zrudnu powjeſcź pſchinjeſcź. Tam wumrje pónźdźelu wjeczor po dlěſchej khorowatoſczi tamniſchi wjele zaſłużbny farař k. Jakub Wornacź, cźeſtny kanonik tachantſtwa ſ. Pětra w Budyſchinje. Woſada, kotraż wloni z wjeſołoſczu a dźakownoſczu jeho 25 lětny fararſki jubilej ſwjeczeſche a jeho pſcheż wſchitkón tónle cźas woprawdźe jako ſwojeho duſchipaſtyrja wulcy cźeſczeſche a lubowaſche, je w nim wjele zhubiła. Też cyłe duchownſtwo, kotreż jeho znajeſche, bě jomu w luboſczi pſchikhilene. To pokaza ſo tež pſchi jeho pohrjebje zańdźeny ſchtwórtk. Wyſche wjele zhromadźenych woſadnych a pſcheczelow běchu na pſchewodźenje pſchiſchli hnadny k. biſkop a k. kanonik kantor Hoffmann z Budyſchina, k. kanonik farař Bart z Khróſczic, k. probſt Dr. Eiſelt z klóſchtra Marineje Hwězdy, k. adminiſtrator Benno z Różanta, knjezo fararjo z Ralbic, Njebjelczic a Kulowa, kaž tež někotſi kapłani a vikarojo z Khróſczic, klóſchtra a Budyſchina. Też wulki dźěl wokolnych wucerjow bě pſchitomny, zo bychu k. fararjej poſlenju cźeſcź wopokazali. Hdyż bě officium defunctorum (duchownſke modlitwy za wotemrjetych) wot duchownych w cyrkwi wuſpěwane, dźěchu wſchitcy po cźěko na faru. Hnadny k. biſkop z duchownſkim pſchewodźerſtwom wotdźerża pożohnowanje a modlitwy a wjedźeſche pohrjebny cźah do cyrkwje pod ſpěwanjom ſerbſkeho khěrluſcha, a tam bu cźěko ſrjedź cyrkwje poſtajene. Nětk mějeſche k. biſkop ſpěwane Requiem a na to k. kapłan Ducźman, nětko adminiſtrator, hnujacu pohrjebnu ryczź z klětki. Potom bu cźěko zaſy z cyrkwje a k rowu njeſene, hdźež bu po wotſpěwanju modlitwow khłódnej zemi pſchepodate. Cyłe pſchewodźerſtwo bě tež hiſchcze ſpěwanej bożej mſchi, kotruż mějeſche k. farar Schneider z Kulowa, pſchitomne a ſpěwaſche jara wuſtojnje ſerbſke khěrluſche. — (Wjacy za tydźeń.)

Přilopk.

* W Barmenje je ßo 7. měrza wjetſchi dźěl Oſtermannez mydłoweje fabriki wotpalił. Woheń bě ſatraſchny a ßu ßo też tſi dźěkaczerki, holzy wot 17—20 lět, ſpaliłe, dokelż buchu wot płomjenjow pſchekhwatane.

* W Jendźelſkej ßu dźěkaczerjo w żelefolijernjach a hamorach w tychle dnjach dźěkacź ſaſtali, dokelż běchu jim fabrikantojo ſdu ponižili.

* Na jenej wßy bliſko Joſefina w Cźechach bě jedyn konikupz wumrjeł a wſchelake lěkarſtwa ſa konje a ludźi ſawoſtajił. Tute leżachu wſchitke w jenym khamorje. Wóndanjo běchu jeho wudowa, teje dźowka a wnuk (Enkel) trochu khorowate a chżychu ßo ſ jenym, jim hewak derje ſnatym domjazym lěkarſtwom wukurirowacź. Dnż da je macź dźowzy do ſyropa ſměſchecź a wſchitke potom tajki ſyrop k ſtebi wſachu. Ale ta dźowka bě ßo pſchemaßnyła a měſto lěkarſtwa jědojty arſenik doßahnyła. To bě ßo wſcho rano w 6 hodźinach ſtało. We 8 hodźinach bě pak hižom wnuk morwy, w 11 macź a w jenej jeje dźowka.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Schto tola tón luby ſchczipak ſa hłuposczow naczini.

Hanß Depla. Prawje maſch, ale ſchto dha je było?

M. T. Hlaj, w j—ſkej pſchaſy je jena holczka, kiż rady palenz pije, najradſcho wſchědnje khanu, hdy by jón dostała. Tak bě wona tež wóndanjo jedyn wieczor pjana na pſchaſu pſchiſchła a je tam rejwała, każ njemdra.

H. D. Dha drje móże prawje ſchikowanje rejwacz?

M. T. To njewěm; pſchetoż tehdy rejwaſche, ſo bě hańba pſchihladowacz. —

H. D. Czim bóle ßo pjerſchczeń błyſkota, Czim ßwětliſchej wocži jedyn ma.

M. T. Hdże dha to ſteji pißane?

H. D. To ja njewěm, ale někotre holczki do teho wèrja.

M. T. Hm, hm, ſaßy něſchto noweho!

H. D. To je tola mjerſaze!

M. T. Schto je mjerſaze?

H. D. Hdyż chzedża t—binſzy hólzy rejwacz a njemóża w M—zach żanych herzow dostacz.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje:

4. měrza 1865.

Dowoz: 5767 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša. tl.	ngł	np.	nižša. tl.	ngł	np.	na bursy, najwyšša tl.	ngł	np	najniž tl.	ngł	—
Pšeńza . .	4	20	—	4	10	—	4	22	5	4	17	5
Rožka . .	3	—	—	2	20	—	3	2	5	3	—	—
Jećmjeń . .	2	12	5	2	7	5	2	15	—	2	10	—
Wowß . .	1	22	5	1	17	—	1	25	—	1	22	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	12	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Bjedrich Guſtaw Beyer, pſchichodny khěžkař w Jeńkezach, ſ Marju Madlenu Karaßez tam. — Bohuwěr Bjedrich Friedemann, wobydleŕ na Zidowje, ſ Marja Madlenu Pawluſchez tam. — Jan Auguſt Wiczas, khěžeŕ a poleŕ na Zidowje, ſ Marju Amaliju Schokcžiż ſ Czichonz. — Korla Bjedrich Klemm, wobydleŕ na Zidowje, ſ Hanu Madlenu Puziż tam.

Podjanska cyrkej: Korla Reinhold Klingſt, cigarrydžełaŕ, ſ Marju Kraliż ſ podhroda.

Křćenaj:

Pětrowska cyrkej: Anton Felix, Ludwiga Antona Donnerhaka, měſchczana a wobßedzerja knihicziſchczerńje, ß.

Michałska cyrkej: Marja Thereſia, Jana Rądy, khěžnika w Delnej Kinje, dž.

Zemrjetaj:

Dżeń 34. februara: Jan Kuhna, wobydleŕ ſ Brěſynki, 60 l. — 25., Hańża, rodż. Schurigez, Jana Wiczaſa, ſahrodnika w Libochowje, mandżelſka 57 l. 9 m.

Nowy spěw.

Hłós: Huſzy domoj lecja a t. d.

Tawſynt duſchny cžłojek namkał je ßo k dźěłu,
Khiba ßym ßo podrjekł, dha njech ßo jom' ßměju.

Cžedliza pak běſche, nětko ßam ßo dźiwam,
Kleſki wudźělеſche, na te ßo nětk hibam.

O tón ſtóſcže cžłojek, njech wſchak pomha ßebi,
Lěpje tajkom' bych rjekł, hewak nańdże k hrjebi.

Ty a tebi runja hrjadu mataj w woku,
Njech waj' ſkoſcže hnuja, jěda mataj w kłoku.

O ty wožipna Jěva, wodźewaj ßej hańbu,
Potom cži dam mjera, hdyž cže ke mſchi nańdu.

Też ty, tamna žona, ſměruj ßo wo dalku,
Selenja ßo hory, dha cži ſpomnju małku.

Měnjecž njecham ſ tobu ſ cžeſcžu a niz ſ kožu,
Kmanu nimaſch ßobu w twojim tamnym ſbožu.

Kleſkawy wy lube, hdže je waſcha warba,
Ach, wy kmane duſche, cžorna waſcha barba.

Łužičan, časopis za zabawu a powučenje, kotryž budże wot haperleje t. l. prěnju sobotu kóždeho měsaca wukhadźeć, so česćenym Serbam a Serbowkam, kotrymž su wuplody wyššeje serbskeje zdźěłanosće spodobne, najpodwolnišo poruča. Wón płaći połlětnje 7½ nsl. a je za to w knihařni Smolerja a Pjecha w Budyšinje a na wšěch sakskich a pruskich póstach dostać. Też wobstaraja jón wšitke pósty rakuskeho khěžorstwa.

Łužičan móhł so w našim serbskim burstwje, kotrež w nawjedźitosći zady žaneho druheho burstwa njesteji, też hišće wjele bóle čitać: přetož štóž łaćanske pismo znaje, temu zrozymjenje teho, štož Łužičan piše, ćežke njebudże. Łužičan ma wjele wotebjerarjow w cuzbje, ale při tym je wopomnić, zo dyrbi wón po prawym tola wosebje w Serbach skutkować.

Duž podpjeraj jón kóždy, kotryž wo dalše rozwiwanje Serbſtwa rodźi, a staraj so zwolniwje wo jeho rozšěrjenje. Redakcia.

Sserbſke ſpěwarſke knihi

derje a twjerdże wjaſane, w ßomocze kaž też w kožu praßowane ſe ſtotym wobrěſkom, porucza po najtuniſchich placžiznach **A. Schönćka**

knihiwjaſarſki miſchtr.

Też ma wſchitke druziny ßerbſkich a němſkich ſchulſkich knihi ſtajnje na pſchedań **A. Schönćka**

ſ khlamanami na ßerbſkej haßy.

Dubowe wužitkowe drjewo na pſchedań.

Na ryčzerkuble Schčzeńzy pola Rakez leži 45 njewobělenych dubowych wužitkowych kruchow we wſchelakich dołhoſczach a tołſtoſczach na pſchedań.

Też je tam dźělba ſtejazych dubow k bělenju a k wužitkowemu drjewu w jenej parcelli na pſchedań.

Lehmann, hajnik.

Aukcia palneho drjewa.

Póndźelu 13. měrza t. l. dopołnja wot 10 hodźinow budże ßo

2½ kloftra bukoweho a jaworoweho ſchčzěpjaneho drjewa,
40 kloftrow brěſoweho ſchčzěpjaneho drjewa, něhdże
100 kop brěſowych walčzkow

w **dubjanſkim** reviru po jenotliwych kloftrach a kopach pod wuměnjenjom naßadźowanja ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacž.

Na kupjenje ſmyßleni chžyli ßo dla wobhładanja drjewa na hajnika w Dubom wobroczicž a ßo na dnju aukcije w hoſczeńzu tam ſeńcž.

W Barcze, 24. februara 1865.

Hrabinſke Lippſke hajniſke ſarjadniſtwo.

Wiedemann.

Woſſjewjenje.

Pſchichodnu póndźelu, 13. měrza t. l. dopołnja wot 9 hodźinow, budże ßo w Kobjelnju, na prjedawſchim Sendźiz kuble wulka dźělba ſtejazeho wužitkoweho a palneho drjewa, kaž też ßkanje po parzellach a loßach na pſcheßadźowanje pſchedawacž. — Wotwoženje ma ßo hacž do kónza tuteho lěta ſtacž.

W Kobjelnju 3. měrza 1865.

Pietſch a Schrama.

We **Wulkich Sdźarach** je jena chěža, ſ dwěmaj ſtwomaj a něhdże ſe 4 jutrami leżomnoſcže, cžiſcže bliſko pſchi zyrkwi a ßo ſa khlamarnju abo palenzarnju jara derje hodźaza, ſa 450 tl. na pſchedań a je wſcho dalſche pola wobßedźerja **J. C. Schulzh** w Rakezach naſhonicž.

Žiwnoſcž cžo. 7 w **Błohaſchezach** ſe 7 akrami 281 kwadratnymi prutami leżomnoſcže a ſe 184 dawkſkimi jenoſczemi napokožena, je hnydom ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

Hólczeż, kiž chże tyſcherſtwo nawuknycž, może do wuczby ſtupicž pola tyſcherſkeho miſchtra **Hübnera** jun. na ſchulſkich hriebjach.

Hólczeż wot ſprawnych ſtarſchich, kiž chże ſchewſtwo nawuknycž, może do wuczby ſtupicž pola ſchewſkeho miſchtra **Pötſchki** na ſchulerſkej haßy.

Cžißło 2. **Łužičana** je wuſchło a cžo. 3. wuńdże 19. měrza t. l., cžo. 4 pak ßobotu 1. haperleje.

Na ryčzerkuble **Worklezach** może jedyn młódy cžłowjek jako ſahrodniſki wotroczk pſchi dobrej ſdźé město dostacž a może tam też ſahrodniſtwo nawuknycž.

Krajnoſtawſki bank.

W krajnoſtawſkej nalutowańi ßo dla wobliczenja danje
wot 13. hacž ßobu 31. měrza t. l.
ſkutkowacž **nje**budże.

Druhe dźěła banka ßo pſches to na žane waſchnje njeſadźěwaja.

W Budyſchinje, 28. februara 1865.

Krajnoſtawſki bank.
Ehrig.

Němski Phönix,

wohenj ſawěſćzace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchéßnakow.

Wſchitke ſawěſćenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenož pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cžinjeny broſtſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dyhawoſczi, ſaźwanju, bróſtowym cžerpjenju, ſchijowej wobcžežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 ußl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Najlěpſchi położaj ßrědk ſa tajkich, kiž **na bróſcze a na kaſchel czerpja**, je **dopóſnaty woprawdźity meliorirowany běły broſtſyrop** ſ fabriki **H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.**

Tutón ſyrop ma w bleſchach po 6, 11 a 20 ußl. jenož woprawdźity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje
na ſnutskněj lawſkej haßy.

Cžeſcženym a lubym Sserbam poručam najpodwolniſcho ßwój ſtkad cžaßnikow wſchitkich družinow. Wſchitke porjedźenja ßo najwěſcziſcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płacžiſny.

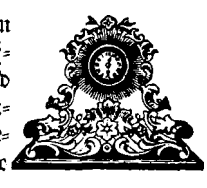

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczże tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza a Schneider,** cžaßnikarjej
na bohatej haßy w Liebuſchiz domje.

K prjódkſtejazej konfirmaciji mam rjenje ſwaſane ßerbſke

ſpěwarſke knihi

po najtuniſchej płacžiſnje na pſchedań a to tak derje w mojich thlamach na bohatej haßy, kaž tež ßobotu w mojej budże njedaloko měſchcžańſteje haptyki.

C. Forner,
knihiwjaſar.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a ſchwortk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkaſacž.

K dobroczíwemu nawjedżenju.

Serbſke Nowiny, kotrež ßu na póſtach ſkaſane, ßo nětko hižom pjatk popołdnju w 2 hodżinomaj na budyſki póſt wobſtaraja. To ßo teho dla ſtawa, ſo by kóżdy wobydler Hornych Łużizow, kiż ßebi Serbſke Nowiny na póſcze ſkaże, je też ſ wěſtoſczu a w prawym czaßu hižom ßobotu pſchinjeßene doſtał.

Redakcia.

So ßebi dobra twora

bjes wſchitkeho pokhwalenja pſcheczelow nadobudże, wopokaże mój ſelowy liqueur, pomjenowany

pirnaiſki żołdkowy elixir (Magen-Elixir).

Tutón liqueur, kiż ma ßo wſchitkim poruczecz, kotrymž wokoło żołdka a w żołdku tak prawje njeje, namaka wſchudżom wulki wotbjerk a ma jón w Budyſchinje jenož

knjes Hekn. Jul. Lincka

w originalnych bleſchach na pſchedań.

Pirna a Draždżany. **A. T. Rudolph.**

Czorne wołmjeniſchcża a żidżeniſchcża

k draſtam, ſchórzucham a mantillam,

teho runja

czorne ßukna a buckskiny

k wobleczenjam ſa konfirmandow

porucża we wulkim wubjerku po jara tunich płaczišnach

Eduard Hartmann

w Budyſchinje na ſnutſknej lawſkej haßy.

Drjewowa aukzia.

Sſrjedu 15. měrza dopołnja w 9 hodżinach budże ßo na revíru w **Małej Khójnicżży** 35 kop miehkich walczkow na pſcheßadżowanje pſchedawacz. Shromadżišna w bónjeczanſkej korczmje a też w drjewniſchczu.

J. Kubaſch.

Wſchichodnu wutoru 14. měrza dopołnja w 10 hodżinach budże ßo w **Sřeſchinje** pola podpißaneho břěſowe drjewo w dołhich hromadach na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Handrij Dejka.

Dżiwoczanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje (njedżelu) popołnju w 2 hodżinomaj ſhromadżišnu. **Pětr Młónk.**

Maßiwna khěża w ßrjedżnym měſcze Budyſchinje ſ 5 ſtwami je na pſchedań a może ßo wſcho dalſche we wudawarni Serb. Now. ſhonicz.

Liczba břěſowych a khójnowych dołhich hromadow budże ßo pſchichodnu wutoru, jako 14. februara, popołnu wot 2 hodżinow na ryczerkuble Jaßeńzy pola Ssokolzy na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Dickowa koncežionirowa a daloko wuwołana ſpodżiwnje hojaza żaba,

kotraż je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokaſała, porucża ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki**

w Budyſchinje.

Sjawny dźak.

Wſchitkim tym ßamym mužam w **Břěſynzy**, kiż ßu namaj w naju nuſy 3. měrza pſchi pſchelemjenju na lodze pomozni byli a ßo tak dobroczíwi wopokaſali, woßebje k. **Nowakej** a jeho mandżelſkej ſa pożczenje ßucheje draſty, najwutrobniſchi dźak! **August Albert** a jeho ſtarſchi w Zhżezach.

Wot redakcije.

Naſtawk, ßerbſke ſchulſke naležnoſcze w Budyſchinje naſtupazy a nam ſańdżenu wutoru pſchipóßłany, ßmy we wotpiſku měſchczanſkej radze pſchepodali.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 11. ~ 18. měrca. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Sakonske prawo. — Numismatiska zběrka M. S. — Ze Serbow: Z Wotrowa. Z Budyšchina. S Komorowa. S Budyšchina. S Kotez. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik. —

Wosjewjenje.

So bychu cžesczeni Sserbjo pruskich Łužizow **Serbske Nowiny** lóžo dostawacz móhli, ßmy wobsanknyli, wot 1. haperleje t. l. jich pschedawanje sa pruske Łužicy **W. Erbez** kniharni (**Th. Riese**) w **Hródku** a jeje filialam we **Wojerezach, Mužakowje, Slym Komorowje** a **Drjowku** pschepodacz.

Serbske Nowiny budża ßo w Hródku w tym ßamym cżaßu, każ w Budyschinje, mjenujzy kóżdu ßobotu wudawacz a móża ßo tak derje po jenotliwach cżißłach (à 8 np.) każ tež w pschedsapłacżenju (płacżisna schtwórtlětnje 7½ nßl.) wotebjeracz.

Tež ßmy spomnjenej kniharni horjebranje **nawěschtkow** sa Serbske Nowiny (sa stokpkowany rynczk po 1 nßl.) porucżili a dyrbja te ßame najposdzischo schtwórtk pschipołdnju wotedate bycz, jeli maja ßo w cżißle, blizschu ßobotu wukhadżazym, wotcżischcżecz. — Pschełożenje nawěschtkow do ßerbskeje rycże ßo darmo stanje.

W Budyschinje w měrzu 1865. **Smoler a Pjech.**

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

London, 10. měrza. S Newyorka pißaja wot 25. februara: Wilmington bu 21. februara wot unionistow wobßadżeny; separatistiski general Hooke zofasche na połnóżnu stronu. Unionski general Sherman stejesche 19. februara pola Winsbora, 30 mil połnóżnje wot Kolumbije, a separatistiski general Beauregard psched nim cżekasche. Bawma **83.**

London, 12. merza. S Newyorka pißaja wot 2. měrza. Unionski general Sherman je ßo s generalom Shorfieldom sjenocził a Kolumbiju wobßadżił. Wón je tuto město spalił, dokelž běchu wobydlerjo ßami na jeho wojakow tšelecz poczeli.

General Johnstone je město Beauregarda sa generala separatistiskeho połodnischeho wójska pomjenowany. Generalej Hardee a Hood ßo prózujetaj, ßo s nim skerje lěpje sjednoczicz.

Richmondske nowiny poczinaja wo tym rycżecz, hacz njeby najlěpje było, so by separatistiske knjeżerstwo Richmond wopuschcziło, dokelž ßo tuto město ßnadz tola wjazy njebudże dżerżecz móz. — Bawma **84.**

Stockholm. Tudy bě dwaj dnjaj sa ßobu ßylny sběžk a ßu ministrej polizije wokna wubili.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje:

11. měrza 1865.

Dowoz: 6 555 kórcow.	Płaćizna w płerězku na wikach, wyšša. tl.	nßl.	np	nižša. tl.	nßl.	np.	na bursy, najwyšša tl.	nßl.	np.	najniž tl.	nß.	—
Pschenża	4	22	5	4	15	—	4	25	—	4	20	—
Rožka	3	—	—	2	20	—	3	2	5	3	—	—
Jecimjeń	2	12	5	2	7	5	2	15	—	2	12	5
Wowß	1	25	—	1	20	—	1	25	—	1	22	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	5	11	2	5	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	7	25	—	7	22	5
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	12	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

13 tl. 10 nßl. a 13 tl. — nßl.

pschenża 45—57 tl., rožka 35—36 tl.,

(to je: sa 25 pruskich kórzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 2½ nßl.

(Czischczeny, każ ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drózschi.)

Sakſka. Budyſka krajſka direkcia wosjewuje, ſo budże lětża ſa proteſtantiſkich Sserbow, w Draždżanach a wokolnoſczi žiwych, kaž druhe lěta ſchtyri króć ſerbſka Boża ßłużba w draždżanſkej kſchižnej zyrkwi wotdżerżana a to: njedżelu lätare, 26 měrza; 1. njedżelu po ßw. trojizy, 18. junija: 14. njedżelu po ßw. trojizy, 17. ſeptembra a 2. njedżelu adventa, 10 decembra. — W Alttannebergu pola Wilsdruffa bu 7. měrza ſtudnjeryeŕ Henßel pſchi rjedżenju jeneje 45 łohczow hłubokeje ſtudnje wot jeneho kamjenja ſaraženy. Wón bě mjenujzy do boła jara wjele nakład a na wjerſchk hiſchcze wjetſchi kamjeń pokožił, kiž ßo potom, jako boł horje cżehnjechu, dele kuli a jemu na hłowu padże. — S Lubija pißaja: Jako 8. měrza rano cżah wot tudy do Shorjelza pſchijědże, bu jedyn puczowaŕ, kiž bě ßebi jedyn koupej prěnjeje klaßy ſa ßebje ßameho żadak a tež doſtał, morwy namakany. Wón bě ßebi ſ jědom ſawdak. — Poſdżiſcho je ßo wunamkało, ſo bě to wěſty Schmidt ſ pruſkeho Dżewina, kiž bě w Waldheimje w tamniſchej haptyzy w ßłużbje ſtał. Jako bě wot tam wujeł, je hižom prajił, ſo chże ßebi žiwjenje wſacz, dokelž herbſtwo, kotrehož bě ßo po jenym wuju nadżał, doſtał njebě. — W Schwepnitzu ßu ßo w nozy 8. měrza twarjenja kublerja Vettera, ſahrodnikow Hubaka, Kohlſche, Raſtiga, kublerja Mätzſchki a gmejnſka khěża wotpaliłe. — W Draždżanach wuhlada wóndanjo ſtražnik w jenej nozy, hdżež měßaczk jaßnje ßwěczeſche, ſo jedyn koſchlaty cżłowjek w tſeczim poſkhodże ſ wokna wuléſe a po roſchtach, kiž běchu tam bělenja dla poſtajene, horje léſeſche. Na jeho napominanje ſléſe tón cżłowjek ſaßo dele a ſ woknom do jſtwy nuts. Naſajtra ßo wußlědżi, ſo bě to jedyn gymnaſiaſt byk, kotryž je druhdy naměßaczny. — W Konnewitzu pola Lipſka wóndanjo něchtón ſa ſkak po haßy jěchaſche. Pſchi tym ſta ßo, ſo konjej jena podkowa wotlecza a to tak wyßoko, ſo w druhim poſkhodże ſ woknom nuts ſlecza a tam do jeneje kolebki praßny. Tola njebu nichtón wobſchkodżeny. W Ebersdorfje ßu 10. měrza jeneho ſkaženeho pßa ſkónzowali. — W Žitawje wjedżeſche wóndanjo jedyn kruwaŕ kruwu ſ měſta won. W pſchedměſcże ßo kruwa pſched jenej hołzu ſpłoſcha, wlecże kruwarja, kiž ju puſchczicz nochze, wulki kruch ßobu, hacz tón puſchczi a ßo do pſchěrowa pſchi haßy kuli. Kruwa cżěri potom, ſchtož móże běżecz, ſaßo do měſta nuts a tam pſches wſchelake haßy, hacz jej jedyn młody cżłowjek ſ rosſchěrjenym ſchorzuchom napſchecżiwo ſtupi, ſo by ju ſaſtajił. Ale wona jeho tak ſtraſchnje ſ rohomaj poraſy, ſo je wón naſajtra wumrjeł. Potom je ta kruwa hiſchcze do něktorych ludži praßnyła, ale nikoho njewobſchkodżiła, hacz bu na poßledku wot jeneho rěſnika popanjena, ſaſtajena a domoj wotwiedżena.

Pruſſy. Kak móhła ßo ſwada bjes miniſterſtwom a druhej komoru wurunacz, to nichtón prajicz njemóże: pſchetož hdyž ßo tež jedyn ras ſda, kaž budżiſchtej pucz ſjednanja naſtupiłej, dha ßo druhi ras tola ſaßo tak ßylnje roskoritej, ſo dyrbi jedyn wſchu nadżiju na polěpſchenje ſpuſchczicz. — S Wina je wot rakuſkeho knjeżerſtwa wotmolwjenje na to pißmo do Barlina pſchiſchło, w kotrymž bě pruſke knjeżerſtwo ßwoje żadanja w naſtupanju Schleswig-Holſteina wuprajiło. W ſpomnjenym wotmolwjenju je prajene, ſo rakuſke knjeżerſtwo ani jene pruſke żadanje ſa dobre ſpósnacz njemóże. Wobej knjeżerſtwoje ſtej nětko wobſankkoj, ſo dyrbi w ſchleswig-holſteinſkej naležnoſczi wſchitko hacz na dalſche pſchi ſtarym woſtacz, a duż móże hiſchcze nětkotre lěta tracz, prjedy hacz budże wuczinjene, komu ma Schleswig-Holſtein ßłuſchecz. — W nětkotrych ſtronach Pruſkeje poczinaja dawk ſa twarjenja ſapomjedżecz, prajizy, ſo ßo w Pruſkej żadyn dawk prjedy dawacz njetrjeba, hacz je wot druheje komory pſchiſwoleny, a to ßo hacz dotal hiſchcze ſtało njeje, dokelž je to zyle nowy dawk. Ale tajke ſapowjedżenje ludżom niczo njepomha, dokelž jim wyſchnoſcz, hdyž płaczicz njechadża, exekuciju na ſchiju póſczele. — Jeho majeſtoſcz kral Wylem je knjeżnje Louiſy Braunez, dżowzy jeneho wyſcheho ingenieura w Moresnetu, kotraž je ſe ſtrachom ßwojeho ßamßneho žiwjenja jeneho muża wot ſatepjenja wumóhła, ſaßłużbne ſnamjo ſpożcził.

Rakußy. Rakuſke knjeżerſtwo je wóndanjo woſjewicz dało, ſo chże ruſke knjeżerſtwo wſchitkich rakuſkich poddanow, kiž ßu do Polſkeje k tamniſchim ſběżkarjam pſcheſtupili a buchu tam wot Rußow ſajeczi, nětko domoj puſchczicz. K temu pſchiſpomina rakuſke knjeżerſtwo, ſo żadyn tajki rakuſki poddan, hdyž ßo domoj wróczi, wot rakuſkeje wyſchnoſcze na żane waſchnje khoſtany njebudże.

Franzowſka. W miniſterſkej radże běchu wujednali, franzowſkemu ßejmej ſakoń k pſchipósnaczu prjódkpokožicz, po kotrymž by kóżde dżeczo do ſchule khodzicz dyrbjało, kaž ßo to w Němzach ſtawa. Prěnja komora je wóndanjo tehole ſakonja dla jednacz počżaka, ale pſchi tutym jednanju je ßo pokaſało, ſo czi woßebni knjeża, kotſiž w prěnjej komorje ßedża, niczo wo tym wjedżecz nochzedża, ſo by lud dobru ſchulſku wuczbu doſtał. Woni měnja, ſo je doſcz, hdyž dżeczi bohatych ludži něſchto kmane nawukru, khudy lud njech dale hłupy woſtanje. Pſchi tajkim ſmyßlenju prěnjeje komory ſpomnjeny ſakoń naiſkerje do žiwjenja njeſtupi. — Khěżorowy najlěpſchi a najßwěrniſchi radżicżel a pſchecżel, wójwoda Morny, je wumrjeł a bu w tychle dnjach ſ wulkej pychu pohrjebany. Khěżor je nad jeho wotemrjeczom jara ſrudny.

Amerika. Unioniſtojo ßu ſaßo ważne dobyczе ſczinili, woni ßu mjenujzy 21. februara najważniſchu ſeparatiſtiſku twjerdżiſnu Wilmington wobßadżili. Separatiſtojo, kotſiž widżachu, ſo ßo tam dlěhe dżerżecz njemóża,

běchu w nozy prjedy ſ Wilmingtona cjekli, tola bu jich tam hiſchcze něhdže 600 ſajatych. Tež namakachu tam unioniſtojo 20 kanonow.

Nětko móže ßo unionſke wójſko ſe wſchěch ſtronow ſeparatiſtiſkemu hłownemu městu Richmondej bližicz a ſda ßo k wěrje podobne bycz, ſo wójna bjes unioniſtami a ſeparatiſtami ßylnje k ßwojemu kónzej khwata. Separatiſtojo maja drje hiſchcze nětkotre khětro wulke wójſka, ale jich wojakam je wſcho dowěrjenje ſpanyło. Duž ßo hubjenje bija a ſchtóž móže wot wójſka cjeknycz, tón tež cjěka.

Sakonſke prawo.

1) (§ 1) Sakonje ſtupja, je-li niczo druhe poſtajene njeje, ſ jich wojjewjenjom do płaczenja (do mozy). — 2) (§ 2) Sakonje nimaju na prjedomne cjiny (ſtatki, ſkutki) ani na prjedy nadobyte prawa žaneje mozy, khiba ſo je (we nich) něſchto druhe poſtajene abo ßo po wotpohladanju ſakonja tak wſacz ma. — 3) (§ 3) Sakonje maju ßo kaž daloko wone prjedomne ſakonje wukkaduja, na wſchě hiſchcze niz prawomocnje wußudźene pady nakoječ, jeli niczo druhe poſtajene njeje. — 4) (§ 4) Ssu pſchicziny ſakonja (kotrychž dla bu daty) ſpadnyke, dha ſhubi tež ſakoń ßwoju móz, hdyž jenicžzy na ſpadnjenych pſchicžinach wotpoczowaſche. (Cessante causa cessat lex ipsa). — 5) (§ 6) W tukraju nałożuja ßo tukrajne ſakonje, kaž daloko ßo (we tym) po publicznym prawje woßebje po ſtatnych wujednanjach a ßlědowažych poſtajenjach wuwſacza njepodawaju. — 6) (§ 7) Prawowna a ſkutkowna khmanoſcz kóžđeje woßoby ma ßo po ſakonjach teho ſtata (kraja) wobhladacz, kotrehož poddan wona je. — 7) (§ 8) Skutkowna khmanoſcz wukrajnika roßßudźuje ßo tehdy po tukrajnych ſakonjach, hdyž nětkajka jeho dołžnoſcz (pſchißłuſchnoſcz) do praſchenja pſchińdże, kotraž ſ cjinka abo ſkutka, w tukraju ſhotowjeneho, wukhadża. — 8) (§ 9) Forma, kotraž ma ßo pſchi prawodźětkach (ſprawanjach) wobkedźbowacz, ſkožuje ßo po ſakonjach teho městna, hdjež ßo te ßame ſtanu. (Locus regit actum.) Tola doßaha wobkedźbowanje ſakonjow teho městna, na kotrymž ma prawodźěło do płaczenja ſtupicz. — 9) (§ 10) Prawa na hibitych a njehibitych wězach, kaž tež wobßydtwo tych ßamych maju ßo po ſakonju teho městna roßßudźicz, hdjež te wězy leža. — 10) (§ 11) Zadanki (prawa a dołhy) maja ßo po ſakonjach teho městna wobßudźecz, na kotrymž dyrbja ßo dopjelnicz. — 11) (§ 13) Wjaſanje a roswjaſanje manželſtwa roßßudźuje ßo po ſakonjach teho ſtata (kraja), kotremuž muž pſchißłuſcha. — 12) (§ 14) Prawa w naſtupanju kubła a ſamoženja manželſkeje wobßudźuja ßo po tych ſakonjach, kotrež, jako ßo manželſtwo ſta (ſwjaſa), tehdy na ßydleſchczu muža płacza. Pſches pſcheměnjenje ßydleſchcza ßo manželſke ſamożeńſke prawo njepſcheměnja. Darjenja, kotrež ßebi manželſkaj cjinitaj (dawataj), maju ßo po ſakonjach wobßudźecz, kotrež na tym městnje płacza, hdjež měješche muž, jako ßo darjenje ſta, tehdy ßwoje ßydło. — 13) (§ 15.) Nanowa móz (kotruž ma nan nad dźěczimi) wobßudźuje ßo po ſakonjach teho ſtata (kraja), kotremuž nan pſchißłuſcha. — 14) (§ 16). Wórmindſtwo wobßudźuje ßo po ſakonjach teho ſtata, kotrehož poddan podwórmindźan je. — 15) (§ 17) Pſchipad a doſtatk herbſtwa (umrěwk) wobßudźuje ßo po ſakonjach teho městna, na kotrymž je ſemrjety najpoßledy ßwoje ßydło a bydło měł. Je wón wjazy hacz jene měł, dha płacza ſakonje teho bydła, hdjež je najpoßledy pſchebywał. —

Numismatiska zběrka M. S.

Do numismatiſkeje ſběrki Maczizy Serbſkeje darichu dale a) k. ſcholaſtikus Buk w Budyſchinje 3 ßlěborne a 3 koprowe pjenjeſy; b) k. wučer Pohoncz w Maleczizach 1 ßlěborny pjenes a 4 koprowe; c) k. kapłan Ducžman w Radworju 20 koprowych pjenjes a 3 ßlěborne; d) k. Böhmar, kamjenjerſki miſchtr w Kamjenej 2 ßlěbornaj pjenjeſaj; e) k. wučer Kral w Radworju 6 koprowych pjenjes a 2 ßlěbornaj a f) k. tachantſki vikar Herman w Budyſchinje 2 ßlěbornaj pjenjeſaj.

Ze Serbow.

Z Wotrowa. (Skónčenje). Schtož naſcheho njebocziczkeho k. fararja Wornaczu, na kotrehož ßmjercz a pohrjeb ßmy tydženja ſpomnili, hewak naſtupa, dha mamy prajicz, zo běſche wón wubjerny a ſwěrny duchowny. Serbſkim nowinam pſchißłuſcha ſo tež ſpomnicz, zo běſche wón dobry Serb a zo teho dla wſcho dobre ſerbſke rad podpjeraſche a nad tym ſo zwjeſeli. Tak běſche wón n. pſch. ſobuſtaw Maczicy Serbſkeje, tuteho za Serbſtwo wužitneho a ważneho towarſtwa, a to ſobuſtaw wot jeje załoženja hacz do nětka. Njebohi knjez farař narodźi ſo 8. februara 1800 w Panczicach pola klóſchtra Marinje Hwězdy. Po ſkónczenju ſwojich ſtudijow dóſta wón 7. měrca 1827 měſchniſku ſwjeczizny pſchez biſkopa Loka a bu potom vikar a kapłan w Budyſchinje. W lěcze 1838 bu wón wot tachantſtwa za fararja do Wotrowa powołany. Jeho wulke zaſłužby wo cyrkej a ſchulu pſchipózna nětcziſchi hnadny k. biſkop a tachantſtwo z tym, zo jeho w lěcze 1855 za kanonika wuzwoli. Poſlenje lěta je njeboh farař ſebi nſchu prócu dawał, zo by Boži dom ponowjeny był, ſchtož je ſo jemu derje radźiło, tak zo ma wotrowſka cyrkej jara doſtojny napohlad. Cyła wołada běſche ſebi pſchała, zo by k. farař hiſchcze dołho k zbožu duſchow w ponowjenym domje Božim ſkutkował; ale po Božej njewuſlědnej radze njeje ſo tole pſchecze dopjelniło. Wołada a duchownſtwo praji temu ſwěrnemu paſtyrjej hiſchcze po ſmjercži: Bóh daj czi wěczny wotpoczink a wěczne ſwětło czi ſwěcz!

Z Budyſchina. Kaž ſmy hižom ſpomnili, je po dleſchim khorowanju ale po krótkim khorym kožu wyſokodoſtojny k. ſcholaſtikus Michał Buk na tudomnym tachantſtwje zemrjeł. Kak jara běſche wotemrjety czeſczowany, pokaza ſo pſchi jeho pohrjebje. Najwyſchſche

zastojnstwa běchu pschi tym samym zastupjene, kaž krajska direkzija pschez k. krajskeho direktora sameho a někotrych radžiczelow, kužiske stawy pschez krajneho starscheho, rada pschez k. měschczanostu a radneho knjeza, appelacijski a krajski sud, sudnistwo atd.; dale bě wysche katholskeho duchownstwa a wučerstwa też evangelske derje zastupjene; wschelake towarstwa (wosebje Maczica Serbska) mějachu też zastupjerjow; haj samo tsjo duchowni z blizkich Czech a schtyrjo tsělcojo z Warnsdorfa běchu pschischli, zo bychu zemrjetemu poslenju czesez wopokazali. Też druhich pschewodžerjow z města a ze wsow běsche jara wjele. Psched kaschczom běschtej dwě wulkej palmje njesenej, z kotrejuž bě jena wot wubjerkownikow Maczicy Serbskeje z tutym napismom: Wysokodostojnemu knjezej, knjezej Michałej Bukej, kanonikej kapitularej a scholastikej na budyskim tachantstwje, wubjerkownikej Maćicy Serbskeje, † 8. měrca 1865, Wubjerk M. S.

Swěrny Bohu, swěrny jeho słowu
Sy Ty stajnje był hač k Twojom' rowu;
Duž sy dóstał nětko krónu swěrnosće,
Přewinywši ćeže tutej' časnosće.

Po dokonjanych modlitwach pschez k. fararja Kuczanka czitasche k. katechet Heidrich žiwjenjoběh zemrjeteho knjeza. Na to podachu so pschewodžerjo z pohrjebnischcza S. Mikławscha do pětrowskeje cyrkwje, hdžež hnadny k. biskop z wulkej assistencu Requiem dżerżesche a k. kanonikus farař Bart z Khrósczic druhu votivnu božu mschu. — Njeboh k. scholastikus narodži so 24. meje 1804 w Zyjicach a zapocza a dokonczi swoje studije w Prazy. Duchownsku swjeczizny dosta wón 9. januara 1830. Na to běsche vikar a swjatoczny předař a wot l. 1838 prěni kapłan pschi serbskej cyrkwi. W lěcze 1843 bu wón za direktora tachantskeje wučerńje postajeny a je sebi jako tajki pschez 17 lět wulke zasłužby wo měschczańsku a wjesnu mkodosez dobył. Teho dla bu wón 21. meje 1855 za kanonika wuzwoleny a w l. 1861 za kapitulara a scholastika powyscheny. Pschi swojim zastojnstwje njeskomdži wón žanu pschiležnosez, hdžež mózesche něschto wužitne podpjeracz. Tak bě wón wjele lět sobustaw měschczańskeje khudobnceje deputacije, wubjerkownik dobroczerskeho towarstwa „zu Rath und That," a wubjerkownik Maczicy Serbskeje wot jeje dozałoženja 1847 hacz do swojeje smjercze. Poslenische towarstwo je wón też podpjerał jako spisowař; wot njeho stej dwě znatej knižcy za lud: „Knjez Mudry" (1849) a „Wosobny dar za kschesczanow" (1856). Wot njeho je też krótke powjedanczko w nowym prawopisu podate w katholskej prěnjej czitance, psched wósomnaczimi lětami wudatej. Zdobnje prajesche k. duchowny Heidrich, zo je njeboh scholastikus rschi wschěm tym skutkowanju wjedła luboscz k maczerńej ryczi a k temu ludej, kotremuž pschisłuscheje, a k dorostowacej serbskej mkodosczi. Wón wotpočuj we měrje a jeho mjeno wostań bjez nami w czesczi!

S Komorowa pola Rakez. Wutoru wjeczor je žu tudy wojak Jan Schtruß žam satsělik. Czeho dla je to sczinik, njeje nam znate.

S Budyschina. Na tudomnym krajnostawskim seminaru sańdżeny tydżeń žlědowazy kandidatojo wučerstwa pruhowanje wólbokmanosczе wobstachu: K. Weisa, pomozny wučeŕ w Kamjeńzu; k. Reiman, pomozny wučeŕ w Eibawje; k. Soba, pomozny wučeŕ w Połcznizy; k. Pacha, pomozny wučer w Žitawje; k. Schelzel, schulski vikar w Bullerizach pola Kamjeńza a k. Bordan, pomozny wučeŕ w Kumwałdże. — W běhu tuteho tydżenja tajki examen wotpołożichu: K. Lorenz, pomozny wučeŕ w Lubiju (Sserb); k. Wagner, pomozny wučeŕ w Ebersdorfje pola Lubija; k. Schwarzbach, pomozny wučeŕ w Hauswałdże pola Połcznizy; k. Ulbrich, pomozny wučeŕ w Biskopizach: k. Förstař, domjazy wučeŕ w Njechornju pola Wósporka (Sserb) a k. Paul, pomozny wučeŕ w Bernstadtu. — S tym běchu lětusche pruhowanja wólbokmanosczе w tudomnischim wučerskim seminaru wobsanknjene.

F.

S Kotez. Ssrjedu 8. měrza t. l. žwjeczesche nasch farař knjes Rychtař žwój 25lětny sastojnski jubileum. Wobschěrnischu rosprawu podamy sa tydżeń.

Přilopk.

* S Newyorka pišaja, so je tam dwazyczi kódżow s 12,000 wakami bawmy, w Savannje dobyteje, pschijeko.

* W schótskim měsczе Benningtonje sažypny žo wóndanjo nowa zokorowa fabrika, kotrejež schesty schóž žo hischczе twarjesche a bu tójschto dżěłaczerjow ranjenych a saražencych.

* We wuherskej wžy Giladże žu wjelki wóndanjo dwě dżěsczi sežrali. Jena dwanaczelětna holczka wuńdże mjenujizy wjeczor na dwór won a jako žo bórsy njewróżi, dżěchu sa njej hladacz. Luża krwje a kruchi drasty pokasachu, so bě ju jedyn wjelk morił. — Tu druhu holczku běchu wjelki dżeń prjedy na drósy wonka rostorhali.

* W Quedlinburgu žu 12. měrza paduschi w nozy do zyrkwje salěsli a želesny kaschcz, w kotrymž žo zyrkwine pjenjesy namakachu, s mozu wotewrili a 4000 tl. w statnych papjerach kranyli.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipsku, 16. měrza, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5 np. 1 połnowažazy czerweny złoty abo dukat 3 tol. 5 nßl. 4 np.; winske bankowki 91⅛.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wjeßoły kwaß, to je kraßna wěz!

Mots Tunka. Haj, to jedyn wutraje, hdyž też ßo schtyri dny sa ßobu kwaßuje.

H. D. Ale hdyž chzedża kwaßarjo pschi ßwojich herzach rejwacz, dha dyrbjeli druhy ludżo tola pěknje zofacz a njedyrbjako trjeba bycz, jich s korczmy wodżicz. To ßo tola ßamo wot ßo rosymi.

M. T. Haj, to bych też prajił. — Ale rjek dżě mi, běchu dha prawje woßebni hoschżo na kwaßu?

H. D. Wscho běchu jara duschni ludżo a bě też jedyn twarożkowy fabrikant bjes nimi; jenoż to běsche schkoda, so bě twarożkowu maschinu do M. dowjesez dak.

M. T. Ale, czoho dla dha je to czinił?

H. D. Nó ludżo měnjachu, so ßebi jedyn na njej ruzy jara womaże.

H. D. Holczki ßu druhdy tola dżiwne.

M. T. Kajke dha ty měnisch?

H. D. Nó, to běchu wóndanjo někotre jeneho mkodeho hólza naryczake, so dyrbi s nimi na reje hicz. A wón też dżěsche. Ale jako bě czaß domoj hicz, dha njechachu ßobu.

M. T Aha! to ßu wěscze tajke židżane byłe!

M. T. Niz wěrno Hanßo, po starym prawu plista 5 toleŕ płaczi?

H. D. Haj, tak je wěczńje było.

M. T. Ale w K—nej maja druhe prawo.

H. D. Kajke dha to?

M. T. Nó tam sa kroschik ßydom bjeru.

H. D. Aj aj, to je tola trochu jara tunjo.

H. D. Někotsi ludżo ßebi tola dżiwnych kmótrow proscha.

M. T. Nó, druhdy někotryżkulkiż wjele wubjerka nima.

H. D. To wschak je wěrno; ale lutych kellerjow ßebi ja tola proßył njebych, każ je to wóndanjo jedyn w B—nje czinił, tak so potom kmótsja na wßy kellju hrajachu.

M. T. To je wo prawdże trochu dżiwno! Ale ßu dha wjeßni sa kellju schto płaczicz dyrbjeli.

H. D. Ně to niz; ale jena żónska je ßłyschenje pschißadżiła, dokelż tak satraschnje bubnowachu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michałska wosada: Hendrich Bohuwěr Etzoldt, pomocznik na póscze w Lipsku, s Hanu Rjeczkez se Židowa.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Korla Bjedrich Richard, Korle Wylema Reutera, wosyßuwarja na sakskoschlesynskej żelesnizy, ß. — Gustav Herman, Jana Augusta Jakuba, kněżerja a murjerja na Židowje, ß. — Jan August, Hany Karoliny Hohlfeldez w Nowych Bobolzach, ß. — Klara Antonia, Korle Bohuměra Rychtarja, kublerja w Sczijezach, dź. — Hana Helena, Michała Bjenady, kamjenjerubarja w Bobolzach, dź. — Hana Khrystiana, Jana Wobada, kněżkarja we Wulkim Wjelkowje, dź. — Marja Martha, Jana Augusta Kaschpra, murjerja na Židowje, dź. — Jan August, Jana Augusta Bartha, kublerja w Tšélanach, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 2. měrza: Khrystian Wowczeŕ, wobydleŕ na Židowje 73 l.—5., Pětr Frejda, wobydleŕ w Sajdowje, 86 l. —6., August Pjetasch, wobydleŕ w Budyschinje, 48 l., 7 m., 12 dn.

Sserbska Boża ßkużba w kschiżnej zyrkwi w Draždżanach sa tamnischich a wokolnych protestantskich Sserbow budże ßo njedżelu lätare, 26. měrza, wotdżerżecz.

Nawěštnik.

Maćica serbska.

Swój přinošk su dale zapłaćili:

Na lěto 1864: k. Cyž, gymnasiast w Prazy; k. Laras, gymnasiast w Prazy; k. Wjels, kapłan w Königshainje; k. Kolář, professor w Prazy; serbski seminar w Prazy; k. Wjeńk, hajnik we Wysokej; k. Symank w Hornim Hbjelsku; k. Fiedleŕ, seminarski wučeŕ w Budyšinje; k. Rychtař, ryčnik w Budyšinje, k. Bjar, kubleŕ w Brězy; k. Rabowski, kubleŕ w Pomorecach; k. Kral, wučeŕ w Ketlicach; k. Lernet, lěkarnik w Pardubicach; k. Kučera, póstski zastojnik w Pardubicach; k. Zeman, póstski zastojnik w Pardubicach; k. Mättig, gymnasiast w Budyšinje; k. Wićaz, farař w Rychwałdże.

Na lěto 1863: k. Pohonč, wučeŕ w Malećicach; k. Kocor, wučer w Ketlicach; k. Garbař, wučeŕ w Minakale; k. Żur, farar w Šěrachowje; k. Łusćanski, stud. bohosłowstwa w Prazy; k. Bróska, farař w Křišowje; k. Gólć, farař w Rakecach; k. Wanak, farař w Wóslinku; k. Wićaz, farař w Rychwałdże.

Na lěto 1862: k. Wanak, farař w Wóslinku; k. Kokla, farař w Wostrowcu; k. Żur, farař w Šěrachowje.

Na lěto 1861: k. Żur, farař w Šěrachowje; k. Kokla, farař w Wostrowcu; k. Wanak, farař we Wóslinku; k. Wornař, kapłan w Khrósćicach.

Na lěto 1860: k. Żur, farař w Šěrachowje; k. Wanak, farař w Wóslinku; k. Wornař, kapłan w Khrósćicach.

Na lěto 1865: k. Kouba, professor w Prazy; k. hrabja Tołstoj z Ruskeje; k. Dr. Pful, professor w Draždżanach.

Na lěto 1866—70: k. hrabja Tołstoj z Ruskeje.

Na lěto 1864: k. Buk, gmejnski předstejićeŕ w Zyjicach; k. Michałk, wučeŕ w Kotecach.

Na lěto 1863: k. Michałk, wučeŕ w Kotecach.

Na lěto 1862: k. Melda, wučeŕ w Dažinje, k. Michałk, wučeŕ w Kotecach.

W Budyšinje, 31. decembra 1864.

Wylem Jakub,
pokładnik M. S.

K dobroczíwemu nawjedżenju.

Serbſke Nowiny, kotrež ßu na póſtach ſkaſane, ßo nětko hižom pjatk popołdnju w 2 hodżinomaj na budyſki póſt wobſtaraja. To ßo teho dla ſtawa, ſo by kóżdy wobydlerˀ Hornych Łużizow, kiż ßebi Serbſke Nowiny na póſcze ſkaże, je też ſ wěſtoſczu a w prawym czaßu hižom ßobotu pſchinjeßene dostał. **Redakcia.**

Němski Phönix,

wohenˀ ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Jenoż woprawdżity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiż jenoż pſches ßwoje wutki (kotrež żadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny broſtſyrop nima) ſpodżiwnje hojazu móż pſchi kaſchelu, dybawoſczi, ſażwanju, bróſtowym czerpjenju, ſchijowej wobczežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Pauliſch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Łubiju.

Najlěpſchi połožazy ßrědk ſa tajkich, kiż **na bróſcze a na kaſchel czerpja**, je **dopóſnaty woprawdżity meliorirowany běły broſtſyrop** ſ fabriki **H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.**

Tutón ſyrop ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenoż woprawdżity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje
na ſnutskuej lawſkej haßy.

Czeſczenym a lubym Serbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład czaßnikow wſchitkich druzinow. Wſchitke porjeczenja ßo najwěſczišcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płaczišny.

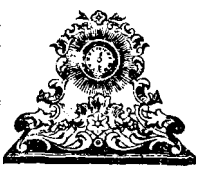

Też pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczeże tak derje mózny, każ němſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej
na bohatej haßy w Liebuſchiz domje.

K prjódkſtejazej konfirmaciji mam rjenje ſwaſane ßerbſke

ſpěwarſke knihi

po najtuniſchej płaczišnje na pſchedań a to tak derje w mojich tylamach na bohatej haßy, każ też ßobotu w mojej budże njedaloko měſchczanſkeje haptyki.

C. Forner,
knihiwjaſaŕ.

Parne kupele

pola

A. Dröſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedżelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodżiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedżelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodżinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodżinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodżinje prjedy ſkaſacz.

Čzorne wołmjeniſchcza a židzeniſchcza

k draſtam, ſchórzuchom a mantillam,

teho runja

čzorne ßukna a buckskiny

k wobleczenjam ſa konfirmandow

porucza we wulkim wubjerku po jara tunich płaczišnach

Eduard Hartmann

w Budyſchinje na ſnutskej lawſkej haßy.

Woſjewjenje.

Wot dlěſcheho czaßa hižom je ßo ſpóſnacz dało, ſo k wjazorym poboczným towarſtwam podpißaneho wokrjeßneho towarſtwa wobßedžerjo wjetſchich abo mjeńſchich burſkich leżomnoſczow njepſchiſtupuja. To je pak w naſtupanju tutych leżomnoſczerjow, kaž tež w napohladanju zyleho ratarſtwa czim bóle wobžarowacz, dokelž je ßo w ſhromadžiſnach ratarſkich poboczných towarſtwow pſches wumĕnjowanje naſhonjenjow, we wjetſchich a mjeńſchich hoſpodarſtwach ſczinjenych, pſches wotdžerżowanje wjedżeńſkich pſchednoſchkow wo ratarſkej chemiji, wo ſkotolĕtarſtwje, konjekowanju a ratarſkim twarſtwje, kaž tež pſches naſtawki a praſchenja, w ratarſkich hamtſkich nowinach w najważniſchich naležnoſczach ratarſtwa a nazionalneje ökonomije wotczišchczane, ſa pſchiſporjenje wótznokrajneho ratarſtwa jara wjele ſtako a ßo hiſchcze ſtacz hodži.

Spomnjene, wot knjeſa generalneho ſekretarja ſakſkich ratarſkich towarſtwow redigowane hamtſke nowiny (Amtsblatt), kotrež móża ßo wo ßnadnu płaczišnu wot 7½ nßl. ſa zyle lĕto pſches wokrjeßne towarſtwo abo pſches kóżde póſtſke faſtojnſtwo doſtacz, ßu tak powuczaze a ſajimawe, ſo dyrbjake ßo w kóżdym hoſpodarſtwje namakacz.

Podpißane wokrjeßne towarſtwo dżerži ſ naſpomnjenych pſchiczinow ſa ßwoju pſchißłuſchnoſcz, kóżdemu ratarſkemu hoſpodarjej pſchiſtupjenje k jenemu poboczńemu towarſtwu pſchiporuczicz, ſ dobom na to pokaſuje, ſo ßobuſtawſtwo pſchi jenym tajkim wobßedżerjam burſkich leżomnoſczow woßebje ſkładnoſcz dawa, zuſe żita a ßymjenja dopóſnateje dobroſcze a czĕlczki nadobnych raßow darmo abo po tuniſchich płaczišnach pſches wokrjeßne towarſtwo doſtacz.

W Budyſchinje, 4. měrza 1864.

Ratarſke wokrjeßne towarſtwo ſa kral. ſakſke hornołużiſke markhrabinſtwo.

Hrabja k Lippe, pſchedßyda.
Schenk, pißmawjedżer.

Dubowa aukcia

na delnohórczanſkim reviru.

Pónjdżelu 27. měrza t. l. dopołnja w 10 hodžinach budże ßo w dubowym lĕßu bjes Dobraſchczami a Delnej Hórku 125 ſtejazych dubow, w pſcherĕſku wot 12 hacz 33 zolow, pod wumĕnjenjemi, w termiji wojſjewjomnymi, na pſcheßadżowanje pſchedawacz. **Schönig,** hajnik.

Łužičan, časopis za zabawu a powučenje, kotryż budże wot haperleje t. l. prĕnju sobotu kóżdeho měsaca wukhadżeć, so česćenym Serbam a Serbowkam, kotrymž su wupłody wyššeje serbskeje zdžĕłanoſce spodobne, najpodwolniſo poruča. Wón płaći połlĕtnje 7½ nsl. a je za to w knihařni Smolerja a Pjecha w Budyšinje a na wšĕch ſakſkich a pruſkich póſtach doſtać. Też wobſtaraja jón wšitke pósty rakuſkeho khěžorſtwa.

Łužičan móhł ſo w našim ſerbſkim burſtwje, kotrež w nawjedżitoſci zady żaneho druheho burſtwa njeſteji, też hišće wjele bóle čitać: přetož štóž łaćanſke pismo znaje, temu zrozymjenje teho, šlož Łužičan piše, ćežke njebudże. Łužičan ma wjele wotebjerarjow w cuzbje, ale při tym je wopomnić, zo dyrbi wón po prawym tola wosebje w Serbach ſkutkować.

Duž podpjeraj jón kóżdy, kotryż wo dalše rozwiwanje Serbſtwa rodži, a ſtaraj ſo zwolniwje wo jeho rozšĕrjenje. Redakcia.

Na ryczerſkuble **Worklezach** móże jedyn młódy człowjek jako ſahrodniſki wotrocz pſchi dobrej ſdżĕ měſto doſtacz a móże tam tež ſahrodniſtwo nawuknyc.

W **Maleſchczach** je żiwnoſcz čo. 91, wumjeńka ßwobodna, ſe 7 kórzami leżomnoſczow a ſ zyłym inwentarom hnydom ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

Jena khěża ſe 4 kórzami leżomnoſczow je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola **Teutſchera** w **Porſchizach.**

Dwě kmanej krowjazej dżowzy ßo ſa lětnu ſdu wot 20 tl. do bliſkoſcze Budyſchina pytatej. Hdże? to je ſhonicz pola hornczerja Gottfr. Domſchki w Rakezach, kaž tež we wudawarni Serb. Nowinow.

W kniharni Smolerja a Pjecha w Budyſchinje je ſaßo doſtacz: **Illuſtrirter Familienkalender auf das Jahr 1865.** Płaczišna 5 nßl.

Cześcżenym wotebjerarjam ſ tutym k nawjedżenju dawamy, so je wot dżeńża saßo ſtajnje nowopaleny **ſhorjelſki** a **cżéſki kalk** tak derje w jenotliwym, kaž tež po zyłych lowrijach w J. Lorenzez kalkowym ſkładżi w Pomorezach dostacż.

Teho runja leži pola J. Lorenza w Pomerezach něhdże 50—80 körzow hnójneho kalka wot łonſcheho lěta a pſchedawa ßo po jara tunjej płaczišnje.

Powſchitkomna aßekuranza w Trieſcze.

Powſchitkomna aßekuranza ſawěſczuje pſchi rukowanſkim fondsu wot 20 millionow ſchěßnakow:

a) twory, mobilije, žně a wſcho hibite wobßedżeństwo;

b) kubła pſchi puczowanju pſche transportnu ſchkodu:

c) wona poſtkicża ſawěſczenja na żiwjenje cżłowjeka na najwſchelakſche waſchnje ſa najtuniſche twjerde prämije a wudawa policy w pruſkim kourancze.

Schkodowanja ßo pſches generalnu agenturu w Lipſku po ſnatym liberalnym waſchnju reguliruja a w pruſkich tolerjach hnydom wupłacża.

K wſchemu wukaſowanju je rad hotowy

JuliusAltmann,
hłowny agent ſa Budyſchin a wokolnoſcz.

Město dotalnych ßwěczenjow jako: ſolarſki wolij, fotogen a petroleum poruczam **ſemſki wolij,** punt po 4 nßl.
David Berger na żitnej haßy.

Najlěpſche **würzburgſke runklizowe ßymjo**, wulki żołty płód, kaž tež wſchitke druhe ßymjenja w najlěpſchej dobroſczi po najtuniſchich płaczišnach porucża
J. G. F. Nieckſch.

Ssuche drożdże

ſnateje dobroſcze porucża k prjódkſtejazym jutram
J. G. F. Nieckſch.

Hólczež, kiž chce ſchewſtwo nawuknyc, może do wucżby ſtupicz pola ſchewſkeho miſchtra Zſcharnaka na mjaßowym torhoſchczu cżo. 80/152.

Praſcheńczko.

Schto je jenož na tym wina, so ßo borſchczańſke prěnje wucżerſke město pſchezo hiſchcze twjerdże njewobßadżi, hacž runje je prjedawſchi knjes wucżer hižom pſched dlěſchim cżaßom do wußłużby ſtupił a nowy knjes wucżer hižom dawno wuſwoleny?! **Někotſi ſ borſchczańſkeje woßady.**

Sketliczańſkeje woßady. S naſchimi ſtarymi ſwonami je ßo luboſcz a pſcheczelniwoſcz, kotraž dotal w naſchej woßadżi knjeżeſche, jara pominyła. To je wulżbſchnje k wobżarowanju; pſchetož wadżenje jenož njemér cżini a hadrija ſadżěwa kſchesczijanſke ſkutkowanje. Duż proßymy najwutrobniſcho, ſo bychu wſchitzy, kiž ſwonjenje naſchich nowych ſwonow ſaßłyſcha, ßebi twjerdże wotmyßlili, ſaßo tak w luboſczi a pſchejenoſczi w hromadże żiwi bycz, kaž to běſche, jako hiſchcze naſche ſtare ſwony ſwonjachu. „Bóh je luboſcz, a ſchtóž we luboſczi woſtanje, tón woſtanje we Bohu, a Bóh we nim!" Jana 4, 16.
Někotſi měrlubowazy woßadnizy.

Jedyn abo dwaj ſchulerjej możetaj tunjo jědź a wobydlenje dostacz. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Kubło cżo. 26 w **Konjezach** pola Rakez, k kotremuž 75⅓ akra leżomnoſczow, jako 32½ akra pola, 8½ akra łuki a 33⅔ akra łěßa, kaž ⅔ akra ſahrody ßkuſcha a kotremuž je něhdże 500 dawkſkich jenoſczow napokoženych, ma ßo ſe ßwobodneje ruki pſchedacz.

Na kupjenje ſmyßleni chżyli ßo pißnje abo ertnje na nětcżiſcheho wobßedżerja pomjenowaneho kubła wobroczicz.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je dostacz: **Bürgerliches Geſetzbuch für das Königreich Sachſen nebſt Ein- und Ausführungsverordnung und einem Sach- und Wortregiſter.** 1 tl. 1 nßl.

Tuta kniha (nowy civilny ſakonik) je w ßwojim wopſchijecju ſa kóždeho ſakſkeho krajana tak ważna a wużitna, ſo dyrbjak ju po prawym kóżdy hoſpodar měcz, pſchetož wona pokaſuje jemu we wſchěch należnoſczach, ſchto ma cżinicz abo cżeho ma ßo woſtajicz, ſo by wſchitko po krajnych ſakońſkich poſtajenjach wutrjechicz móhł.

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſa 6 nßl. dostacz:

Napoleon a jeho wójny.

Wot J. A. Pohoncża.

Za te wſchelake wopokazma ſwěrneje luboſcze a pſcheczelniwoſcze, kotrež ſu ſo pſchi wotemrjeczu mojeho lubeho bratra, kanonika kapitulara a ſcholaſtika **M. Buka** w Budyſchinje, pſcheczíwo njemu wozjewike, woßebje pak za jara cześczowne a bohate pſchewodżenje jeho zemſkich powoſtankow k jich poſlenej ſparnej komorcy, cżuju ſo hnuteho, z tutym ſwój najwutrobniſchi a najpodwolniſchi dżak wuprajicz.

W Zyjicach, 12. měrza 1865.

J. Buk,
gmejnſki prjórkſtejiczer.

Nakładnikaj: Smolerjo a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 12. ~ 24. měrca. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Sakonske prawo. — Ze Serbow: S Budyšchina. S Haßlowa S podhor. S Budyšchina. S Kotez. S Mateho Budyšchinka. Se Schunowa. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik. —

K nawjedženju.

Cži ßami czeſczeni wotebjerarjo Serbſkich Nowinow, kotſiž chzedža ſa nje na druhe ſchtwórtlěto 1865 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. we wudawarni Serbſkich Nowinow wotedadža. Cži, kotſiž ßebi Serbſke Nowiny pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam ſa 7½ nßl. ſkaſacz. Na pruſkich poſtach Serbſke Nowiny też wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim poſtam ſchtwórtlětnje jenoz 1 nßl.

Redakcia.

Swětne podawki.

Waznjſche telegrafiſke depeſche.

London, 17. měrza. S Newyorka piſaja wot 8. měrza: Wot generala Shermana hiſchcze pſchezo žanych wěſtych powjeſczow nimamy. Wón je ßo pjecza ſ generalom Shorfieldom ſjenocził. Unionſki general Sheridan je pjecza ſeparatiſtiſkeho generala Earlya ſbił a jeho ſajał. — Bawma **80.**

Win, 19. měrza. Mexikanſki kněžor Maximilian je ßem telegrafirowacz dał, ſo ßu dobrowolni wojazy, ſ Rakuſkeje do Mexikanſkeje pſchiſchedſchi, tam ßrjedža w kraju wulku bitwu nad ſběžkarjemi dobyli.

London, 20. měrza. S Newyorka piſaja wot 8. měrza: Blisko Salisbury-Plain's je bjes generalomaj Shermanom a Johnſtonom wulka bitwa była. Sherman běſche ßwoje wójſko do dweju dźělbow dźělił, ſ kotrejuž jenej na Salisbury w druhej na Raleigh maſchirowacz da. W ſapoczatku dobywachu ſeparatiſtojo, ale Shermanej ßo radži, ßwojej dwě dźělbje ſaßo ſjenoczicz a Johnſtona wotehnacz, kotryž pſches rěku Tadkin czekny a ßo ſ hłownym ſeparatiſtiſkim wójſkom ſjenoczi.

S Budyſchina, 24. měrza. Wſchitko je jara njeſpokojne ſ tym, ſo je ßo tón tydžeń ſyma ſ tajkej ßurowoſczu wróczíła. Njedželu 20. mejachmy 11 gradow ſymy, 21. měrza 12 a 22. pak 8 gradow a dżeńßa je hiſchcze mjenje.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:
18. měrza 1865.

Dowoz: 5,980 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša. tl.	nßl	np.	niža. tl.	nßl	np.	na bursy, najwyšša. tl.	nßl	np	najniž tl.	nß.	—
Pšcheńza	4	22	5	4	15	—	4	25	—	4	15	—
Rožka	3	—	—	2	20	—	3	2	5	3	—	—
Jeczmjeń	2	12	5	2	7	5	2	12	5	2	10	—
Wowß	1	22	5	1	20	—	1	25	—	1	22	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	5	11	2	5	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	7	25	—	7	2	5
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymje	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Sakska. Lipsczanski banguier Frega je městu Lipskej 30,000 tl. sa jenu khěžu, w kotrejž maja žo sanjerodżene dżěczi k lěpschemu wotczahnyczż, wotkasak. — W Chemnitzu dżěsche wóndanjo jena žónska rano někajkeho wobstaranja dla na jenu druhu haßu a wostaji žwoje tři dżěczi, dweju hólzow wot 6 a 4 lět a jenu holczku wot ½ léta wo jstwje, kotruž bě sankuyka. Po někotrym czaßu žo druhim podrožnikam sdasche, jako by žo w tej stwě paliko, a woni ju teho dla s gwaltom wotewrichu. Jako bě žo to stako, wuhladachu, so žo w komorje kožo a druha nadoba pali a bě tejko kura, so bě lědom schto widżecz. Wschitke tři dżěczi buchu każ morwe se jstwy wunjeßene a radżi žo, teju hólzow, kotrajž běschtaj se stracha pod kanapej saléškoj, saßo wożiwicz, ta holczka pak morwa wosta. Posdżischo powjedaschtaj taj hólzaj, so bě mkódschi bratr schtrychowanczka s blida wsak a je we kožu sapalak. — Jeho najestoscz kral Jan je dowolił, so žmě knjes komornik s Rabenau nad Rakezami czežny komthurski kschiž oldenburgskeho domjazeho a saßkužbneho rjadu pschijecz a noßycz. — W Draždżanach chzedża pjenjezny bank s 5 millionami tl. sakkadneho kapitala sakožicz. Bjes sakožerjemi mjenuje žo też knjes hrabja s Einsiedel. Wot 1. haperleje počznje pósstki wós ¼4 hodżinow rano s Kamjenza do Budyschina jěsdżicz.

Prußy. Druha komora nětko wo wojerski budżet (wo postajenje wudawkow sa wójsko) jedna. Wjetschina sapóßkanzow chze pjenjesy lutowacz a żada žebi, so by wojerska žkužba pěschkow jenoż dwě lěcze traka a wójsko w nastupanju krajneje wobory (landwehry) a t. d. tak srjadowane było, każ je to w prjedawschich létach było. Ministerstwo pak żada wjele pjenjes sa wójsko a żada žebi, so by druha komora nowe srjadowanje wójska a wjetsche, s tym sjenoczene wudawki sa dobre spósnaka, prajizy, sa niczo lěpsche bycz njemóże, hacz pruske wójsko, każ je nětko srjadowane. Wóndanjo rjekny minister wójny, knjes s Roon, w jenym poßedżenju druheje komory: „Knježerstwo njemóże žo s nastupjeneho pucza (we wojerskich naležnoscżach) wróczicz, pschetoż wone wě, so by s tym nješchto njemudreho sczinilo. Wosmjecże-li Pruskej jejne wójskowe srjadowanje, dha wosmjecże jej też jejnu ważnoscz. Potom ma Pruska jenoż jedyn wuhlad, — mjenujzy wuhlad na žwój kónz! Haj, moji knježa, to je moje pschežwědczenje a ja proschu, so byschcże je njehanili, każ ja Wasche pschežwědczenje njehanju. Ja proschu, mi moje pschežwědczenje wsacz, jeli to mózecże, to je: s dopokasmami, kiž žu doßahaze. Ja Waž praschaм: Jeli budże knježerstwo nusowane, po tak mjenowanym budżetowym prawje tuteje komory wójsko srjadowacz, budże-li Pruska potom někomu hischcże tak ważna a czeschczomna, każ hacz dotal?" — Rakuska a Pruska (poßleńscha žobu w mjenje zkonskeho sjednoczeństwa abo zollvereina), na kotrejuż mjesomaj dyrbjesche žo hacz dotal wot wschelakich tworow hischcże thětro wulke zko dawacz, stej dléschi czaß wuradżowakej, tak bychu žo w tajkim nastupanju někajke polóżenja sczinicz hodżike. Wuradżowanja žu nětko skónczene a je też zko sa wschelke wězy jara ponižene. – W Barlinje počzinaja też nowy dawk, kotryž ma žo wot twarjenjow dacz, sapowjedowacz, prajizy, so jón dacz njetrjebaja, dokelz tutón hischcże wot druheje komory pschiswoleny njeje. Ale sa někotre dny pschindże potom exekutor, kiž s mozu bjerje, hdżež nochzedża s dobrym dawacz. — Sjawne a ertne žudniske jednanje pschecżiwo Polakam, kotsiž žu sbězkarstwa wobskorżeni, je žo 16. měrza sapočzało. Wobskorżenych je 28, a žu to s wjetscha tajzy, kiž běchu pschi sapočzatku pschepytanja do wukraja czekli, nětko pak žo dobrowolnje wróczichu a žo žudnistwu stajichu — W Burgu pola Magdeburga žu dżěkaczerjo w tamnischich žuknowych fabrikach dalsche dżěko sapowjedli, dokelz běchu žo sdy dla s fabrikantami swadżili. Woni chzedża nětko buram na dżěko khodżicz, schtoż budże tym jara witane; pschetoż tam buram jara na dżěkaczerjach pobrachuje: ale wone žo jenoż hischcże prascha, hacz žu wschitzy fabrikszy ludżo k burskemu dżěku kmani a hacz njejßu njelubosnoscżam wschelakeho wjedra hižom pschejara wotwukli.

W schleswigholsteinskej naležnoscżi njeje žo w nowischim czaßu niczo stako, schtoż by spomnjenja hódne było.

W Pósnanju je 12. měrza tamnischi arcybiskop Leo Prylusti, 76 lět stary, wumrjek a dwaj dnjaj prjedy namakachu generala Bonina, kommandirowazeho generala woßmeho armeekorpsa w Koblenzu, morweho we kožu. Boża ruzka bě jeho sajała. (Wón je prjedy też někotre léto minister wójny był.)

Franzowska. Khěžorka Eugenia je list na wschitke khěžorki, kralowki a woßebne knjenje póßłała, w kotrymž je proßy, so bychu k porjedżenju zyrkwje, nad rowom nascheho sbóżnika w Jerusalemje natwarjeneje, pjenjesy składowałe a shromadżowałe. Spomnjena zyrkej je mjenujzy w nětkotrych dżělach porjedżenja jara potrjebna. — S Algierskeje pißaja, so tam Kabylojo počzinaja trochu njemérni bycz, ale so žo hischcże żadyn sbězk stak njeje, dokelz je jim žylne franzowske wójsko na schiji. — Prěnja komora franzowskeho žejma je khěžorej žwoju adreßu pschepodała. Wona w njej wscho sa dobre spósnawa, schtoż je khěžor wumjedł, a woßebje też tak mjenowanu septembersku konvenciju s italskim kralom a postajenje, so ma franzowske wójsko sa dwě lěcze Rom wopuschczicz. W druhej komorje žo w tu khwilu wo adreßu jedna a je do prědka widżecz, so budże jara na adreßu prěnjeje komory spodobna.

Rußowska. Dokelz je žo w nowischim czaßu wjele wo tym pißało, kak wulke krajiny je Rußowska w poßlenich létach w žrjedżnej Asiji wobžadżiła a žebi

podczišnyka, wosjewjuja nětko rußowske nowiny, so ßo to powjetschenja dla stako njeje, ale teho dla, so by tam Rußowska tajke mjesy měła, z kotrychž a psches kotrež móża pschekupzo tak wikowacz, so ßo wjazy wurubjenja wot rubježnych ludow bojecz njetrjebaja.

Amerika. Skutkowanje unionskich generalow nětko, kaž ßo sda, woßebje na to dże, separatistiske hłowne město Richmond se wschěch stronow wobdacz, so wójsko, w nim leżaze, z njeho won njemóże a so separatistiske wójska, dale wot Richmonda stejaze, richmondskemu wójstu k pomozy pschiněz njemóża. To ßnadz ßo unionistam radzi, pschetož ßycz jich wójskow ßo pschezo wuzscho wokoło Richmonda hromadu czehnje.

W Mexikanskej hischcze pschezo prawje k měrej pschiněz nochze a ma tam franzowske a mexikanske wójsko husto dosez se sbězkarjemi wojowacz.

Hacz je brasilske wójsko uruguayske hłowne město Montevideo hižom dobyło, wo tym hischcze žane powjesche pschischłe njejßu. Paraguayske wójsko pak hischcze tón kruch brasilskeho kraja wobßadzene dzerži, kotrež je wóndanjo dobyło.

Sakonske prawo.

16. (§ 18) Tak daloko hacz móża ßo prawistwa (prawne wobstejnosche a poměry) psches wolu wobdzělenych postajecz, je tutym wobdzělenym dowolene, postajicz, so dyrbja město hewak płaczazych sakonjow druhe sakonje do nakoženja pschiněz. — 17. (§ 25) Prawny pad, sa kotryž ßo ani woßebita ani shromadna kasń w sakonjach njenamaka, ma ßo po postajenjach podobnych padow rosßudzicz. — 18. (§ 26) Wukoženje na podobne pady nima pola sakonjow města, kotrež dla woßebitych, sa jenotliwe pady wobstejazych samyßłow wuwjacze wot powschitkomnych prawidłow wopschijeja. — 19. (§ 29) Wustawki, domjaze sakonje a ßwójbne wucžinjenja, kiž ßu po sjawnym (publiczným) prawje postajene, du prjedy shromadnych krajnych sakonjow. — Wo woßobach a) fysiskich. 20. (§ 30) Kóżdy człowjek je prawow kłmany (to rěka: może prawa měcz, wužiwacz, wukonjecz atd.) — 21. (§ 31) Schklawinstwo, njewolnistwo a wukonjenje kajkejeżkuliž, na njeju ßo poczahowazeje mozy je sakasane. — 22. (§ 32) Prawokłmanosez kóżdeje woßoby sapoczina ßo s jeje narodom. Njeporodzeni ßu po jich podjecu do czaßa porodzenym runi, tak daloko hacz ßo wo jich prawne lěpsche czini. Morwonarodzeni wobhladuja ßo tak, jako njebychu ßo podjeli byli. — 23. (§ 33) Postajenje wo morwonarodzenych płaczi tez wo porodkach, kiž w twórbje cžeka tak daloko wot człowskeho cžeka wotesteja, so ßo sa człowjekow wobhladacz njemóża. — 24. (§ 34) Je dwěl, hacz je ßo dzěczo żiwe abo mórwe narodziło, dha ma ßo prěnusche wsacz (myßlicz). — 25. (§ 35) Hdyż je pschi rosßudzenju prawnych poměrow wo to czinicz, kak dołho budże nětko najskerje hischcze żiwy, dha ma ßo

do dokonjaneho			1.	lěta	wsacz,	so	żiwjenje	hischcze	35 lět
=	=	=	2.	=	=	=	=	=	41 =
=	=	=	10.	=	=	=	=	=	44 =
=	=	=	15.	=	=	=	=	=	41 =
=	=	=	20.	=	=	=	=	=	38 =
=	=	=	25.	=	=	=	=	=	35 =
=	=	=	30.	=	=	=	=	=	32 =
=	=	=	35.	=	=	=	=	=	28 =
=	=	=	40.	=	=	=	=	=	25 =
=	=	=	45.	=	=	=	=	=	22 =
=	=	=	50.	=	=	=	=	=	19 =
=	=	=	55.	=	=	=	=	=	16 =
=	=	=	60.	=	=	=	=	=	13 =
=	=	=	65.	=	=	=	=	=	10 =
=	=	=	70.	=	=	=	=	=	8 =
=	=	=	75.	=	=	=	=	=	6 =
=	=	=	80.	=	=	=	=	=	5 =
=	=	=	85.	=	=	=	=	=	4 =
=	=	=	90.	=	=	=	=	=	3 =
=	=	=	100.	=	=	=	=	=	2 =
=	=	po	100.	lěcze	=	=	=	=	1 =

traje. (Přispomnjenje. Tole wuliczenje je wot romskeho prawisnika, wěsteho Ulpiana, a rěka keho dla też „ulpianske" „scala Ulpiana." Po nim wobliczuje ßo n. psch. wumjeńk, hdyż ma ßo ton ßamy niz na lěto, ale na czaß najskerscheho żiwjenja wumjeńkarja abo wumjeńkarki na pjenjesy stajicz abo wobliczicz. — Tole ulpianske wuliczenje żiwjenja abo starosty płaczi też w Pruskej.) — 26. (§ 36) Prawna kłmanosez skónczi ßo se ßmjerczu. — 27. (§ 37) So je něchtó morwy, ßo namyßluje, hdyż je wón samjelknjeny a wot wyschnosche sa morweho wuprajeny. — 28. (§ 38) Sa samjelknjeneho płaczi tón, wo kotrehoż żiwjenju tu dwaczi lět ani wot njeho ßameho ani pschez druhich żana powjesez njeje. Czaß tychle 20 lět ma ßo wot poßlednjeje powjesche a padnje-li tale do njepołnolětnosche (w Sakskej 21, w Pruskej 24 lět) prjeczkomneho, wot połnolětnosche ßem liczicz. — 29. (§ 39) Sa samjelknjeneho płaczi też tón, wo kotrehoż żiwjenju tu wot pjecz lět żana powjesez njeje, hdyż je wón do teho czaßa abo w tym czaßu 70. lěto żiwjenja dokónczik. — 30. (§ 40) Schtóż je na wójnu czahnył a ßo wrócził njeje, płaczi sa samjelknjeneho, hdyż tu pschez pjecz lět wot měrschczinjenja żana powjesez wo jeho żiwjenju njeje. — 31. (§ 41) Schtóż bě na kodzi, jako ßo ta ßama roskama a podnuri abo schtóż ßo w nětkajkej druhej bliskej ßmjertnej nuzy namakasche abo schtóż bu we wójnje cžežko sranjeny, płaczi sa samjelknjeneho, hdyż tu pschez 5 lět dołho wot tamneje straschneje nuzy abo sranjenja żana powjesez wo jeho żiwjenju njeje. — 32 (§ 42) Wuprajenje, so je samjelknjeny morwy, stanje ßo na namjet někoho, to nastupazeho. — 33. (§ 43) Wuprajenje sa morweho stanje ßo pschez ßudniske wußudzenje. Jako ßmjertny dzeń płaczi tón, na kotrymż je 20- abo 5 lětny czaß, namjetej k podłożkej położeny, wotběżak.

Ze Serbow.

S Budyschina. Na město wjele wucżeneho a wo łużiske wucżerstwo wulzy sasłużbneho seminarskeho wucżerja knjesa Ruffany'a, kotrehoż je psched něhdże pot lětom Boża ruczka straschnje sajała a kotryż dyrbjesche ßo teho dla k powschitkownemu wobżarowanju

emeritirowacz, je wyßoka ſeminarſka deputazija knjeſa Dr. Schulzu, gymnaſijalneho wuczerja w Schwerinje w Meklenburgſkej, powołała a naſtupi wón tudy najſkerje po jutrach ßwoje nowe ſaſtojnſtwo. F.

§* S Haßlowa. Żadny ßwjedżeńſki pohrjeb, kajkiż hiſchcze w naſchej woßadze był njeběſche, měješe ßo popołdnju na ßwjedżenju pokutneho pjatka dżeń 17. měrza.

Tudomny kněżeŕ Pětr Handrik, kotryż běſche w franzowskej wójnje w wſchelakich bitwach pſchitomny był, bě mjenujzy dżeń 14. měrza t. l. 73 lět ſtary wumŕjeł a bu na pomjenowanym dnju na naſche njeßwaczilſke pohrjebniſchczo khowany.

K jeho cżeßnemu pohrjebej běchu też ßobuſtawy hodżijſkeho towarſtwa cżeßnje wußkużenych wojakow pſchiſchli, — kotrehoż ßobuſtaw też njebócżiczki běſche, — ſo bychu jemu poßlenju cżeſcz a luboſcz wopokaſali, cżehnichu teho dla też prjedy cżěłoweho cżaha pod nawjedowanjom k. genſdarma Domſchki ſe ſmahowazej khorhoju k Njeßwaczidłu, hdżeż bu po tſikrócżnym pokhilenju teje ßameje njebo Handrik do khłódneho rowa pokoženy. Bóh daj jemu cżichi wotpoczink!

= S podhor. Schtwórtk, 9. měrza měješe biſkopſke remeßniſke towarſtwo ßwoje měßacżne poßedżenje. Chżemy na to ßamo ſpomnicz, dokelż ßo we nim też wo Sserbach ryczeſche. Pſcheßyda towarſtwa běſche k. wuczerja Muczinka we Semizach proßył, ſo by towarſtwu nješchto wo Sserbach pſchednoſchak. Wón cżinjeſche to a ryczeſche najprjódzy: „Wo induſtriji we ßerbſkich burſkich domach.“ Hacz runje je ßycże a żnęcże bura najważniſcha wěz a plahowanje ſkotu a kormjenje teho ßameho ßo prěnſchej runa, dha ßo tola wſchelake dobytki wot ſkotu w domje hakle k pſchedawanju hodne a kmane ſhotuja, każ butra, ßyder, twarożki a t. d. a móże ßo hižom we tutym naſtupanju wo induſtriji ryczecz. Kóżdy ßerbſki bur je ßam pjekaŕ, abo tola jeho mandżelſka je pjekarka a wón wuſtojny tepjeŕ a do pjezy ßuwaŕ. Żyły pſchihot lenu hacz k pſchaſy, pſchaſa ßama a pſchihot płatu k blejſche njeje to induſtrija ßerbſkeho burſkeho domu? Dale ſpomni wón na wſchelke dżěło, kotreż ßebi we ſymje tón a tamny hoſpodaŕ ßam ſczini a ßebi wſchelke we ſahrodże trěbne wězy ßam ſhotuje; na pſchikład: zyppy, bróniſchcza a t. d. Potom ryczeſche wón wo tym, ſchto to rěka: Na pſchaſu thodżicz. Wón powjedaſche wobſchěrnje wo tajkej pſchaſy, kotruż bě pſched nětydże dwaczimi lětami ßam wopytał. Wón wukładowaſche, kajka je ſabawa w njej, a cżitaſche też nětotre pſchekożki ßerbſkich podthěrluſchkow, kotreż běſche tehdom tam wot pſchelczow pſchiſtojnje a pěknje ſpěwacz ßłyſchał. W tutej pſchaſy běſche ßo jemu jara ſpodobało, dokelż bě radoſcz a ſabawa tajka była, kotrejż ßo żadyn porók cżinicz njemóżeſche, każ ßo to druhdy wot nětotrych pſchaſow praji. Wón ſpomni też napoßledk na Stonanja a pſcheßadzi pſchipoßłucharjow (pſches 70) też do ßerbſkeho kwaßncho domu, hdżeż runje braſchka dary luboſcze horje noßy a kak ßo wón pſchi tym ſadżerżi.

Hacz runje prjódkcżitanje zyłkeho wudżełka na ¾ hodżiny trajeſche, měješe knjes M. tola ſwólniwych pſchipoßłucharjow, kiż ßo jara kedżbliwi ſadżerżachu. —

S Budyſchina. Dżenßa pſched tydżenjom, dżeń 18. měrza, bu na tudomnym krajnoſtawſkim ſeminaru recepcionſke pruhowanje ſa kral. präparandſki wuſtaw, ſ naſpomnjenym ſeminarom ſjenoczeny, wotdżerżane a po tym ßamym 20 młodżeńzow do präparandy pſchijatych. Bjes nimi ßu cżile Sserbjo: Helm ſ Wujeſda pola Ketliz, Miehla ſ Bukowza, Bjar ſ Buſchiz, Wudoweńz ſ Běłeje Hory, Pjech ſ Wukranczіz a Nowak ſ Bukojny. A ßłědowazy Němzy: Kohlberger ſe Żitawy, Priebs ſ Eibawy, Güttler ſ Pózkow, Ulbricht ſ Budyſchina, Hentſch ſe Strahwalda, Schuſter ſ Oberſeifersdorfa, Biſchoff ſ Reichenawa, Weber ſ Waltersdorfa, Böhmer ſ Bernſtadta, Rietſchel ſ Wósporka, Rychtaŕ ſ Jaſonzy, Bjar ſ Jaſonzy, Riedel ſ Ringenhaina a Jakub ſ Großhennersdorfa. F.

S Kotez. Hižom w prěnich dujach měrza dżěſche tu ſ wutroby k wutrobje to pſchecze, ſo chżył Bóh wjerſchny woßmy dżeń měrza naſchemu lubowanemu duſchowpaſtyrjej k. duchomuemu Rychtarjej prawy dżeń żohnowanja a wokſchewjenja ſczinicz. Jako tón dżeń pſchińdże, na kotrymż bě pſched pjecz a dwaczeczi lětami w klukſchanſkim Bożim domje duchomnſku ßwjeczіſnu doſtał, cżehniſche w raniſchej cżiſchinje naſch k. wuczeŕ Michałk ſe ſchulſkimi dżěczimi pſched faru, ſo bychu ſ nim te młode wutrobki a jaſyczki Boha knjeſa ſa wſchu mikoſcz khwalike, ſ kotrejż je ßo k tej pjecz a dwaczeczi lětnej ßwěrnej dżěławoſczi jich doſtojneho a lubowaneho k. ſchulſkeho inſpektarja póſnał, a ſ wutrobnym ſbożopſchecżom na jeho daliſche paſtyrſke ſkutkowanje Boże bohate żohnowanje wuproßyke. W běhu dopołdnja pſchikhadżachu wſchelake ſbożopſchejaze pißma a dary jako wot k. kollatora ſ Hajniz, k. zyrkwinſkeho radżicżela D. Wildenhahna, k. ßudniſkeho hamtmana Käuffera, każ też lubi ßwójbni ſaſtupjerjo. Popołdnju po dwěmaj pſchijěżdże wós po wosu ſe ſaſtójnſkimi bratrami a ßotrami ſ bliſka a ſ dala. W mjenje tych ſhromadżenych je k. duchowny Kanig, kotryż běſche jemu pſched pjecz a dwajeczi lětami duchomnſku ßwjeczіſnu wudżělik, k. jubilara ſ rjanej hnujazej ryczu poſtrowił a ſe ſbożopſchecżom a modlitwu jeho na jeho daliſchi łhód poßylnił; teho runja je też jemu dary luboſcze wot ßobuſtawow konferenzy w dolinje delneje Sprewje a wot druhich ſpſchecżelenych duchomnych pſchepodał. Tute dary ßu jara rjane a kraßne, mjenujzy, 1) ßłěborny woprajeńſki grat, na kotrymż ßerbſke ßłowa wudżělenja jara rjene a wuſtojnje w nowym prawopißu wudypane ſteja; na wobłatkownej

tyſzy ſteja pak tele ſłowa: „Bratrej Rychtarjej k dopomnjeću na 8. měrca 1865 jeho zastojnszy bratŕa; ſłěborny khelich je nutskach bohacze poſkoczany; 2) wulki woßebny czaßnik ſ mjenom chronometer t. j. czaßměrjeŕ, na kotrehoż pódnożku je ſłěborne wěczko ſapuſchczene ſ łaczanſkim napißmom „Amico amici“ t. j. na ſerbſki: „Pſcheczelej pſcheczeljo.“ 3) kraßny, hłuboko poetiſki, ſbożopſchejazy khěrluſch wot k. duchomneho G. Trautmanna we Maleſchezach ſeſtajany a pola Monſy we Budyſchinje cziſchczany. Po napißmje tuteho khěrluſcha ßu ßo na tutym ßwjedżeńſkim ſbożopſchecżu a wobdarjenju wobdżělilikk. duchomni Kanig w Klukſchu, Räda w Barcze, Hauboldt w Budyſchinku, Hilbrig w Hrodźiſchczu, G. Trautmann w Maleſchezach, H. Trautmann w Porſchizach, Wjazka w Budyſchinje, Mrós w Budyſchinje, Marczka we Wósporku, Sommer w Huczinje, Rychtař w Njeßwaczidle, Imiſch w Hodźiju, Voigt w Hodźiju, Mrós w Huſzy, Bróska w Budeſtezach, Jäckel w hornym Wujeſdże, Kordina we Minakale, Jencž w Palowje, Golcž w Rakezach a Ssykora w Ssmilnej, k kotrymż ßo tež hiſchcze we ßußodnej luboſczi k. duchomny Domaſchka ſ Noßaczig pſchiſankny. Pok. Kanigowej ryczi je ßo ta ßwjatocznoſcz ſ wuſpěwanjom khěrluſcha „Njech Bohu dżakuje“ rjenje- wobſanknyła. Bóh tón Knjes chżył naſchemu drohemu jubilarej wſchitke te wutrobne ſbożopſchecża a modlitwy, każ tež te dobroproſchaze ſdychneńczka, kiż buchu tón dżeń ſ wobydlenjow jeho woßadnikow k njebju ßłane, mikoſcziwje wußłyſchecz a jeho dale w jeho tudomnym ſaſtojnſtwje, każ tež w wudawanju ſerbſkeho mißionſkeho póßka poßylnicz a żohnowacz.

S Małeho Budyſchinka. Pjatk 17. měrza wjeczor w dżewjatej hodżinje ßu ßo tudomneho polerja a khěżerja Jana Grafy domſke ſ brózniu wotpaliłe. Płomjenjam bu jara mało wutorhnjene. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate, tola ſda ßo, ſo je ſakożeny.

Se Schunowa. Tudomnemu młynkej-wobßedżerjej Hilli, kotryż je pſches ßwoju wobhładniwoſcz a ſkutkowatoſcz woßebje k temu pomhał, ſo bu pſchi ralbiczańſkim wóhnju cyrkej pſched ſahubjenjom ſwarnowana, je budyſka kralowſka krajſka direkcia pſches kral. hatmſke hetmanſtwo ßwoje khwalobne pſchipóſnacze jeho ſkutkowanja woſjewicz daka.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Ludżo ßu dżiwni na ßwěcze.

Mots Tunka. Haj wſchak haj, ty wěcznje něſchto dżiwne widżiſch.

H. D. Nó bratſiko, jeli to dżiwne njeje, ſchtoż ſańdżenu njedżelu w Kukezach widżach, dha ßo żenje wjazy dżiwacz nochżu.

M. T. Ale, ſchto dha je byko?

H. D. Hlaj, jako ja ſpomnjeny dżeń pſches Kukezy dżěch, wuhladach tam, ſo je pſched kóżdym domom protyka won wupoißnjena. Jako ßo ſ podżiwanjom praſchach, ſchto ma to na ßebi, rjekuchu mi, ſo to kóżdy ras cżinja, hdyż je protyka hinaſche wjedro wěſchcziła, hacż je naſtało, — a to potom pomha. Protyka bě mjenujzy wěſchcziła: „Poßleni běrtlik 20. měrza pokaże na cżoplińſche wjedro,“ a běſche tola wulzyńſchna ſyma.

M. T. Ale to móże tola protyzy wſcho jene bycz hacż ju won pojſcheja abo niz, pſchetoż wona dżě żaneho cżucża nima.

H. D. Hdyż njeby żaneho cżucża měła, dha tola njeby nĕrko ſaßo prawje wěſchcziła; pſchetoż wone je wo prawdże tak ſyma, każ wona bledżi.

M. T. Dżiwni ludżo, dżiwni ludżo!!

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowſka cyrkej: Emma Selma, Jana Frenzela, poſtillona w Budyſchinje, dż.

Michalſka cyrkej: Guſtav Hermann, Pětra Beiera, fabrikſkeho dżěłaczerja w Dobruſchi, ß. — Hendrich Ota, C. G. Urbana, wobydlerja na Żidowje, ß. — Hana Auguſta a Adolf Wylem, Madleny Schmidtez ſ Hodżija na Żidowje n. dwójniſkej dżěczi.

Zemrjeći:

Dżen 5. měrza: Auguſta, Jana Schokty, wulkoſahrodnika a rychtarja w Khelnje, dż. 3 n. 2 d. — 7., Apollonia rodż. Hähnelez, njebo Joſefa Gäblera, żiwnoſczerja w Sajdowje, ſawoſtajena wudowa, 89 l. 4 m. — 8., Katharina rodż. Kowarjez, njebo Handrija Pjetaſcha, khěżkarja a krawza w Němßezach ſawoſtajena wudowa, 70 l. 3 m. — Jan Bemſch, wobydler w Budyſchinje, 69 l. — Michak Buk, kanonik kapitular a ſcholaſtik na budyſkim tachantſtwje, 60 l. 10 m. — Johanna Karolina, Jana Korle Bohumiła Mrósa, wobydlerja pod hrodom, mandżelſka, 52 l. 5 m. — 9., Louiſa Hennigowa, wobydlerka na Żidowje, 34 l. 8 m. — 10., Hulda Marja Hana, Hańże Bräuerez ſ Rózanta, n. dż., 9 n.

Cahi sakskošlezyuskeje żeleznicy z budyskeho dwórniśća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pſchiſankujenje do a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberg)

*) Pſchiſankujenje do Zitawy.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipſku, 22. měrza, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5 np. 1 połnoważazy cżerweny ſkoty abo dukat 3 tol. 5 nßl. 4 np.; winſke bankowki 90½.

Czorne wołmjenischcza a židzenischcza

k drastam, schórzucham a mantillam,

teho runja

czorne ßukna a buckskiny

k wobleczenjam sa konfirmandow

porucza we wulkim wubjerku po jara tunich płaczisnach

Eduard Hartmann

w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Dubowa aukcia

na delnohórczanskim reviru.

Pondzelu 27. měrza t. l. dopołnja w 10 hodzinach budze ßo w dubowym lěßu bjes Dobraschezami a Delnej Hórku 125 stejazych dub w, w pscherěsku wot 12 hacz 33 zolow, pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, na pscheßadzowanje pschedawacz. **Schönig,** hajnik.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenoz woprawdzity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiz jenoz psches ßwoje wutki (kotrez zadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny brostsyrop nima) spodziwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sazwanju, bróstowym czerpjenju, schijowej wobczeznosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Czesczenym wotebjerarjam s tutym k nawjedzenju dawamy, so je wot dzenßa saßo stajnje nowopaleny **shorjelski a czěski kalk** tak derje w jenotliwym, kaz tez po zyłych lowrijach w J. Lorenza kalkowym składzi w Budyschinje dostacz.

Teho runja leži pola J. Lorenza w Pomerezach něhdze 50—80 kórzow hnójneho kalka wot łonscheho lěta a pschedawa ßo po jara tunjej płaczisnje.

Wulka aukcia czaßnikow.

Ssobotu **1. haperleje** budze ßo w **hosczeńzu k schwonej na Zidowje** něhdze 50 nowych **derje regulirowanych** czaßnikow (segerjow), jako: porcelanowe budzaze czaßniki, tajke bijaze a s budzakom, bronzowe wobłukowe czaßniki s rjanymi wupyschenjemi, wschědne **maßivne** sczěnowe czaßniki s biczom na pjero a s moßasnymi rjeczasami, 8 dzeńske czaßniki, pjeromózne czaßniki a t. d. psches gmejnskeho prjódkstejerja knjesa **Pjetrascha** popołnju wot 1 hodziny sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Wschitke czaßniki ßu hižom rano wot 8 hodzinow k kózdeho wobhladanju wustajene.

Swudowjena **Teutscherowa.**

Wosjewjenje.

S tutym najpodwolnischo k nawjedżenju dawam, so ßym wot dżeńßnischeho dnja pschedawanje

prima peruskeho guano
a ff. studżenych henfeldskich koscżinow (Knochenmehl)

knjesomaj

inspektorej Heinrichej Meiselej w Budyschinje, a
Robertej Rowlandej w Lubiju,

do kommißije pschepodak a mataj pomjenowanaj knjesaj sa mnje skład.

Na horejsche wosjewjenje dźiwajo, dowolujemoj ßebi, knjesow ratarjow wo to proßyc̀, so bychu pola naju kupowali, a sawěsc̀amoj, so mój, pod rukowanjom po analysach knjesa prof. Dr. **Jul. Lehmanna** w Pomorezach, sa dobrosc̀ tuteju hnójneju ßrědkow sastupujemoj a so mózemoj najtunischu płacżisnu postajicż.

Heinrich Meisel w Budyschinje,
Robert Rowland w Lubiju.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedżelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedżelu dopołnja wot 9 hacż do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacż.

Cżesc̀enym a lubym Serbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład cżaßnikow wschitkich druzinow. Wschitke porjedzenja ßo najwěsc̀ischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płacżisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycże tak derje mózny, każ němskeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza a Schneider,** cżaßnikarjej na bohatej haßy w Liebuschiz domje.

Město dotalnych ßwěcżenjow jako: solarski wolij, fotogen a petroleum poruczam

semski wolij, punt po 4 nßl.

David Berger na zitnej haßy.

Kubło cżo. 26 w **Konjezach** pola Rakez, k kotremuż 75⅓ akra leżomnosc̀ow, jako 32½ akra pola, 8½ akra łuki a 33⅔ akra lěßa, każ ⅔ akra sahrody ßłuscha a kotremuż je něhdże 500 dawkskich jenosc̀ow napołożenych, ma ßo se ßwobodneje ruki pschedacż.

Na kupjenje smyßleni chzyli ßo pißnje abo ertnje na nacżischeho wobßedzerja pomjenowaneho kubła wobrocżicż.

L. W. Egerowy

fenchelmjedowy extrakt,

wunamakany a fabricirowany wot **L. W. Egera** we Wrotßławju, na nóżnej haßy cżo 17 k pcżolnemu kolcżu. Sswětosnaty dietetiski ßrědk pschi wschitkich katarrhalskich cżerpjenjach, pschi kaschelu, dybawosczi, sażwanju, teho runja pschi hämorrhoidalskej a delnoziwotowej khorowatosczi. Wón je koncesionirowany wot najwyschich sastojnstwow tu- a wukraja, pruhowany wot najwjetschich lěkarjow a medicinskich autoritätow, każ na psch. wot knjesa prof. Dr. Sonnenkalba w Lipsku, knjesa Dr. Flecka w Draždżanach, wot kral. sanitätneho radźicżela knjesa Dr. Stroheima w Gliwicach, wot kral. wokrjeßneho fysika knjesa Dr. Jöstinga w Halberstadtu, wot knjesa medicinalskeho radźicżela Dr. Wendta a profeßora Dr. Düflosa we Wrotßławju at. d.

Prawdźiwy ma jón w bleschach po 10 a 18 nßl. jenoż na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje.

---

175 schmrěkow twarskeho drjewa wschelakeje wulkosceje je w **Hnaschezach** pola kowarja Lehmanna na pschedań.

Dubowa aukcia

na minakalskim revíru.

Schtwórtk 6. haperleje t. l. dopołnja w 10 hodźinach budże ßo pschi schcżażży s Minakaka do Khrósta (w cżernschczach) 40 stejezych ßylnych dubow na pscheßadźowanje pschedawacż.

Pschedawanske wuměnjenja ßo psched sapocżatkom aukcije wosjewja.

W Drobach, 21. měrza 1865. **Grunert.**

Drjewowa aukzia.

Pôndźelu 27. měrza dopołnja wot 9 hodźinow budźe ßo w **Stróži** pola Rakez w bliskosćži schußeja něhdźe sa 4—500 tl. stejazeho rjaneho palneho a twarskeho drjewa, kaž tež klozow, teho runja dźělba twjerdeho wužitkoweho drjewa po loßach na pscheßadźowanje pschedawacź. — Shromadźisna w stróžanskej korczmje. **Holschka a Pawlik.**

Drjewowa aukcia.

Ssrjedu 29. měrca budźe ßo na hermanczanskim reviru dźělba twjerdych dołhich walczkow na pscheßadźowanje pschedawacź.

Kupowarjo maja ßo na spomnjenym dnju rano w 9 hodźinach sady knjeżeho dwora seńcź.

Aukcia wužitkoweho drjewa.

Schtwórtk jako 30. měrza t. l. budźe ßo na lipiczanskim reviru něhdźe 100 ßylnych, jadriwych khójnowych klozow na pscheßadźowanje pschedawacź.

Kupowarjo ßu pscheproscheni, ßo na horka spomnjenym dnju rano w 9 hodźinach w pěskowych horach seńcź.

Najlěpschi polózaźy ßrědk sa tajkich, kiž **na brósče a na kaschel czerpja**, je **dopósnaty woprawdźity meliorirowany běły brostsyrop** s fabriki **H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.**

Tutón syrop ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. jenoż woprawdźity na pschedań **A. B. Pannach** w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy.

Jedyn kmany wulki wotroczk, kiž ßmě tež woženjeny być abo pilna dźěłaczerska familija namaka pola podpisaneho wobydlenje a dźěło.

W Hornym Měrkowje. **G. L. Müller.**

Jeneho sprawneho, s dobrymi wopißmami sastaraneho pohonecza pyta

pschekupz **Mießnar** w Budyschinje.

K wobstaranju domjazeho a sahrodniskeho dźěła ßo młody człowjek, kotryż może hnydom do ßłużbi stupicź, wot podpisaneho pyta.

Restaurateur **Thiermann** w Budyschinje.

Walczki na pschedań.

30 kop khójnowych walczkow je psches korczmarja **Handrija Schmidta** w Nowej Wßy nad Sprewju tam na pschedań.

W Budyschinje, 22. měrza 1865. **C. G. Fröda,**
cźeßlisti mischtr.

Jedyn ßylny poß, kotryż derje cźehnje, je s wosom abo tež bjes wosa pola **Pjetschki** w **Rěwßezach** na pschedań.

Jedyn kowarski może hnydom dźěło dostacź pola kowarskeho mischtra **Stoscha** w Drożdźiju.

Dwaj jenopscheżnaj grataj (sa dźěło a trjebanaj) ma tunjo na pschedań **E. G. Leuner,** rjemjenjeŕ na bohatej haßy.

Wosowy mas

najlěpscheje dobrosczje w ½, ¼, ¼ centnarskich cźwizach a w kistkach po 2 puntomaj porucza najtunischo

E. G. Leuner, rjemjenjeŕ
na bohatej haßy.

Jenu trjebanu **koprowu wódnu pónoj,** do kotrejež něhdźe 20 wulkich wódnych khan dźe, ma na pschedań

C. A. Wehla
na mjaßowym torhoschczu cźo. 40.

W knihařni **Smolerja a Pjecha** je dostacź: **Bürgerliches Gesetzbuch für das Königreich Sachsen nebst Ein- und Ausführungsverordnung und einem Sach- und Wortregister.** 1 tl. 1 nßl.

Tuta kniha (nowy civilny sakonik) je w ßwojim wopschijeczu sa kóždeho sakskeho krajana tak ważna a wužitna, so dyrbjak ju po prawym kóždy hospodaŕ měcź, pschetoż wona pokasuje jemu we wschěch należnosczach, schto ma cźinicź abo czeho ma ßo wostajicź, so by wschitko po krajnych sakońskich postajenjach wutrjechicź mógł.

W knihařni Smolerja a Pjecha je dostacź: **Der Volksadvocat** für das Königreich Sachsen und der sächsischen Herzogthümer. Ein unentbehrlicher in allgemein verständlicher Sprache abgefaßter Rathgeber in allen Verhältnißen des bürgerlichen und geschäftlichen Verkehrs Vollständig in circa 20 Heften à 3 *Ngr.*

Njewědomosćz sakonjow njepomha!

Tuta wěstosćz nusuje sakskich wobydlerjow, knihu wobßedźecź, s kotrejež móża pschi wschitkich należnosczach dobru radu cźerpacź. Hewak budźe dospołna sběrka połnomócznjenjow, dołżnych a sastawnych sapißow, ceßijow, kapitalwupowjedźenjow, kwittonkow, wechslow, testamentow, wotkasanjow, namjetow na sastajenje salětnjenja ꝛc. ꝛc. ꝛc. pschiwdata. — My poruczamy tutu knihu w tym wěstym wotcźakowanju, so jej jeho dopołkasana dobrosćz a dokonjanosćz wjele kupowarjow pschiwobroczi. Wschitke nowe sakonje, kotrež pschichodnje wuńdu, budźa w doskołnjazych seschiwkach pschiwdate. **Robert Schäferowy** kommißionski skład.

Čo. 3. **Łužičana** je wušło a čo. 4. wuńdźe 1. haperleje.

„Sanctum et benedictum diem — diem Sabbath sive diem saturni — a Deo nobis datum esse, monitu dignum est.

Njeskomdź wikowacź s tym puntom,
Kiž twój Bóh cźi darił je."

Lubym pscheczelam a snatym s tutym wosjewjam, so je mi moja luba mandźelska **Klara** rodź. **Sattlerez** wczera wjeczor ¾9 hodźinow cźerstweho ßynka s Bożej hnadnej pomozu sbożomnje porodźika.

We Wósporku, 22. měrza 1865. **K. A. Marczka,**
farař.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciše **L. A. Donnerhaka** w Budyšinje.

Čisło 13. — 1. haperleje. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Sserbska Boža ßłužba w Drežďanach. — Civilne prawo se sakonika. — Ze Serbow: S Budyschina. S Vórka. S Budyschina. S Delneje Horki. S Budyschina. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik. —

K nawjedženju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedža sa nje na druhe schtwórtléto 1865 do prédka płaczicz, njech nětko 66 np. we wudawarni Serbskich Nowinow wotedadža. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich postach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim postam schtwórtlétnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

London, 27. měrza. S Newyorka pißaja wot 16. měrza: Unionski general Sherman je Fayetteville wobßadžił. Shofield dobu Kingston. Sherman skasy želesnizy, do Lynchburga wjedžaze. Hewak ßo powjeda, so wón jenož hischcze 20 (jendželskich) mil wot Richmonda steji. — Bawma **65.**

London, 28. měrza. S Newyorka pißaja wot 17. měrza: Separatistiski pschedßyda Davis rjekny w tamnischim ßejmje, so je Richmond we wjetschim strachu, dyžli hdy prjedy. — Sherman je naranschi dźěl krajiny Südkaroliny wutupił a 15 mil virginskeje centralneje želesnizy skasył.

London, 24. měrza. S Newyorka pißaja wot 18. měrza: Unionistojo chzedža na twjerdžisnu Mobile nadpad sežinicz. Separatistojo ßebi wschu móžnu prózu dawaja, w Richmondže se schklovow wójsko na nohu stajicz. — Bawma **58.**

W Pennsylvaniji ßu wulke powodženja byłe a wjele schkody naczinile.

Paris, 29 měrza. Na město Boudeta, kiž bu sa senatora pomjenowany, je khěžor marquisa de Lavalette, prjedawscheho póßłanza w Romje, sa ministra snutskomnych naležnosczow pomjenował.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:
24. měrza 1865.

Dowoz: 5,980 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np	tl.	nßl.	—
Pscheńza . .	4	25	—	4	17	5	4	27	5	4	22	5
Rožka . .	3	5	—	3	—	—	3	5	—	3	2	5
Jecimjeń . .	2	12	5	2	7	5	2	15	—	2	12	5
Wowß . .	1	25	—	1	20	—	1	25	—	1	22	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyńa .	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Laue ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

13 tl. 20 nßl. a 13 tl. 15 nßl.
pscheńza 45—61 tl., rožka 36—37 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 12 tl. 7½ nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drózschi.)

Sakska. S Draždžan ßo pische, so ßu Bajerska, Sakska a welwójwodstwo Heßenska na bundestagu w Frankfurcze tón namjet stajike: „Wyßoka bundestagowa shromadžisna chzyła to požadanje wuprajicz, so byschtej Rakuska a Pruska nětko knjejstwo nad Schleswig-Holsteinom augustenburgskemu wjerchej do ruki dałej.“ Hacz runje pruski póßłanz temu napscheczíwo ryczesche a pschispomni, so ßo pruske knjeżerstwo żanemu bundestagowemu wobsanknjenju w tutej naležnosczi njepodczißnje, bu tola s 9 pscheczíwo 6 hłoßami postajene, so śmeje ßo tuteho namjeta dla 6. haperleje wothłoßowacz. — W Biskopizach je ßo 25. měrza rano w 4 hodźinach hornczerske, swonka města ßamo stejaze twarjenje hornczerja Schneidera wotpaliło. Wjeczor prjedy bě ßo w pjezy pyriło. — Jeho majestosczi kral Jan je wjeßnemu rychtarjej Zachmannej sa jeho dołholětne ßwěrne ßłużby ßłěbornu, k saßłużbnemu rjadej ßłuschazu medaillu spožczik. — W Lipsku je 26. měrza direktor tamnischeje prěnjeje měschczanskeje schule Dr. Bulnheim, 44 lět stary, wumrjeł. Wón bě s Budyschina rodżeny a ßłuschesche k tej kommißiji, kotraż psched někotrym czaßu sakske seminary revidirowasche. Pschi tutym dżěle běsche ßo wón nasymnił a s nasymnjenja nasta potom hłowjaza khorosczi, na kotruż dyrbjesche wumrjeczi.

Towarstwo lipskodraždżanskeje żelesniży je wobsanknyło, nowu żelesnizu bjes Lipskom a Draždżanami twaricz. Wona póndże s Lipska psches Borsdorf, Grimmu, Leisnig, Döbeln, Roßwein, Noßen, Mischno do Draždżan a jeje natwarjenje budże něhdże 8½ milliona tolerow khoschtowacz. — W Schönje pola Schandawy je ßo w nozy 22. měrza tamnische Füßelez kubło wotpaliło. Wotrocžk bě khětro wopiły domoj pschischoł a je woheń najskerje psches jeho njerodnosczi wuschoł. Wón je ßo ßobu spalił. Wobydlerjo kubła dyrbjachu w loschlach s woknami won wuskakacz, dokelž ßo hižom wscho palesche, prjedy hacz wotucžichu. Burowa woženjena dżowka chzyssche ßwoje dżěczo ßwojemu mužej, kiž delka stejesche, dele czißnycz, trjechi pak nimo, tak so dżěczo na semju slecza; tola njeje jemu to, kaž ßo sda, niczo schkodżiło. Füßelej je ßo wysche druheho też 500 tolerjow w dwazyczitolerskich banknotach spaliło. — W Lipsku je banquier Blachstein s 300,000 tl. bonkerout sczinił. — W Chemnitzu bu 20. měrza na jenym balu dżowka tamnischeho lěkarja Beckerta wot Božeje ruczki sajata, so na měsczе morwa wosta. — W Lengenfeldże je ßo 28. měrza něhdże 60 twarjenjow wotpaliło.

Pruß y. W Koblenzu ßu ßo artilleristojo a gardistojo wóndanjo tak bili, so je jich 45 mjenje a bóle ranjenych. — W druhej komorje buchu 27. měrza jednanja wo rosprawje, kak bychu ßo krajne dawki lěpje srjadowacz měle, skónczene a je spomnjena komora w tajkim naskupanju ßydom postajenjow sczinika a ministerstwu k nawjedżenju dała. (My njewěmy, hacz budże ministerstwo po tutych postajenjach skutkowacz, woßebje dokelž někotre tych ßamych na to dżeja, so by ministerstwo se wschelakich dawkow jenoż wěstu, prjedy wot druheje komory postajenu summu dostacz měło, to pak, schtož by ßo w gmejnach wjazy nawdało, k lěpschemu tutych gmejnow sawostało. — Jako pschi składnosczi kraloweho narodneho dnja pschedßydże wobeju komorow kralej sbožo pschejeschtaj a pschi tym ßwoje wjeßele nad jeho strowosczu wuprajischtaj, rjekny wón, so je drje s Boha strowy, ale so k strowosczi też ßłuscha, so duch njeby se wschelakimi starosczemi a njespodobnosczemi wobczeżeny był, a so byschtaj wonaj na to dżěkakoj, so ßo jemu s wobeju komorow dale żane nielubosnosczе dostake njebychu. — Wóndanjo pschijędże 47 puschczenych pólskich kloschtrskich knjeżnow do Barlina, s wotkal ßo dale na pucz do Franzowskeje podachu. — W druhej komorje rjekny minister wójny, knjes s Roon, jako sa nowosrjadowanje wójska ryczesche, bjes druhim też to, so dyrbi Pruska woßebje teho dla na ßylne, se wschěm derje sastarane wójsko dżerżecz, dokelž je franzowski khěżor Napoleon pschezo hotowy, Pruskej wójnu pschipowjedżicz, tak bórsy hacz budże ßo jemu to jenoż někak hodżicz. (W franzowskich nowinach je tajkeho wuprajenja dla nětko wjele njewuschnych ryczow).

Rakuß y. W Galiziji ma wobleżenosczi 18. haperleje sastacz. — S arzywójwodku Giselu (khěżorowej dżowku), kotraż bě straschnje skhorjeła, ßo saßo ßylnje polěpschuje. — Ministerstwo a druha komory matej tych lubych pjenjes dla hischcze pschezo husto dosczi kusk swady. Komora chze mjenujzy krajne wudawki wschudżom jara pomjenschicz, ministerstwo pak ßo pscheczíwo temu wschomóżnje sapjera.

Rußowska. Dla powjetschenja warschawskeje universitу chze knjeżerstwo tójschto wukrajnych profeßorow do Warschawy powołacz.

Amerika. Se separatistami nětko, kaž ßo sda, s mozu k kónzej khwata. W kajkej nusy woni ßu, widżi jedyn też s teho, so ßu wobsankli, ßwojich schklowow wobronicz a jich pscheczíwo unionistam poßłacz. To sda ßo nam pak hórko pschinusowane wobsanknjenje bycz, pschetoż żadyn schklowa ßo tola s dobrej wolu s tymi bicz njebudże, kiž sa to wojuja, so by ßo schklowinstwo sahnało. — Pschedßyda separatistow Davis je ßo wóndanjo ßam psched sapoßłanzami wusnał, so je jich hkowne město Richmond we wulkim strachu a so dyrbja ßo k jeho wotstronjenju wschě mozy napinacz. Ale wscho napinanje separatistam, kaž ßo sda, niczo wjazy njepomha, pschetoż, hdżež ßo żane jich wójsko pokaże, tam je unionistojo sbija a ßo s kóżdym dnjom bóle k Richmondej bliża.

So nětko wschudżom měnjenje knjeżi, so budże se separatistami bórsy kónz, widżi jedyn też s teho, so je bawma w poßlenich dnjach psche wschu měru w płaczißnje spanyła. Po nowischich powjesczach stejesche wona 58,

ſchtoż je ſkoro ta ßama płaczišna, kajkaż bęſche pſched ſapoczatkom amerikanſkeje wójny.

Pjeczaſchęſczdżeßata ßerbſka Boża ßłużba w Dreżdżanach.

Njedżela Lätare (t. r. wjeßel ßo), 26. měrza, bě bohatu ßyłu ßynow a dżowkow ßerbſkeho naroda do kſchižneje ßwjatnizy ſhromadżiła, wot kotrychż běchu nękotßi khětro daloko ſe wßow ßem do Dreżdżan na ßerbſke kemſchenje pſchiſchli; bjes kemſcherjemi tež htójſchto wojerſkich młodżenzow widżachmy. — Każ doma w Sſerbach, tak ßo tež tudy ßerbſzy kemſcherjo rad wokoło zyrkwje ſkhadżeju a poſtrowjeju.

Sjawna Boża ßłużba ßo w jědnaczich ſapocża. Spowjedni ludżo běchu ßo hižo nęſchto prjedy wokoło Božeho woltarja ſhromadżowali. Tym ßamym dżerżeſche knjes ryczeŕ farař Möhn ſ Bukez w „komorje" dwě ſpowjednej ryczi. Jich naliczi ßo 348. — Prědowanje po ſczenju ßwjateho Mattheja w 26. ſtawje wot 57. do 66. ſchtuczki ßłyſchachmy wot knjeſa diakona Łahody ſ Łubija, kotryż bě ſ texta jako podkożk wſak „to praſchenje: Ssy ty Khrystus, tón ßyn Boži?" pſchi czimż wón ryczeſche 1. wot tych, kiż ßo tak praſcheja, a potom 2. wot wotmołwjenja na tajke praſchenje. — Pſchi wobſankowanju prědowanja tón ßamy Dreżdżanſkich Sserbow jako Sserbow wutrobnje napominaſche, ſo bychu, hdyż prjedy abo poſdżiſche ſaßo domoj do Sserbow pójdża, ßo ſ Jeſußom, ſ żywym Jeſußom, domoj wróczili.

Jako ßerbſki ſpěwař běſche ßo knjes Kantor Michałk ſ Kotez ßam podał. — Khěrluſche běchu, każ hewak, ſe „ſpěwarſkich" wołebje wotcziſchczane; ſpěwachu pak ßo tele: do epiſtole czo. 76, do prědowanja 38, do texta 75 wołma ſchtuczka, po prědowanju 79, pſchi Božej wjeczeri 182, po Božej wjeczeri 185.

Bliżſche ßerbſke kemſchenje teho lěta ſměje ßo, da-li Bóh, prěnju njedżelu po ßwjatej Trojiży, wósomnaty dżeń junija. — „Jeli ſo we ßwětle khodżimy, jako wón we ßwětle je; dha mamy my towarſtwo bjes ßobu: a ta krej Jeſom Khryſta, jeho ßyna, wucziſczi naß wot wſchitkeho hrěcha." (1. Jan. 1, 7.)

Civilne prawo ſe ſakonika.

34. (44) Wuprajenje ſa morweho ſe ßwojimi ſczěwkami twochnje pſched dopokaſmom, ſo je womjelknjeny hiſchcze żiwy, abo ſo je w druhim czaßu, hacž ßo po morwowuprajenju myßli, wumrjek. 35. (46) Wſchelakoſcz rodu njeſałoża prawilnje żanu wſchelakoſcz civilnych prawow. Wołoba, kotrejež rod je dwělomny (hacž je muſki abo żonſki?) pſchiliczuje ßo rodu, kotryż je pola njeje ſ pſchewahu. 36. (§ 47) Dżeczjaza ſtaroba traje hacž do dopjelnjeneho 7. lěta, makolětnoſcz hacž do dopjelnjeneho 21. lěta (w Pruſkej 24. lěta). 37. (§ 48) Pſchiwuſnizy*) (abo krejni pſchecżeljo) ßu te wołoby, ſ kotrychż je jena wot druheje ſplahnjene abo kotrež maju ßwój ſplah wot teho ßameho tſecżeho. Poßledniſche ßu pokarodni abo pokrodni pſchiwuſnizy, ſa tym hacž maju ßwój ſplah wot teju ßameju mandżelſkeju abo hacž maju jenoż ſhromadneho ſplahnika abo jenoż ſhromadnu ſplahnizu. 38. (§ 49) Stopnje (grady) ródſtwa**) mjes dwěmaj wołobomaj poſtajuja ßo po liczbje woßrjedża leżazych narodow. W runej liniji liczi ſch tak wjele ſtopnjow, hacž maſch narodow, pſches kotrež je jena wołoba wot druheje ſplahnjena. W pobocżnej liniji liczi ſch ſtopnje po liczbje narodow wot jeneho pſchiwuſnika hacž k ſhromadnemu prjedomnikej (Vorfahren) a wot teho hacž k druhemu pſchiwuſnikej. 39. (§ 50) Sswakowſtwo je to wobſtejnſtwo bjes jenym mandżelſkim a pſchiwuſnymi druheho mandżelſkeho. W kotrejż liniji a w kotrymż gradu je něchtó ſ jenym mandżelſkim pſchiwuſny (verwandt), w tej ßamej linije a w tym ßamym gradu je wón ſ tym druhim mandżelſkim ſeßwaknjeny (verſchwägert). 40. (§ 51) Wſchelakoſcz nabożiny a ſtawa (ſchtanta) njeſałoża prawilnje***) żanu wſchelakoſcz civilnych prawow. — Wo wołobach b) juriſtiſkich. 41. (§ 51) Prawo wołoby pſchiſteji ſtatej, hdyż wón do wobſtejnoſczow civilneho prawa ſtupi, a cżłowjeczynym towarſtwam (n. pſch. woładam) a kubłowſtwam abo ſamożenſtwam (n. pſch. w konkurſach), kotrež ßu wot ſtata jako juriſtiſke wołoby pſchipóſnate. Juriſtiſka wołoba wopſchija tu khmanoſcz, ſamózne prawa měcz, te weßebite poſtajenja ßame ſa ßo woſtajiwſchi, kotrež buchu pſchi ſakożenju juriſtiſkeje wołoby wo wobſchěrnoſczi jeje prawokhmanoſcze poſtajene. 42. (§ 53) Juriſtiſke wołoby wukonjuja ßwoje prawa pſches ßwojich wuſtawſkich ſaſtupjerjow a, każ daloko je pola cżłowjeczných towarſtwow abo ſjenoczenſtwow na wo:i jich ßobuſtawow leżane, pſches wobſamkowanja tyhle. 43. (§ 54) Ssamotne prawa jenotliwych ßobuſtawow cżłowjeczných towarſtwow njemóża ßo ani pſches ſaſtupjerjow ani pſches wobſamknjenje ßobuſtawow pſchikrótßicz. 44. (§ 55) Kak jk mżkuliż wobſamknjenju ßobuſtawow cżłowjeczneho ſjenocze ſtwo ,e n ine, ſo buchu wſchitke hkożoſprawjene ßobuſtawy ſkaſane, ſo je ſ najmjeńſcha pokoja tych ßamych pſchiſchła a ſo je wjetſchina ſandżenych to wobſamknjenje ſcżinika. Ma-li ßo wo wuſwolenje a poſtajenje jeneho ſaſtupjerja ſa nękaju ſkórżbu ſ jenotliwymi ßobuſtawami cżinicz, dha nimaju poßledniſche żaneho hkoża. W ſkorżbach ſjenocżenſtwa ſe ßobuſtawami teho ßameho ſaſtupuja te ßobuſtawy, kotrež ſa prawa ſjenocżenſtwa wojuja, ſjenocżenſtwo ßamo, hdyż tež ßu w poměrje k tym druhim po liczbje w mieńſchinje. 45. (§ 56) Juriſtiſke wołoby pſchеſtanu, hdyż jim ſtat prawo wołoby woſmje, hdyż ßo teho prawa ſ pſchiſwolenjom ſtata ſdadża abo wotrjeknu a ſchtoż cżłowjeczne ſjenocżenſtwa a towarſtwa naſtupa, hdyż ßu wſchitke ßobuſtawy wotemrjeke. 46. (§ 57) Pſchеſtanje nękajka juriſtiſka wołoba a njeje ßo na jeje ſamóżenja roſkaſako, dha pſchipadnje to ßamo, każ daloko k ſapkaczenju dokhow trěbne njeje, ſtatej.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Ssobotu 18. měrza je, każ ßo ſ Drażdżan piſche, majeſtoſcz kral Jan tamniſchi Vitzthumſki

*) Pſchiwuſnik = Verwandter. **) ródſtwo = Verwandtſchaft. ***) prawilnje = in der Regel.

gymnasium wopytał, we wschitkich klassach pschi roswuczowanju pschitomny pobył a ßebi na poßledku sbĕrki a wschitke naprawy ßwĕru wobhladał. Kaž ßłyschimy, je nasch krajan knjes professor Pful ßwojim wuczomzam tehdy runje Homera wukładował, pschi czimž je widżecz było, kak hłuboku snajomosczˇ grichiskeje ryczˇe nasch kral wobßedżi.

S Bórka pola Wojerez. Tudy wudyri schtwórtk 23. mĕrza wjeczˇor w 10 hodżinach w bróżni bura Kolosche woheń a je ßo wysche teje ßameje tež bróżnja jeho ßużoda bura Mattheja Jurischka wotpaliła. Woheń je najskerje wot słych ludżi sapokożeny był. Š.

S Budyschina. Tudomny wokrjeżny ßud je sahrodnika Jurja Sarėnka s Woßlinka 22. mĕrza k ßmjerczi wußudżił, dokelž sa dopokasane dżerżeschе, so je tón ßwojej dwĕ dżowzy skónzował.

Wot 1. haperleje je tudomna telegrafiska stacia, kotraž bĕschе hacž dotal na dwórniscˇu wonka, do sadneho póstskeho domu na kotolskej haßy pschepokożena.

Tudomnym ßerbskim dżĕczˇom bĕ hacž dotal dopuschczˇene, michalsku schulu wopytowacˇ, dokelž ßo w mĕschczˇanskich schulach ßerbski njewuczˇeschе. Po ciaßu pak ßerbske dżĕczˇi w mĕscze tak pschibjerachu, so schulske stwy michalskeje wuczˇernje wjazy njedoßahachu. Mĕschczˇanska rada ßo pak w nastupanju teho, so bychu budyske ßerbske dżĕczˇi dale do michalskeje schyle khodżicˇ móhłe, s wjeßnymi sastupjerjemi teje ßameje njeje sjednacˇ móhła a duž je wobsanknyła, spomnjene ßerbske dżĕczˇi do mĕschczˇanskich schulow saschulowacˇ. Jich je w tu khwilu nĕhdże 170. Mĕschczˇanska rada lubi, so budża ßerbske dżĕczˇi w tych pschedmjetach, w kotrychž sakoń ßerbske wuczˇenje żada, tež wo prawdże ßerbski wuczˇene. — Na kajke waschnje ßo to stanje, my hischcze njewĕmy, chzemy pak ßo teho dla k. schulskeho direktora Seeligera wopraschecˇ a jeho wukożenje potom Sserbam k nawjedżenju dacˇ. Hacž dotal je sa ßerbske dżĕczˇi jenoż jedyn ßerbski wuczˇeŕ (k. Dutschmann) postajeny, mĕschczˇanska rada chze pak pjecza hischcze jeneho postajicˇ.

S Budyschina, schtwórtk 30. mĕrza. Wczˇera je ßo nam tejko ßnĕha nawaliło, kaž jeho hižom dawno widżeli njeßmy; pschetoż wón nimale hacž do kolen doßaha. Dokelž wjeczˇor deschcˇ hicˇ pocza, dha myßlachmy ßebi, so budże ßylnje tacˇ, ale dżenßa rano w tym nastupanju niżo pytnycˇ njebĕ. Ssnĕh je drje khĕtro mokry, ale so dyrbjał dżenßa hižom wottacˇ chzycˇ, to ßo nam tak prawje sdacˇ njecha.

S Delneje Horki. Na mĕsto nascheho dotalneho wuczˇerja, k. Frycze, kotryż budże do Woßlinka pschemßadżeny, pschińdże k. Schimank, dotal wuczˇeŕ w Pßowjach.

S Budyschina. Na tudomnym gymnasiju ßu ßlĕdowazy schtyrjo gymnasiastojo wóndanjo maturitatne pruhowanje khwalobnje wobstali: 1) k. Haubold Schmidt s Budyschina, 2) k. Korla Kalich s Lutyjez (Sserb), 3) k. Richard Gelba s Budyschina a 4) k. Alfred s Mayer s Ruppersdorfa. Druhi a tsczi chzetaj na duchownstwo w Lipsku studowacˇ, prĕni a schtwórty pak na prawisnistwo.

Na żitawskim gymnasiju je 13 gymnasiastow maturitatne pruhowanje thwalobnje wobstako, bjes nimi tež dwaj Sserbaj, mjenujży 1) k. Urban s Hnaschez, kiż chze na duchownstwo a 2) k. Wehla se Schekez, kiż chze na prawisnistwo w Lipsku studowacˇ.

Cyrkwinske powjesće.

Zemrjeći:

Dżeń 13. mĕrza: Michał August Hapacˇ, trainski wojak, 26 l. 1 m. — 17., Handrij Granich, wotroczˇk s Hliny, 37 l. — Hana, rodż. Pokdrakez, njebo Jana Kujawy, khĕżkarja w Jenkezach, sawostajena wudowa. 67 l. 6 m. — 21., Madlena, rodż. Wollmanez, njebo Pětra Hauptmanna, khĕżkarja w Cżerwjenych Noßlizach, wudowa w Sajdowje, 72, l. 11 m. — Adolf Wylem, Madleny Schmidtez na Żidowje n. ß. 17 d.

Nawĕšt nik.

Pjatk 24. mĕrza stej ßo wot Delneje Hórki hacž do Haschiz haßy w Budyschinje dwĕ selenje a brunje ßuruhatej, s pkatom podschitej konjazej dezy shubikej. Sprawny namakar ßo proßy, jej w hoscˇeńzu k skotej krónje sa dobre myto wotedacˇ.

Jedyn hólczˇez se wßow móże wot jutrow w Budyschinje pĕkne wobydlenje dostacˇ. Hdże? to je shonicˇ we wudawarni Serb. Nowinow.

Wschenczˇnu parnu muku snateje wubjerneje dobrosczˇe, kaž tež zokory a wschitke druhe korjenske a materialne twory porucza k prjódkstejazym jutram po najtunischej płaczˇisuje. **David Berger.**

Pola korczˇmarja Lischena na żitnych wikach je dżĕko w horstkach (wochlowane dżĕko) na pschedań.

Ssuche drożdże snateje dobrosczˇe ßu pola podpißaneho stajnje czˇerstwe na pschedań. Saßopschedawarjo dostanu rabata.

J. G. F. Nieksch.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Ale schtož je wjele, to je tola wjele.

Mots Tunka. Jedyn móže ßebi drje lubicz dacz, hdyž tsi dny sa ßobu póßnizy ßwjecza: ale dwaj měßazaj, to je tola psche wschu měru.

H. D. Hdźe dha ßu pak tola tak cžinili?

M. T. Nó w Borcze; pschetož tam mi powjedachu, so bě jedyn w měßazu februaru na póßnizy schoł a hakle w měrzu s piwa domoj pschischoł.

H. D. Aha, bratsiko, to ßu Cze prawje lepili. Njewěsch dha, so běchu póßnizy poßlenjeho februara a so je tón, kiž je dale połnozy w korczmje wostał, hakle w měrzu domoj pschischoł.

H. D. Haj tak; — takle ßo ta wěz skerje hodźi.

M. T. Haj, to ja tež myßlu.

Nawěštnik.

Dźělba

kandisoweho syropa

punt po 15 np.

jara woßebneje dobroscze dosta a porucza jako jara tunjo

Carl Noack
na swonknej lawskej haßy.

Ssuche droždźe

s najlěpscheje fabriki ma stajnje cžerstwe na pschedań
We **Wospórku.** **J. G. Pötzschka.**

Potsdamski kandisowy syrop

jara husty a dobry pschedawa punt po 12 np.
J. G. Pötzschka.

Moßasne nahubniki (Maulkörbe) sa pßy

ma we wschěch wulkosczach na pschedań
J. G. Pötzschka.

Moßasne bloty

porucza we wschelakich wulkosczach najtunischo
We **Wospórku.** **J. G. Pötzschka.**

Drjewowa aukzia.

Wulka dźělba jara jadriwych khójnowych deskowych klozow, schcźěpjanych a pjeńkowych kloftrow, kaž tež walcžkow w kopach, budźe ßo pjatk 7. haperleje dopołnja wot 9 hodźinow na scheschowskim burskim reviru na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisna w drjewnischczu pschi scheschowskich skałach.

Kuhn.

Aukcia wužitkoweho drjewa.

Schtwórtk 6. haperleje t. l. budźe ßo na **lipicžanskim** reviru něhdźe 100 ßylnych jadriwych khójnowych klozow na pěskowych horach na pscheßadźowanje pschedawacz.

Kupowarjo njech ßo na tutym dnju rano w 9 hodźinach w lipicžanskej korcžmje seńdu.

Ržane woklepje leža na pschedań pola **J. A. Schołty** w Konjezach pola Porschiz.

Němski Phönix,

wohenjowe ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenoż pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cžinjeny broſtſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dyhawoſczi, ſaźwanju, bróſtowym cžerpjenju, ſchijowej wobcžežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Woſjewjenje.

S tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym wot dźenßniſcheho dnja pſchedawanje

prima peruſkeho guano
a ff. ſtudźenych heufeldſkich koſcinow (Knochenmehl)

knjeſomaj

inſpektorej Heinrichej Meiſelej w Budyſchinje, a
Robertej Rowlandej w Lubiju,

do kommißije pſchepodał a mataj pomjenowanaj knjeſaj ſa mnje ſkład.

Na horejſche woſjewjenje dźiwajo, dowolujemoj ßebi, knjeſow ratarjow wo to proßycz, ſo bychu pola najkupowali, a ſawěſczamoj, ſo mój, pod rukowanjom po analyſach knjeſa prof. Dr. **Jul. Lehmanna** w Pomorezach, ſa dobroſcz tuteju hnójneju ßrědkow ſaſtupujemoj a ſo móžemoj najtuniſchu płacžiſnu poſtajicz.

Heinrich Meiſel w Budyſchinje,
Robert Rowland w Lubiju.

Cžeſcženym a lubym Sserbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład cžaßnikow wſchitkich družinow. Wſchitke porjedźenja ßo najwěſcžiſcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płacžiſny.

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczе tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** cžaßnikarjej na bohatej haßy w Liebuſchiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupiele ſa knjeſow: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupiele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupiele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkasacz.

---

20 kop rżanych woklepow je na pſchedań pola Jana Schmole w Leſchawje pola Hodźija.

Dr. Whithowa wodźiczka ſa woczi

wot **Dr. Ehrhardta** w **Altenfeldźi** w **Thüringſkej**, ſ wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczeſczena, wopokaſuje ßo bje wſchitkmi dotalnymi woczi hojazymi ßrědkami pſches ßwoje ſbožomne ſtutkowanje wſchědnje jako najkahodniſcha a najlěpſcha wodźiczka w tajkim naſtupanju, a może ßo jako dopolaſany hojazy a poßylnjazy ßrědk a jako

weſta pomoz ſa ludźi na woczomaj bědnych

kóždemu poruczecz. Wona hoji wěſcze a rucze a be wſchitkich ſchkódnych ſcžěwkow, woßebje pſchi ſahorjenju, ſcžerpnenju, ßuchoczi, ßylſowanju a bježenju woczow, kaž tež pſchi ßlaboſczi po bjelmje a płaczi bleſchka ſ wukožowanjom jenož 10 nßl., a dźěka ju jenož woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldźe w Thüringſkej.

Skład ſa Budyſchin w hrodowſkej haptyzy.

Dubowa aukcia

na minakatſkim reviru.

Schtwórtk 6. haperleje t. l. dopołnja w 10 hodźinach budze ßo pſchi ſchczežzy ſ Minakala do Khróſta (w czernſchczach) 40 ſtejezych ßylnych dubow na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Pſchedawanſke wumĕnjenja ßo pſched ſapoczatkom aukcije woſjewja.

W Drobach, 21. měrza 1865. Grunert.

Najlěpſchi połožazy ßrědk ſa tajkich, kiž **na bróſcze a na kaſchel czerpja**, je **dopóſnaty woprawdźity meliorowany běły broſtſyrop** ſ fabriki **H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.**

Tutón ſyrop ma w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenož woprawdźity na pſchedań **A. B. Pannach** w Budyſchinje na ſnutſknej lawſkej haßy.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je doſtacz: **Bürgerliches Geſetzbuch für das Königreich Sachſen nebſt Ein- und Ausführungsverordnung und einem Sach- und Wortregiſter.** 1 tl. 1 nßl.

Tuta kniha (nowy civilny ſakonik) je w ßwojim wopſchijeczu ſa kóždeho ſakſkeho krajana tak ważna a wužitna, ſo dyrbjak ju po prawym kóždy hoſpodar měcz, pſchetož wona pokaſuje jemu we wſchěch należnoſczach, ſchto ma czinicz abo czeho ma ßo woſtajicz, ſo by wſchitko po krajnych ſakońſkich poſtajenjach wutrjechicz móhł.

W kniharni Smolerja a Pjecha je doſtacz: **Der Volksadvocat** für das Königreich Sachſen und der ſächſiſchen Herzogthümer. Ein unentbehrlicher in allgemein verſtändlicher Sprache abgefaßter Rathgeber in allen Verhältnißen des bürgerlichen und geſchäftlichen Verkehrs Vollſtändig in circa 20 Heften à 3 *Ngr.*

Njewědomoſcz ſakonjow njepomha!

Tuta wěſtoſcz nuſuje ſakſkich wobhdlerjow, knihu wobßedźecz, ſ kotrejež móża pſchi wſchitkich należnoſczach dobru radu czerpacz. Hewak budze doſpołna ſbĕrka połnomócznjenjow, dołżnych a ſaſtawnych ſapißow, ceßijow, kapitalwupowjedźenjow, kwittonkow, wechſlow, teſtamentow, wotkaſanjow, namjetow na ſaſtajenje ſalětnjenja ꝛc. ꝛc. ꝛc. pſchiwdata. — My poruczamy tutn knihu w tym wěſtym wotczakowanju, ſo jej jeho dopołnaſana dobroſcz a dokonjanoſcz wjele kupowarjow pſchiwobroczi. Wſchitke nowe ſakonje, kotrež pſchichodnje wuńdu, budża w doſdołnjazych ſeſchiwkach pſchiwdate. **Robert Schäferowy** kommißionſki ſklad.

Woſjewjenje.

Podpißany dowoła ßebi ſ tutym wſchitkim wotebjerarjam w bliſkoſczi a dalokoſczi najpodwolniſcho k nawjedźenju dacz, ſo ßu w jeho kalkowych podkopkach w Niſkej a Kunnersdorfje pjezy ſaßo w połnym dźěle, a proßy wſchitkich ſtarych kaž tež nowych kupowarjow wo czaſtokróczne kupowanje. — Sa dobru tworu a ſprawne poßkuženje ßo rukuje.

W Niſkej a Kunnersdorfje, 25. měrza 1865.

H. W. Siebörger.

W **Maleſchezach** je žiwnoſcz čo. 91, wumjeńka ßwobodna, ſe 7 kórzami leżomnoſczow a ſ zyłym inventarom hnydom ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

Kopa ſchtomow twarſkeho drjewa wot 12 hacž 7 zolow w pſcherěſku, kiž ßu w decembru puſchczane, je pola knjeſa hajnika Weiſera w Zornoßykach na pſchedań.

Jan Miehla w Kolwaſy.

Aukcia drjewa a ßłanja.

Pondźelu 3. haperleje dopołnja w 10 hodźinach budze ßo 60 loßow brĕſoweho drjewa w dołhich hromadach, kaž tež wjaz loßow kopanſkeho ßłanja ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Shromadźiſna w korczmje w Dubrawzy pola Barta.

Pondźelu 3. haperleje t. l. dopołnja w 9 hodźinach budze ßo na nowſchanſkim reviru

100 khóznowych wuléßowanſkich hromadow

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz. Shromadźiſna na fórbarka w Nowej Wjeſzy

W Barcze 28. měrza 1865.

Wiedemann,
wyſchi hajnik.

Zyhlowe fóry.

30 hacž 40,000 murjerſkich zyhlow je ſ Makeho Budyſchinka na ryczerkubło Mały Zicžeńk ſwoſycz. Czi, kotſiž chzedża tajke wożenje na ßo wſacz, njech to podpißanemu woſjewja. **P. Wendler**, murjerſki miſchtr.

Murjerjo, dźěłaćerjo, kamjenjerubarjo a kamjenjełamarjo móża we wulkej liczbje hnydom pola mje do dźěła ſtupicź, a doſtanu zyłe lěcze, haj, jeli wjedro něſkak pſchiſwoli, też pſches zyłu ſymu, trajaze a dobru ſdu wunoſchaze dźěło.

P. Wendler,
murjerſki miſchtr w Budyſchinje.

Dobrowolna ſubhaſtazia.

Na namjet herbow ſahrodnika **Handrija Nikuſcha** w Drobach maja ßo jeho leżomnoſcze a to
a) ſahrodniſka żiwnoſcź cat. no. 2 a fol. 6 hypotheſſkich knihi ſa Droby,
b) pólna parzella, na fol. 28 tam pod no. 228 leżomnoſtſkich knihi ſa Droby ſapißana,
wot kotrejuż bu 22. t. m., bjes dźiwanja na wobcżeżnoſcze, prěnſcha na 4087 tl., poßleńſcha pak na 100 tl. wot wjeßnych grychtow taxirowana,

dźeń 18. haperleje 1865

na ſawoſtajenej żiwnoſczi w Drobach a po dobroſdaczu jenotliwje na pſcheßadżowanje pſchedawacź a maja ßo płaczenja kmani kupowarjo na tutym dnju dopołnja w 10 hodźinach a najdlěhe hacź do 11 hodźinow, dokelź ßo hewak k ßadżenju njepſchipuſchcża, w ſpomnjenej drobjanſkej żiwnoſczi ſhromadźicź, ßwoje ßadżenja cźinicź a daliſcheho potom wotcżakacź.

Drobniſche wopißanje leżomnoſczow a jich wobcżeżnoſczow, każ też pſchedawanſke wuměnjenja ßu ſ patenta, na tudomnej hamtſkej deſcy, każ też w drobjanſkej korczmje wupojßnjeneho, nawjedźicź.

W **Rakezach**, 24. měrza 1865.

Kralowſke ßudniſtwo.
Hoffmann, ßud. hamtman.

Woſjewjenje.

Wjele rás je ßo hižom wot wobßedźerjow wjetſchich kubkow ſ wobżarowanjom wuprajiło, ſo je na lětnych dwanaczich ſkótnych wikach w Njeßwaczidle mało ſkładnoſcze abo ſo tu ſ zyła żana ſkładnoſcź njeje, něſchto rjane bjes cźehnitymi wołami a bykami kupicź móz, tak bohacze hacź ßu hewak tudomne ſkótne wiki ſ krowami a ßwinjemi wobſtarane.

Duż wobroczamy ßo ſ tutym na wjetſchu publiku ſ tej podwolnej próſtwu, na tudomne ſkótne wiki, kotrychż ma ßo jedyn kóżdn prěnju ßrjedu kóżdeho měßaza, cźehnite woły a byki też prawje bohacze pſchihnacź, abo tola požadanja a dobroſdacża ßem k nawjedźenju dacź, hacź by ßnadź wużitniſcho było, jenoż něſkotre ſkotowiczne dny w lětu poſtajicź, hdźeż by ßo kupowanje a pſchedawanje, woßebje tajkeho ſkotu, w doßahajej měrje wotcżakowacź hodźiło.

Dźakomnje budże kmane, na to dźiwaze namjety horje bracź

W Njeßwaczidle, w měrzu 1865.

tudomna gmejnſka rada.

Kruſchny raj ß (Bruch-Reis)
punt po 16 ny.

pſchi kupjenju 10 puntow hiſchcże tuniſcho, porucża

Carl Noack
na ſwonknej lawſkej haßy.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.

K prjódkſtejazemu nalětnemu a lětnemu cżaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

mużſkeje draſty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, żidże, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedźbowacź, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenoż wot dobrych tworow dźěkaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leża. S dobrej tworu a ſ najtuniſchimi płaczißnami mózu kóżdu konkurrenzu pſchewinyć.

C. W. Bitzka.

Něſkotſi hólzy abo něſkotre holzy ſe wßow, kiż chzedża tudomne ſchule wopytacź abo tudy něſchto wukhyć, móża tunjo wobydlenje a jědź doſtacź na wyßokej haßy cźo. 228 po 1 ſkhodze.

Sabbath pro Judaeis,
Dies dominica pro Christianis:
Ita res se habet.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyſinje.

Čisło 14. — 8. haperleje. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Krajne prawo se sakonika. — Ze Serbow: S Pschiwcziz. S Budyschina. S Delneje Horki. S Budyschina. Z Budyschina. Ze Zdzerje. S Budyschina. S Budyschina. S Tucziz. S Deberz. — Spěwy. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

London, 1. haperleje: Unionski general Sherman marschiruje na Goldsboro; separatistiski general Lee ma ßwoju hłownu kwartiru w Raleighu a a je wjele wójska pschi nim. Unionski general Sheridan je do Whitehouse pschiczahnył. — Bawma **40.**

London, 1. haperleje. Minister Palmerston rjekny na jene napraschowanje, so je jendzelske knježeŕstwo hižom psched dwěmaj lětomaj bamžej kupu Maltu k wobydlenju poskicziło, jeli by wón Rom wopuschczicz chzył. (Nowiny pißaja tež, so je jemu schpaniska kralowa kupu Majorku poskicziła).

Lißabon, 3. haperleje. Brasilianske wójsko je Montevideo, hłowne město uruguayskeje republiki, wobßadziło. Uruguayski kommandant bě ßo bjes dalscheho wobaranja poddał, dokelž běsche jeho wójsko jara ßłabe.

London, 4. haperleje. S Newyorka pißaja: Wobydlerjo (separatistiskeho) města Wilmingtona ßu shromadzisnu dzerželi, w kotrejž separatistisku wěz sa shubjenu wuprajichu a hewak wobsanknychu, sa sjenoczenje kraja Nordcaroliny se wschej mozu skutkowacz.

Frankfurt nad Majnom, 5. haperleje. Tudy ßo powjeda, so budze pschi jutsischim bundestagowym wothłoßowanju Rakuska sa augustenburgskeho wjeŕcha, Pruska pak pschecziwo njemu hłoßowacz, wobej chzetej pak potom měnjenje wot ßo dacz, s kotrymž by ßo namjetej Bajerskeje, Sakskeje, Heßenskeje a druhich mjeńschich němskich krajow — w nastupanju Schleswig-Holsteina — dosczczinjenje stało.

Frankfurt, 6. haperleje. Rakuska je dzenßa na bundestagu prajiła, so chze augustenburgskemu wjeŕchej Schleswig-Holstein dacz, jeli Pruska pschiswoli, ale Pruska je ßo pschecziwo temu wuprajiła.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

1. haperleje 1865.

Dowoz: 5,749 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	4	25	—	4	17	5	5	—	—	4	16	—
Rožka . .	3	5	—	2	27	5	3	5	—	3	2	5
Jeczmjeń . .	2	15	—	2	10	—	2	16	2	2	12	5
Wowß . .	1	25	—	1	20	—	1	27	5	1	25	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	4	15	—	4	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	22	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	12	—	1	6	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 6. haperleje, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5 np. 1 połnowažazy czerweny słoty abo dukat 3 tol. 5 nßl. 4 np.; winske bankowki 92¼.

Pschepoloženje khlamow.

Mojim czesczenym wotebjerjerjam w měscze a na wßach s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym moje dotalne khlamy s domu knjesa pschekupza Holtscha do napscheeziwoležazeho róžkneho wjelba radneje khěže pschepołožił, a proschu, dowěrjenje, mi hacž dotal spožczene, tež do mojich nowych khlamow dabrocziwje pschenjescz.

W Budyschinje, 1. haperleje 1865. S poczesczowanjom
Adolf Rachlitz, klemptnarski mischtr.

Jena kruwjaza dzowka ßo do ßłužby pyta wot kublerja **J. Khěžnika w Budyschinje.**

Maćica Serbska

změje srjedu po jutrach popołdnju wot 2 hodźinow **hłownu zhromadźiznu,** na kotruž sobustawy najpodwolnišo přeprošuje **wubjerk M. S.**

Sakſka. S Elſterberga piſaja wot 30. měrza: Wčera jědżeſche jedyn rěſniſki, kiž bě ſebi ſanje a konja požčžik, po jene ſwinjo do Trieba a pſchijědże ſ nim pſched wječorom do Limbacha. Wón jědżeſche wot tam pſchi wulkim ſněhu a ſylnym mjeczelu dale, ſabludži ſo a woſta ſe ſanjemi tčazy. Wón je potom konja wupſchahnył a na nim dale jěchał. Dżenża rano namakachu konja něhdże 175 kroczel wot rěſniſkeho wobydlenja w ſněſy ſtejo, rěſniſki ſam pak leżeſche pódla konja a bě ſmjerſnył. Sswinjo, kotrež běſche na ſanje ſwjaſane, bě hiſchcze żiwe. — Wot budyſkeho wokrjeżneho ſuda bu 28. měrza dżěkaczeŕ Jan Pjetſchka pomjenowany Kowařk ſ Makeje Borſchcże (prjedy w Kolwaſy) teho dla k jenolětnej dżěkaczeŕni wotſudżeny, dokelž běſche tſjom czeladnikam na Kaiſertreuez kuble w Tſioch Hwěſdach wſchelake ſmachi kranył. — Na lipſkodražďżanſkej żeleſnizy bu 30. měrza nakedżbowař Mehnert bliſko Prieſtewitz wot jeneho czaha, kotrehož běſche ſo ſněhoweho mjeczela dla trochu poſdże dohladał, tak ſtraſchnje pſchejědżeny, ſo dyrbjachu jemu bórſy lěwu ruku a lěwu nohu wotrěſacz. -- W Kalbitzu pola Dahlena wotpali ſo 28. měrza jene burſke kubło. Płomjenja ſ tajkej ſpěſchnoſczu wokoło ſo hrabachu, ſo dyrbjeſche zły ſkót w hródżach kónz wſacz, jenož konje buchu wóhnjej wutorhnjene. — Sa wólby do rjemjeſneje komory buchu w budyſkim ſudniſkim hamcze błědowazy kuježa ſa wolbnych mužow (wuſwolerjow) wuſwoleni: Cžornak w Darinje, Poſtel w Klukſchu, Seeliger w Hodżiju, F. Schczěpank w Małym Wjelkowje, Zenker w Huſzy, Mrós w Hodżiju, Radża w Prěczezach, Rietſchel w Demjanach, Steudtner w Huſzy a Kuba w Klukſchu. Po nimi měješe hoſczeńzař Schmidt w Komorowje najwjazy hłoſow. — W Dörthalu pola Saydy je ſo 29. měrza w nozy Eismannez kubło wotpaliło. Pſchi tym je ſo jena 11lětna holczka ſobu ſpaliła. — Pſchi wulkim ſněſy, kotryž tamón tydżeń mějachuny, pſchińdże jedyn dżeń też tójſchto ſornow do Lipſka nuts, kotrež bě tam wulki hłód ſahnał. Hewak piſaja, ſo je we wjetſchich lěſach wjele jelenjow a ſornow kónz wſako. Wjele ſajazow a kurwotow morwych namakachu. Do wſzy Rübenaua pſchińdże jedyn wulki jeleń (dwanaczerózkař) a bu popanjeny, ale wón bě hižom tak ſłaby, ſo bórſy wumrje. — W Budyſchinje bu kandidat prawiſnow, k. Guſtav Emil Buchheim, wot měſchczanſkeje rady ſa druheho měſchczanſkeho piſarja poſtajeny.

Pruſzy. Hacž runje běſche druha komora prjedy teho měnjenja, ſo na niczo żanych pjenjes pſchiſwolicz nochze, prjedy hacž wojerſki budżet wujeduany njebudże, dha je tola njenadżujzy pjenjeſy k někotrym żeleſnizam pſchiſwoliła. Ale namjet miniſterſtwa, ſo by pruſki pjenježny bank też podbanki we wſchelakich němſkich krajach ſałożicz ſměł, bu wot druheje komory wotpokaſany. — W naſtupanju ſchleswigholſteinſkeje naležnoſcze chze miniſterſtwo pſchi ſwojim dotalnym wotmyślenju woſtacz, njech bundestag wobſanknje, ſchtož chze, a miniſterſke nowiny piſaja, ſo ſo miniſterſtwo żaneho gwakta njeboji, w tym pſcheſwědczenju, ſo żadyn němſki wjerch Schleswig-Holſteina dla ſ Pruſkej wójnu njeſapoczne.

Rakuſzy. W druhej komorje rakuſkeho ſejma hiſchcze pſchezo jara na miniſterſtwo hrimaja, dokelž wone żadyn prawy pucz k poniżenju dawkow naſtupicz nochze; ale miniſterſtwo je jej wotmolwiło, ſo je jemu ſkónczne wſcho jene, hacž je komora ſa miniſterſtwo abo niz, a ſo wone ſe ſłużby njepóndże, hdyž by też druha komora hiſchcze bóle pſcheczinwo njemu była. — Druha komora miniſterſtwo jara na to cziſchczi, ſo by wone tón ſwjaſk roswjaſako, kotryž Rakuſku a Pruſku w nowiſchim czaſu hromadu wjeże. Wothłoſowanje rakuſkeho póſłanza, kotrež bundestag ſchleswigholſteinſkeje naležnoſcze dla ſczini, nam nětk pokaże, hacž chze rakuſke miniſterſtwo ſ pruſkim hiſchcze dale w pſcheczelnoſczi woſtacz. Jeli rakuſki póſłanz na bundestagu ſo ſa auguſtenburgſkeho wjerch wupraji, dha budże to ſnamjo, ſo ma ſpomnjena pſcheczelnoſcz kónz.

Franzowſka. Hacž runje je ſwobodna ryczž w Franzowſkej w tu khwilu jara wobmjeſowana, dha ſu w druhej komorje franzowſkeho ſejma tola někotſi ſapóſłanzy, kotſiž huſto doſcz żałoſnje wótre ryczże wjedu a woſebje Napoleonej III. to a druhe wumjetuja.

Ruſzowſka. S Warſchawy piſaja, ſo je dżeſacz Polakow ſ Franzowſkeje do Pólſkeje pſchiſchło, ſo bychu tam revoluziju ſ nowa ſapoczeli. Tſjoch ſu we Warſchawje doſahnyli, tych druhich pak hiſchcze podarmo pytaja.

Amerika. Separatiſtiſke nowiny wudawaja, ſo ſtaj dwaj jich generalej jene unionſke wójſko tak ſbiłoj, ſo je tuto na 3000 muži ſhubiło. Ale nichtón tak prawje do teho wěricz nochze; wjele wjazy je ſnate, ſo ſo unionſke wójſka pſchezo bliże k Richmondej hromadu czahnu. Sapóſłanzy ſeparatiſtiſtich krajinow, kotſiž hacž dotal w Richmondże radu ſtkadowachu, ſu ſo roſeſchli. — Bawma je ſaſo jara w płaczińſnje ſpanyła, pſchetož po powjeſczach ſ Newyorka wot 25. měrza bě tam wona tehdy hacž na 40 dele ſchła.

Krajne prawo ſe ſakonika.

(Wo wězach). 47 (§ 58) Kóżda wěz móże pſchedmjet (Gegenſtand) prawa byc, tak daloko hacž ſ torha*) (wikowanja) wuſamknjena njeje. 48 (§ 59) Njehibite wězy ſu leżomnoſeże. Jim ſu prawiſny, kotrež ſu ſolium w gruntſkich knihach

*) torh abo torhowanje je, ſchtož ſo na torhoſcheżu ſtawa, Handel (Verkehr) handeln. Wot teho (torh abo torg) ma měſto Torgawa, jako ſwojim czaſu ſnamjenite torhoſcheżo (Handelsplatz), ſwoje mjeno.

postake, a płowate młyny rune stajene. Wschě druhe wěży masch do hibitych wsacz. 49 (§ 61) Sastupliwe su wěży, kotrež, su-li pschedmjet někajkeho prawowsta, móža so pșches wěży teje sameje rodźiny podobacź. Prawilnje skuscheju do tych wschitke wěży, kotrež so w torhu (wikowanju) po měrje, liczbje abo wasy (wichcże) postajuja. 50. (§ 64) Wjazore leżomnosce, kotrež su na jene kolium gruntskich knihow sapisane, wobhladuja so jako jena (shromadna) wěż. 51. (§. 65) Jako „pschiżkuschki" jeneje wěży wobhladuja so te wěży, kotrež su, njebywajcy jeje sestawki, k trajazemu trjebanju pschi njej postajene a pak cźělnje s njej sjednocźene, pak do pomèry, k tajkemu trjebanju nusnej, pschinjesene. 52. (§ 66) Prawne roskasanja nad někajkej wěsu wupschěsćeraju so bjese wscheje pschekažki na jeje pschiżkuschki, haj hdyż tež su poslednische po roskasanju k prěnjschej pschischke. 53. (§ 67) Pschiżkuschk shubi tule swoju bywnosć, hdyż bu swjasł abo pomèra, kiż tule bywnosć sakoži, tak sběhnjena, so je jeje postajenje k trajazemu trjebanju pschi tej wěży pschestako. 54. (§ 68) Ssu-li tu hewak shromadne pschedkožki, kotrež bywnosć pschiżkuschka sakožuja, dha maju so wosebje pola leżomnosce naprawy, na njej so namakaze, pola hata ryby w nim, pola domskej khěże dwór, wokenzy, dwójne wokna, khachle a wschón woheń-haschazy naporjadk jako pschiżkuscheńki wobhladacź. To same płaczi wo liscźinach, ryżach a khartach, so poczahowazych na njehibitu wěż.

Ze Serbow.

S Pschiwcźiz. Njedźelu 2. haperleje, popołdnju w schtwórtej hodźinje wudyri w starych domskich tudomneho żiwnosćerja Jakuba Kalicha woheń, wot kotrehoż bu tuto twarjenje se satwarjenej krumjazej hródźu, pódlanska brózeń, kaž tež nowe domske do procha a popjeła pschewobroczene. Tute twarjenja njeběchu wot wobsedźerja wobydlene, ale wot dźěłacźerja Jana Micźki, kiż běsche njedźelu w knjezej palenzpalerni na dźěle. Tež Micźkowa mandźelska njeběsche pschi wudyrjenju wóhnja doma. Micźzy je so s wjetscha wschitko spaliko. Kak je woheń wuschoł, njeje nam znate.

S Budyschina. Na tudomnym krajnostawskim seminaru su słědowazy seminaristojo kandidatske pruhowanje khwalobnje wobstali: 1) O. T. Scheibner s Budyschina, 2) F. G. Männchen s Biskopiz, 3) Jan August Pelz (Sserb) sc Sdźerje pola Wjeleczina, 4) Khrystian Ernst Nächstar (Ss.) s Maleschez, 5) A. B. Netsch s Ober-Cunnersdorfa pola Lubija, 6) C. E. Garten s Bömisch-Bollunga pola Połcźnizy, 7) Jan Bohuwěr Guda (Ss.) s Komora pola Rakez, 8) F. B. Heßa s Trjechowow pola Biskopiz, 9) C. A. Lehmann s Delneje Jasońzy, 10) K. A. Deutscher s Horneje Jasonizy, 11) Pětr Pawoł Frank s Lubija, 12) C. E. Schönfelder s Oberkunnersdorfa, 13) H. C. E. Schneckenberg s Budyschina, 14) Jan Korla Bernhard (Ss.) s Wětrowa pola Njeßwacźidła, 15) August Louis Bätka (Ss.) s Budyschina, 16) Handrij Schała (Ss.) s Minakała a 17) A. C. Lehmann s Friedersdorfa pola Żitawy; wscho do hromady 11 Němzow a 6 Sserbow.

To same pruhowanje je wóndanjo na seminaru w Bjedrichowym měsce w Draždźanach nasch serbski krajan Jan Palman s Bjedruska khwalobnje wobstał a pschińdże pjecza sa pomozneho wucźerja do syrocźazeje chěże w Pirnje.

S Delneje Horki. (Porjedźenje s cź. 13). — Na město nascheho dotalneho wucźerja njepschińdże k. Schimank s Pźowjow, kaž bě tydźenja w S. Nowinach powjedane, ale budże wone wjele wjazy s k. Schusterom jun. s Klukscha wobsadźene.

S Budyschina. S Lipska nam pisaja, so je tam wóndanjo dotalny student k. Jurij Jakub s Budyschina pruhowanje pro venia concionandi khwalobnje wobstał.

Z Budyschina. Kaž druhe lěta tak poda so tež lětsa nasch wysokodostojny k. farar Kucźank prěnju njedźelu posta do Dreždźan a mějesche w dwórskej cyrkwi serbske prědowanje, kotrež bě jara wopytane. Tež serbskich spowjednych ludźi bě wjele. Dny, na kotrychž so w Dreždźanach serbscy prěduje, su tele: prěnja njedźela posta, njedźela psched swjatkami, njedźela psched s. Michałom a prěnja njedźela adventa. Jako serbski spowjednik je w Dreždźanach nasch serbski spisowar knjez Jakub Buk, kapłan pschi dwórskej cyrkwi a direktor progymnasia.

Ze Zdźerje. Dokelž je radworski k. kapłan Ducźman, kiż w tudomnej khapałcy Boże służby wobstara, na někotre měsacy do Wotrowa jako administrator woteschoł, je hnadny k. biskop nětko nakhwilnje k. schulskeho direktora Schoktu w Budyschinje k temu postajił, zo by knam kóżdy měsac pschikhadźał.

S Budyschina. W Tyrnawje we Wuherskej wumrje 17. měrza serbski mišionar-jezuita P. Jakub Bryl (Brühl), něhdy kapłan w Radworju. Wón bě so 26. měrza 1811 w Hrubjelcźizach narodźił na żiwnosći swojeho nana, kotruż nětko hischcże jeho najstarschi bratr wobsedźi. Dokelž běsche sebi krucze wotmysłił, zo chce duchowny bycź, poda so najprjedy na gymnasium w Budyschinje. Hdyż bě tudy wjacy lět był, bu do serbskeho seminara w Prazy pschijaty a pokracźowasche a dokonja tam swoje studije. Duchownsku swjecźiznu dosta wón 3. decembra 1838 a bu za kapłana do Radworja pósłany. Tudy mějesche wón wschitku khwalbu a je we wosadze hischcże w dobrym wopomnjeczu. Tež we wschěch druhich naschich wosadach jeho znajachu a znaja, dokelž njeboh k. Bryl jako radworski kapłan serbskemu processionej w Rumburku serbski prědowasche a jón spowjedasche. Hižom jako student běsche wón żadosć měł do jezuitow hicź a bjez nimi za Bożu cyrkej skutkowacź; tale żadosć bu w lěcze 1846 dopjelnjena. Wón dósta żadane dowolenje ze swojeje diöcesy a bu do jezuitskeho konventa w Gratzu w Styrskej (Steiermark) pschijaty 7. meje 1846, kaž nam wucźah z jesuitskeho kataloga wupokazuje. Dwě lěcze na to bu wot rakuskeje provincy do Lyonsa we Francowskej tamnischej jezuitskej provincy pschidźělany. Hdyż bě francowsku ryeż derje nawuknył, bu 1848 jako missionar

do Algirskeje w Africy a to do krajiny Oran póstany. Tu dźěkasche wón jako měschnik bjez francowskim wójskom a Algirczanami. Wokrjes jeho duchownoneje dźěkawoscze běsche jara wulki a je wón wosebje w czasu straschneho mora (cholery) tam wjele człowjekow psched smjercżu wobstarał a na wschelakich městach daloko wot so zdalenych boże służby wob dźeń dźerżał, dokelż tehdom pobrachowasche tam na missionarach. W Africy je njeboh missionar hižom počzał czeżey khorowacz a czerpjesche wot teho czasa wosebje na nohu. Hdyż bě tudy něhdże 10 lět zbožownje skutkował, bu do połnócneje Ameriki pschesadżeny a je tam jendżelsku rycz nawuknywschi we wschelakich městach jako duchowny pobył a we schpitalach jako spowjednik postajeny był; tak we New-Yorku, New-Orleansu a t. d. Po wudyrjenju hischcze trajaceje amerikanskeje wójny běsche wón dlěschi czas pólny kapłan we wójsku unionistow. Dokelż pak khoroscze dla wjacy wschu służbu wobstarać njemożesche, požadachu jeho 1863 předkstejiczerjo do Europy, zo by so tudy wustrowił. Tak wopyta wón zaſy swój wótcny kraj a swojich Serbow, z kotrychż bě wuschoł, a bu wschudżom jara witany. Z Budyschina poda so do Wina, z wotkelż jeho provincial na jene kubło pola Presburka k wustrowjenju póstka. Tola njebě wón dołho tam, ale bu zaſy do Khrowatskeje a Skawonskeje powołany. Wot tam pschińdże wón wloni pschez Win do Krupki na někotry czas a je tam posleni krócz Serbam derje poskużił, zo jim pschi processionje w septembru předowasche a jich spowjedasche. W oktobru wotjědże wón zaſy do Tyrnawy do slowakskeje krajiny, zo by tam, dali jemu Bóh zaſy kruczischu strowoscz, dale k zbożu duschow dźěkał. Tola Bóh bě hinak wobzankył. Z Tyrnawy je njeboh k. Bryl posleni krócz pisał a tam też posleni list z Hrubjelczic a z Budyschina dostał. Kath. P.

S Budyschinje. S Draždżanpišaja K. Poßłej: Tudy wumrje 19. měrza po krótkej khoroscżi jedyn se ßerbskich krajanow, k. Jakub Lehmann (Wiczeżk), jara cześcżeny wucżeŕ pschi draždżanskej druhej katholskej schuli. Wón bě rodżeny ſ Ralbiz a je wjazy lět w Budyschinje a w Prasy studował. Jeho pohrjeb, kiż ßo 22. měrza mějesche, je pjecża jara ßwjedżeństi był.

Pschispomnjenje redaktora. Nekotryżkuliż ſtarschi kommilito budyskeho gymnasija ßo wěscze na njebo k. Wiczeżka derje dopomni, hdyż na to spomnimy, so bě wón jako gymnasiast ßwojeho towarscha Warnacża ſ Kulowa (nětko arzyměschnika w Pruskej) se straha satepjenja wumóhł a sa to wot k. rektarja Siebelisa psched schromadżenymi klaßami ſjawne pokhwalenje a rjany czaßnik dosta.

Hdyż runje wo morwych ryczimy, dha dowolamy ßebi, też na to spomnicz, so je Serb, prjedawschim ßerbskim studentam a gymnasiastam derje znaty, mjenujzy něhduschi wobßedżer winizy, k. Jan Krawz, 26. měrza wumrjeł. Wón bě napoßledku korczmař-najeńk na Haschiz haßy w Budyschinje.

S Tuczin. Tudy je 1. haperleje wjeczor něchtón, każ ßo ſda, pola kubleŕki wudowy Henſelki woheń ſakożicz pytał. Jako mjenujzy w spomnjenym czaßu kubleŕ K. Rjeczka pſches Henſelez ſahrodu dźěſche, dohlada ßo wón, ſo ßo ſady ſ domſkich a to ſ jenej dźěrn won pali, kotraż bě hewak ſe ßłomu a ſtarymi lapami ſatykana. Wón hnydom haru czinjesche a radźi ßo jemu ſ někotrymi druhimi, woheń ſe ßněhom ſahaßnycz.

S Deberz. W nozy wot 3. k 4. haperleje je jedyn ſłóßnik ſpytał, ſ dwěmaj, ſ dźěła wobſtejazymaj żwakomaj, w kotrymajż je ſażehleny hrib był, w brózni tudomneho kubleŕja Handrija Kubaſcha woheń ſakożicz. Jedyn żwak bu rano na hunje, druhi pak pod ßłomjanej tſěchu namakany.

Nawěštnik.

Łojenje rybow a rakow w brěſowſkej rěczży (wot delneho młyna hacz k jenkeczanſkim mjeſam) ßo ſ tuthym krucze ſakaſuje a budże kóżdy pſcheſtupjeŕ, bjes pohladanja na parſchonu, ßudniſkej wyſchnoſczi k pokhoſtanju woſjewjeny.

Kóżdy, kiż rybý- abo rakiłojerjow, w ſpomnjenej rěczży żaneho prawa njemějazych, wudawarni Serbſkich Nowinow tak dopokaże, ſo może ßo pſchecziwo nim ſakroczicz, doſtanje tam 2 tl. myta abo też wjazy.

Najeńk.

Ssuche droždże

ma wſchědnje czerſtwe na pſchedań

Carl Noack

na ſwonknej lawſkej haßy.

Dźělbu

kandiſoweho ſyropa

punt po **15 np.**

woßebneje dobroſcze, doſta a jón jako jara tuni porucża

Carl Noack

na ſwonknej lawſkej haßy.

Wubjernu pſcheńczu muku,

najlěpſchu ßuchu tworu,

hachtl (měrza) po 11 nßl.,

porucża **Carl Noack**

na ſwonknej lawſkej haßy.

Hólczez, kotryż chze ſchewſtwo nawuknycz, może město doſtacz pola ſchewſkeho miſchtra Erzgräbera pſched ſchulerſkimi wrotami.

Indiſki měd

porucża **A. Stoſch.**

Ssuche droždże

ſnateje dobroſcze pſchedawa **A. Stoſch.**

Ssuche droždże

wſchědnje czerſtwe porucża k prjódkſtejazym jutram w dobrej tworje **J. G. F. Rieckſch.**

†

Wopomnik

na row ſwěrneho mandźelſkeho, nana a bratra, njebo **Handrija Paula** we Koperzach; wumrje 18. měrza 1865.

Ach! dha bu nětko dokonjany,
Tón běh Waſcheho žiwjenja;
Nětk ſe ſrudobu pſchewodźamy,
Tu Waſche cźěło do rowa;
Jako po krótkej khoroſczi
Waſch duch ſ toh' cźěła wuſtupi.

Hdyž runje hižom dołhe lěta,
Waß khoroſcze tu tyſchachu;
So wjeßekoſcze teho ſwěta,
Wam ženje lube njeběchu:
— Dha tola khoroſcź poßlenja
— Waß njeje dołho cźiſchcźaka.

Hlaj, hiſchcze wcźera pſched tydźenjom
Wy ſtrowy ke mſchi khwataſchcze,
Naſajtra pak pod žałoſczenjom
Wy jara nahlě ſ khoriſchcze,
Hacž ſkónczńje ſ Bożej pomozu
Wam khwilku trochu lěpje bu.

Pjatk pokutny pak ſaßo ſ nowoh'
Sso Waſcha khoroſcź ſapocźa,
Haj, wono njetrajeſche dołho,
Dha ßmertny ſtyſk ßo pſchibliža,
Wy ſ wutrobu ßej žadaſchcze,
Doſtacź Boże wotkaſanje.

Na tajke waſchnje poßylnjeny,
Wy na Waſchn ßmjercź cźakaſchcze,
Haj, Wy běſchcze tak wokſchewjeny,
So ßwojej ruzy ſcyſtnjacze,
A dźeſchcze; „Knjeże, duſchu wſtni
Tam horje k wěcźnej ſbóžnoſcźi."

A hlaj! nětk běſchcze Wy na rejźi,
A na pucźu do wěcźnoſcze;
— Hdyž jedyn dźeń ſcze poleżeli,
Dha hnydom cźiſche wußnuſchcze —
Hdyž ßydom a pjecź dźeßacź lět
Scze wobdźěkali tutón ßwět.

Dha wotpocźujcze nětko rjenje
Naſch nano, bratſe, mandźelſki,
My nochzemy Waß ſabyć ženje,
Hacź naß Bóh ſaßo ſjenocźi;
Haj, njech kónz Waſchoh' žiwjenja
Naß móznje na ßmjercź dopomnja.

Haj, dopomnicź ßo huſto chzemy
Na ßmercź; pſchetož my njewěmy,
Hdyž runje wjecźor lehnycź dźemy,
Hacź rano ſtawacź budźemy:
Haj, huſto doſcź je k ßkyſchenju,
— So ludźo nahle wumru tu. —

Hdyž pak naſch cźaß tu kónzej khwata,
Tón jandźel ßmjercze pſchikhadźa,
Hdyž budze nam tu ſtrowoſcź wſata,
Pót ſymny ſtupa wot cźěła,
Hdyž ſ nami wſchitko kónzej dźe,
Nam twoja hnada woſtanje.

Ta ßama pſchewodźa naß rjenje,
Hdyž naß tu wſchitko wopuſchcźi,
Haj, wona dowjedźe naß derje
Do raja wěcźnej ſbóžnoſcze;
Hdźež žana hórka khoroſcź njej,
Hdźež ſ duſchu wěcźnje derje ſtej.

Srudźeni ſawoſtajeni.

Barlinſki kommißionſki ſkład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyſchinje** na **mjaßowym torhoſchcźu**

porucźa k prjódkſtejazemu nalěcźu a lěcźu **ßwój bohaty wubjerk** hotoweje

mužſkeje a hólcźazeje draſty

po ſprawnych a tunich płacźiſnach.

NB. Skaſanja a façonſke dźěła ßo pſchezo horjebjeru a khětſje wobſtaraja a ßo ſa dobre a trajaze **barlinſke dźěło** ſtajnje rukuje.

Mój magazin

hotoweje **mužazeje draſty** a druhich k mužazemu draſcźenju ßłuſchazych wězow ſ tutym najpodwolniſcho porucźejo, dowolam ßebi ſ dobom na mój derje ſrjadowany ſkład tukrajnych, franzowſkich a jendźelſkich ßuknow, źidźeniſchczow a bawmjeniſchczow woßebje kedźbliwe cźinicź.

Justus Gotthold Bock,
krawſki miſchtr na bohatej haßy.

NB. Dźělbu hotoweje **mužſkeje draſty** pſchedawam, ßo bych ſ njej wurumował, po tej płacźiſnje, kotruž mje ßamßneho khoſchtuje.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Wosjewjenje.

S tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym wot dzenßnischeho dnja pschedawanje

prima peruskeho guano
a ff. studzenych henfeldskich koscinow (Knochenmehl)

knjesomaj

inspektorej **Heinrichej Meiselej** w Budyschinje, a
Robertej Rowlandej w Lubiju,

do kommißije pschepodał a mataj pomjenowanaj knjesaj sa mnje skład.

Na horejsche wosjewjenje dziwajo, dowolujemoj ßebi, knjesow ratarjow wo to proßycz, so bychu pola najkupowali, a sawěsczamoj, so mój, pod rukowanjom po analysach knjesa prof. Dr. **Jul. Lehmanna** w Pomorezach, sa dobroscz tuteju hnójneju ßrědkow sastupujemoj a so móžemoj najtunischu płaczisnu postajicz.

Heinrich Meisel w Budyschinje,
Robert Rowland w Lubiju.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K prjódkstejazemu nalětnemu a lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobrocziwje na to kedzbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wot dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischimi płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

Wosjewjenje.

Wjele ras je ßo hižom wot wobßedźerjow wjetschich kubłow s wobžarowanjom wuprajiło, so je na lětnych dwanaczich skótnych wikach w Njeßwaczidle mało składnoscze abo so tu s zyła žana składnoscz njeje, něschto rjane bjes czehnitymi wołami a bykami kupicz móz, tak bohacze hacz ßu hewak tudomne skótne wiki s kruwami a ßwinjemi wobstarane.

Duž wobroczamy ßo s tutym na wjetschu publiku s tej podwolnej próstwu, na tudomne skótne wiki, kotrychž ma ßo jedyn kóždu prěnju ßrjedu kóždeho měßaza, czehnite woły a byki tež prawje bohacze pschihnacz, abo tola požadanja a dobrosdacza ßem k nawjedzenju dacz, hacz by ßnadž wužitnischo było, jenož někotre skotowiczne dny w lětu postajicz, hdźež by ßo kupowanje a pschedawanje, woßebje tajkeho skotu, w doßahazej měrje wotczakowacz hodźiło.

Dźakomnje budźe kmane, na to dźiwaze namjety horje bracz

W Njeßwaczidle, w měrzu 1865.

tudomna gmejnska rada.

Murjerjo, dźěłaczerjo, kamjenjerubarjo a kamjenjełamarjo móža we wulkej liczbje hnydom pola mje do dźěła stupicz, a dostanu zyłe lěcze, haj, jeli wjedro někak pschiswoli, tež psches zyłu symu, trajaze a dobru sdu wunoschaze dźěło.

P. Wendler,
murjerski mischtr w Budyschinje.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

ſ Wrótßławja, kiż jenoż pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cžinjeny brostſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móż pſchi kaſchelu, dybawoſcži, ſažwanju, bróſtowym cžerpjenju, ſchijowej wobcžežnoſcži a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schĕrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wöſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Syrop

punt po 12 np.

pſchi kupjenju 10 puntow hiſchcze tuniſcho, porucža

J. G. Klingst Nachfolger
na bohatej haßy 80/24.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkſacž.

Cžeſcženym a lubym Sserbam poručam najpodwolniſcho ßwój ſkład cžaßnikow wſchitkich družinow. Wſchitke porjedźenja ßo najwĕſcžiſcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płacžiſny.

Też pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryčže tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Prožza a Schneider,** cžaßnikarjej
na bohatej haßy w Liebuſchiz domje.

Woſſewjenje.

Podpißany dowola ßebi ſ tutym wſchitkim wotebjerarjam w bliſkoſcži a dalokoſcži najpodwolniſcho k nawjedźenju dacž, ſo ßu w jeho kalkowych podkopkach w Niſkej a Kunnersdorfje pjezy ſaßo w połnym dźĕle, a proßy wſchitkich ſtarych kaž też nowych kupowarjow wo cžaſtokróčne kupowanje. — Sa dobru tworu a ſprawne poßłuženje ßo rukuje.

W Niſkej a Kunnersdorfje, 25. měrza 1865.

H. W. Siebörger.

W **Maleſchezach** je jena ſahrodniſka žiwnoſcž na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicž pola **J. Fryčže** tam.

Pſcheńcžnu parnu muku

ſnateje wubjerneje dobroſcže, kaž też zokory a wſchitke druhe korjeńſke a materialne twory porucža k prjódkſtejazym jutram po najtuniſchej płacžiſnje.

David Berger.

Zyhlowe fóry.

30 hacž 40,000 murjerſkich zyhlow je ſ Makeho Budyſchinka na ryčžerkubło Mały Žiczeńk ſwoſhcž. Cži, kotſiž chzedźa takſe woženje na ßo wſacž, njech to podpißanemu woſſewja.

P. Wendler, murjerſki miſchtr.

Moſcheń ſ nĕſchto pjenjeſami bu 24. měrza na Trupjan puczu pola knježich hromadow namakana a może ßo ßaßo doſtacž pola **Michała Hawſchtynka** w **Rakezach.**

Mjeſchiſka **mißionſka hodźina** budże cžichi pjatk popołnuju pola rychtarja Holbera w Mjeſchizach wotdźerżana. Wſchitzy pſchecželjo mißionſtwa ßu lubje proſcheni, ßo tam w poſtajenym cžaßu nutsnamakacž.

Ssuche droždże

cžerſtwe a najlĕpſcheje dobroſcže ma k ßwjatym dnjam ſtajnje na pſchedań

P. Mickel w Ketlizach.

Lanowolijowy firniß, kiž rucže ſkhnje, punt po 52 np., porucža

P. Mickel w Ketlizach.

Dźiwoczanſke ßerbſke ev. lutherſke mißionſke towarſtwo ſmĕje jutſje (njedźelu) popołnuju w 3 hodźinach ſhromadźiznu.

Pětr Młónk.

Jena ſahrodniſka zimnoſcž, liž je renty ßwobodna a ma 43 jutrow (morgenow) leżomnoſcžow je na pſchedań. Hdże? to je ſhonicž we wudawarni Serb. Nowinow.

Jedyn młyn na rĕžy, hdžež je ſtajnje wody doſcž, a w kotrymž je pſchezo wjele mlĕcža, je nĕhdże ſ 10 kórzami leżomnoſcžow na pſchedań. Hdże? to je ſhonicž we wud. S. Now.

Dobrowolna subhastacia.

Na namjet herbow sahrodnika **Jana Symana** w **Hućinje** budże so sahrodnišća, jemu pśejdy śkuschaza, žiwnosćz cžo. $^{49}/_{18}$ a pólna parzella cžo. 340^{b} hućinjanskich gruntskich knihi, kaž su tele leżomnosćze na fol. 26 a 27 hućinjanskich gruntskich a hypothekskich knihi sapisane, tola bjes inventara a bjes starych žnjow

12. haperleje 1865

dobrowolnje na *žiwnosćzi Symanej w Hućinje na pschedawanje pschedawacz.*

Naspomnjene leżomnosćze wopschijeja 5 akrow 92 kwadratnych prutow areala a je jim 96,$_{08}$ dawkskich jenosćzow napokoženych. Wone su bjes dźiwanja na dawki na 1728 tl. wot wjeśnych grychtow taxirowane.

Na kupjenje smyśleni so prosch, so na pomjenowanym dnju dopołnja w 10 hodźinach w *spomnjenej Symanez žiwnosćzi w Hućinje* sejcz, swoju płaćenjokmanosćz dopokasacz, swoje sadźenja sćinicz a dalscheho wotćakacz.

Pschedawanske wumjenjenja su na hrodże w Budyschinje a w hosćenzu w Hućinje s patenta, tam wupojśnjeneho, nawjedźicz.

Syrop

punt po **12** np. pschedawa **August Pötschka** na bohatej haśy.

Jedyn tśilětny kóń, kobła, na módrschumel a bjes bracha, je se swobodneje ruki na pschedań, dokelž je wysche. Hdże? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Cżesćenym knježim a kublerjam w Pomorezach a wokolnosćzi dowolam sebi, najpodwolnischo wosjewicz, so sym

kamjentowuhlowy a kalkowy skład

swudowjeneje knjeni Lorenzowcje wotnajał a swój skład kamjenteho wuhla a kalka po wschelakich płaćišnach s tutym najnaležnischo poruczam.

W Pomerezach, 1. haperleje 1865. **Julius Abt.**

Jena hródźna dźowka móże hnydom na rycerkuble Pomorezach do skužby stupicz.

---

100 korzow

rźanych wotrubow a dźelba pizoweje muki (Futtermehl) ma na pschedań na rózowej haśy **A. Ziller,**

khlébowy piekař.

Wosjewjenje.

Wschitkim tym, kiž pola mje dźełacz dawaja abo kupuja, najpodwolnischo wosjewjuju, so sym swoje khlamy wot swonkneje lawskeje haśy na kamjentu haśu cžo. 593 pschepołożił a so ja moje rjemjeśko kaž pjedy we wschěch wotdźelenjach dale cžerju. Ja proschu teho dla wschitkich wo dalische dobroćiwe dowěrjenje.

Wilhelm Schmautz, śedkarski mischtr.

Tsećzi dźeń jutrow 18. haperleje t. l., budże so nasche stare schulske twarjenje na pscheśadźowanje pschedawacz. Wumjenjenja budże w termiji wosjewjene.

Delny Wujesd 5. haperleje 1865.

F. W. Dannenberg,
G. Grohmann,
twarskaj deputirtaj.

Sa jene tudomne **materialtworowe khlamy** so jedyn sym sprawnych starschich na Jana jako wucżomnik pyta. Wón dyrbi serbskeje ryce mózny bycz. Adreśy pod pismikom „**B**“ njech so we wudawarni Serb. Nowinow wotedadża.

Wschitkim tym, kiž pola mje piwo bjeru, ja najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ja na śledowazych dnjach *młode piwo* pjelnju, jako sobotu 8., póndźelu 10. a wutoru 11. haperleje a to kóždy ras rano wot 6 hodźinow.

A. Rosel,
piwarz-wobsedźeŕ we Wujeżku.

Jedyn wucżomnik

móże pola podpisaneho do wucżby stupicz.

W. Hübner jun. na schulskich hrjebjach.

„Doctis doctus.

Ne inveniamur veritatis destructores aut qui juxta angustam viam ambulent, proponendum esse fas puto, ut philologorum, orientalium linguarum gnarorum, societas adeatur ejusque sententia audiatur de loco **2 Mose 20, 8** sive de praecepto divino tertio cf. Math **5, 18** et *1 Corinth 7, 19 Passah quidem originem ducit a Judaeis,* Sabbath autem ante Abrahamum sanctus fuit et benedictus.“

Łužičan čo. 4 je wušoł.

Dźak.

Lubej *kumschiskej gmejnje* praju sa tón, mi pschipóśłany wopor *kschesćzijanskeje brtaskeje* lubosćze swój najwutrobnischi dźak.

Bóh luby Knjes chzyk kóždeho sa tajke wopokastwo lubosćze bohacze žohnowacz a wschitkich pschede wschitkim njesbožom hnadnje swarnowacz.

W Wósporku 4. haperleje 1865.

Michał Schwarza, tkalz.

Lubym přećelam a znatym z tutym najpodwolnišo k nawjedźenju dawamoj, zo je namaj Bóh luby knjez zańdźenu njedźelu 2. haperleje popołdnju w 2 hodźinomaj stroweho a čerstweho synka wobradźił.

W Budyšinje a na Židowje, 6. haperleje 1865.

Knihikupc **J. E. Smoleŕ**
a **mandźelska.**

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciše **L. A. Donnerhaka** w Budyšinje.

Čisło 15. ~ 15. haperleje. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Krajne prawo se sakonika. — Ze Serbow: S Hermanez. S Hajniz. S Budyschina. Se Židowa. S Deberz. Se Spytez. — Hans Depla a Mots Tunka.— Nawěštnik.

Swětne podawki.

Ważnische telegrafiske depesche.

London, 9. haperleje. S Newyorka pišaja wot 30. měrza: Pola Petersburga je so 25. měrza krute wojowanje mělo. General Lee, kotryž unionistow nadpadže, wopřědka dobywasche, bu pak potom wotražený. Schkodowanje je na woběmaj stronomaj wulke. Unionski general Sherman je so s generalom Shofieldom sjenocził. Jeju wójsko steji pola Goldsboro, kotrež město wonaj wobšadžene dźeržitaj. — Bawma **46.**

London, 11. haperleje. S Newyorka pišaja wot 1. haperleje: Pokračowanje zyleho wójska unionskeho generala Granta sapočza so 29. měrza. Infanteria dźěsche na Hatchers River. Unionski general Sherman se swojeje strony do přědka dźěsche, so by połodnischu želesnizu wobšadźił. Unionski general Sheridan pjecza na Lynchburg cjehnje. (Duž so unionistojo se wschěch stronow k Richmondej cjischcza). Marschirowanje na tu stronu k městu Mobile je so 18. měrza sapočało. — Bawma **46.**

Barlin, 11. haperleje. Paduch, kotryž je 40,000 tl. starych žołtych 50tolerskich banknotow kranył, je wušlědženy. Je to jedyn słužobnik na kralowskim banku, s mjenom Stuart. Jeho hospoša bě tajke banknoty pola pjenježnikow pscheměnicz pytała a to bě bórsy k wušlědženju paducha wjedło.

Budyschin, 12. haperleje. Tudomne hamtske hetmanstwo knježim a gmejnam spěschne porjedženje mostow, pschetokow a puczow, wot wulkich wodow wobschkodženych, pschikasuje. — Schěrachowski hamt jutrowne tšělenje pschi schtrafje sakasuje.

Barlin, 13. haperleje. Ministerstwo žada sa wójnske łódje a pschistawy wscho do hromady něschto psches 34 millionow toler. Sa to ma so natwaricz 10 fregattow, se želesom wobbitych, 10 tajkich batterijow, 8 korvettow a t. d. To by so wscho sa 12 lět natwaricz mělo.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:
8. haperleje 1865.

Dowoz: 5,749 kórcow.	Płaćizna w přerěčzku na wikach, wyšša. tl.	ngl.	np.	nižša. tl.	ngl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	ngl.	np.	najniž tl.	ngl.	np.
Pschenża	4	27	5	4	15	—	5	5	—	5	2	5
Rožka	3	5	—	3	—	—	3	5	—	3	2	5
Jeczmjeń	2	17	5	2	15	—	2	20	—	2	15	—
Wowš	1	27	5	1	22	5	2	1	—	1	27	5
Hróch	4	28	—	4	18	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	12	5	1	7	5	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Djeczel cjerwjeny, korz 44 tl., maska 21—23 ngl., — běły, maska 17 ngl. — Běrny, korz 1 tl. hacz 1 tl. 5 ngl.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipsku, 12. haperleje, 1 Louisd'or 5 toler 17 ngl. 5 np. 1 połnowažazy cjerwjeny złoty abo dukat 3 tol. 5 ngl. 5 np.; winske bankowki 92¾.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

13 tl. 7½ ngl. a 13 tl. — ngl.

pschenża 45—60 tl., rožka 35—36 tl.,

(to je: sa 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. — ngl.

(Czischczeny, kaž so w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drožschi.)

Sakska. Wot budyskeho wokrjeßneho ßudnistwa bu 4. haperleje mlynski Erlebach s Krausebaude w Czechach k dßeßaczmeßaczнej dßełaczerni wotßudżeny, dokelż bě w Nadżanezach wschelake smachi, mlynskemu Pjetraschej ßłuschaze, kranyk. — W Oelsnitzu (w Voigtlandże) wotpali ßo 3. haperleje rano 10 brózńjow, 1 kólnja a 2 domskej. — W Mittelherwigsdorfje ßu ßo 6. haperleje wjeczor sahrodnika J. G. Sperlinga domske s hródżu wotpalike. — Na twarjenju sa draždżanski spěwanski ßwjedżeń poczina ßo hižom twaricz. Tuto twarjenje budże tak wulke, so polschtwórta kórza leżomnoscze pschikryje a smeje sa 28,000 czlowjekow mesta. Wone smeje 12 wežow (tórmow) a budże w nim 10 korczmarstwow, hdżež budże ßo piwo a wino, kaž tež jedż dostacz móz. Tute korczmarstwa ßu ßebi sa tutón ßwjedżeń nehdże 100,000 nowych piwowych schkleńczow skasake. — Wot budyskeho wokrjeßneho ßuda bu 7. haperleje ßłużobna dżowka Marja Schmeißerez s Deberz k pjeczlětnej khostarni wotßudżena, dokelż běsche ßwoje, w meßazu novembru sańdżeneho lěta w Skaskowje porodżene dżěczo bórsy po jeho narodżenju skónzowaka. Wona to se wschej mozu prějesche, ale ßo pschi tym tak w ryczach saschmata, so ju sa winowatu spósnachu. — W Kumwakdże chżysche 7. haperleje psched wjeczorom w 7 hodżinach 10lětna dżowka mlynka E. G. Israela s rěczki, w kotrejż běsche tehdy wjele wody, jenu dónczku wuczahnycz, bu pak pschi tym wot wody ßobu hrabnjena, tak so ßo bórsy podnuri. Hakle nasajtra rano jeje morwe czělko namakachu. — W Żitawje ßedżesche wóndanjo w jenym starym domje jena żónska w prěnim poskhodże pschi ßwojim dżele, jako na jene dobo někajke knykotanje a rjapotanje saßłyscha. Wot teho do stracha stajena, skoczi wona khětsje rucze do pódlanskeje komory, hdżež ßwoje dżěczo s kolebki hrabny a s nim se jstwy czekny, bjes tym so ßo zyka stwa pomaku saßypny. W tym ßamym wokomiknjenju běsche jena delka bydlaza żona se ßwojeje stwy won wustupiła a buschtaj tak wobej żónskej na spodżiwne waschnje psches Boże wjedżenje psched strachom, haj ßnadż psched ßmjerczu swarnowanej. — W Draždżanach běsche ßebi wóndanjo jedyn rekrut wuproßył, so by ßměł do draždżanskeho stareho mesta hicz. To bu jemu wotpuschczene, ale dokelż je waschnje, so tajkim rekrutam, kotsiż ßu hakle někotre dny w Draždżanach, pschi jich prěnich wukhodach jeneho starscheho wojaka ßobu dadża, dha sta ßo to tež w tutym padże. Jako pak wobaj na wulki, psches rěku Łobjo wjedżazy mósť pschińdżeschtaj, sahna ßo tóu rekrut na jene dobo a skoczi psches wobłożenje do rěki dele. To sta ßo tak khětsje, so jeho towarsch niczo psche to czinicz njemóżesche. Tón rekrut ßo psched jeho wocżomaj podnuri. — Jeho majestosczkral Jan je na namjet żitawskeje pschekupskeje komory k dopjelnjenju budyskeho pschekupskeho ßuda pschekupza Rudolfa Reinhardta jako woprawdżiteho ßudnika a pschekupza Augusta Königa (firma: Libuschiz wudowa) sa jeho namestnika pomjenowak. — W Sprembergu pola Nowosalza padże 7. haperleje psched wjeczorom 13lětny Winklerez hólczez do wulkich wodow reki Sprewje. Jako běchu jeho wodowe żokmy nehdże 5 minutow daloko ßobu wsake, bu wón wot tkalza E. Thomaßa hischcze żiwy s wody wuczehnjeny. — W Draždżanach běsche wóndanjo jedyn 6lětny hólz pola dweju druheju dżěsczow wot 2 abo 6 lět w schtwórtym poskhodże jeneho domu na wopytanju a njebě żadyn wotrosczeny czlowjek pschi tutych dżěsczach. Na jene dobo spomnjenemu hólzej do myßlow pschińdże, so chze domoj hicz, ale dokelż běchu durje pschedsale sanknjene, dha wón won njemóżesche. Duż rjekny wón: „To je mi wscho jene, dha skoczu ja s woknom won.“ Wón tež khětse rucze na jedyn stólz stupi a wo prawdże s woknom won skoczi. Hacz runje w dworje na hromadu pěska padże, dha bě, kaž móże ßebi kóżdy myßlicz, tola bórsy morwy. — W Bornje je ßo 9. haperleje 17 brózńjow wotpaliło a wo wßy St. Michaelis bu 8. haperleje rano w 3 hodżinach Rychtarjez burske kubło se wschěm mobiliarom, s brózńju a hródżemi do procha a popjeła pschewobroczene. Woheń tak ßylnje wokoło ßo hrabasche, so ßo tež 4 konje a 3 woły spalichu. Schkoda je czim wjetscha, dokelż wobßedżer sawěscził njebě.

Schtoż lětusche nalětne wulke wody nastupa, dha běsche wjazy stracha psched nimi, hacz je potom trjeba było. Dokelż mjenujzy s wjetscha se ßłónzom tajesche, dha woda, hacz runje hłuboki ßněh leżesche a semja hischcze samjersnjena běsche, tak rucze njepschibjerasche, kaž budżische ßo to stako, hdy by s deschczom tako. Tola běsche powodżenje pschi wschěm tym hischcze wulke dosczi, njeje pak nihdże żaneje wulkeje schkody naczinikło. W Budyschinje mějachmy schtwórtk tydżenja w nozy najwjetschu wodu a je Sprewja nětko saßo na normalnu měru spanyła. Wobßedżerjo łukow, pschi Sprewi leżazych, ßu spokojni, so je junu saßo powodżenje na tute łuki pschischło, pschetoż psches to ßu knoty s nich wotbyli a pohnojenje na nje dostali; schtoż ßo jim hižom někotre lěta stako njeje. — Tam a ßem ßu wulke wody pschezo něschto schkody naczinike. Tak ßu na puczu bjes Njeßwaczidłom a Bohowom pschetoki (wonzuchi, Schleußen) tak wobschkodżene, so ßo tam nětko jěsdżicz njehodżi. — Na großenhainskej pobocznej żelesnizy ßu stołpy mosta, psches rěku Röder wjedżazeho panyła, a je ßo jěsdżenje hacz na dalsche sastajiło. — Wo wßy Hohburgu pola Wurzena pschetorżechu ßo haczenja a zyła wjeß bu powodżena. — W Plauenje pola Draždżan bu wot wulkeje wody jene pódlanske twarjenje podmlěte a powalene. — W Radeburgu běschtej rězy Röder a Promniza tejko wody w hromadu swjedkoj, so bu nizschi dżěl městaschka khětro jara powodżeny a so woda jene

domſke powali. — Jako ßo poſtillon ſ Böhlena do Röthy na ßwojim jenopſcheżnym woſyczku, na kotryż běchu ßo hiſchcze nětkotſi druſy ßhnyli, domoj wróczeſche, bě ſ réki Pliſy ſa krótki czaß tejko wody na dróhu wuſtupiło, ſo pſchibywaze żołmy napoßledku ſ powalenjom woſyczka hrożachu. Czi, kiż na nim běchu, teho dla ſ njeho ſkoczichu a jim ßo poradżi, ßo ſe ßmjertnicho ſtracha wumóż, hacż runje dyrbjachu hacż do ſchije we wodze brodżicż Konja a wós pak woda ßobu torhny a buſchtaj wobaj hakle na ſajtra ſaßo namakanaj. Kóń bě morwy a měch ſ liſtami a druhimi wężami bě wupkowak. — Schtoż réku Łobjo naſtupa, dha je wona w Draždżanach 8 łohczi wyſche normalneje měry pſchibyła a po tajkim nizſche dżéle města khětro powodżiła, tak ſo na nětotrych haßach woda w delnych ſtwach 2 łohczej wyßoko ſtejeſche. Měſtno, hdżeż twarjenje ſa draždżanſki wulki ſpěwanſki ßwjedżeń twarja, je tež khětro jara powodżene a ßu tam teho dla dżěłacz ſaſtali. (Jeli ßnadż poſdżiſcho hiſchcze jena wulka woda pſchińdże, dokelż w horach a léßach ßněh ſ wjetſcha hiſchcze leży, dha by to ſa ſpomnjene twarjenje ſtraſchna wěz była). — W Draždżanach je woda ſańdżenu wutoru ſpadowacz poczała.

Prußy. Direkcia kralowſkeho pruſkeho banka w Barlinje woſjewjuje, ſo je tam nětchtón wulki wał ſtarych żołtych 50toleŕſkich banknotow ſ léta 1846 kranył. Tute banknoty hižom dawno niczo wjazy njepłacza a duż to ſpomnjena direkcia k ſjawnemu nawjedżenju dawa, ſo ßo njeby nichtón ſ nimi wobſchudżicz a ſjebacz dał. Temu pak, kiż by teho paducha wußlédżił, je wona 1000 tl. myta ßlubiła. — Sapóßłanzy druheje komory ßu ßo na jutry domoj podałe a jich wuradżowanja ßo po jutrach ſaßo dale powjedu. — So chze ßo Pruſka w Schleswig-Holſteinje po móznoſczi twjerdże ſaßydlicz a ſo nětcziſche pruſke miniſterſtwo na to njemyßli, tutón kraj ſaßo ſe ßwojeje ruki puſchczicz, to widżi jedyn ſjawnje ſ rycze miniſtra wójny, kotryż wóndanjo w druhej komorje rjekny, ſo dyrbi Kiel pruſki pſchiſtaw (Hafen) woſtacz a k jeho porjedżenju a wobtwjerdżenju wulku ſummu pjenjes żadaſche. A wo prawdże, żadyn dżiw njeje, hdyż chze Pruſka kielſki pſchiſtaw wobkhowacz, pſchetoż wona hacż dotal żadyn pſchiſtaw nima, kiż by ſa wójnſke kódże doſcz kmany byk.

Rakußy. Winſke nowiny ßo jara dżiwaja, ßo chze Pruſka kielſki pſchiſtaw ſa ßebje wobkhowacz, dokelż dżě ma tola tež rakuſke miniſterſtwo do teho rycżecz, a wone ßu khětro njemdre, ſo ßebi jich knjeżerſtwo to lubicz dawa. — (So rakuſke knjeżerſtwo pruſkemu wſchu wolu woſtaji, najſkerje we tym leży, dokelż by ſa Rakuſku jara ſtraſchne byko, hdy by ßo wona ſ Pruſkej ſwadżiła. Pſchetoż hdyż ſwada bjes Rakuſkej a Pruſkej wudyri, dha tež najſkerje [Venezianſkeje dla] wójna bjes Rakuſkej a Italſkej wudyri. Pſchetoż Italſzy jenoż na tón czaß czakaja, hdyż budże bjes Rakuſkej a Pruſkej pſchecżelſtwa kónz a Rakuſka potom bjes pomoznika. Duż żadyn dżiw njeje, ſo ßebi Rakuſka wſcho wot Pruſkeje lubicz dawa.)

Franzowſka. Khéżor Napoleon chze ßo w bliżſchim czaßu do Algierſkeje podacz, ſo by tamniſchi kraj wobhladował. — W Italiji nětko franzowſzy a italſzy wojazy ſe ſjenoczenymi mozami pſchecżiwo rubjeżniſkim bandam wojuja. Tute bandy hacż dotal woßebje na mjeſach bjes bamżiſkim a italſkim krajom pſchebywachu a hdyż je Italſzy honjachu, dha czeknychu na bamżiſki kraj, hdyż pak Franzowſojo ſa nimi czérjachu, na italſki, tak ſo kóżdy ras wucżeknychu, dokelż Franzowſojo italſke a Italſzy bamżiſke mjeſy pſcheſtupicz njeßmjedżachu. Nětko je pak to hinak, dokelż mózetej wobej wójſzy mjeſy pſchekroczicz, każ chzetej.

Ruſſowſka. Khéżor je generalgubernatora Murawjewa, kotryż je pólſkich ſbéżkarjow w tak mjenowanych ruſkich ſabranych krajach ßurowje pſcheſcżehał a wutupił, pjecża ſa hrabju wileńſkeho powyſchił. (Wilno je mjenujzy hłowne město tamneje provinzy). — We wſchelakich nowinach ßo huſto doſcz powjedaſche, ſo je w Petersburgu ſtraſchna khoroſcz, tak mjenowany ſibirſki mór, wudyriła a ſo na nju wjele ludżi mréje. Po nowſchich powjeſczach njeje pak ta wěz tak ſła, każ ſ wopréđka rékaſche, dokelż tam mjenujzy jenoż typhus (hłowjaza khoroſcz) knjeży, na kotruż drje tójſchto ludżi mréje, ale tola niz wjaz, hacż druhdże pſchi tajkich wobſtejenjach.

Amerika. Pſched Petersburgom, hdżeż unionſki general Grant hižom dokho ſteji, je wóndanjo krute wojowanje było; pſchetoż ſeparatiſtiſki general Lee na njeho nadpad ſcżini, ſo by jeho wotcżiſchczał, ale to ßo jemu radżiło njeje.

Krajne prawo ſe ſakonika.

(§ 69) Ssu twarjenja abo wotdżélenja tych ßamych, k fabrikowſtwu abo druhemu rjemjeßniſtwu poſtajene a naprawjene, w tutej ßamownoſczi pſchedmjety nékajkeho prawodżéła, dha pſchißkuſcheju k nim tež wſchón grat, naporjadk a maſchiny, kiż k cżérenju dżéła abo rjemjeßniſtwa ßłuża. (§ 70) Je leżomnoſcz, k ratarſkemu hoſpodarſtwu naprawjena a nakożena, w tejle bywnoſczi pſchedmjet prawneho dżéła, dha pſchißkuſcheju k njej tež tubywazy ſkót, naporjadk a grat, każ daloko je k hoſpodarjenju nuſny, dale tubywaza hoſpodarſka nadoba a płody, każ daloko ßu hacż do teho czaßa, hdżeż ßo rune a podobne płody a nadoba ſ teje leżomnoſcze nadobywa, k dale wjedżenju hoſpodarſtwa nuſne, a tubywaze hnójne ßrédki, kiż ßu na tej leżomnoſczi nadżéłane abo ſa nju nakupjene.

Ze Serbow.

S Hermanez. Pschi wotewrjenju testamenta njeboh' knjesa Messerschmiedta, krajnostarscheho pruskeje Horneje Łužizy a prjedawscheho wobšedžerja tudomneho ryčerskubka namka šo, so je wón se šwojej knjenju mandželskej rodź. se Standtfest do nascheje khudžinskeje pokkadnizy 300 tl. a do schulskeje pokkadnizy 200 tl. wotkasak. Skawa jimaj, so wonaj, hdyž tež s němskeho naroda, tola na šwojich něhduschich šerbskich poddanow sabykoj njejstaj! Nascha khudžina budże jeju stajnje žohnowacź a schulska mkodžina jimaj hacź do najdalschich čžašow wješeke džakomne dopomnjecze sakhowa.

S Hajniz. Wóndanjo, jako běsche woda wulka a psches kawu pschi debšečžanskim mkynje šylnje běžesche, chzysche jedyn hólčež s Mnischonza šwojemu nanej, pschi tudomnej nowotwarbje džěkazemu, wobjed donjesch a puschczi šo psches spomnjenu kawu, hacź runje jemu drusy jara wotradžachu. Wón tež sbožomnje něhdže hacź do pokojzy pschindže, tam pak bě woda tak šylna, so jeho podtorhny a šobu hrabny. Wona jeho se wschej spěschnoschu wulki kruch na šwojich žokmach njeješesche, hacź jeho k wulkemu sbožu na knpu, mjenje powodženu, čzišny, hdyž bě jeho wumóženje psched satepjenjom mózne. Wón bě njewobschkodženy wostak a potom s tym wobjedom, kotryž we wschěm šmjertnym strasche puschczik njebje, spokojenje šwoju stronu džěsche.

S Budyschina. Sandženu póndželu wječor po 10 hodžinach šo tudy někotre rasy pohrima a tež trochu deschcza sendže. Nasajtra bě potom wjele symnischo, ale šrjedu je šo saso wocźopliko. — Ludžo měnja, so by jara derje byko, hdy by czopky deschcz pschischoł a pola a łuki trochu wopłokak, so bychu rostliny lěpje roscz móhłe.

Se Židowa. Nasch tudomny drnhi wucźeŕ k. Jeremias je sa wucźerja na budyskej měschczanskej schuli designirowany. Na jeho město k. Guda s Komorowa pola Rakez jako vikar šem pschindže.

S Deberz. Hižom saso je jedyn šłóšnik tudy w nozy wot 4. k 5. haperleje w bróžni swudowjeneje kublerki Nowakoweje a w šlědowazej nozy w domskich sahrodnika Jurja Schmeißera woheń sakožicz spytak a to saso se žwakami, w kotrychž je sažehleny hrib byk. Jedyn tajki žwak bu pod škomjanej tšechu Nowakez bróžnje a druhi pod škomjanej tšechu Schmeißerez domskich namakany.

H. Se Spytez, 12. haperleje. Wczera šwjeczesche šo tudy rjany a žadny šwjedžeń. Psched 50 létami běsche tudomny rěsnik a korczmaŕ k. Kurzreitaŕ se šwojej mandželskej šwój mandželski šlub psched Božim woltarjom wobtwjerdźik. K dopomnjenju na tutón dźeń běchu šo džěczi a mnosy wnukojo (Enkel) wokoło stroweju stareju shromadźike, so bychu nana a maczeŕ, džěda a wowku do hodźiskeho Bożeho domu pschewodźili, hdźež šwjedźeńske požohnowanje dostaschtaj. Wobaj staj něhdźen 75 lět staraj a běschtaj prjedy hižom kóždy we krótkim mandželstwje žiwaj. — Popołdnju 6. haperleje wokoło jeneje džěschtaj hólzaj Harkert a Pöthig s khaneczanskeje schule domoj. Czorniza bě tehdy tak narostka, so woda na pucz wustupowasche a teju hólzow do žiwjeńskeho stracha pschinješe, dokelž jeju šobu do torhazeho běha wsa. Knjes kubleŕ Khróstak pak pschiskoczi a wumo jeju se šmjertneje nusy a wutorhny jeju se skaženja s wulkej wobhladnoschzu a khróbkoschzu. —

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Bjedrich Willibald, C. A. A. Freyganga, mischtra w Fischerez papjerniku, š. — Khrystiana Bertha, Jana Heyny, pohonczа w Budyschinje, dź. — Jan Bohuwěr, Korle Augusta Krawza, wobydlerja w Budyschinje, š.

Michalska cyrkej: Madlena, Hańže Pöthigez s Hruboczіz n. dź. — Hana Amalia, Bjedricha Augusta Lindnera, wulkosahrodnika w Jeńkezach, dź. — Hana Selma, C. E. N. Sterzela, mkynka-wobšedžerja w Hownjowje, dź. — Marja Wilhelmina Augusta, Jana Klimanta, sahrodnika w Sajdowje, dź. — Jan August, Jana Budarja, khěžerja na Židowje, š. — Pětr Herman, Jana Holanka, khěžkarja w Dobruschi, š. — Hana Marja, Michała Jenczа, pohonczа a wobydlerja na Židowje, dź. — Jan August, Handrija Kozora, wulkosahrodnika w Hownjowje, š. — Emil Robert Ernst, Jana August Roberta Franki, walkarskeho mischtra pod hrodom, š. — Korla Bjedrich Wylem, Korle Augusta Böhmy, knježeho pohonczа w Dobruschi, š. — Hana Augusta, Handrija Janascha, wobydlerja w Hownjowje, dź. — Marja Amalia, Handrija Ssykory, khěžerja na Židowje, dź.

Podjanska cyrkej: Michał Ernst, Michała Sendy, měschczana a khěžerja w Budyschinje, š. — Pawoł Julius Benjamin, Hany Khrystiany Mrózej n. š. — Hana Marja, Mikkawscha Woczka, murjerja pod hrodom, dź. — Jan August, Jana Schustera, kublerja w Budestezach, š.

Zemrjeći:

Dźeń 20. měrza: Hana rodź. Bjarschez, Handrija Ramuscha, cžěšlisskeho, sawostajena wudowa, 63 l. — Adolf Wylem, Madleny Schmidtez na Židowje š., 17 d. — 26., Jan Krawz, měschczan a korczmaŕ-najeńk w Budyschinje 61 l. 3 m. 1 d. — Ernst Theodor, Korle Augusta Bergera, korczmarja-wobšedžerja na Ssokolzy, š., 38 n. — 27., Korla August, Handrija Augusta Jurscha, khěžerja na Židowje, š., 2 l. 7 m. — 27., Marja Wilhelmina Augusta, Jana Klimanta, sahrodnika w Sajdowje, dź., 26 hodź. — 28., Marja Madlena, rodź. Pawluschez, T. F. Friedemanna, wobydlerja na Židowje, mandželska, 26 l. 1 m. — 29., Marja Madlena rodź. Wanakez, Handrija Hencza, kublerja-wumjeńkarja w Bórku, mandželska, 53 l. 2 m. — 30. měrza: Ernst August, Handrija Löhnerta, sahrodnika w Nadžanezach, š, 8 n. — Pawoł Julius Benjamin, Hany Khrystiany Mrózej pod hrodom n. š., 3 n. — 2. haperleje: Jan Schreiber, wobydler w Horuej Kinje, 90 l. 11 m. — Ida, Ferdinanda Meyera, khěžerja a schtrymparja na Židowje, dź., 5 l. 1 m. — Jan Hajnk, wobydler w Draždžanach, 85 l. (bu na židowczanske pohrjebnischczo khowany).

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Ssmě dha jedyn druhich ludźi listy wotewrjecź a do nich hladacź?

Mots Tunka. Boże dla niz, to je wulka schtrafa na to postajena.

H. D. Dha je tola dźiwno, hdyž jedyn muž, kiž je hewak w gmejnje widźeny, tajke wězy cźini a listy wotewrja, njech ſ Holsteina abo ſ Draždźan pschińdu.

M. T. Je dha je jaßo saſyglowak?

H. D. Haj ſ bramborſkim pjenjezkom.

M. T. Ale ale tola.

M. T. Brußy a korjenje ßo njeſnjeßu.

H. D. Rycź tola cźlowjecźe tak, ſo jedyn roſymi, schto po prawym chzeſch. Schto dha je byko?

M. T. Hlaj, to bě psched nětkrym cźaßom jedyn brußar do Jabłukoweje Horſchki pschiſchoł a bě tam w korcźmje počźał brußy pschedawacź a potom teź korjenje. Duž bě jeho tam jedyn Hanak chzył arritirowacź, tak ſo bě brußar cźekał. Ale tón Hanak je ſa nim běžał a jeho popanył. A staj ßo bilkoj a wergałoj, hacź je brußar Hanaka do jeneho dorniczeloweho kěrka cźißnył.

H. D. Aw jaw, dha drje Hanak ſ njeho zyły won pschiſchoł njeje?

M. T. Won drje je pschiſchoł, ale draſta a kholowy běchu wot cźernjow żałoßnje rostorhane.

H. D. Ale schto dha ßn ſ brußarjom cźinili.

M. T. No, teho Hanakowi pomozniży doßahnychu a jako běchu jeho trochu potschaßli a jemu kabat rosdrěli, dha jeho puſchczichu.

H. D. Aj aj, dha je to prawe torhaze towarſtwo było!

Nawěſtnik.

Strowotne a poßylnjaze wino Malaga

bleſchu po 10 nßl. jako woßebne picze pſche **żołdkowu ßłaboſcź**, pſchede wſchitkim ſa **wotkhorowazych**, ſo bychu cźim ſkerje k mozam pſchiſchkle, ßo na najlěpje porucźa a pſchedawa je ſtajnje **Heinr. Jul. Lincka** w Budyſchinje.

Wubjerne liqueury

w 1/1, 1/2 a 1/4 bleſchach,
po 12, 6 a 3 nßl.

jako: **apfelſinowy, citronowy, kalmüſar, Curaçao, malenowy, khórwajdowy, Maraſchino, Perſiko, pfeffermünzowy, polka, Vanille**
ma w kommißiji na pſchedań **Heinr. Jul. Lincka.**

Rjane ßymjentne jakubne běruy ßu na pſchedań w Hrubocźizach cźo. 3.

Rigaſke lane ßymjo, jedyn ras ßyte, je pola mje doma w Maleſchezach a ßobotu w Budyſchinje na wikach po najtuniſchej płaczišnje na pſchedań. Teho runja ja woprawdźite rigaſke lane ßymjo w tunach a w jenotliwym pſchedawam. **Faßka.**

Drjewowa aukzia.

Wutoru 18. haperleje dopołnja wot 9 hodźinow budźe ßo na Kralez kuble we Wulkim Woßeku pschi njesdaſchiſkich njeſach dźělba khójnowych walczkow ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Přirodospytny wotrjad M. S. změje srjedu dźeń 19. hap. dopołdnja w 10 hodź. w hoſćeńcu złoteje krony posedźenje.

Fiedler, pismawjedźer.

L. W. Egerowy fenchelmjedowy extrakt,

wunamakany a fabricirowany wot **L. W. Egera** we Wrotßławju, na nóžnej haßy cźo 17 k pcźolnemu kołcźu. Sswětoſnaty dietetiſki ſrědk pſchi wſchitkich katarrhaliſkich cźerpjenjach, pſchi kaſchelu, dybawoſcźi, ſaźwanju, teho runja pſchi hämorrhoidalſkej a delnoźiwotowej khorowatoſcźi. Wón je koncežionirowany wot najwyſchich ſaſtojnſtwow tu- a wukraja, pruhowany wot najwjetſchich lěkarjow a mediciniſkich autoritätow, kaž na pſch. wot knjeſa prof. Dr. Sonnenkalba w Lipſku, knjeſa Dr. Flecka w Draždźanach, wot kral. ſanitätneho radźiczela knjeſa Dr. Stroheima w Gliwicach, wot kral. wokrjeßneho fyſika knjeſa Dr. Jöſtinga w Halberſtadtu, wot knjeſa medicinalſkeho radźiczela Dr. Wendta a profeßora Dr. Düfloſa we Wrotßławju a t. d.

Prawdźiwy ma jón w bleſchach po 10 a 18 nßl. jenoż na pſchedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje.

Sobuſtawy Maćicy Serbskeje móža pola knihiſkładnika k. překupca **Jakuba** dostać:

Serbski słownik. Sedmy zešiwk.

Oberlin. Jeho žiwjenje a skutkowanje a t. d.

Dickowa koncežionirowa a daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſała, porucźa ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki** w Budyſchinje.

Němski Phönix,

wohenj ſawěſczace towarſtwo w Frankfurczе nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.

K prjódkſtejazemu nalětnemu a lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

mužſkeje drasty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židže, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedžbowacz, ſo ßu wſchě drascenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenož wot dobrych tworow džěłaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leža. S dobrej tworu a ſ najtunniſchimi płaczišnami mózu kózdu konkurrenzu pſchewinycz.

C. W. Bitzka.

Murjerjo, džěłaczerjo, kamjenjerubarjo a kamjenjełamarjo móža we wulkej liczbje hnydom pola mje do džěła ſtupicz, a doſtanu zyłe lěcze, haj, jeli wjedro něhak pſchiſwoli, tež pſches zyłu ſymu, trajaze a dobru ſdu wunoſchaze džěło.

P. Wendler,
murjerſki miſchtr wBudyſchinje.

Jenož woprawdžity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenož pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny broſtſyrop nima) ſpodžiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dybawoſczi, ſaźwanju, bróſtowym czerpjenju, ſchijowej wobczežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Pauliſch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Syrop

punt po 12 np.

pſchi kupjenju 10 puntow hiſchcze tuniſcho, poruczа

J. G. Klingst Nachfolger
na bohatej haßy 86/24.

Pſchepoloženje khlamow.

Mojim czeſczenym wotebjerjerjam w měſcze a na wßach ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedženju dawam, ſo ßym moje dotalne khlamy ſ domu knjeſa pſchekupza Holtſcha do napſchecziwoležazeho rózkneho wjelba radneje khěže pſchepołožił, a proſchu, dowěrjenje, mi hacz dotal ſpožczene, tež do mojich nowych khlamow dabroczinje pſchenjeſcz.

W Budyſchinje, 1. haperleje 1865. S poczeſczowanjom

Adolf Rachlitz,
kleuptnarſki miſchtr.

Mój magazin

hotoweje **mužazeje drasty** a druhich k mužazemu drasčenju ßłuschazych wězow ſ tutym najpodwolniſcho poruczejo, dowolam ßebi ſ dobom na mój derje ſrjadowany ſkład tukrajnych, franzowſkich a jendželſkich ßuknow, žiđženiſchczow a bawmjeniſchczow woßebje kedžbliwe czinicz. **Justus Gotthold Bock,**

krawſki miſchtr na bohatej haßy.

NB. Dželbu hotoweje **mužſkeje drasty** pſchedawam, ßo bych ſ njej wurumował, po tej płaczisnje, kotruž mje ßamßneho khoſchtuje.

Barlinſki kommißionſki ſkład

Ernsta Hanitzscha

we **Bndyſchinje** na **mjaßowym torhoſchczu**

porucza k prjódkſtejazemu nalěczu a lěczu **ßwój bohaty wubjerk** hotoweje

mužſkeje a hólczazeje drasty

po ſprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skaſanja a façonſke dželka ßo pſchezo horjebjeru a khětſje wobſtaraja a ßo ſa dobre a trajaze **barlinſke dželo** ſtajnje rukuje.

Tſeczi dżeń jutrow 18. haperleje t. l., dopołnja w 9 hodžinach budże ßo naſche ſtare ſchulſke twarjenje na pſcheßadžowanje pſchedawacz. Wumënjenja budże w termiji woſſjewjene.

Delny Wujeſd 5. haperleje 1865.

F. W. Dannenberg,
G. Grohmann,
twarſkaj deputirtaj.

Parne kupele

pola

A. Droſchűtza.

Kupjele ſa knjenje: Njedželu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodžiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedželu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodžinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodžinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodžinje prjedy ſkaſacz.

Jena ſahrodniſka žiwnoſcz, kiž je renty ßwobodna a ma 43 jutrow (morgenow) ležomnoſczow je na pſchedań. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Maćica Serbska

změje srjedu po jutrach popołdnju wot 2 hodźinow **hłownu zhromadźiznu,** na kotruž sobustawy najpodwolnišo přeprošuje **wubjerk M. S.**

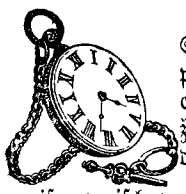

Cżeſczenym a lubym Serbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład cżaßnikow wſchitkich druzinow. Wſchitke porjedżenja ßo najwěſczíſcho

a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płaczisny.

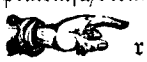

Też pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczże tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza** a **Schneider,** cżaßnikarjej na bohatej haßy w Liebuſchiz domje.

Jedyn młyn na rězy, hdżež je ſtajnje wody doſcz, a w kotrymž je pſchezo wjele mlěcz, je něhdże ſ 10 kórzami ležomnoſczow na pſchedań. Hdże? to je ſhonicz we wud. S. Now.

Łojenje rybow a rakow w brěſowſkej rěczy (wot delneho młyna hacz k jenkerzanſkim mjeſam) ßo ſ tutym krucże ſakaſuje a budże kóždy pſcheſtupjer, bjes pohladanja na parſchon, ßudniſkej wyſchnoſczi k pokhoſtanju woſſjewjeny.

Kóždy, kiž rybh- abo rakłojerjow, w ſpomnjenej rěczy zaneho prawa njemějazych, wudawarni Serbſkich Nowinow tak dopokaże, ſo może ßo pſchecziwo nim ſakroczicz, dońanje tam 2 tl. myta abo też wjazy.

Najeńk.

Wosjewjenje etablißementa.

Carl Lehmann, klemptnař

sady měschczańskeje schule na rózku sadneje bohateje haßy poruczа ßo cześcženym Sserbam Budyschina a wokolnoscze se wschěmi, do klemptnarstwa ßluschazymi tworami a lubi sprawne a dobre dźěło pschi najtunischej płaczisnje.

Wón też ßerbski rosymi a ßerbski ryczi.

Dobrowolna subhastazia.

Na namjet herbow sahrodnika **Handrija Nikuscha** w Drobach maja ßo jeho leżomnoscze a to

a) sahrodniska żiwnosćz cat. no. 2 a fol. 6 hypothekskich knihi sa Drohy,

b) pólna parzella, na fol. 28 tam pod no. 228 leżomnostskich knihi sa Drohy sapißana,

wot kotrejuż bu 22. t. m., bjes dźiwanja na wobczeżnoscze, prěnscha na 4087 tl., poßleńscha pak na 100 tl. wot wjeßnych grychtow taxirowana,

dźeń 18. haperleje 1865

na sawostajenej żiwnosczi w Drobach a po dobrosdaczu jenotliwje na pscheßadźowanje pschedawacz a maja ßo płaczenja kmani kupowarjo na tuthym dnju dopołnja w 10 hodźinach a najdlěhe hacz do 11 hodźinow, dokelż ßo hewak k ßadźenju njepschipuschcza, w spomnjenej drobjanskej żiwnosczi shromadźicz, ßwoje ßadźenja cźinicz a dalischeho potom wotczakacz.

Drobnische wopißanje leżomnosczow a jich wobczeżnosczow, każ też pschedawanske wuměnjenja ßu s patenta, na tudomnej hamtskej deszy, każ też w drobjanskej korczmje wupoißnjeneho, nawjedźicz.

W **Rakezach**, 24. měrza 1865.

Kralowske ßudnistwo.

Hoffmann, ßud. hamtman.

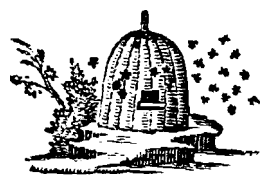

Pczołarske towarstwo

w delnym dole Sprewje směje 18. haperleje t. l. w **Barcze** shromadźisnu.

Pschedßydstwo.

Dwaj dobraj wowczeŕskaj pßaj staj na knjeżim dworje w Droźdźiju na pschedań.

Na ryczerkubło Jasońzu pola Biskopiz ßo na Jana t. l. jedyn kmany wowczeŕski sa dobru sdu pyta.

Khěżniska żiwnosćz czo. 5 w **Małßezach** je se ßwobodneje ruki na pschedań a może ßo wscho dalische tam shonicz.

Aukcia drjewa a ßłanja.

Tsecźi dźeń jutrow 18. haperleje popołnju w 3 hodźinach budże ßo 25 dołhich hromadow brěsoweho drjewa a wjazy łoßow kopanskeho ßłanja sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisna w korczmje w **Dubrawzy** pola Barta.

Hólczez, kotryż chze sankarstwo nawuknycz, może do wuczby stupicz pola sankarskeho mischtra **Fiebigera** na bohatej haßy w Budyschinje.

Jedyn hólczez, kotryż chze młynstwo nawuknycz, może hnydom město dostacz w **młynje w Koblizach** pola Hodźija.

Sa jene tudomne **materialtworowe khlamy** ßo jedyn ßyn sprawnych starschich na Jana jako wucżomnik pyta. Wón dyrbi ßerbskeje ryczе mózny byczi. Adreßy pod pißmikom „**B**“ njech ßo we wudawarni Serb. Nowinow wotedadźa.

Sa wsche wopokasma lubosczе, kotreż ßu ßo mi pschi a po wóhnjowym njesbożu, mi 18. měrza wot słóstnikowеje ruki pschihotowanym, dostake, praju ja s tuthym ßwój najwutrobnischi dźak, woßebje dźakuju ßo pak wyßokocżeścženymaj knjesomaj knjesej ryczerkublerjej **Steigerej** nad Małym Budyschinkom a knjesej s **Döring** nad Porschizami, każ też cześcženej **małobudyschinskej** a **porschiskej** gmejnje sa wschu wopokasanu pomoz a podate ßmilne dary. Bóh luby knjes chzył wschitkich sa to s cżaßnymi a wěczнymi kubłami żohnowacz a pschede wschitkim schkodowanjom swarnowacz.

W Małym Budyschinku 13. haperleje 1865.

Jan Grosa, żiwnosczer.

Schto rudźisch ßo, o wutroba?
Schto pomha twoja srudoba
Tu cżaßnoh' kubła dla?
Dowěř ßo Bohu ßwojemu
Wot kotrehoż wschě wězy ßu.

Wón nochze tebje wopuschczicz,
Wón wě, kak chze cże sejiwicz,
Njebjo a semju ma.
Mój Knjes, mój Bóh a Wóczez ßy,
Kiż pschi mni stejisch we nusy.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść **L. A. Donnerhaka** w Budyšinje.

Čisło 16. — 22. haperleje. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Do knihownje Maćicy Serbskeje dari. — Ze Serbow: Se Schekez. S Klukscha. Z Budyschina. S Budyschina. S Budyschina. — Přilopk. - Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Ważnische telegrafiske depesche.

Nizza, 19. haperleje, rano. Khoroscz ruskeho wulkowjeŕcha-naßlědnika Mikławscha poczina s kóždej hodźinu straschnischa bycz. Wôn czerpi na sahorjenje moshoweje kóžki a moshowza w rjapu (meningitis cerebro-spinalis.)

London, 19. haperleje, pschipołdnju. S Newyorka pißaja wot 8. haperleje: Unionski general Sheridan po bitwje 3. haperleje bjes pschestacza sa separatiskim generalom Lee'om czěri. Sheridan je wosjewił, so je Lee'a blisko Burkersville sbił. General Ewell a pjeczo drusy seperatistiszy generalojo ßu panyli, wjele seperatistow bu sajatych a wjele kanonow dobytych. Sheridan měni, so ßo Lee bôrsy podda. Mobile je woblehnjene.

Seperatistojo ßu do Lynchburga zofacz dyrbjeli. — Bawna **35.**

Petersburg, 20. haperleje. Powjescze wo khoroscźi wulkowjeŕcha-naßlědnika ßu njespodobne. Khěžor je ßo do Nizzy na pucz podał, teho runja danska kralowa s prynzeßynu Dagmaru (ßlubjenej njewjestu wulkowjeŕcha-naßlědnika). Khěžorowy lěkaŕ Zdeckauer je wutoru do Nizzy pschijěł. Symiza a wotebjeranje mozow pokraczuje a je wulki strach, so wulkowjeŕch-naßlědnik wumrje.

S Budyschina. W Altstadtu pola Wostrowza je 19. haperleje rano w 5 hodźinach w brôžni sahrodnika A. Spantiga woheń wudyrił a je ßo tuta, kaž tež brôžeń ßußoda sahrodnika Müllera wotpaliła.

We Weißbachu pola Kinsborku je ßo 18. haperleje na tamnischim reviru kruch hole wotpalił.

London, 20. haperleje. Po dalschich powjesczach s Newyorka běsche tam, jako powjescz wo dobyczu Richmonda pschińdźe, wjeßele psches wschu měru wulke. Tak běsche tež we Washingtonje, hdźež wulki lud psched wobydlenje ministra wójny Sewerda wyskajo a wołajo pschiczahny a Seward potom rycz dźeržesche, kotraž bu czasto s juskanjom a ßławuwołanjom luda pschetorhnjena.

K pschedßydźe Lincolnej, kiž je pschi Grantowym wójsku, je jedyn separatistiski wotpóßłanz pschischoł, so by wo měr proßył.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje: 15. haperleje 1865.

Dowoz: 5,749 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	t.	nß.	np.
Pscheńza . .	4	25	—	4	20	—	5	—	—	4	20	—
Rožka . .	3	5	—	3	—	—	3	5	—	3	2	5
Jecimjeń . .	2	15	—	2	10	—	2	20	—	2	15	—
Wowß . .	2	5	—	2	—	—	2	5	—	2	—	—
Hróch . .	4	28	—	4	18	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	12	5	1	7	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dźeczel czerwjeny, kórz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běrny, kórz 1 tl. hacž 1 tl. 5 nßl.

Cabi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždźan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Sakſka. W Großenhainje běchu wóndanjo jedyn pſchěrow wuryli. Dźěćźi, kiž tam pſchińdźechu, namakachu w perſchćzi nětkajki běły korjeń a jědźachu wot njeho. Ale to bě kojymórowy korjeń a jedyn hólćźeź, kotryž běſche wot njeho jědł, dyrbjeſche po wulkich boloſćzach wumrjećź. — W Bórnje padźe tamón tydźeń jedyn jěſdny pſchi voltižirowanju ſ konja a praßny pſchi tym tak ſtraſchnje ſ hłowu na ſemju, ſo dyrbjeſche wot teho wumrjećź. — Draždźanſzy rybazy wóndanjo wojſjewjachu, ſo je jim w hadlerjach 86 zentnarjow rybow ſa 3260 tl. ßlakło, dokelž běſche ſ fabrikow, dale horkach leżazych, jara wjele ſchkódneho njerjada ßobu pſchipłowało. — Do Eibenſtocka njebě ßo 29. měrza tamniſchi wuhnjeŕ Köhler domoj wróćźił a njemóžachu jeho też nihdźe namakaćź, hačź runje wjedźachu, ſo je pſched wjećźorom ſpomnjeneho dnja ſ Muldenhammera, ½ hodźiny wot Eibenſtocka leżazeho, domoj ſchoł. Jako běſche ßněh wottał, namakachu jeho cźěło w ſchußejowej hrjebi, hdźež běſche wot ßněha ſawěte leżało. — W Draždźanach a wokolnoſćzi mějachu ſchtwórtk 13. haperleje ßylne njewjedro, tola wone w Draždźanach ßamych żaneje ſchkody naćźiniło njeje. Ale na wokolnych wßach je ßo pſches nje ſchkoda ſtała; pſchetoż w Klotzſchi dyri błyſk do jeneje lipy a wotſkoćźi wot njeje do bróžnje kublerja Hahmanna, hdźež na měſćze ſapali a bróžeń ſ domſkimi do procha a popjeła pſchewobroćźi. Nimale w tym ßamym cźaßu ſapali błyſk w Lippersdorfje a wotpalichu ßo tam twarjenja jeneho burſkeho kubła. — Wot budyſkeho wokrjeßneho ßudniſtwa bu 11. haperleje dźěłaćźeŕ J. G. Kühnel ſ Warnołćźiz, kotryž bě wudowje Krügelowej w Hodźiju teho dla, dokelž wona jeho ſa mandźelſkeho měćź nochźyſche, ſe ſapalenjom hroźył, do ſchtyrjoch měßazow dźěłaćźerńje ſaßudźeny. Teho runja bu kněźkaŕ C. T. Hübner ſ Pózkowow teho dla, dokelž bě jenemu njemandźelſkemu dźěſćźu, kotremuž bě ſ fórmindu, něſchto pjenjes ſekſchiwił, k pjećźměßaćźnej dźěłaćźerni wotßudźeny. Skónćźnje ſaßudźi ßudniſtwo tyſcheŕſkeho Matthesa ſ Halſchtrowa, kotryž je hižom paduchſtwa dla khoſtany, dla kranjenja nětkotrych ſmachow k jenolětnej dźěłaćźerni. — W Holbinje je ßo w nozy wot 14. k 15. haperleje 55lětna ſwudowjena Wagnerowa w rěźy Sprewi tepiła. Wona bě hižom dlěſchi cźaß khora a prajiwſchi, ſo teho dla wjazy jěſćź a picź njetrjeba, dokelž niczo ſaßkużićź njemóże, je ßebi na to żiwjenje wſała. — Po poßlenim ludlićźenju je ßo pokaſało, ſo ma Sakſka nětko 2 millionaj 344,094 wobydlerjow, po tajkim 118,854 wjazy, dyžli 3. decembra 1861. Mjenujzy zwickauſka krajſka direkzia je ßo wo 45,203, draždźanſka wo 32,056, lipſćzanſka wo 26,395 a budyſka wo 8398 wobydlerjow pſchiſporiła. — W Draždźanach je prěni ßwjedźeń jutrow prjedawſchi miniſter ſ Wietersheim wumrjeł. — W Hühndorfje pola Wilsdruffa bu 12. haperleje kublerjej Pietzſchej na polu jedyn kóń wot błyſka ſaraženy a druhi tak wobſchkodźeny, ſo dyrbi też kónz wſacź. — W Obermeißy pola Miſchna dyri 13. haperleje błyſk do bróžnje hoſćzeńzańki Göllnitzoweje a pſchewobroćźi ju do procha a popjeła. — Tón ßamy dźeń ßu ßo wo wßy Klein-Städtelnje pola Lipſka Rudolfez domſke ſ błyſkom wotpalike.

Na kralowſkich ſakſkich póſtach je ßo w lěćźe 1864 wſcho do hromady 15 millionow, 961426 liſtow, 20 millionow 764,393 paketow a pſches 2 millionaj druhich liſtow wobſtarało. Pjenjes bu 238 millionow 834,297 toleŕ wobſtaranych.

Jenemu kublerjej w Ebersdorfje je w ſańdźenych dnjach wſchitkón ſkót ſkhorjeł. Wón bě ßebi 3. haperleje jeneho noweho woła kupił, kotryž je po nětkotrych dnjach ſkhorjeł a wſchón druhi ſkót ſ khoroſćzu natykał.

Prußy. Tſećźi dźeń jutrow bu w Barlinje ſakładny kamjeń k dopomnjenju na konſchu wójnu ſapokoješeny. Jeho majeſtoſćź kral Wylem bě pſchitomny a rjekny, jako ßo ſakładneho kamjenja dótkaſche: „Panjenym k wopomnjenju, żiwym k pſchipoſnaćźu a pſchichodnym k naßlědowanju!“ — Kral je tak mjenowany Louiſyny rjad (orden) wobnowił a budźa ſ nim wſchitke te knjenje a knjeżny poćźeſćźene, kotreż maju nětkaſku ſaßkužbu w naſtupanju poßlenjeje wójny. — Pruſke knjeżerſtwo je, kaž tydźenja piſachmy, wobſankyło, kielſki (we Holſteinje leżazy) pſchiſtaw zyle do ßwojeje ruki wſacź, tak ſo by wón pſchichodnje w poknej měrje pruſke wobßedźeńſtwo był. S tym ßu němſzy wjerchojo, kotſiž chzedźa, ſo by auguſtenburgſki wjerch Bjedrich Schleswig-Holſtein doſtał, jara njeſpokojni. Tajka njeſpokojnoſćź je, kaž ßo ſda, też pola rakuſkeho knjeżerſtwa mozy doſtała a wone je teho dla rakuſkim wójniſkim kódźam, w tamnych morjach pſchebywazym, pſchikaſało, ſo dyrbja ßo do kielſkeho pſchiſtawa pſcheßydliću. (My ßmy hižom wóndanjo prajili, ſo Rakuſka w tu khwilu żaneje mozy a pokhilnoſćze nima, ßo wotpohladanjam pruſkeho knjeżerſtwa pſchećźiwić a ſo wona po tajkim też Pruſkej w Holſteinje cźinić da, ſchtoż wona chze, a ſo je to teho dla jenoż na pohladanje, hdyž wona ßwoje kódźe do kielſkeho pſchiſtawa ſćźele. Niczo druhe ſady teho njetćźi a Pruſka budźe w Schleswig-Holſteinje dale ſkutkować móz, kaž budźe chcyć. To bě hižom ſ wothłoßowanja na bundestagu w Frankfurcze ſjawnje widźećź.)

Rakußy. S Wina piſaja, ſo budźe rakuſke wójſko hódnje pomjeńſchene. — Hewak piſaja też wſchelake nowiny, ſo je rakuſke knjeżerſtwo ſ tym jara njeſpokojne, ſo dyrbi kielſki pſchiſtaw pſchichodnje pruſke wobßedźeńſtwo bycź. (So to rakuſkemu knjeżerſtwo wſcho jene bycź njemóże, to drje je wěrno, ale wěrno pak też je, ſo Pruſka tajke wěźy cźiniła njeby, hdy by njewjedźeła, ſo je Rakuſka tola ſkónćźnje pſchiwda.) — Najſtarſchi

wojak rakuskeho wójska je tu khwilu južny Sserb Jan Redulicz, kotryž je 122 lět stary a hižom w žydomlětnej wójnje w Trenkowych pandurach žłužeše.

Franzowska. Khěžorowy wotjěžd do Algierskeje hischcze zyle twjerdże postajeny njeje. Hdyž tam wón pojědże, dha pjecza tež prjedawschi wulki pschecziwnik we tamnischim kraju, arabiski wjerch Abdelkader s nim póńdże. Abdelkader běše, kaž je snate, po žwojim podczižnjenju dlěschi czaž w Franzowskej žiwy a je žo potom do Syriskeje pschežydlił, s Franzowsami pak pschezo dobre pschecželstwo dżerżał. — Druha komora franzowskeho žejma je žwoju adreżu po wulkich a dołhich ryczach wujednała a ju psches wožebau deputaziju khěžorej pschepodała. Adreża je tak wupanyła, so móżeše khěžor deputaziji žwoju spokojnosczu nad njej wuprajicz. — Wójwoda Persigny je žo do Roma podał, a powjeda žo, so smeje tam po khěžorowej poruczności s bamžom wo wschelkich należnosczach jednacz.

Rußowska. S Petersburga pišaja, so je tam generalgubernator Murawjew s Wilna pschijěł a žwoje sastojnstwo wyšokeje staroby a wulkeje khorowatosczje dla složił. — W Petersburgu je po nowschich powjesczach khłowjaza khorosczu s nowa jara pschibjeracz poczała, tak so žu w někotrych haßach skoro w kóždym domje khori ludžo. — Ruske knježerstwo je nowy czischczowy sakoń wudało. Po nim móża žebi wudawarjo nowinow žadacz, so by zensor, kaž je žo to hacz dotal stało, wschitko, schtož czischczecz chzedża, do czischczenja pschehladał, tak so woni potom wjedża, schto žmědża czischczecz dacz, ale potom je s dalschim wudawanjom nowinow kónz, hdyž je žo w nich tři krócz někajke khostanja hódne pschestupjenje namakało.

Město Warschawa rěkasche hacz dotal w pišmach rußowskich wyschnosczow pschezo khłowne město. W nowischim czaßu je žo tutón pschistawczk prjecz wostajił.

S Nizzy (w Italiji), hdjež w tu khwilu ruska khěžorka a wulkowjerch-naßlědnik (Großfürst-Thronfolger) pschebywataj, je powjesczi do Petersburga pschischła, so je poßleńschi straschnje na khłowjazu khorosczu skhorjeł a žo też hižom woprajecz dał. Khěžor je teho dla hnydom wobsankył, žo do Nizzy na pucz podacz. (Po nowschich powjesczach je žo s wulkowjerchom-naßlědnikom trochu polěpschiło).

Amerika. S wójnu bjes separatistami a unionistami s mozu k kónzej khwata. Unionistojo žu mjenujzy separatistiske khłowne město Richmond dobyli. W tutym nastupanju pische žo takle: Po tsidżeńskej krawnej bitwje wobžadži unionski general Grant Richmond a Petersburg. Separatistiski general Lee zosasche do Lynchburga a Grant hnydom sa nim czerjesche. Lee je 15,000 morwych a ranjenych shubił, kaž też 25,000 jatych a něhdże 200 kanonow. Grantowe schkodowanje woblicza žo na 7000 muži. Separatistojo běchu psched žwojim czěkanjom drje něschto žwojich kódżow a wobtwjerdżenjow žami skasyli a někotre twarjenja sapalili, ale schkoda tak jara wulka njeje, dokelž dyrbjachu s czěkanjom jara khwatacz.

Najskerje budża drje bjes separatistami a unionistami hischcze někajke mjeńsche abo wjetsche bitwiczki, ale to budża, po sdaczu wschitkich ludži, kiž amerikanske wobstejenja snaja, jenož poßlenje storki separatistiskeho pschecziwjenja.

Do knihownje Maćicy Serbskeje dari:

1) K. farař Broska w Kschischowje; a) „Stadło. Tygodnik rzeczom polskim i słowiańskim poświęcony. Rok I. 1849, č. 1—8, 10 a 11.“ b) „Das schwarze Register. 1807.“ — 2) K. Julius s Delpiny, wudawař czaßopiża: „Die Zukunft“ we Winje: „Die Zukunft. Wochenschrift für politische, nationale und volkswirtschaftliche Interessen, 2. Jahrg., No. 2, 8 und 9,“ kóżde czišło po dwěmaj exemplaromaj. (Tute czišła wopschijeju mjenujzy nastawki wo naß Sserbach.) — 3) K. kapłan Hórnik w Budyschinje: „Pohrjebne khěrluschе wosebje zrjadowane za khrósczansku wosadu.“ — 4) K. farař Jencz w Palowje: a) „Přatkawańe na biblisti žwěczeń w Borkowach ten 31. Oktober 1864 žarjane wot Th. Albina.“ b) Jedyn programm rektarja budyskeho gymnasija, M. Siebelisa, s lěta 1818. — 5) K. wuczeř a knihiczischczeř Kulman we Wojerjezach: a) „Gustav Adolf, abo wumoż naß wot teho skeho! Wot Khr. Kulmana.“ b) „Serbsko-němski A—B—C, z wobrazami za elementaršule.“ — 6) K. knihikupz Pjech w Budyschinje: „Ueber den Gang der Bauern-Angelegenheit im Königreich Polen.“ — 7) Kk. knihikupzaj Ssmoleř a Pjech w Budyschinje: a) „Serbske Nowiny“ sa lěto 1864. b) „Łužičan“ na lěto 1864. — 8) K. ryczník Schczěpan w Budyschinje: a) Wobras wo Czornoboży. b) 8 druhich wobrasow, Łužizu nastupazych. — 9) K. professor Schembera we Winje: a) „Paměti a znamenitosti města Olomouce. Kteréž vyličil A. V. Šembera.“ b) „Základové Dialektologie československé. Kteréž sepsal A. V. Šembera.“ c) „Mistra Jana Husi ortografie česká. Vydal A. V. Šembera.“ d) „Wpad Mongolu do Morawy. Wydal A. W. Schembera.“ e) „Böhmische Rechtschreibung. Von A. Schembera.“ f) „Z mladých ňader. Básně Vratislava Kaz. Šembery.“ g) 4 rjane kharty wo Morawskej. — 10) K. aktuar Wjela w Budyschinje: a) „Schauplatz des Krieges in Polen und Rußland. 1812.“ b) 7 programmow budyskeho gymnasija. — 11) Tachantstwo w Budyschinje: a)

„Atomenlehre des sel. Bolzano. Dargestellt aus den Schriften desselben von Dr. Přihonsky zu Budissin.“ b) „Neuer Anti-Kant oder Prüfung der Kritik der reinen Vernunft von Dr. Přihonsky.“ c) „Kurzgefaßtes Lehrbuch der katholisch-christlichen Religion.“ — 12) Towarstwo SS. Cyrilla a Methoda w Budyschinje: a) „Žiwjenja Swjatych. Po rjedže cyrkwinskich stawiznow spisał Handrij Dučman. Zešiwk I.“ b) Khatolski posoł na lěto 1864. — 13) Universita w Christianiji: 14 cžišłow rjanych a wožebnych knihi, wot njeje wudatych. — 14) Khěžorska ruska akademiju w Petersburgu: 33 swjazkow kraßnych knihi.

K. A. Fiedler.
knihownik M. S.

Ze Serbow.

Se Schekez. Jutrownicžku popołdnju je wotrocžk Heronimus s Pruskeje, kotryž tudy ßkuži, tsinacželětnemu ßynej khěžerja Sodana w Ssowrjezach trawowu satycžku do praweho bjedra tsělił. Spomnjeny wotrocžk bě tsělbu temu hólzej bjes nohomaj wutsělicž chyk, tón hólz pak, kiž bě tsělbu s rukomaj džeržak, tu ßamu na bok hnuł a tak wutsělenje do nohi dostał.

S Trußez. Sańdženu ßobotu, 15. haperleje, rano w 5 hodžinach wuńdže pola tudomneho wulkosahrodnika Jana Sterzela horkach w pódlanskej komorje woheń a pschewobrocži domske a pschitwarjeny wumjeńk do procha a popjeła. Płomjenjam mózesche ßo jenož jara mało smachow wutorhnyež.

S Klukscha. Tudy ßo s wěstoscžu powjeda, so dotalny lutherski farař we Wukrancžizach a w Debriku, k. Ebert, sa kapłana k nam pschińdže. Wón je rodženy Němz s Draždžan, je pak delno- a hornjoßerbsku ryčž jara derje nawuknył a tež dobru delnoßerbsku ryčznizu s wulkej wustojnoscžu napißał.

Z Budyschina. Zańdženu srjedu měješche towarstwo Maczicy Serbskeje swoju lětuschu hłownu zhromadžiznu w hoscžencu k złotej krónje, na kotruž běsche 25 sobustawow a něschto hoscžow pschischło. Zhromadziznu wotewri pschedsyda towarstwa k. ryčznik Rychtař a spominasche w zawodnej ryczi, zo je M. S. jeneho swěrneho wubjerkownika pschez smjercž zhubiła, mjenujcy k. kapitulara a scholastika M. Buka. Na namjet k. pschedsydy postanychu pschitomni k wopokazanju swojeho sobužarowanja. Na to cžitasche sekretař towarstwa, k. tachantski vikar Hórnik hłownu rozprawu wo Maczicy w jeje 18. lěcže. Wón wuzběhnu wosebje, kak tuto towarstwo naważnoscži a nahladnoscži pschibjera pola nawjedžitych a za zbožo luda njesebicžnje so staracych mužow, dokelž je hižom telko dobreho a chwalobneho wuwjedło, schtož by jenotliwym njemózne było. Po rozprawje je Maczica w běhu léta wudała. 1) Serbski słownik w sedmym zeschiwku, z kotrymž je słownik sam hacž na pschedsłowo a němski pokazowař słowow dokonczeny; 2) Casopis towarstwa M. S. w dwěmaj zeschiwkomaj z ważnym nastawkom k. prof. Dr. Pfula wo połobskej słowjanschczinje; 3) Napoleon I. a jeho wójny wot J. A. Pohonča; 4) Pschedženak, protyka sa Sserbow; 5) Oberlin. Jeho žiwjenje a skutkowanje, wot Jana Bartka. Wysche teho bu prěni zeschiwk schulskich spěwow wot k. Pjekarja z nowa wudaty. Hdyž wscho zebjeramy, schtož je Maczica w běhu léta cžischczecž dała, naliczimy 38 listnow, schtož je zawěscze wjele, hdyž pomyslimy, zo ma wona pomérnje jara mało sobustawow. Jako nowe sobustawy běchu zastupili: k. J. Cyž z Nowoslic, gymnasiast w Prazy, k. K. J. Erben, měschczanski archivar w Prazy, k. Józef Kolar, professor na technicy w Prazy, k. J. Laras z Lejna, gymnasiast w Prazy, k. Michał Lipicž, młynk w Sernjanach, k. Symank, młynk w Hornym Hbjelsku, k. M. Hórnik, pschekupc w Khróscžicach a k. J. Kral, wucžeř w Radworju, k. K. A. Kalich z Lutyjec, student duchownstwa w Lipsku a k. H. Jurk, kantor we Lasu. Wumrjekoj staj dwaj swěrnaj sobustawaj M. S. wot jeje spočatka, k. scholastik Buk w Budyschinje a k. kanonik farař J. Wornacž we Wotrowje.

(Pokračowanje.)

S Budyschina. Po poruczności wyßokoje kral. krajskeje direkzije bu sańdženy schtwórtk, dżen 20. haperleje, popołdnju w dwěmaj hodžinomaj k. Dr. Schulza, jako wucžeř pschirodowědomnoscžow a mathematiki na tudomny krajnostawski seminar powołany, wot k. seminařskeho direktora Leunera do ßwojeho noweho sastojnstwa sapokasany. F.

S Budyschina. Wot tych 6 Sserbow, kotsiž psched jutrami tudomny krajnostawski seminar wopuschczichu, ßu pjeczo sastojnstwa pschipokasane dostali a te ßame w tychle dnjach nastupili. K. Guda s Komorowa pola Klukscha je se schulskim vikarom na Židowje, k. Nächster s Maleschez s domjazym wucžerjom w Plußnikezach, k. Bjarnat s Wětrowa s pomoznym wucžerjom w Minakale, k. Bätka s Budyschina s pomoznym wucžerjom w Steinbornje pola Kinsbórka a k. Schała s Minakała s pomoznym wucžerjom w Leutersdorfu. K. Pelz se Sdžerje pola Wjeleczina je hischcze psches khoroscž sadžěwany, do sastojnstwa sastupicž. F.

Přilopk.

Se Schumborna. Pjatk 7. haperleje je ßo wobydlerř F. A. Dittrich, 53 lět stary, na łubi wobwjeßnył. Khorowatoscž bě wina teho, so ßebi ßam ßwoju ßmjercž pytasche. Wón sawostaji wudowu a někotre džěcži.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Ale ale, kajka je to tola horzota. To dźe je tola, jako budźichmy se symy runy pucź do lěcza pscheschli.

Mots Tunka. Haj tak je. A duž ßo we Wulkich Schparach žony tež hižom kupaja.

H. D. Hm, te dyrbja wjele horzoty pschi ßebi měcź, pschetož woda wschak je nětko hischcze jara symna.

M. T. Ach, wone ßo hakle njeßlěkaja.

H. D. Luby bratsiko, we wodźe drasta psche symu njepomha.

M. T. Wona tež žana ßama do wody njeńdźe, ale je tam muž, stary Namisch mjenowany, tón je do rěki funka, hdźež je najhłubscha, a dźe potom ßwoju stronu.

H. D. Ale dha móža dźe ßo tepicź!?

M. T. Haj to je wěrno; ale Namisch najsterje jich strowosću wysche waži, dyžli jich žiwjenje.

H. D. Kak dha to?

M. T. Nó wón měni, hdyž jim w rězy nichtón k pomozy njepschińdźe, dha dyrbja ßo tam prawje wumatrowacź, tak so jim syma njeschkodźi.

H. D. Ach ta mudra hłojczka! Njebožatko!

M. T. To dźe je lětßa dźiwna syma hyła.

H. D. Dźiwna drje hewak njeje hyła, ale dołha.

M. T. Ně, wona bě tež dźiwna, pschetož w jenej wßy w delnych Prußach bě tehdy tejko skóčkow, so ßo jich jedyn wobrócź njemóžesche; pschetož w korčmje tam jedyn na jeneho muža skoczi.

H. D. Ale dha bych ßo tola tajkich skóčkow hladak.

M. T. Haj, najlěpje je, so jedyn ludźom da ryczecź, schtož chzedźa, a ßo do nich njeměscha, dha jenemu potom na schiju njepschińdu.

H. D. Haj, to bych ja tež prajił.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Marja Theresia, Jana Michalka, khěžnika w Delnej Kinje, dź. — Robert Bruno, E. F. L. Weldy, kublerja w Hrubjelczizach, ß. — Hańža Theresia, Jana Rychtarja, khěžkarja we Wulkim Wjelkowje, dź. — Jan Jaroßław, Jana Ernsta Smolerja, měschczana-knihikupza w Budyschinje a wobydlerja na Židowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 6. haperleje: Madlena rodź. Schorschez, Korle Ernsta Riedela, khěžerja na Židowje, mandźelska, 51 l. 5 m. — 8., Jakub Schekta, rěsnik, khěžer a poleŕ na Židowje, 66 l. 4 m. — 7., Pětr Albert, wumjeńkař w Zyžezach, 77 l. 1 m.

Nawěštnik.

Jedyn wotroczk k dwěmaj konjomaj, ženjeny abo nježenjeny, a jena dźowka ßa krumjazu hródź ßo pyta wot kublerja **Thomschki** w Hodźiju.

Lubym a cześcźenym Sserbam wosjewjam tudy, so saßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži cźißko 603 bydlu. Wschitke porjedźenja budu kaž dotal ßwěru a derje wobstaracź, tak tež we pschedawanju runje jako we wotměnjenju segerjow kóždemu po dobrym ßwěcomnju ßłužicź. Duž proschu, so by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje tež dale poskicźało.

A. Schołta, segernik.

Wosjewjenje etablißementa.

Carl Lehmann, klemptnar

ſady měſchczańſkeje ſchule na rózku ſadneje bohateje haßy poruczа ßo czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ſe wſchěmi, do klemptnarſtwa ßluſchazymi tworami a lubi ſprawne a dobre dźěło pſchi najtuniſchej płaczißnje.

Wón tež ßerbſki roſymi a ßerbſki ryczi.

Němski Phönix,

wohenj ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Slems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.

K prjódkſtejazemu nalětnemu a lětnemu czaßu porucżam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

muzſkeje draſty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židże, wo łmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedźbowacz, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barliński fabrikat**, ſo ß o wone jenoż wot dobrych tworow dźěkaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leża. S dobrej tworu a ſ najtuniſchimi płaczißnami mózu kóždu konkurrenzu pſchewinyez.

C. W. Bitzka.

Murjerjo, dźěłaczerjo, kamjenjerubarjo a kamjenjełamarjo móża we wulkej liczbje huydom pola mje do dźěła ſtupicz, a doſtanu zyłe lěcze, haj, jeli wjedro něſkak pſchiſwoli, tež pſches zyłu ſymu, trajaze a dobru ſdu wunoſchaze dźěło.

P. Wendler,
murjerſki miſchtr wBudyſchinje.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiż jenoż pſches ßwoje wutki (kotrež żadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny broſtſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dybawoſczi, ſaźwanju, bróſtowym czerpjenju, ſchijowej wobczeżnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Pauliſch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Pschepoloženje khlamow.

Mojim cžesczenym wotebjerjerjam w měscze a na wßach s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym moje dotalne khlamy s domu knjesa pschekupza Holtscha do napscheczíwoležazeho rózkneho wjelba radneje khěže pschepoložił, a proschu, dowěrjenje, mi hacž dotal spožczene, tež do mojich nowych khlamow dabrocziwje pschenjescz.

W Budyschinje, 1. haperléje 1865. S pocžesczowanjom

Adolf Rachlitz,
klemptnarski mischtr.

Barlinski kommißionski skład
Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucza k prjódkstejazemu nalěczu a lěczu **ßwój bohaty wubjerk** hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dzěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dzěło** stajnje rukuje.

L. W. Egerowy
fenchelmjedowy extrakt,

wunamakany a fabricirowany wot **L. W. Egera** we Wrotßławju, na nóżnej haßy czo 17 k pczolnemu kołczu. Sswětosnaty dietetiski ßrědk pschi wschitkich katarrhaliskich czerpjenjach, pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, teho runja pschi hämorrhoidalskej a delnoziwotowej khorowatosczi. Wón je konceßionirowany wot najwyschich sastojnstwow tu- a wukraja, pruhowany wot najwjetschich lěkarjow a medicinskich autoritätow, kaž na psch. wot knjesa prof. Dr. Sonnenkalba w Lipsku, knjesa Dr. Flecka w Draždzanach, wot kral. sanitätneho radziczela knjesa Dr. Stroheima w Gliwicach, wot kral. wokrjeßneho fysika knjesa Dr. Jöstinga w Halberstadtu, wot knjesa medicinalskeho radziczela Dr. Wendta a profeßora Dr. Düflosa we Wrotßławju a t. d.

Prawdziwy ma jón w bleschach po 10 a 18 nßl. jenož na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje.

Na ryczerkubło Jasońzu pola Biskopiz ßo na Jana t. l. jedyn kmany wowczerski sa dobru sdu pyta.

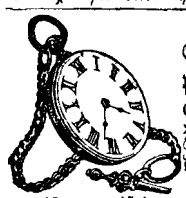

Cžesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich družinow. Wschitke porjedzenja ßo najwěsczischo

a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycže tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Liebuschiz domje.

Rigaske lane ßymjo, jedyn ras ßyte, je pola mje doma w Maleschezach a ßobotu w Budyschinje na wikach po najtunischej płaczisnje na pschedań. Teho runja ja woprawdzite rigaske lane ßymjo w tunach a w jenotliwym pschedawam. **Faßka.**

Hólczez, kotryž chze sankarstwo nawuknycz, móže do wuczby stupicz pola sankarskeho mischtra **Fiebigera** na bohatej haßy w Budyschinje.

Parne kupele
pola
A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedzelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodziny.

Kupjele sa knjesow: Njedzelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodzinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodzinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodzinje prjedy skasacz.

Wubjerne liqueury

w 1/1, 1/2 a 1/4 bleschach,
po 12, 6 a 3 nßl.

jako: **apfelsinowy, citronowy, kalmüsar, Curaçao, malenowy, khórwajdowy, Maraschino, Persiko, pfeffermünzowy, polka, Vanille**
ma w kommißiji na pschedań **Heinr. Jul. Lincka.**

Strowotne a poßylnjaze wino
Malaga

bleschu po 10 nßl. jako woßebne picze psche **žołdkowu ßłaboscz**, pschede wschitkim sa **wotkhorowazych**, so bychu czim skerje k mozam pschischłe, ßo na najlěpje porucza a pschedawa je stajnje **Heinr. Jul. Lincka**
w Budyschinje.

Union,

powschitkomne němske krupy sawěsczaze towarstwo.

Sakładny kapital 3 milliony toleř,

s kotrychž staj . 2,509,500 tl. w akcijach emittirowanaj.
Reservy ult. 1864 318,856 „
2,828,356 tl.

Tuto towarstwo sawěsczuje pólne płody wschitkich družinow psche krupobicze **po twjerdych prämijach bjes dopłaczowanja.**

Kóžde wukasanje wo nim ßo dawa a sawěsczenja ßo wobstaraja psches podpißaneho agenta, kotryž je s dobom agent **aachenskeho a mnichowskeho woheńsawěsczazeho**, kiž je s **unionom** w najwužschim sjenoczenstwje.

W Budyschinje w haperleje 1865. **M. A. Flanderka.**

Ssukna a buckskiny

we wulkim wubjerku a po tunich płaczisnach pschedawa
W Budyschinje na snutsknej lawskej haßy **Eduard Hartmann.**

Aukcia dubow.

Ssrjedu 26. haperleje dopołnja w 10 hodzinach budza ßo w farskim lěßu w Huczinje někotre duby na pscheßadzowanje pschedawacz.

Hólczez, kiž chze **krawstwo** nawuknycz, móže wo wßy blisko Budyschina město dostacz. Hdze? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Měd ma na pschedań **Schczěpan** we Worzynje.

Sahrodnik, s dobrymi wopißmami wobstarany, ßo na ryczeřkubło **Bolborzy** pyta.

---

20 dobrych dzěłaczerjow k drainirowanju a planirowanju łukow ja pschi trajazym dzěle a dobrej sdzě pytam. **E. Thomas** w Nowych Bóschizach.

So ßym jaku, kotraž bu wutoru 4. februara w bórkiczanskej korczmje pschedawana, na budyski hamt donjeßk, niz pak na pozczernju (Leihhaus), kaž je něchtón na mnje sełhał, to ja wschitkim tajkim pschißłodnikam k nawjedzenju dawam.

Michał Harnap w Budyschinje.

Pschenczne wotruby,

kórz po 20 nßl. ßu k dostaczu pola pjekarskeho mischtra **Giebnera** s napschecza kaserny.

Rżane woklepje

ma na pschedań **Aug. Schołta** w Konjezach pola Porschiz.

Żołty wósk

kupuje a płaczi sa njón najwyschu płaczisnu.

Teho runje kupuje tež **łuschczisny**, wuwarjene a njewuwarjene, mydłowa fabrika

Rob. Adama w Budyschinje.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łżizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodzi wjele mloka a sadzěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Kmana holza móže na Jana ßłužbu dostacz. Hdze? to je shonicz pola **C. F. Jägera** na swonknej lawskej haßy czo. 801.

Hólczez wot sprawnych starschich, kiž chze rymarstwo nawuknycz, móže pola rymarskeho mischtra **M. Zieschanka** na žitnych wikach w Budyschinje město dostacz.

Czehnjenje 5. klaßy 67. lotterije.

Bližscheho 1. meje póczinje ßo czehnjenje 5. klaßy a poruczam ßo k temu s loßami w rjanym wubjerku a wschitkich družinow jako ½, ¼, ⅛ loßy.

C. F. Jäger, sen.
na swonknej lawskej haßy czo. 801.

---

† Dzenß wotwoła tón Knjes mojeho lubeho ßynka **Janka Korlu** saßo k ßebi.

W **Jabłońzu**, 12. haperleje 1865.

Kanig, farař.

Johanna Magdalena Měrczinez,
Pětr Pawoł Mickel, pschekupz,
ßlubjenaj.
W Něczinje a Ketlizach, 18. haperleje 1865.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 17 — 29. haperleje. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Wujesda. Se Ssmělneje. S Horneje Kiny. Se Scheschowa. Se Sderja. S Budyschina. — Spěwy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

London, 26. haperleje, pschipołdnju. S Newyorka pißaja wot 15. haperleje: Sańdženu nóz je jedyn mordař na pschedßydu Lincolna tsłěił. Tutón je dženßa na ßwoje rany wumrjeł. Tež bu statny sekretar (prěni minister) Seward nadpanjeny a je njewěste, hacž se žiwjenjom woteńdže.

London, 26. haperleje, popołdnju. S Newyorka pißaja dale wot 15. haperleje: Pschedßyda Lincoln běsche w theatrje w ßwojej loži, jako jeho wěsto Booth tsěli, kotremuž ßo tež radži, so môžesche pschi prěnjej měscheńzy hacž do Baltimora czeknycz, hdžež pak jeho doßahnychu.

W tym ßamym czaßu, jako bu Lincoln tsěleny, je ßo bratr spomnjeneho Bootha do wobydlenja statneho sekretara Sewarda, kotryž khory we łožu ležesche, podał a teho, kaž tež jeho ßyna, Bjedricha Sewarda, straschnje ranił. Poßleńschi je hižom wumrjeł a statny sekretar budže najskerje tež wumrjecz dyrbjecz.

General Grant njemôžesche s Lincolnom w theatru bycz, kaž bě prjedy postajene, dokelž dyrbjesche nusnych naležnosczow dla s ministrami radu składowacz.

S wojownischcza je powjescz pschischła, so je general Sherman dale do prědka czahnył a so ßu separatistojo město Raleigh wopuschczili.

Turin, 26. haperleje. Druha komora je pschiswoliła, so maja ßo wěste družiny kloschtrow horjesběhnycz. — Bamž je pjecza kralej list poßłał a tón teho dla radžiczela Vegezzi'a do Roma poßłał.

S Połpizy ßmy shonili, so ßu ßo tam schtwórtk 27. haperleje schtyri wobßedžeństwa wotpaliłe. Drobnischu rosprawu môžemy hakle sa tydžeń dacz.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

22. haperleje 1865.

Dowoz: 5,749 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np
Pscheńza . .	5	—	—	4	15	—	5	—	—	4	15	—
Rožka . .	3	5	—	3	—	—	3	5	—	3	2	5
Jeczmjeń . .	2	17	5	2	12	5	2	20	—	2	15	—
Wowß . .	2	—	—	1	25	—	2	5	—	2	—	—
Hróch . .	4	28	—	4	18	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	22	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	12	5	1	7	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dźeczel czerwjeny, kórz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běrny, kórz 1 tl. hacž 1 tl. 5 nßl.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 12. haperleje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. 5 np. 1 połnowažazy czerweny słoty abo dukat 3 tol. 5 nßl. 5 np.; winske bankowki 93¾.

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Sakſka. W Oberreußenje pola Rieſy běchu paduſchi nětkotre nozy ſa ßobu běrny ſ fajmow krannyli, tak ſo hetman ſa nuſne ſpóſna, ſ dwěmaj towarſchomaj wachowacz a na tajke waſchnje paduchow wot běrnow wottraſchicz. Wokoło połnozy pſchiczeżechu tež tſjo paduſchi k fajmam, zoſachu pak, jako pytnychu, ſo tam ſtražnizy ſteja. Ale po makej khwilzy ßo woni ſaßo wróczichu, wobronjeni ſ wulkimi ßochorami a blizachu ßo fajmam, ſo bychu tam ſ mozu běrny brali; pſchetoż woni prjecz hicz nochzychu, jako jich ſtražnizy (wajchtarjo) wotehnacz pytachu, poczachu wjele wjaz na ſtražnikow ſe ßochorami bicz, tak ſo ßebi ſpomnjeny hetman hinak pomhacz njemóżeſche, hacz ſo wutſěli. S tym bě wón jeneho tych paduchow, wěſteho Jänichena, tak ſtraſchnje trjechił, ſo tón po nětkotrych hodzinach wumrje. Taj druhaj dwaj buſchtaj pak ſajataj a do Rieſy do jaſtwa pósłanaj. — Budyſke hamtſke hetmanſtwo zada ßebi ſapiß wſchitkich tych, kotſiż ßu w lětach 1862—64 do jeneje wßy ſpomnjeneho hamtſkeho hetmanſtwa pſchicżahnyli abo ſ njeje wucżahnyli a maja ßo tajke ſapißy pſchi 1toleŕſkej ſchtrafje hacz do 10. meje na budyſkim hamcże wotedacz. — Blisko Wittgendorfa je ßo 21. haperleje w jenych brěſowych kerkach ßncha trawa pſches kruch żehliweje cigarry ſapalika a je ßo woheń potom pſches leżomnoſcz, 8 kórzow wulku, rosſchěrił. — Jeho majeſtoſcz kral Jan je fararjej Dornikej w Haynewaldże pſchi ſkładnoſczi jeho 50lětneho faraŕſkeho jubileja ryczeŕſki kſchiż Albrechtſkeho rjadu ſpożcził. — W Streitwaldże pola Zwönitza dyrbjeſche dwělětne dżěczo murjerja Günthera teho dla wumrjecz, dokelż bě ßo jemu jerjowa kóſtka w póżerku ſapręła. — W lěßu wittgendorfſkeho kublerja Röhniſcha běſche ßo 22. haperleje palicż poczało a je ßo na leżomnoſczi, nětydże 10 kórzow wulkej, pſches to khětro wulka ſchkoda ſtaka. — W Großporitſchu pola Lubiju ßu ßo 24. haperleje domſke ſahrodnika Rönſcha a w Niederfriedersdorfje 25. haperleje wſchitke twarjenja tamniſcheje knjeżeje korczmy wotpaliłe. — Sandżenu njedżelu je jedyn młody cłowek ſ Königſteina ſ wjerſchka Lilienſteina nětydże 50 łohczi dele panył a na jenej wuſtupowazej ſkale leżo woſtał. Wón bu cżeżko wobſchkodżeny domoj donjeßeny. — W Glauchawje chżgſche wóndanjo tkalſki Willa ßwoju dotalnu lubku teho dla moricz, dokelż běſche jeho wona wopuſchczika, a wón tſěli ſ piſtoliju do njeje, ale wona bu jenoż ßnadnje ranjena. Na to chżyſche ßo wón ſ tej ßamej piſtoliju ſatſělicz a ſkoczi, dokelż ßo to njeradżi, do rěti, ſwotkal jeho ludżo żiweho wucżahnychu a do jaſtwa dowjedżechu. — W Oberzugu pola Branda wotpalichu ßo 21. haperleje jene domſke. W jich hornej ſtwě běſche jena njedżelnicza ſ tſjomi dżěczimi ßama doma. Wona teho dla najprjódzy cżěſchne dżěczatko dele a ſ palazeho domu wunjeße, potom ſcżini to ſ 9lětnym hólzom, kotryż běſche ßebi nětkotry cżaß prjedy nohu ſkamak, jako pak chżyſche ßo potom po ßwoju połſchtwórtalětnu dżowczicżku wróczicz, bě ßo bjes tym ſkhód ſaßypnył. Duż radżi ßo tola hiſchcże, tu holczku nětak ſ woknom won wucżahnycz. Ale wona běſche hižom tak wopalena, ſo bórſy wumrje. — W Draždżanach wumrje 24. haperleje farak pſchi tamniſchej katholſkej dwórſkej zyrkwi, k. Bellermann, po krótkej khoroſczi.

Prußy. Požadanje pruſkeho miniſterſtwa, kielſki pſchiſtaw (Hafen) w Holſteinje jako pruſke wobßedżeńſtwo wobßadżicz a jón na wſchelake waſchnje wutwaricz a porjedżicz, je wuſkutkowało, ſo je ßo rakuſke knjeżeŕſtwo ſe ßwojeje njekedżbnoſcze, w ſchleswigholſteinſkich należnoſczach wopokaſaneje, ßylnje wubudżiło. Mjenujzy pruſki kommißar w Schleswig-Holſteinje, k. Zedlitz, běſche po poruczność̌zi miniſtra wójny měſtu Kielej k nawjedżenju dał, ſo pruſke wójnſke kódże do kielſkeho pſchiſtawa pſchijědu. Wón bě měſtu Kielej dale porucził, ſa wulku dżělbu mużſtwow ſpomnjenych kódżow wobydlenja wobſtaracz a twarbam a porjedżenjam pſchiſtawa po możnoſczi pomoz poſkicżecz. Tute poruczenja pruſkeho kommißara běchu w nowinach k ſjawnemu nawjedżenju date a w Kielu ßo hižom na wuwjedżenje teho hotowachu, ſchtoż bě ßo ſ pruſkeje ſtrony pſchikaſało. Ale wóndanjo móżeſche ßo k wulkemu ſpodżiwanju w tych ßamych nowinach woſjewjenje rakuſkeho kommißara w Schleswig-Holſteinje, k. Halbhubera, cżitacz, hdżeż wón k ſjawnemu nawjedżenju dawaſche, ſo w Schleswig-Holſteinje żane pſchikaſnje niczo njepłacża, kotrez wot wobeju kommißarow podpißane njejßu, a ſo po tajkim na poruczenje, hdyż je jenoż wot pruſkeho kommißara podpißane, nichtón poßłuchacz njetrjeba .... Tajka njepſchejenoſcz bjes pruſkim a rakuſkim knjeżeŕſtwom je wulke ſpodżiwanje wubudżiła a je nětko wſchón ßwět wczipny, ſchto budże pruſke miniſterſtwo nětko cżinicz: hacz budże pſched rakuſkej ſakaſnju zoſacz abo hacz pſchi tym woſtanje, ſchtoż je w naſtupanju kielſkeho pſchiſtawa prajiło.

Tež w druhich należnoſczach dawa rakuſki kommißar hinaſche rosßudżeja, dyżli pruſki. Tak bě k. Zedlitz ſakaſał, ſo ßo njeßmjedża khorhoje wupowěſchecz, na kotrychż je ſnamjo auguſtenburgſkeho wjerſcha Bjedricha, k. Halbhuber pak je prajił, ſo je to dowolene. S teho wſcheho je widżecz, ſo rakuſke knjeżeŕſtwo Schleswig-Holſtein jako kraj wobhladuje, kotryż w tu khwilu niz jenoż pod pruſkim, ale tež ßobu pod rakuſkim knjejſtwom ſteji, a ſo Rakuſka dale cżerpicz nochże, ſo by tam Pruſka cżinika, ſchtoż ßo jej dobre ſda.

Ssudniſke jednanje w naſtupanju tych Polakow, kotſiż ßu hiſcheze pſched ßud pſchiſchli, dokelż jim revoluzionarſke ſmyßlenje winu dawaju, bu 21. haperleje ſkónczene a wußudzenje je ßo jim wczera woſjewiło. My ſa tydżeń dale na nje ſpomnimy.

Rakuſzy. Miniſterſtwo je pſches rakuſkeho pósſkanza w Barlinje pruſkemu knjeżerſtwu k nawjedżenju dako, ſo je Rakuſka tukhwilna ſobuwobſzedżerka w Schleswig-Holſteinje a ſo ſo w ſchleswigholſteinſkich nalężnoſczach niczo ſtacż njeſmje, ſchtoż rakuſke knjeżerſtwo ſobu ſa dobre ajeſpósnaje. A k dopokaſmu teho je rakuſke knjeżerſtwo dwě wójnſkej kódżi do kielſkeho pſchiſtawa póſkako. — (Hacż dotal běſche měnjenje rosſchěrjene, ſo budże ſebi Rakuſka wſcho lubicż dacż, ſchtoż Pruſka w Schleswig-Holſteinje ſcżini, abo ſo budże ſo jenoż ſnadnje ſe ſkowami napſchecziwjecż; ale póſkanje wójnſkich kódżow do kielſkeho pſchiſtawa ſda ſo nětko khětro ſylna proteſtacia bycż). — We Wuherſkej, hdżež wojerſke ſudniſtwa hižom dlěſchi czaſ wſchelake pſcheſtupjenja rosſudżuja, budża wot 1. meje ſaſo zivilne ſudy ſkutkowacż. —

Franzowſka. Khěżor najſkerje 40 dnjow w Algierſkej woſtanje, pſchetoż wón chze tam ſe ſwojimaj ſamſnymaj woczomaj widżecż, kak ſo tam we wſchelakim naſtupanju ma a czoho dla ſu tamniſchi wobydlerjo ſ franzowſkim knjeſſtwom ſ dżěla njeſpokojni, tak ſo ſ czaſami rebelliruja. Prjedawſchi pſchecziwnik Franzowſow w Algierſkej, wjerſch Abdelkader, je ſo ſe Syrije, hdżež nětko pſchebywa, do Marſeille na pucż podał, ſo by na pſcheproſchenje khěżora Napoleona ſ tutym do Algierſkeje ſobu jěł. — Tak dołho, hacż budże khěżor w Algierſkej, budże jemu pſches telegraf wſchědnje wot khěżorki a wot miniſtrow k nawjedżenju dawane, ſchtoż budże w tajkim naſtupanju trjeba.

Ruſſowſka. Wulkowjerch-naſlědnik Mikławſch je w Nizzy (w franzowſkej Italiji), hdżež ſ khěżorku, ſwojej maczerju, pſchebywaſche, 24. haperleje w 12 hodżinach w nozy wumrjeł. Wón je bjes pjeczimi ſynami ruſkeho khěżora Alexandra najſtarſchi, je ſo 20. ſeptembra 1843 narodził a běſche ſo łonſche lěto ſ danſkej prynzeſynu Dagmaru ſlubił. Na powjeſcż, ſo je wón czeżko ſkhorjeł, bě ſo jeho nan hnydom ſ Petersburga na pucż podał a 22. haperleje do Nizzy pſchijeł. Na požadanje khoreho prynza běſche tež danſka kralowa ſ prynzeſynu Dagmaru k njemu do Nizzy pſchijeła. Wón je ſo 23. haperleje ſe ſwojej njewjeſtu a ſe ſwojimaj ſtarſchimaj roſżohnował a wſchěm poſlenju dobru nóz prajił. S jeho czěłom je weżera jena ruſka wójnſka kódż ſ Nizzy wotjěła, ſo by je do Petersburga dowjeſła, khěżor a khěżorka chżyſchtaj pak ſo dżenża po kraju na dompucż podacż.

Amerika. Měnjenje, ſo budże ſo unionſki general Lee, kotryż bě ſe ſwojim wójſkom ſ Richmonda czeknył, unioniſtam poddacż dyrbjecż, je ſo dopjelniło. Wón je mjenujzy 9. haperleje pſched unionſkim generalom Grantom kapitulirował. Jeho wójſko, kotreż běſche pſchezo hiſchcze něhdże 25,000 mużow ſylne, je pſched Grantom bróń ſłożiło a wojazy buchu potom pod ſlubjenjom, ſo żenje wjazy pſchecziwo amerikanſkej uniji wójnſzy ſłużicż nochzedża, w měrje a pokoju domoj roſpuſchczeni. — Lynchburg je wot jeneho unionſkeho wójſka wobſzadżeny, ale Mobile ſo hiſchcze poddako njeje, a je teho dla krucze woblehnjene. — Separatiſtiſki general Mosby, kotryż bě ſe ſwojim wójſkom hacż 14 mil pſched Waſhington pſchicżahnył, bu tam ſylnje ſbity. — Najlěpſchi separatiſtiſzy generalojo ſu pſchi ſwojim czěkanju unioniſtam do ruki panyli abo wo żiwjenje pſchiſchli, tak ſo ſo wójna we wulkim a wobſchěrnym ſa ſkónczenu dżerži, hacż runje może hiſchcze khwilu tracż, prjedy hacż ſo wſchě roſpjerſchene czrjódy a poſlenje wobtwjerdżene měſta podczińnu.

Pſchedſyda ſeparatiſtow, Jefferſon Davis, je pjecża pſches Danville czěkał, ale, hdże je ſo podał, to ſnate njeje. Pſchedſyda unije, Lincolo, je ſo do Waſhingtona wrócził.

Prěni unionſki regiment, kiż do Richmonda nuts czehnjeſche, wobſtejeſche ſ murow (prjedawſchich ſchklowow). Woni po haſzach ſwój dobyczerſki ſpěw ſpěwachu, kotrehoż prěnja ſchtuczka bě něhdże tajka: Knjes czeknył je, ho ho! — Mur woſtał je, ha ha! — Nětk radoſcż knjeſſtwo ma — A ſ njej tež ſwoboda.

Drohota, kotraż w Richmondże knjeżeſche, mějeſche ſ pſchikhadom unioniſtow na měſcze kónz. Punt butry, kiż běſche dżeń prjedy 25 toler płacził, płaczeſche nětko jenoż 15 nßl. a tak bě ſe wſchej druhej zyrobu.

Ze Serbow.

Z Budyſchina. (Zhromadżizna M. S. Skóńčenje.) Towaŕſtwa a wuſtawy, z kotrymiż M. S. knihi wuměnja, ſu tute: Matice česká w Prazy, oberlauſitziſche Geſellſchaft der Wiſſenſchaften w Zhorjelcu, Druſchtwo ſerbſke ſloweſnoſti w Belgradże, Geſellſchaft für pommerſche Geſchichte und Alterthümer w Schczěczinje, khěżorſka ruſka akademia w Petersburgu, archäologiſke towaŕſtwo tam, geografiſke towaŕſtwo tam, redakcija Biblioteki Warſzawſkeje, zakład hrabjow Oſſoliński ch we Lwowje (Lemberg), Matica serbska w Nowym Sadże (Neuſatz), Freiberger Alterthumsverein, khěżorſka zjawna knihownja w Petersburgu, gymnaſium w Khoczebuſu, ſkónczńje wot tuteho lěta: nowozakożena ſłowjenſka Matica w Lublanje (Laibach), univerſita w Chriſtianiji w Norwegſkej a towaŕſtwo hiſtorije a ſtarożitnoſczow w Moſkwje. Tute towaŕſtwa ſu z wjetſcha ſame Maczicu wo wzajomnoſcż żadake; duż widżimy w tym jeje nahladnoſcż w cuzbje. Po doczitanju hłowneje rozprawy rozpraji pokładnik k. pſchekupc Jakub, zo je Maczica wob lěto 595 toler dokhodow a 452 toleri wudawkow měła (tak zo po pſchiliczenju zbytka maczicżne zamóżenje 467 toleri wucżinja, njeliczo w tym knihowny ſkład). Knihownik k. ſeminarſki wucżer Fiedler dawaſche roz-

prawu wo knihowni, kotraž je to lěto 125 spisow wot 25 dobroczerjow (najwjacy wot wuczenych towarstwow) dostała. Na to podawachu so powjesce wot schtyrjoch wotrjadow abo sekcijow towarstwa. Dale běsche na dżeńskim porjedże wólba dweju wubjerkownikow a buschtaj z akklamaciju wuzwolenaj k. farař Kuczank a k. měschczanski wuczeŕ Krecžmaŕ w Budyschinje. Farař k. Imisch běsche wubjerkej pschepodał pschekožk ważneje knižki za schule a ratarjow, wot k. wuczerja Wujanca wobstarany; bě to khwalený spis Dr. Glogera: „Die nützlichsten Freunde der Land- und Forstwirthschaft." Łužiske wokrjesne ratarske towarstwo je na namjet swojeho pschedsydy k. hrabju zur Lippe 25 tolerŕ pomocy k czischczenju wulkomyslnje dariko, za czož zhromadżizna swój dżak wupraji. Duž póczńje so ta knižka w krótkim z maczicznym nakkadom czischczecz. Dale wuda so druhi zeschiwk Oberlina a snadź nowy wudawk „Sserbskich Hornich Łužic" wot k. far. Jencža; z nowa wudacz ma so „Genovefa." Tež wuradżi so słownikowa należnosc we wschelakim nastupanju. Pschi tym proschesche k. professor Dr. Pful pschecželow serbskeje reče, zo bychu w nětko dokonjanym słowniku zapomnjene a nowotworjene serbske słowa hromadżowali a jemu pschepodawali, zo mohł za wjacy lět nowy dodawk podacz. Na to dżakowasche so wón swojimaj sobudżełaczerjomaj na słowniku — k. fararjej Seilerjej we Łazu a k. vikarej Hórnikej w Budyschinje — za jeju prócu. Skónczńje postanychu na namjet k. Smolerja a k. pschedsydy Rychtarja wschitcy pschitomni a wopokazachu z tym k. Dr. Pfulej, kaž k. Seilerjej a k. Hórnikej swój dżak za dokonjenje słownika. Bóh žohnuj dale naschu lubu Maczicu a pschiwobroc jej pschecy wjacy swérnych sobustawow!

M. H.

S Wujesda pola Ketliz. W brěsowych kerkach, tudomnemu kublerjej a gmejnskemu rychtarjej Augustej Wiczasej skuschazych a njedaloko Schpikaw so namakazych, je so 18. haperleje popołdnju počało palicz a je woheń na ležomnosczi, něhdże 1¾ kórza wušnycza wopschijazej, tójschto schkody naczinik. — Gensdarm Buk je potom wušlědźił, so staj dwaj tudomnaj hólzaj wot 10 a 11 lět woheń na to waschnje samischkrikoj, so staj sebi w spomnjenych kerkach najprjedy cigarru sażehlikoj a potom tež moch sapalikoj. Jako je woheń počał wokoło so hrabacz, staj wonaj czekkoj.

Se Ssměłneje. Jeho majestosc kral Jan je pschiswolił, so smě tudomny rycžerkubleŕ k. Devrient pomjenowanje ökonomskeho radżiczela, jemu wot sakskokoburgskogothaskeho wójwody spožczene, w tudomnych krajach wjesc.

S Horneje Kiny. Wutoru wjeczor w 9 hodżinach je so tudy brózeń a konjemz kublerja a restaurateura Kobera wotpalił. Kak je woheń wuschok, njeje snate.

Se Scheschowa. Na tudomnym knježim revíru pócza so pjatk 21. haperleje popołdnju palicz; tola radzi so, woheń po nětkotrym czażu sažo podušycz.

Se Sderja. W nozy wot 24. k 25. haperleje su khrobli paduschi do naschoje wsy pschischli, pschetož woni su s konjemza tudomneho kublerja Czabrana dweju konjow kranyli, mjenujzy jeneho pjeczlětneho walacha a jenu tsilětnu kobku. Wobaj konjej staj tak mjenowanaj murschumelaj s czornej htowu, s tajkej wopuschu a s tajkimi nohami, za sadnimaj nohomaj njewobkowanaj a ma tón walach na prawej sadnej ledżbje krónu wupalenu. Paduschi su tež pokny czornokožany grat s konczojtymaj khomotomaj sobu wsali. Sslěd bě hacz do budyskich wrotow snacz. (Po nowschich powjesczach su paduchow w Niemes'u w Czechach dožahnyli).

S Budyschina. Wutoru rano pschijědżechu rekrutry 13. a 14. infanteriebataillony (leibbrigady) s Draždżan na żelesnizy sem a czehnjechu, wot tudomneje wojerskeje hudźby psches město a Židow pschewodżane, do Njeswaczidła a wokolnosczе, so bychu tam sa czaž wuexerzirowanja wostali.

S Budyschina. Sstrjedu, dżeń 26. haperleje, wjeczor w 7 hodżinach wumrje tudy czischе w tym Knjeju knjes seminarski wuczeŕ Ruffany, a budże jeho wotemrjete czěko dżenża (29. hap.) popołdnju w 4 hodżinach na tudomny Tuchoŕ k swojemu wotpoczinkej pschinjesene. To s krótkim wschitkim tym serbskim kk. wuczerjam k nawjedżenju, kotsiž chzedża swojeho wjele lubowaneho wuczerja k czichemu rowej pschewodżecz a jemu hischcze s dżakneje sylsu poslednju „dobru nóz" dacz. F.

Spěwy.

Božemje.

Ach mějach Wam prajicz wschak „božemje"
Wy lubi, snadź božemje na wěczńje;
Schtó wě, hacz ja hdy widżu wótcowski
Kraj serbski, najrjeńschi, tón serbowski?

Hdyž prajach Wam „božemje" maczerka,
Mi běžesche po liczku sylsyczka;
Tež nano, Wam keschach ja ruczicžku
Prjed' hacz so podach ja na rejżu,

Drje wot Waš sym sdaleny w cusobje,
Waš tola ja noschu we wutrobje!
Ach, móhkli ja junkróci, ach jenczki ras
Wschěch wohladacz strowych, ach bórsy saš!

Prjed' měnjach, so w cusobje dalokej
We krajinje lubosnej hórkatej,
Tu želicz drje smeje ta wutroba,
Hdyž njesměje žaneho pschecželа.

„Schto staraš so jara tak wutroba?
Wschak twojeh' maš Boha sa pschecželа,

Hdyž k twojemu pscheczelu Boha masch,
Dha druhich tež pscheczelow namakasch.

Dha božemje nano a maczerka,
Tež božemje bratraj a ßotßiczka,
O božemje, božemje najrjeńsche,
Ssnadź božemje je to na wěcznje. Š.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Schto dha nětko kurisch, tobak abo cigarry?

Mots Tunka. Tobak.

H. D. Kak dha Czi ßłodzi?

M. T. Nó, wón móhł druhdy lěpschi bycz.

H. D. Polěpschicz ßo tobak hodzi, hdyž se ßuschenych ßlowkow juschku nawarisch a tobak s njej namaczesch. Tak ßu wóndanjo w jenej wßy czinili.

M. T. Je dha tobak potom lěpje ßłodził?

H. D. To ja runje njewěm, ale brjuchbolenje ßo tola wot njeho měli, so ßebi žiweje rady njewjedzachu.

M. T. Aw jaw jaw tola!

M. T. Wschelko, mój wjelko, hdyž boran doma njeje!

H. D. Schto ty tola dziwnje bledzisch? Schto dha pak masch?

M. T. Haj, nichtón sa keŕk njehlada, sa kotrymž ßam ßydał njeje.

H. D. Ale, ja cze proschu, rycz tola sjawnje.

M. T. Dha poßłuchaj! Běsche něhdy młoda žónka, kotraž s łuczwom a s rakami do města jěsdzesche a na dompuczu luboscze a pscheczelniwoscze hladasche. Nětko, hdyž je stara, dha dyrbi jeje muž s khromej nohu jěsdzicz,, wona pak doma ßyda a na ludzi łžě ryczi.

H. D. Dha by tola wjele lěpje czinila, hdy by ßo na ßwoje młode lěta dopomnila.

M. T. Haj, a potom pěknje hubu dzeržała!

Nawěštnik.

Wótznokrajne krupy sawěsczaze towarstwo w Elberfeldze,

sałožene s kapitalom jeneho milliona toleŕ,

sawěsczuje sa tunje a twjerde prämije, pschi kotrychž ßo ženje žane dopłaczowanje stacz njetrjeba, **pólne a sahrodne płody, woknowe schkleńzy a tsěschne zyhle** psche krupobicze.

Podpißanaj agentaj staj rad hotowaj, bližsche wukasowanje dacz a pschi sawěsczowanju pomoznu ruku poskiczicz.

W **Hodziju a Budyschinje**, 29. haperleje 1865.

C. R. Trautsch.
F. Kalkhoff.

Krawszy, ale tajzy, kiž psche wschu měru młodzi njejßu, móža pola podpißaneho stajnje dzěło dostacz.

W Budyschinje, w haperleji.

Justus Gotthold Bock,
krawski mischtr,

S.....owej w K.njezach, kotraž ßo tak jara wo moje naležnoscze stara, dawam ja tu radu, so by mje na pokoj wostajiła, dokelž ßym ja swuczeny, ßwoje wězy ßam wobstaracz. Tež pscheju jej s wutrobu, so ßo jej abo někomu s jeje ßwójby njeby něhdze tak seschło, kaž wona po njekschesczijanskim waschnju mi wěschczi. Tež dowolam ja ßebi, ju na to dopomnicz, so dzě je s jeje pscheczelstwa něchtón na tajku khěžku pschischoł, kajkuž chze mi wona lubjerady pschipokasacz. Wysche teho móže wona pscheßwědczena bycz, so ßo ja s tym, schtož ja mam, na žane waschnje s jeje samóženjom měnjecz nochzu.

Wona by po prawym hódna była, so bych ju wobskoržił, ale ja ßebje ßameho sa lěpscheho wažu, hacž so bych ßo snjej po hamtach wokoło wodził. Jeli pak wona hischcze dale hłupje bledzicz budze, dha drje žana druha rada njebudze, hacž so ßo jej něschto tajke dostanje.

* *.

W knihaŕni **Smolerja a Pjecha** je sa 2½ nßl. dostacz: **Oberlin.** Jeho žiwjenje a skutkowanje w Kamjenjodali. Se wschelakich žórłow wuczerpał **Jan Bartko.** 1. seschiwk.

W Israelez korczmje pola Błohaschez budze
njedzelu 7. meje,
popołnju **kehelekulenje** s pschewodom musiki a wjeczor **reje,** na czož najpodwolnischo pscheproschuje
wojerska hudźba.

Lubym a czesczenym Sserbam wosjewjam tudy, so saßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži czißło 603 bydlu. Wschitke porjedzenja budu kaž dotal ßwěru a derje wobstaracz, tak tež we pschedawanju runje jako we wotměnjenju segerjow kóždemu po dobrym ßwědomnju ßłužicz. Duž proschu, so by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje tež dale poskiczało.

A. Scholta,
segernik.

Ssukna a buckskiny

we wulkim wubjerku a po tunich płaczisnach pschedawa
W Budyschinje na snutsknej lawskej haßy **Eduard Hartmann.**

Powschitkomna aßekuranza w Triescze.

Powschitkomna aßekuranza sawěsczuje pschi rukowanskim fondsu wot 20 millionow schěßnakow:

a) twory, mobilije, žně a wscho hibite wobßedzeństwo;
b) kubła pschi puczowanju psche transportnu schkodu:
c) wona poskicza sawěsczenja na žiwjenje czlowjeka na najwschelaksche waschnje sa najtunische twjerde prämije a wudawa policy w pruskim kourancze.

Schkodowanja ßo psches generalnu agenturu w Lipsku po snatym liberalnym waschnju reguliruja a w pruskich tolerjach hnydom wupłacza.

K wschemu wukasowanju je rad hotowy

Julius Altmann,
hłowny agent sa Budyschin a wokolnoscz.

L. W. Egerowy
fenchelmjedowy extrakt,

wunamakany a fabricirowany wot **L. W. Egera** we Wrotßławju, na nóżnej haßy czo 17 k pczolnemu kołczu. Sswětosnaty dietetiski ßrědk pschi wschitkich katarrhaliskich czerpjenjach, pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, teho rnnja pschi hämorrhoidalskej a delnoživotowej khorowatosczi. Wón je konceßionirowany wot najwyschich sastojnstwow tu- a wukraja, pruhowany wot najwjetschich lěkarjow a medicinskich autoritätow, kaž na psch. wot knjesa prof. Dr. Sonnenkalba w Lipsku, knjesa Dr. Flecka w Draždžanach, wot kral. sanitätneho radžiczela knjesa Dr. Stroheima w Gliwicach, wot kral. wokrjeßneho fysika knjesa Dr. Jöstinga w Halberstadtu, wot knjesa medicinalskeho radžiczela Dr. Wendta a profeßora Dr. Düflosa we Wrotßławju a t. d.

Prawdžiwy ma jón w bleschach po 10 a 18 nßl. jenož na pschedań.

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje.

Wubjerne liqueury

w 1/1, 1/2 a 1/4 bleschach,
po 12, 6 a 3 nßl.

jako: **apfelsinowy, citronowy, kalmüsař, Curaçao, malenowy, khórwajdowy, Maraschino, Persiko, pfeffermünzowy, polka, Vanille**
ma w kommißiji na pschedań **Heinr. Jul. Lincka.**

Strowotne a poßylnjaze wino Malaga

bleschu po 10 nßl. jako woßebne picze psche **žołdkowu ßłaboscz**, pschede wschitkim sa **wotkhorowazych**, so bychu czim skerje k mozam pschischłe, ßo na najlěpje porucza a pschedawa je stajnje **Heinr. Jul. Lincka**
w Budyschinje.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodzi wjele mloka a sadžěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Parne kupele
pola
A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedzelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodžiny.

Kupjele sa knjesow: Njedzelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodžinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodžinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodžinje prjedy skasacz.

Czesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich druzinow. Wschitke porjedzenja ßo najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycze tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza a Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Liebuschiz domje.

Sahrodnik, s dobrymi wopißmami wobstarany, ßo na ryczerkubło **Bolborzy** pyta.

Sahrodniska žiwnoscz czo. 10 w Stachowje s nowymi maßivnymi twarjenjemi a se 7 akrami a 178 kwadratnymi prutami ležomnosczow, kotrejž je 142,08 dawkskich jenosczow napołoženych, je se ßwobodneje ruki na pschedań.

Jena zyle nowa butrowa maschina na 4 kruwy je na pschedań w Bělczezach czo. 8.

Wosjewjenje etablißementa.

Carl Lehmann, klemptnar

sady měschczanskeje schule na rózku sadneje bohateje haßy porucza ßo czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze se wschěmi, do klemptnarstwa ßłuschazymi tworami a lubi sprawne a dobre dźěło pschi najtunischej płaczisnje.

Wón tez ßerbski rosymi a ßerbski rycži.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo. wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K prjódkstejazemu nalětnemu a lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobrocziwje na to kedźbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz. **C. W. Bitzka.**

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, bróstowym czeřpjenju, schijowej wobczežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**

porucza k prjódkstejazemu nalěczu a lěczu ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

Mojemu
lubemu wujej a kmótrej
njebo **Michałej Cžochej** w Khanezach
† 28. měrza 1865.

Ta ßmercź, kiž pschezo wokoł khodźi
Po zyłym ßwěcźe wobstajnje,
A jeneho sa druhim wodźi
Tam do tej' wěcžnej' wěcžnoscźe:
Ach! ta ßo tež nuts namyka
Do Khanez pola Hodźija.

A tam do jenoh' domu dźěsche, —
Kaž Bóh tón Knjes ji kasasche, —
Hdźež Michał Cžoch, kiž mój kmót běsche,
Tam we nim khory ležesche,
A pschecźelnje jom' pschiwoła:
„Poj, duscha! ßobu do njebja."

A tak mój luby kmót tež dźěsche,
A wopuschcźi rad tutón ßwět,
Na kotrymž pschebywał wón běsche
Psches schtyri a pjecź dźeßacź lět;
Wón běsche k temu hotowy,
Duž dźěsche rad a wjeßoły.

Hdyž ßmjertny dźeń jom' saßwitasche,
Kak bě wschak tola troschtne nam,
So ßebi horzy požadasche
Kaž Simeon we templu tam:
„Wsmi, Knježe! ßwojoh' wotroczka"
„Nětk s měrom k ßebi do njebja."

Kak srudna k rowu pschewodźesche
Joh' jeho luba mandźelska,
Kiž, — hdyž wón prjedy khory běsche, —
Bě zyłe nozy bjes spanja,
Joh' troschtowasche wobstajnje,
Sso sa njoh' k Bohu modlesche.

A hdyž pschi jeho rowje tudy
Tež žane dźěcźo njebjesche,
Dha jow a tam ßnadź jedyn khudy
Wo dobroczela płakasche,
Haj tajzy wschitzy wo prawdźe,
Kiž sa formindu był jim je.

A tak dha spi nětk cźische, rjenje
Mój luby wujo Khancžanski,
Ja nochzu tebje sabycź ženje,
Hacž junu Bóh naj' po ßmercźi
S toh' rowa saßo sawoła
A namaj sbožnoscź s hnady da. J. S.

Barlinske woheńsawěscźaze towarstwo.

Sałožene 1812.
Sakładny kapital 2 millionaj toleŕ.

Tuto hižom 52 lět wobstejace towaŕstwo bjerje sawěscźenja psche wóhnjowu schkodu horje po niskich, ale twjerdych prämijach, hdźež sawěscźeny ženje niczo dopłacźowacź njetrjeba.
Sawěscźenja wobstarataj a wschě wułožowanja dawataj

J. E Smoler, wudawaŕ Serb. Now.
G. Fasska w Ebersbachu,
agentaj barlinskeho woheńsawěscźazeho towaŕstwa.

W Budyschinje.

W pschitomnoscźi pjecźoch ßwědkow buchu dźenßa dobytki sa protyku „**Lahrer Hinkender Bote 1865**" cźehnjene.
Dobytki ßu, na

Cžo.	45,382	prěni dobytk	100	schěßnakow,
„	31,614	druhi . .	50	„ „
„	221,957	tsecźi . .	40	„ „
„	20,645	schtwórty . .	30	„ „
„	237,406	pjaty . .	20	„ „
„	127,479	schesty . .	16	„ „

Dobytki na lěto 1866 budźa runje tajke.
Lahr, 20. haperleji 1865.
J. H. Geiger.

Drjewowa aukzia.

Dołhe a woßebje ßylne brěsowe walcžki budźa ßo na ryczerkuble **Rodezach** pola Bukez
pjatk 5. meje 1865
popołnju w 2 hodźinomaj na pscheßadźowanje pschedawacź.

Łužičan čo. 5. wnńdźe sobotu 6. meje.

Großowe
brostkaramelle

najlěpschi ßrědk k wotstronjenju kaschela a k połóženju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscź pschi sasymnjenju w symnym cžaßu.
Sa Budyschin a wokołnoscź w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kóždy cžaß na pschedań.
Eduard Groß w Wrótßławju.

Pscheńcžne wotruby,
kórz po 20 nßl. ßu k dostacźu pola pjekarskeho mischtra **Giebnera** s napschecźa kaserny.

Drjewowa aukcia.
Ssrjedu 3. meje dopołdnja w 9 hodźinach budźa ßo w Brěsowje blisko schanzy dołhe hromady a něschto khójnowych walcžkow na pscheßadźowanje pschedawacź.
Handrij Kreczmaŕ.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 18. ~ 6. meje. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Połpizy. Se Sdrja. S Ketliz. S Horneho Wujesda. S Wóßliczeje Hory. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Ważnische telegrafiske depesche.

London, 29. haperleje. Jefferson Davis, ſ Richmonda czeknjeny ſeparatiſtiſki pſchedßyda, je 6. haperleji w Danville (na mjesach bjes Virginiju a Nordkarolinu) proklamaziju wudał, w kotrejž wosjewja, so je wotmyßleny, ſ wójnu pokračowacz. S Danvilla je ßo wón potom do Macona w Georgiji podał.

London, 30. haperleje. S Newyorka pißaja, so je temu, kiž Lincolnoweho mordarja popanje, nětko 30,000 toleŕ myta wuſtajeneho. Sa nim, kaž też ſa mordarjom miniſtra Sewarda ßo wſchudžom ßlědži.

Wſchitzy zuſy poßłanzy ßu knjeni Lincolnowej ßwoje ßobuželenje wuprajili, jendželſka kralowa je jej ßama liſt pißała a nimale wſchitzy europiſzy wjerchojo ßu jej pſches ßwojich miniſtrow wobžarowanje nad ßmjercžu jeje mandželſkeho wosjewicz dali.

Unionſke wójſko je město Raleigh wobßadžiło. — Bawma **38.**

London, 3. meje. S Newyorka pißaja wot 22. haperleje: Separatiſtiſki general Johnſton ſ unionſkim generalom Shermanom kapitulirowanja dla jedna, ale poddał ßo hiſchcze njeje. — Davis je w měſcze Auguſcze, cžini pak pſchihoty, ſo by pſches rěku Miſſiſipi cžeknycz mohł.

Lincolnowy pohrjeb ſta ßo na jara ßwjedženſke waſchnje. Se Sewardom a jeho ßynom ßo polěpſchuje. Bootha hiſchcze nimaja, ale wěſty Paina, kotryž bě na Sewarda nadpad ſcžinił, je doßahnjeny. — Bawma 38.

Paris, 3. meje, wjecžor. Po powjeſcžach, ſ Palmy (na kupje Majorzy) ßem poßłanych, je khěžorowe łódžſtwo něktory cžaß w bliſkoſcži Palmy ſtejo wostało, dokelž khěžor w nozy do Algiera pſchijěcz nochzyſche.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

29. haperleje 1865.

Dowoz: 6,167 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša. tl.	nßl.	np.	nižša. tl.	nßl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	nßl.	np.	najniž tl.	nßl.	np.
Pſchenza	5	—	—	4	10	—	5	—	—	4	17	5
Rožka	3	5	—	3	—	—	3	7	5	3	5	—
Jecžmjeń	2	17	5	2	15	—	2	22	5	2	20	—
Wowß	2	2	5	1	25	—	2	2	5	2	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	4	16	5	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Džeczel cžerwjeny, korz 46 tl., maſka 21—23 nßl., — běły, maſka 17 nßl. — Běrny, korz 1 tl. hacz 1 tl. 5 nßl.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

13 tl. 7½ nßl. a 13 tl. — nßl.

pſchenza 45—60 tl., rožka 37—39 tl.,

(to je: ſa 25 pruſkich korzow.)

rěpikowy wolij (njecžiſcženy) 12 tl. 22½ nßl.

(Cžiſcženy, kaž ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdže 1⅛ tl. drožſchi.)

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecžor 6 h. 52 m.*; wecžor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pſchiſankujenje do a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pſchiſankujenje do Zitawy.

Saksa. Kral a kralowa, kaž tež prynz Jurij a prynzeßyna Jurjowa ſ prynzeßynu Mathildu ßu ßo do Jahnishauſena pſcheßydlili, kralowa Marja pak ßo do Wachwiz podała. Tež bydlitaj nětko krónprynz Albert a krónprynzeßyna Karola na ßwojim lětnim hrodže w Strehlenje. — Kajku ſchkodu je ſańdżena ſyma w naſtupanju ſwěriny naczinika, je ſ teho widżecz, ſo ßu w jenym jeniczkim reviru w rudnych horach (Erzgebirge) nětydże 170 morwych jelenjow a ßornow namakali. — Budyſki ſtatny ryczník k. Roßtäuſcher je jako tajki do Draždżan pſcheßadżeny a dotalny freibergſki aktuar k. Behrnauer (ſ Budyſchina) ſa ßudniſkeho radżiczela pſchi wokrießnym ßudniſtwje w Eibenſtocku poſtajeny. — W Chemnitzu ßu ßo 30. haperleje rano w 2 hodżinomaj domſke pjekarja Ehrlicha wotpaliłe a ßu ßo pſchi tym ßłużobna dżowka, pjekarſki a wuczomnik ſpalili. Woni na łubi pod tſěchu ſpachu. — Na kralowſkim dworje je dla wotemrjecza ruſkeho wulkowjerſcha-naßlědnika Mikkawſcha dwěnjedżelſke żelenje poruczene. — Wóndanjo walachu w Schandawje jenu khójzu k Łobju dele, w tym ßamym czaßu pſchiběża jena ſchtyrilětna holczka k khójzy, ßo ſpěſchnje dele kulazej, napſcheczíwo, a we wſchěm ſtrachu ju wobpſchimnywſchi, bu wot njeje ſatłoczena. — Wot budyſkeje rady je pjekarſki miſchtr Joſef Kögler ſa měrjerſkeho miſchtra na budyſkich żitnych wikach poſtajeny. — Ryczerkubleŕ Noſtitz-Dřewjezki nad Sſerbſkimi Pawłozami je dla ßwojich ſaßłużbow wo rataŕſtwo wot Jeho majeſtoſcze krala Jana ryczerſki kſchiż zivilneho ſaßłużbneho rjadu dostał. — We Wetzwaldże je ßo 25. haperleje wjeczor w 9 hodżinach 6 domſkich wotpaliło. — Dokelž je mandżelſtwo prynza Jurja ſ nowa ſ tej nadżiju żohnowane, ſo budże jeho ßwójba najſkerje w ſapoczatku měßaza junija pſchiſporjena, dha je miniſterſtwo kultußa po kralowej pſchikaſni poruczíło, ſo by ßo w zyrkwjach pſchi ſjawnych Božich ßłużbach w tajkim naſtupanju dobroſchenje dżerżało. — S liſtſczańſkeje maßy piſchu, ſo je ßo koża derje doſcz pſchedawała, woßebje pak narcz wyſchu płaczíſtu měła. Schtož ßukno naſtupa, dha je ßo jeho wjele a to najbóle po dotalnych płaczíſnach roſpſchedało. — W Blumenrodże pola Bórny chżyſche ßo 14. haperleje jedyn dżěłaczeŕ do jeneje ſtareje ſtudnje dele podacz. Ale lědom běſche něktore kroczele po rěblu ſczinił, dha do hłubiny pany. Skaženeho lofta (powětra) dla mózachu jeho cżěło hakle ſa něktore dny won wuczahnycz. — Něktory czaß prjedy bě w Czadraßu pola Kolditza tež jedyn ſtudnjetwarjeŕ hubjeneho powětra dla w jenej ſtudni tcżazy woſtał a ßu jeho po něktorych hodżinach morweho wuczahnyli. — Wot budyſkeho wokrießneho ßudniſtwa bu 28. haperleje wěſta J. Khryſtiana Lorenzez ſ Karlsberga k pjeczlětnej khoſtarni (Zuchthaus) wotßudżena, dokelž bě ßwoje nowonarodżene dżěczo ſtónzowała. — W Draždżanach budże 1. julija powſchitkomna ſkótna wuſtajeńza wotdżerżana a móże ßo tam tukrajny kaž tež wukrajny ſkót wuſtajicz. — W Lipſku běſche jedyn zuſy ßukelnik ßwój portemonnaie ſ 12 tolerjemi ſhubił. Naſajtra rano běſche wón na puczu na poliziju, ſo by ßo tam ſa ßwojim portemonnaijom wobhonjał, jako wón na jeno dobo na ſkhodże k ßuknizy ſtotoleŕſki papjerjany pjenjes wuhlada. Wón jón ſběhny a pſchiſchedſchi na poliziju jón tam woteda, hdyž tež ßwój portemonnaie doſta, kotryž běſche tež jedyn ſprawny namakaŕ na poliziju pſchinjeßł. — W Dippoldiswaldże je ßo 26. haperleje 9 domſkich, 2 brózni a tójſchto pódlanſkich twarjenjow wotpaliło.

Po §. 15. ſakonja wot 1. decembra 1864 maja ſhromadni wobßedżerjo jeneje hońtwy jeneho prjódkſtejerja a naměſtnika teho ßameho wuſwolicz a ma ßo tajke wuſwolenje prěni krócz pod wjedżenjom wyſchnoſcze ſtacz. Po §. 16 njeje pak tajke wjedżenje ſe ſtrony wyſchnoſcze trjeba a móże ßo gmejna khóſtow, ſ tuteho wjedżenja naſtawazych, zyle ſminycz, hdyž ßu wobßedżerjo hońtwy w naſtupanju wólby pſches jene a prjodkſtejerja ſ jeho naměſtnikom jenohłoßnje wuſwola. Duž ßo wſchitke hońtſke ſjenoczeńſtwa budyſkeho hamta żadaja, hamtej hacž do 31. meje t. l. woſjewicz, hacž ßu ßwojeju ſpomnjenju ſaſtupnikow jenohłóßnje wuſwolili. Swotkal żane woſjewjenje njepſchińdże, tam budże hamt potom pod ßwojim wjedżenjom wuſwolecz dacz.

Budyſki hamtman k. Hartenſtein dawa ſa połpiczańſkich wotpalenych ſjawnje wo ßmilne dary proßycz a móża ßo tute pola njeho abo pola rychtarja Zarja w Połpizy wotedacz.

Hrabja ſ Luckner je draždżańſkej měſchczańſkej hojerni 7000 tl. wotkaſał.

Prußy. Tak mjenowane pruſke rheinſke provinzy budża 15. meje 50lětny jubileum ßwojeho pſchiſankńjenja k pruſkemu kraleſtwu ßwjeczicz. Kral a kralowa, kaž tež miniſtrjo ßo tam k tajkemu ßwjedżenju podadża. — Pruſke miniſterſtwo je wóndanjo póßłanzam na ßejmje woſjewiło, ſo chze kielſki pſchiſtaw (w Holſteinje) na wſche waſchnje w ßwojej ruzy wobkhowacz a ſo ßo ſchleswigholſteinſka naležnoſcz prjedy do rjadu ſtajicz njebudże, hacž budże kielſki pſchiſtaw Pruſkej wotſtupjeny. — Wobſkorżeni Polazy, kotrychž chżyſche ſtatny ryczník pak ſe ßmjerczu pak ſ krutej ſchtrafu khoſtanych měcz, ßu wſchitzy k lohkim ſchtrafam wotßudżeni. Wolnjewicz doſta 2½, Lutomſki, Jaraczewſki a Swinarſki 1¼ lěta, Bentkowſki a Czarlinſki pak 1 lěto jaſtwa na twjerdżiſnje. Wſchitzy buchu hacž na dalſche ſ jaſtwa puſchczeni. — W druhej komorje ßo w tutych dnjach wo nowoſrjadowanje wójſka jednaſche. Miniſter wójny k. Roon a wſchelazy ſapóßłanzy ßebi wjele hórkich ßłowow prajachu, ale wuczinili niczo njejßu. Wele wjazy je ſe wſcheho widżecz, ſo w tutej wězy kóżda ſtrona pſchi

swojim měnjenju wostanje a so budże po tajkim bjes ministerstwom a druhej komoru dotalna njepschejenosć hischcze dale knježicz. To je jara k wobžarowanju.

Rakuska. Khěžor je so 30. haperleje do Preßburga we Wuherskej k tamnischemu skawnemu konjoběhanju podał a so wjeczor sasso do Wina wrócził. Preßburg běsche rjenje wupyscheny a khěžor bu wot shromadzeneho luda wschudzom se skawuwokanjom postrowjeny.

Franzowska. Khěžor Napoleon je so 29. haperleje na pucz do Algierskeje podał a tón samy dżeń hacz do Lyona dojěł. Nasajtra rano w 10 hodzinach postrowi wón rusku khěžorsku swójbu, kotraż na swojim dompuczu s Nizzy pschez Lyon jědżesche, na tamnischim dwórnischczu. Pschipołdnju so wón dale poda a pschijědże wokolo 6 hodzinow do Marseille, hdżež jeho na jara pyschne waschnje witachu. — Sa tón czaß, w kotrymż budże khěžor w Algierskej pschebywacz, je wón khěžorku na swoje město postajił, tak so ma jeho wona sastupowacz. — W Algierskej su wuwokane kupjele, kotrež Hammam-Meskutin, to rěka czertowe kupjele abo kupjele satamanych rěkaja. Wone su pjecza jara strowe a duż chze je khěžor Napoleon někotry czaß wužicz.

Jendżelska. Jendżelski minister finanzow, knjes Gladstone, je swejmej nowy krajny budżet (wobliczenje dokhodow a wudawkow) prjódkpołożił a s dobom namjet stajił, so bychu so někotre krajne dawki pomjenschili, dokelž je so konsche lěto něhdże 26 millionow toleŕ w dawkach wjazy nawdako, hacz je trjeba byko. Tajka jeho powjesć je so Jendżelczanam po zykym kraju jara spodobała.

Rußowska. Khěžor Alexander je po postajenjach, w ruskim khěžorskim domje płaczazych, swojeho druheho syna sa naßlědnika (Nachfolger) pomjenował. Wón rěka Alexander. — Czěło semrjeteho naßlědnika bu na wulzyschnje czesczomne waschnje s Nizzy hacz na kódż donjesene a je ta s nim do Petersburga wotjěła. — Khěžorowa swójba, każ tež njebo naßlědnikowa njewjesta, danska prynzesyna Dagmara, je so na dompucz podała.

W Rußowskej swjeczachu srjedż haperleje 100lětne wopomnjenje skawneho ruskeho wuczeneho, Michała Wasilewicza Lomonoßowa, kotryż je wosebje k sałożenju samostatneje ruskeje literatury a wuczenosce sakład położił. Wón bě syn khudeho rybaka, ale s pomozu swojich wubjernych darow a pschez swoju wulku wuczenosć, k lěpschemu ruskeho luda nałożenu, je wón wyßoki schodżeńk w ruskim khěžorstwje doßahnył. — Jeho wopomnjenšti swjedżeń bu wosebje w Petersburgu jara pyschnje swjeczeny. Tak dżerżesche tamnischi mitropolit (arzybiskop) nad jeho rowom dopomnjeńsku Bożu skužbu, a hewak mějachu w Petersburgu swjedżeńsku hosczinu, na kotrejż je so něhdże 600 hosczi wobdżěliko. So je tuta hosczina tež jara wosebna była, móże jedyn s teho sudzicz, so je kóżdy hósć sa swój kouvert 10 tl. sapłacził.

Amerika. W nastupanju skónzowanja pschedsydy Lincolna pische so s Newyorka: Pschedsyda Lincoln je morwy, jedyn mórdar je jeho satsělił. Wón běsche pjatk 14. haperleje wjeczor w theatru, jako jedyn człowjek, kotryż so sa pschinjeserja jeneje depesche wot wójska wudawasche, do jeho loże stupi a jeho s jenej pistolin do hkowy tsěli. Prjedy hacz běsche so schtó sebrał, mordarja jimacz, bě wón s theatra czeknył. Lincóln njebě na měsce morwy a bu s theatru do jeneho pódlanskeho domu donjeseny. Ministrjo, lěkarjo a pschecželjo wobdawachu jeho, krej s rany kapasche a Lincoln ležesche bjes myßlow a wumrje nasajtra rano we wosmich hodzinach. Mordarjowa pistolia a jeho kłobuk běschtaj w theatru lezo wostałoj, a spósnachu, so to wěstemu Boothej słuscha. Booth bě pak na jenym konju czeknył, s kotrymż běsche něchtón psched theatrom na njeho czakał. Polizia dasche bórzy na wsche strony sa nim telegrafirowacz, ale hacz do schtwórtka, hdżež tole pißamy, hischcze žana powjesć wo jeho popanjenju pschischła njeje. W jeho koffru namakachu potom wschelake listy, s kotrychž bě widżecz, so je ta wěz hižom prjedy wotmyßlena była a někak wot separatistow sapschedżena. Booth běsche jako jara horliwy separatist znaty.

Tón samy wjeczor, jako bu pschedsyda Lincoln smjertnje ranjeny, pschińdże jedyn druhi mordar do domu ministra Sewarda, kotryż, dokelž běsche někotre dny prjedy s wosom swrócził, na khorym łožu ležesche. Tón zusy człowjek žadasche, so by jeho k Sewardej puschczili, dokelž ma jemu wot lěkarja něschto prajicz. Skužobnik pak jeho nuts puschczicz nochzyschce, ale tón człowjek teho na bok storczi a do jstwy skoczi, hdżež najprjódzy jeho syna a dweju skužobnikow s czežkim kijom porasy a so potom na Sewarda wali a jeho někotre rasy do woblecza kló. Na to wón czeknu. Lěkarjo měnja, so rany, kotrež je Seward dostał, runje won smjertne njejsu, se Sewardowym synom pak derje njesteji a njeje wěste, hacz se žiwjenjom woteńdże. Jedyn teju skužobnikow ma hkowu tež straschnje rosbitu. — Temu, kiž mordarjow popanje, je 10,000 toleŕ myta wustajene.

W uniji su jara srudni nad Lincolnowym skónzowanjom, s dobom pak tež jara hněwni na separatistow, so tuczi na tajkele njekmane waschnje skutkowacz poczinaja. Sa separatistow, kotsiž su tola hižom pschěhrali, budże nětko wěsce wjele hórje, hacz hdyž budźische Lincoln žiwy wostał. S zyka je dziwnje, so su so hakle nětko, hdyž su tola hižom nimale zyle poraženi, na tajke hrosne skutkowanje dopomnili. Nětko jim to niczo wjaz njepomha, ně, wone jim wjele wjazy schkodzi, pschetoż unionske wójsko, kotrež najważnische dżele separatistiskeho kraja w swojej ruzy dżerži, budże drje tam s wobydlerjemi w tu chwilu mjenje pschecželniwje wobkhadżecz.

Na Lincolnowe město je jeho městopschedsyda (vice-

präsident) Johnson stupił. Lincoln bě wopředka tkalz, Johnson pak krawz. Wobaj staj posdźischo tejko pschiwuknytoj, so buschtaj najprjódzy sa měschczańskeju, a posdźischu sa krajneju sastojnikow wuswolenaj, hacž na poßledku najwysche města w uniji dostaschtaj. Johnson je drje w kraju nětczischich separatistow rodźeny, wón pak rosdźělenje unije sa wulke njesboże dźerżesche a je teho dla se wschej mozu pschecziwo wotmyßlenju separatistow ryczał a dźěłał a je jara mózno, so budże kruczischo pschecziwo nim wustupowacz, hacž budźische ßnadź to Lincoln cźinił.

Ze Serbow.

S Połpizy. Tamón schtwórtk dopołdnja w dźeßatej hodźinje je tudy woheń wuschoł a ßu ßo wschitke twarjenja fahrodnika Jurja Błažija, kaž też khěžkarja Rudolfa Mittaga, Jana Zarja a Jana Khěžnika wotpalike. Płomjenjam je ßo jenoż jara mało domjazeje nadoby a hospodarskeho gratu wutorhnycz móhło, schtoż je sa wotpalenych cźim hórje, dokelž żadyn niczo sawěscźił njebě. Wysche-teho je ßo Błažijej 120 tl. papjerjanych pjenjes spaliło a Khěžnikej stej dwě ßwinjeczi we wóhnju kónz wsacz dyrbjałoj. Pschi wunoschowanju smachow staj ßo dwaj Połpiczanaj, Opitz a Jeńko, khětro wopalilo.

Se Sberja. My ßmy tydźenja powjedali, so ßu paduschi tudy dweju konjow kranyli, a ßmy s dobom pschistajili, so ßu paduschi w Niemes'u doßahnjeni Běschtaj pak to dwaj paduchaj, kotrajż běschtaj s tymaj kranjenymaj konjomaj bjes dalscheho sadźěwka hacž do cźěskeho městaschka Niemes'a dorasyłoj a njewjedźachu w Sakskej, hdże staj konjej wostałoj, dokelž běchu cźi, kiž sa nimaj honjachu, ßlěd zhubili. W Niemesu běschtaj paduchaj poczałoj grat a konjej pschedawacz, ale dokelž běschtaj jara nisku płaczisnu żadałoj, dha běchu ludźo poczeli na to tuzacz, so staj ßnadź konjej kranjenaj, a běchu po polizajow póßkali. Tym staj paduchaj, dokelž ßo se żanym wopißmom wupokasacz njemóżeschtaj, bórsy k wschemu stałoj, a běschtaj to wěsty Knautha s Berggießhübela a wěsty Saupa s Groß-Kotty pola Pirny. Poßleńschi je ßo potom se stracha psched schtrafu w niemeskim jastwje ßam wojbjeßnył.

S Ketliz. Ssrjedu tydźenja 26. haperleje běsche 25 lět, so běsche nasch lubowany k. farař Klin k nam sa duchowneho pschischoł. K tutemu 25lětnemu jubileju jeho tudyhycza w Ketlizach dosta wón se wschelakich stronow wutrobne sbożopschecza a pocześcźaze dary. Tak bu wón postrowjeny se strony farskich dotalow, khejbětarjow, gmejnskeje rady, sastupjerjow woßady, ryczerkublerjow, wucżerjow, sastojnskich bratrow, hamtskeho hetmanstwa a na woßebity namjet poßleńscheho też wot krajskeje direkzije.

Woßebje hnujaza běsche ta ryczˇ, kotrnż lubijski k. primarius M. Würkert w mjenje sastojnskich bratrow a k. cyrkwinski radźicjel Dr. Wildenhahn w mjenje krajskeje direkcije dźerżeschе, kotrejež sbożopschejaze pißmo wón też pschepoda.

S Horneho Wujesda. Sańdźenu wutoru dopołdnja běsche w lěßu Tuchorju, městu Budyschinej ßkuschazemu, woheń wudyrił, kotryż je wjele schkody nacźinił, pschetoż wot njeho bu kruch něhdże 10lětnych husczinow, 9 kórzow wußyczа wopschijazy, zyle saniczeny.

S Wóßliczeje Hory. Żiwnostkař Khrystof Sora s Wilhelmsfelda běsche ßo tamnu wutoru s Rychwałda wrócźił a we Wilhelmsfeldze do korczmy sastupił a ßebi tam schkleńczku palenza kupił. Hacž runje bu wabjeny, so by domoj schoł, dha wón to tola njecźinjesche, tak so bě korczmař nusowany, jemu w khěži na ßkomje lěhwo pschipokasacz. Rano namakachu jeho tam morweho leżo a běsche jeho najskerje Boża ruczka sajała; pschetoż wón bě s dźěła zyle módry.

Přilopk.

W Pózkowach wudyri wutoru 25. haperleje w nozy w prěnjej hodźinje w kólni, k hornemu młynej ßkuschazej, woheń a pschewobroczi spomnjenu kólnju, kaž też brózeń, domske a młyn do procha a popjeła. W młynje je ßo rjany, zyle nowy młynski grat spalił, też je 6 ßwinje a tójschto huß a kur w płomjenjach kónz wsako. Młynski mischtr Mager je ßo pschi tym, jako konje s konjenza cźahasche, khětro jara wopalił. Jako ßebi ludźo myßlachu, so je najwjetschi strach nimo, poczachu ßo domske żiwnoscźerja Heinricha palicz a ßo też zyle wotpalichu. — Nowy, psched 2 lětomaj natwarjeny rěsak je stejo wostał.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej. Korla Rudolf Sartorius, měschczan a korbař w Budyschinje, s Madlenu Amaliju Wagnerez we Wulkim Wjelkowje. — Handrich August Mucżeř, murjer na Żidowje, s Marju Amaliju Lehmannez tam. — Jan August Pohoncź, wucżeř w Maleczizach, s Emmu Fahnauerez s Bobolz.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Marja Wilhelmina, C. A. Wagnera, wobydlerja na Żidowje, dź. — Marja Ernestina, Madleny Henselez we Wyßokej n. dź. — Hana Marja, C. E. Neumanna, wotroczka w Sciijezach, dź. — Hana Augusta, Jana Bohuwěra Kocha, murjerja na na Żidowje, dź.

Podjanska cyrkej: Robert Ambrosch, Mikkawscha Schěracha, krawza w Budyschinje, ß. — Marja, Jakuba Bjesaka, kublerja w Běleczezach dź. — Marja Martha, Jana Schołty, khěżerja na Żidowje, dź — Michał, Mikkawscha Robla, żiwnoscźerja we Wulkim Wjelkowje, ß. — Marja Katharina, Jana Bohuwěra Natuscha, murjerja w Budyschinje, dź. — Pětr Pawół, Jakuba Kuby, wobydlerja w mnischej zyrkwi, ß. — Handrij Bernhard, Marje Hany Klingstez se Żidowa n. ß.

Zemrjeći:

Dżeń 9. haperleje: Michak, Mikkawscha Robla, żiwnoscżerja we Wulkim Wjelkowje, ß. (wumrje bórsy po narodżenju) a 10. Marja rodż. Roblez, teho ßameho Mikkawscha Robla mandżelska, 38 l. — 13., E. G. L. Jakisch, prjedy mkynk a potom wobydleŕ w Hownjowje, 42 l. 2 m. — 15, Berta Ottilia Hany Hänßelez na Židowje n. dż, 10 n. — 16., Augusta Paulina, Jana Jurja Wjeńka, wobydlerja w Budyschinje, dż, 4 m. 16 d. — Jan G. Fröda, měschczan, khěžeŕ a pjerjopschekupz w Budyschinje, 75 l. 4 m. — 17., Pětr Halma, wumjeńkaŕ w Tšélanach, 81 l 11 m. 20 d. — Marja Helena, Handrija Dejki, kublerja w Hornej Kinje, dż., 5 d. — 16., Korla August, Handrija Mětascha, khěžkarja w Mnischonzu, ß., 8 m. 13 d. — 21., Jan Albert, wulkosahrodnik w Zyżezach, 48 l. — 23, Korla August, Marje Nowakez w Hownjowje n. ß. — Wilhelmina, Jana Scholty, wulkosahrodnika a rychtarja w Khelnje, dż, 10 n. 3 d. — Jan Bohuwěr, Handrija Nikusche, wobydlerja w Hrubjelczizach, ß, 4½ m.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Dżiwina ßo w tychle měßazach sakońjzy haji.

Hanß Depla. Haj, teho dla ßu ßorny nětko też khětro skludne a pschikhadżeja tam, hdżež hewak żane njeißu.

M. T. Ale, hdże dha ßy tajku dżiwinu widżaŕ?

H. D. Ja wóndanjo jedyn ßw. dżeń na něschpor do Khr..cziz dżěch a, hdyż běch sa horu blisko kerkow pschischok, wuhladach tam wulkeho stareho ßornika, a dołho njetrajesche, dha pschidupota też mkoda ßorna do tutych kerkow.

M. T. Nó, to móża tamni hajnizy wjeßeli bycz, pschetoż to budże pěkne lehnidko a ßo tam na tajke waschnje ßorny saßydla.

Nawěštnik.

Drjewowe aukcije.

Na tudomnych knjeżich revirach budża ßo twjerde a mjehke palne drjewa, w tutym lěcże spuschczane, na ßlědowazych dnjach a lěßowych městnach na pscheßadżowanje pschedawacz.

Pónđżelu 15. meje t. l. na jenscheczanskim reviru rano wot 8 hodzinow w ruczizy

14 klostrow ¾ kohczowskich brěsowych schczěpow,
124 kop ¾ " brěsowych a wolschowych walczkow a
55 " ¾ " khójnowych walczkow;

popołnju wot 2 hodzinow pschi pßowjanskim pucżu:

68 klostrow ¾ khójnoweho schczěpjaneho drjewa,
84 kop ¾ khójnowych walczkow.

Wutoru 16. meje t. l. na khoßlowskim reviru rano wot 8 hodzinow pschi kamjenthym hacze

144 kop ¾ brěsowych a wolschowych walczkow,
8 " ¾ khójnowych walczkow,

popołnju wot 2 hodzinow pschi starej dróży

70 kop ¾ khójnowych walczkow.

Seńdżenje w drjewnischczach.

W Rakezach, 4. meje 1865.

R. Pelz, wyschi hajnik.

Sprawna a dźěkawa holza móże hnydom do ßłużby stupicz na kotokskej haßy czo. 111 a je wscho dalsche pola wobßedzerja tam shonicz.

Wupschedawanje

połwołmjanych tworow sa drasczenja, katunow a czeńkich létnych rubischkow.

Julius Geyer,
na bohatej haßy czo 66⅞.

Żołty wósk a **łuschczisny** kupuje po najwyschej płaczisnje **C. A. Martschinck.**

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kżizomaj wschědnje krumom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobżernosez, płodzi wjele mloka a sadżěwa jeho wokißnjenje. Pakżik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Njedżelu sa tydżeń (14. meje) popołnju budże ßo w Mjeschizach pola rychtarja Alberta **mißionska hodzina** wotdżerżecz. Wschitzy pscheczeljo mißionstwa ßu lubje proscheni, ßo tam w postajenym czaßu nutsnamakacz.

Jeneho wuczomnika, kiż je Serb, pytam ja sa moje materialtworowe khlamy.

Jan Wannack.
na schulerskej haßy.

Candisowy syrop

punt po 15 np

porucża **Jan Wannack**
na schulerskej haßy.

Laki

jako jantarowy (Bernstein), kopalowy, damarowy a kaschczowy lak, terpentinowy wolij, firniß, bleiweiß ßuchi a rybowany, każ też wschitke druhe barby porucża po najtuńischich płaczisnach

J. G. F. Nieksch.

Tuni syrop

rjenje ßłódki a derjeßkodżazy, punt po 15 np porucża

J. G. F. Nieksch.

Sa jene budyske **materialtworowe khlamy** ßo ßyn sprawnych starschich na Jana jako wuczomnik pyta. Wón ma ßerbskeje ryczе mózny bycz. Wscho dalsche je we wudawarni Serb. Nowinow shonicz.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K prjódkstejazemu nalětnemu a lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židże, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczjwje na to kedzbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ß o wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz. **C. W. Bitzka.**

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, bróstowym czerpjenju, schijowej wobczežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**

porucza k prjódkstejazemu nalěczu a lěczu ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

Dr. Whithowa wodźiczka sa woczi

wot **Tr. Ehrhardta** w **Altenfeldźi** w **Thüringskej**, s wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczesczena, wopokasuje ßo bje wschitkmi dotalnymi woczi hojazymi ßrědkami psches ßwoje sbožomne skutkowanje wschědnje jako najłahodnischa a najlěpscha wodźiczka w tajkim nastupanju, a móže ßo jako dopokasany hojazy a poßylnjazy ßrědk a jako

wěsta pomoz sa ludźi na woczomaj bědnych

kożdemu poruczecz. Wona hoji wěscze a rucze a be wschitkich schkódnych sczěwkow, woßebje pschi sahorjenju, sczerpnenju, ßuchoczi, ßylsowanju a bježenju woczow, kaž tež pschi ßłabosczi po bjelmje a płaczi bleschka s wułožowanjom jenož 10 nßl., a dźěła ju jenož woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldźe w Thüringskej.

Skład sa Budyschin w hrodowskej haptyzy.

Ssukna a buckskiny

we wulkim wubjerku a po tunich płaczi'nach pschedawa
W Budyschinje na snutsknej lawskej haßy

Eduard Hartmann.

Dickowa konceßionirowa a daloko wuwołana spodziwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Sahrodniska žiwnoscz czo. 10 w Stachowje s nowymi maßivnymi twarjenjemi a se 7 akrami a 178 kwadratnymi prutami ležomnosczow, kotrejž je 142,08 dawkskich jenosczow napołoženych, je se ßwobodneje ruki na pschedań.

Czesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich družinow. Wschitke porjedženja ßo najwěsczischo

a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycže tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza** a **Schneider**, czaßnikarjej na bohatej haßy w Liebuschiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedzelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodziny.

Kupjele sa knjesow: Njedzelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodzinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodzinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodzinje prjedy skasacz.

Strowotne a poßylnjaze wino Malaga

bleschu po 10 nßl. jako woßebne picze psche **żołdkowu ßłaboscz**, pschede wschitkim sa **wotkhorowazych**, so bychu czim skerje k mozam pschischłe, ßo na najlěpje porucza a pschedawa je stajnje **Heinr. Jul. Lincka**
w Budyschinje.

Wubjerne liqueury

w 1/1, 1/2 a 1/4 bleschach,
po 12, 6 a 3 nßl.

jako: **apfelsinowy, citronowy, kalmüsař, Curaçao, malenowy, khórwajdowy, Maraschino, Persiko, pfeffermünzowy, polka, Vanille**
ma w kommißiji na pschedań **Heinr. Jul. Lincka.**

W pschitomnosczi pjeczoch ßwědkow buchu dzenßa dobytki sa protyku „**Lahrer Hinkender Bote 1865**" czehnjene.

Dobytki ßu, na

Czo.	45,382	prěni dobytk	100	schěßnakow,
„	31,614	druhi . .	50	„ „
„	221,957	tseczi . .	40	„ „
„	20,645	schtwórty .	30	„ „
„	237,406	pjaty . .	20	„ „
„	127,479	schesty . .	16	„ „

Dobytki na lěto 1866 budza runje tajke.

Lahr, 20. haperleji 1865. **J. H. Geiger.**

Pscheńczne wotruby,
kórz po 20 nßl. ßu k dostaczu pola pjekarskeho mischtra **Giebnera** s napschecza kaserny.

Krawszy, ale tajzy, kiž psche wschu měru młodzi njejßu, móza pola podpißaneho stajnje dzěło dostacz.

W Budyschinje, w haperleji.

Justus Gotthold Bock,
krawski mischtr,

Hólczez, kotryž chze rymařstwo nawuknycz, móže pola rymařskeho mischtra M. Zieschanka na žitnych wikach w Budyschinje město dostacz.

Tsi barbařske zejchi buchu sańdzenu njedzelu w Budyschinje namakane a móža ßo pola Hajny w Sombarku pola Budestez saßo dostacz.

We **Lupjanskej Dubrawzy** je jena khěžniska žiwnoscz se sahrodu a s kruchom pola na pschedań a móže ßo wscho dalsche pola A. Czecha tam nashonicz

---

Woprawdzite rigaske lane ßymjo w tunach a tež wuměrjene pschedawam ja po najtunischej płaczisnje tak derje doma w Maleschezach kaž tež ßobotu w Budyschinje na žitnych wikach. **Faßka.**

Großowe

brostkaramelle

najlěpschi ßrědk k wotstronjenju kaschela a k połóženju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscz pschi sasymnjenju w symnym czaßu.

Sa Budyschin a wokołnoscz w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kóždy czaß na pschedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

S Hodzija.

Czesczenym wobydlerjam w Hodziju a wokolnosczi dowolam ßebi najpodwolnischo wosjewicz, so ßym ßo tudy jako bětnař saßydlił a proschu, mi dobroczíwje dowěrjenje spožczicz chzycz. **F. Eulitz.**

Poßlenje pschiwołanje
ſa
Jankom Sodanez ſe Ssowrjez.

Dha ſpi nětk derje w khkódnym rowje,
Hdźež nam wſchěm hiſchcze drohi ßy,
A Jeſuß ruzy dźerž czi k hkowje,
Kiž też bu junu khowany.
Wón twoju winu njeßeſche
A wukupi ßej drohó cze.

Ty jemu ßy byk poßwjeczeny,
Kaž hnydom narodźeny by,
Do jeho rukow pokoženy
Nětk pſchi nim wěczńje ſbóžny ßy,
Hdźež ßrjedźa jeho ſahrody
Kejeſch jako kwětka njewiny.

Twój ßmjertny pad, ach! wón nam ſrani
Tu wutrobu hacz najbóle,
We ſylſach podnurjene pławi
To woczko a cze wopłacze;

Ta twoja ßmjercz njenadźita
Je hłuboko naß ſrudźiła.

Ty ßy ždyn ſchoł pucz wſcheho cźeła,
Po kotrymž ßo wjaz njewróczíſch,
Tu kiwaſche cze ßmjercz ßej běła,
So dyrbiſch ſ njeju wotſal hicz.
Ty dźeſche: „To bych ja też chzył,
So pſchi tym Knjeſu bycz bych ßměł.

Spi, lube dźěrzo, ſpi we měrje
Ty nětko hacz k dnju ßudnemu,
Po kſcheſczijanſkej ßwjatej wěrje
Ty tehdom ſtanjeſch k żiwjenju;
Spi ßłódke ſpanje měra tu,
Hlaj, ſa tobu wſchak wſchitzy du.

A junu budźeſch ſwjeßeleny
Tym twojim napſcheczíwo hicz,
Kaž jandźel ſbóžny pſchekraßnjeny
Pſched Boži thrón jich pſchewodźicz;
Tam roſcze drjewo żiwjenja,
Kiž ſ płodami wſchěch wokſchewja.

H. Bj.

Magdeburgſke krupy ſawěſczaze towarſtwo,
ſakładny kapital: Tſi milliony toleŕ

w 6000 akcijach, wot kotrychž ßu hacz dotal 3001 emittirowane,

ſawěſczuje pódowe wupłody wſchitkich druźinow **pſche krupobicze po twjerdych prämijach. Dopłaczowanja zenje zane njeßu. Sarunanja** ßo najpoſdźiſcho měßaz po jich twjerdym poſtajenju **pokne** wupłacza; ſa **ßwěrne dopjelnjenje** tuteje pſchißłuſchnoſcze wulka wobſchěrnoſcz ſkutkowanja, **reſerwy**, kónz lěta 1864 na 164,771 tl. wunoſchaze, **a ſakładny kapital** towarſtwa rukuje.

W ßwojim jědnaczelětnym wobſtaczu je towarſtwo 346,681 ſawěſczenjow wobſankнyło a 3,632,582 toleŕ ſarunanja wupłaczíło. Sawěſczeńſka ſumma w lěcze 1864 je 40,242,477 toleŕ doßahnyła.

Podpißani agentojo ſawěſczenja rad horjebjeru a ßu k podaezu kóždeho trěbneho wukaſanja kóżdy czaß hotowi.

H. Meiſel w Budyſchinje, **Bern. Berger** w Panczizach, **Leberecht May** w Biſkopizach, **Ferd. Pech** w Schěrachowje, **Eduard Kohlmann** w Lubiju, **Herm. Oeſer** w Nowoſalzu, **G. Faßka** w Ebersbachu,

agentojo magdeburgſkeho krupy ſawěſczazeho towarſtwo.

Pruſke krupy ſawěſczaze akcijowe towarſtwo.

Podpißani ſaſtupjerjo horjeſcheho towarſtwa poruczeju ßo cześczenym ratarjam k ßwěrnemu wobſtaranju pſche krupobicze a czinja jich ſ dobom na wužitk kedźbliwych, kotryż kóżdy pſchi tutym towarſtwje ſawěſczeny doſtanje. Tón pak je:

1) **tuniſche prämije**, hacz pola **wſchitkich akcijſkich towarſtwow;**
2) **wobdźělenje na dobytku towarſtwa** po § 20 ſtatutow;
3) pokna wěſtoſcz ſa njepſchikrótſchene a ſpěſchne ſarunanje pſchi ſchkodowanju też pſchi najmjeńſchej ſchkodze hacz do 1/15 dele.
4) **rune prämije** ſa ſtwjelzate a łuſchczíſnate płody, każ też ſa **lupiny.**

W **Budyſchinje: C. A. Wehla.** W **Marinej Hwěſdze: Miklawſch Delenczka.**
J. G. Klingſt Nachfolger. W **Kamjenza: Hugo Pachaly.**
W **Ssmělnej** pola Biſkopiz: **Moritz Baier.**

Jedyn **młyn**, wobſtejazy ſ dweju mlějateju gankow a ſ jeneho ſchpyzganka, ſ 3 akrami 16 kwadratnymi prutami leżomnoſczow je **hnydom** na pſchedań abo na pſchenajecze. Wſcho dalſche je ſhonicz pola wobßedźerja w Krakezach pola Budyſchina.

Přećelam a znatym poručataj so najpodwolniſo jako mandźelskaj:

Jan August Pohonč,
Emma Pohončowa, rodź. Fahnauerec.
W Maleć icach, 2. rožownika 1865.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 19. — 13. meje. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Njesnarow. S Budyschina. S Dźěžnikez. S Budyschina. S Čžornowa. S Woßlinka. S Čžerwjenych Noßliz. Se Splóska. S Wjelkow. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

London, 9. meje. S Newyorka pißaja wot 29. haperleje: Separatistiski general Johnstone je ßo se ßwojim zyłym wójskom unionistam podčißnył. — Bawma **50.**

London, 10. meje. S Newyorka pißaja dale: Separatistiski general Dick Taylor je wosjewił, so chze ßo tež podčißnycž, a je to unionskemu generalej Canbyjej pißał. — Prjedawschi separatistiski pschedßyda Jefferson Davis je do Süd-Caroliny pschijěł.

Mordaŕ pschedßydy Lincolna je polizajam do ruki panył. Se ßwojim towarschom Harroldom bě Wilkes Booth w Mary-County w Marylandskej w bliskosčži jeneho tymjeschcža někajki wuczek namakał. Tudy buschtaj wonaj wot obersta Bakera a jeho jěsdnych polizajow wußlědženaj, čžěkaschtaj teho dla dale a skhowaschtaj ßo do jeneje bróžnje pschi Rapahannoku blisko Port-Royala a ßo tam s drjewnami wobhrodžischtaj. Polizajo jeju napominachu, so byschtaj ßo poddałoj; ale wonaj to nochzyschtaj. Duž bu bróžeń sapalena. Booth tseli na jeneho seržanta, tón teho dla saßo na njeho wntsěłi, tak so tón mordaŕ na semju padže. Harrold wustupi potom s bróžnje a da ßebi ruzy swjasacž; wón je najskerje pomoznik teho čžlowjeka, kotryž je nadpad na Sewarda sčžinił. Booth běsche hischcže tsi hodžiny žiwy a sakliwasche w tutym čžaßu uniju a jeje ministrow na žadławe waschnje. — Jeho bratr je do jastwa ßadženy, dokelž je pjecža wo jeho wotpohladanju wědomnoscž měł.

W Mobile a wokolnosčži je unionske wójsko něhdže 3000 kanonow a na 20—30000 wałow bawmy sajało.

Po ryčžach jeneho richmondskeho pjenježnika je Jefferson Davis něhdže 6—13millionow toleŕ ßlěbornych a słotych pjenjes na wjazorych wosach pschi ßwojim čžěkanju ßobu wsał.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje: 6. meje 1865.

Dowoz: 6,345 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	2	5	4	22	5	5	7	5	5	—	—
Rožka . .	3	5	—	2	20	—	3	7	5	3	5	—
Jeczmjeń . .	2	20	—	2	15	—	2	22	5	2	20	—
Wowß . .	2	2	5	1	27	5	2	3	—	2	2	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	4	27	5	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	23	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dźeczel čžerwjeny, kórz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běrny, kórz 1 tl. hacž 1 tl. 5 nßl.

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wečžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wečžor 6 h. 52 m.*; wečžor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 10. meje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. np. 1 połnowažazy čžerweny słoty abo dukat 3 to 5 nßl. 5 np.; winske bankowki 93.

Sakska. Pschi nětčischim ßuchim cžaßu ßo cžasto w lěßach pali. Tak je ßo tamón schtwórtk wysche Rathena kruch lěßa, něhdže 50 kórzow wußnycza wopschijazy, wotpalik. Wohenj ßo hacž k Lilienstejnej rospschescžerasche. — Teho runja spali ßo w pirnaskim lěßu něhdže pjecž kop walczkow, w lauenstejnskim lěßu poldra akra 15 lětnych khójnow a w oberwiesenthalskim reviru 10 akrow ßydomlětnych schmrěkow. — W Draždzanach budze wot 25. junija hacž do 1. julija shromadzisna němstich ratarjow a hajnikow wotdžerzana. — W Nieder-Strahwaldze bu 8. meje 51 lětny khěžkař a murjeř G. Mucžer pschi wottorhowanju jeneho domu wot jeneje hrjady, kotraž na njeho pany, tak straschnje trjecheny, so na měsczje morwy wosta. — Lipska maßa je po ßwojej zykosczi hacž dotal jeno sa ßrěnju maßu spósnata. — W Langenrinnje pola Freiberga roslecza 6. meje jena, k polvernikej freibergskeho pschekupza Rychtarja ßluschaza khěžka, w kotrejž pěsty tokkachu. W njej bě něhdže poldra centnarja polvera. Pschi tym pschiňdzeschtaj dwaj dźěkačerjej wo žiwjenje, wěsty Heinrich Müller s Hermansgrüna, žonu a 8 dźěczi sawostajschi, a Jan Michalk s Dobrusche, kotryž je žonu a dwě dźěsczi sawostajik. (Spomnjeny Rychtař ma tež polvernik blisko Sslónkez). — Sa prämije pschi wustajeńzy ratarskich maschinow a skotu w Draždzanach je 6000 tl. a tójschto medaillow postajenych. Tež je Jeho majestosc 4 skote medaille po 75 dukatach bicz dała a budza te bjes najlěpschich wustajerjow rosdźělene. (Wscho dalsche a drobnische w nastupanju wustajeńzy wosjewimy, tak bórsy hacž to shonimy). — W Crimmitzschawje je ßo 3. meje 31 brózjnow wotpaliło. Wohenj s wulkej spěschnosczu wokoło hrabasche, tak so k haschenju žana mózność njebě. — W Schneebergu ßu ßo 4. meje tsi twarjenja wotpalike. — Na sakskoschlesynskej želesniznj, bjes khěžkomaj 3 a 4, je ßo 5. meje jedyn dźěłacžeř s Grünberga pschejěcz dał. Wón bě ßo tak na koliju lehnył, so běsche hłowa, kaž wotrěsnjena.

Prußy. W druhej komorje buchu pschi jednanju wo nowosrjadowanje wójska jara wótre a hórke rycze dźerżane a bu skónczinje zyla wěz wot komory wotpokasana. — Ministerstwo bě druhej komorje tež wschitke sliczbowanja krajnych dokhodow a wudawkow konscheho léta prjódkpołożiła, so by wona tajke sliczbowanje sa dobre spósnała. Ale komora to njeje cžiniła, prajizy, so wona wudawki na poßlenim ßejmje pschiswoliła njeje, duž tež to sa dobre spósnacz njemóże, schtož je ministerstwo pschecžiwo jeje woli wudało. — Minister finanzow je druhej komorje sliczbowanje wudawkow, psches poßlenju dansku wójnu nastatych, prjódkpołożił. Wschě khosty wuczinja 22 millionow toler, s kotrychž ßu 18 a pół milliona na wójsko, 3 milliony na wójnske łódże a zbytk na sarjadowanje wutrjebanych. Tute pjenjesy ßu, dokelž ßo bjes pschiswolenja druheje komory nihdże pożczicz njehodżachu, s krajneje pokładnizy (Staatsschatz) wsate a maja ßo tej saßo sapłaczicz. Komora ßwoje ménjenje w nastupanju tuteje naležnosczje hischcze wuprajiła njeje.

W schleswigholsteinskej naležnosczi ßo dale žana nowa kroczel stała njeje, s kotrejež by ßo ßudzicz hodziło, kak budze wona wujednana. Winske nowiny powjedaja, so chze prúske knježerstwo sa to, dokelž je ßwoje wójnske łódże do kielskeho pschistawa póßłało, ßwoje schleswigholsteinske wójsko pomjenschicz a tak porukowanju rakuskeho knježerstwa wuńcz spytacz. — Jena rakuska wójnska łódź je do kielskeho pschistawa pschijeła a bu wot tamnischich pruskich wójnskich łódźow cžesczomnje witana.

Krajne stawy pruskich Hornych a Delnych Łužizow ßu wobsankli, kralej teho dla, dokelž ßu Łužizy w tutym měßazu 50 lět pschi pruskim kralestwje, adreßu póßłacz. — Schpanska kralowa je prynza Bjedricha Korlu sa ryczerja skoteho runa (des goldenen Vließes) pomjenowała — Kral 14. meje do rheinskeje Pruskeje wotjědże a ßo 19. meje do Barlina wróczi.

Rakußy. Fregatta Schwarzenberg (wójnska łódź), kotraž bu w ßwojim cžaßu pschi wojowanju s danskimi łódźemi njedaloko kupy Helgolanda khětro jara wobschkodzena, je ßo nětko a to derje wuporjedzena do rakuskeho pschistawa w Poli wróczika. — We Lwowje (Lemberg) ßu wěsteho Lyßakowskeho ßadzili, dokelž jemu winu dawaja, so je loni ßudniskeho radziczela Kuczynskeho sakkoł. Je to nékajki 17lětny pißař a je ßo wón w jastwje w Czortkowje, hdzež běchu jeho nékajkeje lohkeje winy dla ßadzili, psched druhimi ßobujatymi teho khwalił. — Ruske knježerstwo je wschitkim rakusk m poddanam, kiž ßo na pólskej revoluziji wobdźělichu a buchu popanjeni, dowoliło, so ßmědża ßo domoj wróczicz. — Druha komora rakuskeho ßejma je wójnski budżet wujednała. Wona je 14 millionow schěßnakow mjenje pschiswolika, hacž ßebi to ministerstwo žadasche a je ministerstwo s tym sa lubo wsako.

Franzowska. Khěžor Napoleon je 3. meje do Algiera pschijěł a tam pschipołdnju tuteho dnja na kraj wustupił. Zyły brjóh bě s ludźimi pschepjelnjeny, kotsiž jeho se ßylnym ßławuwołanjom witachu. Wschitzy arabiscy agojo a podagojo (prjódkstejerjo) běchu do Algiera pschijěchali, so bychu khěžorej ßwoje poczesczowanje wopokasali. Khěžor je jich 4. meje na wobjed pscheproßył a je tutón wobjed pjecza jara wießoły był. Nasajtra je khěžor někotre wokolnosczje města Algiera wopytał a chzyische ßo posdźischo dale do kraja podacz.

Khěžorka Eugenia, kotraž khěžora w tu kjwilu w Parisu sastupuje, je wudowje amerikanskeho pschedßydy Lincolna list poßłała, w kotrymž jeho skónzowanje wutrobnje wobžaruje.

Italia. Italske ministerstwo je namjet sakonja

po kotrymž bychu ßo wſchelake druźiny klóſchtrow ſahnacź měke, a kotryž bě wone hižom druhej komorje prjódkpołożiło, ſaßo najpjet wſako. To je ßo najſkerje teho dla ſtało, dokelž je pſched nětkotrym cźaßom bamž Pius IX. na italſkeho krala Viktora Emanuela pißał, ſo chze wſchelakich naležnoſczow dla ſ nim jednacź. Kral je teho dla wěſteho Vegezzija do Roma póßłał a tón je tam tójſchto w zyrkwinſkich naležnoſczach wujednał, tak ſo budze mózno, zyły rynk wuprózńjenych biſkopſkich měſtow ſaßo wobßadźicź. Vegezzi je ßo ſ Roma hižom ſaßo wróciłk. — Miniſterſtwa ßo nětko ſ Turina do Florenza jako noweho italſkeho hłowneho měſta pſcheezahuja.

Schpaniſka. W tutym kraju poczina dale a bóle njemérne bycź a powjeda ßo, ſo je tam jena hižom jara ßilna ſtrona, kotraž chze nětczíſchu ſchpaniſku kralowu ſ kraja wuhnacź a ſchpaniſke kraleſtwo ſ portugiſiſkim pod knjeżerſtwom nětczíſcheho portugiſiſkeho krala ſjenoczicź. — Nékotre nowiny wudawaja, ſo ma Napoleon ßwojej ruzy w tutej wézy, dokelž je wón wulki njepſcheczel tak mjenowaneje bourbonſkeje ßwójby. Tuta ßwójba kralowaſche prjedy w Franzowſkej, a ſahnaty, w tu khwilu w Romje żiwy neapelſki kral je też jedyn Bourbon a wójwodka w Parmje bě też Bourbonka. Tymaj je Napoleon pomhał jeju kraje wſacź, pſchetoż jenoż ſ jeho podpjeranjom mózachu Piemonteſojo italſke kraleſtwo ſakoczicź, a duż réka nětko, ſo by też poßleni kraj, hdyż hiſchcze Bourbonſzy knjeża, mjenujzy Schpaniſku, tutej familiji wutorhnył.

Rußowſka. Ruſki khéżor a jeho knjeni mandżelſka, każ też nětczíſchi wulkoknjas-naßlédnik Alexander a wulkoknjaſojo Wladimir, Alexéj, Sergij a Pawoł a wulkoknjeżna Marja ßu 1. meje ſ Nizzy do Darmſtadta pſchijéli a ßo wot tam na hród Jugenheim podali, (Khéżorka je heßendarmſtadtſka prynzeßyna). Ruſka khéżorka tam najſkerje nékotre dny woſtanje, cźi druſy ßu pak bórſy dale do Barlina jéli, ſo bychu ßo do Petersburga podali. — Nékotre nowiny powjedaja, ſo budze ßebi nětczíſchi naßlédnik Alexander njewjeſtu ßwojeho njeboczicźkeho bratra bracź.

Na měſto wileńſkeho generalgubernatora Murawjewa je general Kaufmann poſtajeny a ſda ßo, ſo chze tón w jeho duchu, hdyż też niz ſ jeho krutoſczu, tam dale ſkutkowacź.

Amerika. Separatiſtiſki general Johnſtone je ßo ſ zyłym ßwojim wójſkom unionſkemu generalej Grantej podczińnył. Duż nětko żane ſeparatiſtiſke wójſko wjazy njeje, khiba néhdże 10,000 muži pod Kirby-Smithom w Texaſu. Grant je teho dla tójſchto wójſka do Texaſa póßłał, ſo by ßo też Kirby-Smith ſkerje lépje podczińnycź dyrbjał. — General Grant je ßwoju hłownu kwartiru nětko do Waſhingtona pſchepołożił a budze wojſko hnydom pomjeńſchene, tak ſo budża wudawki w krótkim cźaßu wo dwě tſeczinje ponižene. — Lincolnowy pohrjeb bėſche wulkotny a cźah pſchewodżerjow bě pół mile dołhi. Jeho cźéło budze w Springfieldże w kraja Illinois (hdżež je Lincoln prjedy bydlił) khowane. — S miniſtrom Sewardom a jeho ßynom ßo polépſchuje a je wſchédnje wjazy nadżije, ſo wotkhorjetaj.

Nowy pſchedßyda Johnſon ßwoju wéz derje wjedże a je, jako ßo jemu póßłanzy zuſnych kralow a wjerchow prjódſtajichu, na jich ryczź derje a mudrje wotmolwił. S zyła je widżecź, ſo je w uniji wſchitko tak ſrjadowane, ſo krajne naležnoſcże do njeporjadka njepſchińdu, hdyż też pſchedßyda njejapzy wotſtupi abo wumrje.

Knjeżerſtwo je ſkónczńje ſto tyßaz (tawſynt) toler na popanjenje Lincolnoweho mordarja, wěſteho Bootha wuſtajiło.

Po nowiſchich powjeſczach ßu Bootha w Maryłandże wußlédźili, ale jako chzychu jeho ſajecź, dha ßo wón tak wótrje wobaraſche, ſo bu pſchi tym ſatſéleny. Jeucho jeho ßobuwinikow, wěſteho Harrolda, ßu pak żiwcho doßahnyli.

Ze Serbow.

S Njeſnarow. Tamón pjatk wjeczor na poł jédnaczich hodźinow wudyrì tudy w brózni ſahrodnika Jakuba Kubjeńża woheń, roſpſchéſtrje ßo wot tam na ßydliſchczo ſahrodnika Jana Schmidta a Knjeżkez herbow a pſchewobroczi ſpomnjenu brózeń, każ też wſchitke Schmidtez a Knjeżkez twarjenja, wſcho do hromady, dżeßacź, do procha a popjeła. Knjeżkez domſke bėchu maßiwne, ßu ßo pak tola też pſchi tych ſatraſchnych pkomjenjach ſapalike a cźiſcze wupalike. Knjeżkez herbam ſtaj ßo bjes druhim też dwaj konjej ſpaliloj.

S Budyſchina. Njedżelu rano w tſjoch hodźinach poczachu tudy na woheń ſchtormowacź; tola namaka ßo potom, ſo ſtrach wulki njebě. Mjenujzy w ſahrodże cźéßliſkeho miſchtra Müllera w Małej Polſkej bě ßo hromada ßuchich tobakowych kijeſchkow na nékajke waſchnje, hacź dotal hiſchcze njewußlédżene, ſapalike a béchu pkomjenja bliſko ſtejazy drjewjany pkót a jedyn pódlanſki ſchtom ſapopanyke.

S Dżéżnikez. Póndżelu dopołnja w 11 hodźinach roſleczа tudy 6 khéżkow, k polverniku C. E. Bergera ßkuſchazych a buſchtaj pſchi tym dwaj dżéłaczerjej morjenaj, mjenujzy Auguſt Mrós ſ Dżéżnikez a Michał Beyer ſ Cźornych Noßliz. Wonaj béſchtaj na kruchi roſtorhanaj a dyrbjachu te hromadu pytacź. Dwaj druhaj dżéłaczerjej Auguſt Schütza ſ Dżéżnikez a Bjedrich Wylem Henka ſ Horneje Kiny buſchtaj jenoż ßnadnje ranjenaj. Polverowy magazin je ſtejo woſtał a w domſkich ßu ßo jenoż woknowe ſchkleńzy roſpukake. — Kak je to njeſbože naſtało, je njeſnate, dokelž je ta khéżka, w kotrejż taj morjenaj béſchtaj, prénja roſleczała.

S Budyschina. Archäologiske towarstwo w Moskwje je tudomneho knihikupza a redaktora J. E. Smolerja sa skutkneho zobustawa wuswoliko.

S Cžornowa pola Kamjenza. Pjatk 5. meje rano w 1 hodzinje wudyri tudy wohen a pschewobroczi twarjenja kublerja Rühle, kowarja Hensela, murjerja Rühle a khežkarja Haufy do procha a popjeła.

S Woßlinka. Nasch nowy zyrkwinski wucžer, k. Frycza, je pjatk 28. haperleje zem pschiczahnył a bu njedželu do zwojeho sastojnstwa zwjedženszy sapokasany.

S Cžerwjenych Noßliz. Hódno drje je, hdyž zo w Serbskich Nowinach na to spomni, so je tudy jena krowa sa 2 lěcze pjecz cželatow měła, mjenujzy konsche lěto dwójnikaj a lětza trójniki.

Se Splóska. Póndželu 8. meje rano w druhej hodzinje zu zo tudy domske a brózeń Augusta Wawrika wotpalike. Woheń je w brózni wuschoł a je najskerje sakoženy.

H. S Wjelkow pola Tumiz, 11. meje. Dzenza dopołdnja $^3/_4$9 wudyri pola kowarja Heinricha tudy woheń a sa krótki czaz leżesche jeho zyke wobzedženstwo we popjele. Domske, brózeń a pschitwark se wschém schtoz tam bésche, bu rubjenstwo płómjenjow. Hacz runje ma H. sawěsczene, ma tola wulku schkodu, dokelz běchu pódlanske twarjenja psched nekotrymi lětami hakle nowe. Tez jeho dwěmaj zotromaj, kotrejz zkužitej, je zo skoro zyke wobzedženstwo spaliko, kotrez pola njeho mějeschtej. Tsi zykawy běchu na pomoz pschijěle: semiczanska, czerwjenonoßliska a schumbornska. Jenoz 2 mózeschtej zo trjebacz, dokelz woda bliško njebé. We kowarni njehodzesche zo niczo czinicz, ale pódlanske twarenje knjesa hosczenzarja Forkera zo sakitowasche a zo tak dalische njesboze wotwobroczi. — Maly wotroczk k. Webera tudy pschindze w tutych dnjach do zykanjoweho rěsaka a buchu jemu nekotre porsty zylnje wobschkodzene. Tón zamy je s Jasonzy. —

Přilopk.

* Městyß (Marktflecken) Oberstdorf w Bajerskej je zo 6. meje nimale zyle wotpalił. Mjenujzy rano 3 hodzinach tam woheń wudyri a tak spěschnje wokoło zo hrabasche, so zo hizom w 5 hodzinach wscho palesche. Wokoło pokrija bésche zo hizom psches 200 twarjenjow wotpaliło, teho runja tez fara, zyrkej, tsi hosczenzy a t. d. Woheń teho dla s tajkej spěschnoscžu pschibjerasche, dokelz běchu w Oberstdorfje s wjetscha wschitke twarjenja s kschindzelemi kryte a zo tute pschi dotalnej zuchocze jara lohko sapopadowachu.

* Jedyn schewjki bésche zebi w Barlinje wóndanjo pola jeneho drastupschedawarja jenu staru zuknju kupił. Tuta bě khětro saprószchena a wón teho dla sa nusne spósna, ju wuklepacz. To zo tez sta, ale pschi tym pytny wón, so pod podschiwkom kruch papjery rjapoze. Duz wón zuknju rospro a k zwojemn radostnemu spodziwanju — pjeczadwazeczitolerski pjenjes won wuczahny.

* W měsczе Kölnje běschtej zo wondanjo na jenej haßy dwě zußodzinzy bicz poczakej a puki czim bóle pschibjerachu, czim wjazy pscheczelnizow zo na nich wobdželichu. Jich mužojo pytachu jich dołho se zkowami směrowacz, ale na te wone njepoßkuchachu. Duz pschindzechu nekotsi na tu myßliczku, so wodu a zykawy pschinjeßechu a na te rosnjembrjene žony zykacz poczachu. To pomhasche, pschetoz wone khětsje rucze roscžékachu.

* Pschi wulkim draždzanskim spěwanskim zwjedzenju budze pjecza sakski kral 300 zusym spěwarjam kwartiru dacz.

* Crimmitzschawski woheń, hdyž je zo wóndanjo tejko brózjnjow wotpaliło, je wot jeneho 11lětneho hólza sakoženy, kaž je zo nětko wupokasało. Tsjo hólzy mjenujzy sady jeneje brózjnje hrajkachu. Jedyn wot nich mějesche schtrychwanczko pschi zebi a pschindze na tu myßliczku, s nim zkomjany wěchcz sapalicz, s kotrymz bě dzěra satykana, hdyž zo wojo won storka. Wón tez to sczini, hacz runje jeho jedyn maly towarsch warnowasche a w nekotrych wokomiknjenjach zyła brózeń w płomjenjach stejesche a zo jena wot druheje sapalesche.

* Sakske ministerstwo je wobsankło s Budyschina psches Nowosalz, Eubau, Neugersdorf, Seifhennersdorf a Großschönau do Zitawy telegrafisku liniju sakoziczz.

* Wucžer Friedemann w Schmilzy, kiž bě psched nekotrym czaßom jenu holczku se strachom zwojeho zambneho zywjenja psched satepjenjom wumohł, je wot rakuskeho khězora czeßny kschiž dostał.

* Stare pjecztolerske noty auhalt-deßauskeho krajneho banka jenoz hischcze do 15. tuteho měßaza płacza.

* W Mnichowje pocza wóndanjo jena bohata wudowa, kotraz druhdy do błudnych myßli sapaduje, s woknami tsczeho pohkhoda zyke tolerje dele mjetacz. Dołho njetrajesche, dha bě psched khězu haßa s ludzimi pschepjelnjena, kotsiz sa tymi błyskotatymi pjenjesami kojachu, hacz zo polizia bliżesche, psched kotrejz potom wschitzy se wschej mózhnej spěschnoscžn roscžékachu. Ta wudowa bě nějdze 350 toler rosmjetała.

* W Breunsdorfje pola Borny bě 25. haperleje tsilétny zynk tamneho wětrnika wokschidłam, kotrez zo wjerczachu, tak bliško pschischoł, so bu do hłowy trjecheny a bórzy na to wumrje.

* W pěskowzowych skałach bjes Berggißhüblom a Gersdorfom bu 9. meje skałar Meier se Stützengrüna wot krucha skały, nějdze 300 centnarjow czeczkeho, sarazeny.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Schto palenz tola njenaczini!

Hanß Depla. Haj schczipak tón wschelko skutkuje. Schto dha pak je naczinik?

M. T. Nó, tajke żonam schkrabanje, a to je tola sakasane.

H. D. Ale schtódha ßu to byli, kiż ßu to czinili?

M. T. Mi prajachu, so ßu to hólzy t— — szy byli.

H. D. A hdże pak to?

M. T. W pěknej wjeszy M — — zach.

H. D. Aw jaw jaw na tajkich hólzow tola?

H. D. Nětko ßo na hońtwu njekhodźi, każ ßmoj ßebi tydzenja wukkadowakoj. Hdyż pak ßo na něczejim reviru tšěli, schto je tehdy czinicz?

M. T. To dyrbisch ßo s — — anskeho hajnika praschecz.

H. D. Ale czeho dla dha runje teho?

M. T. Nó, wóndanjo bě ßo na tamnischim reviru tšěliko a duż wón khětsje rucze k rychtarjej běżesche a jeho nahnu, so tón dweju burow won wokasche.

H. D. K czomu pak to?

M. T. Haj, to my wschitzy njewěmy a to czim mjenje, dokelż tón hajnik na spomnjenym reviru tola niczo roskasowacz nima.

H. D. Hm, dźiwne wězy!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Handrij Kschižan, pohoncz w Budyschinje, s Marju Schusterez.

Michalska cyrkej: Jan Pětsch, pjekař-najeńk w Drózdżiju, s Hanu Ernestinu Pjetschkez s Makßez.

Podjanska cyrkej: Jan August Schrama, fabrikski dźěłaczeŕ, s Hanu Marju Frauensteinez se Židowa. — Michał Nowotny s Czemjeriz s Marju Dießnarjez se Sskoneje Borschcze.

Křćenaj:

Michalska cyrkej: Jan Gustav Adolf, Handrija Burgka, kublerja w Sskonej Borschczi, ß. — Hendrich Hermann, Jana Nowaka, krawza w Sskonej Borschczi, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 28. haperleje: Bjedrich Ernst, Emilije Augusty Barthelez se Židowa n. ß, 1 l. 9 m — 29., Franz Wylem Alexander, F. W. A. Kriegera, cigarrydźěkarja na Židowje; ß., 15 n. — 3 meje., Handrij Nika s Bukojny, 35. l. — Bjedrich August Max, Marje Louisy Rychtarjez na Židowje, n. ß.. 3 m. 3. d.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

13 tl. 7½ nßl. a 13 tl. — nßl.

pschenża 45—60 tl., rożka 37—39 tl.,

(to je: sa 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 12 tl. 22½ nßl.

(Czischczeny, każ ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drohschi.)

Nawěštnik.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je dostacz: **Bürgerliches Gesetzbuch für das Königreich Sachsen nebst Ein- und Ausführungsverordnung und einem Sach- und Wortregister.** 1 tl. 1 nßl.

Tuta kniha (nowy civilny sakonik) je w ßwojim wopschijeczu sa kóżdeho sakskeho krajana tak ważna a wużitna, so dyrbjak ju po prawym kózdy hospodar měcz, pschetoż wona pokasuje jemu we wschěch należnoszczich, schto ma czinicz abo czeho ma ßo wostajicz, so by wschitko po krajnych sakońskich postajenjach wutrjechicz móhł.

Němski Phönix,

wohenj ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Kilingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenoż pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cžinjeny broſtſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dybawoſczi, ſažwanju, bróſtowym cžerpjenju, ſchijowej wobežežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 ßgl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Pauliſch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Barliński kommißionſki ſkład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyſchinje** na **mjaßowym torhoſchczu**
porucža k prjódkſtejazemu nalěcžu a lěcžu ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužſkeje a hólcžazeje draſty

po ſprawnych a tunich płaczišnach.

NB. Skaſanja a façonſke džěła ßo pſchezo horjejbjeru a khětſje wobſtaraja a ßo ſa dobre a trajaze **barlinſke džěło** ſtajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.
K prjódkſtejazemu nalětnemu a lětnemu cžaßu poručam ßwój wubjerne ſrjadowany ſkład

mužſkeje draſty:

jako ßuknje z doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židže, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczliwje na to kedźbowacz, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenoż wo dobrych twerow džěłaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leža. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaczišnami mózu kóždu konkurrenzu pſchewinyc.

C. W. Bitzka.

Cžeſczenym a lubym Sserbam poručam najpodwoliſcho ßwój ſkład cžaßnikow wſchitkich družinow. Wſchitke porjedženja ßo najwěſczišcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płaczišny.

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczže tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza a Schneider,** cžaßnikarjej
na bohatej haßy w Libuſchiz domje.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je ſtarodawnych cžaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kžizomaj wſchědnje krumow abo mowzam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcz, płodži wjele mloka a ſadžěwa jeho wokißnjenje. Pakcžik płaczi 4 ngl. a je k doſtaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Zołty wóſk a **luſchczišny** kupuje po najwyſchej płaczišnje **C. A. Martſchinck.**

Powschitkomna aßekuranza w Triescze

(Assicurazioni Generali)

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

21 millionow 2 sczě tyßaz schěßnakow

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., psche **wóhnjowu schkodu;**
b) **kubła na dróhach,** psche **transportnu schkodu;**
c) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje czlowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze.**

Tuto towarstwo je w lěcze 1863 sa 12452 schkodowanjow summu wot 4 millionow 359 tyßaz 283 schěßnakow a 22 krajzarjow wupłaczilo.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyschinje: **Julius Altmann,**
w Kamjeńzu: **Adolph Francke,**
w Lubiju: **W. Rothe,**
we Wósporku: **Bernh. Hilbenz,**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Aachenske a mnichowske woheń sawěsczaze towarstwo.

Skutkowanje towarstwa je se ßlědowazych dopokasmow sliczbowanskeho wobsanknjenja sa lěto 1864 spósnacz:

Sakładny kapital	3,000,000 tl.	—
Dokhody s prämijow a danje sa 1864 (excl. prämijow sa pósdnische lěta) .	1,950,053 „	13.
Reservy prämijow	2,927,036 „	9.
	7,877,089 tl.	22.
Wobstejaze sawěsczenja pschi kónzu lěta 1864	1,038,997,244 „	—

W Budyschinje, 1. meje 1865.

Agentojo towarstwa:
M. A. Flanderka w Budyschinje.
Friedrich Wagner w Biskopizach.
Robert Rowland w Lubiju.
Hermann Kästner w Kamjeńzu.

Drjewowe aukcije.

Na tudomnych knježich revirach budza ßo twjerde a mjehke palne drjewa, w tutym lěcze spuschczane, na ßlědowazych dnjach a lěßowych městnach na pscheßadzowanje pschedawacz.

Póndzelu 15. meje t. l. na jenscheczanskim reviru rano wot 8 hodzinow w ruczizy

14 kloftrow 6/4 kohczowskich brěsowych schczěpow,
124 kop 6/4 „ brěsowych a wolschowych walczkow a
55 „ 7/4 „ khójnowych walczkow;

popołnju wot 2 hodzinow pschi pßowjanskim puczu:

68 kloftrow 7/4 khójnoweho schczěpjaneho drjewa,
84 kop 7/4 khójnowych walczkow.

Wutoru 16. meje t. l. na khoßlowskim reviru rano wot 8 hodzinow pschi kamjeńtym hacze

144 kop 6/4 brěsowych a wolschowych walczkow,
8 - 7/4 khójnowych walczkow,

popołnju wot 2 hodzinow pschi starej drósy

70 kop 7/4 khójnowych walczkow

Seńdzenje w drjewnischczach.

W Ratezach, 4. meje 1865.

R. Pelz, wyschi hajnik.

W Hermanezach je jena žiwnoscz s dobrej łuku a s dobrymi polemi a s rjanym kruchom hole, wscho do hromady 15 jutrow (morgenow) ležomnoscze wopschijaze, se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola rychtarja Rokota tam shonicz.

Sprawna a dźěława holza móže hnydom do ßłužby stupicz na kotołskej haßy czo. 111 a je wscho dalsche pola wobßedzerja tam shonicz.

Pscheńczne wotruby,

kórz po 20 nßl. ßu k dostaczu pola pjekarskeho mischtra **Giebnera** s napschecza kaserny.

Pscheměnjenje wobydlenja.

Czesczenym Sserbam Budyschinu a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo wosjewjam, so nětko w žitnej haßy czo. 57 po jenym skhodze, njedaloko hawptwachi, bydlu a proschu teho dla wo swólniwe wopytowanje, najlěpsche a najtunsche poßłuženje lubjo.

W Budyschinje w meji 1865.

J. H. Leib,
zwernowy fabrikant.

Wupschedawanje

połwołmjanych tworow sa drasczenja, katunow a czeńkich lětnych rubischkow.

Julius Geyer,
na bohatej haßy czo. 66/7.

Khěža na pschedań.

Khěža czo. 55 we Wósporku je se ßwobodneje ruki na pschedań. — Wscho dalsche w tutym nastupanju budźe knjes pschekupz Pötzschka tam dobroczíwje ßobudźělicz.

Jena ßerbska kuchinska dźowka móže hnydom na knježim dworje we Wukranczizach pola Huczíny do ßłužby stupicz.

Schtyri sprawne dźěłaczerske familije móža wobydlenje a trajne dźěło na knježim dworje w Pschiwczizach dostacz.

Jedyn rjeczasny poß je na pschedań na Delnym Židowje czißło 144

Lubym a czesczenym Sserbam wosjewjam tudy, so saßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži czißło 603 bydlu. Wschitke porjedźenja budu kaž dotal ßwěru a derje wobstaracz, tak tež we pschedawanju runje jako we wotměnjenju segerjow kóždemu po dobrym ßwědomnju ßłužicz. Duž proschu, so by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje tež dale poskiczało.

A. Scholta,
segernik.

W **Raschowje** je jene hospodarske twarjenje, po požadanju tež s kruchom pola, najradscho na jeneho wojnarja k pschenajeczu, dokelž mějesche prjedomnik jara wjele dźěła a je wjele ruma. Wscho dalsche je shonicz pola kublerja **Kschižanka** w Budestezach.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacz.

Jedyn **krawski** se wßy móže hnydom do dźěła stupicz pola krawza **Ernsta Andretzkeho** w dornschnablu niže žitnych wikow w Budyschinje.

Dźiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje jutsje popołnju w tsjoch hodźin ch po nyschporje shromadźisnu. **Pětr Młónk.**

Hólczez, kotryž chze kowarstwo nawuknycz, móže hnydom město dostacz. Hdźe? tó je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

W zyrkwinskej wßy Porschizach je jena khěža s polom a łuku hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań. Wot koho? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Dickowa konceßionirowa a daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Großowe

brostkaramelle

najlěpschi ßrědk k wotstronjenju kaschela a k połóženju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscz pschi sasymnjenju w symnym czaßu.

Sa Budyschin a wokołnoscz w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kóždy czaß na pschedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Lubym Sserbam a czesczenym hosczam se wßow s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so mam ja stajnje czerstwe, dobre kołbaßy (wote mnje ßameho dźěłane) w mojim korczmarstwje na pschedań. Tež je pola mje delikatne běłe piwo dostacz, schtož s tutym ßwojim wopytowarjam a pscheczelam wosjewjam.

Hermann Schultza,
korczmar-najeńk na mjaßowym torhoschczu.

Wschitke družiny wina ma we wulkim wubjerku a po najtunischej płaczisnje na pschedań

Hermann Schultza,
na mjaßowym torhoschczu.

Lonsche lěto běch ja do Serbskich Nowinow pißacz dał, so bychu tola hólzy, kotsiž chzedźa khoschczewjasanje nawuknycz, ke mni do wuczby stupili. A ja běch jim ßlubił, so chzu jich něschto hódne nawuczicz a so chzemy ßo na khoschczerskim kwartalu pěknje sawjeßelicz. Ale wón žadyn pschischoł njeje a duž wospjetuju dźenßa ßwoje wosjewjenje a chzu ßwoje ßlubjenje dale dźerźecz.

Mojemu lubemu ßußodej pak, kotremuž ja khoschcza wobstaram, ja s tutym praju, so by na kwartal ßwoju lubu mandźelsku ßobu pschiwjedł a my tak khoschcza radostnje wotrejwacz móhli.

Matej P., khoschczerski mischtr
w Kryngelezach.

W knihařni Smolerja a Pjecha je sa 6 nßl. dostacz:

Napoleon a jeho wójny.

Wot J. A. Pohoncza.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 20. — 20. meje. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: Se Ssmilneje. S Rakez. S Budyschina. S Kukowa. S Rakez. S Njeßwacźidła. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

London, 15. meje. S Newyorka pißaja wot 6. meje: Nětczischi pschedßyda Johnson je 100,000 toleŕ na popanjenje prjedawscheho separatistiskeho pschedßydy Davisa jako ßobuwinika na Lincolnowej ßmjerczi wustajił. — Bawma 47—48.

Dale pische ßo ſ Newyorka: Nowy pschedßyda Johnson je ßłyschecź dał, ſo ma ßo pschecźiwo tym, kotsiž ßu separatistiske ſbĕžkaŕstwo wodźili, krucźe ſakroczicź; ſo dyrbja teho dla separatistiszy ſastojnizy a wyschzy ßwoje politiske prawa ſhubicź; ſo dyrbi ßo schklowowdžeržaze ſemjanstwo, kotreż je po prawym tu zyłu wójnu ſapſchadło, po móżnoſczi ſaniczicź, a ſo ßo papjerjane pjenjesy, wot ſeparitistow dźĕłane, wjazy wudawacź njeßmjedźa a ſo czi, kiž ßu separatistam pjenjesy požczowali, niczo ſapłaczene njedóſtanu.

Unionske knjeżerſtwo chze blokadu separatistiskich pschistawow bórſy wotewricź a je na tajke waschnje ſaßo pschekupſtwu pschistupne ſeźinicź.

Barlin, 16. meje. Pruske knjeżerſtwo je rakuſkemu tón namjet ſtajiło, ſo bychu ßo ſchleswig-holſteinſke krajne ſtawy k dowuradźenju tamnych naležnoſczow powołali. Rakuſka chze temu pschiſwolicź, ale żada ßebi, ſo bychu krajne ſtawy jenoż to wuradźili, ſchtoż jim Pruſka a Rakuſka k wuradźenju prjodkpołoži.

Trieſt, 16. meje. Czornohórſki wjerch Mikławſch je dźenßa ßem pschijĕł.

Paris, 16. meje. Tudy ßo powjeda, ſo kheżor na ßwojim dompuczu ſ Afriki (ſ Algierſkeje) na kupu Korſiku pschijĕdże, ſo by tam poßwjeczenju pomnika, Napoleonej I. ſtajeneho, pschitomny był. — Nĕkotſi mĕnja, ſo ßnadź wot tam bamža woppyta.

Barlin, 19. meje. Kral je ßo ſ rheinſkich krajow ſaßo wrócził.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

13. meje 1865.

Dowoz: 6,696 kórcow.	Płaćizna w přerĕzku na wikach, wyšša. tl.	ngr.	np.	niža. tl.	ngr.	np.	na bursy, najwyšša tl.	ngr.	np.	najniž tl.	ngr.	np.
Pšeńza	5	2	5	4	22	—	5	7	5	4	27	—
Rožka	3	5	—	3	—	—	3	7	5	3	5	—
Jecimjeń	2	20	—	2	15	—	2	22	5	2	20	—
Wowß	2	2	5	1	27	5	2	2	5	2	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	23	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	12	5	1	7	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dźeczeł cźerwjeny, kórz 46 tl., maſka 21—23 nßl., — bĕły, maſka 17 nßl. — Bĕrny, kórz 1 tl. hacź 1 tl. 5 nßl.

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždźan: rano 7 ł. 35 m.*; dopołnja 9 ł. 11 m.: pschipołnju 1 ł. 3 m.*; popołnju 3 ł. 33 m. wecźor 8 ł. 21 m.*; w nozy 2 ł. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 ł. 51 m.*; dopołnja 11 ł. 40 m.*; popołnju 3 ł. 25 m.†; wecźor 6 ł. 52 m.*; wecźor 9 ł. 18 m.; rano 12 ł. 30 m.

†) Pschiſanknjenje do a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschiſanknjenje do Zitawy.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipſku, 17. meje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. np. 1 połnowažazy cźerwjeny ſłoty abo dukat 3 to 5 nßl. 5 np.; winſke bankowki 93⅓.

Sakska. Lětusche nalětne wokmjane wiki w Sakskej smeja so w Budyschinje 12. junija, w Draždžanach 13. a 14. junija a w Lipsku 15. a 16. junija, a smě so wokma dżeń psched wikami wupołożicz. — W Ramjenjowje je so 10. meje khěža khěžkarja Bära wotpaliła. Doma nichtóń njeběsche a duž je njesnate, kak je woheń wuschoł. — Draždžanski janski hermank budże lětša 19. a 20. junija wotdżerżany. — W Marienbergu je so 9. meje psched wjeczorom 17 domskich je wschelakimi pódlanskimi twarjenjemi wotpaliło. — W klipphausenskim knjezim lěsu je so 9. meje na ležomnosczi, něhdże 130 kwadratnych prutow wulkej, schěsczlětny lěs wotpalił. Někotre żony běchu tam se spirituzom jeja warike, pschi tym bě jim spirituzowa blescha rosleczała a s palazym spirituzom lěs sapaliła. Te żony psches to do najwjetscheho stracha pschiňdżechu a lědom wopalenju wuczeknychu. — Na město njebo k. Bullenheima je k. Dr. Möbius, dotal wucžeŕ pschi Domaschowej schuli, sa direktarja prěnjeje měschczanskeje schule w Lipsku wot tamnischeje rady wuswoleny. — W Lipsku budże swjatkowny tydżeń powschitkomna němska wucžerska shromadzisna wotdżerżana. — Sandżenu póndżelu buchu tsjo dżěłaczerjo w pěskowej jamje w Ebersbachu sazypnjeni. Woni so pak tola tak sbożomnje s pěska wudobuchu, so mózachu mjenje a bóle wobschkodżeni woteńcz. — Wjeczor 10. meje dyri błysk do jeneho topoła w Niederfriedersdorfje a bu psches sarżenje w jenym blisko stejazym domje 34 woknowych schkleńzow rosrażenych. — W Lauterbachu wotpali so 11. meje rano brózeń, kublerjej Kolbje błuschaza. Jako powostanki prjecz rumowachu, namakachu cžěło wopaleneho njesnateho cžłowjeka. W jeho drascze, tak wjele hacz bě jeje hischcze wostało, namakachu kruchi dżěła a schwabliczkow, s cžehoż móhło so sdacz, so je wón sam někak woheń sakožił a pschi tym wo żiwjenje pschischoł. — Schtwórtk 11. meje dyri błysk do brózenje kublerja Schumanna w Pohrsdorfje a pschewobroczi ju do procha a popjeła. — W Crimmitzschawje su pak saso woheń poměli, pschetoż 12. meje w nozy je so tam jena brózeń wotpaliła.

K czesczi mjeninow (Namenstag) Jeho majestosce krala Jana bu rano 16. meje wot budyskeje wojerskeje hudżby pěkna reveilla wotdżerżana. — Sa wyscheho schußejoweho wothladowarja w budyskim hamtskim hetmanstwje je dotalny aspirant Julius Bohuwěr Peters pomjenowany. — W Schmiedefeldże je so 15. meje sahe rano tamnischi horni mlyn wotpalił a su so pschi tym 3 swinje a 21 huß spaliłe. — Wot budyskeho wokrjesneho sudnistwa bu 9. meje bantaŕ Schöna s Großröhrsdorfa k dwělětnej a bantaŕ Kunath wot tam k 16 měsacznej dżěłaczerni jebanstwa dla wotsudżeny. Schöna je so hischcze tón samy wjeczor na swojim dompuczu na jenym schtomje bjes Ratarjezami a Tsjomi Hwězdami wobwěsnył. — Wóndanjo wotpali so khěža cžasnikarja Müllera w Raußdorfje. Ńekotre dny do wóhnja bě wón hromadu drjewa dale wot khěže stajił. Po wóhnju někotsi ludżo, kotrymž bě so to dżiwnje sesdało, tu hromadu pschepytachu a namakachu tam wschelake kaschcze s cžasnikami a druhimi wězami. Tón cžasnikaŕ bu teho dla do jastwa wotwjedżeny. Wón bě swoje cžasniki s 700 tl. sawěscził.

Wutoru 16. meje dyri błysk do brózenje hosczeńza „Grenzjäger" w Niedersohlandze a spali ju. — W Lubiju bu na město pensionirowaneho měschczanskeho radżiczela Austera dotalny aktuar Bluma swisoleny.

Pruzy. Jeho majestosc kral Wylem je so 14. meje do Aachena podał, hdżež so w tutych dnjach swjedżeń k dopomnjenju na to swjeczesche, so su tak mjenowane rheinske provinzy nětko 50 lět k Pruskej pschidżělene. Na puczu wot Düßeldorfa do Aachena buschtaj kral a kralowa na wschitkich stazijach żelesnizy wot shromadżenych wobydlerjow radostnje postrowjenaj a w Aachenje samym swjedżeńszy witanaj. Na radnej khěži, hdżež bu 15. meje swjedżeńska shromadżisna wotdżerżana, wotmolwi kral na rycz sejmskeho marschala něhdże s tutymi słowami: „Wobsbożaze saczucze to je, Bohu dżak prajicz móz sa sbożomny cžas, kotryż pok lětstotetka sa rheinski kraj wobstejesche. Sjenoczenje tuteje provinzy s Pruskej je wschelaki wużitk na wschitke strony sakożiło. Dżak sa to słuscha mojim kralowskim prjedomnikam. Ja pak dżakuju so tutej provinzy sa wschitko, schtoż je pschi dżensnischim swjedżenju prajiła a poskicziła. Mój kralowski nadawk budże, sboże rheinskeho kraja pschisporjecz a mam ja tu nadżiju, so budże so to psches konstituzionalne sobuskutkowanje dokonjecz hodżicz. Bóh sakitaj Pruzku!" — Pschi pokoženju sakładneho kamjenja noweje aachenskeje polytechniskeje schule rjekny kral: „Ja pscheju, so by so tutón skutk městu Aachenej a rheinskim krajam k cześczi a wużitkej radżił." — Kral je pschi składnosczi 50lětneho jubileja rheinskich krajow khětro wjele rjadow (ordenow) bjes tamnischich, na ministerskej stronje stejazych wobydlerjow wudżělił.

Dżeń 22. meje teho lěta je so 50 lět minyło, jako buchu nětczischе pruske Horne Łużizy psches kralowski patent pruskemu kralestwu pschidżělene. Kralowske konsistorstwo je teho dla poruczilo, so ma so we wschěch pruskich hornołużiskich evangelskich zyrkwjach dopomnjenje na to s modlitwu, dżakprajenjom a dobroproschenjom 21. meje swjeczicz.

Franzowski khěżor je ministerpschedsydże Bismarkej wulki schiż franzowskeje cześneje legije spożcził. — Druha komora je nětko, hdyż je wójskowa należnosc wotstronjena, we wschěm měru a pokoju jednała a wschelake, wot ministerstwa prjódkpokożene wězy wuradżiła.

S Aachena je so kral do Kölna podał a bu tam

w jeho pschitomnischczi ſakkadny kamjeń k pomnikej ſa krala Bjedricha Wylema III. pokoženy.

W naſtupanju ſchleswigholſteinſkich nalczhnoſczow je w tu khwilu pilne jednanje bjes pruſkim a rakuſkim knjeżerſtwom, ale kajki kónz mohła ta wěz dobycz, to ßo pschezo hischcże ſpósnacz njehodzi.

Rakuß. W bliskoſczi Venediga je nĕchtón bawmu plahowacz poczał a je wona, każ je jeje pruhowanje dopokaſako, jara dobra, tak ſo ßo amerikanſkej runa. — Miniſterſtwo wójny je wobſanknyło, ſo ßo k ſminjenju wudawkow lĕtßa żane wulke maneuvry wotdżerżecz njebudża.

Franzowſka. Khĕżor je proklamaciju na ßwojich algierſkich muhamedanſkich poddanow wudał, w kotrejż jim ſ korana abo muhamedanſkeje biblije wukkaduje, ſo maja pĕknje poßłuſchni poddanjo bycz a ßo wſcheho pſchecziwjenja pſcheciwo jeho knjejſtwu woſtajicz. — Hewak ßo khĕżorej Napoleonej w Algierſkej derje ſpodoba a wón bĕſche 14. meje w mĕſcze Oranje. Muhamedanſzy duchowni jeho w moſcheji (muhamedanſkej zyrkwi) witachu, prajizy, ſo je jim jeho pſchitomnoſcz ſnamjo, ſo wón jich wĕru a jich Boże domy tez w czeſczi dżerżi. Napoleon jim wotmolwi, ſo ma wón kſcheſczijanſkich a muhamedanſkich poddanow, ſa kotrychż je jene a to ßamo prawo poſtajene. „Duż prajcze ßwojim wĕrybratram," pſchiſtaji wón, „ſo czi myto doſtanu, kiż na prawym puczu pónżu, czi pak khoſtanje, kiż na dróſy njepoßłuſchnoſcze khodża."

Italia. W Florenzu bu 14. meje pomnik, k czeſczi pĕßnjerja Dante poſtajeny, ßwjedżeńſzy poßwjeczeny. — Schto je italſki kral hacz dotal ſ bamżom wujednał, to hiſchcze doſcz ſnate njeje. W tutych dnjach je ßo general Roßi, kotrehoż bĕ wón do Roma póßłał, ſ liſtom wot bamża ſaßo k kralej wrócził.

Rußowſka. Khĕżorſka familia ßo k prjódkſtejazemu pohrjebej njebocziczkeho naßlĕdnika Mikławſcha w Petersburgu ſhromadżuje a ſe wſchitkich ruſkich provinzow ßu poßelſtwa k pſchewodżenju na puczu. Pólſki gubernator hrabja Berg je ßo tez do Petersburga podał a ſa nim pojĕdże tam pjecza tez jena pólſka deputazia. — Łódż ſ czĕłom naßlĕdnika drje hakle ſa tydżeń do Peterburga pſchijĕdże a na jeje mórſkim puczu ßo jej ſ kóżdeho kraja, hdżez wona nimo jĕdże, jena łódż pſchiſankuje a njebohemu wjerchej k czeſczi hacz do Petersburga ßobu pojĕdże. Jena pruſka, w kielſkim pſchiſtawje pſchebywaza łódż je teho dla tez hijom wot pruſkeho knjeżerſtwa pſchikaſnju k tajkemu pſchiſankuenju doſtała.

Amerika. Dokelż je unionſke knjeżerſtwo ſ pſchepytanja, Lincolnoweho ſkónzowanja dla ſczinjeneho, to pſcheßwĕdczenje doſtało, ſo je ſeparatiſtiſki pſchedßyda Jefferſon Davis na tajkim ſkónzowanju ßobu winowaty, dha je wona myto wot 100,000 toler na Daviſowe popanjenje wuſtajiło. Davis je hacz do Südcarolinu doraſył a general Stoneman wo dnjo a w nozy ſe ßwojimi jĕſdnymi ſa nim czĕri. — Südcarolinſki gubernator je jaty a do Waſhingtona poßłany. — Lewis Payne je ßo pjecza wuſnał, ſo je wón tón był, kotryż je nadpad na miniſtra Sewarda ſczinił. Proceß pſcheczíwo jeho a Boothowym ßobuwinikam ßo na nowy tydżeń ſapoczńje a je teho dla pſches 300 ludżi ßadżenych.

Davis ma pjecza jenoż 300,000 toler pſchi ßebi. — General Grant je ſ pomjeńſchenjom wójſka ſapoczatk ſczinił a budże w tychle dnjach na 400,000 ludżi ſ wójſka domoj puſchczenych. — Separatiſtiſki general Kirby-Smith dla podczińnjenja ſ unioniſtami jedna a ſe wſchĕch ſtronow pſchikhadżeja powjeſcze, ſo ßo ſeparatiſtojo unioniſtam ſ hromadami poddawaja. Wójna je w ſkutku a wo prawdże ſkónczena. Kak pak ßo ſeparatiſtiſkim krajam nĕtko ſe ſtrony unije póńdże, wo tym hiſchcze niczo ſnate njeje.

Ze Serbow.

H. Se Ssmilneje. Póla naß je ßo 13. meje dopokdnja wokoło 9. hodzinow njeſboże ſtało, kotrez 9 lĕtneho hólczeża khĕżnika a kamjenje dżĕkarja Mittaga we knežich kerkach trjechi. Tón ßamy padże menujzy ſ jeneho ſchtoma, na kotrymż ßuche drjewo łamaſche, do kamenjow delje a ſlemi ßebi prawu nohu niże kolena na dwĕmaj blakomaj jara ſtraſchnje, tez mĕjeſche wulku dżĕru do nohi. S nim bĕſchtaj hiſchcze dwaj hólczezaj ßobu a jako ßo to njeboże ſta, bĕżeſchtaj na ſchulu, pſchetoż Mittag a jeho żona njebĕſchtaj doma, ale na dżĕle. Knjes wuczeŕ Zybla ſtaraſche ßo khwatnje ſa to, ſo ßo wbohi hólz dom donjeße, a poßła po lĕkarja a po ſtarſcheju. Pſchi narunanju mĕjeſche tón hólczez żakoßnu boloſcz wutracz, dokelż bĕſche teho ßylneho ſranjenja dla narunanje jara wobczeżne. — Dżeń 10. meje bu we Semizach prĕnje twarenje noweje ſchklenczeŕnje ſbĕhane. To ßamo je 34 kóhczow dołhe a 30 kóhczow ſchĕroke. — Tydżenja pſchipſchahaſche pohonez ſ hoſczenza „zum Fuchs" ſady Biſkopiz pſchi draždżanſkej dróſy jenemu zuſemu fórmanej. Jedyn kóń ßo njechaſche dacz ſapſchahnycz. Duż pſchiſkoczi pohonez zuſeho puczowarja ſo by prĕnſchemu popomhał, bu pak tak traſchnje wot konja do żiwota dyreny, ſo ſ czĕżka wjazy wotkhori a ſtanje. — We nozy jĕdżeſche prĕnſchi pohonez ſ pſchipſchahanja domoj. W Biſkopizach ſpłóſchichu ßo jemu konje, wottorżechu jemu palz a ſtorczichu pola bĕrkownje (Einnahme) tak ßylnje do ſaßuwy, ſo ßebi jedyn kóń hkowu żakoßnje roſraſy a je poſdżiſcho wumrjek.—

S Nakez. Knjes aktuar Töpfer tudy pſchińdże ſ 1. junijom t. l. do Lubija na mĕſto tamniſcheho aktuara Hardrahta, kotryż do Plauena poczehnje. Na k. Töpferowe mĕſto pſchińdże pak k. aktuar Papsdorf ſ Auerbacha.

S Budyschina. W nawěschtniku naschich nowinow wosjewjuje draždžanske omnibusowe towarstwo, so pschi kóždym czahu, kiž je na schlesynske dwórnischczo w Draždžanach pschijěć, jedyn omnibus puczowarjow s lohkimi paktami hacz na hrodowske torhoschczo dowjese a so něhdže 30 minutow pscheð wotjěsdom jeneho czaha s hrodowskeho torhoschcza wosy na schlesynske dwórnischczo wotjědu. Pschewjesna płaczisna je wot ranja hacz do 8 hodzinow wjeczor 1 nßl., wot 8—10 hodzinow 1½ nßl. a po 10 hodzinach 2 nßl. — Nam so sda, so směmy tutu takle tunju pschewjesnu skkadnosć kóždemu poruczicz a pschispominamy jenoz hischcze, so omnibusy te wulke wosy rěkaja, w kotrychž móže 20—30 czlowjekow sedzecz.

S Kukowa. Schtwórtk 11. meje popołdnju w 4 hodzinach wudyri w domskich wobsedzerja Jěsorki, w tak mjenowanej zyhelniczi pola Jawora leżazych, woheń a pschewobroczi je do procha a popjeła.

§*. S rakeczanskeho sudniskeho wokrjesa. — Sewßów, pod nasch sudniski hamt skuschazych, buchu do pschekupskeje a rjemjesniskeje komory w Zitawje jako wuswolenzy tuczi knjeza wuswoleni: H. Zimmermann, kowarski mischtr we Lusy, E. Krausa, pschekupz w Njeßwaczidle a K. Gróscha pjekarski mischtr w Rakezach.

§*. S Njeßwaczidła dzeń 10. meje 1865. — Na pomjenowanym dnju swjeczesche nasch wyßoko dostojny duchomny k. diakonuß Taffla swój 25 létny sastojnski jubilejski swjedzeń.

W 7. hodzinje rano pschińdzeschtaj teho dla k. wucžeŕ a kantor Herzog s Njeßwaczidła a k. wucžeŕ Frenzel se Sarycza kóždy se swojimi schulskimi dźěczimi, kotrež běchu w swjedzeńskich drastach bohacze s wěnzami wupyschene, pscheð diakonatstwo, a pschinjeßechu k. jubilarej ranische postrowjenje pscheswuspěwanje khěrluscha 319 „Njech Bohu dzakuje.“ Kk. wucžerjej pschinjeßeschtaj na to k. Taffli swoje sbožepschecza, sa czoż so wón jimaj kaž tež dźěczom, sa luboscz, jemu tak njenadziwschi wopokasanu, wutrobnje podzakowa. Po wuspěwanju khěrluscha 608 „Ach wostań pschi naß s hnadu,“ dźěchu dźěczi do hosczeńza, hdźež khojej a zakty dostachu.

Dale běchu potom k. farař Rychtař, woßadni kk. wucžerjo, wojerszy wyschzy, kiž su tudy a we wokolnosczi dla rekrutow w kwartirach, a wjele druhich swoje sbožepschecza pak sami ertnje pschinjeßli, pak pißnje pschipósłali.

Tež pscheswnohe a wschelake dary běchu swoju luboscz knesej jubilarej wopokasali; tak běsche wón dostał rjany słoty perschczeń a serbski sbožepschejazy spěw wot někotrych knježich duchomnych, rjane blidowe wodzecze wot k. ryczerkublerja Fiedlerja w Sarycu, a. t. d., a. t. d.

Popołdnju běsche w domje k. jubilara hosczina, na kotruž běchu knježa duchomni, woßadni wucžerjo, horka spomnjeni wyschzy a wjele druhich pscheprosceni, pschi kotrejž tež kaž je to waschnje so wschelake „skawy“ wunjeßechu a radostne hodzinki pschi sabawje khětsje so minychu.

Bóh tón knjěs pak spožcž k. jubilarej swoju hnadu, so by wón hischcze dołho w knjesowej winizy dźěłacz, jeho wußywane symjo božeho skowa dobre płody njesc widźał a tež swój 50létny swjedzeń swjeczicz móhł.

Spomnjeny spěw je pak tajki.

Wot stoterny lět wotběžała
Je dzenża skawna schtwórczina,
So Boża mikósc pschepodała
Bě Tebi prózu sastojnstwa,
Hdźež nětk se žohnowanjom płodzisch
Ty Khrystußowu winizu,
A k strowej pastwje stadło wodzisch
A k njebjeskemu žórleschku.

Tu, s mozu, s duchom zakbowany,
Ty hischeze dźěkasch do dzenża,
A czesczeny a lubowany
Rad paßesch wowzy, jehnjatka.
To hnada je! Bóh sbóżnje wodzik
Bě Tebje s ruku wótzneju,
A won a nuts je s Tobu khodzik,
Twój schkit pscheð wschelkej strachoszczu.

Duž powitamy dzenża s Tobu
Twój rjany swjedzeń slěborny,
A hnuczi hłoßujemy sobu
Do dzaka Twojej modlitwy;
S tym njech tež pódla wusnawamy;
Kak czesczimy Cje, pscheczelo,
Kak swěrnje lubo Tebje mamy,
Nasch drohi bratsje, towarscho.

Kaž so tón Knjes pak pósna k Tebi
A k dźěku rukow Twojeju:
Tak porecisch krónu czesczce sebi
Tež dale s jeho mikoszczu.
Dzak, luboscz krónuj Twoje mjeno,
Ty dźěkaczerjo Knjesowy,
Najlěpsche wscho, schtoż wěmy jeno,
Sa pschichod Twój my pschejemy.

Twař strowy, czerstwy, poßylnjany
Do pschichoda najdalscheho,
Wot žohnowanjow pschewodzany,
Twař mózne Khrysta kralestwo,
A Twoje japoschtolske dźěło
Njech stajnje so tež poradzi,
Njech sbóżnych płodow doscz by měko
Tu czaßnje a tam w wěcznosczi.

A něhdy, hdyž, Bóh swjatok staji
Tu Twojej prózy na semi,
Njech jeho ert to skowo praji:
Pój nuts Ty k mojej kraßnosczi!
A mróczel swědkow w tamnym kraju
Njech pschistupi a sawyska:
Haj, tón je spomhał k Bożom' raju
A k sbóżnosczi nam pscheð Khrysta!

S Wuriz. Nasch wjeßny rychtař, k. Jurij Renčz, je teho dla, dokelž je hižom psches 50 lět rychtarstwo ßwěru saſtał, wot kralowſkeje majeſtoſcze saßłużbnu medaillu spožčenu dostał, a bu jemu ta ßama 6. meje wot budyſkeho ßudniſkeho hamtmana k. Hartenſteina ßwjedżeńſzy pschepodata.

S Jitra. Sańdżenu póndżelu je ßo kruch knjeżeho lěßa, 63 kwadratnych prutow leżomnoſcze wopſchijazy a bjes Jitrom a Wyßokej leżazy, wotpalił, tak ſo je ßo ßłanje ſpaliło a 16 lětna khójnina wopaliło. Kaž ßo ſda, je tam błyſk ſapalił.

S Małeho Budyſchinka. Pjatk 12. meje je 32 lět ſtary murjeŕ a khěžkař Jan Bartko ſ Pßowjow pſchi tudomnej twarbje 10 kohczi wyßoko ſ roſchtow ſ hłowu na kruch twarſkeho drjewa dele panył a teho dla naſajtra rano wumrjeł. Wón ſawoſtaji wudowu a jene dżěczo.

S Noweje Wßy pola Njeßwaczidła. Wjeczor 7. meje w 11 hodżinach je ßo na tudomnym reviru na njeſnate waſchnje ſapaliło a je ßo ßłanje na leżomnoſczi, 40 kwadratnych prutow wulkej, ſpaliło.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

* * *

rozom wótřitnj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Njewažny ßo druhdy najbóle wupjera.

Mots Tunka. Haj to ßym wondanjo na piwnym wjeczoru w pr — — ſkej korczmje ſhonił.

H. D. Kajka dha tam ta wěz běſche?

M. T. Nó, pſchińdże tam jedyn młody pachoł na reje, a bě to wuczomnik. Hdyž bě ßo tam dołhi czaß wokoło ſchmatał, bě ßebi tſi holczki wobhladał a ßo tak do nich ſalubował, ſo je ſa blido ſeßadża a ſ nimi piwo a palenz pijeſche.

H. D. Ale tſi holczki ſ dobom, to je tola trochu ßylnje.

M. T. Haj, to ßebi druſy tež myßlachu; pſchetoż jako wón ſ nimi domoj dżěſche, dha jedyn ſa jenej holczku pſchimny. Tón wuczomnik pak to czerpicz nochzyſche a duž ſběhny ßo ßylne halekanje, pſchetoż tón kraholz jeho khwilu dajeſche, hacž jeho ſkónczńje puſchczł.

H. D. Njepomhachu jemu dha jeho holczki?

M. T. Woni budżichu ßo drje do teho zuſeho wuſkobanza dali a jemu woczi wudrapali, ale wone ßo bojachu, ſo mohłe ßebi wobrucze w ßukni roskamacz.

H. D. Aj aj na tajke holczki tola!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej: Korla Ernſt Neumann, wotroczk w Scżijezach, ſ Marju Hanu Urbanez tam. — Handrij Pawlik, murjeŕ w Kaitzu, ſ Marju Möhnez ſ Něwßez. — G. S. Jahn ſchtrympaŕ na Židowje, ſ Auguſtu Emiliju Lehmannez tam. — Jurij Hadam Wiczas ſ Khelna ſ Madlenu Schneiderez ſ Boſankez.

Podjanska cyrkej: J. K. G. Henka, murjeŕ, ſ Marju Madlenu Kralez.

Křćeni:

Michalſka cyrkej: Madlena, Jana Ernſta Schołty, murjerja na Židowje, dź. — Jan Bohuwěr, Handrija Horaka, knjeżeho hetmana we Wulkim Wjelkowje, ß. — Hana Khryſtiana, Jana Pětſcha, wulkoſahrodnika w Bobolzach, dź. — Korla Auguſt, Marje Madleny Henſelez w Brěſowje n. ß.

Zemrjetaj:

Dżeń 5. meje: Handrij Holank, cżěßla w Budyſchinje, 70 l. 1. m. — 11., Hana Marja, Jana Auguſta Wiczaſa, wobßedżerja kraloweho mkyna, dż., 1 l. 16 d.

Němski Phönix,

wohenj sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenoż psches swoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cžinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, bróstowym cžerpjenju, schijowej wobcžežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 ngl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschcu**
porucža k prjódkstejazemu nalěcu a lěcu swój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólcžazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske džěła so pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a so sa dobre a trajaze **barlinske džěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hkownym torhoschcu.

K prjódkstejazemu nalětnemu a létnemu czaßu poručam swój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doubleßtoffa, tajke s jednorischich wutkow, létne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židze, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczinje na to kedźbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ß o wone jenoż wo dobrych tworow džěkaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtuńschim płaczisnami mózu kózdu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

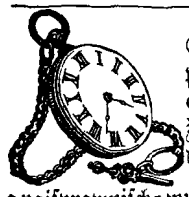

Czesczenym a lubym Sserbam poručam najpodwolnischo swój skład czaßnikow wschitkich druzinow. Wschitke porjedźenja so najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Też pschispominam, so ßym ßerbske ryczże tak derje mózny, kaž němske.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider**, czaßnikarjej
na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Žołty wósk a **luschczisny** kupuje po najwyschej płaczisnje **C. A. Martschinck.**

Mißionska shromadźizna w Hnaschezach.

Džiwočanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo chze, dali Bóh, pschichodny schtwórtk, jako na Boże stpicze 25. meje, mißionsku hodźinu w Hnaschezach wotdzerżecz, na kotruž so pschecželjo mißionstwa, kaž też woßebje ßobustawy lubje proscha, a chzyli so tam popołnju w 3 hodźinach na schuli nutsnamakacz.

P. Mónk, pißmawjedzer.

Dobrowolna ſubhaſtacia.

Herbſtwodźělenja dla budźa ßo

13. junija 1865

wot podpißaneho kralowſkeho ßudniſkeho hamta ſawoſtajena ſahrodniſka žiwnoſć Jana Mitaſcha pod cat. no. 64 w Njeßwačźidle a ſol. 51 hypothekſkich knihi ſa tule wieß, kaž tež na ſol. 63 tam ſapißanej dwě parzelli čźo. 549 a 553 ležomnoſtnych knihi ſa Njeßwačźidło, ſ kotrychž ßo prěnſcha na 1605 tl., poßleńſchej pak na 190 tl. — „ — „ bjes dźiwanja na dawanja, dźeń 25. prjedawſcheho měßaza wjeßnogrychtſzy taxirowaſchtej, jenotliwje na ßamym měſcźe w Njeßwačźidle na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Na kupjenje ſmyßleni a płaćenja kmani njech ßo teho dla na tutym dnju dopołnja hač do 11 hodźinow, dokelž ßo hewak k ßadźenju wjazy njepſchipuſchćża, tam ſhromadża, ßwoju płaćenjakmanoſcź, jeli trjeba, dopokaſaja, ßwoje ßadźenja ſćźinja a potom dalſche wotćźakaja.

Wopißanje ležomnoſćow ſ pſchedawanſkimi wuměnjenjemi je tak derje w khěži ßudniſkeho hamta, taž tež w njeßwačźilſkim hoſćeńzu k nawjedźenju wupojßnjene.

W Rakezach, 3. meje 1865.

Kralowſki ßudniſki hamt tam.
Hoffmann, ßudn. hamtman. Töpfer.

Draždźanſke omnibuſowe towarſtwo

dowola ßebi, na to kedźbliwe cźinicź, ſo ſměje pſchi kóždym pſchijěſdźazym cźahu, ſ wuwſacźom nóżneho cźaha, pſchi ſchleſynſkim dwórniſchću woſy ſa puczowarjow ſ ruczným paktom k pſchewjeſenju hač na hrodowſke torhoſchćo (Schloßplatz) hotowe ſtejo a ſo něhdże 30 minutow pſched wotjěſdom kóždeho cźaha ſ hrodowſkeho torhoſchća woſy na ſchleſynſke dwórniſchćo wotjědu. S hrodowſkeho torhoſcha je ſtajnje ſkładnoſcź data, ſo móże jedyn na wſchelake ſtrony dale jěcź. Pſchewjeſna płaćizna ſ ruczným paktom ßobu je: wot ſchleſynſkeho dwórniſchća hač na hrodowſke torhoſchćo wot ranja hač do 8 hodźinow wjecźor 1 nßl., wjecźor wot 8 hač do 10 hodźinow 1½ nßl., po 10 hodźinach 2 nßl., naſpjet te ßame płaćizny.

W Draždźanach, 11. meje 1865.

Omnibuſowe towarſtwo.

Sa macźerje.

Žana wutroba nima tejko ſtaroſcźow kaž macźerna wutroba, ale najwjetſcha ſtaroſcź je macźernej wutrobje, hdyž ßu ßwójbni khori a woßebje hdyž dźěći khorja. Tehdy ßo macźerne wóczko ſa pomozu wohladuje. Tyſchna wěz je w młodych lětach kaſchel a woßebje jachlaty kaſchel (Keuchhuſten); bolośne ßu bolaze porſty, woſabjene nohi, twjerde žałſy a pſchede wſchěm bolaze nadra njedźelniczow, kaž tež drjenje we wuſchomaj a w ſubach. S Czech pſchikhadźa pſche tute bolośće dobra rada. Schtóž chze ju ßtyſchecź, tón njech ßo napraſchuj we wudawarni Serb. Nowinow a wón tam radudawarja ſhoni.

Lubym a czeſczenym Serbam woſjewjam tudy, ſo ſaßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži cźißło 603 bydlu. Wſchitke porjedźenja budu kaž dotal ßwěru a derje wobſtaracź, tak tež we pſchedawanju runje jako we wotměnjenju ſegerjow kóždemu po dobrym ßwědomnju ßłużicź. Duž proſchu, ſo by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje tež dale poſkiczało.

A. Scholta,
ſegernik.

Jena liſtownja (brieftaſcha) ſe wſchelakimi papjerami je ßo ſańdźenu ßobotu wot kamjeńteje haßy hač na torhoſchćo ſhubiła a chzył ju namakaŕ ſa pſchihódne myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacź.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hač do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkaſacź.

Płaćizna palneho drjewa

w bartſkej dalokej holi.

1 kloſtr khójnowych ſchćźěpow	I. druźiny	6 tl.	20 nßl.
1 „ khójnowych ſchćźěpow	II. druźiny	5 „	— „
1 kopa khójnowych walćźkow		1 „	15 „

Drjewniſchćo je wot 22. meje t. l. wotewrjene.

W Barcze 13. meje 1865.

Hrabinſke Lippſke hajniſke ſarjadniſtwo.
Wiedemann.

Mydłarnja Herrmanna Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy cžo. 28, pschi prjedawschej Rückertez korcžmje porucža po tunich płacžisnach wschitke družiny běłeho, žołteho a cžorneho mydła, stwinych a běžatych mydłow; wona porucža dale sodu a schterku, tež woßebne derjewonjaze mydło k porjeńschenju woblecža, włóßny wolij a pomady; najlěpsche stearinowe a łojowe ßwězy, wulki wubjerk jara rjanych wołtarnych ßwězow a wóskowych tworow.

Wschitkim cžesczenym kupowarjam, woßebje saßopschedawarjam ßo tunjo a derje poßłuža.

Tež stejitej tam 2 zyle dobrej kißałowej maschinje na pschedań.

Tumicžanske pcžołarske towarstwo

ßo, dali Bóh, na Bože stpěcže 25. meje popołdnju wot 3 hodžinow na restauraciji w Małym Žicženju shromadži. Hosczo budža witani.

Pschedßyda.

Młynski wucžomnik pytany.

Ssylny młody cžłowjek, ßyn sprawnych starschich, kotryž chze młynstwo nawuknycž, móže hnydom do wucžby stupicž w młynje w Konjezach pola klóschtra Marineje Hwěsdy.

Rola sa len.

Póndželu 22. meje 1865 popołnju wot 2 hodžinow budže ßo na ryczerkuble w Hornym Hunjowje sahon rapßnischcža blisko Ssłoneje Borschcže po woßrjedkach pschenajecž. Na wotnajecže smyßlenym ßo tole s tym pschispomnjenjom k nawjedženju dawa, so budža pschenajeńske wuměnjenja w termiji wosjewjene; so pak ma ßo połojza wotnajeńskeho pjenjesa hnydom sapłacžicž.

Dwaj poraj trjebanych ale hischcže dobrych jendželskich khomotow a dwaj poraj tak mjenowanych bróstblatgratow, kaž tež dwě ßedle ma na pschedań

E. G. Leuner,
rjemjenjeŕ na bohatej haßy cžo 9.

W Porschizach je khěža cž. 40 s kruchom pola a łuki hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań a móže ßo wscho dalsche pola wobßedžerja tam shonicž.

Na puczu s Wuježka psches Trjebjeńzy do Budyschina je ßo sańdženu ßobotu wjecžor 1 kober s 2 poromaj stupnjow a s 2 schkleńcžkomaj shubił a ßo wo teho wotedacže we wudawarni Serb. Nowinow sa pschihódne myto proßy.

Pscheńcžnu parnu muku

snateje woßebneje dobroscže, kaž tež wschitke **materialne twory** a **korjenje** dobre a tunje, porucža

David Berger
na žitnej haßy.

Syrop

jara dobru ßłódku tworu, punt po 15 np, porucža

J. G. F. Nieckſch.

Ssuche dróždže

snateje dobroscže a wschědnje cžerstwe, porucža

J. G. F. Nieckſch.

Wina,

jako cžerwjene a běłe, kaž tež wschelake ßłódke wina atd. pschedawa bleschu sa 5 nßl. atd., pschi wotkupjenju tuzenta hischcže tunischo

J. G. F. Nieckſch.

Laki,

jako jantarowy (bernsteinowy), kopalowy, damarowy, assaltowy a kaschcžowy lak, terpentinowy wolij, firniß, blajwajß, ßuchi a rybowany, kaž tež wschitke druhe tyscheŕske, moleŕske a murjeŕske barby porucža po najtunischich płacžisnach

J. G. F. Nieckſch.

Hollandski młókowy pólver.

Tutón, je starodawnych cžaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jene abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscž, płodži wjele mloka a sadžěwa jeho wokißnjenje. Pakcžik płacži 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Großowe brostkaramelle

najlěpschi ßrědk k wotstronjenju kaschela a k połóženju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscž pschi sasymnjenju w symnym cžaßu.

Sa Budyschin a wokołnoscž w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kóždy cžaß na pschedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 21. ~ 27. meje. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtletna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Noweho Łuscza. S Budyschina. S Ketliz. S Lutyjez. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

S Draždžan, 26. meje. Jeje kralowska wyšokosćz prynzeßyna Jurjowa je wczera wjeczor ½11 hodzinow stroweho a czerstweho prynza porodźiła.

London, 22. meje. K mexikanskemu prjedawschemu pschedßydže, kotryž pschecźiwo tamnischemu khěžorej wojuje, wjele unionistow czehnje. Kóždy dostanje 100 dollarow na pucź a wudawa ßo, kaž bychu tucźi ludźo wucźahowarjo byli, kotsiž do merikanskeje krajiny „Sonora" cźahnu, so bychu ßo tam saßydlili. (W amerikanskej uniji też pjenjesy sa Juareza składuja). — Bawma 52.

Dale pische ßo s Newyorka: Separatistiski pschedßyda Davis bě na swojim cźěkanju 5. meje hacź do Powelltona w Georgiji dorasył.

S Newyorka pišaja wot 13. meje: Separatistiski general Taylor je ßo unionistam poddał, ale separatistiski general Kirby-Smith swojich wojakow nopomina, so bychu we wojowanju pokracźowali. — Unionski general Wilson je město Augustu w Georgii wobßadźił. — Wójsky generalow Granta a Shermana stej ßo do Washingtona a wokolnosce wróczilej. — Pschesłyschowanje tych, kiž buchu Lincolnoweho skonzowanja dla do jastwa ßadźeni, je ßo sapocźało. Wone njeje sjawne, tak dołho hacź pschedběžne pschepytanje traje.

Win, 23. meje. We wczerawschim poßedźenju finanzskeho wubjerka druheje komory rjekny ministerpschedßyda hrabja Mensdorf na praschenje sapósłanza Grocholskeho, so jednanja bjes bamźom a italskim kralom jenož zyrkwinske należnosce nastupaja; so drje ßo Rakuska na tym na žane waschnje njewobdźěli, so pak tola rakuski póßłanz w Romje na tu wěz ßwěru kedźbu dawa.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:
20. meje 1865.

Dowoz: 6,356 córcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nßl	np	niža. tl.	nßl	np.	na bursy, najwyša tl.	nßl	np.	najniž tl.	nß.	np.
Pschenża	5	2	5	4	15	—	5	7	5	4	25	—
Rožka	3	5	—	2	27	—	3	7	5	3	5	—
Jecmjeń	2	17	5	2	12	—	2	20	—	2	17	—
Wowß	2	2	5	2	—	—	2	2	5	2	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	21	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	7	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Djeczel cźerwjeny, korz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běrny, korz 1 tl. hacź 1 tl. 5 nßl.

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecźor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecźor 6 h. 52 m.*; wecźor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisankujenje do a se Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisankujenje do Zitawy.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipsku, 23. meje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. np. 1 połnowažazy cźerwjeny słoty abo dukat 3 to 5 nßl. 5 np.; winske bankowki 93⅓.

Sakska. Lětuſche budyſke nalětnje wokmjane wiki budża pondżelu 12. junija wotdżerżane. — W Draždżanach běſchtaj dwaj woßebnaj mandżelſkaj w tajkej njeſpokojnoſczi bjes ßobu żiwaj, ſo ſkónczńje na roswěrowanje namjet ſtajiſchtaj a bu pjecża też na roswěrowanje wußudżene, jenoż ſo ßo hiſchcże praſcheſche, kotremu dotalnemu mandżelſkemu ma jeju 17lětna dżowka ßkuſchecż. Tuta bydleſche hacż dotal pſchi ßwojej maczeri a je ßebi njejednotu a wadżenje ßwojeju ſtarſcheju tak k wutrobje wſaka, ſo je ßebi wóndanjo ſ jědom ſawdaka a teho dla też hnydom wumrjeka. — Wubjerk němſkeho ratarſkeho towarſtwa woſjewjuje, ſo chże ſamokwjenja ſa ratarſku wuſtajenzu w Draždżanach horjebracz, jeli ßo hacż do 31. meje na knjeſow Schubert a Heße w Draždżanach poſczeku. Maſchiny a wupkody (produkty) maja ßo hacż do 20. junija, ſkoczata pak hacż do 28. junija pſchipółdnju na wuſtajeńſke městno doſtacz. (Jeli chżyk tam něchtón ſ tudomneje wokolnoſczje hiſchcże něſchto póßkacz, tón drje by najlěpje czinik, ſo by ßo hnydom na ſekretarja kużiſkeho wokrjeßneho ratarſkeho towarſtwa, k. ryczńika a ryczerkublerja Schenka w Budyſchinje wobroczik.)

Dokelż ßo nětko petroleum jara k ßwěczenju trjeba, dha je pſchi jeho wużiwanju na ßlědowaze hladacz: Petroleum, kotryż chze jedyn k ßwěczenju nałożicz, dyrbi nimale zyle bjesbarbity a jaßny bycz. Wón njeßmje ßo njepoßrědnje wot ßwěży ſaßwěczicz. So by jedyn to naſhonik, njech ßo trochu wolija do ſchalki linje a ßo potom ſapalena ſchwabliczka k njemu dżerży. Jeli ſ petroleja wſchitki gas (kotryż je jara ſtraſchny) wucziſczeny, dha ßo petroleum njeſapali, byrnje ßo też palaza ſchwabliczka do njeho czißka. Petroleum, kiż tule pruhu njewudżerży, je tak ſtraſchny, ſo nichtón ſ nim ßwěczicz njeßměk. — Něſchto zyle druhe je, hdyż je něſchto ſ petrolejom pſcheczehnjene, dokelż ßo wón na tajke waſchnje jara lohko ſapali. Duż ma ßo kóżdy pſchi jeho khowanju a nałożowanju jara na kedżbu bracz. W lampje, w kotrejż ma ßo petroleum ßwěczicz, njeßmje żaneho roſkoczenja, żaneho bracha bycz, ſo by petroleum wuſtupicz a ßo na palazym ßużohu ßobu ſapalicz njemohł; pſchetoż ſtanje ßo to, dha ßo lampa puknje a roſtecżi. W lampinym ßudobczku dyrbi wjazy wolija bycz, hacż ßo jeho ſa jedyn wjeczor wußwěczi, ſo by ßo wone zyle newuprózniło a ſ petrolejowym gaſom njenapjelniło, pſchetoż tutón ßo jara lohko ſapali. Duż njeßmě jedyn petrolejowu lampu żenje pſchi ßwěży pjelnicz, dokelż ſtajnje tejko gaſa ſ njeho wukhadża, ſo ßo tón ſapali a ſ nim wſchón pódla ſtejazy wolij. Ssudobczko dyrbi ſ tołſteje ſchkleńży bycz a ſapalnik, pſches kotryż ßużoh dże, tak twjerdże pſchikitowany, ſo żadyn gas ſe ßudobczka wuſtupowacz njemóże. Teho dla ma ßo ßudobczko, hdyż je napjelnjene, kóżdy ras derje ſawěracz. Hdyż ßo cylindaŕ petrolejoweje lampy roſraſy, dha ma ßo ßwěża hnydom haßnycz, dokelż ßo hewak koło wokoło wſcho roshori ſo w ßudobczku gas naſtanje a lampu puknje, tak ſo wona potom roſtecżi. S wonka lampy, kotrejež ſchkleńża je hiſchcże czopka, jedyn ſ petrolejom bliſko pſchińcz njeßmě. Stanje-li ßo teho dla, ſo je trjeba lampu ſ nowa pjelnicz, w kotrejż je ßo runje ßwěczińko, dha njeßmě ßo wona tola żenje prjedy wotewricz, hacż je zyle ſymna, a njeßmě jedyn pſchi pjelnjenju ſe żanej ßwěżu bliſko pſchińcz. K haſchenju palateho petroleja ßo pjerſchcz, popjeł a pěſk najlěpje hodżi. Pſchi wopalenju ſ petrolejom je drje najlěpje, ſo jedyn tam, hdżež je ßo jedyn wopalił, tak dołho płatowe, w ſymnej wodże namaczane ruby abo twjele kładże, hacż lěkaŕ pſchińdże.

Wot budyſkeho wokrjeßneho ßuda bu 19. meje kubleŕ Michał Czaber ſ Wjeßela, kotremuż winu dawachu, ſo je ſe ſapalenjom hroſył, wot wobſkorżenja ßwobodny wuprajeny, dokelż ßo jemu ſawinowanje dopokaſacz njehodżeſche. Sa to bu pak wotroczk Joſef Schömmel ſ Roſenhaina pola Sſkanknowa, kotryż bě pola kublerja Jazßkawka w Konjezach pola Ralbiz ßkużił a tam jenemu wotroczkej por kholowow kranył, k 4měßaczńej dżěkaczerni wotßudżeny.

Na żeleſnizy bjes Crimmitzſchawom a Gößnitzom ſta ßo 20. meje wjeczor to njeſbože, ſo lokomotiva ſ kolije wuſkocži, czohoż dla bu něhdże 8 tworowych woſow jara wobſchkodżenych. Pſchi tym pſchińdżechu lokomotivu-wjedżeŕ Rudolph, tepjeŕ Weiß a ſchafnaŕ Hecker wo żiwjenje, ſchafnaŕ Gerhardt bu pak jara ranjeny.

Prußy. Sandżenu pondżelu 22. meje, jako na tym dnju, na kotrymż buchu pruſke Horne a Delne Łużizy pſched 50 lětami pruſkemu kraleſtwu pſchidżělene, mějeſchtej dwě deputaziji ſpomnjeneju krajinow audienzu pola krala, kotryż bě ßo ſaßo ſ rheinſkeje provinzy do Barlina wróczik. Wotpóßłani jemu adreßu pſchepodachu a buchu ſ mikoſcziwymi ßłowami wot njeho puſchczeni. — Ruſki khějor a ruſka khějorka ſtaj 22. meje ſ Darmſtadta do Barlina pſchijěłoj a bórzy ſaßo dale jěłoj. Wonaj ſtaj na dompuczu do Petersburga. — Dokelż njeje móżno było, wſchitkich wjeŕchow, k němſkemu złonſkemu ſwjaſku (Zollverein) ßkuſchazych, ſa to dobycz, ſo bychu ßo ſ italſkim kraleſtwom lěpſche poſtajenja wujednake, dha budże nětko Pruſka ßama ſa ßebje jednacz a móża potom druhe kraje pſchiſtupicz. S Belgiſkej ßu tajke poſtajenja hižom wujednane a ſměje pſchekupſtwo a wikowanje ſ teho wſchelake połóżnoſczje. — W druhej komorje wuradżowachu wóndanjo budżet miniſterſtwa prawdy. Miniſter bě namjet ſtajił, ſo by ßo lětna ſda wyſchich ſtatnych ryczńikow wo 600 toleŕ powyſchika, ale komora k temu njepſchiſwoli a wſchelazy ſapóßłanzy wjele wjazy na ſtatnych ryczńikow jara ßwarjachu, prajizy, ſo woni w politiſkich należnoſczach jenoż pſchecziwo tajkim ludżom proceßy ſakożuja, kotſiż na miniſterſkej ſtronje njeſteja.

Nowy danski pósłanz, baron Quaade, je do Barlina pschijěł a bydli nětko saßo w tutym měsczu, kaž je ßo to psched wójnu stało. — W Posnanju bu 15. meje wot tamnischeho pschißahanskeho ßuda jedyn 23lětny człowjek k ßmjerczi wotßudżeny, dokelž běsche pólskim sběžkarjam jako wěschazy żandarm ßłużił. Wone bě mjenujzy dopokasane, so běsche wón loni jeneho 12lětneho hólczeza na blizschi schtom pojßnył, dokelž bě tón jenej pruskej patrouilli na jejne praschenje pucz pokasał, po kotrymž bě ßo krótko prjedy dżělba sběžkarjow dale podała.

Rakußy. Winska universita w tutym lěcze 500 lětny jubileum ßwojeho wobstacza ßwjeczi, ale tamnischi studentojo, kaž ßo sda, ßo na tym ßwjedżenju wobdżělicz nochzedża. Woni ßu mjenujzy sa sko wsali, so ßo jich wyschnosczż njeje praschała, kak bychu ßo woni na jubileju wobdżělicz chzyli, a běchu teho dla też psched krótkim trochu hary sehnali, tak so jim universitetski senat wscho mózne ßlubi. Wón je jim też teho dla skónczńje porucził, so bychu někajki studentski wubjerk sa ßwjedżeń wuswolili, ale dokelž je pódla dżiwne wuměnjenja sczinił, dha studentojo tychle dla wubjerk wuswolicz nochzedża.

Rakuska druha komora je pschekupske wujednanje, bjes Rakuskej a Zollvereinom wuradżene, sa dobre spósnała, hacz runje wjele sapóßłanzow pschecziwo njemu ryczachu. Po postajenjach tuteho wujednanja budże zło na rakuskich mjesach we wulkej měrje pomjeńschene. — Czornohórski wjerch Miklawsch je do Wina pschijěł a pola khěžora audienzu měł. Schto wón po prawym we Winje chze a schto ma knjeżerstwo s nim jednacz, to snate njeje. Na ßwojim dompuczu chze ßo wón do ßerbskeho Belgrada podacz, dokelž budże wokoło ßwjatkow wot Sserbow 50lětny jubileum wußwobodżenja wot turkowskeho knjejstwa ßwjeczeny.

Franzowska. Khěžor hischcze w Algierskej pschebywa a ßo jemu tam tak derje lubi, so ßo hakle kónz meje domoj wróczi. Duż je ßo pomnik Napoleona I., kotryż je jemu kupa Korsika w městu Ajacciu stajiła, bjes njeho poßwjeczik. K tutemu ßwjedżenju bě tam prynz Napoleon (wuj nětczischeho khěžora) pschijěł a dżerżeschе pschi poßwjeczenju dléschu ryczż, w kotrejż po ßwojim waschnju bjes druhim na Rakusku a na ßwětnu mózż a ßwětne wobßedżeństwa romskeho bamża ßwarjesche a pódla wěschczeschе, so Franzowska w ßwojich snutskomnych należnosczach wschu trěbnu ßwobodu dostanje. — Mexikanske khěžorstwo poczina sa Franzowsku s kóżdym dnjom wobczeżnischa wěż bycz, pschetoż se skónczenjom amerikanskeje wójny poczina mexikanska republikanska strona saßo wjetschu mózż dobywacz. Pschetoż wjele dotalnych unionskich wojakow, kotsiż ßu nětko s wojerskeje ßłużby puschczeni, czehnje do Mexikanskeje, so bychu do Juarezoweho wójska stupili. Mjenujzy Juarez, pschedßyda prjedawscheje mexikanskeje republiki, kotruż Franzowsojo do khěžorstwa pschewobroczichu a tam rakuskeho arzywójwodu Maxa sa khěžora postajichu, njeje sastak pschecziwo Franzowsam a Maxowym wojakam wojowacz. Hacz dotal je wón najbóle pschěhrawał, dokelž bě jeho mózż maka, ale nětko je ta wěż hinasche wobleczo dostacz poczała a Juarezowa mózż s kóżdym dnjom rosczе, dokelž s kóżdym dnjom wjazy ludzi s amerikanskeje unije do jeho wójska stupa. A s pjenjesami budża Juareza też najsterje podpjeracz; pschetoż to je snata wěż, so wschitke amerikanske republiki njerad widżachu, wołebje pak unia, so ßo monarchia, mjenujzy mexikanske khěžorstwo, w jeje bliskoczi sałoży. Ale wona niczo pschecziwo temu czinicz njemóżesche, dokelž mějesche ßama w ßwojim kraju czeżku wójnu na schiji. Po jeje skónczenju budże pak amerikanska unia najsterje na wsche waschnje pytacz, khěžorstwo w Mexikanskej skasyczi, a to najprjedy skradżu a potom ßnadż sjawnje. To drje też kommandant franzowskeho wójska w Mexikanskej a mexikanski khěžor derje czujetaj, pschetoż prěnschi żada ßebi, so by ßo jemu wjazy franzowskeho wójska do Mexikanskeje późłało. Franzowsam ßo pak to mało spodoba, pschetoż dotalne tamnische franzowske wójsko hižom pjenjes dosez khoschtuje a wysche teho móhła Franzowska Mexikanskeje dla s amerikanskej uniju lohko do pschekory pschińcz, schtoż by Franzowskej jenoż kschkodże było.

Rußowska. Radżiczel Milutin, kotryż je w ßwojim czaßu sahnacze roboty w Pólskej do rjadu stajił, je s Petersburga do Warschawy pschijěł a sda ßo, so je ßo to teho dla stało, so by tale należnosczż, kotraż w Polskej hischcze wschudże dokonjana njeje, ßwój połny kónz dostała. — Pólske krajne sastojnstwa ßo dale bóle s Rußami wobßadżeja, dokelž je knjeżerstwo teho měnjenja, so ßo na sastojnikow pólskeje narodnosczе spuschczecz njemóże.

Amerika. W nastupanju proceßa, kotryż je pschecziwo tym sałożeny, kiż ßu někak w napohladanju Lincolnoweho skónzowanja dżěl brali, ßo pischе, so je něhdże 40 człowjekow teho dla wobskorżenych. Woni w jastwje ßedża a něhdże 200 ßwědkow je hromadu swodżenych, kotsiż ßu tak wobwachowani, so s někim ryczecz njemóża. Tsinacze człowjekow je najczeżo wobskorżenych a ßu to ßlědowazy: 1) Harrold, hischcze młody człowjek, kotryż psched theatrom Boothoweho konja dżerżeschе a potom s tym mordarjom czěkasche. 2) Payna, jedyn w New-Yorku najaty rubjeżnik, kiż je na ministra Sewarda a jeho ßyna nadpad sczinił. 3) Azeroth, rodżeny Němz, jedyn pascheŕ, kotryż bě na ßo wsak, městopschedßydu Johnsona skonzowacz. Wón hižom pod Johnsonowym kożom leżesche, jako jemu wutroba spany a wón czěkasche, 4) Wěsta Surattowa, pola kotrejż ßo ta banda shromadżowasche. 5) Suratt jeje ßyn, kiż mějesche ministra Sumnera skónzowacz. 6) Sam Arnold a 7) Mac Langhlin, kiż běschtaj wot Bootha najataj, so byschtaj ministra

wójny a ministra kodźstwa skónzowakoj 8) Bohaty kubler Coxe, kiž wo Boothowym wotpohladanju wiedźeše a jeho hospodowaše. 9—11.) Coxowi ßußodźi: Wilson, Adam a F. Coxe, kotsiž tu wěz tež znajachu a Bootha a Harrolda pschi jeju cžakanju pjecz dnjow po rjadu hospodowachu. 12) Lěkař Mudd, kotryž Boothej slemjenu nohu wobalesche a jeho wyschnoscži njewosjewi, hacz runje jeho znajesche. 13) Garretez ßwójba, kotraž je do teje wězy mjenje bóle saměschana.

So bě tón njeskutk derje pschihotowany, je tež s teho spósnacz, so buchu tón wjeczor, hdyž bu Lincoln skonzowany, wschitke telegrafowe groty, psches kotrež ßo k wójsku telegrafirowacz hodźeše, w jenym a tym ßamym cžaßu rosrěsnjene.

Separatistiski general Taylor je ßo podczißnył, ale general Kirby-Smith, kotryž w Texaßu steji, uochze ßo poddacz, s cžimž ßu tamni wobydlerjo jara njespokojni, dokelž maja s jeho wojakami wulku wobcžežnoscz na schiji.

Do Mexikanskeje je pjecza hižom na 12,000 muži unionistow k Juarezowemu wójsku pschicžahnyło a něhdże 50,000 muži ßu na puczu k njemu.

Ze Serbow.

§*. S Noweho Łuscža. Pónd̄zelu dźeń 22. meje wjeczor w 12. hodźinje wudyri pola tudomneho korczmarja Michała Schpitanka woheń, a bu w krótkim cžaßu jeho statok, s domskeho a bróžnje wobstejazy, do popjeła pschewobroczeny.

Woheń je, kaž ßo powjeda, w bróžni wuschoł, ale na kajke waschnje, ßo prajicz njemóże.

S Budyschina. Tudomny statny ryczník Roßtäuscher bu s 1. meju do Drezdźan pscheßadzeny. Na jeho město pschińdże 1. junija statny ryczník Petri (w Budyschinje rodźeny), dotal jako tajki w Annabergu, ßem. Assessor s Metsch pak pschińdże 1. junija jako statny ryczník do Eibenstocka.

S Ketliz. Wutoru 23. meje popołdnju w 4 hodźinach wudyri na tudomnym knjezim dworje woheń, kotryž twarożkarnju a pschitwarjenu wokarnju do procha a popjeła pschewobroczi. Woheń je na ßynowej łubi wysche wokarnje wuschoł, ale njeje znate, kak je ßo to stało. Sboże bě hischcze, so ßo wo dnjo palesche, pschetoż hdy budźische ßo to w nozy stało, dha by sa delnju wjeß wulke njesboże nastacz móhło, dokelž tam někotre khěże we wulkim strachu stejachu.

S Lutyjez. Ssrjedu rano wokoło 7 hodźinow dźesche tudomny wojnař Korla Khěžor do bliskich kerkow, so by ßebi tam něschto prutow sa khoschczo narěsał. Pola jeneho pschěrowczka ßo wón duzy sakopny a ßo pschi tym s nożom, tak mjenowanym „schnyzarjom", kotryž w ruzy dźerżesche, tak straschnje do żiwota kło, so wulku żilu pscherěsny. Duż ßo wón, hacz runje lěkarja k pomozu pschiwjedźechu, tak ßylnje wukrawi, so bě w 10 hodźinach hižom morwy. — Wón je runje lěto żenjeny a sawostaji wudowu a jene dźěczo.

Přilopk.

* W Bieberachu pola Großenhaina je ßo 21. meje dopołdnja wóßom burskich kubłow wotpaliło. Woheń je psches jeneho schtyrilětneho hólczeza nastał, kotryž bě pschi jenej ßkomowej fajmje se schtrychowanczkami hrajkał.

* Rakuski khěžor je drazdźanskemu spěwanskemu wubjerkej wosjewicz dał, so jemu sa spěwarjow pschi prjódkstejazym wulkim spěwanskim ßwjedźenju w Drazdźanach 15,000 wojerskich wołmjanych wodźeczow poczi. Saske ministerstwo je tež 5000 tajkich wodźeczow ßlubiło.

* W Harthawje běżesche wóndanjo jedyn tsilětny hólczez psches pucz, jako runje něchtón s jenym konjom pomału nimo jědźesche. Pschi tym sta ßo, so ßo tón kóń potkny a na teho hólza padze, tak so dyrbjachu jeho ludźo s pod njeho wuczahnycz. W tym ßamym wokomiknjenju pak kóń poskoczi a to dźěczo tak straschnje do czoła praßny, so dyrbjesche tuto po někotrych hodźinach wumrjecz.

* W galizyskim měsczе Horodenku pocza ßo 19. meje palicz a je ßo tam hacz do wjeczora 340 khěżow wotpaliło, mjenujcz 300 żidowskich a 40 kschesczijanskich. Tež staj ßo dwaj cžłowjekaj spaliłoj.

* Blisko Lippstadta bu wóndanjo kwaßna hosczina w jenym hosczeńcu wotdżerżana a bě tam něhdże 100 kwaßnych hosczi shromadżenych. Wot tutych je něhdże 50 bórsy po kwaßu straschnje skhorjeło a ßu tsjo hižom wumrjeli. Lěkarjo njejßu hischcze wußlědźicz móhli, schto je na tutym powschitkomnym skhorjenju tola wina.

* W jenej wßy njedaloko Rybnika w Hornej Schlesynskej je wóndanjo sahrodnik Chrosczż dwě dźesczi, 7lětneho hólza a 12 lětnu holzu se ßekeru saraßył, jako wonej hischcze rano we kożu leżeschtej. Wón chżysche tež ßwoje druhe schtyri dźěczi skónzowacz, tola radzi ßo tym, hacz runje buchu wot njeho wobschkodzene, so mózachu żiwe cżeknycz. Wot żandarma, kiž bě ßo tam rucże podał, da ßo tón mordař s měrom swjasacz a rjekny na praschenje, cżoho dla je to tola cżinił, so je ßo to teho dla wot njeho stało, dokelž je ßo jemu sdało, jako bychu ßußodźi se sazpjenjom na jeho dźěczi hladali.

* Knjesaj Dietz a Richter w Lipsku wosjewjujetaj w nowinach ßrědk psche padazu khorosczż (epilepsiju) a wobkruczataj, so tutón ßrědk wěsczе pomha. Je to chinesiski ßrědk a rěka Ying-kuei-tsun.

Belgiski kral je pjecza tak khory, so ma mało nadźije na wotkhorjenje. Wón cżerpi na wódnizu.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Wóndanjo jedyn ſ hole jara ſkorjeſche.

Mots Tunka. Kajku ſkórźbu dha to mějeſche?

H. D. Wón powjedaſche něhdźe takle: „W ſapoczatko měßaza haperleje běſche pola naß puſty wjeczor a bě ßo tam, kaj je to hewak pěkne waſchnje, wjele ludźi ſeſchło, ſo bychu ßobu żarowali. Ale to pěknje njebě, ſo tam pódla tejko palenza wupichu."

M. T. Ach, dla krepki palenza tola njeje hódno ryczecz.

H. D. Nó nó, ſ krepkami niczo njebě, pſchetoż 16 khan ßu tam wuzydźili a běchu żony hórſche dyźli mużojo.

M. T. Aj aj tola!

H. D. A duż żadyn dźiw njebě, ſa naſajtra zyły dźeń leżachu.

M. T. To drje mějachu najſkerje kocze mjerſanje?

H. D. Haj, jenej Marzy tak hłowa bunczeſche, ſo ju Jurk ßwěru wobaleſche: wona pak ſkorjeſche, ſo jara khora je.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michałſka cyrkej: Rudolf Pawoł, Hany Pauliny Fremderez na Židowje n. ß. — Oſkar Bjedrich, Juliuſa Roberta Rychtarja, lotterie-kollekteura a khěżerja na Židowje, ß. — Jan Herman, Jana Adolfa Hauſera, khěżerja a murjerja na Židowje, ß. — Minna Hedwiga, Handrija Michała Bartuſcha, korbjerja a khěżerja na Židowje, dż. — Marja Thereſia, Auguſta Hantuſcha, ſahrodnika w Khelnje, dż.

Podjanska cyrkej: Marja, K. G. Kühny, cžěßle na Židowje, dż. — Marja Martha, Hańże Horjeńkez n. dż.

Zemrjeći:

Dźeń 11. meje: Marja rodż. Kubizez, njebo Pětra Renczja, khěżerja a polerja na Židowje, ſawoſtajena wudowa, 70 l. 4 m. — Marja Madlena rodż. Wiczaſez, Jana Hendricha Tietzy, wobydlerja na Židowje, mandżelſka, 34 l. 4 m. — 12., Hendrich Ota, C. G. Urbana, wobydlerja na Židowje, ß., 10 n. — 15., Jan Duczman, tachantſki hetman w Hrubjelczizach, 80 l. 2 m. — 16., Madlena, Jana Ernſta Schokty, murjerja na Židowje, dż., 13 d. — 17., Hana rodż. Wehliz, Handrija Domaſcha Schokty, kublerja w Delnej Kinje mandżelſka, 60 l. 3 m. 4 d.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 7½ nßl. a 14 tl. — nßl.

pſchenża 45—60 tl., rożka 37—39 tl.,

(to je: ſa 25 pruſkich korzow.)

rěpikowy wolij (njecziſczeny) 13 tl. 7½ nßl.

(Cziſczeny, kaj ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdże 1⅛ tl. drożſchi.)

Nawěštnik.

Ratarſke towarſtwo

w Małym Wjelkowje

wutoru 30 meje 1865 popołnju w 5 hodźinach.

Dickowa konceßionirowa a daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza żałba,

kotraż je ßo najbóle kóżdy ras jako dobra wopokaſała, porucza ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki**

w Budyſchinje.

Draždźanske omnibusowe towarstwo

dowola ßebi, na to kedźbliwe cźinicź, so směje pschi kóždym pschijěsdźazym cźahu, s wuwsacźom nózneho cźaha, pschi schlesynskim dwórnischcźu wosy sa pucźowarjow s rucźnym paktom k pschewjesenju hacź na hrodowske torhoschcźo (Schloßplatz) hotowe stejo a so něhdźe 30 minutow pscheď wotjěsdom kóždeho cźaha s hrodowskeho torhoschcźa wosy na schlesynske dwórnischcźo wotjědu. S hrodowskeho torhoschcźa je stajnje składnoscź data, so móže jedyn na wschelake strony dale jěcź. Pschewjesna płacźisna s rucźnym paktom ßobu je: wot schlesynskeho dwórnischcźa hacź na hrodowske torhoschcźo wot ranja hacź do 8 hodźinow wjecźor 1 nßl., wjecźor wot 8 hacź do 10 hodźinow 1½ nßl., po 10 hodźinach 2 nßl., naspjet te ßame płacźisny.

W Draždźanach, 11. meje 1865.

Omnibusowe towarstwo.

Němski Phönix,

woheń sawěscźace towarstwo w Frankfurcźe nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěscźenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cźinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawoscźi, sažwanju, bróstowym cźeřpjenju, schijowej wobcźeźnoscźi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschcźu**
porucźa k prjódkstejazemu nalěcźu a lěcźu ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólcźazeje drasty

po sprawnych a tunich płacźisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschcźu.

K prjódkstejazemu nalětnemu a lětnemu cźaßu porucźam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocźe, źidźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobrocźiwje na to kedźbowacź, so ßu wschě drascźenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płacźisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycź.

C. W. Bitzka.

Etablißement.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tuthym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym na žitnej haßy cžo. 55/265 khlamy wotewrik, w kotrych

krótke a galanterijowe twory a hrajki

pſchedawam a tute, kaž też wſchitke, do mojeho rjemjeßka ßkuſchaze dźěła nanajlěpje poruczam.

Sprawne a ſpěſchne poßłużenje lubjo, budże ſtajnje moje najpilniſche prózowanje, dowěrjenju, mi ſpožčenemu, na kóžde waſchnje doſcz cžinicz.

W Budyſchinje. Guſtav Thunig, jehłar a grotodźěłar.

Mydłarnja Herrmanna Puha

w Budyſchinje na ßerbſkej haßy cžo. 28, pſchi prjedawſchej Rückertez korczmje porucza po tunich płaczišnach wſchitke druźiny běłeho, žołteho a cžorneho mydła, ſtwinych a běžatych mydłow; wona porucza dale ſodu a ſchterku, też woßebne derjewonjaze mydło k porjeńſchenju woblecza, włóßny wolij a pomady; najlěpſche ſtearinowe a łojowe ßwěžy, wulki wubjerk jara rjanych woltarnych ßwěžow a wóſkowych tworow.

Wſchitkim cžeſczenym kupowarjam, woßebje ſaßopſchedawarjam ßo tunjo a derje poßłuża.

Też ſtejitej tam 2 zhle dobrej kißałowej maſchinje na pſchedań.

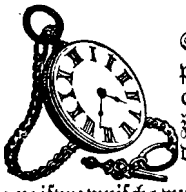

Cžeſczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład cžaßnikow wſchitkich druźinow. Wſchitke porjedźenja ßo najwěſcžiſcho

a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płaczišny.

Też pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczże tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza** a **Schneider,** cžaßnikarjej na bohatej haßy w Libuſchiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droſchűtza.

Kupjele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkaſacz.

Lubym a cžeſczenym Sserbam woſjewjam tudy, ſo ſaßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži cžißło CO3 bydlu. Wſchitke porjedźenja budu kaž dotal ßwěru a derje wobſtaracz, tak też we pſchedawanju runje jako we wotměnjenju ſegerjow kóždemu po dobrym ßwědomnju ßłużicz. Duž proſchu, ſo by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje też dale poſkicžało.

A. Scholta,
ſegernik.

Pſcheńcžnu parnu muku

ſnateje woßebneje dobroſcze, kaž też wſchitke **materialne twory** a **korjenje** dobre a tunje, poruczа

David Berger
na žitnej haßy.

Sjawny džak

knjeſej wucžerjej Kanigej w Rachlowje ſa jeho njewuſtawazu prózu, ſ kotrejž je moju holczizu k poknej ſpokojnoſczi jejneho duchomneho roswucžił, hacž runje je wona nimale pokojzu cžaßa khorowatoſcze dla ſkomdźiła, ſ tej wutrobnej próſtwu k Bohu, ſo chzył Bóh jeho hiſchcze dołho pſchi tajkej ſtrowoſczi ſdźerżecz, ſo by wón ßwój hamt ſ tajkej njewuſtawazej prózu dale ſaſtacz mohł: woßebje też teho dla, dokelž możemy to dowěrjenje měcz, ſo pſchi cžiſtej evangelſkej wucžbje dźerżi.

W Brěſowje. P. Böhmař.

Najlěpſchi połožazy ßrědk ſa tajkich, kiž na bróſcze a na kaſchel cžerpja, je dopóſnaty woprawdźity melioriromany běły broſtſyrop ſ fabriki H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.

Tutón ſyrop ma w bleſchach po 6, 11 a 20 ußl. jenož woprawdźity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje
na ſnutſknej lawſkej haßy.

W knihařni Smolerja a Pjecha je doſtacz: **Bürgerliches Geſetzbuch für das Königreich Sachſen nebſt Ein- und Ausführungsverordnung und einem Sach- und Wortregiſter.** 1 tl. 1 ußl.

Tuta kniha (nowy civilny ſakonik) je w ßwojim wopſchijeczu ſa kóždeho ſakſkeho krajana tak ważna a wużitna, ſo dyrbjał ju po prawym kóždy hoſpodar měcz, pſchetož wona pokaſuje jemu we wſchěch należnoſczach, ſchto ma cžinicz abo czeho ma ßo woſtajicz, ſo by wſchitko po krajnych ſakońſkich poſtajenjach wutrjechicz mohł.

Spěwy.

Spěw kruwarkow.

Hkos: Ha niczo mje tak njeſtara ꝛc.

O hlajcze kajke wjeßele
Nam dari naléczo,
Hdyž ſ nowej draſtu pyſchcſche
Nam hajk najrjeniſcho.

Nětk póńdu bórſy kruwiczki
Na trawku ſelenu,
Spěw wjeßeły mi ptaczatka
Tam zunjo ſanjeßu.

Nětk kruwař kaž tež kruwařka
Ssej kſchudy pleczetaj
A czerwjeny kónczk banczika
Tež k njemu ſwjaſataj.

Dwór wotroczk rucze ſatyka,
Kſchud hraba do horſchcze,
Wſchě tudy w dworje wobſtupa
Ta ßyka czeledże.

Nětk hródżne durje wotewrja
Ta dżówka ßłużobna
A ſ mórczenjom ju kruwiczka
Tež rjenje powita.

A wjeßkej myßle wuſkoczu
Tu kruwki do dwora
A machajo ſ tej wopuſchu
Sso honja, njemdruja.

Czi hólzy ſ kſchudom praſkaja
A kruwy rujeja,
Tež żónſke haru powjetſcha,
Pßy moznje hawtuja.

Nětk rucze wrota wotczincze,
Jim dajcze wubéżecz,
Je na paſtwiſchczo pſchewodżcze,
S tej trawku naßyczecz.

Tak hajk je ſaßo wożiwik
K najrjeńſchom' wjeßelu
A kerjaſchk je ßo wupyſchik
Na pychu naletnu.

Nětk w hajku rjenje klinkoze
To ſtadko kruwiczkow
A holczo ßebi ſanjeße
Spěw ßerbſkich wotczinzow.

Pod keikom ſajeczk leżo ſpi,
Joh' hajnik njeſtróża
A wyſche njeho fifoli
Jom' rjana ptaczina.

Ha hdyž tež dżeń ßo nakhili
A ßkónczko domoj dże,
Dha kedżonje na hkóß kruwarki
Dom ſtadko nózkuje.

?

Dr. Whithowa wodżiczka ſa wocži

wot **Dr. Ehrhardta** w **Altenfeldżi** w **Thüringſkej**, ſ wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczeſczena, wopokaſuje ßo bje wſchitkmi dotalnymi wocži hojazymi ßrědkami pſches ßwoje ſbożomne ſkutkowanje wſchědnje jako najkahodniſcha a najlěpſcha wodżiczka w tajkim naſtupanju, a móże ßo jako dopołaſany hojazy a poßłnjazy ßrědk a jako

wěſta pomoz ſa ludźi na woczomaj bědnych

kożdemu poruczecz. Wona hoji wěſcze a rucze a be wſchitkich ſchkódnych ſczěwkow, woßebje pſchi ſahorjeniu, ſczerpnenju, ßuchoczi, ßylſowanju a bjeżenju woczow, kaž tež pſchi ßłaboſczi po bjelmje a płaczi bleſchka ſ wukożowanjom jenoż 10 nßl., a dżěła ju jenoż woprawdżitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldże w Thüringſkej.

Skład ſa Budyſchin w hrodowſkej haptyzy.

Pilna familia dżěławych ludźi móże na ryczerſkuble **Volborzach** wobydleuje a ſtajne dżěło doſtacz.

Deſki na pſchedań.

Na kuble czo. 7. w **Delnym Hunjowje** leżi dżělba ßuchich jadrojtych khójnowych ſchpundowanſkich a tyſcherſkich deſkow na pſchedań.

Knjes farař **Kordina** w Minakale ßo wutrobnje proßy, ſo by wón tola ßwoje kraßne póſtne prědowanja wudacz chzył.

Jedyn tyſcherſki móże hnydom dżěło doſtacz pola tyſcherja **Lehmanna** w Bukezach.

Khudy czeladnik je 8. meje wokoło Tſélan pjenježny dybſaczk ſ 12 tolerjemi ſhubił. Sprawny namakař chzył tón ßamy we wudawarni S. N., hdżež 3 tolerje myta doſtanje, ſkerje a lěpje wotedacz.

Nowe brunopiwowe drożdże

ßu wot ßoboty, 27. meje, pola mje na pſchedań.

David Berger,
na żitnej haßy.

Wutoru 30. meje, ßrjedu 31. meje, ſchtwórtk 1. junija, kożdy ras rano wot 4 hodżinow, budże w piwarni we Wujezku mlode piwo pjelnjene.

J. A. Roſel.

Suche drożdże

czerſtwe a ßylne porucza

J. G. F. Nieckſch.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyſinje.

Čisło 22. ~ 3. junija. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Njeßwačidła. S Měrkowa. S Dubrawy pola Hródka. S Wjeleczina. S Trjebjeńz. S Wochosow. S Porschiz. S Budyschina. S Porschiz. S Konjez. S Budyschina. Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

Pescht, 31. meje. Khežor 6. junija dopołdnja ßem pschijedże a najskerje hacz do 9. tudy wostanje.

Win, 1. junija. Khrowatski ßejm je po khežorowej wukasni k 17. julija po wolbnym porjedże wot lěta 1861 do Sahrjeba (Agram) powołany.

London, 1. junija. S Newyorka pišaja w nastupanju Davisoweho sajecza złědowaze drobnoscze: Tutón podawk sta ßo blisko Irsvinsville, něhdże 75 mil wot Macona, 13. meje, rano ¼4 hodźinow. Dwaj regimentaj jěsnych sa nim cźerjeschtaj a jeho tež skónczńje doßahnyschtaj. To budźische ßo hižom prjedy stało, hdy budźischtaj ßo tutaj regimentaj w cźěnnej nozy sa njepscherželow njedżerżałoj a na ßo njetsělałoj. Tuto tsělenje Davisej jeho pscheßlědowarjow pscheradźi. Wón ßo tcho dla khětsje rucże drastu ßwojeje żony woblecże a cźekasche do bliskeho leßa, hdżež ßnadź budźische ßo wukhowacź móhł, hdy budźichu unionistoju s jeho schkornjow, kotrež ßo pschi běženju pokasowachu, njespósnali, so to żana żónska njeje. W někotrych minutach bě wón wot ßwojich njepscherželow se wschěch stronow wobdaty a dyrbjesche ßo poddacź. S nim buchu sajeczi: jeho żona, jeho ßotry, jeho bratr, generalpostdirektař Regan, Davisowy sekretař, oberst Harrison, Morris a Lubbeck, adjutant Johnson a wschelazy druzy ważni ludźi. Hewak padżechu unionistam tsi ambulanzy a pjecź pakwosow do ruki.

S Barlina, 1. junija. Druha komora je pschekupske wujednanje s Belgiskej a s Jendżelskej sa dobre sposnała.

Paris, 1. junija. Wójsko mexikanskeho khežora je dźělbu Juarezoweho wójska, 3500 muži ßylnu, zyle sbiło.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje 27. meje 1865.

Dowoz: 6,130 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nßl.	np.	niža. tl.	nßl.	np.	na bursy, najwyša. tl.	nßl.	np.	najniž. tl.	nßl.	np.
Pscheńza . .	5	—	—	4	15	—	5	5	—	5	—	—
Rožka . .	3	5	—	2	27	5	3	7	5	3	5	—
Jecimjeń . .	2	17	5	2	12	5	2	20	—	2	14	5
Wowß . .	2	2	5	2	—	—	2	2	5	2	2	—
Hroch . .	—	—	—	—	—	—	4	20	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Naps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jałły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	21	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Djeczel cźerwjeny, kórz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běrny, kórz 1 tl. hacz 1 tl. 5 nßl.

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecźor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecźor 6 h. 52 m.*; wecźor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisankjenje do Žitawy.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipsku, 31. meje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. np. 1 połnowažazy cźerwjeny słoty abo dukat 3 to 5 nßl. 5 np.; winske bankowki 94.

Sakska. Schtož narodźenje kralowskeho prynza, hižom w přjedawšchim čišle Serb. Nowinow s krótka spomnjene, nastupa, dha pišaja dražďanske nowiny w tutym nastupanju na tajke waschnje: Jeje kralowska wysokosć prynzeßyna Jurjowa je 25. meje wječor ½9 hodźinow jeneho stroweho a čerstweho prynza porodźiła. Kral a kralowa, kotrajž běschtaj po dostaču telegrafiskeje depesche ßwój naležni pschebytk w Jahnishausenje we 8 hodźinach wopuschčiłoj, pschijědźeschtaj w 9 hodźinach do Dražďan a dostaschtaj powjesć, so je ßo prynz narodźił, runje jako ßo psches móst wjeseschtaj. Wonaj wostaschtaj w hrodźe prynza Jurja psches nóz. Po 10 hodźinach bu tón wjeßely podawk wobydlerjam Dražďan psches to wosjewjeny, so ßo 101 ras s kanonami wutsěli. (Mjenujzy, dokelž ßebi myßlachu, so prynzeßyna Jurjowa hakle w sapočatku junija do njedźel pschińdže, dha njeběchu kanony pschihotowane a je s teho, dokelž počachu hakle nimale wokoło ½11 hodźinow tsělecz, tež ta smólka nastała, so je ßo prynz w tutym čaßu narodźił.) Přjedy běsche hižom dražďanski wyschi měschčanosta s balkona pyschnje poßwětleneje radneje khěže shromadźenym měschčanam tu wjeßołu powjesć wosjewił a na krala, kaž tež na nowonarodźeneho prynza a na kralowski dom ßławu wunjeßł, kotrejž shromadźeny lud s radosču pschihłoßowasche. W theatru bu ta nowosć tež shromadźenym pschihladowarjam wosjewjena a s wulkim wjeßelom pschijata.

Tón nowonarodźeny prynz bu 26. meje wječor w 6 hodźinach kschćeny a dosta mjeno: Bjedrich August. Kmótsja ßu: Kral a kralowa, swudowjena pruska kralowa, prynz Gustav Wasa, knjeni wójwodka Sofia w Bajerskej a wójwoda Korla Theodor w Bajerskej.

Jeho majestosć kral Jan je ßlědowazy list ministrej prawdy poßłał: „Luby statny ministro s Behr! Hdyž naß Boža miłosć s dobrotami žohnuje, dha sačuwa člowjek dwójzy tu pschißłuschnosć, tež po ßwojich mozach ßobučlowjekam dobrotu činicz a miłosć pschečziwo nim wopokasacz. Tuto sačucze mje wabi, tu wulku hnadu, kotruž je Bóh w tutych dnjach mi a mojemu domej a krajej wopokasał, s wobschěrnym wobhnadźenjom ßwječicz. — Ssym-li ja tež hižom w mnohich jenotliwych padach tym woßobam, kiž běchu do sběžkarskich mučenjow měßaza meje 1849 sapleczene, hnadu spožčił, dha chzu tola tuto wobhnadźenje nětko na wschitkich na tym wobdźělenych rosschěricz a tak derje tym, kotsiž hischcze jako čěkanzy we wukraju pschebywaja, bjesschtrafne wrócenje pschiswolicz, taž tež tym, kotsiž dla čerpjeneho khostanja abo dla pschepytanja, hischcze sapokoženeho, ßwoje krajnostatne čeßne prawa shubichu, saßodacze tych ßamych dowolicz. — Ja poručam Wam teho dla, psches ministerstwo prawdy w sjenočeństwje s ministerstwom snutskomnych naležnosczow potrjebnu wukasnju mi pschedpokožicz skasacz a tutón list k sjawnemu nawjedźenju dacz. W Dražďanach 27. meje 1865. Wasch derjepschikhileny Jan.

Spomnjenej ministerstwje stej tón ßamy dźeń kralowe powschitkomne wobhnadźenje tych, kiž buchu do mejskeho sběžka sapleczeni, wosjewiłej.

Jeho majestosć kral Jan je dla narodźenja prynza Bjedricha Augusta dražďanskej khudźinje 500 tl., kralowa 300 tl. a prynz Jurij 200 tl. darił. — Hewak bě sańdźenu njedźelu jara pyschna illuminacia (poßwěczenje) w Dražďanach a wokolnosczi hacz do Schandawy horje; tež twjerdźisna Königstein bě kraßnje poßwěczena.

Na Boże stpicze bu blisko Wiehry jena 17lětna dźowka, kotraž trawu ßyczesche, wot błyska saražena. — Na tym ßamym dnju dyri błysk do khěže dźěłaczerja Reichela w Niederreichstädtu, sarasy jeho mandźelsku a sapali w komorje. Tola bu woheń haschcny. Jena druha žona a Reichel buschtaj pohłuschenaj, pschińdźeschtaj pak saßo k ßebi. — Dźeń přjedy dyri błysk w Großrügelnu do domu kublerja Voigta, pohłuschi jeho, sarasy jeneho konja w konjenzu a pschewobroczi nowonatwarjenu brózeń do procha a popjeła. Nasajtra je ßo tak mjenowany wowczi młyn pola Kunersdorfa s błyskom wotpalił; teho runja buchu pschesbłyskowe sapalenje we Wilschdorfje pola Stołpnja wschitke twarjenja kublerja Träbera a brózeń kublerja Schramy sahubene.

Prußy. Někotre pruske nowiny s tym s pokojom njejßu, so w Shorjelzu dźeń 22. meje, hdźež buchu pruske Horne Łužizy psched 50 létami wot Sakskeje wottorhnjene, žane wjetsche jubilirowanje było njeje. Běsche tam mjenujzy na tutym dnju jenož jena jeniczka khěža poßwětlena. — Ssejm w Barlinje budże najskerje hischcze hacz do 15. junija tracz, hacz runje žana pschejenosć bjes ministerstwom a druhej komoru nastacz nochze. — Generaladjutant Manteuffel je sa wyscheho wojerskeho roskasowarja w Schleswig-Holsteinje pomjenowany a pónđže w bližschich dnjach do Wina, so by ßo tam rakuskemu khěžorej pschedstajił. — Pruski kral chze ßo ßrjedź měßaza junija na łódźi „Grille" do Kiela podacz, so by pruske wójnske łódźe, tam stejaze, wobhladał. — Barlinski ßejm je prusko-rakuske pschekupske wujednanje sa dobre spósnał. — Kral ßo w tutym lěczu na někotre njedźele do karlsbadskich kupjel (w Czechach) a potom do Gasteina poda, hdźež jeho najskerje rakuski khěžor wopyta. — W schleswig-holsteinskej naležnosczi Pruska a Rakuska hischcze pschezo bjes ßobu jednatej, tola njeje w poßlenschim čaßu niczo wěste wujednane.

Rakuß. Czornohórski wjerch Mikławsch je ßo s Wina saßo domoj wróčził, njeje pak pches Belgrad schoł, kaž přjedy rěkasche. Wón je woßebje pschekupskich naležnosczow dla we Winje pobył a je tam pjecza wujednał, so budża Czornohorjenjo pches kotorski pschistaw nětko ßwobodnischo wikowacz móz. Tež powjeda ßo,

so je jemu rakuski khěžor lětnu podpjeru wot 30,000 schěžnakow žlubił. — Khěžor 6. junija do Peschta we Wuherskej pojědže a tam najskerje někotre dny wostanje.

Franzowska. Marschal Magnan je wumrjeł. — My běchmy wóndanjo na to spomnili, so je prynz Napoleon (khěžorowy wuj) w Ajacciu na kupje Korsizy pschi poswjeczenju pomnika Napoleona I. khěrro dźiwnu rycz dźerżał. Tuta rycz njeje žo khěžorej, w Algierskej pschebywazemu, na žane waschnje lubiła, a wón je teho dla prynzej Napoleonej list poslał, w kotrymž jemu žylne poróki czini, prajizy, so nichtón s Napoleonoweje žwójby politiszy hinak myslicz a skutkowacz njesmě, hacz wón (khěžor) žam. A schtoż je najhórsche: khěžorka, kotraż prynza Napoleona czerpicz njemóże, je tutón list w nowinach „moniteur" wotczischczecz dała a tak prynzowu hańbu psched woczi wscheho žwěta stajiła. Tón pak je tu zyku wěz tak sa sko wsał, so je dla poroka, jemu wot khěžora sczinjeneho, wschě krajne a czesne sastojnstwa skožił a žo do wukraja poda. Prynz Napoleon bě mjenujizy bjes druhim pschedbyda krajneje rady, schtoż je jene s najwoseбnischich sastojnstwow. Wón nětko Franzowsku najskerje na někotry czaš wopuschczi a žo na žwoje kubło w Schwajzarskej pscheżydli. — Khěžor je na dompuczu s Algierskeje a drje w tychle dnjach do Parisa pschijědże. Pschi žwojim wotkhodże s města Algiera rjekny wón, so ma połnu nadźiju na dobru pschichodnosez Algierskeje.

Rużowska. S Warschawy pišaja: Posleńschi nawjedowaŕ sběžkarjow, khrobły duchomny Bróško a jeho pomoznik Wilczyństi, kotrajž wobaj buschtaj psched krótkim czażom dożahnjenaj, staj wot tudomneho wojerskeho žuda k powěscheaju wotžudżenaj, a bu tuto wužudżenje 24. meje dopołdnja w stronach jich posklenjeho skutkowanja, w měsczе Ssokołowje, 13 mil wot Warschawy, nad nimaj wukonjane. — Gubernator Berg wóndanjo do Petersburga wujěł njebě, kaž powjedachu, ale jenož hacz do Wjerbolowa, so by tam ruskeho khěžora na jeho dompuczu postrowił. Berg je hakle w tychle dnjach do Petersburga wotjěł, pschetoż kódź s czěkom njebo naślědnika Mikkawscha žo tam kóždy dźeń wotczakuje. Porjad sa jeho pohrjeb je też hižom wosjewjeny a je s teho widżecz, so khěžor a jeho bratsja a nowy naślědnik czěko s wosa do zyrkwje a wot tam hacz k rowej žami ponježu. Rowy khěžorskeje žwójby žu w zyrkwi žw. Pětra a Pawoła w Petersburgu.

Amerika. Proceż pschecziwo tym, kotsiž žu s mordarjom Boothom w jwjasku byli, hischcze pschezo skónczeny njeje a jich pscheżkyschowanje hischcze dale traje. Tola njeje wone wjazy zyle potajne, ale žmě wěsta liczba ryczнikow a krajnych sastojnikow pschipośluchowacz. Też žo kóždy dźeń w nowinach wotczischczi, schtoż je wupytane.

Prjedawscheho pschedbydu separatistow, Jeffersona Davisa, žu wóndanjo sajeli. To sta žo njedaloko Macona a buchu s nim tójschto woseбnych wyschich a jeho žwójba popanjeni. Wón bě žo jako žónska pschewoblekł a do jeneho lěża czeknył, hdźež chzyschе žo hischcze s wulkim nožom wobaracz. Ale wón žo podda, jako tón wyschk, kiž bě jeho wuślědźił, s pistoliju na njeho saměri. — Potom žu jeho a jeho towarschow do twjerdźisny Monroe wotwjedli, hdźež jich nětko jatych dźerża. Hacz je Davis na Lincolnowej žmjerczi žobu wina był, to njeje hischcze wěste; hacz dotal s najmjeńscha hischcze žanych sjawnych dopokasmow nimaja.

Wo mexikanske khěžorstwo poczinaja žo w tu khwilu dale bóle bojecz; pschetoż Juarez, pschedbyda prjedawscheje mexikanskeje republiki a potom wot Franzowsow wuczischczany, je w nowischim czażu někotre bitwiczki pscheczіwo wójsku noweho mexikanskeho khěžora dobył. Tuto wójsko wobsteji najbóle s zusomnikow a, dokelž je khěžorka jena belgiska prynzežyna, dha wobsteji dźělba jeho wójsko też s Belgiczanow a je bjes nimi wjele mkodych ludźi s woseбnych familijow. W tutych dnjach je pak powjesez pschischła, so je Juarez tutu belgisku dźělbu sbił a je wona něhdże 400 muži shubiła, bjes nimi też žyna nětczischeho belgiskeho ministra wójny, kiž bě wyschk w tutej dźělbje. Duž je nětko w Belgiji wjele srudoby a želenja.

Franzowskemu khěžorej budże ta zyka wěz najnjelubosnischa; pschetoż tón tola njebudże chzyez mexikanskemu khěžorej, kotrehoż je wón dźě na thrón powołał, panycz dacz, a budże teho dla nusowany, tam saso wjazy wójska póslacz.

Ze Serbow.

§*. S Njeżwaczidła. Na žwjedżenju Khrystużoweho k njebju stpicza popołdnju, dźeń 25. meje, czehnichu psches naschu wjeż a wokolnosez někotre mózne njewjedra se žylnym deschczom a krupami. Poślenjsche žu w někotrych wżach, jako: we Kuscżu, w Jażońży, na Horje a druhdże schkodu uaczinike.

Kaž žłyschimy žu też w rakeczanskej wożadże sbike.

S Měrkowa, 25. meje. Pschi straschnym njewjedrje dyri błysk dzenża tudy do jeneho duba a jemu skoru wot horjeka hacz dele wotrasy. — Też w blisskim Radworju je błysk do jeneho pola dyrił. †

S Dubrawy pola Hródka. Tudy je wóndanjo jena 60lětna žona zyku wjeż na khwilu sbłasniła. Wona běsche mjenujizy někajki hněw měła a bě, so by jón wotbyła, kósła won na pastwu hnaka. Na puczu budżische wona po prawym žwoju žłużobnu dżowku, kotraż s trawy domoj dźěsche, setkacz dyrbjała, ale wona bě, jako běsche ju pytnyła, na druhim puczu dele k rězy hnała, tak so potom doma měnjachu, so je žo wuschła tepicz. Duž dachu ju hnydom s zykej gmejnu pytacz, ale woni

ju njenamakachu, dokelž bě bjes tym koſka na drětwjanſke hory wuhnała a jeho tam we wulkim wrjoßu paßeſche.

Jako wona potom ßo wróćiwſchi pſches wjeß domoj dżěſche, cžerjeſche wjele luda ſa njej. Někotſi ßo mjerſachu a někotſi ßo ßmějachu, ſo jeje koſoł tak jara ßyty běſche.

S Wjeleczina. Na Boże ſtpicze popołdnju wokoło 2 hodżinow k nam ſtraſchne njewjedro pſchicżeże, kotrež je jara wjele ſchkody naczińiko; pſchetoż wulke krupy, kiž běchu ſ nim ßobu pſchiſchkle, ßu tudy wot horneje korczmy dele na wołnowach ſchklenzach a ſahrodnych płodach wjele ſkaſyke a hewak na naſchich leżomnoſczach hacž k Bójßwojzam a wot tam hiſchcze na někotrych ſahonach, na ſtronu k Korſymjej leżażych, polne płody nimale do cziſta ſaniczińel. Někotſi ßu teho dla ſbite żito domoj ſwoſyczż a ſ nowa ßyczż dyrbjeli.

S Trjebjeńż. Tudy dyri na Boże ſtpicze popołdnju błyſk do korczmarjez, ſ kſchindżelemi kryty konjenz. Dokelž bě ßo jedyn ßußod ſahe doſcż dohladak, ſo ßo won kuri, dha je ßo potom radżiko naſtaty woheń ſbożomnje polecż.

S Wochoſow. Schwtórtk 25. meje, jako na Boże ſtpicze, dyri tudy błyſk do khěże thěżkarja Mikla, jako tam nichtón doma njeběſche a ſapali ju też na měſcze. Se wßy tam na pomoz běżachu a ßu też ſkonczńje woheń ſ pěſkom ſahaßnyli, tola je ßo khěżna tſěcha a wſchitko nutſka w khěži ſ wjetſcha ſpaliło.

S Budyſchina. Sandżenu ßriedu mějachmy tudy pyſchny ßwětky wjeczor. Měſchczańſka rada bě mjenujzy wobſankka, k czeſczi nowonarodżeneho prynza Bjedricha Auguſta ſjawne měſchczańſke twarjenja poßwěczicz a na torhoſchczu ſhromadnje k nawjedżenju dacz, kak ßo ſ zyłej Sakſkej też město Budyſchin wjeßeli, ſo je ßo kralowſkemu domej něhdyſchi herba ſakſkeho throna narodżił. Wona bě to prjedy woſjewiła, ſ tym pſcheproſchenjom, ſo bychu ßo też měſchczenjo na tajkim ſjewjenju luboſcże wobdżělicz chzyli. Duż czehnjeſche na ßměrkach kommunalgarda na torhoſchczo a wobſtupi je ſe ſchtyrjoch ſtronow a njehdże we 8 hodżinach pſchicżeże tam w ßwjedżeńſkim czahu měſchczańſka rada, měſchczańſzy ſaſtupjerjo, ßobuſtawy kralowſkich a wojerſkich ſaſtojnſtwow, duchownſtwo wobeju wuſnaczow, wucżerſtwo, wſchelazy widżeni měſchczenjo a t. d. a jako bě ßo jena ouvertura wot hudżby hrała a wot ſpěwanſkich ſjenocżeńſtwow jena hymna wuſpěwała, ſtupi k. měſchczanoſta Löhr na pſchihotowanu wupyſchenu klětku, ſ kotrejež dlěſchu rycż dżerżeſche a ju ſe ßławu na krala, na nowonarodżeneho prynza a na zyły kralowſki dom ſkónczi, kotrejż wſchón mnoholiczńje ſhromadżeny lud ßylnje pſchihłoßowaſche. Potom bu jaßo jedyn ſpěw ſpěwany, na cżoż ßo ſhromadżiſna roſeńdże. Bjes tym bě pak ßo poßwěczenje ſopocżało a my mózemy wobßwědczicz, ſo je ßo jara kraßnje radżiło; pſchetoż nimale wſchitke domy běchu bohacze poßwěczene. Wyſche ſjawnych měſchczańſkich twarjenjow ſpodobachu ßo najbóle tachantſtwo, krajnoſtawſki ſeminar, gymnaſium, kaßerna, hród, ßejmownja, dwórniſchczo, Grützparez, Heydemanuez a Wehliz dom, hoſczenz k ſkotej kiczi, poſthaltarnja a wjazy druhich. Na wſchelakich domach ßwěczachu ßo wſchelake transparenty a ſ cżaßami ſabkyſchczachu ßo bengalſke płomjenja wſchelakich barbow.

Nam ßo ſda, ſo Budyſchin hižom dawno tajke rjane poßwěczenje měł njeje.

S Porſchiz. Pſchi njewjedrje, kotrež tudy ſańdżeny tydżeń mějachmy, je błyſk do jeneho ßadoweho ſchtoma w Kalichez ſahrodże dyrił.

S Konjez pola Porſchiz, 29. meje. Wczera nozy $^{3}/_{4}$12 hodżinow wudyri tudy w brózni kublerja Sachßy woheń, wot kotrehoż buchu tale ſ kólnju każ też kólnja a ßwinjazy khlěw kublerja Jana Halki do procha a popjeła pſchewobroczene. W Sachßowej brózni je ßo 30 kop ßłomy a 5 centnarjow ßyna ſpaliko, Halzy pak ſchtyri ßwinje a wſchelaki rolny grat. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate a ſda ßo, ſo je ſakoženy.

S Budyſchina. Tudy je 30. meje lěkaŕ, k. Dr. Theodor Bróſka po dlěſchej khoroſczi wumrjeł.

Přilopk.

* W Barlinje pſchinjeße wóndanjo dżeßaczlětna dżowka jeneho pohonicża, kotraż bě do jenych khlamow po něſchto poßłana, ßwojej maczeri jene narażene jejo ßobu, prajizy, ſo je to ßamo wot jeneho tamniſcheho pſchekupſkeho darjene doſtała. Macz jej wěrjeſche a wſa to jejo do jědże, ale bórſy po wużiczu tuteje jědże zyła ßwójba ſkhorje a jedyn tſilětny hólczcz też wumrje. Lěkarjo prajachu, ſo je to jejo jědojte było a je ßo potom też wußlědżiło, ſo běchu w ſpomnjenych khlamach narażene a ſ jědom pſchepuſchczene jeja do kuczikow pſche wulke myſche nakładli. Tajke jene jejo běſche ta holczka ſtradżu wſała a domoj pſchinjeßła.

* Wóndanjo pſchijědże na ſakſkobajerſkej żeleſnizy derje wudraſczeny muż w nozy do měſtaſchka Hofa a wotſtupi tam w jenym hoſczeńzu, prajizy, ſ dyrbja jemu rano w 7 hodżinach khofej pſchinjeſcz a ſo chże pſchipołdnju dale do Nürnberga jěcz. Pinczńik rano khofej do iſtwy donjeße, hdżeż tón zuſnik hoſpodowaſche. Jako bě cżaß k wotjědżej, dżěchu jemu to prajież, ale durje běchu ſanknjene a też ſ nutſka ſaßunjene, każ bórſy pytnychu. Duż po poliziju póßłachu a jako bu w jeje pſchitomnoſczi ſtwa wotewrjena, widżachu, ſo tón zuſnik ſatjělený na kanapeju leży. S jeho liſtownje běchu wſchě papjery ſwutorhane a ſpalene a ſ kłobuka papjerka wutorhnjena, na kotrejż bě najſkerje mjeno ſtako.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Schto ßy tak famyßleny, Hanßo?

Hanß Depla. Ja ßym delka na mojich kupach był a duż hischcze myßle wschě w hromadze nimam.

M. T. Schto dha je cze tam tak nuſowało?

H. D. Ja chzych wjedźecź, kajki tam kał ſteji; hdyż pak tam dóndźech, bě tam aw, dokelż je ßebi wěſta woßoba prawo nad nimi ſmozowała a je ßebi aw naßadźała.

M. T. Roſcze dha aw rjenje?

H. D. Njemóżu khwalicź, tajke ſchpizki tam ſteja.

M. T. Ale kak dołho dha tam ſteja?

H. D. Doniż krupy na nje njepſchindu.

M. T. Czehnje dha hrimanje horje.

H. D. Ně, wone ßo dele ſchikuje a duż móże ſa Schibakez wuja ſlě wupanyecź.

M. T. Nima dha nihdże ſawěſczene?

H. D. Dyrbjał traſch pola Knutakez Gabra měcź!

H. D. Prawo dyrbi prawo woſtacź a byrnje w Rownom było!

M. T. To ßo ßamo wě, ale ſchto dha tam běſche.

H. D. Hlaj, tam maja waſchnje, jutry rano ſpěwacź. S tym běchu ßebi lětßa 5 tl. saßłużili a to ßu na dwoje ſpěwali, ale pjenjeſy njejßu ßebi rosdźělicź mohli, pſchetoż ta najwyſcha mějeſche wjazy ßama, hacź ta druha dźělba wſcho do hromady. Duż njejßu te ſ tym ſ pokojom byli a ßu pjenjeſy k rychtarjej dali.

M. T. Je dha je tón rosdźělił?

H. D. Haj, to je ßo ſtako a to po prawu a po ſdobnoſczi.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka cyrkej: Jan Auguſt Rosjad, pohoncź w Draždźanach, ſ Marju Amaliju Neumannez.

Michałska cyrkej: Korla Wylem Scheinert, khěžeŕ a cźěßła w Niedermuſchützu, ſ Emiliju Hilźbjetu Herzogez ſ Cźichońz

Podjanska cyrkej: G. J. E. Albert, kowař, ſ Hańźu Sarenkez ſ Hrubjelcźiz.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Jan Ernſt, Handrija Kſchižana, pohoncza w Budyſchinje, ß. — Hana Khryſtiana, Korle Auguſta Miſchnarja, wobydlerja w Budyſchinje, dź.

Michałſka cyrkej: Marja Erneſtina, Handrija Bjenady, ſahrodnika w Něwßezach, dź. — Hana Marja, Marje Gruhlez ſ Plußnikez n. dź.

Podjanska cyrkej: Jan Auguſt, Pětra Kalicha, wobydlerja na Židowje, ß. — Mikławſch, Pětra Deleńka, ziwnoſcźerja w Sſkonej Borſchcźi, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 20 meje: Hana rodź. Mikaniz, Jana Sommera, khěžkarja w Jeńkezach, mandźelſka, 59 l. 4 m. — 21., Hana Khryſtiana, Jana Pětſcha, wulkoſahrodnika w Bobolzach, dź., 3 n. — 22., Jakub Krenz, emeritirowany wuczeŕ, 68 l. 10 m. — Mikławſch, Pětra Delenka, ziwnoſcźerja w Sſkonej Borſchcźi, ß.

Pczołaŕſke towaŕſtwo w delnym dole Sprewje ſměje ſhromadźiſnu **wutoru 6. junija popołnju w 3 hodźinach w Małym Wjelkowje.**

Draždžanske omnibusowe towarstwo

dowola ßebi, na to kedžbliwe cžinicž, so směje pschi kóždym pschijěsdžazym cžahu, s wuwsaczom nózneho cžaha, pschi schlesynskim dwórnischczu wosy sa puczowarjow s ručnym paktom k pschewjesenju hacž na hrodowske torhoschczo (Schloßplatz) hotowe stejo a so něhdže 30 minutow pschеd wotjěsdom kozdeho cžaha s hrodowskeho torhoschcza wosy na schlesynske dwórnischczo wotjědu. S hrodowskeho torhoschcza je stajnje składnoscž data, so móže jedyn na wschelake strony dale jěcž. Pschewjesna płacžisna s ručnym paktom ßobu je: wot schlesynskeho dwórnischcza hacž na hrodowske torhoschczo wot ranja hacž do 8 hodžinow wjeczor 1 nßl., wjeczor wot 8 hacž do 10 hodžinow 1½ nßl., po 10 hodžinach 2 nßl., naspjet te ßame płacžisny.

W Draždžanach, 11. meje 1865.

Omnibusowe towarstwo.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenož woprawdžity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cžinjeny brostsyrop nima) spodžiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, bróstowym cžerpjenju, schijowej wobcžežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucža k prjódkstejazemu nalěczu a lěczu ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płacžisnach.

NB. Skasanja a façonske džěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske džěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K prjódkstejazemu nalětnemu a lětnemu cžaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židže, wołmje ꝛc. s próstwu dobrocžiwje na to kedžbowacž, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow džěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płacžisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycž.

C. W. Bitzka.

Mydłarnja Herrmanna Puha

w Budyschinje na ßerbskej haßy czo. 28, pschi prjedawschej Rückertez korczmje porucza po tunich płaczisnach wschitke drużiny běłeho, żołteho a czorneho mydła, stwinych a běżatych mydłow; wona porucza dale sodu a schterku, tež woßebne derjewonjaze mydło k porjeńschenju woblecza, włóßny wolij a pomady; najlěpsche stearinowe a łojowe ßwězy, wulki wubjerk jara rjanych wołtarnych ßwězow a wóskowych tworow.

Wschitkim czesczenym kupowarjam, woßebje saßopschedawarjam ßo tunjo a derje poßłuża.

Tež stejitej tam 2 zyle dobrej kißałowej maschinje na pschedań.

Etablißement.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym na žitnej haßy czo. 55/265 khlamy wotewrił, w kotrych

krótke a galanterijowe twory a hrajki

pschedawam a tute, kaž tež wschitke, do mojeho rjemjeßła ßłuschaze dźěła nanajlěpje poruczam.

Sprawne a spěschne poßłuženje lubjo, budźe stajnje moje najpilnische prózowanje, dowěrjenju, mi spožczenemu, na kóżde waschnje dosez czinicz.

W Budyschinje. Gustav Thunig, jehłař a grotodźěłař.

Nowy etablißement.

Czesczenym tudomnym kaž tež wonkowskim Sserbam dowolam ßebi s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dacz, so ßym ßo tudy jako

czěßliski a młynytwarjeřski mischtr

saßydlił.

Duž proschu pschi něhdźe potrjebnych nowotwarbach, kaž tež pschi porjedzenjach wschitkich drużinow wo dobroczíwe wobkedźbowanje a nadźijam ßo, so ßebi psches sprawne a wschomóżno tunje wobstaranje tajkich dźěłow dowěrjenje tych, kiž mi twaricz dadźa, wěscze dobudu. S poczesczowanjom

We Wósporku, 25. meje 1865.

Adolph Zschiesche,
czěßliski a młynytwarjeřski mischtr.

Czesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich drużinow. Wschitke porjedzenja ßo najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycze tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza a Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacz.

Pilna familia dźěławych ludźi móże na ryczeřkuble **Bolborzach** wobydlenje a stajne dźěło dostacz.

Hólczez wot sprawnych starschich, kotryž chze pjekařstwo wuknycz, móże mischtra pschipokasaneho dostacz we wudawarni Serb. Nowinow.

Najlěpschi polóżazy ßrědk sa tajkich, kiž na bróscze a na kaschel czerpja, je dopósnaty woprawdźity meliorirowany běły brostsyrop s fabriki H. Leopolda a Co. we Wrotßławju.

Tutón syrop ma w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. jenož woprawdźity na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje
na snutsknej lawskej haßy.

Drjewowa aukzia.

Pschichodnu wutoru jako 6. junija t. l. budźe ßo we łupjanskim reviru

30 hromadow khójnowych hałosow,
28 hromadow khójnowych pjeńkow,
18 kloftrow khójnowych schpjenow

na pscheßadźowanje, sa hotowe pjenjesy, pschedawacz. — Sapoczatk dopołnja w 9 hodźinach pschi schwinczich jamach.

W Bukowzy, 1. junija 1865. Hirsch.

Sserbska duchomnska konferenza

ßrjedu, 7. junija, dopołnja ½10 hodźinow w hosczenzu k słotej krónje.

Starožitnostny wotrjad M. S.

změje přichodnu srjedu — 7. junija — popołdnju wot 1 hodźiny posedźenje w hosćenću k złotej krónje a prosy wšitke sobustawy wo wopyt a wudźěłki

pismawjedźeř.

Młody człowjek, kotryž chze kowařstwo nawuknycz, móże hnydom abo na Jana w **Hornym Hunjowje** do wuczby stupicz.

Drjewowa aukcia.

Wutoru 6. t. m. popołnju w 2 hodźinomaj budże na delnohórczańskich leżomnoscżach sadu Dobraschez 20 kłostrow dubowego schczěpjaneho, kuleczkoweho a pjeńkoweho drjewa sa hotowe pjenjesy na pscheßadżowanje pschedawane. — Shromadżisna w dubinje.

Brunizowe podkopki

Boże stpicże=Himmelfahrt

we Wulkej Dubrawje ßu hotowe, wschitkim požadanjam s woßebje ßuchej brunizu doscz czinicz a ßo wot nětk korz hrubeje brunizy sa 5 nßl. — np.,

"	ßrěnjeje	"	" 4	" —	"
"	knorploweje	"	" 2	" 5	"
"	ßypneje	"	" 1	" 5	"

pschedawa.

Brunizowe podkopki Boże stpicże we Wulkej Dubrawje, w meji 1865.

Sarjadnistwo.

Aukcia.

Tsecźi dźeń ßwjatkow jako 6. junija budźa ßo cźo. 7 w **Błohaschezach** rano wot 9 hodźinow wschelaka žónska drasta, hospodarska nadoba a handwerski grat, bjes tym wschitkim też jena róla, sa hotowe pjenjesy na pscheßadżowanje pschedawacz.

Wosjewenje.

Dźiwoczańske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo smeje jutrje sa tydźeń (11. junija) jako na ßwjedźeń ßwjateje Trojizy ßwoju létnu hłownu shromadźisnu, na kotrejž budże wone ßwój schěßnaty létny dźeń ßwjeczicz. A dokelž dyrbi ßo we tutej shromadźisnje, kaž kózde léto, nowe wuswolenje sastojnstwa, kaž też sliczbowanje dokhodow a wudawkow stacz, dha ßo s tutym wschitkim pscheczelju a pscheczelnizy mißionstwa, woßebje pak wschitke sobustawy towarstwo lubje prosscha, ßo na postajenym dnju po nyschporje, popołdnju w tsjoch w dźiwoczańskej schuli bohacze nutsnamykacz a hnydom pschi nutsstupjenju ßwoje wuswoleńske liscziki wotedacz.

Pětr Młónk,
pißmawjedźer.

Pola naju ßu ßlědowaze sakonje sa pschipißanu płaczisnu dostacz:

Bürgerliches Gesetzbuch nebst Ein- und Ausführungsverordnung und einem Sach- und Wortregister. 1 tl. 1 nßl.

Strafgesetzbuch und **Strafproceßordnung** für das Königreich Sachsen. 1 tl.

Allgemeines Handelsgesetzbuch nebst Ein- und Ausführungsverordnung für das Königreich Sachsen. 15 nßl.

Gewerbegesetz nebst Verordnungen. 5 nßl.

Die Gesetze über **Erfüllung der Militärpflicht** im Königreich Sachsen. 24 nßl.

Gesetz über die **Pensionen der königl. sächs. Militärpersonen** und deren Hinterlassene. 5 nßl.

Gesetz, die **Ausübung der Jagd** betreffend, vom 1. Decem er 1864 mit Ausführungsverordnung. 3 nßl.

W Budyschinje **Smoler & Pjech,**
kniharnja.

Prämije

protyki: **Illustrirter Familienkalender** 1865.

Pschi wuloßowanju ßu ßlědowaze czißka tute dobytki dostałe:

A. W hotowych pjenjesach.

Cżo. 18,928:	120 tl.	Cżo. 35,600:	20 tl.
" 56,133:	60 tl.	" 50,922:	10 "
" 61,408:	30 tl.	" 129,670:	10 "

B. We wobrasach (Stahlstiche).

Hewak je 340 czißkow wobrasy po 5 tl., 4 tl., 3 tl., 2 tl. a 1 tl. dobyło a móża ßo te czißka, kotrež ßu dobyte, we wudawarni Serb. Nowinow kóždy czaß nashonicz a budża tam też dobytki wobstarane.

W Lipsku, w meji 1865.

A. H. Payne.

Rołka s 2 tl. 15 nßl. pjenjes bu sandźenu ßobotu wot skoteje krony hacz k póstej shubjena a chzył ju sprawny namakar sa pschihódne myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

Sserpy s lateho żelesa kaž też druhe druźiny, najwoßebnische fabrikaty, kotrež ßo w tajkim nastupanju maja, porucza k dobroczinwemu wobkedźbowanju po najtunischich płaczisnach

Robert Jakob, gratokowar,
na Serbskich hrjebjach s napschecza měschczańskeje schule.

Młody, ßerbskeje ryczże mózny, człowjek, kiž chze pschekupstwo nawuknycz, może w Budyschinje do wuczby stupicz. Pola koho? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Katholski Poßoł cżo. 6 je wuschoł.

Dźak,

najwutrobnischi dźak wschitkim tym lubym pscheczelam a ßußodam, kotriž pschi wóhniu, w nozy wot 28. k 29. meje tudy wudyrjenym, nam k pomozy khwatachu. Teho runja dźakujemy ßo też mużstwam porschiskeje gmejnskeje a małobudyschanskeje knjeżeje bykawy. Bóh luby knjes chzył sa to wschitkim bohaty sarunar bycz a podobne njesboże wot kóždeho wotstronicz.

Gmejna w Konjezach.

Bohu lubemu knjesej je ßo spodobało, naju lubowaneho młódscheho ßynka dźenßa rano ¾ na 7 hodźinow k ßebi wsacz

W Wosporku 1 junija 1865.

Korla Marczka, farar,
Klara Marczkowa rodz. Sattlerjez.

Marja Schurkez s Rudeje,

Handrij Domasch s Drěwzow,

ßlubjenaj.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciše L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 23. — 10. junija. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: Se Žiczenka. S Budyschina. S Delneje Hórki. S Róžanta. S Drěwzow. S Bórkhamora. S Běłeje Wody. S Budyschina. S khróscżanskeje woßady. — Přilopk. — Spěwy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

Draždžany, 7. junija. Jeho majestoscż kral Jan je ßlědowaze wosjewjenje wudał: „Mnohokróczne wopokasma ßwěrneje luboscże a pschiwißnoscże, kotrež ßu ßo Mi dla narodżenja Mojeho wnuka-ßyna, prynza Bjedricha Augusta, wot sastojnstwow a korporazijow kraja, kaž tež se wschěch stawow Mojeho luda dostałe, žiwe a wutrobne dżělbranje na tutym sbožomnym podawku, kotrež je ßo na wschelakich městnach na kraju, a woßebje w Mojim hłownym a ßydelnym měscże psches ßwjedżeńske wupyschenje a poßwjeczenje, kaž tež psches wudżělenje dobrotow na kraßne waschnje sposnacż dało, ßu mje wo prawdże swjeßeliłe a mojej krajnowótznej wutrobje jara derje cżiniłe. Ja cżuju Sso teho dla hnuteho, to hischeże sjawnje wuprajicż a wschitkim, kotsiž ßu Mi w tutych dnjach radoscże ßwoje dżělbracże wopokasali, sa to Mój najwutrobnischi dżak wuprajicż. Bóh chzył pscheczam, Mi podatym, a wuprajenym nadżijam Sswoje žohnowanje spožežicż. — W Pillnitzu, 7. junija 1865. Jan."

Paris, 7. junija. Khěžor je wcżera do Bony pschijěł a ßo 10. junija w Parisu wotežakuje.

Wrótßław (Breslau), 7. junija, pschipołdnju. (Wołmjane niki.) Žane prawe žiwjenje njeje, s pschedawanjom pomału dże; wjele wołmy, ale hacż dotal mało kupzow. Wołma je ßrěnjocżista, ale lěpscha, dyžli w lěcże 1864. Centnaŕ je 6 hacż 10 toleŕ tunschi.

Win, 8. junija. S Belgrada pißaja, so je pschi 50lětnym ßwjedżenju k dopomnjenju na wuhnacże Turkow ßerbski wjeŕch Michał 29 Sserbam, kiž ßu hischcże pod Miłoschom pscheczіwo Turkam wojowali, kschiže a medaille wudżělił.

S Newyorka: Bawma 50.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje; 3. junija 1865.

Dowoz: 5,248 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	—	—	4	15	—	5	—	—	4	25	—
Rožka . .	3	5	—	2	27	5	3	7	5	3	—	—
Jecżmjeń . .	2	17	5	2	12	5	2	20	—	2	15	—
Wowß . .	2	2	5	2	—	—	2	2	5	2	—	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	4	20	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	21	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dżeczel cżerwjeny, kórz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běrny, kórz 1 tl. hacż 1 tl. 5 nßl.

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecżor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecżor 6 h. 52 m.*; wecżor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 31. meje, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. np. 1 połnowažazy cżerweny słoty abo dukat 3 to 5 nßl. 5 np.; winske bankowki 93⅞.

Sakska. Kral a kralowa staj ßo ſ hrodu Jahnishauſena 1. junija do Pillnitza pſcheßydlikoj. — K powſchitkomnej wuczerſkej ſhromadzišnje w Lipsku je ßo tam nëhdže 2500 wuczerjow ſe wſchëch nëmſkich krajow ſeſchko. — Se wſchelakich ſtronow ßo na to wobczežuja, ſo ßo ſkótnej wuſtajenzy, kaž tež wuſtajenzy ratarſkich maſchinow, kotruž budže powſchitkomne nëmſke ratarſke towarſtwo w blišſchim czaßu wotdžerzecz, jara njelubosne ſadžëwki czinja. Tak ßu najprjódzy wſchitzy pruſzy ratarjo, kotſiž ßu ßobuſtawy wubjerka, ſ tuteho wubjerka wuſtupili a wyſche teho chzedza w tym ßamym czaßu, hdžež budže w Draždžanach wuſtajenza, tež w Shorjelzu ſkótnu wuſtajenzu wotdžerzecz. S teho móže jedyn ßudzicz, ſo ßu pruſzy ratarjo na draždžanſkej wuſtajenzy jara njewobdžëla. To pak je wëſcze wulka ſchkoda a móže jedyn ſjawnje ſpósnacz, ſchto maja tež pſchi tajkej ſkładnoſczi „ßwërni ßußodzi" na ßebi. — W Mittelweigsdorfie bu wóndanjo wotroczk Schokta tak ſtraſchnje wot jeneho konja dyrjeny, ſo dyrbjeſche naſajtra wumrjecz. — Miniſter wójny, knjes ſ Rabenhorſt, je ßo na nëkotre njedžele do marienbadſkich kupjel (w Czechach) podak. — Spëwarjam, kotſiž ßo po želeſnizy na wulki ſpëwanſki ßwjedžeń do Draždžan podadža, je wot direkcijow wſchitkich želeſnizow poniżena placzišna pſchiſwolena, ſ wuwſacžom pruſkich krajnych želeſnizow, hdžež dyrbja poknu placzišnu ſaplacžicz.

K dopomnjenju na wróczenje krala Bjedricha Augusta 7. junija 1815 je Jeho majeſtoſcz kral Jan ſańdženu ßrjedu pyſchnu hoſczinu na hrodze w Pillnitzu wuhotowacz dak a na nju pſches dwë ſczë hoſczow pſcheproßyk. Bjes hoſczemi bëchu wſchitzy miniſtrjo, ßobuſtawy wobeju komorow a nëkotſi ſtari mužojo ſ tamniſcheho czaßa.

S Biſkopiz pißaja, ſo je tamniſcheho wuczerja k. Hausmanna, (kotrehož nan je wuczeŕ w Hornej Hórzy) kiž bëſche ßo do Lipska na tamniſchu wuczerſku ſhromadzišnu podak, tam Boža ruczka tak ßylnje ſajaka, ſo je wón bórſy wumrjek. — W Auerhammeru je ßo 5. junija tamniſchi hamorfki młyn wotpalik. Tam ßo woßebje tež fourniery rëſachu. — Sańdženy mëßaz wumrje w Müdisdorfie pola Freiberga jedyn ſchëſczlëtny hólczez na to, dokelž bë ßo w palenzu wopik. — W Frankenbergu tepi ßo 28. meje dżewjeczlëtny ßyn pſchekupza Bemmanna pſchi kupanju. — Na lipſchczanſkej univerſicze je ßo pſchi ſapoczatku lëtnjeho poklëta 253 nowych ſtudentow ſapißacz dako. Bjes nimi je 122 Sakſow a 131 wukrajanow. — W Ebertez kamjentowuhlowych podkopkach w Oberhohndorfie pola Zwickawa buchu 25. meje tſjo hewjerjo pſches ſapalenje ſkeho powëtra ſaduſcheni. Jich czëła wóndanjo hiſchcze w podkopkach ležachu, dokelž nikomu ſkeho powëtra dla mózno njebëſche, ßo po nje podacz. — W Klutznerez kamjentowuhlowych podkopkach w Bockwje bu 26. meje njezenjeny hewjer Seltmann na to waſchnje ſaraženy, ſo ßo wjerch podkopkow ſaßypny.

Prußy. Po nowiſchich powjeſczach kral do Kiela njepojëdže. — S Altony (w Holſteinje) pißaja, ſo ßmëdža tam pruſzy a rakuſzy wojazy jenož na tajke mëſtna na reje a na piwo khodžicz, kotrez ßu jim ſa kózdu ſtronu woßebje pſchipokaſane. Tuto poſtajenje je ßo teho dla ſtako, dokelž ßo woni ſtajnje w hromadze bija. — S Hamburga pißaja, ſo w blišſchim czaßu dżeßacz pruſkich wójnſkich łódzow ſe 149 kanonami do kielſkeho pſchiſtawa pſchijëdże. — Oldenburgſki wjelwójwoda, kotryž, kaž je ſnate, požadanja na Schleswig-Holſtein czini, je 1. junija do Barlina pſchijëł a ſ miniſterpſchedßydu Bismarkom dlëſchi czaß jednak. Najſkerje je ßo to w ſchleſwigholſteinſkej naležnoſczi ſtako. Potom bëſche wón pola krala na hoſczinje. — General Manteuffel do Wina njepojëdže a to teho dla, dokelž je ßebi kral hinak pſchemyßlik a chze to, ſchtož by Manteuffel we Winje wuczinicz mëł, radſcho ßam ſ rakuſkim khëžorom w karlsbadſkich kupjelach wujednacz, hdžež ßo wobaj móznarjej poſdžiſcho ſeńdżetaj. Nëkotre nowiny pak powjedaja, ſo Manteuffel teho dla do Wina jëł njeje, dokelž je Bismark pſcheczіwo temu byk a ſkónczнje tež krala ſa ßwoju politiku dobyk. — Runje ſpomnjeny miniſter rjekny wóndanjo w druhej komorje: „Schleswigholſteinſki a lauenburgſki wójwoda (Herzog) ſtaj w tu khwilu Jeho majeſtoſcz kral pruſki a Jeho majeſtoſcz khëžor rakuſki." S tutych ßłowow hodži ßo ßudzicz, ſo tutaj woßebje poſtajitaj, kak pſchichodnje w Schleswig-Holſteinje budże, a ſo ßo nëmſkeho bundestaga jara praſchecz njebudżetaj. — Pſchi jenym jednanju, kotrez ßo wóndanjo w druhej komorje mëjeſche, miniſter Bismark a ſapóßkanz Virchow tak ßylnje w hromadu ſjëdżeſchtaj, ſo bjes nimaj ſ teho najſkerje duell naſtanje, tak ſo budżetaj ßo drje tſëlecz. — W ſchleſwigholſteinſkej naležnoſczi hiſchcze pſchezo niczo wëſte wobſankjene njeje.

Rakußy. Khëžor je 6. junija do Peſchta (hkowneho mëſta we Wuherſkej) pſchijëł. Bórſy pó jeho pſchijëſdże mëjachu hódnoſtarjo (Würdenträger), woßebni ſemjenjo a korporacije audienzu pola khëžora. Pſchi tym jeho wuherſki kardinal-primas ſe ßłowami radoſcze witaſche, na czoż jemu khëžor wotmolwi, bjes druhim prajizy: „S wjeßelom witam w hrodze mojich wótzow ßwërnych ßynow mojeho wuherſkeho kraleſtwa. Kaž ſtajnje, tak je tež nëtko moja twjerda wola, ludam mojeje wuherſkeje krony po móznoſczi doſcz czinicz. Hižom w blišſchim czaßu wuherſkemu krajej mëſto wotewrju, hdžež móża ſprawne požadanja luda pſches ſakońſkich ſaſtupjerjow k mojemu nawjedżenju dóńcz, hdžež pak tež te moje požadanja, kotrychž dopjelnjenje poſtajenje mojeho móznarſtwa potrjebuje, ßwoje dopjelnjenje doſtanu." Khëžorowa ryczž bu ſ wulkim ſpodobanjom pſchijata. To pak žadyn dżiw njeje; pſchetož wot wjele lët ßem we Wuherſkej žadyn prawy porjad njeje, dokelž tam khëžorowe

ministerstwo we wschelakim nastupanju pschecziwo postajenjam wuherskeje konstituzije skutkuje a teho dla wschelako wojersku móz nałożuje. Khěžor je mjenujzy jenu a tu ßamu kónstituziju (wustawu) ża wschitke ßwoje kraje dał. Wo tutej pak Wuherszy niczo wjedżecz nochzedża, ale chzedża pschi ßwojej starej konstituziji wostacz, dokelż maja woni po tutej wulke prawisny w ruzy, tak so ma Wuherska ßwoje ßamßne wójsko, ßwoje ßamßne dawki a t. d.; tak so je wuherski kraj po tej ßamej po prawym zyle ßamostatny. Tutu ßamostatnosczż by wón shubił, hdyż by powschitkomnu rakusku konstituziju pschijał. Khěžorowi ministrjo ßebi myßlachu, so ßo Wuherjam cżakanje wostudżi a so ßo stónczinje rakuskej konstituziji pschisanknu. Woni njejßu tez teho dla psches schtyri lěta wuherski ßejm (landtag) powołacz dali. Ale Wuherszy ßu pschi ßwojej myßli wostali a duż je ßo ta wez ministram wostudżiła a budże najsterje hischcze lětßa wuherski ßejm powołany, każ je s khěžoroweje ryczże sjawnje widżecz..

W Galiziji je w nowischim cżaßu saßo wjele wulkich wóhnjow było a to woßebje w tamnischich mjeńschich městach a je tam teho dla wulki strach na ludzi pschischoł, dokelż mënja, so je nekajka banda, kotraż woheń sakożuje.

Franzowska. Khěžor je ßwoje pschebywanje w Algierskej podlěschik. Prënjeho junija bě wón do Biskry pschijěchał. Tam bě ßo wjele hkownikow (Häuptling) wschelakich arabiskich splahow a hewak nëhdże 30,000 Arabskich shromadziło, kotsiż jeho se ßylnym ßkawuwołanjom witachu, jako wón do Biskry nuts czehnjesche. — Khěžorej ßo w Algierskej, każ ßo sda, jara derje spodoba, dokelż ßebi tam pschezo saßo cżaż pschiwdawa, tola móże tez bycz, so tam wón teho dla tak dołho wostawa, dokelż chze kraj a lud po mózuosczi derje spósnacz a potom k jeju lěpschemu nowe postajenja sczinicz. Pschetoż jemu ßo woßebje njelubi, so dyrbi w Algierskej pschezo hischcze wschitko wojerskemu knjejstwu pschepodate bycz, a by wón to rad nekak pschemënił a polěpschił. — W nastupanju prynza Napoleona a jeho swady s khěžorom dale niczo ßkyschecz njeje a sda ßo po tajkim, so jeho khěžor se ßkużby puschczicz nochze. — S Mexikanskeje ßu saßo hubjene powjesczе pschischke, pschetoż tamnischi republikanarjo ßu khěžorskich wojakow saßo s dweju městow wuczischczeli. Mexikanski, wot khěžora Maxa do Parisa pósłany wotpósłanz teho dla hižom dawno na to cżaka, so by ßo khěžor Napoleon domoj wrócził a wobsanknył, kak by ßo khěžorej Maxej najlěpje pomhacz hodziło. (Tajke pomhanje budże drje ńětko po skónczenju wulkeje amerikanskeje wójny jara cżeżke, dokelż wjele ludzi, s amerikanskeho wójska puschczenych, Juarezej, wot Franzowsow wotczischczanemu pschedßydże mexikanskeje republiki, k pomozu czehnje, tak so Maxowemu a franzowskemu wójsko nětko hižom tyßazy (tawsynty) derje wobronjenych wojakow napschecziwo steji, hdżeż mějachu woni prjedy jenoż se stami hubjenje wobronjenych ludzi cżinicz.)

Rußowska. Łódź s cżękom njebo naßlědnika je 2. junija do Kronstadta pschijěła. (Krónstadt je pschistaw psched Petersburgom).

Amerika. Hacz runje nětotsi separatistiszy generalojo, w Texasu se ßwojim wójskom stejazy, ßo hischcze podczißnyli njejßu, dha wobhladuje unionski pschedßyda wójnu tola jako skónczenu a unionske wójsko ßo s kóżdym dnjom wo wjele tyßaz (tawsynt) muzi pomjeńschuje. Jenoż do Texasa je pschedßyda Johnson tójschto wójska pósłał, so by tamnischich separatistiskich generalow skerje lěpje k rosomej pschinjeßł a w separatistiskich krajach dyrbi tez tak dołho nëschto wojakow stejo wostacz, hacz budże saßo wschitko do rjadu staiene.

Pscheßkyschowanje Boothowych ßobuwinikow hischcze skónczene njeje, tola je tak wjele sjawne, so je to mordarstwo hižom dawno pschemyßlene a pschihotowane było a je najsterje tez prjedawschi unionski pschedßyda Davis do teje wězy sapleczeny. Wón budże teho dla s Monroe, hdżeż bě hacz dotal jaty, do Washingtona transportirowany, so bychu jeho tam pschesßkyscheli.

Ze Serbow.

Se Žiczeńka. Na pscheproschenje knjesa smërza, ryczerkublerja Ochernala nad Dżěchorezami běchu ßo 1. junija wschelazy ßobustawy hodżijskeho ratarskeho towarstwa na tudomnej restauraciji k hosczinje shromadzili, kotraż bě k czesczi nowonarodżeneho prynza Bjedricha Augusta wuhotowana. Pschi tutej składnosczi buchu wschelake ßławy na krala, na zyły kralowski dom, każ tez na prynza Bjedricha Augusta woßebje wunjeßene a wjele ßwědczenjow sprawneho wótczinskeho smyßlenja wotpokożenych.

S Budyschina. Sandżenu ßrjedu 7. junija, jako na tym dnju, hdżeż bě ßo psched 50 lětami sakski kral Bjedrich August se sajecza saßo do Sakskeje wrócził, běchu tudy wschelake domy s khorhojemi wupyschene.

S Delneje Hórki. K czesczi nowonarodżeneho prynza Bjedricha Augusta je tez nasch hosczeńzar k. Lehmann dom rjenje poßwëcził a wyschе teho büstu krala Jana wustajił.

S Rózanta. Radostna powjesczż, so je ßo kralowskemu sakskemu domej strowy a czerstwy prynz narodził, běsche gmejnskemu prjódstejerjej a sapóßłanzej na łużiskim provinzialnym ßejmje, k. Kumerej we Laśku, witanu składnosczż dała, nëkotrych, kralej a krajej ßwërnych ßerbskich ßobukrajanow k ßwjedżeńskej hosczinje pscheproßyczż. Pschi sapoczatku tuteje hoscziny witasche k. Kumer lubych hosczow s wutrobnej ryczu a skónczi ju s tym, so Jeho majestosczi kralej Janej ßławu wunjeße, po czimż wschitzy pschitomni

postanychu a „Njech krala johnuj Bóh" wuspěwachu. Potom wunjeße k. wucžeŕ Kleiber prynzej Jurjej a prynzeßynje Jurjowej, jako starschimaj nowonarodzeneho prynza, wutrobnu ßławu, kotrejž pschitomni tež ßylnje pschihloßowachu a hnydom ßlědowazy spěw wuspěwachu:

Bóh ſ tobu, Sakſonſka,
Na cžeſczach bohata,
Bóh johnuj cže!
Knjež, kralo Jano, Ty,
Kiž hordoſcz naſcha ßy,
Knjej dołho, ſraduj ßo,
Naſch krajny wótz.

Bróń, ramjo ryczerſke
Trón krucže ſchkituje
A wobdawa;
Móz pak ta ßylniſcha:
Luboſcz a dowěra
Cže, kralo, wobſtupa,
Naſch najlubſchi.

Roſcz luboſcz wótczinſka,
Kczěj ßwójba kralowa,
Měj cžeſcz a móz.
Bóh mózhje pſchikrywaj
A johnuj lud a kraj,
A kralej ſhože daj
Najkraßniſche.

Potom ßlědowachu hiſchcze wſchelake ßławy na Sakſku, kaž tež na młodeho prynza Bjedricha Auguſta a t. d.

S Dřewzow. Jeho majeſtoſcz kral Wylem je tudomnemu ryczerſkublerjej k. Kaplerjej krónſki rjad ſchtwórteje klaßy ſpožčił.

S Bórkhamora. Sańdzeneho 26. meje pocža ßo tudy na łubi jeneje khěže palicz; tola bu wohcń prjedy haſcheny, hacž bě wjetſcha ſchkoda naſtała. Naſajtra ſta ßo tudy to njeſhože, ſo ßo formař Korla Wunderlich pſchi rybłkojenju w małej Sprewi tepi. Wón bě jeniczki ßyn ßwojeju ſtarſcheju. Dwaj druhaj cžłowjekaj, kotrajž Wunderlichej k pomozy khwataſchtaj, pſchińdzeſchtaj tež do ßmjertneho ſtracha, buſchtaj pak tola žiwaj ſ wody wucžehnjenaj.

S Běłeje Wody pola Mužakowa. Na Boże ſtpicze je tudy błyſk dyrił a jeneho muża pohłuſchił, tutón je pak potom tola ſaßo k ßebi pſchiſchoł.

S Budyſchina. Sańdzeny ſchtwórtk běchu tudy wuwěſchtki na wrota pſchilěpjenc, ſ kotrymiž ßo wosjewjeſche, ſo je jedyn puczowař na żeleſnizy ſ Lipſka do Wrótßławja (Breslau) něhdże 6000 tl. ſhubił a ſo tón 500 tl. dostanje, kotryž te pjenjeſy namaka a je na poliziji woteda.

S khróſczanſkeje woßady. Tudy ßo powjeda, ſo běchu dwanaczo ßerbſzy kublerjo ſ Njebjelczicz, Panczicz, Kukowa a Sswinjarnje wobſankuli, ßo do Pillnitza podacz a kralej k narodzenju jeho wnukaprynza ſhože pſchecz. Na jich prjedy ſczinjene napraſchowanje je ßo jim to dowoliło. Duž woni ßwoje rjenje ßedłane a wugratowane konje do Draždzan póßłachu a tam 7. junija ßami ſa nimi dojědžechu. Do Draždzan pſchijěwſchi, ßynychu ßo na konje a jěchachu pſched kralowſki hród w Pillnitzu, hdžež wotſtupichu a kralej ßwoje ſhožepſchecza prajichu. Kral je jich jara miłoſcziwje pſchijał.

Přilopk.

* W Hornej Schleſynſkej bèſche wóndanjo pſchi jenym njewjedrje tajki ſliwk ſ krupami, ſo bu w Oſtrowizach 23 khěžkarſkich domow pak zyle wotpławjenych, pak tola tak jara wobſchkodzenych, ſo ßo w nich bydlicz njehodži. Krupy ſchtyri dny leżachu, prjedy hacž rostachu.

* Wóndanjo běchu ßo Fettkez brunizowe podkopki pola Gubina ſapaliłe a buchu pſches to džěłaczerjo Wolf, Bjeniſch a Pětko ſaduſcheni. Schtwórty džěłaczeŕ wěſty Kubań, měješche to ſhože, ſo tola hiſchcze wucżekny.

S Hamburga pißaja ßlědowaze: Tudy bydleſche wot někotreho cžaßa jedyn zuſobnik, kotryž bèſche wóndanjo na hłowjazu khoroſcz ſkhorjeł. W tutej khoroſczi pſchińdże jemu do myßlow, ſ woknom won ſkoczicz. W tym wokomiknjenju, jako chzyſche to ſczinicz, ſtupi jeho żona do jſtwy a pſchiſkocziwſchi prózowaſche ßo, ſo by jeho wot wuſkoczenja wotdžeržała. Ale wón ju ßobu won wutorže a wobaj padżeſchtaj ſ druheho poſkhoda na pleſtr dele, hdžež ßo tak wobſchkodziſchtaj, ſo dyrbjeſchtaj naſajtra wumrjecz.

S p ě w y.

Kwaßny ſpěw,

ſpěwany na jenym Rudžan kwaßu.

Do Kukez na piwo njepóńdżemy
Kukeczanſke holzy hólzow bija.

Do Rudeje póndżemy na piwo,
Rudžan holzy pěkne ßu a rjane.

Hólzy, wuſwolcże ßej Rudžan holzy,
Rudžan holzy pilne ßu a ródne.

Hólzy, dżicże do Rudej na ßluby,
Rudžan holzy te ßu měrne ßwěrne.

Hólzy, do Rudej po holzy dżicze,
Rudžan holzy cžeßne ßu a leßne.

Hólzy, do Rudej na kwaßy dżicże
Rudžan holzy hoſpoſy ßu prawe.

Hdyž ja něhdy na żeńtwu bdu khodżicz,
Nihdże druhdże nic, hacž do Rudeje.

Rudžan holzu wuſwolicz chzu ßebi,
Kiž je pilna, ródna, měrna, ßwěrna.

A hdyž mózu tajku pěknu dóſtacz,
Chzu tež pſchezo pſchi njej doma woſtacz.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej: Jan Ernst Bohuwěr Schołta, wobydleŕ na Židowje, ſ Madlenu Freundez ſ Delneje Kiny. — Ernst Wylem Jakub, kněžeŕ a poleŕ na Židowje, ſ Hanu Khryſtianu Schołcźiz ſe Židowu.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Marja Auguſta, Korle Bohuwěra Pilaka, wobydlerja w Budyſchinje, dź. — Max Reinhardt, Jana Handrija Pjetraſcha, murjerja w Budyſchinje, ß.

Michalska cyrkej: Korla, Jana Hencźa, kublerja w Bórku, ß. — Moritz Bjedrich Julius, Bjedricha Wylema Rychtarja, nózneho wobkedźbowarja na ſakſkoſchleſynſkej żeleſnizy, ß. — Marja Helena, Hańże Budarjez w Małym Wjelkowje n. dź. — Marja Helena, Hany Marje Kochez na Židowje n. dź. — Bjedrich Pawoł, Auguſta Moritza Stelziga, wobydlerja na Židowje, ß. — Marja Thereſia, Jana Korle Mütterleina, wobydlerja w Delnej Kinje, dź. — Hana Amalia, Pětra Jakuba, ſahrodnika w Dobruſchi, dź.

Podjanska cyrkej: Helena Wilhelmina, Jana G. Schneidra, wobydlerja na Židowje, dź.

Zemrjeći:

Dźen 28. meje: Hana, Mikkawſcha Bjedricha, wobydlerja pod hrodom, mandźelſka, 42 l. — 29., Jan Auguſt, Jurja Schmidta, wobydlerja w Nowych Małßezach, ß, 11 n. — 30., Marczin Theodor Bróſka, Dr. med. a praktiſki lěkaŕ w Budyſchinje, 30 l. 7 m. — Jan Pjetſchka, nózny ſtražnik w Bórku, 74 l. — Marja, K. G. Kühny, cźeßle na Židowje, mandźelſka 79 l. — 31., Marja Thereſia, Jana Mütterleina, wobydlerja w Delnej Kinje, dź., 8 d.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Pſches wuczenoſcź tola niczo njeńdże.

Mots Tunka. Schto dha pak maſch?

H. D. Nó, w Prjebinje je jedyn tak wuczeny khoſchczewjaſaŕ, ſo chze ſa 6 hodźinow tſi kopy khoſchczow nawjaſacź.

M. T. Hm, to by trochu wjele byko.

H. D. Haj, to ßo mi też ſda. — A wyſche teho je ßo wón w jenej wßy na wjetu dał, ſo chze tſi kopy blinzow ſa ßobu ſjeſcź. Duž ſ wobeje ſtrony toleŕ ßadźichu. Potom pſchinjeßechu jemu najprjódzy dźeßacź blinzow, kotreż wón ſjě. Na to jemu ſaßo 10 pſchinjeßechu, wot kotrychž pak lědoma połojzu ſkhmuta. Ale wón ßo jara wjeßeleſche, ſo je nětko wjetu dobył.

H. D. Nó, tón drje tola njewě, kak wjele kopa je; pſchetoż 10 a 5 blinzow je 15 blinzow, tſi kopy blinzow je jich pak 180.

M. T. Duž je pola njeho najſſerje też 5 khoſchczow kopa, tak ſo móže ſa 6 hodźinow lohko tſi tajke kopy khoſchczow nawjaſacź.

H. D. Haj, to ja też praju.

Nawěſtnik.

Hólczez wot ſprawnych ſtarſchich, kotryž chze pjekarſtwo nawuknyć, móže miſchtra pſchipokaſaneho doſtacź we wudawarni Serb. Nowinow.

Kedźbu!

Młode ßwjatki **kołbaßy wukulenje** w Konjezach pola Porſchiz. **Jan Wehla.**

Moju ſahrodniſku źiwnoſcź ſe 6 akrami 257 kwadratnymi prutami leżomnoſczow a ſe 169,51 dawkſkimi jenoſczemi chzu ja ſe ßwobodneje ruki pſchedacź. — Wſcho dalſche je pola korczmarja Wünſche na źitnych wikach ſhonicź.

W Brěſynźy, 9. junija 1863.

Marja Nitſchkowa rodź. Schlachczíz.

Młody cźlowjek, kotryž chze młynſtwo nawuknyć, móže hnydom do wuczby ſtupicź w młynje we **Łaſu.**

Knjeſej B. w Hlinje: Sa tydźeń. Red.

Časopis towarſtwa Maćicy Serbskeje. Čo. 30. je wušoł a je za sobuſtawy pola k. překupca Jakuba darmo, hewak pak w knihaŕni **Smolerja a Pjecha** za 7½ nsl. dostać.

Jedyn ſprawny a dźeławy wotroczk móže ſa dobru ſdu hnydom do ßłużby ſtupicź na farje w Minakale.

Prěnju njedźelu po ßwjatkach popołnju budze pola rychtarja k. Alberta w Mjeſchizach **miſſionſka hodźina** wotdźerżana a ßu na tu ßamu wſchě pſcheczeljo a pſcheczelnizy miſſionſtwa lubje pſcheproſcheni.

Lubym a czeſczenym Serbam woſſewjam tudy, ſo ſaßo na źitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži cźißło 603 bydłu. Wſchitke porjedźenja budu kaž dotal ßwěru a derje wobſtaracź, tak też we pſchedawanju runje jako we wotměnjenju ſegerjow kóždemu po dobrym ßwědomnju ßłużicź. Duž proſchu, ſo by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje też dale poſkicźało.

A. Schołta,
ſegernik.

Njedźelu 11. junija
kehelekulenje we Wuježku.

J. A. Roſel.

Rjane cźerwjenoſchtrymate cźelo (krumka) wot dobreje dojki je k wotkubkanju we Wulkim Wjelkowje cźo 8 na pſchedań.

Draždźanske omnibusowe towarstwo

dowola ßebi, na to kedźbliwe cźinicź, so směje pschi kóždym pschijěsdźazym cźahu, s wuwsaczom nóżneho cźaha, pschi schlesynskim dwórnischczu wosy sa puczowarjow s ruczným paktom k pschewjesenju hacž na hrodowske torhoschczo (Schloßplatz) hotowe stejo a so něhdźe 30 minutow psched wotjěsdom kożdeho cźaha s hrodowskeho torhoschcźa wosy na schlesynske dwórnischczo wotjědu. S hrodowskeho torhoschcźa je stajnje składnoscź data, so móże jedyn na wschelake strony dale jěcź. Pschewjesna płaczisna s ruczným paktom ßobu je: wot schlesynskeho dwórnischcźa hacž na hrodowske torhoschczo wot ranja hacž do 8 hodźinow wjeczor 1 nßl., wjeczor wot 8 hacž do 10 hodźinow 1½ nßl., po 10 hodźinach 2 nßl., naspjet te ßame płaczisny.

W Draždźanach, 11. meje 1865.

Omnibusowe towarstwo.

Němski Phönix,

woheń sawěscźace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěscźenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cźinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawoscźi, sažwanju, bróstowym cźeřpjenju, schijowej wobcźeżnoscźi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucza k prjódkstejazemu nalěczu a lěczu ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólcžazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K prjódkstejazemu nalětnemu a lětnemu cźaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobrocźiwje na to kedźbowacź, so ßu wschě drascźenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat,** so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móżu kóżdu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

Mydłarnja Herrmanna Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy czo. 28, pschi prjedawschej Rückertez korczmje porucza po tunich płaczisnach wschitke družiny běłeho, žołteho a czorneho mydła, stwinych a běžatych mydłow; wona porucza dale sodu a schterku, tež woßebne derjewonjaze mydło k porjeńscheuju woblecza, włóßny wolij a pomady; najlěpsche stearinowe a łojowe ßwězy, wulki wubjerk jara rianych wołtarnych ßwězow a wóskowych tworow.

Wschitkim czesczenym kupowarjam, woßebje saßopschedawarjam ßo tunjo a derje poßłuža.

Tež stejitej tam 2 zyle dobrej kißałowej maschinje na pschedań.

Etablißement.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym na žitnej haßy czo. 55/265 khlamy wotewrił, w kotrych

krótke a galanterijowe twory a hrajki

pschedawam a tute, kaž tež wschitke, do mojeho rjemjeßła ßłuschaze dźěła nanajlěpje poruczam.

Sprawne a spěschne poßłuženje lubjo, budze stajnje moje najpilnische prózowanje, dowěrjenju, mi spožczenemu, na kóžde waschnje dosez czinicz.

W Budyschinje. Gustav Thunig, jehłar a grotodźěłar.

Nowy etablißement.

Czesczenym tudomnym kaž tež wonkowskim Sserbam dowolam ßebi s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju sacz, so ßym ßo tudy jako

czěßliski a młynytwarjeřski mischtr

daßydlił.

Duž proschu pschi něhdze potrjebnych nowotwarbach, kaž tež pschi porjedzenjach wschitkich družinow wo dobroczíwe wobkedźbowanje a nadźijam ßo, so ßebi psches sprawne a wschomóžno tunje wobstaranje tajkich dźěłow dowěrjenje tych, kiž mi twaricz dadza, wěscze dobudu. S poczesczowanjom

We Wósporku, 25. meje 1865. **Adolph Zschiesche,**

czěßliski a młynytwarjeřski mischtr.

Dobrowolna subhastacia.

Herbstwodźělenja dla budza ßo

13. junija 1865

wot podpißaneho kralowskeho ßudniskeho hamta sawostajena sahrodniska žiwnoscz Jana Mitascha pod cat. no. 64 w Njeßwaczidle a fol. 51 hypothekskich knihi sa tule wjeß, kaž tež na fol. 63 tam sapißanej dwě parzelli czo. 549 a 553 ležomnostnych knihi sa Njeßwaczidło, s kotrychž ßo prěnscha na 1605 tl., poßleńschej pak na 190 tl. — „ — „ bjes dźiwanja na dawanja, dźeń 25. prjedawscheho měßaza wjeßnogrychtszy taxirowaschtej, jenotliwje na ßamym měscze w Njeßwaczidle na pscheßadźowanje pschedawacz.

Na kupjenje smyßleni a płaczenja kmani njech ßo teho dla na tutym dnju dopołnja hacz do 11 hodźinow, dokelž ßo hewak k ßadźenju wjazy njepschipuschcza, tam shromadza, ßwoju płaczenjakmanoscz, jeli trjeba, dopokasaja, ßwoje ßadźenja sczinja a potom dalsche wotczakaja.

Wopißanje ležomnosczow s pschedawanskimi wuměnjenjemi je tak derje w khěži ßudniskeho hamta, taž tež w njeßwaczilskim hosczeńzu k nawjedźenju wupojßnjene.

W Rakezach, 3. meje 1865.

Kralowski ßudniski hamt tam.

Hoffmann, ßudn. hamtman. Töpfer.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacz.

Pilna familia dźěławych ludźi móže na ryczeřkuble **Bolborzach** wobydlenje a stajne dźěło dostacz.

Czesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich družinow. Wschitke porjedźenja ßo najwěsczischo

a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycze tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Brunizowe podkopki

Boże ſtpicże=Himmelfahrt

we Wulkej Dubrawje ßu hotowe, wſchitkim požadanjam ſ woßebje ßuchej brunizu doſcz cžinicz a ßo wot nětk kórz hrubeje brunizy ſa 5 nßl. — np.,

=	ßrěnjeje	=	= 4	= —	=
=	knorploweje	=	= 2	= 5	=
=	ßypneje	=	= 1	= 5	=

pſchedawa.

Brunizowe podkopki Boże ſtpicże we Wulkej Dubrawje, w meji 1865.

Sarjadniſtwo.

Prámije

protyki: **Illuſtrirter Familienkalender** 1865.

Pſchi wuloßowanju ßu ßlědowaze cžißka tute dobytki doſtałe:

A. W hotowych pjenjeſach.

Cžo. 18,928:	120 tl.	Cžo. 35,600:	20 tl.
= 56,133:	60 tl.	= 50,922:	10 =
= 61,408:	30 tl.	= 129,670:	10 =

B. We wobraſach (Stahlſtiche).

Hewak je 340 cžißkow wobraſy po 5 tl, 4 tl., 3 tl., 2 tl. a 1 tl. dobyło a móža ßo te cžißka, kotrež ßu dobyłe, we wudawarni Serb. Nowinow kóždy cžaß naſhonicz a budža tam tež dobytki wobſtarane.

W Lipſku, w meji 1865.

A. H. Payne.

Jena židžana ßekla je ßo jenu njedželu w Budyſchinje na bohatej haßy namakała a móže ßo ſaßo doſtacz pſches wudawarnju Serb. Nowinow.

Jene běłe, w rózkach wuſchiwany ſchantko (ſchnóptuch) je ßo bliſko bohatych wrotow namakało a móže ßo ſaßo doſtacz we wudawarni Serb. Nowinow.

400 toler je na dobru wěſtoſcz k wupožczenju. Wot koho? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je ſa 5 nßl. doſtacz: **Feſtführer durch Dresden, zu ſeinen Kunſtſchätzen, ſeinen Umgebungen, ſowie in die Sächſiſche Schweiz.** — Tuta knižka ſa tuni pjenjes jara wjele podawa; pſchetoż niz jeno, ſo wona 89 ſtronow wopißanja wopſchija, je w njej jara wjele wobraſow (bildow) woßebnych draždžanſkich twarjenjow, kaž tež wſchelakich wuhladow w draždžanſkej wokolnoſczi a w ſakſkej Schwajzarſkej. Wyſche teho je tej knižzy rjany wobras teho twarjenja pſchiwdaty, w kotrymž budże wulki ſpěwanſki ßwjedżeń wotdžerżany, kaž tež plan města Draždžan, tak ſo móžemy tule knižku wſchitkim, kiž do Draždžan puczuja, woßebje pak wſchěm wopytowarjom draždžanſkeje ſkótneje wuſtajeńzy a ſpěwanſkeho ßwědżenja ſe wſchěm prawom poruczicz.

Bohumila R.

(K narodnemu dnju.)

Bohate bě žohnowanje
Z Tobu přisło do domu
A so kožde lube ranje
Powjetšeše z nadžiju.

Husto je Mors chcył wšo skazyć
A nam naše wóčko wzać;
Sylzne prózstwy jeho zrazyć
Móžachu a wotehnać. —

Miłe njebjo dżens so směwa,
Z nowej hnadu přistupi,
Witany dżeń k druhom' kčéwa
A jich wjacy polubi.

Lana włóska, Bohumila!
Zbožo Ći najkrasniše!
Njech Če nihdy njepokhila
Žane horje přichodne.

We Wujezdże 17. meje 1865. K.

Mojemu lubemu pſcheczelej,
knjeſej pſchekupzej
Pětrej Pawołej Mikelej
w Ketlizach
a jeho lubej njewjeſcze
Hanje Madlenje Měrczinez
ſ Měczinja
k jeju kwaßnemu dnju
dżeń 13. junija 1865.

Lubowany nawoženja!
Lubowana njewjeſta!
S tutym ßwoje ſpožopſchenja
Wamaj pſcheczel poſkicza
A je w wěrnej luboſczi
W tutych ſchtuczkach wupraji.

Bóh ton knjes Waj' žohnuj ßwěru
Na cžěle a na duſchi,
Poßylń ſtajnje Waju wěru
A daj troſcht we ſrudobi,
Sdżerż tež luboſcz bjes Wamaj,
Lubaj nowaj mandżelſkaj.

Bóh daj Wamaj ßwoje ſbožo,
Žohnuj Waj a Waju dom,
Njekładż Waj' na khore kožo,
Swarnuj Waj pſched njeſbožom,
Njech na Waju puczu kcże
Radoſcz, měr, troſcht, wjeßele.

Lubujtaj tež Boha ßwěru,
W jeho mjeni cžińtaj wſcho,
Wuſnajtaj Waj' ßwjatu wěru,
Njehańbujtaj jeje ßo,
Hdyż tež, — kaž nětk huſto je, —
Sły ßo Wamaj wußměje.

A tak pſchewodź Bóh knjes Waju
Pſches to ſemſke žiwjenje,
Sjednocz junu ſaßo Waju,
Hdyż Waj' pſches ßmjercz dżělik je,
Wamaj junu ſ hnadu daj
Wěczny ſbóżnoſcz woběmaj.

Pětr Młónk.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 24. — 17. junija. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Wutołčjiz. S Rakez. Se Ssmjeczkez. S Bórka. S Budyschina. S Budyschina. S Budyschina. S Budyschina. S Hbjelska. S Budyschina. — Spěwy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Ważnische telegrafiske depesche.

London, 12. junija. S Newyorka pißaja wot 3. junija, so je wjetscha dźělba wójska ßo do Texasa na pucz podała, so by na tamnischich separatistow czahnyła. — Bawma 48.

Paris, 12. junija. Tudy ßo powjeda, so dołho wjazy tracz njebudźe, so budźetaj bamž Pius IX. a italski kral Viktor Emanuel borsy sjednanaj a so bamžowe knježeŕstwo wo to jedna, kak by italske wójsko na město franzowskeho w Romje stupicz móhło. Bamž je prynzow Viktora Emanuela do Roma pscheproßył.

London, 13. junija. S Newyorka pißaja, so je ßo w twjerdźisnje Mobile, kotraž prjedy separatistam ßłuschesche, w arsenalu polver sapalił a je teho dla arsenal rosleczał. Psches to bu wokoło 300 człowjekow morjenych a jara wjele wobschkodźenych. Khěže bližscheho dźěla města ßu spowalane a 8000 wałow bawmy bu saniczenych.

Win, 13. junija. Pruski pößłanz je wczera wosjewił, so pruski kral 18. junija do Karlsbada pschijědźe.

Pariis, 14. junija. Bamž Pius IX. je dweju starscheju prynzow italskeho krala na jubileum do Roma pscheproßył.

S Draždźan. Tudy bu bantaŕ Bóhma, kotremuž ßo wina dawasche, so je wěsteho Pfütznera w Ohornje se samyßom satselił, wot wyscheho appellazionskeho ßuda k ßmjerczi wotßudźeny, kaž běsche ßo to prědy hižom w prěnjej instanzy wot budyskeho wukrjeßneho ßuda stało.

S Budyschina. Lětusche budyske wulke tsělenje směje ßo wot 2. hacž do 9. julija.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje; 10. junija 1865.

Dowoz: 5,775 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	—	—	4	15	—	5	—	—	4	20	—
Rožka . .	3	6	—	3	—	—	3	7	5	3	5	—
Jecimjeń . .	2	17	5	2	12	5	2	17	5	2	15	—
Wowß . .	2	2	5	1	27	5	2	2	5	2	—	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	4	22	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	19	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dźeczel czerwjeny, kórz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běrny, kórz 1 tl. hacž 1 tl. 5 nßl.

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždźan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 14. junija, 1 Louisd'or 5 toler 17 nßl. np. 1 połnowažazy czerweny słoty abo dukat 3 to 5 nßl. 5 np.; winske bankowki 93⅞.

Sakska. Jeju kralowskej wyßokoſczi krónprynz Albert a krónprynzeßyna Karola ſtaj ßo 13. junija na nĕkotre dny do Waldenburga podakoj. — W Zſchochawje pola Lommatzſcha je ßo 8. junija 16 wobßedzeńſtwow wotpaliło. Bjes wotpalenymi twarjenjemi je tež zyrkej. — S draždżanſtich wokmjazych wikow, kotrež buchu tam 13. junija wotdżerżane, ßo piſche, ſo bĕ tam hižom hacž do pſchipoldnja nimale zyła wokma rospſchedata. Płaczišna bĕſche, kaž bĕ hižom do prĕdka widżecž, ſa kamjeń wo 1 toleŕ niżſcha, dyżli konſche lĕto. — Po zyłej Sakſkej bĕ poßlenje dny ſańdżeneho tydżenja a nimale zyły nĕtczišchi tydżeń khĕtro khłódne, tal ſo je nĕkotryżkulicž ſaßo ſa ſymſkej draſtu pohladacž dyrbjał. Tola bĕſche to dobre, ſo je deſchcž nĕkotre raſy khĕtro poſchoł. — Pſchetoki na bohowſkim puczu ßu hotowe a móże ßo tam teho dla ſaßo jĕſdżicž. Sa to ßo w tu khwilu w Hrodżiſchczu po moſcze, pſches Lubatn wjedżazym, jĕſdżicž njchodżi a dyrbja ßo woſy pſches Wujezk abo Njechorń podacž. — Nam piſaja, ſo biſkopſki wnczeŕ Hausmann, kiž bĕſche w Lipſku wumrjeł, dokelž bĕſche jeho Boża ruczka ſajała, ſ Horneje Hórki njeje, ale ſo je ſ Lomſka, hdżež je jeho nan w ßwojim czaßu najeńk był. — W Miſchnu je ßo 8. junija 6 domſkich wotpaliło. W mĕſcze ßamym njebĕſche hnydom wjele ludżi k pomozy, dokelž bĕſche wſchitko pſched mĕſtom wonka, hdżež bĕ wulke tſĕlenje. — W Lugawje pola Oelsnitza ßu ßo 7. junija domſke rĕſnika Fröhlicha wotpaliķe. Poſdżiſcho je ßo wukopało, ſo je jena 11lĕtna holza woheń ſakożiła, dokelž jej jejna macž, kotraž ſ njej w tym ßamym twarjenju bydli, k ßwjatkam żanu nowu draſtu kupiła n'ebĕ. — Lipſki bank nĕtko nowe 10toleŕſke banknoty wudawa.

Prußy. Ryczniży, kotſiž ſyndikoju pruſkeje króny rĕkaja, ßu w tutych dnjach do Barlina pſchijĕli. Jim bĕ ßo mjenujzy wot miniſterſtwa poruczilo, pſchepytacž, ſchtó ma na Schleswig-Holſtein najwjazy prawa. Rossßudżenje tutych krónſkich ſyndikow hiſchcze woſjewjene njeje. — Nowe medaille a kſchiże, kotrež je kral tym wojakam wudżĕlił, kotſiž ßu w Schleswigu wojowali, khoſchtuja 27,286 toleŕ. — Pruſti ßejm w Barlinje je najſterje w tychle dnjach wobſanknjeny. So jón kral ßam wobſanknył njeje, ale ſo je ßo to wot miniſterpſchedßydy Bismarka ſtało, hodżi ßo lohko wĕricž; pſchetoż kralowſke miniſterſtwo a druha komora ßo wĕſcze w tajkej njepſchecželnoſczi dżĕlitej, kotraž je wjetſcha, hacž je hdy prjedy była. — Kral je ßo 8. junija do Pomorſkeje podał k dopomnjeńſkemu ßwjedżenju na to, ſo buſchtej pſched 50 lĕtami Nowa Pomorſka a kupa Rügen pruſkemu kraleſtwu pſchidżĕlenej. Kral je tam pſchi tutej ſkładnoſczi wjele rjadow (ordenow) wudżĕlił a pſchi pyſchnym powitanju, kotrež ßo jemu wſchudżom doſta, wjazy króczy ryczże dżerżał. W jenym mĕſcze napominaſche wón mĕſchczanow, ſo dyrbja pſchichodnje pĕknje jenoż tajkich mużow ſa ſapóßłanzow do druheje komory wuſwolicž, kotſiž na ſtronje miniſterſtwa ſteja. Wón rjekny hewak tež, ſo jeho knjeżerſtwo wĕſcze tak njelubowane w kraju njeje, kaž to pſchecziwnizy miniſterſtwa wudawaja, pſchetoż jako je wón wóndanjo w rheinſkej Pruſkej pobył, dha ßu jeho tam wſchudże ſ radoſczu witali a w Pomorſkej wón to ßamo widżi. Kral je ßo ſ Pomorſkeje 11. junija wjeczor ſaßo do Barlina wrócził. —

Rakußy. Khĕżor Franz Joſef je ßo ſ Wuherſkeje ſaßo domoj wrócził. Wuherjo ßu ßebi wſchu móżnu prózu dawali, ſo bychu ßebi jeho ſpodobanje dobyli a jemu je ßo tež, kaž to wſchitko pokaſuje, w Peſchcze jara lubiło. Ale hacž budże ſ tym politiſkim požadanjam Wuherjow wjele ſpomhane, to je hiſchcze jara njewĕſte. Woni mjenujzy pſchede wſchĕm żadaja, ſo by Wuherſka zyle ßamoſtatne kraleſtwo woſtała a teho dla ßwoju ſtaru konſtituciju wobkhowała, po kotrejż je Wuherſka jenoż we woßobje (parſchonje) rakuſkeho khĕżora tak daloko ſ rakuſkim khĕżorſtwom w hromadże ſwjaſana, hacž je rakuſki khĕżor tež wuherſki kral. We wſchĕm druhim by Wuherſka po tutej konſtituciji zyle ßamoſtatna była, tak ſo by ßwoje ßamßne miniſterſtwo, ßwoje woßebne dawki, ßwoje wójſko a t. d. mĕcž dyrbjała a jej winſke (rakuſke) miniſterſtwo njeby niczo roskaſowacž mĕko. Hacž khĕżor, hdyż tež je w Peſchcze jara hnadny a mikoſcziwy byk, do tehole wſcheho ſwoli, to je tola jara njewĕſte. — Khĕżor je po ßwojim wotjĕſdże woſjewicž dał, ſo maja we Wuherſkej mĕſto dotalnych wojerſkich ßudow ſaßo prjedawſche civilne ßudy ſaſtupicž; hewak je wón pjecza tež prajił, ſo budże lĕtuſchu naſymu wuherſki krajny ßejm powołany.

Nĕkotre winſke nowiny wudawaja, ſo ßo khĕżor a pruſki kral w Karlsbadże njeſeńdżetaj, ale ſo ßo to hakle poſdżiſcho w Gaſteinje ſtanje. — Auguſtenburgſki wjerch pjecza w tu khwilu na khĕżorſkim dworje we Winje we wulkej khwalbje njeſteji, dokelž pruſkemu miniſterſtwu pſchezo wjazy a wjazy pſchiſwoluje, pod tym wumĕnjenjom, ſo by jenoż móhł ſchleswig-holſteinſki wójwoda woſtacž.

Franzowſka. Khĕżor je ßo ſańdżenu ßobotu 10. junija ſ Algierſkeje do Pariſa wrócził. Wón bĕ khĕtro jara wobrunił, hewak pak wjele ſtrowſchi wonhladaſche, hacž prjedy. S prynzom Napoleonom ßo wón hiſchcze ſjednał njeje a ſda ßo, ſo je ßo hiſchcze wjele bóle na njeho rosnjemdrił; pſchetoż nĕkotre nowiny powjedaja, ſo je prynz Napoleon ſaßo ſ nowa wótry liſt wot khĕżora doſtał. So je bjes nimaj wulka roskora, to móżeſche jedyn tež ſ teho widżecž, ſo prynz Napoleon pſchichoł njebĕ, khĕżora domoj witacž, kaž bĕchu to wſchitzy woßebniſchi knjeża czinili. — Schtoż mexikaniſku naležnoſcž naſtupa, dha ßo ſda, ſo chże ßo franzowſki khĕżor ßwĕru po njej horje bracž, ale hacž tam hižom nĕtko nĕſchto wójſka poſczele, to njeje hiſchcze ſnale. Jemu drje ßo to

jara nochze, ale wón budże to pschezo cźinicź dyrbjecź, dokelž je wón tola jeniczźy byk, kotryž je w Mexikanskej khěžorstwo sakožił a rakuskeho arzywójwodu Maxa naryczał, tam khěžorski thrón nastupicź.

Rußowska. Cźěło njebo naßlědnika Mikławscha Alexandrowicza, s kotrymž bě kódź dźeń prjedy do Kronstadta pschijěła, bu 3. junija do pohrjebniscźa w pětropawolskej zyrkwi w Petersburgu khowany. Spomnjena zyrkej je njedaloko brjoha rěki Njewy natwarjena a je tuta rěka tak hłuboka, so móża wulke mórske kódże po njej bjes sadźěwka hacź do Petersburga nuts jěsdźiź. Dokž so naßlědnikowe cźěło tež na kódźi k khowanju pschiwjese a na jeje puczu běchu s wobeju bokow po wěstej dalokosczi wójnske kódże postajene, kotrež s kanonami tsělachu. Tajke tsělenje trajesche na samej Njewje něhdźe poktsczа hodźiny, pschetož tak dołho tež zyła zyrkwinska służba pschi khowanju trajesche. Po wunjeżenju naßlědnikoweho cźěła s kódże na kraj, donjeżechu je khěžor, jeho bratsja a prynzojo do zyrkwje a, jako bě tam wscha służba dokonjana, do samego pohrjebneho wjelba.

S Warschawy pišaja, so snadź so tam wulkoknjas Konstantin saso wróczi.

Ameryka. Separatistiski general Kirby Smith je so tež poddał, tak so su nětko wschitke separatistiske kraje w unionskej ruzy, khiba hischcze Texas niz, hdźež chzedźa so njekotsi separatistiszy generalojo hischcze wobaracź. Teho dla je nětko kraj Texas se wschěch stronow wot unionistow woblehnjeny, tak so niczo wjaz nuts a won njemóże a hewak je unionski pschedsyda Johnson wjetschu dźělbu wójska do Texasa pósłał, tak so drje tež tam separatistiske sběžkarstwo dołho wjaz tracź njebudże.

Wo procesu pschecźiwo Boothowym sobuwinikam w posłenich dujach niczo wažne shonili njejsmy. Jaty separatistiski pschedsyda Davis je na puczu do Washingtona, hdźež budże jeho proces wjedźeny.

Ze Serbow.

§*. S Wutołczźiz. Schtwórtk, dźeń 8. junija dopołdnja w 10. hodźinje wudyri w tak mjenowanym Kobanskim młynje, mandźelskej Michała Smija a do nascheje wsy słuschazym, straschny woheń, a buchu psches tón samy wschitke twarenja teho samego w jara krótkim cźasu zyle sahubjene a do popjeła pschewobroczene. Woheń je w dómskim wuschoł a najskerje psches to nastał, so je so pschi pjecźenju — młynkezy mějachu runje khlěb w pjezy — horkach pola wuhnja snutskach palicź poczało. Pschi wulkej spěschnosczi, s kotrejž płomjenja wokoło so hrabachu, njejsu młynkezy niczo hacź skót a por posłeschczow wóhnej wutorhnycź móhli, a je so jim teho dla wschitko druhe do cźista spaliło. Skót bu na to waschnje sbožownje s płomjenjow wuwjedźeny, dokelž służobna dźowka, wěsta Wjenkez, sa swojimi wězami njehladasche, ale so swěru mo skót starasche. Schtyri swinje dyrbjachu so saklocź, dokelž běchu jara wopalene, Smij, kiž s najmjeńscha najwažniische pišmo wóhujeji wunjesez pytasche, hacź runje so jemu to radźiło njeje, je so tež khětro wopalił.

Tola derje hischcze, so je Smij sawěsczene měł. Jeli so njemolimy, dha bě sydom sykawow na pomoz pschijěło, bjes kotrymiž běsche Łahowska najprěnscha.

S Rakez. Na nowschanskim, pod njeswaczilske majoratske knjejstwo słuschazym revíru je něchtón 9. junija popołdnju na to waschnje sapalicź pytał, so je jedyn suchi khójnowy wjerschk wotkamał, jón sapalił a jón do huscźiny cźisnył. Ale dwaj knjezej cźeladnikaj to sahe dosez pytnyschtaj a woheń podusyschtaj. Jako bě to jedyn wot njeju hajnikej wosjewił a tón do lěsa pschischoł, nasta nějhdźe 400 krocźeli dale saso woheń, kotryž na 60 kwadratnych prutow ležomnosczi słanje spali a skoru 20létnych khójnow wopali. Hajnik njebě s ludźimi s Noweje Wsy tutón woheń hischcze zyle podusył, jako 75 krocźeli dale so saso palicź pocza a woheń, na ležomnosczi nějhdźe 80 kwadratnych prutow wulkej, słanje spali a khójnam skoru wopali.

Najskerje je jedyn a tón samy cźłowjek wschitke tute wóhnje sakožił.

Se Ssmjeczkez. Dopołdnja 7. junija je so dźěl kólnje, k brunizowym podkopkam cźo. 35 słuschazeje wotpalił. Woheń je, kaž so sda, někak wot żahłeho popjeła nastał.

S Bórku pola Wojerez. W nozy wot 1. k 2. junija je so tudy 11 wobsedźeństwow wotpaliło. Woheń je w jenej bróżni wudyrił a sda so po tajkim, so je sakoženy. W płomjenjach je, Bohu žel, wjele skotu kónz wsako, dokelž dyrbjachu cźłowjekojo khwatacź, so sami żiwi wucźeknychu, pschetož woheń tak spěschnje wokoło so hrabasche, so jich wjele hakle wotucźi, jako so dwór hižom palesche. Jenemu jeniczkemu je so 8 kruwow, 2 swinjecźi, wjele wowzow a zyła pjerina spaliła.

Pschispomnjenje redakcije. Tak pišaja němske wojerowske nowiny a by nam lubo było, hdy by nam něchtón hischcze wobschěrnischu rosprawu pósłał a pschi tym njesabył, tych pomjenowacź, kotsiž su so w Bórku wotpalili. — S zyła proszy redakcija, so by so jej powjesez wo podawkach, kiž su spomnjenja w Serb. Nowinach hódne, kóždy ras tak rucze hacź mózno a to w njefrankowanym liscze pósłała.

S Budyschina. Měsačnik „Łužičan“ pische, so je po ludliczenja, kotrež je so 3. decembra konscheho léta mělo, w budyskej krajskej direkciji nětko 50,830 Sserbow. Dźeń 3. decembra bě jich w tej samej direkciji 50,600, tak so su so w njej Sserbjo wo 230 pschisporili. — Hewak bydli w drażdźanskej, lipschczanskej

a zwikauskej krajskej direkciji nĕhdże 3,170 Sserbow, tak so je jich w Sakskej nĕhdże 54,000 wscho do hromady. — Kak wjele jich w Pruskej je (tak derje w Hornych, kaž w Delnych Łužizach), to njejßmy hischcze shonicz móhli a by nam jara lubo byko, hdy by nam to nĕchtón, kiž to snaje, k nawjedżenju dacz móhł.

S Budyschina. Na tudomne wokmjaze wiki, kotrež so 12. junija wotdżerżachu, je so wjaz dyżli 10,000 kamjenjom wokmy pschiwjesko. Po płaczisnje, kotruż je wokma we Wrótßkawje a w druhich prustich městach měka, mózesche jedyn hižom do prědka wĕschczicz, so budże tez tudy wokma tunischa a dyrbjesche so teho dla tez centnar 5 hacz 10 tl. nize pschedacz, hacz konsche lĕto. Wokma bĕ hacz do pschipołdnja s wjetscha wschitka pschedata.

S Budyschina. Kaž smy hakle wóndanjo shonili, dha je k. kandidat Kurink s Bĕłeho Khołmza hižom psched dlĕschim czaßom pruhowanje khwalobnje wobstał a chze pjecza hacz na dalsche sa wyscheho wuczerja w Hali wostacz.

S Budyschina. Knjes ßudnisti hamtmann Harteństein je so do kupel w Kißingenu podał a tam pjecza hischcze mĕßaz wostanje.

S Hbjelska. Towarstwo snutskomneho mißionstwa dżerżesche tu na ßwjedżenju ßwjateje Trojizy ßwój najprĕni ßwjedżeń we Sserbach. To bĕ kraßny, posbĕhowazy ßwjedżeń. Nasch wyßozy czescżeny hnadny k. krajnostarschi se Seydewitz bĕ k temu sa němskeho prědarja k. fararja s Kuneriz, kiž po ßwojim franzowskim mjenje **Suin de Boutemard** rĕka, a sa ßerbskeho prědarja k. fararja Imischa s Hodżija pscheproßył. Nasch Bożi dom bĕ s pletwami a wĕnzami rjenje wudebjeny. Popołdnju w dwĕmaj so němske kemschenje sapocza. Nasch k. farař Delank wotdżerża wokłarnu Bożu służbu. Prědowanje knjesa **Suin de Boutemarda** bĕ jara rjane a sajimaze. Wón po sczenju shubjeneho ßyna sabkudżenje a wobroczenje wulkeho dżĕła woßebje mĕschczanskeje, rjemjeßniskeje mkodżiny se żiwymi barbami wopiża a jara dróbnje a duchapołnje wukładowasche. Wokłarnu modlitwu mĕjesche k wobsanknjenju k. farař Meißner s Mjerjowa, kiž tez pożohnowanje, niz spĕwajo, ale na paczerje wudżĕli. — Bórsy po schtyrjoch so ßerbske kemschenje pschi pschepjelnjenej zyrkwi sapocza; wjele luda dyrbjesche wonka stejo wostacz. K. farař Domaschka s Noßaczis wotspĕwa intonaziju a kollektu a czitasche 23. psalm. Prědowanje dżerżesche pak k. farař Imisch s Hodżija tak woßebne a wubjerne, tak mózne a mike, so so njemózachmy napoßłuchacz. Drje żana wutroba njewosta njehnuta. Sa tekst mĕjesche dżeńske ßkowo s bibliskeho pucznika, 1. Jana na 4, 5., po kotrymż rosestaji „kraßnosczż snutskomneho mißionstwa 1, po jeho wojowarjach, so ßu s Boha narodżeni a 2, po jeho dobyczach, so s wĕru ßwĕt pschewinu. (To napißawschi k. fararja Imischa ponizńje a wutrobnje proßymy, so chzył tak dobry bycz a tuto ßwoje prědowanje wotczischczecz dacz.) K wobsanknjenju spĕwasche k. farař Brosk s Kschischowa wokłarnu modlitwu a wudżĕli pożohnowanje. Psched zyrkwinymi durjemi so psches 23 tol. sa wotpohlady snutskomneho mißionstwa nasłkadowa. — Po kemschach bĕ wulka ludowa shromadżisna pod hołym njebjom na knjeżim dworje dżerżana, hdżez bĕ nakhwilna klĕtka sestajana. Tam mjerjowski a kunericzan kk. fararjej němski, a hodżiski a noßaski kk. fararjej ßerbski k shromadżenemu ludej ryczachu, schtoż bĕ wschitko jara sbudżaze a natwarjaze. — Tez je so nam to jara dobre sdało, so mĕjesche w tej shromadżisnje wschón lud składnosczż, dobre ßerbske a němske knihi a knizki kupowacz. Pschi tym bĕ to jara lubosne, so nasch hnadny knjes ryczerkubleŕ Reddelin, kiž je s zyła tón ßwjedżeń jara podpjerał, kaž tez kk. prědarjow w ßwojim hrodże hospodował, mĕjesche bjes ludom stejo zyły skład ßerbskich nabóżnych knihow, jako leczaze listy, ßw. adventy, adventske harfy, bibliske pucznìki a t. d. psched so bu lężo, kotrez rospschedawasche. S wuspĕwanjom ßerbskeho khĕrluscha: „Njech Bohu dżakuje" bu tón rjany ßwjedżeń wobsanknjeny. —k.

S Budyschina. Direkcija sakskoschlesynskeje żelesniży wosjewjuje, so dla skótneje a ratarskorjemjeßniskeje wustajeńży w Draždżanach dżeńske billety do Draždżan wot 24. junija hacz so do 3. julija płacza. — Teho runja wosjewjuje direkcija sakskoschlesynskeje a lubijskożitawskeje żelesniży, so dla łużiskeho turnskeho ßwjedżenja a sakskeho wulkeho tsĕlenja w Żitawje dżeńske billety do Żitawy wot 17. hacz do 22. junija płacza.

Spĕwy.

Psalm na horach.

Czesczż Bożu hory powjedaja,
Lĕß khwali ju we schumjenju;
S tych mrócżelow, hdyż sahrimaja,
Bóh s nimi ryczi na njebju.
Duż wone klincża, poskocża,
To je jich hkóß haleluja!

Tón Knjes we deschczu stupa dele,
A sawutlene woziwja,
Wón laczným horam wkóhu sczele,
Jich żórka saßo napjelnja.
Duż kurja so a wopruja
Swój dżak a czesczż haleluja.

Wy drjewa, kerczki, sela, trawy
Wjerschk horow a we żkobinach,
Schtoż wobydla te horde skały,
Schtoż slĕtuje po hakosach:
To wyskaj s nami khwalenja,
Daj Bohu czesczż haleluja! H. S.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. To je tola k mjerſanju, hdyž ßo takle cźini.

Hanß Depla. Schto dha je ßo cźi mjerſaze podako?

M. T. Ach, mi niz, ale hólzam tam njedaloko Mužakowa.

H. D. Nó dha powjedaj ruczje!

M. T. Hlaj, to chzychu tam w jenej wßy hólzy meju ſtajicź a wjeßelachu ßo njemako, kak budźa wokoło njeje rejwacź móz. Meja pak běſche khětro dołha a dyrbjachu ßo pſchi jeje ſběhanju ſatraſchnje ſapjeracź. Jako běchu ju ſkoru doſběhnyli, ach! dha wona riz, raz dele plawzny a ßo na tſi kruchi rosraſy.

H. D. To pak je tež žałoßnje mjerſaze.

M. T. To hólzy tež měnjachu, pſchetoż mjerſauje jich tak w żiwocze žerjeſche, ſo ßebi rady njewjedźachu a ſ mězami tak wo ſemju praſkachu, ſo ßo wokoło nich wſcho kurjeſche.

H. D. Haj, to chzu ja wěricź.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałſka cyrkej: C. H. Fuhrmann, hornčer, ſ Hanu Khryſtianu Thomaßez ſ podhroda. — Handrij Pjetſchka, knježi měſcheŕ w Němßezach, ſ Hanu Bartlikez ſ Łomſka. — Jan Ernſt Klimant, khěžnik w Sſtonej Borſchczi, ſ Madlenu Schelnikez ſ Woleſchnizy. — Korla Bohuwèr Wiczěź, kubleŕ w Pſchiſchezach, ſ Marju Auguſtu Nyczerjez ſ Hrubjelczíz.

Křćeni:

Michałſka cyrkej: Jan Auguſt, Korle Auguſta Nowaka, khěžkarja w Sſtonej Borſchczi, ß. — Emma Franziſka, Bjedricha Auguſta Schokty, khěžerja a pjekarja pod hrodom, ß. — Korla Ernſt, Jakuba Pjetſchki, wobydlerja na Židowje, ß. — Anna Fanny Feodora, Korle Ernſta Pjekarja, kantora pſchi michałſkej zyrkwi, dź. — Jan Korla, Jana Halki, żiwnoſczerja w Hrubocźizach, ß. — Hana, Pětra Pjetſchki, żiwnoſczerja we Wulkim Wjelkowje, dž.

Podjanſka cyrkej: Marja Weronika, Michała Müllera, kublerja w Dalizach, dž.

Zemrjeći:

Dźeń 30. meje: Handrij Groſa, wobydleŕ w Kotezach, 52 l. (w budyſkej hojerni). — 3. junija: Marja ródž. Schmidtez, njebo Mikławſcha Měrczinka, żiwnoſczerja w Hrubelczizach, ſawoſtajena wudowa, 56 l. — 4., Minna Hedwiga, Handrija Michaka Bartuſcha, korbjerja a khěžerja na Židowje, dź, 24 d. — 6., Arno Bruno Korla, Korle Auguſta Dietricha, ſchewza na Židowje, ß., 1 l. 10 m. 6 d. — Pětr Janaſch, ſtražnik w Petzoldez żeleſolijerni, 74 l. — 7., Hana, Pětra Pjetſchki, żiwnoſczerja we Wulkim Wjelkowje, dž., 30 minutow ſtara.

Jutſje ſmějе ßo w draždźanſkej kſchižnej zyrkwi ſa evangelſkich Sſerbow w Draždźanach a wokolnoſczi ßerbſka Boża ßkužba a budże k. farař Mróſ ſ Wahrena pola Lipſka prědowanje a k. farař ryczeŕ Möhn ſ Bukez ſpowjednu ryčź dźerżecź.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 15 nßl. a 14 tl. — nßl.

pſchenża 45—60 tl., rožka 39—41 tl.,

(to je: ſa 25 pruſſich fórzow.)

rěpikowy wolij (njecziſczeny) 13 tl. 15 nßl.

(Cźiſczeny, kaž ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje nědże 1 1/8 tl. drožſchi.)

Němski Phönix,

wohenjawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**

porucza k prjódkstejazemu naléczu a léczu ßwój **bohaty wubjerk** hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske Dźěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hkownym torhoschczu.

K prjódkstejazemu naléthnemu a létnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßukuje s doubleſtoffa, tajke s jednoriſchich wutkow, létne ßukuje, kholowy, lazy w ßomocze, židze, wokmje ꝛc. s prósstwa dobroczinje na to kedzbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat,** so ßo wone jenoz wo dobrych twarach dźěkaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leża. S dobrej tworu a s najtuniſchim płaczisnami mózu kózdu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

Drjewowa aukcia na maleſchanſkim reviru.

Wutoru, 20. junija, rano wot 8 hodźinow, w hlinjanskej holi:
16 kloftrow khójnoweho schczěpjaneho drjewa,
36 kop walczkow s khójnowych sbytkow,
7 kop twjerdych rubanych walczkow,
dźělba czěßliſtich schpjenow;

dale w brěſynſkej holi:
7 kloftrow khójnoweho schczěpjaneho drjewa,
22 kop khójnowych walczkow;

Ssrjedu, 21. junija, rano wot 9 hodźinow, na huczinjanskej holi pola Léſkeje:
60 kloftrow khójnoweho schczěpjaneho drjewa,
24 kloftrow khójnoweho kuleczkoweho drjewa,
100 kop walczkow s khójnowych sbytkow

budze ßo sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz, k czemuž ßo na kupjenje smyßleni s tutym pscheproschuja.

W Maleſchezach, 12. junija 1865.

Hrabinske Schall-Riancourske revirske sarjadnistwo.
Sachßa, wyschi hajnik.

P s c h e p r o s c h e n j e.

Na ßwjedzeń ßwjateho Jana, 24. junija t. l., w 3 hodźinach popołnju spěwanske towarstwo „Jednota“ w Sswinjarni s pschewodom woßliczauskeho hndźbneho sjenoczeństwa na kopschinske hrodźischczo poczehnje, k czemuž ßo wschitzy pschecželjo jenoz na tutym puczu najluboſnischo pscheproschuja.

Direktorium.

Najlěpsche poßkuženje se shmnymi jědźemi a piczemi pschi tutym wjeßelu budze ßebi dacz należane bycz
Anton Schönfeld, restaurateur.

Mydłarnja Herrmanna Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy cžo. 28, pschi prjedawschej Rückertez korcžmje porucža po tunich płacžisnach wschitke družiny běłeho, žołteho a cžorneho mydła, stwinych a běžatych mydłow; wona porucža dale sodu a schterku, też woßebne derjewonjaze mydło k porjeńschenju woblecža, włóßny wolij a pomady; najlěpsche stearinowe a łojowe ßwěży, wulki wubjerk jara rjanych woktarnych ßwěžow a wóskowych tworow.

Wschitkim cžeschcženym kupowarjam, woßebje saßopschedawarjam ßo tunjo a derje poßłuża.

Też stejitej tam 2 zyle dobrej kißałowej maschinje na pschedań.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenoż psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cžinjeny broſtſyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawoscži, sažwanju, bróſtowym cžerpjenju, schijowej wobcžežnoscži a jachłokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 ußl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **V. R. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Łubiju.

Cžeschcženym a lubym Sserbam porucžam najpodwolnischo ßwój skład cžaßnikow wschitkich družinow. Wschitke porjedženja ßo najwěscžischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płacžisny.

Też pschispominam, so ßym ßerbskeje ryczże tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza a Schneider,** cžaßnikarjej na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrokupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkasacž.

Brunizowe podkopki

Boże ſtpicže=Himmelfahrt

we Wulkej Dubrawje ßu hotowe, wschitkim požadanjam ſ woßebje ßuchej trunizu doscž cžinicž a ßo wot nětk korz hrubeje brunizy ſa 5 ußl. — np.,

=	ßrěnjeje	=	4	=	— =
=	knorploweje=	=	2	=	5 =
=	ßypneje	=	1	=	5 =

pschedawa.

Brunizowe podkopki Boże ſtpicže we Wulkej Dubrawje, w meji 1865.

Sarjadniſtwo.

W kniharni **Smalerja a Pjecha** je ſa 5 ußl. dostacž: **Feſtführer durch Dresden, zu ſeinen Kunſtſchätzen, ſeinen Umgebungen, ſowie in die Sächſiſche Schweiz.** — Tuta knižka ſa tuni pjenjes jara wjele podawa; pschetoż niz jeno, so wona 89 ſtronow wopißanja wopschija, je w njej jara wjele wobraſow (bildow) woßebnych dražďžanſkich twarjenjow, kaž też wschelakich wuhladow w dražďžanſkej wokolnoscži a w ſakſkej Schwajzarſkej. Wysche teho je tej knižzy rjany wobras teho twarjenja pschiwdaty, w kotrymž budże wulki spěwanſki ßwjedźeń wotdžerżany. kaž też plan města Dražďžan, tak so možemy tule knižku wschitkim, kiž do Dražďžan puczuja, woßebje pak wschěm wopytowarjom dražďžanſkeje ſkótneje wuſtajeńzy a ſpěwanſkeho ßwědźenja ſe wschěm prawom porucžicž.

Lubym a cžeschcženym Sserbam wosjewjam tudy, so saßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži cžißko CO3 bydlu. Wschitke porjedženja budu kaž dotal ßwěru a derje wobſtaracž, tak też we pschedawanju runje jako we wotměnjenju segerjow kóždemu po dobrym ßwědomnju ßłužicž. Duž proſchu, so by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje też dale poſkicžało.

A. Scholta,
segernik.

Jedyn nowy jenopschežny deſkowany wós ſe želeſnymi wóſkami je w kowarni w Delnej Kinje na pschedań.

Aukcia trawy.

Ssrjedu 21. t. m rano wot 10 hodźinow budźe ßo trawa na łukach ryczeŕkubła Wuježka pola Bukez na pscheßadźowanje pschedawacź. Seńdźenje na knježim dworje tam. Sarjadnistwo.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze.

Powschitkomna aßekuranza sawěsczuje pschi rukowanskim fondsu wot 20 millionow schěßnakow:

a) twory, mobilije, žně a wscho hibite wobßedźeństwo;

b) kubła pschi puczowanju psche transportnu schkodu:

c) wona poskicza sawěsczenja na žiwjenje cžlowjeka na najwschelaksche waschnje sa najtunische twjerde prämije a wudawa policy w pruskim kourancze.

Schkodowanja ßo psches generalnu agenturu w Lipsku po snatym liberalnym waschnju reguliruja a w pruskich tolerjach hnydom wupłacza.

K wschemu wukasowanju je rad hotowy

Julius Altmann,
hłowny agent sa Budyschin a wokolnoscz.

Barlinske woheńsawěsczaze towarstwo.

Sałožene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toleŕ.

Tuto hižom 52 lět wobstejace towaŕstwo bjerje sawěsczenja psche wóhnjowu schkodu horje po niskich, ale twjerdych prämijach, hdźež sawěsczeny ženje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Sawěsczenja wobstarataj a wschě wułožowanja dawataj

J. E Smoler, wudawaŕ Serb. Now.
G. Fasska w Ebersbachu,
agentaj barlinskeho woheńsawěsczazeho towaŕstwa.

W Budyschinje.

Jedyn cžornožidźany laz a jedyn cžornožidźany schlips s lilaßmuhami, wobaj do jeneho bruneho rubischka swjasanaj, staj ßo 12. junija wot Holeschowa hacž do Małeho Wjelkowa shubiłoj. Sprawny namakaŕ ßo proßy, tute wězy sa pschihódne myto we wudawarni Serb. Nowinow wotedacz.

Žiwnoscz cžo. 14 w Nowej Wßy pola Njeßwacžidła, s 10 akrami 211 kwadratnymi prutami ležomnoscze, s rjanej sahrodu a s twarjenjemi, zyle nowowutwarjenymi, je se ßwobodneje ruki na pschedań. Połojza kupnych pjenjes móže na njej stejo wostacz. Wscho dalsche je shonicz pola gmeinskeho prjódkstejerja Jana Donatha tam.

Dźělba lěßoweho ßłanja

na maleschanskim reviru budźe ßo wutoru 20. t. m. w hlinjanskej holi rano wot 9 hodźinow sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Sachßa, wyschi hajnik.

K hermankej
póndźelu 19. junija t. l.

ßerbska hudźba k rejam
na tsěleŕni w Halschtrowje.

Sapocžatk w 3 hodźinach popołnju.

M. Ryczeŕ, najeńk.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

So ßym ßebi ja k mojemu warjeńskemu ßudobju s lateho želesa a k tajkim pónwjam skład falzplatow, róžnjow, prěkuschow a kachlowych duri sałožił, dawam ja cžesczenym Sserbam k nawjedźenju a proschu pschi potrjebje wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

Friedrich Kutschka, kopornik.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych cžaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jene abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodźi wjele mloka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Großowe

brostkaramelle

najlěpschi ßrědk k wotstronjenju kaschela a k połóženju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscz pschi sasymnjenju w symnym cžaßu.

Sa Budyschin a wokołnoscz w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kóždy cžaß na pschedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Cisło 25. — 24. junija. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Schěsczaschěsczdzeßata ßerbska Boža ßłužba w Dreždzanach. — Ze Serbow: S Budyschina S Wulkeho Žiczenja. Se Židowa. S Wósporka. S Trußez. S Budyschina. S Hósnizy. S Hliny. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

Marseille, 10. junija. S Alexandrije je jena łódź ßem pschijěła, na kotrejž běschtaj dwaj na kholeru skhorjenaj. Łódź dyrbi teho dla kontumaz dźeržecź (t. r. ludźo, kiž ßu s njej pschijěli, ßmědźa hakle po wěstym czaßu s łódźe na kraj wustupicź).

Triest, 19. junija. Dokelž je w Alexandriji kholera wudyriła, dyrbja łódźe, kotrež wot tam do rakuskich pschistawow pschijědu, ßydom dnjow kontumaz dźeržecź. (To ßamo je w italskich pschistawach pschikasane.)

London, 20. junija. S Newyorka pißaja wot 10. junija: Unionszy ßu Brownsville wobßadźili. Twjerdźisny pschi sabinskej wusczinje ßu ßo poddałe. W Nashville běsche wulki woheň, kiž je sa 10 millionow muki a žita skasył. — Bawma 41.

Draždźany, 21. junija. Wot 1. julija budźa tež pjecznowarske franko-kouverty na kralowskich sakskich póstach pschedawane.

Florenz, 21. junija. Jednanja s bamžom ßu pschetorhnjene a póßłanz italskeho krala ßo s Roma ßem wróczi.

Lipsk, 21. junija. Dźenßa Jeho majestoscź kral Jan ßem pschijědźe a poda ßo po krótkim czaßu na barlinske dwórnischczo, hdźež w 11 hodźinach pruski kral s wulkim pschewodźeństwom pschijědźe. Wobaj moznarjej ßo wutrobnje postrowischtaj a khwilu w hromadźe ryczeschtaj; potom poda ßo pruski kral na pucź do Karlsbada, sakski pak wróczi ßa saßo do Draždźan.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 15 nßl. a 14 tl. — nßl.
pscheňza 46—61 tl., rožka 44—45 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 13 tl. 15 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1⅛ tl. dróžschi.)

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje; 17. junija 1865.

Dowoz: 6,388 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nßl	np	nižša. tl.	nßl	np.	na bursy, najwyšša tl.	nßl	np	najniž tl.	nß.	np.
Pscheňza . .	5	—	—	4	15	—	5	—	—	4	22	5
Rožka . .	3	7	5	3	—	—	3	7	5	3	5	—
Jeczmjeň . .	2	17	5	2	12	5	2	17	5	2	15	—
Wowß . .	2	2	5	2	—	—	2	2	5	2	—	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	4	18	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	—	5	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	17	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	7	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dźeczel czerwjeny, kórz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běrny, kórz 1 tl. hacž 1 tl. 5 nßl.

Cabi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždźan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 22. junija, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 8¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 5 nßl. 8 np.; winske bankowki 93½.

Sakſka. Sakſke kraleſtwo ma po ludliczenju, 3. decembra 1864 wotdżerżanym, nětko 2,343,994 wobydlerjow. — Wot budyſkeho wokrjeżneho żuda bu 13. junija dżěłaczeŕ Jan Sodan ſ Rakojdow dla kranjenja jeneho cżażnika k 1 lětu dżěłaczeŕnje wotżudżeny. — Ssobuſtawy brunizoweho akcijneho towarſtwa „Margarethenhütte" pola Khwacżiz, żu na generalnej ſhromadżiſnje, 14. junija w Draždżanach wotdżerżanej, jenohłóżnje wobſankli, bankerot ſpomnjenych podkopkow woſjewicz. Duż żu w Margarethenhücze ſaſtali dżěłacz a żo tam jenoż najnuſniſche dżěła cżinja, ſo ta wěz njeby zyle ſpanyła. — Hłowna ſhromadżiſna Guſtav-Adolfſkeho wuſtawa budże lětża 5., 6. a 7. ſeptembra w Draždżanach wotdżerżana. — W naſtupanju wulkeje ratarſkeje wuſtajeńzy w Draždżanach mózemy żlědowaze woſjewicz: Saſtupny pjenjes k wuſtajeńzy maſchinow, ratarſkeho gratu a ratarſtich wupkodow je póndżelu 26., wutoru 27. a ſrjedu 28. junija jenoż 10 nßl. Schtwórtk 29. junija żo ſhromadna wuſtajeńza ſkotu, maſchinow, gratu a wupkodow, po tajkim ſkutkny ſkotohlad, wotewri a ma żo tutón dżeń 2 tl. ſaſtupneho pjenjeſa ſapkacżicz, naſajtra pjatk 30. junija 1 tl. a żobotu 1. a njedżelu 2. junija ſażo jenoż 10 nßl. Billet ſa zyły tydżeń płacżi 3 tl. Sſrjedu 28. junija wjecżor ½10 hodżinow ſměje żo k cżeſcżi zuſnych hoſcżi wulki „fajerwerk". — Lětuſche budyſke wulke tſělenje ſměje żo wot 2. hacż do 9. julija. — W Großerkmansdorfie pola Radeberga ſandżenu żobotu jena khěžkaŕka, kotraż běſche żama doma, na wóhniſchczu khoſej paleſche. Jako jeje muż domoj pſchiňdże, namaka ju wón morwu a ſ wopalenym hornym żiwotom na wóhniſchczu leżo. Najſkerje bě nětkajka nemóż na nju pſchiſchła a wona pſchi tym do wóhnja panyła. — W Miſchnu je żo 18. junija wjecżor dom ſankaŕſkeho miſchtra Wittícha wotpalił.

Pruży. Po poślenim ludliczenju ma Shorjelz 30,767 wobydlerjow, Żahań 9,504, Lubań 7,423, Mużakow 2,872, Wojerezy 2,658, Kulow 2,258, Ruhland 1,848, Rósbork 1,627, Rychbach 1,368 a Pſchibus 1,334. — Schulſki radżiczel Stolzenburg w Lignizy je wot Jeho kralowſkeje majeſtoſcze hodleŕ k ryczeŕſkemu kſchižej kralowſkeho hohenzollernſkeho rjadu doſtał. — Prynzeżyna Alexandrina, dżowka prynza Albrechta, je żo ſ meklenburgſkoſchwerinſkim wójwodu Wylemom żlubiła. Wón je bratr meklenburgſkoſchwerinſkeho wjelwójwody (Großherzog). — Pruſki żejm bu 17. junija wot miniſterpſchedżydy Bismarka wobſankneny. Wón rjekny w żwojej ryczi bjes druhim: Nětkotre wużitne ſakonje żu żo drje wuradżiłe, ale doſpołnje ſpokojaze njeje ſkutkowanje druheje komory było. Wona njeje nowy wojerſki ſakoń ſa dobry ſpóſnała; wona njeje pjenjeſy k nowym wójnſkim łódżam ani k nowoſrjadowanju wójſka pſchiſwoliła, tak ſo je krajny budżet (krajne dokhody a wudawki) njezyły. Ale miniſterſtwo budże krajne naležnoſcze też ſ njezyłym budżetom dale porjadnje wjeſcz wjedżecz a krajowe lěpſche w ſnutskomnym a ſwonkomnym żylnje ſaſtupicz. Miniſterſtwo je teje nadżije, ſo je jeho pucz prawy a ſo tón dżeń wjazy daloko njeje, hdżež lud pſches żwojich ſaſtupjerjow kralej też dżak a pſchipoſnacze wupraji, a t. d. — Po tſikróżnej żławje, na krala wot pſchedżydy prěnjeje komory wunjeżenej, ſhromadżeni ſapożłanzy ſalu wopuſchczichu. S druheje komory běchu jenoż nětkotſi pſchiſchli.

Nowa żeleſniza, kotraż ſ Inſterburga do Tilſita wjedże, bu 16. junija wotewrjena. — W ſchleswig-holſteinſkej naležnoſczi je żo, każ żo ſda, kroczel dale ſtaka. Pruſke a rakuſke knježeŕſtwo ſtej żo mjenujzy w tym ſjednałej, ſo chzetej ſchleswig-holſteinſke krajne ſtawy w hromadu powołacz a jim nětkotre wězy k wuradżenju prjódkpołożicz, kotrež bychu żnadż k temu pomhałe, ſo potom ta naležnoſcz ſkerje k żwojemu połnemu kónzej pſchiňdże. — W tu khwilu pruſke knježeŕſtwo požadanja oldenburgſkeho wójwody na Schleswig-Holſtein jara podpjera a je tón pjecża żlubił, Pruſkej Oldenburg wotſtupicz, hdyż wón Schleswig-Holſtein doſtanje. — Auguſtenburgſki wjerch Bjedrich hiſchcze pſchezo w Holſteinſkej bydli, hacż runje je jemu pruſti kommißar hižom nětkotre raſy kaſał, ſo by tola w żwoju ſtronu ſchoł. — Shorjelſki gymnaſium budże 26. a 27. junija jubileum żwojeho 300 lětneho wobſtacża żwjeczicz.

Rakuży. Krajne pjenjeżne naležnoſcze w Rakuſkej tola jara hubjenje ſteja a ſda żo, ſo miniſterſtwo njewě mudrje hoſpodaricz. W tutych dnjach je mjenujzy miniſter finanzow ſ nowa woſjewił, ſo je ſażo trjeba, ſa kraj 170 millionow ſchěżnakow pożczicz. Ale, kak maja żo tute pjenjeſy ſażo ſapkacżicz, to wón woſjewił njeje, prajizy, ſo żu nětko wſchitke mozy tak napjate, ſo żo wjetſche dawki poddanam nakładowacz njehodża. — Khěžor je żo do Iſchla podał. — Někotre nowiny pišaja, ſo budże wuherſti żejm najſkerje ſrjedz oktobra wotewrjeny.

Franzowſka. Khěžor je wobſankuył, każ żo nětko ſ wěſtoſczu powjeda, w běhu tuteho lěcza něhdże 10 – 14,000 muži wójſka do Mexikanſkeje póſłacz, ſo bychu tamniſchemu khěžorej pſcheczіwo wotehnatemu pſchedżydże prjedawſcheje mexikanſkeje republiki wojowacz pomhali. S tajkeho wobſanknjenja hodži żo ſpóſnacz, ſo naležnoſcze mexikanſkeho khěžora hiſchcze hubjenje doſcz ſteja. — Měſto prynza Napoleona, kotryż je dla roskory ſ khěžorom ſe wſchěch żłużbow ſtupił, je prynz Lucian Bonoparte ſa pſchedżydu wulkeje żwětneje waſtajeńzy, w lěcze 1867 w Pariſu wotdżerżomneje, pomjenowany. S teho je widżecz, ſo żo khěžor ſe żwojim wujom ſjednał njeje. — S Italije piżaja, ſo drje ſe ſjednanja bjes bamżom a italſkim kralom niczo njebudże, dokelż je bamż w nowiſchim cżażu poczał wulku njeluboſcz w tajkim naſtupanju pokaſowacz. — Se Schpaniſkeje je powjeſcz pſchiſchła, ſo żu tam

nětkotsi wyschi offizierojo w jenym měsce chzyli revoluciju sapoczecz, ale so je to krótko prjedy pscheradzene byko a so ßu tych offizierow hischcze w prawym czaßu doßahnyli a ßadzili.

Rußowska. Do Petersburga je tez jena pólska deputazia pschischka, so by khežorej ßobuzelenje nad wotemrjeczom wulkoknjasa-naßlědnika Mikławscha wopokasała. Jako běsche wona ßwoju adreßu khežorej pschepodała, rjekny tutón něhdze ßlědowaze ßkowa: „Ja wěrju rad do wěrnosce saczuczow, w adreßy wuprajenych, a pscheju ßebi, so by wjetschina Polakow tez tak myßlika. To by najlěpsche rukowanje byko pscheße wróczenje nowschich pruhowanjom. Pschepodajcze moje ßkowa ßwojim sabkudzenym ßobukrajanam a wospjetujcze jim te ßkowa, kotrez ja pschi mojim prěnim wopytanju w Pólskej w lěcze 1865 prajach: „Njeczinicze ßebi zanych wopaczných nadzijow!" Hdy budzichu Polazy na tajku radu poßkuchali, dha budzische ßo wjele njesboza salutowako. Ja w runej měrje ßwojich poddanow, jako Rußow, Polakow, Finlandskich a Livlandskich lubuju, njebudu pak zenje wotmyßlenje na dzělenje pólskeho kralestwa wot Rußowskeje czerpicz a nadzijam ßo, so budze wulkoknjas Alexander něhdy po tutych ßkowach knjezicz, a so njebudze czerpicz, schtoz ja njeczerpjach."

Powjesecz, so ßo wulkoknjas Konstantin do Warschawy wróczi, ßo hischcze pschezo dzerzi, ale niczo wěste hischcze w tajkim nastupanjom snate njeje.

W Odeßy je ßo 22. meje nowa universita ßwjedzeńßzy wotewrika.

Amerika. Ssudniske pscheßkyschowanje Boothowych ßobuwinikow je, kaz ßo sda, nětko skónczene a budza drje woni po nětkotrym czaßu wußudzeni. Bjes tym najskerje prjedawscheho pschedßydu separatistow, Jeffersona Davisa, do Washingtona pschiwjedu a smeje ßo tam tez jeho pscheßkyschowanje. Nětkotsi ßwědkojo ßu drje wuprajili, so je wón we wěstym nastupanju na skónzowanju Lincolna wobdzělany, ale hacz je temu tak abo kak daloko je Davis do teho saplaczeny, to ßo po tutych ßwědczenjach hischcze sjawnje dosez spósnacz njehodzi, ale dyrbi to Davisowy proceß hakle na ßwětko pschinjesez.

Wě wójnskim nastupanju je wschón separatistiski kraj hacz do Texasa w ruzy unionistow a po nowschich powjesczach ßu ßo separatistojo w tak mjenowanych sabinskich wuseßinach (w Texasu) tez hižom unionistam podczißli a wulke město Galveston chze ßo jim pjecza tez poddacz.

Afrika. W Alexandriji (w Egiptowskej) je kholera wudyrika a je tam sa tsi dny 49 czlowjekow na na nju wumrjeko.

Schěsczaschěsczdzeßata ßerbska Boza ßłuzba w Drezdzanach.

Runjez bě wjedro deschczojte, běchu ßo prěnju njedzelu po ßwjatej Trojizy, 18. junija, ßerbßzy kemscherjo tola bohacze we kschižnej ßwjatnizy naschli, bjes kotrymiz tez wojerskich mkodzenzow widzachmy.

Prědowanje ßkyschachmy wot knjesa fararja Mróßa ſ Warina pola Lipska (prjedy kapkana w Klukschu). Tón ßamy po sczenju ßwjatcho Lukascha 16, 19—31 nam psched wocži staji „Bohateho muża a khudeho Lazara", a wobhlada 1. wobeju w tutym ziwjenju a 2. wobeju w tamnym ziwjenju. Pschi tym spomni knjes prědar na ßkowo ßwjateho Pawoka: „Schtoz czlowjek ßyje, to budze wón tez žnjecz", a pokasowasche kaz na wußyw tak tez na žně. — Spowjednych ludzi roswuczowasche knjes ryczer farar Möhn ſ Bukez. Tych ßamych naliczi ßo 236.

Jako ßerbski spěwar běsche ßo knjes kantor Pjekar ſ Budyschina ßem podak. Khěrlusche běchu, kaz hewak, se „spěwarskich" woßebje wotczischczane. Wot rjaneho khěrluscha cz. 267 „Jene nusne je" spěwasche ßo do epistole pjecz schtuczkow, na czoz ßo do prědowanja blizsche schtyri pschisankuychu, do texta wuspěwa ßo 10. schtuczka.

Po prědowanju ßlědowasche cz. 79 „O jehnjo Boze ßwjate", a k wobsanknjenju pschi Bozej wjeczeri cz. 183 „Pschihotuj ßo lube duscha".

Tßecze ßerbske kemschenje teho lěta smeje ßo, da-li Bóh, 14. njedzelu po ßwjatej Trojizy, 17. dzeń septembra.

S luboßnym dzakom pscheczíwo tym knjesam duchownym, kiž ßu dotal ſ luboscžu k nam pschikhadzeli, dowolamy ßebi tu próstwu sjednoczicz, so by knjes Mrós, kiž je prěni ras pola naß prědowak, tez pschichodnje druhdy drezdzanskim Sserbam kemschenje dzerzak.

Ze Serbow.

S Budyschina. Hłowna konferenza ßerbskich duchownych, tu ßrjedu po ßwjatkach dzerzana, je w pschesjenosczi ſ k. fararjom Rychtarjom w Neßwaczidle wobsankla, ßwój létuschi mißionski ßwjedzeń na Jakuba, 25. julija popołdnju dwěmaj w Njeßwaczidle dzerzecz, a je k temu k. fararja Sommera w Hucžinje sa ßerbskeho a k. fararja Marczku we Wósporku sa němskeho prědarja wuswolika, kiž staj wobaj tuto wuswolenje pschecželniwje pschijałój.

S Wulkeho Žiczenja. Ssrjedu 14. junija psched wjeczorom sta ßo tudy to njesboze, so 10létny ßyn knjezeho hetmana Kalicha pschi domojwjesenju fóry dzeczela ſ wosa na hłowu dele pany a na měsce morwy wosta.

Se Židowa. Wobej tudomnej gmejnje stej twarjenje noweje, tsi posthody wyßokeje schule wobsanknyłej. Schula budze tak wulka, so budze w njej dosez schulskich stwow, kaz tez wobydlenje sa tsjoch wuczerjow, a budze sakladna twarba, dali Bóh, hacz do symy dokonjana. Stara schula budze pschedata.

S Wósporka. Tudomna 71 lět stara wudowa Hana Khrystiana Knježkowa bu 12. junija wječor we 8 hodźinach wot jeje ßyna w jejnym wobydlenju morwa a w krwi leżaza namakana. Pschi ßudniskim pschepytanju namakachu, so je jej prawa ruka skamana, a sdasche ßo też, so je ju nječtóu sa schiju tkocził; tola njehodźesche ßo hnydom s wěstoszu prajicz, na kajke waschnje je wona wo prawdze wo żiwjenje pschischła. Posdźischo poczachu na jeje ßyna, tudomneho khěžerja Augusta Rösika tukacz, jako budźische ju tutón sarasył a ßu jeho teho dla do Lubija na ßudnistwo wotwjedli.

S Trußez. Tudy je ßo 17. junija 44lětny khěžkař Pětr Grosa w ßwojim wobydlenju wobwěßnył. Wón běsche hewak w dobrych wobstejenjach a njeje snate, cżeho dla je ßebi ßam żiwjenje wsał. Wón je wudowu a dwě dźěszi sawostajił.

H. S Budyschina, 21. junija 1865. Na pschesproschenje k. zyrkwinskeho radźiczela Dr. Wildenhahna běchu ßo dźenßa rano 230 łużiszy wucżerjo k hłownej konferenzy seschli a to w sali krajnostawskeho seminara. Też běchu k. krajski direktar s Nostitz a radźiczel s Beust a nječkotsi hósczo pschitomni. Shromadźisna sapocza ßo ½10 hodźinow s wuspěwanjom dweju khěrluschowych schtucżkow. Modlitwu wuspéwa k. schulski direktar Seeliger. Potom dżeržesche k. pschedßyda Dr. W. dlěschu duchapołnu a wutrobnu ryczż po ßkowach 1. Tim. 4, 16, w kotrejż też na te wězy spominasche, kotrež ßu schuli a wucżerjam w nětczłschim cżaßu nusne abo kotrež ßo sa nusne dżerża a na kotrež wucżerjo s nadźiju ßo składuja. Wón też njesamjelcża ryczeczż wo nepschecżelach schulskeje płódneje dźěławoscze a kak ma wucżeŕ tym ßamym s Bożej pomozu napschecżiwo stupacz. Potom wopomni wón też wschitko to, schtoż je ßo w 30 lětach w Sakskej a najprjódy w naschej Łużizy psches wyschnoscz a schulske woßady stako. Kraßny schulski wustaw Nostitz-Weigsdorfski je w tutym nastupanju wjele skutkował, pschetoż s njeho je ßo hacż dotal 55,575 toler sa łużiske schulske należnoscze wudało. — Potom wustupi k. schulski direktar Bröśing se Żitawy a ryczesche wo wottyknjenym kónzu powschitkomneje narodneje (ludoweje) schule. K temu běsche wón 20 thesow cżischczecż a bjes pschitomnych wudźělicz dał. Pschi prěnich 5 thesach nasta żiwa debata. Druhe pak dyrbjachu prjecż wostacż, dotelż bě ßo cżaß jara minył. Pschiłlubeny nastawk k. Polischa s Reibersdorfa: Psches kajke ßrědki móże ßebi wucżeŕ wjeßekoscz k dźěławoscżi dobycz a sdżerżecż! dyrbjesche ßo teho dla też wuwostajicz; dokelż mějesche k. pschedßyda hischcze wotmolwjenja na wschelake namjety a napraschowanja dacz; schtoż też ßo sta.

Po dwěmaj skónczi ßo shromadźisna se spěwanjom jeneje khěrluschoweje schtucżki.

S Hósniży. Knjes kandidat duchomnstwa H. Jeńko s Radsti je sa naschu woßadu jako farař dessignirowany.

S Hliny. Tudomne wuwołank, 600 wowzow wopschijaze a knjesej Kindej ßłuschaze negrettske wowcże stadło je wot njeho sa 25,000 toler do Uruguaya w połodnischej Amerizy pschedate. S tym stadłom ßo bórsy nětkotsi wowcżerjo wot jow ßobu do Uruguayskeje pschesßydla. — Knjes Kind je w tutych dnjach ßwój tudomny pacht pjecża na jeneho druheho najeńka wotstupił.

Přilopk.

* W Zschäschützu pola Döbelna wotpali ßo 15. junija jena hródź a brózeń a je ßo 40 howjadow a t. d. ßobu spaliło.

* Bramborski ßerbski zaßnik pische: Sańdżene Boże stpicże ßedżesche w Lěschczach jedyn khěžkař psched ßwojej khěżu pod jenej brěsu a wjasasche khoschczischcża. To cżinjesche wón (hewak też) kóżdu njedżelu a kóżdy ßwjaty dżeń. Jako wón nětko po starym waschnju też poßlenje Boże stpicże ßwoje khoschcża wjasasche, pocża ßo błyskacż a hrimacż. Njewjedro stupasche pschezo wysche a hižom poczachu ßylne khrepy na semju padacż; tón khoschczeŕ nochzysche pak smoknycż a stupi teho dla na khwilku dó jstwy. Lědoma bě wón nuts, dha ßo sabłyskny a njewjedro dyri runje do teho města pod tej brěsu, hdżeż běsche wón ßedżał. Jena kokosch, kotraż pod tej brěsu khodżesche, bu sarażena. Tón khěžkař pak dżesche, so wón wjazy na żanym ßwjedżenju khoschcża wjasacż njebudże, dokelż je jeho Bóh luby knjes tak hnadnje swarnował.

* S Mediny (w Arabiskej) ßu tele powjesce pschischłe: W cżaßu Kurban-Bejrama, schtoż je woßedny mohamedanski ßwjedżeń, na kotryż ßo se wschěch mohamedanskich krajow ludźo do Mediny podadża, so bychu ßo tam modlili, je w tutym měscze kholera wudyrika a je něhdże 46,000 putnikow na nju wumrjeko. Wobydlerjo ßu wschitzy roscżěkali a haßy leża połne cżěkow. Jenoż s tych putnikow, kotsiż běchu s Persiskeje pschischli, je jich něhdże 5000 wumrjeko a bjes nimi schejch Mirza-Haschem, kotrehoż sa ßwjateho cżłowjeka cżesczachu. Ale pschi wschěm tym je tak derje wón wumrjeł, każ też zyła jeho ßwójba.

* S Parisa pißaja: W krajinje Corrèze mějachu wóndanjo sliwk, kotryż drje jenoż 15 minutow trajesche, ale w tutym krótkim cżaßu tola satraschnu schkodu naczini. Tyßazy (tawsynty) ßadowych schtomow buchy spowalane, żita wotpławjene a wjazy dyżli 200 twarjenjow shubi ßwoje tsěchi. Pschi sliwku też wulke krupy padachu. Jedyn mkody cżłowjek, kiż běsche na jenej hórzy, bu wot wody ßobu hrabnjeny, wosta pak tola, jako bě daloki kruch płował, sbożomnje na jenym kekku wißajo.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Nimaſch dha pak niczo rjaneho abo ßmĕſchneho, Motſo?

Mots Tunka. Wjele ßmĕſchneho, ale mjenje rjaneho; pſchetož wſchitzy wjedża, ſo dżeczela a teho runja pobrachuje.

H. D. Schto dha pak poczina naſtawacz we wokrjeżu Khr — — cz?

M. T. Jena woßoba ſ jenej druhej runja ßej poczinatej ßo ſ njeprawdu a bjes dowolnoſcże trawjenja mozowacz, njech je wo jenu karu dżeczela abo teho runja trawjenja wjazy abo mjenje.

H. D. Njehodżi dha ßo tajki hepjel abo ſchuſterak wo maku priſu ſpomnicz?

M. T. O haj, trjeba bur ßamßnych leżomnoſczow jimaj na ſuby pomaßacz.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Hana Khryſtiana, Wylema Fähnricha, wobydlerja na Żidowje, dź. — Hana Henrietta, Auguſta Lorenza, wobydlerja na Żidowje, dź. — Guſtav Adolf, Jana Bjedricha Webera, korczmarja=najeńka pod hrodom, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 7. junija: Jan Lehmann, poſtillon w Budyſchinje, 65 l. — 8., Bjedrich Ernſt, Handrija Wuſchika, kĕżerja na Żidowje, ß., 2 l. 8 m. 28 d. — Hańża rodż. Rjeczkez, Bohuwĕra Eiſelta, wobydlerja w Hownjowje, mandżelſka, 41 l. 2 m. 15 d. — Jan Ernſt Sauer, ſe Żidowa, 15 l. 6 m.

Nawĕſtnik.

Magdeburgſke woheń ſawĕſczaze towarſtwo

ſe ſakładnym kapitalom wot pjecz millionow toler pruſk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrez ßu doſpołnje wudate,

pſchijima po tunich, twjerdych prämijach ſawĕſczenja pſche wohnjowu ſchkodu tak derjew mĕſtach każ na wßach, na hibite pſchedmjety.

W tunjoſczi ßwojich prämijowych poſtajenjow wone nize żaneho druheho ſprawneho towarſtwa njeſteji, tez poſticza wone **pſchi ſawĕſczenju na dleſchi czaß hódny dobytk.**

Pſchi ratarſkich ſawĕſczenjach ßo ſawĕſczenym tójſchto k lĕpſchemu pſchiſwoli.

Schkodowanje pſches wuraženje gaſa ßo tak ſaruna, każ wóhnjowe ſchkodowanje.

Sawĕſczeńſke formulary, każ tez exemplary powſchitkomnych ſawĕſczeńſkich wumĕnjenjow móża ßo pola podpißaneho agenta kożdy czaß darmo doſtacz, kotryż budże pſchi napißanju ſawĕſczenja ſtajnje k pomozy hotowy a budże wſchitke požadane wukożenja dawacz.

W **Budyſchinje**, na hornczerſkej haßy.

Heinr. Meiſel, ök. inſpektar,
agent magdeburgſkeho woheń ſawĕſczazeho towarſtwa.

Barlinſke wohenſawěſczaze towarſtwo.

Sałożene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj tolerjow.

Tuto hižom 52 lět wobſtejace towarſtwo bjerje ſawěſczenja pſche wóhnjowu ſchkodu horje po niſkich, ale twjerdych prämijach, hdžež ſawěſczeny ženje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Sawěſczenja wobſtarataj a wſchě wukożowanja dawataj

J. E. Smoler, wudawar Serb. Now.
G. Fasska w Ebersbachu,
agentaj barlinſkeho wohenſawěſczazeho towarſtwa.

W Budyſchinje.

Němski Phönix,

wohenſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Barlinſki kommißionſki ſkład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyſchinje** na **mjaßowym torhoſchczu**

porucza k prjódkſtejazemu nalěczu a lěczu ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužſkeje a hólczazeje drasty

po ſprawnych a tunich płaczišnach.

NB. Skasanja a façonſke dźěła ßo pſchezo horjebjeru a khětſje wobſtaraja a ßo ſa dobre a trajaze **barlinſke dźěło** ſtajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.

K prjódkſtejazemu nalětnemu a létnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

mužſkeje drasty:

jako ßuknje ſ doublestoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, létne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židže, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedžbowacz, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenož wo dobrych tworow džěkaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leža. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaczišnami mózu kóždu konkurrenzu pſchewinycz.

C. W. Bitzka.

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenož pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny broſtſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dybawoſczi, ſazwanju, bróſtowym czerpjenju, ſchijowej wobczežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 ngl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Mydłarnja Herrmanna Puya

w Budyschinje na ßerbskej haßy czo. 28, pschi prjedawschej Rückertez korczmje porucza po tunich płaczisnach wschitke drużiny běłeho, żołteho a czorneho mydła, stwinych a běżatych mydłow; wona porucza dale sodu a schterku, tež woßebne derjewonjaze mydło k porjeńschenju woblecza, włóßny wolij a pomady; najlěpsche stearinowe a łojowe ßwěży, wulki wubjerk jara rjanych woltarnych ßwězow a wóskowych tworow.

Wschitkim czesczenym kupowarjam, woßebje saßopschedawarjam ßo tunjo a derje poßłuża.

Tež stejitej tam 2 zyle dobrej kißałowej maschinje na pschedań.

W knihaŕni **Smolerja a Pjecha** je sa 5 nßl. dostacz: **Festführer durch Dresden, zu seinen Kunstschätzen, seinen Umgebungen, sowie in die Sächsische Schweiz.** — Tuta knižka sa tuni pjenjes jara wjele podawa; pschetož niz jeno, so wona 89 stronow wopißanja wopschija, je w njej jara wjele wobrasow (bildow) woßebnych draždżanskich twarjenjow, kaž tež wschelakich wuhladow w draždżanskej wokolnosczi a w sakskej Schwajzarskej. Wysche teho je tej knižzy rjany wobras teho twarjenja pschiwdaty, w kotrymž budże wulki spěwanski ßwjedżeń wotdżerżany, kaž tež plan města Draždżan, tak so móżemy tule knižku wschitkim, kiž do Draždżan puczuja, woßebje pak wschěm wopytowarjom draždżanskeje skótneje wustajeńzy a spěwanskeho ßwědżenja se wschěm prawom poruczicz.

Jedyn nowy jenopschežny deskowany wos se żelesnymi wóskami je w kowaŕni w Delnej Kinje na pschedań.

Lubym a czesczenym Sserbam wosjewjam tudy, so saßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži czißło 603 bydlu. Wschitke porjedżenja budu kaž dotal ßwěru a derje wobstaracz, tak tež we pschedawanju runje jako we wotměnjenju segerjow kóżdemu po dobrym ßwědomnju ßłużicz. Duž proschu, so by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje tež dale poskiczało.

A. Scholta,
segernik.

Czesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich drużinow. Wschitke porjedżenja ßo najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycze tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza** a **Schneider**, czaßnikarjej na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedżelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodżiny.

Kupjele sa knjesow: Njedżelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodżinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodżinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodżinje prjedy skasacz.

Żiwnoscz czo. 14 w Nowej Wßy pola Njeßwaczidła, s 10 akrami 211 kwadratnymi prutami ležomnoscze, s rjanej sahrodu a s twarjenjemi, zyle nowowutwarjenymi, je se ßwobodneje ruki na pschedań. Połojza kupnych pjenjes móże na njej stejo wostacz. Wscho dalsche je shonicz pola gmejnskeho prjódkstejerja Jana Donatha tam.

Großowe

brostkaramelle

najlěpschi ßrědk k wotstronjenju kaschela a k połóżenju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscz pschi sasymnjenju w symnym czaßu.

Sa Budyschin a wokolnoscz w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kóżdy czaß na pschedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jene abo po dwěmaj łżizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobżernoscz, płodżi wjele mloka a sadżěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

W knihaŕni **Smolerja a Pjecha** pschi bohatych wrotach w Budyschinje je dostacz:

Sahrodka kwětkojta	po	1 nßl.
Druha sahrodka kwětkojta	„	1 „
Czorny kóß a drósna I	„	1 „
Czorny kóß a drósna II	„	1 „
Gustav Adolf	„	7½ „

Jena korczma s 21 kórzami ležomnosczow je se ßwobodneje ruki na pschedań a móże połojza kupnych pjenjes na njej stejo wostacz.

Wscho dalsche je shonicz na kuble czo. 1 w Brěmjenju.

Kłoßy k pizy sa skót ßu pola Korle Zieschanka blisko židowczanskeho mosta na pschedań.

Dickowa konceßionirowa a daloko wuwołana spodźiwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Jedyn bruny srěbz je na pschedań w Kubschizach pola Augusta Mikela.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 4. julija t. l. budźe ßo na **njechorńskim** a **worzynskim** reviru 125 dubowych pjeńkowych kloftrow na pscheßadźowanje pschedawacz. Wuměnjenja budźa w termiji wosjewjene.

Shromadźisna kupowarjow dopołnja w 9 hodźinach w Njechornju pola Schützy.

Na Běłej Horje, 21. junija 1865.

G. Wudowenz.

W mojich brunizowych podkopkach je stajnje dobra bruniza k dostaczu a to

hruba bruniza	kórz po	5	nßl.
ßrěnja I.	„ „	4	„
ßrěnja II.	„ „	3	„
knorplowa	„ „	2½	„
ßypna	„ „	1½	„

W Khwaczizach, 17. junija 1865.

Jan Langa.

Ja ßym tež to lěto wulku dźělbu schlesynskeho hrochu, woki a hoberskeho kołodźija woßebneje dobroscze k ßywu nakupił a pschedawam to po najtunischej płaczisnje.

Teutscher w Porschizach.

Sahrodniska žiwnoscz czo. 11 w Małßezach, se 14½ kórza ležomnosczow je se ßwobodneje ruki na pschedań a je tam wscho dalsche shonicz.

Jena žiwnoscz, ¾ hodźiny wot města Budyschina, je na pschedań. Hdźe? to móže ßo shonicz we wudawarni Serbskich Nowinow.

Kedźbu!

Njedźelu **kulenje wo kołbaßy**
w Ssowrjezach.

Trawa na gmejnskej łuzy w Něwßezach budźe ßo na Jana (dźenßa) popołnju w 4 hodźinach na pscheßadźowanje pschedawacz.

Aukcia skotu.

Dwaj konjej a 30 howjadow, bjes nimi 10 dójnych kruwow, dwaj bykaj, ßuczelne jałojzy a młody skót budźa ßo 30. junija dopołnja w 10 hodźinach na knježim dworje we Łomsku pola Minakała na pscheßadźowanja pschedawacz.

Hroch, woku, dołhi a krótki kołodźij pschedawa po budyskej wicznej płaczisnje

G. Hämsch w Porschizach.

Burske kubło Cat. No. 31 w Komorowje pola Rakez je se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola podpißaneho wobßedźerja shonicz.

Pawlik.

Pjekarnja wotewrjena.

S tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym na tudomnej jerjowej haßy wczera **pjekarnju** wotewrił a poruczam teho dla czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze **khlěb, załty** a **druhe pjeczwa** w najlěpschej dobrosczi.

W Budyschinje, 23. junija 1865.

Eduard Kretzschmar.

So ßym ßo tudy jako rěsnik saßydlił, dawam s tutym k nawjedźenju a proschu wo bohate wopytowanje s Rakez a s wokolnoscze.

W Rakezach, 20. junija 1865.

Ernst Marx, rěsniki mischtr.

Wutrobny dźak

prajitaj knjesej pschekupzej **Miklej** a jeho mandźelskej w Ketlizach sa tón bohaty dar luboscze. — Bóh žohnuj sa to Waju.

Pětr Młónk
a mandźelska.

K nawjedźenju.

Czi ßami czesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedźa sa nje na tsecze schtwórtlěto 1865 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. we wudawarni Serbskich Nowinow wotedadźa. Czi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich postach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim postam schtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Ciše L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 26. 1. julija. 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósce 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Kajke směmy wjedro? — Ze Serbow: S njeßwaczilskeje woßady. S Budyschina. S Pomorez. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

Win, 28. junija. Khěžor je požadanje ministrow, so bychu se ßłużby stupicź ßměli, sa dobre spósnał a wschitzy dotalni ministrjo teho dla wotstupja, tak bórsy hacź ßu nowi wot khěžora pomjenowani. Hrabja Mensdorff je hižom sa ministra swonkownych należnosczow postajeny, koho khěžor pak hewak sa ministra wuswoli, njeje znate; tola sda ßo, so nětko konserwatiwne ministerstwo na rjad pschińdże, dokelž hrabja Majlath kotrehož je khěžor sa noweho wuherskeho dwórskeho kanzlera pomjenował k konserwatiwnej stronje ßłuscha.

Florenz, 28. junija. Wotpósłanz italskeho krala, knjes Vegezzi, je ßo s Roma ßem wrócźił a ministerstwu hnydom wo ßwojim jednanju s bamžom wobschěrnu rosprawu dał.

London, 28. junija. S Newyorka pißaja wot 17. junija, so ßu někotsi, kotrymž winu dawachu, so ßu na Lincolnowym skónzowanju wobdźěleni, sa njewinowatych spósnacźi a s jastwa puschczeni. — S Texasa a Kalifornije wjele ludźi do Mexikanskeje cźehnje, so bychu ßo prjedawschemu mexikanskemu pschedsydże Juarezej pschiwdali a pschecziwo mexikanskemu khěžorej wojowali. — Bawma 41.

Barlin, 28. junija. Pólske nowiny, w pruskej Pólskej wukhadżaze, kotrež hacź dotal na rußowske knjeżerstwo ßwarjachu a niczo wo Rußach wjedźecź nochzychu, ßu na jene dobo hinaschu myßl dobyłe; pschetoż wone prěduja, so maja ßo Polazy s Rußami sjednacź a so może jim jenož pod rosßwětlenym rußowskim khěžorom sboże sakcźěcź. Tež „Czaß", (w Krakowje wukhadżaze nowiny), skoro zyle tak ryczi.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje;

24. junija 1865.

Dowoz: 5,893 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nß.	np.	nižša. tl.	nß.	np.	na bursy, najwyšša tl.	nß.	np	najniž tl.	nß.	np.
Pschenża	5	—	—	4	15	—	5	—	—	4	22	5
Rožka	3	12	5	3	—	—	3	12	5	3	10	—
Jecźmjeń	2	20	—	2	15	—	2	20	—	2	17	5
Wowß	2	2	5	2	—	—	2	2	5	2	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	25	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	17	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	7	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Djecźel cźerwjeny, korz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běruy, korz 1 tl. hacź 1 tl. 5 nßl.

Cabi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecźor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecźor 6 h. 52 m.*; wecźor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

15 tl. 15 nßl. a 14 tl. 15 nßl.
pschenża 46—65 tl., rožka 47—48 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korzow.)
rěpikowy wolij (njecźiscźeny) 13 tl. 20 nßl.
(Cźiscźeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1 ⅛ tl. drohschi.)

Sakska. Tak mjenowana polirkhěža Dobberkez polvernika pola Olbernhawa je 20. junija rosleczaka, tola njeje nichtón pschi tym wo žiwjenje pschischok. — Koburgska schleswigholsteinska lotterija je czehnjena a budże sapiß tych czißkow, kotrez ßu dobyke, hacz do 15. julija hotowy. — Na wulkim sakskim tsělenju w Žitawje ßu ßo tez 15 tsělzojo s Budyschina wobdžělili a tam 12 dobytkow sczinili. Dobywarjo ßu mjenujzy: pschekupz Kohl, mkynk-wobßedžer Wetzlich, korczmak-najenk Kehrbach, pschekupz Siems, buschkwjer Zieschang, agent Franz a coiffeur Peschek. Woni tsělachu s tsělbami, wot spomnjeneho buschkwjerja Zieschanga dohotowanymi a ßu tam te tak wulke spodobanje namakali, so je pola njeho wjele tajkich tsělbow skasanych. Jeho kralowska wyßokosez krónprynz Albert, kiž běsche tuteho tsělenja dla tez do Žitawy pohladacz pschijěk, je ßebi pjecza tez jenu tajku tsělbu pola njeho samolwik. — Na brühlskej teraßy w Draždžanach je w tu khwilu wobras „Khrystußowe k njebju stpicze", kotryž zyrkej w Khrósczizach dostanje, k wobhladowanju wustajeny. — S Lipska pißaja, so ßu w tamnischich stronach stajnje žakoßnu ßuchotu měli, tak so je rozka jara rědka a niska a ßo tez hižom s mozu běli, pscheńza a nalětne žita tez hubjenje dosez steja. Woßebje jara na wschěm trawjenju pobrachuje a dżeczel je zyle wusthnyk. Pola Hale lisze se schtomow drěja a je wowzam dawaja. — Na barlinsko-anhaltskej želesnizy sta ßo na jenym czahu blisko stazije Burgkemnitza to njesboże, so ßo jedyn wós sapali, na kotrymž běchu ßwinje, a je ßo jich 42 spaliko. Najskerje bě jena schkriczka s lokomotivy do ßkomy na wosu panyka a ju sapalika.

W Machernje pola Wurzena buschtaj 21. junija dwaj 19 a 15lětnaj ßynaj kublerja Schindlera w jenej pěskowej jamje saßypnjenaj. Starschemu ßynej, kotremuž běsche tola hkowa njesaßypnjena wostaka, radži ßo po polhodzinskim wo pomoz wokanju, kotrez běsche pak podarmo, so ßo ßam wudobu, ale jeho bratr bu posdžischo morwy wón wuczehnjeny. — Knjes krajski direktak s Nostitz-Wallwitz je na někotry czaß sapuczowak a budże jeho sa czaß jeho njepschitomnosczе knjes knjeżerski radżiczel s Beust sastupowacz. — S Oberherwigsdorfa běsche 24. junija jedyn burski ßyn dla jeneje khoreje krumy po skotolěkarja Knothu w Oderwitzu dojěk. Jako běschtaj do wßy pschijěkoj, splóscha ßo kón a wobaj dwaj njemóżeschtaj jeho sdżerżecz. Wós slecza psches hromadu kamjenjow a czißny teho burskeho ßyna dele, kotryž bjes dalscheho wobschkodżenja saßo staże. Ale temu skotolěkarjej ßo hubjenscho sendże. Kón mjenujzy dale czěrjesche a to tez psches jedyn wuski mosczik; tam pak wós roslecza a sadni kruch s Knothu s mosczika dele, pschi czimž bu tón tak wobschkodżeny, so dyrbjesche nasajtra wumrjecz. — W Reichenawje je tamnischi konjerěsak Ludwig dowolnosez dostak, so ßmě njewarjene a warjene każ tez pjeczene konjaze mjaßo pschedawacz. Tójschto ludzi k njemu konjaze mjaßo jěsez khodzi. — Knjes komornik baron se Schönberg-Bibran nad Luhom je wot krala Jana dowolnosez dostak, so ßmě rjad želesneje krómy druheje rjadomnje, jemu wot rakuskeho khěžora spożczeny, pschijecz a noßycz. — W Lipsku je ßo tsilětny hólczez maschinytwarjerja Beßera pschi tym, so se schtrychowanczkami hrajkasche, tak wopalik, so je bórsy wumrjecz dyrbjak. — Psches móst w Hrodžischczu hodzi ßo saßo jěsdżicz.

S Draždžan pißaja 27. junija, so hacz dotal tamnischa ratarska wustajenża to sboże namakaka njeje, kotrehož běchu ßo nadžijeli. Wopytowarjow njeje, najskerje hubjeneho a symneho wjedra dla, tak wjele pschischko, każ by ßo to po prawym ßkuschako. Prjedy ßebi myßlachu, so ßo něhdże 4 hacz 5000 ratarjow wobdžěli, ale jenoż 900 je jich pschischko. Wschědnje je 4000 tl. dokhodow trjeba, jeli dyrbja ßo wschitke khósty sapkaczicz, ale prěnjej dwaj dnjaj je jenoż kózdy dżeń lědy 1000 tl. dokhodow byko, tak so móże ßnadż na 20,000 tl. schkody nastacz. (My ßebi njemyßlimy, so tak hubjenje budże; pschetoż prěnje dny ßu pschi tajkich składnosczach pschezo najhubjeńsche byke.) — W Struppenje wudyri 25. junija na ßkomjanej kubi tamnischich herbskich grychtow, wěstemu Dr. Herli ßkuschazych, straschny woheń a tak spěschnje wokoko ßo hrabasche, so mózachu jemu wobßedžer a czeladnizy lědom wuczeknycz. Smachi ßo żane pkomjenjam wutorhnycz njemózachu a hewak dyrbjachu we nich tez hischcze 3 konje, 17 howjadow, 132 wowzow, 2 ßwinjeczi a wjele kur, huß a kaczkow kónz wsacz. Wysche teho je ßo wobßedżerjej něhdże 3000 tl. ßlěbornych a papjerjanych pjenjes spaliko. Jeneho człowjeka, na kotrehož tukachu, so je woheń sakożik, bě żandarm sajak a, hacz runje jemu czekny, je jeho saßo doßahnyk a ßudnistwu pschepodak. — W Großżóbernu pola Plauena ßu ßo 25. junija w nozy fara, cyrkej a schtyri burske kubka wotpalike a schulu dyrbjachu podtorhacz.

W Lipsku je dżěkacżer A. G. Teller, kotryž je w knihařni knjesa C. H. Reclama sen. hižom schěsczapjecz-dżeßacz lět ßwěrnu ßkužbu wopokasak, wot krala Jana ßlěbornu medaillu Albrechtskeho rjadu spożczenu dostak.

Prußy. Kral je 21. junija wjeczor do Karlsbada pschijěk, hdżez bu wot naměstnika (Stadthalter) czěskeho kralestwa, hrabje Belkredija a wot druhich krajnych a měschczanskich sastojnstwow witany. Won bydli tam w hosczeńzu, kotryž hewak „k skotemu schkitu" rěkasche, nětko ßu jemu pak mjeno „k dwěmaj móznarjomaj (monarchomaj)" dali. Kral je strowy. — Minister Bismark je ßo 24. junija k kralej do Karlsbada podak a tam dlěschi czaß pschi nim wostanje.

Dokelž ministerstwo s druhej komoru njeje żadyn krajny budżet (to je: porjad krajnych dokhodow a wudawkow) wujednacz móhko, dha dawa nětko tutón budżet, każ bě

jón wone druhej komorje prjódkpokožiko, cjischczecz a budże jón posdzischo k sjawnemu nawjedżenju dacz. To ßo teho dla stanje, so bychu ludżo widżeli, so ßu w pruskim kraleſtwje, hacz runje ſtej miniſterſtwo a druha komora ßebi napſcheczíwnej, tola pjenjezne naležnoſcze w dobrym rjedże.

Rakußy. Sandżeny tydżeń tež w prěnjej komorje rakuſkeho ßejma žałoßnje na to ſkorżachu, ſo nětcjiſche rakuſke miniſterſtwo njerozymi prawje hoſpodaricz, dokelž pſchi wſchěch wulkich dawkach, ſ kotrymiž je lud wobcżeżeny, miniſtram tola nihdże njedoßaha a krajny dołh wſchědnje pſchibjera. Miniſterſtwo chże teho dla pjecża nětko ſe ßkužby ſtupicz.

Franzowſka. Khěžor je ſ prynzom Napoleonom rosryczowanje měł, ale wonaj ßo, kaž ßo ſda, ſjednakoj njejſtaj, dokelž je prynz Paris wopuſchcził a ßo na ßwoje kubło pſcheßydlił. — S Mexikanſkeje pißaja, ſo ßu Franzowſojo Juarezowych ludzi w někotrych bitwiczkach ſbili. — Tež je wot tam powjeſcz pſchiſchła, ſo je mexikanſki khěžor jednanje, kotrež wſchelakich naležnoſczow dla ſ bamżom mějeſche, pſchetorhnył a ßwojeho póßłanza wot Roma wotwołał.

Italſka. Italſki kral je zyke jednanje, kotrež wſchelakich zyrkwinſkich naležnoſczow dla ſ bamżom mějeſche, ſaſtajił a jeho póßłanz Vegezzi je ßo do Florenza wrócził. Kardinalojo mjenujzy żadachu, ſo dyrbja italſzy biſkopojo jenož bamżej pſchißahu poddanoſcze wotpokožicz, kralej pak żanu.

Rußowſka. S połodniſcheje Rußowſkeje pißaja, ſo ſměja tam w někotrych krajinach hubjene žně a w druhich ſtronach ßu ſkopczki wſcho woteżrałe.

Amerika. Miniſter wójny je pſchehlad ſchkodowanjow w poßlenjej wójnje wojſewił. Po tutym pſchehladże mějachu unioniſtojo 325,000 morwych a 1 million, 100,000 muži ranjenych. Kak wjele ßu ſeparatiſtojo ſchkodowali, to hiſchcze ſnate njeje.

Kajke ſmějemy wjedro?

Kajke budże wjedro? to ſhonicz a wjedżicz je we wſchěch czaßach, woßebje ſa ratarſkich hoſpodarjow, wulcy ważna wěz była. Runje tak ważna je pak tež wona hiſchcze dżenßa ſa nětczjiſchich hoſpodarjow. Wotwißuje wſchak tola ratarſki hoſpodař ſe wſchěm ßwójim pólnym a wonkowſkim dżełom ſtajnje wot wjedra! Je wſchak wón tak prawje poknje na pſchirodu (naturu) pokaſany a na nju ſwjaſany! wot njeje wón czaſto a najbóle zyle wotwißuje; po njej ma a dyrbi wón ßwoje dżełko ſkłożowacz, po njej jo tež wſchědnje ſkłożuje. Żadyn dżiw teho dla, ſo ßu ludżo we wſchěch czaßach, woßebje ratarſzy hoſpodarjo, na wſcho kedżbowali a hladali, ſchtož móhło jim w naſtupanju wjedra pſchichod, był-li tež najbliżſchi pſchichod pſchichodneho dnja, wotkrycz a do njeho pohladacz dacz. Woni hladaju a kedżbuja teho dla na wſchitke widżenja a wujewjenja w pſchirodże, na dotalne wjedro, na wětry a deſchcze, na ßłónzo a měßaczk, na měßaczkowe pſcheměnjenja a njebjowe wobliczo, na njewjedra a mroczele, na ſymu, horzotu, tužnotu a t. d. a ſtajeju wſchě tele, jich widżatemu woku pósnajomne ſnamjenja a ſnaki w ßwojich myßlach w hromadu, ſo bychu wjedro pſchichodneho czaßa, czaſto doſcz ßameho pſchichodneho tydżenja a dnja, ſpósnali. — Tež naſchi prjedomnizy ßu to ßamo czinili a prawe a wěſte wotmołwjenje na horne praſchenje je jim runje tak nadležało, kaž nam. Tež woni ßu, pſchichodne wjedro nawjedżicz chcyczíwi, na wſchitke ſpomnjene ſnaki pſchirody czim bóle kedżbowali a hladali, czim bóle ßu ſ pſchirodu ſjednoczeni a dla ßwojeho dżełka jako ratarjo a t. d. wot njeje wotwißni byli. To je pola wſchitkich narodow, we wſchěch krajach a w wſchěch czaßach tak było. To je hěſchcze dżenßa tak, pola naß a wſchudże druhdże. Tak tež woſtanje! — Ale niz jeno ratarſzy hoſpodarjo, něl tež wucżeni a mjes nimi ſaßo tajzy, kotſiž ßu, kaž na pſchikład: hwězdarjo at. d., po ßwojim powołanju na pſchirodu a wußlědżenje jeje prawidłow a ſakonjow pokaſani, ßu ßo, pſchirodu a jeje tyßazkróczne wſchelake wujewjenja a wotměnjenja ßwěru wobkedżbowajzy, prózowali a ſa tym ſtejeli, ſo a kak bychu wjedro pſchichodneho, pak bliżſcheho, pak daliſcheho czaßa nawjedżili. To wußlědżicz — ßu ßebi teho dla wſchu móżnu prózu dawali; tak potajnſtwa pſchirody wotkrycz je mnohim wulke hłowułamanje czinilo. Woni ßu pſchi tym, na czaſtokróczne wobkedżbowanja a naſhonjenja w pſchirodże ßo ſepjerajzy, wěſte prawidła a ſakonje poſtawicz pytali, po kotrychž ßo wjedro wotměnja abo tola nětkajke jeho pſcheměnjenje, je-li wjedro w tu khwilu tajke abo tajke, ſa bliżſche pſchichodne dny abo tydżenje, haj! ſa ßame měßazy doczakacz dawa. — So ſtej ßłónzo a měßaz dwě czěleßy w Bożej ſtwórbje, kotrejž na naſchu ſemju a jeje powětr, na klima a zyke podnjebjo, kaž tež na pódu ßylnje a móznje ſkutkujetej, ſo wjedro wſchelako wot njeju wotwißuje a ſo ßo jeho pſcheměnjenja krucze po nimaj ſłożuja — ſchtó chzył to prěcz, komu njeby to ſnate było? Pſchede wſchěm je wjedro a woßebje jeho wſchelake wotměnjowanje w Bożej ſtwórbje, tak daloko hacz móżemy tu ßamu na naſchej ſemi ſ krótkim wokom pósnacz a dowidżicz, to, ſchtož je tak prawje na ßłónzo a měßaz ſwjaſane, wot njeju wotwißowaze a pſches wobeju pſchikaſane, na wobeju ſakorjenjene a ſakożene. A wot wobeju je ſaßo měßaczk tón, kotryž podżiwnje na naſchu ſemju ſkutkuje a po ßwojim ßamßnym pſcheměnjowanju (pſchibjeranju a wotbjeranju) na powětr a wjedro naſcheje ſemje, na jeho wobſtajnoſcz abo njewobſtajnoſcz, ſ jenym ßłowom: na wotměnjowanje wjedra wulku móz wopokaſuje. To wſcho njeßu niz jeno wucżeni, n. pſch.

hwěsdarjo a t. d., wobkedźbowali, ale też njewuczeni ludźo a bjes nimi pschede wschěmi ratarjo, ßu toßamo huźom dawno też nashonili. To wscho widźa, wobkedźbuja a nashonjeju woni hischcze też dźenßa, a wschědnje, je-li jeno tróschku na to kedźbuja, a sa tym myßla a ßlědźa. Też w starodawnych, sańdźenych czaßach ßu tamne narody tu ßamu nawjedźliwu myßl a czopku wutrobu sa pschirodu a jeje wotměnjowanje měli, kaž w nětczischich; ßnadno mějachu ju hischcze w pokníschej měrje, dokelž we wschelakim pschirodźe a jeje sjewjenjam wjele bliže stejachu, hacz my nětko. Też woni njemożachu ßo, dokelž wo ßrjedźa w pschirodźe a na semi żiwi, bóle hacz my, s wotewrjenymaj woczomaj wschěm tym wschelakim pscheměnjenjam sakrycz, kotrez ßo wschědnje we Bożej kraßnej stwórbje, na semi a podnjebjom, w powětßje a w mróczelach stawaju. Też jim njewosta tón wulki wliw (Einfluß) potajeny a njesnaty, kotryż měßaz a jeho pscheměnjowanje na wobstejenje nascheje semje ma, kotremuż „wjedro" rěkamy; też woni wjedźichu jara derje, so ßo wjedro po měßazu jara skožuje, so ßo wschelake po nim wotměnja a pscheměnja, so móhrjej, měßaczk wjedro pak tajke, pak hinajsche wuměnja a skasuje. Hižom stari Romjenjo ßu w tymle nastupanju wobkedźbowali a to wulke, ważne nashonjenje, kotrez je ßo w jich pißmach nam wukhowako, czinili: so ßo wjedro s wjetscha kóżdy ras po mkodym měßaczku na bliżschim tsecźim, najbóle pak na schtwórtym a pjatym dnju pscheměni a postawja. (Pokračowanje.)

Ze Serbow.

§*. S njeßwaczilskeje woßady. Wotdźělenje rekrutow 13. a 14. bataillona „Leib-Infanterie-Brigade" kotsiž běchu dźeń 25. haperleje t. l. ßem pschiczahnyli, ßu nas rano dźeń 23. junija saßo wopuschczili a do kaserny do Draždźan czahnyli.

So je ßo wojakam pola naß, a woni też saßo nam lubili, běsche s teho widźicz, so pschi rosżohnowanju wóczi teho a tamneho, teje a tamneje w ßylsach płówaschtej, haj, ßylsy po lizach dele ßo kulachu. S bydłom abo w kwartirje pak ßu wojazy byli, a to: 13. bataillon we Lahowje, w Saryczu, w Krónży, w Bohowje, we Lusy a w Khaßowje, 14. bataillon we Wětrowje, w Khoßłowje, w Scheschowje, w Njeßwaczidle, w Nowej Wßy, w Holeschowje a w Holeschowskej Dubrawzy.

Komandant 13. bataillona hauptman s Lenz běsche we Lusy, komandant 14. bataillona hauptman Scholta pak w Njeßwaczidle.

S Budyschina. Wot dźenßnischeho dnja wotjědże budyskoniscźanski póst wschědnje popołnju ½5 hodźinow s Budyschina do Niskeje a teho runja wschědnje rano ½4 hodźinow s Niskeje do Budyschina. Pschewjesnych pjenjes ma ßo sapłaczicz s Budyschina do HuczinY 9 nßl., do Duboho 13 nßl. a do Niskeje 22 nßl.

S Pomorez. Khětro wulka liczba ratarjow, w tu khwilu w Draždźanach shromadźenych, pschijědże 27. junija rano s extraczahom k nam a wopyta tudomnu ratarsku spytowańju. Tudy pschisankuchu ßo jim wschelazy bliżschi ryczerkublerjo, kaž też budyski a lubijski k. hamtski hetman a wopytachu potom wschitzy w hromadźe wobßedźeństwa kk. s Magnus nad Drożdźijom, Schmaltza nad Hłóschinu, s Heldreich nad Belwizami a s Nostitz-Dřewjezkeho nad Serbskimi Pawkozami, hdźež buchu wschudźom lubosnje witani. S Pawkoz podachu ßo na 30 wosach do Lubija, hdźež shromadny wobjed wotdźerżachu a wjeczor po 8 hodźinach po żelesnizy do Draždźan wotjědźechu.

Přilopk.

* W Pöhsigu pola Grimmy wudyri 17. junija popołdnju woheń w jenej komorje na łubi, kotryż drje żanu wulku schkodu njenaczini, ale tola wina běsche, so ßo, Bohu żel, jene połpjata lěta stare dźěczo sadußy.

* S Rumburga pißaja: Njedźelu rano we 8 hodźinach je ßo w Ehrenbergu khěża wojnarja Pfeifera wotpalika. Dokelž bě bórsy pomoz pschischka, dha ßo dale żana schkoda na domach staka njeje, ale jedyn cłowjek je pschi tym tola wo żiwjenje pschischok. Młody Pfeifer mjenujzy, kiż wote msche domoj pschiběża, skoczi, ßwoje wobydlenje w płomjenjach stejo wuhladajzy, s tymi ßłowami. „Ja dyrbju ßwoje dźěczo wóhnjej wutorhnycz!" do palazeho twarjenja a namaka tam też ßwoju ßmjercz, pschetoż lědy bě won do domu skoczik, dha ßo tón saßypny. A potom pokasa ßo, so běsche to dźěczo dawno won.

* W Hornej Rakuskej a to w jenej tamnischej wßy mějesche wóndanjo tamnischi bohaty korczmař kwaß, hdźež bu tak wjele pschetrjebane, so zyły wokolny kraj wo tym ryczi. Wysche jeho a njewjesty pschecżelstwa běchu wschitzy wobydlerjo se wßy na kwaßu a bu teho dla sarěsanych 48 wołow, 46 ßwini a 67 czelatow. Tójschto pjeczwow khlěba a tykanzow ßu kwaßni hoscżo też hischcze sjědli a 213 ejmarjow wina a piwa wupili. Kwaß trajesche tsi dny.

* W franzowskim měsczе Chaumontu chzysche jedyn dźěłaczeŕ spiritus s jeneho ßuda toczicz. Pschi tym ßo sta, so nješchto spiritußa nimo wuběża a ßo wot jeneje, blisko stejazeje ßwěczki sapali. Tón dźěłaczeŕ wołasche wo pomoz a wot tych, kotsiž pschiběżachu, rjekny jedyn, so by najlěpje byko, hdy by ßo spiritußowy ßud runje horje stajił. Jako chzychu to sczinicz, roslecza ßud a pjatnacze cłowjekow bu wot palazeho spiritußa tak wopalenych, so 10 na měsczе wumrjechu a 5 najskerje hischcze wumru.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Jeli dowolisch, bych dżenßa nĕschto dla zyrkwinych naležnoscżow ſ Tobu poryczak.

Mots Tunka. Luby bratſje, do zyrkwinych naležnoscżow namaj redaktor niczo ryczecz njeda. Duž mjelcz a njerycz.

H. D. Ach, ja wschak naležnoscze ßwjateje kischeſczijanſkeje zyrkwje njemĕnju, ale bych jenož rad na zyrkwine durje ſpomnik.

M. T. Nó, to budże drje tola dowolene a duž praj, schtož masch na wutrobje.

H. D. Hlaj, tak jedyn na to kunkasche, ſo drje ßu lĕtßa wokolo jeneje zyrkwje rjane khódy ſczinicz dali, ale ſo ßu ſabyli zyrkwine durje wobarbicz, kiž ßu teho tola hižom dawno potrjebne.

M. T. A schto dale?

H. D. A ſ jeneje druheje woßady dawa jena czeßna hoſpoda luboſnje wo to proßycz, ſo bychu kemſcherki a kemſcherjo w jich zyrkwi tola pĕknje durje ſaczinjeli, dokelž je to w ſymje jara njeluboſne, hdyž ßo ſyma nuts wala, a w lĕczu jara ſchkódne, hdyž jedyn pſchepoczeny ke mſchi pſchiňdże a ſ wotewrjenymi durjemi nuts czehnje, ſo móhło ßo jenemu ſeznycz.

M. T. A ſchto dale?

H. D. Schto dale? — Njeje dha to doſcz! — Ach, tola hiſcheże nĕschto.

Schtó dha to?

H. D. Ta hoſpoſa mĕnjeſche, jeli jeje próſtwa njepomha, dha chze ßo na khejbĕtarjow wobroczicz.

M. T. To budże drje tez najlĕpje.

Liſt ſ Rowneho na knjeſow Hanß-Deplu a Mots-Tunku. Wój knjeſaj ſtaj ßebi w cz. 22. Serb. Nowinow wo tym powjedałoj, ſo je ſ wuſpĕwanych pjenjes ta najwyſcha tak wjele braka, kaž wſchitke druhe w hromadże. Ale temu tak njeje, pſchetož ta je zyle njewinowata, dokelž ßu tſi druhe 15 nßl. ßebi do ſaka „ſpórali", mjenujzy S—ez Marja, P—cz Marja a M—ez Hana. Tak je ßo ta wĕz mĕka.

Cyrkwinske powjesće.

Wĕrowani:

Podjanska cyrkej: Jakub Kral ſ Nowoßliz ſ Hanu Veroniku Gudźiz ſ Daliz.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Auguſt Ota, Eduarda Lübeka, ßukelnika a khĕžerja na Židowje, ß. — Jan Ernſt, Jana Hurbanka, wobydlerja na Židowje, ß — Hana Wilhelmina, Jana Kubanje, ſahrodnika w Nowych Czichoňzach, dź. — Jan Auguſt, Michała Haaſy, khĕžerja na Židowje, ß. — Jan Korla Guſtav, Korle Bjedricha Auguſta Lorenza, knihiczifchczerja a wobydlerja na Židowje, ß. — Marja Thereſia, Handrija Auguſta Urbana, wobydlerja w Delnej Kinje, dź.

Zemrjeći:

Dżeń 12. junija: Hana, Jana Halki, wumjeńkarja w Hruboczizach, dź., 41 l. 11 m. — 15., Hana rodź. Pjechez, njebo Michała Pjetſchki, żiwnoſczerja w Mniſchonzu, wudowa, 77 l. — 19., Korla Pawoł Jan, Korle Adolfa Wetzki, khĕžerja pod hrodom, ß., 4 l. 11 m. 14 d. — Marja, Jana Schmidta, wobydlerja pod hrodom, dwójniſka dź, 6 m.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipſku, 29. junija, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 8¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny ſłoty abo dukat 3 tl. 5 nßl. 8 np.; winſke bankowki 93⅜.

Barlinſke wohenſawěſczaze towarſtwo.

Sałożene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toleŕ.

Tuto hižom 52 lět wobſtejace towarſtwo bjerje ſawěſczenja pſche wóhnjowu ſchkodu horje po niſkich, ale twjerdych prämijach, hdžeż ſawěſczeny ženje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Sawěſczenja wobſtarataj a wſchě wukožowanja dawataj

J. E Smoler, wudawaŕ Serb. Now.
G. Fasska w Ebersbachu,

W Budyſchinje. agentaj barlinſkeho wohenſawěſczazeho towaŕſtwa.

Němski Phönix,

wohenſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Barlinſki kommißionſki ſkład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyſchinje** na **mjaßowym torhoſchczu**
poruczа k prjódkſtejazemu naléczu a léczu ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužſkeje a hólczazeje draſty

po ſprawnych a tunich płaczišnach.

NB. Skaſanja a façonſke džéła ßo pſchezo horjebjeru a khětſje wobſtaraja a ßo ſa dobre a trajaze **barlinſke džéło** ſtajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.

K prjódkſtejazemu naletnemu a létnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

mužſkeje draſty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, létne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židže, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedžbowacz, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenož wo dobrych twarach džéłaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leža. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaczišnami mózu kóždu konkurrenzu pſchewinycz. C. W. Bitzka.

Jenož woprawdžity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenož pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny broſtſyrop nima) ſpodžiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dybawoſczi, ſažwanju, bróſtowym czerpjenju, ſchijowej wobczežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 ngl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Pauliſch** w Rakezach,
Jul. Wehner w Lubiju.

Dickowa konceßionirowa a daloko wuwołana spodźiwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Drjewowa aukzia.

Wutoru 4. julija t. l. budźe ßo na **njechorńskim** a **worzynskim** reviru 125 dubowych pjeńkowych kloftrow na pscheßadźowanje pschedawacź. Wuměnjenja bndźą w termiji wosjewjene.

Shromadźisna kupowarjow dopołnja w 9 hodźinach w Njechornju pola Schützy.

Na Běłej Horje, 21. junija 1865.

G. Wudowenz.

Ja ßym tež to lěto wulku dźělbu schlesynskeho hrochu, woki a hoberskeho kołodźija woßebneje dobroscźe k ßywu nakupił a pschedawam to po najtunischej płaczisnje.

Teutscher w Porschizach.

Lubym a cźesczenym Sserbam wosjewjam tudy, so saßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži cźißło CO3 bydlu. Wschitke porjedźenja budu kaž dotal ßwěru a derje wobstaracź, tak tež we pschedawanju runje jako we wotměnjenju segerjow kóždemu po dobrym ßwědomnju ßłužicź. Duž proschu, so by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje tež dale poskicźało.

A. Scholta,
segernik.

Cźesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład cźaßnikow wschitkich drużinow. Wschitke porjedźenja ßo najwěscźischo

a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycźe tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza** a **Schneider**, cźaßnikarjej na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s dubowého, khójnoweho a jědloweho drjewa.

W knihaŕni **Smolerja a Pjecha** pschi bohatych wrotach w Budyschinje je dostacź:

Sahrodka kwětkojta	po	1 nßl.
Druha sahrodka kwětkojta	=	1 =
Cźorny kóß a drósna I	=	1 =
Cźorny kóß a drósna II	=	1 =
Gustav Adolf	=	7½ =

Jena korcźma s 21 kórzami ležomnoscźow je se ßwobodneje ruki na pschedań a móže połojza kupnych pjenjes na njej stejo wostacź.

Wscho dalsche je shonicź na kuble cźo. 1. w Brěmjenju.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacź do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacź.

Mißionska hodźina we Wulkim Wjelkowje.

Dźiwocźanske ßerbske ev luth. mißionske towarstwo směje jutsje sa tydźeń njedźelu 9. julija we schuli we Wulkim Wjelkowje mißionsku hodźinn. Teho dla ßo s tutym wschitzy pscheczeljo a wschě pscheczelnizy mißionstwa, woßebje pak wschitke ßobustawy towarstwa lubje proscha, ßo tam popołnju w tsjoch hodźinach bohacźe nuts namykacź.

Pětr Młónk.

Jena khěža zyle nowowutwarjena, se 4 kórzami pola a łuki kaž tež se ßadowej a ßolotowej sahrodu je na pschedań. Wscho dalsche je shonicź we wud. Serb. Nowinow.

Jena sahroduiska žiwnoscź s 8½ akra ležomnoscźow, kotrejž je 185 dawkskich jenoscźow napołoženych, je se skotom a gratom a s zyłymi žnjemi hnydom se ßwobodneje ruki na pschedań. Hdźe? to je shonicź we wudawaŕni Serb. Nowinow.

Jedyn cźerwjenoschakaty poß, tak mjenowany „Wachtelhund" je ßo pschiwdał a móže ßo sa sarunanje saßo dostacź w Bukezach pola J. Zimmermanna.

So ßym ßebi ja k mojemu warjeńskemu ßudobju s lateho želesa a k tajkim pónwjam skład falzplatow, różnjow, prěkuschow a kachlowych duri sałožił, dawam ja cźesczenym Sserbam k nawjedźenju a proschu pschi potrjebje wo dobrocźiwe wobkedźbowanje.

Friedrich Kutschka, kopornik.

Pschenajecźe łukow.

Na ryczeŕkuble w Porschizach budźe ßo póndźelu 3. julija t. l. rano wot 9 hodźinow něhdźe 30 kórzow łukow na 6 sa ßobu ßlědowaze lěta pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschenajecź.

s Doering.

Len na pschedań.

Na ryczeŕkuble w Porschizach budźe ßo wutoru 4. julija t. l. rano wot 9 hodźinow dźělba jara rjenje narosczeneho lena po woßrjedkach na pscheßadźowanje pschedawacź.

s Doering.

Snata swjeßelaza kapella ſ Roßweina

budże pſchi lětuſchim budyſkim wulkim tſělenju w mojim reſtaurocionſkim zelcze ßwoje ßměſchne kuſki, kaž druhe lěta, wuſchiknje pſchednoſchowacz; k czemuž czeſczene Sserbſtwo ſ měſta a ſe wßow najpſcheczelniſcho pſcheproſchuju.

Sa dobre jědże a picza ſe ſpěſchnym poßłużenjom budże kóždy czaß ſtarane.

J. Fritſcha. **C. G. Schwiebs.**

Leopoldſki meliorirowany běły broſtſyrop,

kißałoſcze próſny, ſ kczenjow najbóle hojazych alpſkich ſelow a ſ kanariſkeho zokora hotowany, pſche wobczežnoſcze na bróſcze, ſchiji a płuzach woßebje derje ſkutkowazy ßrědk, maja w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenož jeniczzy woprawdźity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.
Gottlieb Geißlers Wwe w Hirſchfeldże.
Herrmann Einert w Bjernaczizach.

Ssuchu brunizu wſchitkich druzinow, brunizowe patzy, kaž tež tſěſchne zyhle a ſa ßobuſtawy ratarſkeho towarſtwa woprawdźite jendżelſke proßata porucza zyhelnicza a brunizowe podkopki w Hornym Měrkowje. **G. L. Müller.**

Jedyn kóń (Blaßfuchs), 3 lěta 3 měßazy ſtary a jedyn kaſtaniju bruny walach, 1 lěto 3 měßazy ſtary, ſtaj pola A. Halmy w Němßezach na pſchedań.

Spóſnata a widżena żona ſ korbikam w ruzy, kotraž ßobotu 24. junija pſchipoknju papjeru pſchi ſadnim póſtſkim domje ſběže, ßo naležnje proßy, tutu papjeru na budyſkim dwórniſchczu (Bahnamt) hnydom wotedacz, dokelž běchu w njej 60 tl. w jenej 20, w dwěmaj 10 a w ſchtyrjoch 5 tolerſkich papjerach. Jeli wona te pjenjeſy ſ dobrym pſchinjeße, doſtanje **pjecz toler** myta, jeli je njepſchinjeße; budże polizajiſzy k temu nuſowana.

Swubjerane Ambalema-zygarry
25 ſa 65 np. porucza **Ernſt Küntzel.**

Kamjenjerubarjo-Steinmetzger.

Kamjenjorubarjo móża pſchi dobrej ſdźě trajaze dźěło (tež pſches zyku ſymu) w mojich ſkałach w Małym Budyſchinku a w Plußnikezach doſtacz.

Starka.

W knihańi Smolerja a Pjecha je ſa 6 nßl. doſtacz:

Napoleon a jeho wójny.

Wot J. A. Pohoncza.

W J—bju
Tam ludźo a holzy horde ßu,
So hólzam wudma dawaju
A kruwarjow jich mjenuju,
Hdyž pak něhdże reje ßu,
Dha ſ nimi na piwo njechaju. **S. M.**

Ty chzeſch mi něſchto daricz? Ach, Korlka, njebledź tak; pſchetož ty nimaſch niczo k rosdarjenju a ja njebych wot Tebje, ty ßłabuſchko, niczo brał. Kup ßebi radſcho ſchkleńzu ſchczipaka, kotrehoż ßy tak potrjebny. Moju zadanku wot 2 tl. ja Tebi darju, kotrajž móżeſch potom, hdyž budże rěkacz: „wón je fucz!", k Twojemu wotczehnjenju pſchetrjebacz. Pſchetož Twoja zadanka je wětſik, kaž Twoja zyła hoſpoda, do kotrejež ſańcz mohł ßo kóżdy na kedżbu bracz, hacz runjež maſch tam Mogelonu.

O.

K nawjedżenju.

Czi ßami czeſczeni wotebjerarjo Serbſkich Nowinow, kotſiž chzedża ſa nje na tſeczże ſchtwórtlěto 1865 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. we wudawarni Serbſkich Nowinow wotedadża. Czi, kotſiž ßebi Serbſke Nowiny pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam ſa 7½ nßl. ſkaſacz. Na pruſkich poſtach Serbſke Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim poſtam ſchtwórtlětnje jenoż 1 nßl.

Redakcia.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 27. ~ 8. julija. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Kajke smějemy wjedro? — Ze Serbow: S Zytowa. S Pschiwczijż. S Budyschina. S Brěsynki.— Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

Draždžany, 6. julija. Nasymu směje sakska infanteria a tež wjetschi dźěl jěsdnych tsi=abo schtyrinjedźelski kantonnement wotdźerżeć, mjenujzy leibinfanteriebrigada k połnozy wot Budyschina, tola s pschepuschczenjom tych wšow, hdyž su rekrucži stali; 1. infanteriebrigada w Draždžanach, 2. infanteriebrigada pola Chemnitza; 3. infanteriebrigada pola Mittweidy; brigada tsělzow pola Frohburga; regiment gardyjěsnych bjes Pirnu, Dohnu a Königsteinom; 2. a 3. regiment jěsnych bjes Bornu, Pegawom a Röthu; 1. regiment jěsnych pak doma wostanje.

Sa poslenje sydom dny budža w hromadu sczehnjene: 2. a 3. infanteriebrigada, 2. a 3. bataillon tsělzow, regiment gardyjěsnych a 2. regiment jěsnych, 4 batterije pěscheje artillerije po 4 kanonach, 1 batteria jěsdneje artillerije po 4 kanonach a 2 sekciji sanitatnych wojakow.

Wysche roskasowanje směje generalleutnant s Nostitz; kommandantojo wójskoweju, šebi napschecziwo stejazeju brigadow staj pak generalmajor s Carlowitz a generalmajor baron s Fritsch.

Win, 6. junija. Namětnik w Czechach, knjes Belcredi je sa statneho ministra wot khěžora pomjenowany. Belcredi bě prjedy do Wina pschijěł a s wuherskim kanzlerom Majlathom wujednał, w kajkim postajenju směje pschichodnje Wuherska, Khrowatska a Ssedmihrodska k winskemu šejmej bycz, a staj šo pjecza w tym sjednakoj, so dyrbja tute kraje winski šejm drje we wěstych pdaach wobpóšlacz, ale hewak swoje dotalne institucije a šejmy wobkhowacz.

London, 6. julija. S Ameriki niczo noweho. Bawma 41.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje; 1. julija 1865.

Dowoz: 5,954 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nšl.	np.	tl.	nšl.	np.	tl.	nšl.	np	tl.	nš.	np.
Pscheńza . .	5	5	—	4	20	—	5	5	—	4	25	—
Rožka . .	3	22	5	3	5	—	3	22	5	3	20	—
Jecimjeń . .	2	20	—	2	10	—	2	20	—	2	17	5
Wowš . .	2	5	—	2	—	—	2	3	—	—	—	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	17	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Kopaškomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. šyna .	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane šymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Djeczeł cžerwjeny, kórz 46 tl., maška 21—23 nšl., — běły, maška 17 nšl. — Běrny, kórz 1 tl. hacž 1 tl. 5 nšl.

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecžor 6 h. 52 m.*; wecžor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Zitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 29. junija, 1 Louisd'or 5 toler 16 nšl. 8¾ np. 1 połnowažazy cžerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 5 nšl. 8 np.; winske bankowki 92⅝.

Sakska. Skotohlad a ratarska wustajeńza stej ßo w tym nastupanju radźikoj, dokelž bě tam skotu a gratu dosez, kiž běsche wohladanja hódny, ale w tym njejstej ßo tak prawje poradźikoj, dokelž je hrosneho cźaßa dla mjenje wopytarjow pschischko, hacž běchu ßebi w Draždźanach prjedy wobliczili. Duž drje też skotohlad a ratarska wustajeńza te pjenjesy njeßkej njejstej, kaž ßo wot njeju nadźachu, a korczmarjo na wustajeńschczu też njejßu s pokojom, dokelž je ßo pola nich mjenje sjědło a wupiko, hacž běchu pschihotowali. We napohladu na cźeßne myta, dha bu jich sa konje 31 wudźělenych a je s Łužizow hrabja Wilding nad Kinsborkom a Fr. Knechtel s Wyßokeje pola Kamjeńza jene dóstał. — Sa wustajerjow howjadow bu 58 mytow wudźělenych a dosta s nich s Magnus nad Drožďijom tsi, se Schönberg nad Boranezami jene a s Nostitz-Dřewjezki nad Serbskimi Pawłozami jene. — Sa wustajerjow wowzow pschiňdże 59 mytow k rosdźělenju a dosta s nich s Magnus nad Drožďijom pjecz, s Nostitz-Dřewjezki nad Serbskimi Pawłozami jene a s Heldreich nad Belwizami jene. — Sa ßwinje bě wustajerjam 33 mytow postajenych a dosta s nich A. Steiger nad Małym Budyschinkom pjecz, hrabja s Einsiedel nad Reibersdorfom jene a s Magnus nad Drožďijom jene. Hewak dosta k. s Magnus też wulku skotu medaillu, kajkuž ßu wyssche teho jenoż hischcze tsjo drusy wustajerjo dostali. — Pschichodne lěto budze tajka wustajeńza we Winje a 1867 we Wrótßławju (Breslau) wotdźerżana.

Schtož draždźanski wulki spěwanski ßwjedźeń nastupa, dha pjecza tejko spěwarjow na njón njepschiňdże, kaž bě to prjedy rěkało. Pschetoż prjedy pißachu, so jich tam něhdże 28,000 pschijědże, nětko móżemy pak w draždźanskich nowinach cźitacź, so jenoż tam s zyła 15,000 pschiňdże. Se sakskich Hornych Łužiz tam 925 spěwarjow póńdże a chzedża tam cźi wschitzy w hromadże s jenym a tym ßamym cźahom dojěcź.

Budyske wulke tsělenje, kotreż ßo jutsje skónczi, mějesche sańdźenu njedźelu mokry sapoczatk a bě teho dla tójschto pschihladowarjow mjenje. Spomnjenja hódne je, so schkleńczerski mischtr Ferd. Wilhelm ßo jako cźeßny ßobustaw měschczańskeje gardy na wucźahu wobdźěli a w tej uniformje wucźeże, w kotrejž běsche pscheð 50 lětami ßobu wucźahnył.

We Wilschdorfje dyri 30. junija wjecźor błysk do kruwjazeje hródże tamnischeje korczmy a je s pjecźoch, tam stejazych kruwow tsi sarasył. Sapaliko ßo wot njeho njeje. — Draždźanski krajski direktaŕ s Koenneritz, kotryž je něschto cźaßa w kißingskich kupjelach a khwilu na ßwojim ryczerkuble Weigsdorfje pola Kumwalda pschebył, je ßo saßo do Draždźan a do ßwojeho tamnischeho sastojnstwa wrócził.

Pschi składnoscźi ratarskeje wustajeńzy w Draždźanach bě ßo tam pscheð 50 wotpóßłanych se wschelakich sakskich pczołaŕskich towarstwow seschko, kotsiž wobsankuchu, so maja tajke sakske towarstwa (jich je hacž dotal 37) se ßebje krajne pczołaŕske towaŕstwo sałożicź. To ßo też sta a bu knjes faraŕ Räda s Barta sa pschedßydu a knjes wucźeŕ Krancher, redaktor „Sächsischer Bienenfreund" sa městopschedßydu tajkeho krajneho pczołaŕskeho towaŕstwa wuswolenych.

Prußy. Kral hischcze w Karlsbadże (abo w Karlowych Warach, kaž w cźeßkim praja) pschebywa a njeje nicźo ßłyschecź, hacž a hdy tam rakuski khěżor pschijědże, a ministrjo ßu Barlin też s wjetscha wopuschczili a hladaja, kak bychu ßo po dotalnych dźěłanjach, kaž też po mjersanjach w druhej komorje trochu wokschewili. — Sa pruske wójnske łódże ßo w Kielu (w Holsteinje) pschezo wjaz pschihotowanjow cźini, tak so ßo sda, jako by pruske knjeżerstwo na kóżdy pad kielski pschistaw (Hafen) w ßwojej ruzy wobkhowacź chzyło. Pruske wójnske łódże tam hižom s wjetscha ßu a pscheð někotrym cźaßom je pruske knjeżerstwo wulku khěżu w Kielu kupiło, so by jón do lazaretha sa łódźnikow pschetwariło a w tychle dnjach je pschi ßamym pschistawje sa 104,000 toler leżomnoscźow kupiło, dokelž chze tam twarnischczo sa łódże sałożicź. — S teho wscheho je widźecź, so chze pruske knjeżerstwo, hdyž też niz runje zyły Schleswig-Holstein, dha tola Kiel a někotre druhe ważne města w ßwojej ruzy wobkhowacź. Hdy pak ta zyła schleswigholsteinska wěz k ßwojemu poknemu kónzej pschiňdże, to ßo hischcze pschezo prajicź njehodzi a to cźim mjenje, dokelž ßo rakuske wójsko se Schleswig-Holsteina njehiba a je też cźeżko wuhudacź, na kajke waschnje by pruske ministerstwo rakuskeho khěżora k wotwołanju ßwojeho wójska se Schleswig-Holsteina samóhło. So pak Pruszy Rakuskich s mozu wuhnacź njemóża, to kóżdy widźi, a duž dyrbi ta wěz hischcze dołho tracź, prjedy hacž budze wucźinjena.

Rakußy. Dotalne ministerstwo je se ßłużby puschczene, ale nowe ministerstwo hischcze hotowe njeje a to woßebje teho dla niz, dokelž nikoho namakacź njemóża, kiž by ministerstwo finanzow (pjenjeżnych należnoscźow) na ßo wsacź chzyło. Pjenjeżne należnoscze rakuskeho khěżorstwa ßu mjenujzy pod dotalnym ministerstwom do tajkeje hubjenoscze sapanyke, so ta wěz dale njeńdżesche a je khěżor teho dla se ßłużby puschczicź dyrbjesche. — Sa nowych ministrow bjes druhimi hrabju Mensdorfa a dotalneho naměstnika (Statthalter) w Cźechach, knjesa Belcredija, wudawaja a budze drje khěżorej lohko, wschitke druhe ministerstwa wobßadźicź, tak bórsy hacž budze něchtón sa ministerstwo finanzow namakany: to pak je cźeżka wěz, dokelž ma finanzminister w bliżim cźaßu na 54 millionow schčßnakow płacźicź a njejßu żane pjenjesy w krajnej pokładnizy a pożcźicź je też nichtón njecha.

Khrowatſki ßejm budze najſkerje hakle ßrjedź měßaza auguſta ßwoje dźěła ſapoczinacź, pſchetoź winſke nowiny pißaja, ſo budze jeho wotewrjenje hacź do ſpomnjeneho cźaßa wotſtorczene. — Pſchedßydſtwo na khrowatſkim ßejmje ma khrowatſki ban. Ale tutón, wón rěka Schokcźewicź, je w tu khwilu khory a duź ſměje jeho po dotalnym porjedźe ſahrjebſki arzybiſkop kardinal Haulik abo ſahrjebſki (agramſki) wyſchi župan (Obergeſpan) Iwan Kukuljewicź ſaſtupowacź. — Winſke miniſterſtwo chze pjecźa, ſo bychu Khrowatojo teź ſapóßłanzow na winſki ßejm ßłali, a duź je ßebi wone wſchu próźu dawako, ſo bychu ßo tajzy mužojo ſa khrowatſki ßejm wuſwolili, kotſiź bychu ſa wotpóßłanje do winſkeho ßejma hkoßowali. Ale wjetſchina na khrowatſkim ßejmje budze drje, ſ najmjeńſcha kaź ßo hacź dotal ſda, ſ tajkich mužow wobſtacź, kotſiź wo Winje niczo wjedźecź nochzedźa.

Franzowſka. S Mexikanſkeje ßu powjeſcze pſchiſchke, ſo bu Juarezowe wójſko ſ nowa ßylnje ſbite a ſo bu Juarezowy general Negretti ſ 2000 mužemi ſajaty. — Franzowſki ßejm je pſchiſwolił, ſo ßmě ßebi měſto Paris ſa wſchelake twarby 250 millionow frankow (nórtow) pożczicź. — Sakſkokoburgſki wjerch je do Pariſa pſchijeł a tam khěžora wopytał. S Pariſa ßo wón ſe ßwojej ßwójbu do biaritzſkich kupjel poda.

Afrika. W Alexandriji poczina kholera wotebjeracź, tola je tam 1. julija pſchezo hiſchcze 184 cźłowjekow na nju wumrjeło. Ale w Kairu wona wjele ßurowſcho wuſtupuje, pſchetoź na ſpomnjenym dnju je tam na nju 214 cźłowjekow wumrjecź dyrbjało. — Tuta khoroſcź poczina ßo nětko teź po wſchej Egiptowſkej roſpſcheſcźeracź a cźěła teho dla kóždy ſ kraja, kiž ma pjenjeſy a ſkładnoſcź k temu. Egiptowſki měſtokral je ßo kholery tak nabojał, ſo je ßo ſe ßwojimi žonami a dźěcźimi na łodź ßynył a do Konſtantinopla wotjěł.

Amerika. Blokada amerikanſkich pſchiſtawow wjazy njewobſteji a ßmědźa nětko łódźe ſaßo wſchudźe jěſdźicź a wſchudźe wikowacź. — Amerikanſke wójſko je ſaßo wo 50,000 muži pomjeńſchene.

Bjes Ameriku a Jendźelſkej chzedźa nětko teź telegrafowe groty, kiž ßu wſchelako wobwite, na dnjo morja kłaſcź.

Kajke ſmějemy wjedro?

(Pokračowanje.)

My běchmy w ſańdźenym cźißle prajili, ſo ßo wjedro ſ wjetſcha kóždy ras po mkodym měßacźku na bliżſchim tſeczim, najbóle pak na ſchtwórtym a pjatym dnju pſcheměni. („Prima et secunda nihil, tertia aliquid, quarta, quinta: talis tota luna“ — to rěka: Na prěnim, druhim niczo, na tſeczim něſchto, na ſchtwórtym, pjatym: tajki zły měßaz.) To je naſhonjene a wobkedźbowane prawidło, kotrehoż wěrnoſcź mózeſch hěſchcze dźenßa ſkoro pó kóždym mkodym měßacźku lóhko wobkedźbowacź. Wono tebje lóhko njeſjebje.

Semja a měßaz khodźitaj ſtajnje wokoło ßkónza a ſtaj jemu na ßwojich puczach wſchelako pſchiwobwroczenej, runje kaź ßamaj bjes ßobu a jedyn k druhemu. S teho naſtanu bjes nimi (bjes měßacźkom, ßkónzom a naſchej ſemju) te poſtawjenja, kotrež nam měßacźk pak mkody, pak jako prědnju, pak jako poßlednju ſchtwórcźinu, pak ſaßo połny a pak jako ſtary („na ſtarym“) pakaſaju a widźecź dawaju, abo teź ſ cźaßami jón zyle ſakryty dźerża a niczo wot njeho njepokaſaju. Woßebje roſeſnawamy w tymle naſtupanju ſchtyri tajke poſtawjenja měßacźka, jako najważniſche, najwjelſche a najbóle widomne: abo do wocźow padate. Teho dla rosdźěluje je teź kóżda protyka; tam je teź tak roſeſtajane a woſnamjenjene namakamy: ●, ◑, ◍ a ○.

Hłubſche a dróbniſche wuměrjenja hwězdarjow a runje tajke jich wobkedźbowanja wjedra, kajkeź ßo to ßamo po kóżdym pſcheměnjenju měßacźka tu na naſchej ſemi pokaże, ßu pjecźa k temu pſcheßwědcźenju dowjedke a móhkrjez wupokaſake, ſo ſ zyka kożde, woßebje wjetſche pſcheměnjenje měßacźka něſkajke pſcheměnjenje wjedra pod njebjom naſchej ſemi pſchihotuje a ſa ßobu cźehnje. Móże bycź, ſo tajke pſcheměn enja wjedra cźim wěſcźiſcho a mózniſcho měßacźkowe pſcheměnjenja ßtěduja, cźim wjetſche tele poßledniſche kóżdy ras ßu a wuſtupuja, hdyž po ſtarym mkody měßacźk ſaſtupi. Tak wukoji ßo nam najlóżo tamne praſtare naſhonjenje, ſo po mkodym měßacźku najbóle teź wjedro ßo wotměni a poſtawja. — Ale niz jeno wot teho, **ſo** ßo měßacźk pſcheměni, wotwißuje pſcheměnjenje wjedra ale to ßamo ſkożuje ßo pjecźa teź po dźeńſkim cźaßu, **hdy** ßo měßacźk pſcheměni. Woßebje ſkożuje ßo pjecźa po tymle dźeńſkim cźaßu teź kajkoſcź wjedra w pſcheměnjenju, to je: kajke wjedro tehdy a tehdy doſtanjemy, hdyž ßo měßacźk w tym abo tamnym cźaßu, n. pſch. wo dnjo abo w nozy, pſcheměni. Teź ſyma a lěcźo (ſymſki a létny cźaß) mataj tu kóżde ßwój wulki rosdźěl a móz na wědro. Schtó chzył jeju wulki wliw njeſpóſnacź? jejne ßylne ſkutkowanje ſapřěcź? Haj, ßami wucźeni pſchirodoſpytnizy a mjes nimi woßebje hwězdarjo ßu woboje pſchipóſnacź dyrbjeli. Woni, dowjedźeni pſches ßwoje dołholétne a krute hwězdarſke a pſchirodoſpytne wobkedźbowanja k tajkemu póſnaczu, njeißu ßo tej wěrnoſczi ſapowjedźicź móhli, ſo móz a pſcheměnjenje měßaza na wjedro na naſchej ſemi niczo ßrabe njeje, wjele bóle ſo tajke měßacźkowe pſcheměnjenja wjedro cźaſto jara ßylnje wuměnjuja, tak derje we ſymſkim kaź w létnim cźaßu. Pſchede wſchěmi je był woßebje jendźelſki, ſnamjenity hwězdař W. W. Herſchel († w l. 1825), kotryž je w tymle naſtupanju wſchelake ważne wobkedźbowanja cźinił. Wón je teho dla teź wěſte prawidła

postajił a dokelž smy tšame wot ratarjow, kotrymž w kóždym czasu to praschenje: kajke smějemy wjedro? ważne wostanje, khwalicz słyscheli, dha nochzemy so komdżicz, tele „Herschelowe prawidła wo wjedrje" tež lubym Sserbam sobu dżělicz. Ssnadź móhłe temu abo druhemu sa wschědne żiwjenje w ratarskim hospodarstwje wužitne bycz. My skožujemy swoje dowěrjenje pschi tym tež na to, so tele wjedrowe prawidła tež w jenej dobrej, wuwołanej a husto wot samych Sserbow trjebanej ratarskej protyzy sapisane namakamy. Te same pak maju so sa wobej połlěcze tak: (Skónčenje přichodnje.)

Ze Serbow.

S Zytowa. Hižom na druhi swjedżeń jutrow běchu mkodzi hólzy a mkode holzy nascheje wožady naschu zyrkwiczku, wožebje swjaty woltař a klětku s rjanymi wěnzami debili. Pschi tutej składnoszczi běchu widżili, so staj woltarjowaj swěczníkaj dodżerżałoj, a teho dla so bjes sobu sryczachu, kak bychu sami tajkej potrjebje wotpomhali. Staraj swěczníkaj běschtaj wot njeboh ryczerkublerja a patrona, knjesa Gustawa Moritza s Warnsdorfa w lěcze 1683 darjenaj. Runjež tež je nascha wožada jara maka, dha so mkody lud tola njedasche molicz a wottraschicz, a hdyž tež wjele woprowacz dyrbjachu, dha tola s wulkej wjeselkoszczu swoje prjódkwasacze wuwjedżechu. Na druhim swjedżenju swjatkow namkachmy dwaj wubjernje wudżełanaj nowoslěbornaj swěczníkaj s nowymi swěczkami, wysche teho tsi rjane wonjeschka na woltarju stejo, schtož zyku wožadu wulzy swjeseli. K temu běchu tež nasche byrgle s nowa hłosowane a porjedżene.

Na wobleczu k. duchowneho bě widżicz, kak tež jemu tuto nowe wopokasmo luboszcze k Božemu domej wulke wjesele czinjesche, schtož tež na swojim předowanju wupraji. Wón nam roskładowasche, so dyrbi kóžda wožada swěczník bycz, we kotrejž ma so Jesuš, to swětko żiwjenja swěczicz. So by to była a wostała, teho dla dyrbi swěru wo swjatkowny dar Boži, wo swětko swjateho ducha prošycz a sdychowacz. Wonjeschka pak, napominasche wón nas dale, dyrbja nas dopomnicz na te słowa swjateho Pawoła: Efes. 5, 2. — 2. Korinth. 2, 15. Naposlednje proschesche wón s hnutej wutrobu, so by nascha mkodosez a zyła wožada we luboszczi k Božemu słowu a domej wostała k czasnemu a wěcznemu sbožu, so by so dżeń swjatkow we kóždym domje dopjelnicz móhł, a t. d. „K temu daj nam Bóh", s tutym pschecżom skoni wón swoje předowanje, „ducha żiweje wěry kaž Abrahamej, ducha ponižnoszcze a posłuschnoszcze kaž Samuelej a Tobiasej, ducha pózziwoszcze kaž Josefej, ducha modlitwy kaž Mójsasej, ducha mudroszcze kaž Salomonej, ducha rady, pomozy a troschta kaž Dawitej, ducha prawdoszcze kaž Eliasej, ducha swěrneho swědczenja kaž knjesowym japoschtołam, ducha měra a wjesela kaž swjatemu Schczěpanej, t. j. ducha teho Wotza a teho Ssyna at.d.

Psches twojoh' ducha wuhotuj
Wschěch wóczi k swojej służbje
A naschej woczi rosswětluj,
So bychmy w twojej wucżbje
Wschu twoju krasnosez widżili,
Wot twojej' hnady swědczili
A byli twoje dżěczi. .—.

S Pschiwczicz. Nasche ryczerkubło je wustawej evangelskich semjanskich knježnow „Evangelisches adeliges Fräuleinstift Joachimstein" pschi Wulkich Radměrizach w pruskich Hornych Łužizach sa 208,000 tolerjow pschedate.

S Budyschina. Pschi wulkim tschlenju, kotrež tudy tón tydżeń mějachu, bu w prěnjej tarczi (schajbje) schótnik Boëtius s kralom a pschekupz Wanak s marschalom, w druhej pak bu měschczanski hudżbny direktor Kunza s kralom a restaurateur Thiermann s marschalom.

S Brěsynki. Njedżelu 2. julija popołdnju sta so tudy to njesboże, so je so 2 lěcze 3 měsazy stara dżowka sahrodnika Jana Pjetschki, s mjenom Helena Ernestina w jenym hatkuw blischoszczi mkyna satepiła. Kak je wona do teho hatka panyła, njeje znate a njemóże jedyn nikomu wožebnu winu dacz, dokelž je znate, so su spomnjenych Pjetschkez dżěczi hewak pschezo pod dobrym wobkedżbowanjom stałe.

Přilopk.

* W rězy Rheinje je lětsa tak nikka woda, so móża tam jenož nětko mjeńsche parokódże jěsdzicz.

* W Forstu (w Tyrolskej) nozowaschtaj w nozy k 16. junija dwaj rjemjeżniskaj towarschej (handwerkskaj) w bróżni jeneho burskeho kubła. Jako ludżo rano do tuteje bróżnje pschińdżechu, wuhladachu, so běsche tón jedyn mkody człowjek sadajeny a wurubjene, tón druhi pak běsche czeknył.

* Czežne myta, kotrež su hacz dotal sa wulke tschélenje němskich tschélerskich towarstwow, kiž budże w Bremenje wotdżerżane, se wschěch stronow do Bremena pósłane, su 22,497 tl. hódne. Tute dary budża bjes tych najlěpschich tschélerjow rosdżělene. S Budyschina tež někotsi do Bremena póńdu.

* Na atlanskim morju je so wóndanjo amerikanska łódź „William Nelson" spaliła. Na njej běsche 480 człowjekow, ale jenož 44 su smjerczi wucżekli, pschetož jenož tutych su mużstwa franzowskeje łódże „Lafayette" hischcze s wody wucżahacz móhli, wschitzy druzy běchu so hižom tepili, prjedy hacz tam spomnjena franzowska łódź pschijědże.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depła. So ßo płonych do borstrofarja pschemĕni, hdyž jón schczĕpisch, to je snate.

Mots Tunka. Haj, to ja tež mĕnju.

H. D. Ale so ßo schponska do ßucheho brĕsoweho kija pschewobroczi, to je tola trochu jara dźiwno.

M. T. Hdże dha pak je ßo tajki dźiw stał?

H. D. W Budyschinje na žitnych wikach, hdźež maja schwindarjo ßwoje wikowanje.

M. T. Hm, bratsiko, to drje je tam nĕkajki pschemjeńk ßwój kusk sehrał a ßrjedź bĕłeho dnja schponsku s brĕsez wujom pschemĕnik.

H. D. To czi schwindarja tež mĕnjachu a chzedźa jemu, hdyž saßo pschińdże, sa jeho khumschtny kuß myto dacz.

M. T. Najskerje drje tola na khribjet?

H. D. To ja njewĕm, ale lohko doscz drje tak budże.

Mots Tunka. W mĕstach je nĕtko pĕknje, pschetož nichtón ßo njetrjeba skußanja bojecz, dokelž je kóždemu pßej pranz natyknjeny.

Hanß Depla. To wschak tu a tam na wßach tež niczo schkodźiko njeby.

M. T. Haj, to masch zyle prawje; pschetož jako běch wóndanjo w korczmje w Nowej W... pola Krjebje, dha bĕsche tam rjeczasnik, tón wscho kußasche, schtož jemu bisko pschińdże.

H. D. Bĕsche dha to korczmarjowy rjeczasnik?

M. T. Nĕ, wón bĕ tam na palenz pschischoł.

H. D. Aj, aj, to dyrbi tola dźiwny rjeczasnik bycz, hdyž palenz pije!

Cyrkwinske powjesće.

Wĕrowani:

Pětrowska cyrkej: Jan Bohuwĕr Schneider, zyhelnik w radźinej zyhelniczi, s Hanžu Stopriz. — Jan Bohuwĕr Libscha, druhi statny wuczeŕ w Budestezach, s Marja Augustu Schönckez.

Michałska cyrkej: Eduard Kretzschmar, khĕžeŕ a pjekaŕ w Budyschinje, s Hanu Marja Zieschangez se Židowa. — Handrij Matijenz, wobydleŕ pod hrodom, s Hanu Khrystianu Wilhelminu Rodigez tam.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Bjedrich Bjernard Pomhajbóh, Louisa Bjernarda Pomhajboha Dörny, pißmikistajerja w Budyschinje, ß.

Michałska cyrkej: Henrietta Hermina, Amalije Madleny Bartuschez pod hrodom, dź — Jan Ernst, Jana Renecza, khĕžkarja w Dobruschi, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 21. junija: Korla, Jana Schmidta, wobydlerja pod hrodom, dwójniski ßyn, 6 m. 8 d. — 22. Bjedrich Wilibald, Korle Augusta Adolfa Freyganga, dźĕkomischtra w Fischerez papjerniku, ß., 3 m. 16 d. — 23., Gerscha rodź. Lĕtarjez, njebo Handrija Schokty, kublerja na Židowje, sawostajena wudowa, 84 l. 1 m. 23 d.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

15 tl. — ußl. a 14 tl. 15 ußl.

pschenża 48—66 tl., rožka 44—46 tl.,

(to je: sa 25 pruskich korzow.)

rĕpikowy wolij (njeczischczeny) 14 tl. — ußl.

(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje nĕhdże 1 1/8 tl. drožschi.)

Němski Phönix,

wohenj ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Barlinſki kommißionſki ſkład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyſchinje** na **mjaßowym torhoſchczu**
porucza k prjódkſtejazemu naležu a lěczu ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužſkeje a hólczazeje draſty

po ſprawnych a tunich płaczißnach.

NB. Skaſanja a façonſke džěła ßo pſchezo horjebjeru a khětſje wobſtaraja a ßo ſa dobre a trajaze **barlinſke džěło** ſtajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.

K prjódkſtejazemu naležnemu a letnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

mužſkeje draſty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, letne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židze, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedžbowacz, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenož wo dobrych tworow džěkaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leža. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaczißnami mózu kózdu konkurrenzu pſchewinycz.

C. W. Bitzka.

Jenož woprawdzity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenož pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny broſtſyrop nima) ſpodziwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dybawoſczi, ſazwanju, bróſtowym czerpjenju, ſchijowej wobczežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 ußl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Pauliſch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

So ßym ßebi ja k mojemu warjeńſkemu ßudobju ſ lateho želeſa a k tajſim pónwjam ſkład falzplatow, rožnjow, prěkuſchow a kachlowych duri ſakožik, dawam ja czeſczenym Sserbam k nawjedzenju a proſchu pſchi potrjebje wo dobrocziwe wobkedžbowanje.

Friedrich Kutſchka, kopornik.

Kamjenjerubarjo-Steinmetzger.

Kamjenjorubarjo móža pſchi dobrej ſdžě trajaze džěło (tež pſches zyku ſymu) w mojich ſkałach w Małym Budyſchinku a w Plußnikezach doſtacz.

Starka.

Czeſczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład czaßnikow wſchitkich druzinow. Wſchitke porjedzenja ßo najwěſczíſcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płaczißny.

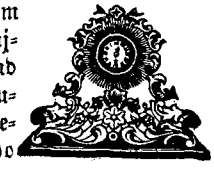

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczże tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Libuſchiz domje.

Dr. Whithowa wodźiczka ſa woczi

wot **Dr. Ehrhardta** w **Altenfeldźi** w **Thüringſkej**, ſ wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczeſczena, wopokaſuje ßo bje wſchitkmi dotalnymi woczi hojazymi ßrědkami pſches ßwoje ſbožomne ſkutkowanje wſchědnje jako najlahodniſcha a najlěpſcha wodźiczka w tajkim naſtupanju, a może ßo jako dopokaſany hojazy a poßylnjazy ßrědk a jako

wěſta pomoz ſa ludźi na woczomaj bědnych

kožbemu poruczecz. Wona hoji wěſcze a rucze a be wſchitkich ſchkódnych ſczěwkow, woßebje pſchi ſahorjenju, ſczerpnjenju, ßuchoczi, ßylſowanju a běženju woczow, kaž tež pſchi ßlaboſczi po bělmje a płaczi bleſchka ſ wukožowanjom jenož 10 nßl., a dźěka ju jenož woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldźe w Thüringſkej.

Skład ſa Budyſchin w hrodowſkej haptyzy.

Lubym a czeſczenym Serbam woſjewjam tudy, ſo ſaßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži cźißło CO3 bydlu. Wſchitke porjedźenja budu kaž dotal ßwěru a derje wobſtaracz, tak tež we pſchedawanju runje jako we wotmenjenju ſegerjow kóždemu po dobrym ßwědomnju ßłužicz. Duž proſchu, ſo by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje tež dale poſkiczało.

A. Schołta,
ſegernik.

Jena khěža zyle nowowutwarjena, ſe 4 kórzami pola a tuki kaž tež ſe ßadowej a ßolotowej ſahrodu je na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz we wud. Serb. Nowinow.

Kaſchczowy magazin

M. Möchela, na hrodowſkej haßy, poruczа wulki wubjerk kaſchczow ſ dubowehо, khójnoweho a jědloweho drjewa.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** pſchi bohatych wrotach w Budyſchinje je dostacz:

Sahrodka kwětkojta	po 1	nßl.
Druha ſahrodka kwětkojta	= 1	=
Cźorny kóß a drósna I	= 1	=
Cźorny kóß a drósna II	= 1	=
Guſtav Adolf	= 7½	=

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkasacz.

Khójnowe deſki a łaty wſchěch drnźinow, kaž tež ſchwarne ßuche twarſke drjewa ßu pola mje na pſchedań.

Buhl w Wulkich Sdźarach.

W Koblizach pola Wulkich Sdźarow je jena khěžniſka žiwnoſcz, kotraž ßo derje k kublanju mkodeho ſkotu a huß hodźi, ſ rjanej ſhrodu ſe ßwobodneje ruki pola podpißaneho na pſchedań.

Buhl we
Wulkich Sdźarach

Jedyn nježenjeny hetman ſ dobrymi wopißmami ßo pyta. Wot koho? je ſhonicz we wudawarni Serb. Now.

Aukcia.

Na knježim dworje w Pſchiwczizach maja ßo ßrjedu 12. julija, dopołnja wot 10 hodźinow

2 kuczowej konjej, 1 ponу, pěkny, ſ woſom a czehńſkim gratom, jena 4měſtna, w Cpjerach wißaza kucza, jedyn lohki 2měſtny wós ſ pokſakrywom, jedyn por kuczoweho a dźěłanſkeho khomotoweho gratu ſ něktrymi menblemi a ſ dźělbu domjazeje nadoby

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Bayer, auct.

Jena rjana mkoda holza ½ hodźiny wot N. je na ženitwu. Wona tež jara rjana khodźi a ma ßukuju ſ wulkej wobruczu a dóſtanje tež něhdy pěknu žiwnoſcz. Schtóż ma lóſcht ßo ženicz, njech to wobkedźbuje!

Großowe

broſtkaramelle

najlěpſchi ßrědk k wotſtronjenju kaſchela a k połóženju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſcz pſchi ſaſymnjenju w ſymnym cźaßu.

Sa Budyſchin a wokolnoſcz w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kóždy cźaß na pſchedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cźaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wſchědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcz, płodźi wjele mloka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakzik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Flora,

koloßalna hobrſka knjeżna ſ Kölna nad Rheinom, 21 lět ſtara a něhdże 400 puntow cżeżka.

Hacż runje je wona jara tolſta, dha je tola jara pěknje ſroſcżena. Wona je jenoż hiſchcże hacż njedżelu w Budyſchinje na tſělniſchczu (na ſchießablejſche) widżecż. Dokelż je ßo wona najwyſchim a wyßokim knjeżim ſpodobała a w najwoßebniſchich lěkarjach a profeßarjach ſpodźiwanje wubudźiła, dha nadźija ßo też, ſo ßo jej też tudy bohaty wopyt doſtanje a proßy wo tón ßamy najpodwolniſcho.

Mißionſki ßwjedżeń w Njeßwacżidle.

Na ßwjateho Jakuba (25. julija) budże ßo, dali Bóh, tudy mißionſki ßwjedżeń ſe ßerbſkej a němſkej Bożej ßłużbu wotdżerżecż, a budże knjes farař Sommer ſ Huczinу ßerbſke, knjes farař Marczka ſ Wóſporka pak němſke prědowanje dżerżecż. Sserbſka Boża ßłużba ßo w 2 hodżinomaj, němſka pak w 4 hodżinach ſapoczńje.

Wſchitkich kk. ſaſtojnſkich bratrow, kk. wucżerjow a wſchěch pſchecżelow mißionſtwa k dobroczińwemu dżělbranju ſ tutym pſcheproſchuje

W Njeßwacżidle, 5. julija 1865.

Hermann Julius Rychtař, farař.

Wucżeńſki wuſtaw ſ penſionatom.

Tſi ßotry, we jenym ſ najwjetſchich inſtitutow w Draždżanach jako wotcżahowarki wuwucżene a kotrež ßu jako tajke dlěſchi cżaß ſ najlěpſchim wużitkom ſkutkowake, w **Budyſchinje** inſtitut ſ penſionatom ſa holcżki k daliſchemu roswucżenju w ryczach, wědomnoſcżach a hudźbje ſakoża.

Knjeni fararka **Hattaßowa**, knjes měſchczańſki radźicżel **Heßler** a knjes past. prim. Dr. **Rülling** w Budyſchinje budża dobroczińwje dalſche wukaſowanje dawacż. Samokwjenja njech ßo adreßiruja: Fräulein **Beniſch** Dresden pr. adr. Herrn Advokat **Beniſch**.

Na jene ryczerkubko w ſakſkich Hornych Łužizach ßo hnydom abo najpoſdźiſcho k 1. auguſta jedyn prěni a jedyn druhi konjazy pſchi dobrej ſdżě pyta. Hdże? to je ſhonicż we wudawarni Serb. Nowinow.

Wiſchnjowy ßwjedżeń

jutſje njedżelu 9 julija w Rodżach pola Bukez.

Njedżelu 9. julija we Wujezku

kehele kulenje,

pſchi cżimż budu ſ dobrym karanczkom dwójneho piwa (Doppelbier) poßkużecż. Sapoczatk popołnju w 4 hodżinach. K temu najpodwolniſcho pſcheproſcheje

Roſel, piwarz.

Pſcheměnjenje wobhdlenja.

S tutym dawam najpodwolniſcho k nawjedżenju, ſo moje khlamy wjazy na ßerbſkej haßy njejßu, ale ſo ßu nětko na ſchulerſkej haßy cżo. 3. ſ napſchecża knjeſa pſchekupza Wannaka, a proſchu naležnje, mje ſ dotalnym dowěrjenjom też tam poczeſcżicż. Ja mam ſtajnje wulki wubjerk pjelzowych a módnych mężow, każ też wojerſkich mężow na pſchedań.

S poczeſcżowanjom **F. Truley.**

Po poſdźiſchim poſtajenju ßo na aukciji w Pſchiwcżizach meuble a domjaza nadoba pſchedawacż njebudża. **B.**

Něhdże 1 hodżinu wot měſta je w jenej zhle nowonatwarjenej khěži wobhdlenje ſa wobſtarnych ludźi bjes małkych dźěcżi k pſchenajeczu a móże ßo tam jena ſtwa abo też dwě ſtwě ſ pſchiſłuſchazymi komorami a t. d. doſtacż. Hdże? to je ſhonicż we wudawarni Serb. Nowinow.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je ſa 5 nßl. doſtacż: **Feſtführer durch Dresden, zu ſeinen Kunſtſchätzen, ſeinen Umgebungen, ſowie in die Sächſiſche Schweiz.** — Tuta knižka ſa tuni pjenjes jara wjele podawa; pſchetoż niz jeno, ſo wona 89 ſtronow wopißanja wopſchija, je w njej jara wjele wobraſow (bildow) woßebnych draždżanſkich twarjenjow, każ też wſchelakich wuhladow w draždżanſkej wokolnoſcżi a w ſakſkej Schwajzarſkej. Wyſche teho je tej knižzy rjany wobras teho twarjenja pſchiwdaty, w kotrymż budże wulki ſpěwanſki ßwjedżeń wotdżerżany. każ też plan měſta Draždżan, tak ſo móżemy tule knižku wſchitkim, kiž do Draždżan pucżuja, woßebje pak wſchěm wopytowarjom draždżanſkeje ſkótneje wuſtajeńzy a ſpěwanſkeho ßwědżenja ſe wſchěm prawom poruczicż.

Nakładnikaj: Smolerj a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 28. — 15. julija. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Kajke smějemy wjedro? — Ze Serbow: S Koschle. S Klětneho. S Radworja. S Kamjenjeje. Se Ssmochcźiz. S Jatsjobja. S Budyschina. Se Sskoneje Borschcźe. Se Židowa. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Wažnische telegrafiske depesche.

Draždžany, 12. julija. Jeho majestoscž kral Jan je wobsankuył, 12., 13. 14. julija ßo na pucž podacž a lěßy pschi Berggießhübelu, Gottleubje, Königsteinje, pschi Schandawje, Sebnitzu a Ehrenbergu, kaž tež pola Noweho Města wobhladowacž. Wón chze pschi tutej składnosczi spomnjene města tež wopytacž a pschińdže pjecza 14. t. m. na kralojanski tórm pola Jasońzy. W jeho pschewodzeństwje je generallieutnant s Engel, generalmajor s Witzleben, tajny dwórski radźiczel Bär a tajny finanzski radźiczel s Kirchbach.

Loudon, 12. julija. Wolby sa jendźelski ßejm ßu skónczene. Liberalna strona posczele 184, konservativna pak 102 sapoßłanzow do druheje komory.

Brüßel, 12. julija. Tudomne nowiny pißaja, so wèrno njeje, jako by khěžor Napoleon na sałoženju europejskeho kongreßa dźěłał.

London, 12. julija. S Ameriki pißaja, so maja tam nětko najwjetschu staroscž, kak budźa woßwobodźeni murojo tak sastarani, so budźa ßo bjes wobcźežowanja druhich wobydlerjow derje žiwicž móz. — Bawma 44.

Win, 12. julija. Hrabja Belcredi, kiž je ßo ßwojeje hubjeneje strowoscže dla na někotre njedźele do karlsbadskich kupjel podał, mějesche psched ßwojim wotjěsdom audienzu psched khěžorom a rosryczowanje s hrabju Mensdorfom a dotalnym ministrom Schmerlingom.

S Petersburga, 12 julija. Tudy mějachmy dźenßa tajke satraschne wichorjenje, so je w pschistawje rěki Njewy wjele łódźow, se žitom napjelnjenych, schkodu cźeŕpiło, haj někotre buchu rosražene, tak so ßo nurichu.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje; 8. julija 1865.

Dowoz: 6,246 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	5	—	4	15	—	5	5	—	4	25	—
Rožka . .	3	25	—	3	7	5	3	25	—	3	22	5
Jeczmjeń . .	2	20	—	2	15	—	2	20	—	2	17	5
Wowß . .	2	5	—	2	—	—	2	3	—	2	2	5
Hróch . .	5	5	—	5	—	—	5	7	5	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	7	5	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	17	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	5	—	—	27	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dźeczel cźerwjeny, kórz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běrny, kórz 1 tl. hacž 1 tl. 5 nßl.

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecžor 6 h. 52 m.*; wecžor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 12. julija, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 8¾ np. 1 połnowažazy cźerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 5 nßl. 8 np.; winske bankowki 93⅜.

Sakska. K cjesczi mjeninow Jeje majestosczе kraloweje Amalije bu 10. julija wot budyskeje wojerskeje hudźby pěkna reveilla wotdźerżana. — Njewjedro, kotrež mějachmy sańdźenu ßobotu w Sserbach, je w někotrych dźělach Sakskeje tójschto schkody nacziniło. Tak ßu w lubijskej wokolnosczi tu a tam krupy sbite a błysk je njedaloko Makeje Sswónży do Liebez korczmy, kotraż bjes ludom „sczónwa" rěka, dyrił a ju s wjetscha spalił. — W Ehrenbergu (w Czechach) je błysk tsi krócz dyrił a ßu ßo tam tsi chěże wotpalike. Teho runja je ßo w Rynarni chěża-bětnarja Truhela s błyskom wotpalika a w Jasońzy póstska expedicia. — W Auerbachu je błysk kkalza Gerbetha w jeho stwě saraſgk a teho ßamcho ßyna pohłuschił a w Unternaundorfsie ßo stary hród, tsi hródże a jena kólnja s błyskom wotpalichu. — S Ebersbacha pißaja, so ßu tam sańdźenu ßobotu pjecź njewjedrow měli a bě to, kotrež wjeczor we 8. hodźinje běsche, tež tójschto krupow ßobu pschinjeßko. Błysk bě w Waldecku a Fugawje sapalił a wulki wětr wjele schtomow spowalak.

W Flösy pola Schellenberga mějachu 10. julija rano w 3 hodźinach ßylne njewjedro, pschi kotrymż buschtaj żona kowarja Webera, macz 7 dźeczi, każ tež pschedźer Kühn wot błyska saraźenaj. Wyiche teho je błysk někotrych druhich ludźi mjenje a bóle wobschkodźił a Weberez dom sapalił, so je ßo tón do cźista wotpalił.

Krónprynz Albert a krónprynzeßyna Karola staj ßo 11. julija do Schwajzarskeje na pucz podałoj. — Pruska swudowjena kralowa Hilżbjeta je ßo tón ßamy dżeń s Draźdżan do Potsdama wróciła.

Generalleutnant s Hake, kiż konsche lěto sakskohannoverske wójsko w Holsteinje kommandirowasche, chze 1. augusta se błużby stupicz a na jeho město pschińdże general se Stieglitz. — Lětuscha draźdżanska ptacza łuka sapocznje ßo njedźelu 30. julija a budże hacz do njedźele 6. augusta tracz.

Twarjenje sa wulki němski spěwarski ßwjedżeń w Draźdżanach, kiż ßo njedźelu sa tydżeń sapocznje, je hižom hotowe a je ßo tak twjerdże radźiło, so jemu wulki wětr, kotryż wóndanjo w Draźdżanach mějachu, niczo seschkodźił njeje. Korczmarstwo w tutym twarjenju smėje snaty draźdżanski restaurateur Renner a budże 150 błużbnikow pożłużecz. Renner je ßebi hacz dotal skasał: 1100 puntow hamburgskeho żuschcneho mjaßa, 560 puntow cervelatnoje kolbaßy, 1800 schinkow, 1500 puntow jikry (kaviara), 3500 khanow butry, 60,000 jejow, 10 ßudow jerjow, 12 wulkich schwajzarskich twarożkow, sa kóżdy dżeń 12,000 zaltow, 2000 puntow khlěba, 25 sadnich wolazych běrtlow a 100 czelazych běrtlow a wysche njeliczineje mnohosczе schklow, kótkow, talerjow, nożow a widliczkow tež hischcze 80,000 piwnych schkleńzow. Sa warjenje je Renner tsjoch kucharjow a 12 kucharkow a do kuchnje wysche teho 40 myjerniczkow pschistajił.

Prußy. Wóndanjo bě wubjerk barlinsko-shorjelskeje żelesnizy w Shorjelzu shromadżeny a je wobsanknył, spomnjenu żelesnizu se wschej spěschnosczu twaricz a ßo prózowacz, so by ßo s najmjeńscha tón kruch wot Barlina do Khoczebusa hischcze lětßa wotewricz móhł. — W Słym Komorowje je 1. julija kotoł w parnym rěsaku czěßliskeho mischtra Gerechta rosleczał a deskirěsarja Kürschnera sarasył. — Kral je w Karlsbadze a s jeho strowosczu derje steji. Wokoło 20. julija chze ßo wón do Gasteina podacz. — Minister Bismark pojědże kónz měßaza do Franzowskeje a to do tamnischich biaritzskich kupjel.

Rakußy. Nowe ministerstwo hischcze pschezo postajene njeje, tola sda ßo tak wjele wěste bycz, so budżetaj s najmjeńscha Mensdorf a Belcredi ministraj, schtó pak wjazy, to njeje snate. Wuczinjene je, so dyrbi dotalne ministerstwo hischcze tak dołho w skużbje wostacz, hacz ßejm njebudże krajny budżet wujednacz a sda ßo, so budże tuto dżeło hacz do kónza tuteho měßaza dokonjane. — Wotewrjenje khrowatskeho ßejma, kotrež běsche na 17. julija postajene, je na 28. julija wotstorczene. Najskerje je ßo to teho dla stało, dokelż stare rakuske ministerstwo s nětczischimi krajnymi należnosczemi nochze niczo cźinicz nječz, ale jenoż te najnusnische dźěła wobstaracz. — Khěżor je porucził, so ma ßo wójsko něhdże wo 100,000 muży pomjenschicz. Wón je tež wosjewił, so s tymi pjenjesami sa lubo wosmje, kotrež je druha komora sa wójsko wustajiła, hacz runje je nimale 20 millionow schěßnakow mjenje pschiswoliła, hacz bě ministerstwo żadało. — W Wuherskej je bjes Madżarami wulka radosczе, dokelż ßu połni nadźije, so jich narodnosczе nětko hischcze k wjetschej mozy pschińdże. Sa to pak ßu tam Sskowjenjo khětro njespokojni, pschetoż to je wěsto, so budża jich Madżerjo nětko saßo bóle podczischczowacz.

W nastupanju schleswigholsteinskeje należnosczе njeje hischcze żana pschejenosczе bjes rakuskim a pruskim knjeżerstwom a teho dla tež pruski general Manteuffel, kiż je sa wyschcho roskasowarja w Schleswig-Holsteinje pomjenowany, hischcze do Wina pschijěł njeje. Wone je tež njewěste, hacz pruski kral a rakuski khěżor w Gasteinje w hromadu pschińdżetaj. — Rakuske knjeżerstwo je pjecża pola pruskeho tón namjet stajiło, so by ßo dźělba pruskeho wójska se Schleswig-Holsteina domoj puschczіła, dokelż je to schleswigholsteinskim ludżom k wulkej wobeżeżnosczi, so dyrbja tejto wójska bjes potrjeby żiwicz. Ale pruske knjeżerstwo wo pomjenschenju ßwojeho wójska w Schleswig-Holsteinje niczo wjedżecz nochze.

Franzowska. Khěżor Napoleon chze, każ ßo sda, nětko na wsche waschnje s amerikanskej uniju w dobrym pschecżelstwje wostacz, pschetoż wón je amerikanskemu późłanzej w Parisu psches ßwojeho ministra prajicz dał, so franzowske knjeżerstwo wschitke separatistiske łódże, kiż ßu do franzowskich pschistawow (Hafen) wuczekke, amerikanskej

uniji wuda. (Napoleon s uniju najskerje teho dla tak rjenje cžini, dokelž chze ju rad wot teho wotdžeržecž, so by ßo wona do mexikanskich naležnosczow měschała.) — S Mexikanskeje je powjescž pschischła, so ßu tam Franzowsojo a Mexikanszy prjedawscheho mexikanskeho pschedßydu Juareza tak sbili, so je wón wostajschi wscheho cžěkacž dyrbjał a njeje snate, hdže wón nětko tcži. Hewak je wot tam tež powjescž pschischła, so je ßo mexikanski khěžor zyrkwinskich naležnosczow dla s bamžom tak jara swadžił, so bamžowy póßłanz Mexiko najskerje wopuschczi a ßo do Roma wróczi. Tajka swada je tež wina na tym, so ßo mexikanske duchomnstwo pscheczjwo khěžorej jara njelubosnje sadžerži. — Abdelkader, prjedawschi nawjedowař algierskich sběžkarjow, ale pschi tym sajaty a do Franzowskeje dowjedženy, hdžež někotre lěta pschebywasche, je s Damaska, w kotrymž měscže je hižom dlěschi cžaß žiwy, do Parisa pschijěł. Wón ma tójschto ludži pschi ßebi, pschetož wón trjebasche schtyri wosy sa ßebje a sa tych, kiž běchu s nim, jako běsche na lyonskej želesnizy pschijěł. W prěnim wosu ßedžesche wón s dwěmaj knjesomaj, w druhim pjeczo Arabszy, w tseczim (schtož bě omnibus) běchu jeho ßłužobnizy a jeho mjedwjedž (bar) a w schtwórtym, kiž pak bě wschón sapojschany, wjesechu ßo jeho tsi žony. Abdelkader mějesche bórsy audienzu pola khěžora. — Napoleon poczina ßebi, kaž ßo sda, s nowa prózu dawacž, so by ßo europejski kongreß sałožił, na kotrymž bychu ßo wschě wažnische politiske wězy na měrnym puczu wuczinile.

Rußowska. Khěžor Alexander je wulku staru bronjeřnju w Petersburgu k temu postajił, so by ßo sa sjawny a ertny ßud pschihotowała. W Rußowskej budže mjenujzy nětko ßudnistwo na sjawnoscž a ertnoscž sałožene a budža tam tež pschißahanske ßudy (Geschworengericht) ßudžicž. — W pólskich nowinach je wosjewjene, so směje ßo w měßazu novembru rekrutirowanje w Pólskej a to na to waschnje, so budže s 1000 wobydlerjow 5 rekrutow wsatych.

Amerika. Unionski pschedßyda Johnson je khětro skhorił. — W nastupanju proceßa, kiž je dla skónzowanja Lincolna sałoženy, njeje hischcže pschezo žadyn kónz widžecž. Statny ryczník pyta dopokasacž, so je separatistiski pschedßyda Jefferson Davis tež do teje wězy sapleczeny.

Afrika. S Alexandrije pißaja wot 7. julija: Tudy je wczera 131 a dženßa 142 cžłowjekow na kholeru wumrjeło, w Kairo pak 356. Tež w Damiette je kholera wudyriła.

Kajke smějemy wjedro?

(Skónčenje.)

My běchmy tydženja ßlubili, so chzemy „Herschelowe prawidła wo wjedrje" tež lubym Sserbam ßobu dželicž. Wone ßu pak tajkele:

Pscheměni ßo měßaz bjes	w lětnym połlěcže	w symskim połlěcže
	dha budže wjedro w bližschim, nacžatym měßazowym běrtlu tajkele:	
12. a 2. hodžinu po połdnju	wjele deschcža.	ßněh a deschcž.
2. a 4. „ „ „ „	njewobstajne; pscheměnjowate.	rjane a miłe.
4. a 6. „ psched wjeczorom	rjane.	rjane.
6. a 8. „ wjeczor	rjane pschi połnóznym a wjeczornym wětsje; deschcž pschi połodnischim abo krótkowjeczornym wětsje.	deschcž a ßněh pschi połodnischim abo wjeczornischim wětsje.
8. a 10. „ wjeczor	runje tajke.	runje tajke.
10. a 12. „ w nozy	rjane	rjane.
12. a 2. „ po połnozy.	rjane	symne, khiba so je wětr s krótkeho wjeczora.
2. a 4. „ do ranja	symne s deschczom.	ßněh a wulki (torhaty) wětr.
4. a 6. „ na ranje	deschcž.	deschcž.
6. a 8. „ rano	wětr a deschcž.	torhaty wětr.
8. a 10. „ do połdnja	pscheměnjate; njewobstajne.	deschcž pschi dołhowjeczornym wětsje; ßněh pschi ranischim wětsje.
10. a 12. „ do połdnja	wjele deschcža.	syma a symny wětr.

Tele „Herschelowe prawidła wo wjedrje" lubym Sserbam k dobrocžiwemu wobkedžbowanju sawostajiwschi, pschejemy s wutrobu, so bychu ßo jim w jich ratařskich hospodarstwach tež k dobremu wužitkej wopokasałe.

H. F. Wjelow.

Ze Serbow.

S Koschle. Pschi njepschestawazym hrimanju a wulkim sliwku dyri tudy sandźenu sobotu 8. julija popołdnju w 3 hodźinach błysk do domskich tudomneho knježeho dwora a pschewobroczi tute, kaž tež brózńje a hródźe do procha a popjeła. Skót so žadyn spalił njeje, khiba pod torožom wulki poss sa 40 tolcr, kotrehož běchu wotwjasacz sabyli.

S Klětneho. Sandźenu sobotu dyri tudy błysk do knježeje loże w tudomnej zyrkwi, njeje pak žaneje druheje schkody naczinił, hacz so je tschěchu trochu wobschkodźił. — Pschi tym samym njewjedrje prażny błysk tež do jamnjanskeho hrodu, hdźež pak po błyskowodźe do semje dele sajědźe, a hewak tež w Dyrbachu do brózńje bura Błažija, hdźež pak tež sapalił njeje.

Wysche teho je tehdy błysk w tudomnej bliskosczi hischcze tsi rasy do schtomow dyrił.

S Radworja, 8. julija. Dźenża popołdnju pschiczeże jara sylne njewjedro na naschu wokolnoscz a błysk bijesche wjele ras, tak so mózemy prajicz, so tajke njewjedro sa wjele lět měli njesmy.

Tak dyri błysk do jeneho sylneho duba, kiž pschi puczu, do Cžorneho Hodlerja wjedźazym, sieji a wobschkodźi jón khětro jara; tež w polach wón wjazy krócz dyri.

Pola Kamjeneje dyri błysk tež do jencho duba a kruch dale rsrasy jenu brěsu. To samsne sta so pola Lomska s dwěmaj dubomaj.

Pola Wjcsela dyri błysk do jeneho hata a mori tam wjele rybow a w Kupoj bu srjedź wsy jedyn topoł wot njeho rosražený.

Se Ssmochcziz. Tudy dyri błysk 8. julija do domskich žiwnosczerja Schołty a sapali tež; ale dokelz so sahe dosez dohladachu, dha bu woheń tež bórsy salaty. Hewak je tu błysk tež hischcze do jeneho schtoma dyrił.

S Jatsjobja. Pschi straschnym njewjedrje, kotrež tudy sobotu 8. julija mějachmy, dyri błysk do hródże žiwnosczerja Nowaka a sarasy tam dwě krowje. Jenemu hólzej, kotryž wonka pod kólnju sedźesche, bě kruch kalka s błyskom wotraženeho, do woblecza sleczak, tola njeje wón žaneje schkody wsak.

S Radworja. Nalětne płody na tudomnych polach steja po wokschewjazych deschczikach poslenjeho czasa tak krasne, so je radosez, na nje hladacz. Nadźijamy so teho dla, so smějemy, hdyž Bóh nasche hona dale mikosczinje swarnuje, s nalětnych žitow bohate žně a so budże schkoda, kotruž su symske žita wsake, s dźěla sasso narunana. K.

S Budyschina. „Katholski posoł" wukhadza nětko dwójzy sa měsaz a podawa tež nastawki, kiž móza tež sa druhich, hacz katholskich czitarjow, sajimawe bycz.

Se spěwarskeho towarstwa „Jednota" hischcze žanu rosprawu wo jeho swjatojanskim swjedźenju dostali njesmy, a prosymy teho dla lubosnje wo nju.

Redakcia.

S Budyschina. S pschichodnym pjatkom, 21. julijom, sapoczinaja so na wschitkich sakskich (a tež pruskich) sudach a sudniskich hamtach prósniny abo ferije. Te same traja hacz kónz augusta. W tym czasu so wot sudnistwow jeno najnuznische dźěła wobstaraja a expediruja.

Se Sskoueje Borschcze. Ssrjedu 5. julija sta so w tak mjenowanej radźinej skale pola Budyschina to njesboże, so kruch skały wot napjelnjeneho polvera prjedy roslecza, hacz sebi mysslachu, a kamjenjekamarje Jurja Nowaka s naschej wsy sarasy. Nowak je 43 lět stary a sawostaji wudowu s tsjomi dźěcźimi.

Se Židowa. Jene popołdnje tuteho tydźenja bu w tudomnym hosczeńzu k „schwonej" khětro wulki kraholz popanjeny. Wón bě mjenujzy sa jenym holbjom do khěže nuts sleczak a jeho tež dosahnył, ale jako bě so na měsczo do jeho rostorhanja dał, dha bu wo: k. optikusa Schołty pschesskapnjeny a sajaty. Wón nětko w towarstwje jeneho druheho rubjeżneho ptaka swoju njekedźbliwosez wobžaruje.

Přilopk.

* W Birnbaumje je wěsty oeconom Riemer, kotryž běsche hižom někotry krócz na ducha khory pobył, ale tola sasso wotkhorił. Wón bu 4. julija, jako bě jeho žona a 12lětna dźowka něhdźe wuschła, wot błudneje khorosczo nadpanjeny a sarasy swoje schtyri młódsche dźěczi s jenej czežkej sekeru na žakosne waschnje. Wón sam posseny so potom sa skhód a prażny so s tej samej sekeru sylnje do hłowy. Jako so jeho žona wrócźi, wuhlada wona k swojemu njemałemu postróżenju swojeho muża morweho wissajo a te schtyri dźěczi sarażene w swojej krwi leżo.

* Jedyn franzowski wuczeny, s mjenom Bjernard de Jussiau wsa w lěcze 1737 s cedroweho lěsa na Libanonje jedyn mały cedrowy sadźeńk sobu a pschinjesse jón, jako bě jón do swojeho, s pjerschczu napjelnjeneho kłobuka sadźił, po wulkich wobczežnosczach do Parisa, hdźež jón do rostlinskeje sahrody sadźi. Tón sadźeńk so tam pschimny a je nětk wysoka cedra, kotraž ma psches pjecz kohczi we wobsahu.

* Jako wóndanjo draždźanszy wosebni knjeza w hródże prynza Jurja temu dla narodźenja jeho prynza Bjedricha Augusta sboże pschejachu, pschinjesse hrabinka s Holzendorf teho makeho prynza a jeho shromadźenym prjódkstaji.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Njerodźiſch ty ßuſcheńkow?

Mots Tunka. O, cźeho dla niz, ale pola naß ßu lětßa trochu żadne.

H. D. Haj, haj, pola naß, ale druhdże niz; pſchetoż tam w jenej wßy bjes Njeßwacźidłom a Rakezami je na puczu ſběraja.

M. T. Ty tola njejßy! Schtó dha je tam żane namakał?

H. D. Jena żona; pſchetoż ta je wóndanjo po kolenach na puczu kaſyła a ßebi zyły ſchórzuch połny ßuſcheńkow naſběraka.

M. T. Njeje dha hewak nichtó dale żane namakał?

H. D. Nĕ!

M. T. Kak dha to tak?

H. D. Dokelž ßu w jenym mĕchu byłe a mĕch je na karje ſtał, wobßedźeŕ kary je pak pódla leżał a ſpał; a ſ mĕcha nĕſchto won ſběracź a do ſchórzucha hrabacź, to ßo tola kóždemu njecha.

M. T. Nó nĕ, kóždy tež tajke ſbożo k namakanju nima; hdźež pak je żona tak ſbożomna, w tajkim domje njemóże nihdy żana nuſa bycź.

H. H. Hm hm, ale, ale!!

Cyrkwinske powjesće.

Wĕrowani:

Pětrowska cyrkej: Bjedrich Wylem Lorenz, mĕſchczan, kubleŕ a kralowſki póſtdźerżeŕ we Wojerezach, ſ Hanu Khryſtianu Pjechez ſ Budyſchina.

Michałska cyrkej: Michał Żur, krawz ſ Budyſchina, ſ Marju Madlenu Rychtarjez ſ podhroda.

Podjanska cyrkej: Pětr Matijenz, kubleŕ w Nowoßlizach, ſ Marju Madlenu Jenežez ſe Stróżiſchcza.

Kŕćeni:

Pětrowska cyrkej: Korla Auguſt, Michała Kruże, mĕſchczana, kheżerja a polerja w Budyſchinje, ß.

Michałska cyrkej: Marja Thereſia, Jana Korle Bjedricha Fuhrmanna, kedźbowarja na żeleſnizy, dź. — Paulina Marja a Gerſcha Marta, Korle Auguſta Stolle, korcźmarja-najeńka pod hrodom, dwójniſkej dźowzy. — Helena, Hany Rychtarjez ſ Jenkez n. dź.

Podjanska cyrkej: Pětr Pawoł, Jakuba Haderka, wobydlerja na Židowje, ß. — Ernſt Guſtav, Marje Kraliz na Židowje n. ß.

Zemrjeći:

Dźeń 28. junija: Hańża rodź. Mětowſkich, Pětra Kalicha, wobydlerja na Židowje, mandźelſka, 31. l. — 1. julija: Jan Michał Wjeńk, wobydleŕ pod hrodom 59 l. 4 m. — 3., Jan Bohuwĕr Engler, wobydleŕ na Židowje, 70 l. 3 m. — Pětr Pawoł, Jakub Haderka, wobydlerja na Židowje, ß. — Marja Madlena, njebo Michała Wowczeŕka, żiwnoſczerja we Worklezach, dź., wobydlerka w Budyſchinje, 65 l. 10 m. — 5., Hana rodź. Pjechez, njebo Handrija Kubizy, kheżkarja we Wjeleczinje, ſawoſtajena wudowa a wobydlerka na Židowje 76 l. 14 d.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 20 nßl. a 14 tl. 15 nßl.

pſchenża 48—66 tl., rožka 44—45 tl.,

(to je: ſa 25 pruſkich kórzow.)

rĕpikowy wolij (njecziſczeny) 14 tl. 5 nßl.

(Cziſczeny, każ ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje nĕhdże 1 1/8 tl. drózſchi.)

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucza k prjódkstejazemu nalěczu a lěczu ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.
K prjódkstejazemu nalětnemu a lětnemu czaßu porucżam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczjiwje na to kedźbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz. **C. W. Bitzka.**

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim cžinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, bróstowym cžerpjenju, schijowej wobcžežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wôsporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** pschi bohatych wrotach w Budyschinje je dostacz:

Sahrodka kwětkojta	po	1 nßl.
Druha sahrodka kwětkojta	=	1 =
Cžorny kóß a drósna I	=	1 =
Cžorny kóß a drósna II	=	1 =
Gustav Adolf	=	7½ =

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacz.

Barlinſke wohenſawěſczaze towarſtwo.

Sałożene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj tolerjow.

Tuto hižom 52 lět wobſtejace towarſtwo bjerje ſawěſczenja pſche wohnjowu ſchkodu horje po niſkich, ale wjerdych prämijach, hdyž ſawěſczeny ženje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Sawěſczenja wobſtarataj a wſchě wukoževanja dawataj

J. E Smoler, wudawar Serb. Now.
G. Fasska w Ebersbachu,
agentaj barlinſkeho wohenſawěſczazeho towarſtwa.

W Budyſchinje.

Wuczeński wuſtaw ſ penſionatom.

Tſi ßotry, we jenym ſ najwutſchich inſtitutow w Drażdżanach jako wotczahowarki wuwuczene a kotrež ßu jako tajke dlěſchi czaß ſ najlěpſchim wužitkom ſkutkowake, w **Budyſchinje** inſtitut ſ penſionatom ſa holczki k daliſchemu roswuczenju w ryczach, wědomnoſczach a hudźbje ſakoża.

Knjeni farařka **Hattaßowa,** knjes měſchczanſki radźiczel **Heßler** a knjes paſt. prim. Dr. **Rüling** w Budyſchinje budża dobroczinwje dalſche wukaſowanje dawacz. Samotwjenja njech ßo adreßiruja: Fräulein **Beniſch** Dresden pr. adr. Herrn Advokat **Beniſch.**

Pſcheměnjenje wobhdlenja.

Ja dowolam ßebi, najpodwolniſcho woſjewicz, ſo ja wjazy pola pößelnicze Fingerki njejßym, ale nětko na torhoſchczu bydlu pola knjeſa Holſchki pódla haptyki, knjeſej Zindlerej a piwarni ſ napſchecza, a proſchu ſ tuthym mje w naſtupanju konkiſtajenja, krejpuſchczenja a ſubtorhanje w tuthym domje dobroczinwje wopytacz

W Rakezach. **Ernſt Kaltofen,** brodutruhař.

W Boſchezach je jena žiwnoſcz ſe 7 abo też 11 korzami pola a kuki ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche czo. 24 tam ſhonicz

---

Kedźbu!

Jutſje njedźelu kulenje wo kołbaßy w Kubſchizach

Sprawna holza, wot kſcheſczijanſkich ſtarſchich wotczehnjena a ßerbſkeje ryczje mózna, ßo k 1. januarej 1866 jako ſtwinſka dźowka pſchi dobrej ſoże do jeneho domu, hdyž budże k wſchemu dobremu dźerżana, w Ketlizach czo. 12 pola Lubiju pyta.

Wſcho dalſche je ſhonicz we wud. Serb. Now.

Leopoldſki meliorirowany bely broſtſyrop,

kißałoſcze prózny, ſ kczenjow najbóle hojazych alpſkich ſelow a ſ kanariſkeho zokora hotowany, pſche wobczeżnoſcze na bróſcze, ſchtii a płuzach woßebje derje ſkutkowazy ßrědk, maja w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenoż jeniczky woprawdźity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.
Gottlieb Geißlers Wwe w Hirſchfeldże.
Herrmann Einert w Bjernaczizach.

Dwě młynſkej kole, jene połwoßma kohcza wyßoke a ¾ kohcza ſchěroke, ſe ſkamanymi kopatkami, druhe pak 6 kohczi 15 zolow wyßoke a 1 kohcz 7 zolow ſchěroke, ſ runymi kopatami, ſtej tunjo w kobanſkim młynje pola Wutokcziz na pſchedan.

Czeſczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſtkad czaßnikow wſchitkich druzinow. Wſchitke porjedźenja ßo najwěſczišcho

a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje pkaczišny.

Też pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczje tak derje mózny, kaz němſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Libuſchiz domje.

Lubym a czeſczenym Sserbam woſjewjam tudy, ſo ſaßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži czišło 103 bydlu. Wſchitke porjedźenja budu kaz dotal ßwěru a derje wobſtaracz, tak też we pſchedawanju runje jako we wotměnjenju ſegerjow kóždemu po dobrym ßwědomnju ßłużicz. Duż proſchu, ſo by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje też dale poſkiczało.

A. Scholta,
ſegernik.

Wiſchnjowy ßwjedźeń

jutſje njedźelu 17. julija w Běłej Horje.

Sſhmjeńtny ripßel na ſchczerniſchcza

je na pſchedań pola H. Dittricha w Porſchizach.

K horjebranju sawěsczenjow psche wóhnjowy a žiwjenjowy strach sa

k. k. priv. prěnje rakuske sawěsczeńske towarstwo we Winje

poruczataj ßo **Berger & Handrik** w Budyschinje.

Schlesynske woheń sawěsczaze towaŕstwo we Wrótßlawju

s rukowazym kapitalom wot 3 millionow toleŕ prusk. kouranta

je mi agenturu sa města a wßy ßudniskich hamtow w Budyschinje, Wósporku, Lubiju, Kamjenzu a Rakezach pschepodało a poruczam ßo k wobstaranju sawěsczenjow psche wóhnjowu schkodu sa twjerde, po móžnosczi tunjo postajene prämije.

Tuto towarstwo saruna schkodowanja, kiž psches woheń abo s błyskom, psches wurumowanje a haschenje nastanu a poskicza pschi wjazolětnym sawěsczenju wažne dobytki.

Prospekty a sawěsczenske formulary móža ßo kóždy czaß darmo pola mje dostacz a ßym ja pschi sawěsczenju rad hotowy, kóžde požadane wukasanje wudźělicz.

W Maleschezach pola Budyschina, 1865.

Jan Wehla.

Illustrirter Familienkalender,

kotryž je na lěto 1866 hotowy a w bližschim czaßu w knihaŕni Smolerja a Pjecha w Budyschinje sa 5 nßl. k dostaczu, je saßo s rjanymi wobrasami wupyscheny a lubi pěkne dobytki.

Saßopschedawarjo, kotsiž ßo na knihaŕnju Smolerja a Pjecha w tajkim nastupanju wobrocza a hacž do pschichodneje ßoboty 22. julija s dobom wjaz protykow skasaja, dostanu hódny rabat.

Swubjerane Ambalema-zygarry

25 sa 65 np. porucza **Ernst Küntzel.**

Kamjenjorubarjo-Steinmetzger.

Kamjenjorubarjo móža pschi dobrej sdźě trajaze dźěło (tež psches zyłu symu) w mojich skałach w Małym Budyschinku a w Płußnikezach dostacz.

Starka.

Katholski Poßoł czo 8 wuschoł.

Etablißement.

Czesczenym Sserbam a Sserbowkam Budyschina a wokolnoscze s tutym najpodwolnischo wosjewjuju, so ßym ßo dźenßa jako

mužazy a žonjazy schewz

tudy saßydlił, s tym ßlubjenjom, so budu ßo stajnje prózowacz, psches dobre dźěło a spěschne a sprawne poßłuženje dowěrjenju, mi spožczenemu, kóždy czaß doscz czinicz. S poczesczowanjom

W Budyschinje, 11. julija 1865.

August Hohlfeld,
na bohatej haßy czo. 72 w 2. poskhodze k lěwizy.

Großowe

brostkaramelle

najlěpschi ßrědk k wotstronjenju kaschela a k polóženju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscz pschi sasymnjenju w symnym czaßu.

Sa Budyschin a wokołnoscz w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kóždy czaß na pschedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

W knihaŕni **Smolerja a Pjecha** je sa 5 nßl. dostacz: **Festführer durch Dresden, zu seinen Kunstschätzen, seinen Umgebungen, sowie in die Sächsische Schweiz.** — Tuta knižka sa tuni pjenjes jara wjele podawa; pschetož niz jeno, so wona 89 stronow wopißanja wopschija, je w njej jara wjele wobrasow (bildow) woßebnych draždźanskich twarjenjow, kaž tež wschelakich wuhladow w draždźanskej wokolnosczi a w sakskej Schwajzaŕskej. Wysche teho je tej knižzy rjany wobras teho twarjenja pschiwdaty, w kotrymž budźe wulki spěwanski ßwjedźeń wotdźeržany, kaž tež plan města Draždźan, tak so móžemy tule knižku wschitkim, kiž do Draždźan puczuja, woßebje pak wschěm wopytowarjom draždźanskeho jara wopytaneho spěwanskeho ßwědźenja se wschěm prawom poruczicz.

W knihaŕni **Smolerja a Pjecha** je dostacz: **Bürgerliches Gesetzbuch für das Königreich Sachsen nebst Ein- und Ausführungsverordnung und einem Sach- und Wortregister.** 1 tl. 1 nßl.

Tuta kniha (nowy civilny sakonik) je w ßwojim wopschijeczu sa kóždeho sakskeho krajana tak wažna a wužitna, so dyrbjał ju po prawym kóždy hospodaŕ měcz, pschetož wona pokasuje jemu we wschěch naležnosczach, schto ma czinicz abo czeho ma ßo wostajicz, so by wschitko po krajnych sakońskich postajenjach wutrjechicz móhł.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 29. — 22. julija. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Ketliz.. S Wujerje. S Bórka. S Budyschina. S Rakez. Z Kulowa. S Lutobcza. S Budyschina. S Budyschina. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche ważnische powjescze.

Florenz, 18. julija. S Ankony pißaja, so ßu tam někotsi ludzo na kholeru skhorjeli, ale khoroscz ßo dale njewupschesczera.

London, 19. julija. S Newyorka pißaja wot 10. julija: Minister wójny Stanton je pschikasał, so ma ßo nimale zyłe wójsko rospuschczicz. Wschitzy sajeczi separatistojo ßu domoj puschczeni, s wuwsaczom wyschich offizierow wot obersta horje. — Pschedßyda Johnson ßo se ßwojej strowosczu polěpschuje a je hižom saßo pschi jenym wuradzowanju ministrow pschitomny był. — Bawma 50.

Win, 19. julija. Sahrjebski wyschi župan, Iwan Kukuljewicz, kotryž je dla prjódkstejazeho khrowatskeho ßejma sa naměstnika bana Schokczewicza pomjenowany, je do ruki khěžora pschißahu wotpołožił. — Wuherski krajny naměstnik, hrabja Palffy, je se ßłužby puschczeny.

Wrótßław, 20. julija. Tudomne dziwadło (theater) je ßo do czista wotpaliło.

Madrid, 20. julija. Kralowa je psches ßwoje ministerstwo italske kralestwo pschipósnała.

Köln, 20. juliia. Czi ßami, kiž ßu ßo k hosczinje sapóßłanzow druheje komory podpißali, chzedza ßo tola shromadzicz, hacž runje je hosczina wot polizije sakasana. Jeli ßo woni hischcze shromadza, budza najskerje s mozu rosehnaczi.

Barlin, 20. julija. Kralowske nowiny wułožuja, so ßo schlesynske twjerdzisny teho dla s nowymi kanonami njewuhotuja, dokelž stej Pruska a Rakuska w tu khwilu mjenje psches jene, ale so je to hižom psched dlěschim czaßom wobsanknjene było.

Budyschin, 21. julija. Ssuchi wětr a straschna horzota. Thermometer pokasuje na ßłónzu 52 a w khłódku 31 gradow.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje; 15. julija 1865.

Dowoz: 5,572 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	2	5	4	25	—	5	5	—	4	25	—
Rožka . .	3	22	5	3	10	—	3	25	—	3	22	5
Jeczmjeń . .	2	20	—	2	10	—	2	20	—	2	17	5
Wowß . .	2	5	—	2	—	—	2	5	5	2	2	5
Hróch . .	4	22	5	—	—	—	4	25	—	4	20	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	7	5	—	—	—
Raps . .	9	20	—	—	—	—	9	20	—	—	—	—
Jahły . .	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	17	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	—	—	—	27	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Dzeczel czerwjeny, kórz 46 tl., maska 21—23 nßl., — běły, maska 17 nßl. — Běrny, kórz 1 tl. hacž 1 tl. 5 nßl.

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 20. julija, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 8¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 5 nßl. 8 np.; winske bankowki 93⅜.

Sakska. Jeho majestosćz krala Jana ßu w tych stronach wschudże jara cześćżomnje witali, hdżeż je wón sańdżeny tydżeń w schandawskich wokolnosćzach puczował. S Jasónzy pißaja w tajkim nastupanju 14. julija: „Dżenßa ½11 hodżinow pschijędże Jeho majestosćz kral Jan w pschewodżenstwje generalleutnanta s Engel, generaladjutanta s Witzleben, tajneho dwórskeho radźićzela Bära a tajneho sinonzskeho radźićzela s Kirchbacha na Baltensku horu k tamnischemu kralojanskemu tórmej a bě wón prjedy kralowske lěß, lěß „Hochwald" a tamnische tórfowe podkopki wobhladował. Psched tórmom běchu ßo gmejnszy prjódkstejerjo, towarstwo cześnje wußkużenych wojakow a jasonszy tśělzojo postajili a sa nimi bě wjele luda shromadżeneho. Knjes baron s Oppen-Huldenberg witasche krala jako ßwojeho hosćza a knjeni baronka wjedżesche Jeho, jako bě ßo Jemu hrimotaza ßkawa wunjeßka, na tórm, hdżeż bě w pyschnje wudebjenej stwě ßnědanje pschihotowane. Po ßnědanju poda ßo kral na wjerśchk tórma a ßebi s njeho dlěschi cząß wokolny kraj wobhladowasche. Potom poda ßo saßo dele, jara spokojeny se wschěm, schtož bě widźił, a khwatasche do Nowcho Města pola Stołpnja, dokelž tam s wobjedom na njeho cząkachu.

W Chemnitzu je wóndanjo scżěna jeneho hakle dwě lěcże stareho domu panyka a jene dżěczo sarasyła. Pódla tuteje scżěny běchu mjennjszy wulku dżěru wuryli a njeběchu scżěnu, hacż runje ßo teho dla pukacż pocżinasche, na żane waschnje podeprjeli. — W nastupanju wulkeho němskeho spěwarskeho ßwjedżenja w Draždżanach pißaja, so ßo tutón dżenßa ßobotu 22. julija sapocżina. Jutsje (njedżelu) rano budże rano w 5 hodżinach reweilla, rano w 7 hodżinach pruhowanje spěwanja w spěwarni (Sängerhalle), popołdnju w 3 hodżinach poßwjeczenje shromadneje khorhowje němskich spěwarjow a w 5 hodżinach spěwanje. Wjeczor budża jenoż spěwarjo w spěwarni shromadżeni. Póndżelu 24. julija rano w 7 hodżinach prnha spěwanja, pschipołdnju w 1 hodżinje postajenje k ßwjedżeńskemu cząhej psches město, we 2 hodżinomaj cżehnjenje psches město na spěwnischczo, w 7 hodżinach popołdnju spěwanski konzert. Wutoru budże wschitko najbóle sa spěwarjow. Poßkucharjo maja w spěwarni pschi spěwanskich koncertach 3, 2 a 1 tl. sa numerirowane město płaczicż a 15 ngl., hdyż steja.

S Lipska pißaja, so je tam 14. julija minister Beust pobył a s bajerskim ministrom von-der-Pfordten jednał. Najskerje je ßo to w tym wotpohladanje stało, so bychu ßo mjeńsche němske kraje twjerdscho sjednoczili a ßo też twjerdscho k Rakuskej pschisankli. (W mjeńschich němskich krajach je mjennjszy to měnjenje rosschěrjene, so chże je Prusa pożrjecż, a duż żadyn dżiw njeje, so ßo k Rakuskej pschisankuja, woßebje dokelž ta nětko runje we wulkim pschecżelstwje s Pruskej njeje. Lohko doscż budże pak wot mjeńschich němskich wjerchow saßo namjet na němski „bundestag" stajeny, so by wón schleswig-holsteinsku należnosćz rosrěßył, dokelž ßo Pruska a Rakuska jeje dla sjednacż njemóżetej. Ale schto pomha, ßměmy pschistajicż, wscho rosrißanje bundestaga, hdyż Pruska na njón njepoßkucha!)

Jeho majestosćz kral Jan je ßo 14. julija saßo do Pillnitz wrócził. — Sa cząß wulkeho draždżanskeho spěwanskeho ßwjedżenja budża wschědnje rano extracjahi do Draždżan a wjecżor s Draždżan jędżicż a to kóżdy dżeń tśi hacż schtyri. — Dokelž ßu woßypizy (Masern) jara bjes schulskej młodosczu w Budyschinje rosschěrjene, dha ßu ßo schulske prósniny (ferije) tydżeń prjedy sapocżałe. — W Radeburgu ßu ßo w nozy wot 13. k 14. julija tśi domske na großenhainskej haßy wotpalike a jedyn dom dyrbjesche ßo wottorhacż, so bychu płomjenja dale wokoło ßo hrabacż njemóhli. — Sa poßkużenje na wulkim němskim tśělenju w Bremenje je ßebi tamnischi wubjerk 271 sakskich ßłużbakow (Dienstmänner) wuproßył a ßu tam czi też 14. julija wujěli. (Bjes nimi ßu też tśjo s Budyschina). Sa pschewjesenje wschitkich hacż do Bremena bu 1565 toler sapłaczenych. (W Bremenje je něhdże 6000 tśělzow se wschěch němskich krajow k tśělenju shromadżenych a ßu tam też Němzy s Ameriki pschijěli. S Budyschina je ßo jich tam 8 podało.)

W nozy 14. julija wudyri w brózni kublerja K. A. Zachmanna w Berthelsdorfje pola Herrnhuta woheń a wotpali ßo tuta, każ też domske, hródż a kólnja. Pschi tym ßu ßo schtyri jałojzy, tśi ßwinje a něschto pjerinty spalike. — W Draždżanach ßu tamón tydżeń też někotre wóhnje měli, ale wone buchu bórsy poduschene. — Wot budyskeho wokrjesneho ßudnistwa bu 7. julija w sjawnym jednanju pjekarski mischtr J. G. Matthes s Wernarjez k dżewjećmężaczнemu jastwu wotßudżeny, dokelž bě 71lětneho wumjeńkarja Vettera s Karlsberga 29. oktobra 1864 pschejěł, tak so bě tutón wot tajkeho pschejędżenja wumrjeł.

Prußy. Kral hischcże w Karlsbadże pschebywa, teho runja też minister Bismark a ßo tam woběmaj derje wjedże. — Krónprynz a krónprynzeßyna staj ßo na kupu Föhr podałoj, so byschtaj tam mórske kupjele wuziwałoj. — W měscze Kólnje nad Rheinom chzychu w tychle dnjach wschelazy sapóßkanzy druheje komory a mnosy jich pschecżeljo wulku hosćzinu dżerżecż, ale ministerstwo je kólnskej wyschnosczi porucżiło, so tajku hosćzinu cżerpicż njeßmje. Duż je tu też tamnischi měschczanosta krucze sakasał. Něhdże 1000 muži chzyschе ßo na spomnjenej hosćzinje wobdżělicż a je to nětko we wschelakich němskich a zusnych nowinach wjele dżiwnych ryczi w nastupanju tuteje należnosćze. — Schleswigholsteinske należnosćz pocżina sa shromadne němzowstwo pschezo wohidnischa bycż; pschetoż s kóżdym dnjom dawa ßo jaßnischo spósnacż, so

Pruska Schleswig-Holstein wjazy se swojeje ruki puschczicz nochze, ale s kóždym dnjom je tež sjawnischo widzecz, so Rakuska na žane waschnje k temu njepschiswoli, so by Pruska Schleswig-Holstein dostała. Pruske ministerstwo je sebi hacz dotal wschu prózu dawało, rakuske knjezerstwo se wschej pschecželniwosczu k tajkemu pschiswolenju nawabicz. Ale žana pschecželniwosez njeje niczo pomhała. Duz chze pruske knjezerstwo nětko, kaz so sda, trochu njepschecželniwosczo pokasowacz, snadz wschak to pomha; pschetoz barlinske nowiny powjedaja, so je ministerstwo wójny tójschto kanonow do schlesynskich twjerdzisnow póßłako, jako by hizom wójna s Rakuskej hrosyła, a druhe pruske nowiny powjedaja, so pruske knjezerstwo augustenburgskeho wjerćha skerje lěpje s Holsteina wucžeri, hdy by tež rakuske ministerstwo s tym psches jene njebyło. A druhe pruske nowiny pißaja, so Pruska Schleswig-Holstein wjazy njepuschczi, khiba so ju s mjeczom k temu nusuja. (K temu drje pak tola nichtón wutrobitosczo dosez njesměje a duz ta wez hacz na dalsche pschi starym wostanje). Dziwnje je pschi wschěm tutym schparanju a schkaranju, so Schleswigholsteinsky k Pruskej pschistupicz nochzedza, ale chzedza radscho swojeho samßneho wjerćha měcz.

Rakußy. Schtó budza tudy nowi ministrjo, to hischcze pschczo snate njeje a po kajkich prawidłach budze wone skutkowacz, to tež hischcze wossjewjene njeje, tola sda so, so budze jenotliwym rakuskim krajam a jich sejmam wjazy wažnosczo popschate. Pschetoz hacz dotal dyrbjesche so wschitko jenoz po dobrosdaczu winskeho ministerstwa stacz a schtóz so pschecziwo temu wupraji, temu statny ryczнik proceß na schiju pojßny, tak so je w posłednich lětach wjele redaktorow słowjanskich nowinow dołhe czaßy w jastwje pschětracz dyrbjało. Nětko poczina pak, kaz so sda, druhi wětr s khežorskeho hrodu hwisdacz a je s Wina na wsche sudy poruczнosez pschischła, so dyrbja so akty wschěch nowinarskich proceßow do Wina k pschehladowanju póßłacz.

Dotalny winski minister Schmerling je wulki njepschecžel Słowjanstwa, a so buchu teho dla redaktorjo słowjanskich nowinow pod jeho knjejstwom satraschnje pschesczehani, je snata wez. Ale snate pak je tež to, so su tuczi redaktorjo pschezo pschi swojim měnjenju wutrali, — a Schmerling je nusowany, se służby stupicz.

Franzowska. Někotre nowiny wudawaja, so chze khežor Napoleon snatemu arabskemu wójwodze Abdelkaderej kruch Algierskeje k wobknjeżenju dacz, dokelz sebi pjecza myßli, so snadz na tajke waschnje algierskich Arabow skerje s franzowskim knjejstwom sjedna. — Khežor je założenje jeneho arzybiskopstwa w Algierskej poruczik. — Sorjedz měßaza augusta so něschto franzowskich a jendželskich, se želesom wobbitych wójnskich łódzow w jenym franzowskim pschistawje shromadzi a budza pschi tej stkadnoszi wulke hoszciny hotowane. Shromadzisna tutych łódzow dyrbi snamjo woßebneje pschecželniwosczе bjes Franzowsami a Jendželczanami bycz, tola su tež wschitke druhe knjezerstwa pscheproschene, swoje łódze k tutej shromadzisnje póßłacz.

Schpanska. Hacz runje je sebi kralowa nowe ministerstwo wuswolika, dha je kraj tola hischcze khětro njemérny. Nowe ministerstwo chze italske kraleństwo pschipósnacz.

Rußowska. Rußowske nowiny su s někotreho czaßa poczate na němske semjanstwo a měschczanstwo w pschibaltiskich provinzach jara swarjecz, dokelz tutej na wsche waschnje pytatej, tamnischich Estow, Latyschow a Czuchonzow s gwaltom ponémczecz.

Amerika. S Newyorka pißaja, so buchu s tych, kotsiz su do Licolnoweho skónzowanja saplaczeni, Payne, Harold, Atzerott a Surattowa 6. julija k smjerczi wotßudzeni a nasajtra pojßnjeni; Mudd, Arnold a O'Laughlin su k czaßziwjeńskemu a Spangler k Glětnemu jastwu wotßudzeni.

Afrika. W Alexandriji a Kairo poczina kholera wotebjeracz. Sa to je pak wona w małoasiskim měsczе Smyrnje a w někotrych italskich městnych wudyrika.

Ze Serbow.

S Ketliz. Psches wußudzenje kralowskeho wyscheho appellazionskeho suda w Drazdzanach je tudomny sahrodnik Frenzel wot wobskorzenja spytaneho nusowanja, kaz tež wote wschitkich khóstow sa swobodneho wuprajeny. Lubijski wokrjeżny sud bě jeho prjedy k 6 měßaczнej dzełaczerni wotßudził.

S Wujerje. Njebo mkynski mischtr J. G. Schołta w Olbersdorfje je tudomnej khudzinje 100 tl. a teho runja ketliskej khudzinje 100 tl. wotkasał, s tym postajenjom, so dyrbja s danje wot tutych pjenjes kóždoleinje khudzi po 5. nßl. dostacz, tak daloko hacz dań doßaha.

S Bórka pola Wojerez. W nastupanju wóhnja, kotrez smy w nozy 1. junija tudy měli, bowolamy sebi po požadanju redakcije mjena tych samych, kotsiz so tu tehdy wotpalichu, sobudzélicz. Wotpalili su so pak: bur Michał Hanczko, bur Michał Pěto, bur Matej Sswat, bur Khrystian Mětaschk, bur Hanß Schimanz, połojzaŕ Matej Pěto, połojzaŕ Juro Kruża, połojzaŕ Matej Bartko, khežkaŕ Matej Fabian, sahrodnik Matej Hansch a bróżeń bura Korcha. Woheń je założeny, pschetoz nózny straznik, kotryż běsche so runje se swojeho wobkhoda domoj wrócził, je s wolnom widził, kak je so najprjódzy konopej, na czeßaku pschi samej Hanczkez brożni stejaza, palika a hnydom bróżninu tsěchu doßahnyła. Wón je na měsczе haru hnak, ale woheń s tajkej spěschnosczu wokoło so hrabasche,

so hižom w 10 minutach wscho w płomjenjach stejesche a so sa 15 minutow počzachu tšěchi saßypowacz. Spomnjeni wotpaleni njemóžachu niczo druhe cžinicz, hacz ßami płomjenjam je žiwjenjom wuczeknycz a jim stót wutorhnycz. Tola njeje so poßleńsche wschitkim radžiło, pschetož Michałej Pětej ßu so 5 krumow, 5 młodych howjadow, 3 ßwinje, 5 wowzow a 15 huß, Sswatej 1 krumu, Fabianej 1 ßwinjo, Bartkej 1 krumu a Hanczkej 2 ßwinjeczi spalike a wysche teho je so w kóždym dworje rjeczasnik spalik. Wot ludži dale nichtón wobschkodženy njebě, hacz Hanczko, kotryž je so jara wopalił.

S Budyschina. Sańdženy tydzen je naß znaty pólski prawisnik a wuczeny wudaczel ważneje knihi: „Historya prawodawstw słowiańskich“, k. Alexander Więcesław Maciejowski s Warschawy wopytał a tón tydzeń pschijědžechu do ßerbskeho kraja Polazy: ßławny publicist, historikar, baßnjer a novellist k. Josef Ignazij Kraschewski s Warschawy, novellist k. Zachariasiewicz se Lwowa a pißaczel k. Wierzchlejski s Posnanja.

W tutych dnjach je tež znaty barlinski móler k. Burger ßem pschijěł, so by wobrasy se ßerbskeho luda pschihotowił. Wón je so teho dla s tudomnym wuwołanym fotografom k. Bradelom na ßerbske wßy won podał, so by tam tajke pschedmjety namakał, kiž bychu so sa „ßerbske wobrasy“ hodźiłe.

S Rakez. Ssrjedu rano w druhej hodźinje wndyri tudy w domskich pschedawarki galanteriskich tworow Herrmannoweje woheń a je tute, kaž tež kólnju a hródž do procha a popjeła pschewobrocził. Płomjenja tak spěschnje pschibjerachu, so jim Hermanezy, kiž w twjerdym spanju ležachu, niczo wutorhnycz njemóžachu. Woni maja pak tola sawěsczeny.

Z Kulowa. W tudomnej farskej cyrkwi běsche njedželu 9. julija žadna swjatoczność; nowoswjeczeny měschnik k. Jakub Wowczerk z Delnich Sulschec, kotryž je we Wrótšławju dostudował, měješe tudy prěnju Božu mschu. Rano w 8 hodźinach bu wón z farskeho domu wuwjedženy wot duchownoju assistentow, naschoju kapłanow k. Schołty a k. Krauły a pod zwonjenjom wschitkich zwonow do rjenje wuphyscheneje cyrkwje pschewodžany. Tu bě najprjedy (kaž druhe njedžele) němske prědowanjo, kotrež k. schulski direktor Ledźbor dźerżesche. Na to shromadźi so wjele wjetscha syła serbskich wosadnych, a nowoswjeczeny duchowny bu nětko duchownu drastu wobleczeny k woltarjej wjedženy. Po cyrkwinskich postajenjach zanjese wón khěrlusch Veni sancte spiritus (Pschińdź Ducho swjaty) kotryž bu serbski wot wosady dale spěwany. Po wotdžerżanym „Asperges“ stupi jako serbski prědar k. vikar Herrmann z Budyschina na klětku a dźerżesche rjane prědowanje. Pschi sczěhowacej Božej mschi assistirowachu wschitcy tsjo naschi farscy duchowni a na chorje bu figuralna hudźba wot Haydna derje wukonjana. Wosada najskerje k. Wowczerka jako druheho kapłana wobkhowa, dokelž je nam tsczi Serb jara trěbny. My pschejemy mkodomu serbskemu duchownomu wutrobnje wjele zboża k zastojnstwu bjez Serbami!

S Lutobcza. Pschi njewjedrje 8. julija je tež tudy błysk dyrił a to do jeneje kruschwiny, něhdže ¾ kóhcza wot jeneho twarjenja stejazeje, a w Měrkowje dyri wón na Müllerez podkopkach do jeneje kary a rosrasy ju na kruchi.

S Budyschina. Wot tudomneho wokrjeßneho ßuda bu 17. julija młynski August Möhla s Ketliz k 8 měßacznej džěłaczerni wotßudženy, dokelž bě pola młynka wobßedžerja Cžornaka w Darinje něhdže 15 tl. pjenjes kranył. — Draždžanski wyschi appellazionski ßud je sahrodnika Sarenka s Woßlinka, kotryž bě wot budyskeho ßuda k ßmjerczi wotßudženy, wot wobskorženja, so je ßwojej dwě džowzy skónzował, sa ßwobodneho wuprajiło, tola pak budyskemu wokrjeßnemu ßudej poručiło, jemu druheho pschestupjenja dla schtrafu postajicz

S Budyschina, 29. julija. Wot sańdženeje sobotu ßmy stajnje jaßne a horze wjedro měli a je horzota w tajkej měrje pschibjeraka, so thermometer 50 gradow cžopłoty w ßkónzu a 30 gradow cžopłoty w khłódku pokasowasche. So pschi tajkim wjedrje wscha selenina s mozu skhněje a woda s kóždym dnjom straschnje wotebjera, móže ßebi kóždy myßlicz.

S rżanymi žnjemi ßu tudy jara mało spokojni; tola je nadžija, so nalětni ßyw schkodu trochu wuruna.

Přilopk.

* S Bremena tež na nětczischu straschnu horzotu skorża a je tam prěni dżeń tšělenja Boża ruczka 3 sajaka, mjenujzy piwarza Salomona s Braunschweiga, tyscherja Kaese s Bremena a jeneho hosczja s Ameriki. (S Ameriki je tam 70 tšělzow pschijěło).

* Wulke njesboże je so w nozy 17. julija na staziji Bukawje pschi magdeburgsko-halberstadtskej żelesniży stało. Tam bě mjenujzy kólnski kourierski czah na jenu wopaczną koliju sajěł a na jedyn czežki wozomkoleßaty wós, na kotrymž schěny ležachu, trjechił. Psches to so lokomotiwa a 6 parschonskich wosow do czista rosrasy a 10 druhich wosow bu straschnje wobschkodženych, jenož poßlenje tsi wosy wostachu njeranjene. Maschinuwjedżer Thiela a tepjer Boda běschtaj na měsce morwaj a s hromady, kotraż bě s roskuskowanych wosow nastała, bě straschne kschiczenje a żałosczenje błyschecz. S města Magdeburga khwatachu bórzy se wschěch stronow k pomozy a kommandant wójska póßła tam hnydom kompagniju pionnierow. Rostołczene wosy wuczinjachu hromadu, kotraż běsche tak wyßoka, każ wulka khěża. Hacz do pschipołdnja běchu s tuteje hromady 17 morwych a 50 czežkoranjenych a hischcze wjazy lohkoranjenych swuczahowali

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

M. T. Ně na tych ſchparowſkich młodych hólzow tola.

H. D. Schto dha je ſ nimi?

M. T. Nó, tym ßu tamniſche młode holzy niemało ſa ſło wſake.

H. D. Ale, ſchto dha je było?

M. T. Hlaj někotre pěkne holczki wjeczor domoj dźěchu a wuhladachu, ſo hólzy hiſchcze w korczmje ßedza. Duž jena horſchcz pěſka wſa a ju do wokna cźißny, ale, aw jaw! w tym pěſku bě njekajki kamnſchk, kiž wokno rosraſy, tak ſo hólzy ſpěſchnje won wuſkoczichu a holzy popanywſchi je jara ßwarjachu a korczmař chzyſche je hiſchcze wyſche teho wobſkorżicz.

H. D. Ach te wbohe kurjatka tola! Njeißu dha cźi hólzy tejko nawdacz ſamóhli, ſo bychu to wokno na měſcze ſapłaczili?

M. T. Haj, to wſchak ßo druſy ludźo tez tak praſcheja a to cźim bóle, dokelż běchu to zyle pſchiſtojne holczki.

Hanß Depla. Ale na tejko kwaßow tola, kotrez wóndanjo běchu.

Mots Tunka. Haj, a wſchak bě ty tez pſcheproſcheny, byrnje ßußod njebył.

H. D. To wſchak ßo njedźiwaj, wſchak bě njewjeſta ſ mojeje wßy. Ty drje budźiſche tam tez rad dele khelpak?

M. T. Wſchelko, mój wjelko! wſchak wěſch, kak ßo mi tam pſched někotrymi lětami ſendże: ſo mje tam domoj honjachu.

H. D. Duž drje bě ßo tam ty khětro wotunkał?

M. T. Njerycz tajke, wſchak wěſch, ſo ſchczipaka w hubje ſdzerżecz njemóżu.

H. D. Ale kajka dha bě wina?

M. T. Nó, ja běch pſchi rejach kuſk ſchmjatały.

H. D. Bě-li dha ty ßam tajki?

M. T. Tajkich wſchak bě tam wjazy, ale tym ßo runje tak ſendże.

H. E. Ale na tych R. — — tola!!

S Rowneho na Hanß-Deplu. Tudy je ßo jena holczka tak hněwała, ſo je pok dnja do żita ſchła, ſo by tam hněw wotbyła. Je to ta ßama, kotraż je tudomnema khěżkarjej M. hornyk mloka dała, ſo by wón do Serbſkich Nowinow pißał, ſo njeje wěrno, ſo je pſchi ſpěwanju wjaz pjenjes brała, hacz je ßměła.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Jurij Max, Jana Bohuwěra Bjcnady, wobydlerja w Budyſchinje, ß.

Michałska cyrkej: Ernſt Pawoł, Auguſta Hobra, murjerja na Židowje, ß. — Ernſt Wylem Theodor, Jana Jurja Rencza, kublerja we Wurizach, ß. — Jan Klemens Theodor, Jana Bohuměra Magera, żiwnoſczerja w Libochowje, ß.

Podjanska cyrkej: Hana Paulina Klementina, Jana Pětra Haſche, měſchczana a wojnarja w Budyſchinje, dź. — Jakub Mikkawſch, Handrija Sarenka, khěżerja a wojnarja w Dźěżnikezach, ß.

Zemrjetaj:

Dźeń 7. julija, Hana Marja, Michała Jencza, wobydlerja na Židowje, dź., 3 m. 14 d. — Jan, Handrija Wobſta, khěżkarja we Wulkim Wjelkowje, ß., 2 d. 18 hodźinow.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucza ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K prjódkstejazemu nalětnemu a lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomecze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczjiwje na to kedźbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz. **C. W. Bitzka.**

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny a po nim czinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dybawosczi, sažwanju, bróstowym czeřpjenju, schijowej wobczežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 ußl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

K horjebranju sawěsczenjow psche wóhnjowy a žiwjenjowy strach sa

k. k. priv. prěnje rakuske sawěsczeńske towarstwo we Winje

poruczataj ßo **Berger & Handrik** w Budyschinje.

Wuczeński wustaw s pensionatom.

Tsi ßotry, we jenym s najwjetschich institutow w Draždźanach jako wotczahowarki wuwuczene a kotrež ßu jako tajke dlěschi czaß s najlěpschim wužitkom skutkowałe, w **Budyschinje** institut s pensionatom sa holczki k dalischemu roswuczenju w ryczach, wědomnosczach a hudźbje sałoža.

Knjeni fararka **Hattaßowa**, knjes měschczanski radźiczel **Heßler** a knjes past. prim. Dr. **Rüling** w Budyschinje budźa dobroczjiwje dalsche wukasowanje dawacz. Samołwjenja njech ßo adreßiruja: Fräulein **Benisch** Dresden pr. adr. Herrn Advokat **Benisch**.

Mißionski ßwjedżeń w Njeßwaczidle.

Na ßwjateho Jakuba (25. julija) budże ßo, dali Bóh, tudy mißionski ßwjedżeń se ßerbskej a němskej Božej ßłużbu wotdźerżeć, a budże knjes farař Sommer ſ Hucziny ßerbſke, knjes farař Marczka ſ Wósporka pak němſke prědowanje dźerżeć. Sserbſka Boża ßłużba ßo w 2 hodźinomaj, němſka pak w 4 hodźinach ſapoczńje. Wołtarnu modlitwu pſchi ßerbſkej Božej ßłużbje ſměje knjes farař Domaſchka ſ Noßaczig, pſchi němſkej pak knjes farař Golcź ſ Rakez.

Wſchitkich kk. ſaſtojnſkich bratrow, kk. wuežerjow a wſchěch pſcheczelow mißionſtwa k dobroczinwemu dźělbranju ſ tutym pſcheproſchuje

W Njeßwaczidle, 5. julija 1865.

Hermann Julius Nychtař, farař.

Lubym a czeſczenym Sserbam woſjewjam tudy, ſo ſaßo na žitnych wikach we prjedy Schlemmarjez khěži cźißło (0) bydlu. Wſchitke porjedźenja budu kaž dotal ßwěru a derje wobſtaracź, tak tež we pſchedawanju runje jako we wotměnjenju ſegerjow kóždemu po dobrym ßwědomnju ßłużicź. Duž proſchu, ſo by ßo mi we tym nowym bydle dotalne dowěrjenje tež dale poſkiczało.

A. Scholta,
ſegeruik.

Czeſczenym a lubym Sserbam poručam najpodwolniſcho ßwój ſkład cźaßnikow wſchitkich druźinow. Wſchitke porjedźenja ßo najwěſcźiſcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płacźiſny.

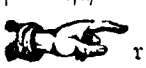

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczе tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza a Schneider**, cźaßnikarjej
na bohatej haßy w Libuſchiz domje.

Leopoldſki meliorirowany běły broſtſyrop,

kißałoſcze próſny, ſ kčenjow najbóle hojazych alpſkich ſelow a ſ kanariſkeho zokora hotowany, pſche wobcźežnoſcze na bróſcze, ſchiſi a płuzach woßebje derje ſkutkowazy žrědk, maja w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenož jeniczzy woprawdźity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.
Gottlieb Geißlers Wwe w Hirſchfeldze.
Herrmann Einert w Bjernacźizach.

Swubjerane Ambalema-zygarry
25 ſa 65 np. poruča **Ernſt Küntzel.**

Illuſtrirter Familienkalender,

kotryż je na lěto 1866 hotowy a w bliżſchim cźaßu w knihańi Smolerja a Pjecha w Budyſchinje ſa 5 nßl. k doſtaczu, je ſaßo ſ rjanymi wobraſami wupyſcheny a lubi pěkne dobytki.

Saßopſchedawarjo, kotſiž ßo na knihańju Smolerja a Pjecha w tajkim naſtupanju wobrocza a hacź do pſchichodneje ßoboty 29. julija ſ dobom wjaz protykow ſkaſaja, doſtanu hódny rabat.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacź do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkaſacź.

Kaſchczowy magazin

M. Möchela, na hrodowſkej haßy, poručza wulki wubjerk kaſchczow ſ duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

W Radworju je jene duſchne wobydlenje, k kotremuž ſtwa ſ komorowi, hródź a bróžeń, kaž tež trawna a ßołotowja ſahroda ßkuſcha, huydom k pſchenajeczu a na Michała k wobcźehnjenju. Wſcho dalſche je tam cźo. 7 po 1 ſkhodźe ſhonicź.

Njedźelu 9. julija je ßo pſchi ßwjedźenju, wot knjeiſtwa we Luſczu wuhotowanym, jena měza ſaměnita a proßy ßo tón, tiž je ju ſaměnił, ſo by ju w korczmje w Nowym Luſczu ſ druhej wuměnił.

Wſchitzy cźi ßami, kotſiž ßu knjeſej ſ Gärtner w Pſchiwoczizach pjenjeſy ſa wotkupjene drjewa winojczi, ßo ſ tutym napominaja, ſo bychu je hacź do kónza tuteho měßaza ſavkaczili.

Kožane, knjenjaze a puczowanſke waczoki, kaž tež **pjenjeżne kapſy a kožane manſchety** ma we wulkim wubjerku a pſchedawa najtuniſcho

E. G. Leuner, rjemjenjeŕ
na bohatej haßy.

Wosjewjenje etablissementa.

S tutym cžesczenym Sserbam najpodwolnischo wosjewjam, so ßym tudy, na horncžeŕskej haßy cžo. 459, blisko-kaserny

materialtworowe, spirituosowe, tabakowe a cigarrowe khlamy

pod firmu

M. P. Beyer

ßrjedu 19. julija wotewrił.

Naležnje proscho, moje pschedewsacže dobrocžiwje podpjeracž, budu ßo prózowacž, wschemu dowěrjenju, mi spožcženemu, s najlěpschim a s najtunischim poßłuženjom doscž cžinicž.

S pocžesczowanjom najpodwolnischo

Moritz Paul Beyer jun.

Magdeburgske woheń sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecž millionow toleŕ prusk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derjew městach kaž na wßach, na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowych postajenjow wone niže žaneho druheho sprawneho towaŕstwa njesteji, tež poskicza wone **pschi sawěsczenju na dlěschi cžaß hódny dobytk.**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaž wóhnjowe schkodowanje.

Sawěsczeńske formulary, kaž tež exemplary powschitkomnych sawěsczeńskich wuměnjenjow móža ßo pola podpißaneho agenta kožby cžaß darmo dostacž, kotryž budže pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budže wschitke požadane wukoženja dawacž.

W **Budyschinje**, na horncžerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektaŕ,
agent magdeburgskeho woheń sawěsczazeho towaŕstwa.

Sahrodniska žiwnoscž cžo. 36 w Bělcžezach je na pschedań a je wscho dalsche tam shonicž.

Kołomas (tuk)

woßebneje dobroscže w originalnych cžwicžkach po 1/1, 1/2, 1/4 centnarju a w kistkach po 2 puntomaj dostach saßo w nowej poßyłzy. **E. G. Lenner**, rjemjenjeŕ na bohatej haßy.

Ludwigsdorfski hnójny kalk

pschedawam ja, so bych ruma dobył, a tak daloko hacž nakład doßaha, kórz po 16 nßl.

Dwornischcžo w Budyschinje.

Heinr. Jul. Lincka.

Dźak.

Sa khěžkarja Jana Nowaka w Jatsjobju, kotremuž buschtej 8. julija dwě kruwje saraženej, je ßo nahromadźiło: w Kupoj (wo wßy a na knježim dworje) 6 tl. 14 nßl 5 np., w Jatsjobju 8 tl. 7 nßl. 5 np., w Komorowje 4 tl. 22 nßl. 5 np., w Hermanezach, Minakale a Rakezach 4 tl. 6 nßl. a Jakub Nowak w Słycžinje je dał 5 nßl.

Wschitkim dobrocžiwym dawarjam praji w mjenje wobdarjeneho najwntrobnischi dźak

W Kupoj, 16. julija 1865.

Lehmann, inspektaŕ.

Aukcia.

Bližschu ßrjedu jako 26. julija rano wot 9 hodźinow budźa ßo w hoscženźu w Bukezach s ryczeŕkubła Lejna kupjene 3 brune brachowßwobodne konje (2 walachaj a 1 kobła), 20 howjadow, mjenujzy 6 jałojzow a 14 dójnych kruwow s 3 cželatami, 3 młode ßwinje, dale jedyn rólwos, jedyn wotkryty a jedyn kryty kncžowy wos, 8 hospodarskich wosow se žnjeńskimi rěblemi a s deskami, něschto kucžeweho a rólneho gratu, 3 płuhi, wjazore radła a 1 ßanje s włokami, kaž tež wschelaki domjazy a hospodaŕski grat sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje saßo pschedawacž **Tr. Thomas**, hoscženźaŕ.

Jutsje (njedźelu) popołnju budže pola rychtarja Alberta w Mjeschizach **mißionska hodźina** wotdźeržana a ßu na tu ßamu wschě pscheczeljo a pscheczelnizy mißionstwa lubje pscheproscheni.

Kedźbu!

Jutsje njedźelu kulenje wo kołbaßy w Konjezach pola Porschiz.

Přećelam a znatym najpodwolnišo k nawjedźenju dawamoj, zo je namaj Bóh luby knjez dźensa rano w 3 hodźinach strowu a čerstwu dźowčičku wobradźił.

W Budyšinje, 19. julija 1865.

Knihikupc **Pjech**
a mandźelska.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 30. — 29. julija. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Bórka. S Budyschina. S Kaska. S Čjiska. S Njeßwaczidka. S Kuscza. S Wulkich Sdżarow. S Budyschina. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche ważnische powjescże.

Draždżany, 25. julija. (Wosjewjenje). Jeho majestosćz kral Jan je sa cżaß ßwojeho puczowanja we wukraju, dżenßa wot Njeho nastupjeneho, shromadnemu ministerstwu wobstaranje kuježerskich należnoscżow porucził, schtož ßo s tutym k sjawnemu nawjedżenju dawa. Shromadne ministerstwo. s **Beust.** Roßberg.

Draždżany, 25. julija. Jeho majestosćz kral Jan a Jeje majestosćz kralowa Amalia, kaž Jeje khěžorska kralowska Wyßokosćz arzywójwodka Antoinetta, prynzeßyna toskanska, ßu ßo dżenßa rano w 7 hodżinach s Pillnitza do Possenhofena (w Bajerskej) na pucz podali. (Tam bydli w tu khwilu najmłodscha kralowska prynzeßyna, kotraż je ßo psched někotrym cżaßom sa bajerskim wojwodu Korlu Theodorom wudała).

Draždżany, 25. julija. Małeje wody dla parołodże po Łobju niże Draždżan wjazy jěsdżicz njemóża.

Turin, 25. julija. Schpanisha kralowa je marquisa d'Ulloa jako ßwojeho pósßłanza na kralowskim italskim dworje pomjenowała.

Win, 26. julija. Hrabja Mercandin budże pjerża sa ministra pschekupstwa pomjenowany.

Jene winske nowiny wudawaja, so ßnadź rakuski khěžor w bližschim cżaßu do Gasteina pojědże, so by tam pruskeho krala postrowił. (Kral je tam 24. julija pschijěł).

Hamburg, 26. julija. S Kopenhagena pißaja, so rufki wulkokujas Konstantin, khěžorowy bratr, s wulkej liczbu wójnskich łódżow do Kopenhagena pschijědże.

W Altonje je tamnischi prnski wojerski kommandant radaktora Maya, kotryž w ßwojich nowinach horliwje sa prawo augustenburgskeho wjerćha ryczesche, s wojakami sajecz a na twjerdżisnu Rendsburg wotwjesej dał. Lud Mayej ßławu wołasche. Ankona (w Italiji), 26. julija. Na kholeru je tudy wczera 16 cżlowjekow skhorjeło a 5 wumrjeło.

S Bójßwez. Pschi njewjedrje, kotrež ßrjedu mějachmy, buschtaj burej Ponichej dwaj konjej na polu wot błyska saraženaj. (W Seitendorfje pola Ostritza je błysk dżeń prjedy tkalza Seiferta pschi wjasanju żita sarasył).

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje; 22. julija 1865.

Dowoz: 5,808 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša.			najniž.		
	tl.	ngl	np	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl.	np.
Pschenża	5	—	—	4	15	—	5	5	—	5	—	—
Rožka	3	22	5	3	10	—	3	22	5	3	20	—
Jecimjeń	2	20	—	2	10	—	2	20	—	2	17	5
Wowß	2	5	—	2	—	—	2	5	—	—	—	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	4	20	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	5	10	—	—	—	—
Raps	9	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	6	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	18	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecżor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecżor 6 h. 52 m.*; wecżor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a je Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Zitawy.

Sakska. W Niederfriedersdorfie pola Nowosalza wotpalichu ßo w nozy 24. julija Kühnelez domske. Dokelž wobydlerjo we hłubokim spanju leżachu, dha dyrbjachu khwatacz, so ßami płomjenjam wuczekuchu a njemóżachu jim skoro niczo se ßwojich smachow wutorhnyez. — W Drażdżanach ßu jenemu tamnischemu pschekupzej w czischczeńzy, wot nahromadżeneho luda na starym torhoschczu nastatej, listownju se 600 tolerjemi kranyli. Pjenjesy wobstejachu s wjelscha s 50 a 100tolerstich banknotow. — Sańdżenu ßobotu 22. julija dopołdnja mějachu we wokolnosczi Pretzschendorfa pola Drażdżan dwě czežkej njewjedrje. Pschi prěnschim dyri błysk w Röthenbachu do dwora kublerja Weinholda, saraſy dweju wokow a pschewobroczi wschitke jeho twarjenja do procha a popjeka. Bjes tym so knjeni wuczerka, wobdata wot tsjoch małych dżěczi, w njepschitomnosczi ßwojeho mandżelskeho schtórmowasche, dyri druhi błysk do schule. Wona widzi, so ßo wschitko wokolo njeje pali, doßahnje ßwoje dżěczi a tež s nimi sbożomnje czeknje, ale schula je ßo se wschitkim, schtož we njej běsche, spalika. Pschi tym druhim njewjedrje dyri błysk do dwora kublerja Klaußa, tak so ßo wschitke jeho twarjenja, kaž tež twarjenja kublerja Käſtnera wotpalichu. Klaußej je pschi tym żona wo żiwjenje pschischła a je ßo jemu tež wschón howjasy słót spalił. — Tak mjenowana voigtlandska żelesniza je nětko hacž do Oelsnitza wotewrjena. — W Mischnu je ßo 22. julija dom czěßliskeho mischtra Mertiga wotpalił. — W Biskopizach je 21. julija tamnischi dotalny měschczanosta König wumrjeł. — W Trebsenje je ßo 9. julija jedyn 19 lětny czěßlikki, pola Crumbacha pak jedyn 18 lětny ßukelniski a dżeń prjedy pola Wurzena jedyn 18lětny garbarski pschi kupanju tepił. Teho runja je pola Lorenzkirchena jedyn 13lětny hólczez wo żiwjenje pschischoł, jako ßo we Łobju kupasche. — Na leżomnosczach wßy Stötteritza jena mkoda żona, kotraż na polu tamnischeho ryczerkubka dżěkasche, wot pschemërneje horzoty padże a tež na měsczo morwa wosta. — Pola Lipska je ßo wojak K. A. Schindler s Worbisa pola Budyschina, kiž běsche po tsělenju kupacz schoł, w rězy Halschtrowje tepił. Boża ruczka bě jeho sajała. — Wóndanjo chzyschce wěsta Wittigowa s Meerany blisko Hosela psches jedyn móst hicz, po kotrymž żelesniza wjedże. W tym wokomiknjenju, jako wona na móst stupi, pschilecza jedyn czah a wona bu na měsczo wot lokomotiwy podtorhnjena a morjena.

Pruß y. Tydżenja spomnichmy, so je ßo hosczina wschelakich sapóßłanzow druheje komory a jich pschecželow, kotruż chzychu w Kölnje nad Rheinom wotdżerżecz, wot tamnischeje wyschnosczje sakasała. Ale czi, kotsiż běchu ju srjadowali, nochzychu na tajku sakasnju poßłuchacz, prajicy, so je jich hosczina po wobstejazych sakonjach dowolena. Tola jako k tak mjenowanemu Gürzenichej pschińdżechu, hdżež dyrbjesche ßo hosczina měcz, běchu durje wot polizije wobßadżene. Duż podachu ßo hosczo do zoologiskeje sahrody, hdżež bu sa nich, tak derje hacž ßo hodżesche, nětkajki wobjed pschihotowany. Sapoczatk wobjeda bě w 3 hodżinach popołdnju a jako běchu tam ryczje dżerżecz poczeli, pschińdże tam měschczanosta s Lengericha, hdżež ta zoologiska sahroda ßkuscha, a pschikasa shromadżenym, so bychu ßo roseschli. Ale woni ßo jemu ßmějachu, hacž dżělba pěschkow do sahrody pschiczeże a ßo schwadrona jězdnych pched sahrodu postaji. Duż ßo czi hosczo rosendżechu, wot někotrych pschihladowarjow pak bu lengerichskemu měschczanosczje kbobuk hacž na wobleczo dele sražany a wón trochu postorkany. S zoologiskeje sahrody podachu ßo hosczo potom do jeneho hosczeńza w Deutzu, ale tam buchu tež rosehnaczi. Duż jědżechu nasajtra 23. julija do naßauskeho městaschka Oberlahnsteina, hdżež pak buchu tež popołdnju w 6 hodżinach nusowani, ßo rosenčz a ßo teho dla wjeczor do Kölna wroczichu, s wotkal ßo kóżdy domoj poda. Kölnski ßud prěnjeje a druheje instanzy, pola kotrehoż běchu sapóßłanzy protest pschecżiwo sakhadżenju tamnischeje wyschnosczje sapołożili, je bjes tym wußudził, so ludżo, kiž ßo k jenej hosczinje shromadża, żane politiske towarstwo njeißu, a so ßo jim teho dla tajka hosczina sakasacz njemóże. — S Bremena ßu spomnjenym sapóßłanzam wot wubjerka wulkeho němskeho tsělenja k wjedżenju dali, so bychu tam pschischli a ßwoju hosczinu w tamnischej wulkej tsělerni wotdżerżeli. Podobne posticzenje je ßo jim tež s Lipska stako. — Kral je Karlsbad wopuschcził a ßo do Gasteina podał. Wón bě wschitkich ßwojich ministrow k ßebi skasał a je s nimi w bajerskim měsczo Regensburgu wuradżowanje dżerżał, kotreż je wjazy hodżinow trało. Schto je s nimi wuradżował, to snate njeje, ale so je něschto ważne było, to ßmě jedyn s teho ßudżicz, dokelž je ßwojich ministrow s tajkich dalokosczow k ßebi żadał. — Hacž ßo kral s rakuskim khežorom něhdże sendże, kaž prjedy rěkasche, poczina dale bóle njewěste bycz, dokelž bjes pruskim a rakuskim knjeżerstwom w nastupanju schleswigholsteinskeje naležnosczje mepschejenosczj pschezo bóle pschibjera. Chze-li mjenujzy pruski kommißař w Schleswig-Holsteinje, tak prajizy, k prawizy, dha chze rakuski wěsczo k lěwizy, chze-li pruski augustenburgskeho wjercha s Holsteina wuhnacz, dha jeho rakuski napomina, so dyrbi tola wěsczo w Holsteinje wostacz. To najważnische je pak to, so rakuske knjeżerstwo pschiwdacz nochze, so by Pruska Schleswig-Holstein sa ßebje wobkhowała. To pak chze pruske knjeżerstwo se wschej mozu a ta wěz by ßo drje tež lohko dosczż czinika, hdy by jeno tež rakuske wójsko w Schleswig-Holsteinje njestejało. A tuto ßo na żane waschnje wot tam prjecz njehiba, a je s gwaltom wuhnacz, to by tak wjele rěkało, każ Rakustej wójnu pschipowjesczż. Tak daloko pak tola hižom njeje, hdyż tež móhł jedyn skoro prajicz, so skónczńje k temu pschińdże,

jeli Rakuschenjo Schleswig-Holstein ſ dobrym njewopuſcheza.

Rakuß. Winſki ßejm bu 27. julija po poruczʒnoſczi khežora wot arzywójwody Ludwiga Viktora wobſankujeny. — Hacz do tuteho dnja nowe miniſterſtwo hiſchcze komjenowane njebě a njeje tež hiſchcze ſnate, po kajkich politiſkich prawidłach by nowe miniſterſtwo ſkutkowacz mělo. So ßo w tajkim naſtupanju wulke pſcheměnjenja ſtanu, je jara lohko mózno.

Franzowſka. Khežor a khežorka ſtaj ßo do Fontainebleau'a podałoj, ſo byſchtaj tam khwilu bydlikoj. — K mórſkemu ßwjedzenju, kiž budze bliſko Cherbourga wot franzowſkich a jendzelſkich wójnſkich łódzow wotdzerżany, ßo wulke pſchihotowanja czinja.

Rußowſka. Khežor je ſa dobre ſpósnał, ſo bychu ßo w kaukaſiſkich ſtronach pſchihoty k twarjenju żeleſnizow czinike.

Turkowſka. W Jeruſalemje je kholera wudyrika a w Konſtantinoplu je tež tójſchto ludzi na nju wumrjeło.

Amerika. Miniſterſtwo unije je pſchikaſało, ſo bychu ßo ludzo, kiž na wójnſkich łódzach ßłuża, w tej měrje roſpuſchczili, ſo by jich jenoż nějdże 12,000 na nich woſtało. Hacz dotal běſche jich 65,000. Pſchedßyda unije je pjecza tež pſchikaſał, ſo by ßo tójſchto dotalnych wójnſkich łódzow pſchedało. — Wójſko ßo tež ſ kóżdym dnjom pomjenſchuje, jenoż w Texaſu je hiſchcze wjetſcha dżělba unionſkeho wójſka w hromadże, dokelż tam hiſchcze roſproſchene czrjódy ſeparatiſtow wokoło czahaja.

Ze Serbow.

S Bórka pola Wojerez. S nowa mam njeſboże woſjewicz, kotrež je ßo w nozy wot 15. k 16. julija jako wot ßoboty k njedżeli faßo pola naß podako. W 1 hodzinje mjenujzy wudyri woheń pſchi brózni tudomneho żiwnoſczerja Khryſtiana Groſy a pſchewobroczi niz jenoż wſchitke jeho twarjenja do procha a popjeła, ale tež twarjenja bura Khryſtiana Mětaſcha, kotryż běſche hižom brózeń pſches woheń ſhubił, kotryż 2. junija tudy mějachmy; pódlanſke twarjenia a brózeń połojzarja Hanßa Kruże (domſke ſtejo woſtachu); podlanſke twarjenja a brózeń połojzarja Hanßa Tara bjes domſkich; podlanſke twarjenja a brózeń bura Mateja Wiczaſa bjes domſkich a jenych, lětßa nowonatwarjenych hródzow.

Wſchitke twarjenja, kotrež ſtejo woſtachu, ßu murjowane, ale ſchkodu ßu też czerpike, dokelż ßo jim durje a wokna wupalichu.

Hacz runje wyſche nózneho ſtražnika hiſchcze dwaj ſ gmejny ßobu wachujetaj, dha je ßo tola faßo temu ſtóſtnikej radziło, woheń ſakożicz. To je lětßa hižom tſeczi ras, ſo ßmy tajki ſtrach a tajku ſchkodu czerpicz dyrbjeli, mjenujzy 23. měrza, 2. junija a nětko 16. julija. Tón ras pak ßo tola żadyn ſkót ſpalił njeje, hacz jenoż nětkotre kury. Sakożeŕ wóhnja njeje hiſchcze wußlědżeny. Kd.

S Budyſchina. Prjedawſchi wobßedżeŕ ryczeŕkubła w Małym Budyſchinku, k. J. Chr. H. Kind, je 21. julija pſchipołdnju ßrjedż ßwojich ſtrowych dnjow njejapzy wumrjeł. Boża ruczka bě jeho ßmjertnje ſajała.

S Łaſka. Sańdżenu wutoru popołdnju na pół 5 hodżinow dyri błyſk pſchi ßylnym njewjedrje do kuježeho konjemza a ſaraſy tam konja k. hajnika Hejduſchki. S dobom ßo konjemz a jene druhe twarjenje wot błyſka ſapaliſchtej a buſchtej do procha a popjeła pſchewobroczenej. Pódlanſke twarjenja, kaž też młyn, buchu pſches prózowanje tych, kiž běchu k pomozy khwatali a ſe ßykawami k haſchenju pſchijěli, ſbożomnje pſched ſahubjenjom wukhowane.

S Cziſka. Pſchi njewjedrje, kotrež tudy ſańdżenu wutoru mějachmy, je błyſk do jeneje brózńje dyrił a je ßo wona wotpaliła.

S Njeßwaczidła. Na Jakuba, 25. julija, mějachmy tu rjany, kraßny miſſionſki ßwjedżeń. Naſcha zyła woßada ſ luboſcziwym woczakowanjom temu ßamemu napſchecziwo hladaſche. Wona wſchak bě niz jenoż ſ nuſnymi woſjewjenjemi, ale tež ſańdżenu njedżelu ſ woßebnym, hnujazym prědowanjom, w kotrymż bu jej ßwjata ważnoſcz miſſionſkeho ſkutka do prědka roſkładżena a k wutrobje wjedżena, pſches naſcheho lubowaneho k. fararja Rychtarja k temu derje pſchihotowana. Dżakomne a radoſcziwe płody tuteho lubeho pſchihotowanſkeho prědowanja ſjewichu ßo najſjawniſcho w wupyſchenju naſcheho Bożeho doma, kaž też we wopytanju miſſionſkeho ßwjedżenja. Mużojo, kiž ßu hižom na nětkotrym miſſionſkim ßwjedżenju pobyli, wuſnachu, ſo tajke wuſtojne a bohate wudebjenje Bożeje ßwjatnizy hiſchcze njeißu nihdże wohladali. Żana wjeß a żana wjeſka naſcheje wulkeje woßady njeje ßo pſchi tutym wuhotowanju njewopokaſana woſtajiła. Haj też najmjeńſcha wjeſka bě ßwoje płetwa a wěnzy pſchipóßłaka. Tajke wudebjenſke bohaſtwo derje ſrjadowacz a nakożecz, to bě wěz niz makeje wuſtojnoſcze. Sa to mamy ßo woßebje dobrej radże a luboſcziwej prózy naſcheje wyßozy czeſczenje knjenje fararki wutrobnje dżakowacz.

Do rjenje wuhotowaneho Bożeho doma ſhromadzi ßo nětko na ßwjedżeńſtim dnju tekko kemſcherjow, ſo ßo njemóżeſche wſchitkón tón luby lud měſczicz, dokelż njebě jenoż naſcha woßada wſchěch, kiž mózachu nětkak domach woteńcz, ale też zuſe woßady ſ dżěła ſ dalokoſcze nam wjele ßwjedżeńſkich hoſczow pſchipóßłake. Wjele luda dyrbjeſche wonkach woſtacz, kiž pſchi wotewrjenych durjach a woknach kraßnu Bożu ßłużbu ßobu wużiwachu. Popołdnju w dwěmaj hodżinomaj naſche rjane ſwony

saſwonichu, a doſtojny cžah ſchtyrnacžich kk. duchomnych a wſchěch gmejnſkich ſaſtojnikow zykeje woßady ke mſchi cžehniſche. Wokoło Bożeho woltarja kk. duchomni ßo k modlitwje poklaknychu. Na to ßo ſaſpěwa khěrluſch 162. Po tym ßamym ſtupi naſch wyßozy doſtojny k. farař Rychtař k Bożemu woltarjej, ſaſpěwa poſtrowjenje a 80. intonaziju, na cžoż bu pſches zyku ſhromadžiſnu ſ intonaziſkich knižkow ſ khoßom wotmolwjene, a wotcžita 96. pſalm. Jako bě woßada khěrluſch 771. wuſpěwała, ſtupi ßwjedžeńſki přědař k. farař Sommer ſ Hucziny na Boże měſto a dżerżeſche nam woßebne, wubjerne přědowanje. (Pſchichodnje dale.)

S Kuſcža. Nowy wobßedżeř tudomneho ryczeřkubła, k. tajny radžiczel Grünler je ßo 29. junija ßem pſcheßydlił a běchu naſchi wobydlerjo wobſankli, jeho na pſchihódne waſchnje powitacz. Woni džěchu jemu teho dla na ſpomnjenym dnju napſcheczíwo a poſtrowichu jeho pſchi cžeßnych wrotach, pſchede wßu natwarjenych, ſa cžoż ßo jim wón ſ pěknymi ßkowami džakowaſche. Potom wjeſeſche ßo ſe ßwojej mandželſkej knjenju k knježemu dworu, pſched kotrymž bě k. najeńk Seydemann jara rjane cžeßne wrota natwaricž dał. Sſrjedž tych ßamych běchu dwoje, pěknje wupyſchene hrabje a ſpody ſtejachu w němſkej ryczi te ßkowa: „Budž powitany na kuſcžanſkich honach!“ W dworje hiſchcže tſecže cžeßne wrota ſtejachu, na kotrychž ßo dwě khorhowi ſakſtich barbow ſmahowaſchtej a na hrodże bě tež jena tajka wulka khorhoj wutyknjena.

Dokelž běſche ßebi k. tajny radžiczel tajke powitanje derje ſpodobacž dał, pſcheproßy wón potom na njedżelu 9. julija zyku naſchu gmejnu k ßebi. My ßo teho dla popołdnju w 4 hodžinach na knježej łuzy na wjeczornej ſtronje knježeho dwora ſhromadžichmy a cžehnjechmy wot tam, muſzy a żónſke, dwaj a dwaj pod nawjedowanjom k. najeńka po wßy k hrodej a wokoło njeho na dwór. Tam běchu blida ſeſtajane, ſa kotreż ßo k bohacze wuhotowanej hoſcžinje ßynychmy a ßebi derje ßkodżecž dachmy. Dżěcži běchu zakty a wiſchnje doſtałe. Pſchi hoſcžinje bu knjeſej tajnemu radžiczelej a jeho knjeni mandželſkej, kaž tež k. hamtſkemu hetmanej ſe Salza a Lichtenau tſikróczna ßkawa wunjeßena, na cžoż poßleńſchi ſaßo ſ rjanymi ßkowami ßkawu na Łużizu wunjeße.

Potom běchu reje na dworje a na łuzy, wjecžor pak w korcžmje, ſ wotkal ßo wſchitzy derje ſpokojeni domoj wrócžichu.

Bóh luby knjes ſpożcž k. tajnemu radžiczelej Grünlerej wſchu ſtrowoſcž, ſo by wón hiſchcže dołho ſ nami žiwy bycž móhł. L.

S Wulkich Sdżarow. Sańdżenu wutoru 25. julija pſchicžeże ſ połodniſchich ſtronow njewjedro k nam a dyri błyſk ſ wuhenjom domſkich połbura Ruhliſchki dele do jſtwy nuts, njeje pak tam żaneje wulkeje ſchkody nacžinił. Se jſtwy błyſk ſ wotewrjenymi durjemi do khěże a wot tam won ſlecža. Wo jſtwje bě Ruhliſchkowy ßyn a młoda hoſpoſa, jeho džowka, a w khěži ſpaſche dżěcžo we woſyczku. Pſches Boże ſwarnowanje ßu wſchitzy tſjo ſ lohkimi ſtróżelemi woteſchli.

To ßamo njewjedro je w Cžiſku dyrikło a bura Handrika brózeń ſapaliło, tak ſo je ßo ta ſe wſchěm, ſchtož we njej běſche, wotpaliła.

Naſajtra, ßrjedu 26. julija, popołdnju w pjatej hodžinje dyri błyſk w Kulowje do papjernika a pſchewobroczi jón do procha a popjeła. M. H.

S Budyſchina. Cži woßmjo tſělzy, kotříž běchu ßo ſ naſcheho měſta na wulke tſělenje do Bremena podali, ßu ßo w prěnich dnjach tuteho tydżenja ſaßo domoj wróczili. Kaž błyſchimy, ßu tam jara derje tſěleli a w napohładże teho, ſo bě jich tak mało, ßu ßnadź bjes ſakſkimi tſělzami najwjazy dobytkow ſcžinili. Najlěpje ßu tſěleli murjerſki miſchtr Kuba, buſchkwjer Zieſchank, agent Franz, fabrikant Mörbitz, pſchekupz Griesshammer a t. d.

Přilopk.

* S Kölna nad Rheinom piſaja, ſo ßu ßo tam 5. julija pſcheńczne žně ſapocžałe a ßu ſ kopami a ſornom jara ſpokojni.

* W Rogzowje pola Köslina bě 16. julija pola kublerja Maaßa woheń wuſchoł, pſchi cžimž ßo tſěcha domſkich prjedy ſaßyppny, hacž ßebi myßlachu, tak ſo dyrbjachu tſjo cžłowjekojo ßwoju ßmjercž w płomjenjach namakacž.

* Wulki němſki ſpěwarſki ßwjedżeń w Draždżanach je ßo tak derje po ſpěwanju, kaž tež po wopytanju a wjedrje jara derje radził. Sswjedżeńſki cžah, kiž ßo póndżelu popołdnju wot pſchiſchedſchich ſpěwarſkich towarſtwo pſches Draždżany wotdżerża, bě pſches tſi hodžiny dołhi a wopſchijeſche pſches 16,000 ſpěwarjow a 22 hudżbnych dżělbow. Wſcha ſakſka wojerſka hudżba tak derje wot infanterije, kaž tež wot kavallerije a artillerije ßobu ſkutkowaſche a bě póndżelu něhdże 200,000 pſchihladowarjow. — Se ſpěwarjow ßu někotre ſta wot wulkeje horzoty ſkhorjeli, ale jenoż lohko,, tak ſo běchu bórſy ſaßo ſtrowi, a wot druhich ludźi nichtón ani k njeſbożu pſchiſchoł ani wumrjeł njeje. — Spěwanje, kotreż ßo njedżelu popołdnju dżerżeſche, je tež Jeho majeſtoſcž kral Jan wopytał. Wón bu tak derje w ſpěwarni kaž tež ſ wonka njeje ſ hrimotazej ßkawu witany.

* W Olbersdorfje je błyſk 25. julija do domu ſkałarja Hüttiga dyrił a jón do procha a popjeła pſchewobrocził. Tón ßamy dżeń je ßo Grafez khěża w Reitzendorfje pola Pillnitza ſ błyſkom wotpaliła a bu Grafezom tež jena kruwa wot błyſka ſaražena.

* S Rósborka pißaja, ſo je ßo 24. julija dżowka penſionirowaneho wyſcheho hajnika Gühlera, kiż prjedy pola hrabje ſ Einſiedel w ßłużbje ſtejeſche, ßama ſatſélika. Wona je nëhdże 24 lët ſtara.

* S Lipſka pißaja, ſo w Sakſkej w tutym lëtſtotetku żenje tak horzo byko njeje, każ poßlenjeho 20. a 21. julija.

* W Baufendorfje pola Triera je 19. julija błyſk tórm tamniſcheje cyrkwje ſapalił a je ßo tam pſches to 42 khëżow wotpaliko.

* W Barlinje je pjatk 21. julija pjeć cżłowjekow, kotſiż buchu wulkeje horzoty dla wot Bożeje ruczki ſajeczi, na mëſcże wumrjeko. Dżeń prjedy bëchu ſchtyrjo cżłowjekojo na to ßamo waſchnje ßwoju ßmjerć namakali.

* W italſkej provinziji Kataniji ßu wóndanjo ſtraſchne ſemjerżenje mëli. W mëſtaſchku Macchiji bu na 150 twarjenjow tak wobſchkodżenych, ſo ßo ſ wjetſcha ſaßypnychu.

* W Iſchlu, hdżeż ßu wuwokane kupjele a hdżeż je teho dla w tu khwilu wjele woßebnych hoſcżi ſhromadżenych, bjes nimi tež rakuſka khëżorka ſ dwëmaj dżëſcżomaj, je 21. julija ſtraſchny woheń wudyrił a 22 domſkich do procha a popjeła pſchewobrocził. Wjele zuſnych kupanſkich hoſcżi ßu wſchitke ßwoje ſmachi ſhubili a nëkotremużkuliż ßu ßo tež pjenjeſy ſpalili.

* Wobßedżer knjeſtwa „Löwen" w Schleſynſkej, wëſty baron ſ Eckardſtein, chżyſche w ßwojim, hižom dawno twarjenym hrodże, ſa ßwojeho pohoncża wjetſche wobydlenje natwarić dacż. Jako teho dla jenu murju wottorhowachu, trjechichu na dwaj kaſchczej, kotrejż bëſchtaj ſe ßlëbornymi pjeneſami napjelnjenaj. S tutych pjenjes ßu pjecża pokſchesta kórza namërili a mënja, ſo je jich nëhdże ſa 500,000 tl. — Wone buchu najſkerje w cżaßu 30lëtneje wójny ſamurjowane, dokelż żane bjes nimi njeßu, kiż ßu poſdżiſcho bite.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škřějetaj.

* * *

Hanß Depla. Je dha to hdy waſchnje byko, ſo rukniwoſcż podpłatka (podſchiwka) żaneje nuſy njepotrjeba?

Mots Tunka. O haj, wjele wjazy ſchparanja je ſ tymi ſpódnizami.

H. D. Schto dha maſch ſe ſpódnizami? mëniſch dha te krinoliny, kiż ßwët debicż chzedża.

M. T. Në, ja mënju rukowanje na pólnym dżële.

H. D. Wo to ßo ja mjenje ſtaram; pſchetoż ja du ſ mojim pßyczkom pomolczku po mjeſy, a hdżeż jeho ſchczuwam, tam wón wſcho kußa.

M. T. Wſcho prawje doſcż, ale dże dha po horka ſpomnjenym? pſchetoż tón ſwjerch je ßo na wjele blakach widżecż dał a wſcho wë, kak je ßo błyſchcził, tola ſnate njeje, hacż we prawej barbje!

H. D. Haj, tón pſchiporucża podpłatkej, we wëſtej hodżinje doma bycż, ſo mohł ßo ßchiſchedſchi na podpłatku rjanicż. —

M. T. By pak móhło bycż, ſo ſwjerch rjany njeje?

H. D. Bohu żel, dha njech ßo wo wjele njewupjera, a cżeledżi njech tež pokoj da, dha budże jeho cżeledż potom debicż.

M. T. Haj, niż na leßnu hubu dżiwacż, ſ tajkeje cżaſto ßmjerdżi.

S Kukez knjesej Hanßej Depli. Cžesczeny knjes Hanßo! Wascha butra wokoło Budyschina ta njeje tak dobra, kaž nascha w Delanach a w holi, pschetož jako běch sanđženu ßobotu w měscze, dha ßym jeje tójschto wohladał, kiž bě khětro roszidnyła. To je pola naß hinak! Butru mózemy sa najczoplische khachle ßunycz a njeje tez ani wo najmjenschim roszidnjenju niczo pytnycz.

Pryslakez Pimpuß.

Wotmolwjenje Hanßa Deple. Mój luby Pimpußo! Tak mudri my tez hischcze ßmy, kaž Wy w Kukezach. Butru, kiž Wy měnicze, my do huby wsacz nochzemy, pschetoż to dže je czeßny bur a hospodar, kotryż Butra réka. Haj, haj, to my tola tez wěmy!

H. Depla.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michałska chrkej: Khrystian Dubski, khěžeŕ w Khelnje, s Marju Augusta Kehrbachez tam.

Křćeni:

Michałska chrkej: Korla August, Michała Duby, pjekarja na Židowje, ß. — Jurij, Jurja Renecja, khěžerja na Židowje, ß.

Podjanska chrkej: Korla Pawoŕ, Korle Augusta Salmy, schewza pod hrodom, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 15. julija: Ernst Wilibald, Jana Augusta Pjetrascha, hoscženjarja k schwonej na Židowje, ß., 2 l. 8. d. — 16., Jan Hermann, Jana Augusta Spanna, měschczana a rjemjenjerskeho mischtra w Budyschinje, ß., 6 m 17 d. — 18, Louisa Paulina Adolfina Wittigez, kubleŕka w Scžijezach, 33 l. 5. n.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 10 ußl. a 14 tl. 5 ußl.

pschenża 45—63 tl., rožka 42—43 tl.,

(to je: sa 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 13 tl. 25 ußl.

(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Pjenjeżna płaćizna:

W Lipsku, 27. julija, 1 Louisd'or 5 toler 16 ußl. 8¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 5 ußl. 8 np.; winske bankowki 93⅜.

Wosjewjenje etablissementa.

S tutym czesczenym Serbam najpodwolnischo wosjewjam, so ßym tudy, na hornczerskej haßy czo. 459, blisko kaserny

materialtworowe, spirituosowe, tabakowe a cigarrowe khlamy

pod firmu

M. P. Beyer

ßrjedu 19. julija wotewrik.

Naležnje prosscho, moje pschedewsacze dobroczinwje podpjeracz, budu ßo prózowacz, wschemu dowěrjenju, mi spožczenemu, s najlěpschim a s najtunischim posłużenjom dosez czinicz.

S poczesczowanjom najpodwolnischo

Moritz Paul Beyer jun.

Drjewowa aukcia.

Schtwórtk 3. augusta t. l. dopołdnja w 9 hodżinach budże ßo w bartskim reviru

80 kloftrow dubowcho schczěpjaneho a pjenkowcho drjewa

w jenotliwych loßach sa hotowe pjenjesy na pschedawanje pschedawacz.

Na kupjenje smyßleni njech ßo pschi tudomnej zyhelniczi shromadża.

W Barcze, 21. julija 1865.

Hrabinske Lippske hajnike sarjadnistwo.
Wiedemann.

Młody człowjek, kotryż chze pjekarstwo nawuknycz, może poła podpißaneho hnydom do wuczby stupicz.

E. Kretschmar, pjekaŕ
na jerjowej haßy czo. 69.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s dubowcho, khójnowcho a jědlowcho drjewa.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucza **ßwój bohaty wubjerk** hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.
K nětczischemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobrocziwje na to kedźbowacź, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz. **C. W. Bitzka.**

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny b po nim cźinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dyaawosczi, sažwanju, bróstowym czeřpjenju, schijowej wobczeżnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wôsporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Cžesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich drużinow. Wschitke porjedźenja ßo najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycže tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacz.

Swubjerane Ambalema-zygarry
25 sa 65 np. porucza **Ernst Küntzel.**

Czehnjenje 3. klaßy

68. k. ſ. krajneje lotterije ſtanje ßo 7. auguſta 1865 a proſchu ja teho dla tych, kotſiž pola mje hraja, tydžeń pſched tajkim czehnjenjom ßwoje loßy pola mje wotewſacz.

Hłowne dobytki w tutym czehnjeniu ßu:

1 po 15,000 tl. — 1 po 8,000 tl.
1 „ 4000 „ — 1 „ 2,000 „
2 po 1,000 tl.

S dobom porucza ßo ſ pſchedawanjom loßow moja lotterijowa kollekcia, a poruczam tež moje kolonialtworowe, ſpirituoſowe, tobakowe a cigarrowe khlamy.

Carl Emil Jäger jun. na ſwonknej lawſkej haßy czo. 748,
pódla hoſczeńza k běkemu konjej a na rózku ſocietetneje haſki.

Dr. Whithowa wodźiczka ſa woczi

wot **Dr. Ehrhardta** w **Altenfeldźi** w **Thüringſkej**, ſ wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczeſczena, wopokaſuje ßo bje wſchitkmi dotalnymi woczi hojazymi ßrědkami pſches ßwoje ſbožomne ſkutkowanje wſchědnje jako najkahodniſcha a najlěpſcha wodźiczka w tajkim naſtupanju, a może ßo jako dopokaſany hojazy a poßylnjazy ßrědk a jako

wěſta pomoz ſa ludźi na woczomaj bědnych

kożdemu poruczecz. Wona hoji wěſcze a rucze a be wſchitkich ſchkódnych ſczěwkow, woßebje pſchi ſahorjenju, ſczerpnjenju, ßuchoczi, ßylſowanju a běženju woczow, kaž tež pſchi ßłabosczi po bělmje a płaczi bleſchka ſ wukožowanjom jenož 10 nßl., a dźěła ju jenož woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldże w Thüringſkej.

Skład ſa Budyſchin w hrodowſkej haptyzy.

Žiwnoſcz czo. 14 w Kubſchizach, ſ 13 kórzami leżomnoſczow, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola wobßedżerja tam.

W Boranezach je jena thěża ſe ſahrodu a ſ akrom pola ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a może ßo wſcho dalſche czo. 11 tam ſhonicz.

Sa pruſke ſchule!

W kniharni **Smolerja a Pjecha** w Budyſchinje ßu ſa 7½ nßl. doſtacz:

Bibliſke ſtawiſny abo bibliſke hiſtorije ſtareho a noweho teſtamenta, po ſchulſkich regulatiwach ſprawjene, mjenujzy: ſe ßłowami ßwjateho pißma powjedane a ſe ſchpruchami a ſ khěrluſchowymi ſchtuczkami wukładzene, **ſa ſchule a ſa domy** w hornjołużiſkej ßerbſkej ryczi wudate ſ wjazy hacz ſto bibliſkimi wobraſami. — Sakožk wupperthalſkeho towarſtwa k roſpſcheſczeranju nabožnych pißmow.

Tute bibliſke ſtawiſny ßu wot kralowſkeho knježerſtwa w Liegnizy ſa pruſke ſchule, do kotrychž ßerbſke dźěczi khodża, poruczene a maja ßo ſchulerjo a ſchulerki tajkich ſchulow ſ nimi ſkerje a lěpje ſaſtaracz. Ta kniha je pěknje ſwaſana a ſ wulkej ßyku rjanych wobraſow (bildow) kraßnje wupyſchena.

Jutſje njedźelu 30. julija
kulenje wo kołbaßy w Boſchezach.
Piwarz.

Njedźelu ſa tydžeń 6. auguſta
kehele kulenje a reje ſ wojerſkej hudźbu
w Iſraelez korczmje pola Błohaſchez.

Přirodoſpytny wotrjad M. S. změje dźenſa za 2 njedźeli, 12. aug., popołdnju w 1 hodź. w krónje **poſedźenje.** **Fiedler,** pismawjedźer.

Großowe

broſtkaramelle

najlěpſchi ßrědk k wotſtronjenju kaſchela a k połoženju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſcz pſchi ſaſymnjenju w ſymnym czaßu.

Sa Budyſchin a wokolnoſcz w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kóżdy czaß na pſchedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je ſtarodawnych czaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łżizomaj wſchědnje krumow abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobżernoſcz, płodzi wjele mloka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k doſtaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** pſchi bohatych wrotach w Budyſchinje je doſtacz:

Sahrodka kwětkojta po 1 nßl.
Druha ſahrodka kwětkojta = 1 =
Czorny kóß a drózna I = 1 =
Czorny kóß a drózna II = 1 =
Guſtav Adolf . . . . = 7½ =

Wſchitzy czi ßami, kotſiž ßu knjeſej ſ Gärtner w Pſchiwczizach pjenjeſy ſa wotkupjene drjewa winojeczi, ßo ſ tutym napominaja, ſo bychu je hacz do kónza tuteho měßaza ſapłaczili.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 31. — 5. augusta. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawać
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S wjeczorneje strony Dubrawow. S Njeßwaczidła. S Woßlinka. S Kulowa. S Budyschina. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche ważnische powjescze.

Madrid, 1. augusta. Nowy italski póßłanz sa jutsischim ßem pschijědże.

Florenz, 1. augusta. Po powjesczach s Ankony (w Italiji) tam kholera pschibjera. Wot 27. do 28. julija skhori 33 woßobow a wumrjechu 11, wot 28. do 29. skhorje jich 41 a wumrje jich 13, a 29. je 36 skhorjeło a 26 wumrjeło. — Langiewicz je pjecza hotowy, ßo do Roma podacz, hdżeż ma ßo pola bamża dobreho pschijecza nadżecz.

London, 1. augusta. S Newyorka pißaja: We Washingtonje ßu wußlědżili, so je ßo tež na pschedßydu Johnsona w nowschim czaßu nadpad stacz měł. Johnson bě mjenujzy do Gettysburga na jedyn ßwjedżeń pscheproscheny, njemóżesche ßo pak tam khorowatoscze dla podacz. W Gettysburgu běchu pak pjecza słóstnizy (se separatistiskeje strony) hotowi, jeho s pistolijami satsělicz.

Stockholm, 2. augusta. Prynzeßyna Sofia mandżelska prynza Oskara schwedskeho (rodżena prynzeßyna naßauska), je dżenßa stroweho a czerstweho prynza porodżiła.

Paris, 2. augusta. Schpaniske nowiny „Epoca" powjedaja, so ßu ßo w horach blisko Sorije legimitistiske bandy pokasałe, pod wołanjom: „Sława Schpaniskej a katholskej wěrje! (W Schpaniskej je mjenujzy jena strona jara njespokojna, so je schpaniska kralowa italske kralestwo pschipósnała.)

Paris, 3. augusta. W nastupanju schleswigholsteinskeje należnoscze praja khěžorowe nowiny „moniteur": Franzowska żada, so by ßo skónczne wujednanje schleswigholsteinskeje należnoscze po pożadanju tamnischich wobydlerjow stacz měło.

Win, 3. augusta. Pschi ßwjedżeńskej shromadżisnje, kotraž ßo k czesczi tsistalětneho wobstacza tudomneje university wotdżerża, běchu tež wschelake wukrajne university sastupjene; najdalscha s tutych bě moskowske. Jena s najbližschich, mjenujzy universita w Peschczi (we Wuherskej), njebě nikoho poßłała.

Budyschin. Wjedro je ßo drje wokhłódżiło, ale deschcza ßmy pschezo hischcze tak potrjebni, kaž prjedy a woda s kóždym dnjom bóle wotebjera, tak so je tež w rěkach jara nitka.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje; 29. julija 1865.

Dowoz: 6,072 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	2	5	4	25	—	5	5	—	4	25	—
Rožka . .	3	22	5	3	10	—	3	22	5	3	20	—
Jeczmjeń . .	2	17	5	2	10	—	2	20	—	2	17	5
Wowß . .	2	5	—	2	—	—	2	5	—	2	2	5
Hróch . .	4	20	—	—	—	—	4	20	—	—	—	—
Woka . .	5	10	—	—	—	—	5	10	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	9	20	—	9	18	8
Jahły . .	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	20	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 12 h. 30 m.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Sakska. Jeho kralowska wyšokosć prynz Jurij je šo 30. julija do Scheveningena na pucž podak, so by tamniſche mórſke kupjele wužiwak. — S Wurzena pišaja, so šu w tamniſchej wokolnoſczi 21. a 22. julija tſjo džěkačerjo na polu wot wulkeje horzoty wumrjeli. — W Röthenbachu pola Lengenfelda dyri 26. julija błyſk do domu khěžkarja Radſtübnera, wobſchkodži tuteho tak, ſo lědom ſašo wotkhori, a ſaraſy jeho pſchichodnu macž na měſcze. Teho runja je błyſk 25. julija kublerjej Menzelej w Hainewaldže pola Žitawy jene šwinjo w khlěwje ſaraſyk, hewak pak žaneje ſchkody njenačinik. — W Albersdorfje pola Žitawy počza šo 1. auguſta w nozy dom ſchewza a nózneho ſtražnika Schafhirta palicž, jako tón runje po šwojim powołanju khětro daloko wot šwojeho wobydlenja po wšy wokoło khodžeſche. Jeho žona a jena ſchwalcža ſtraſchnej šmjerczi pſches to wuńdžeſchtej, ſo khětſje rucže ſ woknom won ſkočiſchtej, teho runja radži šo też dwěmaj ſchewſtkimaj, kotrajž na kubi ſpaſchtaj, ſ nuſu płomjenjam wucžeknyčž, ale jedyn tſeczi ſchewſki, kotryž też horka nozowaſche, je šo ſpalik, dokelž jeho čžaša doſcž dowołacž njemóžachu.

Jako Jeho majeſtoſcž kral Jan 13. julija w Schandawje pſchebywaſche, čžahnychu też ſchulſke džěczi pſched jeho wobydlenje, hdžež Jemu k čžeſczi najprjedy někotre ſpěwy ſpěwachu. Potom bu Jemu wot jeneho wjetſcheho ſchulerja a jeneje wjetſcheje ſchulerki rjane wonješchko (richel) ſa krala a kralowu pod prajenjom někotrych ſchtučžkow pſchepodate a najpošledy pſchinješy też najmješchi ſchulerk tajke wonješchko ſa prynza Bjedricha Auguſta a rjekny něhdže tele šłowa:

Ja maly šym a make moje ſbožopſcheče je,
Njech maly prynz je ſbožomny pak wobſtajnje.

Kralej chžyſche šo nad tym hólčžkom jara šmjecž a to čžim bóle, jako na šwoje praſchenje: „Ale, kak dha ty maly mužo rěkaſch?“ to wotmolwjenje „Mužik“ doſta.

— Wulku ſpěwarńju, w kotrejž pſchi draždžanſkim wulkim ſpěwanju ſpěwachu, chžychu w tychle dnjach wottorhowacž počzečž. — W naſtupanju draždžanſkeje „ptačzeje kuki“, kotraž budže jutſje (njedželu) ſkónčzena, šo powjeda, ſo tón ras tak wopytana njeje, kaž hewak. — Na drósy pſched hoſczeńzom w Schönfelſu, hdžež běchu džeń prjedy tſělenje wotdžerželi, bu w nozy 31. julija hewjeŕ Fröhlich tak ſtraſchnje kłóty, ſo je šo w krótkim čžašu šmjercž krawił. Tkalſkeho Burkhardta, na kotrehož tukaja, ſo je tc jeneje holzy dla ſczinił, šu teho dla šadžili. — Ssad na šadowych ſchtomach ſchušejow lubiſkeje wokolnoſcze budže 9. auguſta dopołnja w 9 hodžinach w hoſczeńzu „Wettiner Hof“ w Lubiju pſchenajaty. — W Lubiju šu někotre ſkažene pšy ſaraſyli a dyrbi tam nětko kóždy šwojeho pša 12 njedžel ſawrjeneho džerželecž. — W lentrějerni we Wieſenthalu počza šo 29. julija len, na šuſchenje ſeſtajany, palicž a ſkočiſchtaj teho dla džěkačerjej Hönig a Richter do šuſcheŕuje, ſo byſchtaj woheń šnadž hiſchcze podušłyloj. Bjes tym druſy džěkačerjo wokna khětſje ſ hnojom ſawalichu a durje ſaračzichu, njewjedžo, ſo je něchtón w šuſcheŕni nutſka, tak ſo ſtaj šo tam ſpomnjenaj džěkačerjej na žałoſne waſchnje ſadušyčž dyrbjałoj. Jako ludžo durje wotewrichu, namakachu k šwojemu poſtróženju jeju čžele pſchi durjach ležo. Richter ſawoſtaji wudowu a ſchtyri džěczi, Hönig pak ſtaru macž, šłabeho bratra, šamodruhu žonu a jene džěczo.

Jeho majeſtoſcž je pſchedšydže wubjerka ſa draždžanſki wulki ſpěwanſki šwjedžeń, Dr. Heldej, ryčzeŕſki kſchiž ſašłužbneho rjadu ſpožčzik, dokelž je wón wſcho tak derje ſrjadował. Polizajſki pſchedšyda Schwauß je tón šamy rjad doſtak, dokelž je pſchi ſpomnjenym šwjedženju też wſcho derje pſchihotowane měk.

W Höckendorfje pola Dippoldiswaldy dyri 25. julija błyſk do Patzigez dwora a ſaraſy tam kublerja Patziga, kiž šrjedž šwojich čželadnikow ſtejeſche. — W Olbersdorfje pola Markranſtädta počza šo wondanjo jedyn wós, na kotrymž žito ſ pola domoj wjeſechu, palicž. Pohončž bě šebi mjenujzy ſe ſchtrychwancikom trubku ſapalił a bě šnadž pſchi tym ſchkriczka do žita ſleczała, kotreż na jene dobo w płomjenjach ſtejeſche a šo ſ woſom do čžiſta ſpali. Pohončž mějeſche lědom tak wjele khwile, konjej wupſchahnyčž a ſ nimaj woteńčž.

Pruſy. Jeho majeſtoſcž kral Wylem pſchebywa w gaſteinſkich kupjelach a je ſtrowy a čžerſtwy. W tutych dnjach pſchijědže tam póſłanz rakuſkeho khěžora, hrabja Blome, k njemu a je wón pječa Schleswig-Holſteina dla ſ kralom jednak. Mjenujzy rakuſke knježerſtwo je zyle ſ tym njeſpokojne, kak Pruſka w Schleswig-Holſteinje ſkutkuje, wošebje ſ tym, ſo tam pruſki kommišař čžini, ſchtož šam chže a šo rakuſkeho ženje njepraſcha. Tak bě wón wóndanjo jeneho redaktora šadžicž dak, dokelž tón w šwojich nowinach ſtajnje ſa to ryčzeſche, ſo dyrbi auguſtenburgſki wjerch Bjedrich Schleswig-Holſtein doſtacž. Rakuſki kommišař pſheczіwo tajkemu ſakhadženju proteſtirowaſche, prajizy, ſo je Rakuſka w tu khwilu šobuwobšedžerka Schleswig-Holſteina a ſo šo tam teho dla niczo ważne ſtacž nješmě, w čžimž by wona šobu njeſkutkowała. Pruſki kommišař je pak wotmolwił, ſo šo wón do tajkeho proteſta wohlada a ſo ma šo wón jenož pſched pruſkim knjejſtwom ſamolwjecz a pſched nikim druhim niz. Tajke horde wotmolwjenje je rakuſke knježerſtwo jara ſa ſko wſako a khěžor je 29. junija hrabju Bloma k pruſkemu kralej do Gaſteina póſłał, ſ tym poručzenjom, jemu roſeſtajecž, ſo šebi rakuſke knježerſtwo tajke šamowolne ſkutkowanje w Schleswig-Holſteinje njebudže dale lubicž dacž.

Rakušy. Khěžor je šo 31. julija do Iſchla podak a pojědže wot tam po khěžorku do Kißingena.

Wón bě hrabju Blome do Ischla skasak, so by tón wo swojim jednanju s pruskim kralom w Gasteinje rosprawu dak. Wot teho, kak je tuto jednanje wupanyko, budże wotwißowacz, hacz khěžor pruskeho krala wopyta. (Mjenujzy, kaž smy runje rospomnili, pruske a rakuske knjeżerstwo stej schleswigholsteinskeje należnosczе dla we wulkej swadże). — Nowe rakuske ministerstwo je postajene: Hrabja Belcredi, hacz dotal naměstnik w Czechach, je ministerpschedßyda a roskasowar nad politiskimi należnosczemi wschitkich rakuskich krajow, s wuwsaczom Wuherskeje, Khrowatskeje, Dalmatskeje, Sklawonije a Ssedmihródskeje, Komers je minister prawdy a hrabja Larisch minister finanzow. — Belcredi je hižom roskas na wschě wyschnosczе rospóßlak a praji tam bjes druhim: „W krajach se wschelakimi narodnosczemi žadam ßebi wot sastojnikow najwjelschu ßwědomiwosez a połnu njestronitosez (Unparteilichkeit) pschezźiwo kóždej narodnosczi. Sastojnstwa a sastojuizy maja s kóždym ludom w jeho ryczi ryczecz a t. d. — Khěžor je wschěch redaktorow, kiž ßu czischczerskich należnosczow dla sasudzeni, wobhnadzik.

Rußowska. Ruske nowiny powjedaja, so je general Czernajew 28. město Taschkend dobył. Ruske wójsko měješe 25 morwych a 88 ranjenych. (Taschkend, město se 40,000 wobydlerjemi, leži w ßrjedźnej Asiji w kokandskim khanatu. Wobydlerjo ßu s wjetscha Tatarjo, Turkmanojo a Kirgisojo. Rußowska ma s tutymi wobydlerjemi hižom dołhi czaß njeluboßnosczе, dokelž woni rubjezne czahi do ruskich provinzow czinja).

Amerika. S Ameriki niczo ważne njepißaja. Bawma 48.

Ze Serbow.

S wjeczorneja strony Dubrawow. Rjany a sa zyku wosadu ważny ßwjedżeń měješe 7. njedzelu po ßwj. Trojizy zyła borschczanska wosada: dotalny pomozny wuczer k. Barth bu do schulskeho a do wschěch zyrkwinych hamtow ßwjedżeńszy sapokasany, a běsche wosadzi to prjedy we sjawnych Božich ßłużbach s klětki wosjewjene. Psches 230 schulkich dźěczi shromadzi ßo we schulskimaj stwomaj. W dwěmaj hodzinomaj popołdnju czehnichu pod swonjenjom, wschitke holczti s wěnzami rjenje debjene a wjazory hólzy s khorhojemi krajnejn barbow, do farskeho dwora, wjedżene wot nětczischcho k. pomozneho wuczerja Austa, schulskich prjódkstejerjow a zyrkwineje rady. Tudy pschijachu dźěczi swoje witanske dary sa k. Bartha. Czah ßo sawróczi a czehnische s duchomnym, s borschczanskim knjesom a se sastupjerjom dubjanskeho knjejstwa psched schulu. K. Barth wustupi, duchomny jeho ßwjedżenszy postrowi a schulske dźěczi pschepodachu s pschihódnymi ßłowami serbske spěwarske, němske spěwarske, woboje we krasnym swjasku, a wulku bohacze posłoczanu schalku. Na to czehnische czah ßwjedżeńszy se smahowazymi khorhojemi psches dwoje czeßne wrota (jene mějachu to serbske napißmo „Hnada teho Knjesa budź na Tebi", to druhe to ßame napißmo němske) do Božeho doma, kiž běsche s wěnzami rjenje wuphschcheny. K. Barthowej klaßy, 1. a 4., ßedźischtej k woběmaj stronomaj woltarja, 2. a 3. na kubjach, psched woltarjom pak k. Barth, k jenej stronje borschczanski knjes a k druhej sastupjer dubjanskeho knjejstwa. Boži woltar bě s rjanymi selenymi a kčějatymi rostlinami wuphschcheny, wosebje debjeschtaj dwaj we krasnym kčenju stejazej oleandrowej schtomikaj psched woltarjom Boži dom. Tón běsche pschepjelnjeny s ludom, tak někotry njeje do zyrkwje móhł. Najprjedy běsche ßwjedżenosez serbska: spěwachmy 786 khěrlusch, na to dżerżesche k. duchowny po ßwj. Jana 21, 15 ryczż. Po wuspěwanju 784, 3 „Naschu schulu" ꝛc. czitasche farar vokaziju, podpißma rosprawy dokhodow a kralowskeho wyßokeho knjezerstwa w Liegnizy a wrótßkawskeho woßozyhostojneho konsistorija wobtwjerdżenje vokazije. Pod spěwanjom 787, 1. 2. „Nětk mamy saßo wuczerja" sawdawachu 8 dźěczi, skóżdeje klaßy prěnja holza a prěni hólz, k. Barthej ruku. K wobsanknjenju dżerżesche farar krótku modlitwu, kiž ßo se ßwj. Wotzenaschom skónczi. Se spěwanjom 236. 5 „Njech twoja mudrosez" bu serbska ßwjedżenosez wobsanknjena. — Na to hnydom sapocza ßo němska se spěwanjom 1—4 schtuczki: „O heiliger Geist kehr bei uns ein". Na to slědowasche sapokasańska ryczż, kaž prjedy na serbskim, po kotrejż spěwachmy: „Gieb, daß ich thu mit Fleiß ꝛc.". Kaž prjedy na serbskim, tak bu tež nětk vokazija a. t. d. czitana. Na fararjowe praschenje ßlubi k. Barth s jaßnym hkoßom ßwjedżeńszy, so chze s Božej pomozu pschez Jesom Kyrysta wsche we vokaziji wopschijate pschißkuschnosczе tak dżerżecz, kaž jo psched Bohom, ßwojimi prjodkstajenymi a ßwojim ßwědownjom samolwicz samóże. Po pschepodaczu vokazije spěwasche ßo: „Hilf uns Herr in allen Dingen", a schulszy prjódkstejerjo a zyrkwina rada sawdawachu ruku. Na to dżerżesche farar modlitwu, kotraż ßo kaž na serbskim skónczi. Po tym spěwasche woßada: „Ach laß mich deine Weisheit leiten". Po wuspěwanju 12. intonazije a pożohnowanja sanjeße woßada skónczńje: „Lob, Ehr und Preis sei Gott ꝛc". Do Božeho domu běchu k. Bartha ßwjedżeńszy wjedli farar, borschczanski knjes a sastupjer dubjanskeho knjejstwa, s zyrkwje wjedźischtaj jeho jedyn schuler a jena schulerka a ßwjedżeński czah slědowasche.

Někotre knjejstwa a Borschcz, Wolschina, Lipinki, Dubo a Mikow běchu w prawym czaßu 20 toler k schulskemu wjeßelu nawdali. Sa to běchu nakupjene wschitke, najbóle we schuli trěbne wězy a tež zakty. Piwo běschtaj

dwaj dźěćizpſcheczelaj darikaj, wólſchanſki piwarz a khěžeŕ Förſtaŕ. Bórſy czehnichu dźěćzi na bliſku łuku, ſwažni hólzy łažachu po žerdzi horje wo rubiſchcza, czi druſy jako też holzy běhachu wo wjetu pod hudźbu, a ſo njeby žane wot tych kiž dźěl bjerichu a bracz ßmědźachu, próſne domoj ſchło, loßowachu napoßledk wſchitke wo te wſchelake wužitne wězy. Ssměrkacz ßo pocza, dha ſpěwachu „my Bohu Wotzewi" a na to wjedźiſche kóždy ſchulſki prjódkſtejeŕ dźěćzi ßwojeje wßy domoj. — Spißowaŕ bě jenoż khwilu pſchiladowajo na łuzy ßobu, duž je móżno, ſo njeje wſcho ſpomnjenja hódne naſpomnik.

Nežrch.

S Njeßwaczidła. (Dowopißanje mißionſkeho ßwjedźenja.) Po ſczenju ßw. Marka 4, 30—32. da nam k faraŕ Somer ſ Huczinu w duchapołnej, nadobnej ryczi pohladowacz na wułke dobycza Božeho kraleſtwa, kiž ßu ſe ßnadnych ſpoczatkow naſtawake, kaž ßo to wſchudźom w mißionſtwje pokaſuje. Po tutym wutrobu ſapſchimowazym a k ßwěrnemu wobdźělenju na mißionſtwje ſahorjazym prědowanju ßerbſzy gymnaſiaſtojo kk. Mroſak ſe Sdźar, Miczka ſ Minakała, Herzog ſ Njeßwaczidła, Kuba ſ Klukſcha, Bjarnat, wucźeŕ ſ Minakała, Jenka ſ Minakała, ſeminariſta w Budyſchinje, a druſy 23. pſalm ſ luboſnej cziſtoſczu ſpěwachu. Jako bě hiſchcze woßada ſ 21. khěrluſcha 2. ſchtuczku ſanjeßła, dźerżeſche k. faraŕ Domaſchka ſ Noßaczizwutrobnu, horzu woktarnu modlitwu, w kotrejž zyle mißionſtwo, woßebje naſche Lipſczanſke Bohu Knjeſej na jeho miłoſcziwu wutrobu kładżeſche. Wot tuteje lubeje modlitwy ſtanywſchi wuſpěwachmy 9. ſchtuczku ſ 312. khěrluſcha, na czoż k. faraŕ Jäkela ſ Horneho Wujeſda 81. intonaziju, hdźež ſaßo woßada ſe ßwojim mózným wotmolwjenjom rjenje dopokaſa, ſo intonaziſke knižki njeißu podarmo wudate, kaž też pożohnowanje wotſpěwa. Se 27. ſchtuczku 503. khěrluſcha bu tuto rjane ßerbſke mißionſke kemſchenje wobſanknene. — Bórſy po tym ßo němſke kemſchenje ſapocza, kiž bě po liczbje tudomneho a ßußodneho němſkeho wobydleŕſtwa też prawje bohacze wopytane. Wſchitzy ryczeŕkublerjo a najeńkojo ſ zyleje woßady běchu ßo k temu nutsnamakali. Też bě ßo ſaßo wele Sserbow do zyrkwje wróczilo, kiž chżychu woboje kemſchenje wužiwacz. K. faraŕ Marczka ſ Woſporka date dźeńſke ßkowo naſcheho lubeho bibliſkeho pucznika ſ hłubokim a płódnym wukkadowanjom ſa ßwój tekſt nakoži. Podkoſt jeho woßebneho, wubjerneho prědowanja běſche: „Wy ſcze drohu kupjeni." To ßkowo naß na naſchu mißionſku pſchißłuſchnoſcz pokaſuje a naſch mißionſki wopor żada. Sswědomnja, kiž we twerdym ſpanju njeleża, dyrbjachu pſchi rospominanju ßwojeho drohego wukupjenja ßo móznje ſapſchimnjene ſaczucz a mißionſke wobdźělenje ſa ſjewjenje a dopokaſmo ßwojeje najßwjeczišcheje dźakomnoſcze póſnacz. — Woktarna modlitwa, kotruż tu k. faraŕ Golcz ſ Rakez dżerżeſche, njebě jenoż nam ſ wutroby ryczana, ale poſběhowaſche też naſchu wutrobu na tu wyßokoſcz, hdźež na ßwětowe ſadźěwki njehladajo ßo duſcha Božich miłoſciwych ßlubjenjow mozuje a ſe wſchej radoſczu na jeho mißionſkim ſtutku dźěła. — Intonaziju ſ kolletku a pożohnowanje ſpěwaſche wyßozy doſtojny k. ſuperintendenta Karaß ſ Wojerez, kiž bě ſ lubymaj kk. ff. Berganom ſe Sdźar a Sejlerjom ſ Łaſa naß na naſchim mißionſkim ßwjedźenju ſe ßwojej pſchitomnoſczu wulzy jara ſwjeßelik. — Sa mißionſtwo bu po ßerbſkich a němſkich kemſchach tak bohacze ſkładowane, ſo tón ſkład 89 tol. a 23 nßl. wuczini. Temu Knjeſej, kiž je hkowa ßwojeje zyrkwje a kiž je ßwojej zyrkwi porucził jeho miłoſcziwe kraleſtwo hacz k poßlenjemu póhanej wupſchěſczeracz, budź pokorny dźak daty ſa rjane radźenje tuteho ßwjedźenja. Wón chżył temu ßamemu po ßwojej hnadże pożohnowanemu ßymjeſchku bycz dacz, kiž w ßerbſkim kraju wußyte ſe ßwojimi płodami daloke póhanſtwo wokſchewjuje ſ wodźenjom do ſbóżneho wotpoczinka w Jeſußowej luboſczi. — Kaž bě hižom do kemſchenjow lubowany fararjez dom kk. duchomnych we ßwojej hoſpodliwoſczi wokſchewił, a kaž bě tam miſchtr pjekaŕ Wiczas w radoſczi nad mißionſkim ßwjedźenjom ſa mißionſkich prědarjow „k jich wokſchewjenju" woßebne pjeczwo pſchipóßłał, tak po wobſanknjenju Božeju ßłużbow kralowſki ſměrz a ryczeŕ wſchelakich wyßokich rjadow k. baron ſe Schönberg-Bibran wſchitkich kk. duchomnych ſ jich knjenjemi a wſchitkich kk. wucźerjow jako ßwojich hoſczi do hoſczeńza k wjeczeri pſcheproßy, hdźež ßu niz jenoż ſa ßwoje cźełko, ale też ſa ßwoju duſchu wſchelake woßebne wužiwanja měli. K. ſuperintendenta Karaß dżerżeſche dlěżſchu jadriwu blidowu modlitwu, k. faraŕ Rychtaŕ wunjeße we woßebnych, rjanych ſchtuczkach na k. barona jako na kſcheſzijanſkeho ſemjana, kiž wutrobnje wě a ſe ſkutkom wopokaſuje, ſo ma ßo ſa wſchitko, ſchtoż je a wobßedźi, miłoſczi Knjeſowej dźakowacz a kiž też teho dla wſchitko, ſchtoż k Božej cześczi a k wěrnemu ſbožu cźłowjeſtwa ßłuſcha, wutrobnje rad podpjera, móznu a luboſnu ßławu. Na to k. baron ßam w dlěżſchej jaßnej, duchapołnej ryczi wſchelakoſcz cźłowſkich ſjenocźeńſtwow roſeſtaji a we wěry wjeßokoſczi wuſběhny, kak ßo mißionſke ſjenocźeńſtwo na njekhabłazu ſkału Božich kraßnych ßlubjenjow ſakożuje a wunjeßy na dźeńßniſchi mißionſki ßwjedźeń a na tych kiž ßu jón ſ prědowanjom a ſ modlitwu tak rjenje wuhotowali abo jón na druhe waſchnje podpjerali, wutrobnu ßławu. K. faraŕ Imiſch ſ Hodźija wunjeßy na knjeni baronowu, ſo ſe ßwojim wěrjazym mandźelſkim ruku ſa ruku na zijonſkim puczu khodźi, kaž też na jeju wobeju kſcheſzijanſku darniwoſcz, ſ kotrejž hižom telko lět ßwjate mißionſtwo a wot jeho ſakoženja ßem ſerbſke lutherſke knihowne towarſtwo tak bohacze podpjerataj, a ſ kotrejž ſtaj hižom

ßamaj wschelake woßebne ßerbske knihi wudawałoj a bjes ßwojimi lubymi Sserbami darmo wudzělecz dawałój, wutrobnu ßławu w ßerbskej ryczi, jeju a jeju dom hacz do najdalschich stawow Knjesowej miłosczi poruczujo.

S Woßlinka. Tudy mějachmy ßrjedu 26. julija czežke njewjedro, pschi kotrymž bu tudomny stražnik a hußazy pastyř Herzog wot błyska saraženy. Wón bě, so by jara njepschemoknył, k Köhlerez kólni stupił a bu wot błyska, kotryž do jeneje blisko stejazeje wolsche dyri a wot njeje wotskoczi, tak ßylnje trjecheny, so na měscze morwy wosta. Jeho ßyn a jedyn druhi hólz, kiž jemu pschi paßenju pomhaschtaj, teho runja tež Köhlerez dorosczeny ßyn, kotryž runje wrota wotewrjesche, panychu pohłuscheni k semi, stanychu pak bórsy saßo.

S Kulowa. Sańdzenu njedzelu 30. julija popołdnju w 5 hodzinach wudyri tudy w jenej bróžni na kamjeńskej haßy straschny woheń, pschetož něhdze 16 bróžnjow, kotrež běchu wschitke se žitami a se ßynom napjelnjene, je ßo wotpaliła. Schkoda ßo pjecza na 40,000 tl. woblicza. — Pschi njewjedrje, kotrež tu ßrjedu prjedy mějachmy, je błysk tež do domu M. Kmocha dyrił, njeje pak tam wjele schkody naczinił.

S Budyschina. Tudy budze w bližschim czaßu a to nad wodowym kortom na mjaßowym torhoschczu statua khurwjeřcha Jana Jurja postajena. Wona je wot draždzanskeho rěsbarja Schwenka s pěskowza sa pjenjesy, wot kraja k tajkim wězam wustajene, wudzełana. (Khurwjeřchej Janej Jurjej buchu Łužizy w lěcze 1638 wot czěskeho krala a němskeho khěžora sastajene.)

Wosjewjenje.

Mój en gros & detail skład
cigarrow, kureńskich a schnupowanskich tobakow wschěch družinow,
Selters a sodawody s fabriki bratrow
Reh w Draždzanach,
schtrychowanczkow we wschelakich pakczikach,

kaž tež **hotowe tity**
poruczam k dobroczіwemu wobkedzbowanju.

Arnold Th. Sust,
w Budyschinje na bohatej haßy 93/31, blisko torhoschcza pódla pósta.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Ja njewěm, mój dyrbjałoj tola ras do R. w hromadze pohladacz.

Mots Tunka. Ale czoho dla dha?

H. D. Nó, so bychmoj tola skónczinje s wěstosczu shoniłoj, kak je tam to s tymi jutrownymi pjenjěsami było.

M. T. Wschak dzě je ta wěz wuczinjena!

H. D. Bóh swarnuj! Dzenßa ßu mi wot tam saßo pißali, so ßu ßo tam někotsi dobri ludźiczkojo jara

molili, dokelž je ta wěz ſ tym kněžkarjom a ſ hornzom mlóka tolſcze ſelžana.

M. T. Haj, dha móhkoj ßo tam pſchezo podacz a tam też ſ dobom na to ſpomnicz, ſo je doroſczenemu cžlowjekej lěpje, palenz prjedy wupicz, hacz 6lětny hólczez na njón pſchiúdže a jón makemu dżeſczu da, ſo tuto potom na ßmjercz ſkhori.

H. D. Haj, to maſch prawje.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Marja Amalia, Jana Domſcha, ſahrodnika we Wulkim Wjelkowje, dž. — Jan Bohuwěr, Jana Nabowſkeho, wobydlerja w Něwßezech, ß. — Marja Helena, Handrija Nowaka, wobydlerja w Sajdowje, dž. — Marja Augusta, Madleny Kalichez ſ Delneje Kiny, n. dž. — Klara Hedwiga, Handrija Pjeſchla, wobydlerja na Židowje, dž.

Zemrjeći:

Dżeń 21. julija: Hana Sommerowa, wobydlerka na Židowje, 52 l. 7 m. — Hana Erneſtina, Korle Lehmanna, kněžerja na Židowje, dž., 1 l. 2 m. — Pětr Pjetſchka, kněžkař w Jenkezach, 46 l. 3 m. — 28., Jan Libſcha, domownik pola pſchekupza Klemma, 27 l.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 5 nßl. a 14 tl. — nßl.

pſchenża 45—62 tl., rožka 42—43 tl.,

(to je: ſa 25 pruſkich korzow.)

rěpikowy wolij (njecziſczeny) 13 tl. 25 nßl.

(Czijſczeny, kaj ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdże 1 1/8 tl. drožſchi.)

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipſku, 27. julija, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 8¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny ſloty abo dukat 3 tl. 5 nßl. 8 np.; winſke bankowki 93⅜.

Kaſchczowy magazin

M. Möchela, na hrodowſkej haßy, poruczża wulki wubjerk kaſchczow ſ duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

☞ S khěž. kral. rakuſkim privilegiom a ſ kral. pruſkej miniſterialnej approbaziu. ☜

Dr. Borchardtowe aromatiſke ſelowe mydło, k poreńſchenju a poljepſchenju wobleczoweje barby a khmane pſche wſche njecziſtoſczje kože; (w laſyglowanych originalnych pakczikach po 6 nßl.)

Profeßora **Dr. Lindowa** vegetabiliſka žerdkowa pomada, powjetſcha błyſchczenje a ſhibiczliwoſcz włoßow, a je pódla khmana k jich hromadu dżerżenju; (w originalnych kruchach po 7½ nßl.)

Haptykarja **Sperati'a** italſke mjedowe mydło, wuſnamjena ßo pſches ßwoje woživjaze a dżerżowaze ſtutkowanje na ſhibiczliwoſcz a mjehkoſcz kože; (w pakczikach po 2½ a 5 nßl.)

Dr. Hartung'a chinaſkorowy wolij, k ſdżerżenju a porjeńſchenja włoßow; (w laſyglowanych a w ſchkleńzy ſchſemplowanych bleſchkach po 10 nßl.)

Dr. Hartung'a ſelowa pomada, laßowubudżenju a woživenju włoßoweho roſtu; (w laſyglowanych a w ſchkleńzy ſchtemplowanych tygelkach po 10 nßl.)

Woprawdzite pak horeſche, pſches ßowje dopóſnatu ſolidnoſcz a khmanoſcz też w tudomnej krajinje tak rad kupowane artiklje w Budyſchinje kaj predy, tak też njetko jenož jeniczży pſchedawa.

W Budyſchinje.

Gustav Nicolai.

Wužitkowe drjewo na pſchedań.

Swjena wſchitkich drużinow, bukowe a dubowe ſóſty we wſchitkich tolſtoſczach ma na pſchedań

wojnarſki miſchtr **Briesang**

na rózowej haßy.

Młody ßylny cžlowjek, kotryž chze piwarſtwo nawuknycz, może w piwarni w Barcze měſto doſtacz.

Ša pruſke ſchule!

W knihańi **Smolerja a Pjecha** w Budyſchinje ßu ſa 7½ nßl. doſtacz:

Bibliſke ſtawiſny abo bibliſke hiſtorije ſtareho a noweho teſtamenta, po ſchulſkich regulativach ſprawjene, mjenujzy: ſe ßłowami ßwjateho pißma powjedane a ſe ſchpruchami a ſ khěrluſchowymi ſchtuczkami wukładżene, **ſa ſchule a ſa domy** w horniołużiſkej ßerbſkej ryczi wudate ſ wjazy hacz ſto bibliſkimi wobraſami. — Sałożk wupperthalſkeho towarſtwa k roſpſcheſczeranju nabożnych pißmow.

Tute bibliſke ſtawiſny ßu wot kralowſkeho knježerſtwa w Liegnizy ſa pruſke ſchule, do kotrychž ßerbſke dżeczi khodża, poruczene a maja ßo ſchulerjo a ſchulerki tajkich ſchulow ſ nimi ſkerje a lěpje ſaſtaracz. Ta kniha je pěknje ſwaſana a ſ wulkej ßylu rjanych wobraſow (bildow) kraßnje wupyſchena.

Dżiwocżanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje ſa tydżeń, 13. auguſta, po nyſchporje popołnju w tſjoch hodżinach ſhromadżiſnu.

Pětr Młónk.

Wulku dżělbu próſnych ſyropowych cžwizow ma na pſchedań **G. Hämſch** w Porſchizach.

Khěža na pſchedań.

Khěža cžo. 2 ſe ſahrodu w Mjedżoiſu, wobſtejaza ſ dweju ſtwow, dweju komorow, ſ hródże, bróżnje, kólnje a pěžy, ſa knježim dworom leżaza, kotraż je ponowjena a wutwarjena, je hnydom na pſchedań. Wona by ßo niż jeno ßwojeho ſpodobneho pſchiprawjenja, ale też ßwojeho dobreho położenja dla ſa kóždeho rjemjeßnika, woßebje pak ſa jeneho ſchewża hodżika, dokelž wo wßy żadyn njeje a ßebi jeho tam jara żadaja. 136 tl. kupnych pjenjes może na to waſchnje ſtejo woſtacz, ſo ßo ſa 6 lět ſapłacża. Wſcho dalſche je ſhonicz pola k. Schimana tam abo pola k. hornczerſkeho miſchtr Scheidera w Biſkopizach.

Němski Phönix,

wohenjawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke jawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucza ßwój bohaty wubjerk hotoweje

muzskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo-horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hkownym torhoschczu.
K nětczischemu létnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

muzskeje drasty:

jako ßuknje s donblestoffa, tajke s jednorischich wutkow, létne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocje, židze, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczinje na to kedźbowacz, so ßu wschě drascenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenoz wo dobrych twerow dźěkaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leza. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami mózu kózdu konkurrenzu pschewinycz. **C. W. Bitzka.**

Jenoz woprawdzity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiz jenoz psches ßwoje wutki (kotrez žadyn druhi jemu podobny b po nim czinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dyaawosczi, sazwanju, bróstowym czerpjenju, schijowej wobczeznosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Nakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Czesczenym a lubym Serbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich druzinow. Wschitke porjedźenja ßo najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym Serbskeje ryczeje tak derje mózny, kaz němskeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza a Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacz.

Přirodospytny wotrjad M. S. zmeje dzensa za tydźeń, 12. aug, popołdnju w 1 hodź. w krónje posedźenje. **Fiedler,** pismawjedźer.

Draždžanske woheń sawěsczaze towarstwo.

Tuto towarstwo sawěsczenja horje bjerje na

twarjenja wschěch družinow, na **mobiliar,**

na pschedmjety ratarstwa, na fajmy a na skót;

dale

na fabriki, maschiny, twory atd.

a

na transportne kubła po rěkach a po kraju

po twjerdych a tunich prämijach, duž bje-wscheho dopłaczowanja.

Tuto towarstwo dawa dospołne rukowanje a budže w kóždym nastupanju, tak derje pschi horjebranju sawěsczenjow, kaž tež pschi regulirowanju wopalnych a transportnych schkodowanjow poskiczenemu dowěrjenju doscz cžinicz.

Formulary a dalsche wukasowanja ßó rad a darmo dawaja a wscho k horjebranju potrjebne ßo psches podpißanu, wot wyschnoscze wobtwjerdženu agenturu wobstara.

W Budyschinje, w juliju 1865. **A. Förster.**

Wosjewjenje.

Dokelž je piwarńska kommuna wobsanknyłu, dotalne po rjadu wotdžeržane wuscheńkowanje budyskobajerskeho, cžeskeho a lěžateho piwa sahnacz a na to město sa pschedawanje tutych piwow shromadny etablissement pod mjenom

Brauerei-Restauration (piwarńska restauracia)

w Budinez khěži, na kotołskej haßy cžo 105, s nowa sałožicz, dowolamy ßebi s tutym najpodwólnischo wosjewicz, so je ßo jeje wotewrjenje

pjatk, 4. augusta

stało. Tutón nowy etablissement dobrocžiwemu wobkedžbowanju poruczejo, pschispominamy, so je restaurateurej knjesej **Uferej**, wot piwarńskeje kommuny postajenemu, možnoscz data, spomnjene piwa stajnje cžerstwe pschedawacz.

W Budyschinje, 2. augusta 1865. Piwarńska deputacia.

Na prjódkstejaze wosjewjenje dźiwajo, dowolam ßebi cžesczenu tudomnu a wońkowsku publiku najpodwolnischo proßycz, mje w piwarńskej restauraciji prawje husto wopytowacz; ja budu ßo kóždy cžaß prózowacz, spokojnoscz mojich cžesczenych hosczi s podawanjom cžerstweho piwa a dobrych cžopłych a symnych jědžow, kaž tež psches spěschne poßłuženje ßebi dobycz pytacz. **Ufer.**

Aukcia skota.

Póndželu 7. augusta popołdnju w 3 hodžinach budže ßo na kuble cžo 19 w Dubrawzy pola Barta 8 wužitkowych kruwow, bjes nimi jena s prěnim cželeczom, wjazore nowodójne, 2 połtseczalětnaj wołaj, 1 cžehnity woł, 1 połdralětny byk a 1 połdralětny jałojza sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacz.

Jedyn zyle cžorny poß, s dwójnym noßom, něhdže 20 njedžel stary, s běłymaj prědnimaj nohomaj a na sadnimaj jenož delka běły, na cžole s wuskej běłej ßmuhu a w tyle teho runja, se schtrykom wokoło schije, je ßo póndželu 31. julija blisko Khwacžiz shubił. Tón, kotremuž je ßo pschidał, chzył jeho sa 20 nßl. myta pola rěsnika Pjetschki w Hornej Hórzy wotedacz.

Jutsje njedželu 6. augusta

kulenje

wo jedyn cžornoatlaßowy laz w Něwßezach.

Hollandski młody howjasy skót

Hollandske młode byki a cžélata-kruwki steja na pschedań na ryczeŕkuble **Ssmochcžizach.**

Žiwnoscz cž. 14. w Nowej Wßy pola Njeßwacžidła, s 10 akrami 211 kwadratnymi prutami ležomnoscze, s rjanej sahrodu a s twarjenjemi, zyle nowowutwarjenymi, je se ßwobodneje ruki na pschedań. Połojza kupnych pjenjes móže na njej stejo wostacz. Wscho dalsche je shonicz pola korcžmarja Domschki tam.

Serbske reje

hermansku póndželu 7. augusta popołdnju wot 6 hodžinow

w **Tsélanach,**

schtož tudomnym a wokolnym ßerbskim młodym hólzam a holzam k wjedženju cžinju. — S dobrymi jědžemi a piczemi budže najlěpje poßłužene.

W Tsělanach. **E. Herrmann,** restaurateur.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 32. — 12. augusta. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Krebje. S Wulkeho Radschowa. S Budyschina. S wojerowskeho wokrjeßa. S Budyschina. S Njechanja. S Piznja. S Gorow. S Budyschina. S Hósnizy. — Spěwy. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjescže.

Petersburg, 7. augusta. W měscže Dünaburgu je ßo 29. julija 500 twarjenjow (mjes nimi 173 domskich) spaliło a ßu pschi tym tež někotsi cžlowjekojo žiwjenje shubili; 30. julija bě w Kownu wulki woheń a 31. je ßo wokrjeßne město Roßijancy nimale zyło wotpaliło.

Augsburg, 9. augusta. Tudomne nowiny „Allgemeine Zeitung" pißaja, so budže rakuske knježeŕstwo, jeli hrabja Bloma pola pruskeho krala w Gasteinje niczo njewuskutkuje, pola bundestaga tôn namjet stajicž, so by ßo augustenburgski wjeŕch sa schleswigholsteinskeho wójwodu pschipósnał.

Rendsburg, 9. augusta. Pruski krônprynz je wczera ßem pschijěł a ßo hnydom do Lockstedta podał, so by pschi maneuvrach pruskeho, tam w hromadu sczehnjeneho wójska pschitomny był.

Gastein, 9. augusta. Depesche, kotrež je hrabja Bloma wot rakuskeho khěžora k pruskemu kralej pschinjeßł, ßu bóle měrneho ducha; augustenburgskeho wjeŕcha dla nochze rakuske knježeŕstwo s pruskim wójnu sapoczecž.

Stockholm, 9. augusta. Ruske, 27 wojnskich łódžow ßylne łódžstwo je s wulkoknjasomaj Konstantinom a Alexijom ßem pschijěło a dwaj dnjej tudy wostanje.

Mnichow, 9. augusta. Sakski minister baron s Beust je dženßa wjeczor s Wina ßem pschijěł; wón směje jutsje s ministrom von-der-Pfordten wuradžowanje a pojědže potom k sakskemu kralej do Poßenhofena. (Wón pjecža na to džěła, so by měr bjes Pruskej a Rakuskej wostał).

London, 9. augusta. S Ameriki niczo wažne. Bawma 48.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje; 5. augusta 1865.

Dowoz: 5,205 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	2	5	4	20	—	5	5	—	5	—	—
Rožka . .	3	22	5	3	5	—	3	22	5	3	17	5
Jeczmjeń . .	2	17	5	2	10	—	2	20	—	2	17	5
Wowß . .	2	5	—	2	—	—	2	5	—	2	3	—
Hróch . .	4	20	—	—	—	—	4	20	—	—	—	—
Woka . .	5	10	—	—	—	—	5	10	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	9	20	—	9	18	8
Jahły . .	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	19	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 12 nßl. a 14 tl. — nßl.
pscheńza 46—62 tl., rožka 44—45 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 13 tl. 25 nßl.
(Cžisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drôžschi.)

Sakſka. Miniſter baron ſ Beuſt je ßo 5. auguſta na puć do Gaſteina podał a je tam pjecza pſcheproſcheny, ſo by rakuſkeho kněžora a pruſkeho krala ſjednacz ſpytał, kotrejuž knjezerſtwje ſtej ſchleswigholſteinſkeje naležnoſcze dla do wulke ſwady ſapauyłej. — S Drażdżan pißaja, ſo móża wſchitke porołódże ſaßo po Łobju jěſdżicz, dokelž je ſ Czech, hdżež ßu tamón tydżeń wulke deſchcze a ßylne ſlimki měli, wjele wody pſchiběžało. — W Lipſku je wjele měſchczanow teho měnjenja, ſo by ßo kommunal-garda zyle ſahnała abo tola we wſchelakich naſtupanjach hinak ſrjadowała, a ßo teho dla cżaſto ſhromadżiſny wotdżerżuja, w kotrychž ßo wuradżuje, na kajke waſchnje by ßo to ſkerje lěpje ſtacz móhło. (W Drażdżanach kommunalgarda hižom wot lěta 1849 wjacy njewobſteji). — W Chemnitzu chzedża pſchichodne lěto wulku rjemjeßniſku wuſtajeńzu wotdżerżecz a budże tam ſa nju nakhwilne twarjenje natwarjene, kotrež budże něhdże 60—70,000 tl. khoſchtowacz. — W Jaſońzy je 6. auguſta wěſty C. Chr. Förſter po ſkhodże dele panył a ßo pſchi tym tak wobſchkodził, ſo je po krótkim cżaßu wumrjeł. Wón ſawoſtaji wudowu a 6 njewotczehnjenych dżěczi. — Drażdżanſka ptacza kuka je ßo ſańdżenu njedżelu w nozy wobſanknyła a běchu tam k dobremu ſkónczenju hiſchcze wulke puki. — Jako rector magnificus lipſkeje univerſity ſa pſchichodne univerſitetne lěto je profeßar prawiſniſtwa Dr. ſ Gerber wuſwoleny. — Po wſchej Sakſkej ßu ſ lětuſchimi żujemi mało ſ pokojom. Najhubjeńſcho je ſ rożku, kotraż w někotrych ſtronach jenoż pokojzu porjadneho wunoſchka dawa. Jenicżzy w hornich rudnych horach, hdżež maja ßo żně hakle ſapocżecz, żita tak rjane ſteja, każ to wjele lět było njeje. A pſchi wſchěch njeradnych żnjach płaczißna żita ſkerje ſpaduje, hacż pſchibjera.

Prußy. Pruſzy krónſzy ſyndikojo abo knjezerſzy rycznizy ßu w naſtupanju Schleswig-Holſteina wußudzili: 1) ſo auguſtenburgſki wjerch żane prawo na tutaj krajej nima, dokelž je ßo jeho nan ſa ßebje a ſa ßwoju ßwójbu wſcheho prawa wſdał a ſa to wot danſkeho krala ſummu pjenjes wſał; 2) oldenburgſki wjelwójwoda ma jenoż pod wěſtymi wonměnjenjemi na gottorpſku dżělbu prawo; 3) prawo danſkeho krala Khryſtiana IX. wot lěta 1853, kotrež je w Schleswig-Holſteinje ſakońſzy woſjewjene, móże ßo jenoż jako połne a doßahaze ſpóſnacz a wone je po poßlenjej wójnje na Pruſku a Rakuſku pſcheſchko, dokelž je nětcziſche danſki kral Schleswig-Holſtein tymaj wotſtupił.

Jeho majeſtoſcz kral Wylem pſchebywa w gaſteinſkich kupjelach (w Rakuſkej) a jedna tam ſ rakuſkim knjezerſtwom wo ſchleswigholſteinſku naležnoſcz. — W pruſkich nowinach je to měnjenje roſſchěrjene, ſo Pruſka Schleswig-Holſtein wjazy ſe ßwojeje ruki njepuſchczi, a dyrbjało teho dla tez k wójnje pſchińcz. Pruſke knjezerſtwo ßo pjecza tez po nowinſkich powjeſczach ſ cżicha na wſche pady hotuje, ale wone tola k wěrje podobne njeje, ſo by Rakuſka, njech by ßo tez wſchomózno ſchepjerika, Schleswig-Holſteina dla ſ Pruſkej wójnu ſapocżecz chzyła; pſchetoż w Venezianſkej by w tajkim padże hnydom revoluzia wudyrika a italſki kral by rakuſkemu kněžorej na měſcze wójnu pſchipowjedżił. K temu ma ßo hiſchcze pſchiſpomnicz, ſo rakuſkemu knjezerſtwu k wójnje pjenjeſy pobrachuja. To wſchitko by drje wina bycz móhło, ſo by rakuſki kněžor wot wójny wothladał, hacż runje ßo jara na Pruſku mjerſa. Jenicżzy tehdy by ßo jemu ßnadż wójna ſ Pruſkej wjeſcz hodżika, hdy bychu wſchitzy druſy němſzy wjerchojo na jeho ſtronu ſtupili, a ſo cżi pruſke knjezerſtwo lubo nimaja, to wſchak je jara wěrno.

Rakußy. Hrabja Bloma je ßo ſ Gaſteina do Wina wrócził ſ powjeſczu, ſo pruſki kral w naſtupanju Schleswig-Holſteina pſchi ßwojich požadanjach woſtanje. Na to je kněžor, kiž je bjes tym tez ſ Iſchla do Wina pſchijěł, wſchelake wuradżowanja ſe ßwojimi miniſtrami dżerżał, a je ßo pjecza wobſanknyło, hrabju Blomu ſ nowymi poruczenjeni do Gaſteina póßłacz a tam wot pruſkeho krala požadacz, ſo by wón wot ßwojeho wotpohladanja, Schleswig-Holſtein wobkhowacz, tola wotſtupił: hewak móhła ta wěz k wójnje wjeſcz. — Ale ſ Wina ßo tez piſche, ſo ßebi tam tola we wěrnoſczi na żanu wójnu myßlicz njemóża, njech bychu ſ njej tez najſtraſchniſcho hroſyli, — a ſo to zyke nětcziſche ſchparanje k niczemu druhemu njepowjedże, hacż ſo hacż na dalſche pſchi ſtarym woſtanje, mjenujzy, ſo ſměje ßebi Schleswig-Holſtein rakuſke a pruſke wójſko, rakuſke a pruſke knjejſtwo hiſchcze dale lubicz dacz. To pak rěka tak wjele: Schleswig-holſteinſka naležnoſcz woſtanje hiſchcze dołhi cżaß njewuczinjena.

Sakſki miniſter ſ Beuſt je wóndanjo do Wina pſchijěł, hdżež mějeſche bórzy pola kněžora audienzu a potom ſ rakuſkimi miniſtrami, ſkónczńje pak tez ſe ſaſtupjerjami wſchelakich němſkich wjerchow wuradżowanja. Wón pjecza prjedy do Gaſteina njepojědże, hacż wot tam pruſki miniſter Bismark wotjěł njeje.

S Wina pißaja, ſo budża w blizſchim cżaßu minóſtrjo mjeńſchich němſkich wjerchow we Winje wuradżowanje dżerżecz (najſkerje ſchleswig-holſteinſkeje wězy dla).

Franzowſka. Wulki mórſti ßwjedżeń, kotryž budże wěſta dżělba franzowſkich a jendżelſkich wójnſkich łódżow w cherbourgſkim pſchiſtawje (w Franzowſkej) wotdżerżecz, ſměje ßo 14., 15., 16., 17. a 18. auguſta a pſchijědże tam tez pſches 50 druhich jendżelſkich łódżow ſ lutymi pſchihladowarjemi.

Jendżelſka. Kralowa Viktoria je do Belgiſkeje wotjěła, a chze ßo wot tam do Koburgſkeje podacz, ſo by tam někotre njedżele pſchebyła. (Jeje njebo mandżelſki bě koburgſki prynz.)

Italia. S Ankony pißaka, so tam kholera hischcze pschezo pschibjera. Tak bě tam 6. augusta 207 cłowiekow na nju sthorjeko a 102 wumrjeko. Lěkarjo nihdże njedoßahaja a knjeżerstwo je teho dla próstwu wosjewiko, so bychu lěkarjo s druhich městow k pomozy pschischli. (Město Ankona ma 29,000 wobydlerjow.)

Rußowska. Khěžor Alexander je wosjewik, so je wulkoknjas Alexander Alexandrowicz, kiž bu 24. haperleje sa naßlědnika pomjenowany, 1. augusta ßwjedżeńszy pschißahak, so chze khěžorej a krajej ßwěru ßłużicz.

W Rußowskej a Pólskej mějachu psched někotrym cżaßom saßo wulke wóhnje.

Turkowska. W Konstantinoplu je kholera wscho do stracha stajika a wona też tam slě dosez hospodari, pschetoż w poßleńschim cżaßu bě tam wschědnje něhdże 200 ludzi wumrjeko.

Amerika. Jefferson Davis, prjedawschi pschedßyda separatistow, hischcze pschezo ßedzi a njeje snate, schto s nim budże.

Ze Serbow.

S Krjebje. Nasch wucżeŕ a kantor, k. Warko, je dla khorowatosczje, hižom lěta dołho trajazeje, do wußłużby stupił a je nasch dotalny pomozny wucżeŕ k. Rychtaŕ sa jeho naßlědnika designirowany.

S Wulkeho Radschowa. Ligniczanske knjeżerstwo hużom psches lěto na to dżěła, so by ßo tudomnemu wucżerjej pomoznik stajił dla wulkeje mnohosczje schulskich dżěcżi, ale dokelż by ßo sa tajke wotpohladanje a jeho wuwjedżenje schula wjetscha twaricż dyrbjała, dha ßo schulska gmejna wobara a nochze ßo do teje wězy podacż.

S Budyschina. Cżim rědcże w nětcżischim cżaßu je, so dżěłaczerjow namakasch, kotsiž bychu w fabrikach dołho wutrali, cżim lubscho je nam, na to spomnicż, so w Fischerez papjerniku tudy a w Hornej Hórzy 24 dżěłaczerjo a 7 dżěłaczerłow hižom 25 haj hacż psches 50 lět w dżěle steja. Wo tajkej ßwěrnej wobstajnosczi běsche budyska rada powjesczenje dostała a wo tym potom kralowskej krajskej direkciji rosprawu dała, kotraż běsche to dale wyßokemu ministerstwu snutskownych naležnosczow k nawjedżenju dała. Kak nětko nasche wyßoke knjeżerstwo niz jenoż saßłużby woßebnych ludzi, ale też ßwěrnu dżěławosczi sprawneho dżěłaczerja sa wobkedżbowanja hódnu dżerži, to bě sjawnje widżecz, jako budyscli měschczanosta k. Löhr 6. augusta w pschitomnosczi wobßedżerjow fabriki, komptoirskich sastojnikow a shromadżenych dżěłaczerjow tu wjeßoku powjesczenje wosjewi, so je Jeho majestosczenje kral Jan, fabrikskemu dżěłaczerjej Jurjej Wollmannej se Židowa, kiž psches 58 lět do papjernika na dżěło khodzi, ßlěbornu, k albrechtskemu rjadej ßłuschazu medaillu spożczik a ßo ßu fabrikskim dżěłaczerjam Pětrej Bjarschej s Horneje Hórki, Janej Donatej s Horneje Hórki a Handrijej Khmjelej (Hoppej) se Židowa, wot kotrychž kóżdy hižom psches 50 lět w Fischerez papjernikomaj dżěła, khwalobne wopißma póßłane. Knjes měschczanosta Löhr pschepoda potom Wollmannej spomnjenu medaillu, kotraż bu jemu wot Fischerez knjeżnicżki pschipnyta, a Bjarsch, Donath a Khmjel ßwoje wopißma s hnutej wutrobu dostachu, tak so wschitzy pschitomni ßławje, Jeho majestosczi wot k. měschczanosty wunjeßenej, radoscziwje pschihłoßowachu.

Potom bu na tscelerni ßwjedżeńka hosczina wotdżeržana, kotruż běchu wobßedżerjo papjernika pscheczelniwje wuhotowacż dali, a běchu na nju hižom spomnjeni dżěłaczerjo pscheproscheni, każ też wschitzy cżi ßami, kotsiž hižom 25 lět w Fischerez papjernikomaj dżěłaja.

S wojerowskeho wokrjeża. Wojerowske nowiny „Hoyerswerdaer Wochenblatt" pißaja, so budże kóżdolětna wokrjeżna synoda najskerje schtwórtk 17. augusta we Wojerezach wotdżeržana a so na nju też najskerje schlesynski generalsuperintendent, k. Dr. Erdmann, pschińdże. — Dale powjedaja spomnjene nowiny, so je 25. julija błysk pokleńka Jähnchena pomjenowancho Kowarka s Grünewalda na jenym tórfniscżu sarasyk, hdżež wjazy dżěłaczerjow dżěłasche. Wschitzy pohłuscheni k jemi padżechu a jako ßo sebrawschi saßo postanychu, wnhladachu, so Kowark w jenym wódniku leži a je morwy.

S Budyschina. Pjatk 4. augusta popołdnju w schescżich hodżinach pocża ßo w ßmolnizy tudomneje měschczanskeje piwarnje palicz, ale woheń bu bórsy poduscheny a je jenoż tscha nješchto schkody cżerpika.

S Njechanja. Jeho majestosez kral Jan je tudomnemu schußejowemu bérzy C. A. Grellmannej ßlěbornu, k saßłużbnemu rjadej ßłuschazu medaillu spożczik.

S Piznja (Peitz) w Delnych Łużizach pische „Bramborski ßerbski zaßnik": Ssobotu 29. julija běchu tudy twarzy jenu nowonatwarjenu fabriku sběhali. Psched wjecżorom sběhny ßo cżeżke njewjedro a pocża ßo hrimacż. Dha dżesche jedyn wot tych twarzow: „Hrimajcże, hrimajcże jeno tam s wjerscha, my budżemy jow też skoro sapoczecż!" We tym pocża wo prawdże w tym twarjenju hrimotacż. Dżěłaczerjo pohladachu horje a pytnychu hischcze cżaßa dosez, so wschitke hrjady, kiž běchu hižom horje sesczahane, s wulkim wrjeskotanjom saßo dele leczachu. Dwaj nutska stejazaj dżěłaczerjej wuskożischtaj rucże s woknom won; jedyn bu pod tymi padazymi hrjadami dżiwnje swarnowany. Wot tych druhich bu jenemu noha pscheražena a jenemu druhemu někotre rjebła słamane, temu žortowarjej pak dyri kónz jeneje hrjady runje do huby. (Njemoleże ßo, Bóh njeda ßo sa ßměch měrzł)

S Gorow pißaja te ßame nowiny: S tuteje wßy dżěchu njedżelu někotsi hólzy do rěki ßo kupacż.

Woni běžachu tam a ßo ßylnje ſahrěchu. Jako nětko jedyn 13lětny hólčez tak czopły hnydom do wody ſkoczi, dha jeho Boża ruczka ſaja a wón ßo tepi.

S Budyſchina. W tutych dnjach je naß wobſchěrnje nawjedžity Słowjan, k. general-major Konstantin Pawłowič Kołzakow ſ Petersburga wopytał, ſo by ßerbſku ryczˇ a ßerbſki lud bliže ſeſnał.

S Hóſnizy. Sańdženu póndželu 7. auguſta ßo w jenych tudomnych podkopkach 4 džěłaczerjo ſadußychu, dokelž bě ßo ſły powětr ſapalił.

Spěwy.

Kſchiž kſcheſczijana ſnamjo je!

Kſchiž kſcheſczijana ſnamjo je
To ſwonkomne a ſnutskomne,
Wſcha kſcheſczijanſka krajina
Pſches Khryſta kſchiž ßo ſpóſnacz da.

Tak daloko a ſchěroko
Hacž kſcheſczijanſtwo ßwěczi ßo,
Njech je tež w wěrje dželene,
Kſchiž Khryſta jeho ſnamjo je.

Kaž daloko do póhanſtwa
Czi póßli Khryſta pſchiňdżeja,
Dha Khryſta kſchiž ßo wjeßele
Tam k njebju horje poſběhnje.

Hdżež Mohamed pak knjeſtwo ma,
Tam měſto kſchiża Khryſtuża
Poł měßaz, cžěmny, mutniwy
Je ſnamjo tež jich njewěry.

Tež póhan ßwoje ſnamjo ma,
We kotrymž ßwojoh' pſchiboha
Wón khwali, czeſczi, lubuje
A ßo tež k njemu modlicz dże.

A hlajcze, tak kaž ſwonkomnje
Kſchiž kſcheſczijana ſnamjo je,
Tak ſnutskach tež we wutrobi
Kſchiž kſcheſczijana ſnamjeni.

Haj na tym tudy na ßwěcze
Tón wěrny kſcheſczan ſpóſnacz je,
Hdyž njeße ſwolnje, lubjerad
Tón kſchiž, kiž Bóh je horje kład.

Tež na tym junu we njebju
Je wěrny kſcheſczan k ſpóſnaczu,
Hdyž pſchiňdże ſ kſchižom ſtulený
Tam khudy hrěſchnik pokutny.

Hdyž pſchiňdże pak ſchtó bjes kſchiża,
Haj, kajkeho tam njeſnaja,
Tón hakle budże praſchany:
„Mój bratſje! ſwotkal pſchiňdżeſch ty?“

A jeli wón pak wotmolwi:
Hlaj ja ßym pſcheſchoł na ßwěczi
„Pſches Bożu hnadu bjes kſchiża“
Dha wón tež hnadu namyka.

Hlaj, to wſchak móże ßo tež ſtacz,
So Bóh tón knjes chze k hnadži wſacz
Tež teho, kotryž bjes kſchiża
Je pſcheſchoł ßwój běh žiwjenja.

Ach! ale ach! kak rědzy ßu
Czi, kotſiž kſchiž a ſrudobu
Na ßwěcze njeſßu noßyli,
Hdyž ßu po wuſkim puczu ſchli.

Duž hdyž ßo komu dźiwno ſda,
So nuſa, kſchiž a ſrudoba
Joh' trjechi tudy na ßwěczi,
Tón njech ßej tuto wopomni.

Haj tón, kiž tudy na ßwěcze
Swój běh ſ tym kſchižom pſcheſchoł je,
Je jón tež ſwolnje horjebrał
A njeje na njón morkotał:

Tón měſto kſchiża we njebju
Tam czeſtnu krónu na hkowu,
Do ruki palmy dobycza
Sa kſchiž a ſrudźbu doſtawa.

Haj, ſa tón kſchiž kiž na ßwěcze
Tón kſcheſczijan tu noßył je,
Won doſtanje tam we njebju
Tu wjeczˇnu ſbóžnoſcz pſches hnadu.

A kaž nětk jara wyßoko
Ty wyſche kſchiża ßwojeho
Knjes Jeſu poſběhnjeny ßy,
Tak my tež junu budźemy.

Duž modlo horje k njebjeßam
My hladamy, hdżež ty nětk tam
Knjes njebjeßow a ſemje ßy:
Budź do wěczˇnoſcze khwaleny!

Pětr Mrónk.

Přilopk.

* Wot budyſkeho wokrjeßneho ßuda bu 4. auguſta džěłaczeŕ C. E. Thomas ſ Nakez, kotryž bě pola wulkoſahrodnika Pětra Wobſy w Khelnje a pola korczmarja Ssuſchka na Židowje kranył, k 14měßaczˇnej khoſtaŕni wotßudżeny.

* W korutanſkich alpach (wyßokich horach) je ßo 4. a 5. auguſta tejko ßněha naſchło, ſo běchu wſchě hory ſe ßněhom pokryte.

* S połnózneje Ameriki nětko pſches mórſku wuſczˇinu bjes Ameriku a Sibiriju hacž do Petersburga telegrafiſku liniju pſchihotowacz poczˇinaja, tak ſo budźemy w ßwojim czaßu powjeſcze ſ Ameriki najruczˇiſcho pſches Petersburg doſtawacz. (Bjes Europu a Ameriku je mjemizy morjo jara ſchěroke a hłuboke a njeje teho dla podmórſki telegrafowy grot, kotryž běchu pſched nětkotrymi lětami ſ Jendželſkeje do Ameriki położili, žaneje mozy měł. W tu khwilu ßaßo jedyn tajki bjes Jendželſkej a Ameriku kładżeja, ale hacž ßo ta wěz tón króczˇ lěpje radži, to ßo praſcha.)

* W Barlinje buchu 7. auguſta 12 dżěłaczerjo, kotſiž jedyn dom wottorhowachu, ſaßypnjeni, dokelž jena murja prjedy padże, hacž ßebi myßlachu. Dwaj buſchtaj morwaj wuczehnjenaj, jedyn je naſajtra wumrjeł a cźi druſy leża jara wobſchkodżeni w hoſpitalu.

We Wětoſchowje dżěſche wóndanjo wuczomnik pſchekupza Rabenaua wjeczor do pinzy po ſpiritus. Pſchi wottoczowanju ßo ſpiritus nětkaſ ſapali a je teho wuczomnika tak wopalił, ſo drje je najſkerje wumrjecz dyrbjał. Hewak ßu ßo w tej pinzy tſi wulke ßudy ſpirituſa ſpalili.

* Biſkopſke nowiny pißaja, ſo je ßo w hodżijſkej woßadże 72 tł. a we wjeleczanſkej 22 tł. ſa guſtavadolfſki wuſtaw nahromadźiło.

* Pſches jězor „Bodenſee", kotryż je 3¼ hodżiny ſchěroki, je wóndanjo jedyn wěſty Dr. Dulk ſa 6 hodżinow 10 minutow pſchepkował.

* W Bucżaczu w Galizyji je 29. julija ſtraſchny woheń był. Wón tak ſpěſchnje wokoło ßo hrabaſche, ſo ſa dwě hodżiny na tſi ſta twarjenjow w płomjenjach ſtejachu. Tſjo cźlowjekojo ßo ßobu ſpalichu a ſchkoda na tworach a domjazej nadobje je wulka, dokelž je wjaz hacž 1000 ßwójbow ſchkodowako.

* Knjeſej hrabji ſ Einſiedel nad Minakałom a t. d. je ßo ſe ſtrony hornołużiſkeho ratarſkeho wokrjeßneho towarſtwa dla jeho ſaßłużbow wo ratarſtwo a konjerſtwo, woßebje pak wo korrektne jendżelſke konjekowanje ßlěborna medailla pſchepodała.

* Schtwórtk 17. auguſta dopołdnja budże ſtatua khurwjerſcha Jana Jurja w Budyſchinje ßwjedżeńſzy wotkryta.

* W Lambachu na tamniſchim dwórniſchczu měješche jedyn wyſchi finanzſki radżiczel to njeſboże, ſo ßo do krinoliny jeneje knjenje ſaſchmata a tak ſtraſchnje pany, ſo ßebi nohu ſkama.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Hacž je jenož to tola wſcho wěrno, ſchtož ßebi murjerjo na piwnej ławzy powjedaja?

Mots Tunka. Schto dha ßy wot nich ßłyſchał?

H. D. Jako běch wóndanjo na běke piwo trjechił, ßłyſchach tam, kak tam jedyn ſakſki murjeŕ ſpěſchnoſcz khwaleſche, ſ kajkež w Sakſkej khěże natwarja, a wopraſcha ßo pſchi tym ßwojeho ßußoda, kotryż bě ſ Pruſkeje, hacž móża tam też tak khětſje dżěłacz. Tón pruſki murjeŕ pak rjekny: „Hłupe wěży, pſchińdżcze jenož k nam do Pruſkeje, tam mózecze wohladacz, ſchto rucze twaricz rěka. Jako tam wóndanjo rano nimo twarzow dżěch, widżach ja, ſo runje k jenej nowej korczmje prěni kamjeń kładżeja, a jako ßo wjeczor ſaßo domoj wróczach, dha — —

Nó, ſchto dha?

Aj, dha ſ teje noweje korczmy hižom prěnjeho wopikeho won mjetachu."

M. T. Schto dha pak tón ſakſki murjeŕ k temu rjekny?

H. D. Niczo njerjekny, ale woczi na teho Pruſchaka wuwali, kaž talerje.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Korla August Ferdinand Wittig, cigarrysortirař w Klemmez cigarniku, s Hańžu Piwarczkez. — Jakub Bohuwěr Zimmermann, kubleř w Bórku, s Prisku Sidoniju s Grajsowskich.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Korla Herrmann, Michała Taczinka, měschczana a schewza w Budyschinje, ß — Ernst Arthur, Pětra Bohuwěra Husaka, schewskeho a wobydlerja w Budyschinje, ß. — Hana, Augusta Jermißa, pohoncza a wobydlerja, dź.

Michałska cyrkej: Ernst August a Jurij Bohuwěr, Handrija Wiczasa, khěžkarja w Khělnje, dwójniskaj ßynkaj.

Podjanska cyrkej: Marja Madlenu, Mikławscha Schustera, wulkosahrodnika w Bělczezach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 29. julija: Hana rodź. Vogelez, njebo Jana Kruschwizy, sahrodnika w Bobolzach, sawostajena wudowa, 55 l. 8 m. — 31., Jan, Hany Freundez s Delneje Kiny n. ß. 3 m. 6 d. — Jurij Sauer, khěžeř na Židowje, 82 l. 24 d. — Handrij Mótko, žiwnosczeř w Czemjerizach, 68 l. 3 m.

Wosjewjenje.

Dokelž je piwarńska kommuna wobsanknyłu, dotalne po rjadu wotdźeržane wuscheńkowanje budyskobajerskeho, czeskeho a lěžateho piwa sahnacz a na to město sa pschedawanje tutych piwow shromadny etablissement pod mjenom

Brauerei-Restauration (piwarńska restauracia)

w Budinez khěži, na kotołskej haßy czo. 105, s nowa sałožicz, dowolamy ßebi s tutym najpodwólnischo wosjewicz, so je ßo jeje wotewrjenje

pjatk, 4. augusta

stało. Tutón nowy etablissement dobrocziwemu wobkedźbowanju poruczejo, pschispominamy, so je restaurateurej knjesej **Uferej**, wot piwarńskeje kommuny postajenemu, možnoscz data, spomnjene piwa stajnje czerstwe pschedawacz.

W Budyschinje, 2. augusta 1865. Piwarńska deputacia.

Na prjódkstejaze wosjewjenje dźiwajo, dowolam ßebi czesczenu tudomnu a wońkowsku publiku najpodwolnischo proßycz, mje w piwarńskej restauraciji prawje husto wopytowacz; ja budu ßo kóždy czaß prózowacz, spokojnoscz mojich czesczenych hosczi s podawanjom czerstweho piwa a dobrych czopłych a symnych jědźow, kaž tež psches spěschne poßłuženje ßebi dobycz pytacz. **Ufer.**

Poruczenje.

Jako běch psche moju khoroscz na bróscze, na kotruž hižom dołhi czaß czeřpjach, wschelake ßrědki a tež tunische wukhwalene běłe bróstsyropy, kotrež w Draždźanach kupowach, wschelako nałožował, wostach tola jenak hubjeny, hacz ßo k wuwołanemu G. A. W. Mayerowemu bróstyropej pschiwobroczich, kotryž mje wot mojeje dołhotrajazeje njelubosnoscze wußwobodźi. Ja poruczam teho dla G. A. W. Mayerowy brostsyrop po wschej wěrnosczi tajkim, kiž ßu na bróscze khori.

W Krabschizach pola Draždźan. Korla Kürbitz.

Na pschedań jón maja:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

K domkhowanzy

poruczam rjany zyły **zokor**, teho runja: **tołczeny, hrósynki**, czerstwe **korjenje**, kaž tež **dobre** a **ordinarske palenzy** po najtunischich płaczisnach.

We Wosporku. **J. G. Poetzschka.**

Groczane hosdźe, kowarske żeleso, emaillirowane warjenske ßudobje, kaž tež wódne pónwje we wschěch wulkosczach, teho runja falzplaty we wschěch dołhosczach mam ja we wulkim wubjerku na pschedań a poruczam po tajkim tute wězy k dobrocziwemu wobkedźbowanja. **J. G. Poetzschka** we Wosporku.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s dubowého, khójnoweho a jědłowého drjewa.

Sto kop khójnowych walczkow, kopa po 1 tl. 26 nßl. je na pschedań w Komorowje pola Klukscha.

Schmidt.

Žiwnoscz czo. 14 w **Nowej Wßy** pola Njeßwaczidła, s 10 akrami 211 kwadratnymi prutami ležomnoscze, s rjanej sahrodu a s twarjenjemi, zyle nowowutwarjenymi, je se ßwobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je shonicz pola wobßedźerja **Jana Rychtarja** tam.

Němski Phönix,

wohenjawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěžnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucza swój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske džěła so pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a so sa dobre a trajaze **barlinske džěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hkownym torhoschczu.

K nětczischemu létnemu czaßu poruczam swój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doubleskoffa, tajke s jednorischich wutkow, létne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židze, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczinje na to kedžbowacz, so ßu wschě drascenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat,** so so wone jenoz wo dobrych tworow džěkaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leza. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami mózu kózdu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

Draždžanske wohenjawěsczaze towarstwo.

Tuto towarstwo sawěsczenja horje bjerje na

twarjenja wschěch družinow, na **mobiliar,**
na pschedmjety ratarstwa, na fajmy a na skót;
dale
na fabriki, maschiny, twory atd.
a
na transportne kubła po rěkach a po kraju
po twjerdych a tunich prămijach, duž bje-wscheho dopłaczowanja.

Tuto towarstwo dawa dospołne rukowanje a budze w kóždym nastupanju, tak derje pschi horjebranju sawěsczenjow, kaž tež pschi regulirowanju wopalnych a transportnych schkodowanjow posliczenemu dowěrjenju dosez czinicz.

Formulary a dalsche wukasowanja ßó rad a darmo dawaja a wscho k horjebranju potrjebne ßo psches podpißanu, wot wyschnosce wobtwjerdzenu agenturu wobstara.

W Budyschinje, w juliju 1865.

A. Förster.

Mój en gros & detail skład
cigarrow, kurenskich a schnupowanskich tobakow wschěch družinow,
Selters a sodawody s fabriki bratrow
Reh w Draždžanach,
schtrychowanczkow we wschelakich pakczikach,
kaž tež **hotowe tity**
poruczam k dobroczinemu wobkedžbowanju.

Arnold Th. Sust,

w Budyschinje na bohatej haßy 93/31, blisko torhoschcza pódla pósta.

Powschitkoma aßekuranza w Trieſcze
(Assicuranzioni Generali.)

ſawěſczuje pſchi rukowanſkim fondsu wot

21 millionow 2 ſczě tyßaz ſchěßnakow

a) twory, mobilije, žně a wſcho hibite wobßedženſtwo pſche wóhnowu ſchkodu;
b) kubła pſchi puczowanju pſche transportnu ſchkodu:
c) wona poſkiza ſawěſczenja na žiwjenje cžłowjeka na najwſchelakſche waſchnje ſa najtuniſche twjerde prämije a wudawa policy w pruſkim kourancze.

Towarſtwo je w lěcze 1863 ſa 12452 ſchkodowanjow ſummu wot 4 millionow 359 tyßaz 283 ſchěßnakow a 22 krajzarjow wupłaczika.

K wſchemu wukaſowanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo agentojo

w Budyſchinje: **Julius Altmann,**
„ Kamjeńzu: **Adolph Franke,**
„ Wóſporku: **Bernh. Hilbenz,**
„ Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

W knihařni Smolerja a Pjecha je ßaßo ſa kroſchik k dostaczu: **Spjew wo zadławym palenzpiczu** abo pokaſka palenzowych płodow.

Parne kupele
pola
A. Droſchßtza.

Kupjele ſa knjenje: Njedželu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodžiny.
Kupjele ſa knjeſow: Njedželu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodžinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodžinow.
Extrakupjele maja ßo 2 hodžinje prjedy ſkaſacz.

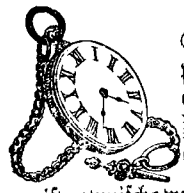

Czeſczenym a lubym Serbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład cžaßnikow wſchitkich druzinow. Wſchitke porjedženja ßo najwěſczíſcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płaczizny.

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczże tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza a Schneider,** cžaßnikarjej na bohatej haßy w Libuſchiz domje.

Hollandſki młody howjaſy ſkót

Hollandſke młode byki a czělata-krumki ſteja na pſchedań na ryczerſkuble **Esmochczizach.**

Dobru pſchenežnu ſchterku,

punt ſa 26 nowych pjenjes, pſchedawa

P. Mickel w Ketlizach.

W **Lichanju** je khěža cžo. 19, ſe ßadowej ſahrodu a ſ ½ kórzom pola ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola **Kucharja** w **Brěſynje.**

Někotre brěmjenja **rzanych** a **pſchenežnych wotrubow,** kaž **pizoweje muki** ma na pſchedań

E. Kretzſchmar,
pjekař na jerjowej haßy cžo. 69.

W **Hodžiju** je khěža cž. 12 ſe ßadowej ſahrodu ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicz.

W **Leſchawje** cžo. 10 je něhdże 1 akr rjenje ſroſczeneho ſtejazeho lenu w zyłkym na pſchedań.

Jena zyle běła **wowza** je ßo pſchiwdała a może ßo po ſarunanju wudawkow ßaßo dostacz pola Měrczinka w Pßowjach.

Wurěſnotworowe khlamy
M. Oehmy
w Hodžiju pódla ſchule

poruczeja po najtuniſchich płaczizſnach:

woprawdźite ¾ katuny, kiž ßo płókacz hodża, hižom wot 37 np. ſapoczejo, wſchitke druzinu płatu, lüſtrowe twory, wutki ſa kholowy a draſczenja, židžane lazy a rubiſchcza, katunowe a wołmjane rubiſchka na hłowu, pſchedkoſchliki, khornarje, wołmjane a bawmjane ſchtrympy a ſoki a t. d.

Ske huby ßu wudawałe, ſo je mi wyſchnoſcz hižom dwójzy khléb ſabraka, jako budžiſche tón lóhki byk. Na tym pak tež niz najmjeńſche wěrno njeje, kaž móża to wſchitzy, kotſiž mje a moje pjeczwo ſnaje, derje wobßwědczicz, ale jenoż ſawiſtni ludžo tajke njewěrnoſcze roſcherjuja, dokelž jich mjerſa, ſo pola mje ſ Boha tak derje dże. Ja pak warnuju ſ tuthym kóždeho, tajke pſchiſtłodženja roſpſchěſczeracz, pſchetoż ja bych hewak nuſowany byk, kóždeho, kiž tak czini, ßudniſtwu k pokhoſtanju pſchepodacz.

Jurij Lehmann,
pjekař w Njeßwaczidle.

Domkhowanka

a **bal** jutſje njedželu 13. auguſta w hoſczeńzu k běłemu ſchwanej ſ hudžbu wot Weberowych hudžbnikow ſ Ketliz, k czemuž najpodwolniſche pſcheproſchuje

C. Schpenka.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciſk L. A. Donnerhaka w Budyſinje.

Čisło 33. ~ 19. augusta. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Delneho Wujesda. S Budyschina. Se Semiz. S Budyschina. S Budyschina. S Wotrowa. S Hrodźischcza. S Budyschina. S Budyschina. — Spěwy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche ważnische powjescże.

Paris, 14. augusta. W měscje Barcellonje (w Schpanischej) je kholera wudyrika a tójschto wobydlerjow cżeka jeje dla s města.

London, 14. augusta. S Newyorka pißaja wot 5. augusta: S pschedßydu Johnsonom, kotryż běsche skhorjeł, ßo saßo polěpschuje. W Texasu je wulka dźělba unionskeho wójska rospuschczena. — S Mexikanskeje je powjescz pschischła, so je Juarezowy general Cortinas sbity a do Texasa cżeknył. — Bawma 47.

Separatistiszy generalojo Sheby, Magruder, Hood a Hampton ßu do ßłużby mexikanskeho khěżora stupili. — Hacż a hdy budże s Jeffersonom Davisom ßudniske jednanje założene, hischcże pschezo snate njeje.

Paris, 15. augusta. Tudy ßo powjeda, so je bamž wobsanknył, ßwoje wójsko wo 3000 muži pschisporicz. (Jeli to wěrno, dha ßo to teho dla stanje, dokelž ma ßo po franzowskoitalskim wujednanju franzowske, w Romje stejaze, wójsko po někotrym cżaßu pomjeńschicz a skónczinje Rom zyle wopuschczicz).

Gastein, 16. augusta. Pruski kral 19. t. m. do Salzburga wotjědże, so by ßo tam s rakuskim khěżorom widżał. Wobaj móznarjej tež njedżelu w hromadże w Salzburgu wostanjetaj. — Se Salzburga pojědże pruski kral do Baden-Badena, hdżež wjazy dnjow wostanje a na ßwojim puczu do Barlina jendżelsku kralowu Viktoriju na hrodze Rosenawje pola Koburga wopyta. S Barlina poda ßo kral do twjerdżisny Nißy (Neiße) w Schlesynskej, hdżež budże wobleżeński maneuvre wotdżeržany.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje;

12. augusta 1865.

Dowoz: 4,639 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nßl.	np.	nižša. tl.	nßl.	np.	na bursy, najwyšša tl.	nßl.	np.	najniž tl.	nß.	np.
Pšeńza . .	5	—	—	4	15	—	5	5	—	4	25	—
Rožka . .	3	20	—	3	7	5	3	22	5	3	20	—
Jeczmjeń . .	2	17	5	2	12	5	2	20	—	2	17	5
Wowß . .	2	—	—	1	25	—	2	4	—	2	3	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	4	20	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps . .	9	15	—	—	—	—	9	20	—	—	—	—
Jahły . .	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	19	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecżor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecżor 6 h. 52 m.*; wecżor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 25 nßl. a 14 tl. 5 nßl.
pšeńza 47—63 tl., rožka 44—45 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korcow.)
rěpikowy wolij (njeczischczeny) 13 tl. 27½ nßl.
(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drohschi.)

Sakſka. W Reichenawje pola Lubiju poczja ßo 11. auguſta w nozy w 12. hodźinje jedyn, kublerjej Staubej ßłuſchazy wós bliſko jeho bróżnje, na kotrymż bě połſchtwórta kopy wowßa, palicz a ßo tež w krótkim cżaßu ſpali. W tym ßamym cżaßu wudyri tež w ßkomowej kólni ßußodneho kublerja Kruże woheń, bu pak tola hiſchcże cżaßa doſcz poduſcheny. So ſtaj wobaj wóhnjej ſakoženaj, je drje wěſte. — Do Draždżan je wóndanjo ſnaty unionſki general Mak Clellan pſchijěł. — W Berthelsdorfje padże 12. auguſta zyhlekryjeŕ Franz Rönſch, 78 lět ſtary, tak njeſbożomnje ſ rěbla, ſo na měſcże wumrje. — W Poßdorfje dyri 13. auguſta błyſk do jeneje bróżnje a pſchewobroczi tu ßamu, kaž tež bliſko ſtejaze domſke a hródż do procha a popjeła. — Teho runja je błyſk w Krakowje pola Kinsbórka, kaž tež w Koitzſchu do tamniſcheje korczmy tón ßamy dżeń dyrił, njeje pak tola ſapalił.

Miniſter kultußa a ſjawneho wucżeńſtwa, knjes Dr. ſ Falkenſtein je ßo ſaßo ſ kupjel do Draždżan wrócził. — Na dwórniſchczu pola Werdawa ſta ßo wjeczor 12. auguſta dźiwne njeſboże. Tam bě jena lowry ſ 80 wowzami pſchijěła a běchu wowzy runje ſ njeje wupuſchczane, jako ßo jedyn nowy cżah wrjeſkotajo bliżeſche. Naſtróżane ſkoczata poczinaja běżecz, ale runje won cżahej napſcheczíwo. Prjedy hacz móżeſche ßo tón ſaſtajicz, leżeſche 24 morwych wowzow pod koleßami lokomotivy a woſow. — W jenej żeleſolijerni bliſko Eibenſtocka ßo nětko ſwony ſ worzela lija, kotrež pjecża jara rjenje klincża. — Deſchcże, kotrež ſandżenu ßobotu a njedżelu tudy mějachmy, ßu tež po wſchitkej Sakſkej a w ßußodnych krajach měli, a ßu wone wſchěm roſtlinam k wulkemu wużitku byłe. Wot nich je tež woda w rěkach trochu pſchibyła.

Prußy. Dżenża najſkerje Jeho majeſtoſcz kral Wylem ſ rakuſkim kněżorom roſryczowanje dżerżi, pſchetoż ſ Gaſteina pißaja wot 15. auguſta: „Nětko je zyle wěſte, ſo pruſki kral 19. auguſta wot jow prjecz pojědże, ſo by ßo ſ rakuſkim kněżorom w Salzburgu trjechił.“ S tuteje powjejcże hodżi ßo ſpóſnacz, ſo je wadżenje, kotrež běſche ßo ſchleswigholſteinſkeje naležnoſcże dla bjes pruſkim a rakuſkim knjeżeŕſtwom ſapletko, ſkónczene a ſo w tu khwilu njetrjebamy ſtrach měcz, ſo by Schleswig-Holſteina dla wójna wudyriła. Na podłożku kotrych wumënjenjow ſtej pak ßo Pruſka a Rakuſka ſaßo junu ſjednałoj, to hiſchcże ſnate njeje, tola ſda ßo, ſo Pruſka na żane waſchnje zoſała njeje, ale je pſchi ßwojich dotalnych poża-danjach woſtała. — Tež powjeda ßo, ſo Rakuſka na napraſchowanje pola mjeńſchich němſkich wjerchow, hacz chzedża jej pſchi wójnje pſcheczíwo Pruſkej pomhacz, doſcz ſpokojaze wotmolwjenja doſtała njeje, tak ſo jej tež ta nadżija, kotruż běſche na ſpomnjenych wjerchow ſkożiła, na kruchi dżěſche a ju nuſuje, měr dżerżecz. — W Barlinje je konſiſtorialny radżiczel Niedner wumrjeł. — Jako běſche ßo pruſki kral wóndanjo ſ Gaſteina do horow na hóntwu podał, ſo by tam dźiwje koſy (kam ſyki, Gemſen) tſělał, je ßo wón pſchi tym lohko pódla jeneho wóżka ranił. To pak ßo na to waſchnje ſta, ſo bu kralej, jako bě wón runje wutſělił, druha tſělba poſkiczena. W tym ßamym wokomiknjenju ßo wón ruczíſcho wobroczi, hacz ßebi myßlachu, a pſchi tym ßo wón do tuteje tſělby ſtorczi.

Lěhwo abo wjele wjazy ſtejniſchczo pruſkich wójn-ſkich kódżow je ſ Gdanſka (Danzig) nětko zyle do Kiela (w Holſteinje) pſchepokożene, ſchtoż je tež ſjawne ſnamjo, ſo pruſke knjeżeŕſtwo Schleswig-Holſtein ſe ßwojeje ruki puſchczicz nochze.

Rakußy. Khěżorka Hilżbjeta je ßo ſ kißingſkich kupjel do Iſchla podała. — Dokelż miniſter Mensdorf ſ khěżorom ßobu do Salzburga jědże, dha budże tam pruſkeho krala najſkerje tež miniſter Bismark pſchewodżecz. — Sakſki miniſter ſ Beuſt je do Gaſteina pſchijěł. — Wotewrjenje khrowatſkeho ßejma je ſ nowa hacz do 20. oktobra wotſtorczene a ſda ßo, ſo je ßo to teho dla ſtało, dokelż budże ßo wuherſki ßejm tež něhdże w tu-tym cżaßu ſapoczinacz. — Nowe miniſterſtwo ßo ſapjera, ſo by krajne dokhody a wudawki nětkaf do runeje wahi pſchinjeſcz móhło, a je khěżor tež pſchikaſał, ſo ßo ſa wójſko lětnje wjazy, dyżli 80 millionow ſchěßnakow, wu-dacz njeßmě. — Dokelż w ßußodnej Italſkej a Turkow-ſkej kholera dale bóle pſchibjera, dha je rakuſke knjeżeŕ-ſtwo pſchikaſało, ſo by ßo w měſtach, kiż bliſko italſkich a turkowſkich mjeſow leża, wſchitko pſchihotowało, ſchtoż by bliżazu kholeru wotwobroczicz abo jeje ſtraſchne ſkutko-wanje tola wobmjeſowacz móhło.

Franzowſka. Hacz runje je ßo bjes Pruſkej a Rakuſkej w tychle dnjach ſjednanje ſtało, dha njeje rakuſki poßłanz na franzowſkim dworje, wjerch Metter-nich, wot ßwojeho khěżora tola hiſchcże żaneho dowole-nja doſtał, ſo by na nětotre njedżele domoj pſchijěł, ale dyrbi hiſchcże dale w Franzowſkej woſtacz. S teho chzedża ludżo ßudżicz, ſo wſchitko hiſchcże tak wuhładko-wane njeje, kaž by bycz dyrbjało. — Khěżor Napoleon je ßo do chalonſkeho lěhwa podał; teho runja tež jeho prynz. — Nan ſchpaniſkeho krala je wumrjeł a duż ſchpaniſka kralowa do Biaritza k khěżorej Napoleonej na wopytanje njepſchijědże. — Se wſchelakich nowinow je ſpóſnacz, ſo ßo kholera drje pomału, ale ſ wěſtoſczu dale bóle Franzowſkej a Jendżelſkej bliži. — Khěżorka Eugenia je ßo tež do chalonſkeho lěhwa podało, ſo by tamniſchim maneuvram pſchihladowała.

Italia. W Ankonje kholera hiſchcże pſchezo ſatraſchnje ſakhadża a je pſches 14,000 ludżi tole měſto wopuſchczilo. Haßy ßu puſte a khlamy ſańknjene. Wjele dżěczi je, kotrymż ſtaj wobaj ſtarſchej wumrjełoj, a wone po haßach wokoło błudża a ſa ſtarſchimaj wołaja. An-konſki biſkop kordinal Antonnecci a generalprokurator Trompeo

ſtaj 8. auguſta wumrjekoj. Wonaj wěſchtaj dźeń prjedy ſ kralowſkimaj miniſtromaj Natoliom a Sellu ſchpitale wobhladowałoj, w kotrychž tajzy leżachu, kotſiž běchu na kholeru ſthorjeli. — W Novarje a Vigevano, kaž tež w Bologuje je kholera tež wudyrika, ale wona tam dołho tak ſka njeje, kaž w Ankonje. — Do Ankony ßu ßo woßmjo lěkarjo ſ Milana a ſchtyrjo ſ Florenza podali, ſo bychu tam k pomozy byli.

Rußowſka. Bjes Rußowſkej a Pruſkej je ßo w póſtſlich naležnoſczach nowe wujednanje ſtało, kotrež budże we wſchelakim naſtupanju woběmaj krajomaj k położenju ßłużicz.

Turnowſka. S Konſtantinopla piſaja: Kholera ſakhadża tudy na ſatraſchne waſchnje. W arſenalu a w khěžorowych fabrikach ßo wjazy njedźěła a ßu dźěłaczerjo rospuſchczeni. Khlamy ßu ſ wjetſcha wſchitke ſaczinjene. Schtóž móże, tón ſ měſta cžěła. Ssudniſtwa ßu na měßaz ßwoje durje ſankle. — W Egiptowſkej je ſa 40 dnjow něhdże 82,000 cžłowjekow na kholeru wumrjeło; tola je tam wona nětko nimale zyle ſaſtała.

Ze Serbow.

S Delneho Wujeſda, 6. auguſta 1865. Dżenßniſchi dżeń bě ſa naſchu woßadu dżeń radoſcze a wjeßela, dokelž ßo na tutym dnju poßwjeczenje naſcheje noweje ſchule ſta. Wona móże ßo pycha wſcheje wokolnoſcze mjenowacz, pſchetož tajkich rjanych ſchulow je w naſchich Łužizach mało na wßach namakacz. Teho dla ßu ßebi wſchitzy, kotſiž na jeje twarjenju ßobu ſtutkowachu, woßebny dżak a woßebnu khwalbu ſaßłużili.

Popołdnju w tſeczej hodźinje ſhromadźichu ßo twarſzy, zyrkwinſzy a ſchulſzy deputirtojo tudomneje woßady, kaž tež wſchitke ſchulſke dźěczi wujeſdżanſkeje a rudżanſkeje ſchule, ßwjedżeńſzy ſwoblekane, ſe ßwojimaj wucżerjomaj na ſchulſkim dworje. Wot tam poda ßo ßwjedżeńſki cżah na faru a ſ fary ſ knjeſom fararjom Ryczerjom w ßwojej ßrjedźiſnje na knježi dwór po knjeſa ryczerkublerja ſ Bredow jako zyrkwinſkeho a ſchulſkeho kollatora. Tam pſchiſchedſchi poſtaji ßo cżah pſched hrodom a poſtrowi jeho ſ tym ſpěwom „Cżeſcz kralej naſchemu!“ po cżimž jena ſchulerka jedyn ßwjedżeńſki ſpěw deklamirowaſche a wotpißmo teho ßameho a jedyn wěnz knjeſej kollatorej pſchepoda. Shromadżeni jemu potom harmoniſku ßkawu wunjeßechu. Cżah, kotremuž ßo knjes ſ Bredow pſchiſankny, cżehnjeſche na to k ſtarej ſchuli, hdżež buſchtej prěnjej dwě ſchtucżzy ſe ßerbſkeho khěrluſcha „Budź cżeſcz a khwalba wjerſchnemu“ ſpěwanej. Po tym dżerżeſche knjes farař w němſkej ryczi wotßalnu ryczž ſe ſtareje ſchule po podkożku ßłowow: „Dżakujcze ßo temu Knjeſej, pſchetož wón je dobrocżiwy a jeho dobrota traje wěcżnje“ a ſpominaſche pſchi tym w rjanych a wutrobuhnujazych ßłowach na to żohnowanje, kotrež ßu wucżerjo ſe ßwojimi ßwójbami, ſchulerjo a woßadnizy ſ tuteho domu něhdże 90 lět doſtawali. Schtož wot wutroby dźěſche, tež ſaßo k wutrobje dźěſche. To bě widżecz na wocżomaj ſhromadżenych, kotſiž pſchi tutych wutrobnych ßłowach pod ßylſami na to dobre ſpominachu, kotrež běchu w tutym domje wużili. Po ſkónczenju tejele ryczże ßo tam hiſchcze ßedma ſchtucżka ſe ſpomnjeneneho khěrluſcha wuſpěwa.

Na to ßo cżah ſ nowa ſrjadowa a cżehnjeſche pod ſpěwanjom woßmeje ſchtucżki k nowej ſchuli. Tudy ßo ſe ſpomnjeneho khěrlnſcha dwě prěnjej ſchtucżzy němſzy wuſpěwaſchtej a knjes farař dżerżeſche ßwjedżeńſku ryczž po ßłowach dweju napißmow na ſchuli, kotrejž rěkatej: „Boj ßo Boha a dżerż jeho kaſnje“ a „Dajcze dźěczatkam ke mni pſchińcż!“ Potom wuſpěwa ßo jena khěrluſchowa ſchtucżka a jako bě ßo to ſtało, wuſtupi knjes wucżeŕ Knlman a dżakowaſche ßo ſ hnutej wutrobu knjeſej kollatorej, kaž tež knjeſam depntirtam a woßadnikam ſa pěkne wuwjedżenje tajkeho rjaneho ſchulſkeho twarjenja. Nětko ſaſtupichu ſchulſke dźěczi ſ druhimi pſchitomnymi do noweje ſchule a wuſpěwachu tam dwě prěnjej ſchtucżzy khěrluſcha „Njech Bohu dżakuje“, po cżimž knjes duchomny ßerbſku ryczž k dźěczom dżerżeſche, wukhadżejo ſ tych ßłowow: „Stare je ſaſchło; hlaj, wſchitko je ßo wonowiło.“ Po wutrobnej modlitwje a po wudźělenju pożohnowanja bu hiſchcze jena khěrluſchowa ſchtucżka wuſpěwana a wyßozyſwjeßeleni nade wſchitkim wopuſchczichu ſhromadżeni nowu ſchulu.

Na to ßlědowaſche hiſchcze pěkne wjeßele ſa dźěczi, kotrež běchu jim knjes ryczerkubler ſ Bredow, kaž tež wjele druhich pſcheczelow ſchuleŕſtwa pſchihotowali, trěbne pjenjeſy k temu nadawſchi. Stari a mkodźi ßo na tym radoſtnje wobdźělichu. Dźěczi doſtachu zakty a piwo k wokſchewjenju a jako běchu ßo na wſchelake waſchnje roswjeßelike, buchu jim hiſchcze wſchelake dary k dopomnjenju na poßwjeczenje noweje ſchule wudźělene. S jenym wjeczornym ſpěwom ßo tón rjany ßwjedżeń ſkónczi.

Njech tutón rjany ßwjedżeń wujeſdżanſkej woßadże a wſchitkim tym, kotſiž na nim dźěl bjerjachu, w dobrym wopomnjenju woſtanje! H. W.

S Budyſchina. Tudy ßo ſ wěſtoſczu powjeda, ſo knjes pastor primarius Dr. Rüling ſa ſuperintendenta to Waldheima pſchińdże.

H. Se Semiz, 12. auguſta. Sańdżenu wutoru wjeczor cżehniſche tudy krótki cżaß trajaze njewjedro nimo; jeno mało krepkow deſchcża padże. Tola njebjo bě pomróczene a ßłónzo běſche hižom ßo naſchimaj wocżomaj ſhowało, tola jeje pruhi rosjaßnjachu wjeczorne njebjo tak rjenje a kraßnje, kaž ßo to dołho we tajkej měrje wjazy ſtało njeběſche. Na jene dobo naſta tež hiſchcze wjeczor na poł 8mi tucżel, kotraż ßo wulkim wyßokim

wrotam wot połnozy hacz k połdnju doßahazym runaſche, ale jenoz jeniczku barbu, mjenujzy czerwjenu, we ßwojim wobłuku mějeſche. Lědom 5 minutow ſtejeſche tuta zadna tuczel, potom ßo na jene dobo ſhubi a ſawoſtaji hiſchcze krótki czaß k połnozy rjanu czerwjenu ßmuhu.

We naſchej ſchkleńczerni ßo nětko w nozy a wo dnjo tepi, ſchkleńza ßo ſchkrěje a we wěſtych czaßach ſaßo duje abo twori. Něhdże 16 ludzi ßu we njej dźeławi. Ssu ßo te wězy, kotrez ke ſchkleńzy ßłuſcheja, kaz pěſk, ßkony kamjeń, kalk a t. d. kmanje roſeſchkrěte, ſchtoz ßo we 18—20 hodzinach we wulkich hlinjanych kótkach ſtanje, kotrez we ſchkrějerſkich khachlach ſteja; dha potom ßedmjo muzojo ſ dołhimi trubami wſchelake ſchkleńzy tworja. 4 dźełaja najbóle winowe bleſche a mózetaj 2 w czaßu 12 hodzinow — pſchetoz tak dołho ßo te kótky wuprózhnjeju — něhdże na 450 tajkich bleſchow ſhotowacz. Jedyn dźěła wulke ballony, do kotrychz jeneho 20—30 měrnych kan wody dże. Hdyz ßo tute ballony dźěkaja, pſchikhadza pſchezo wjele pſchihladowarjow do ſchkleńczernje, dokelz to jara pěkny napohlad poſkicżuje. Tez karanczki, pólne bleſche, lěkarſke bleſchki a wſchelake druhe wězy ßo tudy tworja. Kózdy tajki kruch, hdyz je hotowy, ſtaji ßo do kachlow, hdzez ßo pomaku ſtudzi. To pak njeßmje ßo nahle ſtacz, dokelz bychu ßo tajke bleſche hewak pukałe. Teho dla dyrbi we tajkich kachlach abo lěpje, we tajkej pjezy, pſchezo wěſta czopkota byez. Tajkich pjezow je we ſchkleńczerni 7, (wſchěch do hromady pak 19. —

S Budyſchina. Pſched nětkotrym czaßom běchmy w Serb. Nowinach wojjewili, kak wjele Sserbow je w Sakſkej a pſchiſtajichmy k tulej powjeſczi tu próſtwu, ſo bychu nam k wjedzenju dali, kak wjele Sserbow je w Pruſkej, jeli ßnadz to něchtón ſhoni. Nětko ßmy pſheczelniwy liſt ſ Drazdzan doſtali, w kotrymz jedyn naſch tamniſchi ßerbſki pſheczel takle piſche: „Pſchi ſkładnoſczi ßym w němſkich nowinach „Die Glocke 1861“ ßtědowazu powjeſcz namakał: Po poßlenim ludliczenju w Pruſkej bydli tam 109,009 Sserbow a to 39,286 w Hornych a 69,723 w Delnych Łużizach. Pſchiliczi jedyn k temu tych 53,829 Sserbow, kotſiz w ſakſkich Łużizach bydla, dha je wſchitkich Sserbow 162,828 do hromady.“

To je liczba, kotraz pſchedpoßlenje ludliczenje naſtupa a hodzi ßo wěricz, ſo je Sserbſtwo w poßlenich tſjoch lětach hiſchcze wo něſchto pſchibyło.

S Budyſchina. Kath. Poſoł czo. 9 piſche takle:

S Wotrowa. Kaz ſkyſchimy, pſchindze w ſpoczatku ſeptembra k. Wels ſa noweho fararja k nam.

S Hrodziſchcza. Tudy je wóndanjo k. wucżeŕ Krümmer ſ Drazdzan (rodzeny w Barcze,) tſjoch człowjekow ſ tudomneje hłubokeje rěki wucżahnył a jich tak pſched ſatepjenjom ſwarnował.

S Budyſchina. Schtwórtk 17. auguſta bu tudy ſtatua ſaſkeho khurwjerha Jana Jurja I., kotruz je drazdzanſki rěsbaŕ Schwenka po poruczności drazdzanſkeho akademiſkeho wubjerka ſ pěſkowza wudzěłał, na tudomnym mjaßowym torhoſchczu ßwjedzeńſzy wotkryta. K tajkemu wotpohladanju běchu ßo kralowſke, wojerſke a měſchczanſke ſaſtojnſtwa, ſaſtupjerjo měſta a nahladniſchi měſchczenjo, kaz tez wotpoßłani ſ druhich bliſkich měſtow na radnej khězi ſeſchli, ſ wotkal ßo dopołdnja w 11 hodzinach w czahu do bliſkoſcze ſtatuy, wyſche wódneho korta na mjaßowym torhoſchczu ſtejazeje podachu, wobdaczi wot nětkotrych wotdzělenjow tudomneſk kommunalgardy. Tam bu najprjódzy wot měſchczanſkich ſpěwarſkich towarſtwow pod pſchewodom wojerſkeje hudzby jedyn ſpěw ſpěwany, po czimz k. knjezerſki radziczel Wieſer ſ Drazdzan na poſtajenu klětku poſtupi a po pěknym wukładowanju w mjenje miniſterſtwa ſmutskomnych naležnoſczow, kotrez bě tu ſtatuu ſ krajnych pjenjes wuhotowacz dało, ſpomnjeny wudzěłk měſtu Budyſchinej pſchepoda. Na to ßo ſaßo ſpěw wuſpěwa, po kotrymz budyſki k. měſchczanoſta Löhr roſeſtajeſche, kak je ßo to měło, ſo je ßo Budyſchinej runje ſtatua khurwjerha Jana Jurja I. doſtała. Wón wukozowaſche to woßebje ſ tym, ſo je Jan Jurij tón wjerch ſ naſcheho nětczíſcheho kralowſkeho domu był, kotremuz buchu Łużizy, jako bě je w lěcze 1620 ſa němſkeho khězora (kotryz bě pódla tez czěſki kral) dobył, wot tuteho w lěcze 1638 do wobßedzeńſtwa date. Wón ſkónczi ßwoju ryczz ſ wutrobnym dźakom k wſchitkim tym, kiz ßu na nětkajke waſchnje ſa to ſkutkowali, ſo je Budyſchin tajku rjanu pychu doſtał, a jako běchu ßo po jeho ryczi nětkotre ſchtuczki wuſpěwake, wunjeße wón hiſchcze Jeho majeſtoſczi kralej Janej tſikróczu ßławu, kotrejz ſhromadzeni ßylnje pſchihłoßowachu, — a ſ tym bě ta ßwjedzenoſcz ſkónczena.

Statua khurwjerha Jana Jurja, kotraz na wyßokim podſtawku, ßrjedz wódneho korta ſaßadzenym, ſteji, je ßo jara derje radziła. Khurwjerh je w draſczenju ßwojeho czaßa woſnamjenjeny. Na podſtawku je ſ jeneje ſtrony łużiſki wopon, wyſche kotrehoz ßo ßłowa „Joh. Georg I. (t. j. Jan Jurij I.), pod nim pak liczba: MDCXXXVIII (t. j. 1638)“ namakaja. Na napſcheczíwnej ſtronje ſteji němſki: „Poſtajene pod kralom Janom MDCCCLXV (1865)“ a na tymaj druhimaj ſtronomaj je prjedawſchi khurwjerhſki a nětczíſchi kralowſki ſakſki wopon widzecz.

S Budyſchina. Dotalnaj ſtudentaj duchomnſtwa w Lipſku, nětczíſchej kanditataj kk. Guda ſ Komorowa a Nächſter ſ Budyſchina ſtaj wóndanjo pruhowanje pro venia concionandi khwalobnje wobſtałoj. Prěnſchi je jene měſchczanſke wucżerſtwo w Lipſku, druhi pak domjaze wucżerſtwo pola jeneho ſemjana naſtupił.

Spěwy.

Mój trošt w cuzbje.

Sserbſki mkodźenc ßam
W cuſbje byćź tu mam!
Vrajach bożmje bratſikam,
Starſchimaj a pſcheczelam
A tež ßotſiczcy.

Drje ßo ßmějkota
Pyſchna krajina;
Tola ßerbſku Łužicu
S myßlow ſhubicź njemożu,
Dla jej' rjanoſcze.

„Rjana Łuzica,
Sswěrna, pſcheczelna",
Ssebi huſto ſanjeßu. —
Měł tu ßwěrnu wutrobu,
Było rjeniſcho.

Styſk we wutrobje
Mojej knjeżicź chce,
Pſchetoż moje holeczo
W Sserbach rjanych daloko
Bydli we wjeßcy.

Rjanu nadźiju
S myßlow njepuſchczu
So ßo wróczu bórſy ja
K tebi ßwěrna Łużica,
Ty ach ßerbowſka.

Nana, maczerku,
Bratraj, ßotſiczku
Witam hižom w duchu ja;
Kónc ach ma wſcha ſrudoba,
Radoſcź knjeźſtwo ma! S.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Kak dha hiſchcze twoje źiwjeńczko kcze?

Hanß Depla. Bych ßebi myßlił, derje doſcź!

M. T. Mi tak njeje, pſchetoż ja mam druhdy drapaka, kiž ruczíſcho na hußle ſchmórnje, hacź ßo ſaleźi.

H. D. Dha drje takta njeſnaje?

M. T. Ně, ſa to je pak muż, zyle wot kleſkow a ſaniczowanja pſcheczíwo ßwojim ßobutowarſcham hromadu ſeſtajany.

H. D. Je dha virtuos?

M. T. Ně, njekmany hußlak.

H. D. Dha njech ßo tola tak jara njenapina, hewak móhło ßo jemu jeho dotalne ſboże puknycź.

M. T. To móże ßo ſtacź.

H. D. Haj wſchak haj, kmanſchich herzow doſcź nadeńdżeſch a kiž ßu lěpje pruhowani, każ tón, kiž ßo ſe ßwojim rjemjeßniſtwom nochze ßłyſchecź dacź pſched tajkimi, kotſiž wjedża, kak dyrbi bycź.

M. T. Je dha wón ſa tajkeho kmótra ſnaty?

H. D. O haj, wot wjele lět ßem!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michałska cyrkej: Michał Jeńko ſ Jatſjobja ſ Khryſtijanu Karolinu Wagnerez ſ Wulkeho Wjelkowa.

Kŕćeni:

Pětrowska cyrkej: Marja Kamilla, Jana Korle Bohuwěra Pjecha, měſchćana, wobſedzerja piwneho dworu a knihikupza, dź.

Michałska cyrkej: Selma Auguſta, Michała Juranza, korčmarja we Wulkim Wjelkowje, dź. — Marja Auguſta, Korle Auguſta Wenzela, khěžerja na Židowje. — Ernſt Max, Jana Mietha, tyſcherja a khěžerja w Dobruſchi, ß. — Helena Khryſtiana, Bjedricha Wylema Greulicha, kowarja-najeńka we Wulkim Wjelkowje, dź. — Jurij Ernſt, njebo Michała Hilbjenza, wobydlerja w Małſzezach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 3. auguſta: Jan Reichelt, khěžeŕ na Židowje, 64 l. 3 d. — 4., Jurij Bohuwěr, Handrija Wicźaſa, khěžkarja w Khelnje, dwójniſki ß., 5 d. — 5., Ernſt Emil, Jana Nowaka, krawza w Nowych Małſzezach, ß., 1 l. 11 m. — 6., Marja Helena, Pětra Auguſta Lukaſa, měſchćana, khěžerja a rěſniſkeho miſchtra pod hrodom, dź., 5 l. 4 m. — Hana Klauſzez, khěžerka a pólerka na Židowje 50 l. 2 m. — 7., Ernſt Auguſt, Handrija Wicźaſa khěžkarja w Khelnje, dwójn. ß., 7 d. — Jan Hokèr, dźěkačeŕ, 43 l. — 8., Jan Ernſt, Michała Bohuwěra Brody, žitokupza ß., 4 l 4 m 11 d.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipſku, 16. auguſta, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 8¾ np. 1 połnowažazy čermjeny ſkoty abo dukat 3 tl. 5 nßl. 8 np.; winſke bankowki 93⅜.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hłownym torhoſchću.

K nětčiſchemu létnemu čaſu poručam ſwój wubjernje ſrjadowany ſkład

muſzkeje drasty:

jako ſuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, létne ſuknje, kholowy, lazy w ſomocze, židže, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedźbowacź, ſo ſu wſchě draſčenja **mój ſamſny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ſo wone jenoż **we** dobrych tworow dźěkaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leža. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaćiſnami móžu kóždu **konkurrenzu** pſchewinyć.

C. W. Bitzka.

Wurěſnotworowe khlamy

M. Ochmy w Hodźiju pódla ſchule

poručeja po najtuniſchich płaćiſnach:

woprawdźite ⅝ katuny, kiž ſo płókacź hodźa, hižom wot 37 np. ſapočejo, wſchitke druźiny płatu, lüſtrowe twory, wutki ſa kholowy a draſčenja, židźane lazy a rubiſcheża, katunowe a wołmjane rubiſchka na hłowu, pſchedkoſchliki, khornarje, wołmjane a bawmjane ſchtrympy a ſoki at. d.

Cžeſčenym a lubym Sserbam poručam najpodwolniſcho ſwój ſkład cžaßnikow wſchitkich druźinow. Wſchitke porjedźenja ſo najwěſčiſcho

a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płaćiſny.

Też pſchiſpominam, ſo ſym ſerbſkeje ryčže tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,

Firma: **Protza a Schneider,** cžaßnikarjej na bohatej haßy w Libuſchiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacź do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ſo 2 hodźinje prjedy ſkaſacź.

Sańdźenu ſobotu 12. auguſta popołdnju je ſo jedyn ruczny, ſe želeſom wobbity wós, ſ pěſtami a ſwjenami prědnjeju koleſkow ſelenje wobarbjenymi, ſe želeſnymi woſkami a kapſulami, bliſko gymnaſija wuwjedł. — Schtóž k jeho wunamakanju pomha a to na polizajſkej expediziji woſjemi, doſtanje 1 tóler myta.

Na Holzy pola Huſki je dwajſchoßowa a nimale zyła nowa khěža cžo. 32, ſe ſahrodu, ſ zyła ſ 3¾ kórza leżomnoſcžow, ſe ſwoboone ruki na pſchedań a móže ſo wſcho dalſche tam ſhonicź.

Mój en gros & detail ſkład

cigarrow, kureńſkich a ſchnupowanſkich tobakow wſchěch druźinow,

Selters a ſodawody ſ fabriki bratrow Reh w Drażdźanach,

ſchtrychowanczkow we wſchelakich pakčikach,

kaž też **hotowe tity**

poručam k dobroczinjemu wobkedźbowanju.

Arnold Th. Suſt,

w Budyſchinje na bohatej haßy ⁹³/₃₁, bliſko torhoſchcza pódla pósta.

Kaſchczowy magazin

M. Möchela, na hrodowſkej haßy, poručża wulki wubjerk kaſchczow ſ duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

W knihaŕni Smolerja a Pjecha je ſaßo ſa kroſchki k doſtaczu: **Spjew wo zadławym palenzpiczu** abo pokaſka palenzowych płodow.

Němski Phönix,

wohenj ſawèſczace towarſtwo w Frankfurczе nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchèßnakow.

Wſchitke ſawèſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Barlinſki kommißionſki ſklad

Ernsta Hanitzscha

we **Budyſchinje** na **mjaßowym torhoſchczu**

porucza ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužſkeje a hólczazeje drasty

po ſprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skaſanja a façonſke džèła ßo pſchezo horjebjeru a khètſje wobſtaraja a ßo ſa dobre a trajaze **barlinſke džèło** ſtajnje rukuje.

Woſjewjenje.

Dokelž je piwarńſka kommuna wobſankнyku, dotalne po rjadu wotdžeržane wuſcheńkowanje budyſkobajerſkeho, czeſkeho a lèžateho piwa ſahnacz a na to měſto ſa pſchedawanje tutych piwow ſhromadny etabliſſement pod mjenom

Brauerei-Reſtauration (piwarńſka reſtauracia)

w Budinez khèži, na kotolſkej haßy czo 105, ſ nowa ſakožicz, dowolamy ßebi ſ tutym najpodwólniſcho woſjewicz, ſo je ßo jeje wotewrjenje

pjatk, 4. auguſta

ſtako. Tutón nowy etabliſſement dobrocziwemu wobkedžbowanju poruczejo, pſchiſpominamy, ſo je reſtaurateurej knjeſej **Uferej**, wot piwarńſkeje kommuny poſtajenemu, možnoſcz data, ſpomnjene piwa ſtajnje czerſtwe pſchedawacz.

W Budyſchinje, 2. auguſta 1865. Piwarńſka deputacia.

Na prjódkſtejaze woſjewjenje džiwajo, dowolam ßebi czeſczenu tudomnu a wońkowſku publiku najpodwolniſcho proßycz, mje w piwarńſkej reſtauraciji prawje huſto wopytowacz; ja budu ßo kóždy czaß prózowacz, ſpokojnoſcz mojich czeſczenych hoſczi ſ podawanjom czerſtweho piwa a dobrych czopłych a ſymnych jèdžow, kaž tež pſches ſpèſchne poßkuženje ßebi dobycz pytacz. **Ufer.**

Jenož woprawdžity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenož pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny b po nim czinjeny broſtſyrop nima) ſpodžiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dyaawoſczi, ſaźwanju, bróſtowym czerpjenju, ſchijowej wobczežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 ußl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schèrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Barlinſke wohenſawěſczaze towarſtwo.

Sałożene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toleŕ.

Tuto hižom 52 lět wobſtejace towarſtwo bjerje ſawěſczenja pſche wóhnjowu ſchkodu horje po niſkich, ale wjerdych prämijach, hdyž ſawěſczeny ženje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Sawěſczenja wobſtarataj a wſchě wukłożowanja dawataj

J. E Smoler, wudawaŕ Serb. Now.

G. Faſska w Ebersbachu,

W Budyſchinje. agentaj barlinſkeho wohenſawěſczazeho towaŕſtwa.

Leopoldſki meliorirowany běły broſtſyrop,

kißakoſcze próſny, ſ kczenjow najbóle hojazych alpſkich ſelow a ſ kanariſkeho zokora hotowany, pſche wobczežnoſcze na bróſcze, ſchiji a płuzach woßebje derje ſkutkowazy ßrědk, maja w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenož jeniczzy woprawdzity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.
Gottlieb Geißlers Wwe w Hirſchfeldże.
Herrmann Einert w Bjernaczizach.

Sa pruſke ſchule!

W kniharni **Smolerja a Pjecha** w Budyſchinje ßu ſa 7½ nßl. dostacz:

Bibliſke ſtawiſny abo bibliſke hiſtorije ſtareho a noweho teſtamenta, po ſchulſkich regulativach ſprawjene, mjenujzy: ſe ßłowami ßwjateho pißma powjedane a ſe ſchpruchami a ſ kherluſchowymi ſchtuczkami wukkładzene, **ſa ſchule a ſa domy** w hornjołużiſkej ßerbſkej ryczi wudate ſ wjazy hacz ſto bibliſkimi wobraſami. — Sałożk wupperthalſkeho towaŕſtwa k roſpſcheſczeranju nabożnych pißmow.

Tute bibliſke ſtawiſny ßu wot kralowſkeho knjeżerſtwa w Liegnizy ſa pruſke ſchule, do kotrychž ßerbſke dźěczi khodża, poruczene a maja ßo ſchulerjo a ſchulerki tajkich ſchulow ſ nimi ſkerje a lěpje ſaſtaracz. Ta kniha je pěknje ſwaſana a ſ wulkej ßyku rjanych wobraſow (bildow) kraßnje wupyſchena.

W Ralbicach je ſo 10. julija t. l. ſ kwaſneho domu „czorny bawmjany pſchedeſchczník" zhubił. Schtóž je tón ßamy njewujadcy ſobu wzał, chcył tak dobry byczz a jón tam bórzy zaſy wotedacz. **M. Bruſk.**

K hermankej 24. auguſta

ßerbſke reje

na tſělerni w **Halſchtrowje**, na kotrež najpodwolniſcho pſcheproſchuje

Ryczer, najeńk.

Kedźbu!

Njedźelu 20. auguſta **kulenje wo kołbaßy** we Wadezach.

Na ryczerkuble Delnej Kinje móże jedyn konjazy wotroczk hnydom do ßłużby ſtupicz.

Dickowa koncežionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſała, porucza ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki**
w Budyſchinje.

Mißionſka hodźina w Bónjezach.

Dźiwoczanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towaŕſtwo, budże, dali Bóh, jutſje ſa tydzeń 27. auguſta pola Jana Lukaſcha w Bónjezach mißionſku ſhromadźiſnu wotdżerżeczz. K temu ßo pſcheczeljo mißionſtwa, kaž tež ßobuſtawy towaŕſtwa lubje proſcha a chzyli ßo tam popołnju w tſjoch bohacze nutsnamakacz. **Pſchedßydſtwo.**

Dwaj ſchulerjej móżetaj hnydom pěkne wobydlenje ſ ſ jědźu dostacz. Tež móżetaj wonaj tam jedyn klavir ßobu wužicz.

Jedyn wulki wotroczk a dwaj konjazaj wotroczkaj, ſ kotrejuż ma jedyn knjejſtwo woſycz, namakaja k nowemu létu 1866 ßłużbu na ßwobodnym kuble w Jeſchiczach pola Delneje Hórki.

Großowe

broſtkaramelle

najlěpſchi ßrědk k wotſtronjenju kaſchela a k położenju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſcz pſchi ſaſymnjenju w ſymnym czaßu.

Sa Budyſchin a wokolnoſcz w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kóždy czaß na pſchedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je ſtarodawnych czaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kżizomaj wſchědnje krowom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobżernoſcz, płodzi wjele mloka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciſć **L. A. Donnerhaka** w Budyšinje.

Čisło 34. ~ 26. augusta. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Holan. S Wojerez. Se Schkodowa. S Malešchez. S Hbjelšla. S Wulkeho Parzowa. S Pokpizy. S Budyschina. — Spěwy. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjesćże.

Barlin, 23. auguſta. Po wujednanju, w Gaſteinje ſczinjenym, je bjes druhim też wuczinjene, ſo ſměje Pruſka w Schleswigu a Rakuſka w Holſteinje knjejſtwo. — Kielſki pſchiſtaw woſtanje hacž na dalſche w pruſkej ruzy a ßmě tam pruſke knježerſtwo wſchě potrjebne wobtwjerdženja cžinicž. — Rendsburg budże wot pruſkeho a rakuſkeho wójſka wobßadżeny dżeržany a bjes nimaj ßo wyſchi kommando kóžde lěto 1. julija wotměnjuje. — Pruſke knježerſtwo wobkhowa dwě wojerſkej dróſy pſches Holſtein, jenu wot Lübeka do Kiela a druhu wot Hamburga do Rendsburga. — Pruſka wobkhowa też ßwój ßamßny telegraf do Kiela a do Rendsburga a budża tam też pruſke póſtſke woſy jěſdżicž. — Schleswig-Holſtein ma k němſkemu złonſkemu ſwjaſku pſchiſtupicž. — Pruſka ma to prawo, kanal bjes połnóznym a naranſchim morjom pſches Holſtein twaricž a jón pod ßwojim roskaſowanjom wobkhowacž. — Lauenburgſka pſchipanje Pruſkej a njetrjeba žane wójnſke khóſty płaczicž. — Holſtein ßo wot pruſkeho a Schleswig wot rakuſkeho wójſka wopuſchczi, a ma ßo to wſcho hacž do 15. ſeptembra dokonjecž.

Münchow (München), 23. auguſta. Pruſki kral je dżenża popołdnju ſ miniſtrom Bismarkom ßem pſchijěł a pojědże jutſje do Hohenſchwangawa k bajerſkemu kralej, hdżež hacž do pjatka woſtanje. Wot tam pſches Kempten, Ulm a Stuttgart do Baden-Badena pojědże. W Stuttgarcze (württembergſkim hłownym měſcze) ßo wón ſ württembergſkim a ſakſkim kralom ſeńdże.

Barlin, 24. auguſta. Saruranje, kotrež ma Pruſka Rakuſkej ſa Lauenburgſku płaczicž, je na połtſecża milliona danſkich tolerow poſtajene. (1 danſki tl. płaczi 22 nßl. 8 np.)

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje; 19. auguſta 1865.

Dowoz: 4,437 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša.			najniž		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pšeńża	5	5	—	4	15	—	5	5	—	4	25	—
Rožka	3	20	—	3	10	—	3	20	—	3	15	—
Jeczmjeń	2	20	—	2	15	—	2	20	—	2	17	5
Wowß	2	—	—	1	25	—	2	3	—	1	20	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	4	20	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—
Raps	9	15	—	—	—	—	9	20	—	—	—	—
Jahły	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	19	—	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	12	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniša.

Do Dražđjan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wečžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wečžor 6 h. 52 m.*; wečžor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pſchiſankњenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pſchiſankњenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 25 nßl. a 14 tl. 5 nßl.
pſchenża 48—64 tl., rožka 44—45 tl.,
(to je: ſa 25 pruſkich kórzow.)
rěpikowy wolij (njecziſczeny) 13 tl. 27½ nßl.
(Cziſczeny, kaž ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdże 1⅛ tl. drožſchi.)

Sakska. W Niedersteinje dyri w nozy k 14. auguſta błyſk do domſkich tyſcherja Schäfera a pſchewobroczi je do procha a popjeła. — W Draždžanach ßu bohaczi pjenjeżniży ſakſki bank ſakożili a budże tón ſe ſakładnym kapitalom wot 5 millionow toleŕ ſtutkowacz. — Jeho kralowſka wyßokoſcz krónprynz Albert je ßo 18. auguſta ſ Bajerſkeje domoj wróciłk. — W Draždžanach je ßo wóndanjo „hołbjerſke towarſtwo" ſakożiło a ma wone hižom wjele ßobuſtawow. — Na lipſkodraždžanſkej żeleſniży běſche ßo wóndanjo wojak Kühn wot 4. kompagnije 9. infanteriebataillona na koliju żeleſniży lehnyk, ſo by ßo pſchejěcz dak, ale wotſtorkowaŕ pſchi lokomotiwje jeho na bok czißny, ſo je jenoż lohko ranjeny. Wón bě ßo teho dla wo żiwjenje pſchinjeſcz chzyk, dokelż běſche dla njerodneje ßłużby ßwary doſtak. Pſched nětkotrym czaßom bě ßo jeho bratr, kiż bě korporal pſchi kawalleriji, na to ßamo waſchnje moricz dak. — W Oberpoiritzu pola Pilnitza je ßo 19. auguſta Nackez a Maukſchez kubło wotpaliło. Woheń wudyri w Nakez brózni a woheń tak ſpěſchnje wokoło ßo hrabaſche, ſo woni niczo wutorhnycz njemózachu, khiba ſkót. — W Schönefeldże je ßo 20. auguſta farſka brózeń wotpaliła. — W Koſelu pola Kinsbórka dyri 18. auguſta popołdnju błyſk do Schönez domſkich a pſchewobroczi je do procha a popjeła. — Jeje kralowſka wyßokoſcz prynzeßyna Jurjowa je ßo 22. auguſta na pucz do Frankfurta nad Majnom podała, ſo by ßo tam ſe ßwojim, ſ Hollandſkeje wróczazym, mandżelſkim ſeſchka a potom ſ nim do Poßenhofena (w Bajerſkej) podała. — W Kitzſcheru pola Borny bu 18. auguſta wotroczk Thiela, pola kublerja Herfurta ßłużazy, na polu ſ dwěmaj konjomaj wot błyſka ſaraženy.

Prußy. Jeho majeſtoſcz kral Wylem je 19. auguſta Gaſtein wopuſchczik a ßo do Salzburga podak. W Gaſteinje bě wón 17. auguſta ſakſkeho miniſtra ſ Beuſta na wobjed pſcheproßyk, pjecza woßebje teho dla, dokelż je tón pſchi dotalnej pruſkorakuſkej ſwadże ſe wſchej mozu k dobremu radżik a też knjeżerſtwa mjeńſchich němſkich wjerchow k temu nawabik, ſo njejßu żaneje ſchkerjedy cżinili. Barlinſke nowiny, kotrez hewak ßylnje na njeho ßwarjachu, jeho nětko ſa to jara khwala. — Pruſki miniſter Bismark je ßo 18. auguſta do Salzburga podak a je tam tón ßamy dżeń też rakuſki miniſter Mensdorff pſchijěk, ſo byſchtaj wujednanje bjes pruſkim kralom a rakuſkim khežorom, każ by ßo woběmaj k podpißanju prjódkpołożicz měko, ſkónczńje dowuradżikoj a na cziſte ſpißacz dakoj. — Rakuſki khežor, kiż bě 19. auguſta rano do Salzburga pſchijěk, witaſche pruſkeho krala, jako tam tón pſched wjeczorom pſchijědże, na jara pſcheczelniwe waſchnje a naſajtra 20. auguſta ſtaj wobaj móznarjej wujednanje, Schleswig-Holſteina dla ſeżinjene, podpißakoj. Póndżelu podaſchtaj ßo taj ßamaj do Iſchla a wutoru je ßo pruſki kral ſaßo do Salzburga podak.

Wujednanje, kotrez je ßo bjes pruſkim kralom a rakuſkim khežorom ſtako, wopſchija ßlědowaze hłowne wěży: Pruſka a Rakuſka jako ſhromadnaj wobßedżerjej Schleswig-Holſteina a Lauenburga dżělitej ßwoje wobßedżeńſtwo na to waſchnje, ſo Rakuſka Holſtein a Pruſka Schleswig do ßwojeho ſarjadowanja wosmje. Lauenburgſka pſchińdże zyła pod pruſke knjeſſtwo a Rakuſka doſtanje ſa to, ſo wot Lauenburgſkeje niczo měcz nochze, wot Pruſkeje něhdże połdra milliona toleŕ ſarunanja. Hewak wobej knjeżerſtwje pola bundestaga tón namjet ſtajitej, ſo by ßo Kiel ſa ſhromadnoněmſki pſchiſtaw a Rendsburg ſa ſhromadnoněmſku twjerdżiſnu poſtajik, tak dołho pak, hacz ßo to njeſtanje, woſtanje kielſki pſchiſtaw (Hafen) w pruſkej ruży.

Pruſki wyſchi wojerſki kommando pſchińdże po tutym wujednanju do Flensburga, rakuſki pak do měſta Kiela. Schto ſ auguſtenburgſkim wjerchom budże, wo tym njeje niczo na ſjawnoſcz pſchiſchko a zuſym wjerchom je woſjewjene, ſo ſ tym wujednanjom ſchleswigholſteinſka należnoſcz hiſchcze na żane waſchnje ſkónczena njeje, ale ſo je wona měra a pokoja dla hacz na dalſche takle ſrjadowana.

Lauenburgſka (abo lauenburgſke wójwodſtwo, Herzogthum), kotraż budże nětko zyle k Pruſkej pſchidżělena, wopſchija něſchto pſches 18 kwadratnych mil a ma něhdże 50,000 wobydlerjow w 3 měſtach (Ratzeburg, Mölln, Lauenburg), w 1 měſtyßu (Marktflecken) a 150 wßach. Wona mjeſuje k wjeczoru a k dołhemu wjeczoru ſ Holſteinom, k połnozy ſ Lübeckom a ſ meklenburgſko-ſtrelitzſkim wjerchomnſtwom Ratzeburgom, k ranju ſ Meklenburgo-Schwerinom, k połodnju ſ Hannoverſkej a k krótkemu wjeczorej ſ Hamburgom a Lübekom.

Pruſki krónprynz je ßo ſaßo do Barlina wróciłk.

Rakußy. W rakuſkim khežorſtwje bu 18. auguſta khežorowy narodny dżeń pyſchnje ßwjeczeny. — Khrowatſki ßejm je hacz do 9. oktobra wotſtorczeny.

W Rakuſkej nětko jara hódaja, kajkeho ducha nowe miniſterſtwo po prawym budże a wſchelazy wěſchczerjo wěſchcza, ſo drje dołho wobſtacz njebudże, alę ſo budże krutemu němſkomadżarſkemu ſrjadowanju ßwoje měſto wotſtupicz. Mjenujzy najwótriſcha němſka a najwótriſcha madżarſka ſtrona — a wobej ſtej pſchezo ßylnej doſcz — ſe wſchej mozu na to cżěritej, ſo by Wuherſka, Khrowatſka, Sſławonſka, Dalmatſka a Ssedmihrodſka pod wyſche madżarſke knjeſſtwo w Peſchcze (Peſt) pſchiſchko, wſchě druhe rakuſke kraje pak pod wyſche němſke knjeſſtwo we Winje. Każ nětko wonhlada, dha je pſchirěs zyle na to ſcżinjeny, ale my ßebi myßlimy, ſo ßebi, jeli ta wěz wo prawdże do żiwjenja ſtupi, ßłowjanſke ludy w Rakuſkej taike ſrjadowanje lubicz njedadża. K wobżarowanju je jenoż to, ſo wſchelazy pólſzy a khrowatſko-ßławonſzy ſemjenjo ſ Madżarami, tutymi arzynjepſchecżelemi Sſłowjanſtwa, dżerża a jim do ruki dżěkaja.

Franzowska. Khěžor a khěžorka staj žo se chalonskeho lěhwa do Mühlhausena a Straßburga podałoj a staj wot tam na khěžorowy hród Arenenberg (w Schwajzarskej) jěłoj. Na dompuczu žo khěžor Napoleon pjecza do Baden-Badena poda, so by tam s pruskim kralom porycžał. — Jendželske wójnske, se želesom wobbite łódże, kotrež běchu do franzowskeho pschistawa Cherbourga (cžitaj: Scherburga) pschijěłe, žu wot tam, hdjež jich dla pyschne žwjedženje wotdžerżachu, do pschistawa Bresta wotjěłe. — Se Schpaniskeje, hdjež w tu khwilu jara njeměrnje wonhlada, pišaja, so je tam někajki sběžk nastał, ale so bu bórsy sažo poduscheny.

Italia. Kholera w Ankonje wotebjera, ale hubjeństwo je tam pschezo hischcze jara wulke. Sa to pak žo sažo nowe města mjenuja, hdjež je wona wudyrika.

Rußowska. Khěžor Alexander je žo do Moskwy podał, so by wulkoknjasa naßlědnika tamnischemu semjanstwu a wobydlerstwu prjódkstajił.

We witebskej guberniji je lětża 5172 koni, 38,058 howjadow a 89,727 wowzow a druheho droba na mór kónz wsako.

Polske nowiny „Gazeta narodowa" wossewjuja, so budża wobžedženstwa polskich zyrkwjow a farow rospschedate a so duchowni žwoju sdu wot knjezerstwa wupłaczenu dostanu.

Ruske wójnske łódże, wot wulkoknjasa Konstantina nawjedowane, žu w tychle dnjach do bliskosczje Kopenhagena pschijěłe. Mjenujzy kaž wójsko na kraju maneuvriruje, tak maja tež wójnske łódże na morju žwoje maneuvry a dležsche pucze cžinicž.

Turkowska. We walachiskomoldawskim wjerchomnstwje (w Rumuniskej) žu w tychle dnjach a to w měsczje Bukuresczje kruch sběžka měli. Tamnischi wjerch Kusa je mjenujzy ludžom jara wjele dawkow snaktadował a w najnowschim cžażu tež wulki dawk na tobak położił. Duž žo ludžo skónczinje snjembrichu a počzachu haru hnacž, ale wyschnosez bě na to pschihotowana. Wona póžka teho dla hnydom wulku žuku wojakow, kotsiž tójschto njeměrnikow satsělichu, druhich pak sajachu.

Schtož kholeru w Turkowskej nastupa, dha je w Smyrnje sa 4 dny 215 cžłowjekow na nju wumrjeło. Ruske parołódże wjazy do Syriskeje, Egiptowskeje a Turkowskeje njejěsdża. Na kupje Cyprußu je franzowski konsul hrabja Maricourt na kholeru wumrjeł. W Konstantinoplu je 8. augusta 278, nasajtra 358 a 10. augusta 210 ludzi na nju wumrjeło. W Saloniku mrěje wschědnje 25 hacž 30 cžłowjekow a je kholera tež w Bagdadże a Buschinje wudyrika.

Kanal bjes žrjedžnosemskim a cžerwjenym morjom je wotewrjeny. Jena łódź, kiž kamjenje wuhło wjesesche, bě prěnja, kotraž 15. augusta po suezskim kanalu s jeneho morja do druheho pschejědże.

Amerika. Unionske wójsko, kotrež běsche něhdże 1 million mužow žylne, je hacž na 300,000 pomjeńschene, tak so je hižom 700,000 muži domoj puschczenych a nětko žo s rospuschczowanjom hischcze dale pokračuje. — W nastupanju Jeffersona Davisa je hischcze pschi starym. Duž žo se wschelakich stronow počzina wěschczicž, so budża jeho najskerje tak dołho w jastwje dżerżecž, hacž w prjedawschich separatistiskich krajach sažo wschitko w porjadku njebudże, a so jeho žnadź potom do wukraja wupokasaja. — Bawma 44.

Ze Serbow.

S Holan. (Wschelake błady). 1) W jenej holanskej wšy běsche žo wóndanjo jedyn kowař wobwěžnył. Jako mjenujzy nichtón wo jstwje njeběsche, bě wón do wjercha hósdž sabił a sa njón schtryk pschiwjasał. Ale dokelž žo jemu tón krucze njesaczahnu, dha dyrbjesche po pomozy wokacž a pschiběża jeho starschi žyn, kiž jeho wotrěsny.

2) To je tola hrosnje, hdyž ludžo ke mschi du a chzedża žo w tu khwilu, hdyž k. duchowny prěduje, naspacz. To běch ja wóndano do ....ke mschi pschischoł a widżach, so tam dwě žonje jena po druhej na žo kiwkaschtej a wonej běschtej s B. A teho runja tež mužojo horka žmorczachu, kaž žwinje w khlěwje.

3) Tamnu njedželu běchmy na rejach w Konopotnje. Jako běchmy do jstwy sastupili, dachmy žebi najprjódzy schkleńczku cžisteho porjedzicž, potom chzych pak porejwacž. Duž na jene dobo jena holza pschiběża a hrabny mje wokoło schije, so dyrbjach s njeju rejowacž. Jako to mój towarsch widżesche, myšlesche wón žebi: „To žu mi tola holzy, so žame do reje bjerjeja!" a jedyn druhi towarsch bě žo tak wobojał, so žo sa blido cžischczesche, w bojosczi, so jeho tež hrabnu a po jstwje wokoło mjetaja.

4) Kaž je to waschnje, so hólzy druhdy do druhich wšow na piwo du, tak běchu tež wóndanjo tr—szy hólzy do Br—ki na piwo schli a tam khětro dołho sawostali. Duž žebi kóždy jenecho jereja kupi, a bě jedyn bjes nimi, kotryž temu talerjej, na kotrymž bě jereja dostał, žobu kasasche. A bě jedyn s klarinetu žobu, tón počza na dompuczu na njej hracž a hólzy počzachu na Jakuboz łuzy rejwacž; pschi tym pak tamnemu tón taler wupadże. A jedyn murjeŕ bě žwoju móscheń s pjenjesami wotbył. — To pak je tola fi a hańba, hdyž towarsch towarschej móscheń rubi a hdyž tajzy ludžo žobu na piwo du, kotsiž maja tak masane žwědomje, so žo jim talerje pschilěpja.

S Wojerez. (H. W.) Ssobotu 12. augusta wjecžor na poł 11 hodzinow wotpali žo brózinja, tudomnemu khěžerjej Maluschzy žłuschaza a pschi bndyskim

schußeju zyle ßama stejaza. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

W tej ßamej nozy a ßnadź w cžaßu, hdźež ßo spomnjena bróžeń palesche, ßu ßo paduschi pola tudomneho pschekupza Ecciusa nuts łamali a jemu wysche wschelakich druhich wěžow něhdže 80 toleŕ pjenjes kranyli.

Se Schkodowa. Njedźelu 13. auguśta popołdnju dyri tudy pschi ßylnym njewjedrje błysk do knježeje wowcžerńje, runje jako wowcžeŕ wowzy do wowcžerńje cžěrjesche. K wulkemu sbožu njeje błysk sapalił, ale je jenoż jenu hrjadu rosrasył a potom po woběmaj stronomaj tšěchi dele do semje sajeł.

S Malescheż ßu nam tón tydźeń winowu kicź do redakcije pschinjeßli, kotraż je hižom zyle sraka.

S Hbjelska. Najskerje budże jutsje 27. auguśta nowonatwarjena tudomna schula poßwjeczena a s dobom teź dźěcžazy ßwjedźeń wotdźerżany.

S Wulkeho Parzowa. Pjatk 11. auguśta pschipołdnju w druhej hodźinje wudyri tudy woheń w hródźi khěžnika Kulki a bě ßo w krótkim cžaßu tak rosschěrił, so ßo 8 burskich dworow a 16, se wschelakimi žitami a ßynom napjelnjenych bróžnjow wotpali.

S Połpizy. Tudy je 11. auguśta pschipołdnju nimale pjecžlětna dźowka gmejnskeho prjódkstejerja a rychtarja Zarja, jako wona hußy paßesche, s mosta do rěki panyła a ßo tam tepiła.

S Budyschina. W tutych dnjach wopytaschtaj naß dwaj mkodaj Cžechaj, studentaj na wyschej realzy w Pardubizach, s mjenom Jan Rezníček a Vjacysław Balada, so byschtaj ßerbski lud a ßerbsku rycź nawjedźiłoj.

Spěwy.

Sajaz.

Jako wczera popołdnju
Ja tam stejach pschi kerku,
Wulecźi tam sajaz won,
Běžesche prjecź pschez wuhon;
Khwileźiczku wón wodychny,
Winy ßo do huscziny.

Wbohi sajazo, kak ßy
Na ßwěcze ty tyscheny!
Njekhodź burej do kaka,
Dha tebje njesatama;
Wostaj dźecźel na pokoj,
Dha ßy luby sajaz mój.

Jeno twoja womkodnosćź
Nacźini cźi hubjenosćź;
Jěs, schtoż mjesa napłodźi,
Dha cze nichtón njehoni;
Hdyż ßej s dobrym radźicź dasch,
W ßwěcze měr a pokoj masch.

Pschez hajńkom lěs do kerka,
Sahrjebaj ßo do liscza;
Njeßmorcź, dha cze njeßkyschi,
Tebje dale njetyschi,
Poß tam njewußlědźi cze,
S hajńkom k holi poběhnje.

Lischku njech tam popanje, —
Nichtón ju njeżaruje,
Dokelž salschne swěrjo je,
Kotreż kury kónzuje
A też druhej swěrinje
Pschikrótschi rad žiwjenje.

Přilopk.

W Werlu we Westfalskej běschtaj ßo wóndanjo dwaj madźelskaj, kotrajž palenz lubowaschtaj, khětro jara wopiłoj a potom pjanaj do łoża lehnyłoj. Tam ßo wonaj swadźischtaj a žona ßo tak rosnjembri, so staże, a prajiwschi, so chze s woknom won skocźicź, też wokno wotcźini. Duž muž też stany, so by ju wot teho wotdźerżał, ale w jeho pjanosćźi njebě jemu to móžno a wón ßebi wjele wjaz tak pschehlada, so se žonu ßobu na haßu padże. Hacź runje wysche panyłoj njeběschtaj, hacź jenoż 6 łoheźi, dha běschtaj ßo tola tak wobschkodźiłoj, so staj wobaj nasajtra rano wumrjełoj.

* Kładźenje telegrafa s Jendźelskeje na dnje morja do Ameriki hacź do połozy pucza derje doscź dźěsche. Ale tam ßo roskama a hacź runje kónz saßo namakachu, dha jón tola njemóžachu saßo pschiwjasacź, dokelž ßo kóždy ras saßo wotlemi. Duž chzedźa w tajkim kładźenju hakle pschichodne naležźo dale pokracźowacź, pschetoż lětßa ßo to njeby dokonjecź hodźiło, dokelž budźa w blížschim cžaßu, kaž je to kóžde lěto w septembru, na morju ßylne wětry wěcź.

* S Palästiny pißaja, so je tam kholera s wulkej mozu wudyrika, tak so je zyły kraj w strachu a bojosćźi. W Jerusalemje wona też satraschnje sakhadźa a s njej je ßo tam hischcze hłód a drohota sjenocźika, dokelž tam nichtón žaneje zyroby njepschiwjese, a dyrbja tam ludźo hłodu wumrjecź.

* Sakski kral, kotryž hacź dotal pschi ßwojej prynzeßynje dźowzy, s bajerskim prynzom Korlu Theodorom ženjenej, w Poßenhofenje (w Bajerskej) pschebywasche, chzysche ßo w tychle dnjach do Koburga podacź, so by tam jendźelsku kralowu Viktoriju wopytał. S Koburga ßo wón saßo do Poßenhofena wróćźi.

* Na schußeju njedaloko Rawicza namakachu wóndanjo ßwinjokupza Pannwitza se Sarnkowa morweho ležo a bě widźecź, so bě wón wot sady satšěleny. Jeho pjenježna koza ležesche njedaloko njeho wuprósnjena, s cžehoż bě spósnacź, so ßu jeho pjenjes dla skonzowali. — Polizia bórsy sa modarjom ßlědźesche, ale njemóžesche niczo wußlědźicź, hacź jena žona pschińdże a rjekny, so

je widżała, kak ſtaj dwaj wojakaj ſa Pannwitzom běžałoj a kak je jeho tón jedyn tſělik. Wona praji też, ſo teju wojakow ſnaje. Duž jej wojakow, w měſcze ſtejazych, pródkſtajichu a wona też bórſy teho jeneho wunamaka, tón druhi pak njebě pſchiſchoł, ale ſ měſta cżeknył.

* W Badenje pola Wina je 10. auguſta najſtarſchi wojak rakuſkeho wójſka, mjenujzy general Civalart, 100 lět ſtary, wumrjeł.

* S Barlina piſżaja, ſo budże miniſter Bismark wot krala ſa hrabju powyſcheny.

* Jako bě 30. julija popołdnju woſżada w měſtaſchku Calceranicy k popołodniſchej Božej ſłużbje w zyrkwi ſhromadżena, dyri błyſk do njeje, wobſchkodżi zyrkej jara, ſaraſy dweju cżłowjekow a pohłuſchi druhich na khwilu.

* W Nowoſalzu ſu 16. auguſta ſe ſwojimi nowymi a derje radżenymi ſwonami prěni krócż ſwonili.

* Knjes leutnant Mund w Budyſchinje je ryczeŕkubło Schönberg pola Shorjelza wot landratha ſ Zaſtrow ſa 140,000 tl. kupił.

* Do Bockenheima pola Frankfurta nad Majnom bě 15. auguſta jendżelſki krónprynz pſchijěł a bě tam ſ heßenſkim prynzom Bjedrichom jenu reſtauraziju wopytał. Lědy běſche ju wón potom ſaßo wopuſchcził, dha kupi jedyn Jendżelczan hnydom tón ſtółz, na kotrymž bě pſchichodny jendżelſki kral ßedżał, a tu ſchkleńzu, ſ kotrejež bě wón pił.

* Se Schleſynſkeje je ßo w tychle dnjach něhdże 30 familijow na pucż do Mexikanſkeje podało, ſo bychu tam pod nawjedowanjom wěſteho Hippela jenu němſku koloniju ſakożili.

* Pjenjeſy, kotrež běchu ſa tych wuſtajene, kotſiž ſnateho Bootha, mordarja pſchedßydy Lincolna popanychu, njejßu hiſchcże wupłacżene, dokelž je na 120 ludżi na tej wěży wobdżělenych. Nětko je jena kommißia poſtajena, kotraž ma to wußudżicż.

* W Lipſku běchu nękotſi ſa to ryczecż poczeli, ſo by ßo tam kommunalgarda ſahnała, a běchu teho dla pißmo wupołożili, hdżež mějachu ßo cżi kommunalgardiſtojo napißacż, kiž ßu ſ nimi jeneje myßle. Ale nětko je ßo pokaſało, ſo je tajkich hiſchcże jara mało.

* W Barlinje ßu ßo wopacżne pruſke tolerje ſ lětom 1861 pokaſałe. Woni ßu trochu lohke a maja hubjenu kromu.

* W Aachenje ßwjecżeſche pſched krótkim cżaßom jena dżowka ßwój 50lětny błużbny jubileum. Wona běſche tak dołho w jenej a tej ßamej ßwójbje błużiła a doſta na ßwojim ßwjedżenju wot ßwojeho knjejſtwa bohate dary luboſcże a pſchipóſnacża a wot tamniſcheje měſchczanſkeje rady rjany dar pſchepodate.

* W Polſkej je ſtajneho deſchcża dla wjele żita, woßebje wjele pſcheńzy, jecżmjenja a hrochu na polach wuroſtko.

* Sakſkogothaiſke papjerane pjenjeſy wot 30. ſeptembra 1847 jenoż hiſchcże hacż do 12. ſeptembra 1865 płacża a njejßu potom niczo wjazy hódne.

* S Jendżelſkeje a Franzowſkeje piſżaja, ſo maja hižom něhdże dwě njedżeli jara płódne wjedro, tak ſo naſymſka piza derje roſcże a pſchibywa. Běrny a ſelene ßu teho dla w płacżiſnje trochu dele ſchke. — W Amerizy ßo bohatych żitnych żnjow nadżijachu, ale wulke powodżenja a ßylne wětry ßu runje w żnjeńſkim cżaßu jara wjele ſchkody nacżiniłe. Duž je żitna płacżiſna na jendżelſkich wikach tójſchto horje ſchła a też w Franzowſkej je pſchenża hižom trochu drózſcha. — W pokodniſchich Němzach je płacżiſna hiſchcże tak niſka, kaž dotal, ale na połnóżnoněmſkich wikach je ßo płacżiſna trochu połěpſchiła. — S Rakuſkeje a Wuherſkeje powjeſcże runje jara kraßne njejßu a ſda ßo, ſo Wuherſka ſ lětuſchich żnjow njebudże wjele pſchedawacż móż. — Khmjel hubjenje ſteji a budże teho dla jara drohi.

* S Burgdorfa w Hannoverſkej piſżaja wot 13. auguſta: Wczera pſchicżeże k nam cżeżke njewjedro a dżerżeſche ßo něhdże hodżinu wyſche naß. S zyrkwineje wěże bě widżecż, ſo bě błyſk do 6 bliſkich wßow dyrił a ſapalił. W Iltenje dyri błyſk na pjecż měſtach a to też do zyrkwje, njeje pak ſapalił, ale tola nowe, ſa drohi pjenjes kupjene byrgle zyle rosbił.

* W Kolshornje pola Burgsdorfa dyri 12. auguſta do domſkich kubleria Fugi, kotryž ſe żonu, dżěſcżom a dżowku runje ſa blidom ßedżeſche. Woßrjedża nich tutón błyſk do ſemje praßny, wſchitke ſchtyri parſchona na wſchelake ſtrony rosmjeta a blido na ſchtyri kruchi roſraſy a po jſtwě roſcżißny. Dżiwnje doſcż njebu nichtón wot tych pſchitomnych woßobow ſarażeny, ale jenoż lohko wobſchkodżeny. Fuga bě pak na ſchiji cżorny a módry wobarbjeny a teho runja też dżowka na woběmaj nohomaj. Tuta, kaž też Fugowa njemóżeſchtej khwilu na żanej noſy ſtejecż, a dyrbjachu jeju ſ domſkich won wunjeſcż, jako ßo tam palicż pócża. Zyły dwór je ßo potom wotpalił.

* W ſańdżenym tydżenju je wjedro ſ wjetſcha wſchudże deſchcżikojte było, haj w nękotrych ſtronach ßu ßylne deſchcżiki měli, kotrež ßu tu a tam wowßnym żnjam tójſchto ſeſchkodżiłe. Sa to je pak ßo ſaßo wſchudżom ſelenicż pocżało, tola pobrachuje hiſchcże woda w rěkach.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Sadźeranje a puki dobre płody njenjeßu.

Mots Tunka. To drje ja wěrju, ale nětko mi to tež dopokaž.

H. D. Dha poßłuchaj: Wóndaujo běchu někotsi w jenej korczmje a pocza ßo korczmař s nimi sadźeracz. Schto ßo sta? Woni jeho hrabnychu a do khěže won ßunychu, so wón wjazy do jstwy nuts njemóžesche.

M. T. Je dha ßebi wón to lubicz dał?

H. D. Ně, wón ßo twjerdźe wobarasche.

M. T. Dha drje ßu puki nastałe?

H. D. Najskerje drje; pschetož jako domoj dźěchu, dha jedyn rjekny: „Ja ßym tsi plisty dostał!" a druhi „Ja dwě!" a tsecźi saborbota: „Ja ßym wschón krawy", na cžož saßo jedyn praji: „Ja tež, a wysche teho je mi rukaw wutorhnjeny!"

M. T. Ale ale, dha je ßo tón korczmař wo prawdźe twjerdźe wobarał.

H. D. To ßo mi tež sda.

H. D. Mjersanje je schkódna wěz.

M. T. Haj někotryžkuliž je na to wumrjeł.

H. D. Ně tak ja njeměnju.

M. T. Kak dha hewak?

H. D. Nó takle. Běsche to wóndanjo we wjeszy, tam w Schwindarnjach, a běsche ßebi w tamnischej korczmje jedyn cžlowjek pólku porjedźicz dał. Duž pschiwda ßo tam jedyn rěsniski mischtr s kocžeje haßy a rjekny k njemu: „Hej, kuskařski mischtrje s buschbutterhaßy, nimasch žadyn młody skót na pschedań?" „„Ně,"" wotmolwi tón, „„ja žadyn skót w domje nimam, khiba tkhi!"" Duž jemu tón rěsnik saßo něschto praji, tak so wón stany a wostajschi wscheho woteńdźe. A nětko ßo wón žałoßnje mjersa.

M. T. Ale cžoho dla?

H. D. Dokelž bě s khwatkom ßwój paleńz stejo wostajił a ßu jón potom drusy wupili.

Do Rakez wot H. D. a M. T. — Ta wěžka wot teho nemuteho kornikla a jeho dweju ßanczkow njehodźi ßo tak wotcźischcźecz, kaž je wopißana.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Handrij Warnacz, wobydleř w Delnej Kinje, s Marju Urbanez tam. — August Meltka, kowařwobßedźeř w Rodezach, s Marju Theresiju Schokcźiz s Brěsowa.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Fanny Margaretha, Korle Ferdinanda Huga Steudty, ryczeřkublerja nad Jaßońzu, dź. — Hermann Pawok, Jana Hermanna Kschižanka, rěsniskeho mischtra a kublerja na Židowje, ß. — Hana Marja Lina, C. F. J. Jähny, wobydlerja pod hrodom, dź. — Handrij Bohuwěr, Jana Wicźasa, kublerja w Jeńkezach, ß. — Hana Augusta, Heleny Budarjez w Małym Wjelkowje n. dź. — Marja Ernestina, Jakuba Janaka, wobydlerja w Khelnje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 11. augusta: G. August Dittrich, khlěbowy pjekař pod hrodom, 68 l. 10 d. — Hana, Madleny Kochez se Židowa n. dź., 5 n. — Korla Hermann, Idy Theresy Weinertez, we Wurizach n. ß., 16 n. 1 d. — 15., Marja Amalia, Jana Bohuwěra Giertha, wobydlerja w Budyschinje, dź., 11 m. 16 d. — 16., Selma Augusta, Michała Juranza, korczmarja-wobßedźerja we Wulkim Wjelkowje, dź., 19 d.

Němski Phönix,

wohenj sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucza ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hkownym torhoschczu.
K nětczischemu létnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, létne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židze, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczinje na to kedźbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat,** so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami mózu kóždu konkurrenzu pschewinycz. **C. W. Bitzka.**

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s dubowcho, khójnowcho a jědlowcho drjewa.

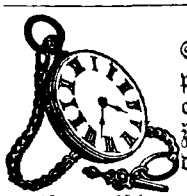

Czesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich druzinow. Wschitke porjedźenja ßo najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje ryczże tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droschůtza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.
Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.
Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacz.

Jena holczka se wßy, kotraž ma luboscz k dźěczom, może ßłužbu dostacz. Wscho dalsche je shonicz pola korczmarja Lischena na žitnych wikach w Budyschinje.

Nowe polnojerje

woßebnje dobrosczje porucza **August Bartko**
na swonknej lawskej haßy.

Amerikanski dwojzy czisczeny

semski wolij (petroleum)
porucza po najtunischej płaczisnje **August Bartko.**

Wobhdlenje w jenej nowej khěži w bliskosczi města s prawisnu korczmarjenja a klamarjenja je pschenajecz a może ßo hody wobczahnycz. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Jena khěža w bliskosczi města, létßa nowonatwarjena a zyle wutwarjena, s 5 stwami a wulkimi pódlanskimi městnosczemi, s khlamami, wjelbom a płokarnju, sa jeneho rěsnika ßo hodźaza, je na pschedań a ma ßo jenož něhdże 1500 tl. napłaczicz. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Jedyn mkody khětro wulki žołtoczerwjeny rjeczasnik s běłym bróstom a s kruchom rjeczasa wokoło schije, je ßo sandźenu ßobotu saběžak.

Schtóž jeho k podpißanemu saßo pschiwjedże, dostanje 20 nßl. myta. **Pětr Wiczas** w Dźěžnikezach.

Barlinſke wohenſawěſczaze towarſtwo.

Sałożene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toleŕ.

Tuto hižom 52 lět wobſtejace towarſtwo bjerje ſawěſczenja pſche wóhnjowu ſchkodu horje po niſkich, ale wjerdych prämijach, hdyž ſawěſczeny ženje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Sawěſczenja wobſtararaj a wſchě wukłożowanja dawataj

J. E Smoler, wudawaŕ Serb. Now.

G. Faska w Ebersbachu,

W Budyſchinje. agentaj barlinſkeho wohenſawěſczazeho towaŕſtwa.

Leopoldſki meliorirowany běły broſtſyrop,

kißakoſcze prózny, ſ kczenjow najbóle hojazych alpſkich ſelow a ſ kanariſkeho zokora hotowany, pſche wobczežnoſcze na bróſcze, ſchiji a płuzach woßebje derje ſtutkowazy ßrědk, maja w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenož jeniczzy woprawdzity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.
Gottlieb Geißlers Wwe w Hirſchfeldże.
Herrmann Einert w Bjernaczizach.

Großowe

broſtkaramelle

najlěpſchi ßrědk k wotſtronjenju kaſchela a k położenju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſcz pſchi ſaſymnjenju w ſymnym czaßu.

Sa Budyſchin a wokolnoſcz w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kóždy czaß na pſchedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je ſtarodawnych czaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj ßizomaj wſchědnje krumow abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcz, płodzi wjele mloka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Wina

jako czerwjene, běłe, ßłódke a jěre poruczа bleſchu po 6 nßl. ſapoczejo, pſchi kupjenju wjetſcheje dźělby k ſaßopſchedawanju hiſcheze tuniſcho

J. G. F. Nieckſch.

Ssuche drožđże

woßebneje dobroſeje poruczam k prjódkſtejazym kermuſcham wſchědnje w czerſtwej tworje.

J. G. F. Nieckſch.

---

600 toler ma na dobru wěſtoſcz wupożczież **J. Hobrak** pod hrodom czo. 14.

Mój ſkład dobrych **khoſejow,** kaž tež wſchitkich **kolonialnych tworow, ff. ruma** a druhich **ſpirituoſow, wotležanych cigarrow, kurjeńſkich a ſchnupowanſkich** tobakow poruczа pod ßlubjenjom najſprawniſcheho a najtuniſcheho poßkuženja k dobroczjiwemu wobkedžbowanju

M. P. Beyer

na hornczerſkej haßy bliſko kaſerny.

Rżane wotruby

ma na pſchedań **Jan Mai**

na Rurakez korczmarſtwje w Budyſchinje.

Jeli by něchtón chzył ßerbſku knjižku „**Genovefa**“ pſchedacz, tón chzył ju do wudawarnje Serb. Nowinow na pſchedań pſchinjeſcz.

Katholſki Poſoł cz. 10 je wuſchoł.

Łužičan, čo. 9 za tydźeń wuńdże.

Swubjerane Ambalema-cigarry

pſchedawam, ſo bych ſ nimi zyle wurumował,

25 cigarrow ſa 58 np.,

po wjetſchich dźělbach hiſchcze wjele tuniſcho.

Arnold Th. Suſt

w Budyſchinje na bohatej haßy pódla póſta.

Cigarry.

No. 5 ßrjenjo ßłyna cigarra po 4 np.
25 ſa 9 nßl.
No. 6 ßłyna, teho runja
No. 15/16 Regalia po 5 np.
25 ſa 12 nßl.

w derje wotležanej tworje poruczam k dobroczjiwemu wobkedžbowanju. **Arnold Th. Suſt**

na bohatej haßy 93/31 pódla póſta

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana ſpodziwnje hojaza żałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſała, poruczа ßo w żerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki w Budyſchinje.**

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 35. — 2. septembra. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Do pjenježneje zběrka M. S. — Ze Serbow: S Rachlowa. S Budyschina. S Budyschina. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjescže.

Draždžany, 30. augusta. Kral a kralowa staj Poßenhofen (w Bajerskej), hdžež běschtaj pschi ßwojej pryuzeßynje dżowzy na wopytanju, wopuschcžiłoj a ßo něhdže na tydżeń do Schwajzarskeje podałoj, s wotkal ßo do Draždžan wróczitaj. — Knjes Minister s Beust tež po někotrym cžaßu s gasteinskich kupjel domoj pschijědže.

Mnichow, 31. augusta. Tudomne nowiny powjedaja, so chze bajerske knježeŕstwo nětko, hdyž je gasteinske wujednanje sjawne, cžim bóle sa to ryczecž, so by Schleswig-Holstein sjenoczeny wostał a augustenburgski wjeŕch tutón kraj dostał.

Petersburg, 31. augusta. Bucharski emir je jenu rußowsku karawanu, s pschekupzow wobstejazu, kotsiž mějachu něhdže sa 2 millionaj tóleŕ tworow pschi ßebi, sajał, kupzam wschitko wsał a jich ßamych do jastwa ßadžił. Sa to je (ruski) orenburgski gubernator wschěch, w orenburgskej guberniji bydlazych bucharskich pschekupzow ßadžił, jim jich twory wsał a je k lěpschemu sajatych rußowskich pschekupzow pschedacž dał. Ruske knježeŕstwo je pak bucharskemu emirej (wjeŕchej) wójnu pschipowjedžiło a je ßo hižom něschto wójska na pucž k bucharskim mjesam podało.

Win, 31. augusta. Ssedmihródski ßejm budže najskerje w oktobru hromadu powołany a wuherski hakle w decembru, dokelž sa poßleńschi tón dom, w kotrymž by jednacž měł, prjedy hotowy njebudže.

Khrowatski ßejm budže najskerje tež w oktobru powołany, ale wschitke druhe krajne ßejmy ßo pjecža lětßa njeseńdu.

Pražske rjemjeßne towarstwo je wobsanknyło, so na němsku rjemjeßnisku shromadžisnu nikoho njepósczele.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje; 26. augusta 1865.

Dowoz: 55,33 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pscheńza . .	5	2	5	4	10	—	5	5	—	4	22	5
Rožka . .	3	22	5	3	10	—	3	22	5	3	17	5
Jecimjeń . .	2	15	—	2	10	—	2	17	5	2	15	—
Wowß . .	2	—	—	1	20	—	2	3	—	1	20	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	9	20	—	—	—	—
Jahły . .	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	18	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	12	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecžor 6 h. 52 m.*; wecžor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 25 nßl. a 14 tl. 5 nßl.
pscheńza 50—66 tl., rožka 44—45 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njecžisczeny) 13 tl. 27½ nßl.
(Cžisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. dróžschi.)

Sakska. Krajna, twarjenja psche wóhnjowu schkodu sawěsczaza pokkadniza je w sandzenym lěcze 1,924,702 tl. dokhodow a 1,277,957 tl. wudawkow měka, tak so je pschi kónzu lěta 646,745 tl. sbytka byko. Dokelž měješche pak spomnjena pokkadniza 551,182 tl. stareho dołha sapkaczicz, dha je skónczuje jenoż 95,563 tl. sbytka wostako, schtož je też hižom wscheje czesczе hódne, hdyż jedyn wopomni, so prjedawsche lěta lědy hdy doßahasche. W lěcze 1864 je w Sakskej 783 wóhnjow byko (tak so móhł jedyn na kóżdy dżeń lěta nimale 2 wohnjej wobliczicz), kotrychż dla je ßo 818,672 tl. sarunanja wupkaczilo a to 263,967 tl. w městach a 554,704 tl. na wßach. W městach běchu w lěcze 1864 twarjenja sa 210 millionow 631,270 tl. a na wßach pak sa 279 millionow 641,020 tl. sawěsczene.

W Lěwakdze buschtaj wóndanjo dwaj konjej skónzowanaj, dokelž běschtaj woshriwoj. – Jako 22. auguſta kubleŕ a rychtaŕ Liska ſ Wulkeje Sswónzy na polo jědżesche, splóscheschtaj ßo konjej psched stadkom wrónow, njejapzy horje sleczazych, a skoczischtaj ſ wosom na tajke waschnje psches jenu hrjebju, so Liska ſ wosa dele panje a jemu jene koleßo prawu nohu roskamje. — W Großenhainje poczа ßo w jenej khěži 24. auguſta w nozy w 3 hodżinach palicz a płomjo hižom ſ jenym woknom prěnjeho poskhoda won ßapasche. Jako běchu ludżo, kotsiż běchu k pomozy pschischli, woheń podußyli, wuhladachu, so staj wobaj tam bydlazaj Birnsteinez mandżelskaj skónzowanaj, pschetoż woběmaj bě krk pscherěsnjeny a hkowa rosrażena. Spomnjenaj mandżelskaj stejitaj w zyłym měscze w dobrej czesczi a běschtaj hakle wokoło 2 hodżinow se shromadżisny rjemjeßniskeho towarstwa domoj pschischloj. So běchu mordarjo też wschelake kranyli, je wěste, a ßu ßwoje mordarstwo najskerje ſ tym satajicz chzyli, so běchu sapalili, w tym měnjenju, so ßo ſ khěżu też wobej czěle spalitej.

W Schwarzenbachu pola Kolditza pschiндże wóndanjo schěsczlětna dżowczicżka tamnischeho młynka koleßam tak blisko, so bu wot nich hrabnjena a na měscze skónzowana. — Kralowska wyscha póstska direkzia wosjewjuje, so sa tajke pjenjesy, kotrež w listach tcża, na kotrychż to napißane njeje, nichtón żaneho sarunanja njedostanje, a napomina ludżi, so tola njebychu tak hłupi byli a tych por kroschkow, schtož ta wěż khoschtuje, tak jara lutowali, pschetoż schkoda je potom husto sto krócz wjetscha. —

W Schwajzarskej padżeschtaj sandżeny tydżeń dražDżanski samózity pschekupz Hoeppner a jeho wodżeŕ (nan 9 dżěczi) na jenym straschnym měscze se skały dele a wobschkodżischtaj ßo tak jara, so dyrbjeschtaj wobaj borzy wumrjecz. — Sandżenu ßobotu ßu ßo paduschi do kanzlije sakskeho póßelstwa w Barlinje nutskamali a ßu tam wscho wurumowali.

Ś Kamjenza pißaja, so je ßo 28 auguſta rano w 4. hodżinje Räderez fabrika we Wiesy ſ młynom a bliskostejazym Philippez burskim kubłom wotpalika. Woheń je w maschinowej sali wuschok a ta bě kupzam Linke a Comp. pschenajata.

Prußy. Generalleutnant baron ſ Manteuffel je sa gouverneura (praj: guwernöra) w Schleswigu pomjenowany a je tam hižom ßwoje smachi a konje póßłak. — Dla rosdżělenja Schleswiga a Holsteina němske nowiny ſ wonka Pruskeje a teho runja też franzowske a jendżelske nowiny jara ßwarja a někotre ßu tak dżiwne, so měnja, na Lauenburgsku spominajo, so je tola jara njeprawje, hdyż ßo w nětczischim czaßu ludy pschedawaja. Spomnjene nowiny mjenujzy praja, so je kóżdy lauenburgski wobydleŕ sa 80 tl. pschedaty, pschetoż tejko Rakuska wot Pruskeje sa kóżdeho dostanje, ßwoje prawo nad Lauenburgskej pruskemu knjeżerstwu wotstupiwschi. — Schleswigski gouverneur Manteuffel budże na hrodże Gottorpje blisko města Schleswiga bydlicz. —

Jeho majestosczi kral Wylem je 28. auguſta pschi najlěpschej strowosczi do Baden-Badena pschijěł a chzyſche ßo wot tam něhdże sa tydżeń do Barlina podacz. — Gouverneur Manteuffel je ßo do Kiela podał, hdżeż hacz do 15. septembra wostanje a ßo na tutym dnjut na hród Gottorp pscheßydli. Wón je też wyschi roskasowaŕ wscheho pruskeho, w Schleswig-Holsteinje stejazeho wójska. — Někotre nowiny powjedaja, so Lauenburgska k Pruskej hnydom pschidżělena njebudże, ale so tam ßnadż prynz Korla Bjedrich sa gouverneura pschiндże. — Hacz ßo prusti kral se sakskim kralom seндże, je niewěste, ſ franzowskim khěżorom pak wón po nowschich powjesczach w hromadu njepschiндże.

My chzemy tudy hischcze na to spomnicz, so je Schleswig 167 kwadratnych mil wulki a ma 409,907 wobydlerjow, Holstein wopschija pak 155 kwadratnych mil a liczi 544,419 wobydlerjow. Schleswig do němskeho swjaska (deutscher Bund) njeßkuscha a je ßebi pruske knjeżerstwo najskerje teho dla Schleswig wuswoliko. Pschetoż, hdy by Holstein wsako, dha by tola někajke wuschparanje ſ bundestagom měło. — Tola je hewak w tu khwilu tak derje w Němzach, każ też w druhich krajach to měnjenje knjeżaze, so Rakuska w ßwojim czaßu też Holstein Pruskej sa někajke sarunanje lubjerad wotstupi.

Rakußy. Sa rakuskeho gouverneura w Holsteinje je feldmarschalleutnant ſ Gablenz pomjenowany a budże w Altonje bydlicz. (To je tón ßamy Gablenz, kotryż rakuske wójsko w danskej wójnje kommandirowasche. Wón je w sakskich Hornych Łużizach rodżeny.) — Khěżor je ßo ſ Ischla do Wina wrócził. — Nowe ministerstwo ſ khěżorom czasto wuradżowanja dżerży a je to najbóle teho dla, kak bychu ßo należnosczе w krajach, nad kotrymiż by wuherske ministerstwo knjeżicz měło, najlěpje srjadowake. (To drje, po naschim sdaczu, jara czeżko póndże,

pschetoż wschón ßwět wě, so budża we wuherskim ministerstwje luczi Madżarjo, a tuczi wschudżom s gwaltom na to czischcża, so bychu druhim ludam jich ryczż a narodnoscż wsali a jich skerje lěpje pschemadżarili. Duż ßo sa Sskowjanow, Němzow a Rumunow, we Wuherskej bydlazych, wěsche bórsy saßo hubjeńschi czaß sapoczńje).

Franzowska. Khěżor je ßo 25. auguśta se ßwojeho puczowanja na ßwój hrod Fontainebleau wrócził, khěżorka je pak hischcże w Neufchatelu (w Schwajzarskej) wostała. Mjenujzy jako ßo Napoleon a czi, kiż s nim běchu, na schesczoch wosach do Neufchatela nuts wesechu, spłóschescht aj ßo konjej jeneho wosa a njedaschtaj ßo dżerżecż. Wonaj s wosom do hromady kamjenjow s tajkej mozu praßnyschtaj, so wón roslecża. Psches to bu prynzeßyna Anna Muratowa, hrabinka Montebello a knjeżna Bouvetowa lohko ranjena; pohoncż bu khětro wobschkodżeny a jedyn ßkużobnik ßebi nohu skama. Khěżorka wobsankny teho dla, w Neufchatelu wostacż a sa khorymi hladacż, khěżor póßła pak tam hnydom ßwojeho lěkarja, doktora Nelatona, so by jim k pomozy był. — (Konjej staj ßo pjecża wot teho spłóschakoj, so jena lokomotiva ßylnje sahwisda a wós je potom też někotrych ludżi pschejěł).

Dokelż se swróczenymi w Neufchatelu lěpje dże, dha chzgsche ßo khěżorka Eugenia 31. auguśta do Fontainebleau'a wróczicż. — Abdelkader je ßo s Bresta wrócził, hdżeż bě ßebi jeńdżelske a franzowske żelesne łódże wobhladał. Wón je ßo też hižom s khěżorom roszohnował a poda ßo do Marseille a wot tam na łódżi do Beiruta (w Syriskej). Wón je w Parisu wjele klankow (puppow), nakupił, so by je ßwojim żonam jako hrajki ßobu domoj pschinjeßł. Jeho najmłódscha żona je hakle 14 lět stara.

Turkowska. Kholera poczina w Konstantinoplu wotebjeracż. — S Widina (schtoż je město, s wjetscha wot bołharskich Sskowjanow wobydlene) pišaja, so je tam wóndanjo sběżk był. Mjenujzy każ hewak we wschelakich krajach Skowjanam Němzow sa fararjow a wucżerjow dawachu a Bohu żel! hischcże dawaja, tak dawaja bołharskim Sskowjanam w Turkowskej Grichow sa biskopow a wyschich duchownych. Tuczi grichiszy duchowni bołharszy njerosymja, każ na pschikład, někotsi němszy duchowni w Delnych Łużizach ßerbszy njemóża a ßu tola tak njehańbiczi, tam ßerbske farske města sajecż. Tajku njehanbicziwoscż grichiskich duchownych pak Bołharjo wjazy czerpicż nochzedża a wucżerja jich s gwaltom, hdżeż woni s dobrej wolu ßwoju stronu njeńdu. We Widinje běsche pak tajki grichiski, Bółharam pschinuſowany biskop turkowskemu paschi wjele pjenjes dał a tón póßła ßwojich wojakow na Bołharow, jako czi na biskopa czahnychu. S teho je pschischło, so ßu ßo Bołharjo s wojakami ßylnje bili a je jich s wobeju stronow tójschto panyko.

Amerika. Wulki dżěl Galveſtona (w Texasu) je ßo 2. auguśta wotpalił a ßu ludżo jara wjele schkodowali. — Lincolnowy starschi, 19lětny ßyn, je do Parisa pschijěł, so by tam někotry czaß studował. — Bawma 44.

Do pjenjeżneje zběrki M. S.

ßu darili: 1) k. administrator Duczman we Wotrowje 11 pjenjesow a 1 stary wołojany ßlěbornik, 2) k. Jurij Schołta s Małßez 1 ßlěborny pjenjes; 3) k. Pětr Kruschwiza s Wulkich Dębßez 1 ßlěborny pjenjes; 4) k. Almert jun. se Sderje 1 ßlěborny pjenjes; 5) k. pschekupz Hórnik s Radworja 1 żadny zusy pjenjes; 6) k. wucżeŕ Kral s Radworja 1 pomjatkny pjenjes drażdżanskeje spěwarnje a 1 spěwarski pjenjes; 7. k. N. N. 2 ßlěbornaj pjenjesaj.

Sa to wscho ßo wutrobnje dżakujo, proßymy wo dalsche dobroczinwe dary.

Ze Serbow.

S Rachlowa pod Czornobohom. Schtoż lětusche żně pola naß nastupa, dha móżemy tak wjele prajicż, so běsche rożka też pola naß, każ też druhdże dale do pola dele, w ßkomje krótka a mało kop dawaza, ale w sornje dobra. W nastupanju nalětnych żitow hodżi ßo prajicż, ßo ßu w ßkomje jara rjane, ale w sornje ßkabe, każ móże ßo to, na pschikład na wowßu pytnycż.

Też mamy na to spomnicż, so ßmy pola tudomneju dweju burow Alberta a Pfuhla na jeju leżomnoscżach prěni ras lěßnu rożku (němski „Waldkorn" pomjenowanu) widżeli. Wona běsche, hacż runje mějesche psches dwě ßuchej lěcże wjele czerpicż, tola nimale połschtworta łohcża dołha, każ móże to nětko kóżdy we wudawarni Serb. Nowinow ßam widżecż, pschetoż tam ßu někotre stwjelza tuteje lěßneje rożki podate.

Schtoż pak wobkhad s lěßnej rożku a jeje wußyw nastupa, dha ma ßo s tymaj takle. Tam, hdżeż je tak mjenowany czornodrjewowy lěß sbity a też pjeńki wuczahane, tam ßo w nalěczu hižom pschi sthadżenju ßadżeńkow abo też posdżischo pschekopa a něhdże wo poł meje ßo lěßna rożka tak derje, hacż ßo hodżi, bjes kamjenje wołyje a trochu s hrabjemi sawłocżi. Też móże jedyn w tym ßamym czaßu też s dobom drjewowe ßymjo ßycż, rożku pak tak rědko, so ßo na hono, 3 kórzy wulke, jenoż 1 kórz wußyte. Na to wona zyke lěcże roscże, ale jenoż po semi wokoło ßo, a nalěto, tak rucże hacż je ßněh s horow, bórsy saßo sapoczńje a je potom s pólnej rożku w měßazu auguśtu sraka.

Młodeho drjewa a kamjenjow dla njehodżi ßo wona ßyz, ale dyrbi żnjata bycż. Jeje sorno je wo něschto krótsche a bóle bruneje barby, kopa ßypa pak tola s wjetscha 2 korzaj.

Lěßna rožka dawa tež tón wužitk, so wschelakej njewuschnej trawje, kotraž mkode drjewo jara dußy, wobara roscž, a wostaji tak po ßebi cžistu semju. K nam je wona psches k. hajnika Meitznerja we Wuhanczizach pschischła a je ju tutón s Bajerskeje dostał. Jeli chzył schtó ßymjo měcž, dha móže je pola teju pomjenowaneju w Rachlowje dostacž abo pola spomnjeneho hajnika, kotryž je lětßa wjazy dyžli 20 kórzow namkocžił.

S Budyschina. Wóndanjo je naß snaty cžěskomorawski spißowaczel k. Jan Bílý, Dr. theologiae, wopytał, so by ßwoje tudomne dotalne ßerbske snajomstwo ponowił.

S Budyschina. Jako běchmy póndjelu a wutoru saßo wulku horzotu měli, tak so ßo trawa na brjózkach poczinasche saßo žołcžicž, pocza ßo tu wutoru wjeczor błyskacž a hrimacž, ale deschcza žaneho njemějachmy. Tón pschiňdže hakle po połnozy a je wokolne hona jara wokschewił. Pschi deschczu ßo tež hrimasche a błyskasche, tola sdasche ßo, so je ßamo njewjedro wot naß khětro sdalene.

Přilopk.

* Sańdženu wutoru powjedachu cži, kotsiž po želesnizy se Sholerza do Budyschina pschijědžechu, so je ßo něhdže 200 krocžel wot shorjelskeho dwórnischcza jena žónska na želesnizu cžißka a ßo wot lokomotivy a druhich wosow pschejěcž daka.

* Sa teho, kotryž mordarja Birnsteinez mandželskeju w Großenhainje wußlědži, je wyschnosc̆ 300 tl. myta wustajiła.

* Njedaloko jendželskeho městaschka Petersborougha je ßo wóndanjo jena lokomotiva spłóschaka abó wjele wjaz ßama bjes wodžerja wotjěła. Jako běsche tam mjenujzy 15. julija runje jedyn cžah wotjěł, na kotrymž ßo něhdže 100 ludži wjesesche, pschilecza telegrafiska depescha se stazije New-England, so je wot tam jena lokomotiva, w kotrejž bě satepjene, ßama wujěka a so po želesnizy k Petersboroughej cžěri. Prjedy hacž běchu tudy něschto wumyßlili, ju sastajicž, bě wona hižom pschihnała a lecžesche se satraschnej spěschnosczu pschesdwórnischczo sa cžahom, kotryž bě runje wujěł. Wona jón tež bórsy doscžahny, ale hromadu praßnjenje bě tola ßłabsche, hacž ßebi myßlachu, dokelž prěnschi cžah tež jara spěschnje jědžesche; pschetož jenož jedyn wós a to tón najpoßleńschi bu wot njeje rostołcženy a něhdže 40 cžłowjekow lohko a 7 bóle ranjenych. Tola tež tuchi mózachu ßo nasajtra domoj podacž, jako běchu jich lěkarjo wobhladali a namakali, so žadyn cžežko ranjeny njeje.

Ta lokomotiva bě New-Englandze sa blizschi cžah pschihotowana staka a běsche ju jedyn cžłowjek runje masał, jako bě ßo wona na cžěkanje podała.

* W Außigu (w Cžechach) je ßo 29. augusta fabrika, w kotrejž ßo petroleum cžischcžesche, wotpaliła.

* W Shorjelzu mějachu sańdženu wutoru w 10 hodžinach ßylne njewjedro s wulkim deschczom a s krupami, kotrež běchu nimale tak wulke, kaž włóske worjechi. — W nozy pschiňdže saßo druhe njewjedro a bě sliwk tak ßylny, so haßy wonhladachu, kaž bychu rěki byłe.

* W Altonje widžachu w nozy 23. augusta wulke połnózne serja (Nordlicht) a měnja něktosi, jo to na saźnu symu pokasuje.

* W Gernrodže bu wóndanjo kamjeńtny kaschcž, w kotrymž je markhrabja Gero pohrjebany, wotewrjeny a namakachu tam něschto koscži. Gero, kotryž je 20. meje 965 wumrjeł, je ßwoje žiwe dny pschecžiwo Sserbam wojował. Wón bě dobry wójnuwjedžeŕ, ale je ßwoje mjeno s tym womasał, so je 30 ßerbskich woßebnych knježich, kotrychž bě na wobjed pscheproßył, na njeßwěrne a pscheradniske waschnje pschi tutej hoscžinje skónzowacž dał.

* W Agardže je 31. julija woheń wudyrił, kiž je 63 domskich a 63 podlanskich twarjenjow sanicžił, tež pschiňdžeschtaj dwaj cžłowjekaj w płomjenjach wo žiwjenje. Wina na tutym njeßožu je młody cžłowjek, kiž woßrjedža wßy sa jenej ßróku tšěli. Žehlaza satycžka padže pak na jenu ßłomjanu tšěchu, kotraž potom bórsy we wóhnju stejesche.

* W parku barona Rothschilda w Schillersdorfje budžische wóndano jena djewjecz̆ lětna holczka skoro na dživne waschnje wo žiwjenje pschiňcž mohła. Wona mjenujzy w tamnischim hacže schaty machasche, jako njejapzy jena wulka schczuka jeje ruku doßaže a ju hacž psches pjasc̆ do klamy sczeże. Wona móżesche ßo lědy na brjohu sdžerżecž a na jeje žałoßne wołanje pschiběžachu jej sahrodnizy k pomozy a wucžahnychu schczuku, kotraž ruku njepuschczi, ßobu na brjoh won. Jeje klama dyrbjesche ßo wot ruki wotrěsacž, kotraž bě tak ßylnje ranjena, so dyrbjachu ju wot lěkarja sawjasacž dacž.

* Blisko gothaskeje wßy Schönau dżeschtej 24. augusta dwě dżeschczi, kotrejž běschtej ßo twjerdże pschepschimnykej, psches želesnizu, so byschtej na blizschim puczu do mkyna po mloko doschkej. K jeju njeßožu pschilecza w tym ßamym wokomiknjenju cžah, lokomotiva doßahny wobej dżeschczi a mori jene na měscze, druhe pak tak wobschkodži, so je nasajtra wumrjeło. Wobej dżeschczi ßo tež njepuschczischtej, jako bě lokomotiva na njej storcžiła.

We Werringhausenje pola Meschedy je 21. augusta jene njewjedro wulku schkodu nacžiniło. Błysk dyri mjenujzy do jeneho stadła wowzow, sarasy jich 60 na měscze a cžißny wowcžerja pohłuscheneho k semi, tak so wón hischcze nětko khory leži. Hdže je jeho poß wostał, njeje ßo wußlědžicž hodžiło. Tam, hdžež bě błysk dyrił, běchu dżěry, něhdže 2 łohcžej hłuboke, wutorhane.

* Na rězy Woltawje (Moldau) nětko tež wysche Prahi s jenej parokódżu jěsdża a budże, dokelž s tej wězu derje dże, druha tajka łódź twarjena.

* Dänſzy, kotſiž w Schleswigu bydla, jara na ßwoju danſku narodnoſcz dżerża, hacz runje maja nětko ſaßo němſke knjejſtwo na ſchiji. Tak chże ßo jich w tutych dnjach něhdże 1000 na wopytanje do danſkeho hłowneho města Kopenhagena podacz a cżinja ßotam k jich powitanju wulke pſchihoty.

* Moldowalachiſki wjerch Kuſa je ßo na powjeſcz, ſo je w Bukureſcze ſběžk wudyrił, ſ Emſa, hdżež bě do kupjel pſchijěł, khětſje domoj wróćżił. W Bukureſcze je nětko ſaßo ſ měrom, ale pſchi tych ſtronach, kotrež w kraju ßu, może lohko doſcz ſaßo nowa hara wupuknycz.

Sſerbſki wjerch Michał a jeho mandżelſka chzetaj ßo roswěrowacz dacz, dokelž żanych dżěcżi w hromadże nimataj a teho dla njeměr w kraju pſchiſporjataj. Mjenujzy, hdyż wjerch Michał żaneho herbu njeſawoſtaji, dha dyrbi ßo ſaßo nowy wjerch wuſwolecz a duż ßebi w kraju hižom nětko na to myßla a w ludu ſtrony (partaje) cżinja. Koho budże ßebi ßerbſki wjerch ſa nowu maudżelſku bracz, njeje wěſte. Dotalna běſche ſ madżarſkeho naroda.

* Bjes Kottmarsdorfom a Ebersbachom bu 23. auguſta wjecżor w 10 hodżinach tkalz Weber ſ Oberkunnersdorfa wot tſioch cżłowjekow nadpanjeny a jemu pjecz papjerjanych toleŕ wſate.

* Plautez pſchekupſki dom w Lipſku je w wopomnjenju na to, ſo nětko 50 lět wobſtejí, lipſcżanſkej khudżinſkej pokładnizy 10,000 toleŕ darił, ſ tym poſtajenjom, ſo dyrbi ßo dań wot tutych pjenjes kożdolětnje bjes khudych rosdżělicz.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škřějetaj.

* * *

Hanß Depla. Hoſpoſa chżył ja bycz.

Mots Tunka. Ja njewěm, hacz by ßo mi to chżyło; pſchetoż hoſpoſy maja tola pſchezo jara nuſne. Pſchińdż jenoż jenu ßobotu do wudawarńnje Serbſtich Nowinow, dha budżeſch widżecz, kak maja nuſne, ſo bychu ſkerje lěpje ſaßo domoj pſchiſchkle.

H. D. Nó, wſchitke ßebi tak nuſne njecżinja.

M. T. Kaha ty to měniſch, Hanßo?

H. D, Hlaj, to je jena hoſpoſa tam w T., ta je tak njerodna, ſo mużej ani koſchlu njewupłoka, ale dyrbi to pſchezo jeje macz pſchińcz cżinicz. Khlěb a tykanzy pjez tež nochże abo njemóże.

M. T. Ale ſ cżim dha ßebi to cżaß pſchecżini?

H. D. Ach, cżinicz ma doſcz. To jena dobra towarſchka k njej khodźi, ſ tej najprjedy khwilku ſchijetej a potom hodżinku ſpitej a napoßledku na druhich ludźi ßwaritej. Hdyż ſ tej ſ tym hotowej, dżetej do hole a żuějetej trawu.

M. T. To drje prawje wulke brěmjo nażnjetej?

H. D. To ßo wě, tak wulke, ſo móże je 10lětne holcżo w ſkoku domoj njeſcz.

M. T. Khodźiſch dha druhdy na kehele kulenje?

H. D. Haj druhdy bóle, hacz je dobre.

M. T. Ach, dha móżeſch ßo je bórſy wotwucżicz.

H. D. Kak dha to?

M. T. Dha dźi jenoż do Tr., tam wo nękajke wupuſchczane rubiſchko kuleja a dyrbi hiſchcze kóżdy 1 nßl. 3 np. dacz.

H. D. Hm, to ßo mi tola njeby ſpodobało.

M. T. Aj, měniſch dha, ſo ßo druhim ſpodoba?

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Korla Alfred Sachsa, wobšedźeŕ šwobodneho kubła w Konjezach, ſ Alwinu Marju ſ Zenker.

Michalska cyrkej: Jan Bohuwěr Pjetſchka ſ Ratarjez ſ Emiliju Auguſtu Nyczerjez tam.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Hana Marja, Jana Auguſta Schramy, wobydlerja na Židowje, dź. — Korla Auguſt, G. Schönbacha, wobydlerja na Židowje, š. — Martha Helena, Jana Bohuwěra Krawza, ſahrodnika w Hownjowje, dź. — Guſtav Adolf, Korle Auguſta Wernera, wobydlerja na Židowje, š. — Korla Auguſt, Pětra Jermiša, wobydlerja na Židowje, š.

Podjanska cyrkej: Pětr Moritz, Michała Eiſelta, kněžkarja w Bělczezach, š. — Pawoł Jakub, Jana Pjetſchki, rěſbarja, měſchćana a wobšedźerja w Budyſchinje, š. — Theobald Benno, Jana Jurja Schneidera, cžaßnikarja w Budyſchinje, š.

Zemrjeći:

Dźeń 16. auguſta: Marja rodź. Wicjaſez, Handrija Halmy w Něwßezach, mandźelſka, 55 l. 7 m. — 18., Khryſtof Joſef Thiel, tachantſki ſchoßaŕ w Budyſchinje, 72 l. 3 m. — 19., Jan Rychtaŕ, kněžeŕ a poleŕ na Židowje, 62 l. 2 m. 13 d. — Bjedrich Wylem Beßer, wobydleŕ na Židowje, 29 l. 10 m. 5 d. — 22., J. F. G. Weber, korčmaŕ=najeńk pod hrodom, 45 l. 5 m. 19 d. — Michaŕ Pjetſchka, kněžkaŕ w Cžichońzach, 46 l. 9 m.

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenož pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny b po nim cžinjeny broſtſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dyaawoſcži, ſaźwanju, bróſtowym cžerpjenju, ſchijowej wobcžežnoſcži a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 ngr. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schërachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Dr. Whithowa wodźiczka ſa woczi

wot **Dr. Ehrhardta** w **Altenfeldźi** w **Thüringſkej**, ſ wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczeſczena, wopokaſuje ßo bje wſchitkmi dotalnymi woczi hojazymi ßrědkami pſches ßwoje ſbožomne ſkutkowanje wſchědnje jako najkahodniſcha a najlěpſcha wodźiczka w tajkim naſtupanju, a może ßo jako dopołnjazy hojazy a poßylnjazy ßrědk a jako

wěſta pomoz ſa ludźi na woczomaj běbnych

kożdemu poručecz. Wona hoji wěſcze a rucze a be wſchitkich ſchkódnych ſcžěwkow, woßebje pſchi ſahorjenju, ſcžerpnjenju, ßuchoczi, ßylſowanju a běženju woczow, kaž tež pſchi ßlaboſcži po bělmje a płaczi bleſchka ſ wukožowanjom jenož 10 ngr., a dźěka ju jenož woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldże w Thüringſkej.

Skład ſa Budyſchin w hrodowſkej haptyzy.

Kral. Pr. wokr. fyſikuſa

1/1 tyſta po 10 ngr.

Dr. Kocha ſelowe bonbony

1/2 tyſki po 5 ngr.

ßu dla ßwojich bohatych wobſtejeńſkich džělow ſ wubjernje khmanych ſelowych a roſtlinowych brěcžkow jako **probatny** domjazy ßrědk dopóſnate pſchi katarrhje, dybawoſcži, ſchkropawoſcži w ſchiji, pſchi ſaźwanju a t. d. a je w **Budyſchinje** ſtajnje jenož pſchedawa

Guſtav Nicolai.

Jeli by něchtón chzył ßerbſku knižku „**Genovefa**“ pſchedacz, tón chzył ju do wudawarnje Serb. Nowinow na pſchedań pſchinjeſcz.

Hiſchpanſka dwójzykeŕcžkojta ßymjeńta rožka je na pſchedań na farje w Khołmje pola Niſkeje.

W Holeſchowſkej Dubrawzy je khěža cžo. 8. ſe ßołotowjej ſahrodu ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a może ßo wſcho dalſche tam ſhonicz.

Wrjóßowe a mochowe ßłanje

ma ſtajnje po prutach a loßach na pſchedań

Jan Sswora w Bónjezach.

Hólczez,

kotryž chze ſchewſtwo nawuknycz, może na Michała do wuczby ſtupicz. Hdźe? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucza ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dzěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a rajaze **barlinske dzěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.
K nětczischemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židze, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczjiwje na to kedzbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dzěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kózdu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Czesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich družinow. Wschitke porjedzenja ßo najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycze tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedzelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodzjny.
Kupjele sa knjesow: Njedzelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodzinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodzinow.
Extrakupjele maja ßo 2 hodzinje prjedy skasacz.

Cigarry.

No. 5 ßrjenjo ßylna cigarra po 4 np.
25 sa 9 nßl.
No. 6 ßylna, teho runja
No. 15/16 Regalia po 5 np.
25 sa 12 nßl.
w derje wotležanej tworje poruczam k dobroczjiwemu wobkedzbowanju.

Arnold Th. Sust
na bohatej haßy 93/31 pódla pósta

Swubjerane Ambalema-cigarry

pschedawam, so bych s nimi zyle wurumował,
25 cigarrow sa 58 np.,
po wjetschich dzělbach hischcze wjele tunischo.

Arnold Th. Sust
w Budyschinje na bohatej haßy pódla pósta.

Leopoldski meliorirowany běły brostsyrop,

kißałoscze prósny, s kczenjow najbóle hojazych alpskich selow a s kanariskeho zokora hotowany, psche wobczežnoscze na bróscze, schtji a płuzach woßebje derje skutkowazy ßrědk, maja w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. jenož jeniczzy woprawdzity na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.
Gottlieb Geißlers Wwe w Hirschfeldze.
Herrmann Einert w Bjernaczizach.

Krajnoſtawſki bank.

W

krajnoſtawſkej nalutowarni

ßo dla wobliczenja danje

wot 13. hacz ßobu do 30. ſeptembra t. l.

njeſkutkuje.

Druhe ſkutkowanja banka njejßu pſches to na zane waſchnje ſadźěwane.

W Budyſchinje, 31. auguſta 1865.

Krajnoſtawſki bank.
Ehrig.

Schleſyniſke wohenj ſawěſczaze towarſtwo we Wrótßławju

ſ rukowazym kapitalom wot 3 millionow tolerſ pruſk. kouranta

je mi agenturu ſa měſta a wßy ßudniſkich hamtow w Budyſchinje, Wóſporku, Lubiju, Kamjenzu a Rakezach pſchepodało a poruczam ßo k wobſtaranju ſawěſczenjow pſche wóhnjowu ſchkodu ſa twjerde, po móżnoſczi tunjo poſtajene prämije.

Tuto towarſtwo ſaruna ſchkodowanja, kiž pſches woheń abo ſ błyſkom, pſches wurumowanje a haſchenje naſtanu a poſkicza pſchi wjazołětnym ſawěſczenju ważne dobytki.

Proſpekty a ſawěſczenſke formulary móża ßo kóżdy czaß darmo pola mje dóſtacz a ßym ja pſchi ſawěſczenju rad hotowy, kóżde požadane wukaſanje wudźělicz.

W Maleſchezach pola Budyſchina, 1865.

Jan Wehla.

Katholſki Poſoł czo. 11 je wuſchoł.

Großowe

broſtkaramelle

najlěpſchi ßrědk k wotſtronjenju kaſchela a k połóżenju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſczi pſchi ſaſymnjenju w ſymnym czaßu.

Sa Budyſchin a wokolnoſcz w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kóżdy czaß na pſchedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Sa pruſke ſchule!

W kniharni **Smolerja a Pjecha** w Budyſchinje ßu ſa 7½ nßl. dóſtacz:

Bibliſke ſtawiſny abo bibliſke hiſtorije ſtareho a noweho teſtamenta, po ſchulſkich regulativach ſprawjene, mjenujzy: ſe ßłowami ßwjateho pißma powjedane a ſe ſchpruchami a ſ khěrluſchowymi ſchtuczkami wukładżene, **ſa ſchule a ſa domy** w horniołużiſkej ßerbſkej ryczi wudate ſ wjazy hacz ſto bibliſkimi wobraſami. — Sałožk wupperthalſkeho towarſtwa k roſpſcheſczeranju nabóżnych pißmow.

Tute bibliſke ſtawiſny ßu wot kralowſkeho knjeżerſtwa w Liegnizy ſa pruſke ſchule, do kotrychž ßerbſke bźěczi khodża, poruczene a maja ßo ſchulerjo a ſchulerki tajkich ſchulow ſ nimi ſkerje a lěpje ſaſtaracz. Ta kniha je pěknje ſwaſana a ſ wulkej ßyłu rjanych wobraſow (bildow) kraßnje wupyſchena.

Jena maßiwna khěża ſe ſahrodku, czo. 210 na delnym Židowje, je hnydom na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz: pſched ſchulerſkimi wrotami czo. 436/78 delka.

Sjawny dźak.

Po tym minenju naſcheho lubeho nana, dźjeda a wulkeho dźjeda, predawſcheho kantora a wuczerja k. Jana Bohumiła Rychtarja we Huczjini 23. auguſta we jeho 80. ljeczi, a pſchi jeho pſchewodzenju k jeho poßlenemu wotpoczinkej 27. t. m. je ßo nam tym ſawoſtajenym tak wele wot wutrobneho dźjelbranja a wot poczeſczazeje ßwjerneje luboſcze ſjewiło, ſo njemóżemy ßebi ſapowjedźicz, ßwój najwutrobniſchi dźak tudy ſjawnje wuprajicz wſchitkim, kotſiž pſchi tym ßo wobdźjelili ßu woßebje tež kneſam duchownym, kollegam a njehduſchim ſchulerjam a ſchulerkam teho njeboczicžkeho, kaž tež tej žyłej lubej Huczanſkaj woßadźi. Tón Knes ſapkacz Wam wſchitkim bohacze tajku luboſcz. Wo to proſcha jeho czi

ſrudźeni ſawoſtajeni we Kotezach, Worzeni a Laſu.

Přećelam a znatym poručataj so najpodwolnišo jako mandźelskaj:

Herrmann Julius Barth,
Rosalia Henrietta Barthowa,
rodź. Berganec.

Dohłha Boršć, 22. auguſta 1865.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 36. 9. septembra. 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: Se Semiz. S Hbjelſka. S Budyſchina. S Budyſchina. S Wotrowa. S Wosporka. S Lubjeńza. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowſche ważniſche powjeſće.

Barlin, 7. septembra. Jeho majeſtoſcz kral Wylem je dźenża rano ſ miniſtrom Bismarkom do Barlina pſchijěł. Po wobſtaranju najnuſniſchich dźěłow pojědże miniſter Bismark do biarritzſkich kupjeli a woſtanje tam někotre njedźele.

Kiel, 7. septembra. Tudy bě ſo 31 ſobuſtawow holſteinſkeho ſejma ſeſchło, kiž ſu wobſankli, ſo ma ſo pſcheczíwo roſtorhanju Schleswig-Holſteina proteſtirowacz. Dale bu wobſanknjene, ſebi žadacz, ſo by ſo holſteinſki ſejm bórſy powołał. — Saſtupjene bě jenož duchownſtwo, měſchczanſtwo a burſtwo. Semjenjo njeběchu pſchiſchli.

London, 7. septembra. S Newyorka piſaja, ſo je prozeß pſcheczíwo prjedawſchennu ſeparatiſtiſkemu kapitanej Wirtzej ſałożeny. Wirtzej (kiž je po prawym ſe Schwajzarſkeje) winu dawaja, ſo je w anderſonvilliſkim jaſtwje, pod jeho roſkaſowanjom ſtejazym, něhdże 10,000 unionſkich jatych dla njedoſahajeje zyroby, dla wulkeho njerjada, ſatraſchneho bicza a cźwilowanja hubjenje kónz wſacz dyrbjało.

Kotryž jaty je někak ſ woknom abo ſ durjemi won pohladał, tón bu na měſcze ſatſělany a je jich jenož na tajke waſchnje 300 wo žiwjenje pſchiſchło. Wirtz ſam je jeneho jateho ſatſělił, druheho ſaraſył a t. d.

Win, 7. septembra. Dotalny rakuſki kommiſſar, knjes Halbhuber, hiſchcze dale w Holſteinje woſtanje a je tamniſchemu rakuſkemu gouverneurej k pomozy daty.

Praha, 7. septembra. Tudomne nowiny powjedaja, ſo budże ſnadź wjerch Karlos Schwarzenberg ſa měſtokrala w Czechach pomjenowany, ſ najmjeńſcha ſo ſa wěſte wudawa, ſo knježerſtwo ſ nim wo to jedna.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje,
2. septembra 1865.

Dowoz: 76,47 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			niža.			najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl.	np.
Pšeńza . .	5	—	—	4	10	—	5	8	—	4	20	—
Rožka . .	3	20	—	3	10	—	3	20	—	3	15	—
Jecimjeń . .	2	17	5	2	12	5	2	20	—	2	17	5
Wowß . .	1	22	5	1	17	5	1	22	5	1	17	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	9	17	5	—	—	—	9	20	—	—	—	—
Jahły . .	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka .	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	18	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßtomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	15	—	1	12	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezyuskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždźan: rano 7 ḥ. 35 m.*; dopołnja 9 ḥ. 11 m.: pſchipołnju 1 ḥ. 3 m.*; popołnju 3 ḥ. 33 m. wječor 8 ḥ. 21 m.*; w nozy 2 ḥ. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 ḥ. 51 m.*; dopołnja 11 ḥ. 40 m.*; popołnju 3 ḥ. 25 m.†; wječor 6 ḥ. 52 m.*; wječor 9 ḥ. 18 m.; rano 1 ḥ.

†) Pſchiſanknjenje do a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pſchiſanknjenje do Zitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 25 nßl. a 14 tl. 5 nßl.
pſcheńza 50—68 tl., rožka 44—45 tl.,
(to je: ſa 25 pruſſich forzow.)
rěpikowy wolij (njecziſczeny) 13 tl. 27½ nßl.
(Cziſczeny, kaž ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdże 1⅛ tl. drohſchi.)

Sakſka. W Hermannez ſkale w Altgersdorfje buſchtaj 4. septembra ſkakarjej Klippel a Gebauer ſaßypnjenaj a morwaj ſ pjerſchcze a kamjenjow wuczehnjenaj. — Lipſki bank je diſkonto (dań) na 5 prozentow powyſchił. — Bliſko Ehrenfriedersdorfa je ßo w nozy 4. septembra Rothez wołmupſchadna fabrika wotpali. — Sa teho, kotryż mordarja Birnſteinez mandżelſkeju w Großenhainje wußlędźi, je miniſterſtwo prawdy 300 tl. a großenhainſka měſchczańſka rada 200 tl. myta wuſtajiła. — Jeju kralowſkej wyßokoſczi prynz Jurij a prynzeßyna Jurjowa ſtaj ßo 1. septembra ſaßo domoj wróczikoj, teho runja je też k. miniſter ſ Frieſen wot ßwojeho puczowanja do Draždżan pſchijěł a ßwoje ſaſtojnſtwo ſaßo naſtupił. — Ta żónſka, kotraż je ßo wóndano na ſakſkoſchleſynſkej żeleſniży pſchejeżcz daka, běſche mandżelſka jeneho dźěłaczerja ſ Rauſchwałda pola Shorjelza. Wona běſche w błudnych myßlach a je ßo hižom prjedy ßama ſkónzowacz chżyła. — W Schwarzenbergu ſaßłyſcha wóndano rano w 3 hodżinach domownik jencho tamniſcheho hoſczeńża, ſa něchtón kłapa. W myßli, ſo ßu to murjerjo, kiż tam dźěłaja, a wotewri jim hnydom durje. Pſchi wuſtupjenju pytny wón, ſo nękajki muſki w ßwoju ſtronu dże, ſ dobom je pak też małodźěczaze płakanje ßłyſchecz. A wo prawdże uamaka wón też jeneho nowonarodżeneho hólczka do jeneje żónſkeje ßuknje ſawaleneho. Wón bórſy po babu poſczele a tu wěz wyſchnoſczi woſjewi, ale hacz dotal njeje wunamakane, komu to dźěczo po prawym ßłuſcha. — Kral a kralowa ſtaj ßo 1. septembra do Iſchla podakoj.

Prußy. S Bonna pißaja 29. auguſta, ſo buchu tam tutón dżeń ſchtyrjo wojazy 1. bataillona 33. füſelir-regimenta pohrjebani, kotſiż běchu dla pſchewulkeje horzoty na marſchu wumrjeli. — W Bonnje je hrabja Eulenburg, kotryż tam we wójſku ßłuži, kucharja jendżelſkeho krónprynza tak ſtraſchnje ſ teßakom ranił, ſo je tón naſajtra wumrjeł. Wonaj běſchtaj ßo na haßy nękak ſwadźiłoj. — Hrabja Blome je wot pruſkeho krala rjad cżerwjeneho hodlerja prěnjeje rjadomnje doſtał. Hrabja Blome je tón rakuſki ſaſtojnik, kotryż je pſchi wuradżenju gaſteinſkeho, Schleswig-Holſtein naſtupazeho wujednanja woßebje ßobu ſkutkował. — Miniſterſtwo je ßebi ſamyßliło, tajkich ſapóßłanzow, kotreż ßu w druhej komorje wótre a jemu njelubośne rycze dżerżeli, do ßudniſkeho pſchepytanja wſacz dacz, hacz runje pruſka wuſtawa (Verfaſſung) kóżdemu ſapóßłanzej ßwobodu rycze ſarukuje. Duż je też ſapóßłanz Tweſten w Barlinje ßudnikej, pſched kotrehoż bě dla ßwojeje, 20. meje t. l. dżerżaneje rycze żadany, k wjedżenju dał, ſo wón żaneho wotmolwjenja wot njeho doſtacz njemóże.

Rakußy. Khěżor je ßo 7. septembra do Iſchla podał a chże ßo 17. t. m. ſ khěżorku a ſ khěżorſkimi dźěczimi do Schönbrunna bliſko Wina wróczicz. — Feldmarſchalleutnant ſ Gablenz, kotryż je ſa gouverneura w Holſteinje pomjenowany, njebudże w Altonje bydlicz, dokelż tam doſcz ruma njeje, ale ſměje ßwoje wobydlenje na hrodże w Kielu. Tutón hród bě hacz dotal wot pruſkich ſaſtojnikow wobßadżeny. Gablenz najſkerje 14. septembra do Kiela pſchijěżdże a chże potom wſchě holſteinſke měſta po rjadu wopytacz.

Schtoż rakuſke ſnutskomne naležnoſcze naſtupa, dha je wěſte, ſo ma madżarſka ſtrona w tu khwilu najwjetſchu móz. A dokelż wona tule ßwoju móz nakożuje, ſo by wſchě druhe ludy we Wuherſkej, Ssedmihródſkej a też w Khrowatſkej a Sſławonſkej ßwojemu knjejſtwu podczińnyła, dha tam poczina njeluboſcz pſchecziwo Madżaram naſtawacz. S teho móże łohko pſchińcz, ſo pſchecziwo Madżaram revoluzija wudyri, jeli woni też druhim, we Wuherſkej bydlazym ludam prawa jich rycze a narodnoſcze njewoſtaja.

Někotre nowiny wudawaja, ſo budże cżeſki ßejm w měßazu novembru teho lěto k wuradżowanju powołany.

Franzowſka. Khěżor a khěżorka, teho runja też khěżorſki prynz ßu ßo do kupjel w Biaritzu podali. Wot tam khěżor do ſchpaniſkeho měſtaſchka Zarauſa pojědże, ſo by tam ſchpaniſku kralowu wopytał, kotraż potom też do Biaritzu pſchińdże. — Pruſki póßłanz na franzowſkim dworje, hrabja Goltz je ßo też do Biaritza podał a tam něhdże tſi njedżele woſtanje. — Franzowſke wójnſke łodże, kotreż běchu do jendżelſkeho pſchiſtawa Portsmoutha na wopytanje pſchijěłe, ßu ßo wot tam ſaßo do Breſta wróczike. Jendżelczenjo ßu tam franzowſkim mużſtwam wulke hoſczíny hotowali.

Italia. Kholera drje hiſchcze w tutym kraju knjeżi, ale wona tola w żanym druhim měſcze tak ſtraſchna njeje, każ bě to w Ankonje, hdżež je nětko nimale zyle ſaſtała. Jeniczży w měſtaſchku San Severo je wona jara ßurowa. To pak też żadyn dżiw njeje, pſchetoż to je jara maſane njeczíſte měſto, a nowiny bórſy pſchi wudyrjenju kholery wěſchczachu, ſo budże wona w ſpomnjenym měſcze wěſcze ſlě ſakhadżecz.

Rußowſka. W Polſkej a ſ dżěła też w ßamej Rußowſkej je w poßleńſchim cżaßu ſaßo wjele wóhnjow było, tak ſo ludżo měnja, ſo dyrbi to nękajka banda byczz, kotraż woheń ſakożuje. Tola njeje w tajkim naſtupanju hiſchcze niczo wußlędżene.

Wulkoknjas Mikławſch, khěżorowy bratr, je nimale dwě njedżeli w Polſkej był, ſo by tam wójſko a twjerdżiſny wobhladował. Wo druhe wězy ßo ſtarał njeje.

Khěżor Alexander je 27. auguſta do Moſkwy pſchijěł. S nim běchu wulkoknjas naßlědnik Alexander Alexandrowicz, wulkoknjas Wladimir Alexandrowicz a Michał Nikołajewicz. Woni podachu ßo ſ dwórniſcheza hnydom do zyrkwje a buchu na puczu wot luda ſe ßławuwołanjom poſtrowjeni. Měſto bě rjenje poßwětlene.

Ameriika. Pſchedßyda unije Johnſon je 48

ſeparatiſtiſkich generalow wobhnadžik. — W prjedawſchich ſeparatiſtiſkich krajinach je pjecza wulke hubjeńſtwo. Murojo, kotſiž ßu nětko ßwobodni ludžo, pola ßwojich prjedawſchich knježich džěłacz nochzedža abo knjeża jim, byrnje też džěłacz chzyli, džěło ſapłaczicz njemóža, tak ſo pola njewobdžěłane woſtanjeja a ludžom teho dla na zyrobje pobrachuje. — Bawma 44.

Ze Serbow.

H. Se Semiz, 4. ſeptembra. Dżeń 30. auguſta mějachmy tudy ſchulſki ßwjedżeń, pſchi kotrymž ßo na 120 džěczi ßweßeli pſches hry, zakty, kolbaſki a piwo a wſchelke make dary. Dżěczi běchu k temu pjenjeſy nahromadźike a někotſi knjeża k temu na 6 tolerjow pſchipołożili. Czi knjeża, kotſiž naſch ßwjedżeń tak móznje podpjerachu, běchu k. präſident ſ Criegern nad Tumizami, jeho ßyn k. wyſchk ſ Criegern, k. partikulier Pohlank ſe Semiz, k. duchowny Ssykora ſe Ssměłnej a k. uajeńk Bruchholz ſ Tumiz. — We ſańdżenej nozy je ßo tudy něhdże běrtelk hodżiny wot naß k ranju ſady khěżki 50. żałoßne njeſbožo ſtako. Żeleſnizu wobkedżbowaŕ Schüttig ſ khěżki 47 bu wot nózneho draždżanſkeho czaha ſajědżeny a żadławje rostorhnjeny. Wobej noſy běſchtej wottarhnjenej a hłowa traſchnje ſranjena. Wón běſche we Mjedżoiſſu we korczmje pobył a je najſkerſcho ſpizy na żeleſnizu panył a potom tam morjeny był. Wón je 4 l. ſtary a ſawoſtaji wudowu a 3 džěczi.

S Hbjelſka. Njedżela 27. auguſta t. l. bě dżeń radoſcze a wjeßela ſa naſchu woßadu, pſchetož na tym ßamym mějeſche ßo pſchi najrjeńſchim wjedrje poßwjeczenje naſcheje pſchetwarjeneje a ſ dżěła nowonatwarjeneje ſchule. Popołdnju w 2 hodżinomaj ſhromadźichu ßo wſchitke ſchuleŕſke dżěczi, wjedżene wot ßwojich ſchulſkich prjódkſtejerjow, w naſchim Bożim domje. Jako bě k. adjuvant Suſchko krótku modlitwu dżerżak, w kotrejž na to ſpominaſche, ſo je naſcha zyrkej ſa czaß nowotwarby ſchule dżěczom wucżerńja była, ſanjeße k. kantor Schreiber pod pſchewodom byrglow khěrluſchowu ſchtuczku „Bożo, wonkhód požohnuj", po czimž bu czichi Wotzenaſch wuſpěwany. Na to poda ßo czah, ſ zyrkwje wuſchedſchi, pod pſchewodom hudźby a nawjedowany wot wobeju wucżerjow, wſchitkich ſchulſkich prjódkſtejerjow a twarſkich deputirtow na knježi dwór w Delnym Hbjelſku po knjeſa ßobukollatora k. Zeißiga. Se ſynkami poſawnow a ſ wuſpěwanjom ſchtuczki „Budź czeſcz a khwalba wjerſchnemu" bu wón pſched ßwojim domom poſtrowjeny, po czimž jemu jene ſchuleŕſke dżěczo wěnz ſ jenym ſpěwom pſchepoda a tón ſpěw też deklamirowaſche. Na to bu jemu harmoniſka ßława wunjeßena. Wot tam dżěſche czah, ſ k. Zeißigom na knježi dwór w Hornym Hbjelſku po k. kollatora Reddeliena, kotryž bu na to ßamo waſchnje poſtrowjeny. Wobaj knjeſaj ßo ſa tajku, jimaj wopokaſanu czeſcz luboſnje džakowaſchtaj.

Potom poda ßo czah na faru po k. ſchulſkeho reviſora fararja Delanka a ſ nim pſchiſchedſchi pſched ſkhodżenki noweje, ſ czeßnymi wrotami, wěnzami a pletwami debjeneje ſchule, pſchepoda hbjelſczanſki twarſki deputirta k. pſchekupz Janaſch klucż k. fararjej Delankej, po czimž tutón džaknu modlitwu wuſpěwa a ſchulu w Bożim mjenje wotewri a do njeje ſaſtupi. Sa nim džěchu kk. kollatoraj, prěnja rjadomnja ſchulſkich džěczi, ſchulſzy deputirtojo a druſy do delneje ſchulſkeje ſtwy, tak wjele hacż jich tam měſta namaka. Jako běchu ßo džěczi w nowych ławkach ſeßydake, buchu pod ſynkami poſawnow prěnje tſi ſchtuczki khěrluſcha „Ach woſtań pſchi naß ſ hnadu" wuſpěwane, po czimž k. faraŕ Delank rjanu poßwjeczeńſku ryczż dżerżeſche a ju ſ wutrobnej modlitwu ſkónczi. K ſkónczenju bu ſchtwórta ſchtuczka ſpomnjeneho khěrluſcha ſpěwana a wuſpěwa k. kantor Schreiber hiſchcze krótku modlitwu, ſ czimž bě poßwjeczenje ßamo dokonjane.

Ale ſchulſkim dżěczom běchu hiſchcze někotre wjeßołe hodżinki pſchihotowane. Wuſchedſchi ſe ſchule a czah ſ nowa ſrjadowawſchi buchu wot k. kantora někotre ßławy wunjeßene na Jeho kralowſku majeſtoſcz, na kk. ſchulſkeju kollatorow, na k. fararja at. d. a potom poda ßo czah na jenu knježu łuku, hdżež ßo bórſy ſchulſki ßwjedżeń ſ połnym wjeßelom ſapoczinaſche.

Tam pſchiſchedſchi łażachu hólzy po żerdzi horje a doby ßebi tam někotryżkuliż rubiſchko, ßlě, ſchlips abo liſtownju jako myto, holzy doſtachu pak pſchi wo wetu běhanju rubiſchka. Wſchitkich dżěczi bě do hromady 244 a kóżde doſta jenu zaktu, kotrež běſchtaj knjes Zeißig a knjeni Zeißigowa nad Delnym Hbjelſkom ſa nje nakupiłoj. Hornohbjelſczanſke knjejſtwo bě mloko k wokſchewjenju wobſtarako a k. murjerſki miſchtr Kilian ſ Wóſpórka, jako twarſki miſchtr naſcheje noweje ſchule, běſche 5 tl. k piwu darik.

Pod hrajkami, pod ſpěwanjom a wjeßelom ßo někotre hodżiny rucże minychu. Wyſche mytow doſtachu wſchitke dżěczi rjane dary ſa ſchulſku potrjebu. Mjenujzy ſ najmjeńſchich doſta kóżde liniirowanu taflu a ſchieferſchtyft ſe ſłoczanej wobalku, druhe pak kożde liniirowanu pißanku (Schreibebuch) ſ pjerowym kaſchczikom abo pjerowy dżerżel a wokojku. Sběranje pjenjes, k temu nuſnych, běchu ſ dżěła ſchulſzy prjódkſtejerjo w ßwojich wßach wobſtarali, ſ dżěła k. ſchulſki prjódkſtejeŕ pſchekupz Klembt w Delnym Hbjelſku a tutón je też nakupjenje tych wſchelakich wězow ſ wulkej wobhladniwoſczu a prózu wobſtarak. To mjenujzy niczo lohke njeje, ſa tejko dżěczi dary tak wubracż, ſo je kóżde ſpokojene a żane prjódkczehnjene. Knjeſaj Klembtej teho dla ſa jeho prózu woßebny dżak ßłuſcha. Rosdżěliło je ßo ſ zyła wyſche mytow: 7½ tuzente

pißanſtich taflow, 13½ tuzentow pißankow, 4 tuzenty pjerowych kaſchczikow, 9 tuzentow pjerowych dżerżelow, 9 tuzentow wołojkow a 100 ſchieferſchtyftow, ſo czoż je ßo do hromady pſches 20 tl. wudako.

Jako bě hižom ſaßmĕrkko a nĕkotre arije a khĕrluſche wuſpĕwane, wróczi ßo czah domoj, kotryż pſched ſchulu, wot tkalza Hübnarja ſ Wulkeje Subernizy illuminirowanej a ſ transparentom „Bóh żohnuj ſchulu a wuczerjow" wuppyſchenej, ſaſta a tam ſchtuczku „Budż khwalba Bohu ßamemu" wuſpĕwa. S tym bĕſche ßwjedżeń ſkónczeny a dżĕczi buchu domoj puſchczene.

Kraßny napohlad podawaſche ßwjedżeńſki czah ſchulſtich dżĕczi, dokelż ſkoro kóżdy hólz khorhojczku a kóżda holza wĕnz na kjeſchku njeßeſche. Dopomnjenje na tutón rjany ßwjedżeń wĕſcze żenje njeſandże. Bohu pak budż dżak, kotryż je naß pſchede wſchitkim njeſbożom ſwarnował a k powyſchenju wjeßela nam tajke kraßne wjedro ſpożczik.

Dżak, najwutrobniſchi dżak budż pak tež wſchitkim, kotſiż ſ wulkim woporami k temu pomhachu, ſo móżeſche ßo tón ßwjedżeń tak kraßnje wuwjeſcz. Dżak budż knjejſtwomaj w Hornym a Delnym Hbjelſku, k. murjerſkemu miſchtrej Kilianej we Wósporku, k. ſchulſkemu prjódkſtejerjej Klembtej, k. twarſkemu deputirtej Janaſchej ſa dwoje czeßne wrota a wuppyſchenje ſchule, k. tkalzej Hübnarjej ſa wudebjenje a illuminaziju, wſchitkim druhim ſchulſkim prjódkſtejerjam, twarſkim deputirtam, ſtarſchim a hewajſchim pſchecżelam ſchule a mkodżiny, kiż na tajke a hinajſche, ſ radu a ſe ſkutkom, naſch ßwjedżeń pſchekraßnicz a k jeho poradżenju dopomhacz pytachu!

S Budyſchina. Kralowſka ſakſka leibbrigada je ſandżenu ßrjedu ßwój kantonnement w Budyſchinje a wokolnoſczi wobczahnyła. Wona je na ßlĕdowaze waſchnje rospołożena: w Budyſchinje ſteji brigadſki ſtab, każ tež ſtab 15. a 16. bataillona a hewak 2. a 3. kompagnija 15. bataillona a 1. 2. 3. kompagnia 16. bataillona. W Maleſchczach, Plußnikezach, Dobroſchizach leži 1. kompagnia 13. bataillona, w Zyżezach, Jeńkezach, Boſchczach, Nowych Porſchizach a Porſchizach 2. kompagnia a je ſtab 13. bataillona w Porſchizach; 3. kompagnia w Bórku, Nĕwßezach a Delnej Kinje; 4. kompagnia tež w Delnej Kinje, Lĕtonju, Małym Budyſchinku, Krakezach, Boſankezach a Delnej Hórzy. Prĕnja kompagnia 14. bataillona leži we Wulkej Dubrawje, Mĕrkowje, Kamjenej, Haju, Bronju, Radworju a Khelnje; 2. kompagnia w Jeſchizach, Khwaczizach, Lutobczu, Boranezach, Dalizach, Kſchiwej Borſchczi a Lubochowje; 3. kompagnia we Wulkej Dubrawje, Małej Dubrawje, Brĕſynzy, Jeſchizach a Delnej Hórzy; 4. kompagnia w Khelnje, Mikkezach, Stróżiſchczu, we Wulkim a Małym Pſchesdrĕnju, w Ssmochczizach, w Hornym a Delnym Hunjowje, a we Wulkim a Małym Wjelkowje je ſtab 14. bataillona. Prĕnja kompagnia 15. bataillona leži w Nadżanezach, Wurizach, Tſĕlanach a Pſchiſchczezach; 2. w Budyſchinje; 3. w Budyſchinje a Hornej Kinje; 4. na Żidowje, w Ssmolizach, Sczijezach, Hrubjelczizach, Hornej Borſchczi a Ratarjezach. Prĕnja kompagnia 16. bataillona leži w Budyſchinje, 2. w Budyſchinje, Hownjowje, Małßezach a Nowych Małßezach, 3. w Budyſchinje, 4. na Żidowje, Czemjerizach, Czichońzach, Sajdowje a Sſkonej Borſchczi.

Brigadſke exerzirowaniſchczo je bjes Małßezami a Lubochowom.

S Budyſchina. Kóńz ſandżeneho a prĕnje dny tuteho tydżenja je k. Jaromir Czelakowſki ſ Prahi, ßyn ßławneho czeſkeho pĕßnjerja a filologa Ladißława Czelakowſkeho naſche mĕſto a wokolnoſcz wopytał, ſo by ßerbſki lud a jeho ryczż bliże nawjedżił.

Sandżenu póndżelu wopytachu naß tež k. licentiat theologiae Jan Borbis, evangelſki ßkowakſki farař w Hornej Wuherſkej, każ tež k. Korla Lanyi, evangelſki farař w Czernilowje w Czechach, a k. Pawoł Kupka, evangelſki farař w czeſkich Mydlizach. Woni ßu tež pola tudomneho ßerbſkeho evangelſkeho duchomnſtwa pobyli a podachu ßo wot jow k guſtavadolfſkemu ßwjedżenju do Draždżan.

S Wotrowa. Sandżenu njedżelu bu naſch nowy farař k. Wels na jara ßwjedżeńſke waſchnje tudy ſapokaſany. Drobniſchu rosprawu podamy ſa tydżeń.

S Woſporka. Lubijſki wokrjeßny ßud je 6. ſeptembra tudomneho khĕżerja Röſika, kotremuż wina dawaja, ſo je ßwoju maczż ſaraſyk, k 20lĕtnej khoſtarni ſaßudżik.

S Lubjeńża. Sandżeny ſchtwórtk 7. ſeptembra wjeczor nĕhdże na poł 9 hodżinow wudyri tudy woheń, kotryż tak ſtraſchnje wokoło ßo hrabaſche, ſo bórſy 5 wobßedżeńſtwow w płomjenjach ſtejeſche. Wotpalili ßu ßo mjenujzy: ſahrodnik Kokoſchka, bur Schönwälder, ſahrodnik Kubiza, gmejnſka khĕża a khĕżnik Wiczas.

Dokelż jara na wodże pobrachowaſche, dha ßo pſchi najlĕpſchej woli njehodżeſche, wjele ſahaſchecz. — Kokoſchkez brózeń je pjecża ſtejo woſtała.

Přilopk.

* W Großröhrsdorfje je ßo wóndanjo prawje ſrudny podawk ſtał. Tamniſchi twarſki miſchtr Kleinhempel, hewak wuſchikny a w dobrej czeſczi ſtejazy muż, 32 lĕt ſtary, bĕ ßo 21. auguſta na tſĕlenje do Jaſoïzy podał a tam kurjazu pjeczeń jĕdł. Pſchi tym bĕ wón mału kóſtku pożrjeł. Najprjódży wón na to njekedżbowaſche, dokelż żaneje wulkeje boloſcze njemĕjeſche, ale pytaſche hakle ſa nĕkotre dny lĕkarſku pomoz. Tola lĕkař njemożeſche jemu pomhacz a Kleinhempel dyrbjeſche pod żałoßnymi boloſczemi 30. auguſta wumrjecz.

* W Czechach mĕjachu ßrjedu tydżenja w nozy ſtraſchne njewjedro. Na jenym dwórniſchczu w Praſy

wottorhny ßylny wětr tšěchu jeneho wulkeho twarjenja. W Pilsnje saraſy błyſk w jenej khěžzy žonu, kotraž ßo tam ſ dwěmaj druhimaj žonomaj modleſche. Tutej běſchtej jenož lohko wobſchkodženej. W Telzu ſapali błyſk a wotpaliſchtej ßo dwě khěži. W Starej Boleßławi dyri błyſk do jeneje zyrkwje a wobſchkodži tam jedyn woltař. W Turizach bu jena žona wot błyſka ſaražena a w Melniku a Brandyſu je njewjedro tež wjele ſchkody naczinilo.

S Bydgoſcza (Bromberg) piſaja. Na tudomnym dwórniſchczu běchu rano 30. auguſta nětkotſi džěłaczerjo pod jedyn, na jenej koliji ſtejazy, wós ſaléſli, ſo bychu ßo na tajke waſchnje pſched deſchczom wukhowali. Pſchi ſrjadowanju woſow jědže lokomotiwa w runej měrje na tón wós. Woni derje tak rucže, hacž móžno, czěkaja, ale dweju wona tola doßahnje a pſchejědže. Jedyn bě na měſcze morwy a druhi je naſajtra wumrjeł.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozóm wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. To pak budze jutſje tſělenje w Nowej Wßy pola Krjebje.

Mots Tunka. Haj, ja ßym tež wo tym błyſchak a ßu uje tam tež pſcheproßyli.

H. D. Kak dha to prajichu?

M. T. Nó, woni měnjachu, ſo je rjeczaſnik ſaraženy, duž mója wſchitzy hoſczo khroble pſchińcz, khiba tón mały ſcherſcheń ſ Mikowa niz, tón njech pětnje doma woſtanje.

H. D. Hm, hm tola.

Mots Tunka. Puki ßu czertowe ßuki!

Hanß Depla. Haj, to wóndanjo tež jedyn muž žałoßnje ſhoni.

M. T. Czoho dla dha to?

H. D. Nó hlaj, wón czi hewak palenza njepije, ale wóndanjo běchu jeho towarſchojo nanuczili, ſo wón nětkotre ſchkleńczki ſwróczi. Te pak běchu tajke, ſo jeho po ſemi walachu a wón ßebi domoj njewěrjeſche.

M. T. Aj aj tola!

H. D. Ale to jemu niczo njepomhaſche, pſchetož jeho žona pſchińdże a kaſaſche jemu, ſo dyrbi wós czahnycz, na kotryž bě wona khětro wjele ßłanja nawalała.

M. T. Kak dha ta wěz džěſche?

H. D. Ach, jako wón k woſej pſchińdże, dha jeho žana noha džerżecz njechaſche. Duž wotrěſa ßebi žona khójnu a poczа jeho młóczicz.

M. T. Dawaſche dha to nohomaj mozy?

H. D. Ně, jako bě wón nětkotre kroczele ſtupił, dha pany ſaßo a doſta ſ nowa puki. Wón nałoži teho dla wſchu moz, ſo ßo njeby Schczipakez wujej wjaz czißnycz dał, ale tón woſta ſ dobywarjom.

M. T. Wbohi człowjeczk!

H. D. Haj zyły pucz hacž domoj jemu Kijez kmótr ßylnje po khribjecze ſkakaſche, ſo je wón to nětkotre dny czuł.

M. T. Ja wſchak tež palenz žłokanje czerpicz njemóžu, ale hdyž tón muž hewak njepije, dha ſda ßo mi, ſo je ta žona mało luboſcze k ßwojemu mužej měła, hdyž je jeho jeneho jeniczkeho pſchehladanja dla takle njeßmilnje praka.

H. D. Haj to ßo mi tež ſda.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: August Hohlfeld, měschczan a schewz w Budyschinje, s Hanu Madlenu Berndtez se Židowa.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Marja Hana, Handrija Herzoga, korczmarja w Budyschinje, dź.

Michałska cyrkej: Wilhelmina Augusta, Pětra Kobanje, khěžerja na Židowje, dź. — Emma Klara, E. G. Henniga, pomozneho běrza w Budyschinje a wobydlerja we Wurizach, dź. — Martha Helena, Korle Augusta Dietricha, schewza na Židowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 25. augusta: Marja Madlena, njebo Pětra Jeremiaßa s Běteje Hory sawostajena dź. pod hrodom, 8 m. 11 d. — 27., Korla August, Michała Kruže, měschczana, khěžerja a polerja w Budyschinje, ß., 2 m. 6 d. — Marja, Handrija Hoharza, khěžerja na Židowje, mandźelska, 79 l. 8 m. — Gustav Adolf, Korle Augusta Wernera, wobydlerja na Židowje, ß., 15 d. — 28., Ota Pawoł, Jana Rencza, pohoncza a wobydlerja w Budyschinje, ß., 1 l. 15 d. — Korla Bohuwěr, Jana Bohuwěra Frenzela, pjekarja, khěžerja a polerja na Židowje, ß., 1 l. mjenje 1 dnja. — 29., Hana Marja Martha, Jana Albinusa, krawza na Židowje, dź. 1 l. 9 m. — Hańža rodź. Hołbjanez, njebo Handrija Hänsela, khěžerja pod hrodom, wudowa, 74 l. 10 m.

Njedźeln sa tydźeń jako 14. njedźelu po ßwjatej Trojizy budźe ßo sa evangelskich Sserbow w Draždźanach a wokolnosczi w kschižnej zyrkwi ßerbska Boža ßłužba dźeržecz.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Barlinski kommißionski skład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**
porucza **ßwój bohaty wubjerk** hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a rajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.
K nětczischemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobrocziwje na to kedźbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz. **C. W. Bitzka.**

Krajnostawski bank.

W

krajnostawskej nalutowaŕni

ßo dla wobliczenja danje

wot 13. hacz ßobu do 30. septembra t. l.

njeskutkuje.

Druhe skutkowanja banka njejßu psches to na žane waschnje sadźěwane.

W Budyschinje, 31. augusta 1865. **Krajnostawski bank.**
Ehrig.

Cigarry.

No. 5 ßrjenjo ßylna cigarra po 4 np.
25 ſa 9 nßl.
No. 6 ßylna, teho runja
No. 15/16 Regalia po 5 np.
25 ſa 12 nßl.
w derje wotleżanej tworje poruczam k dobroczíwemu wobkedżbowanju. **Arnold Th. Suſt**
na bohatej haßy 93/31 pódla póſta

Swubjerane Ambalema-cigarry

pſchedawam, ſo bych ſ nimi zyle wurumowak,
25 cigarrow ſa 58 np.,
po wjetſchich dżělbach hiſchcze wjele tuniſcho.
Arnold Th. Suſt
w Budyſchinje na bohatej haßy pódla póſta.

Jeli by nĕchtón chzył ſerbſku knižku „**Genovefa**“ pſchedacż, tón chzył ju do wudawarnje Serb. Nowinow na pſchedań pſchinjeſeż.

Kaſchczowy magazin

M. Möchela, na hrodowſkej haßy, poruczа wulki wubjerk kaſchczow ſ dubowcho, khójnowcho a jĕdlowcho drjewa.

Cżeſczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład cżaßnikow wſchitkich drużinow. Wſchitke porjedżenja ßo najwĕſczíſcho

a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje pkaczíſny.

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczе tak derje mózny, każ nĕmſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza a Schneider**, cżaßnikarjej
na bohatej haßy w Libuſchiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedżelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodżiny.
Knjeſe ſa knjeſow: Njedżelu dopołnja wot 9 hacż do 12 hodżinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodżinow.
Extrakupjele maja ßo 2 hodżinje prjedy ſkaſacż.

Woſſewenje.

Dokelż ßym ja wot kralowſkeje wyßokeje krajſkeje direkcije koncеßiju dostak, na mojej leżomnoſczi ſchenkowanje, hoſczinarjenje a wupſchahowanje wukonjecż, dha dawam to cżeſczenym Sserbam ſ najpodwolniſchej próſtwu k nawjedżenju, ſo bychu mje nĕtko wſchitky moji pſchecżeljo a tež njepſchecżeljo ſaßo każ prjedy ſe ßwojim wopytom pſchecżelniwje poczeſczowali.

W Hrodżiſcheżu, 2. septembra 1865.
Korla August Mörba,
klamar a korczmar.

W Lipicżu je khĕża cżo. 32 ſ kruchom pola ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola wobßedżerja tam ſhonicż.

Drjewowa aukzia.

Pſchichodnu póndżelu jako 11. ſeptembra dopołdnja w 9 hodżinach budże ßo na małokuniczańſkim reviru nĕhdże 30 kloftrow rjanych ſchmrĕkowych pjeńkow na pſcheßadżowanje pſchedawacż.

Shromadżiſna w drjewniſchczu.

Jan Kubaſch.

Wutoru 12. ſeptembra

dopołdnja wot 10 hodżinow budże ßo **wotawa** na łukach ryczerkubka Wujeżka pola Bukez na pſcheßadżowanje pſchedawacż.

Shromadżiſna na knjeżim dworje.

Großowe

broſtkaramelle

najlĕpſchi ßrĕdk k wotſtronjenju kaſchela a k połóżenju dychanja, każ tež k ſwarnowanju pſche dybawoſcż pſchi ſaſymnjenju w ſymnym cżaßu.

Sa Budyſchin a wokolnoſcż w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kóżdy cżaß na pſchedań.

Ednard Groß w Wrótßkawju.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, je ſtarodawnych cżaßow dopokaſany, ſ najlĕpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwĕmaj łżizomaj wſchĕdnje kruwom abo wowzam na prĕnju pizu naßypany, pſchiſporja wobżernoſcż, pkodżi wjele mloka a ſadżéwa jeho wokißnjenje. Pakczik pkaczi 4 nßl. a je k doſtaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je doſtacż: **Bürgerliches Geſetzbuch für das Königreich Sachſen nebſt Ein- und Ausführungsverordnung und einem Sach- und Wortregiſter.** 1 tl. 1 nßl.

Tuta kniha (nowy civilny ſakonik) je w ßwojim wopſchijeczu ſa kóżdeho ſakſkeho krajana tak ważna a wużitna, ſo dyrbjał ju po prawym kóżdy hoſpodar mĕcż, pſchetoż wona pokaſuje jemu we wſchĕch należnoſcżach, ſchto ma cżiniez abo cżeho ma ßo woſtajicż, ſo by wſchitko po krajnych ſakońſkich poſtajenjach wutrjechicż mógł.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** pſchi bohatych wrotach w Budyſchinje je doſtacż:

Sahrodka kwĕtkojta po	1 nßl.
Druha ſahrodka kwĕtkojta	1 ſ
Cżorny kóß a drózna I	1 ſ
Cżorny kóß a drózna II	1 ſ
Guſtav Adolf	7½ ſ

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſaßo ſa kroſchki k doſtaczu: **Spjew wo żadkawym palenzpirzu** abo pokaſka palenzowych pkodow.

Wosſewjenje.

S tutym dawam najpodwolniſcho k nawjedženju, ſo je w mojim ſkładže na budyſkim dwórniſcheżu ſtajnje dobry **twarſki** a **hnójny** nowy **kalk**, kaž tež dobry **guano** a woßebna **koſcžina** (Knochenmehl) na pſchedań.

To wſchitko czeſcženym ratarjam a na twarjenje ſmyßlenym nanajlepje poruczejo, ßmém khroble pſchiſpomnicz, ſo budže moje ſtajne prózowanje, tym, kotſiż pola mje kupuja, pſchezo ſ woßebje dobrej tworu a po najtuniſchej płaczińje k ßłużbje bycz.

J. Lorenza wudowa.

Sjawny džak.

Dokelž ßym ßwój pſches woheń wupuſczeny dom pſches Božu pomoz ſaßo tak daloko hacž k wobydlenju natwarił, dha dowolam ßebi, nětko ßwój najwutrobniſchi džak wuprajicz a to najprjódzy wſchitkim, kiž ßu mi ſ ruczným a ſ jěſnym dźěkom tak luboſcziwje k pomozy ſtali a džakuju ßo w tajkim naſtupanju knjeſam ryczerkublerjam a wſchitkim ſ bliſka a ſ daloka ratarjam ſa wſche fóry, mi dobroczińwje ſczinjene.

Teho runja džakuju ßo najluboſniſcho tym, kiž ßu mje ſ luboſczińwymi darami podpjerali. Darili ßu mi: k. farar Jmiſch w Hodžiju 1 tl., mkynſki miſchtr Czornak w Darinje 10 nßl., Bartko w Spytezach 10 nßl., Wiczas ſe Ssemichowa 2 tl., Pjetſchka tam ½ kopy ßkomy, drjeczińſka gmejny 2 tl., bkohaſchowſka gmejna ½ kopy ßkomy, Domſchka tam ¼ rožki, Fiedler tam ½ kopy ßkomy, Huſta ſ Prěczež 1 centnar ßyna, Mark ſ Bolborz ßkomy a ßyna, hnaſchczanſka gmejna 2 tl., klamar Rencž w Hodžiju ½ kórza wowßa, wudowa Laraßowa tam 1 mandel ßkomy, Jurij Wjenk tam 20 nßl., ſ makoborſchczanſkeje gmejny 1 tl. 4 nßl., ſ dźiwoczanſkeje gmejny 1 tl. 1 nßl., ſ praſkowſkeje gmejny 21 nßl. 5 np., ſ bolborczanſkeje gmejny 2 tl. 2 nßl., ſe ßemichowſkeje gmejny 3 tl. 1 nßl., Jan Wiczas w Janezach 15 nßl., Jan Schołta tam ½ kopy ßkomy, Pětr Mrós tam 8 woklepjow, J. Groſcha tam 4 walczki ßyna.

Wutrobny džak praju kublerjej Hodlerjej a jeho lubej mandželſkej w Buſcherizach ſa wſchu pomoz a ſa hoſpodu.

Bóh luby Knjes žohnuj kóždeho ſa jeho ßmilny dar bohacže ſ duchownym a cžélnym kubkom a ſwarnuj wſchitkich pſcheb wóhnjowym njeſbožom.

W **Janezach** na dnju 1. ſeptembra 1865.

Jan Pawlik.

W jenych klamach na ßerbſkej haßy je ßo jedyn barbarſki zejch namakał a może ßo ſaßo doſtacz pola korczmarja Maja na ßerbſkich hrjebjach.

Wuczomnik pytany.

Sa jene materialtworowe a ſpirituoſowe khlamy ßo hnydom abo na Michała ßyn ſprawnych ſtarſchich jako wuczomnik pyta. Hdže? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Kedžbu!

Ssobuſtawy hodžijſkeho wojerſkeho towarſtwa ßo k jenemu wjeßelu, w Hodžiju 17. ſeptembra wotdžeržomnym, ſ jich žonami a džowkami pſcheczelniwje pſcheproſchuja.

Shromadźiſna pſchi 3 lipach pſchipołnju w 12 hodžinach. — Wo bohate wobdźělenje proßy **pſchedßydſtwo.**

Džiwoczanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſmeje jutſje ſa tydzeń — 17. ſeptembra — po nyſchporje, popołnju w 3 hodžinach ſhromadźiſnu.

Pětr Mrónk.

Jedyn měch, w kotrymž běchu 4 ſchórzuchi (2 běłaj a 2 módraj), 1 łaz, mandel kórkow, 1 rubiſchko a 1 rubiſchko ſ khlěbom, je na jenym wofu, kiž ſ Budyſchina k Delnej Hórzy jědźeſche, lezo woſtał. Wobßedžer tuteho wofa njech tón měch ſa dobre myto we wudawarni Serb. Nowinow woteda.

Aukcia budyſkeje pożczernje (Leihhausauktion) ßo 18. ſeptembra ſapocznje.

Młody, ßerbſkeje ryczje mózny cžłowjek ſ potrjebnymi ſchulſkimi wědomnoſczemi, kotryž chże pſchekupſtwo nawuknycz, może na Michała t. l. pod ſpodobnymi wuměnjenjemi město doſtacz. Hdže? to je ſhonicz we wadawarni Serb. Nowinow.

Sa pruſke ſchule!

W kniharni **Smolerja a Pjecha** w Budyſchinje ßu ſa 7½ nßl. doſtacz:

Bibliſke ſtawiſny abo bibliſke hiſtorije ſtareho a noweho teſtamenta, po ſchulſkich regulativach ſprawjene, mjenujzy: ſe ßkowami ßwjateho pißma powjedane a ſe ſchpruchami a ſ khérluſchowymi ſchtuczkami wukkadżene, **ſa ſchule a ſa domy** w hornjołużiſkej ßerbſkej ryczi wudate ſ wjazy hacž ſto bibliſkimi wobraſami. — Sakoż wupperthalſkeho towarſtwa k roſpſcheſczeranju nabóżnych pißmow.

Tute bibliſke ſtawiſny ßu wot kralowſkeho knježerſtwa w Liegnizy ſa pruſke ſchule, do kotrychž ßerbſke džěczi khodża, poruczene a maja ßo ſchulerjo a ſchulerki tajkich ſchulow ſ nimi ſkerje a lěpje ſaſtaracz. Ta kniha je pěknje ſwaſana a ſ wulkej ßyku rjanych wobraſow (bildow) kraßnje wupyſchena.

Srjedu 13. ſeptembra změje ryčespytny wotrjad Maćicy S. poſedźenje w „krónje“.

Jenož z tutym poručataj so lubym přećelam a znatym jako ſlubjenaj

Ida Winklerowa,
Jurij Moric Brósk, duchowny.

W Reibersdorfje a Křišowje 5. požnjeńca 1865.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 37. — 16. septembra. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Do knihownje Maćizy Serbkskeje dari. — Ze Serbow: S Wotrowa. S Lupeje. S Wosporka. S Něčzina. S Dubrawki. S Dubrawki. S Bukez. S Brěsyny. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjescže.

Draždžany, 13. septembra. W někotrych nowinach ßu pißali, so sakski kral k maneuvram pojědže, kotrež budža wot pruskeho wójska w bliskosczi Merseberga wotdžeržane. Tudy pak ßo nětko powjeda, so na tajkej powjesczi niczo wěrno njeje a so kral k spomnjenym maneuvram njepoňdže.

Barlin, 13. septembra. Rakuski gouverneur w Holsteinje, feldmarschalleutnant s Gablenz, je ßem pschijěł a je ministra Bismarka wopytał, s kotrymž bu wot krala na hród Babelsberg na wobjed pscheproscheny. Minister Bismark ßo blizschu njedželu sa kralom k maneuvram we wokolnosczi Merseburga poda.

Pjenjesy, kotrež ma Rakuska sa wotstupjenje Lauenburgskeje wot Pruskeje dostacž, je kral hacž na dalsche se ßwojeje ßamßneje pokładnizy sapłacził. (To je ßo najskerje teho dla stało, so njeby trjeba by, ßo tuteje naležnoscže dla druheje komory praschecž.)

Lauenburgska budže w blizschich dnjach do pruskeho wobßedžeństwa wsata a je k temu prjedawschi minister Arnim-Boitzenburg sa kommißarja postajeny.

Minister Bismark najskerje hakle kónz měßaza septembra do biaritzskich kupeli pojědže.

London, 13. septembra. S Newyorka pißaja, so ßo unionske wójsko s kóždym dnjom pomjeńscha. Wot tych wojakow, kotsiž w Texasu stejachu, je w tutych dnjach 30,000 muži domoj puschczenych a saňdženy tydžeń je minister wójny 85 generalow se ßłužby puschcził. — Bawma 43.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 14. septembra, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 8 nßl. 8 np.; winske bankowki 93⅜.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje;

9. septembra 1865.

Dowoz: 77,63 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	5	—	4	15	—	5	10	—	5	22	5
Rožka . .	3	20	—	3	7	5	3	20	—	3	17	5
Jeczmjeń . .	2	17	5	2	10	—	2	17	5	2	15	—
Wowß . .	1	20	—	1	15	—	1	20	—	1	17	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	9	22	5	9	20	—
Jahły . .	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	20	—	—	18	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	15	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 5 nßl. a 14 tl. — nßl.
pscheńza 49—66 tl., rožka 42—44 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 13 tl. 27½ nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drózschi.)

Saksa. Jeju majestoszi kral Jan a kralowa Amalia staj so 7. augusta wjeczor se swojeho puczowanja do Draždzan wróczikoj a so hnydom do Pillnitz podakoj. — Kral Jan je wot pruskeho krala k maneuvram pscheproschcny, kotrez so w blizschim czasu we wokolnoszi Merseburga smeja, a so tam w swojim czasu pjecza tez poda. Wysche teho tam tez weimarski wjelwójwoda, kaz tez wójwoda altenburgski, koburgski a meiningski pschindu a s pruskim kralom wjele pruskich prynzow. — W Draždzanach je 10. septembra zyrkwinski radziczel a dwórski predar Dr. Käuffer wumrjek. Póndzelu popołdnju je w Ehrenbergu pola Hohnsteina woheń wudyrił a je so tam 9 burskich kubkow a nješchto khěžniskich zjiwnoszczow wotpaliło. — Sandzenu sobotu mějesche so psched kralom Janom revüa a tsělenje artillerije na exerzirnischczu. Pschi tym skutkowachu: dwě brigadze po 2 pěschimaj batterijomaj kóžda se schesczimi dwanaczepuntowskimi granatkanonami, jena brigada po dwěmaj jěsnymaj batterijomaj kóžda se schtyrjomi dwanaczepuntowskimi granatkanonami, jena brigada po dwěmaj pěschimaj batterijomaj kóžda se schtyrjomy czehnjenymi schěszczpuntarjemi, jena batteria s tsjomi 32puntowskimi a s tsjomi 16puntowskimi mjerzlemi a wysche teho pionierske a pontonierske wotdzělenja. Tsělenje je so derje radziło a kral je teho dla khwalesche. — W nozy k 9. septembra wotpalischtaj so w Niedergräfenhainje mlynk Kilian a kubleŕ Werner. Pschi tym spalichu so: 1 kóń, 5 krumow, 2 kosy, 1 swinjo, wjazore huszy a kury, a dwě swinjeczi dyrbjachu sakkocz, dokelz běschtej jara wopalenej. Ludzo pak dyrbjachu s woknami wuskoczicz, so so njebychu spalili. — Ministerstwo smutskomnych nalezhnoszczow warnuje psched kupowanjom howjaseho skotu s Jendzelskeje, Hollandskeje, a Belgiskeje, dokelz je tam schkódny skótny mór wudyrił.

Prusy. Pruske nowiny powjedaja, so su tam pschi jenym nóznym maneuvru pjeczo abo schesczo kurasierojo do jeneje wodoweje dzěry panyli a so w njej se swojimi konimi tepili. — Pruski kral so kónz septembra hischcze jedyn ras do Baden-Badena poda. W sandzenych dnjach je wón pschi maneuvrach gardy pschitomny był. — Wón je bajerskeho krala sa chefa (czitaj: schefa) 1. westfalskeho regimenta husarow czo. 8 pomjenowar. Njebo bajerski kral běsche tez hizom chef tuteho regimenta. — Dokelz je w Jendzelskej a Hollandskej skótny mór wudyrił, dha je tam pruske knjezerstwo dweju skotolěkarjow póslało, so byschtaj wonaj wusslědzicz pytałoj, kajka to po prawym khorosczi je a schto by so pschecziwo njej czinicz hodziło. — Maneuvry, kotrez so psched schlesynskej twjerdzisnu Neisse mějachu, su so w tychle dnjach skónczike a je so wójsko do swojich garnisonow wróczilo.

W Schleswig-Holsteinje je so rosdzělenje po postajenjach gasteinskeho wujednanja sapoczało. Pruszy poczinaja Holstein wopuschczecz a pscheszydluja so do Schleswiga, tola wostanu woni w Kielu a Rendsburgu (schtoz stej holsteinskej měszczi) a wysche teho wostanje tez pruski pólny póst w Altonje. W Schleswigu pruski kommisař tych krajnych sastojnikow se skuzby puschcza, kotrychz sa prawje prustosmyslenych njedzerzi a dyrbi tam teho dla nětkotryzkuliz swój khleb shubicz, kotryz hacz dotal sa Schleswig-Holstein a sa augustenburgskeho wjerscha swéru skutkowasche.

Pruske ministerstwo wójny je w tychle dnjach 12 czehnjenych schtyripuntowskich kanonow do Rendsburga póslało. — Nowy pruski gouverneur generalleutnant s Manteuffel je do Schleswiga pschijeł a tam wczera swoje sastojnstwo nastupił. Hacz dotalny pruski kommisař pschi nim wostanje, njeje wěste.

Rakuszy. Nowy rakuski gouverneur w Holsteinje, feldmarschal s Gablenz, je so sandzenu srjedu na pucz do Holsteina podał. Jemu k pomozy je dwórski radziczel Hoffmann pschiwdaty a wobaj so na swojim puczu snadz dwaj dnjej w Barlinje sadzerzitaj. Dotalny rakuski kommisař w Schleswig-Holsteinje, k. Halbhuber, wostanje nětko dwě njedzeli w Holsteinje a so potom do Wina wróczi.

Ministerstwo je sedmihródski sejm (Landtag) k 19. novembrej do Klaußenburga powołało a to po starym porjedze wot lěta 1791. Wuradzowacz smeje so jenoz prěni paragraf sakonja s lěta 1848, sjednoczenje Wuherskeje a Ssedmihródskeje nastupazy.

S tuteho powołanja je widzecz, so ma madzarska strona w tu chwilu wschu móz w rukomaj a so je sebi wona tu wez tak sawjesczi wjedzała, so dyrbja so po starym sejmskim porjedze wot lěta 1791 sapószkanzy na sejm wuswolecz. Po tutym porjedze ma mjenujzy kózdy semjan jako tajki hizom prawo, so na wolbje wobdzělicz, hdy by tez zaneho dawka njedawał, wot druhich ludzi smě pak jenoz tón sobu wuswolecz, kotryz letnje 8 schěsnakow dawka dawa. Nětko je pak bjes tamnischimi Madzarami na 40,000 semjanow, tak so smeja tuczi wschudzom pschewahu a budze po tajkim madzarskich saposzkanzow najwjazy. W lěcze 1848 su pak Madzarjo w prěnim paragrafu horka spomnjeneho sakonja na sejmje pscheczischczeli, so bu Ssedmihródska s Wuherskej sjednoczena, psches czoz sedmihródszy Němzy a Rumunojo pod madzarske knjejstwo pschindzechu. Jako pak bu w lěcze 1849 wuherska revoluzija pschewinjena, dha bu tez sjednoczenje Ssedmihródskeje s Wuherskej roswjasane. Tajke sjednoczenje chzedza nětko Madzarjo sasso dózpicz a woni je tez dozpija, to je na wschitkich pschihotach widzecz. Hdyz so pak to stanje, dha budze sa sedmihródskich Němzow a Rumunow sasso wjele hubjenscho, pschetoz Madzarjo budza jich wěscze na wsche waschnje czischczecz.

Franzowska. Khězor, khězorka a khězorski prynz su so 9. septembra do San Sebastiana podali, so bychu

tam schpanisku kralowu wopytali a powjeda ßo, so je tuto seńdźenje jara pschecźelniwe byko. Duž je też schpaniska kralowa se ßwojej ßwójbu 11. septembra do Biaritza pschijěła a tam khěžora Napoleona a jeho ßwójbu wopytała. — Psched nětkotrymi dnjami je snaty franzowski general Lamoricière wumrjeł. — S Mexikanskeje pißaja, so drje tam khěžorsźy wojazy najbóle nad sběžkarjemi dobywaja, ale so jim tuczi tola też druhdy schkodu naczinja, kaž ßo to psched nětkotrym czaßu sta, hdyž ßu wyschka hrabju Kurzrocka (s Nakuskeje) a nješchto jeho wojakow morili.

Italia. Kral je nětczischi ßejm roswjasał a nowe wólby wupißał. Kholera hischcze pschezo ßwoje wopory żada, ale tola wjazy tak slě njesakhadźa, kaž wopředka.

Rußowska. Khěžorowy naměstnik w Polskej, general Berg, běsche ßebi wóndanjo pschi jenym maneuvru tak pschehladał, so ßrjedźa do regimenta jěźdnych trjechi, jako czi sa skak czerjachu. Duž jedyn wojak do njeho sakoži a je jeho na jenej nosy trochu wobodrjeł.

Turkowska. Lědy je w Konstantinoplu kholera sakhadźecź sastała, dha je tuto město pscheś woheń do wulkeho njesboża pschischło, pschetoż wulki woheń je tam uěhdźe 2000 khěžow do procha a popjeła pschewobrocził.

Do knihownje Maćicy Serbskeje dari:

1) K. wucźeŕ Kulman we Wojerezach: a) „Sserbsko-němska czitanka sa tych lubych małych." b) „Deutsche Sprachübungen für wendische Schulen der Oberlausitz." — 2) K. Róla, gmejnski próbstejeŕ w Narcze: Jenu staru rusku modlitnu knižku. — 3) K. k. fararjo Seileŕ we Łasu, Imisch we Hodźiju a Jencź w Palowje: „Verordnungen der königl. sächs. und preuß. Regierung, den Gebrauch der wendischen Sprache in Volksschulen betreffend. 1849—1862." — 4) K. k. knihikupzaj Smoleŕ a Pjech w Budyschinje: a) „Der Sprach- und Bildungskampf in den baltischen Provinzen Rußlands. Von Kaspar Beesbardis." b) „Die Serben und die orientalische Frage. Von einem Serben." — 5) K. faraŕ Wjelan w Sslepom: „Serbske pismička, wudał J. E. Welan." — 6) Matica serbska w Nowym Ssadu: Pschehlad wobstejenjow Matice Sserbskej w lěcze 1864. — 7) Khěžorske ruske towaŕstwo sa historiju a starožitnoscze w Moskwje: 30 swjaskow rjanych a drohich ruskich knihi. — 8) Podpißany: Jedyn składnostny serbski spěw. — Njemohł nam nětchtu serbsku Meju wot Kozora do knihownje daricź?

K. A. Fiedleŕ,
knihownik M. S.

Ze Serbow.

S Wotrowa, 3. septembra. Dźenża běsche ważny dźeń sa naschu woßadu. Wona běsche, kaž je snate, hižom poł lěta woßyroczena. Ale nětko bě nam nasch hnadny knjes biskop jako tudomny kollator noweho fararja wuswolił, mjenujzy wyßokodostojneho knjesa Welsa, rodźeneho s Hrubjelczig, kiž běsche hacź dotal kapłan w Königshainje pola Wostrowza. Dźeńßnischi dźeń bě jako tón postajeny, na kotrymż mějesche ßo wón do ßwojeho tudomneho noweho sastojnstwa sapokasacź. Duž běchu ßo hižom nětkotre dny prjedy wot nascheje woßady wschelake pschihoty czinike, so by ßo to tak ßwjedźeńsźy każ mózno stało. Pschede wßu, każ wo wßy a psched kerchowom twarjachu ßo wschudźom kraßne czeßne wrota. Dźenża rano sahe gratowachu ßo konje do kschižeŕskeho gratu a dźewjatnaczo jěsdni jěchachu nowemu k. fararjej napschecźiwo. W Syjizach jeho wotczakowachu, hdyž też wón $^3/_4$8 hodźinow w pschewodźe k. seniora Pecha a k. direktarja Scholty s Budyschina pschijědźe.

Tudomny scholta a khejbětaŕ, kubleŕ Smoła, jeho jow s krótkimi ßkowami wutrobnje powita, sa czoż ßo k. Wels, s wosa wustupiwschi, pschecźelniwje dźakowasche. Na to bu wót jěsdnych khěrlusch sanjeßeny a czah, kotremuż ßo też wele wokolnych pschisankny, poda ßo nětko na pucź do Wotrowa, s wotkal jón swony hižom s daloka witachu.

Pschede wßu pola prěnich czeßnych wrotow wotczakowasche jeho woßada a schulske dźěczi s khorhojemi, pod nawjedowanjom tudomneho administratora k. Duczmana a k. katecheta Buka s Draždźan w ornatu a se 6 ministrantami. Hdyž bě ßo czah hacź ßem pschibliżił, wustupichu czi knjeża s wosa a k. Duczman dźerżesche jadrapołnu powitansku rycź. Nowy k. faraŕ bu potom do ßrjedźiny wsaty a tudomny k. wucźeŕ saspěwa khěrlusch, kotryż bu wot 5 posawnistow pschewodźany. Pod spěwanjom a pod synkami swonow poda ßo proceßija do Bożeho domu, kotrehoż nutskhod bě s wěnzami a pletwami kraßnje wudebjeny. Psched woltarjom sastawschi wuspěwachu kk. duchowni czichu modlitwu. Jako běchu postanyli, dźerżesche wyßokodostojny k. senior Pech dleschu sapokasansku rycź, w kotrejż woßebje woßadu napominasche, so by ßwojeho noweho duschow pastyrja s prawej lubosczu horjewsała a jemu tak jeho czeźke sastojnstwo połóżiła. Po tym pschepoda wón nowemu fararjej zyrkwine klucze a k. Wels sanjeße psched woltarjom „Veni sancte spiritus", na czoż woßada pod nawjedowanjom k. wucźerja Krala khěrlusch: „Pschiiidź ßwjaty Ducho k nam" jara rjenje spěwasche. Tutón, każ też wschitke druhe khěrlusche buchu wot posawnow pschewodźane a běchu s tych hacź dotal najlěpschich, wot k. Wałdy, w ßwojim czaßu fararja w Radworju sestajanych, serbskich spěwarskich knihi naschich woßadow wsate a s dźěła s nowymi rjanymi hłoßami wot tudomneho k. wucźerja Krala wobstarane. Spěwanje ßo tak derje nam, każ kež woßebje wschěm zusym, kotsiż běchu s bliska a s daloka k tutemu ßwjedźenjej pschischli, jara lubjesche.

Hdyž bě ßo hiſcheze ſchtuczka ſ jeneho druheho kherluſcha wuſpěwaka, naſtupi naſch nowy k. farař prěni króczˇ tudomnu klětku a dzerżeſche nam rjane hnujaze naſtupne prědowanje, ſo k wjetſchemu dżělej poßłucharjam ßłyſhy we woczomaj ſtejachu, haj nětkotrych wótſje płakaczˇ ßłyſchachmy. Na prědowanje ßłědowaſche pyſchna Boża mſcha, kotraż bu wot noweho k. fararja pod aßiſtenzu k. Duczmana a k. Buka dzerżana a ſ pſchißłuſchnymi kherluſchami pſchewodżana.

Po ke mſchach noweho k. fararja na faru, ſ wonka a ſ nutſka rjenje wuppyſchenu wjedżechu. Tam bě ßwjedżeńſka hoſczina pſchihotowana, na kotruż běchu wſchitzy pſchitomni duchowni a wucżerjo, cyrkwinſzy a ſchulſzy faſtojnizy, każ tež fararjowe bliſke pſcheczełſtwo pſcheproſcheni. Pſchi hoſczinje bu wjele pſchipitkow na derjehicze noweho k. fararja, każ tež na ßwětne a duchowne knjejſtwo wunjeßenych.

Nyſchpor běſche każ hewak, jenoż ſo mějeſche ßo ſpěwanje ſ pſchewodom poſawnow. Po nyſchporje wotdżerżachu poſawniſtojo na farſkim dworje mały koncert, kotryż ßo wſchitkim pſchitomnym jara lubjeſche.

Pſched wieczorom pſchińdże hiſchcze ßerbſke ſpěwarſke towarſtwo „Jednota“ a wuſpěwa nowemu k. fararjej pod nawjedowanjom ßwojeho direktarja k. Krala kraßne ßerbſke ſaſtaniczło a ſ tym bu tutón, ſa naß tak ważny a pomnjecza hódny ßwjedżeń wobſankjeny.

Bóh daj naſchemu nowemu knjeſej fararjej ßwoje żohnowanje, ſo by wjele lět ſtrowy a czerſtwy pola naß ſkutkował. †.

Pſchiſpomnjenje. To drje ßo ßamo wot ßo roſymi, ſo běchu prědowanje a wſchitke ryczˇe, każ tež ſpěwanje jeniczˇzy ßerbſki. S niczˇim drje ßo Serbjo ßměſchniſchich njeczˇinja, haczˇ hdyž ßo ßwjedżenje ßerbſkich woßadow druhdy zyle abo tola ſ wjetſcheho dżěła w němſkej ryczˇi wotdżerża.

S Łupeje ßu nam w tychle dnjach rjany kłóſt do wudawarńje pſchinjeßli, ſ kotrehoż je 18 mjeńſchich kłóſkow wuroſtko. Schkoda, ſo ßu tónle dżewjatnatory kłóſt hižom tehdy wotſchczˇipli, hdyž wón hakle w kczenju ſtejeſche, pſchetoż tak jedyn roßßudzˇicz njemóże, kak wjele ſornjatkow by wón ßnadż pſchinjeßł.

S Woſporka. Schwórtk 7. ſeptembra wieczˇor w jidnatej hodżinje wudyri w brózˇni tudomneho ratarja Korle Adolfa ſ Oppell woheń a pſchewobroczˇi tutu, każ tež wſchitke jeho druhe twarjenja a twarjenja Auguſta Eduarda Nauki do procha a popjeła. Wone ßo ſda, ſo je ßo woheń ſałożił.

S Něczˇina. Pjatk 8. ſeptembra rano we woßmej hodżinje běſchtej ßo bliſko domu ſwudowjeneje Kolpoweje na njeſnate waſchnje dwaj wałaj ßkomy ſapaliłej; ale tudomny gmejnſki prjódkſtejeŕ Rychtař bě ßo ſahe doſcz na to dohladał a palazej wałaj ſahaßył. Pſches to je wón wjeß najſkerje pſched wulkim njeſbożom wobarnował, pſchetoż Kolpoweje khěża je ſe ßkomu kryta a budżiſche ßo ta wot teju palazeju wałow ſapaliczˇ mohła.

S Dubrawki. Sańdżenu ßrjedu 13. ſeptembra dopołdnja w jidnaczˇich hodżinach wudyri w brózˇni tudomneho Panez kubła ſtraſchny woheń a pſchewobroczˇi twarjenja tuteho kubła, każ 13 druhich wobßedżeńſtwow do procha a popjeła. — (Drobniſchu roſprawu a ſchtó je ßo wotpalił, mózˇemy hakle poſdżiſcho daczˇ.)

S Dubrawki. Każ poſdżiſcho ſhonichmy, ßu czi ßami, kotſiž ßu ßo tudy ßrjedu wotpalili, ßłědowazˇy: 1) Kubleŕ Pan, 2) podrożnik Hopjeńz (na knjeżej khěži), 3) khěžkař Wiczˇas, 4) ſahrodnik Schlenkař, 5) khěžkař Próchnow, 6) khěžkař Hübner, 7) khěžkař Hała, 8) ſahrodnik Mateczˇk, 9) khěžkař Grajlich, 10) khěžkarka Mukowa, 11) khěžkař Wagner, 12) wulkoſahrodnik Michałk, 13) khěžkař Żenich. — Haczˇ je woheń pſches lokomobilu, ſ kotrejeż pomozu młóczˇachu, nětkaŕ wuſchoł, njehodżi ßo prajiczˇ. Lokomobila ßo ſpaliła njeje, tola bu młóczˇata maſchina wot płomjenjow ſahubjena.

S Bukez. Na Michała budże w tudomnej zyrkwi budyſke pobocżne towarſtwo guſtavadolfiſkeho wuſtawa ßwój lětny ßwjedżeń wotdżerżeczˇ. Sſerbſke prědowanje směje ßo wot knjeſa fararja Hilbriga ſ Hrodżiſchcza a nětnſke wot knjeſa fararja Käuffera ſ Hołbina.

S Brěſyny. Tudomny ryczˇerkubleŕſki najeńk, k. Langa, je 13. ſeptembra wieczˇor na typhus wumrjeł.

Přilopk.

* S Schwerina pißaja, ſo je tam pſched nětkotrym czˇaßom jedyn jaguar (ſtraſchne rubjeżne ſwěrjo) ſ menażerije czˇeknył a ſo won w bliſkoſczi Stavenhagena pſchebywaſche. Haczˇ dotal njeißu jeho ſatſélicz móhli, haczˇ runje pilnje ſa nim ßłědża. Tam je wón wjele wowzow ſkónzował a ſeżrał. Nětko ßu jeho pak bliſko Guſtrowa pytnyli, hdżeż je w nozy wot 4. k 5. ſeptembra jencho ſchtyrilětneho konja nadpanył a jeho roſtorhał.

* S Belgiſkeje pißaja, ſo tam płaczˇiſna pſcheńzy, woßebje ſtareje, trochu horje dże.

* We wokolnoſczi Pariſa je nětkajki mór bjes pjerinu wudyrił. W jenej jeniczˇkej nozy druhdy hoſpodarjej wſchě kury a hußy feßłakaja.

* Jena młoda mandżelſka ſ Oberlibacha (w Naßauſkej), kotraż bě ſe ßwojim mużom jara ſbożomnje żiwa, pſchinjeße wóndanjo hriby domoj, ſo by je ßwojemu mandżelſkemu ſwariła, dokelż je tón rad jědżeſche. Ale kědy bě je wón ſjédł, dha ſtraſchnje ſkhori, żiwot ßo żałoßnje nabubni, a wón dyrbjeſche pod wulkimi bolоſczemi wumrjeczˇ, prjedy haczˇ móżeſche lěkaŕ dóńczˇ, po kotrehoż běchu poßłali. — Ta wboha żona je nětko wulzy jara ſrudna a nochże ßo troſchtowaczˇ daczˇ.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Aj aj tola!

Hanß Depla. Schto dha pak masch?

M. T. Tón luby pschecżel ſ Mikowa, kotrehoż pschi tſělenju w Nowej Wßy měcż nochzychu, je mi wjele dobreho prajicż dak.

H. D. A schto dha dale?

M. T. Hm, schto dale? Nó to, ſo wschak jemu żenje do myßle pschischko njeje, do Noweje Wßy na tſělenje hicż, dokelż tam niczo kmaneho dostacż njeje, khiba łżiczka mutneho schczipaka.

H. D. Ale łużiczku dobreho piwa tam tola maja?

M. T. To drje je mózno; ale ja dyrbjach hischcze wjazy ßłyschecż.

H. D. Schto pak to?

M. T. So by tón, kiż mi to wo makym scherſchenju spominasche, lěpje cżinił, hdy by ßo wo ßwoju ßwójbu starał a druhich ludźi na pokoj wostajił. Woßebje by to derje byko, hdy by ßwojim dźěcżom drasty nakupił.

H. D. Hlej, hlej tola!

H. D. Někotsi ludżo ßu tola pſche wschu měru mudri!

M. T. To wschak je mózno.

H. D. To jenoż mózno njeje, ale też wěſte, każ mózesch hnydom ßłyschecż.

M. T. Nó dha powjedaj!

H. D. Hlaj, Motßo, ja mam jeneho ſnateho, tón je tak jara maky a je ßebi tola tak jara wulku żonu wſak. Duż ßo jeho ja praſchach, cżeho dla je to tola cżinił, — a schtoha ßebi myßliſch, ſo je mi wotmolwił?

M. T. Haj, to ja tola wjedżecż njemóżu.

H. D. Hlaj, wón mi wotmolwi: Luby pschecżelo, ty wěſch, ßo ßym ja tak maky a duż dyrbjach tola někoho měcż, kiż by wokeży ſaczinjał, jako mojeho wulkeho bratra do wojakow wſachu. Duż ßym ßebi wulku żonu wſak, a je mi nětk pomhane.

M. T. Aj, na tu mudru hłojcżku tola!

S. L. S.

Łużiske prědarske towarstwo změje swoju lětušu zhromadźiznu 27. septembra w Lubiju a přeprošuje swoje stare sobustawy k cim wjetšemu wobdźělenju, dokelž dyrbi so na tej samej też swjećenje 150 lětneho założeńskeho swjedźenja wuradźić.

Rano w 10 hodźinach zhromadźizna w Dibbernowej khofejowej zahrodźe.

Připołdnju w 1 hodźinje zhromadny wobjed w měsće Lipsku.

Ssuche drožđje,

cżerſtwu ßylnu tworu porucża J. G. F. Nieckſch.

Barby

ßuche a rybowane, firnis, terpentinowy wolij a wſchelake laki porucża J. G. F. Nieckſch.

W khiharni Smolerja a Pjecha je ſa 5 nßl. dostacż:

Illuſtrirter Familien-Kalender

na lěto 1866.

Tuta němſka protyka je ſ wulkej ßylu rjanych wobraſow wupyſchena a móża kupowarjo teje ßameje, jeli maja něſak ſbożo, hacż na 120 tl. a też mjenje abo tola ſ najmjeńſcha rjany wobras dobycż.

W khiharni Smolerja a Pjecha je ſaßo ſa kroſchik k dostaczu: **Spjew wo żadławym palenzpiczu** abo pokaſka palenzowych płodow.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Jan August Urban se Ssmochcziz s Hanu Karolinu Wiczasez se Židowa.

Podjanska cyrkej: Korla August Teczka, pohoncz w Budyschinje, s Marju Dreßlerjez s Małeje Subrniczki.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Ernst Hermann, Jana Ernsta Pětscha, měschczana a ležomnosczerja, ß. — Hana Marja Martha, Jurja Augusta Pětscha, měschczana a khěžerja, ß.

Michałska cyrkej: Ernestina Emma, G. Kulki, krawza pod hrodom, dź. — Marja Martha, Jana Handrija Ernsta Pětscha, czěßle, khěžerja a polerja na Židowje, dź. — Klara Alwina, Jana Wylema Theodora Fiedlerja, wobydlerja w Małym Wjelkowje, dź. — Marja Theresia, Korle Oty, wobydlerja w Hownjowje, dź. — Marja Augusta, Augusta Mazki, wobydlerja w Cźichońzach, dź. — Hana Theresia, Korle Augusta Glätty, khěžkarja w Brěsowje, dź. — Emil Bernhard, Madleny Brěsowskich w Dobruschi, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 30. augusta: Bjedrich Pawoł, Moritza Stelziga, wobydlerja na Židowje, ß., 11 n. 2 d. — 31., Jan Bohuwěr, Jana Pjetschki, wobydlerja w Budyschinje, ß., 1 l. 11 m. 10 d. — Ernst Max, Jana Měta, khěžerja a tyscherja w Dobruschi, ß. — 4. septembra: Marja Martha, Jana Handrija Ernsta Pětscha, czěßle, khěžerja a polerja na Židowje dź., 8 d. — Hańža, njebo Franza Bergera, khěžerja na Židowje, dź., 2 l. 11 m. — 5., Jan August Falteu we Wulkim Wjelkowje, 16 l. 3 m. — Marja Theresia, Korle Augusta Wylemy Wiki, wobydlerja w Jeńkezach, dź. 2 l. 9 m. — Jan Mikławsch, Jakuba Libsche, kublerja w Hornym Hunjowje, ß., 1 l. 4 m.

Jutsje jako 14. njedźelu po ßwjatej Trojizy budźe ßo sa evangelskich Sserbow w Draždźanach a wokolnosczi w kschižnej zyrkwi Boža ßłužba dźeržecz a směje k. diakonus Lahoda s Lubiju prědowanje, k. farař ryczeř Möhn s Lubija pak spowjednu rycz.

Moja nětko 5 lět stara dźowka bě něhdźe poł léta na hrosny, ßo stajnje saßo wróczazy kaschel khora, kotryž bě to dźěczo tak ßobu wsał, so mějachmy ßo najhórscheho bojecz. Duž pytach pomoz pola **Mayeroweho**, tak husto poruczeneho běłeho brostsyropa w składźe knjesa pschekupza Neumanna w Haynawje, a, schtož ßo skoro k wěrje njepodobne sdasche — bleschka sa 15 nßl. je moju dźowku tak spěschnje a tak zyle wustrowiła, so ßo kaschel hacz dotal, hdźež je ßo tola nimale léto minyło, tež niz w najmjeńschim wrócził njeje, czohož dla pschepuschczicz njemóžu, tutón běły bróstsyrop jako najlěpschi ßrědk psche wschitke tajke khoroscze s połnym pscheßwědczenjom na najlěpje poruczicz.

Ob.-Wittgendorf pola Haynawa. 9. junija 1864.

Kühn, pohoncz.

Tutón syrop maja w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K nětczischemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s prostwu dobrocziwje na to kedźbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

Barlinſki kommißionſki ſkład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyſchinje** na **mjaßowym torhoſchczu**

porucza ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mužſkeje a hólczazeje drasty

po ſprawnych a tunich płaczišnach.

NB. Skasanja a façonſke dźěła ßo pſchezo horjebjeru a khětſje wobſtaraja a ßo ſa dobre a trajaze **barlinſke dźěło** ſtajnje rukuje.

Woſſewjenje.

S tutym dawam najpodwolniſcho k nawjedženju, ſo je w mojim ſkładze na budyſkim dwórniſchczu ſtajnje dobry **twarſki** a **hnójny** nowy **kalk**, kaž tež dobry **guano** a woßebna **koſczina** (Knochenmehl) na pſchedań.

To wſchitko czeſczenym ratarjam a na twarjenje ſmyßlenym nanajlepje poruczejo, ßmém khroble pſchiſpomnicz, ſo budże moje ſtajne prózowanje, tym, kotſiž pola mje kupuja, pſchezo ſ woßebje dobrej tworu a po najtuniſchej płaczišnje k ßłužbje bycz.

J. Lorenza wudowa.

Cigarry.

No. 5 ßrjenjo ßylna cigarra po 4 np.
25 ſa 9 nßl.
No. 6 ßylna, teho runja
No. 15/16 Regalia po 5 np.
25 ſa 12 nßl.

w derje wotležanej tworje poruczam k dobroczinemu wobkedžbowanju.

Arnold Th. Suſt
na bohatej haßy 93/31 pódla póſta

Czeſczenym a lubym Serbam poruczam najpodwolniſcho ßwój ſkład czaßnikow wſchitkich druzinow. Wſchitke porjedženja ßo najwěſczišcho a najſprawniſcho wuwjedu pod rukowanjom najtuniſcheje płaczišny.

Tež pſchiſpominam, ſo ßym ßerbſkeje ryczje tak derje mózny, kaž němſkeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza a Schneider,** czaßnikarjej
na bohatej haßy w Libuſchiz domje.

Koſczina (Knochenmehl)

zyle dobra twora, je hotowa a ma ju po najtuniſchej płaczišnje w nowym mlynje w Roswodezach na pſchedań

J. Ballmer,
ßobotu w Rurakez korczmje na ßerbſtich hrjebjach.

Kamjenjorubarjo (Steinmetzger)

móża pola podpißaneho trajaze dźěło a pſchi hojazym wjedrje pſches zyku ſymu pola podpißaneho dostacz.

Alwin Kuba
murjerſki miſchtr w Budyſchinje.

Jedyn połny ſawjaſany měch je ßo 2. ſeptembra w budyſkim hoſczeńzu „Stadt Leipzig" na wopaczny wós położił a może ßo ſaßo dostacz pola bura Hanczka w Maleſchezach.

Patentny woſowy mas

w kiſtkach porucza

C. A. Wehla
na mjaßowym torhoſchczu czo. 40.

Solarwolij, ſemſki wolij, petroleum

porucza najtuniſcho

C. A. Wehla
na mjaßowym torhoſchczu czo. 40.

Kaſchczowy magazin

M. Möchela, na hrodowſkej haßy, porucza wulki wubjerk kaſchczow ſ dubowcho, khójnowcho a jědlowcho drjewa.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedželu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodžiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedželu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodžinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodžinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodžinje prjedy ſkasacz.

Džiwoczanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſmeje jutſje njedželu — 17. ſeptembra — po nyſchporje, popołnju w 3 hodžinach ſhromadžišnu.

Pětr Młónk.

S tutym dowolam ßebi, najpodwolniſcho woſjewicz, ſo ßym tudy

wuhlowy, kalkowy, ſpedizionſki a kommiſſionſki ſawod

pod firmu

H. Grieshammer

wotewrik.

Pódla **ſchleſynſkeho kamjeńteho wuhla**, kotrehoż najwoßebniſche druźiny ſa cżaß mojeho tamniſcheho wjazylětneho pſchebywanja doſpołnje ſeſnach, budże pola mje też **cżeſka bruniza** na pſchedań a budu ja hewak też **běły a ſchěry kalk** pſchedawacz.

Sswoju wěz cżeſcżenym Sserbam k dobroczinwemu wobkedźbowanju poruczejo, ßměm też khróble ßlubicz, ſo budże moje ſtajne prózowanje, kożdemu ſprawnje a najtuniſcho poßłużecz.

W Budyſchinje, 15. ſeptembra 1865.

H. Grieshammer.

Hłowny komptoir na ſwonknej lawſkej haßy cżo. 819, w Zipſerez domje.
Pſchedawarnja a ſklad na dwórniſchczu podla Lorenzez ſklada.

Woſjewjenje.

S tutym dowolam ßebi, cżeſcżenym Sserbam najpodwolniſcho k nawjedżenju dacz, ſo ßym ßwoje **material-tworowe a ſpirituoſowe**, każ też **tobakowe a cigarrowe detailne khlamy** knjeſej **Rudolphej Hölzerej** wotedak.

Sa dotalne, mi ſpożczene dowěrjenje ßo dźakujo proſchu ja, to ßamo też mojemu knjeſej naßlědnikej dobroczinje poſkicziczz.

Ernſt Küntzel.

S prjódkſtejazym woſjewjenjom dawam najpodwolniſcho k nawjedżenju, ſo dotalne, hacz do dżeńßniſcheho dnja wobſtejaze **detailne khlamy** knjeſa **Ernſta Küntzela** pod mojej firmu:

Rudolph Hölzer,

ſjenoczene ſ **liqueurowej a rumowej fabriku** dale wjedu a budże moje prózowanje, pſches **ſprawne** a po możnoſcze **tunje** poßłużenje ßebi ſpokojnoſcz mojich wopytowarjow ſaßłużicz.

W Budyſchinje, 11. ſeptembra 1865.

Rudolph Hölzer,
na rózku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Kaſchczowe nohi a wobbicza

ma ſtajnje na pſchedań

Mőchel,
tyſcherſki miſchtr pſchi hrodowſkej haßy.

Njedźeln 17. a póndźeln 18. ſeptembra **ptacze tſělenje a karouſſelowe jeſdżenje** w Pomorezach, k czemuż najpodwolniſcho pſcheproſchujetaj

Hennig a Weiſer.

Kedźbu!

Njedźeln 17. ſeptembra wo **kołbaßy kulenje w Jeńkezach.**

Přirodoſpytny wotrjad M.S. zmeje dżensa za **2** njedźeli, dźeń **30.** ſeptembra, popołdnja w **1.** hodź. w krónje poſedźenje. **Fiedler**, pismawjedźer.

Lubym pſchecželam a ſnatym dawamoj tu ſrudnu powjeſcz, ſo je ßo wczera wjeczor w 7 hodźinach naju luba macz **Johanna Khryſtiana** ſwudowjena **Hartmannowa** rodz. Jeſchkez, 64 lět ſtara, czíſche a měrnje minyła.

Budyſchin a Draždżany, 13. ſeptembra 1865.

Srudżenaj ßynaj:
Eduard Hartmann,
Bernhard Hartmann.

Jeli by něchtón chzył ßerbſku knižku „**Genovefa**“ pſchedacz, tón chzył ju do wudawarnje Serb. Nowinow na pſchedań pſchinjeſcz.

Ssmjertna powjeſcz.

Sańdżenu njedźelu 10. ſeptembra pſchipołnju w 1 hodźinje bu naſch luby nan a bratr **Jan Mónk**, wjeßny rychtar w Dźiwoczizach, Małej Borſchczi a Praſkowje, wobßedżer civilſaßłużbneje medaille, po krótkej khoroſczi w żiwej wěrje do ßwojeho lubeho ſbóżnika pſches cżichu ßmercz ſ tuteje cżaßnoſcze do tamneje wěcżnoſcze wotwołany, jako běſche ßwoju żiwjenje pſchinjeßł na 73 lět a 3 měßazy.

Tutu ſrudnu powjeſcz cżinja wſchitkim jeho pſchecżelam a ſnatym k wjedżenju cżi jeho ſawoſtajeni:

W Dźiwoczizach, 14. ſeptembra 1865.

Michał Mónk,
Jan Mónk, } ßynaj.
Pětr Mónk, bratr.

Dżenża rano w tſeczej hodźinje je **Bóh** luby knjes naſcheho dobreho **Bożidara** pſches cżichu ßmercz wot jeho dołholětneje khoroſcze wumohł.

W Noßaczizach, 12. ſeptembra 1865.

Jan Bartko, wucżeř.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyſinje.

Čisło 38. 23. septembra. 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Sserbske kemschenje w Draždźanach. — Ze Serbow: S Łucja. S Wojerez. S Tačzez. S Budyschina S Wichowow. Se Ssernjan. S Klukscha. S Bukez. S Rakez. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjesćże.

Win, 21. septembra. Khěžor je manifest na rakuske ludy wudał, w kotrymž najprjódzy praji, so maja rakuszy poddanjo połne prawo w sakonodarstwu a w krajnych pjenjeżnych należnoscżach psches swojich sapósłanzow sobu skutkowacż a so dyrbi jim tuto prawo też dale sawostacż. Tola njeje so hacż dotal wschitko tak wuwjedło, kaž je sebi khěžor a lud żadał, teho dla je khěžor wobsanknył, tak mjenowany oktobrowy diplom a februarowy patent wuherskemu a khrowatskemu sejmej prjódkpołożicż. Februarowy patent wostanje teho dla hacż na dalsche bjes mozy a budże khěžor wobsanknjenja spomnjenju sejmow psched khěžorskim wobtwjerdżenjom druhim krajnym sejmam psched-położicż. — (Februarowy patent bě sa wschě słowjanske ludy w Rakušach hacż dotal stajny kamjeń postorka, pschetoż psches njón bě so stało, so mějachu Němzy, hacż rnnje je jich w Rakuskej wjele mjenje, dyžli Słowjanow, tola tak derje we winskim shromadnym sejmje, kaž też w jenotliwych krajnych sejmach pschezo pschewahu).

Ratzeburg (w Lauenburgskej), 20. septembra. Tudomne nowiny pisaja, so pruski kral w dnjach 24. hacż 27. septembra do Lauenburgskeje pschijědże, so by sebi tam hołdowacż dał.

London, 20. septembra. S Newyorka pisaja wot 9. septembra: Wobydlerjo kraja Virginije su pschikasnju dostali, wschu swoju bróń wotedacż. — Bawma 44½.

Draždźany, 24. septembra. Wokrjesny skotolekař Prietsch a profesař Leisering staj wot ministerstwa skótneho móra dla do Hollanda a Jendzelskeje posłanaj.

Win, 20. septembra. Požczonku, kotraž so ministrej w Hollandskej radźiła njeje, chze nětko pjecza pjenjeżnik Rothschild w Londonje wobstaracż.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje;

16. septembra 1865.

Dowoz: 8,164 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	nšl.	np.	niža. tl.	nšl.	np.	na bursy, najwyšša tl.	nšl.	np	najniž tl.	nšl.	np.
Pschenża	5	2	5	4	15	—	5	7	5	5	5	—
Rožka	3	20	—	3	7	5	3	20	—	3	17	5
Jecżmjeń	2	15	—	2	10	—	2	15	—	2	12	5
Wowš	1	20	—	1	15	—	1	20	—	1	17	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	9	20	—	—	—	—	9	20	—	9	15	—
Jahły	6	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	21	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaškomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. žyna	1	10	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—
Lane žymjo	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždźan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecżor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelża: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecżor 6 h. 52 m.*; wecżor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Zitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 10 nšl. a 14 tl. — nšl.
pschenża 49—65 tl., rožka 42—44 tl.,
(to je: sa 25 pruskich korzow.)
rěpikowy wolij (njecżisczeny) 14 tl. 15 nšl.
(Cżisczeny, kaž so w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Sakska. Budyske a lubijske hamtske hetmanstwo wosjewjuje, so maja gmejnske wyschnoscze sa lětusche rekrutirowanje wscho nusne pschihotowacz a sapißy mužstwow kaž tež jich kschczeńske wopißma najposdźischo hacz do 10. novembra na hamtskim hetmanstwje wotedacz. — Dale wosjewjuje ßo, so maja wjeßne grychty a dawkowi běrki ležomnostne knihi a krokije (croquis) w měßazu oktobru se wschěmi wjeßnymi ležomnoscźemi pschirunacz a hacz do 11. novembra na wokrjeßnej běrkowni (Bezirkssteuereinnahme) wschitke pscheměnjenja wosjewicz, jeli ßu ßo w nastupanju twarjenjow abo puczow žane pscheměnjenja stałe. — Lubijski ßudniski hamt proßy wo ßmilne dary sa wotpalenych w Dubrawzy a budyski ßudniski hamt sa wotpalenych na Lubjeńzu.

W Schönawje pola Bjernarcźiz ßu ßo 13. septembra Linkez domske wotpalike a je ßo pschi tym tež jena kosa spalika. Woheń je pjecza wot jeneho pjeczlětneho hólza se schtrychowanczkami samischkrjeny. — W Reichenawje je ßebi wóndanjo 56lětny, nimale zyle ßlepy tkalz Ehrentraut w błudnych myßlach s jenej ruczнej pikku schiju wot sad a wot prědka tak pscherěsak, so je na měsce wumrjecz dyrbjak. Hłowa jenoz tak někak na cźěle wißasche. — W Draždźanach je ßebi jedyn, hižom ßydom lět ßłużazy wojak 14. septembra ßam žiwjenje wsak. —

Wyscha saksa póstska direkzija wosjewjuje, so móża wot nětk tež žónske do póstskeje ßłużby stupicz.

W Lichtenawje pola Eibenstocka wotpali ßo 12. septembra jena ßamostejaza khěžka. Wobßedźeŕ tuteje khěžki, wěsty Leithold, bě se ßwojej žonu na džěło wuschoł a ßwojej dwě džěsczi jenej žonje, kotraž tam ßobu bydlesche, k wobkedžbowanju poruczik. Tuta bě tej džěsczi w komorje do koża pokoźika, ale bórsy poczachu s teje komory pkomjenja ßapacz, w kotrychž je ßo mjeńsche džěczo bórsy sadußyko, wjetsche pak tak jara wopaliko, so je po pjeczich hodźinach pod žałoßnymi bolosczemi wumrjecz dyrbjako. Ta žona, kotraž mějesche sa tymaj džěsczomaj hladacz, je ßo tež tak jara wopalika, so budże drje tež wumrjecz dyrbjecz.

Ministerstwo finanzow wosewjuje, so je wot 1. oktobra centnaŕ skótneje a rjemjeßneje ßele na 15 nßl. w płaczisnje poniżeny. — We Wernarjezach je 16. septembra jenicźki ßyn kublerja Böhmy do tamnischeje rěcźki panył a ßo tepił.

Jeje kralowska wyßokoscz, krónprynzeßyna Karola, je ßo 15. septembra s Baden-Badena do Draždźan wróciła.

Na sakskoschlesynskej želesnizy je ßo 15. septembra jedyn 16lětny cźlowjek s mjenom Weber wot lokomotiwy sajěcz dak a bě ßo na tajke waschnje na koliju lehnył, so bu jemu hłowa wot koleßow wotrěsnjena. Wón je ßmjercz pjecza teho dla pytak, dokelž bě ßwojemu nanej konja pschedak a pjenesy s druhimi lidorami pschecźinił.

W Schönawje na Eigenu bu 16. septembra hewjeŕ Krecźmar w jenych brunizowych podkopkach saßypnjeny a morwy won wucźehnjeny. Wón sawostaji 6 džěcźi. — W Žitawje bu 15. septembra nježenjena Paulina Bufez s Gerlachsheima wot tamnischeho wokrjeßneho ßuda k ßmjercźi wotßudźena, dokelž bě ßwoje, 12 dnjow stare džěczo skónzowała. — W Lubiju je ßebi 18. septembra lotterijow kollekteur H. w błudnych myßlach ßam žiwjenje wsak. — W Lipsku ßu 18. septembra jenemu zusemu, na maßy pschebywazemu kupzej 1324 tl. kranyli, kotryž wón w ßwojej listowni (Briefkasche) mějesche.

Prußy. Sandźenu ßobotu pschijědże kral w pschewodze kralowskich prynzow a wjele woßebnych knježich do Merseburga, hdźež wón na hrodże wostupi. Město běsche rjenje wupyschene a lud kralej ßrawu wołasche. Na hrodże shromadźichu ßo potom provinzialne krajne stawy a cźitasche tam 81lětny domprobst Krosigk adressu, w kotrejž bu kral powitany a ßo na to spominasche, so saksa provinza (Provinz Sachsen), kaž tamnischi kraj rěka, nětko hižom 50 lět pod pruskim knjejstwom steji.

Spodźiwne běsche, so bě tón ßamy Krosigk psched 50 lětami tu adressu cźitak, s kotrejž běchu tamnische provinzialne stawy tehdomneho pruskeho krala Bjedricha Wylema III. witali, jako bě tutón kruch Sakskeje 1815 pod pruske knjejstwo pschischoł.

Kral na tu adreßu s pěknej ryczu wotmolwi, w kotrejž bjes druhim na to spomni, so drje je wobydlerjam w lěcze 1815 wěsce žel było, so ßu ßo wot lubeho sakskeho domu džělicz dyrbjeli, ale so ßu ßo spokojili, dokelž ßu ßo jim te ßlubjenja, kiž ßo jim 1815 stachu, khwalobnje dopjelnike. Skónczнje pschispomni wón, so wón pscheje, so bychu wobydlerjo sakskeje provinzy pschi 100lětnym jubileju hischcze wjele spokojnischi s pruskim knjejstwom byli a tež wón ßam w dobrym wopomnjeczu pschi nich był.

Psched wjeczorom pschijědże koburgski wójwoda a jendźelski prynz Alfred a běsche potom pyschna hoscźina, wjeczor pak bu město jara rjenje poßwěcźene. Nasajtra mějesche schtwórty armeekorps psched kralom wulku paradu a je něhdże 20,000 wojakow psched nim defilirowako; pschetoz w hromadu scźehnjenych běsche 31 bataillonow pěschkow, 20 schwadronow jězdnych a 54 kanonow.

Dźeń prjedy 15. septembra bu Lauenburgska (kotraž bě hacz dotal se Schleswig-Holsteinom sjenoczena) pod pruske knjejstwo wsata. Hrabja Arnim-Boytzenburg, kotryž bě tam teho dla jako kralowski pruski kommissaŕ pschijěł, wosjewi mjenujzy na hrodże w Ratzeburgu psched lauenburgskimi krajnymi stawami a najwyschimi sastojnikami, so je Lauenburgska nětko pod pruske knjejstwo pschischła, so je jeho kral k nastupjenju tajkeho knjejstwa

ßem póßłał, ſ tym ßlubjenjom, ſo chże Lauenburgſkich pſchi jich ſtarych prawach woſtajicz, — a pſchiſtaji, ſo wot nětk Lauenburgſka k Pruſkej ßłuſcha. Potom najwyſchi ſaſtojnizy pruſkemu kralej pſchißahu poddanſtwa pſchißahachu, a jako bě ßo to ſtało, bu pruſkemu kralej ßława wot ſhromadzińſny wunjeßena. Na to ſtupi pruſki kommiſſař pſched hród a woſjewi ſhromadzenemu ludej, ſo ßu Lauenburgſzy nětko pruſzy poddani a wunjeße pruſkemu kralej ßławu, kotrejž lud ßylnje pſchihłoßowaſche.

Naſajtra je ßo tutón kommißař ſaßo do Barlina wrócził, jako běſche prjedy k nawjedzenju dał, ſo kral ſkerje a lěpje do Lauenburgſkeje pſchijědże, ſo by ßebi tam hołdowacz dał.

Sańdzenu póndzelu ſta ßo w Barlinje wupłaczenje tych pjenjes, kotrež je Rakuſka ſa wotſtupjenje ßwojeho prawa nad Lauenburgſkej wot Pruſkeje żadała a bu teho dla rakuſkemu kommißarjej 1 million 891,000 ßlěbornych pruſkich tóléř wupłaczenych, kotrež je wón potom hnydom ſ extraczahom do Wina póßłał.

Kral je miniſtra Bismarka ſa hrabju pomjenował a powjeda ßo tež, ſo Bismark tež hiſchcze něktore ryczeřkubła dóſtanje.

W tychle dnjach je ßo żeleſniza wotewrika, kotraž ſ Kohlfurtha a ſe Shorjelza do Lubanja dże a wot tam dale do kerkonoſchſkich horow (Rieſengebirge) powjedże.

Se Schleswiga a Holſteina njeje niczo noweho, hacž ſo ſtaj ßo tam wobaj gouverneuraj ſaßydliłoj. Pruſki gouverneur je ſaſtał, dotalnych krajnych ſaſtojnikow wotßadzowacz a je jich wjele wjazy tójſchto tych ßamych, kotſiž mějachu ſe ßłużby ſtupicz, ſ nowa ßlubjenje dostako, ſo ßmědża dale w ßłużbje woſtacz.

W naſtupanju rosdźělenja Schleswiga a Holſteina je tak derje franzowſki miniſter Drouyn, kaž tež jendźelſki miniſter Rußel na ßwojich póßłanzow na dworach němſkich wjerchow pißmo wudał, w kotrymž wobaj prajitaj, ſo je jenoż gwałt to prawidło, wot kotrehoż ſtej ßo Pruſka a Rakuſka w naſtupanju Schleswig-Holſteina wodźicz dałoj a. t. d.

Rakußy. Khěžor je ßejmy tak mjenowanych němſko-ßłowjanſkich krajow (to je: cžěſki, morawſki, galizyſki, krajnſki a t. d. ßejm) k 23. novembra a wuherſki ßejm k 10. decembra w hromadu powołał. — Pożczonka, kotruż chżyſche rakuſki miniſter finanzow, hrabja Lariſch, w Hollandſkej ſcżinicz, ßo pjecża radźiła njeje.

Franzowſka. W Marſeilli maja kholeru a je tam 11. ſeptembra 53 cżłowjekow, 12. pak 43 na nju wumrjeło.

Jendźelſka. W Irſkej je ſtradżne politiſke towarſtwo, kotrehoż ßobuſtawy ßo „Fenjenjo" mjenuja a maja to wotpohladanje Irſku (Irland) wot Jendźelſkeje wottorhnycz, tak ſo by tutón kraj ſaßo ßamoſtatny był, kaž je to w ſtarych cżaßach było.

Rußowſku. Na ranſchim brjohu kawkaſkeho kraja je kholera wudyrika.

Amerika. W ſhromadźiſnje, kotruż wóndanjo pſchedßyda unije Johnſon ſe ßwojimi miniſtrami mějeſche, bu wuradźene, ſo ßo unija w tu khwilu do naležnoſczow mexikanſkeho kraleſtwa měſchecz nima.

W Mexikanſkej je w tych dalſchich provinzach ſběżkarſtwo hiſchcze pſchezo pſchi mozy a ſtrona, kotryż prjedawſchi mexikanſki pſchedßyda Juarez nawjeduje, ßo hiſchcze pſchezo ſ wójſkami mexikanſkeho khěžora bije. Tute bitwy drje żenje wulke njejßu, ale wone tola ludźi khoſchtuja a měr a pokoj w kraju każa.

Sserbſke kemſchenje w Dreždźanach.

Pſchi 67. evangelſkim kemſchenju we kſchižnej zyrkwi w Dreždźanach, — 14. njedźelu po ßwjatej Trojizy abo 17. ſeptembra 1865 —, na kotrymž hewaſchi dopißował dła njepſchitomnoſcże dżěl bracz njemóżeſche, buchu ſcżěhowaze khěrluſche ſpěwane: do epiſtole cż. 321, 1—5; do prědowanja 321, 6—9; do texta 314, 2; po prědowanju 319, 3; pſchi Božej wjeczeri 560. — Prědowanje mějeſche knjes diakon Łahoda ſ Lubija po ßkowach ßw. Lukaſcha 17, 11—19, ſpowjedź pak knjes ryczeř farař Möhn ſ Bukez. Spowjednych ludźi bě 295 do hromady. — Jako ßerbſki ſpěwař běſche ßo knjes kantor Pjekař ſ Budyſchina ßem podał. —

Schtwórta Boża ßłużba w tym lěcze ſměje ßo, da-li Bóh, 2. njedźelu adventa, 10. decembra. —

So bě ßerbſke kemſchenje tón ras ſaßo w Serbſkich Nowinach woſjewjene, ſda ßo nam jara khwalobne a wulzy wużitne bycz.

Ze Serbow.

S Łucża. Njedźelu 3. ſeptembra w dźewjatej hodźinje wudyri w brózni tudomneho korczmarja Krawza woheń, kotryż pak bu, dokelž jón ſahe doſcz pytnychu, tola ſaßo poduſcheny. Pſchi haſchenju namakachu w ßkomje wulki kruch żehlazeho hriba a kruch połpſchepaleneho módreho płatu.

Jako bě wo wßy ſaßo wſchitko cziche a měrne, wudyri rano w 3 hodźinach ſ nowa woheń a paleſche ßo ßkomjana tſěcha na khlěwje bura Schołty. Tola tež tutón woheń bu poduſcheny a tak wjetſcha ſchkoda wotwobroczena.

So je woheń wobaj raſaj ſakożeny, na tym drje jedyn dwělowacz njemóże. (H. W.)

S wojerowſkeho wokrjeßa. Njedźelu 10. ſeptembra ßo dwójzy hola paleſche. Něhdże w 1 hodźinje paleſche ßo pſchi Cżornej Hrjebi w rakeczańſkim knje-

žim lěžu a w 3 hodźinach w lěžu cźišťowšťeje gmejny a bu něhdže 6 jutrow lěža škaženeho.

(H. W.)

S Taczez. (H. W.) Wutoru 5. septembra popołdnju w 5 hodźinach tepi žo w studni tudomneho khěžkarja Mateja Ssmolerja teho 2¾ lěta stary žyn. Jeho žydomlětny bratr spytasche, jeho s kwaku wucźahnyć, schtož pak žo jemu njeradźi a jako jeho potom druhi ludźo wucźahnychu, bě wón hižom morwy.

Někotre dny posdźišcho, 8. septembra, wječor w 6 hodźinach saléje 7létny žyn bura Schelnika se spomnjenym žydomlětnym Ssmolerjom w sahrodźe jeho nana na jenu žłowcźinu, so byschtaj tam žłowki schcźipakoj. Ale jena hakosa žo roskama a mały Schelnik dele padźe. Wón bu wot žwojeho towarscha sběhnjeny a tón chžyšche jeho domoj dowjesć. Ale dokelž wón jara na bolosć w žiwocze škorješe, dha mózješe jeho jenož hacž k bližschemu dworej dowjesć, hdźež jeho ležo wostaji a po pomoz běžješe. Ale jako žo k njemu wróćźi, běšche wón hižom morwy.

S Budyschina, 20. septembra. Dźenża je tudomny kubler a wjelesaßkužbny měschćan, k. August Jokusch, po krótkej khorosći wumrjeł.

S Wichowow, 15. septembra. Sańdźenu nóz žu žo twarjenja jeneje, k tudomnemu ryćerkubłu žłuschazeje sahrodniskeje žiwnosćze wotpalike. Najskerje je woheń sakoženy, dokelž na tej žiwnosći nichtón njebydlesche.

S Budyschina. Wot tudomneho wokrjeżneho žuda bu 12. septembra wěsty C. H. Knautha s Berggießhübela teho dla k 2 lětomaj a 3 měżazam dźěłaćeŕuje wotžudźeny, dokelž bě w nozy 25. haperleje s wěstym Saupu kublerjej Cźabranej w Sderju dweju konjow kranył. Saupa je žebi hižom prjedy, jako běchu jeho tuteje wězy dla žadźili, w jastwje žam žiwjenje wsał.

Se Sserbjan. (K. P.) Tudomna Marja Lipiczez je 20. augusta w klóschtrje Hilžbjeczinkow (Elisabethinerin) w Kadanje w Czechach žwjatocźne žluby (profeß) wotpołożiła a žebi klóschterske mjeno „Adalberta" wuswoliła.

S Budyschina. Wóndanjo bě we wobydlenju tudomneho k. ryćznika Gerathewohla někotre nozy sa žobu dźiwne synćenje žłyschećz a njemózachu s wopŕědka wopschijećz, schto by to tola bycź móhło, hacž na poźledku na to pschińdźechu, so tajke synćenje wot jeneje spěwateje myschе wukhadźa. Duž buchu paßle stajene a hlaj! w tych žo tež ta mysch popany a hižom w žamych paßlach spěwasche. Nětko maja ju w klětzy, w kotrejž wona husto dosć spěwa a je jeje spěwanje něhdže tajke, kaž rocźkowe fifolenje.

S Klukscha. Nasch nowy diakonus k. Ebert budźe pjeća njedźelu 1. oktobra do žwojeho sastojnstwa sapokasany.

S bukiczanskeje woßady. W nastupanju prjódkstejazeho gustavadolfskeho žwjedźenja, kotryž budźe na Michała w naschej zyrkwi žwjećzeny, žmy žłyscheli, so žo we wschěch wßach nascheje woßady wulke pschihoty cźinja, so by wón tež swonkownje dostojny napohlad měł.

S Rakez. Tudomne knjejstwo je 20 tl. myta sa teho wustajiło, kiž jemu teho cźłowjeka wosjewi, kotryž je hižom někotre rasy wschelaku schkodu pschi rakećzanskim hacźe blisko mjesow nacźinił.

Přilopk.

* W Szegedinje we Wuherskej dźěsche jena pěstonća, kotraž tam w jenej židowskej familiji žłużesche, po wodu k rěcy Tißy a bě mało dźěcźo na ruzy žobu wsała. Jako wona wodu cźerpasche, wupadźe jej dźěcźo. Wona sa nim do rěki skoći, so by je wucźahnyła; ale to žo jej njeporadźi, pschetož dźěcźo bě žo bjes tym tepiło a ludźo ju žamu lědom s wulkej prózu hischcze žiwu s wody wucźahnychu a k jeje starschimaj dowjedźechu. — Bjes tym, so bě jeje nan wuschoł, starschimaj tepjeneho dźěsća to njesboże wosjewicź, je ta pěstonća cźekнyła a sda žo, so je do jeneje bliskeje kalkoweje pjezy skocźiła a žo tam spaliła.

* W jenych kamjentowuhlowych podkopkach pola Wigana w Lancaschirskej je žo 12. septembra to njesboże stało, so žu tam wošmjo hewjerjo žiwjenje shubili. Mjenujzy jako žo woni w jenym wulkim korbje po hewajschim waschnju s hłubokeho podkopka horje cźahnycź dachu, rostorže žo powjas, tak so wschitzy do hłubiny dele panychu a tam na měscze morwi wostachu.

* S Kaßela pißaja: Něhdže psched schesczimi njedźelemi stupi tudy pola knjenje Majeroweje nowa kuchařka do žłužba. Tuta bě tak njekedźbliwa, so bě w krótkim cźaßu tójschto hornzow a druheho žudobja rosbiła, ale kóždy ras, hdyž žo jeje sa tym praschachu, dha wona stajnje wotmolwi, so je to wscho wot prjedawscheje kucharki. — Jedyn khłódny wječor dże knjeni Majerowa, žwoju žwakowu wopytacź, ale na haßy wona pytnje, so je tola trochu jara syma a wróćźi žo, so by žebi wokmjane rubischczo žobu wsała. Tola jako wona drastkhamor wotewri, wuhlada tam k žwojemu stróżenju jeneho koprolu. „Ale Khrystła", prascha žo wona kucharki, „swotkal je jow tón wojak pschischoł?" a Khrystła wotmolwi, kaž hewak pschezo: „Teho je drje hischcze prjedawscha kuchařka stejo wostajiła!"

* Pschiwěry dla je žo we Waizenje tamón tydźeń 11 domow wotpaliło. Jena žłużobna dźowka mjenujzy, kotruž bě jeje luby wopuschćził, pojžny schaty žwojeho njeżwěrneho na nóz do wuhnja, w měnjenju, so to k jeho wróćźenju a k starej luboscźi pomha. Nasajtra rano bě wona sabyła, tute schaty s wuhnja wsacź, duž

ßo wone ſapalichu, jako bě wona ſatepiła, a woheń ßo wot nich potom dale rospſchěſczeraſche.

* W Kralowzu (Königsberg) je ßo w nozy wot 15. k 16. ſeptembra Polakez wulka zokorowa fabrika wotpaliła. K njej ßkuſcheſche woßom wobſchěrnych twarjenjow. Kak je woheń wuſchoł, to ſnate njeje.

* Se Stralſunda pißaja, ſo je ßo w kanonowej łódźi „Skorpion" 15. ſeptembra parny kotoł puknył. Wot kropa a horzeje pary buchu dwaj tepjerjej a tſjo maſchiniſtojo tak jara wopaleni, ſo ßu ſ wuwſaczom jeneho tepjerja wſchitzy po krótkim czaßu wumrjecz dyrbjeli.

* W Lipſku bě wondanjo na torhoſchczu jena kórka widżecz, kotraż běſche tſi kohcze dołha. Jedyn ſahrodnik ſ wokolnoſcze měſta Hale bě ju tam pſchinjeßł.

* Njedaloko Odeßy bě wondanjo tak ßylny wětr, ſo bu jedyn wowczeŕ ſ 355 wowzami połdra mile ßobu torhnjeny. Wowczerja a 150 wowzow namakachu morwych, druhe wowzy pak nadeſchli njeßu.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla ſ škrějetaj.

* * *

* * *

Mots Tunka. Njech to je kaž to chze, ale tak wjele móże jedyn tola prajicz, ſo ßu gmejnſke pucze w ſakſkich Hornych Łužizach nětko ſ wjetſcha jara pěkne.

Hanß Depla. Haj, to je wěrno, a woßebje ßo mi lubi, ſo ßu tute pucze najbóle ſe ßadowymi ſchtomikami wobßadżane. To je w ſymje duſchnje, ſo njetrjebaja w czaßu ßněhow wěchi tykacz, a pſchinjeße w ßwojim czaßu tez wulki wużitk ſ pſchedawanja ßadu.

M. T. Ale tajke ßadowe ſchtomy chzedża tola tez hladane a wobarnowane bycz.

H. D. To wſchak tez tola ßu, tak wjele hacz ja wěm.

M. T. Hm, ja njewěm, hacz runje wſchudże.

H. D. Ale hdżedha by ty ſchto wuſtajecz měł?

M. T. Hlaj, tam na puczu wot Komorez do Zikzakzyk ßu na woběmaj ſtronomaj ſchtomiki naßadżecz dali, ale hacz dotal wone po wulkim dżěle hiſchcze żanych kolikow doſtake njejßu, kotrymż bychu ßo pſchiwjaſacz móhke.

H. D. To pak je tola dźiwno; takle bjes kolika może ſchtomik tola jara lohko ſchkodu czerpicz. Ale njeje dha nichtón w gmejnje, kiż by ſa tej wězu pohladał?

M. T: To ßo ſkoro tak ſda.

H. D. Aj aj tola!

H. D. Ssamokhwalba — ta wſchak niczo njepkaczi!

M. T. Hlaj, to ßym ja tez wóndanjo nawjedźił.

H. D. Pſchi kajkej ſkładnoſczi ßy tajke ſboże měł?

M. T. Hlaj, ja pſchińdżech pſched někotrymi njedżelemi, hdżež bě hiſchcze jara horzo, do jeneje piwneje khěże, hdżež jedyn muż ßwoju żonu jara khwaleſche a te ßłowa pſchiſtaji: „Ja mózu ßrjedz nozy ſtanycz a tola kóżdy kruch mojeje draſty po czmje namakam!"

H. D. To pak je tez khwalby hódne, hdyż ma jedyn tajku porjadnu żonu!,

M. T. Haj wſchak haj. Ale tón dobry pſcheczeł bě ßo molił, pſchetoż wón chzyſche, ſo by ßebi pót ſ woblecza wutrěł, rubiſchko ſe ſaka wuczahnycz, ale jako je wuhladachmy, dha bě to makodźězaza koſchla!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Bohuwěr Ernst Müßiggang, wobydleŕ na Židowje, ſ Hanu rodz. Stangez roswěrowanej Albertowej tam. — Korla Eduard Ferdinand Heldig, damaſtowy tkalz w Seifersdorfje pola Zarowa, ſ Hanu Schmidtez ſe Židowa.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Ernſt Emil, Michała Krawza, měſchczana a kowarja-najeńka, ß. — Marja Ida, Jana Pjetaſcha, cigarroweho fabrikanta, dź.

Michałska cyrkej: Hana Khryſtiana, Jana Korle Auguſtina, wobydlerja w Bobolzach, dź. — Jan Auguſt, Hany Krjeńzez w Delnej Kinje n. ß.

Zemrjeći:

Dźeń 7. ſeptembra: Marja rodź. Kubaſchez, njebo Jana Manjowki, wobydlerja na Židowje, ſawoſtajena wudowa, 71 l. 1 m. — Arthur Bernhard, Jana Kſchižanka, kublerja w Sczijezach, ß., 2 l. — 11., Anna Fanny Feodora, Korle Ernſta Pjekarja, kantora pſchi michałſkej zyrkwi, dź., 18 n. — 12., Hana Khryſtiana rodź. Jeſchkez, njebo Korle Auguſta Hartmanna, měſchczana, kheżerja a ſtarſcheho tkalſkeje jednoty w Budyſchina, ſawoſtajena wudowa, 64 l. 16 d.

S tuthym dowolam ßebi, najpodwolniſcho woſjewicz, ſo ßym tudy

wuhlowy, kalkowy, ſpedizionſki a kommiſſionſki ſawod

pod firmu

H. Grieshammer

wotewrik.

Pódla **ſchleſynſkeho kamjeńteho wuhla**, kotrehoż najwoßebniſche druźiny ſa cźaß mojeho tamniſcheho wjazylětneho pſchebywanja doſpołne ſeſnach, budźe pola mje też **cźeſka brnniza** na pſchedań a budu ja hewak też **běły** a **ſchěry kalk**, każ też **ſhorjelſki twarſki** a **hnojny** kalk pſchedawacz.

Swoju wěz cźeſcźenym Serbam k dobroczinewemu wobkedźbowanju poruczejo, ßměm też khróble ßlubicz, ſo budźe moje ſtajne prózowanje, kożdemu ſprawnje a najtuniſcho poßłużecz.

W Budyſchinje, 15. ſeptembra 1865. **H. Grieshammer.**

Hłowny komptoir na ſwonknej lawſkej haßy cźo. 819, w Zipſerej domje.
Pſchedawarnja a ſkład na dwórniſchczu podla Lorenzez ſkłada.

Barlinſki kommißionſki ſkład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyſchinje** na **mjaßowym torhoſchczu**

porucza ßwój bohaty wubjerk hotoweje

mużſkeje a hólezazeje draſty

po ſprawnych a tunich płaczińnach.

NB. Skaſanja a façonſke dźěła ßo pſchezo horjebjeru a khětſje wobſtaraja a ßo ſa dobre a trajaze **barlinſke dźěło** ſtajnje rukuje.

Němski Phönix,

woheń ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu.

K nětczińſchemu létnemu cźaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

mużſkeje draſty:

jako ßuknje ſ doublestoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, létne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, źidźe, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedźbowacz, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenoż wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leża. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaczińnami móżu kożdu konkurrenzu pſchewinycz.

C. W. Bitzka.

Annonçen-Bureau von G. L. Daube & Cie.

Schillerplatz No. 1, in **Frankfurt a. M.** | am Graskeller No. 21, in **Hamburg.**

Najtunische wobstaranje wosjewjenjow a nawěschtkow do wschitkich nowinow, puczowanskich a adreßnych knihi tu- a wukraja bjes wobliczenja provisije abo porta, kaž tež wußrědkowanje pschekupskich swjaskow w ßamych najdalschich stronach.

Katalogi nowinow darmo a franco.

Barlinske woheńsawěsczaze towarstwo.

Sałožene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toleŕ.

Tuto hižom 52 lět wobstejace towaŕstwo bjerje sawěsczenja psche wóhnjowu schkodu horje po niskich, ale wjerdych prämijach, hdźež sawěsczeny ženje niczo dopłaczowacz njetrjeba.

Sawěsczenja wobstarataj a wschě wułožowanja dawataj

J. E Smoler, wudawaŕ Serb. Now.
G. Fasska w Ebersbachu,
agentaj barlinskeho woheńsawěsczazeho towaŕstwa.

W Budyschinje.

Cigarry.

No. 5 ßrjenjo ßylna cigarra po 4 np.
25 sa 9 nßl.
No. 6 ßylna, teho runja
No. 15/16 Regalia po 5 np.
25 sa 12 nßl.

w derje wotležanej tworje poruczam k dobrocziwemu wobkedźbowanju. **Arnold Th. Sust**
na bohatej haßy 93/31 pódla pósta

Cžesczenym a lubym Sserbam poruczam najpodwolnischo ßwój skład czaßnikow wschitkich drużinow. Wschitke porjedźenja ßo najwěsczischo a najsprawnischo wuwjedu pod rukowanjom najtunischeje płaczisny.

Tež pschispominam, so ßym ßerbskeje rycže tak derje mózny, kaž němskeje.

J. Schneider,
Firma: **Protza** a **Schneider,** czaßnikarjej na bohatej haßy w Libuschiz domje.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacz.

W knihaŕni Smolerja a Pjecha je sa 5 nßl. dostacz:

Illustrirter Familien-Kalender

na lěto 1866.

Tuta němska protyka je s wulkej ßyłu rjanych wobrasow wupyschena a móža kupowarjo teje ßameje, jeli maja někak sbožo, hacž na 120 tl. a tež mjenje abo tola s najmjeńscha rjany wobras dobycz.

S. L. S.

Łužiske prědaŕske towarstwo změje swoju lětušu zhromadźiznu 27. septembra w Lubiju a přeprošuje swoje stare sobustawy k ćim wjetšemu wobdźělenju, dokelž dyrbi so na tej samej tež swjećenje 150 lětneho załoženskeho swjedźenja wuradźić.

Rano w 10 hodźinach zhromadźizna w Dibbernowej khofejowej zahrodźe.

Připołdnju w 1 hodźinje zhromadny wobjed w měsće Lipsku.

Přirodospytny wotrjad M. S. změje dźensa za tydźeń dźeń 30. septembra, popołdnja w 1. hodź. w krónje posedźenje. **Fiedleŕ,** pismawjedźeŕ.

Jeneho **wuczomnika** pyta

A. Hanusch,
schewski mischtr we Wulkich Sdźarach.

Dwaj rolnaj wotroczkaj, jedyn wulki wotroczk a dwaj wolazaj wotroczkaj

ßo k nowemu lětu 1866 pytaja. Cži, kotsiž wo to rodźa, njech na knježi dwór w Schczeńzy pola Rakez pschińdu a ßwoje ßłužbne knižki ßobu pschinjeßeja. Dobra sda je tam wěsta.

W jenej wßy blisko města je jena žiwnoscz, 6 akrow 75 kwadratnych prutow wulka a se 118 dawkskimi jenosczemi napołožena, se ßwobodneje ruki na pschedań. Hdźe? to je shonicz we wudawaŕni Serb. Nowinow.

Gustav-Adolfski ßwjedżeń w Bukezach.

S pschiſwolenjom kralowſkeje kr. direkcije, kaž tež bukečanſkeho kollaturſkeho knjejſtwa chze podpißane poboczne towarſtwo ßwój zyrkwinſki létny ßwjedżeń, dali Bóh, na bližſcheho ßw. Michała (29. septembra) w zyrkwi w Bukezach ßwjeczicz. Pschi ßerbſkej Bożej ßłużbje, na poł dweju hodżinow ßo ſapoczazej, budże knjes farař Hilbrig ſ Hrodziſchcża, pschi němſkej, w 4 hodżinach ßo ſapoczazej, pak knjes farař Käuffer ſ Hołbina prědowanje dżerżecz. Pschi ſkónczenju Bożeje ßłużby budże kollekta k lépſchemu ſjenoczeńſtwa ſkładowana.

Njech by tutón naſch létny ßwjedżeń wjele pſcheczelniwych poßłucharjow a cžinjerjow teho ßłowa namakał.

W Budyſchinje, 21. septembra 1865.

Poboczne towarſtwo Gustav-Adolfſkeho wuſtawa
pſches
Dr. **Auguſta Wildenhahna,** w t. cž. pſchedßydu, a
M. Möhna, fararja.

Kaſchczowy magazin

M. Möchela, na hrodowſkej haßy, porucza wulki wubjerk kaſchczow ſ duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Kandiſowy ſyrop
jara ßłodki po 18 np.
Kruchaty rajß
punt po 16 np.
Aracanſki rajß,
wulke ſorno, punt po 20 np.
Prima ſolarny wolij
punt po 36 np.
Běły tolczeny zokor
punt po 5 nßl.
Korjenjowy a citronowy wolij
w bleſchkach doſta a porucza, pschi wjetſchim wotbjerku hiſchcze tuniſcho

Carl Noack
na ſwonknej lawſkej haßy.

Syrop
ßylny a ßłódki punt po 18 np.,
" " 14 np.
porucza " **Rudolph Hölzer.**

Alpenkräuterbitter

(tak mjenowane **danzigſke krepki**),
jedyn, ſ najlépſchich ſelow ſhotowany, ßylnje hórki palenz porucza jako wěſty ßrědk pſche bolenje w żiwocze

Rudolph Hölzer,
na rózku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Patentny woſowy mas

w kiſtkach porucza

C. A. Wehla
na mjaßowym torhoſchczu cž. 40.

Solarwolij, ſemſki wolij, petroleum
porucza najtuniſcho

C. A. Wehla
na mjaßowym torhoſchczu cžo. 40.

Kamjenjornbarjo (Steinmetzger)
móża ſa dobru ſdu trajaze dżěko a pschi hojazym wjedrje też pſches zyku ſymu pola podpißaneho doſtacz.

Allwin Kuba
murjerſki miſchtr w Budyſchinje.

K nawjedżenju.

Czi ßami czeſczeni wotebjerarjo Serbſkich Nowinow, kotſiž chzedża ſa nje na ſchtwórte ſchtwórtlěto 1865 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. we wudawarni Serbſkich Nowinow wotedadża. Czi, kotſiž ßebi Serbſke Nowiny pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam ſa 7½ nßl. ſkaſacz. Na pruſkich poſtach Serbſke Nowiny też wjazy njepłacża hacž 7½ nßl. — Sa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim poſtam ſchtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 39. — 30. septembra. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina S pruskich Sserbow. S Hósnizy. S Bukez. S Budyschina. S budyskeje wokolnoscze. S Budyschina. S Dźěchorez. S Małeje Borschcze. S Brěsy. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

K nawjedźenju.

Cźi ßami cźesczeni wotebjerarjo Serbskich Nowinow, kotsiž chzedźa sa nje na schtwórte schtwórtlěto 1865 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. we wudawarni Serbskich Nowinow wotedadźa. Cźi, kotsiž ßebi Serbske Nowiny psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam sa 7½ nßl. skasacz. Na pruskich postach Serbske Nowiny tež wjazy njepłacza hacz 7½ nßl. — Sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim postam schtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjescze.

Win, 27. septembra. Tudomne nowiny pißaja, so je ßo wot franzowskeho khěžora a schpaniskeje kraloweje s pschiswolenjom italskeho a portugisiskeho krala w San-Sebastianu a Biarritzu wobsanknyło, so maja jenož te kraje, w kotrychž Romanojo bydla, to je: Franzowska, Schpaniska, Portugal a Italia to prawo a tu pschißluschnoscz, bamža sakitacz a so ßo žadyn druhi wjeŕch do teho měschecz njeßmě.

Ratzeburg (w Lauenburgskej), 27. septembra. Dźenßa rano w 8 hodźinach parada, w 9 hodźinach wotjěsd do Lauenburga, wobhladowanje města, a potom dale do Möllna. W 1 hodźinje hoscźina a w 3 hodźinach wotjěsd krala do Barlina.

Hamburg, 27. septembra. Prjedy hacž wczera pruskemu kralej w Ratzeburgu holdowachu, pschińdźe deputazia semjanow k ministrej Bismarkej s tym požadanjom, s dyrbjał kral tola stare prawa lauenburgskeho semjanstwa prjedy na dalsche pschilubicz, hacž ßo jemu hołduje. Ale Bismark tu deputaziju na to waschnje wotbu, so jej wotmolwi, so wón kralej ßwjedźeńsku radoscz s tajkimi wězami kasycz njemóže.

London, 27. septembra. S Newyorky pißaja, so w někotrych krajinach s tym spokojni njejßu, so pschedßyda Johnson pschecźiwo separatistam wjazy tak kruty njeje. — Bawma 44.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

23. septembra 1865.

Dowoz: 7,991 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np	tl.	nß.	np.
Pscheńza . . .	5	5	—	4	5	—	5	10	—	5	5	—
Rožka . .	3	22	5	3	10	—	3	22	5	3	20	—
Jeczmjeń . .	2	17	5	2	10	—	2	20	—	2	17	5
Wowß . .	1	22	5	1	15	—	1	22	5	1	17	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	9	22	5	9	15	—
Jahły . .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	21	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 27. septembra, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 8 nßl. 8 np.; winske bankowki 93¾.

Sakska. W Niederoderwitzu wudyri 24. septembra rano w 3 hodźinach w Ludwigez domskich woheń, tak so ßo tute, kaž też pschitwarjena brózeń wotpalichu. Płomjenja tak spěschnje wokoło ßo hrabachu, so mózachu jim wobydlerjo lědy se žiwjenjom wuzeknycz. Se wschelakimi wězami je ßo też jene ßwinjo spaliko a też jena koſa. — Na město pensionirowaneho generalleutnanta ſ Hake je generalmajor se Stieglitz, kotryž bu ſa generalleutnanta powyscheny, ſa kommandanta druheje infanteriediwisije wot krala postajeny. — Sandźeny tydźeń je ßo njedaloko Draždźan saßo jedyn cłowjek na koliji sakſkoſchlesynskeje želesnizy do ßmjerce pschejěcz dak. — W Lengenfeldze je žona, kotraž bě konsche lěto w měßazu septembru dwójnikaj porodźiła, wondanjo ſ trójnikami do njedźel pschischła. Wona je po tajkim w jenym lěcze pjecz dźěcźi měła. — Pschi maneuvrach, kotrež sakſke wójsko, wokoło Mittweidy w hromadu ſcżehnjene, w dnjach 24. hacž do 28. septembra mějesche, běchu też kral, krónprynz a krónprynzeßyna, kaž też prynz Jurij pschitomni. — Sandźenu njedźelu poda w bliskoſcźi lipskowskeho dwórniſcheża w Draždźanach jena žónska jenemu ßłužbakej (Dienſtmann) jenc, něhdże 2 lěcze stare dźěcźo ſ tej poruczноſcźu, so dyrbi je k jeho starschimaj na mathildskej haßy wobstaracz. Tón ßłužbak cźinjesche, kaž běsche jemu kasane, ale kak ßo wón postróži, jako cźi, kotrymž chzyſche to dźěcźo pschepodacz, nicźo wo tym njewjedźachu a teho dla też pschinjeßene dźěcźo njebjerjechu. Wón dyrbjesche tu wobradu po tajkim ßam wobkhowacz, ale dokelž je ßam khudy, dha je ßo jena dobrocźiwa žona nad tym dźěſcźom ßmiliła a je hacž na dalsche k ßebi wsała.

S Lipska pißaja, so stej ßo tam koža a ßukno, ſ kotrymajž ßo maßa kóždy ras sapocźnje, nimale po dotalnej płacźisnje pschedawakoj, ale kožuschina (Pelzwerk) bě wo schtwórcźinu dróžscha, dokelž ju do Ameriki jara ßylnje kupowachu.

We Wurzenje běchu sandźeny tydźeń jeneho handwerskeho teho dla sajeli, dokelž tam po proschenju khodźesche. Jako jeho potom w jastwje pschepytachu, namakachu pola njeho 1037 toleř w skocze, ßléboru a w papjerjanych pjenjesach. Wón mějesche tute pjenjesy w jenym kožanym paßu na ßamym žiwocze. — Na město direktarja lubijskeho wokrjeßneho ßudnistwa, k. Dr. Winzera, kiž je k wyschemu appellazionskemu ßudnistwu w Draždźanach pschesadźeny, ma lubijski ßudniski radźicźel Petsch wot 1. oktobra jeho město sastupicz.

Prußy. Kral Wylem je ßo ſ krónprynzom a wulkim, woßebnym pschewodźeństwom 26. septembra do Lauenburgskeje podał, so by ßebi tam jako nowy krajny knjes hołdowacz dał. Wón bu wot tamniſchich wobydlerjow na jara pyschne a pschecźelniwe waschnje witany. — Pruske wójsko, kotrež w Schleswigu steji, nětko na düppelskich horkach, kaž też na kupje Alsenje wobtwjerdźenja twari. — Pjenjesy, kotrež je Pruska Rakuskej sa wotstupjenje Lauenburgskeje sapłacźiła, buchu po želesnizy na 8 wosach prjecz wjesene a na kóždym wosu leżesche 100 centnarjow pjenjes. — Dokelž je ßo skótny mór ſ Hollandskeje hacž bliſko k pruskim mjesam bliźił, dha je ministerstwo krutu pschikasnju dało, so ma ßo wschitko ßwěru wobkedźbowacz, schtož by pschestupjenje tuteho móra do pruskich krajow sadźěwacz mohło.

Rakußy. Kaž móže jedyn se wschelakich rakuskich nowinow nawjedźicz, dha ßu tamniſchi Němzy ſ tym jara njespokojni, so je khěžor psches ßwoje nowische wukasnje jenotliwym rakuskim krajam saßo wjazy ßamostatnoſcźe dał, tak so njetrjebaja nětko wjazy tak rejwacz, kaž jim prjedawsche němske ministerstwo piskasche. Sa to ßu ßkowjanske, w Rakuskej bydlaze, ludy cźim spokojniſchi a bjes nimi najbóle Cźechojo, kotſiž běchu wot němskeje strony tak derje na cźeſkim, kaž na ſhromadnym rakuskim ßejmje jara podcźiſchcźowani. Sastupjerjo města Prahi ßu teho dla wobſankнyli, k wopokasnu ßwojeje spokojnoſcźe k cźeſcźi khěžora Prahu pyschnje poßwěcźicz a 2000 toleř khudym ludźom rosdźělicz.

Najſpokojniſchi ſ khěžorowym nowschim skutkowanjom je madźarski lud, dokelž je khěžor wuherskemu kralestwu wschě stare prawa saßo dał. S tym pak budze sa Sskowakow a druhich Sskowjanow, kaž też sa Němzow a Rumunow, we Wuherskej bydlazych, jara hubjenje, dokelž ßu Madźarjo jara knjejſtwa lakomny lud a budźa nětko, hdyž je jim pokna móz do ruki data, druhe wuherske narodnoscze se wschej mozu podcźiſchcźowacz.

Wotewrjenje khrowatskeho ßejma je hacž na 12. novembra wotstorcźene.

Khěžor je w nastupaniu powołanja wuherskeho ßejma dwě wukasni dał a sda ßo, so chze wón ßejm ßam wotewricz.

W Venezianskej ßo njeluboſcź k rakuskemu knjeżerſtwu ſhubicź nochze, ale skerje dale a bóle pschibjera, pschetoż skoro kóždy měßaz tam ludźi ßadźeja, kiž sběžkarstwo pschecźiwo Rakuskej sapschaduja, a wóndanjo ßu w jenym domje psches 70 ruczнych bombow namakali.

Franzowska. Někotre nowiny powjedaja, so ßo dźělba teho franzowskeho wójska, kotrež w Romje steji, po někotrym cźaßu domoj wrócźi. — W Toulonje kholera khětro flě sakhadźa. — Khěžor chze ßo na někotre dny do Marseille podacz. — W Franzowskej maja też wulku ßuchotu a se wschitkich stronow ßo na njedostatk wody skorži.

Jendźelska. We wschelakich irlandskich městach je wyschnoſcź tójschto ludźi ßadźicz dało, kotſiž k skradźnemu „fenjanskemu“ towarstwu ßłuscheja a pjecza na to dźěkaja, so by ßo Irlandska wot Jendźelskeje wottorhnyła a saßo ßwoju něhduschu staru ßamostatnoſcź dobyła. A dokelž Irlandszy, kotſiž ßu do Ameriki wucźahnyli, tuto skradźne

towarſtwo ſ pjenjeſami a ſ brónju ßylnje podpjeraja, dha ßo nětko wſchitke łódże, kiž ſ Ameriki do Irlandſkeje pſchijědu, ßwěru pſchepytuja a ßu też hižom na nich někotrych ſajeli, kotrychž ßu jako tajkich ſpoſnali, ſo chzedža ſpomnjenej ſběžkarſkej ſtronje pomozni być.

Rußowſka. W naranſchim morju mějachu 11. a 12. ſeptembra ſtraſchny wětr, kotryž je w někotrych tamniſchich pſchimórſkich městach tójſchto ſchkody naćinił. W Riſy (Riga) woda tak ßylnje wuſtupi, ſo bu wjele drjewa do morja wotpławjeneho, a bliſko Revala cžißny wětr tſi łódże na brjoh, w Narwje je pak ſchěſćž łódžow w pſchiſtawje ßamym na kruchi ſchko, bjes nimi pruſka łódź „Paul", ſ kotrejež ſtaj jenož dwaj cžłowjekaj wucžeknyć mohłoj.

Italſka. Dokelž ßo kral njeje ſ bamžom ſjednacž móhł, dha chzedža miniſtrjo pſchichodnemu ßejmej ſakoń k pſchipóſnaću prjodkpołožicž, po kotrymž by kraj wſchitke wobßedženſtwa a ležomnoſcže klóſchtrow a zyrkwjow na ßo wſał a je roſpſchedał. Duchownſtwo by potom ßwoju ſdu ſ kralowſkich kaßow doſtało.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wutoru 19. ſeptembra ßu na tudomnym gymnaſiju ßlědowazy dotalni gymnaſiaſtojo ßwoje abiturientne pruhowanje khwalobnje wobſtali: 1) k. Lehmann ſ Leutersdorfa, 2) k. E. O. Mróſak (Sserb), ſ Wulkich Sdžar, 3) k. Kölbing ſ Herrnhuta a 4) k. Wjazka ſ Budyſchina, a ßu ſandženy pjatk, 29. ſeptembra, gymnaſium wopuſcžili. KK. Lehmann a Kölbing budžetaj w Lipſku philologiju, k. Mróſak budže w Barlinje duchownſtwo, k. Wjazka pak w Lipſku teho runja duchownſtwo ſtudowacž.

S pruſkich Sserbow. Po khwalobnje wobſtatym pruhowanju ſtaj dotalnaj ſeminariſtaj k. Emil Kulman ſ Delneho Wujeſda a k. Guſtav Wolf ſ Kulowa rychbachſki ſeminar wopuſcžiłoj a je k. Kulman ſa adjuvanta w Kobjelnju (Brunojzach) pola Mužakowa, k. Wolf pak ſa adjuvanta w Krjebi pomjenowany. — W Klětnom je k. Keßler ſa pomozneho wucžerja poſtajeny. — (Wſchitzy tjjo ßu Sserbja).

S Hóſnizy. Po dołhim cžakanju nětko tola ſaßo duchowneho doſtanjemy, pſchetož kandidat duchownſtwa, k. Handrij Jeńko ſ Radſki, kotrehož je knjes kollator tudomneje zyrkwje ſa naſcheho noweho fararja wuſwolił, je tamnu ßrjedu 20. ſeptembra we Wrótßławje duchownſku ßwjeczijnu doſtał a ßo jutſje, 2. oktobra, k nam pſcheßydli.

S Bukez. Wcžera jako na dżeń Michała bu w tudomnej zyrkwi pſchi wulkim wobdžělenju naſcheje woßady ßwjedżeń guſtavadolfſkeho wuſtawa na jara pyſchne waſchnje ßwjeczeny. Wobſchěrniſchu roſprawu ſa tydżeń podamy.

S Budyſchina. Jako chzyſche ßo na tudomnym póſcže jedyn pſchekupz, kotryž bě ſ lipſkeje maßy pſchijěł, ſapißacž dacž, ſo by na póſtkſim woſu do Ebersbacha ßobu jěł, běſche wón tak khrobły, ſo ßwój wacžok w khěži wotpołoži a po tajkim bjes njeho do pſchebytka ſtupi, hdžež ßo pucžowarja ſapißuja. Po dóſtatej papjerzy ßo wón ſaßo do khěže wróćži, hdžež pak dyrbjeſche k ßwojemu wulkemu poſtróženju wuhladacž, ſo je jeho wacžok něchtón kranył. W tutym wacžoku běchu wyſche druhich wěžow tute pjenjeſy: 100 tł. w jenym měſchku wot ſchěreho płatu, 80 tł. w jenym módro- a běłoßmuhatym měſchku, 100 tł. we wukrajnych a to reußſkich, meiningſkich a koburgſkich papjerjanych pjenjeſach, 300 tł. we wſchelakich papjerjanych pjenjeſach po 10 a 20 tł., kaž 4 pruſke papjerjane pjenjeſy po 50 tł. — Tón wacžok ßu poſdžiſcho ſ tymi wſchelakimi druhimi wěžami, ale bjes pjenjes, bliſko města namakali a je tón wobkranjeny pſchekupz 50 tł. myta ſa teho wuſtajił, kotryž jemu ſaßo k jeho pjenjeſam pomha.

Wěſtemu K. Fr. Bitterlichej ſ Alt-Ebersbacha je ßo na pucžu ſ Ebersbacha hacž do Khocžebuſa abo abo w Khocžebuſu ßamym w dnjach wot 2.—6. ſeptembra wulka cžornokožana, ſ nutſka ſe ſelenej kožu podſchita, liſtownja (Brieftaſche) ſhubiła, w kotrejž běſchtaj dwaj pruſkaj papjerjanaj pjenjeſaj po 100 tł., kaž też druhe mjeńſche papjerjane pjenjeſy a wſchelake ważne papjery. Temu, kotryž te pjenjeſy ſaßo pſchinjeße, je Bitterlich 25 tł. myta wuſtajił, ſchtóž pak liſtownju ſ 200 tł. a ſ druhimi papjerami, tón doſtanje 50 tł. myta.

S budyſkeje wokolnoſcže, 27. ſeptembra. S kóždym dnjom na Boži deſchcžik wotcžakujemy, ale ſ kóždym dnjom je, móhł rjez, rjeńſche wjedro a ßuchota dale bóle pſchibjera. Duž žadyn dżiw njeje, ſo na polach naſymſka piza pſchezo wjazy hinje a je wěſta bojoſcž bjes ratarjemi, hacž a kak budža žita ſkhadżecž móz, kotrež ßu tón tydżeń ſaßywacž počželi. — W ſtudnjach woda też pſchezo bóle pobrachuje a wjele ſtudnjow ſ zyła žaneje wody wjazy njedawa, a dyrbja we wſchelakich wßach ſ wulkej wobcžežnoſcžu daloko po wodu jěżdżicž. — Se ſkotom je teho dla njemało hary a njeluboſnoſcže a někotryžkuliž ßo pſched ſymu boji, ßebi na to pomyßlejo, kak budże pſchi pobrachowazej pizy a wodże ßwój ſkót ſaſtaracž móz.

S Budyſchina. Manewry, kotrež je kral. ſakſka leibbrigada, w tudomnej wokolnoſczi w kantonnemencze ſtejaza, pod roskaſowanjom k. oberſta ſ Hauſen 28. ſeptembra ſapočzała a 29. a 30. w nich pokracžowała, budża 2. oktobra ſkóncžene. Na tutym dnju ſmějetaj mjenujzy dwaj bataillonaj poručnoſcž, Budyſchin pſched njepſchecželom ſakitowacž a budżetaj teho dla ßwoje pólne ſtraże (Feldwachen) a pſchedſtraże (Vedetten) daloko pſched město wupoßłacž a ſtajecž. — Druhaj dwaj bataillonaj

pak jako njepschecžel po kamjeńskej a mužakowskej drósy na prědnischeju pschiczehnjetaj a ßo ſ nimaj do bitwy dataj, jako byschtaj Budyschin dobycz chzyłoj.

S Dźěchorez. Sańdżenu njedżelu, 24. teho měßaza, bu na naschich knjeżich leżomnoscżach pschi hnaschczańskich mjesach w jenej łużi satepjeny, morwy cżłowjek namakany. Bórsy na to ßo wupokasa, so bě wón krawz a khěżniski żiwnoscżeŕ Jan Wjeńk ſ Dżiwoczicz. Won bě w nozy w stysku, a cżeżkich myßlach ßwój dom wopuschczik a pak wokoło błudżo do tamneje łuże panyk a dokelż je ßłaby byk, ßo tam satepik, pak ßnadż też w cżeżkich myßlach ßam w tamnej wodże ßwoju ßmjercz pytak. Wón je wudowu a 3 dźěczi sawostajik.

S Małeje Borschcże. Njedżelu 17. septembra wjesesche jedyn pohoncz ſ tudomneho knjeżeho dwora len jeneje, tam ßłużazeje dżowki, so by jón do Spytez k jeje starschimaj dowjesk. Blisko Żiczenja chzysche ßebi wón cigarru sażehlicz a wutczeże teho dla schtrychowanczko, so by je sapalik. Ale jako wón po wosu schtrychny, je najskerje sapalena khójczka do lena sleczaka a jón sapalika, tak so je ßo psches kopu lena spaliko a ßo też wós khětro jara wopalik. Ta wboha holczka, kotraż je tejko lět len hromadżika, je jara k wobżarowanju, kóżdemu druhemu pak njech to k warnowanju ßłuży, so by ßo ſ wóhnjom pěknje na kedżbu brak.

S Brěsy. Sańdżenu ßrjedu 27. septembra dopołdnja na poł 10 hodżinow wudyri tudy woheń, psches kotryż buchu wschitke twarjenja khěżnika Jana Krjeńza, khěżnika Augusta Voigta, khěżnika Jana Ssykory a khěżnika Pětra Kaspara do procha a popjeła pschewobroczene.

Woheń je na to waschnje wuschok, so staj dwaj Krjeńzej hólzaj, jedyn 5 a druhi 7 lět stary, sady pjezy se schtrychowanczkami hrajkałoj, tak so je tón mkódschi někak tśěchu sapalik. Tón starschi je teho dla hnydom po wodu běżak a też palazu tśěchu salecz pytak, ale dokelż je nětko wschitko żałoßnje ßuche a wysche teho ßulny wětr wějesche, dha jeho skutkowanje niczo njepomhasche, tak so Krjeńzej twarjenja bórsy w płomjenjach stejachu a ßo te druhe też hnydom sapopanychu.

Wot tych wotpalenych je jenoż jedyn sawěscżeny. Kaspar je 18 lět sawěscżeny byk, ale wot nalěcża wjazy sawěscżene nima, schtoż je po tajkim jara wobżarowacz.

Ssykawow bě 10 na pomoz pschijěło a ßu pschi tym njedostatku wody cżiniłe, schtoż ßu někak mohłe. Pschijěła pak bě: hodżijska, njesdaschowska, małoborschczańska, huscżańska, cżerwjenonoßliska, bolborcżańska, nowschańska, prěcżańska, budyska a ßemichowsko-brěsowska.

Přilopk.

* S Uedesheima pola Neußa pißaja: W jenej tudomnej sahrodże steji jena jabłoń niz jenoż w kcżenju, ale ma też hižom nowe jabłuka, kotreż ßu tak wulke, każ hołbjaze jeja.

* W Hermannstadtu w Ssedmihródskej běsche sańdżeny tydżeń tak syma, so dyrbjachu wschitzy wobydlerjo tepicz. Na wokolne hory bě ßněh naschoł.

* Wóndanjo wosta na żelesnizy, kotraż wot Dietendorfa dale wjedże, cżah zyle tcżazy, dokelż bě kamjentne wuhlo pschetrjebane a ßłoma, każ też kruchi drjewa, podła żelesnizy naßěrane, doscz cżopłoty njenacżinichu. Cżah teho dla pola Seeberga stejo wosta a pucżowarjo, kotsiż dyrbjachu ßo bojecz, so mohł jedyn posdżischi cżah do jich wosow storcżicz, běchu nuſowani, połdra hodżiny pěschi hicz, tak so hakle w nozy w 3 hodżinach do Gothy pschińdżechu.

* W Barlinje běsche tamón tydżeń 17lětny ßłużobnik jeneho knjejstwa, kotreż doma njeběsche, wuschoł a jako ßo domoj wróczi, pytny wón, so klucz durje wotankacz nochze. W tym ßamym wokomiknjenju buchu durje njejapzy wot nutska wotewrjene, dwaj ßylnaj mużej wustupischtaj a jedyn da jemu ſe ßłowami: Lidora, hdże dha ty wokoło łasnsch? móznu plistu, tak so ßebi tón ßłużobnik na to njepomyßli, jeju sadżerżecz, dokelż bě wot teje plisty wschón pscheßłapnjeny. — Taj mużej běschtaj pak dwaj paduchaj, kotrajż běschtaj hižom poczałoj kschinje a komody wotczinjecz, ale běschtaj cżekacz dyrbjałoj, jako běsche tón ßłużobnik domoj pschischoł.

* Se wschěch stronow, hdżež wino plahuja, pißaja nowiny, so budże lětusche wino najskerje tak dobre, każ sa sto lět byko njeje.

* W Małej Kaniži je 18. septembra straschny woheń byk a je ßo 144 domskich a wjele pódlanskich twarjenjow (woßebje bróżnjow) wotpaliko. Też někotsi cżłowjekojo ßu w płomjenjach żiwjenje shubili. Schkoda ßo na 300,000 schěßnakow liczi.

* We Wormsu ßu lětßa schulu sa tajkich sakożili, kotsiż chzedża něhdy piwarzojo bycz.

* W Altonje je ßo w nozy 24. septembra wulki Meloschez parny młyn wotpalik, teho runja wotpalichu ßo jene wulke butrowy khlamy, w kotrychż běsche wjele stow centnarjow butry. Też bu magazin rakuskeho wójska do procha a popjeła pschewobroczeny.

* Na jenej italskej żelesnizy, kotraż je njedaloko morja natwarjena, je ßo wulke njeßoże stało. Satraschny wětr běsche mjenujzu tejko procha naduk, so lokomotivu-wodżeŕ njepytny, so je rěka Marano, wot ßylneho sliwka ſ wodu pschepjelnjena, móst wottorhnyła, a cżah, ſ lokomotivy a woßom wosow wobstejazy, ßo do hłubiny dele wali. Jedyn wós ſ pucżowarjemi druheje klaßy bu wot rjeki do morja ßobu wsaty a hischcże dżeńßnischi

dźeń njeje sjawne, hdźe ßu cźi wostali, kotsiž w nim běchu. S tych druhich wosow ßu pjecz morwych a jara wjele ranjenych swuczahali.

Kedźbowaŕ, kotryž mějesche pschi rězy ßwoju khěžku, bě wot błyska saraženy a duž njebě mohł lokomotivu wjedźerjej žaneho snamjenja dacz, so je móst wottorhnjeny.

* W Strunkowizach (w Czechach) wuńdźe 21. septembra woheń, kotryž w krótkim czaßu 30 wobßedźeństwow sahubi. Schkoda je na 40,000 schěßnakow wobliczena.

* Wóndanjo chzysche jedyn 15lětny hólczez s Mělnika (w Czechach) na jenej kruwje psches rěku Wołtawu jěchacz; ale ßrjedź rěki bu wot teje druheje kruwy, kotruž na schtryku wjedźesche, do wody torhnjeny a ßo satepi. Hospodaŕ, pola kotrehož tón pachoł ßłužesche, chzysche jemu k pomozy pschincz, ale wón teho runja ßwoju ßmjercz w žołmach namaka.

* W Prasy wuhlada wóndanjo jedyn měschczanski polizaj, so jedyn ßylnje krawjazy muž ßo wo pomoz wohladuje. Wón teho dla k njemu stupi a widźi so ma tsi rany do schije. Tón muž, hižom zyle ßłaby, ßo bórsy wusnaje, so je wón wěsty W. a so je ßo s britwju tak srěsał, a so je tež ßwojej dźěscźi skónzował, dokelž ßu wulku nusu czerpicz dyrbjeli.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

H. D.: O schewczej' barby bruna juschka,
Khofej tež twoje mjeno je,
Někotra sakraßnjena duschka
Po tebi laczna sdychuje;
O juschka juschkow najrjeńscha,
Zychorijowa ßotsiczka,
Hdźe je kut, hdźež cze njesnaja?

M. T. Ale ja cze proschu, schto dha ma to na ßebi, so mi tajke khofejowe spěwanje cźinisch?

H. D. Ach njeßwaŕ mužo žonu twoju,
Hdyž tsi krócz sa dźeń semjele;
Hlaj, ßłaboscz noßy kóždu ßwoju, —
Wot žónskich tale njetwochnje:
Khofej dźě žona lubuje
A absolut jón hotuje,
A tež sa kroschki poßlenje.

M. T. Ha ha, hm hm! Ty drje na khofejowe ßotsiczki jědźesch.

H. D. Ně, na palenzowe ßotsiczki!

M. T. Ale wschako mi wo khofeju spěwasch!

H. D. Haj, to ßu tajke schtuczki, kotrež mje na to dopomnjeja, kak bě to duschnje, jako žony jenož khofej pijachu, a kak je to nětko njeduschne, hdyž młode holzy sjawnje schczipak tutkaja.

M. T. Ssy dha něhdźe schto tajke widźał.

H. D. Haj, w Hródku na hermanku; tam bě zyła hromada holzow s jeneje wßy. Wone tam na torhoschczu stejachu a běchu ßebi bleschu palenza kupiłe, s kotrejež tón luby walenz pschede wschitkim ludom do ßo zydźachu.

M. T. Brrrrr — tola.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska cyrkej: Ernst Hendrich Olbrich, koprola w 2. kompagniji 15. bataillona (leibbrigady), ſ Marju Auguſtu Rachlizej ſe Židowa.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Jurij Ernſt, Jana Jurja Maja, korczmarja w Budyſchinje, ß.

Michalska cyrkej: Helena Erneſtina, Hany Henſelez we Wyßokej n. dź. — Emilia Lisbetha, G. Samuela Jahna, ſchtrymparja na Židowje, dź. — Jan Bohuwěr, Handrija Wiczaſa, wobydlerja pod hrodom, ß. — Emil Guſtav Pawoł, Jana Bohußkawa Engelmanna, wobydlerja na Židowje, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 12. ſeptembra: Jan Auguſt, Jana Auguſta Měrczinka, żiwnoſćerja w Hrubjelczizach, ß., 1 l. 15 n. — 14., Pawoł Ota, Michała Pjetſchki, měſchczana a ſchewſkeho miſchtra w Budyſchinje, ß., 1 l. 1 m. 19 d. — 16., Jan Bohuwěr, Pětra Kulki, khěżerja na Židowje, ß., 5 l. 11 m. 6 d. — 17., Khryſtiana Karolina rodż. Mannez, njebo Bohuwěra Schokty, wobydlerja na Židowje, ſawoſtajena wudowa pod hrodom, 80 l. — 18., Hana Khryſtiana, Hanny rodż. Krawzez, żenjeneje Schurkoweje, khěżerki na Židowje n. dż. 1 l. 3 m. — Jan Pawoł, Mikkawſcha Bjedricha, wobydlerja pod hrodom, 11 m.

Annonçen-Bureau von G. L. Daube & Cie.

Schillerplatz No. 1, in **Frankfurt a. M.**

am Graskeller No. 21, in **Hamburg.**

Najtuniſche wobſtaranje woſjewjenjow a nawěſchtkow do wſchitkich nowinow, puczowańſkich a adreßnych knihi tu- a wukraja bjes wobliczenja proviſije abo porta, kaž tež wußrědkowanje pſchekupſkich ſwjaſkow w ßamych najdalſchich ſtronach.

Katalogi nowinow darmo a franco.

Barlinſki kommißionſki ſkład

Ernsta Hanitzscha

we **Budyſchinje** na **mjaßowym torhoſchczu**

porucża ßwój **bohaty wubjerk** hotoweje

mużſkeje a hólczazeje draſty

po ſprawnych a tunich płaczińnach.

NB. Skaſanja a façonſke dżěła ßo pſchezo horjebjeru a khětſje wobſtaraja a ßo ſa dobre a trajaze **barlinſke dżěło** ſtajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.

K nětcziſchemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

mużſkeje draſty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednorišchich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, żidże, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedżbowacź, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenoż wo dobrych tworow dżěkaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leża. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaczińnami mózu kóżdu konkurrenzu pſchewinyez. **C. W. Bitzka.**

Barlinſke wohenſawěſczaze towarſtwo.

Sałożene 1812.

Sakładny kapital 2 millionaj toleŕ.

Tuto hižom 52 lět wobſtejace towarſtwo bjerje ſawěſczenja pſche wóhnjowu ſchkodu horje po niſkich, ale wjerdnych prämijach, hdżež ſawěſczeny żenje niczo dopłaczowacź njetrjeba.

Sawěſczenja wobſtarataj a wſchě wukożowanja dawataj

J. E Smoler, wudawaŕ Serb. Now.

G. Fasska w Ebersbachu,

W Budyſchinje. agentaj barlinſkeho wohenſawěſczazeho towaŕſtwa.

Němski Phönix,

wohenj sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenoż psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny b po nim cžinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dyaawosczi, sažwanju, bróstowym cžerpjenju, schijowej wobcžežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.
Knjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.
Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacž.

Kaschezowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucža wulki wubjerk kaschczow s dubowcho, khójnowcho a jědlowcho drjewa.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** je sa 5 nßl. dostacž:

Illustrirter Familien-Kalender

na lěto 1866.

Tuta němska protyka je s wulkej ßylu rjanych wobrasow wupyschena a móža kupowarjo teje ßameje, jeli maja někak sbožo, hacž na 120 tl. a tež mjenje abo tola s najmjeńscha rjany wobras dobycž.

Kamjenjorubarjo (Steinmetzger)
móža sa dobru sdu trajaze dźěło a pschi hojazym wjedrje tež psches zylu symu pola podpißaneho dostacž.

Alwin Kuba
murjerski mischtr w Budyschinje.

Khežniska žiwnosez

cat. no. 4 w Koschach se 112 kwadratnymi prutami sahrody a s 1 akrom 38 kwadratnymi prutami pola je na pschedań psches

W Budyschinje, 16. septembra 1865.

ryczńika **Rychtarja.**

Dwaj rolnaj wotroczkaj, jedyn wulki wotroczk a dwaj wolazaj wotroczkaj

ßo k nowemu lětu 1866 pytaja. Cži, kotsiž wo to rodza, njech na knjezi dwór w Schczeńzy pola Rakez pschińdu a ßwoje ßłužbne knižki ßobu pschinjeßeja. Dobra sda je tam wěsta.

Pschedawanje muki.

Po nowonatwarjenju mojich **wulkich młynow** dawam ja czesczenym Serbam a Serbowkam najpodwolnischo k nawjedźenju, so ßu pola mje nětko wschitke druźiny najlepscheje pschenczneje a rżaneje muki po najtunischej płaczisnje dostacž. **Mórbitz,**

wobßedźer wulkich młynow w Budyschinje.

Dickowa koncessionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucža ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Wowczerjo pytani.

K wjedźenju wowzow do Montevideo a do Buenos-Ayros w połodnischej Amerizy ßo hischcze někotsi, s dobrymi wopißmami sastarani wowczerjo sa dobra sdu pytaja. Tute wowzy budza w prěnim tydźenju měßaza oktobra wotpósłane.

Tajzy, kotsiž wo to rodza, njech börsy k ryczerkubleiskemu najeńkej **Güntzej** w Maleschezach pschińdu.

Eduard Hartmann

w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy

porucza s tworow, s maßy nowopschischedschich, woßebje ßlědowaze:

symske wutki, buckskinu a czorne ßukna

k mantlam wot 1 tl. sapoczejo;

jehnjazy a běbrowy podschiwk w jara rjanych mustrach; pißane kattuny k mantlam, drasczenjam a schórzuchom wot 3½ ngl. sapoczejo;

czornu zidu po konschich tunich placziśnach.

Spěschne a tunje poßkuzenje w ßerbskej a němskej ryczi.

Wutoru, ßrjedu a schtwortk

3., 4. a 5. oktobra

wupschedawanje

starschich mustrow naju manufakturskich a modotworowych khlamow, kaz tez wulkeje dzělby nowych, na maßy w Lipsku po jara tunjej placziśnje kupjenych tworow.

W Budyschinje **Koch a Preu.**

Najlěpschi jaßny płodowy syrop

k piziy sa pczoky jara dobry, punt po 20 np. a pschi wotkupjenju 10 puntow s dobom hischcze tunschi;

prima wodojaßny salonski solarny wolij punt po 36 np.

prima wodojaßny petroleum (semski wolij) punt po 50 np.

a pschi wjetschim wotkupjenju hischcze tunscho;

safran, wo prawdze najlěpschi, kotryz je a teho dla jara k poruczenju punt po 45 np.

To wscho ma na pschedań

Carl Noack.

Dźak,

wutrobny dźak wschitkim tym, kotsiz pschi wóhnju, kiz bě 27. septembra w naschej wßy wudyrił, pscheczelniwje a spěschnje k pomozy khwatachu a se ßwojim ßobuskutkowanjom a s Bozej pomozu dalsche njesboże wot mojeho wobßedzeństwa wotwobroczichu, woßebje pak ßo muzstwam hodzijskeje ßykawy należnje dźakuju, s tej próstwu k Bohu, so by jim tu wopokasanu pscheczelniwosćz bohacze sarunacz chzył.

W Brěsy, 28. septembra 1865.

Handrij Bjar.

„Łužičan“ čo. 10 wuńdże hakle za dwě njedźeli, dokelž je jedyn pismikistajeŕ skhorjeł.

Aukcia skotu.

Póndźelu 2. oktobra t. l. dopołnja w 10 hodźinach budże ßo na Mětrachez kuble w Kortnizy pola Hrodźischcza 1 byk, 3 krowy, 1 jałojza a 4 ßwinje na pscheßadźowanje pschedawacz.

Kedźbu!

Wschitkim lubym pschecźelam a znatym dawam s tutym k wjedźenju, so nětko na swonknej lawskej haßy w Schraderez khěži czo. 800 bydlu. — Biblije ßu hischcze pschezo sa tunju placziśnu pola mje dostacz.

Jan Schneider,
bibliski poßoł.

Kniharnja Smolerja a Pjecha ma přeco na składze:

Cosi fan tutti (Weibertreue) von W. A. Mozart. Clav.-Auszug. — 25 ngr.

Don Juan, von W. A. Mozart. Clav.-Ausz. — 22½ ngr.

Judas Maccabæus. Oratorium von G. F. Händel. Clav.-Auszug. — 22½ ngr.

Der Messias. Oratorium von C. F. Händel. Clav.-Ausz. — 20 ngr.

Samson von G. F. Händel. Clav.-Ausz. — 15 ngr.

Die Schöpfung. Oratorium von J. Haydn. Clav.-Ausz. — 17½ ngr.

Sonaty, Ouvertury a t. d. wot Beethovena, Mozarta, Haydna a druhich po najtunšich płaćiznach.

Kermuscha.

Njedźelu 1. a póndźelu 2. oktobra budże w nowonatwarjenym hosćeńzu w Budestezach rejwanska hudźba, pschi czimz budże ßo s dobrym piczom a s dobrej jědźu, kaz tez s tykanzami poßkuzecz.

Wo bohate wopytanje proßy

Jan Gruhl,
hosćeńzaŕ w Budestezach.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 40. ~ 7. oktobra. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Makeje Subrnicžki. S Wochosow. S Wojerez. S Demjan. S Budyschina. S Budyschina. S Bukez. S Budyschina. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

K nawjedženju.

Čzi ßami czeſczeni wotebjerarjo Serbſkich Nowinow, kotſiž chzedža ſa nje na ſchtwórte ſchtwórtlěto 1865 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. we wudawarni Serbſkich Nowinow wotedadža. Čzi, kotſiž ßebi Serbſke Nowiny pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam ſa 7½ nßl. ſkaſacz. Na pruſkich poſtach Serbſke Nowiny też wjazy njepłacza hacž 7½ nßl. — Sa pſchinjeßenſe do domu płaczi ßo ſakſkim poſtam ſchtwórtlětnje jenož 1 nßl.

Redakcia.

Swětne podawki.

Nowſche ważniſche powjeſcze.

Draždžany, 5. oktobra. Měſtaſchko Gottleuba je ßo wczera wot 5 hacž do 8 hodžinow nimale zyle wotpaliło. Radna khěža bu też do procha a popjeła pſchewobroczena.

London, 5. oktobra. S Newyorka pißaja, ſo ßo tam niczo woßebje ważneho ſtało njeje. — Bawma 45.

Prjedawſchi mexikanſki pſchedßyda Juarez je liſt woſjewił, w kotrymž praji, ſo budże pſchecžiwo mexikanſkemu khěžorej dale wojowacz, dokelž ma k temu mozy doſcz.

Lipſk, 4. oktobra. Jenemu zuſemu pſchekupzej ßu wczera jeho liſtownju ſ 40,000 frankami papjerjanych pjenjes kranyli.

Win, 3. oktobra. Jeho kralowſka wyßokoſcz, ſakſki kronprynz Albert je ßobotu k rakuſkemu khěžorej do Iſchla pſchijěł.

Paris, 2. oktobra. Miniſter Bismark je wczera ßem pſchijěł a hnydom miniſtra Drouyna wopytał. Wón dženża wjeczor do Biarritza wotjědže, hdjež khěžor a khěžorka w tu khwilu pſchebywataj. — Tudy (w Pariſu) je kholera wudyriła.

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje:
30. ſeptembra 1865.

Dowoz: 7,736 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			nižša.			najwyšša			najniž		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pſcheńza	5	—	—	4	5	—	5	11	2	5	5	—
Rožka	3	17	5	3	7	5	3	20	—	3	15	—
Jecžmjeń	2	17	5	2	15	—	2	20	—	2	15	—
Wowß	1	20	—	1	10	—	1	22	5	1	20	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	9	20	—	9	15	—
Jahły	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	15	—	1	10	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.
14 tl. 15 nßl. a 14 tl. — nßl.
pſcheńza 50—67 tl., rožka 42—44½ tl.,
(to je: ſa 25 pruſkich förzow.)
rěpikowy wolij (njeežiſczeny) 14 tl. 15 nßl.
(Čžiſczeny, kaž ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdže 1⅛ tl. drožſchi.)

Sakska. My běchmy tydzenja pisali, so budze posleni dzeń, hdzež wójsko w tudomnej bliskoszczi maneuvriruje, wot dweju bataillonow nadpad na město Budyschin czinjeny a wot dweju bataillonow Budyschin psched tutym nadpadom sakitany. Ale dokelž je pondzelu nowy najwyschi roskasowar sakskeho wójska zem pschijeł, so by zo tudomnemu wójsku prjodkstajił, dha bu ta wež zyle hinascha a je wójsko jenož khwilu psched nim maneuvrirowako a defilirowako. Wutoru bě wotpoczink a srjedu zu zo wojazy do zwojich garnisonow podali abo na dowolenosez (Urlaub) schli. Pschi zykym kantonnemencze zu pak procha dosez wužili a mènjachu, so je to pschezo hischcze lepje, hacz to, hdyž dyrbja w kocze kasyez.

Jeho majestosez kral Jan, kaž tez krónprynz Albert a krónprynzezyna Karola a prynzezyna Jurjowa zu zo s Mittweidy, hdzež běchu pschi tamnischich maneuvrach pschitomni, sazo do Draždzan wróczili. —

W Oberweischlitzu wundze 25. septembra w tamnischej kowarni wohen, kotryž tutu a 10 burskich kubkow, kaž tez schesez khežnischich zimnosczow do procha a popjeła pschewobroczi. Pschi tutym wohnju je zo tez 20, s pczokami wobzadzenych kolczow spaliko.

Budyske letusche nasymske wolmjaze wiki smeja zo srjedu 10. oktobra. — W Ebersbachu je zo 28. septembra rano tamnischa korczma wotpalika. — Knjes minister kultuza a sjawneho wuczeństwa s Falkenstein je zo 27. septembra se zwojeho puczowanju do Draždzan wróczik.

Jeho majestosez kral Jan je zwój letny pschebytk w Pilnitzu wopuschczik a zo 3. oktobra na hród Weesenstein pscheszydlik.

S města Altenburga je powjesez pschischka, so je tam kholera wudyrika. To je zo psches to stako, so je tam jena zónska pschijeła, kotraž je prjedy w ruzowskim, pschi czornym morju lezazym mesze Odezy bydlika a na zwojim dompuczu tez do Konstantinopla pschischka, hdzež sa czaz jeje tambycza runje kholera jara sakhadzesche. Tam je zo jeje kholera nekak pschimnyła, tak so je wona, do Altenburga pschischedschi, na nju skhorjeła a zu pschi tej skladnosczi tez druzy tutu khorosez wot njeje dostali. Netko zo w Budyschinje bledzi, so je w Altenburgu hizom 42 ludzi na kholeru skhorjeło a hizom 28 na nju wumrjeło, ale to drje najskerje werno njeje, dokelž tola w draždzanskich nowinach niczo wo tym njepisaja. Draždzanske nowiny wjele wjazy pisaja, so kholera w Altenburgu zylnje wotebjera.

W Harthawje je zo 28. septembra tamnischa wolenza s koszczinowym mlynom wotpalika. Wone zo sda, so je zo zama wot zo sapalita. — Wóndanjo bě w Draždzanach na wilsdruffskej hazy dwoje wutselenje zkyschecz. Jako blize sa tym hladachu, namakachu, so bě jedyn knjezi zkužobnik (pjecza s Czech) jenu holczku jeje njezwernosczе dla tselik a potom tez zebje zameho satselicz pytak. Wobaj beschtaj hischcze zywaj, jako jeju w krwi namakachu, a zu jeju potom do hojernje donjezli. Lekarjo tam mènjachu, so budzetaj drje wobaj wumrjecz dyrbjecz.

W Ursprungu pola Chemnitza bě na kubi schtrymparja Ulbrichta woheń wudyrił a stej zo tam jeho dwě dzeczi, jedyn tsilětny holczez a jena dwělětna holczka, pschi tutej skladnosczi saduzykoj. Wonej stej najskerje se schtrychowanczkami hrajkakoj a tak woheń samischkrikej.

Pruzy. Kral je zo 29. septembra do Baden-Badena podak. Wot tam chze zo wón do Münstera podacz a tam s kralowej na 50lětnym jubelskim zwjedzenju pschisankjenja tamnischeho kraja k Pruskej pschitomny bycz. Tajki zwjedzeń budze tsi dny tracz (17., 18. a 19. oktobra) a 20. oktobra chze zo kral sazo do Barlina wróczicz. — Minister hrabja Bismark je zo 30. septembra se zwojej knjeni mandzelskej a knjezny dzowku do Parisa podak, s wotkal hischcze do jenych franzowskich kupjel póndze. (Wschelake nowiny powjedaja, so chze minister Bismark pschi tutej skladnosczi te njelubosnosczе wuhladkowacz pytacz, kotrez zu pola khežora Napoleona dla skutkowanja pruskeho knjezerstwa w Schleswig-Holsteinje nastake.)

Na nowej zelesnizy, kotraž s Barlina do Shorjelza powjedze, nětko s wulkej pilnosczu twarja. Tón kruch wot Barlina do Khocebusa dyrbi hizom w tu nasymu hotowy bycz.

Rakuzy. Sastojnik Beke je zo w tychle dnjach do Londona podak, so by tam sa knjezerstwo pozczonku wot 150 millionow schezznakow sezinik, a je westa nadzija, so zo jemu ta nalezność radzi.

Na město barona Bacha pschindze baron Hübner sa pózłanza do Roma. — W Röchlitzu je zo wóndano wulka Liebigowa fabrika wotpalika, w kotrejz zo wokmjenischcza tkajachu.

Franzowska. Wone zo sda zyle werne bycz, so budze s pomjenschenjom franzowskeho wójska w Romje a s jeho wróczenjom do Franzowskeje skoro sapoczatk czinjeny, pschetoz franzowske nowiny s westosczu powjedaja, so zo hizom w mezazu oktobru jedyn bataillon do Parisa wróczi.

W Franzowskej kholera hischcze pschezo wjele woporow zada. Tak je w Marseilli 28. septembra 19 czlowjekow na nju wumrjeło, w Toulonje 43 a w Arlesu na tym samym dnju 20. — Khežor je polizajskeho kommizara Billona w Marseilli se sluzby puschczik, dokelž bě tón se stracha psched kholeru Marseillu wopuschczik.

Jendzelska. W tutych dnjach bu nehdze 40 tak mjenowanych „fenanjow" psched zud stajenych. Woni zu wjelesrady (Hochverrath) wobskorzeni, pschetoz wotpohladanje skradzneho fenskeho sjenoczeństwa je, Irlandsku s mozu wottorhnycz. (— To je po naschim sdaczu khupa mysliczka, pschetoz Jendzelska je tak zylna, so

Irlandſzy, hdy bychu tež wſchitzy pſcheczíwo Jendželſkej poſtanyli, niczo wudobycz njemóža.)

Italia. Franzowſke knjeżerſtwo je italſkemu k nawjedżenju dako, ſo budże hnydom ſapoczecz, ßo ßwojemu wójſku ſ bamżoweho kraja domoj wróczecz dacz. Franzowſzy wojazy najprjódzy mjeſy wopuſchcża a te ßo wot bamżoweho wójſka wobßadża.

Rußowſka. W Odeßy je kholera 13. ſeptembra wudyriła a je tam na tutym dnju 10 cżlowjekow na nju ſkhorjelo a 4 ßu wumrjeli.

Ze Serbow.

S Małeje Subniczki. Tudomny kubleŕ Pjetſchka běſche 27. septembra dwanaczoch hólzow k temu najał, ſo bychu jemu zyhle na tſěchu pojſcheli a bě jim pſchi tutej ſkładnoſczi dwě khanje palenza dał. Pſches to je ßo ſtało, ſo je ßo jedyn tutych hólzow, ſ mjenom Korla Ernſt Kulka, tak wopił, ſo ßu jeho domoj njeſcz dyrbjeli a ſo je wón naſajtra rano wumrjeł.

S Wochoſow. Naſch faraŕ k. Jan Schneider je ßo w tutych dnjach emeritirowacz dał. Won bě do léta 1833, hdżež pola naß duchownſke ſaſtojnſtwa naſtupi, katecheta w Hóſnizy, a je nětko něhdże 64 lět ſtary.

S Wojerez. (H. W.) Tudomny wojnaŕ a khěżeŕ Lehmann je ßo 21. ſeptmbra na jenym ſchtomje w ßwojej ſahrodże wobjeßnył. Jeho jenicżke dżěczo bě jemu pſched nětkotrym cżaßom wumrjeło a je ßo wón teho dla tak rudżił, ſo je do cżežkich myßlow ſapanył a ßebi ßam żiwjenje wſał.

S Demjan. Wutoru popołdnju 3. oktobra wudyri tudy woheń a wotpali ßo khěża cżeßle Lehmanna. Woheń je, każ ßo powjeda, najſkerje wot małych dżěczi ſe ſchtrychowanczkami ſamiſchkrjeny.

S Budyſchina. W tutym měßazu poczina tudy w kniharni Smolerja a Pjecha nowy cżaßopiß w němſkej ryczi a to tydżeńſzy jene cżißko wuthadżecz. Wón reka: „Slaviſches Centralblatt. Wochenſchrift für Literatur, Kunſt, Wiſſenſchaft und nationale Intereſſen.“ W tutym cżaßopißu budża wſchitke należnoſcże, kotreż ßu ſa Sſkowjanſtwo ważne, wopomnjene a wón pſchinjeße też roſßudżenja ważniſchich ßłowjanſkich knihi, bibliografiſke ſapißy a kniharſke woſjewjenja, dopißy ſe wſchitkich ßłowjanſkich krajow a t. d. Placzißna je ſchtwórtlětnje 1 tl. na kralowſkich poſtach a w knihikupſtwje, w kniharni Smolerja a Pecha pak jenoż 22½ nßl. — Redaktor je J. E. Ssmoleŕ, kotryż ma po tajkim nětko tſi cżaßopißy wobſtaracż, mjenujzy: Serbske Nowiny, Łužičan a ſpomnjeny Centralblatt.

S Budyſchina. Sserbſka protyka na léto 1866 budże, każ hewak prjedy, k blizſchemu budyſkemu naſymſkemu hermankej hotowa a budże ßo tehdy pſchedawacz poczinacz.

S Bukez. Każ bě hižom w poßlenim cżißle tutych nowinow ſpomnjene, ßwjeczeſche ßo pola naß ſańdżeneho Michała pod wutrobnym dżělbranjom woßady a też zuſych hoſczi jara pyſchny guſtavadolfſki ßwjedżeń. Hižom ſ wopŕedka, hdyż ßo wo tym ßwjedżenju ryczecz ſapocżinaſche, běſche dobra nadżija na derjeradżenje teho ßameho, dokelż bu tale należnoſcż hnydom wot naſcheho wyßozydoſtojneho k. duchomneho jara należnje do ruki wſata. Mjenujzy bórſy po doſtatej wěſtoſczi, ſo ßo tón ßwjedżeń pola naß wobjeńdże, bu wſchitkim gmejnſkim prjódkſtejerjam we woßebnej ſhromadżiſnje wſchitko, tutón ßwjedżeń naſtupaze, k wjedżenju date, ſ tej wutrobnej próſtwu, ſo by kóżdy w ßwojej gmejnje ſa wobdżělenje na tym ßwjedżenju luboſczíwje ſkutkował.

W krótkim cżaßu po tym bě też wjele wo wſchelakim radżenju a wuradżowanju woßebje bjes woßadnym mkodym ludom ßłyſchecz a to woßebje teho dla, dokelż bě ßo w ſpomnjenej ſhromadżiſnje też wo pſchiſtojnym ßwjatocżnym cżahu ſchulſkeje a doroſcżeneje mkodoſcże do Bożeho domu ryczało.

A jako bě ßo njedżelu do Michała wot naſcheho k. duchowneho w poßlenim wotdżělenju jeho tehdomniſcheho prědowanja na tón ßwjedżeń kedżbliwo ſczińiło a ßo też żiwjenje, ſkutkowanje a ßmjercz Guſtava Adolfa na wo prawdże jara kſcheſczijanſke a wutrobne waſchnje pſched wocżi ſtajiła, każ ſakoženje, wotpohladanje a ſkutkowanje guſtav-adolfſkeho towaŕſtwa ßo wukkadowało, bu w zyłej woßadże wutrobna luboſcż k dżělbranju na prjódkſtejazym ßwjedżenju ſahorjena. A bjes tym, ſo ßo nětko na wßach wſchelake pſchihoty wot mkodeho luda a hewak cżinjachu, bu też wokoło Bożeho domu, na kerchowje a wokoło fary a ſchule wſchitko do rjada ſtajene, hacż nam po ſpěſchnym minjenju cżaßa ranje ßwjateho Michała ſ tym kraßnym ßwjedżenjom ſaßwita.

Po poſtajenju, hižom prjedy wot k. fararja ryczerja Möhna ſczinjenym, mějeſche ßo tak derje ſchulſka, każ też doroſcżena mkodoſcż w prěnjej hodżinje 29. ſeptembra na kerchowje, na farſkim dworje a wokoło ſchule poſtajicż, ſo by ßo wot tam cżah, wot wjazorych k temu ſwólniwych mużow ſrjadowany, pſches Delne Bukezy a pſches fórbark hacż na dróhu a po tej ßamej wróczo do Bukez na pucż podał. Pola k. pſchekupza Sswory mějeſche cżah pſches prěnje jara rjane cżeßne wrota, napißmo „Cżeſcż budż Bohu w tej wyßokoſczi“ mějaze, hicż. Pola rjemjenjerſkeho miſchtra Schreitarja bě pſches dróhu rjana guirlanda pſchecżehnjena a ſ hoſcżeńza k. najeńka Thomaßa běchu jara wulke wótznokrajne khorhoje wutyknjene. Pola k. pſchekupza, wóhnjoweho kommißara a t. d. Kſchiżana běſche jara kraßny, ſ wyßokich, ſe ſelenymi pletwami wobwitych ſtołpow wobſtejazy twar poſtajeny, na kotrychż ßo we wyßokoſczi wulke khorhoje ſmahowachu.

Tež běſche pucz, hdyž mějeſche cjah hicz, woßebje ſ wupyſchenjom debjeny.

Schtož nětk porjad ßwjedženſkeho cjaha naſtupa, dha buſchtej jemu ſtarej zyrkwinej khorhoji wot dweju mkodeju hólzow prjódknjeßenej, na to pſchiwdže ſchulſka holcža a na to hólcža mkodoſcz. K tej ßamej pſchiſankny ßo doroſcjena žónſka a muſka mkodoſcz; na to ßlědowachu wſchitzy gmejnſzy prjódkſtejerjo a rychtarjo, ſa nimi khejbětarjo, ſa kotrymiž wſchitzy kk. duchowni dżěchu, kotrymž ßo wubjerk guſtav-adolfſkeho towaŕſtwa pſchiſankny a ſa nimi jara wjele woßadnych tón cjah ſkónczi.

Zyły cjah pak běſche pſches měru dołhi a jeho dołhoſcz drje najlěpje wopiſamy, hdyž prajimy, ſo we nim pjecz wſchelakich poſaunſkich khorow taj khěrluſchej „Budž cjeſcz a khwalba wjeŕſchnemu“ a dale „Ja ſ zyłej duſchn cjeſcz dam tebi“ piſkaſche, a ſo tak daloko wot ßebje dżěchu, ſo žadyn druheho njeßłyſcheſche a ßo na tajke waſchnje žane molenje ſtako njeje. Jara pyſchny bě pak tón cjah pſches to, ſo běchu mkode holzy w ſwjatocznej zyle ßerbſkej draſcje a ſo ßo bjes hólzami 36 wſchelakich khorhojow ſmahowaſche, bjěs tym ſo holzy 18 ankrow, lyrow a druhich wěnzow na žerdkach njeßechu. Tute ankry a t. d. běchu ſ wjetiſcha ſ jara dołhimi, wo prawdże drohimi bantami wupyſchene a na někotrych tutych bantow ßo wſchelake, ſe ſkotrymi pißmikami czjiſchczane pißma namakachu.

Hdyž běchmy ßebi tole wſchitko wobhladali a pſchi tym wopomnili, kak wjele wudawkow je to wſchitko we woßadże naczinilo, dha wo prawdże wěſta hroſa we naß naſtawaſche, ſo ßnadź pſchi tajkich ſwonkomnych wulkich pſchihotach zyrkwina kollekta czim ßłabſcha wupanje. Tale kollekta je pak tola pſchi tajkich ßwjedženjach hłowna wěz. Ale naſcha bojoſcz běſche, Bohu budź dżak a khwalba, podarmo; pſchetoż tež w tutym naſtupanju je naſch ßwjedżeń pſchecźiwo wſchitkemu doczakanju kraßny płód pſchinjeßł, dokelž je ßo pſchi kollekcze, po Božej ßłużbje ſkładowanej, a tež hewak tak wjele nawdało, kaž ßo to hiſchcze pſchi žanym tajkim ßerbſkim ßwjedženju ſtako njeje.

Wo tym pak, kaž wo Božej ßłużbje ßamej, chzemy ſa tydżeń dalſchu rosprawu dacz.

(Skónčenje přichodnje.)

S Budyſchina. Wot tudomneho wokrjeßneho ßuda bu 3. oktobra ßudniſke jednanje ſ wotroczkom G. Hieronymußom ſ Khołma dla morjenja ſ njekedźbnoſcze wotdżerżane. Mjenujzy jutrowniczku tuteho lěta czinjeſche ßebi mkodoſcz w Schekezach ſ tſělenjom wjeßele. Wobſkorżeny ßo tež ſ jenej tſělbu wobdżěli. Wyſche teho bě ßo 13 lětny Jan Auguſt Sodan pſchiwdał a da ßebi wot wobſkorczeneho jeho tſělbu dacz, ſ kotrejež je ßydom krócz wutſělił a ju potom ſ nowa ſ polverom, papjeru a trawu natykał. Jako bě ßo to ſtako, wosmy jemu wobſkorżeny tu tſělbu, natykny ſapałku, naczeże honaczk a chzyſche tſělbu ſpomnjenemu hólzej bjes nohomaj wutſělicz. Tón pak ßo wobaraſche a pſchi tym ßo ſta, ſo ßo tſělba temu hólzej do praweho bjedra wutſěli. Hieronymus, kótryž bje pſches to wulzy naſtróżeny, běżeſche hnydom do Bukez po lěkarja, kiž tež bórſy pſchiwdże a wutſělenje ſ nohi wuczaha. S wopředka ßo ſdaſche, ſo noha ſażije, ale poſdźiſcho bu ſ njej hubjeńſcho, tak ſo dyrbjeſche tón wbohi hólczez 11. dżeń po ranjenju wumrjecz.

Hieronymus bu wot ßuda k woßommeßaczněmu jaſtwu wotßudżeny.

Přilopk.

* W lěßu blisko Ahrna w Tyrolu je ßo 29. ſeptembra pſchipołdnju kruch jeneho tunnela, ſa żeleſnizu twarjeneho, ſaßypnył a je pſches to pjecz dżěłaczerjow wo żiwjenje pſchiſchło.

* W Florenzu bu wóndanjo wěſty Benjamino de Coſini ſ Velletrija k ßmjerczi wotßudżeny, dokelž bě w běhu pjecz měßazow tſi żónſke ſtónzował a je potom wurubił. Wón bě wſchitkim tſjom żiły na ſchiji rosrěſnył.

* S Halberſtadta pißaja 20. ſeptembra: Dżeńßa popołdnju buchu żona murjerja Hintzy a jeje tſi dżěczi, dwaj hólzaj wot 5 lět a 1½ lěta a jena holza wot ½ lěta, ſ tudomneje rěki wuczehnjene. Wſchitke ſdachu ßo morwe bycz, tola je tón ſtarſchi hólz ſaßo wożiwił. Hintzowa je naſkerje teho dla ſe ßwojimi dżěczimi do rěki ſchła, dokelž běchu jeje muża kranjenja dla ßadżili.

W Oſterodże ßu w nozy 19. ſeptembra rubjeżnizu pola hoſcżeńzarja Kocha pobyli a jemu něhdże 3500 tl. pjenjes wſali. Kocha namakachu ludźo naſaſtra rano na dworje ſa nohomaj wißajo ſe ſatykanej hubu a ſ rukomaj, na khribjet ſwjaſanymaj. Ale wón bě tola hiſchcze żiwy a je nadżija, ſo ßo ſaßo ſhraba.

* Wóndanjo ßo jedyn holſteinſki a jedyn lauenburgſki bur na wikach ſetkaſchtaj a tón holſteinſki k lauenburgſkemu rjekny: „Aj, ſtare pacholo, dha ßu cże nětko wo prawdże pſchedali!“ na czoż tón lauenburgſki wotmolwi: „Budź jenoż ſ měrom. Pſchedaty tež budżeſch, ale woni cże jenoż hiſchcze takſirowali njejßu!“

* W jenych kamjentowuhlowych podkopkach blisko Waldenburga (w Schleſynſkej) buchu 20. ſeptembra ſchtyrjo hewjerjo wot tak mjenowaneho ſkeho powětra, kiž běſche ßo ſapalił, ſaduſcheni. Scheſczo druſy buchu mjenje a bóle ranjeni.

* Sſkónczne czopke dny a jaßne khłódne nozy mamy nětko bjes pſcheſtacza. Duż ßu mróſy też hižom pſchiſchli a nam kwětki a mehku ſcżinu ſtaſyli. Ale najhórſche je to, ſo tež ani krepki deſchcza njeńdże a ſo teho dla niczo njeroſcże.

Kak rozem

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Schto dha je noweho, luby Motßo?

Mots Tunka. Ssucho.

H. D. Schto dha dale?

M. T. Próschno.

H. D. Hdyž žanych druhich nowinkow njewěsch, dha tola radscho mjelcž; pschetož te ja ßam dawno wěm.

M. T. Nó, njebudž jenož dźiwny; ja sa to njemóžu, pschetož zyły tydźen ßym wokoło khodźił a niczo druhe njejßym nashonił.

Mots Tunka. Schtó dha najwjazy žeńtwow hromadu „spóra?"

Hanß Depla. To cźi ja wo prawdźe njewěm.

M. T. Ja tež njewjedźach, ale w K. mi to wóndanjo prajichu.

H. D. Dha powjedaj!

M. T. Woni tam mjenujzy s wulkej wažnosczu powjedachu, so je jena stara schwalcza dweju hromadu sbraschcźiła.

H. D. Hm.

M. T. A jako ta wěz derje doscz hicz nochzysche, dha pschińdźe jedyn stary muž s bleschu palenza a s tym lubym schcźipakom žeńtwu napoßledku tola hischcźe někak pschihotowachu.

H. D. Dha móhł dźě jedyn tajke mandźelskeho spanzane mandźelstwo mjenowacz.

M. T. Haj, to ßo mi tež sda.

Leopoldski meliorirowany běły brostsyrop,

kißałoscźe prósny, s kcźenjow najbóle hojazych alpskich selow a s kanariskeho zokora hotowany, psche wobcźežnoscźe na bróscźe, schiji a płuzach woßebje derje skutkowazy ßrědk, maja w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. jenož jeniczzy woprawdźity na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.
Gottlieb Geißlers Wwe w Hirschfeldźe.
Herrmann Einert w Bjernacźizach.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, je starodawnych cźaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łźizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodźi wjele mloka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcźik płacźi 4 nßl. a je k dostacźu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Sa pruske schule!

W knihaŕni **Smolerja a Pjecha** w Budyschinje ßu sa 7½ nßl. dostacz:

Bibliske stawisny abo bibliske historije stareho a noweho testamenta, po schulskich regulativach sprawjene, mjenujzy: se ßłowami ßwjateho pißma powjedane a se schpruchami a s khěrluschowymi schtucźkami wukładźene, **sa schule a sa domy** w hornjołužiskej ßerbskej rycźi wudate s wjazy hacž sto bibliskimi wobrasami. — Sałožk wupperthalskeho towaŕstwa k rospschescźeranju nabóžnych pißmow.

Tute bibliske stawisny ßu wot kralowskeho knježeŕstwa w Liegnizy sa pruske schule, do kotrychž ßerbske dźěcźi khodźa, poruczene a maja ßo schulerjo a schuleŕki tajkich schulow s nimi skerje a lěpje sastaracz. Ta kniha je pěknje swasana a s wulkej ßyłu rjanych wobrasow (bildow) kraßnje wupyschena.

W kniharni Smolerja a Pjecha je saßo sa kroschik k dostacźu: **Spjew wo žadławym palenzpicźu** abo pokaska palenzowych płodow.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Handrij Duczman, wobydleŕ na Židowje, s Hańžu swudowjenej Wolfowej rodź. Hetaschez tam. — Jan Bohuwěr Pjech, wobydleŕ na Židowje, s Marju Homoliz tam.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Gustav, Ernsta Gustava Eißlera, ležomnoscźerja a cźěßle na Židowje, ß. — Emilia Klara, Handrija Augusta Sommera, schtrymparja na Židowje, dź. — Ida Martha, Jana Bohuwěra Hofmanna, khěžerja na Židowje, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 20. septembra: Korla August Jokusch, měschczan a kubleŕ w Budyschinje, 59 l. 1 m. — 21., Korla August, Jana Ernsta Wiczasa, zyhlerja na Židowje, ß., 1 l. 2 m. 5 d. — 23., Hana, njebo Jana Probsta, khěžkarja w Dźěžnikezach, sawostajena dź., 42 l. — 24., Herman Hendrich Mickel, pißaŕ a wobydleŕ w Budyschinje, 46 l. — 27., Jan Jurij, Jana Ramscha, khěžerja a polerja na Židowje, ß., 2 l. 8 m. 8 d.

Barlinski kommißionski skład
Ernsta Hanitzscha

we **Budyschinje** na **mjaßowym torhoschczu**

porucza **ßwój bohaty wubjerk** hotoweje

mužskeje a hólczazeje drasty

po sprawnych a tunich płaczisnach.

NB. Skasanja a façonske dźěła ßo pschezo horjebjeru a khětsje wobstaraja a ßo sa dobre a trajaze **barlinske dźěło** stajnje rukuje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K nětczischemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczjwje na to kedźbowacź, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz. **C. W. Bitzka.**

Eduard Hartmann

w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy

porucza s tworow, s maßy nowopschischedschich, woßebje ßlědowaze:

symske wutki, buckskiny a czorne ßukna

k mantlam wot 1 tl. sapoczejo;

jehnjazy a běbrowy podschiwk w jara rjanych mustrach; pißane kattuny k mantlam, drasczenjam a schórzucham wot 3½ nßl. sapoczejo;

czornu židu po łonschich tunich płaczisnach.

Spěschne a tunje poßłuženje w ßerbskej a němskej ryczi.

Barlinske woheńsawěsczaze towarstwo.

Dokelž mam ja po mojim powołanju nětko tak wjele dźěłacz, so ßo wo druhe wězy doscz staracz njemóžu, dha ßym ja agenturu horka pomjenowaneho towarstwa słožił a budźe w bližschim czaßu něchtón druhi sa agenta w Budyschinje pomjenowany. Tak bórsy hacz ßo to stanje, budźe to w nowinach k nawjedźenju date a směje potom kóždy, kiž ma w barlinskim towarstwje sawěsczene, ßwoju lětnu prämiju pola noweho agenta płaczicz.

W Budyschinje, 3. oktobra 1865. **J. E. Ssmoleŕ.**

Annonçen-Bureau von G. L. Daube & Cie.

Schillerplatz No. 1, in **Frankfurt a. M.**

am Graskeller No. 21, in **Hamburg.**

Najtuniſche wobſtaranje woſſjewjenjow a nawěſchtkow do wſchitkich nowinow, puczowanſkich a adreßnych knihi tu- a wukraja bjes wobliczenja proviſije abo porta, kaž tež wußrědkowanje pſchekupſkich ſwjaſkow w ßamych najdalſchich ſtronach.

Katalogi nowinow darmo a franco.

Němski Phönix,

wohenſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

W ſymje lěta 1862 mějach tajki ſaßaklý kaſchel, ſo pſches tſi měßazy ßwoje dźěło wobſtaracz njemóžach. Wſchitke, k jeho wotſtronjenju nałożene ßrědki niczo njepombachu. Tutón kaſchel ßo w ſańdźenej ſymje hiſchcze hórſchi wróczi, a jako běch lědy 2 běrtlikobleſchi ſnateho G. A. W. Mayeroweho **běłeho bróſtſyropa** ſ Wrótßławja pſchetrjebał, **tón kaſchel k mojemu ſpodźiwanju zyle prjecz woſta.**

Ja mózu teho dla tutón ſyrop wſchitkim, kotſiž ßu na to ßamo waſchnje khori, na najlěpje poruczecz.

Grünſtadt w Pfalzy, 5. julija 1864.

Alex. Nehl, klemtnarſki miſchtr.

Tutón ſyrop maja w bleſchach po 15 ußl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Kral. Pr. wokr. fyſikuß

¼ tyſka po 10 ngl.

Dr. Kocha ſelowe bonbony

½ tyſki po 5 ngl.

ßu dla ßwojich bohatych wobſtejeńſkich dźělow ſ wubjernje khmanych ſelowych a roſtlinowych brěczkow jako **probatny** domjazy ßrědk dopóſnate pſchi katarrhje, dyhawoſczi, ſchkropawoſczi w ſchiji, pſchi ſažwanju a t. d. a je w **Budyſchinje** ſtajnje **jenoż** pſchedawa

Guſtav Nicolai.

Khěžniſka žiwnoſcz

cat. no. 4 w Koſkach ſe 112 kwadratnymi prutami ſahrody a ſ 1 akrom 38 kwadratnymi prutami pola je na pſchedań pſches

W Budyſchinje, 16. ſeptembra 1865.

ryczníka **Rychtarja.**

Dwaj rolnaj wotroczkaj, jedyn wulki wotroczk a dwaj wolazaj wotroczkaj

ßo k nowemu lětu 1866 pytaja. Czi, kotſiž wo to rodźa, njech na knježi dwór w Schczeńzy pola Rakez pſchińdu a ßwoje ßłużbne knižki ßobu pſchinjeßeja. Dobra ſoda je tam wěſta.

Pſchedawanje muki.

Po nowonatwarjenju mojich **wulkich młynow** dawam ja czeſczenym Sſerbam a Sſerbowkam najpodwolniſcho k nawjedźenju, ſo ßu pola mje nětko wſchitke druźiny najlěpſcheje pſchenczneje a rźaneje muki po najtuniſchej płacziſnje doſtacz. **Mörbitz,**

wobßedźer wulkich młynow w Budyſchinje.

Dzenßa **ßobotu** 6. oktobra

wupschedawanje

dzělby drastowych stoffow a buckskina po jara poniženej ale twjerdej płaczisnje.

W Budyschinje. **August Grützner.**

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedzelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodziny.

Kupjele sa knjesow: Njedzelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodzinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodzinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodzinje prjedy skasacz.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

W kniharni Smolerja a Pjecha je sa 5 nßl. dostacz:

Illustrirter Familien-Kalender

na lěto 1866.

Tuta němska protyka je s wulkej ßylu rjanych wobrasow wupyschena a móza kupowarjo teje ßameje, jeli maja někak sbožo, hacz na 120 tl. a tež mjenje abo tola s najmjeńscha rjany wobras dobycz.

Młody czlowjek, kiž chze kowarstwo nawuknycz, móze pola kowarja w **Trjebjeńzach** hnydom do wuczby stupicz.

---

100 tl. pjenjes ßo na dobru wěstoscz pyta. Wot koho? to je shonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Za krawcow.

Runje je wušło:

Klemm, Vollständiges Handbuch der Bekleidungskunst, zum Selbststudium bearbeitet. 20. Auflage mit 1000 Musterzeichnungen. Płaćizna 2 tl. 20 ngr.

Tale kniha kaž tež wšitke, musku módu nastupace časopisy móza so dostać we kniharni Smolerja a Pjecha w Budyšinje.

S tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ja najlěpscht shorjelski twarski kalk po 24—28 nßl. sa kórz a tajki hnójny kalk po 19—20 nßl. sa kórz pschedawam.

W Budyschinje.

H. Grieshammer.

Pschedawanje na dwórnischczu s napschecza kubłoweje łubje.

Jedyn plonwós a jene konjaze ßlě ßu na pschedań pola H. Dittricha w Porschizach.

Sa moje materialtworowe khlamy pytam ja jeneho wuczomnika, kotryž dyrbi ßerbskeje rycze mózny bycz.

Jan Wannack

na schnlerskej haßy.

Wschitzy czi ßami, kiž maja hischcze do worzynskeje a rodowskeje lěßneje kaßy płaczicz, ßo s tutym napominaja, so bychu ßwoju pschißłuschnoscz najposdzischo hacz do 15. oktobra dopjelnili, dokelž budze ta wěz hewak knjesej ryczuikej Martini-jej w Wosporku pschepodata.

Na Běłej Horje, 1. oktobra 1865.

G. Wudowenz,

hajnik.

Petrolejowe a salarwolijowe lampy

porucza **F. A. Sommer** na schnlerskej haßy.

Wosjewjenje.

Dziwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje jutsje sa tydzeń 15. oktobra w dwěmaj shromadzisnu.

Pětr Młónk.

Jutsje 8. oktobra popołnju w tsjoch budze pola rychtarja k. Alberta w Mjeschizach mißionska shromadzisna wotdzeržana a ßo wschitzy pscheczeljo mißionstwa lubosnje na tu ßamu pscheproschuja.

Jutsje njedzelu 8. oktobra reje a nowe tykanzy na młodu kermuschu w Budestezach, k czemuž najpodwolnischo pscheproschuje **Gruhl,** hosczeńzar.

Ssuche drožďze

wschědnje czerstwe porucza **J. G. F. Nieckſch.**

Tójschto winowych ßudobjow, kiž ßo sa kałowe ßudy hodza, ma na pschedań **J. G. F. Nieckſch.**

Aukcia ßłanja.

Ssrjedu 11. oktobra t. l. dopołnja w 9 hodzinach budze ßo wjazy loßow rjaneho kopanskeho ßłanja na Schołczizkuble we Łupjanskej Dubrawzy na pscheßadzowanje pschedawacz. Shromadzisna bjes Łupoja Łupjanskej Dubrawzy na pastwischczu.

Müller a Postel

s Komorowa.

Katholski Posoł. Dzens wudate 13. czißło wopschija: Kschesczanske missionstwo. — Kschesczanske postrowjenjo. — Cyrkwje a wustawy we Warschawje a Krakowje. — Cyrkwinske nowinki a powjescze. — Z Budyschina a z Łužicy.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 41. 14. oktobra. 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Bukez. S Wosporka. Se Židowa. S Budyschina. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjescže.

Draždžany, 12. oktobra. K spokojenju bojasnych duschow móžemy k nawjedženju dacž, so wot pjatka 6. oktobra we Werdawje nichtó wjazy na kholeru wumrjeł njeje. Lohka kholerina drje tam hischcže bjes dorosczenymi a woßebje bjes džěczimi knježi, ale na tu nichtón njemrěje.

Budyschin, 12. oktobra. Tudomna krajska direkcija pschikasnju wosjewjuje, so maja wjeßne grychty hnydom wyschnosczi k nawjedženju dacž, jeli w jich wßy žana natykaza khorosczž wudyri.

Paris, 11. oktobra. S Biarritza pißaja wot 10. oktobra, so staj tam portugisiski kral a kralowa pschijěłoj a potom do Bordeauxa jěłoj. Khěžor Napoleon a khěžorka Engenia jeju na dwórnischczu witaschtaj.

S Roma je powjescž pschischła, so je tam bamžowy minister wójny k. de Merode czežko skhorjeł.

S Mnichowa (München), 10. oktobra. Tudy běchu ludžo pschi składnosczi nasymskich wikow a konjazych skaczkow (Pferderennen) a t. d. wo niczo a sa niczo dwaj wjeczoraj sa ßobu tajku harn hnacž poczeli, so ßebi polizija hinak pomhacž njemóžesche, hacž so dyrbjesche wójsko k pomozy wołacž. Jako běchu něhdže 165 harowakow sajeli, rosběžachu ßo njeměrnizy.

S Kiela, 10. oktobra. Dženßa bě tudy tak ßylny wětr, so je wschitke roschty, sa sapoczate mórske twarby wot pruskeho knježeŕstwa pschihotowane, swottorhał.

London, 10. oktobra. S Newyorka pißaja wot 30. septembra: „Sastupjerjo krajow Alabama, Süd-Karolina a Maßachusetts ßu tež k politizy pschedßydy Johnsona pschistupili. Woni žadaja, so ma ßo schklovinstwo do cžista sahnacž. — W kraju Mißißipi ßo bawma radžiła njeje. — Bawma 45.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

7. oktobra 1865.

Dowoz: 8,854 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pscheńza . .	5	2	5	4	15	—	5	7	5	5	6	2
Rožka . .	3	20	—	3	10	—	3	20	—	3	15	—
Jecimjeń . .	2	18	—	2	15	—	2	20	—	2	17	—
Wowß . .	1	25	—	1	12	5	1	25	—	1	20	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	9	22	5	—	—	—
Jahły . .	5	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barliuje.

14 tl. — nßl. a 13 tl. 25 nßl.
pscheńza 50—68 tl., rožka 42—45½ tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 14 tl. 15 nßl.
(Cžisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. dróžschi.)

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Sakska. W Biskopizach bu 6. oktobra tamnischi nowy mëschczanosta (Bürgermeister), k. Sinz, do swojeho sastojnstwa sapokasany. — Jeho majestosc kral Jan je swoje pschekoženje „bójskeje komedije", wot sastarskeho italskeho pëßnjerja Danty spißaneje, w druhim wudawku wudak. — Kral Jan je so 6. oktobra do Gottleuby podak, so by wulkeho wóhnja dla, kotryž su tam wóndano mëli, s radu a skutkom k pomozy byk. — S Lipska pißaja, so je tam na maßy psched jenej budu hara nastaka. W tutej budže so mjenujzy jena zónska, 400 puntow czeżka, pokasowasche a na jenej tafli, kotraž bë psched budu wupowëßnjena, stejesche, so wona tak wjele waži, kaž 6 krawzow. To bëchu pak lipsczanszy krawzy sa sko wsali a czërjachu teho dla psched tej budu tajku haru, so bë wjele polizajow trjeba, prjedy hacz mózesche so mër sczinicz. Jeneho krawza, kiž bë s wulkimi nozizami pschischoł, polizija sobu wsa.

Kamjeński póst budže wot 16. oktobra rano w 6 hodzinach s Kamjenza do Budyschina jëdzicz. — W Gottleubje je so pschi wóndanschim wóhnju (w nozy 4. oktobra) 58 domskich a wjele pódlanskich twarjenjow, kaž tez tójschto bróznjow wotpaliko. Psches 400 wobydlerjow je psches to wobydlenje shubiko. Schkoda so na 180,000 tl. wobliczа. Jenemu garbarjej je so sa wjaz, dyžli 1000 tl. koże spaliko. Tutu kožu bëchu s jeho palazeho domu do jeneho druheho wunoßyli, ale tam so wona skónczńje tez spali. Jena žona porodzi w tutej nozy dżëczatko a dokelž bë so jej wscho spaliko a wschitko w stróżelach, njewjedżachu, swotkal bychu jenoż najnusnische pjeluschki wsali. Wumjeńkarka Wolfowa bë so wóhnja dla tak wustróżała, so ju Boża ruczka saja a wona na mëscze morwa wosta.

Dokelž skótny mór w Jendżelskej, Hollandskej a Belgiskej pschezo bóle pschibjera a dokelž je wón w Delnej Rakuskej a we Pólskej s nowa wudyrik, a je teho dla strach, so móhł so tez nëkak do Sakskeje pschiwlez, dha je ministerstwo snutskomnych należnosczow pschikasako, so dyrbi so wot kóżdeho, kotryž snadź tajku khorosc na howjasym skocze abo na wowzach pytnje, to hnydom wokrjeßnemu skotolëkarjej wosjewicz, kotryž potom wschitko czini, schtoż je jemu czinicz poruczene. W hródżi, hdżež mór wudyri, budże wschón skót saraženy, ale hnydom s krajneje kaßy sapkaczeny.

S horjanskich wßow pißaja, so je lipska maßa sa tkalzowstwo tak dobra byka, so maja tkalzy nëtko tejko dżëka a saßkużby, kaž to najstarschi ludżo njepomnja.

Dražďżanske nowiny pißaja: My mamy, Bohu żel, wosjewjecz, so je kholera tez hižom w Sakskej a to w mëscze Werdawje wudyrika. To je so 30. septembra stako a je tam hacz do 8. oktobra 30 czlowjekow na nju skhorjeko, wot kotrychž je jich 7 wumrjeko. Ministerstwo snutskomnych należnosczow je medicinalskeho radżiczela Dr. Reinharda (prjedy w Budyschinje, nëtko w Dražďżanach) do Werdawa póßkako, so by wón s tamnischej mëschczanskej radu wschitko do rjadu stajik, schtoż by dalische rospschësczeranje kholery samjesowacz móhko. (Kholera je so pjecza wot jeneje żony, kotraž je s Altenburga do Werdawa pschischka, tam sobu pschinjeßka.)

Altenburgska. W tutym, se sakstim kralestwom mjesowazym wójwodstwje (Herzogthum) kholera hischcze sastaka njeje a je sakski lëkar Dr. Sonnentalb, kiž bë tam teho dla wot wyschnosczе póßkany, tu powjesc pschinjeßk, so je tam hacz do 4. oktobra 60 ludżi na kholeru sthorjeko a 39 wumrjeko.

Prußy. Minister prawdy, hrabja Lippe je so na nëkotry czaß do Schlesynskeje podak, swotkal chze so 21. oktobra saßo do Barlina wróczicz. Wón chze pjecza swoju skużbu skóżicz, dokelž je stajnje khorowaty.

Nëkotre nowiny powjedaja, so stej Pruska a Franzowska w najlëpschej pschejenosczi, tak so franzowski khëżor niczo pscheczіwo temu njesmëje, hdyž sebi Pruska Schleswig-Holstein wosmje. Sa to pak pruski kral niczo njepraji, hdyž Napoleon Belgisku k franzowskemu khëżorstwu pschidżëli.

Pruski kral je w Baden-Badenje, minister Bismark pak w franzowskich kupjelach w Biarritzu.

Rakußy. Tudy je prjedawschi admiral baron Wüllerstorff-Urbair sa ministra pschekupstwa postajeny a je swoje sastojnstwo hižom nastupik. — Pożczonka, kotruž chze ministerstwo w Lodonje sczinicz, hischcze pschezo prawje do rjadu njeje.

We Wuherskej so w tu khwilu sapóßkanzy sa bliżschi wuherski sejm (Landtag) wusmoleja a je teho dla po wschëm kraju wjele hary. Kaž móże jedyn s wusmolenja wschelakich sapoßkanzow sudżicz, dha smëje khëżor czinicz dosczi, so na sejmje to dozpije, schtoż je jemu trëbne, pschetoż na sejmje budże tez tójschto sapóßkanzow, kotsiž chzedża wysche ministerstwa (kotrez hižom maja) tez woßebje wuherske wójsko mëcz.

Franzowska. W Algierskej je kholera wudyrika a powjeda so, so so tez w samym Parisu pokasowacz poczina. — W Romje a w bamżowych krajach je w tu khwilu s franzowskeho wójska 19 bataillonow pëschkow, 4 schwadrony jëzdnych a 3 batterije. Wot tuteho wójska so w tutym mëßazu jena dżëlba do Franzowskeje wróczi a po nëkotrym czaßu druha, tsecza a tak dale, tak so budże potom bamż sebje a swój kraj se swojim samßnym wójskom sakitowacz dyrbjecz.

Jendżelska. Proceß, kotryž je pscheczіwo nëkotrym Irlandskim teho dla sałożeny, dokelž chzedża Irlandsku wot Jendżelskeje wottorhnycz, njeje hischcze skónczeny.

Rußowska. Do Warschawy je w bëhu sandżeneho mëßaza psches 1400 mkodych ludżi pschischko, so bychu so na tamnischej universicze jako studentojo sapißacz

dali. — Wyschnosćz je w tutych dnjach wosiewika, so w pólskim kraleſtwoje k 1. januara 1866 wobleżenosćz (Belagerungszuſtand) ſaſtanje a potom dotalne wojerſke knjeſſtwo ſwanje.

S Odeßy pißaja, so je tam wot 20. auguſta hacz do 12. ſeptembra 90 cłowjekow na kholeru ſkhorjeło a 33 wumrjeło.

Nowiny, w Moſkwoje wukhadżaze, powjedaja, so je tam 3. oktobra ßylnje ßneh ſchoł a ſ mozu mjerſko, tak so ßu tam tehdy hijom połnu ſymu měli.

Amerika. W Mexikanſkej ßo khěżorowe wójſko hiſchcże pſchezo ſ wojowarjemi prjedawſchehe mexikanſkeho pſchedßydy Juareza bije, ale wulka żana bitwa njeje, dokelż ßebi tajku Juarezowi ludżi ſważicz njemóża. — W Mexikanſkej ſteji 19 bataillonow pěſchkow, 13 ſchwadronow jějdnych a 8 batterijow franzowſkeho wójſka, kotrež tam Napoleon k ſakitanju mexikanſkeho khěżora hacz na dalſche woſtaji.

Ze Serbow.

S Bukez. (Guſtav-adolfſki ßwjedżeń — Skónčenje.) Sswjedżeńſki cżah cżehnjeſche potom pod ſwonjenjom wſchitkich ſwonow a pſchi ſpěwanju tydżenja ſpomnjenejn khěrluſchow w najrjeńſchej pſchiſtojnoſcżi a po zyrkwinſkim waſchnju hacz k Bożemu domu. Cżahowy porjad bu na to waſchnje pſcheměnjeny, ſo běſche ßebi mkodoſcż pod bukecżanſkej khorhoju ſa ßrjedżiſnu w cżahu, hdżeż wona po ßwojim loßu po prawym ßkuſcheſche, kóńz abo wobſankńjenje cżaha wuſwolika a wſchitke gmejnſke prjódkſtejerſtwo, duchownſtwo a tež wubjerk guſtav-adolfſkeho towarſtwa do ßwojeje ßrjedżiſny wſaka.

W zyrkwinych durjach, rjenje wupyſchenych, bu cżah wot najrjeńſchich burgłowych ſynkow powitany, tež wotedachu ßo tam khorhoje a ankry a poſtajichu ßo w zyrkwi na ßwoje měſta, tak ſo bu naſch Boži dom wot nich kraßnje wudebjeny. Jeho ßwjate měſta běchu tež ſ najlěpſchej pychu wobdate, tež ßwěcżachu ßo wſchitke tſi ſchkleńczane krónſke ßwěcżniki a tež wſchitke ßwěży na woltarju a na kandelabrach pſched woltarjom, tak ſo naſch Boži dom pſchi tejko ßwěżach, pſchi rjanych khorhojach a ankrach, woßebje pak pſches ßwój kraßny nowy wobraz na woltarju wo prawdże napohlad, ducha a wutrobu jara poſběhowazy, dawaſche.

Jako běſche ßo nětko tak derje ſchulſka, każ tež doroſcżena mkodoſcż na ßwoje měſta podała, ſchtoż pſchi tak pſchepjelnjenej zyrkwi trochu po maku dżěſche, ſaſpěwa ßo khěrluſch „Pſchińdż, knjeże Jeſom Khryſcheże, ßam" a na to ſta ßo wotſpěwanje a woltarne cżitanje pſches naſcheho wyßozy doſtojneho k. duchownehe. Potom bu wot budyſkeho ſeminarſkeho khora jedyn, wot H. Sejlerja ſeſtajany a wot A. Kozora ſkłoßowany, pſalm wuſpěwany, na to ßlědowaſche khěrluſch „Jedn twjerdy hród je naſch Bóh ßam" a po tutym kraßne prědowanje wot k. duchowneho Hilbriga ſ Hrodżiſchcja po ßłowach ſjew. Jana 3, 2: „Budź ſbudźliwy a poßylń to mrěżaze." Na to bu jedyn druhi ſpěw wot budyſkich ſeminariſtow wuſpěwany a wot k. duch. kollekta a pożohnowanje, — a k wobſankńjenju nutrna ſhromadżiſna 6. ſchtucżku khěrluſcha „Ach, woſtań pſchi naß ſ hnadu ſpěwaſche."

Něhdże na poł 4 hodżinow ſapocża ßo němſka Boża ßłużba na to ßamo waſchnje a ſpěwachu ßo te ßame khěrluſche, kotrež ßo, woßebje wotcżiſchcżane, w zyrkwinych durjach rosdawachu. Tež bu němſka Boża ßłużba teho runja wot naſcheho k. duchowneho wotewrjena a dżerżeſche k. farař Käufer ſ Hołbina jara rjane prědowanje po ßłowach 1 Jana 3, 16—17. „Bóh je luboſcż a t. d." Němſka Boża ßłużba bu tež wot naſcheho k. duchowneho ſ woltarnej kollektu a ſ pożohnowanjom ſkónczena.

Jako ßo to ſta, běſche ßo wjeczor zyle pſchibliżił a Boża ßłużba bě pſchi tejko ßwěżach nimale podobnoſcż Bożeje nozy na ßo wſaka.

Na praſchenje, kak wjele wſchelakich zuſnych kk. duchownych je naſch ßwjedżeń wopytało, njemóżemy żaneho wěſteho wotmolwjenja dacz, dokelż njeběchu wſchitzy kk. duchowni w hamtſkej draſcże pſchiſchli a jedyn teho dla njewjedżeſche, ſchtó je duchowny a ſchtó niż.

Sso ſaßo k wobſankńjenju naſcheho ßwjedżenje wróczo, mamy powjedacz, ſo bu tak derje po ßerbſkej, każ tež po němſkej Bożej ßłużbie pſched durjemi kollekta ſkładowana a bě ßo pſchi ßerbſkej 85 tł. 9 nßł. 5 np. a pſchi němſkej, hdżeż bě tež ſaßo wjele Sserbow ßobu woprowało, 41 tł. 28 nßł. nahromadżiło; k temu je pak k. cyżerkubler Wehla nad Něczinom hiſchcże 2 tł. pſchiwdał, tak ſo je wunoſchk 129 tł. 7 nßł. do hromady. Wyſche teho je ßo po někotrych dnjach hiſchcże 26 tł. 23 nßł. 6 np. pſchiwdało, ſchtoż je ßo ſ dżěła wot někotrych pſchecżelow guſtav-adolfſkeho towarſtwa w Rodezach, Żornoßykach a Bukezach (w hromadże 6 tł. 20 nßł.) nawdało, ſ dżěła jako ſbytk pjenjes, wot gmejnſkich prjódkſtejerjow ſa woßadny poſawniſki khor ſhromadżenych (t. j. 20 tł. 3 nßł. 6 np.) k temu dało, tak ſo żyła, w bukecżanſkej woßadże nahromadżena guſtav-adolfſka kollekta 156 tł. 1 nßł. 1 np. wucżinja.

Pſches tajke bohate dary luboſcże ßwjeßeleni, ßo my ſkónczńje hiſchcże ſ hnutej wutrobu wſchitkim dżakujemy, kiż ßu naſch ßwjedżeń ßnadż ſ druhich woßadow wopytali a tež ßwoje dary ſ nami ſkładowali; pſchetoż, hacz runje je ſe wſcheho widżecz, ſo bjes nami wo prawdże na bohatych dawarjach pobrachowało njeje, dha je tež tola kóżdy najmjeńſchi dar k temu ſpomhał, ſo je ßo tejko pjenjes nahromadżiło. Bóh njech wſchitkim

dawarjam jich luboſcz bohacze ſarunaj tak derje ſ cžélnymi, woßebje pak ſ duchownymi kubłami!

S Wosporka Naſch dotalny ßudniſki aktuar k. Ackermann bu 1. teho mëßaza do Tſchopawa pſcheßadżeny. Na jeho mëſto je k. aktuar Marcha (rodżeny Budyſchczan) ſ Chemnitzy ßem pſchiſchoł.

Se Żidowa. Tudy ma ßo po wobſamknjenju gmejny nowa ſchula tſi ſchoßy wyßoka twaricz, tak wulka, ſo byſchtaj tež wucżerjej we njej bydlicz móhłoj. Gmejnſka ſchulſka rada wupißuje nëtko, ſo bychu ßo czi twarzy, kiż chzyli tónle twar na ßo a do wuwjedżenja wſacz, teho dla pola njeje ſamołwjeli. Stare ſchulſke twarjenje, kotrež ſa mnohoſcz dżëczi wjazy njedoßaha, dyrbi ßo potom pſchedacz.

S Budyſchina. Tónle tydżeń widżachmy tudy w cžrjodżiczży wróblow pſched kaſernami jeneho, kotryż mëjeſche cžerwjeny kłobuczk (buonapartiſki) ſ cžornym pjerowczkom na hłowje. Wón ßo khëtro ſ nim hordżeſche a ſ hłojczku ſmjetowaſche. — Spëwatu myſch, wo kotrejż pſched krótkim powjechmy, ma nëtko ryczńik Dr. jun. Hoeknar, kiż je ju wot ryczńika Gerathewohla ſa kupik.

Přilopk.

* We Rothſchönbergu ſatſëli 8. oktobra dżëkacżer Hünig 42lëtnu mandżelſku zyhelſkeho miſchtra Klemma. Hünig bë tſëlbu, kotraż na ſcżënje wißaſche, dele wſak, a w myßlach, ſo nabita (lodowana) njeje, ßo żortujo na Klemmowu mërik a tež na nju wutſëlik. Ale kak ßo wón a wſchitzy druſy, kiż bëchu wo iſtwje, poſtróżichu, jako Klemmowa padże a na mëſcże morwa leżo woſta. Tſëlba bë mjenuizy ſ drobom (ſchrótom) nabita była a tón bë Klemmowej wutrobu pſchedrëk.

* S Bleiberga (w Korutanſkej=Kärnten) piſaja wot 5. oktobra: Naſche hory maja nëtko bëke wodżeże. Wczera popołdnju ſapocza ßnëh hicz a wón ßylnje padaſche.

* Se Schnackenburga piſaja: Rëka Łobjo je pola naß nimale zyle wuſkhnyła, tak ſo je woda jenoż 18 zołow hłuboka a pſched mëſtom na 80 łódżow leżi, kotrež ßu tczaze woſtałe. Naſchi pruſzy ßußodża naß wopytuja, pëſchi pſches Łobjo brodżiwſchi, a pſches rëku Ahland ſ karami jëſdża, dokelż jeho rëczniſchczo nëtko dale niczo njeje, hacż tonidko.

* Mëſtyß (Marktflecken) Waldthurn (w bajerſkej Pfalzy) je ßo 7. oktobra wotpalik; 300 twarjenjow je ßo do procha pſchewobroczilo a nëhdże 1000 ludzi je wobydlenje ſhubiło.

* Czehnjenje pjateje klaßy 68. ſakſk. krajneje lotterije je ßo ſańdżenu ßrjedu ſkónczilo a je we njej budyſki lotterijowy kollekteur C. F. Jäger sen. na ſwonknej lawſkej haßy jara ſbożomnje hrał; pſchetoż do jeho kollekzije je wulki lóß wot 150,000 tl. po dżëlbje panył. Bërtlik je do Panez pſchiſchoł a je jón tam ryczerkubleŕ k. Klahra doſtał. — Tež w druhej klaßy mëjeſche Jäger sen. ſbože, dokelż je hłowny dobytk wot 6000 tl. tež do jeho kollekzije panył.

* Jedyn ſamożity wojerſki wyſchi w Barlinie, kotryż tam ſe ßwojej maczerju w hromadże bydli, bëſche ßo wóndanjo do jeneje khofejownje podał. Tam pſchiſchedſchi wotpokłoži wón w pſchedſtwë teßak a mëzu a poda ßo do druheje ſtwy k ßwojim towarſcham. Jako bë tam dwë hodżinje pſchebył, chzyſche domoj hicz, ale njemóżeſche ßwoju mëzu namakacz, a póßła teho dla jeneho ßłużobnika do ßwojeho domu po druhu mëzu. — Ale kak ßo wón dżiwa, ſo jemu tón runje tu mëzu pſchinjeße, kotraż je ßo jemu w khofejowni ſhubiła, a khwata teho dla domoj, ſo by tu wëz wußlëdżił. Domoj pſchiſchedſchi ſhoni wón potom wot ßwojeje maczerje, ſo je k tutej jedyn pſchiſtojnje ſwoblekany muż ſ tej mëzu pſchiſchoł, prajizy, ſo je jeje ßyn (tón wyſchk) njenadżijizy pſchikaſnju doſtał, po wojerſkej ßłużbje do Potsdama jëcz, a ßo dyrbi jemu jeho macz teho dla helm a 25 toler poßłacz. A ta macz bë to woboje daka.

* S Franzowſkeje na wulki njedoſtatk wody ſkorża. Niż jeno, ſo ſa ſkót potrjebna woda pobrachuje, dha maja tež we wſchelakich ſtronach lëdy tejko wody, ſo móża ßo napicz a je tu a tam płokanje ſakaſane, dokelż pſche wſchu mëru na wodże pobrachuje.

* W Schwajzarſkej ßu wulku paduſchnu bandu wußlëdżili a jeje ßobuſtawy ſ wjetſcha ſajeli. Pola jeneho tajkeho paducha namakachu pſches 100,000 nórtow pjenjes. Jedyn druhi cżëkaſche, ale jako widżeſche, ſo jeho tola popanu, dha piſtoliju wucżeże a ßo ſatſëli.

* W Roswodezach je 70lëtny wobydleŕ Michał Weiker do rëki panył a ßo tepik. Wón je pjecża tehdy pjany byk.

* Se Shorjelza piſaja: „Jena woßminka (1/8) wot druheho hłowneho dobytka wot 100,000 tl. ſ kral. ſakſkeje krajneje lotterije je do naſcheho mëſta pſchiſchła. Sbożomny dobywaŕ je prjedawſchi burſki kubleŕ B. ſ Ludwigsdorfa, kotryż je nëhdże połdra lëta jako wumjeńkaŕ tu żiwy. Dokelż je na hracże w zuſnych lotterijach wëſta pjenjczna ſchtrafa poſtajena, dha je ßo B. hnydom pſchi wyſchnoſczi pſcheradżicz dał a ßwoju ſchtrafu ſapłaczik, dokelż bë teho mënjenja, ſa ta wëz tola w potajnym njewoſtanje.

* W Friedersdorfje pola Połczniziy je ßo wóndanjo żona wëſteho khëżerja Gräfy w błudnych myßlach ſkradżu ſ domu wotßaliła a do jeneho hata ſkoczika, ſ kotrehoż ßu ju potom morwu wucżahnyli.

* S Bremena piſaja, ſo ßu wudawki pſchi tamniſchim ſhromadnym nëmſkim tſëlenju doſtate dokhody

wo 69,000 tl. pschestupili. Ale dokelž je prjedy 50,000 tl. psches akcije sarunane, dha směje město Bremen hischcze pschezo 19,000 tl. dopłaczicz.

* W Neapolitanskej bu straschny rubježnik a mordař Muisa wóndanjo wot jeneje holczki morjeny. Muisa bě mjenujzy do jeneje ßamostejazeje burskeje khěže pola Monteforte pschischoł a žadasche wot teho bura pjenjesy. Tón bur pak žanych njemějesche a proschesche jeho, so by wón s wobjedom sa lubo wsał. Bjes tym so Muisa wobjedowasche, pschibliži ßo burowa starscha 19lětna dzowka, jako by jenu prósnu schklu s blida wsacz chzyła. W tym ßamym wokomiknjenju kło pak wona Muisy wotry nóž hacž do czrónkow do schije. Muisa na měscze morwy wosta a wyschnoscz je tej holczzy 5000 nórtow myta wupłaczila.

* Pschirodospytnizy ßu wuliczili, so sa semju, kotraž je psche wschu měru wußuschena, pola naß něhdže 20 zolow wody pobrachuje, so by wona saßo tak włóžna była, kaž ßo po prawym ßłuscha. Duž budzemy drje khětro dołho czakacz dyrbjecz, hacž ßo to dopjelni, pschetož tajki deschcz, kiž bě 20 zolow wody dał, je jara žadny.

S Manchestra pißaja, so je tam bawma saßo khětro w płaczisnje horje schła, so teho dla w bližschim czaßu bawmjenischcza w płaczisnje spodowacz njebudza. Duž tež najskerje pschedzeno pschi dobrej płaczisnje wostanje.

* W Žemru (Sommerfeld) je ßo 3. oktobra w Paulig-Weisez ßuknjowej fabrizy psches to wulke njesbože stało, so tam parny kotoł roslecza. Schtyrjo człowjekojo buchu na měscze saraženi a tsjo ßu posdzischo wumrjecz dyrbjeli. Wysche teho buchu drusy dzěłaczerjo mjenje a bóle wobschkodzeni. Khěža, hdzež kotoł stejesche, bu do czista spowalana, tež bu wonka jedyn kóń saraženy a wotpalischtej ßo hewak hischcze dwě hródzi.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Schto dha to po prawym rěka „portemonnaie?"

Mots Tunka. Pjenjesynoscheŕ.

H. D. Ach tak. Ale to je dziwnje, so ma někotryžkuliž tajke pjenjesynoscheŕ wokoło ßo wißajo a tola s niczim njewikuje.

M. T. Dha ßnadz žanych pjenjes nima?

H. D. To ja runje prajicz nochzu, pschetož žony wón sprawnje płaczi.

M. T. Ale sajazy niz.

H. D. Schto chzedza ßebi sajazy w hóntskim czaßu žadacz? te dyrbja s pokojom bycz, hdyž jim na kožu njeńdu.

M. T. Prawje masch.

Ssuche drožďźe

woßebneje dobroscze a po kotrychž ßo derje hiba, ma na pschedań A. Stosch na mjaßowym torhoschczu.

Ržane wotruby

ßu na pschedań pola Jana Maja w Rurakez korczmje w Budyschinje.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrkej: Bjedrich Eduard Keßler, hamorski kowař na Židowje, ſ Hanu Marju Emiliju Schmidtez tam. — Jan Bohußkaw Hendrich Vogel, mkynk-wobßedźer w Barcze, ſ Hanu Auguſtu Herrmannez ſ Wuriz.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Korla Auguſt, Handrija Lukaßa, wobydlerja, ß. — Thereſa Meta, Ernſta Bohuwěra Sendy, měſchczana a reſtaurateura, dź.

Michalska cyrkej: Ernſt Hermann, Auguſta Rožka, wobydlerja w Delnej Kinje, ß. — Jan Korla, Jana Korle Auguſta Bergera, żiwnoſczerja w Sſkonej Borſchczi, ß.

Podjanska cyrkej: Marja Thereſia, Auguſta Kokule, żiwnoſczerja w Sajdowje, dź. — Hana Hilžbjeta, Auguſta Nowaka, měſchczana a woſytwarjerja. dź.

Zemrjeći:

Dźeń 28. ſeptembra: Marja Madlena rodź. Flügelez ſwudowjena Wehlowa, Jurja Wjazki, kublerja-wumjeńkarja w Khelnje, mandźelſka a wobydlerka w Budyſchinje, 58 l. — Marja Madlena, Jana Petziga, wobydlerja na Židowje, dź, 11. 9 m. — 1. oktobra, Handrij Bohuměr Buſch, cźeßla na Židowje, 64 l. 2 m. — 2., Pawok Richard, Ernſta Käſtnera, wobydlerja na Židowje, ß., 9 m. — Hanža, njebo Handrija Spanna, khěžerja na Židowje, ſawoſtajena wudowa, 77 l. — Hana Khryſtiana rodź. Pilzez, njebo Handrija Henniga, wobydlerja na Židowje, ſawoſtajena wudowa, 54 l.

Homöopathiſki ſtrowotny khoſej.

Naſch, po poruczenju knjeſa ſanitatneho radźiczela Dr. **Arthura Luzy** w **Koethenje** pſchihotowany ſtrowotny khoſej poruczamy ſ tutym niz jenož khorym, ale tež wſchitkim familiam jako derje żiwjaze ſtrowoſcz ſpomožaze picze a płaczi punt 24 np. Derje ſwarjeny wón nimale zyle tak ßłodźi, kaž indiſki khoſej.

Kraussa a Comp.
w Neuhaldenslebenje pola Magdeburga.

Jeniczki ſkład tuteho ſtrowotneho khoſeja a pſchedawanje teho ßameho po fabrikſkej płaczińje ma ſa Budyſchin a wokolnoſcz kujes pſchekupz **Auguſt Pötſchka** w Budyſchinje.

Němski Phönix,

woheń ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.
K nětczińſchemu létnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

mużſkeje draſty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, létne ßuknje, kholowy, lazy w ßomoczje, żidźe, wokmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedźbowacź, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leża. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaczińnami mózu kóždu konkurrenzu pſchewinyczź.

C. W. Bitzka.

Eduard Hartmann

w Budyſchinje na ſnutsknej lawſkej haßy

poruczja ſ tworow, ſ maßy nowopſchiſchedſchich, woßebje ßlědowaze:

ſymſke wutki, buckſkiny a czorne ßukna
k mantlam wot 1 tl. ſapoczejo;

jehnjazy a běbrowy podſchiwk w jara rjanych muſtrach; pißane kattuny k mantlam, draſczenjam a ſchórzuchám wot 3½ nßl. ſapoczejo;
czornu żidu po konſchich tunich płaczińnach.
Spěſchne a tunje poßłużenje w ßerbſkej a němſkej ryczi.

Dr. Whithowa wodźiczka sa wocźi

wot **Tr. Ehrhardta** w **Altenfeldźi** w **Thüringskej**, s wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow pocźesczena, wopokasuje ßo bje wschitkmi dotalnymi wocźi hojazymi ßrědkami psches ßwoje sbožomne skutkowanje wschědnje jako najłahodnischa a najlěpscha wodźiczka w tajkim nastupanju, a móže ßo jako dopokasany hojazy a poßylnjazy ßrědk a jako

wěsta pomoz sa ludźi na wocźomaj bědnych

kożdemu porucźecź. Wona hoji wěscźe a rucźe a be wschitkich schkódnych scźěwkow, woßebje pschi sahorjenju, scźerpnjenju, ßuchocźi, ßylsowanju a běženju wocźow, kaž tež pschi ßłabosczi po bělmje a płaczi bleschka s wułožowanjom jenož 10 nßl., a dźěła ju jenož woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldźe w Thüringskej.

Skład sa Budyschin w hrodowskej haptyzy.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacź do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacź.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucźa wulki wubjerk kaschczow s dubowého, khójnowého a jědlowého drjewa.

---

100 tl. pjenjes ßo na dobru wěstoscź pyta. Wot koho? to je shonicź we wudawařni Serb. Nowinow.

Petrolejowe a salarwolijowe lampy

porucźa **F. A. Sommer** na schulerskej haßy.

☞ S khěž. kral. rakuskim privilegiom a s kral. pruskej ministerialnej approbaziu. ☜

Dr. Borchardtowe aromatiske selowe mydło, k porjeńschenju a polěpschenju wobleczoweje barby a khmane psche wsche njecźistoscźje kože; (w sasyglowanych originalnych pakcźikach po 6 nßl.)

Profeßora **Dr. Lindowa** vegetabiliska žerdkowa pomada, powjetscha błyschcźenje a shibicźiwoscź włoßow, a je pódla khmana k jich hromadu dźerženju; (w originalnych kruchach po 7½ nßl.)

Haptykarja **Sperati'a** italske mjedowe mydło, wusnamjena ßo psches ßwoje wožiwjaze a dźeržowaze skutkowanje na shibicźiwoscź a mjehkoscź kožje; (w pakcźikach po 2½ a 5 nßl.)

Dr. Hartung'a chinaskorowy wolij, k sdźerženju a porjeńschenja włoßow; (w sasyglowanych a w schkleńzy schsemplowanych bleschkach po 10 nßl.)

Dr. Hartung'a selowa pomada, k saßowubudźenju a wožiwenju włoßoweho rostu; (w sasyglowanych a w schkleńzy schtemplowanych tygelkach po 10 nßl.)

Woprawdźite pak horejsche, psches ßowje dopósnatu solidnoscź a khmanoscź tež w tudomnej krajinje tak rad kupowaue artiklje w Budyschinje kaž prjedy, tak tež nětko jenož jeniczźy pschedawa

W Budyschinje.

Gustav Nicolai.

Sa moje materialtworowe khlamy pytam ja jeneho wucźomnika, kotryž dyrbi ßerbskeje rycźe mózny bycź.

Jan Wannack
na schulerskej haßy

Wuschikny, dobry pohoncź, kotryž móže s lohkim a s cźeźkim wosom jésdźicź, kaž tež jena dźowka, kotraž je dobra skótna hosposa, ßo k nowemu lětu do młyna w Hajnizach pytataj.

Pola mje ßu tute ßerbske knihi dostacź:

1) Intonazije sakskeje zyrkwineje agendy.
2) Sswjaty advent.
3) Adventska harfa.
4) Spjew wo žadławym palenzpicźu.
5) Gustav Adolf.
6) Lecźazy list.

H. Kotta,
knihiwjasar w Lubijn.

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucźa ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowskeje haptyki**
w Budyschinje.

Großowe

brostkaramelle

najlěpschi ßrědk k wotstronjenju kaschela a k polóženju dychanja, kaž tež k swarnowanju psche dybawoscź pschi sasymnjenju w symnym cźaßu.

Sa Budyschin a wokołnoscź w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kóždy cźaß na pschedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

W knihařni **Smolerja a Pjecha** pschi bohatych wrotach w Budyschinje je dostacź:

Sahrodka kwětkojta	po	1 nßl.
Druha sahrodka kwětkojta	=	1 =
Cźorny kóß a drósna I	=	1 =
Cźorny kóß a drósna II	=	1 =
Gustav Adolf	=	7½ =

Moj ſ tutym k nawjedženju dawamaj, ſo je ßo

kupowanje lenu

ſa naju lanodžełowu pſchadownju w **Hajnizach** hižom tudy w **Budyſchinje** na ſnutskomnej lawſkej haßy w **Grützner**jez domje, ſapočžako. Mjeńſche džełby lenu hač do 10 centnarjow, móža ßo pak też do fabriki w Hajnizach pſchiwjeſcz.

W Budyſchinje, 10. oktobra 1865.

Grützner & Faltis.

Mój magazin

hotoweje **mužazeje draſty** a druhich k mužazemu draſczenju ßkuſchazych wěžow ſ tutym najpodwolniſcho poručejo, dowolam ßebi ſ dobom na mój derje ſrjadowany ſkład tukrajnych, franzowſkich a jendželſkich ßuknow, žiđženiſchczow a bawmjeńiſchczow woßebje kedžbliwe čžinicz.

Justus Gotthold Bock,
krawſki miſchtr na bohatej haßy.

NB. Džełbu hotoweje **mužſkeje draſty** pſchedawam, ßo bych ſ njej wurumował, po tej płaczijſnje, kotruž mje ßamßneho khoſchtuje.

Ssrjedu 4. oktobra wječžor buchu jene, ſe želeſom wobbite, wahi wot měſta do Nadžanez ſhubjene. Sprawny namakař chžył je ſa 15 nßl. myta pola k. ſejlerſkeho miſchtra Urbana na hornczerſkej haßy wotedacz.

Na Delnym Židowje je jena maßiwna khěža ſe ſahrodku ſa 700 toler hnydom na pſchedań, też móža 400 toler na njej ſtejo woſtacz. — Wſcho dalſche je ſhonicz pſched ſchulerſkimi wrotami čžo. $^{436}/_{78}$ delka.

Pſchepołożenje khlamow.

Čžeſczenym Sserbam dawam ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedženju, ſo ßo moje čžaßnikowe khlamy nětko na bohatej haßy w domje kujeſa Klingſt Nachfolgera namakaja, a proſchu ja, dowěrjenje mi dotal ſpožčžene, też do mojeho noweho pſchebytka pſchenjeſcz chžyczž.

C. F. Goepel,
čžaßnikař.

Tunje ßwěčženje

punt po 4 nßl. 8 np. poručža

David Berger
na žitnej haßy.

W **Khróſčže** pola Minakała ſtej dwě žiwnoſczi, kožda ſ 12 korzami pola a łuki, na 6 lět na pſchenajecže a móžetej ßo hnydom wobczahnyczž. Wſcho dalſche je pola k. rěſniſkeho miſchtra Domaſchki tam ſhonicz.

Ssuche drožđže

wſchědnje czerſtwe poručža **J. G. F. Nieckſch.**

Khojej

w **najrjeńſchim wubjerku,** bjes nim najtuniſchi
paleny, punt po 10 nßl.,
njepaleny, punt po 9 hač 8 nßl.
poručža **Rudolph Hölzer**
na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Chriſtian Gottlieb Grohmann

na jerjowej haßy čžo. $^{263}/_{92}$
poručža pódla ßwojich **ßuknow** też wulki wubjerk **buckskinow** k ßuknjam a kholowam we wſchelakich barbach a muſtrach.

Solarwolijowe a petrolejowe lampy we wſchitkich wulkoſczach a we zyle nowych muſtrach, **ſolarwolijowe latarnje, lampy,** kiž bjes cylindra ßwěčža, **krónſke ßwěčzniki** we wſchelakich wulkoſczach ſ 2 hač 6 ptomjeſchkami poručža pod rukowanjom jara derjeßwěčženja najtuniſcho

W Budyſchinje.

Herrmann Nachlitz, klempnař
na žitnej haßy čž. 52.

Ja ſ tutym k nawjedženju dawam, ſo ja ſe ßwojimi ryčžemi cžěßliſkeho polira Handrija Nowotnika ſ Hermanez njejßym na jeho čžeſczi ranicz chžył, ale praju ſ tutym, ſo je wón ſprawny muž.

Jurij Butra w Słyczinje.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 42. — 21. oktobra. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyšchina. S Łucza. Se Schczeńzy. S Wojerez. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche ważnische powjescze.

London, 17. oktobra. Ministerpschedžyda lord Palmerston je po krótkej khoroscji wumrjeł.

Kopenhagen, 18. oktobra. Dokelž skótny mór we wschelakich krajach knježi, dha je danske knježerstwo pschiwoženje skotu, kožow, łoja a t. d. s Ruzowskeje a Pruskeje sakasało.

Brüzel, 18. oktobra. Portugisiska kralowska zwójba je s italskim prynzom Amadeuzom (Boholubom) dzenza rano wot jow do Kölna wotjěła. Wona w blizschim czazu do Basela pojědže.

London, 18. oktobra. S Melbourna pišaja wot 25. augusta, so je w połnóznischich stronach Australije hischcze wulka zuchota knježiła a so je tam teho dla wjele tyzaz (tawsynt) wowzow kónz wsało.

W Mobile (w Amerizy) je wulki woheń był a je zo 6000 walow bawmy spaliło. Schkoda wuczinja něhdže 1 million dollarow.

Kralowa Viktoria je dla kholery a dla morakotrejž nětko ludzi a skoczata s hromadami kónzujetaj, shromadny pokutny a wotproschowazy dzeń wupisała.

London, 18. oktobra. S Newyorka pišaja: W St. Louis je wyschnosć proceß pschecziwo tym salożiła, kiž zu sa czaß wójny wjele unionskich łódzow na rězy Mizizippi spalili.

W krajinje Indianje je bjes zwinjemi kholera s wulkej mozu wudyriła. Jenemu kublerjej je sa 9 hodzinow 45 zwini zlakło. — Blisko Vermilion-Lake zu bohate slotowe podkopki namakali. — Bawma 52.

Pjenjezna płaćizna.

W Lipsku, 19. oktobra, 1 Louisd'or 5 toler 16 ngl. 5⅝ np. 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 8 ngl. 8 np.; winske bankowki 93⅛.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

14. oktobra 1865.

Dowoz: 8,282 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl.	np.	niža. tl.	ngl.	np.	na bursy, najwyša tl.	ngl.	np	najniž tl.	ngl.	np.
Pschenza . .	5	2	5	4	20	—	5	10	—	5	—	—
Rožka . .	3	20	—	3	10	—	3	20	—	3	15	—
Jecimjeń . .	2	20	—	2	15	—	2	22	5	2	20	—
Wowz . .	1	25	—	1	17	5	1	22	5	1	20	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	9	22	5	—	—	—
Jahły . .	5	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopazłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. zyna .	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane zymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. — ngl. a 13 tl. 25 ngl.

pschenza 50—69 tl., rožka 46—47 tl.,

(to je: sa 25 prussich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 14 tl. 15 ngl.

(Czischczeny, kaj zo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drožschi.)

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždzan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Zitawy a Liberza (Reichenberg)
*) Pschisanknjenje do Zitawy.

Sakska. Pjeczdżeßatlětny jubilejum lipsczańskeje bitwy, kotryż psched dwěmaj lětomaj se wschěch wjetschich němskich městow w Lipsku ßwjeczachu, je městu Lipskej, każ ßu nětko skónczńje dowuliczili, 35,826 toleŕ khoschtowako. Dokhodow je 26,206 tl. byko, tak so ma Lipsk pschezo hischcze 9620 tl. saplaczicz. — W Gottleubje, hdżeż je wóndanjo wulki woheń bgł, bu 8lětny ßyn hosczenzarja Wehnera, też ßobu wotpaleneho, wutoru tydżenja wot jeneje sczěny saraženy, kotraż ßo njenadżijzy saßypny.

Knjes krajny starschi s Thielau wosjewjuje, so dyrbja ßo gmejnszy prjódkstejerjo, kotsiż chzedża khorych do khorokhěžow w Budyschina póßłacz, prjedy pola tych, kiż maja na khorokhěžach roskasowacz, teho dla napraschowacz a podla pißmo ßobu wotedacz, w kotrymż je prajene, na czo je tón khory skhorjeł.

Lubijsko-żitawska żelesniza je wot 1. januara hacz do 30. septembra t. l. 119,081 tl. dokhodow (nutspschindżenjow) měła, po tajkim 9725 tl. wjaz, dyżli loni w tym ßamym czaßu.

Twarz Giesa w Draždżanach (wón je hewak s Budyschina), po kotrehoż radże bě lětuscha wulka draždżanska spěwarnja twarjena, je sa twarskeho profeßora na akademiju w Düßeldorfje powołany. — Pjatk 13. oktobra je ßo w Hintergersdorfje pola Tharanda żadławy skutk stał. Tamnischi kubleŕ Mangelsdorf, kotryż s drjewom wikuje, běsche na spomnjenym dnju khětro daloko na jenej drjewowej aukziji pobył, tak so wón hakle wjeczor w 11 hodżinach domoj pschińdże. Jako chzysche potom se jstwy do sparneje komory, hdżeż jeho żona a ßydomlětny ßyn spaschtaj, pytny wón, so je komora sanknjena. Wón teho dla klepasche a też teho ßyna wuklepa, kiż potom macz wołasche, ale ju dowołacz njemózesche. To ßo Mangelsdorfej tola jara dżiwno sesda a duż wón durje rosrasy. Ale, kajki żałoßny napohlad wón w komorje mějesche! Jeho żona leżesche skónzowana we kożu a pódla stejesche teho hólczeza kożo, kotryż podarmo sa maczerju wołasche. Tón mordaŕ bě, dokelż je sparna komora w prěnim poskhodże, na jenym dołhim reblu se sahrody do jeneje pódlanskeje komory salésk a s tcje do njesanknjeneje sparneje komory pschischoł. Skónzowana żona leżesche spizy na lěwej stronje a bě ju mordaŕ tak ßylnje (każ ßó sda, se ßekeru) praßnył, so bě jej hłowu rosrasył. Potom je jej wón też hischcze prawy bok schije rosrubnył, najskerje teho dla, so by wona tola wěsche morwa była. Ale każ je se wscheho widżecz, dha je wona po tym prěnim dyrjenjom morwa była, pschetoż wona ßo też niz kuska hibnyła njeje. Derje je byko, so tón hólczeż wotucził njeje, hewak budżische tón mordaŕ najskerje też tuteho skónzował. Po ßwojim satraschnym njeskutku je potom tón mordaŕ kommodu, tam stejazu, s błózkom wotewrił a 650 tl. pápjerjanych a něhdże 150 hacz 180 tl. ßlěbornych pjenjes wsał a na to saßo po reblu do sahrody a wot tam dale czeknył. Hacz dotal też ani najmjeńschi ßlěd nimaja, schtó je tuto mordarstwo wobeschoł.

S twjerdżisny Königsteina bě wóndanjo jedyn wojak na to waschnje czeknył, so bě ßo s wonka nękak po skałach dele puschczik. Wón pak njeje dale, hacz do Draždżan schoł a ßu jeho tam w tutych dnjach saßo doßahnyli.

Jeho majestosez kral Jan je měschczanosczje (bürgermeistrej) Kunzy w Mittweidże rjane khosejowe ßudobje s mischonskeho porzelana jako wopokasmo ßwojeje spokojnosczje poßłał. Kralowski dwór je mjenujzy sa czaß lětuschich wojerskich maneuvrow nękotre dny w Mittweidże bydlił a je ßo Kunza tam na khwalobne waschnje sa njón starał.

S Werdawa pißaja wot 14 oktobra: Wot 10. oktobra wjeczor hacz do dżeńßnischeho popołdnja je tudy saßo 16 człowjekow na kholeru skhorjeło a 7 wot nich wumrjeło.

Prußy. Kral je ßo do Münstera podał, so by tam 50 lětny jubileum pschidżelenja tamnischeho kraja k pruskemu kraleństwu ßobu ßwjecził. S Münstera pißaja w tajkim nastupanju wot 17. oktobra: Jeju majestosczi kral a kralowa pschijědżeschtaj dżeńßa popołdnju k nam a buschtaj wot prynzow a prynzeßynow kralowskeho dworu, hižom prjedy ßem pschischedschich, każ też wot najwyschich wojerskich a zivilnych sastojnstwow a wot duchownstwa na dwórnischczu witanaj. Jeju majestosczi czehnjeschtej potom pod ßwjedżeńskim swonjenjom wschitkich swonow a pod ßylnym ßławuwołanjom wobydlerjow do města, kraßnje wudebjeneho.

Kral Wylem je bjes wjele druhimi semjanami w tutych dnjach też hrabju Wildinga nad Kinsborkom, hamtskeho hetmana se Salza a Lichtenau nad Jaßeńzu a hrabju s Einsiedel nad Krjebju sa czeßnych ryczerjow ßwjatojanskeho ryczerskeho rjadu pomjenował.

Minister hrabja Bismark w tu khwilu w biarritzskich kupjelach pschebywa. Jako tam wón pschijědże, běsche tam hischcze franzowski khěžor a khěžorka Eugenia, pola kotrejuż mějesche wón bórsy audienzu, w kotrejż staj jeho se wschej pschecželniwosczu pschijakoj. — Hacz je tam Bismark s Napoleonom wo politiske naležnosczje jednał, njeje snate, tola hodzi ßo myßlicz, so je składnosez wužił a ßnadż to a wono wuradżił, schtoż hakle posdżischo shonimy: pschetoż so chze franzowski khěžor sa to, so pruski kral Schleswig-Holstein wosmje, też někajke saruanje měcz, to je wěste.

Rakußy. Wczera jako 20. oktobra ßwjeczachu woßebje ßłowjanszy wobydlerjo rakuskeho khěžorstwa dopomnjenje na to, so je khěžor w lěcze 1860 tak mjenowany diplom wudał, s wulkej pychu a radosczu. W tutym

diplomje bě mjenujzy kněžor k nawjedženju dak, so chze rakuskemu kněžorstwu konstituziju spožczicz, kotraž budze tajka, so budze w njej też na stare prawa tych wschelakich jenotliwych rakuskich krajow hladane. Duž so wošebje w Czechach a w druhich krajach, hdzež Sskowjenjo (to rěka: ludy, nam Sserbam po narodnosczi bratrja) bydla, jara na tajku konstituziju wjeselachu, dokelž so nadzijachu, so psches nju s dotalneje podczisischczenosczje wuńdu. Ale jako bě kněžor barona Schmerlinga, tuteho najhórscheho njepscheczela wscheho Sskowjanstwa, sa ministra postajił, bě tutón tu slubjenu konstituziju tak skepsak, so wona jenoz jenicznzy Němzam wschitke możne prawa do ruki da, Sskowjenjo wostachu pak pschezo hischcze we wulkim podczisischczenju. Sskowjenjo teho dla wo tutej konstituziji, kotraž bu w februaru 1861 data, zenje niczo wjedzecz nochzychu a dopokasowachu pschi kózdej skkadnosczi w nowinach a zejmach, so tajka, jenoz Němzow pjelchowaza, konstituzija rakuskemu kněžorstwu nihdy k lěpschemu służicz njemóże. Schmerling je teho dla wjele redaktorow słowjanskich nowinow tajkich jich dopokasowanjow dla krucze wo pjenjesy schtrafowacz a skoro bjes pschestacza do jastwa sadzecz dak — a to druhdy na pok léta a hischcze dlěhe, — ale woni su tola skónczinje prawo wobkhowali.

Mjenujzy w běhu tuteho léta spósna rakuski kněžor, so je Schmerling s wosom swojeje rakuskoněmskeje politiki do tajkeho błóta sajeł, so so zane koleso wjazy hibacz njemóżesche. Sjawno bě nětko, so je Schmerlingowa politika sa rakuske kněžorstwo psche wschu měru schtódna była. Schmerling bu teho dla se służby puschczeny a kněžor wosjewi psches swojeho noweho ministra Belkredija, so je februarska konstituzija hacz na dalsche na bok stajena a so budze pschichodnje w Rakuskej po sasadach spomnjeneho diploma skutkowacz.

Teho dla zadyn dziw njeje, so su rakuszy Sskowjenjo wróczenje 20. oktobra wošebnje swjeczili, Němzy pak s tym mako spokojni byli.

Sakski krónprynz Albert je 15. oktobra s Ischla do Wina pschijeł a wostanje tam hischcze nětotry czas.

Nětotre nowiny powjedaja, so město dotalneho khrowatskeho kanzlera (abo ministra) Mažuranicza biskop Stroßmajer pschińdze. Tutón biskop, hacz runje ma němszy klinczaze mjeno, je wošebje horliwy Sskowjan a hodzi so wot njeho wscho dobre nadzecz. Mažuranicz dyrbi pjecza swoje město teho dla shubicz, dokelž je Schmerlingej druhdy khětro jara k woli byk.

Turnowsko-kralupska zelesniza w Czechach bu 15. oktobra swjedzeńszy wotewrjena.

Franzowska. Wschelake nowiny powjedaja, so so wokoło noweho léta nětdze 5000 muži franzowskeho wójska (jěsdni a artilleria) s Roma a s romskeho kraja domoj wróczi.

Pruski minister Bismark je tsi dlěsche rosrycžowanja s kněžorom Napoleonom w Biarritzu měł.

W Parisu je kholera wudyrika a je tym haež dotal wschědnje wjazy dyżli 100 cżłowjekow na nju wumrjeko.

Jendzelska. Ministerstwo amerikanskeje unije je na jendzelske ministerstwo pišmo pósłało, w kotrymž zebi zada, so dyrbi Jendzelska wschitku tu schkodu sarunacz, kotruž su wójnske łódze separatistow unionskim pschekupskim łódzam naczinike. Mjenujzy separatistojo po prawym zanu jenicznu wójnsku łódź njemějachu, ale su wschitke wot Jendzelczanow kupili, hacz runje unija zadasche, so by to jendzelske ministerstwo njepschiswoliło.

Minister pschedsydza lord Palmerston je pjecza czežko skhorjeł.

Rußowska. Kněžor je dowolił, so smě 3000 polskich rekrutow pschi wójsku, w Polskej stejazym, wostacz. To je sa 34 lět prěni ras, so so pólszy wojazy w Polskej wostaja, pschetoz hewak dyrbjachu woni pschezo w snutskomnej Rußowskej skużicz.

Ze Serbow.

S Budyschina. Ssrjedu 27. septembera bě so wjele prjedawschich a nětczischich sobustawow kužiskeho serbskeho prědarskeho towarstwa w Lipsku po pschesproschenju nětczischich sobustawow w Lubiju seschło, so by wuradzili, kak ma so k létu, dali Bóh, 150létny jubilejum tuteho też sa Sserbowstwo wažneho towarstwa wobenczc. Wuczinjene bu, so ma so jubilejski swjedzeń k létu hižom kónz julija w Lipsku samym swjeczicz a to prěni dzeń se swedzeńskim konventom prjedawschich a nětczischich sobustawow, druhi dzeń se swedzeńskej Bożej skużbu, pschi kotrejz budze so też serbske prědowanje abo serbska ryczz dzerżecz, a napossledku se swedzeńskej hosczinu a wschelakej wot studentow swojim hosczam pschihotowanej sabawu a t. d. Měsaz julij bu k swjedzenjej wuswoleny, dokelž maja w nim prjedawsche sobustawy towarstwa skerje doma woteńdzenje, hacz w decembru, do kotrehoz měsaza po prawym sakoženski dzeń serbskeho lipschczanskeho towarstwa panje. K jubilej dyrbi so też wosebita knizka wudacz, 150létne stawisny towarstwa a sapiss wschitkich sobustawow teho sameho wopschijaza, kotrejuz spissanje bu w Lubiju k. duch. Jenczej w Palowje pscheporuczene.

S Łucza. Psched nětotrym czasom powjedachmy, so je so tudy dwójzy woheń sakożił, ale so bu tón samy sasso sbożomnje poduscheny. Ale sandzenu njedzelu 15. oktobru je so temu skóstnikej, kotryż je nam tehdy hižom s njesbožom hrosył, skónczinje jeho zadławe wotpohladanje wuwjesczc radziło, pschetoz na tutym dnju wjeczor w 9 hodzinach pocza so hródz tudomneho bura Mudry palicz a woheń tutu, kaz też wschě druhe jeho twarjenja do procha a popjeła pschewobroczi. Płomjenja tak spěschnje wokoło so hrabachu, so je so Mudrizom

nimale wschitko spaliło a je, s wuwsaczom jeneho konja, tež wschón skót we wóhnju kónz wsacž dyrbjał.

Farski dwór a zyrkej, kotraž poßleńscha je s kschińdželemi kryta, stejeschtej w najwjetschim strachu, ale dokelž wětr runje na druhu stronu dujesche, dha buschtej tola hischcze psched sahubjenjom swarnowanej.

Se Schczeńzy. Schwórtk 12. oktobra je tudy woheń wuschoł a ßu ßo gmejnska khěža a twarjenja jeneho khěžnika wotpaliłe

S Wojerez. (H. W.) Dzeń 7 oktobra bě 32 hejerjow 31 sarěsanych howjadow na pschedań pschiwjesło. Běpsche a najlěpsche mjaßo pschedawachu: Köhler, Piwarz, Handrik, Bělik, wobaj Bałzarjej, Jurij Bramburk, Kólnja, Wuschko, Mat. Hołder, Jakubasch, Sskabina a Sswat.

Přilopk.

* W Madridže (we schpaniskim hłownym měscze) je kholera tež wudyriła: 11. oktobra bě tam 370 cžłowjekow na nju skhorjeło a 86 wumrjeło, 11. oktobra pak 258, wot kotrychž dyrbjachu 50 wumrjecž.

* W Liegnitzu wudyri w nozy 10. oktobra wokoło 2 hodžinow woheń we Wunderlichez domje. Woheń bě skhód sapalił a ßo dale na łubju rosschěrił. Ale w komorach na łubi spachu schtyrjo cžłowjekojo a tucži ßu wschitzy ßwoju ßmjercž w płomjenjach namakali. Běchu to jedyn tyscherski, jedyn wojak a jedyn wobydleř se ßwojim ßynom. Woheń bě tak spěschnje wokoło ßo hrabał, so běsche pomoz njemóžna. Zyły dom je ßo s nutska wupalił.

* Jene nowiny powjedaja: Wot sałoženja Roma hacž do khěžora Augusta, to je, sa 722 lět je w Europje mór 33 ras straschnje knježił; wot Khrystußoweho narodženja hacž do lěta 1680 je ßo wón 97 krócž pokasał, w 17. lětstotetku je pestilenza 14 krócž, we 18. pak 8 krócž ludži moriła. W 19. lětstotetku je kholera hacž dotal tsi krócž wustupiła, tola je wona s kóždym rasom mjenje ßurowa była.

* W Konstantinoplu je 5. oktobra saßo wulki woheń był a je ßo tam tehdy něhdže 300 twarjenjow wotpaliło.

* W Barmenje bě ßo 10. oktobra w tamnischej gasowej fabrizy gas někak sapalił a zyłu fabriku na wschelake strony rosmjetał. Wjetschi strach bu na to waschnje wotwobroczeny, so bě mandželska gasoweho inspektarja tak khróbła a khětsje rucže parny kotoł wotwjertny, so móžesche para cžim ruczischo wuczahnycž.

* S Budyschina. Netko je ßo to dźiwne swěrjatko, na kotrež ßmy dwojzy spominali, wupakasało, schto je: Spěwata myschka je mjenujzy wěrny a woprawdžity „trosk", sorex araneus.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. W Wulkich Schparach je dźě ßo, kaž powjedaja, barbař najnowscheje módy saßydlił.

Mots Tunka. To budźa wěscze jara k njemu khodźicž.

H. D. Nó, to tola ßo mi tak prawje wěricž njecha.

M. T. Ale, cžeho dla dha to niz?

H. D. Dokelž wón tola na jara dźiwne waschnje barbi. — Tak bě jemu wóndanjo jena wumjeńkařka prajiła, so by jej barbjenje někajkeho krucha drasty, mi ßo

ſda, ſo bě ſchórzuch, ſkerje lěpje wobſtarak. Na to rjekny wón, ſo móže ßo to hnydom ſtacz, hrabnu tu wumjeńkarku a poczaha ju w hródźi po hnoju a praji napoßledku, ſo móża wona nětko hicz, dokelž je to barbjenje hotowe.

M. T. Nó, ſ tajkim barbjenjom drje wón daloko njepſchińdże.

H. D. Haj, to druſy tež měnja.

Mots Tunka. Na Michała je holcża bitwa była.

Hanß Depla. Baj wſchak; holzy ßo tola njebija, te ßo jenož wadża.

M. T. Hm, hdyž je ważna wěż, dha ßo tež bija, a młody hólz to je tola něſchto ważne.

H. D. Haj wſchak haj, ale kak ta wěż běſche?

M. T. Hlaj, to bě jena dźowka a jena kruwarka, kotrejž běſchtej ßebi na Michała wo jeneho hólza wójnu pſchipowjedźikej, a bě prěnja bitwa pſchede wſchitkimi ludźimi a druha potom ſa pjezu, — hdyž hewak kuntwory hraja.

H. D. Ale na tajkej holzy, — ſo byſchtej ßo tola do ſchije hańbowakej!

H. D. Schto je prawy porjadny hoſpodar?

M. T. Kiž ßwojich ludźi rano ßam wola.

H. D. W jenej wjeſzy to hiſchcze njedoßaha, tam dyrbi wón tež wjeczor ßwojich ludźi ſ kožow mjetacz, hdyž ßu do wopaczneho trjechili.

M. T. Prawje tak; porjadny hoſpodar nihdże żadyn njeporjadk czerpicz njeßmje, njech je wo dnjo abo w nozy: a byrnjež ſe ßwojim ßamßnym hólzom było!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Bohuměr Ludwig Moritz Weiſer, knihiwjaſarſki miſchtr w Budyſchinje, ſ Johannu Karolinu Zieſchangez ſe Židdwa. — Korla August Brěſowſki, wobydleŕ w Dobruſchi, ſ Marju Helenu Mrózez tam. — Jan Bohumił Schlenkrich, kněžkaŕ w Delnych Pózkowach, ſ Madlenu Glaſerez ſ podhroda.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Hana Marja, Auguſta Kſchižanka, wobydlerja, dž. —

Michałska cyrkej: Moritz Emil Max, Marje Gruhlez w Dobruſchi n. ß. — Marja Madlena, Hany Roſiny Marje Kružiz w Czichońzach n. dž. — Karolina Auguſta, Korle Bohumiła Auguſta Dittricha, pjekarja pod hrodom, dž. — August Hendrich Klemens, Auguſta Zſchuki, żiwnoſczerja a rychtarja w Małym Wjelkowje, ß. — Guſtav Adolf, Bjedricha Ludwiga Maultſcha, ſchewza pod hrodom, ß. — Ernſt Wilibald a Theodor Richard, Jana Kſchižanka, kublerja w Sczijezach, dwojniſkaj ßynkaj. — Marja Helena, Jana Schokty, żiwnoſczerja w Hrubocżizach, dž. — Korla Wylem, Korle Auguſta Kießlicha, żiwnoſczerja-najeńka w Torońzach, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 7. oktobra: Jurij Pawoł Bernhard, Jana Wanaka, měſchczana, kněžerja a pſchekupza w Budyſchinje, ß., 8l. 7m. 14d. — Bertha Ida, Ernſta Bjedricha Boitza, kněžerja a běłopjekarja na Židowje, dž., 1l. 9n. — 8., Marja Madlena rodż. Dejkez, Pětra Brěſanka, měſchczana, kněžerja a wojnaŕſkeho miſchtra w Budyſchinje, mandżelſka, 50l. 8m.

Naweštnik.

Kedźbu!

Pſchichodnu njedźelu kołbaßty wukulenje w Trjebjeńzach.

Aukcia.

Njedźelu 22. oktobra popołnju w 3 hodźinach budża ßo na rychżerkuble w Brěſynje wſchelake koża, blida, khanapeje, ßedka, khomoty a wjazore druhe wězy, kaž tež dźělba njetrjeneho lenu ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Auguſta ſwudowjena Langowa.

Woprawdźite rěſaki
(Futterklinge)
ſ lateho żeleſa,

ſa kotrychž dobroſcz ßo rukuje, poruczа po wſchomożno najtuniſchich płaczišnach

Robert Jacob, gratokowaŕ
na ßerbſtich hrjebjach napſchecźiwo
měſchczanſkeje ſchule.

Wulki wuběrk

dżełanych kwětkow, kaž tež Boże martry, kwětki na hłowu ſa kmotry a teho runja ma po tunjej płaczišnje

P. Mickel w Ketlizach.

Solarwolij a petroleum (ſemſki wolij)
porucża najtuniſcho **P. Mickel** w Ketlizach.

Pſcheńeżnu parnu muku

ſnateje dobroſcze porucża **David Berger**
na żitnej haßy.

Etablißement.

Dokelž ßym ſ mojim rěſanjom pola hoſczeńzarja knjeſa Wyrgacża w Raſchowje ſaſtak a budu nětko w mojim nowym rěſniſkim, pſchi dróſy leżazym, pſchebytku hižom k bliżſchemu budyſkemu hermankej dale rěſacz, dha proſchu wſchitkich ßwojich czeſczenych wotebjerarjow, mi tež w mojim nowym rěſniſkim pſchebytku ßwoje dowěrjenje ſpożczicz; pſchetož ja budu po możnoſczi na dobre mjaßo dżerżecz a po wſchomożno tunich płaczišnach pſchedawacz.

Jan Kubaſch,
rěſnik w Raſchowje

Mój magazin

hotoweje **mužazeje drasty** a druhich k mnžazemu drasczenju ßłuschazych wězow s tutym najpodwolnischo poruczejo, dowolam ßebi s dobom na mój derje srjadowany skład tukrajnych, franzowskich a jendzelskich ßuknow, židzenischczow a bawmjeńischczow woßebje kedzbliwe czinicz.

Justus Gotthold Bock,
krawski mischtr na bohatej haßy.

NB. Dzělbu hotoweje **mužskeje drasty** pschedawam, ßo bych s njej wurumował, po tej płaczisnje, kotruž mje ßamßneho khoschtuje.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.
K nětczischemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židze, wołmje ꝛc. s próstwu dobrocziwje na to kedzbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dzěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

Eduard Hartmann

w Budyschinje na snutsknej lawskej haßy
poruczа s tworow, s maßy nowopschischedschich, woßebje ßlědowaze:

symske wutki, buckskiny a czorne ßukna
k mantlam wot 1 tl. sapoczejo;

jehnjazy a běbrowy podschiwk w jara rjanych mustrach; pißane kattuny k mantlam, drasczenjam a schórzucham wot 3½ nßl. sapoczejo;
czornu židu po łonschich tunich płaczisnach.
Spěschne a tunje poßłuženje w ßerbskej a němskej ryczi.

Moj s tutym k nawjedzenju dawamaj, so je ßo

kupowanje lenu

sa naju lanodzěłowu pschadownju w Hajnizach hižom tudy w Budyschinje na snutskomnej lawskej haßy w **Grützner**jez domje, sapoczało. Mjeńsche dzělby lenu hacž do 10 centnarjow, móža ßo pak tež do fabriki w Hajnizach pschiwjescz.
W Budyschinje, 10. oktobra 1865.

Grützner & Faltis.

Podpißany porucza ßwój derje ſrjadowany ſkład:

kſchežeńſkich liſtow a ſbožopſchejazych khartow

w najnowiſchich a najrjeniſchich muſtrach,

hoſpodarſkich knihi (Geſchäftsbücher), liſtoweje papjery a kouvertow

w wſchitkich wulkoſczach a czißlach

pißanych kattunowych a błyſchczatych papjerow, wobraſow a t. d.

w zhlym a po jenotliwym po najtuniſchich płaczißnach.

W. A. Weigang

pſched ſchulerſkimi wrotami w Budyſchinje.

NB. Muſtry a preiscouranty ßo na požadanje pſchipóſczeku.

Skład parneje muki w Klukſchu!

Najlěpſchu pſcheńczžnu parnu muku w 3 prima družinach ſ nowych wulkich młynow w Budyſchinje pſchedawa po najtnniſchej płaczißnje

Ernſt Poſtel w Klukſchu.

Chriſtian Gottlieb Grohmann

na jerjowej haßy cžo. 263/92

porucza pódla ßwojich **ßuknow** tež wulki wubjerk **buckskinow** k ßuknjam a kholowam we wſchelakich barbach a muſtrach.

Solarwolijowe a petrolejowe lampy we wſchitkich wulkoſczach a we zyle nowych muſtrach, **ſolarwolijowe latarnje, lampy,** kiž bjes cylindra ßwěcza, **krónſke ßwěczniki** we wſchelakich wulkoſczach ſ 2 hacž 6 płomjeſchkami porucza pod rukowanjom jara derjeßwěczenja najtuniſcho

W Budyſchinje.

Herrmann Rachlitz, klempnař
na žitnej haßy cž. 52.

Petrolejowe a ſalarwolijowe lampy
porucza **F. A. Sommer** na ſchulerſkej haßy.

Kaſchczowy magazin

M. Möchela, na hrodowſkej haßy, porucza wulki wubjerk kaſchczow ſ duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Tunje ßwěczenje

punt po 4 nßl. 8 np. porucza

David Berger
na žitnej haßy.

Pola mje ßu tute ßerbſke knihi dostacz:

1) Intonazije ſakſkeje zyrkwineje agendy.
2) Swjaty advent.
3) Adventſka harfa.
4) Spjew wo žadkawym palenzpiczu.
5) Guſtav Adolf.
6) Leczazy liſt.

H. Kotta,
knihiwjaſař w Lubiju.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedželu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodžiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedželu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodžinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodžinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodžinje prjedy ſkasacz.

Sa moje materialtworowe khlamy pytam ja jeneho wuczomnika, kotryž dyrbi ßerbſkeje ryczе mózny bycz.

Jan Wannack
na ſchulerſkej haßy.

Wuſchikny, dobry pohonecž, kotryž móže ſ lohkim a ſ czežkim woſom jeſdzicz, kaž tež jena džowka, kotraž je dobra ſkótna hoſpoſa, ßo k nowemu lětu do młyna w Hajnizach pytataj.

S tutym najpodwolniſcho k nawjedženju dawam, ſo ja najlěpſchi ſhorjelſki twarſki kalk po 24—28 nßl. ſa korz a tajki hnójny kalk po 19—20 nßl. ſa korz pſchedawam.

W Budyſchinje.

H. Grieshammer.
Pſchedawanje na dwórniſchczu ſ napſchecza kubkoweje kubje.

Sznche drožđze

woßebneje dobroſcze a po kotrychž ßo derje hiba, ma na pſchedań

A. Stoſch
na mjaßowym torhoſchczu.

Nowe brunopiwowe droždże

wot ßrjedy pschichodneho tydženja na kotolskej haßy čjo. 111.

Na pschedań

je jedyn hischcze nimale nowy muski ßuknjany mantel. Wscho dalsche je shonicz na kotolskej haßy čjo. 40/107 w Budyschinje.

Etablißement.

Čjeſczenym Sserbam a Sserbowkam w Brěſynzy a wokolnoſczi ſ tutym k nawjedženju dawam, ſo budu tudy nětko ßamostatnje jako muski a žonski schewz džełacz. Ja budu kóždemu ſtajnje ſ dobrym a dołho dżerżazym dżěłom ſe wſchej ſpěſchnoſczu poßłużowacz a proſchu teho dla wo dobroczjiwe wokedżowanje.

Jurij Žid, schewz w Brěſynzy.

Dokelž ßym nawjedźił, ſo mi bjes mojeho dowolenja w mojich kerkach do ßłanja a drjewa khodża, dha temu, kiž mi tajkich pſchestupjerjow tak wosjewi, ſo možu jich wotſchtrafowacz dacz, ſ tutym 2 tl. myta wustajam.

Ernſt Mieth w Raſchowje.

Pschichodnu wutoru a ßrjedu jako 23. a 24. oktobra rano wot 6 hodžinow budže pola mje piwo pjelnjene.

We Wuježku pod Čjornobohom. **Roſel.**

Ratarſke towarſtwo we Mal. Wjelkowje

ßrjedu 25. oktobra popołnju w 5 hodžinach.

Ssobuſtawy ßo proſcha, ſo bychu ßebi tehdy würzburgſke runklizowe ßymjo ſkasali. **Pschedßydſtwo.**

Wſchitzy czi ßami, kiž ßu pola mje ſa dżěło pjenjesy winojczi, chżyli mje mojeho pſcheßydlenja dla hacz do 28. oktobra ſapłaczicz.

W Mjeſchizach, 15. oktobru 1865.

Handrij Kmoch, schewz.

Aukzia hatoweho ßłanja

ßrjedu 1. novembra 1865 popołnja we 8 hodžinach na ležomnoſczach knjejſtwa w Njechornju.

Aukzia we Łupjanſkej Dubrawzy pola Holeſchowa.

Wutoru 24. oktobra t. l. popołnja w 9 hodžinach budže ßo na Schołczizu kuble we Łupjanſkej Dubrawzy: 2 czehnitaj wołaj, 3 kruwy, 20 kop tſěſchnych walczkow, ſtejaze palne drjewo a kopanſke ßłanje w łoßach pod wumĕnjenjemi, tehdy woſjewjomnymi, na pſcheßadżowanje pſchedawacz. Shromadżiſna na Schołczizu kuble.

Müller a **Poſtel** w Komorowje.

Katholſki Poſoł čjo. 14 je wuſchoł.

Sjawny džak.

Dokelž ßym nětko po wóhnju, kotryž bě 17. měrza t. l. moje wobßedżeńſtwo ſahubił, pſches Božu a dobroczjiwych ludži pomoz ßwój dom hacz k wobhdlenju natwarił, dha dowolam ßebi, wſchitkim, kotſiž ßu mi tak luboſczjiwje k pomozy ſtali, ßwój najwutrobniſchi džak wuprajicz. — Woßebje djakuju ßo k. duchownemu Hauboldtej ſa kemſchazu draſtu, k. wučerjej Babikej ſa dary, k. gmejnſkemu prjódkſtejerjej Pětrej Pjetſchzyu ſa wulku prózu a wjele pomozy ſe ßłowom a ſkutkom, Handrijej Hejduſchi ſa ¾ žita, Ernſtej Schneiderej ſa ¾ žita a ſa hoſpodowanje ſkotu, Jurijej Michałkej ſa ¾ žita, Handrijej Gruhlej ſa 1 mandel ßłomy, ſwudowjenej Jeremiaßowej ſa 1 mandel ßłomy, korczmarjej Nowakej ſa wſchelake dary, Jurjej Libuſchi ſa dobroczjiwu hoſpodu, młynſkemu miſchtrej Mateczkej ſa dary, Janej Pětrkej ſa dary a žykej makobudyſchinſkej gmejnje ſhromadnje ſa dary a ruczne dżěło, porſchiſkej gmejnje ſa wulke dary, lětonjańſkej gmeinje ſa dary, krakeczańſkej gmejnje ſa dary, pſchiwczicžańſkej gmejnje ſa dary a wſchitkim druhim wokolnym wßam, kiž ßu mi ſ forami k pomozy byli.

Bóh luby knjes žohnuj kóždeho ſa jeho ßmilny dar a dobroczjiwu pomoz bohacze ſ duchownymi a czělnymi kubłami a ſwarnuj wſchitkich pſched wóhnjowym njeſbožom.

W Małym Budyſchinku, 18. oktobra 1865.

Jan Grofa.

Dżensa popołnju ¼5 hodžinow wusny po dlěšim čerpjenju we wĕrje do swojeho zbóžnika čiše a mĕrnje naš dobry luby nan

knjez Jan Ryćeŕ,

cyrkwiny wučeŕ emer. we Woslinku.

Jeho wotemrjete čełło budże njedźelu 22. oktobra popołnju w 2 hodžinomaj k poslenjemu wotpočinkej přewodżane.

We Woslinku, Wujezdże, Lipsku a Rychwałdże, 18. oktobra 1865.

Hłuboko zrudżeni zawostajeni.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciše L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 43. — 28. oktobra. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Radworja. S Budyschina. S wojerowskeho wokrjeßa. S Cžorneho Khołmza. Se Scheschowa. S podhorja. S Budyschina. S Budyschinje. Z Budyschina. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjescže.

Lipsk, 25. oktobra. Powjedanje, psched někotrymi dnjami nastate, so je tudy kholera wudyriła, je wěrne; pschetož tudomna wyschnoscž je wosjewiła, so je na haßy „Teichstraße" jedyn cžlowjek na kholeru wumrjeł. Hewak w Lipsku w tu khwilu doscž dobra strowoscž knježi.

Win, 24. oktobra. Khěžor je dotalneho khrowatskeho dwórskeho kanzlera, knjesa Mažuranicža, se ßłužby puschcžił, a hrabju Pejacžewicža na jeho město postajił. (Duž pak s biskopom Stroßmajerom nicžo njebu, schtož budža rakuszy Słowjenjo wěscže jara wobžarowacž.)

Paris, 24. oktobra. Khěžor je wcžera jedyn hospital, hdžež cžlowjekojo, na kholeru skhorjeni, leža, wopytał, a khěžorka je to ßamo dženßa w jenym druhim tajkim hospitalu cžiniła. Wonaj staj wschitkich khorych wopytałój a jich po móžnoscži troschtowałoj. (Tuto wopytanje je w Parisu wulke spodobanje namakało a w tym nastupanju wužitk měło, so ßo tam ludžo wjazy tak jara psched kholeru njeboja a ju teho dla tak lohko wjaz njedostanu.)

London, 24. oktobra. S Newyorka pißaja, so pak je ßo saßo jena parołódž s mjenom „Tycoon", kotraž na rězy Mißißippi wot Memfisa do Louisville-jědžesche, s 1500 wałami bawmy spaliła.

Shorjelz, 25. oktobra. Wcžera je sakski krónprynz Albert po želesnizy do Wrótßławja jěł, so by ßo wot tam dale do Woleschnizy (Oels) podał a ßo na hoútwach wobdžělił, na kotrež je Jeho braunschweigski wójwoda pscheproßył. (Tutemu mjenujzy wulke woleschniske knjejstwo ßłuscha.)

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 26. oktobra, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5¾ np. 1 połnowažazy cžerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 8 nßl. 8 np.; winske bankowki 94

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

21. oktobra 1865.

Dowoz: 6,928 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	7	5	4	25	—	5	12	5	5	7	5
Rožka . .	3	22	5	3	10	—	3	22	5	3	20	—
Jecžmjeń . .	2	22	—	2	12	5	2	25	—	2	22	5
Wowß . .	1	25	—	1	15	—	1	25	—	1	20	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	9	22	5	—	—	—
Jahły . .	5	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 2½ nßl. a 13 tl. 25 nßl.
pscheńza 50—69 tl., rožka 47—48 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.).
rěpikowy wolij (njecžiscženy) 15 tl. — nßl.
(Cžiscženy, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drôžschi.)

Čahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecžor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecžor 6 h. 52 m.*; wecžor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Sakſka. Kralowſki dwór je dla wotemrjeczа anhaltſkeho prynza Jurja wot 24. hacž do 26. oktobra žarowak a ma dla wotemrjeczа ſchpaniſkeho prynza Franciska Antonija wot 25. hacž do 31 t. m. žarowacž. — W Lipſku bu wóndanjo kamjenjoczjiſchczeć Kirſten pod wulkim džělbranjom k rowu pſchewodžany. Tuteho mkodeho cžlowjeka bě mjenujzy něhdže pſched tydženjom jena mucha do noža kaknyła, kotraž je jědojta była, tak ſo je žo Kirſtenej krej ſkaſyła a wón pod wulkimi boloſczemi ſa někotre dny wumrjecž dyrbjak.

Portugiſiſki kral, kotryž bě do Draždžan pſchijeł, ſo by žwoju žotru, prynzeßynu Jurjowu, a zyły kralowſki dom wopytak, je žo do Baſela (w Schwajzarſkej) podak, hdžež jeho knjeni mandželſka ſ makym 2lětnym prynzom pſchebywa, ſo by wot tam ſ njej k jeje nanej, italſkemu kralej Viktorej Emanuelej puczowak. — Hollandſka kralowa, k kralowſkej žwójbje w Draždžanach pſchijěwſchi, tam w tu khwilu hiſchcze pſchebywa.

Lipſkodraždžanſka želeſniza měješche w prěnich 8 měžazach tuteho lěta 1,430,077 tl. dokhodow po tajkim 104,330 tl. wjaz, hacž ſa tón žamy cžaž lěta 1864.

S Werdawa tamniſche lěkarſke ſaſtojnſtwo piſche, ſo je tam wot teho cžaža, hdžež je kholera w tutym měſtaſchku wudyrika, hacž do 20. oktobra 149 cžlowjekow na nju ſkhorjeło a 52 wumrjeło.

W Biſchheimje je žo 16. oktobra wjecžor bróžeń korcžmarja Kühny zyle wotpalika. — Dwaj deſertirowanaj ſakſkaj wojakaj, kotrejuž běchu w Bajerſkej doßahnyli, buſchtaj wot jeneho bajerſkeho poliząja na želeſnizy do Sakſkeje transportirowanaj. Jako cžah bjes Kulmbachom a Neumarkom, hdžež želeſniza jara nahle horje dže, khětro pomaku jědžeſche, ſkocžiſchtaj wobaj deſerteuraj ſ woſa a njejßu jeju hacž dotal ſaßo wohladali. — W Altenburga kholera hiſchcze zyle ſaſchka njeje, dokelž tam pſchezo hiſchcze ludžo na nju mrěja. Tola wona wjazy tak žurowa njeje, kaž w ſapocžatku.

Jeho majeſtoſcž kral Jan je žmjertne wotžudženje bantarja F. A. Böhmy ſ Böhmiſch-Vollunga pola Pokcžnizy, kotryž je khěžerja Pfützнera w Ohornje 26. ſeptembra 1864 ſkónzowak, wobtwjerdžił a měješche žo Böhmy dženža (žobotu) rano na dworje budyſkeho hrodu wot živjenja k žmjerczi wotprawicž a žo jemu ſ padazej žekeru hłowa wotcžecž.

Jeho kralowſka wyßokoſcž krónprynz Albert je žo ſ Wina do Draždžan wrócził.

Prußy. Prjedawſchi miniſter Auerswald, ſ kotrymž je kral Wylem hižom w žwojich mkodych lětach w dobrym pſcheczelſtwje ſtał, je cžežko ſkhorjeł. — Miniſter prawdy, hrabja Lippe, chze teho dla, dokelž je ſtajnje khorowaty, ſe žłužby ſtupicž.

Jako žo kral a kralowa 17. oktobra na žwojim puczu do Münſtra do měſtaſchka Dortmunda pſchiwjeſchtaj, buchu jimaj tamniſchi wſchelazy ſaſtojnizy prjódkſtajeni a bjes nimi tež direktaŕ gymnaſija. Tuteho žo kral na tajke waſchnje praſcheſche: „Džeržicze wy tych hólzow tež prawje krucze, ſo bychu tak wrótni njebyli, kaž to nětko tudy ludžo najbóle žu?“

Hrabja Bismark žo pjecza něhdže 31. oktobra ſ Franzowſkeje do Barlina wróczi.

Jeho majeſtoſcž kral Wylem je žo 21. oktobra do Barlina wróczik. Wón je žo naſajtra na tu haßu podak, hdžež běſche žo jena khěža ſaßypnyła, pſchi kotrymž njeſbožu bě 27 ludzi wo živjenje pſchiſchło a něhdže runje tak wjele mjenje a bóle wobſchkodžiło. Kral je ſa tych njeſbožomnych hnydom 1000 tl. darik, jene ſawěſczeńſke towarſtwo je tež tak wjele dako a pjenježnizy žu na burſy hnydom pſches 1000 tl. nawdali. Hewak žo po zyłym měſcze w tajkim wotpohladanju pjenjeſy ſhromadžuja.

Rakußy. S Wina piſaja, ſo chze dotalny rakuſki póßłanz w Romje, baron Bach, kotryž je pſched někotrym cžaßom ſe žłužby puſchczeny, do rjadu jeſuitow ſtupicž.

Prjedawſchi rakuſki khěžor Ferdinand, kiž je žwoje khěžorſtwo nětcžiſchemu khěžorej dobrowolnje wotſtupił, je na žwojim lětnym hrodže w Ploſchkowizach (w Czechach) ſkhorjeł.

General Filipowicž je ſa gouverneura w Dalmaziji poſtajeny. — Dženj 20. oktobra bu we wſchitkich žłowjanſkich měſtach rakuſkeho khěžorſtwa jara žwjedženſzy wobjeńdženy, dokelž žo ſda, ſo budže w rakuſkich krajach nětko po tym ſkutkowane, ſchtož je khěžor w žwojim diplomje wot 20. oktobra 1860 žlubił. Jeli žo to ſtanje, budže ſa rakuſke žłowjanſke narody lěpje a w nadžiji na to žu woni lětuſchi dženj 20. oktobra jako žwjedženj wobeſchli. Němzy žo, kaž móže žebi kóždy myßlicž, na tym wobdžělili njejßu, ale žu tón žwjedženj wjele wjazy kaſycž pytali, ſchtož žo jim pak radžiło njeje. Wón bu w Praſy najpyſchniſcho žwjeczeny.

Požczonka, kotruž žo rakuſke miniſterſtwo ſczinicž prózuje, njeje žo pſchezo hiſchcze do rjadu ſtajiła.

Franzowſka. Marſchal Mac-Mahon, gouverneur algierſkeho kraja, je žo na pucž do Algierſkeje podak. Tamniſchi wobydlerjo poczinaja mjenujzy ſaßo wěſtu ſpjecziwoſcž pokaſowacž a ſda žo, ſo ma tam pak ſ nowa ſběžk wudyricž.

Kholera žo w Pariſu dale bóle rospſchěſczera a ſchtóž tam bydlicž njetrjeba, tón w žwoju ſtronu dže. Po tajkim je tež wjele zuſnikow, kotſiž hewak zyłu ſymu w Pariſu bydla, tuto měſto wopuſchczeja, a Pariſczenjo ſměja teho dla w prjódkſtejazym ſymſkim cžaßu mjenje ſaßłužby, hacž druhe lěta.

Jendželſka. Po žmjerczi miniſterpſchedßydy lorda Palmerſtona je kralowa Viktoria miniſtrej Rußelej poruczноſcž daka, nowe miniſterſtwo ſakožicž. Tuto budže, kaž

ßo ſda, ſ jeniczkim wuwſaczom jeneho noweho miniſtra, ſ dotalnych ſtarych miniſtrow wobſtejecz.

Lord Palmerſton, kotryż je 18. oktobra rano w 11 hodzinach na ßwojim kuble Brocket-Hall 81 lét ſtary wumrjeł, bě ßo někotre dny prjedy někak naſymnik, ſ czehoż tajka ſtraſchna khoroſcz naſta, ſo dyrbjeſche tutón ßwět wopuſchczicz. Wón je ßo 20. oktobra 1784 w Irlandſkej narodźił a ſtupi hižom w lěcze 1806 do krajneje ßłużby, hacz bu ſkónczńje ſa miniſtra a miniſterpſchedßydu poſtajeny. Wón běſche jara mudry cźlowjek a je móz Jendźelſkeje we wſchěch ſtronach ſemje pſchiſporjecz wjedźak. — Palmerſton żanych dźěczi ſawoſtajił njeje. Wón bu ſańdźeny pjatk po poruczńoſczi kraloweje Viktorije na krajne khóſty na jara woßebne waſchnje khowany.

Italia. Bamż Pius je ßwojeho miniſtra, knjeſa Merodu, ſe ßłużby puſchcził. Dokelż běſche Meroda ſtajnje jara njepſcheczelſzy pſchecziwo italſkemu kraleſtwu ſmyßleny a wſcho cźiniſche, ſo njeby bjes bamżom a italſkim kralom żana pſcheczelniwoſcz naſtała, dha měnja wſchelazy ludźo, ſo ßnadź je bamż Merodu teho dla wotßadźił, dokelż chze ßo nětko ſ italſkim kralom někak ſjednacz.

Hacz temu tak je, budźe naß cźaß bórſy wucźicz, ale bjes tym italſke miniſterſtwo bje-wſcheho dźiwanja na bamża a na jeho ſakańſnje jedyn klóſchtr ſa druhim ſanka a pſchihotuje pjecza tež ſakoń, po kotrymż bychu ßo ſ wjetſcha wſchitke klóſchtry w italſkim kraleſtwje ſahnacz měli. S tym chze miniſterſtwo najſkerje bamżej pokaſacz, ſchto ſ teho naſtanje, hdyż je bamż ſ italſkim kralom w njepſcheczelſtwje.

Portugiſiſka kralowa Pia, prynzeßyna-dźowka krala Viktora Emanuela a mótka nětcźiſcheho bamża, kotraż je k ßwojemu nanej na wopytanje pſchijěła, chze ßo tež do Roma podacz, ſo by tam ßwojeho kmótra, bamża Piuſa, wopytała. Najſkerje budźe tam tež k lěpſchemu ryczecz; pſchetoż jeje nan je wot bamża do klótby (Bann) daty, dokelż je w ßwojim cźaßu někotre romſke krajiny k italſkemu kraleſtwu pſchidźělił.

Rußowſka. W Polſkej je w nowiſchim cźaßu pjecz klóſchtrow ſahnatych, dokelż wjazy tejko mnichow we nich njebě, hacz jich bycz dyrbi. Mnichojo buchu do druhich kloſchtrow pſcheßadźeni a jenoż někotſi w dotalnych klóſchtrach woſtajeni, ſa bychu w klóſchtrſkich zyrkwjach Bożu ßłużbu wobſtarali.

Amerika. Dokelż ßo bawma lětßa radźiła njeje a ßo jeje w ſeparatiſtiſkich krajach ſ prjedawſchich lét tejko njenamaka, hacz ßebi myßlachu a wudawachu, dha je wona w płacźiſnje ſaßo khětro horje ſchła. Duż żadyn dźiw njeje, ſo bawmjeniſcheza a płat tež pola naß wjazy płacźicz poczinaja.

Ze Serbow.

S Radworja, 23. oktobra. Dżenßa w nozu w dwanatej hodźinje wudyri pola tudomneho żiwnoſczerja Pětra Schramy ſtraſchny woheń a w krótkim cźaßu ſtejachu wſchě jeho twarjenja w płomjenjach. Skót móżeſche ßo ſ nuſu wóhnjej wutorhnycz; tola ſpali ßo jene ßwinjo, a jena jałoja je ßo khětro wopaliła, dokelż dyrbjeſche ßo jena ſcźěna prjedy pobicz, hacz mózachu ju wuwjeſcz.

Dokelż bě ßo popołdnju ßnadny deſchczik ſeſchoł, běchu tſěchi khětro mokre a buchn na to waſchnje ßußodne twarjenja ſdżerżane.

Wyſche naſcheje ßykawy bě tež lutobcżańſka, łuhowſka a khelnjanſka k pomozy pſchijěła. †.

S Budyſchina. Se Skeho Komorowa nam pißaja, ſo je tamniſchi wyßokodóſtojny wyſchi farar k. Jurij Libuſcha (rodźeny na Sdżerju pola Wjeleczina a ſnaty jako ßerbſki ryczeſpytnik) ßwój 50lětny faſtojniſki jubileum 1. okt. ßwjecził. Wot ßerbſkich knjeſow duchownych wojerowſkeho wokrjeßa bu jemu na tutym dnju cźiſchczany ßerbſki ſpěw, ſeſtajany wot k. fararja Seilerja we Łaſu, pſchepodaty.

S wojerowſkeho wokrjeßa. (H. W.) Wobydler Kulka ſ Horow padże 14. oktobra do rěki a bu morwy ſ njeje wucźehnjeny.

S Cźorneho Khołmza. Tudy je ßo wutoru 17. oktobra połozał Kſchiż na Narczan mjeſach w khójcźkach wojbjeßnył. Wón běſche hižom prjedy do bkudnych myßlow ſapanył a ßo njedźelu we Wojerezach ſatepicz chzył, hdyż běchu jeho pak tola ſaßy ſ wody wucźahnyli.

Se Scheſchowa, 23. oktobra. Wczera pſchipołdnju běſche 15lětny cźeladnik Jan Mickel ſ Minakała, kiż bě k najeńkej tudomneje hońtwy Janej Pradlej na kermuſchu pſchiſchoł, do khěże ſchoł a tam Pradlowu hońtſku flintu, ſe ſchrótom nabitu, ſe ſcźěny wſał a ſ njej hrajkał. Jako chzyſche ju wón potom ſaßo na hóſdź pojßnycz, wntſěli ßo flinta a bu Mickelej lěwa noha ſlě ranjena.

S podhorja. (Spomnjenje na guſtav-adolfſki ßwjedźeń w Bukezach.) Dokelż bě w Serb. Now. woſjewjene, ſo budźe 29. ſeptembra g. a. ßwjedźeń w Bukezach ßwjeczeny, dha bě ßo tam tehdy tež wjele ſ druhich woßadow ſeſchło a bjes tymi běſche tež pißar tuthych rynczkow. Naß je jara ſwjeßeliło, ſo bukicźańſka woßada na tym ßwjedźenju tak ſ wutrobu dźěł bjerjeſche a jón na wſche możne waſchnje porjeńſchi. Jej ßłuſcha teho dla wulki dźak ſhromadnje a jeje kcźějazej młodoſcźi woßebje.

Hižom napohlad bukicźańſkeje zyrkwje a jeje ſnutskomna pycha ßwědczi wo luboſczi woßady k ßwojemu Bożemu domu a tak tež k nabóżnym ſkutkam. Duż tež po prawym żadyn dźiw njebě, ſo bě ßwjedźeń tak kraßnje ſrjadowany a ſo ßo tejko darow luboſcze nawda.

A hewak móżesche bukiczańska woßada tón ßwjedżeń ſ wutrobnej wjeßokoſczu a ſ horzym dżakom k Bohu ßwjeczicz, hdyż ßo dopomni, kak ſrudnje je w Bukezach pſched 100 lětami wonhladako a ſo jich, tehdom wot wójnſkeho ſchkodowanja wuporjedżany Boži dom njeje tu rjanoſcz měł, każ ju nětko ma, a ſo woßadni tehdom njeißu ſ tajkej pychu do njeho cżahnycz móhli, każ nětko, hdyż je ßo na jich ſahony pſches 50 lět żohnowanje ſkoteho měra wupſchěſczerako.

Bóh wſchehomózny, kiż je w ßydomlětnej wójnje pſchi bukiczańſkim nadpadże zyrkej hnadnje ſdżerżał, chżył ju też dale pſchede. wſchitkej ſchkodu ſakhowacz, ſo bychu pſchichodne narody widżeli, kak lubo ßu jich wótzojo ßwój Boži dom měli. **M. B.**

S Budyſchina. Knjes Michał Dejka (Döcke), kotryż bě w ßwojim cżaßu młynk w Njechornje a je nětko wobßedżeŕ w Auſtralije, dawa ßebi wot ſańdżeneho Michała Serbſke Nowiny kóżdy tydżeń do Auſtralije poßłacz. Wón je wóndanjo jene auſtraliſke němſke nowiny do wudawarnje Serb. Nowinow póßłał, a móże ßebi je tam kóżdy wobhladacz, kiż wo to rodżi.

W Budyſchinje. Sańdżenu ßrjedu dopołdnja mějachmy tudy hrimanje ſe ßylnym deſchczom. Hižom dżeń prjedy je ßo hicz pocżało a ſchtwórtk, hdżeż tole pißamy, ßo też ſ cżaßami dże, tak ſo nětko, każ nam ratarjo prajachu, ſa ßywy żadyn ſtrach wjazy njeje.

Z Budyſchina. Sańdżeny ſchtwórtk je tudy dotalny ſtudent duchownſtwa k. Jurij Luſczański z Wotrowa kandidatſke (ſynodalne) pruhowanje khwalobnje wobſtał a poda ſo hiſchcze na 10 měſacow do duchownſkeho ſeminara w Kólnje. — Nowoſwjeczeny duchowny k. Bruno Friebel z Budyſchina pſchińdże za kapłana do Schěrachowa.

Přilopk.

* W Serbſkich Pawłozach pola Lubija wudyri 25. oktobra wjeczor we 8 hodżinach na knjeżim dworje knjeſa ſ Noſtitz, woheń a je ßo kruwarnja, każ też deleńża wotpaliła. Woheń tak ſpěſchnje wokoło ßo hrabaſche, ſo je ßo 20 ßwini w płomjenjach ſpaliło. — Kak je woheń wuſchoł, njeje hacz dotal ſnate.

* S Draždżan pißaja, ſo je ßebi prjedawſchi unionſki general Mac-Clellan měſto Draždżany k bydlenju wuſwolił a ſo chże tam ſ najmjeńſcha zyłu ſymu woſtacz.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Nuſa ßo wſchelko huſa.

Hanß Depla. Schto dha tola ſ tutym ſtarym ßerbſtim pſchißłowom měniſch, Motßo?

M. T. Hm, to ja prajił njeißym, ale tón, na kotrehoż ßo wóndanjo huntorichu, ſo ma pjenjeſynoſcheŕ wokoło ßo wißaja.

H. D. Ale, tak ja pſchezo njewěm, ſchto je wón ſ tym pſchißłowom měnił.

M. T. Icó, wón měnjeſche, ſo wſchak ßo kóżdemu tak njetrjechi, ſo by měchi po maudlach darmo doſtał a faſku palenza pſchikrydnył.

H. D. Haj, tajkemu ßo ſkerje cżini, hacz temu, kiż dyrbi wſcho kupowacz: dha pjenjeſy druhdy faluja.

M. T. To ßo mi też tak ſda.

Sa koulantne a ſpěſchne regulirowanje mojeho wóhnjoweho ſchkodowanja w Dubrawzy praju magdeburgſkemu woheń ſawěſczazemu towarſtwu ßwój dżak a poruczam je jako jara ſprawne.

W Budyſchinje, 27. oktobra 1865. C. H. Pahn.

Kopirmaſchiny, ſchtemple a bijne praßy, kontorſke, ßudniſke a cyrkwinſke ſchtemple, wopony, deviſy a emblemy k cżiſchczenju a ſyglowanju porucża a wobſtara W. A. Weigang pſched ſchuleŕſkimi wrotami w Budyſchinje.

Knjenjaze taſche,
„ paßy,
„ manſchetty
porucża we wulkim wubjerku
E. G. Leuner,
rjemjenjeŕ na bohatej haßy.

Sshluy wolazy
ßo ſa dobru ſdu na rycżerkublo w Ssmilnej pola Biſkopiz pyta.
Wſcho dalſche pola Heinr. Jul. Lincki w Budyſchinje.

Karl Lehmann,
klempnaŕ
na ſadnej bohatej haßy ſ napſchecża měſchczańſkeje ſchule porucża wißaze a nablidne lampy ſa ſolarſki a ſemſki wolij, każ też khoſejowe denczka, ßwěcżniki a t. d. w dobrej tworje po tunich płaczińnach.
Wón też ßerbſki ryżi.

Ssuche droždże
wſchědnje cżerſtwe porucża J. G. F. Nieckſch.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze.

Wobsanknjenje sliczbowanja na lěto 1864 dopokasuje, so Powschitkomna Aßekuranza se **sakładnym kapitalom wot 22 millionow 2 sczě tyßaz schěßnakow** dźěła. Tutón wopschija

schěßnakow 4,200000 sakładneho kapitala,
„ 1,800000 hypothekskich reservow,
„ 9,200000 mobilnych reservow,
„ 7,000000 lětnje dostatych prämijow a kapitaloweje danje.

Schěßnakow 22,200000.

Pschi dostatych prämijach wot 7 millionow 63 tyßaz 626 schěßnakow a 98 krajzarjow bu w lěcze 1864 11744 schkodowanjow s nahladnej summu wot 3 millionow 570 tyßaz 179 schěßnakow a 17 krajzarjow wupłaczenych. Pola kóždeho agenta je cźischczany sapiß schkodowanjow k nawjedźenju wupołoženy.

Summa sawěsczenjow, 31. decembra 1864 wobstejazych: 1375 millionow 42 tyßaz 865 schěßnakow.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

21 millionow 2 szě tyßaz schěßnakow

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., psche **wóhnjowu schkodu;**
b) **kubła na dróhach,** psche **transportnu schkodu;**
c) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje cźłowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze.**

Tuto towarstwo je w lěcze 1863 sa 12452 schkodowanjow summu wot 4 millionow 359 tyßaz 283 schěßnakow a 22 krajzarjow wupłaczilo.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyschinje: **Julius Altmann,**
w Kamjeńzu: **Adolph Francke,**
w Lubiju: **W. Rothe,**
we Wósporku: **Bernh. Hilbenz,**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Teho runja je w knihaŕni Smolerja a Pjecha sa 3 nßl. dostacz:

Kaž pschi horka pomjenowanej protyzy, tak ßu tež pschi tutej wěste pjenježne dobytki, to rěka sa tych, kotsiž maja to sbože, so protyku s dobrym cźißłom trjechja.

Illustrirter Familienkalender,

kotryž je na lěto 1866 hotowy a w bližschim cźaßu w knihaŕni Smolerja a Pjecha w Budyschinje sa 5 nßl. k dostaczu, je saßo s rjanymi wobrasami wupyscheny a lubi pěkne dobytki.

Saßopschedawarjo, kotsiž ßo na knihaŕnju Smolerja a Pjecha w tajkim nastupanju wobrocza a hacž do pschichodneje ßoboty 29. julija s dobom wjaz protykow skasaja, dostanu hódny rabat.

Jahły, prima qualité
dosta a porucza punt po 15 np., pschi 5 puntach hischcze tunscho;

běły płodosyrop
k pizy sa pczoły ßo jara hodźazy, punt po 20 np.

candis-syrop
rjany běły, punt po 18 np.
dwójzy raff. **petroleum** (semski wolij) punt po 36 np.,
„ „ **solarwolij** punt po 36 np.
Rajß punt po 16, 20, 24, 30, 40 a 44 np.
Krupy punt po 18, 20, 24, 30 a 36 np.
Palenzy wschitkich družinow w jenotliwych khanach,
kaž tež w cźwizach poruczeja najtunischo
kolonialtworowe a spiritusowe khlamy

Carl Noack
na swonkomnej lawskej haßy.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Jan Haupt, wobydleŕ w Budyschinje, s Hanu Kaplerjez. — Korla Bohuwěr Wjeńk, wobydleŕ w Budyschinje, s Hanu Rahelu Jeremiaßez.

Michałska cyrkej: Korla August Hanowski, khěžeŕ w mnischej zyrkwi, s Madlenu Brodźiz se Židowa.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Hana Theresia, Jana Kudźele, žiwnosćerja w Cźichońzach, dź. — Hańža Marja Martha, Jana Albinusa, krawza na Židowje, dź.

Podjanska cyrkej: Michał Handrij, Pětra Hasche, žiwnosćerja w Sajdowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 11. oktobra: Marja rodź. Polancz, Handrija Pusćina, měschćana a khěžerja, mandźelska, 50 l. — 15., Pětr Pawoł Josef, Jurja Žofki, wobydlerja pod hrodom, ß., 9 m. — Hana Theresia, Jana Kudźele, žiwnosćerja w Cźichońzach, dź., 8 d. — 16., Madlena Schmißowa, wobydleŕka w Jeńkežach, 58 l. 1 m. — Hańža Pjetschkez s Wosporka, 24 l.

Krajnostawski bank.

Podpißany direktorium dawa na wschelake napraschowanja s tutym k sjawnemu nawjedźenju, so ßo wot nětk hacž na dalische saßo

hornołužiske njewupowjedne 4% sastawne listy Ser. III

na blidźe banka pschedawaja.

W Budyschinje, 12. oktobra 1865.

Direktorium krajnostawskeho banka kralowskeho sakskeho hornołužiskeho markhrabinstwa.

s Thielau.

Němski Phönix,

woheń sawěsćzace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsćzenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K nětcźischemu lětnemu cźaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczłwje na to kedźbowacź, so ßu wschě drasćenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płacźisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycź.

C. W. Bitzka.

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny b po nim cźinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dyaawosćzi, sažwanju, bróstowym cźeŕpjenju, schijowej wobcźežnosćzi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Skład parneje muki w Klukschu!

Najlěpschu pscheńcžnu parnu muku w 3 prima družinach s nowych wulkich młynow w Budyschinje pschedawa po najtnnischej płacžisnje

Ernst Postel w Klukschu.

Ssuche drožďže

woßebneje dobroscze a po kotrychž ßo derje hiba, ma na pschedań A. Stosch na mjaßowym torhoschczu.

Solarwolijowe a petrolejowe lampy we wschitkich wulkosczach a we zyle nowych mustrach, **solarwolijowe latarnje, lampy,** kiž bjes cylindra ßwěcza, **krónske ßwěcžniki** we wschelakich wulkosczach s 2 hacž 6 płomjeschkami porucža pod rukowanjom jara derjeßwěczenja najtunischo W Budyschinje.

Herrmann Rachlitz, klempnař na žitnej haßy cž. 52.

Petrolejowe a salarwolijowe lampy porucža F. A. Sommer na schulerskej haßy.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucža wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedželu, wutoru a schwórtk wot 1 hodžiny.

Kupjele sa knjesow: Njedželu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodžinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodžinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodžinje prjedy skasacž.

Pscheńcžnu parnu muku

snateje dobroscze porucža David Berger na žitnej haßy.

Aukzia hatoweho ßłanja

ßrjedu 1. novembra 1865 dopołnja we 8 hodžinach na ležomnosczach knjejstwa w Njechornju.

A. Eckstein,

schewski mischtr,

je ßwoju dźěłaŕnju a ßwoje schewske khlamy se snutskomneje lawskeje haßy na žitne wiki do ßwojeho domu podla hoscženza k słotej hwěsdźe pschepołožił a proßy cžesczenych Sserbow, so by jemu dowěrjenje, hacž dotal spožczene, tež w jeho nowym pschebytku dobrocžiwje pschiwobrocžili.

Jutsje sa tydžeń, jako njedželu 5. novembra popołnju, budže mißionska shromadžisna w rachlowskej schuli wotdžeržana a ßo na tu ßamu wschitzy pschecželjo mißionstwa najlubosnischo pscheproschuja.

Christian Gottlieb Grohmann

na jerjowej haßy cžo. 263/92

porucža pódla ßwojich **ßuknow** tež wulki wubjerk **buckskinow** k ßuknjam a kholowam we wschelakich barbach a mustrach.

S tutym najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so ja najlěpschi shorjelski twarski kalk po 24—25 nßl. sa kórz a tajki hnójny kalk po 19—20 nßl. sa kórz pschedawam.

W Budyschinje.

H. Grieshammer.

Pschedawanje na dwórnischczu s napschecza kubłoweje łubje.

Pschedženak

abo

Protyka sa Sserbow

je dženßa 28. oktobra

wuschła

a je nětko w knihaŕni

Smolerja a Pjecha

sa 2½ nßl. dostacž.

Jedyn wulki wotroczk,

kiž ma dobre wopißma, dostanje k nowemu lětu 1866 ßłužbu na ßwobodnym kuble w Jeschizach pola Delneje Hórki.

Jadrojte khójnowe twarske drjewo, 8 hacž 10 zolow delneje tołstoscze a hacž do 38 łohczow twarskeje dołhoscze móže ßo w sapocžatym drjewnischczu w Jatsjobju wuzejchowacž.

Tež steja tam ßuche khójnowe pjeńki, kaž tež ßylne walczki na pschedań.

---

1 tl. myta

temu, kiž jenu wosowu buschkej s napißmom „A. Bernhardt Oehme, Wagenbauer in Göda“, kotraž bu ßobota shubjena, pola k. Schöna w hoscženzu k ßłónzu w Budyschinje woteda.

S tutym cześczenym Sserbam najpodwolnischo k nawjedżenju dawam, so ßym na tutón **budyski hermank** k prénjemu rasej

ſ wulkim barlinſkim

ſkładom mužazeje drasty

pschischoł a proschu wo dobroczíwe kupowanje, najſprawnische poßłużenje lubjo.

Mój ſkład namaka ßo

pschi mjaßowych hětkach

pola schewza k. Jencza cżo. 33.

Barlinske wohenſawěſczaze towarſtwo.

Psched tſjomi njedżelemi běch ja wosjewił, so ßym agenturu horka spomnjeneho towarſtwa ſłożił a mózu nětko k temu pschiſtajicz, so je ju knjes pschekupz Arnold Th. Suſt na ßo wſał. Wón ma ßwoje khlamy na bohatej haßy w domje bjes kralowſkim póſtom a knihikupzom Khöhlerom a ßmém jeho ja wſchém ßwojim ſnatym poruczicz, dokelż ßym pſcheßwědżeny, so budże wón ßwoju agenturu tak wobſtaracz, so budże kóżdy ſ nim móz ſ pokojom bycz.

J. E. Ssmoler.

Na horejſche wosjewjenje dźiwajo, wosjewjam ſ tutym cżeſcżenym Sserbam najpodwolniſcho, so

barlinſke woheń ſawěſczaze towarſtwo,

ſałożene 1812 ſe ſakkadnym kapitalom 2,000,000 tl., też dale ſawěſczenja pſche wohnjowu ſchkodu po twjerdych prämijach bjes wſchitkeho dopłaczowanja horje bjerje, a ſchkodowanja, kotrež pſches woheń, pſches błyſk — też hdyż wón njeſapali — pſches haſchenje a nuſne wurumowanje naſtanu, pěknje a bórſy ſaruna. Podpißany, kotryż je agenturu ſa tudomnu wokolnoſcz na ßo wſak, budże rad lubje wſchitke ſawěſczeniſke wuměnjenja, kotrež ßu jara ſpodobne, każ też wſchitke druhe trěbne wukaſowanje ßobu dźělicz a ßo cżeſcżenym Sserbam k wobſtaranju ſawěſczenjow najpodwolniſcho porucża.

W Budyſchinje, 26. oktobra 1865.

Arnold Th. Suſt.

Aukzia palneho drjewa.

Schtwórtk 2. novembra t. l. dopołdnja wot 9 hodźinow budże ßo w bartſkim reviru

80 kloſtrow dubowych ſchczěpow a pjenkow,

297 „ brěſoweho pjenkoweho drjewa

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz. — Shromadźiſna na tudomnej zyhelniczi.

W Barcze, 20. oktobra 1865.

Hrabinſke Lippſke hajniſke ſarjadniſtwo.

Wiedemann.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 44. ~ 4. novembra. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Wotprawjenje F. A. Böhmy ſ Vollunga. — Ze Serbow: Se Židowa. S Haßlowa. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěstnik.

Swětne podawki.

Nowſche waźniſche powjeſćże.

Lubij. Tudy maja 7. decembra t. l. k rekrutirowanju pſchiňcź muźſtwa ſ zyłeho wosporſkeho hamta, ſe ſtareho Lubija a Wujeſda; 8. decembra bjes druhimi tež muźſtwa ſ Karlsbrunna, Njeſnarowow, Khorjez, Hłoſchina, ſ Wulkeho Dažina, ſ Bukez, Ketliz, Luchowa, Luwocźiz, Lejna, Jawornika, Njechanja a Nèczina; 8. decembra bjes druhimi tež muźſtwa ſ Woleſchnizy, Stwjeſchena, Błózan, Rodez, Žornoßyk, Wujerje, Walow, Ssobołſka a Cźornjowa. Reklamazije maja ßo hacź do 13. decembra dopołnja wotedacź a cźi, kotſiž chzedźa ſaſtupny pjenjes wot 300 tl. ſapłaćicź, maja to najpoſdźiſcho hacź do 21. decembra ſcźinicź.

London, 1. novembra. S Newyorka pißaja, ſo ßu w nèkotrych amerikanſkich měſtach tak mjenowani „fenjenjo“ ſhromadźiſny wotdźerźowali, w kotrychž ßu ſ nowa radu ſkładowali, kak by ßo Irlandſka wot Jendźelſkeje ſ mozu wottorhnycź móhła. (Do Ameriki je mjennjzy jara wjele Irlandſkich wucźahnyło a cźi nètko woßebje ßwojich krajanow, kiž hiſchcźe w Irlandſkej bydla, na to ſchcźuwaja, ſo bychu revoluziju pſcheczźiwo Jendźelcźanam ſapoczęli.) — Bawma 57.

Southampton, 1. novembra. S Halifaxa pißaja pſches Newyork, ſo je ßo parołodź „Circaßian“, kotraž je 1. oktobra ſe 619 wucźahowarjemi do Ameriki wotjěła, bliſko Breton-Islanda roſłamała. Ludźo a ſmachi ßu wukhowani.

Werdau, 31. oktobra. Tudy je hacź dotal 414 cźłowjekow na kholeru ſkhorjeło a 125 wumrjeło.

Pjenjeźna płaćizna.

W Lipſku, 2. novembra, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5¾ np. 1 połnowažazy cźerwjeny ſkoty abo dukat 3 tl. 8 nßl. 8 np.; winſke bankowki 94

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

28. oktobra 1865.

Dowoz: 6,928 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			niža.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np.
Pſcheńza . .	5	7	5	4	25	—	5	12	5	5	—	—
Rožka . .	3	20	—	3	10	—	3	22	5	3	20	—
Jecźmjeń . .	2	22	5	2	12	5	2	25	—	2	22	5
Wowß . .	1	25	—	1	20	—	1	25	—	1	20	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	9	25	—	—	—	—
Jahły . .	5	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 2½ nßl. a 13 tl. 25 nßl.

pſchenża 50—69 tl., rožka 47—48 tl.,

(to je: ſa 25 pruſſich förzow.)

rěpikowy wolij (njecźiſcźeny) 15 tl. — nßl.

(Cźiſcźeny, kaž ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdźe 1⅛ tl. drožſchi.)

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniśća.

Do Draždźan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pſchipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecźor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecźor 6 h. 52 m.*; wecźor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pſchiſankinjenje do a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberg.

*) Pſchiſankinjenje do Zitawy.

Sakſka. S Werdawa pißaja 27. oktobra: Hacž runje kholera w nowiſchim cžaßu tudy tak ßurowje njewuſtupuje, kaž prjedy, dha tola widžecž njeje, ſo by nĕkak wotebjeraka. Wona pokaſuje ßo we wſchĕch dželach naſcheho mĕſta a w poßleńſchich dnjach woßebje na tych mĕſtach, hdžež prjedy hiſchcze była njeje. Hdžež je junkrócž do domu pſchiſchła, wot tam ßo lohko njeſdali. W nĕkotrych familijach je wona ſlĕ ſakhadžaka. W jenym mjeńſchim domje, hdžež wjele wobydlerjow njeje, je 11 cžłowjekow na kholeru ſkhorjeło a 5 je jich tam wumrjeło. Wižera bĕſche 20 na kholeru khorych a dżenża je jich ſ nowa 19 na nju ſkhorjeło. S zyła je tudy hacž dotal 321 cžłowjekow na kholeru ſkhorjeło a 101 wumrjeło. — S Wilsdruffa pißaja: Wolazaj Merker a Thimmig na knježim dworje Neukirchenu, prĕńſchi 21 a poßleńſchi 16 lĕt ſtary, pſchińdżeſchtaj 27. oktobra do ſwady. Pſchi tym cžißny Merker Thimmiga na ſemju, kłó jeho nĕkotre raſy ſtraſchnje ſ nožom a ßebi ſkónczńje ßam krak pſcherĕſny. Merker bĕ na mĕſcže morwy a Thimmig je tak ranjeny, ſo najſkerje tež wumrje. — W jaſtwje na budyſkim hrodže je ßo 28. oktobra popołduju wĕſty Grundmann ſ Biſchheima, kotrehož bĕchu ſapalenja dla ßadżili, ßam wojbjeßnył.

W Draždżanach pſchińdże 29. oktobra pſchipołnju jedyn cžłowjek do draſtowych khlamow pſchekupza Feßlera a żada ßebi jenu ßuknju a jedyn laz kupicž. Nĕhdże tydżeń prjedy bĕ tam wón jedyn laz kupił, kotryž bĕſche tež wobleczeny. W tym wokomiknjenju, hdżež Feßler nĕkotre ßuknje ſa teho cžłowjeka k pokaſanju ſ hoſdżow bjerje, dyri jeho tutón, kotryž je ßo ßukuju a laz wußlekł, ſ tajkej mozu do praweje ſkronje, ſo Feßler k ſemi panje, ale ßo tola ſaßo nĕkak ſhraba, ſo by teho mordarja pſchimnył. Tola tón cžĕka wußlĕkany, kajkiž je, a tež wucžeknje. Feßlera, kotryž mózeſche hiſchcze powjedacž, kaž je ßo wſchitko mĕko, donjeßechu potom do hojerńje a wón je tam popołdnju w 5 hodżinach wumrjeł. Dokelž bĕ tón cžłowjek pſchi kupowanju ſpomujeneho laza prajił, ſo je maſchinytwarjeŕ, dha je polizija wſchitke maſchinowe fabriki hnydom pſchepytała a jeho tež wußlĕdżiła.

S Lipſka pißaja, ſo tam dale nichtón na kholeru ſkhorjeł a wumrjeł njeje, hacž tón jedyn jenicžki cžłowjek, na kotrehož ſemrjecže tydżenja ſpomnichmy.

Pſchi njewjedrje, kotrež ßrjedu 25. oktobra bĕſche, je bkyſk do jeneje khĕże w Krombachu dyrił a ju do procha a popjeła pſchewobrocžił.

W Meeranje wudyri 26. oktobra wjecžor pola pjekarja Leuſchera woheń a wotpali ßo jeho dom, kaž tež dwĕ ßußodnej khĕži. — W Biſchheimje pola Kamjeńża je ßo 16. oktobra wjecžor bróżeń korcžmarja Kühny wotpaliła. Woheń je najſkerje ſakoženy. — We Wendiſch-Schrottmannsdorfje pola Zwikawa wotpalichu ßo 27. oktobra twarjenja jeneho burſkeho kubła, pſchi cžimž je ßo tež jene 4lĕtne dżĕcžo ßobu ſpaliło. Woheń je pjecža pſches to wuſchoł, ſo dżĕcži ſe ſchtrychowanczkami hrajkachu.

Wulki nĕmſki ſpĕwarſki ßwjedżeń w Draždżanach je tejko wudawkow nacžinił, ſo k ſapłacženju tych ßamych hiſchcze 62,000 toleŕ pobrachuje.

W Miſchnu mĕjachu 29. oktobra ſaßo woheń a to dżewjaty krócž w tutym lĕcže, pſchetož na haßy „Burggaße" ßo w ſadnej Müllerez khĕži paleſche. Hacž runje je to jara ſtraſchna ſtrona, dha ßo tola radżi, woheń tak wobmjeſowacž, ſo ßo dale nicžo, hacž ſpomnjena ſadna khĕża, njewotpali. Tola je pſchi tutym wóhnju jene dżĕcžo wo żiwjenje pſchiſchło. Tuto, nĕhdże połdra lĕta ſtare, bĕchu drje ſbożomnje ſ palazeho domu wunjeßli, ale potom ſ njekedżbnoſcže tejko poßleſchcžow na nje namjetali, ſo bĕ ßo wone ſadußycž dyrbjało. Woheń je najſkerje ſakoženy był.

Nowy rektor magniſikus na lipſcžańſkej univerſicže je profeßor prawa k. Dr. ſ Gerber a je tam w tu khwilu 1094 ſtudentow.

Prußy. Sańdżenu wutoru 31. oktobra (jako na ßwjedżenju reformazije) je ßo Jeho majeſtoſcž kral Wylem do Wittenberga podał, ſo by pſchi poßwjeczenju ſtatuy Melanchthona pſchitomny był. — Miniſter hrabja Bismark bĕ 26. oktobra ſ biarritzſkich kupjel do Pariſa pſchijeł. Wón chżyſche tam nĕkotre dny woſtacž a ßo potom do Barlina wrócžicž.

Rakuß. Prjedawſchi miniſter ſwonkomnych naležnoſcžow, hrabja Buol-Schauenſtein, je 28. oktobra wumrjeł. — S pożcžonku, kotruž chże miniſterſtwo ſcžinicž, hiſchcze pſchezo nicžo njeje a miniſter finanzow je w njewĕſtoſcži, hacž budże na hody daň wot krajneho dołha ſapłacžicž móz.

Hacž ta wĕz ſ tej nowej politiku, kotruž ßu nĕtko w Rakuſkej ſapocželi, tak kraßnje wupanje, kaž ßebi tam nĕkotryżkuliž myßli, je tola jara njewĕſte a to woßebje teho dla, dokelž ßebi Wuherſzy ſ kóżdym dnjom wjazy żadaja. Tak pocžinaja we Wuherſkej nĕtko wo tym ryczecž, ſo Wuherſkim trjeba njeje, rakuſki krajny dołh ßobu njeſcž a ſo ma ßo Wuherſka po ßwojich ſtarych prawach wjele wjazy zyle wot druhich rakuſkich krajow wotdżelicž, ſo dyrbi ßwoje ßamßne miniſterſtwo, ßwoje ßamßne wójſko, ßwoje ßamßne dawki a t. d. mĕcž. To nĕtko pjenjeżnikam, kiž ßu rakuſke dołżne papjery kupowali, wjele ſtaroſcže cžini a wſchelake rakuſke papjerjane pjenjeſy teho dla ſ mozu w płacžiſnje ſpaduja.

Wuherſki ßejm budże 10. decembra wotewrjeny a chże ßo khĕżor k tajkemu wotewrjenju do Peſchta podacž. Druhe krajne ßejmy budża ßo w poßlenjej tſecžinje mĕßaza novembra ſapocžecž, hacž dotal pak hiſchcze nicžo ßłyſchecž njeje, ſchto chże jim miniſterſtwo k wuradżenju prjódkpokożicž.

Wſchelake nĕmſke nowiny mĕnja, ſo je w rakuſkich

krajach (ſ wuwſaczom Wuherſkeje) pak ſaßo ras ſ konſtituziju kónz a ſo žadyn ſhromadny ßejm we Winje wjazy njebudże, tak ſo budże miniſterſtwo tak mjenowanym němſko-ßkowjanſkim krajam dawki nakładowacz a ſakonje dawacz, kaž budże ßo jemu chzycz.

Franzowſka. Khěžor je ſa ſawoſtajenych tajkich ludźi, kotſiž ßu na kholeru wumrjeli, 25,000 nórtow darik, khěžorka 15,000 a khěžorſki prynz 10,000 nórtow. Kholera w Pariſu wotebjera. — W Algierſkej je bliſko tak mjenowaneho Tella ſběžk wudyrik a je ßo tam ſplah, kiž Uled-Sidi-Scheik rěka, pſcheczíwo franzowſkemu knjejſtwu ſpjeczik. Algierſki gouverneur, marſchal Mac-Mahon je khětro wulke wójſko na nich póßłak.

Jendżelſka. Nowe miniſterſtwo je hotowe: miniſterpſchedßyda je Rußel a Clarendon je miniſter ſwonkownych naležnoſczow; hewak je wſchitko pſchi ſtarym woſtako.

Rußowſka. Wyſchnoſcz je arzybiſkopoweho ſaſtupjerja k. Rżewuſkeho we Warſchawje do Aſtrachana wupokaſała. Arzybiſkop Felinſki je tež hižom dawno wupokaſany a bydli, jeli ßo njemolimy, w Moſkwje abo w tamniſchej wokolnoſczi.

Wotprawjenje

F. A. Böhmy ſ Vollunga,
28. oktobra 1865.

Tkalz Bjedrich Auguſt Böhma, w Ohornje rodżeny a w Vollungu pola Połczniży bydliwſchi, 38 lět ſtary, bu ßobotu 28. oktobra t. l. na dworje budyſkeho hrodu ſ padazej ßekeru wot żiwjenja k ßmjerczi wotprawjeny.

Böhma bě bjes ßwojimi krajanami jako wjeczíwy a jara hruby ſnaty. Jako běchu pſched nětkotrymi létami w Połczniży po czaßu 14 ſapalnych liſtow namakali, prajachu wſchitzy ludźo, ſo ßu te wot Böhmy, hacž runje jemu to tehdy nichtón do czíſta dopokaſacz njemóżeſche. — Wón tež ſtajnje ſkradżu na hońtu khodżeſche, ale jenoż jedyn ras je ßo radziło, jeho doßahnycz a wotſchtrafowacz. Hewak khodżeſche wón tež na tſélenja, hdyž ßo tajke něhdże wotdżerżowachu, a bě widżecz, ſo je dobry tſéleř. Swojeho ſkradżneho dżiwinu tſélenja dla bě ßebi wón flintu wudżěłak, kotraž ßo hodżeſche na dwaj kruchaj roſpołożicz, tak ſo móżeſche delny kruch wotſchrubowacz. Na tajke waſchnje bě możno, delny kruch do ſaka tyknycz a rokku pod ßuknju ſkhowacz, tak ſo nichtón widżecz njemóżeſche, hacž ma wón flintu pſchi ßebi abo niz.

Böhma mějeſche ſ wěſtej Pfützneroż ſ Ohorna njemandżelſke dżěczo a dokelž wón żane alimenty ſa nje njepłaczeſche, dha bu wón wot jeje nana, khěžkarja J. G. Pfütznera, teho dla wobſkorżeny. Ssud wußudzi, ſo dyrbi wón wot ßwojeje měßaczneje ſaßkużby wěſty dżěl k wotczehnjenju ſpomnjencho dżěſcza płaczicz. To jeho jara mjerſaſche a wón bě teho dla na Pfützneroż jara njemdry, haj jeho hněw tak pſchibjeraſche, ſo wón pißmo wupojßny, w kotrymž bě Pfützneroż ſe ßmjerczu hrożene. Pißma wuſtojni prajachu, ſo je tuto pißmo wot Böhmy pißane.

W lěcze 1864 w měßazu měrzu bě nětchón kruch ſapaleneho płatu na Pfützneroż ßkomjanu tſěchu czißnyk, ale woheň bu poduſcheny, dokelž ßo ſahe doſcz dohladachu. Ludźo měnjachu, ſo jón nichtón druhi ſakożił njeje, khiba Böhma.

W tym ßamym lěcze wjeczor 17. ſeptembra, jako Pfützner ſe ßynom ßwojeje dżowki ſ drjewa domoj dżěſche, tſěli jedyn muż, kiž w huſczinje ſtejeſche, na njeho, ale njetrjechi jeho. Dokelž Pfützner ſe ſtrachom domoj běżeſche, njemóżeſche wón prajicz, ſchtó je na njeho tſělił, ale ludźo měnjachu, ſo je to Böhma byk, dokelž Pfützner żaneho druheho njepſchecżela njeměješche, khiba Böhmu.

Jako Pfützner 26. ſeptembra wjeczor, ſ wobleczom k woknu wobroczeny a něhdże 9 łohczi wot njeho ſdaleny, na khachlowej ławje ßedżeſche, tſěli nětchón ſ woknom do njeho. Wo ſtwje ßo lampa ßwěczeſche a w njej běſchtej tež Pfütznerowa dżowka a tón njemandżelſki ßyn. Pfützneroż dom ſteji ßam a je zyły kruch wote wßy natwarjeny. Pfützner mějeſche, jako bě tſéleny, hiſchcze tejko mozy, ſo wón do khěże, hdżež bě jeho żona, běżeſche a tam ſ tymi ßkowami „mój Bożo, ja ßym tſéleny!“ morwy k ſemi padże. Kulka bě Pfützneroż pſches czěło ſchła, běſche do ſcżěny dyrika, tam wotleczała a namakachu ju potom pod khachlowej ławu leżo. Kulka bě Pfützneroż bróſt pſcheraſyła a na khribjecze ſ czěła wudyrika, tak ſo bě rana ßmjertna.

Wſchitzy ludźo na Böhmu tukachu, ſe je wón Pfützneroż ſatſélił. Duż ßo ßudniſtwo w nozy k njemu poda a jeho do jaſtwa wotwjedże. Wón wſchitko prějeſche, a rjekny, ſo je na dżěle byk a ßo potom hnydom domoj podał. Ale ßudniſtwo hižom wjedżeſche, ſo je wón pſched wjeczerom ſ dżěła ſchoł a hakle we 8 hodżinach domoj pſchiſchoł.

Někotre dny poſdżiſcho daſche ßudniſtwo, dokelž ßo w Böhmowym domje ta tſélba njenamaka, ſ kotrejež bě kulka, Pfützneroż morjaza, tſélena, wſchu tamniſchu wokolnoſcz pſchepytacz. Něhdże 15 minutow wot Pfützneroweho a něhdże 540 kroczel wot Böhmoweho doma je jena hrjebja, kotraž bě téhdy ßucha, a pſches nju wjedże drjewjany móſt. Pod tutym moſtom bu jena flinta (buſchkej) namakana a bě widżecz, ſo běſche pſched krótkim czaßom ſ njeje tſélene.

Tuta buſchkej ßkuſcheſche Böhmje. To wobßwědczi najprjódzy jeho żona, kotraž bě widżała, kak bě ju wón ßam ſ czerwjenej barbu wobarbił; to wobßwědczi potom tež buſchkwjeř Löſchner w Połczniży, pola kotrehoż bě

Böhmu tu rołku kupił. K temu pschińdże hischcze to, so Böhma, jako jemu tu buschkej prjódkpokożichu, tu ßamu w prěnim pscheßłapnjenju ſa ßwoju ſpósna a ßo też k temu wusna, so je ſ njej na Pfützнera tſélił, jeho pak njeje ſatſélicz, ale jenoż naſtrózicz chzył. — Tajke wusnacze wón posdźiſcho naſpjet wſa a měnjeſche wyſche teho, so je tu buſchkej něhdże w kerkach ſkhowanu měł, hdźež ßu ju jemu kranyli. Hiſchcze posdźiſcho rjekny wón, so jemu ta buſchkej ſ zyła njeßłuſcha a ſo ju njeſnaje. Pſched hłownym jednanjom bě wón ſ jaſtwa liſt na ßwoju żonu pißał a do njeho dwě papjerzy ſapokożił, hdźež wón ßwoju mandźelſku a buſchkwjerja Löſchnera proſcheſche, so dyrbitaj wonaj w naſtupanju teje buſchkwje tak ryczecz, kaž bě wón ßam ryczał. S tym je ßo pak Böhma ſ nowa pſcheradźił; pſchetoż wón njeběſche wjedźił, ſo ßo liſty, kotryż żadyn jaty piſche abo doſtanje, wot ßudniſtwa kóżdy ras pſchěhladaja, prjedy hacz ßo dale dadża. — W měßazu oktobru bu też kulkowa forma na Böhmowym dworje w hromadże kamjenjow namakany a wězy wuſtojni prajachu, ſo ßo kulki, w tej formje late, do Böhmoweje buſchkwje hodża.

Wězy wuſtojni ßu potom w tutej formje kulki leli a je ſ Böhmoweje buſchkwje tſéleli a ßu tute wutſélane kulki te ßame ſnamjeſchka na ßebi měłe, kaž tamna kulka, ſ kotrejż bu Pfützner ſatſéleny: pſchetoż kóżda rołka tym kulkam, ſ njeje wutſélenym wěſte ſnamjeſchka wuczíſchczi.

We hłownym jednanju, 25. februara t. l. wotdżerżanym bu teho dla Böhma wot budyſkeho wokrjeßneho ßudniſtwa k ßmjerczi wotßudżeny a pſchi jednanju, ſ nim 14. junija w Draždżanach wot wyſcheho appellazionſkeho ßuda dżerżanym, bu tuto wotßudżenje wobtwjerdżene.

Na to da Böhma 16. junija w Budyſchinje pſched ßudnikom do protokolla pißacz, ſo chze jenoż wěrnoſcz prajicz a ßebi tak żiwjenje ſdżerżecz. Wón rjekny mjenujzy: Jako ja 26. ſeptembra konſcheho lěta ſ Röhrsdorfa ſ wěſtym Naaku ſ Ohorna — (kotryż je ßebi posdźiſcho ßam żiwjenje wſał) — domoj dżěch, powjedach jemu, ſo dyrbju ßebi wot ßwojeje ſdy tejko wotczahowacz dacz. Duż mi Naaka ßlubi, Pfützнera ſatſélicz, ſo bych ja wot tajkeje wobczeżnoſcze wumożeny był. Naaka je też tón ßamy wjeczor ſ mojej buſchkwju, kotraż pod tym moſtom leżeſche, hdźež ju posdźiſcho namakachu, Pfützнera ſatſélił, ja pak ßym domoj ſchoł.

Jako bě to do protokolla napißane, rjekny Böhma, ſo je to wſchitko njewěrne a ſo je ßo ta wěz wjele wjazy tak měła, kaž chze hnydom powjedacz. Wón praji mjenujzy: „Ja dżěch tamny wjeczor ſ mojej buſchkwju k Pfützнerez domej a widżach, ſo tam Pfützнerowa dżowka pſchi blidże ßedźi a pſchedżeno ßnowa. A dokelż ja żaneho ryczenja njeßłyſchach, dha měnjach, ſo dale nichtón wo jſtwje njeje; duż wſach ja buſchkwju a wutſélich ju do kuta ſa khachlemi — do hele, — hdźež bě czma a ja tam nihdże Pfützнera njewidżach, ſo bychu kulku namakali a Pfützner do ßo ſchoł a mje ſ tym płaczenjom tak njeczwilował.

Runje jako bě to napißane, rjekny Böhma ſaßo, ſo ma ßo jeho prěnſche powjedanje do Draždżan póßłacz, ſ tym požadanjom, ſo by ßo ta zyła wěz ſ nowa pſchepytała. To ßo ſta, ale wyſche ßudniſtwo do teho njeſwoli. Duż praji Böhma, ſo chze ßo na kralowſku hnadu wobroczicz, dokelż je zyle njewinowaty.

Próſtwa wo hnadu bu do Draždżan póßłana a dokelż bě Böhma, każ ßmy runje powjedali, prajił, ſo je ſa khachlemi czma było a wón njeje Pfützнera widżecz móhł, dha pſchikaſa kralowſke miniſterſtwo prawdy, ſo dyrbi ßo to hiſchcze ßwěru pſchepytacz. To je ßo też 6. oktobra t. l. ſtało, wſchitka domjaza nadoba w Pfützнerez ſtwě bu runje tak ſeſtajana, każ bě 26. ſeptembca 1864 ſtała, lampa ſtejeſche na tym ßamym měſcze każ tehdom a bě runje tak ſaßwěczena, a duż ßo po wſchitkich tutych pſchihotach wupokaſa, ſo je Böhma tehdy Pfützнera jara derje widżecz mohł.

Tuto wupokaſmo bu do Draždżan póßłane, na czoż je Jeho majeſtoſcz kral Jan Böhmje hnadu ſapowjedł. Wyſchi ßud potom poſtaji, ſo ma ßo Böhma ßobotu 28. oktobra na dworje budyſkeho hrodu wot żiwjenja k ßmjerczi wotprawicz.

To bu Böhmje 26. oktobra wot ßudniſtwa k wjedżenju date a wón napominany, ſo by ßo po kſcheſczijanſkim waſchnju k ßwojej ßmjerczi pſchihotował. Ale kaž wón ſa zyły czaß ßwojeho ſajecza wo Božim ßłowje a wo żanym duchownym niczo wjedżecz nochzyſche, tajki woſta wón też poßlenje dny ßwojeho żiwjenja.

Jako wón ſ hrodu dele dżěſche, hdźež běchu jemu ßmjerczi pſchipowjedźili, ßwarjeſche wón jara a wobkruczeſche, ſo je zyle njewinowaty; w jaſtwje, hdźež dyrbjeſche w nozy a wo dnjo dweju ſtražnikow měcz, dokelż bě hroſył, ßebje ßam ſkónzowacz, wón to ßamo ryczeſche a ßudnikow wobſkorżowaſche, jako budźichu jeho njewinowateho wotßudźili; na duchowneho, kotryż poßleńſchi czaß pola njeho pſchebywaſche a jeho na prawy pucz dowjeſcz pytaſche, wón ani njepohlada, ale ryczeſche wjele wjazy njehorne ßłowa pſcheczíwo njemu a hewak hrożeſche wón, ſo budża ludżo hiżom widżecz, ſchto ßo ſtanje, jeli chzedża jemu hłowu wotczecz. Wón je pjecża też prajił, ſo budże, hdyż ßo to ſtanje, tak żałoßnje na hrodże a w jaſtwje ſcherícz, ſo to nichtón wutracz njebudże, a hrożeſche pak ſ tym, pak ſ druhim.

Tak bě ßo rano 28. oktobra pſchibliżiło a Böhma njebě pokutu czinił a nochzyſche też na ßwojim poßlenim puczu niczo wo Božim ßłowje wjedżecz. Wón jón, kaž bě poſtajene, w 7 hodżinach naſtupi, wjedżeny wot někotrych běrzow a pſchewodżany wot budyſkeho k. diakona Scherffiga. Jako bě pſched ſhromadżenych ßudnikow dowjedżeny, ſ nim ſaſtachu a k. wokrjeßnoßudniſki, direktaŕ Henſel roſeſtaja

ſhromadżenemu ludej ſ krótka, cžoho dla je Böhma k ßmjercži wotßudżeny a pſchepoda jeho potom katej (hkowurabarjej,) kotryž jeho pſchimny, ſo by jeho na drjewjanu pſchiprawu dowjedł, na kotrejž padaza ßekera ſtejeſche. Böhma nochzyſche pak na tu pſchiprawu horje, ale ſapjeraſche ßo, hacž jeho tola ſkónczuje ſ mozu horje ſtorczichu. Jako chzychu jeho pak na tu deſku pſchipaßacž, na kotrejž mějeſche ßo jemu hkowa wotczecž, pocža ßo wón wobaracž a rujeſche kaž dźiwje ßwěrjo, ſo běſche to daloko ßkyſchecž, a wołaſche: „K pomozy, k pomozy! Ja ßym njewinowaty! Sswětny ßudnik je mordař! Ja ßym njewinowaty! a t. d.“ Pſchi tym bijeſche a kußaſche wón wokoło ßo a wuſkoczi dwójzy ſ tych paßow, ſ kotrymiž chzychu jeho na deſku pſchipaßacž. To bě żałoßny napohlad a někotſi pſchihladowarjo počzachu cžěkacž, druſy bychu pak najradſcho ſchli a katam pomhali. Tych běſche ſchtyri, ale woni na Böhmje dobycž njemożachu, hakle potom, hdyž běchu jim hiſchcze tſjo běrzy k pomozy pſchiſchli, mózachu jeho pſchemóz, pſchipaßacž a pod ßekeru ßunycž, kotraž w tym ßamym wokomiknjenju dele padże a jemu hlowu wotrubny.

Na tajke waſchnje njebě też mózno byko, Böhmu jeho ßuknju wußlez. Jeho cžěko a hkowa buſchtej potom do jeneho kaſchcża cžißnjenej a po żeleſnizy do Lipſka do tamneje kliniki póßłanej.

Zyke wotprawjenje, kotreż hewak jenoż 3 minuty traje, je pola Böhmy něhdże 9 minutow trako. Wſchón tutón cžaß ßo na lawſkim tórmje ſe ſwonom klinkaſche.

Ze Serbow.

Se Żidowa. Sańdżeny ſchtwórtk jako 2. novembra bu tudy położenje ſakkadneho kamjenja naſcheje noweje ſchule ßwjedżeńſzy wobeńdżeny. K temu běchu ßo popołdnju w 3 hodzinach na tudomnej dotalnej ſchuli ſhromadżili: k. zyrkwinſki a ſchulſki radżicžel Dr. Wildenhahn, k. diakon Mrós, kk. ſchulſzy prjódkſtejerjo, kaž też kk. ſaſtupjerjo naſcheje gmejny, k. cžěßliſki miſchtr Hobjan a k. murjerſki miſchtr Marcha ſ Budyſchiny, kaž też někotſi wobhdlerja Żidowa, a podachu ßo wot tam, ßo pſchiſankuwſchi cžahu ſchulſkich dźěcži, wjedżenych wot k. wucżerja Wehle a k. vikara Gudy, po hornym pucžu k temu měſtnu, hdżež budże nowa ſchula natwarjena. Tam pſchiſchedſchi bu najprjódzy pſchihódny kěrluſch wuſpěwany a na to dżerżeſche k. diakon Mrós jara rjanu ßwjedżeńſku ryecž, po kotrejž k. gmejnſki prjódkſtejeŕ liſcžinu cžitaſche, kotraž bě k dopomnjenju na tutón ßwjedżeń ſpißana. Jako bě ßo to ſtako, bu wona do jeneho blachoweho kaſchcżika położena a tón do wużkobjeneho ſakkadneho kamjenja ſamurjowany. Hdyž bě to dokonjane, pſchiſtupi najprjódzy k. Dr. Wildenhahn a klepny pod rjanymi ſbożopſchecžemi ſa nowu ſchulu tſi raſy na tón kamjeń a ſa nim ßlědowachu na to ßamo waſchnje kk. diakon Mrós, wucżerjej Wehla a Guda, knjeſaj miſchtraj Hobjan a Marcha, kk. Pjetraſch, Poſtel, Klingſt, Jurſch, Menzel, redaktor Ssmoleŕ a t. d. — S wuſpěwanjom dweju ſchtucżkow khěrluſcha „Ach woſtań pſchi naß ſ hnadu“ a ſ nutrnym wotzenaſchom bu tón ßwjedżeń ſkónczeny.

Do ſpomnjeneho kaſchcżika ßu wyſche teje liſcżiny też położene: ſapiß zykeje gmejnſkeje rady, 1 nowy ſakſki toleŕ, dale 10 nßl., 5 nßl., 2 nßl., 1 nßl., ½ nßl., 1 pieczнowař, 2 np. a 1 np., a hewak też hiſchcze 1 ekſemplar „Budißiniſche Nachrichten“ a 1 wotcżiſchcż „Serbſkich Nowinow“.

S Haßlowa. Sańdżenu póndżelu bu wot jowjena błużobna dżowka, wěſta Höhniz ſ Myſchez, do jaſtwa wotwjedżena, dokelž běchu jeje nowonarodżene dźěcżatko ſa jejnej kſchinju morwe namakali.

Přilopk.

* We Waldenburgu w Schleſynſkej je ßo w jenym tamniſchim hoſcżeńzu 16. oktobra jedyn njeſnaty, jara derje ſwoblekany, něhdże 40 lět ſtary cžłowjek ſatſělił.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wěſch ßo dopomnicž, Motßo, ſo mój wóndanjo wo tym ryczachmoj, ſchto ma dobry hoſpodař wſchitko cžinicž.

Mots Tunka. Haj, na to wěm ßo dopomnicž; ale cžeho dla dha ßo ſa tym praſcheſch?

H. D. Hm, cžeho dla? Nó hlaj! jedyn cžłowjek měnjeſche, ſo drje to nikoho njeſtara, hacž hoſpodař ßwojeho ßyna ſ koża mjeta a ſo ludżo, kotrychž to nicžo njenaſtupa, njetrjebaja ßwój nóß do teho tykacž.

M. T. Aj aj; hlej wſchak tola!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Ernſt Hendrich Hermann Töpfer, lakiraŕ pod hrodom, ſ Amaliju Madlenu Bartuſchez tam. — Khryſtof Funka, wóſka na Żidowje, ſ Madlenu Höhniz ſ Ratarez.

Křćeni:

Pětrowska cyrkej: Marja Konſtanza, Korle Michała Handrika, měſchcżana a pſchekupza, dż.

Podjanska cyrkej: Franz Klemens, Pětra Auguſta Lukasa, khěżerja a rěſniſkeho miſchtra pod hrodom, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 20. oktobra: Korla Auguſt, Jana Bohuwěra Glättу, khěżkarja w Brěſowje, ß., 3 l. 9 m. 14 d. — 21., Jan Żenich, cžěßla w Barcze (wumrje w Budyſchinje), 45 l. — 22., Jan Auguſt, Jakuba Schuſtera, korcżmarja w Bělcżezach, ß., 1 l. 6 m. — Hana rodż. Pelzez, Jana Měrſcha, kamjenjeŕſkeho miſchtra a leżomnoſcżerja w Cżemjerizach, mandżelſka, 66 l. 2 m. 19 d. — 23., Jan Auguſt Förſter, wobhdleŕ na Żidowje, 50 l. — Martha Ida, Jana Bohuwěra Hoffmanna, khěżerja na Żidowje, dż., 1 m. 3 d.

Němski Phönix,

wohenj ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hłownym torhoſchczu.

K nětcziſchemu létnemu czaßu porncžam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

mužſkeje drasty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, létne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židže, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedžbowacž, ſo ßu wſchě drascženja **mój ſamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenož wo dobrych tworow džěkaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leža. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaczišnami mózu kóždu konkurrenzu pſchewinyez. **C. W. Bitzka.**

Jenož woprawdžity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiž jenož pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny b po nim czinjeny broſtſyrop nima) ſpodžiwnje hojazu móz pſchi kaſchelu, dyaawoſczi, ſaźwanju, bróſtowym czerpjenju, ſchijowej wobczežnoſczi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 ngl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Powſchitkomna aßekuranza w Trieſcze

awěſczuje pſchi **rukowanſkim fondsu** wot:

21 millionow 2 ſče tyßaz ſchěßnakow

a) **twory, mobilije,** žnjeńſke **płody** a t. d., pſche **wóhnjowu ſchkodu;**
b) **kubła na dróhach,** pſche **transportnu ſchkodu;**
c) poſkiczuje ſawěſczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kouranczе.**

Tuto towarſtwo je w lěcze 1863 ſa 12452 ſchkodowanjow ſummu wot 4 millionow 359 tyßaz 283 ſchěßnakow a 22 krajzarjow wupłaczilo.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyſchinje: **Julius Altmann,**
w Kamjeńzu: **Adolph Francke,**
w Lubiju: **W. Rothe,**
we Wóſporku: **Bernh. Hilbenz,**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Jadrojte khójnowe twarſke drjewo, 8 hacž 10 zolow delneje tokſtoſcze a hacž do 38 kohczow twarſkeje dołhoſcze może ßo w ſapoczatym drjewniſchczu w Jatſjobju wnzejchowacž.

Tež ſteja tam ßuche khójnowe pjeńki, kaž tež ßylne walczki na pſchedań.

Petrolejowe a ſalarwolijowe lampy
porucža **F. A. Sommer** na ſchulerſkej haßy.

Karl Lehmann,

klempnař

na ſadnej bohatej haßy ſ napſchecza měſchczańſkeje ſchul porucža wißaze a nablidne lampy ſa ſolarſki a ſemſki wolij, kaž tež khoſejowe denczka, ßwěczniki a t. d. w dobrej tworje po tunich płaczišnach.

☞ **Wón tež ſerbſki ryczi.** ☜

Kopirmaschiny, schtemple a bijne praßy, kontorske, ßudniske a cyrkwinske schtemple, wopony, devisy a emblemy k czischczenju a syglowanju porucza a wobstara W. A. Weigang psched schulerskimi wrotami w Budyschinje.

Nětkoje w kniharni Smolerja a Pjecha sa 3 nßl. dostacz:

Pschi horka pomjenowanej protyzy ßu tez wěste pjenjezne dobytki, to rěka sa tych, kotsiž maja to sboże, so protyku s dobrym czißkom trjechja.

Pschedzenak
abo
Protyka sa Sserbow
je dzenßa 28. oktobra
wuschła
a je nětko w knihárni
Smolerja a Pjecha
sa 2½ nßl. dostacz.

Solarwolijowe a petrolejowe lamply we wschitkich wulkosczach a we zyle nowych mustrach, **solarwolijowe latarnje, lamply,** kiž bjes cylindra ßwěcza, **krónske ßwěczniki** we wschelakich wulkosczach s 2 hacz 6 plomjeschkami poncza pod rukowanjom jara derjeßwěczenja najtunischo W Budyschinje.

Herrmann Nachlitz, klempnar.
na zitnej haßy cz. 52.

Illustrirter Familienkalender,

kotryž je na lěto 1866 hotowy a w bliższim czaßu w knihárni Smolerja a Pjecha w Budyschinje sa 5 nßl. k dostaczu, je saßo s rjanymi wobrasami wuppschceny a lubi pěkne dobytki.

Saßopschedawarjo, kotsiž ßo na knihárnju Smolerja a Pjecha w tajkim nastupanju wobrocza a hacz do pschichodneje ßoboty 29. julija s dobom wjaz protykow skasaja, dostanu hódny rabat.

Parne kupele
pola
A. Droschütza.

Kupiele sa knjenje: Njedzelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodzinu.
Kupiele sa knjesow: Njedzelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodzinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodzinow.
Extrakupiele maja ßo 2 hodzinje prjedy skasacz.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, poncza wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Z khěž. kral. rakuskim privilegiom a s kral. pruskej ministerialnej approbaziu.

Dr. Borchardtowe aromatiske selowe mydło, k porjenschenju a polěpschenju wobleczoweje barby a khmane psche wsche njeczistoscjje koze; (w sasyglowanych originalnych pakczikach po 6 nßl.)

Profeßora **Dr. Lindowa** vegetabiliska zerdkowa pomada, powjetscha błyschczenje a shibicziwosez włoßow, a je pódla khmana k jich hromadu dzerzenju; (w originalnych kruchach po 7½ nßl.)

Haptykarja **Speratí'a** italske mjedowe mydło, wusnamjena ßo psches ßwoje woziwjaze a dzerzowaze skutkowanje na shibiczíwosez a mjehkosez koze; (w pakczikach po 2½ a 5 nßl.)

Dr. Hartung'a chinaskorowy wolij, k sdzerzenju a porjenschenja włoßow; (w sasyglowanych a w schkleńzy schstemplowanych bleschkach po 10 nßl.)

Dr. Hartung'a selowa pomada, k saßowubudzenju a woziwenju włoßoweho rostu; (w sasyglowanych a w schkleńzy schtemplowanych tygelkach po 10 nßl.)

Woprawdzite pak horejsche, psches ßowje dopósnatu solidnosez a khmanosez tez w tudomnej krajinje tak rad kupowane artiklje w **Budyschinje** kaz prjedy, tak tez nětko **jenoz jenicznj** pschedawa
W Budyschinje.

Gustav Nicolai.

Schtyri měchi s mjenom „Schaue. Milkel" ßu sandzenu ßobotu prjecz pschischkle a ujech ßo we wudawarni Serb. Nowinow saßo wotedadza.

Magdeburgski wohenj sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow toler pruſk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrejž ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derjew městach kaž na wßach, na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowych postajenjow wone nize zaneho druheho sprawneho towarstwa njesteji, tejž posficza wone **pschi sawěsczenju na dleschi czaß hódny dobytk.**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaž wohnjowe schkodowanje.

Sawěsczeńske formulary, kaž tejž exemplary powschitkomnych sawěsczeńskich wuměnjenjow móża ßo pola podpißaneho agenta kożdy czaß darmo dostacz, kotryž budże pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budże wschitke požadane wukoženja dawacz.

W **Budyschinje**, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektar,
agent magdeburgskeho woheń sawěsczazeho towarstwa.

Aukzia ßłanja

póndżelu 6. novembra t. l. na komsczanskim reviru.

Shromadżisna dopoknja w 10 hodżinach pschi hlinjanym hacze.

W Drobach. **Grunert.**

W Hermanezach je jena khěża s rjanej ßadowej sahrodn na pschedań a je wscho dalsche pola podpißaneho shonicz.

Tejž mam ja tam dżělbu stejazeho twarskeho drjewa a klozow na pschedań. **Pawlik** w Drobach.

Něhdże 100,000 torfa ma Pawlik w Drobach na pschedań.

W Kotezach je jena nowonatwarjena, s zyhlemi kryta khěża, se ßadowej a trawnej sahrodu se ßwobodneje ruki na pschedań a móże ßo wscho dalsche czo. 47 tam pola wobßedżerja shonicz.

Leopoldski meliorirowany běty broſtſyrop,

kißakosczе prósny, s kczenjow najbóle hojazych alpiskich selow a s kanariskeho zokora hotowany, psche wobczežnosczе na bróscze, schiit a płuzach woßebje derje skutkowazy ßrědk, maja w bleschach po 6, 11 a 20 nßl. jenož jeniczzy wo-prawdżity na pschedań

A. B. Pannach w Budyschinje.
Gottlieb Geißlers Wwe w Hirschfeldże.
Herrmann Einert w Bjernaczizach.

Kral. Pr. wokr. fysikuß a

Dr. Kocha

¼ tyska po 10 nßl.

selowe bonbony

½ tyski po 5 nßl.

ßu dla ßwojich bohatych wobstejeńskich dżělow s wubjernje khmanych selowych a rostlinowych brěczkow jako **probatny** domjazy ßrědk dopósnate pschi katarrhje, dybawosczi, schkropawosczi w schiji, pschi sażwanju a t. d. a je w **Budyschinje** stajnje jenož pschedawa

Gustav Nicolai.

Hermank póndżelu bu pola k. Halby pschi żitnych wikach abo we jenej hermankskej budże brěmjeschko, w kotrymž bě 3½ łohcza czorneho ßuknja, 1 łohcz połßuknja, ¾ łohcza k lazej a selene kożuchowe rukajzy, ležo wostajene. Czesczeny namykar chzył to wo wudawarni Serb. Nowinow abo pola pschekupza Magera psched garbarskimi wrotami czo. 379—380 sa 1 toler myta dobroczinje wotedacz.

Rudolph Hölzer

w Budyschinje

na rožku ßerbskeje a schulerskeje haßy

porucza **f. liqueury, rum, arrac, cognac,** dwójne a jednore **palenzy** k wotkupowanju po najtunischich płaczisnach.

Ssuche droždże

wschědnje czerstwe porucza **J. G. F. Nieksch.**

Wina,

jako běłe, czerwjene a teho runja ßłódke blescha sa 6 nsl., a drózscho porucza **J. G. F. Nieksch.**

Großowe

broſtkaramelle

najlěpschi ßrědk k wotstronjenju kaschela a k połóženju dychanja, kaž tejž k swarnowanju psche dybawosczi pschi sasymnjenju w symnym czaßu.

Sa Budyschin a wokolnosczi w hrodowskej haptyzy knjesa M. Jäßinga kożdy czaß na pschedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Njedżelu 5. novembra **reje** w Budestezach.

Gruhl, hosczenzak.

Nakładnikaj: Smoler a Pjech. Cisć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 45. ~ 11. novembra. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Wochoſow. S Rakez. S Demjan. Se Schekez. S Brěmjenja. S Delnych Łužiz. S Ketliz. S wojerowſkeho wokrjeża. — Dary do knihownje Maćicy Serbskeje. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowſche ważniſche powjeſczże.

Paris, 8. oktobra. Franzowſki ßejm budze 15. januara wotewrjeny. — Khěžor ßo dżenża wjeczor do St. Clouda wróczi.

Każ nowiny „moniteur“ ſ Civita-Vecchije (w bamżowym kraju) wot 7. oktobra pißaja, ſtej łódże „Labrador“ a „Comez“ ſ prěnjej dżělbu franzowſkeho wójſka do Port-Vendres wotjěkoj.

S Algierſkeje pißaja franzowſke nowiny po powjeſczach wot 3. oktobra: Franzowſke wójſko ßo ſběžkarjam bliżeſche. Dżělba franzowſkeje kavallerije, każ tež dżělba ßwěrnych Arabſkich na ſběžkarjow trjechichu, jich ſbichu a jim tójſchto ſkotu wotehnachu.

Werdau, 8. oktobra. Tudy je kholery dla wulka nuſa wudyriła; pſchetoż wjele dżěczi nima żanych ſtarſchich wjaz a ſaßłużba żana njeje, dokelż k nam nichtón njepſchikhodži, ſo by ſchto kupił, a naſchim wikowarjam a pſchedawarjam do druhich městow wobaraja. Tak naſchich fabrikantow kholery dla do Frankfurta na maßu puſchczili njeißu. Wyſche teho na khlěbje a druhej żyrobje pobrachuje. Duż je miniſterſtwo pſchiſwoliło, ſo ßmědża ßo ſa naſche město ßmilne dary ſhromadżowacz a je ßo nam tajkich w tutych dnjach hižom khětro wjele doſtało, woßebje je kralowſki dom wjele darił.

Miniſterſtwo wójny je poſtajiło, ſo kholery dla werdawſke młode mużſtwa k rekrutirowanju pſchiničz nimaja.

Warſchawa, 7. oktobra. Tak dołho hacž tudy rekrutirowanje traje, njeßmě żadyn muſki wot 20 hacž 26 lět ſ města won.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipſku, 9. novembra, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5¾ np. 1 połnowažazy cjerwjeny ſłoty abo dukat 3 tl. 8 nßl. 8 np.; winſke bankowki 93⅜.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje:

4. novembra 1865.

Dowoz: 6,973 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			nižša.			najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np.
Pšeńża	5	11	—	4	25	—	5	17	5	5	15	—
Rožka	3	22	5	3	10	—	3	25	—	3	22	5
Jeczmjeń	2	25	—	2	12	5	2	20	—	2	15	—
Wowß	1	25	—	1	20	—	1	27	5	1	20	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	5	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßkomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	12	5	1	2	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórniſča.

Do Drażdżan: rano 7 ḥ. 35 m.*; dopołnja 9 ḥ. 11 m.: pſchipołnju 1 ḥ. 3 m.*; popołnju 3 ḥ. 33 m. wecžor 8 ḥ. 21 m.*; w nozy 2 ḥ. 26 m.

Do Shorjelża: rano 7 ḥ. 51 m.*; dopołnja 11 ḥ. 40 m.*; popołnju 3 ḥ. 25 m.†; wecžor 6 ḥ. 52 m.*; wecžor 9 ḥ. 18 m.; rano 1 ḥ.

†) Pſchiſankńjenje do a ſe Zitawy a Liberza (Reichenberg.
*) Pſchiſankńjenje do Zitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 2½ nßl. a 13 tl. 25 nßl.
pſchenża 74—75 tl., rožka 49—50 tl.,
(to je: ſa 25 pruſkich kórzow.)
rěpikowy wolij (njecziſczeny) 15 tl. 15 nßl.
(Cziſczeny, każ ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdże 1⅛ tl. drožſchi.)

Sakska. Tydźenja pišachmy, so ßu w Draždźanach jeneho pschekupza skónzowali a wurubicz pytali, a hižom saßo je ßo tajke mordarstwo w Lipsku stako. Mjenujzy tamnischi pschekupz C. A. Markert, lotterijowy kollekteur a wobßedźeŕ materialtworowych lhlamow bu 3. novembra rano w ßwojich khlamach saraženy namakany. Wón mějesche to waschnje, hdyž bě pomoznikow, wuczomnikow a druhich ludźi wjeczor s dźěła puschczik, so hischcze po 9 hodźinach dlěschi czaß w ßwojich khlamach dźěłasche. Wón pschi tej składnosczi s jenymi poboczným durjemi, kiž s khěže do khlamow dźeja, khlamy wopuschczi. Wjeczor 2. novembra běsche wón khwilu w ßußodnej Spangenbergez korczmje pobył a jako běchu jeho nusowali, so by tam hischcze dlěhe wostał, bě wón prajił, so k temu khwile nima, ale so dyrbi hischcze w ßwojich khlamach dźěłacz. To je najskerje tón człowjek, kotryž je jeho potom saraził, a kiž je tehdy tež w tej korczmje był, ßkyschał a potom sa nim schoł. Pschetoż w khěži, s kotrejež durje do Markertowych khlamow wjedźeja, je ßo tehdom jedyn brodaty człowjek jenu ßkužobnu dźowku praschał, hacz ßu tam hischcze zigarry dostacz, hdyž tež ßu swokomne durje sanknjene, a jako je ta „haj" prajiła, je tam wón nuts stupił, ta dźowka pak ßo dale wo to staraka njeje, ale je ßwoju stronu schła. Tón mordaŕ je ßebi na to najskerje zigarry wot Markerta žadał a jeho w tym wokomiknjenju, hdyž je tutón te zigarry sawalał, se ßekerowym wuchom tak do hłowy praßnył, so je Markert na měsczo morwy k semi panył. Pschetoż jako jeho namakachu, mějesche wón hischcze ßam zigarru w hubje, kotruž bě runje kurił a te sawalene zigarry podla leżachu. Tola běsche jemu mordaŕ tež do schije rubnył.

Saraženy Markert je 42 lět stary a sawostaji schěsez dźěczi a wudowu, kotraž je ßamodruha.

Temu, kotremuž winu dawaja, so je Markerta saraził, rěkaja Künschner. Won je krawski, něhdże 30 lět stary a je prjedy pola Markerta sa domskeho wotroczka ßkužił, potom pak k jenemu krawskemu mischtrej do dźěła stupił. Wón je do jastwa ßadźeny a ßu jeho wot tam k Markertowemu czěku dowjedli. Wón bě zyle smérny pschi tym a prajesche, so njeje Markerta saraził, tak so je hischcze njewěste, hacz je wón winowaty, woßebje dokelž wot tych rubjenych wězow nihdże niczo namakali njeßu. — Tón rubjeżny mordaŕ je pak něhdże 108 tl. pjenjes (najbóle koupony a papjery), jedyn skoty rjeczas, jedyn skoty pjerschczeń a ßléborny cylindrowy czaßnik ßobu wsał.

We Großschönawje wudyri 3. novembra wjeczor 1/2 8 hodźinow w bróżni kublerja J. G. Webera woheń a je ßo tuta wotpalika, kaž tež domske a wumjenk.

W Draždźanach je 3. novembra hrabja Hans G. W. Breßler nad Luskom pola Bukez a nad Alt-Kemnitzom w Schlesynskej wumrjeł.

Jako 25. oktobra pschi ßylnym njewjedrje w blischczi městaschka Kolditza tež wětr ßylnje dujesche, bu wot njeho wětrnik blisko Leuphana powaleny. Wětrnikaŕ bu pśches to khětro wobschkodźeny.

W Treuenje je 2. novembra wjeczor w bróżni schklenczerja Morguera woheń wudyrił, a ßu ßo s njej tež Morgnerez domske, kaž tež Steinmüllerez twarjenja wotpalike. Domske schewza Seidela buchu podtorhane, so by ßo woheń sastajicz mohł.

Budyske hamtske hetmanstwo wosjewjuje, so budże létßa 23. novembra w Nowosalzu w Tuchaczez hoscżeńzu, 25. novembra, kaž tež 4., 5., 6., 7., 8., 9. a 11. decembra na tśélerni w Budyschinje, 27. novembra na radnej khěži w Biskopizach, 28. a 29. novembra na tśélerni w Połcznizy a 30. novembra, kaž tež 1. a 2. decembra na radnej khěži w Kamjeńzu rekrutirowacz. Reklamazije maja ßo najposdźischo 14. decembra wotedacz a czi, kotsiž chzedźa sastupny pjenjes wot 300 tl. dacz, maja jón hacz do 22. decembra sapłaczicz.

Prußy. Ministerpschedßyda hrabja Bismark je ßo do Barlina wrócził. Na ßwojim dompuczu s biarritzskich kupjel je wón tsi dny w Parisu pschebył a dwójzy s khěžorom rosryczowanje měł. Hewak bě wón tež jedyn ras wot Napoleona na hoscżinu pscheproscheny, a běchu pschi tej ßamej tež franzowszy ministrjo a druzy woßebni knjeża pschitomni. Wón je tež s franzowskim ministrom swonkomnych naležnosczow a s italskim póßlanzom wschelake jednanja měł. Na puczu s Parisa do Barlina je wón pśches Hannover jěł a tež tam rosryczowanja s ministrami wotdźerżał.

Pschi rejach, kotrež ßo 2. novembra w Demminje mějachu, nasta swada bjes hulanami a murjerjemi a bu pschi tym podwyschk Suhr sakkóty.

Pruske provinzialne ßejmy ßu k dnju 3. decembra w hromadu powołane.

Rakuß. Minister finanzow hrabja Larisch nima s požczowanjom žaneho sboża, pschetoż hacz dotal ßo jemu pschezo hischcze radźiko njeje, wulzy nusnu požczonku scżinicz.

We Lwowje (Lemberg) je hrabja Gołuchowski sa póßlanza wuswoleny. Wón bě w ßwojim czaßu minister a powjeda ßo, so budże sa naměstnika (Statthalter) w Galizije postajeny.

Khrowatski kanzler Mažucanicz je se ßłużby puschczeny a na jeho město je generalleutnant Kuschewicz postajeny. Wón pjecza s madźarskej stronu dżerži a duž drje sa ßamostatnoscz khrowatskeho kraleſtwa skutkowacz njebudże. — Khrowatski ßejm budże 12. novembra wotewrjeny.

Jako ßo wóndanjo krónprynz Rudolf s jeneje haßy do druheje wjesesche, pschijědże jedyn rjeblowany wós s tajkej spěschnosczu, so wojo do krónprynzoweho wosa

nuts ſtorczi a bu wón jenoż pſches to pſched ſtraſchnym wobſchkodżenjom ſwarnowany, ſo jeho wyſchi, kiż ßobu we wosu ßedżeſche, khětſſe rucże na bok ſczahny.

Makorußojo w Galiziji, kotrychż je tam pſches nětotre milliony, żadaja ßebi, ſo by ßo Galizia do dweju dżělow, do makoruſkeho a pólſkeho, w ſarjadowanju rosdżělika. Woni ßu tam mjenujzy wot polſkeje narodnoſcze khětro podczijſchczeni.

Franzowſka. W Pariſu w tu khwilu herzy jeneho pruſkeho, w Raſtattu ſtejazeho, regimenta hraja a ßu tam wulkeho ſpodobanja namakali. Tež khěžor Napoleon je jich pſched ßobu hracz dał a jim potom pyſchnu hoſczinu wuhotowak a jich wyſche teho bohacze wobdarik.

Prěnja dżělba franzowſkeho wójſka, w bamżowych krajach ſtejazeho, je ßo pjecza 1. novembra na dompucz podała.

W naſtupanju revoluzije, kotraż je w Algierſkej wudyrika, nowiny powjedaja, ſo budże bórſy poduſchena.

Amerika. Dokelż jendżelſke miniſterſtwo niczo wo tym wjedżecz nochze, ſo by Jendżelſka amerikanſkim pſchekupzam ſchkodu ſarunacz měła, kotruż je jim ſeparatiſtiſka rubjeżna łódż Alabama naczinika, dha mënja amerikanſke nowiny, ſo móhłe ſ teho wulke njelubosnoſcze bjes Jendżelſkej a Ameriku naſtacz. Łódż Alabama bu mjenujzy w ßwojim czaßu w Jendżelſkej twarjena a tam ſe wſchej wójnſkej potrjebu wuhotowana a potom tež, hacz runje amerikanſki póßłanz pſchecżiwo temu proteſtirowaſche, ſ Jendżelſkeje do morja won puſchczena.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Prjedawſchi minakalſki duchomny, knjeż faraŕ emeritus Pětr Guda je 2. novembra rano we 8 hodżinach we Barlinje wumrjeł, hdżež běſche ßo k ßwojej tam woženjenej knjeni dżowzy na wopytanje podał.

S Wochoſow. Każ ßłyſchimy, dha je k. kandidat Kuring ſ Běłeho Khołmza jako duchownſki vikar tudomneje woßady poſtajeny a wón ßwoje ſaſtojnſtwo 26. novembra naſtupi.

S Rakez. Tudy bu dżenßa na knjeżim dworje jena kóczka, kotraż ßo ſdaſche ſkażena bycz a bě prjedy jenu żonu ſkußała, ſatſělena. Jako ju potom pſchepytachu, namakachu, ſo je wo prawdże ſkażena była. Duż ßu wſchitke kóczki wo wßy ſeſatſěleli a njeßmjedża nětko tež żane pßy wokoło běhacz.

S Demjan. W nozy wot 6. k 7. novembra něhdże w 12 hodżinach wudyri w jenej, k tudomnemu ryczerſkubłu ßłuſchazej brózni ſ tſjomi hunami woheń a je ßo ta ßama ſ zyłkymi żnjemi wotpaliła. Tež ſahubichu płomjenja konjemz a pjecz woſow.

Se Schekez. Saudżeny tydżeń ßu tudy na leżomnoſczi kublerja J. Kalicha, w tak mjenowanych „hajach", jene hlinjane ßudobje wuryli, w kotrychż ßo něhdże 50 ßlěbornych pjenjeſow namaka. Wone ßu, każ ßo ſ jich napißma ßudżicz hodżi, najſſerje ſe 14. lětſtotetka. Napißmo je pak tajke: „Dei Gratia Frid. Marchio Turing. Misn . . Grossus." to je: S Bożeje mimiłoſcze Bjedrich, markhrabja thüringſki a miſchonſki. (1 Sslěborny kroſch.)

S Brěmjenja. So Sserbja w naſchim czaßu tež dohladniſchi bycz poczinaja a ßebi wot druhich kóżdu warbu wjaz pod noßom prjecz wſacz njedadża, to widżimy na tudomnym kublerju k. Zimmermannu. Wón tudy pſched nětotrymi lětami korczmarſke kubło, khětro dele ſnjeßene, kupi a natwari tu piwarńju, kiż nětko wſchu wokolnoſcz ſ dobrym piwom wobſtara. Na to twarjeſche zyhelniczu, w kotrejż ßo ßylnje zyhle pala. Jako běſche tež kowarńju natwarik, tak twari nětko tež wětrnik, kotryż budze borſy hotowy. Lětßa je tež wulki ſahon ſ khmjelom wobßadżak a je ſ teho rjany wużitk měk. Budżeli, każ je nadżija, tež hiſchcze bruniza, ſa kotrejż pytaja, namakana, dha naſcha wjeß wjele na waznoſczi pſchidobudże. †.

S Delnych Łużiz. Saudżeny ſchwortk 2. oktobra wjeczor wokoło 8 hodżinow bu na khoczebuſkim ſchußeju tam hdżež j njeho pucz do Wulkeho Bukowa dże fórman Anton Rößel ſ cżěſkeho Friedlanda nadpanjeny. Wón jědżeſche mjenujzy ſ Khoczebuſa k Budyſchinej horje, jako ßo jedyn cżłowjek pſchiwda, kotrehoż wón ßobu na wós wſa. Tutón cżłowjek je Rößela ſ wulkim nożom wot ſady do ſchije kłok, pſchi cżimż je jeho pak Rößel hnydom ſ woſa cżißnył a je tón rubjeżnik cżěkał. Rößel je ßebi ranu ſ ruku ſadżerżał hacz je do wßy pſchijěł, hdżež je ßo ſawjaſacz dał. Jeho rana njeje ſtraſchna a budże wón pjecza na nowy tydżeń ſaßo jěſdżicz móz.

Wón je powjedał, ſo je ßo tón cżłowjek ſa jeneho bura ſ Wulkeho Bukowa wudawał, ſo je we Wjerbnje ſady Khoczebuſa był, ſo ma dweju konjow a t. d. Ale to je ßo Rößelej wſcho ſekżane ſdało, dokelż tón cżłowjek na jeho praſchenje niczo wo ratarſtwje roſymił a tež wjedżał njeje, komu drjewo ßłuſcha, kotrejż je podla ſchußeja w bliſkoſczi Wulkeho Bukowa ſbite. Wjele wjazy wſcho na to pokaſuje, ſo je tón cżłowjek jedyn rěſnik był. Kij, kotryż je wón na wosu leżo woſtajił, je tucżny a nóż tajki, kajkiż jón rěſnizy trjebaja. Duż na to tukaja, ſo je to rěſniſki C. F. T. Weidner ſ Frankfurta był.

W Budyſchinje ßu tuteje należnoſcze dweju cżłowjekow ßadżili, ale jeju pjecza ſaßo puſchczili, dokecz ſtaj njewinowataj byłoj.

S Ketliz. Naſcha gmejna ma wot 15. ſeptembra t. l. nowu wóhnjowu ßykawu ſ cżerpakom. Wona je wot Handela w Draždżanach kupjena a płaczi 486 tl. a je gmejna tež ſa nju nowu khěżku natwarika. Hižom

pschi prěnim wohnju, hdyž nascha nowa zykawa zobu skutkowasche (mjenujzy w Serbskich Pakwozach), je wona druhe myto (7 tl.) dostała.

My mózemy teho dla k. Handela najlěpje tajkim gmejnam poruczicz, kiž bychu nowu wóhnjowu zykawu kupicz chzyli. M.

Z wojerowskeho wokrjeża. Nasche mizionske sjenoczeństwo měješe 17. oktobra zwój mizionski zwjedżeń w městaczku Ruhlandże. Tam běchmy jara witani. Zyrkej bě jara rjenje s kwětkownej pychu wupyschena. Měschczjanske knjezny běchu k temu zamoruczne lubosnu běku woktarnu płachtu swuschiwałe a woktarny pódnóżk s wulkim drohim rubom wobdarike. Dwanaczo kk. duchomni psched woktarjom zedżachu. Wyschschi farař k. Pawlak měješe woktarnu złużbu, k. duchowny Seltman s Bokwiz prědowanje po 98. psalmje, w kotrymž mizionstwo jako wojowanje wopiża a 1) nepschecżelow pschecżiwo kotrymž ma mizionstwo wojowacz, 2) mizionskich wojowarjow, 3) mizionske bronje a 4) mizionske kraźne dobycze pokasa. Po tutym sahorjazym prědowanju dżerżesche k. duchowny Scheidemantel s Krópena prawje pschihódnu rosprawu a modlitwu a nasch wyżozy dostojny k. superintendenta Karaż s Wojerez tón rjany zwjedżeń s wożebnej, wutroby sapschimowazej woktarnej ryczu wobsankny, hdyž wón tej zwjedżeńskej shromadżisnje, kiž bě hłuboko nuts pohladała do póhanskeje nusy, na zwědomnje a wutrobu połoži: „dżerż, schtož ty nasch". Kollekta, sa mizionstwo składowana, wunjeże psches 30 tl., schtož je sa naschu pěskójczu krajinu wěsche niz mało. Tón Knjes budź khwaleny sa tón rjany zwjedżeń, wón daj jemu nad nami a nad póhanami pożohnowanemu byc. — Nasajtra 18. oktobra bu pod pschedżydstwom k. superintendenty Karaża wuczeńska konferenza w Nědżichowje wotdżerżana, w kotrejż zo wożebje wo tym jednasche, schto ma wottykany kónz schulskich roswuczowanjow byc. To bě saźo bohacze pożohnowany dżeń. — Wutoru 24. oktobra shromadżichu zo wschitzy kk. duchomni a wotpósłani zyrkwineje rady se wschěch wokrjeżnych woźadow k zwojej prěnjej wokrjeżnej synodze. Rano 9 bu s Bożej złużbu sapoczane. K. superintendenta dżerżesche woktarnu liturgiju a wotczita 1 Pětr 5, 1—4 a Jan 15, 1—16. Prědowanje złyschachmy wot k. duchowneho Stangi s Cżorneho Khołmża po Eph. 4, 1—16. Po tym bu wuradżenje na superintendenturi dżerżane, kotrež k. superintendenta s wutrobnej zakbowanej modlitwu wotewri, kaž tež posdżischo wobsankny. Wschelake ważne należnosce buchu wopominane. Nam bě swjeżelaze, so tež jedyn burski wotpósłanz Buhl s Wulkich Sdżarow zyle wustojnje na tutych duchomnskich wuradżowanjach zo wobdżěli. Jako cżeżnaj zobustawaj tuteje synody běschtaj tež kk. wjerch Lynar nad Lindenawom a krajnoradżicżel s Götz nad Bukowom wuswolenaj. Tón Knjes nasch zwěrny zbóżnik sczin tajke synody sa wożebne zudobja zwojeje mikosce!

Dary do knihownje Maćicy Serbskeje.

S Warschawy a Krakowa je knjes kapłan M. Hórnik wjele knihow sa Macizu Serbska pschiwjesł; darili zu: 1) k. W. A. Maciejowski: „Historya prawodawstw słowjańskich," druheho wudacza tsi swjaski (tsi druhe zu pschiślubjene); — 2) k. knihikupz Michał Glücksberg: a. „Kimiotek, pismo tygodniowe obrazkowe," lětniki: 1861, 1862 (pokletnik), 1863, 1864; b. „Historyja święta starego i nowego testamentu," s wobrasami; c. „Historyja Polska dla dzieci;" — 3) k. knihikupz Cels Lewicki: a. „Czytania wieczorne," tsi swjaski; b. „Dziesięciogroszowa Biblioteczka dla dziatek," 6 seschiwkow; c. „Opowiadanie o pańszczyźnie;" d. „Ernani, dramat Wiktora Hugo." e. „Życie Pana Jezusa;" f. „Z daleka i z blizka;" g. „Historja dwudziestu sześciu męczenników Japońskich;" — 4) sekretar universitny k. K. Kaszewski: a. „Burgrafowie, dramat W. Hugo;" b. „Sztuka i Handel, komedya z francuzkiego przerobiona;" c. „Trachinki, tragedya Sofoklesa;" — 5) k. student filol. Mieczysław Baudouin: a. „Dr. Purkyniego, O korzysciach łacińskiego sposobu pisania atd.;" b. „Kilka słów z powodu wzmianki Tygodnika Illustrowanego;" — 6) professor universitny k. Dr. Lewestam: „Dwie prelekcye wstępne do Historyi literatury powszechnéj i Estetyki"; 7) k. Zygmunt Sawczyński, zoburedaktor „Czasa" „Weltera Dzieje Powszechne," dwaj dźělej.

K. A. Fiedler,
knihownik M. S.

Přilopk.

W Lipsku namakachu wóndanjo pola jeneho prosscherja, kotrehoż běchu sajeli, dwaj 25tolerskaj pruskaj papjerjanaj pjenjesaj w dybsaku a 5 tl. papjerjanych pjenjes w schkórnju. Teho runja namakachu pola jeneho mkodeho cżlowjeka, kotryż bě zo w nozy na jedyn wós na torhoschczu lehnył, 7 tóler. Tón prosscher bě te pjenjesy, kaž je zo wupokasało, w běhu cżaża naproszył, tón mkody cżlowjek, jedyn brodutruhar s Hale, běsche je pak krawył.

* W Meeranje je zo 23. oktobra wjeczor w 9 hodzinach hrosny skutk stał. Tkalski Wild, kotryż se zwojej żonu w hromadze njebydlesche, satsěli ju s jenej dwójnej pistoliju psched wobydlenjom jeje starscheju, po cżimż wón cżěkasche. Ale dokelż se wschelakich stronow sa nim cżěrjachu, dha tsěli zebi tu druhu kulku do hkowy, tak so bě na měsce morwy. Jeho żona je hakle na druhi dżeń pschipołdnju wumrjeła.

* Ton zamy dżeń, jako bu w w Barlinje wot

jeneho ſaßypnjeneho domu 26 cžlowjekow ſaraženych, je ßo tam tež jena druha khěža ſaßypnyła a 3 cžlowjekow ſaraſyła. Wſchitzy cži 29 morwi buchn 24. oktobra na jedyn a tón ßamy kerchow khowani. Pſchewodžerjow bě tak wjele, ſo bě pſchewodny cžah zyło hodžinu dołhi.

* W Małych Gorzyzach (w Hornej Schleſynſkej) je ßo 23. oktobra tamniſcha nowa zyrkej, kotraž ßo hiſchcže twarjeſche, njejapzy ſaßypnyła a buchu pſches to 4 murjerjo cžežko a 5 lohko ranjeni.

* W Bechinje (w Cžechach) ßwjecžeſche 16. oktobra na jedyn ras 8 mandželſkich porow ßwoj ſłoty mandželſki kwaß. Jako w hromadže do zyrkwje cžehnjechu, wjedžeſche jich bechinſki najſtarſchi měſchcžan, jedyn 83 lět ſtary wudowz.

* My wóndanjo powjedachmy, ſo je ßo w Liegnitzu Wunderlichez khěža wotpaliła a ſo ßu pſchi tym ſchtyrjo cžłowjekojo wo žiwjenje pſchiſchli. Sakožeŕ wóhnja je Wunderlich ßam byk. Wón je mjenujzy jara nahrabny cžłowjek a je teho dla ßwoje wězy derje ſawěſcził a potom khlamy ſapalił. To pak je na ßwětko pſchiſchko. Wunderlich je k temu ſtak a ßo hewak tež hiſchcže wuſnak, ſo je 15. haperleje 1860 ßwoju ßußodku, pſchekupzowu Kohnowu ſkónzowak a wurubił.

* Bjes tymi, kotſiž buchu w Barlinje pſches ſaßypnjenje domu ſaraženi, je tež pſchekupz Fähndrichs ſ Hródka, kiž bě tam k pſcheczelſtwu na wopytanje pſchijěk.

* Wóndanjo bu w naranſchim morju jena žadna ryba na brjóh cžißnjena, mjenujzy tak mjenowana mjeczoryba, kotraž je hewak jenož w cžopliſchich ſtronach žiwa. Wona běſche poltſecza kohcža dołha a mějeſche wótry koſczany mjecž, pſches kohcž dołhi, ſ klamy ſtejo. Wona waželeſche něhdže 250 puntow.

* S Oſtendy piſaja: Rano 1 novembra je ßo na pěſczinje, kotraž Goodwin-Sands rěka, jena wulka łódž ſłamała. Wona bě ſ Bremena ſ 370 wucžahowarjemi wujěła.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Wikowanje ſe ſchwindami, kaž ßo ſda, tola wjele pjenjes njeße.

Mots Tunka. To drje tak ſlě njebudže!

Hanß Depla. Nó, ja dweju ſnaju, kotrajž wóndanjo ſchwindy pſchedawaſchtaj a potom po měſcze khodžeſchtaj, kaž ſemjanaj.

M. T. Hdže ſtaj to khodźiłoj?

H. D. Na piwo a tež na palenz, pſchetož wonaj ßebi na poßledku jedyn temu druhemu ſchwindy wotkupowacž počeſchtaj a njewjedžeſchtaj ſkónczńje, cžejej ſtaj.

M. T. S cžeho chžeſch to dopokaſacž?

H. D. Nó jedyn bě ßebi druheho burnuß woblekł.

M. T. Kak dha ſtaj potom domoj pſchiſchkoj?

H. D. Tón burnußaty je ßo na póſt ßynył, ale teho druheho tam wſali njejßu, dokelž njeje ſtrowy na nohi byk. Ale poſdźiſcho ſtaj ßo pola Borſchcze trjechiłoj a ßo tam burnuß pſchewoblekowałoj a ßo tak jara ſwadźiłoj, ſo ßu ludžo w hromadu běželi.

M. T. Ale ale tola!

H. D. Haj wſchak haj. A naſajtra ſtaj ßo wobſkorźiłoj, — ale ßo na poßledku ſ polku ſchczipaka ſaßo ſjednałoj.

M. T. Tak drje je to jednazy ſchczipak byk?

H. D. Najſkerje drje.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Robert Herrmann Schołta, měschczan, khěžeŕ a schtrymparski mischtr, s Augustu Selmu Hentschelez.

Michałska cyrkej: F. A. R. Winer, schewz a khěžeŕ we Wulkim Wjelkowje, s Amaliju Paulina Louisu Bareschez tam. — E. H. A. Krätschel, žiwnosczeŕ we Wulkim Wjelkowje, s Gertrudu Brühlez tam.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Hedwiga Ida Gustava, Ernsta Hendricha Klahry, kublerja na Ssokolzy, dź. — Jan Ernst, Michała Bernharda, wobydlerja w Delnej Kinje, ß. — Hana Theresia, Augusta Měrscha, wotroczka w Lětonju, dź. w Delnej Kinje.

Podjanska cyrkej: Hana Marja, Gustava Klaußa, kublerja w Dalizach, dź. — Adolf, Handrija Michałka, khěžkarja w Mnischonzu, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 25. oktobra: Marja rodź. Libschiz, njebo Pětra Tacžinka, měschczana w Budyschinje sawostajena wudowa, 55 l. 2 m. — Gustav Adolf, B. L. Maultzscha, schewza pod hrodom, ß., 1 m. 4 d. — Emil Oskar, Michała Schubertha, gensdarma pod hrodom, ß., 6 l. 7 m. — 27., Hana rodź. Eißlercz, J. G. Hoblanda, khěžerja pod hrodom, mandźelska, 50 l. — 28., Jan Halka, wumjeńkaŕ w Hruboczizach, 75 l. 5 m. — Jan Połdrak, wobydleŕ w Bóschizach, 47 l. (wumrje w Budyschinje). — 30., Handrij Jursch se Židowa, 29 l. 7 m. 29 d.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K nětczischemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczíwje na to kedźbowacź, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

Jenož woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny b po nim czinjeny brostsyrop nima) spodźiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dyaawosczi, sažwanju, bróstowym czeŕpjenju, schijowej wobczežnosczi a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Kopirmaschiny, schtemple a bijne praßy, kontorske, ßudniske a cyrkwinske schtemple, wopony, devisy a emblemy k czischcjenju a syglowanju porucza a wobstara W. A. Weigang psched schuleŕskimi wrotami w Budyschinje.

Solarwolijowe a petrolejowe lampy we wschitkich wulkosczach a we zyle nowych mustrach, **solarwolijowe latarnje, lampy,** kiž bjes cylindra ßwěcza, **krónske ßwěczniki** we wschelakich wulkosczach s 2 hacž 6 płomjeschkami porucza pod rukowanjom jara derjeßwěczenja najtunischo W Budyschinje.

Herrmann Rachlitz, klempnaŕ.
na žitnej haßy cž. 52.

Petrolejowe a salarwolijowe lampy proucza **F. A. Sommer** na schulerskej haßy.

200 tl. ßo na jenu khěžu s polom, kotraž je 1200 tl. winojta, k 1. januara na prěnju hypotheku pyta. Wot koho? to je shonicz we wudawaŕni Serb. Nowinow.

Pschedženak
abo
Protyka ſa Sserbow
je dženża 28. oktobra
wuſchła
a je nětko w kniharni
Smolerja a Pjecha
ſa 2½ nßl. dostacz.

Nětkoje w kniharni **Smolerja a Pjecha** ſa 3 nß l. dostacz:

Pſchi horka pomjenowanej protyzy ßu tež wěſte pjenježne dobytki, to rěka ſa tych, kotſiž maja to ſboże, ſo protyku ſ dobrym cžißkom trjechja.

Illuſtrirter Familienkalender,

kotryž je na lěto 1866 hotowy a w bližſchim cžaßu w kniharni Smolerja a Pjecha w Budyſchinje ſa 5 nßl. k dostaczu, je ſaßo ſ rjanymi wobraſami wupyſcheny a lubi pěkne dobytki.

Saßopſchedawarjo, kotſiž ßo na kniharnju Smolerja a Pjecha w tajkim naſtupanju wobrocza a hacž do pſchichodneje ßoboty 29. julija ſ dobom wjaz protykow ſkaſaja, dostanu hódny rabat.

Karl Lehmann,
klempnar

na ſadnej bohatej haßy ſ napſchecza měſchczanſkeje ſchule porucza wißaze a nablidne lampy ſa ſolarſki a ſemſki wolij, kaž tež khoſejowe denczka, ßwěcznik a t. d. w dobrej tworje po tunich płaczisnach.

Wón tež ſerbſki rycži.

Parne kupele
pola
A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedželu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodžiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedželu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodžinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodžinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodžinje prjedy ſkaſacz.

Kaſcheżowy magazin

M. Möchela, na hrodowſkej haßy, porucza wulki wubjerk kaſcheżow ſ duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Sserbſka duchowna konferenza

ßrjedu 15. novembra dopołuja w 10 hodžinach w hoſcjeńzu k ſłotej krónje w Budyſchinje.

Möhn.

Džiwocžanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje 12. novembra popołnju w dwěmaj ſhromadžiſnu.

Pětr Młónk.

Rachlowſke evangelſko-lutherſke mißionſke towarſtwo ſměje jutſje ſa tydžeń jako 23. njedželu po ßwjatej Troijizy mißionſku hodžinu pola rychtarja k. Alberta w Mjeſchizach.

W Jatſjobju je khěžniſka žiwnoſcz cžo. 17, kotrejž je 14,60 dawkſkich jenoſczow napołożenych, ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a njech ßo kupowarjo na ſahrodnika Handrija Pehſy w Jatſjobju wobrocža.

Khěža cžo. 9 w Hatach pola Worklez, 500 tl. hodna, ma ßo 20. novembra dopołnja pſchi naßadženju 200 tl. na pſcheßadžowanje pſchedawacz a chžyli ßo kupowarjo na ſpomnjenym dnju rano w 9 hodžinach pola klamarja a pjekarja Michała Dürlicha w Nowej Wjeſzy pola Worklez ſeńcz.

Aukzia ſtłanja

wutoru 14. novembra t. l. na drobjanſkim reviru. Shromadžiſna dopołnja w 10 hodžinach pſchi měnſkim hacže (Tauſchteich).

W Drobach, 9. novembra 1865.

Grunert.

Maly ſcherobruny pſyczk je ßo 20. oktobra w nozy pſchiwdał a móže ßo ſa ſarunanje wudawkow faßo dostacz pola Jana Cžecha w Lomſku pola Njeßwaczidła.

6 konjazych wotroczkow ſa jara dobru ſdu pyta Jan Auguſt Domſchka na Schramiz žiwnoſczi w Rakezach.

Dr. Whithowa wodźiczka ſa woczi

wot **Dr. Ehrhardta** w **Altenfeldźi** w **Thüringſkej**, ſ wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczeſczena, wopokaſuje ßo bje wſchitkmi dotalnymi woczi hojazymi ßrědkami pſches ßwoje ſbožomne ſkutkowanje wſchědnje jako najkahodniſcha a najlěpſcha wodźiczka w tajkim naſtupanju, a może ßo jako dopokaſany hojazy a poßylnjazy ßrědk a jako

wěſta pomoz ſa ludźi na woczomaj běbnych

kožbemu poruczecz. Wona hoji wěſcze a rucze a be wſchitkich ſchkodnych ſcžěwkow, woßebje pſchi ſahorjenju, ſcžerpnjenju, ßuchoczi, ßylſowanju a běženju woczow, kaž tež pſchi ßłaboſczi po bělmje a płaczi bleſchka ſ wukožowanjom jenož 10 nßl., a džěka ju jenož woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldże w Thüringſkej.

Skład ſa Budyſchin w hrodowſkej haptyzy.

Leopoldſki meliorirowany běły broſtſyrop,

kißakoſcze próſny, ſ kcženjow najbóle hojazych alpſkich ſelow a ſ kanariſkeho zokora hotowany, pſche wobcžežnoſcze na bróſcze, ſchiji a płuzach woßebje derje ſkutkowazy ßrědk, maja w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenož jeniczzy woprawdźity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.
Gottlieb Geißlers Wwe w Hirſchfeldże.
Herrmann Einert w Bjernacžizach.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cžaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kžizomaj wſchědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcz, płodźi wjele mloka a ſadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcžik płaczi 4 nßl. a je k doſtaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

W knihańi Smolerja a Pjecha je ſaßo ſa kroſchik; k doſtaczu: **Spjew wo žadkawym palenzpiczu** abo poſaſka palenzowych płodow.

W knihańi Smolerja a Pjecha móže ſo doſtać.

Agenda für Lehrer. — 5ngr.
Löbe's Landwirthſchaftlicher Kalender für 1866. — 18ngr.
Freiberger Stadt-, Land- und Berg-Kalender für 1866. — 5 ngr.
Glückauf! Illustrirter Sachsenkalender für 1866. — 5 ngr.
Kiesewetter's neuer praktiſcher Universal-Briefſteller für das geſchäftliche und geſellige Leben. — 15 ngr.
Taſchenliederbuch zu 7½, 5 u. 3 ngr.
Vocke's Reiſetaſchenbuch für Handwerker un Künſtler. — 9 ngrd

Njedźelu a pónděelu jako klukſchanſku kermuſchu **reje** w Nowych Sdźarkach (Lehmannsdorf).

Wopomnik

na row njebo **Hańje** rodź. **Jurakez**, miſchtra **Jana Gottloba Hermanna**, młynka w Mjeſchizach, mandźelſkeje; wumrje 30. oktobra 1865, 59 lět ſtara.

Ty wſchehomózny! w twojej mozy, je naſcha ßmjercz — a žiwjenje,
My nejßmy ſecher wo dnjo, w nozy, hdy pſchińdże ßmjertne běženje, —
Kaž to nam ſ nowa pokaſa: Ssmercz twoja, luba — mandźelſka.
Tón knjes je Tebje wotſal wołak pſches cžežku khoroſcz ſe ßwěta;
So by Cže nětko podla ſkhował, hdyž Tebje lubi witaja:
Twój nan a Twoja macžerka, kiž ſ tobu nětk ßo ſjenocža.
Pſchi Twojim kaſchczu nětko ſteja, mandźelſki, ßyn, bratr, pſcheczelio;
Woni Cže płaczo pſchewodźeja, tón poßleni pucz, na — — kerchow.
Hdyž Twoja ſparna komorka je do ſemje Cži wurhta.
Dha wotpocžuj tam cžiſche, mjernje, hlaj! junu ranje ſaßwita, —
Hdyž budżeſch Ty, kaž wſchitzy wěrni, ſaß ſtanycz rjeńſcha, kraßniſcha,
Bóh daj, — ſo by ßo doſtała Cži tehdom króna žiwjenja.
Naß pak njech Twoja ßmercz tu wucži, kak njewěſty naſch cžaß tu je,
Kak nahle! — kedźbujcže — — kak rucžje, naß traſchna khoroſcz nadpanje.
Kak huſto cžłowk bjes roſoma na ßmjertnym łožu leżecz ma.
Duž chzemy ſ cžaßom ßebi žadacz, hicz po pucžu toh' běženja;
My chzemy ſtajnje na to hladacz, ſo była duſcha hotowa;
Hdyž w tuthym wokomiknjenju ßo běžicz mamy ſe ßmjercžu.

Srudźeni ſawoſtajeni.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 46. ~ 18. novembra. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Advent. — Ze Serbow: S Porschiz. S Budyschina. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche ważnische powjescże.

Düßeldorf, 14. novembra. Rheinske nowiny pißaja s Barlina: „Tudy ßu jara mjersazy na rakuske knjeżerstwo, dokelž tuto Holstein Pruskej wotstupicz nochze, hacž runje je minister Bismark powjescz s Parisa pschinjeßł, so khěžor Napoleon niczo pschecziwo tajkemu wotstupjenju nima."

Petersburg, 14. novembra. Ruske nowiny „Golos", praja so ßebi to Rußowska njeda lubicz, hdyž ßebi Pruska Schleswig-Holstein wosmje. Tajke wsacze njemóhło ßo prjedy stacz, hacž Rußowska sa to sarunanje (najskerje kruch pruskeho kraja na ruskich mjesach) dostanje.

London, 14. novembra. Schpanska je južnoameriskej republizy Chile wójnu pschipowjedźiła. (Tutaj krajej mataj hižom dawno něktajke wadźenje teho dla, so chileńske knjeżerstwo schkodu, wot Chilenow schpanskim pschekupzam naczinjenu, sarunacz nochze. — Dokelž je w Chili wjele koporowych podkopkow, dha je w Londonje na powjescz schpansko-chileńskeje wójny kopor hnydom w płaczisnje horje schoł.)

Sahrjeb (Agram) w Khrowatskej, 14. novembra. Pschi jenym wothłoßowanju, kotrež ßo wczera w khroatskim ßejmje měješche, wosta ta strona, kotraž s Madźarami dźerži, w mjeńschinje.

London, 15. novembra. Separatiska łódź „Shenondoa" je ßo jendźelskej wyschnosczi poddała. Ta je jeje ludźi puschcziła, łódź samu pak sajała. (Najskerje ßo ta łódź unionskemu knjeżerstwu pschepoda.)

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipsku, 16. novembra, 1 Louisd'or 5 toler 16 ngl. 5¾ np. 1 połnowažazy cjerwjeny skoty abo dukat 3 tl. 8 ngl. 8 np.; winske bankowki 93⅜.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

11. novembra 1865.

Dowoz: 6,143 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša. tl.	ngl.	np.	niža. tl.	ngl.	np.	na bursy, najwyšša. tl.	ngl.	np.	najniž tl.	ngl.	np.
Pschenża	5	15	—	5	—	—	5	20	—	5	10	—
Rožka	3	23	—	3	15	—	3	25	—	3	22	5
Jeczmjeń	2	22	5	2	15	—	2	20	—	2	15	—
Wowß	1	25	—	1	20	—	1	27	5	1	25	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	5	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	15	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecżor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelża: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecżor 6 h. 52 m.*; wecżor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Zitawy a Liberza (Reichenberg.
*) Pschisanknjenje do Zitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 12½ ngl. a 13 tl. 25 ngl.

pschenża 74—75 tl., rožka 50 — 51 tl.,

(to je: sa 25 pruskich korzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 16 tl. 5 ngl.

(Czischczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drožschi.)

Sakska. S Werdawa pißaja wot 12. novembra: „My ßebi myßlachu, so budże tu ſ kholeru ſkoro kónz, pſchetoż w prěnich dnjach ſańdżeneho tydżenja ßo tak ſdaſche, ale dżenßa je lědy kónz tuteje khoroſcże bórſy doczakacz. Wczera je k dotalnym 39 khorym ſ nowa 25 pſchiſtupiło a wumrjeło bě jich 13, a dżenßa je ſaßo 12 cżlowjekow ſkhorjeło. Wſchitkich, kotſiż ßu tudy hacz dotal na kholeru ſkhorjeli, je 685 do hromady a wumrjeło je jich 190. Dokelż je wothladanje doma njedoßahaze, dha je we wuczeŕni tſecza ſtwa ſa khorych pſchihotowana. Tak bohacże hacz też ßu nam ſ měſtow a wßow draſcżenja a wodżecża ßkali, dha hiſchcże jich tola jara pobrachuje a ßmy ßebi jich teho dla wjetſchu liczbu wot kralowſkeje krajſkeje direkzije w Zwickawje wuproßyli. Wulku nuſu cżini w tu khwilu ſaſtaranje ßyrotow, kotrymż ßu ſtarſchi wotemrjeli. — Njeſpodobnoſcże, ſ tuteje khoroſcże ſa naſche měſto naſtate, ßu żakoßne a njehodża ßo hiſchcże zyle pſchewidżecż. Wulki woheń njebudżiſche tejko ſchkody naczinicż mohł, każ tale dołho trajaza khoroſcż. Hacż dotal ßmy drje něhdże 5000 toleŕ ßmilnych darow doſtali, ale tele pjenjeſy njedoßahaja k ſakożenju dweju hoſerńjow, k wobſtaranju wodżeczow a wſchelakich druhich wěżow, k pohrjebam khudych, k płaczenju wothladowarjow a wothladowarkow, k ſaſtaranju khudych ſ jědżu, ſ lěkarſtwom a t. d. Wot pomnjeneje ſummy ßmy hnydom 2500 tl. ſa kupjenje wobucża a cżopkeje draſty poſtajili. — Pomozy ßmy wjele doſtali a naſcha dżakomnoſcż ſa to wěcżnje woſtanje, ale wjele dyrbi ßo hiſchcże ſtacż, ſo bychmy tuto njeſboże ſ Bożej pomozu tak nĕkak pſchewinyli. Tudomni kupzy a pſchedawarjo maja jara wjele ſchkody, pſchetoż do měſta nichtón njepſchińdże, ſo by pola nich kupował, a druhdże jich też njechaja měcż. — Cżaß je cżeżki ſa naß; niczo hacz tyſchnoſcż, ſtaroſcż, ſrudoba a żakoſcż; nihdże żana radoſcż, żane wjeßele.

S Altenburga pißaja, ſo tam wot 4. novembra nichtón wjazy na kholeru wumrjeł njeje, tak ſo drje tam nětko tale khoroſcż ſaſtanje.

Swudowjena pruſka kralowa je 12. novembra k wopytanju kralowſkeje ßwójby do Draždżan pſchijeła.

W Hirſchfeldże je ßo wóndanjo dżiwne njeſbożo ſtało, kotrež móhło nĕkotrehożkuliż, kiż njepſchemyßlene ßkowa ryczi, powuczicż. Mjenujzy ßwjatki tuteho lěta běſche 25 lět było, ſo bě khěżeŕ Benjamin Schröter w Hirſchfeldże pſchi tamniſchim tſĕleŕſtim ſjenoczeńſtwje ßłużbu tarcż-abo ſchajbupokaſowarja ſaſtał. Tuto ſjenoczeńſtwo bě jemu teho dla ßwjatki jako ſnamjo ſpokojnoſcże wſchelake pĕkne dary dało. Schröter, nad tym jara ſwjeßeleny, běſche teho dla k tſĕlenju, kiż mějeſche ßo 9. novembra wotdżerżecż, tarcż (ſchajbu) dżĕkacż a na nju jeneho ſchajbupokaſowarja wotmolowacż dał. Tuta tarcż bě tajka, ſo ßo k pokaſowarjej wjercżeſche, hdyż bu ſczehnjena, a ſo tón po tajkim k njej pokaſowanja dla khodżicż njetrjebaſche. Prjedy hacż Schröter k tſĕlenju dżĕſche, rĕkny wón k ßwojej żonje: „Nó macże, dżenßa woteńdu; dżenßa mje ſatſĕła!“ a jako jeho wona tajkich ryczow dla ßwarjeſche, pſchiſtaji wón: „Mje wſchak njeſatſĕła, ale teho pokaſowarja na ſchajbje!“ — Bjes tymi tſĕlerjemi, kotſiż bĕchu ßo ſeſchli, chżyſche khěżeŕ Engelmann rad prěni tſĕlicż a to bu jemu wotpuſchczene. Wón ßo teho dla na ſtejniſchczo ſtupi a ſaklinka k ſnamjenju, ſo chże tſĕlicż a ſo ma pokaſowaŕ na boku woſtacż. Po ſaklinkanju wón wutſĕli, ale ſchto bě ßo ſtako!? wón bě Schrötera do hłowy trjechił, ſo bě tón na měſcze morwy leżo woſtał. Schröter běſche najſkerje hiſchcże nĕſchto pſchi tarczi do rjadu ſtajicż chżył a teho dla ſe ßwojeje khěżki ſtupił. W tym wokomiknjenju bě ßo tſĕliko a to njeſboże hotowe. So bě żyła tſĕlenje hnydom ſkónczene, móże ßebi kóżdy myßlicż.

W Draždżanach je pſched nĕkotrymi dnjami wěſty Montag na ſkażenoſcż wumrjeł. Wón bě ßebi mjenujzy wot ßwojeho pſyczka, wo kotrymż njewjedżeſche, ſo je ſkażeny, nóß a hubu liſacż dał a bu pſches to ſkażeny. — W Kamjeńzu ßu ßo w nozy 10. novembra paduſchi do tamniſcheho ßudniſtwa nuts łamali a wſchelake kaſchcże a blida ſwotczinjeli, w kotrychż ßu pak jenoż jara mało pjenjes namakali.

Wot lěta 1838 hacż do kónza měßaza auguſta bu w Sakſkej 80 wobſkorżenych k ßmjerczi wotßudżenych a ſ tych 26 wot żiwjenja k ßmjerczi wotprawjenych.

Prußy. Hacż abo hdy budże ſhromadny pruſki ßejm do Barlina powołany, wo tym hiſchcże niczo ßłyſchecż njeje. — We wſchelakich pruſkich nowinach ßo pſched nĕkotrym cżaßom powjedaſche, ſo miniſter prawdy, knjes hrabja Lippe, ſe ßkużby ſtupi. Nĕtko je pak w tajkim naſtupanju ſaßo wſchitko wocżichło a wón drje teho dla dale w ßkużbje woſtanje.

W Pruſkej niż jenoż w tej ſtronje, kotraż ſ miniſterſtwom dżerżi, ale też w wulkej dżĕlbje ſapóßkanzow druheje komory dale bóle to mĕnjenje pſchibywa, ſo dyrbi ßo Schleswig-Holſtein k pruſkemu kraleſtwu pſchidżĕlicż.

Po wróczenju miniſterpſchedßydy hrabje Bismarka ſ Franzowſkeje dżerżi Jeho majeſtoſcż kral Wylem ſ nim a ſ druhimi miniſtrami huſto doſcż wuradżowanja.

Rakußy. W rakuſkim khěżorſtwje je w tu khwilu wſcha kedżbliwoſcż na to wobroczena, kak budże ßo tutón kraj w bliżſchim cżaßu ſrjadowacż. Khěżor je mjenujzy ſkutkowanje ſhromadneho rakuſkeho ßejma (kiż we Winje wuradżowaſche) teho dla ſaſtajił, dokelż tale pſchiprawa żadyn wužitk ſa kraj njenjeßeſche, ale ßo wjele wjazy ſa njón ſchkódny wopokaſowaſche. Duż je khěżor ßejmy jenotliwych rakuſkich krajow k wuradżowanju powołał a chże, każ ßo ſda, ſpytacż, hacż lěpje njepóńdże, hdyż wón ßwojemu miniſterſtwu po wuradżowanju tutych jenotliwych ßejmow ſkutkowacż da. Po mĕnjenju wſchelakich

naſhonjenych ludźi by drje tež to najlěpje było, ale w rakuſkim khěžorſtwoje ſtej dwě ſtronje, kotrejž budźetej na to dźěłacź, ſo by dźěławoſcź jenotliwych ßejmow ſkažena była. Jena tutych ſtronow je nĕmſka ſtrona, kotraž je teho dla napſchecźiwna, dokelž wona w jenotliwych ßejmach ßwoju waźnoſcź ſhubi a móże jenoź pſches ſhromadny winſki ßejm nade wſchitkimi njenĕmſkimi rakuſkimi ludami knjeźicź a dotalne knjejſtwo Nĕmzowſtwu ſdźerźecź. Druha ſtrona je madźarſka we Wuherſkej, kotraž ſa tym ſteji, ſo by madźarſka ryčź a narodnoſcź niz jeno w ßamej Wuherſkej, ale tež w Ssedmihródſkej, Khrowatſkej, Dalmatſkej a Sslawonſkej knjejſtwo nad tamnymi Sſkowjanami, Nĕmzami a Rumunami měła. Wona chże to pſches ſhromadny wuherſki ßejm w Peſchcze do ſkutka ſtajicź a chże teho dla jenotliwy ßedmihródſki a khrowatſki a t. d. ßejm ſahnacź, tak ſo bychu runje pomjenowane kraje ßwojich ſapóßłanzow do Peſchta ßłacź měli. S jenym ßłowom: nĕmſka a madźarſka ſtrona chzetej, ſo by ßo rakuſke knjeźerſtwo, tak rjez, do dweju dźělow dźěliło, ſ kotrejuž by jedyn pod nĕmſkim, druhi pak pod madźarſkim knjejſtwom ſtejał. Rakuſzy Nĕmzy a Madźarjo ßu po tajkim dualiſtojo, to rěku: dwojotarjo. Tajke dwoje, mjenujźy nĕmſke a madźarſke, knjejſtwo ßo pak woßebje rakuſkim Sſkowjanam (jako Czechom, Sſkowakam, Sſlowjenam, Khrowatam, Polakam, Sſerbam a t. d.) ſpodobacź njemóże a czi dźěłaja teho dla na to, ſo bychu ßejmy (Landtage) jenotliwych rakuſkich krajow pſchi mozy woſtałe a ſo by miniſterſtwo po wuradźowanjach tutych jenotliwych ßejmow ſkutkowało. Woni chzedźa po tajkim, ſo by Rakuſka ſjenoczeńſtwo wſchelakich ludow a krajow była, w kotrymž by ßo kóždemu ßwoje prawo dostało a žadyn lud nad druhim njeknježił. Duž ßu woni föderaliſtojo, to rěka: ſjenoczeńſtwarjo, a ßo w bliźſchim czaßu na tych jenotliwych ßejmach pokaże, hacž föderaliſtojo abo dualiſtojo dobudźa.

Khrowatſki ßejm je ßo 12. novembra wotewrił a ſda ßo, ſo maja tam föderaliſtojo hacž dotal pſchewahu.

Po nowſchich powjeſczach je ßo rakuſkemu miniſtrej finanzow (pjenježnych naležnoſczow) tola ſkónczje radźiło, w Pariſu nĕkotrych pjenježnikow namakacź, pola kotrychž budźe wulku požczonku ſcźinicź móz.

Po wukaſni, kotraž je w tutych dnjach wuſchła, njetrjebaja puczowarjo w Rakuſkej ßwój paß abo ßwoju paßkhartu wjazy viſirowacź dacź. (To je tež ſaßo wulka wobczežnoſcź wotſtronjena, ale paßkhartu ßebi njech tola kóždy pſchi puczowanju do Rakuſkeje ßobu wſmi, ſo by ßo, jeli trjeba, ſ njej wupokaſacź móhł.)

Franzowſka. Prĕnja dźělba franzowſkeho, ſ bamžoweho kraja ßo wróczazeho, wójſka je do Franzowſkeje pſchijěła. — Prynz Napoleon je wot khěžora do Compiegna pſcheproſcheny a ſda ßo po tajkim, ſo ſtaj ßo taj knjeſaj ſaßo ſjednałoj. (Wonaj běſchtaj ßo jeneje ryczje dla ſwadźiłoj, w kotrejž bě prynz Napoleon na bamža a t. d. jara ßwarjeł.)

W Algierſkej je ſběžk nimale zyle poduſcheny a je tamniſchi gouverneur Mac-Mahon do Pariſa pſchijěł.

Rußowſka. W iſjumſkim wokrjeßu ßu ſjenoczeńſtwo ludźi wußlědźili, kotſiž wopacźne ruſke papjerjane pjenjeſy dźěłachu. Bjes tutymi pakoſczakami běchu nĕkotſi Polazy, tſjo Rußojo a tójſchto Židow a Armjanow.

Sa dotalneho warſchawſkeho arzibiſkopſkeho namĕſtnika, k. Rzewuſkeho, kotryž je do ſnutſkomneje Ruſkeje póßłany, je warſchawſke tachantſtwó kapitulara Twolinſkeho wujwoliło. Wón bu wot wyſchnoſcze hnydom potwjerdźeny.

Amerika. Wulke, nimale poł milliona ludźi woſchijaze, unionſke wójſko je hacž do nĕkotrych 60,000 wojakow roſpuſchczene.

Advent.

Saßo ßo kraßny róczny czaß hodow bliźi, kotremuž ßo millionу wutrobow ſ wotczakowanjom, ſ radoſcźu a ſ wjeßelom napſchecźiwo hibaja. Najkraßniſchi czaß wſchitkich czaßow, najrjeńſchi ßwjedźeń wſchitkich ßwjedźenjow, na kotrymž ßo niz jenoź wutroby wſchitkich dźeczi zykeho kſcheſczijanſtwa, ale wſchitzy kſcheſczijenjo ſhromadnje ſradowacź dyrbjeli. Wſchak je tutón ßwjedźeń czaß dopomnjenja na tamnu jaßnu ßwĕzu, kotraž ßo junu we židowſkim kraju ſa wſchitke ludy wot Boha wjerſchneho ßama ſaßwĕczi, ſo by cźĕmnoſcź wutrobow rosjaßniła; na tamnu jaßnu hwĕſdu, kotraž ſeſtkhadźa nad honami bethlehemſkimi, dla kotreješ ßo ßamo jandźeljo ſradowachu a khwalobne khĕrluſche ſanoſchowachu: Bohu k cźeſczi a cźlowekam k ſpodobanju. Schtyri pſchihotowanſke njedźele, ßwjaty advent, je naſcha kſcheſczijanſka zyrkej wuſtajiła, ſo bychu duſche wupyſchene a hotowe byke na teho, kotrehož wopomnjenje my na róczným czaßu hodow ßwjeczicź mamy a chzemy, ſo bychmy jeho kraßny dźeń doſtojnje ßweczicź móhli.

Schtóž chze ßwjaty advent tak prawje kſcheſczijanſzy a wutrobnje wobeńcź, tón kup ßebi, jeli ßo hižom ſtako njeje, we ſańdźenym lĕcze ſ nakkodom ßerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa wudatu knihu:

„Sswjaty advent. I. Wopominanja najwoßebniſchich wjeſchczenjow ſtareho ſakonja na Khryſtuſa, woßebje k natwarjenju we adventſkim czaßu. Na ßerbſki pſchekožił A. Ssykoru farař w Ssmilnej. II. Adventſka harfa. Sſerbam ßerbſku podał M. Domaſchka, farař w Noßacźizach.“

K tutym kraßnym 31 wopominanjam: 1) Hada roſteptał, 7) Bethlehem Ephrata; 8) Kneſowy wotroczk; 12) Jeniczki paſtyř, 24) Wjeczne kraleſtwo, 29) Twój kral pſchińdże k tebi a t. d. je k. Ssykora pſchedßkowo

spißak a na 12 stronach wschitko podak, schtož kscheszijan we nastupanju zyrkwinskeho lěta wjedžicz nusne ma a wjedžicz dyrbi. Wón njeje jenož psches swój krassny pschekožk tych wossebnych 31 wopominanjow wschitkim po duchomnym napowanju laczbnym duscham wossebnu wodu poskiczik, ale sebi tez hischcze najwjetschi a najwutrobnischi dżak sa to sassłużik, so je tule rjanu, powuczazu, s khwalobnej prózu sestajanu, prjedbyrycz napißak.

Pschidawk: Adventska Harfa podawa 9 krassnych khërluschow, kotrez dla swojeho hnujazeho a sapschijazeho wopschijecza teho wutrobu swjesselicz budzeja, kotremuż adventski czaß wopraudże sa czaß pschihotowanja na Khrystußowy pschichód płaczi. — w —.

Ze Serbow.

S Porschiz, 15. novembra. Dżenża tudy dżiwnu wězku powjedachu, mjenujzy slědowazu: Wczera pschi czmiczży jědżichu pjeczo hlinjanszy knjezi pohonczojo, kózdy se swojim wosom a se swojimaj konjomaj, po drósy, kotraż k nam (k Porschizam) wjedże. Pohoncza posslenjeho wosa prossy jedyn czlowjek, so by jeho kruch sobu wsak a tón pohoncz je tak swólniwy a jeho na wós wosmje. Jako staj khwilku w hromadże jěkoj, je pohonczej trjeba, s wosa dele slěszcz a wón rjekny temu zusnikej, so dyrbi pschezo pomaku sa druhimi pohonczemi jěcz a so jeho hižom doszczele. Ale jako wón potom sa tymi wosami dże, njeje nihdże żadyn wjaz ani widżecz ani sskyschecz, a tón pohoncz myssli sebi, so su jemu k lubu wujěli. Wón sa nimi khwata, schtož jenož móże, ale doszczahnycz jich njemóże, a dyrbi po tajkim pěschi domoj hicz. Do Hliny pschischedschi namaka drje wosy swojich schtyrjoch towarschow, ale swój wós wón njenamaka. Wón so swěru sa nim prascha, ale nichtón niczo wo nim njewě. Duż wón sasso k Porschizam horje běži, ale wós a konje njenadżendże, tak so na tu njelubosnu myssliczku pschindże, so je wscho wot teho czlowjeka kranjene, kotrehož bě na wós puschczik, a so je tón s konjemi a wosom wujěk. —

Dżenża su nětko dale pytali, ale hacz su schto namakali, to njewěm; tez njemóżu sa to stejecz, so je kózdy próschk tak byk, każ sym napißak, dokelz jenož to powjedach, schtož su mi drusy powjedali, se samym pohonczom pak ryczak njessym.

S Budyschina. Pola naß je sandżenu njedżelu syma w tej měrje sastupika, so tam, hdżež sskónczko njesswěczi, nimale zyły dżeń mjersnje.' Lodu je na rězy hischcze jara mako a sněh so hacz do schtwórtka, hdżež to pißamy, tez schok njeje. Sa to mamy sylny wětr wot pokodnja.

Přilopk.

* S Deala je powjesecz pschischka, so je jena wulka parokódż do franzowskeje wójnskeje kódże „Dix Decembre" s tajkej mozu prassnyka, so je na měsczo na kruchi schka a so nurika. Něschto ludzi bu wot teje franzowskeje kódże s wody wumóżenych.

* S Barlina pißaja: „Wóndanjo chzyschе so jedyn mkody czlowjek, kiż bě so se swojej lubej roskorik, njedaloko Barlina w rězy tepicz. W swojim hnéwje a mjersanju so wón khwatajzy k wodże bliżesche a na brjoh rěki pschischedschi swój kkobuk na semju czissny. Na druhej stronje rěki stejesche pak jedyn hajnik sa kerkom a teho mkodeho czlowjeka a jeho poczinanje wobkedżbowasche. S kerka won wustupiwschi a so s flintu na mkodżenza saměriwschi, sawoka won: „Czěkaj abo ja tsélu!" Kkobuk sběhnycz a so na czěkanje podacz bě pola teho czlowjeka jene a to samo. Wón bésche sebi drje smjercz psches satepjenje wotmyssik, ale smjercz psches satsělenje — ně, to so jemu tola njehodżesche!

* Jako bésche w Toulonje (w Franzowskej) kholera wudyrika, běchu wschelazy tamnischi měschczanszy sastojnizy se skużby stupili, so njebychu do schpitalow a hojerjnjow, hdżež na kholeru skhorjeni leżachu, khodżicz trjebali. Jedyn měschczanski sastojnik pak, s mjenom Martini, mënjesche, so dyrbi pschi tajkej skkadnosczi kózdy czim bóle w swojej skużbje wutracz, a staraschе so, hacz runje bě hižom 88 lět stary, po wschej mózności sa lěpsche měschczanow. Jako bě to khéżor Napoleon shonik, je jemu wón komthurgski kschiż rjadu czessneje legije spożczik.

* W Haderslebenje bě jedyn rěsnik wóndanjo swinjo sarěsak a mjaßo rospschedak. Po někotrych dnjach su wschitzy, kotsiż su wot teho mjaßa jědli, skhorjeli a bjes nimi tejko dżěkaczerjow s jeneje zokorowеje fabriki, so so w tutej wjazy dżěkacz njehodżesche. Tsjo czlowjekojo su wumrjeli.

* S Niederoderwitzu pißaja, 15. novembra. Kralowske ministerstwo kultußa a sjawneho wuczeństwa je tudomneho zyrkwinskeho wuczerja, k. Bjedricha Ernsta Nychtarja w pschipósnaczu jeho sassłużbow sa „kantora" pomjenowako.

* W Newyorku wumrje psched někotrymi njedżelemi njeżenjeny bohaty fabrikant, John Chase, kotryż je swoje zyke, wulke, něhdże 5 millionow dollarow wopschijaze, samóżenje swojim 400 dżěkaczerjam wotkasak.

* Wěsty Stanebein, kotryż je korczmak blisko Lipska a pódla tez wjedrowěschczer, wosjewjuje, so budże prjódkstejaza syma najskerje krótka a mako surowa.

* Każ w Budyschinje a wokolnosczi, tak bésche tez w dalschich stronach w nozy 13. novembra wjele wóhnjowych kulow, pod njebjom létazych, widżecz. (To so kózde léto w tutym czaßu stanje.)

Se Sylta pißaja: „Łódź Marja," Hans-Jens-Hanſenej ßłuſchaza, je ßo 10. novembra na Hórnum-Riffu rosraſyła a wot ludźi, kotſiž na njej běchu, njeje nihdże niczo widżecź. Woni ßu ßo najſkerje tepili; pſchetoż wětr ßurowoßylnje duje. Hanſen ſawoſtaji wudowu a pjecź dźěcźi; wón ſa cźaß poßlenjeje wojny pruſkim a rakuſkim wójnſkim łódźam ſa pokaſowarja ßłużeſche.

* S Königswartu (w Cźechach) pißaja wot 10. novembra: Tudy je ßo w nozy 71 khěžow wotpaliło. Schkoda a żałoſcź je wulka. Woheń je najſkerje ſakoženy.

* W Wierſenje ſta ßo 9. novembra to njeſboże, ſo ßo roſchty pſchi wuhnju tamneje fabriki ſłamachu a dwaj twarzaj, miſchtr a murjerſki, dele panyſchtaj. Wonaj běſchtaj na měſcze morwaj, pſchetoż wobaj běſchtaj ſ wjerſchka wuhnja dele panyłoj a tutón je pſches 90 łohcźi wyßoki.

* W bliſkoſcźi aſowſkeho morja (w Rußowſkej) ßu rjany a dobry grafit namakali. (S grafita ßo tak mjenowany „Bleiſtift (wołojka)" dźěła a hacź dotal bě najlěpſchi ſ Cźech doſtacź).

* Rakuſke bankonoty po 10 ſchěßnakach wot 1. januara 1858 wot 30. novembra niczo wjazy njepłacźa.

* W Stuttgarcźe pokaſowachu wóndanja běrny (oeple, kulki, neple), kotrež něhdże 3 punty ważachu.

* W Barlinje je ßo jenemu wobydlerjej ſtało, ſo je ſa jedyn tydźeń ßwoje wobydlenje tſi krócź pſcheměnicź dyrbjał. Jeho prěnje wobydlenje bu mjenujzy wot polizije ſa tajke ſpóſnate, ſo móhło ßo ßnadź ſaßypnycź a wón teho dla ſe ßwojimi ſmachami do druheho pſchecźahny. Tam dyrbjeſche teje ßamßneje winy dla bórſy won a w tſecźim ßo jemu lěpje njeńdźeſche, tak ſo je hakle w ſchwtórtym měr doſtał. (W Barlinje ßu mjenujzy w tu khwilu we wulkim ſtrachu, dokelž je tam w poßlenim cźaßu pſches ſaßypnjenje khěžow wjele cźłowjekow wo żiwjenje pſchiſchło.)

Kak Hans Dēpla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrėjetaj.

* * *

Hanß Depla. Niczo noweho, Motßo?

Mots Tunka. O haj, jeli chzeſch hudacź.

H. D. Cźeho dla niz. Duž won ſ twojim hudanczkom! Kak dha rěka?

M. T. Nó takle:

Wón ju njelubuje,
Wona jeho lubuje;
Wón chze ju rad měcź
A ju njekrydnje,
A wón ju tola ma.

Schto to je, bratſiko?

H. D. Hm, — to ßo mi ſda trochu cźeźke bycź. To budźeſch do pſchichodneje ßoboty cźakacź dyrbjecź, hacź to wuhudam.

M. T. Schto? Tak dołho? To budźa na łaſowſkej kermuſchi prjedy hotowi. Poſcźel to hudanczko tam, wſchak ſmėja tam nėkotre dny khwile k hudanju.

H. D. Haj, to je wěrno! Njech ßebi hłowu łamaja. Woni ßu tak na naju ſabyli a żana duſcha naju na kermuſchu pſcheproßyła njeje.

M. T. Njeßwar, njeßwar. To dźě je pſchi tych krótkich dnjach trochu daloko!

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Korla August, Jurja Wjeńka, wobydlerja w Jeńkezach, ß. — Bjedrich August, Jana Hendricha Derouvaura, ßedłarja na Židowje, ß. — Emma Amalia Augusta, Korle Augusta Ernsta Tannebergera, wobydlerja na Židowje, dź. — Emma Augusta, Khrystofa Polaka, wobydlerja na Židowje, dź.

Podjanska cyrkej: Hana Marja, Ernsta Moritza Seyferta, khěžerja a murjerja na Židowje, dź.

Zemrjetej:

Dźeń 5. novembra: Hana Khrystiana, Jana Korle Augustina, wobydlerja w Bobolzach, dź., 8 n. 2 d. — 7., Hana Madlena rodź. Hobrakez, Michała Hantuscha, měschczana a khěžerja w Budyschinje, mandźelska, 54 l. 8 m. —

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K nětczischemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczjiwje na to kedźbowacź, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat,** so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

Pschedźenak

abo

Protyka sa Sserbow

je dźenßa 28. oktobra

wuschła

a je nětko w knihaŕni

Smolerja a Pjecha

sa 2½ nßl. dostacz.

Nětkoje w knihaŕni Smolerja a Pjecha sa 3 nß l. dostacz:

Pschi horka pomjenowanej protyzy ßu tež wěste pjenježne dobytki, to rěka sa tych, kotsiž maja to sbože, so protyku s dobrym cžißłom trjechja.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Solarwolijowe a petrolejowe lampy we wschitkich wulkosczach a we zyle nowych mustrach, **solarwolijowe latarnje, lampy,** kiž bjes cylindra ßwěcza, **krónske ßwěczniki** we wschelakich wulkosczach s 2 hacž 6 płomjeschkami porucza pod rukowanjom jara derjeßwěczenja najtunischo W Budyschinje.

Herrmann Nachlitz, klempnaŕ.
na žitnej haßy cž. 52.

Khěža czo. 9 w Hatach pola Worklez, 500 tl. hodna, ma ßo 20. novembra dopołnja pschi naßadźenju 200 tl. na pscheßadźowanje pschedawacz a chzyli ßo kupowarjo na spomnjenym dnjn rano w 9 hodźinach pola klamarja a pjekarja Michała Dürlicha w Nowej Wjeszy pola Worklez seńcz.

2 kopje wowßneje ßłomy je na pschedań psches horneho młynka w Droždźiju.

Podpißany porucza ßwój derje ſrjadowany ſkład:

ſchczeńſkich liſtow a ſbožopſchejazych khartow

we najnowiſchich a najrjeniſchich muſtrach,

hoſpodarſkich knihi (Geſchäftsbücher), liſtoweje papjery a konvertow

w wſchitkich wulkoſczach a czißkach

pißanych kattunowych a błyſchczatych papjerow, wobraſow a t. d.

w zyłym a po jenotliwym po najtuniſchich płaczißnach.

W. A. Weigang

pſched ſchulerſkimi wrotami w Budyſchinje.

NB. Muſtry a preiscouranty ßo na požadanje pſchipóſczeku.

Schleſyniſke woheń ſawěſczaze towarſtwo we Wrótßlawju

ſ rukowazym kapitalom wot 3 millionow tolěr pruſk. kouranta

je mi agenturu ſa měſta a wßy ßudniſkich hamtow w Budyſchinje, Wóſporku, Lubiju, Kamjenzu a Rakezach pſchepodało a poruczam ßo k wobſtaranju ſawěſczenjow pſche wóhnjowu ſchkodu ſ a twjerde, po móžnoſczi tunjo poſtajene prämije.

Tuto towarſtwo ſaruna ſchkodowanja, kiž pſches woheń abo ſ błyſkom, pſches wurumowanje a haſchenje naſtanu a poſticza pſchi wjazolětnym ſawěſczenju ważne dobytki.

Proſpekty a ſawěſczenſke formulary móža ßo kožđy czaß darmo pola mje doſtacz a ßym ja pſchi ſawěſczenju rad hotowy, kóžde požadane wukaſanje wudźělicz.

W Maleſchezach pola Budyſchina, 1865.

Jan Wehla.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupiele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupiele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupiele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkaſacz.

Petrolejowe a ſalarwolijowe lampy

poruczа **F. A. Sommer** na ſchulerſkej haßy.

Doſpołne wupſchedawanje

pola **Herrmanna Winzigera** pſchi mjaßowych hětkach czo. 353.

Dokelž chzu ßwoju wěz zyle ſkožicz, dha ßym ßebi prjódkwſak, ßwój ſkład tworow, wobſtejazy w galanterijowych, krótkich a jehkarſkich tworach a wſchelakich hrajkach po kupnej płaczißnje a hiſchcze tuniſcho roſpſchedacz, a czinju woßebje na to kedźbliwe, ſo ßo wſchelake twory ſa tyſcherjow, krawzow, ſchewzow a t. d. hodźa.

W Budyſchinje, 16 novembra 1865.

Mały žołty pßyczk ſ módrym naſchijakom a na mjeno „Bußel" poßluchazy je ßo 19. oktobra ſ delneho dwora w Maleſchezach ſaběžał. Tón, kotremuž je ßo pſchiwdał, chzył jeho tam ſa myto wotedacz.

Młody człowjek, kotryž chze kowarſtwo nawuknyc, móže hnydom do wuczby ſtupicz w kowarni w Delnej Kinje.

Jena džowka, kotraž 20 tl. lětneje ſdy doſtanje, móže hnydom do ßłužby ſtupicz w młynje w Hajnizach.

Palne drjewo na pſchedań.

Na lipiczanſkim lěßowym reviru, na tak mjenowawych pěſkowych horach ſteja khójnowe kuczlane pjeńki kloſtr po 2 tl. 15 nßl. a khójnowe walczki, kopa po 2 tl. 10 nßl. na pſchedań.

Berger.

Palne drjewo na pſchedan.

Na hermanczanſkim reviru ſteja khójnowe kuczlane pjeńki, kloſtr po 2 tl. 15 nßl. a khójnowe walczki, kopa po 2 tl. 15 nßl. a teho runja twjerde walczki, kopa po 3 tl. 15 nßl. na pſchedań.

Engler.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** pſchi bohatych wrotach w Budyſchinje je doſtacz:

Sahrodka kwětkojta	po	1 nßl.
Druha ſahrodka kwětkojta	=	1 =
Czorny kóß a drózna I	=	1 =
Czorny kóß a drózna II	=	1 =
Guſtav Adolf	=	7½ =

Skład präparatow s lěßneje wołmy

(Waldwoll-Präparate)

wot **Friedricha a Comp.** w Schwarzenbergu

pola **Heinr. Jul. Lincki** w Budischinje.

Jehlinowy wolij, spiritus, pómada, mydło, bonbony, syrop a cigarry.

☞ Wschitke präparaty ßu pschepytane a poruczene wot wokrjeßneho lěkarja Dr. Wimmera w Schwarzenbergu.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze

sawěsczuje pschi **rukowanskim fóndsu** wot:

21 millionow 2 sžě tyßaz schěßnakow

a) **twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., psche **wóhnjowu schkodu;**
b) **kubła na dróhach**, psche **transportnu schkodu;**
c) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje cžlowjekow** na najwschelaksche waschnje sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **pruskim kourancze.**

Tuto towarstwo je w lěcze 1863 sa 12452 schkodowanjow summu wot 4 millionow 359 tyßaz 283 schěßnakow a 22 krajzarjow wupłaczilo.

K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyschinje: **Julius Altmann,**
w Kamjeńzu: **Adolph Francke,**
w Lubiju: **W. Rothe,**
we Wósporku: **Bernh. Hilbenz,**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

☞ S khěž. kral. rakuskim privilegiom a s kral. pruskej ministerialnej approbaziu. ☜

Dr. Borchardtowe aromatiske selowe mydło, k porjeńschenju a polěpschenju wobleczoweje barby a khmane psche wsche njeczistosczje kože; (w sasyglowanych originalnych pakczikach po 6 nßl.)

Profeßora **Dr. Lindowa** vegetabiliska žerdkowa pomada, powjetscha błyschczenje a shibiczíwoscz włoßow, a je pódla khmana k jich hromadu dzerženju; (w originalnych kruchach po 7½ nßl.)

Haptykarja **Sperati'a** italske mjedowe mydło, wusnamjena ßo psches ßwoje wožiwjaze a dzerżowaze skutkowanje na shibiczíwoscz a mjehkoscz kožje; (w pakczikach po 2½ a 5 nßl.)

Dr. Hartung'a chinaskorowy wolij, k sdzerženju a porjeńschenja włoßow; (w sasyglowanych a w schkleńzy schsemplowanych bleschkach po 10 nßl.)

Dr. Hartung'a selowa pomada, k saßowubudzenju a wožiwenju włoßoweho rostu; (w sasyglowanych a w schkleńzy schtemplowanych tygelkach po 10 nßl.)

Woprawdzite pak horejsche, psches ßowje dopósnatu solidnoscz a khmanoscz tež w tudomnej krajinje tak rad kupowaue artiklje w **Budyschinje** kaž prjedy, tak tež nětko **jenož jeniczzy** pschedawa

W Budyschinje.

Gustav Nicolai.

Pschi mojim prjeczczehnjenju s Bóschiz praju ja ßwój najwutrobnischi dzak sa tón jara pscheczelny a bohaty wopyt, s wuměnjenjom teho, kiž chzysche mje wot 10. septembra wo něschto pjenjes pschinjesez.

Pětr König w Njesdaschezach.

Katholski Posoł czo. 16 je wuschoł.

S tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ja najlěpschi shorjelski twarski kalk po 24—25 nßl. sa kórz a tajki hnójny kalk po 19—20 nßl. sa kórz pschedawam.

W Budyschinje.

H. Grieshammer.

Pschedawanje na dwórnischczu s napschecza kubłoweje łubje.

Ratarska muska kaž žónska czeledz wschitkich družinow namaka pschi wyßokej sdzě tak derje w tudomnej wokolnosczi kaž tež w dalschich stronach hischcze ßłužbu a ßo tež njedzelske a ßwjate dny rano wot 9 hacž popołnju do 5 hodzinow pola naß pschistaja.

Tola móže ßo jenož na tajkich czeledzinow dziwacz, kotsiž dobre wopißma abo poruczenja ßobu pschinjeßu.

W Budyschinje na hornczerskej haßy.

Powschitkomny ßłužbu dopokasowazy bureau.

H. Meisel.

Syrop se schmrěkoweje jehliny,

s najzunischich žiwizowych a wolijowych dzělow schmrěka, woßebny polóžazy a wokschewjazy ßrědk, blescha po 7½ nßl., pola **Heinr. Jul. Lincki.**

Horka spomnjeny jehlinowy syrop je czisty a prósny wschitkich schkódnych wobstejeńskich dzělow a porucza ßo jako polóžazy ßrědk a ßłodzi derje.

W Schwarzenbergu, w měrzu 1865.

Dr. Wimmer, wokrjeßny lěkař.

Jutsje (njedzelu) **bal** w **Budestezach,** na kotryž najpodwolnischo pscheproschuje

Gruhl, hosczeńzař.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 47. — 25. novembra. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Bukez. S Łuska. S Delnych Łužiz. S Małeje Subrniczki. S Porschiz. Se Židowa. — Spěwy. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche waźnische powjescze.

Werdau, 21. novembra. Haž do wczerawscheho dnja je tudy 755 człowjekow na kholeru skhorjeło a 215 wumrjeło. (W Krimmitzschawje je wot tych pjeczich, na kholeru skhorjenych, jedyn wumrjeł, drusy schtyrjo ßu saßo na puczu k strowoscži.

Wrótßław, 21. novembra. Twarjenje noweje želesnizy na prawym brjohu rěki Odry je wot krala pschiswolene.

London, 21. novembra. Po powjesczach s Newyorka wot 11. novembra je unionski pschedßyda Johnson postajił, so ßmědźa prjedawsche separatistiske kraje jenož pod tym wuměnjenjom saßo połne prawo ßamostatnoscze dostacz, hdyž ßu schklovinstwo sahnałe. — Bawma 52.

Paris, 22. novombra. S Toulona pißaja wot dzenßnischeho dnja, so stej tam dwě łodzi s mjenom „Labrador" a „Gomer" s franzowskimi, ßo s Roma wróczazymi wojakami pschijěłej. — Khěžor je porucził, so dyrbi ßo tež w nastupanju wójnskich łódzow bóle lutowacz. — Psches to, so ßu schpaniske wójnske łódze chilenske pschistawy (w połodnischej Amerizy) woblehnyli a so je schpaniske knježeŕstwo Chilenam wójnu pschipowjedźiło, hrosy franzowskim a jendźelskim pschekupzam wulka schkoda. Woni ßu ßo teho dla na ßwoje knježeŕstwo wobroczili, so by Jendźelska a Franzowska tu swadu na směrnym puczu wurunała.

S Hołbina. Tudy ßu ßo 21. novembra wjeczor wokoło 7 hodźinow domske murjerja Kuhny wotpaliłe. Kuhnezy runje pschi wjeczeri ßedźachu, jako ßußodźi pschiběžachu a wołachu, so ßo pola nich pali.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 22. novembra, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 8 nßl. 8 np.; winske bankowki 93⅜.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

18. novembra 1865.

Dowoz: 6,529 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	pu.
Pscheńza . .	5	15	—	5	—	—	5	20	—	5	15	—
Rožka . .	3	25	—	3	15	—	3	25	—	3	22	5
Jeczmjeń . .	2	22	5	2	12	—	2	20	—	2	17	5
Wowß . .	1	25	—	1	20	—	1	27	5	—	—	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	5	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	21	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	7	5	1	2	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

15 tl. 12½ nßl. a 13 tl. 25 nßl.
pscheńza 74—75 tl., rožka 53 — 54 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 16 tl. 15 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drôžschi.)

Sakſka. Kaž je ſnate, dha je prjedawſche tóſkanſke wójwodſtwo w lěcze 1859 ſ mozu k italſkemu kraleſtwu pſchidžělene a toſkanſki wójwoda bu wotßadzeny a dyrbjeſche kraj wopuſchczicz a ſ nim tež jeho krónprynz, kotryž běſche ſ jenej ſakſkej prynzeßynu ženjeny. Duž žadyn džiw njeje, ſo ſakſki kral tuto nowe italſke kraleſtwo pſchipóſnał njeje, kaž to tež wſchelazy druſy wjerchojo njeczinjachu. Ale dokelž chze italſki kral ſ pruſkim kralom, kiž je jeho hižom dawno pſchipóſnał, w pſchekupſkich naležnoſczach tajke wujednanje ſczinicz, kotrež by wobydlerjam wobeju krajow k wužitkej bycz móhło, druhim wokolnym krajam pak ſchkodžiło, dha je ſakſki kral nětko tež italſkeho krala pſchipóſnał a chze po jeho namjetu tež pſchekupſke wujednanje ſ Italſkej ſczinicz.

W Porchowach je ßo 14. novembra 52lětna wumjeńkarka H. E. Fichtowa ßama wojbjeßnyła. — W Draždžanach w tu khwilu ſkoro wſchědnje pßy ſabijeja, dokelž ßo jim tam ſda, ſo je pak tón pak tamón ſkaženy. — W Miſchnu běchu jenu na roſomje ßłabu holczku wóndanjo ßamu wo jſtwje woſtajili. Wona bě tam k ſatepjenym khachlam ſtupiła a to tak bliſko, ſo bě ßo jej draſta na cžële ſapaliła a ßo ta holczka pſches to ſadußyła.

Kholera we Werdawje hiſchcze pſchezo ſakhadža a njeje žane wotebjeranje jeje ſtraſchneho ſkutkowanja pytnycz. Wona je tež 18. novembra w Crimmitzſchawje wudyriła a bě tehdy w tutym měſcze pjecz cžlowjekow na nju ſkhorjeło. We Werdawje běſche hacž do ſandženeje ßoboty 203 ludži na kholeru wumrjeło; ſe wſchelakich ſtronow bě ßo tam hacž do ſpomnjeneho dnja na 7000 toleŕ pjenjes a wjele fórow ſ draſczenjom, winom, wobuczom a t. d. jako ßmilny dar pósßkało a hiſchcze w tu khwilu po wſchej Sakſkej ſa Werdau pjenjesy ſkładuja.

S Draždžan pißaja: Pſched nětkotrymi dnjami do jeneje tudomneje raſtaurazije (korczmy) jena žónſku ſ korbom na khribjecze ſtupi a korb wotſtajiwſchi rjekńje: „Dha je macze, cžińcze ſ nim, ſchtož chzecze!“ — a na to wona khětſje rucze ßwoju ſtronu dže. Po khwili poczinaja hladacz, ſchto tola w korbje je, a hlaj! tam leži jedyn ſtrowy pěkny hólczk. Schto nětk cžinicz? ta žónſka bě prjecz a ßu teho hólczka w tej korczmje wobkhowali a hladaja jeho, kaž by jich džěczo byk.

W Rychbachu (w Voigtlandſkej) a to na tamniſchim dwórniſchczu ſta ßo 17. novembra, ſo nowy ſchafnaŕ Kröber ſ woſa pany, hdyž jeho koleßa doßahnychu a tak rosmjeczechu, ſo bě wón na měſcze morwy.

Lubijſki ßudniſki hamtman, knjes Litzkendorf, je na měſto ſemrjeteho dwórſkeho radžiczela Köllnera ſa hamtmana w Lipſku pomjenowany.

Prußy. General Manteuffel, gouverneur w Schleswigu, je auguſtenburgſkemu wjerchej, w Holſteinje bydlazemu, liſt pósßkaŕ, w kotrymž jeho napomina, ſo njeby do Schleswiga pſchiſchoł, jeli to jemu (Manteufflej) prjedy woſjewił njeje. (Ta wěz je mjenujzy ta, ſo je ſpomnjeny wjerch pſched krótkim cžaßom w nękotrych ſchleswigſkich měſtaſchkach pobył, w kotrychž ßu jeho dla wulku haru hnali a jemu woßebnu cžeſcz wopokaſowali. Tajke pſchecziwopruſke poczinanje pak Manteuffel wjazy cžerpicz nochze a móže ßo auguſtenburgſkemu wjerchej ſtacz, ſo jeho, hdyž ßnadz ſaßo do Schleswiga pſchińdže, pruſzy wojazy ſ kraja won dowjedu.)

Jeho majeſtoſcz kral Wylem je ßo ſandženu wutoru do Letzlingena na hóntwu podak a ßo naſajtra ſaßo do Barlina wróczik. — Sandženu ßobotu bu w kralowſkim džiwadle w Barlinje Meyerbeerowa opera „Afrikanka“ prěni ras hrata. Wona je ßo jara lubika. Džiwadko (theater) bě pſchepjelnjelnjene a běſche tež zyła kralowſka ßwójba pſchitomna. Sa jedyn billet do theatra ßo na poßledku 30 tl. płaczeſche.

Powſchitkomny pruſki ßejm budze pjecza w měßazu januaru 1866 wotewrjeny.

Kral je wukaſnju wudak, po kotrejž ma ßo prěnja komora wo 50 ßobuſtawow pſchiſporicz. — General Manteuffel je w Schleswigu pſchedawanje wobraſow auguſtenburgſkeho wjercha ſakaſak.

Rakuß. W nozy 14. novembra bu na draždžanſko-prażſkej żeleſnizy wulki kruch teje ßameje — něhdże 20 ßažnjow (Klafter) dokhi — njedaloko Libſchiz wot wulkich ſkałow ſaßypnjeny. Czah ſ Prahi do Podmokkow (Bodenbach) mějeſche w nozy wokoło 1 hodžiny nimo Libſchiz jěcz, ale wón ßo ſapoſdži a pſchijědže hakle rano ½3 hodžinow. Jako bě czah něhdże 300 kohczi dale Libſchiz, naſta njejapzy ſatraſchny ropot a ſarżenje, kaž wot ſemjerżenja, a ſ dobom pſchilecza wot pódlanſkeje hory njemóżnje wulka ſkała a ſ njej wjele tyßaz (tawſynt) mjeńſchich kruchow pſched ßamej maſchinu (lokomotivu) na żeleſnizu dele a pokry ju na 90 kohczi, kaž tež bliſku dróhu a ſchczeżku ſ wulkimi a mjeńſchimi kamjenjemi. Wjedżeŕ lokomotivy njemóżeſche ju tak khětſje ſaſtajicz a duž cžerjeſche czah ſ poknej mozu do roſpadankow. Pſchi tym buchu lokomotiva a ſchtyri woſy jara wobſchkodżene, dwaj woſaj pak zyle roſraženaj, ale wot ludži nichtón žaneje ſchkody wſaŕ njeje. Runje jako lokomotiva do tych dele ßypnjenych ſkałow praßny, chzyſche tepjeŕ maſchiny dele ſkoczicz, lokomotivuwjedżeŕ pak jeho khětſje hrabny a horka ſdżerża, ſ cžimž bu tón tepjeŕ pſchi żiwjenju ſdżerżany. Hacž runje buchu hnydom ſe wſchěch ſtronow dżěkaczerjo k wotſtronjenju ſkałow a roſpadankow ſkaſani, dha je tola do 20. novembra traka, hacž bě żeleſniza ſaßo zyle wucżiſczena, tak ſo mózachu po njej jěſdżicz. Bjes tym jěſdżachu tak mjenowane parſchonſke cżahi hacž k měſtnu ſaßypnjenja a buchu puczowarjo na cżołmach po Łobju ſ jeneho boka k druhemu woženi, twory a kubła buchu pak ſ Draždžan na ſakſkoſchleſynſku

żelesnizu a ſ njeje pſches Žitawu do Czech a na wopak pokasane. Nětko je wſchitko ſaßo w najlěpſchim porjadku.

We Lwowje (w Galiziji) běſche 16. novembra wuſwolenje jeneho ßejmſkeho ſapoßłanza a běſchtej dwě ſtronje, wot kotrejuž chzyſche jena (Polazy a Němzy) hrabju Gołuchowſkeho a druha (Ruthenojo abo Małorußojo a židži) pak lěkarja Rodakowſkeho, kotryž pak je tež pólſkeje narodnoſcze. Dokelž jena ſtrona druhu wotczijſchczecz pytaſche, dha poczachu ßo wuſwolerjo bicz, tak ſo dyrbjeſche wójſko ſakroczicz a měr ſczinicz. Gołuchowſkeho ſtrona je ſkónczńje dobyła.

W Prasy běchu ſańdżeny tydżeń tež tſi tajke wólby a to w Ssmichowje, Joſefinje a na małej ſtronje, hdżež běchu hacz dotal Němzow ſa ſapoßłanzow měli. W Ssmichowje bu tón krócz jedyn Czech wuſwoleny, na małej ſtronje pak jedyn Němz ſ pſchewahu jenoż 4 hłoßow a w Joſefinje (hdżež jenoż ßami židži bydla) jedyn žid. — Tež mějeſche ßo ſańdżeny tydżeń tſeczina měſchczanſkich ſaſtupjerjow w Prasy wuſwolicz, pſchi czimž ßu Němzy ſaßo někotre měſta ſhubili; pſchetoż wuſwoleni bychu 22 Czechojo, 4 Němzy a 2 židaj.

Czěſki ßejm bu ſańdżeny ſchtwórtk 23. novembra wotewrjeny. — Teho runja je ßo ßedmihródſki (ſiebenbürgiſche) ßejm 19. novembra wotewrił. — S jednanjow khrowatſkeho ßejma ßo hiſchcze wjele powjedacz njehodži, dokelž maja wubjerki hakle to pſchihotowacz, ſchtoż ma ßo wuradżowacz.

We Lwowje bu 20. novembra wot naměſtnika woſjewjene, ſo je khěžor wſchitkich wobhnadził, kotſiž buchu w Galiziji politiſkich pſcheſtupjenjow dla k jaſtwu abo k druhej ſchtrafje wot wojerſkich ßudniſtwow wotßudżeni. Tuto woſjewjenje je wjele radoſcze po zyłym kraju ſbudżiło, pſchetoż poßlenjeho pólſkeho ſběžka dla ßu wjele ſtow ludži ßadżili a ßudżili. We Lwowje (Lemberg) ßu teho dla hnydom k ſnamjenju radoſcze a dżakownoſcze město kraßnje poßwěczili.

Franzowſka. Na czijſchczenje miniſtra pjenjeżnych naležnoſczow je khěžor do teho ſwolił, ſo by ßo wójſko něhdże wo 20,000 muži pomjeńſchiło a to na tajke waſchnje, ſo khěžorſka gardeinfanteria 7 bataillonow ſhubi, jěſdna a linijſka kavalleria ſcheſtu ſchwadronu kóždeho regimenta, pěſcha linia 200 kompagnijow, artilleria 40 batterijow a t. d. Pſches to budże lětnje wjazy dyžli 10 millionow toleŕ wuſbytkowanych.

Rakuſki póßłanz na franzowſkim dworje, wjerch Metternich, ma wot ßwojeho knježerſtwa poruczność, ſ franzowſkim knježerſtwom ſa franzowſko-rakuſke pſchekupſke wujednanje radu ſkładowacz. — W Pariſu je wóndanjo polſki wjerch Witold Czartoryſki wumrjeł.

S Algierſkeje pißaja, ſo je tamniſchi ſběžk mohł rjez zyle poduſcheny. — Portugiſiſki kral a jeho knjeni mandżelſka ſtaj k franzowſkej khěžorſkej ßwójbje na wopytanje pſchijěłoj.

Italia. Sańdżenu ßobotu 18. novembra bu italſki ßejm w Florenzu wot krala Viktora Emanuela ßameho wotewrjeny. Kral měnjeſche w ßwojej ryczi, ſo ßu ßo wobſtejenja italſkeho kraleſtwa we wſchelakim naſtupanju polěpſchiłe a to woßebje pſches tak mjenowane, bjes Franzowſkej a Italſkej ſczinjene, ſeptemberſke wujednanje, po kotrymž je wuczinjene, ſo franzowſke wójſko Rom po czaßu zyle wopuſchczi. Dale rjekny wón, ſo je to tež woßebje ważne, ſo je italſke kraleſtwo w nowiſchim czaßu wot Schpaniſkeje, Bajerſkeje a Sakſkeje pſchipóſnate. Hewak ſpomni wón tež na to, ſo budże ſakoń k wuradżowanju prjodkpołożeny, po kotrymž bychu ßo klóſchterſke ſjenoczeńſtwa ſahnacz a wjaz pjenjes hacz dotal ſa wuczerńje wuſtajicz měrke. Kral ſkónczi pak ßwoju ryczˇ ſ tym, ſo ßo na darniwoſcz a wutrobitoſcz italſkeho luda ſpuſchcza, jeli dyrbjało ſa italſke kraleſtwo hiſchcze někajke bědżenje naſtacz.

Wſchelake nowiny pißaja, ſo je tež württembergſki kral italſke kraleſtwo pſchipóſnał.

W Neaplu kholera hiſchcze żałoßnje ßurowje ſakhadża. To móże jedyn najlěpje ſpóſnacz, hdyż wopomni, ſo je tam 15. novembra 246 cžłowjekow na nju ſkhorjeło a 139 wumrjeło, 16. novembra pak 174 ſkhorjeło a 107 wumrjeło. — Italſki kral je teho dla Neapel pſched krótkim czaßom wopytał a ſa tym hladał, hacz ßu tam ſchpitalnje w dobrym porjadku. To je ßo tamniſchim wobydlerjam jara ſpodobało.

Rußowſka. Pſched dlěſchim czaßom dyrbjachu rußowſzy wojazy 25 lět ßłużicz, potom bu wojerſka ßłużba na 20 lět poſtajena a wot nětczijſcheho khěžora bórſy po naſtupjenju thróna na 15 lět. Nětko nowiny pißaja, ſo je khěžor wojerſku ßłużbu na 10 lět pſchikrótſchił a to na tajke waſchnje, ſo trjeba ruſki wojak jenoż 10 lět ßłużicz, mjenujzy 6 lět pſchi wójſku a 4 lěta woſtanje hiſchcze w reſerwje.

W ſapoczatku tuteho měßaza ßu we wſchelakich ruſkich městach tak mjenowane ſjawne a pſchißahanſke ßudy (Geſchwornengerichte) ßwoje ſkutkowanje ſapoczałe.

Amerika. Separatiſtiſki general Wirz, kotryž bě jatych unioniſtow w ßwojim czaßu żałoßnje czwilował a jim tak jara nuſu czerpicz dał, ſo bě jich wjele hłodu wumrjecz dyrbjało, bu tajkeho ßwojeho ſakhadżanja dla wóndanjo k ßmjerczi wußudżeny. Pſchedßyda Johnſon je tajke wußudżenje wobtwjerdził a duż ßu jeho potom na ſchibjeńzy wojbjeßnyli. — Bawma je nimale pſchi tej ßamej płaczińnje woſtało.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Jeho majeſtoſcz kral Jan je tudomneho ßudniſkeho hamtmana knjeſa Hartenſteina ſa dwórſkeho radżicżela pomjenował.

S Bukez. Po wukasni budyskeje kralowskeje krajskeje direkzije budże wjeß „Wyßoka“ pod horami s 1. januarom 1866 s michalskeje woßady w Budyschinje wusarowana a k nam do Bukez do nascheje woßady sapokasana.

S Łuska. Dokelž běsche dżenża psched tsjomi njedżelemi w tutych nowinach s krótka na to spomnjene, so je nasch knjes hrabja s Breßler w Draždżanach wumrjek, dha chzemu tudy też na jeho pohrjeb spomnicz.

Jako bu jeho cžěło 5. novembra na cžěłowym wosu s Draždżan k nam pschiwjesene, schtož běsche ßo bjes hospodowanja stało, tak so běchu zyku nóz s tym cžěłom na puczu byli, bu tón njeboczicžki potom pódżelu na jara cżeßne waschnje do hrabinskeho pohrjebnischcza na tak mjenowanym selenym blaku khowany. Jeho wjesenje s Draždżan sta ßo se schtyrjomi konimi a hewak wjesesche ßo wobkedżbowaŕ cžěłoweho wosa hischcze we wosu, do kotrehož běschtaj dwaj konjej sapschehnjenaj. Sa tajke pschewjesenje mějesche ßo 173 tl. saplacżicz. Cžěło leżesche w jara rjanym, s duboweho drjewa wudżěłanym kaschczu, kotryž 77 tl. płacżesche; tola pak njemějesche tutón kaschcz żanych swonkomnych wupyschenjow, ale běsche jenož schěrožołcże polirowany.

Pohrjeb ßam sta ßo pak na tole waschnje. Hnydom w prěnich hodżinach pschipołdnju pschikhadżesche jara wjele luda s bliska a s daloka pěschi a we wosach, kotrychž 23 naliczichmy, a běchu też wschelazy woßebni knjeża a hrabje, kaž też wjerch Reuß pschijěli. — We wulkej sali hrabinskeho hrodu bě cžěło wustajene, wokoło kotrehož ßo tolste wóskowe ßwězy ßwěcżachu a woßebne rostliny wobdawachu.

Hacž do tsjoch hodżinow běsche kóżdemu pschistup dowoleny. Potom poczachu ßo wschelazy knjeża wokoło kaschcza shromadżowacz a do jich ßrjedżiny stupi k. farař ryczeŕ Möhn s Bukez s kk. fararjomaj Rychtarjom s Kotez a Domaschku s Noßacżiz, kaž też kk. kantor Kirschnaŕ s Bukez, Hataß s Hrodżischcza, Michałk s Kotez a Bartko s Noßacżiz. Po wuspěwanju prěnjeje schtucżki khěrluscha: „Schtó wě mój kónz“ dżerżesche k. farař Möhn krótku ale wutroby jara troschtowazu ryczˇ, po kotrejž bu wot budyskeje wojerskeje hudżby ßmjertna aria wot Mendelsohna psched hrodom piskana. Na to ßo pohrjebny cżah srjadowa. W prědku dżěsche spomnjena hudżba, sa njej schulerjo prěnjeje klaßy bukicżanskeje schule, sa nimi wucżerjo a duchowni. Pod spěwanjom khěrluscha: „O Jesu, ßwětko żiwjenja“ njeßechu 16 hospodarjo s Łuska cžěło a sa tym ßlědowachu srudni sawostajeni a pschewodżerjo w dołhim cżahu. Tutón cżehnjesche do tak mjenowaneho hrodżischcza (schanzy), schtož je jara romantiszy leżaze a s wulkimi dubami a wschelakimi druhimi schtomami wobßadżane městno. W ßrjedżisnje teho ßameho na rjanej łuzy, wot wulkich hrjebjow s hußitskeho cżaßa wobdatej, stejitaj dwaj wulkaj dubaj a bjes nimaj je pohrjebnischczo Breßlerskeje ßwójby. Ssem pschischedschi bu cžěło skhowane a wot bukicżanskeho k. duchowneho kollekta a pożohnowanje wuspěwane, wot wojerskeje hudżby ßo pak někotre schtucżki khěrluscha: „Jesus moja nadżija“ piskachu, s cżimž bě tutón jara sajimawy pohrjeb skónczeny.

S Delnych Łużiz. Rěsniski Weiduer s Frankfurta, na kotrehož tukachu, so je 2. novembra na khoczebuskim schußeju formana Rößela kłok, je sady Barlina doßahnjeny a je Rößel w nim teho spósnak, kiž je jeho nadpanyk.

S Małeje Subrnicżki. W brunizowych podkopkach tudomneho kublerja Jurja Großa je 5. novembra rano w 4 hodżinach w jenym schachcze woheń wudyrił a w nim wschelake skasyk. Bruniza je ßo najskerje ßama sapalika.

S Porschiz. K mojej powjesczi wo kranjenju jeneho wosa a dweju konjow, kaž ju Wam tydżenja poßkach, mam pschistajicz, so běchu pohonczojo s Bukojny, niż pak s Hliny a so ßu jenoż schtyrjo byli.

Wós a konjow ßu, kaž nam powjedachu, w Kschischowje saßo dostali; tola njewěmy, pod kajkimi wobstejenjemi je ßo to stało. Paduchaj staj pjecża dwaj bykoj.

Se Židowa. Tudy namakachu sandżenu wutoru na wschelakich městach wulke kruchi tykanza a ßu je pßom poskicżili, ale te njejßu wot nich jědli. Duż někotsi ludżo měnja, so je tykanz ßnadż s jědom naczinjeny.

Spěwy.

Na ßwjeczeń semrjetych.

We rowje je měr
Po prózy połnym żiwjenju,
Hdyż pscheschli ßmy cžěř
Tu czernjowu a schkropawu:
Dha wutroba wěř
We rowje je měr.

Haj w rowje je měr
Sa tych, kiž tudy na ßwěczi
Tu czernjowu cžěř
A wuski pucz k njebju ßu schli:
Haj, sa tych, — to wěř
We rowje je měr.

We rowje je měr,
Tam żadyn ßwětny ropot njej',
Hlaj psches row dże cžěř
Dom k naschom' lubom' Sbóżnikej:
Schtoż pschenđże s nim cžěř,
We rowje ma měr.

We rowje njej' měr
Sa hrěschne cžěło stażene,
We rowje njej' měr,
Hdyż dusha w helskim wóhnju je:
Tehdy, — o wěř,
We rowje njej' měr.

Hdyž w rowje njej' měr,
Kak słyšknjwje to tola je;
Duž pytaj tu cžěř
Kiž k njebju horje wjedže cje:
Hlaj hewak, — to wěř,
We rowje njej měr.

We rowje njej' měr!
To wopomń, schtož ty jeno žy,
Hdyž skónczischsch ty cžěř
We hrěchu a bjes pokuty:
Haj wopomń a wěř,
Tehd' w rowje njej' měr.

Pětr Mkónk.

Přilopk.

* Barlinsky žitowi kupzy žu w tu khwilu w khětro wulkim njeměrje, dokelž je jedyn spekulant něhdže 50,000 hacž 60,000 brěmjenjow žita w hromadu nakupowak a žo na to waschnje s knjesom barlinskeho žitneho wikowanja sczinik. Najlěpschi dobytk czinja pschi tej wězy želesnizy psches pschiwoženje žita a noscherjo, kotsiž druhdy sa dżeń 5 hacž 6 tl. saßkuža. Psches takke njesměrne nakópjenje žita w jenej ruzy je žo žitna placzisna trochu powyschika a brěmjo žita je w Barlinje 12 hacž 16 tl. drózsche, dyžli we Wuherskej.

* W Czoplizach (w Czechach) bu wóndanjo jedyn hosczeńzak wot žwojeho prjedawscheho domownika žrjedž běleho dnja s widłami sakkoty, dokelž jemu žkowo dżerżak njebě. Hosczeńzak běsch mjenujzy temu domownikej pjenjesy žlubik sa wschelake žkužby a njebě potom niczo dak.

* W Gayettu (w Franzowskej) je wóndanjo jedyn 121 lět stary muž wumrjek.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Ja žym to hudanczko wuhudak, kotrež žy mi tydżenja prajik.

Mots Tunka. To drje wěrju, ale na kasowskej kermuschi tež njejžu leni byli, haj na ralbiczanskej žu žebi teho runja tak dołho hłowu kamali, hacž žu na wobčmaj to hudanczko wuhudali, kaž to listy wot tam dopokasuja.

H. D. Dha drje žměm ja nětko žwoje wuhudanje prajicz?

M. T. To žo wě. Duž praj!

H. D. Ja žym takle wuhudak:

Wón tkhu njelubuje,
Tkha jeho lubuje,
Wón chze ju rad měcz
A ju njekrydnje,
A wón ju tola ma.

M. T. To je zyle prawje a tak žu tež kermuscherjo wuhudali. — A nětko chzu sažo něschto k wuhudanju dacz, mjenujzy:

Hłojczka a nóżka
Je wscho, schtož ja mam,
Hłojczku bjes kłobuka,
Nóżku pak kónczojtu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michałska cyrkej: Korla Felsa, knježi pohoncž w Nadžanezach, s Marju Madlenu Bětnarjez s Cžichoňz.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Ernst Gustav Hermann, Korle Bohuwěra Kießlicha, wobydlerja w Toroňzach, ß.

Podjanska cyrkej: Ernst August, Jana Augusta Tacžinka, murjerja w Budyschinje, ß. — Bjedrich August, Mateja Schneidra, wobydlerja w Budyschinje, ß.

Zemrjetaj:

Dźeń 8. novembra: Jan Bohuwěr, Handrija Lehmanna, wobydlerja pod hrodom, ß., 1 m. 28 d. — 11. novembra: Jakub Schuster, korcžmař w Bělcžezach, 34 l. 4 m.

Krajnostawski bank.

Nowe dańske listna k **hornołužiskim sastawnym listam**, delka sapißanym, na termiji 30. junija 1866 hacž ßobu 31. decembra 1870 ßo po wotedacžu wotběžazeho talona **wot nětk w pschebytku banka** wudawaja.

Ser. II.	Lit. B.	No. 1301—1400.
	Lit. C.	No. 6101—6350.
	Lit. D.	No. 1801—1900.
Ser. III.	Lit. A.	No. 571—580.
		No. 936—950.
	Lit. B.	No. 601—640.
		No. 1071—1170.
	Lit. C.	No. 2301—2900.
		No. 4301—4700.

W Budyschinje, 16. novembra 1865.

Direktorium krajnostawskeho banka kralowskeho sakskeho hornołužiskeho markhrabinstwa.

J. Schilling.

Pschiposnacže Mayeroweho brostsyropa.

Jako běsche mje, kaž tež moju žonu dleschi cžaß njelubosny kaschel cžwilował, nałožach khwilu Mayerowy brostsyrop, a moj dobychmoj psches njón niz jenož polóženje kaschela, ale tež skónczne dospołne shubjenje teho ßameho. — Ja teho dla praju: so je tutón syrop kmany, kóždy njelubosny kaschel pomjeńschicž a wotstronicž.

W Mischnu. **Jähring**, lěkař,
wobßedźeř cžeßneho kschiža k albrechtskemu rjadej.

Jenož woprawdźity maja tutón, psches ßwoju spodźiwnu hojazu móz po wschěm ßwěcže G. A. W. Mayerowy brostsyrop s Wrótßławja w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wósporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucža wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Petrolejowe a salarwolijowe lampy
porucža **F. A. Sommer** na schulerskej haßy.

Dokelž ßym ja ßwoje wobydlenje pschepołožił, dha napominam wschitkich, kotsiž ßu mi winojcži, mje sapłacžicž; pschetož hewak ßym nusowany, ßo na ßudnistwo wobrocžicž.

Gottfried Knöfel,
klamař w Pomorezach, prjedy w Bukezach.

Skład präparatow ſ lěßneje wołmy

(Waldwoll-Präparate)

wot **Friedricha a Comp.** w Schwarzenbergu

pola **Heinr. Jul. Lincki** w Budiſchinje.

Jehlinowy wolij, ſpiritus, pomada, mydło, bonbony, ſyropa cigarry.

☞ Wſchitke präparaty ßu pſchepytane a poruczene wot wokrjeßneho lěkarja Dr. Wimmera w Schwarzenbergu.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.

K nětcziſchemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

muzſkeje drasty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, zidże, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedzbowacz, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenoz **wo** dobrych tworow dźěkaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leża. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim pkaczíſnami mózu kózdu konkurrenzu pſchewinycz.

C. W. Bitzka.

Nětkoje w kniharni Smolerja a Pjechaſa 3 nßl. dostacz:

Pſchedzenak

abo

Protyka ſa Sserbow

je dzenßa 28. oktobra

wuſchła

a je nětko w kniharni

Smolerja a Pjecha

ſa 2½ nßl. dostacz.

Pſchi horka pomjenowanej protyzy ßu tez wěſte pjenjezne dobytki, to rěka ſa tych, kotſiz maja to ſboże, ſo protyku ſ dobrym czißkom trjechja.

Solarwolijowe a petrolejowe lampy we wſchitkich wulkoſczach a we zyle nowych muſtrach, **ſolarwolijowe latarnje, lampy,** kiz bjes cylindra ßwěcza, **krónſke ßwěczniki** we wſchelakich wulkoſczach ſ 2 hacz 6 płomjeſchkami poruczа pod rukowanjom jara derjeßwěczenja najtunjſcho

W Budyſchinje.

Herrmann Nachlitz, klempnar.
na zitnej haßy cz. 52.

Jena dzowka, kotraz 20 tl. lětneje ſdy dostanje, móże hnydom do ßłużby ſtupicz w młynje w Hajnizach.

Na ſchczeńczanſkim lěßowym reviru je dzělba ßucheho, łucźlaneho, ßylneho hałoſoweho a pjeńkoweho drjewa na pſchedań.

Hałoſowe drjewo, kloſtr: 3 tl. 10 nßl.
Pjeńkowe drjewo, kloſtr: 3 tl. 2½ nßl.

Lěßowy pjenjes je ßobu wopſchijaty.

M. Tſchacher,
hajnik.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** pſchi bohatych wrotach w Budyſchinje je dostacz:

Sahrodka kwětkojta	po	1 nßl.
Druha ſahrodka kwětkojta	=	1 =
Czorny kóß a drózna I	=	1 =
Czorny kóß a drózna II	=	1 =
Guſtav Adolf	=	7½ =

Syrop ſe ſchmrěkoweje jehliny,

ſ najzuniſchich zíwizowych a wolijowych dźělow ſchmrěka, woßebny polózazy a wokſchewjazy ßrědk, bleſcha po 7½ nßl., pola **Heinr. Jul. Lincki.**

Horka ſpomnjeny jehlinowy ſyrop je czíſty a próſny wſchitkich ſchkódnych wobſtejeńſkich dźělow a poruczа ßo jako polózazy ßrědk a ßkodzi derje.

W Schwarzenbergu, w měrzu 1865.

Dr. Wimmer, wokrjeßny lěkar.

Cžaßniki (ſegerje)!

Pſches ſbožomne nutskupowanje je mi nětko mózno, ßlěborne cylindrowe cžaßniki wot 4 tl. 25 nßl. ſapocžejo, ankrowe cžaßniki wot 8⅓ tl., ſkote knjenjaze cylindrowe cžaßniki wot 14¼ tl., ſkote ankrowe cžaßniki wot 22 tl. pſchedawacž, kaž tež maßivne ſcžěnocžaßniki kupzam ſa pkacžiſnu wot 28 nßl. a dale woſtajicž. — Rukowanje ßo 1 hacž 3 lěta, kaž tež po dobroſdaczu położenje pkacženja poſticža.

W Hodžiju, 15. novembra 1865.

Wobeda jun., cžaßnikaŕ.

Jako woßebje dopokaſane a teho dla k darjenju ßo hodžaze porucža ßo:

Praktiſches Kochbuch

für

bürgerliche Hausfrauen

herausgegeben

von einer deutſchen Hausfrau

Sophie Röhmer.

Preis: geb. 21 Ngr., broch. 18 Ngr.

My podawamy w ßlědowazym měnjenje jeneje pſchecželniży tuteje knihi: „Wěſcze je to cžežka wěz, ſ wulkeje hromady kuchińſkich knihi najpſchihodžaze wunamacž. Cžim ſpodobniſche je, hdyž ßo nam radži, ſo nam to do ruki pſchińdže, ſchtož tež po dołhim pytanju njenadeńdžechmy, mjenujzy kuchinſke knihi, kotrež ßo ſa mjenſche hoſpodarſtwa hodža a pſchi tym tola wulki wubjerk poſticžuja. Ja ßym to we Waſchich Röhmerez kuchinſkich knihach ſjenocžene namakał a mózu je lubym hoſpoſam porucžicž a t. d.

W Draždžanach.

C. C. Meinhold & Söhne.

Piſkarnje (Spielwerke)

ſe 4—36 kußami, bjes nimi kraßne kußy ſe ſwónczkami, ſ bubonom, ſ flejtu, ſ ujebjeſkimi hłoßami a ſ mandolinami; dale:

hrajate tyſki

ſ 2—12 kußami, neceßairy, cigarrowe temple, fotografiſke albumy, pißanki a ſchwajzarſke khěžki ſ hudžbu, wſcho rjenje wurěſane a molowane; klanki w ſchwajzarſkej draſcže, rejwaze, ſtajnje najnowſche porucža **J. H. Heller** w Bernje. — Franco. — Skažene piſkarnje a tyſki ßo porjedžeja.

☞ Tute piſkarnje, kotrež ſe ßwojimi lubołnymi ſynkami kóždu duſchn wokſchewjeja, njeßmjake w žanym ſalonu a pſchi žanym khorym kožu pobrachowacž.

Jena pilna a ſtrózba dźěłarſka familia móže pſchi trajazej, dobrej ſdžě wobydlenje doſtacž na knježim dworje w Nadžanezach.

Teho runja ßo tam ſtrózby wajchtaŕ, jedyn pohoncž a jena dźowka k nowemu lětu pyta.

Němſke kharty k hraczu doſta ſaßo **P. Mickel** w Ketlizach.

Doſpołne wupſchedawanje

pola **Herrmanna Winzigera** pſchi mjaßowchy hětkach cžo. 353.

Dokelž chzu ßwoju wěz zyle ſkožicž, dha ßym ßebi prjódkwſaŕ, ßwój ſkład tworow, wobſtejazy w galanterijowych, krótkich a jehłarſkich tworach a wſchelakich hrajkach po kupnej pkacžiſnje a hiſchcže tuniſcho roſpſchedacž, a cžinju woßebje na to kedžbliwe, ſo ßo wſchelake twory ſa tyſcherjow, krawzow, ſchewzow a t. d. hodža.

W Budyſchinje, 16 novembra 1865.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupiele ſa knjenje: Njedželu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodžiny.

Kupiele ſa knjeſow: Njedželu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodžinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodžinow.

Extrakupiele maja ßo 2 hodžinje prjedy ſkasacž.

Nowe ſchinki

ſ najmjeńſcha 15 puntow cžežke, kupuje po najwyſchej pkacžiſnje

W. Heinisch, restaurateur

na budyſkim dworniſchczu (Bahnhof).

Großowe

broſtkaramelle

najlěpſchi ßrědk k wotſtronjenju kaſchela a k położenju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſcž pſchi ſaſymnjenju w ſymnym cžaßu.

Sa Budyſchin a wokołnoſcž w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kóždy cžaß na pſchedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſaßo ſa kroſchik; k doſtaczu: **Spjew wo zadławym palenzpiczu** abo pokaſka palenzowych płodow.

Pſchi mojim pſcheßydlenju ſ Łuha do Budyſchina praju nětko wſchitkim ßwojim dobrym ſuatym a pſcheczelam wutrobne bożemje, hdyž my 9 lět bjes 2 měßazow w hromadze pſchebywachmy.

Handrij Jencž.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć **L. A. Donnerhaka** w Budyšinje.

Čisło 48. ~ 2. decembra. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Budyschina. S Huski. S Běčžiz. S Radworja. S Budyschina. — Do knihownje Maćicy Serbskeej dary. — Spěwy. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjescže.

Dreždžany, 29. novembra. Dženßa bu maschinytwarjeŕ Neumann wot tudomneho wokrjeßneho ßuda k ßmjerczi wotßudženy. Wón je něhdže psched schtyrjomi njedželemi pschekupza Feßlera w Draždžanach sarasył, so bu jeho wurubił, a je tež w ßndniskim pschepytanju k temu stał.

Win, 29. novembra. Deputazia liberalneje strony khrowatskeho ßejma je ßem pschijěła a směje bórsy audienzu pola khěžora. — Khěžor poda ßo 12. decembra do Peschta (wuherskeho hłowneho města), wotewri tam 14. ßejm a wróczi ßo 19. saßo do Wina.

Altenburg, 28. novembra. Kholera, kotraž běsche tudy zyle sastała, je psched někotrymi dnjami s nowa wudyriła a to na jara ßurowe waschnje. Mjenujzy pschi schußeju, do Zeitza wjedžazeho, steji jena měschczanska wulka khěža zyle ßama, w kotrejž maja tajzy ludžo wot města ßwoje wobydlenje pschipokasane, kotsiž ßo wjazy ßami sežiwicž njemóža. W tutej khěži bydli něhdže 70 człowjekow a wot tych běsche hacž do 27. novembra 22 skhorjeło a 6 wumrjeło. S tuteje khěže w tu khwilu nikoho do města njepuschcza. W měscže ßamym wot 18. novembra nichtón ani na kholeru skhorjeł ani na nju wumrjeł njeje.

Barlin, 29. novembra. Ministerpschedßyda hrabja Bismark je ßo dženßa do Lauenburga podał a tam pjecza tsi dny wostanje.

Spremberg, pola Nowosalza, 30. novembra. Wczera wjeczor w 6 hodžinach wudyri w domskich tudomneho cžaßnikarja Neumanna woheń a pschewobroczi je do procha a popjeła. Tuto twarjenje bě wot wjele ludži wobydlene a je psches jeho wotpalenje 25 człowjekow ßwoje wobydlenje shubiło.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje: 25. novembra 1865.

Dowoz: 6,898 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	15	—	5	5	—	5	20	—	5	15	—
Rožka . .	3	25	—	3	15	—	3	27	5	3	25	—
Jeczmjeń . .	2	22	5	2	12	5	2	22	5	2	20	—
Wowß . .	1	25	—	1	20	—	1	25	—	1	22	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	21	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kapaßłomy .		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Žent. ßyna .	1	12	5	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

15 tl. 12½ nßl. a 13 tl. 25 nßl.
pscheńza 74—75 tl., rožka 53 — 54 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 16 tl. 15 nßl.
(Cžisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. dróžschi.)

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 30. novembra, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 8 nßl. 8 np.; winske bankowki 93⅜.

Sakska. S Werdawa pišaja wot 21. novembra, so šo sda, jako by tam kholera tola saßo wotebjeracz počzała, dokelž je w poßlenich dnjach wjele mjenje ludźi na nju skhorjeło, hacž prjedy. Skhorjeło běsche hacž do spomnjeneho dnja wscho do hromady 755 cžlowjekow a wumrjeło běsche jich 215. — Sańdžena njedžela bě prěni dżeń, na kotrymž we Werdawje nichtón na kholeru skhorjeł njeje, ja to bě wona pak w Zwickawje wudyrika, hdżež šu też hižom njekotsi cžlowjekojo na nju wumrjeli. W Krimmitzschawje wona też hischcże zyle saschała njeje; tola njesakhadża kholera nihdże tak slě, kaž w Werdawje. (W Altenburgu je šo zyle shubiło.) —

S mkodych ludźi, kotsiž běchu do Biskopiz k rekrutirowanju pschischli, šu jich tam 31 jako sa wójsko kmanych wubrali. Pschischko běsche jich wscho do hromady 122.

Wót budyskeho wokrjeßneho šuda a to w sjawnym jednanju, 17. novembra t. l. wotdżerżanym, bu pjekarski F. A. Viehweger s Chemnitza k jenemu lětu dżěłaczerńje wotßudżeny. Wón bě mjenujzy s jenym lubańskim schewzom a teho dżowku 10. julija we workleczanskej korczmje byk a tam jenu moscheń s 48 tolerjemi, kotraž bě korczmarjej Bjarej wupanyła, sběhnyk a pschi šwojim woteńdżenju šobu wsak.

K rekrutirowanju, kotrež šo 23. novembra w Nowosalzu wotdżerża, běsche 119 mkodych ludźi pschischko a bu s nich 25 sa wojerszy kmanych spósnatych.

Wumjeńkař Großmann, 84 lět stary, bě 17. novembra s Großnaundorfa wuschoł a njebě šo tam wjazy wróczik. Po někotrych dnjach jeho na jenym polu njedaloko Oberlichtenawa morweho namakachu. Najskerje je šo Großmann, kotryž palenz jara lubowasche, w pjanosczi na polo lehnyk a tam smjersnyk.

Město Lipsk chze sakoženje tamnischeje maßy, kotrež je šo psched 400 lětami wot khěžora Bjedricha III. stało, w bližschim lěcze šwjedżeńšzy wobeńež.

Wot budyskeho wokrjeßneho šuda bu 20. novembra wobydler Jan Handrik s Kißlizy (hewak s Jamneho) k 5měßacznemu jastwu wotßudżeny. Wón bě mjenujzy šwoju žonu žakoßnje bik, šo s nožom na nju měrik a wyschе teho też se sapalenjom hrosyk. To wscho je jemu spomnjenu schtrafu wunješko.

Dokelž je wot sakskeho knježerstwa italske kralestwo nětko pschipósnate, dha nětko ani tóskanski wjelwójwoda ani neapelski kraj wjazy na kralowskim sakskim dworje psches poßkanza sastupjenaj njebudżetaj. Hrabja Barral, italski póßkanz w Barlinje, budże italskeho krala hacž na dalsche też na sakskim dworje sastupowacz.

W Draždżanach dyrbja w tu khwilu pßy nahubniki (Maulkörbe) měcz. Tutu wobstejnosczj je wóndanjo jedyn pscheklepany cžlowjek derje wužik. Dokelž mjenujzy w draždżanskej wokolnosczi wjele ludźi pßy do wosyczkow pschaha a s nimi do Draždżan to a druhe na pschedań wosy, dha běsche šo spomnjeny cžlowjek 25. novembra rano na dróhu bjes Striessenom a Tolkewitzami stupik a kóždu žonu, kotraž se pßom pschijědże, sadżerżak. Wón je šebi wot kóždeje, kotrejež poß žaneho nahubnika njemějesche, 20 ngl. sapłaczicz dak, prajizy, so je wón wot wyschnosczе postajeny, na to hladacz, so bychu pßy nahubniki měli. Hakle posdżischo, jako běsche šo tón cžlowjek shubik, žony sa tym pschinđżechu, so šu šo wobschudżicz dake.

W Draždżanach je polizia wóndanjo tójschto piwa do rěki wulecz dała, dokelž bě wone tak hubjene, so by móhło strowosczi tych ludźi schkodżicz, kotsiž bychu je pili.

Wot budyskeho wokrjeßneho šudnistwa bu 23. novembra krawz Mikkawsch Pilk s Pěskez k 8 měßazam dżěłaczerńje wotßudżeny. Wón bě mjenujzy 30. septembra t. l. pola kublerja Michaka Miklicha w Pěskezach něschto pjenjes kranyk. — Tón šamy dżeń bu 19lětny wotroczk Jan Korla Gierth s Jěžowa k 3 měßazam 3 njedżelam jastwa wotßudżeny, dokelž bě w Bambruchu pola kublerja Haufy 7½ ngl. a w Pilkez korczmje 100 zigarow kranyk.

Draždżanske nowiny pišaja, so šo generalleutnant s Engel w bližschim cžaßu pensioniruje a na jeho město generalmajor s Thielau stupi. To šo najskerje k nowemu lětu stanje.

Pruß y. Pruske nowiny pišaja, so budże shromadny prusti šejm w měßazu januaru w Barlinje wotewrjeny, a so je šebi piecza ministerstwo prjódkwsako, so nochze na žane waschnje tajke šwobodne, wěrnosczj wuprajaze, rycze wot sapóßkanzow druheje komory czerpicz, kaž je šo to na poßlenim šejmje stako. — Prusti gouverneur w Schleswigu, general Manteuffel, je tam wschelake schleswigholsteinske nowiny sakasak, dokelž tute stajnje sa augustenburgskeho wjerćha rycžachu. S zyka je widżecz, so pruske knježerstwo šylnje na to pschihoty cžini, so by šo Schleswig-Holstein w šwojim cžaßu Pruskej pschidżelik. A wulki a šnadż wjetschi dżěl pruskich wobydlerjow je drje też tuteho měnjenja a duž drje Pruska Schleswig-Holstein wjazy njepuschczi, hdy by teho dla też hischcże nowu wójnu sapočzecz dyrbjała.

Jeho majestosczj kral Wylem je 23. novembra w letzlingskich lěßach s kralowskimi prynzami a s ministerpschedßydu hrabju Bismarkom, kaž też s druhimi woßebnymi knježimi na hontwje pobył a šo nasajtra saßo do Barlina wróczik.

Pschi kwaßu, kotryž bě minister wójny knjes s Roon šwojej dżowzy s leutnantom Wißmannom wuhotował, běchu wyschzy wójnskeho ministerstwa njewjesczе psches měru wulke wonjeschko (richel) jako počzesczowazy dar pschinjeßli. Tuto wonjeschko wobstejesche s jara wjele mjeńschich kwětkow a wyschе teho se 57 kamelijow, 35 rózow a se 115 tuzentow fijakkow.

Sakski poßkanz na kralowskim pruskim dworje,

hrabja Hohenthal, je ßo po dleſchim cżaßu ſaßo do Barlina wróćził.

Rakußy. Khěžor ßo něhdże wokoło 12. decembra do wuherſkeho hkowneho wěſta Peſchta poda, ſo by wuherſki ßejm wotewrił. Wón chże tam ſe wſchej pyſchnoſcżu wuſtupicż a duž ßo w tajkim naſtupanju wulke pſchihoty cżinja. — Jenotliwe krajne ßejmy ßu ſańdżeny tydżeń wuradżowacż poczeli, ale hacż dotal njeje ßo hiſchcże wjele wuradżicż hodżiło, dokelž je pſchezo to a druhe prjedy do rjadu ſtajicż, hacż móża ßo ſapóßłanzy ſe wſchej nutrnoſcżu do wuradżowanja podacż. Na tych ßejmach, hdżež ma němſka ſtrona wjazy mozy, je ßo wot njeje namjet ſtajił, ſo ma ßo khěžor wo wobkhowanje dotalneho ſhromadneho winſkeho ßejma proßycż, pſchetož pſches winſki ßejm nadżijeja ßo Němzy, nad druhimi ludami rakuſkeho khěžorſtwa najlěpje knježicż móz.

Na khrowatſkim ßejmje je ßo wulka ſwada ſtała. Tam je ßo mjenujzy tak mjenowana lieberalna ſtrona ſ tej ſtronu ſjenocżiła, kotraž ſ Madżarami we Wuherſkej dżerži. Jej napſcheczżiwo ſteji tak mjenowana konſervativna ſtrona a k tej ßłuſcha tež něhdże 40 wyſchkow ſ tak mjenowaneje wojerſkeje hranizy (Militairgrenze). A dokelž je ſ pomozu tutych wyſchkow konſervativna ſtrona ßylniſcha, dyžli liberalna, dha je poßleńſcha wunjeßła, ſo ſpomujeni wyſchzy na prawe waſchnje ſa ſapóßłanzow wuſwoleni njejßu a ſo teho dla do khrowatſkeho ßejma njeßłuſcheja. Duž chże wona, ſo by ßejm jich wolby ſa njeprawe ſpóſnał a jich domoj poßłał. Do teho pak konſervativna ſtrona ſwoliła njeje a teho dla nětko ſapóßłanzy liberalneje ſtrony (a jich je pſches 100) wjazy do ßejmſkich ſhromadżiſnow njepſchikhadżeja, tak ſo ßo niczo wuradżowacż njehodżi. Wyſche teho ßu woni tež deputaziju na khěžora do Wina poßłali, ſ tej próſtwu, ſo by jim tón pomhał; ale hacż wón to cżini, je jara njewěſte.

So je ßo pożcżonka rakuſkemu miniſtrej finanzow ſkónczże radżiła, ßmy hižom prjedy woſjewili; tola je pſchi tutej wězy to ſpodżiwne, ſo ßu runje franzowſzy pjenjeżnizy, kotſiž tu wěz do ruki wſachu. S teho ßudża ludżo tež, ſo franzowſki khěžor pſchecżiwo Rakuſkej wjazy tak njepſcheczelſzy ſmyßleny bycż njemóże, kaž ßebi to hewak ßwět myßleſche.

Franzowſka. S Pariſa pißaja, ſo tam kholera ſaßo pſchibjera, pſchetož 25. novembra je tam 60 cżłowjekow na nju wumrjeło.

Jendżelſka. Sańdżeny tydżeń ßu ſtraſchne wětry na morju ſakhadżake a wjele ſchkody naczinike. Blisko Swanſea ßu woni pjecż łódżow, a bjes nimi jenu pruſku, na brjoh cżißnyli a je roſkamali. W Plymouthu dżěchu tež někotre łódże na kruchi a łódż „Veritas" ſ łódżu „Amoor" tak ßylnje w hromadu praßny, ſo ßo ſe wſchěm, ſchtož na njej běſche, podnuri.

Nawjedowarja tak mjenowanych fenjanow (irlandſkich ſběžkarjow) běchu wóndanjo popanyli a ßadżili, ale wón je jim we tychle dnjach ſ jaſtwa cżeknył a njeje ſnate, hdże nětko tcżi.

Pruſki krónprynz a jeho knjeni mandżelſka ſtaj nětko na kralowſkim jendżelſkim dworje na wopytanju a ßo něhdże 8. decembra ſaßo do Barlina wróćzitaj.

Rußowſka. Po nowſchich powjeſcżach budże pólſke kraleſtwo ſaßo do druhich gubernijow a wokrjeßow rosdżělene, hacż je to dotal było. Sa prěnjeho a najwyſcheho ſaſtojnika tak derje w guberniji, kaž tež we wokrjeßu budże pjecża pſchezo jedyn rodżeny Ruß poſtajeny, nižſchi ſaſtojnizy budża pak Polazy bycż ßměcż.

Amerika. W Mexikanſkej poczina khěžor tola dale bóle mozy dobywacż; pſchetož prjedawſchi mexikanſki pſchedßyda Juarez, kotryž běſche pſchecżiwo khěžorej revoluziju a wojnu ſakożił, je nětko do Texaſa cżeknył, a ludżo, kotſiž ſ nim dżerżachu, ßu ßo rosběżeli.

W Newyorku ßu pſchecżelio irlandſkich fenjanow jara dżěkawi, ſo bychu w Irlandſkej tola hiſchcże někajki ſběžk ſakożili, hacż runje ßo tam tón prěni radżił njeje. Woni chżedża pjecża někajke wójnſke łódże pſchihotowacż a do Irlandſkeje poßłacż, tež powjeda ßo, jako bychu někajki nadpad na jendżelſku Kanadu, ſ amerikanſkej uniju mjeſowazej, ſcżinicż chżyli. — (Mjenujzy w amerikanſkej uniji je ßo jara wjele Irlandſkich ſaßydliło. Woni wſchitzy Jendżelſku hidża a duž hodżi ßo myßlicż, ſo je to zyke fenjanſtwo lohko doſcż najprjedy w Amerizy wot irlandſkich wucżahowarjow wumyßlene.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdżeneho 26. oktobra tu dotalny ſtudent w prażſkim ſeminaru, k. Jurij Luſcżanſki ſ Wotrowa, pſchiporucżene ſynodalne pruhowanje ſ poknej khwalbu wotpołoži, a poda ßo potom hiſchcże do duchownſkeho ſeminara w Kölnje nad Rheinom, ſ wotkal ßo něhdże ſa lěto do Serbow wróćzi.

S Huſki. Rano 22. novembra bu tudomny, 56 lět ſtary wumjeńkař Jan Brühl, w kerkach pſchi ſchcżeżży ſ Demjan do Huſki morwy namakany. Brühl je tam najſkerje w pjanoſcżi leżo woſtał a je jeho potom Boża rucżka ſajała.

S Běcżiz. Wobydlerſ tudomneje gmejn keje khěže, Jurij Buk, bu 23. novembra ſ bliſkeje rěki Cżornizy morwy wón wucżehnjeny. Wón bě dżeń prjedy w Prěcżezach na dżěle był a najſkerje wjecżor na dompucżu do rěki panył a ßo tam ſatepił.

S Radworja, 22. novembra. Dżenża wjecżor wokoło 8 hodżinow pytnychu ßußodża, ſo ſ wuhnja ſwudowjeneje Hermanoweje ſchkrě khětro won lětaja. Jako ſa tej wězu hladachu, namakachu, ſo ßu ßo ßaßy ſapa-

like. Strach bě bórſy nimo a to cźim ſkerje, dokelž je twarjenje maßivne a ſ zyhlemi kryte.

S Budyſchina, 30. novembra. My mamy w tuk khwilu ſpodźiwnje mike wjedro a ßo njeſda, jako bychmy jenož hiſchcze něhdże ſchtyri njedźele do noweho léta měli. Płody na polach jara rjane ſteja a ßo wjele pizy ſ tym ſalutuje, ſo móże někotryžkuliž ßwój ſłót hiſchcze wonka paſcź. Ratarjo ßu po tajkim ſ tutym wjedrom jara ſpokojeni. Ale ſchtrymparjo, kózkarjo a druſy tajzy rjemjeßnizy a pſchekupzy jara na nje ſkorźa, pſchetož nichtón ſchtrympy, kožuchi a teho runja njekupuje: ſchtož pak žadyn dźiw njeje, hdyž mamy w novembru hacź do 10—15 gradow cźopłoty.

Do knihownje Maćicy Serbskeje dari:

1) K. wucźeŕ Hitzka w Ralbiźach: Někotre cźißka wot „Slaviſche Jahrbücher" ſ léta 1849. — 2) K. faraŕ Imiſch w Hodźiju: a. Sſerbſku Bibliju prěnjeho wudawka ſ léta 1727, pſches Jana Ssmoku w Leſchawje dostatu. b. Sſerbſku knihu, kotraž wopſchija: 1) jenu ſtaru modlitnu knižku; 2) duchowny wopor wot Böhmarja, 1. dźěł, 1734; 3) roswucźenje k prawemu ßwjeczenju njedźele wot Böhmarja, 1734. c. Wulku liczbu jenotliwych cźißkow bramborſkeho ßerſkeho Zaßnika, w maczicźnej knihowni pobrachowazych. — 3) K. faraŕ Jencź w Palowje: „Oberlauſitzer Alterthums-Muſeum zu Bautzen." — 4) K. Swetolik Lazarewič w Nowym Ssadu ßwojich: „Изворне Песме" 1. a 2. ſeſchiwk, ſ tym wutrobnym ßkowjanſkim poſtrowjenjom:

„Bratſja moji w dalinje!
Wſmicze poſtrow mój;
Lubuju Waß woprawdże
Jako narod ßwój!" —

5) K. faraŕ Mrós w Huſzy: Jene pólſke ſpěwarſke ſ léta 1738, ſ pſchidawkom: „Modlitwy Nabożne." — 6) K. k. knihikupzaj Smoleŕ a Piech w Budyſchinje: a. „Die Kloſter-Reform im Königreich Polen." b. „Das böhmiſche Memorandum vom 14. Juni 1860." — 7) Towarſtwo „Dědictví Maličkých" w Kralowym Hródzu: 7. a 8. cźißko powjedanczkow. — 8) Starožitnoſtne towarſtwo w Freibergu: „Mittheilungen des Freiberger Alterthumsvereins auf das 4. Vereinsjahr 1864." — Wot „Bramborſkeho ßerſkeho zaßnika" nam pſchi wſchěm pilnym wudoſpołnjenju w tu khwilu w naſchej knihowni hiſchcze ßlědowaze pobrachuje: ſ léta 1849 wſcho, cźißko 39 wuwſate; ſ létnika 1850 cźo: 1—43, 51—52; ſ léta 1852 wſcho, ſ wuwſaczom 1. cź. ſ januara a 1 cź. ſ oktobra ſ „probenummerom"; ſ létnika 1853 cź. 1—13, 18—21, 23—29; ſ léta 1854 1. a 4. cźißko; ſ léta 1857 4. cź.; ſ léta 1860 13. cź.; ſ léta 1861 cźißka: 20, 33, 41, 42; a ſ léta 1864 cź. 18. — So njebychmy „Zaßnik" w zentralnej knihowni naſcheho lubeho Sſerbowſtwa njepołny měli, dha je kóżdy ßerbſki wótczinz, kiž Zaßnik cźita, wutrobnje proſcheny, ſo by tola ſa naſpomnjenymi pobrachowazymi cźißkami pytał a je do maczicźneje knihownje k wudoſpołnjenju darił. — Tež tu próſtwu dowolam ßebi wuprajicź, hacź nam njemohł něchto 13. cźißko ſakſkeje ſchulſkeje nowiny ſ léta 1855, naſtawk wo Sſerbach wobpſchijaze, do knihownje daricź?

K. A. Fiedleŕ,
knihownik M. S.

Spěwy.

Naſymu.

Schtož žiwe je, wſcho ſaŕdźe,
Schtož kcźewa, wotpada;
Hdyž ßnéžk nam nowy naŕdźe,
Nów ſa wſcho ſemja ma.
Hlaj rózicźka na ranje ſakczěta
Je hkowicźku wjeczor, ach, pojßnyka.

Kak rjenje tam na łuch
Wſcho pěknje kcźějeſche,
Wſcho wětr jěry duch
Wſchak ßobu bjerjeſche.
Ach, rjanoſcze wſchitke wy ſemine
Ach, jena wy po druhej cźěkacze.

Wſchě haje puſte ſteja
Do ſrudźby ſawrjene
Hacź pſchińdże ſaßo meja
Je ſ draſtu ſwobleka.
Tež ptaczatko wjazy tu njeſpěwa,
Ach moje ßu ſ nim tež prjecź wjeßela.

Ach! wſcha je nimo kraßnoſcź,
Nóc ſtwórbu wobdawa,
Tak ſemſkoh' ſboża jaßnoſcź
Sso wſchědnje pſcheměnja.
Kaž rózicźki na polu ſwjadnychu,
Wſchě ſkhilicź tak budźemy hkowicźku!

Šała.

Přilopk.

* W Stadelu pſchiběża wóndanjo jene dźěczo kowarjej do jſtwy a rjekny: „Nano, pojcze pohladacź, my ßmy ßebi w bróżni woheń ſadźěłali." Nan tam khětſje běżeſche, ale woheń bě hižom tak wulki, ſo ßo potom wot njeho zyły dwór wotpali.

* W Draždżanach ſkoczi wóndanjo jena młoda, woßebnje ſwoblekana knjeżna ſ moſta do Łobja, ale po wodże płowaza pocza żałoßnje wo pomoz wołacź. Tuta ßo jej tež hiſchcze ſahe doſcź dóſta; pſchetož rybazy ſ cźołmom k njej dojědźechu a ju ſ wody wucźahnychu.

W draždžanskej kschižnej zyrkwi budže 2. adventa (10. decembra) sa evangelskich Serbow Božu ßłužba dżeržana a směje k. farař Jencž s Palowa prédowanje a k. farař Imisch s Hodžija spowjednu rycž.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Hudanczko, kotrež ßy mi tydženja prajił, njebě cžežke a ßu je hižom dżeń posdžischo wschelazy wuhudali.

Mots Tunka. Nó, schto dha je to, schtož ma jenož hłojczku a nóžku, a hłojczku bjes kłobuka a nóžku konczojtu?

H. D. To je hejkojta jehła.

M. T. Prawje! — Ale cžakaj, to chzu cži dżenßa cžežsche hudanczko prajicž.

H. D. Jow s nim!

M. T. Wone rěka:

Schtóž jón ma, ma wobusu,
Schtóž jón shubi, ma myßl mjerßažu,
A to je najdźiwnische,
So tón, kiž jón dobył je,
Jón tež s dobom wotbył je.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk 7. decembra budže ßo na łuhowskim a khaßowskim reviru něhdže 150 loßow stejazeho brěsoweho a wólschoweho drjewa na pscheßadžowanje pschedawacž. Kupowarjo maja ßo na spomnjenym dnju rano na poł 9 hodžinow na ßmjertnej horje pola Khaßowa shromadžicž.

W Khaßowje, 29. novembra 1865. **Behrens.**

Sańdženu ßobotu, 25. novembra, je ßo pschi nadžanskej korczmje jedyn schěry poß saběžał, kotryž na mjeno „Karo" poßłucha. Tón, kotremuž je ßo pschiwdał, chzył to sa dobre myto we wudařni Serb. Nowinow wosjewicž.

Ssuche droždźe

ma stajnje cžerstwje na pschedań

We Wosporku. **G. J. Poetzschka.**

Khachle

želesne a blachowe porucža we wschitkich wulkosczach

We Wosporku. **J. G. Poetzschka.**

Petrolejowe a fotogenowe lampy

po 1 tl. 5 nßl., kaž tež po 1 tl., po 22½ nßl., 18 nßl. 16 nßl. a t. d. petrolejowe (semskowolijowe) blesche we wschěch wulkosczach dosta saßo we wulkim wubjerku a porucža

We Wósporku. **J. G. Pötzschka.**

Najlěpschu pscheńcznu parnu muku,

najrjeńschi **indiski zokorowy syrop,**		punt po	36 np.
„ **jaßny ßłodowy syrop,**		„ „	20 „
„ **kandissyrop,**		„ „	18 „
„ **łamany rajß,**	w jenotliwym	„ „	18 „
„ **prima jahły,**	w jenotliwym	„ „	15 „
prima dwojzy raff. petroleum,		„ „	52 „
„ „ raff. **salon-solarwolij**		„ „	36 „

poručeja

kolonialtworowe a spirituosowe khlamy

Carl Noack

na swonknej lawskej haßy.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrkej: Korla August Haschka, fabrikski dźěłaćer na Židowje, ſ Marju Amaliju Kſchižankez. — Jan Jurij Wjeńka, wobydler w Budyſchinje, ſ Khryſtianu Auguſta Ullrichez.

Michalska cyrkej: Jan Manjowka, pohonćž w Čjichońzach, ſ Marju Juſchtnez tam. — Jan Butſjanka, pohonćž w Makſzezach, ſ Madlenu Budarjez ſ Mateho Wjelkowa. — Michał Bohuwěr Pjetaſch, wobydleŕ na Židowje, ſ Marju Bjenaßez tam.

Křćenaj:

Michalska cyrkej: Hana Marja, Jana Bohuwěra Pjecha, wobydlerja na Židowje, dź. — Emma Emilia, Bjedricha Eduarda Keßlera, želeſowjercźerja na Židowje, dź.

Skład präparatow ſ leßneje wołmy

(Waldwoll-Präparate)

wot **Friedricha a Comp.** w Schwarzenbergu

pola **Heinr. Jul. Lincki** w Budiſchinje.

Jehlinowy wolij, ſpiritus, pómada, mydło, bonbony, hyropa cigarry.

☞ Wſchitke präparaty ßu pſchepytane a poruczene wot wokrjeßneho lěkarja Dr. Wimmera w Schwarzenbergu.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.

K nětczjiſchemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

muzſkeje drasty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židże, wokmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczjiwje na to kedźbowacź, ſo ßu wſchě draſczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat**, ſo ßo wone jenoź wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leža. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaczjiſnami mózn kózdu konkurrenzu pſchewinyć. **C. W. Bitzka.**

Němski Phönix,

woheń ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

Pſchedźenak
abo
Protyka ſa Serbow
je dźenßa 28. oktobra
wuſchła
a je nětko w knihaŕni
Smolerja a Pjecha
ſa 2½ nßl. dostacź.

Kaſchczowy magazin

M. Möchela, na hrobowſkej haßy, poruczа wulki wubjerk kaſchczow ſ dubowehо, khójnowehо a jědlowehо drjewa.

Syrop ſe ſchmrěkowеje jehliny,

ſ najzuniſchich žiwizowych a wolijowych dźělow ſchmrěka, woßebny połožazy a wokſchewjazy ßrědk, bleſcha po 7½ nßl., pola **Heinr. Jul. Lincki.**

Horka ſpomnjeny jehlinowy ſyrop je cźiſty a próſny wſchitkich ſchkódnych wobſtejeńſkich dźělow a poruczа ßo jako połožazy ßrědk a ßkodźi derje.

W Schwarzenbergu, w měrzu 1865.

Dr. Wimmer, wokrjeßny lěkaŕ.

Na ſchczeńczanſkim lěßowym reviru je dźělba ßucheho, kuczlaneho, ßylneho hakoſoweho a pjeńkoweho drjewa na pſchedań.

Hakoſowe drjewo, kloftr: 3 tl. 10 nßl.
Pjeńkowe drjewo, kloftr: 3 tl. 2½ nßl.

Lěßowy pjenjes je ßobu wopſchijaty.

M. Tſchacher,
hajnik.

Jena pilna a ſtróſba dźěłarſka familia może pſchi trajazej, dobrej ſdźě wobydlenje dostacź na knježim dworje w Nadźanezach.

Teho runja ßo tam ſtróſby wajchtaŕ, jedyn pohonćž a jena dźowka k nowemu lětu pyta.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiż jenoż pſches ßwoje wutki (kotrež żadyn druhi jemu podobny b po nim cźinjeny broſtſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móż pſchi kaſchelu, dyaawoſcźi, ſażwanju, bróſtowym cźerpjenju, ſchijowej wobcźeżnoſcźi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Jenoż woprawdźity maja tutón, pſches ßwoju ſpodźiwnu hojazu móż po wſchěm ßwěcźe G. A. W. Mayerowy broſtſyrop ſ Wrótßławja w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Pauliſch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Dr. Whithowa wodźicźka ſa woczi

wot **Tr. Ehrhardta** w **Altenfeldźi** w **Thüringſkej**, ſ wjazorymi privilegiami wyßokich wjerchow poczeſcźena, wopokaſuje ßo bje wſchitkmi dotalnymi woczi hojazymi ßrědkami pſches ßwoje ſbożomne ſkutkowanje wſchědnje jako najkahodniſcha a najlěpſcha wodźicźka w tajkim naſtupanju, a móże ßo jako dopokaſany hojazy a poßylnjazy ßrědk a jako

wěſta pomoz ſa ludźi na woczomaj běbnych

kożdemu poruczecź. Wona hoji wěſcźe a rucźe a be wſchitkich ſchkódnych ſcźěwkow, woßebje pſchi ſahorjenju, ſcźerpnjenju, ßuchoczi, ßylſowanju a běżenju woczow, każ tež pſchi ßłaboſcźi po bělmje a płaczi bleſchka ſ wukożowanjom jenoż 10 nßl., a dźěka ju jenoż woprawdźitu Traugott Ehrhardt w Altenfeldze w Thüringſkej.

Skład ſa Budyſchin w hrodowſkej haptyzy.

Parne kupele

pola

A. Droſchütza.

Kupjele ſa knjenje: Njedźelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele ſa knjeſow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacź do 12 hodźinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy ſkaſacź.

Nowe ſchinki

ſ najmjeńſcha 15 puntow cźeżke, kupuje po najwyſchej płaczińje

W. Heinisch, reſtaurateur

na budyſkim dwórniſchczu (Bahnhof).

Solarwolijowe a petrolejowe lampy we wſchitkich wulkoſcźach a we zhle nowych muſtrach, **ſolarwolijowe latarnje, lampy,** kiż bjes cylindra ßwěcźa, **krónſke ßwěcźniki** we wſchelakich wulkoſcźach ſ 2 hacź 6 płomjeſchkami poruczа pod rukowanjom jara derjeßwěcźenja najtuniſcho

W Budyſchinje.

Herrmann Rachlitz, klempnar.
na žitnej haßy cź. 52.

Petrolejowe a ſolarwolijowe lampy
poruczа **F. A. Sommer** na ſchulerſkej haßy.

Nětkoje w kniharni **Smolerja a Pjechaſa** 3 nßl. dostacź:

Pſchi horka pomjenowanej protyzy ßu tež wěſte pjenježne dobytki, to rěka ſa tych, kotſiž maja to ſbože, ſo protyku ſ dobrym cźißkom trjechja.

W kniharni Smolerja a Pjecha. je ſaßo ſa kroſchik; k dostacźu: **Spjew wo żadławym palenzpiczu** abo pokaſka palenzowych płodow.

Katholſki Poſoł cźo. 17 je wuſchoł.

Kalkpaleŕnja Oty Zacha w Nieder-Ludwigsdorfje pola Shorjelza

ma cžescž wosjewjecž, so wona **wschědnje nowopaleny twarski kalk** do knjesa **H. Grieshammera składa** na budyskim dwornischcžu pódla Lorenza scžele a jón tam po tej ßamej płacžisnje, kaž w Nieder-Ludwigsdorfje pschedawa.

Na horejsche dźiwajo poruczam wot dźenßa nowopaleny twarski kalk
po 32 tl. sa 1 lowryju po 50 kórzach,
po 21 nßl. sa kórz,
a proschu, pschi potrjebnoscži tutón woßebje dobry kalk nałožecž.

W Budyschinje, 27. novembra 1865. **H. Grieshammer.**

Union.

Žiwjenje sawěscžaze towarstwo w Londonje.

Sałožene A. D. 1714.

Kapital: Jedyn million punt sterlingow.

My dowolamy ßebi s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dacž, so ßmy knjesej **M. A. Flanderzy** sastupowanje horejscheho towarstwa sa **Budyschin** a wokolnoscž pschepodali.

W Barlinje, 20. novembra 1865.

Kersack a Winckler,
generalnaj agentaj unije.

Na prjódkstejaze dźiwajo, poruczam ßo k wobstaranju sawsěcženjow a ßu wschitke wukasowanja a potrjebne papjery pola mje darmo dostacž.

W Budyschinje, 23. novembra 1856.

M. A. Flanderka,
hłowny agent unije.

Psches spodźiwnu hojazu móz

je tón, s najlěpschich selow dźěłany a wot wjele woßebnych lěkarjow poruczeny

Płaćizna:		Płaćizna:
1/1 bl. 1 tl.	Dr. med. **Hoffmannowy**	1/1 bl. 1 tl.
1/2 bl. 15 nßl.	běły	1/2 bl. 15 nßl.
1/4 bl. 7½ nßl.	**selowy brost-syrop**	1/4 bl. 7½ nßl.

hižom dawno w najdalschich stronach najwjetschu khwalbu dobył a móže ßo teho dla pschi kaschelu, jachlokaschelu, pschi bolosczi brósta a pschi schijubolenju najnaležnischo poruczicž.

Tón ßamy ma w bleschach po 1 tl., 15 nßl. a 7½ nßl. stajnje woprawdźity na pschedań

We Wosporku. **J. G. Poetzschka.**

Wódne pónwje,

hornyki, falzplaty, róžnje, khachlowe durczki, maschinodurczki a t. d. dosta saßo we wulkim wubjerku a porucža je po najtunischich płacžisnach

We Wosporku. **J. G. Poetzschka.**

Cžehnjenje 1. klaßy 69. kr. saksk. krajneje lottorije směje ßo póndźelu 11. decembra t. l.

Hłowne dobytki ßu tehdy:

1 po **10,000** tl. 1 po **2,000** tl.
1 „ **5,000** „ 2 „ **1,000** „

S rjanym wubjerkom **lotterijowych loßow** porucža ßo konzeßionirowany lotterijowy kollekteur

Carl Emil Jäger
na swonknej lawskej haßy cžo: 748.

Wosjewjenje.

Wschitkim mojim cžescženym wotebjerarjam, woßebje pak lubym Sserbam s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so mam stajnje, woßebje pak k hodownemu cžaßu woßebje rjanu

pscheńcžnu muku

po wschomóžno tunjej płacžisnje na pschedań.

Mörbitz
w wulkich młynach w Budyschinje.

Wjelb na pschenajecže.

Pschekupny wjelb w mojim domje, w kotrymž ma w tu khwilu knjes pschekupz **Pötschka** ßwoje khlamy, je se wschelakimi wulkimi, k njemu ßłuschazymi pschebytkami, kaž tež s wobydlenjom na pschenajecže.

Moritz Lehmann
na bohatej haßy.

Ssuche droždźe,

wschědnje cžerstwe a najlěpscheje dobroscže porucža

Carl Emil Jäger,
na swonknej lawskej haßy cžo. 748.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 49. ~ 9. decembra. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Wochoſow. S Radworja. Se Ssmjeczkez. S horneje Bukojny — Sserbſki ßłownik. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik

Swětne podawki.

Nowſche ważniſche powjeſcze.

Win, 6. decembra. Miniſterſtwo je wyſcheho ſtatueho rycznika Waſera wotſadźiło a do wyſcheho ßudniſtwa pſcheßadźiło, dokelž je wón na delnorakuſkim ßejmje pſchecziwo politiſkemu ſkutkowanju miniſterſtwa a woßebje pſchecziwo ſeptemberſkemu patentej ryczał.

Brno (Brünn), 6. decembra. Namjet němſkeje ſtrony morawſkeho ßejma, ſo by ßo ßejm pſchecziwo ſeptemberſkemu patentej wuprajił, bu dźenßa ſ 51 hłoßami pſchecziwo 43 wotpokaſany. (Pſches ſeptemberſki patent je rakuſki khěžor ſhromadny rakuſki ßejm ſaſtajił a pſches to němſku centraliſtiſku pſchemóz w rakuſkim khěžorſtwje ſłamał.)

London, 6. decembra. S Newyorka piſaja wot 25. novembra: Pſchedßyda unije Johnſon je generala Logana ſa pósłanza pſchi mexikanſkej republizy pomjenował. — Bawma 53. — (Mexikanſka republika nětko žana wjaza njeje, ale mexikanſke khěžorſtwo. Duž chze Johnſon ſpósnacz dacz, ſo wón tuto khěžorſtwo njepſchipósnaje. — Pſchedßyda prjedawſcheje mexikanſkeje republiki, Juarez, je w tu khwilu w Texaſu a Logan ma poručnoſcz, ßo tam k njemu podacz.)

Brüſſel, 6. decembra. Kral je pſchezo hiſchcze ſtraſchnje khory. Słaboſcz pſchibjera. Jěſcz wón niczo wjaz nochze.

Werdau, 5. decembra. Dźenßa njeje tu nichtón na kholeru wumrjeł, tola ßu tſjo cžłowjekojo na nju ſkhorjeli a mamy jich w tu khwilu 45.

Hohenſtein, 5. decembra. Dźenßa je tu jedyn cžłowjek, kotryž běſche ſ Glauchawa ßem na wopytanuje pſchiſchoł, na kholeru wumrjeł.

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipſku, 7. decembra, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5¾ np. 1 połnowažazy cžerwjeny ſłoty abo dukat 3 tl. 8 nßl. 8 np.; winſke bankowki 95⅜.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

2. decembra 1865.

Dowoz: 6,578 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, wyšša.			nižša.			na hursy, najwyšša.			najniž		
	tl.	nßl	np	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	up.	tl.	nß.	up.
Pſchenża	5	17	5	5	5	—	5	20	—	5	12	5
Rožka	3	25	—	3	15	—	3	27	5	3	25	—
Jecžmjeń	2	22	5	2	12	5	2	25	—	2	20	—
Wowß	1	25	—	1	20	—	1	25	—	1	22	5
Hróch	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	22	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna	1	10	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezyuskeje železnicy z budyskeho dwórniśća.

Do Draždźan: rano 7 ḥ. 35 m.*; dopołnja 9 ḥ. 11 m.: pſchipołnju 1 ḥ. 3 m.*; popołnju 3 ḥ. 33 m. wecžor 8 ḥ. 21 m.*; w nozy 2 ḥ. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 ḥ. 51 m.*; dopołnja 11 ḥ. 40 m.*; popołnju 3 ḥ. 25 m.†; wecžor 6 ḥ. 52 m.*; wecžor 9 ḥ. 18 m.; rano 1 ḥ.

†) Pſchiſankńjenje do a ſe Žitawy a Liberza (Reichenberg.
*) Pſchiſankńjenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

15 tl. — nßl. a 14 tl. 25 nßl.
pſchenża 74—75 tl., rožka 52 — 53 tl.,
(to je: ſa 25 pruſkich kórzow.)
rěpikowy wolij (njecžiſczeny) 18 tl. 15 nßl.
(Cžiſczeny, kaj ßo w Budyſchinje pſchedawa ſtajnje něhdże 1⅛ tl. drožſchi.)

Sakſka. W Lipſku bě ßo něhdże pſched dwěmaj njedźelomaj jedyn 17 létny pachoł ſhubił a njemóžachu jeho nihdże wußlědźicź. Duž ßebi myßlachu, ſo je nětkaſ k njeſbožu pſchiſchoł a jeho ßwójba teho dla wo njeho żeleſche. Pſched nětkotrymi dnjami je pak ſaßo domoj pſchiſchoł, a jako ßo jeho praſchachu, hdże je tola tak dołho tćał, wotmolwi wón, ſo je w jaſtwje ßedźaſ. Wón bě mjenujzy nětkajkeho pſcheſtupjenja dla k dwěnjedźelſkemu jaſtwu wotßudźeny a běſche jemu, jako běſche jene ranje ſ domu wuſchoł, do myßle pſchiſchko, ßo do jaſtwa podacź a tam ßwoju ſchtrafu wotßedźecź. To běſche wón też wo prawdźe ſćinił, ale njebě domoj prajicź dał, hdże je woſtał. — Wot budyſkeho kralowſkeho wokrjeßneho ßuda bu 28. novembra dźěkaczeŕ Schuſter k tſjom měßazam a tſjom dnjam jaſtwa wotßudźeny. Jeho hoſpodaŕ, kubleŕ Zyž w Jělzy, bě jemu mjenujzy poruk cźinił, dokelž bě Schuſter ſe ſaźehlenej zigarru do bróžnje po ßłomu ſchoł a ßo potom ſ Zyžom do wurycźowanja a pukow daŕ a jeho na ſemju cźißnył a tak dołho tołkaŕ, hacź bě Zyžowa pſchiběžała a ßwojeho muża wumóhła. — Kralowſki wyſchi appellazionſki ßud w Draždźanach je wotßudźenje khěžerja Röſika we Woſporku, kotryž bě teho dla, dokelž bě ßwoju macź ſaraſył, k 20létnej khoſtańi wotßudźeny, w tutych dnjach wobtwjerdźił.

Jeho majeſtoſcź kral Jan je generalnemu ſekretarjej ſakſkich rataŕſkich towaŕſtwow Heubnerej komthurſki kſchiż 2. klaßy ſaßkužbneho rjada ſpožcźił.

W freibergſkich ßlěbrowych podkopkach je 25. novembra hewješ Friedrich ſ Ebersdorfa na ſtraſchne waſchnje wo żiwjenje pſchiſchoł. Maſchina jeho runje ſ hłubiny horje wjerczeſche a wón je ßo pſchi horjewjeſenju najſkerje nětkaſ jara na bok ſkhilił, tak ſo bu jemu hłowa wottorhnjena a wón bjes hłowy ſe ſemje horje pſchijědźe. Friedrich bě nawoženja a chżyſche ßo ſa nětkotre dny woženicź.

Knjes Korla Ota ſ Heynitz nad Kotezami je město knjeſa hrabje Solms nad Worzynom ſa wóhnjopolizajſkeho kommißara ſa Kotezy, Hrodźiſchcźo, Wujeźk, Wichowy, Njechoŕ, Běku Horu, Worzyn, Droždźij a Skanezy wuſwoleny a wot lubijſkeho hamtſkeho hetmanſtwa jako tajki wobtwjerdźeny. — Tajny radźicźel Dr. Weinlig je ßo w tychle dnjach do Draždźan wrócźił. Wón běſche mjenujzy w Frankfurcze nad Majnom był, hdjeż běchu wotpóßłanzy wſchitkich němſkich wjerchow wo to jednali, ſo by po wſchěch Němzach jena a ta ßama měra była.

S Lipſka pißaja wot 4. decembra: Dżenßa jědźeſchtaj Jeju kralowſkej wyßokoſcźi prynz Jurij a prynzeßyna Jurjowa pſches naſche město, ſo byſchtaj ßo do Frankfurta nad Majnom podałoj a ßo tam ſ portugiſiſkim kralom a jeho knjenju mandźelſkej widźałoj. (Prynzeßyna Jurjowa je ßotra portugiſiſkeho krala.) —

S Zwickawa pißaja wot 4. decembra: W nozy wot wczerawſcheho k dżenßniſchemu dnju je tu ſaßo jedyn cźłowjek na kholeru ſkhorjeł. Hacź dotal je tudy wſcho do hromady 17 cźłowjekow na tutu khoroſcź ſkhorjeło a 10 wumrjeło, 4 ßu wotkhorjeli a 3 ßu hiſchcze khori. — W pódlanſkim Marienthalu je wczera ſaßo jedyn cźłowjek na nju ſkhorjeł a wo wßy Kroßenje, něhdże ¾ hodźiny wot Zwickawa ſdalenej, ßu wczera w gmejnſkej khěži tſjo wobydlerjo na kholeru ſkhorjeli a dwaj ſtaj hnydom wumrjełoj. — W Glauchawje je hacź do dżenßniſcheho ranja 12 woßobow (parſchonow) ſkhorjeło, 10 je wumrjeło a 2 ſtej hiſchcze khorej. — W Elſterbergu bě hacź do wczerawſcheho dnja 13 cźłowjekow na kholeru wumrjeło. Wojerſki lěkaŕ Dr. Pleißner a jedyn wojak ſanitetneho korpſa ſtaj tam ſ Draždźan póßłanaj.

S Werdawa pißaja wot 4. decembra: Kholera naß pſchezo hiſchcze wopaſchcźicź nochże. Dżeń 2. decembra bě drje prěni dżeń, ſo żaneho noweho khoreho njemějachmy a ſo żadyn na kholeru wumrjeł njebě, ale wczera je jich, Bohu żel! ſaßo 7 ſkhorjeło a ſchtyrjo ßu wumrjeli a dżenßa ßu ſaßo dżewjeczo ſkhorjeli. W hojeŕni mamy hiſchcze 35 khorych.

Prußy. Wěno (Ausſteuer) prynzeßyny Alexandriny, kotraż ſměje 9. decembra (dżenßa) kwaß ſ meklenburgſkim wojwodu (Herzog) Wylemom, bě ſańdżene dny na barlinſkim kralowſkim hrodźe w ſchtyrjoch wulkich ſalach k wobhładanju wupokożene a khodźachu tam barlinſke knjenje a knježny, tutu bohatu kraßnoſcź wobhładacź.

Miniſterpſchedßyda hrabja ſ Bismark a miniſter wójny ſ Roon ſtaj ßo ſ Lauenburga do Barlina wróczikoj, jako běſchtaj prjedy ſe ſchleswigſkim gouverneurom, generalom Manteufflom, w Hamburgu nětkajke jednanje měkoj.

Jedyn mkody Jendźelcźan bu w Barlinje wóndanjo do jaſtwa wotwjedźeny, dokelž bě w theatru jeneho lěkarja ſtraſchnje do hłowy praßnył. Wina teho bě była, ſo bě wón po jendźelſkim waſchnju ſ kłobukom na hłowje pſchihładowaŕ a tón lěkaŕ to cźerpicź njechaſche a jemu kłobuk ſe ßwojej ruku ſ hłowy wſa, na cźaß ßo tón Jendźelcźan tak roſkłobi, ſo jeho ſ nětkajkej żeleſnej kulu do hłowy dyri.

Pruſki gouverneur w Schleswigu je tam ſ nowa wſchelake, w Holſteinje wukhadźaze nowiny ſakaſaŕ a ßo wyſche teho pola rakuſkeho gouverneura w Holſteinje wobcźežowaŕ, ſo jim w Holſteinſkej wukhadźecź dawa. Ale tón tola niczo pſhecźiwo nim njecźini.

Rakußy. So ſtej na khrowatſkim ßejmje dwě ſtronje, kotrejž ſtej ßo ſwadźikej, tak ſo je jena, něhdże 100 muži ßylna, ſe ßejma wuſtupiła, ßmy hižom tydżenja pißali. Też na to ßmy hižom ſpomnili, ſo je ta wuſtupjena ſtrona deputaziju na khěžora do Wina póßłała, ſo by ßo ta tam na khorwatſkeho bana wobcźežowała. Khrotwatſki ban je mjenujzy pſchedßyda khrowatſkeho ßejma a dokelž je to w tu khwilu jedyn ſtary general ſ mjenom Sokcźewicź, kiž ßejmſke jednanja tak prawje

wodźicz njerosymi a ſ zyła ßejmſkeho porjada mało kedźbu ma, dha je wón po prawym na tej měſcheńzy najbóle wina. Khěžor je jeho teho dla też do Wina powołał. Schto je w tej wězy hacz dotal wuczinjene, to pak ſnate njeje; najſkerje njeje hiſcheże niczo wěſte poſtajene, dokelž tak derje deputazia, kaž też ban hiſchcze w poßlenich dnjach we Winje pſchebywaſche. — Sa budże khěžor wobej ſtronje nětkaſ ſjednacz chzycz, je wěſte. Wón chze ßo mjenujzy rad ſa wuherſkeho krala krónowacz dacz, ale to ßo ſtacz ujemóże, tak dołho hacz Ssedmihródſka a Khrowatſka ſ Wuherſkej do wěſteho ſwjaſka (do wěſteje nnije) ſtupiłej njejſtej. Ssedmihródſki ßejm je to nimale wujednał, ale khrowatſki niczo cżinicz njemóże, dokelž żane poßedżenja njedżerżi, — a duż też żana rycz wo ſwjaſku ſ Wuherſkej bycz njemóże, ſ cżehoż ſaßo ßlěduje, ſo ßo khěžor njemóże ſa wuherſkeho krala krónowacz dacz. Duż budże wón wěſcże na to cżiſchczecz, ſo by khrowatſki ßejm ſkerje lěpje ſaßo ſkutkowacz poczał, hdy by ßo też nowy ban poſtajicz měł.

Na ßejmach jenotliwych rakuſkich ßejmow w tu khwilu pilnje wuradżuju. Najbóle ſtawa ßo to w naſtupanju krajnych należnoſczow, kaž dla puczow a t. d., druhdy pak tola też w druhich wězach, a w prěnich poßedżenjach bu wjele ryczow wo tym, ſo je khěžor tak mjenowany februarſki patent, po kotrymž bu woßebje rakuſki ſhromadny ßejm we Winje ſakożeny, hacz na dalſche ſaſtajił. W tych ßejmach, hdżež maja Němzy pſchewahu, ſapóßłanzy w ßwojich ryczach na tajke ſaſtajenje morkotachu, ale w tych, hdżež maja Sskowjenjo wjetſchinu, ßu khěžorej ſa to dżaknu adreßu póßłali.

Na galiziſkim ßejmje je teho dla ſwada wudyrika, dokelž tam półſzy ſapóßłanzy nochzedża pſchipuſchczicz, ſo by tamniſcha makoruſka rycz ſ półſkej rune prawo měło. (W Galiziji bydla něhdże 3 milliony Makorußow abo Ruthenow, bjes tym ſo ſtej tam jenoż 2 millionje Polakow; ale ta wěz je ta, ſo je wſcho ſemjanſtwo półſke a teho runja też wjetſchina woßebnych ludżi, a ſo teho dla półſka rycz nad makoruſkej knjeżeſche. Ale w nowiſchim cżaßu ßo Makorußojo też bóle ßwojeje ryczże dżerża a duż mënja, ſo dyrbi wona to ßamo prawo w kraju měcz, każ półſka.)

Italia. Turinſke nowiny chzedża wjedżecz, ſo ßebi italſki krónprynz Humbert leuchtenbergſku prynzeßynu Eugeniju ſa mandżelſku wosmje. (Leuchtenbergſka prynzeßyna Eugenia je ßo w lěcże 1845 narodżiła a ruſki khěžor Mikławſch bě jeje dżěd; jeje macz, wulkoknjaginja Marja, je jeho najſtarſcha dżowka a bě ſ leuchtenbergſkim wójwodu żenjena, kotryż je w lěcże 1852 wumrjeł.)

Portugiſiſki kral a jeho mandżelſka (prynzeßyna a dżowka krala Viktora Emanuela) ſtaj ßo do Mailanda podałoj.

Bamżowe wójſko poczina jara krucze pſchecżiwo rubjeżnym bandam wuſtupowacz, a je hižom nětkotre wutupiła.

Belgiſka. Tudomny kral Leopold, kotryż je hižom jara ſtary, je cżeżko ſthorjeł a je mało nadżije, ſo ſaßo wotkhorje. — W Belgiſkej maja ſtrach, ſo po Leopoldowym wotemrjeczu Napoleon pſchińdże a Belgiſku wosmje, a je tón teho dla wóndanjo wosjewicz dał, ſo ßebi na żane waſchnje na tajku błaſnoſcz njemyßli.

Franzowſka. Do Pariſa je amerikanſki general Shofield pſchijeł a ſda ßo, ſo ma wón wot pſchedßydy amerikanſkeje unije poruczноſcz, ſ franzowſkim khěžorom mexikanſkich należnoſczow dla jednacz. (To Napoleonej runje jara lubo njebudże, hacz runje dawno wobżaruje, ſo je ßo do mexikanſkich należnoſczow ſapleſcz dał. W tu khwilu je jemu ta wěz cżim njelubośniſcha, dokelž chze pſchedßyda unije pjecża żadacz, ſo by wón franzowſke wójſko ſ Mexika domoj powołał; hdyż pak wón to ſcżini, dha móże khěžor Max, kotrehoż je k pſchijeczu mexikanſkeho khěżorſkeho throna naryczał, najſkerje też domoj hicz.)

Prynz Napoleon (ſtarſchi) je ßo do Pariſa wrócził. Jeho mandżelſka je pſchi ßwojej ßotſje, portugiſiſkej kralowej w Italiji woſtała, a pſchijędże ſ tutej, każ też ſ jejnym mandżelſkim do Pariſa a wot tam ſ tymaj a ſe ßwojim mandżelſkim do Compiègne, hdżež khěžorſka ßwójba w tu khwilu pſchebywa.

Franzowſke nowiny khwala to jara, ſo je ſakſki miniſter ſ Beuſt na jenej hoſcżinje pola franzowſkeho poßłanza w Draždżanach pěknu ßławu na khěžorku Eugeniju wunjeßł.

Donawſke wójwodſtwa. Moldowalachiſke knjeżerſtwo je pſchedawanje żita do wukraja ſakaſała, dokelž tam hłód a drohi cżaß hroſy. W Galiziji też poczina jara na żicże pobrachowacz. (Moldawa a Walachia, kaž też Galizia hewak najwjazy żita do wukraja pſchedawachu.)

Ze Serbow.

S Wochoſow. Pjatk 24. novembra wumrje tudy cżiſche a měrnje naſch derje ſaßłużeny knjes duchowny Jan Schneider a bu na to wutoru 28. novembra pſchi wulkim wobdżělenju woßadý khowany. Też běſche 5 duchownych a 7 wucżerjow na pſchewodżenje pſchiſchło. Wotproſchenje dżerżeſche knjes duchowny Delank ſ Krjebje a němſke a ſerbſke cżělne prědowanje mějeſche knjes duchowny Wicżas ſ Rychwałda.

Tón njebocżiczki bě 64 lět 3 měßazy a 17 dnjow ſtary a běſche wón 32 lět pola naß ſa duchowneho byk. — Tón Knjes ſapłacz jemu Jeſom Khryſta dla wſchitke dobroty a wſchu ßwěrnoſcz, kiž je nad nami wopokaſał.

S Radworja, 2. decembra. Dżeńßa tydżeń popołdnju bu bjes Radworjom a Lutobczom jedyn po ſdaczu ſkażeny poß wuhladany, a hacz runje khětro ſa

nim ſlědźachu, dha jeho tola njemóžachu doſahnyć, hač jeho na poſledku lutobčanſki knježi hajnik ſatſěli. Skotolěkarſke pſchepytanje je dopokaſako, ſo je tón poſ wo prawdże ſkaženy (ſczekły) był.

Se Ssmjeczkez, 29. novembra. Dźenża pſchipołdnju ſta ſo w tudomnych Scheumannez brunowych podkopkach „Johannes Glück (Janowe ſboże)“ to njeſboże, ſo bu dźěkaczeŕ Schlik ſ Freiberga ſaſzypnjeny. Wón bě runje jedyn wulki, do brunizy pſchewobroczeny, ſchtom rosrubował, jako bě ſo tón prjedy doczakanja roſłamał a ſo ſe wſchej wokolnej pjerſchczu ſaſzypnył a jeho hłuboko pſchikrył, tak ſo je Schlik wěſcze na měſcze morwy był. Po někotrych dnjach pilneho dźěła ſu jeho cźěło wuryli.

S hornje Bukojny. Tudy wudyri ſchtwórtk 30. novembra wjeczor w ¾10 hodźinow woheń a wotpatichu ſo domſke, hródź a brózeń Strietzelez khěžniſkeje žiwnoſcze. Wot jich ſmachow bu jara mało płomjenjam wutorhnjene a to, ſchtoż bě w brózni a na hródźi, je ſo wſchitko ſpaliło. — Woheń ſda ſo ſakoženy być.

Sserbſki ſłownik,

na kotrymż je naſch krajan k. profeſor Dr. Pful w Drażdżanach pſches dwazeczi lět ſ bohaſtwom ſwojeje wuczenoſcze ſe wſchej ſwérnoſczu dźěłał, a na kotryż ſtaj tež k. faraŕ Seileŕ we Łaſu a k. vikaŕ Hornik w Budyſchinje ſwoje woſebne ſobuſkutkowanje pſchiłożiłoj, je ſa naſche zyke ſerbſke pißmowſtwo wulzyſchnje ważny. So jenoż na jene ſpomnju: nětko njetrjeba žadyn ſerbſki ſpißowaŕ wjazy w njewěſtoſczi być, kak bě tu abo tamnu myſl derje ſerbſki wuprajit, ani kak ma to abo tamne ſerbſke ſłowo prawje pißacz. W tym ſłowniku je zyke bohaſtwo naſcheje lubeje ſerbſkeje rycze rjenje ſeſtajane. Stajenje, cźiſchcz a papjera tuteho ſłownika njebě pak žana tunja wěz. K temu ſłuſcha na wſchěch dwanacze ſtów toleŕ. Ale w dowjedźenju jeho nuſnoſcze a ważnoſcze a w dowěrjenju na Božu pomoz je ſo naſcha lubowana Maćica Serbska w Božim mjenje na tuto drohe wudacze podała. Jejne dowěrjenje njebu ſahanibjene. Bóh tón Knjes, kiž cźłowſke wutroby wodźi kaž wodowe rěki a nad naſchim ſwérnym ſerbſkim narodom ſe ſjawnej miłoſczu rukuje, je nam hižom wulke podpjeranje ſa naſch ſerbſki ſłownik pſchiwobrocził. Tak ſu naſche wyſoke kralowſke miniſterſtwo 200 tol. a ſakſzy kužiſzy ſtawy 300 tol. bórſy po ſapoczatku cźiſchcza a w tutych tydźenjach pruſzy kužiſzy ſtawy 200 tol. a jedyn nadobny ſemjan, kiž je hižom cźiſchczenje někotrych dobrych ſerbſkich knihow ſam ſaplacził, k. baron ſe Schönberg-Bibran nad Łuhom a t. d. 100 tol. k temu darili. Bóh tón Knjes žohnuj tutych wyſokich dobroczełow ſa tuto jich luboſcziwe bohate podpjeranje naſcheho tak ważneho ſerbſkeho ſłownika. S tajkeho wyſokeho podpjeranja może tež kóždy póſnacz, kak njeroſomnje cźi ſakhadźeja, kiž ſ njerodźenjom abo ſe ſazpiczom na prózowanja we wudokonjenju ſerbſkeho pißmowſtwa hladaja. O lubujmy ſwoju ſerbſku rycz jaku tu rycz, kotruż je nam Bóh dał, a podpjerajmy po ſwojim ſamóženju wudacze dobrych ſerbſkich knihow.

Přilopk.

* W jenym měſtaſchku njedaloko Wina ſchijeſche 20. novembra jena knježniczka na ſwojej njewjeſcźinſkej draſcze, pſchetoż jeje kwaß měješe ſa někotre dny być a bě pſchi tym hiſchczu jenu jehłu do huby wſaka, kaž jedyn to, Bohu żel! huſto doſcz pola žónſkich widźi. W tym wokomiknjenju ſo jene durje w khěži ſylnje ſapraßnychu, nad cźimż ſo wona poſtróži a pſchi tym jehłu pózrje. Smjercz ſaſtróżeni ſtarſchi hnydom po lěkarjow póſłachu, ale žadyn jej pomhacz njemóžeſche a wona dyrbjeſche ſa někotre hodźiny pod wulkimi boloſczemi wumrjecz.

* W Barlinje na brjohu rěki Sprewje leżeſche dołhi cźaß wulka hromada zyhłow a nichtón ſo k nim njeſnajeſche. Duż je wyſchnoſcz do ſwojeje mozy wſa a jako je pſcheliczichu, běſche jich 39,820. Hacz runje buchu jich dla wot wyſchnoſcze wſchelake woſjewjenja cźinjene, dha tola nichtón njepſchińdże. Teho dla niczo wyſche njewoſta, hacz ſo dyrbjachu ſo pſchedacz a buchu ſ nich 324 tl. wuwikowane, — ale hacz dotal hiſchcze žadyn cźłowjek po tute pjenjeſy pſchiſchoł njeje.

* Na kupje Chioſu maja nětko huſto ſemjerżenje a je wone woſebje 11. a 14. novembra wjele ſchkody na twarjenjach nacźiniło. Wjele wobydlerjow je kupu wopuſchczeło.

* W Ebersdorfje (w Schleſynſkej) ſta ſo wóndanjo ſrudne njeſboże. Ssyn jeneho tamniſche burſkeho kublerja, kotryż mějeſche tón tydźeń kubło doſtacz a ſwój kwaß dżerżecz, ſaſłyſcha rano ſahe, ſo ſu konje w konjemzu jara njemérne. Wón chzyſche teho dla pohladacz, ſchto tam tola cźinja! Ale jako běſche do konjemza ſtupił, praßny jeho jedyn koń tak njeſbożomnje do hłowy, ſo wón na měſcze morwy leżo woſta. Blizſcha wutora, kotraż dyrbjeſche jeho kwaßny dźeń być, je jeho pohrjebny dźeń była.

* W Deutzu polna Kölna ſu dweju jebakow ſadźili, kotrajż běſchtaj ſo jako klóſchtrſkej knježnje pſchewoblekałoj a jako tajkej ſmilne dary ſhromadźowaſchtaj.

Schěſcz pohonczow, ſchtyrjoch wolazych a dwě dźowzy ſo ſa jara dobru ſdu wot Jana Auguſta Domſchki na Schramiz žiwnoſczi w Rakezach pyta.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * * * * *

Mots Tunka. W runej měrje mje mój stary kaschel na stare semjanske wjeczory dopomni, na kotrychž běsche mi Ka.... lubschi, dyžli wschě stberske žłużby; tola nětk, hdyž žo žyma pschisporja, dyrbju žo bóle sa kože staracz, dokelž ma žo pjecza knjejstwo psches konjaze kože woczahnycz.

Hanß Depla. Ty žy mi žurowy towarsch; chzesch wěsczе s tymi skaženymi kožemi haty hnojicz.

M. T. Ně, ja chzu wjele radscho sa nje czokm dacz wobnowicz a schczežku sady murje saßo pschihotowacz, kaž je to prjedy wěczne prawo byko!

H. D. Haj, haj! pschecz by to byko.

H. D. Jako ja wónđanjo wjeczor psches H. džěch, běsche tam něschto mkodych ludźi shromadženych, kiž na něschto czakachu.

M. T. Na czo dha?

H. D. Haj, sa tym žo ja tež wopraschach a duž shonich, so tam s wjetscha kóždy wjeczor jedyn stary kosok s D. khodźi.

M. T. Ale kosok! to tola niczo žadny njeje, so by hódno byko, na njeho czakacz.

H. D. Haj, to ja tež měnjach; ale czi mkodźi ludźo běchu hinascheje myßle a wobstejachu na tym, so bych doczakak. Ja pak khwile njemějach a duž džěch wostajschi wscheho domoj, woßebje hdyž rjeknychu, so je hižom trochu stary.

M. T. Hm, hm, mmmmek!

Jedyn czaßnik (seger) je njedželu 26. novembra wot Wulkeho Holeschowa hacz do Małeho Holeschowa shubjeny. Sprawny namakar chzyk jón sa dobre myto pola rychtarja Waiwrika w Holeschowje wotedacz.

Pschedawanje žłanja

s 5 kórzow leżomnoscze póndželu 11. decembra pschi dobrym wjedrje. Shromadźisna rano w 9 hodźinach w korczmje w Bělczežach. **Rešak.**

Běły tołczeny pjeczny zokor, punt po 45 np.,
nowe rósinki, prěnja druźina, = = 52 =
= = **druha** = = = 48 =
pschi wotewsaczu wjazy puntow;
najlěpschu žuchu **běłu parnu muku,**
žuche droždże, žylne a wschědnje czerstwe,
najlěpsche wulke **franzowske worjechi,** kopu po 2½ nßl.
porucza swojim lubym žerbstim wotebjerarjam na najlěpje

Carl Noack
na swonknej lawstej haßy.

Djělbu
cismé-rósynkow,
konschi płód, punt po **40 np.,**
porucza **Hermann Seibt**
na jerjowej haßy.

Ssuche droždże
najlěpscheje dobrosczе wschědnje czerstwe porucza
Rudolph Hölzer.

Najlěpsche **małe rósynki**
= **cismé** =
= **nowe sultania-rosynki**
= = **zanthe-korinthy**
= = **genuesky citronat**
= = **meßinske citrony**
= **žłódke a hórke mandle**
porucza pod žłubjenjom najtunischeje płaczisny
Rudolph Hölzer
na rózku žerbsko-rěsniskeje haßy.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałska cyrkej: Jurij Jazka, wobydleř pod hrodom, s Madlenu Kaschprez se Židowa.

Podjanska cyrkej: Jan Joachim Stolla, schtrympař se Schěrachowa, s Hanu Kraliz se Židowa.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Korla Ernst, Handrija Junkera; wobydlerja w Nadžanezach, ß. — Ernst Hermann, Jana Augusta Bjenscha, khěžerja a pjekarja na Židowje ß.

Podjanska cyrkej: Amalia Khrystiana Haňža, Wylema Jurka, wobydlerja w Budyschinje, dž. — Marja, Hany Justez s Bělczez n. dž.

Zemrjeći:

Dźeň 21. novembra: Jan Czech, wobydleř pod hrodom, 58 l. — Bjedrich Theodor Hänßel, sahrodnik s Pßowjow, 23 l. — 22., Khrystiana rodž. Nowakez, Matheja Schneidera, wobydlerja w Budyschinje, mandźelska, 38 l. — Khrystian Bjedrich Richard, njebo Khrystiana Bjedricha Lische, měschczana a kublerja w Budyschinje, sawostajeny ß., 9 l. 11 m. 10 d. — 27., Helena, Hany Rychtarjez w Jeńkezach n. dž., 5 m. 4 d. — 28., Amalia Bertha rodž. Grollmußez, Hendricha Langi, měschczana, khěžerja a kožkařskeho mischtra w Budyschinje, mandźelska, 39 l. 7 m.

Union.

Žiwjenje sawěsczaze towarstwo w Londonje.

Sałožene A. D. 1714.

Kapital: Jedyn million punt sterlingow.

My dowolamy ßebi s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dacz, so ßmy knjesej **M. A. Flanderzy** sastupowanje horejscheho towarstwa sa **Budyschin** a wokolnoscz pschepodali.

W Barlinje, 20. novembra 1865.

Kersack a Winckler,
generalnaj agentaj unije.

Na prjódkstejaze dźiwajo, poruczam ßo k wobstaranju sawsěczenjow a ßu wschitke wukasowanja a potrjebne papjery pola mje darmo dostacz.

W Budyschinje, 23. novembra 1856.

M. A. Flanderka,
hłowny agent unije.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K nětczischemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczjwje na to kedźbowacz, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płaczisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz.

C. W. Bitzka.

Petrolejowe a salarwolijowe lampy
porucza **F. A. Sommer** na schulerskej haßy.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacz.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucza wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Wjelb na pschenajecźe.

Pschekupny wjelb w mojim domje, w kotrymž ma w tu khwilu knjes pschekupz **Pötschka** ßwoje khlamy, je se wschelakimi wulkimi, k njemu ßłuschazymi pschebytkami, kaž tež s wobydlenjom na pschenajecźe.

Moritz Lehmann
na bohatej haßy.

Jenož woprawdžity ma

G. A. W. Mayerowy brostsyrop

s Wrótßławja, kiž jenož psches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny b po nim cžinjeny brostsyrop nima) spodžiwnje hojazu móz pschi kaschelu, dyaawoscži, sažwanju, bróstowym cžerpjenju, schijowej wobcžežnoscži a jachlokaschelu wopokasuje, w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Jenož woprawdžity maja tutón, psches ßwoju spodžiwnu hojazu móz po wschěm ßwěcže G. A. W. Mayerowy brostsyrop s Wrótßławja w bleschach po 15 nßl. a 1 tl. na pschedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje, — **C. Meißner** w Biskopizach,
Joseph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wôsporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Pschedženak
abo
Protyka sa Sserbow
je dženßa 28. oktobra
wuschła
a je nětko w knihařni
Smolerja a Pjecha
sa 2½ nßl. dostacž.

Solarwolijowe a petrolejowe lamphy we wschitkich wulkosczach a we zyle nowych mustrach, **solarwolijowe latarnje, lamphy,** kiž bjes cylindra ßwěcža, **krónske ßwěcžniki** we wschelakich wulkosczach s 2 hacž 6 płomjeschkami porucža pod rukowanjom jara derjeßwěcženja najtunischo W Budyschinje.

Herrmann Rachlitz, klempnař.
na žitnej haßy cž. 52.

Najlěpschi raffinirowany, wodojaßny

petroleum

porucža **M. P. Beyer** na hornczeřskej haßy.

Na schcžeńcžanskim lěßowym reviru je dźělba ßucheho, łuczlaneho, ßylneho hałosoweho a pjeńkoweho drjewa na pschedań.

Hałosowe drjewo, kloftr: 3 tl. 10 nßl.
Pjeńkowe drjewo, kloftr: 3 tl. 2½ nßl.

Lěßowy pjenjes je ßobu wopschijaty.

M. Tschacher,
hajnik.

Drjewowa aukzia.

Póndželu 11. decembra rano w 9 hodžinach budže ßo na ryczeřkuble Kupoj dźělba twjerdych dołhich hromadow a teho runja pjeńkow, kaž tež dźělba stejazych twjerdych rubanych loßow na pscheßadžowanje pschedawacž. Shromadžisna w korcžmje. **A. Rychtař.**

Wosjewjenje.

Wschitkim mojim cžesczenym wotebjerarjam, woßebje pak lubym Sserbam s tutym najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so mam stajnje, woßebje pak k hodownemu cžaßu woßebje rjanu

pscheńcžnu muku

po wschomóžno tunjej płacžisnje na pschedań. **Mörbitz**
w wulkich młynach w Budyschinje.

Mój skład **materialnych tworow, spirituosow, tobakow** a **zigarrow** w najrjeńschim wubjerku a pod ßlubjenjom najsprawnischeho a najtunischeho poßłuženja poruczam cžesczenym Sserbam k dobrocžiwemu wobkedžbowanju. **M. P. Beyer,**
na hornczeřskej haßy njedaloko kaserny.

Kral. Pr. wokr. fysikußa
Dr. Kocha

¹/₁ tyska po 10 nßl.	**selowe bonbony**	½ tyski po 5 nßl.

ßu dla ßwojich bohatych wobstejeńskich dźělow s wubjernje khmanych selowych a rostlinowych brěcžkow jako **probatny** domjazy ßrědk dopósnate pschi katarrhje, dybawoscži, schkropawoscži w schiji, pschi sažwanju a t. d. a je w **Budyschinje** stajnje **jenož** pschedawa

Gustav Nicolai.

Sserbſke lutherſke knihowne towarſtwo.

Sa tydzeń abo ſa dwje nedzeli, da-li Bóh, cżeſcżeni ßobuſtawy doſtanu

1) Sswjaty poſt. Khryſtußowe cżerpenje, we wſchjech dnjach póſtneho cżaßa ſ khjerluſchemi, wopomnenemi a modlitwami ßwecżene. Na ßerbſki pſchekożene wot M. Domaſchki, fararja w Noßacżizach. K temu „póſtnu harfu“ ſ 21 nowymi khjerluſchemi wo Khryſtußowym cżerpenju, tež wot teho ßameho k. duchomneho pſchekożenu.
2) Pſchehlad dolhodow a wudawkow a ſamóżenja towarſtwa.
3) Bibliſki pucżnik na ljeto 1866, ſeſtajany wot K. B. Kaniga, fararja w Klukſchu.

W Hodżiju, 7. decembra 1865. **H. Imiſch,** pſchedßyda.

Pſcheńcżnu parnu muku,

rjane wulke **roſynki, korinthy**, wulke ßłódke a hórke **mandle, citronat**, wſchitke **korjenje** cżiſte a cżerſtwe tołcżene, **korjeńſki wolij**, najlěpſchi **pjecżny zokor**, zyle dobre a cżiſcżeßłodżaze **khoſeje, theje**, kaž tež **ſchokoladu** wot Jordana & Timäuſa porucża

David Berger na żitnej haßy.

Najlěpſchi **punſch-eßenz, jam. rum, arak**, kaž tež woßebne **liqueury**, bjes kotrymiž tež wuwołany rußowſki magenbitter „**Malakow**“, porucża

David Berger na żitnej haßy.

Pſcheńcżnu parnu trajnu muku

w 3 drużinach ſ wulkich młynow w Budyſchinje,

rjanu muku a **rjane wotruby**

ma ſtajnje po najtuniſchej płacżiſnje na pſchedań

Pětr Mrós

w Hornym Wujeſdże.

Hejduſchne krupy

punt po 15 np. a pſchi wotkupjenju wjazy puntow hiſchcże tuniſcho, porucża

M. P. Beyer na hornczerſkej haßy.

Aukzia palneho drjewa.

Schtwórtk 14. t. m. rano wot 9 hodżinow budże ßo na wyßocżanſkim lěßowym reviru pſchi wyßocżanſko-jeńſchecżanſkim pucżu něhdże 100 loßow ſtejazeho khójnoweho palneho drjewa na pſcheßadżowanje pſchedawacż.

Müller & Poſtel.

Jedyn wotroczk ſ dobrymi wopißmami, kotryż chze w jenej barbarni dźěłacż, móże ſa dobru ſdu k nowemu lětu abo jutry pola podpißaneho měſto doſtacż.

Barbař **Koelling**

na ſchulſkich hrjebjach w Budyſchinje.

Póndżelu 11. decembra budże ßo w domje cżo. 31 w Hornych Jikozach jedyn hoſpodarſki wós, jedyn pług, bróny, rjecżaſy, něſchto njetrjeneho lenu, ßyno a hoſpodarſki grat na pſcheßadżowanje pſchedawacż. Sapoczatk aukzije rano w 9 hodżinach. **Jurij Palman.**

Khěża na pſchedań.

Khěża cżo. $^{32}/_{26}$ we Wulkich Budeſtezach ſe 47 kwadratnymi prutami leżomnoſcże a ſe ßadowej ſahrodu je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Dźěl kupnych pjenjes móże ſtejo woſtacż. Wſcho dalſche je pola podpißaneho ſhonicż.

Handrij Palman

w Hornych Jikozach.

Dżiwocżanſke ßerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje popołdnju w 2 hodżinomaj ſchromadżiſnu.

Pětr Mjouk.

Ssuche droždże

ſnateje dobroſcze porucża k prjódkſtejazemu ßwjedżenju wſchědnje cżerſtwe a proſchu ßwojich cżeſcżenych wotebjerarjow wo ßylne wotkupowanje. Saßopſchedawarjo doranu rabatt. **J. G. F. Nieckſch.**

Natarſka, muſka a żónſka, cżeledź wſchitkich drużinow namaka pſchi wyßokej ſdżě, tak derje w tudomnej wokolnoſczi kaž tež w dalſchej ſtronje, hiſchcże ßłużbu a móże ßo tež na njedżelſkich a ßwjatych dnjach rano wot 9 hacż do 5 hodżinow popołdnju pola mje pſchiſtajicż.

Tola móże ßo jenoż na tajkich dżiwacż, kiž dobre wopißma abo porucżenja ßobu pſchinjeßu.

W Budyſchinje na hornczerſkej haßy.

Powſchitkomny ßłużbu dopokaſowazy bureau.

H. Meiſel.

Illuſtrirter Familienkalender,

kotryż je w tutych dnjach ſ nowa pſchiſchół a w knihařni Smolerja a Pjecha w Budyſchinje ſa 5 nßl. k doſtaczu, je ſaßo ſ rjanymi wobraſami wupyſchcheny a lubi pěkne dobytki.

Saßopſchedawarjo, kotſiž ßo na knihařnju Smolerja a Pjecha w tajkim naſtupanju wobrocża a hacż do pſchichodneje ßoboty ßnadź ſ dobom wjaz protykow ſkaſaja, doſtanu hódny rabat.

Drjewo na pſchedań.

Rjane ſtejaze twarſke drjewo a tajke klozy wot 6 hacż 23 zolow w pſcherěſku, je pſchi kucżim hacże pola Khoßlowa kóżdy tydzeń dopołdnja we wſchěch dźělbach k doſtaczu. Skaſanje pola Schiebera w Scheſchowje.

Müller.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 50. — 16. decembra. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Woßomaschěscźdźeßata. — Spěwy. — Ze Serbow: S Lubiju. S Budyschina. S Porschiz. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjescze.

Pescht, 13. decembra. Dźenßa bu duchownstwo, civilne a měschczanske sastojnstwo khěžorej prjódkstajene.

Sahrjeb (Agram), 13. decembra. Dokelž je ßo sjednanje wobeju stronow radźiło, dha bu dźenßa saßo poßedźenje ßejma wotdźeržane. Postajenje kardinala Haulika sa banoweho naměstnika ßo se spodobanjom pschija. Potom ßo ßejmszy notarjo wuswolichu. Biskop Stroßmayer běsche pschitomny.

Florenz, 13. decembra. Namjet k sahnaczu kloschterskich sjenoczenstwow wopschija bjes druhim: Kóždy mnich dostanje lětnje 240 nórtow. Kloschterske kubła ßo wot ministerstwa pschedadźa a wuwikowane pjenjesy ßo do krajneje renty pschewobrocza. Jedyn dźěl tuteje renty dostanu gmejny, kiž maja schule a hospitale. Sbytk pschińdźe do kaßy ministerstwa kultußa. Najnižscha sda sa fararjow je lětnje 800 nórtow, duchownski dźeßatk ßo saczěri.

Paris, 13. decembra. Khěžor da ßo na pschewodźenju belgiskeho krala Leopolda wot wyscheho komornika a senatora, wójwody Baßanskeho sastupicz.

Dreždźany, 14. decembra. Jeho kralowska wyßokoscz prynz Jurij je ßo dźenßa do Brüßela na pschewodźenje belgiskeho krala Leopolda podał.

Barlin, 14. decembra. Jeho kralowska wyßokoscz pruski krónprynz pojědźe do Brüßela, so by ßo tam na khowanju njebo belgiskeho krala wobdźělił.

Pjenježna płaćizna.

W Lipsku, 14. decembra, 1 Louisd'or 5 toler 16 nßl. 5¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny słoty abo dukat 3 tl. 8 nßl. 8 np.; winske bankowki 95⅛.

Płaćizna žitow a produktow w Budiyšinje: 9. decembra 1865.

Dowoz: 6,678 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	20	—	5	—	—	5	20	—	5	17	5
Rožka . .	3	25	—	3	15	—	3	25	—	3	20	—
Jeczmjeń . .	2	20	—	2	15	—	2	22	5	2	20	—
Wowß . .	1	25	—	1	20	—	1	27	5	1	25	—
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	1	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	—	21	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	10	—	1	2	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždźan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 r 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczo 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

15 tl. — nßl. a 14 tl. 25 nßl.
pscheńza 74—75 tl., rožka 51 — 52 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 19 tl. 15 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdźe 1⅛ tl. drózschi.)

Sakska. Sandźenu wutoru jako 12. decembra bu po wschej Sakskej, wosebje w městach narodny dźeń Jeho majestosće krala Jana zwjeczeny. W Budyschinje zo teho dla rano sahe se wschitkimi swonami swonjesche. Potom bu wot wojerskeje hudźby pěkna reveilla wotdźerżana. W 9 hodźinach dopołdnja měješe zo w gymnasiju zwjedźeństi aktuš, w kotrymž gymnasialny wučeŕ Dr. Schottin „wo sałužbach khurwjerchowki Hany wo sakski kraj a lud" a primanaŕ Seidel s Kamjenza zadu „Major discendi voluptas, quam labor" we łacjanskej ryczi wukładowasche a na to bu wot primanarja Kaniga s Klukscha basen: „Khurwjerch Bjedrich dobroduschny w Freibergu" prjódknjezena. Potom wuspěwa zo „Salvum fac regem" a s modlitwu, kotruž rektaŕ profesor Dr. Palm dźerżesche, bu aktuš skónczeny.

W měschczanskich schulach, kaž tež w tachantskej schuli bu na ważnosć tuteho dnja se złowom a spěwom spomnjene a w krajnostawskim seminaru zo tež aktuš wotdźerża. — W Budyschinje stejaze wójsko zhromadźi zo w 11 hodźinach k paradze, pschi kotrejž oberstleutnant baron s Friesen na krala tsikróčnu zławu wunjeze, kotrejž zhromadźeni wojazy zylnje pschihłosowachu, po čimž wojerska hudźba „Toh' krala žohnuj Bóh" hrajesche. — K zwjedźeńskej hosčinje bě zo pschipołdnju wjele wosebnych knježich w tak mjenowanej societece zhromadźiło a na wječor běsche wot knjesa krajskeho direktarja s Nostitz-Wallwitz wjele hosći k zwjedźeńskej wječeri pscheproschenych.

W podjanskej zyrkwi zo wosebna Boża słužba wotdźerża a po wulkej Božej mschi bu „Te Deum" wotspěwany.

W Seitendorfje pola Hirschfeldy je 12 człowjekow na tak mjenowane trichiny skhorjeło. Woni běchu kołbasy wot jeneho zwinjecza jědli, w kotrehož mjasu běchu tajke sa człowjekow straschne swěrjatka byke. (— Schto tajke trichiny su, chzemu pschi składnosći pschichodnje drobnje wopisaš.)

W Oberlichtenawje je zo 7. decembra w nozy brózeń kublerja J. F. Laua wotpaliła.

W Draždźanach su na kralowskim narodnym dnju něhdże 2400 tl. a psches 4000 schtyripuntowskich pokrutow rosdźělili.

W Mischnje bu wóndanjo jena kběża psches gas skazena. Gas běsche zo mjenujzy w jenej delnej stwě nahromadźił. Hospodaŕ, kotryž sacu, so w khěži dziwnje wonja, chzyschе wušledźicz, wot czeho mohło to byc, wsa toho dla sabwěczenu zwězu do ruki a stupi do spomnjeneje stwy. W tym samym czasu sapali zo gas, s kotrymž bě stwa napelnjena, a psches to sta zo tajke rostorhnjenje, so zo delni schoš sasypny a kruchi khěže daloko schěroko wokolo lětachu. Hrjady běchu zo kaž kijeschki rosłamake.

W Hohensteinje wudyri rano sahe 10. decb. pola pjekarja Uhliga woheń a wotpali zo pjecz domskich se wschelakimi pódlanskimi twarjenjemi. Dom knihiczischczerja Muhra dyrbjesche zo podtorhacz.

Wot wokrjeżneho zuda w Mischnu bu 7. decemb. wotroczk Gerhardt teho dla k 20létnej khostarni wotzudźeny, dokelž bě zwoju lubku, městu Amaliju Sickertez s Lenza skónzowacz chzył. Wón bě ju mjenujzy do hłubokeje wody storczik a na to czeknył, wona běsche pak tola sazo nětkaŕ s wody wulěsła. Rano 9. decb. w 4 hodźinach zu zo w Bischdorfje pola Lubija domske, hródź a brózeń khěžnika J. E. Kretzschmara wotpalike.

Prynz Jurij a jeho knjeni mandželska staj zo 6. decembra s Frankfurta sazo do Draždźan wróczikoj.

S Zwickawa pisaja 10. novembra, so tam hižom zyłej dwě njedźeli nichtón na kholeru wumrjeł njeje, so pak zu tam tola hischcze schtyrjo na kholeru khori. — We Werdawje, hdźež bě kholera sandźeny tydźeń jara zurowje wustupowała, je zo nětko počzała jara k lěpschemu wobroczecz; pschetož w dwěmaj poslenimaj dnjomaj tam nichtón na nju ani skhorjeł ani wumrjeł njebě. — We Glauchawje a Elsterbergu pak wona pschezo hischcze zurowje doscz sakhadza. W Glauchawje bě hacz do 10. decembra 32 czlowjekow na nju skhorjeło, wot kotrychž bě 20 wumrjeło a 12 běchu hischcze khori. — W Elsterbergu běsche hacz do 8. decembra wjeczor 69 ludźi na kholeru skhorjeło, wot kotrychž bě 21 wumrjeło, 32 wotkhorjeło a 16 hischcze khorych.

Pruzy. Wěrowanje prynzeżny Alexandriny s meklenburgskim wójwodu Wylemom je zo sandźenu njedźelu wječor na zwjatocžne waschnje w kralowskim hrodze w Barlinje stało. Wyschi dwórski prědaŕ Snethlage wyżokeju zlubjeneju wěrowasche. — W Bydgoszču (Bromberg) zu w tychle dnjach wulku bandu wuzlédźili, kotrejž zobustawy wopaczne ruske papjerjane pjenjesy dźěłachu. Hižom dlěschi czaz běsche pólski kraj s wopaczнymi ruskimi papjerjanymi pjenjesami, kotrež běchu jara derje dźěłane a teho dla jara czežko k sposnaczu, jara pschepjelnjeny a sdasche zo, so je tam s Pruskeje rospschesczeraja. Duž bu tamón tydźeń, hdźež běchu w městaschku Wlozkawku jenu žonu s wopaczнymi rublemi dozahnyli, na namjet ruskeje polizije pola jeje pschecželstwa wupytowane a namakachu tam wjele tyzaz (tawsynt) wopaczнych rublow. Wjele drohich wězow tam tež namakachu, kiž běchu wschitke sa tajke wopaczne pjenjesy kupowane. Wěsty Jankowski, kotryž je tež do teje wězy saměschany, je se sawostajenjom 5000 rublow wopaczнych pjenjes czeknył. — W Barlinje zu sastupjerjo města wobsankнyli, so dyrbi zo trichinow dla wscho zwinjaze mjaso prjedy pschepytacz hacz, zo pschedawa.

Khósty sa wuliczenje lezomnostneho dawka (Grundsteuer) wuczinjeja sa zyła Prusku 7 millionow 401,382 toleŕ, tak so by Schlesynska s pruskej Hornej Lužizu

1 million 432,033 tolěr płaczicz měła. Na schleſynſkim provinzialnym ßejmje ßu pak wobſanknyli, krala wo to proßycz, ſo bychu ßo tute khóſtu ſ krajneje kaßy ſapłaczike. (Na tajke waſchnje bychu je pak tež czi, kiž žanych leżomnoſczow nimaja, ßobu płaczicz dyrbjeli.)

Rakußy. Khěžor je 12. decembra popołdnju ſ wulkim a pyſchnym pſchewodżeńſtwom do wuherſkeho hłowneho měſta Peſchta pſchijěł. Wſchelake deputazije jeho na dwórniſchczu wotczakowachu a na powitanje měſchczanoſtu (burgermeiſtra) wotmolwi khěžor: „S dowěrjenjom ßym pſchiſchoł, dowěrjenje wotczakuju, a dokelž ßym pſcheßwědczeny, ſo je tudy namakam, dha budżcze mojeje hnady wěſczi!“ Jako wón pſches měſto, kraßnje wupyſchene czehnjeſche, joho ſe wſchěch ſtronow ſ hrimotazym ßławuwołanjom poſtrowjachu. Na hrodże witachu jeho duchownſtwo a woßebni ſemjenjo. Wjeczor bě měſto najrjeńſcho poßwěczene.

Se Sahrjeba (Agram) pißaja, ſo ſtej ßo wobej ſtronje khrowatſkeho ßejma něka ſjednakej a ſo ßo teho dla ßejmſke wuradżowanja ſaßo ſapoczna.

Na czeſkim ßejmje běſche ßłowjanſka ſtrona namjet ſtajiła, ſo by ßo khěžorej teho dla dżakna adreßa póßłała, dokelž je wón winſki centralny ßejm ſaſtajił a jenotliwym rakuſkim ßejmam a krajam ſaſo wjazy prawa dał. Němſka ſtrona ßylnje pſchecziwo tajkej adreßy ryczeſche, ale ßłowjanſka ſtrona je ſkónczne dobyła a ſpomnjena adreßa bu 12. decembra ſ wjetſchinu ſa dobru ſpóſnata. (Wſchelake druhe ßejmy, hdżež mějachu Němzy wjetſchinu, ßu tajku adreßu ſaczißli.)

W Galiziji ßu lětuſche žně tak hubjene byłe, ſo je tamniſchi ßejm na knjeżerſtwo próſtwu póßłał, ſo bychu ßo ſa potrebnych wobydlerjow ſ krajneje kaßy něktore ſta tawſynty kórzow żita nakupiłe.

Belgiſka. Belgiſki kral Leopold I. je ſańdżenu njedżelu 10. decembra dopołdnja wumrjeł a bě poſtajene, ſo ßo jeho pohrjeb dżenßa (ßobotu) ſmeje. Krónprynz je pod mjenom Leopolda II. (druheho) belgiſki thron naſtupił a budże jutſje jako kral pſchißahacz. Njeko belgiſki kral je ßwoju ſtarobu něhdże na 75 lět pſchinjeßł. Wón wſchudże w dobrej khwalbje ſtejeſche a bě jako mudry a dohladny knjeżeŕ wuwołany.

Franzowſka. Napoleon by, kaž ßo ſda, mexikanſku wěz rad je ſchije měł, dokelž ßo hewak ſwady ſ amerikanſkej uniju boji, kotraž na nowe mexikanſke khěžerſtwo ſ kſchiwym wokom hlada. Wón teho dla ſ rakuſkim khěžorom wo to jedna, ſo by ßo tam 10,000 dobrowolnych wojakow pſchiſtajiło a do Mexikanſkeje póßłako. Hdyž ßo to ſtanje, dha móże potom Napoleon ßwojemu wójſku ßo ſ Mexikanſkeje domoj wróczicz dacz.

Rußowſka. Khěžorowy naměſtnik w polſkim kraleſtwje, hrabja Berg, je pſchiſwolił, ſo ßmědża ßo żony woženjenych rekrutow k nim podacz, hdżež woni ſteja, a je też pjenjeſy pſchipokaſak na pucz a k nakupjenju najtrěbniſcheje domjazeje nadoby.

Wóßomaſchěſczdżeßata

Sſerbſka evangelſka Boża ßłużba w Dreżdżenach bu druhu njedżelu adventa, 10. dżeń decembra po ſwuczenym waſchnju we kſchižnej ßwjatnizy dżerżana. Pſchi rjanym naſymſkim cżaßu běſche ßo Boži dom bohacze ſ kemſcherjemi napjelnił, bjes kotrymiž też tójſchto wojerſtich młodżenzow widżachmy.

Spowjednym ludżom, kotſiž ßo ſ dżěła hižo po dżeßaczich wokoło Božeho woktarja ſhromadżowachu, roswuczowaſche we dwěmoj ryczomaj knjes farař Imiſch ſ Hodżija. Jich naliczi ßo 269.

Sjawna Boża ßłużba ſapocza ßo w jidnaczi. Prědowanje po japoſchtołſkich ſkutkach w tſeczim ſtawie wot 22. hacz do 25. ſchtuczki ßłyſchachmy wot knjeſa fararja Jencza ſ Palowa, kotryž nam to praſchenje pſched woczi ſtaji: Cżeho dla mamy twerdże dżerżecz naſchu wěru do Khryſtußa Jeſußa? a na to ßame tak wotmolwi: 1. Dokelž ßu ßo we nim dopjelnike wſche ſtaroteſtamentiſke ßlubjenja Boże, a 2. dokelž wot njeje wotwißuje naſchich duſchow ſbóżnoſcz.

Jako ßerbſki ſpěwař bě ßo knjes kantor Pjekař ſ Budyſchina ßem podał. — Khěrluſche běchu, kaž hewak ſe „ſpěwarſkich“ woßebje wotcziſchczane, a ſpěwachu ßo ſczěhowaze cżißła: do ſczenja 533, do prědowanja cżo. 56 ſcht. 1—11 do texta cżo. 291 ſcht. 1, po prědowanju 79, pſchi Božej wjeczeri 175.

Naſcha wóßomaſchěſczdżeßata Boża ßłużba je runje na tón ßamy dżeń trjechika, na kotrymž bu pſched 17 lětami wot njebo k. fararja Jakuba ßerbſke kemſchenje tudy ſałożene. Pſchi tej ſkładnoſczi ßo wſchitkim tym knjeſam duchownym, kotſiž ßu nam hdy kemſchenje abo ſpowjedź dżerżeli, najluboſniſcho ſa jich pſcheczelnoſcz dżakujemy, ſ tej próſtwu, ſo chżyli też pſchichodnje ſ luboſczu na naß ſpominacz.

Prěnja Boża ßłużba w pſchichodnym lěcze ſměje ßo, da-li Bóh, njedżelu Lätare, 10. měrza 1866. —

„Spěwajcze temu Knjeſej nowy khěrluſch; pſchetoż wón cżini dżiwy. Wón dobywa ſe ßwojej prawizu a ſe ßwojim ßwjatym ramjenjom. Tón Knjes da ßwoje ſboże pſchipowjedacz, pſched ludami ſjewi wón ßwoju prawdoſcz.“ (Pſalm 98, 1—3.)

Spěwy.

Advent.

Pſchińdź k nam, o luby Sbóżniko,
Haj pſchińdź a we naß narodź ßo,
Pſchińdź, pſchińdź, my tebje proßymy,
Dżerż k nam twój pſchichod duchomny.

Njech nasch dom, nascha wutroba
Je město twojoh' bydlenja,
Haj njech ta ßama sa tebje
Tón bethlehemski žłobik je.

Hdźež Jesus Khrystus Sbóžnik je,
Kak kraßne je tam bydlenje!
O sbóžny dom, dom wjeßela,
Hdźež Jesus Khrystus bydło ma.

Hdźež Jesus Khrystus Sbóžnik je,
Haj tam je kraßne bydlenje;
Tež hdyž jich cźischcźi khudoba,
Jich wutroba je spokojna.

Hdźež Jesuß Khrystus Sbóžnik jo,
Tam kóždy dźeń je kraßnischo,
Tam je kaž tam na Taborje,
Tam je žno njebjo we domje.

Hdźež Jesus Khrystus Sbóžnik je,
Tam pomyßlenje k njebju dźe,
Tež hdyž we cźělnym dźěle ßu,
Sso poßylnuja s modlitwu.

Hdźež Jesus Khrystus Sbóžnik je,
Tam bójski měr a sbože kcźe,
Tam njeje słóscź a pschekora,
Ně! ßwjaty Duch tam bydło ma.

Hdźež Jesus Khrystus Sbóžnik je
Tam k jědźi a tež wot jědźe,
Haj rano a tež s wjecźora
Sso modla a tež spěwaja.

A hlaj kak wjele domow je,
Hdźež Khrystus bydlicź njemóže,
We kotrymž kóžda wutroba,
Je jemu twjerdźe sanknjena.

Hdźež Jesuß Khrystuß Sbóžnik njej'
Tam twari sły duch bydło ßej,
A dokelž ßam bycź njesechze,
Ssej ßydom druhich pschiwjedźe.

Hlaj schtóž jom' jeno porscźik da,
Wón zyłu ruku bórsy ma
A prjedy njeda pokoja
Hacž nima zyłoh' cźlowjeka.

Hdźež Jesus Khrystus Sbóžnik njej'!
Kak sruduje w tajkim domje stej,
Tam njeje žana spokojnoscź
Hdyž tež tam maja wscheho doscź.

Haj tam wot ßwojoh' bohastwa
Tym khudym niczo njedadźa,
Tam dźerža s ruku želesnej
Na ßwojej móschni pjenježnej.

A hdyž ßo druhdy powjeda
Kak k mißionstwu hromadźa
Te dary teje luboscźe,
Dha jich to niczo njehnuje.

Ta Boža ßwjata biblija
Jim ßnadź wot starschich darjena,
Tu leźi próschna w kucźiku,
W njej' cźitacź khwile nimaju.

A hlaj! te bože kasnje, te
Ssu dawno wschitke sabyte,
A duž tón hłóß toh' ßwědomnja
Ssej jara lohzy směruja.

Duž luby Knježe Jesu daj,
So kóždy dom, haj zyły kraj,
Tež nasch dom, nascha wutroba
Je město twojoh' bydlenja.

Pětr Młónk.

Ze Serbow.

S Lubija. Tudyschi ßudniski hamtman Litzkendorf pscheczehnje ßo s kónza teho lěta, dokelž je tam pscheßadźeny, do Lipska. Na jeho město pschińdźe k nam Rudolf Franz, dotal w měscze Saida wysche Freiberga s hamtmanom.

S Budyschina. S Prahi nam pißaja, so bu tam sańdźenu ßobotu 9. decembra nasch ßerbski krajan, k. Pětr Ducźman, rodźeny s Bosankez, sa doktora mediciny promovirowany.

S Porschiz. Tudomny ryczeŕkubleŕ, knjes David Moritz Anton s Doering, je schtwórtk 14. decembra wumrjeł a budźe jutsje njedźelu 17. decembra popołdnju khowany.

Přilopk.

* Se Sonderburga pißaja, so je pjatk tydźenja blisko Amruma wulka łódź wot ßylneho wětra na kruchi schła. Něhdźe 350 cźlowlekow, kiž na njej běchu, je ßo tepiło.

* W městyßu (Marktflecken) Partenkirchenu w Bajerskej, hdźež běsche hakle w lěcźe 1863 wulki wohen był, je ßo 7. decembra něhdźe 50 twarjenjow wotpaliło. Bjes nimi je tež zyrkej, schula a radna khěža.

W Haderslebenje a wokolnoscźi je hacž dotal 65 cźlowjekow na trichiny wumrjeło a něhdźe sto jich hischcźe khorych leźi. Woni ßu wschitzy wot jeneho, s trichinami nakaženeho ßwinjecźa jědli, kotrež běsche tam jedyn tamnischi rěsnik sarěsał a potom kołbaßy wot njeho pschedawał. — (Dokelž tam ta khoroscź hižom nětkotre njedźele traje, dha tam ludźo pschikhadźeja, so bychu tu wěz bliže spósnali. Wóndanjo bě tam sa jedyn dźeń 21 lěkarjow se wschěch stronow ßwěta pschischło a tež 12 barlinskich rěsnikow. — Trichiny abo włoßanzy ßu małe cźerwiki, wjele cźeńsche, dyžli włósk a namakaja ßo wot někotrych lět w ßwinjach. Hdyž cźlowjek mjaßo wot trichinateho ßwinjecźa sjě, dha ßo trichiny psches zyły žołdk a psches cźlowjecźe cźěło tak daloko pschežeru, hacž na muskule (libite mjaßo) njetrjechja, w kotrymž ßo potom sapschadu. Pschi jich pschežranju, kotrež je jara bolosne, wjele ludźi wumrje.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozoa wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Kak a ßwinjaze mjaßo to ßo w hromadze hodźi.

Mots Tunka. Haj, to ja też praju, ale hdyž jene ſ druhim pſcheměniſch, dha ßo czi ßměja.

H. D. Schto dha pak to tola měniſch?

M. T. Schto ja měnju, to dyrbiſch bórſy ſhonicz.

H. D. Dha powjedaj!

M. T. Hlaj, wóndanjo běſche jedyn hoſpodaŕ ſ woſporſkich ſtronow doma ßwinjo ſarěſak a mjaßo pěknje do doňzy ſkaſcz dak. Naſajtra jědżeſche wón do Budyſchina na wiki a bě dżowzy kaſak, dóňzu kaku ßobu wſacz, ſo byſchtaj jón tam pſchedakoj. A jako běſchtaj tu dóňzu na torhoſchczo pſchiwjeſkoj, ſtajiſchtaj ju dele a ßo wjeßeleſchtaj, ſo budżetaj wjele wuwikowacz, pſchetoż lětßa je wulka nuſa wo kak a měſchczanki jeho doſcz nakupicz njemóża. Duż tón hoſpodaŕ dżowzy pſchikaſa, pkachtu ſ dóňzy wotwjaſacz. Ta ju wotwjaſa a dóňzu bě pokna — ßwinjazeho mjaßa.

H. D. Roskobanezy tola!

M. T. Haj, to běſche ſkoro k roskobanju; ale tón hoſpodaŕ bě ſczerpliwa duſcha a rjekny dżowzy: „Ty ßy wopaczny dóňzu wſaka, donjeß ju ſaßo na wós! — A jako bě wſcho druhe wobſtarane, klepotaſchtaj ſaßo domoj.

Nawěſtnik.

Powſchitkomna aßekuranza w Trieſcze

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

21 millionow 2 ſczě těßaz ſchěßnakow

a) **twory, mobilije,** žnjeńſke **płody** a t. d., pſche **wóhnjowu ſchkodu;**
b) **kubła na dróhach,** pſche **transportnu ſchkodu;**
c) poſkicżuje ſawěſczenja na **žiwjenje cżłowjekow** na najwſchelakſche waſchnje ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kourancze.**

Tuto towaŕſtwo je w lěcze 1863 ſa 12452 ſchkodowanjow ſummu wot 4 millionow 359 tyßaz 283 ſchěßnakow a 22 krajzarjow wupkacziło.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

w Budyſchinje: **Julius Altmann,**
w Kamjeńzu: **Adolph Francke,**
w Lubiju: **W. Rothe,**
we Wósporku: **Bernh. Hilbenz,**
we Wjeleczinje: **Moritz Wenzel.**

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michałska cyrkej: Hana Marja, Handrija Sswory, wobydlerja w Dobruschi, dź. — Ida Selma, Jana Bohuwěra Preuski, khěžkarja w Rabozech, dź. — Marja Hańža, Jana Schmarandarja, kowarja-najeńka w Cžichońzach, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 30. novembra: Hana Theresia, Korla Augusta Glätty, wobydlerja w Brěsowje, dź., 12 n. — 1. dec., Henrietta, Jana Bohußława Zyža, khěžnika w Małym Wjelkowje, mandźelska, 52 l. 6 m. 8 d. — 3., Ernst Arthur, Pětra Bohuwěra Husaka, domownika w Klemmez cigarrowej fabrizy, ß., 4 m. 22. d. — Bernhard Adolph Mickan, aktuar na wokrjeßnym ßudźe w Lipsku, 31 l. 6 m. (wumrje w Budyschinje). — 5., Marja Madlena, Jakuba Zyža, khěžerja pod hrodom, dź., 5 l. 3 m. 24 d.

Němski Phönix,

woheń sawěsczace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěsczenja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hłownym torhoschczu.

K nětcžischemu lětnemu cžaßu porncžam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doublestoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židźe, wołmje ꝛc. s próstwu dobrocžiwje na to kedźbowacź, so ßu wschě drasczenja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat**, so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěłaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leža. S dobrej tworu a s najtunischim płacžisnami móžu kóždu konkurrenzu pschewinycz. **C. W. Bitzka.**

Pscheńcžnu parnu muku,

rjane wulke **rosynki, korinthy**, wulke ßłódke a hórke **mandle, citronat**, wschitke **korjenje** cžiste a cžerstwe tołcžene, **korjeński wolij**, najlěpschi **pjecžny zokor**, zyle dobre a cžiscžeßłodźaze **khofeje, theje**, kaž tež **schokolady** wot Jordana & Timäusa porucža

David Berger na žitnej haßy.

Najlěpschi **punsch-eßenz, jam. rum, arak**, kaž tež woßebne **liqueury**, bjes kotrymiž tež wuwołany rußow, ski magenbitter „**Malakow**", porucža

David Berger na žitnej haßy.

Cismé rósynki punt po 48—54 np.
Tołcženy rjany běły **melis** „ „ 48—60 „
Corinthy „ „ 44—50 „
porucža najlěpje **P. Mickel** w Ketlizach.

Najlěpsche **małe rósynki**
„ **cismé** „
„ **nowe sultania-rosynki**
„ „ **zanthe-korinthy**
„ „ **genueski citronat**
„ „ **meßinske citrony**
„ **ßłódke a hórke mandle**
porucža pod ßlubjenjom najtunischeje płacžisny
Rudolph Hölzer
na róžku ßerbsko-rěsniskeje haßy.

Ssuche droždźe

najlěpscheje dobroscze wschědnje cžerstwe porucža
Rudolph Hölzer.

Ssuche droždźe

woßebneje dobroscze a wschědnje cžerstwe pschedawa
Carl Emil Jäger,
na swonknej lawskej haßy cžo. 748.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacź.

Jutsje njedźelu jako 17. decembra 1865 budźa ßo w domje podpißaneho: jedyn kóń s gratom, dwě kruwje, dwě ßwinjecži, tsi hospodarske wosy a dźělba žita sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź, schtož ßo tutym k sjawnemu nawjedźenju dawa.

W Holeschowje, 6. decembra 1865.

Jan Wawrik, rychtař.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, porucža wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa.

Nětko je w kniharni Smolerja a Pjecha ſa 3 nßl. doſtacz:

Pſchi horka pomjenowanej protyzy ßu tez wěſte pjenjezne dobytki, to rěka ſa tych, kotſiz maja to ſboze, ſo protyku ſ dobrym czißkom trjechja.

Illuſtrirter Familienkalender,

kotryz je w tutych dnjach ſ nowa pſchiſchoł a w kniharni Smolerja a Pjecha w Budyſchinje ſa 5 nßl. k doſtaczu, je ſaßo ſ rjanymi wobraſami wupyſcheny a lubi pěkne dobytki.

Saßopſchedawarjo, kotſiz ßo na kniharnju Smolerja a Pjecha w tajkim naſtupanju wobrocza a hacz do pſchichodneje ßoboty ßnadz ſ dobom wjaz protykow ſkaſaja, doſtanu hódny rabat.

Solarwolijowe a petrolejowe lampy we wſchitkich wulkoſczach a we zyle nowych muſtrach, **ſolarwolijowe latarnje, lampy,** kiz bjes cylindra ßwěcza, **krónſke ßwěcznik** we wſchelakich wulkoſczach ſ 2 hacz 6 płomjeſchkami porucza pod rukowanjom jara derjeßwěczenja najtuniſcho

W Budyſchinje.

Herrmann Nachlitz, klempnar,
na zitnej haßy cz. 52.

Drjewowa aukcia.

Na knjezich njeßwaczilſkich revirach budze ßo ſchtwórtk a pjatk 21. a 22. decembra wulka dzělba khójnowych twarſkich ſchtomow, klozow, tykow, zerdzow, ſchczěpjanych kloſtrow, pjeńkow, drobjaßa a dokhich hromadow ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadzowanje pſchedawacz.

Shromadziſna ſměje ßo 21. t. m. rano ½9 hodzinow w drjewniſchczu pſchi rakeczanſkej dróſy, 22. t. m. w tym ßamym czaßu w ſajeczim kucze pſchi jeńſcheczanſkim puczu, hdzez budza wuměnjenja woſſewjene.

W Njeßwaczidle, 13. decembra 1865.

B. Unger,
wyſchi hajnik.

Drjewowo aukcia.

Pondzelu 18. decembra t. l. dopołnja w 10 hodzinach budze ßo w huczinjanſkej holi, w drjewniſchczu pſchi wujeſdzanſko-koſchlanſkim puczu

90 kloſtrow khójnoweho pjeńkoweho drjewa,
2 " " ſchczěpjaneho drjewa,
5 kop walczkow ſ powoſtankow

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadzowanje pſchedawacz.

W Maleſchezach, 14. decembra 1865.

Sachßa.

Aukcia ßłanja.

Pſchichodnu wutoru 19. decembra rano wot 10 hodzinow budze ßo na ryczerkuble Wyßokej pola Rakez dzělba ßucheho, pſchi rakeczanſkich mjeſach w hromadach ſtejazeho hrabaneho ßłanja pod wuměnjenjemi, w aukciji woſſewjomnymi, na pſcheßadzowanje pſchedawacz.

Na knjezim dworje w Mjedzojſu ßo dwaj abo tſjo mkózkojo, kiz chzedza na měrzn (hachtl) mkóczicz, pytaja a móza tam na zyke lěto dzěko doſtacz.

Dickowa koncеßionirowana daloko wuwołana ſpodziwnje hojaza zakba,

kotraz je ßo najbóle kózdy ras jako dobra wopokaſaka, porucza ßo w zerdkach po 3 nßl. a po 12 np.

wot **hrodowſkeje haptyki**
w Budyſchinje.

Großowe

broſtkaramelle

najlěpſchi ßrědk k wotſtronjenju kaſchela a k połózenju dychanja, kaz tez k ſwarnowanju pſche dybawoſcz pſchi ſaſymnjenju w ſymnym czaßu.

Sa Budyſchin a wokolnoſcz w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kózdy czaß na pſchedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

Sa pruſke ſchule!

W kniharni **Smolerja a Pjecha** w Budyſchinje ßu ſa 7½ nßl. doſtacz:

Bibliſke ſtawiſny abo bibliſke hiſtorije ſtareho a noweho teſtamenta, po ſchulſkich regulativach ſprawjene, mjenujzy: ſe ßłowami ßwjateho pißma powjedane a ſe ſchpruchami a ſ khěrluſchowymi ſchtuczkami wukładzene, **ſa ſchule a ſa domy** w horniołużiſkej ßerbſkej rycži wudate ſ wjazy hacz ſto bibliſkimi wobraſami. — Sakozk wupperthalſkeho towarſtwa k rospſcheſczeranju nabożnych pißmow.

Tute bibliſke ſtawiſny ßu wot kralowſkeho knjezerſtwa w Lieguizy ſa pruſke ſchule, do kotrychz ßerbſke dzěczi khodza, porucżene a maja ßo ſchulerjo a ſchulerki tajkich ſchulow ſ nimi ſkerje a lěpje ſaſtaracz. Ta kniha je pěknje ſwaſana a ſ wulkej ßyku rjanych wobraſow (bildow) kraßnje wupyſchena.

Katholſki Poſoł czo. 18 je wuſchoł.

Ssuche drožďže,
pscheńčžnu parnu muku,

kaž tež wschitke k pjecženju potrjebne korjenje najlěpscheje dobroscže porucža **August Bartko.**

Rheinske włóske worjechi,

jara rjane, porucža **August Bartko.**

Ržane wotruby

porucža po najtunischej płaczisnje
korczmař **Mai** na ßerbskich hrjebjach.

K prjódkstejazym ßwjatym dnjam poruczam
Cismé-rosynki, wulki płód, punt po 45 np,
pjeczny zokor, rjany běły, „ „ 50 a 52 np.,
korinthy najlěpsche . . . „ „ 48 np.,
safran a **korjenje** stajnje czerstwe a najlěpsche.

M. P. Beyer
na horncžeřskej haßy njedaloko kaserny.

Ssuche drožďže,

wschědne czerstwe, porucža
M. P. Beyer
na horncžeřskej haßy njedaloko kaserny.

Najlěpsche ßuche drožďže

porucža **A. Stosch.**

Najlěpschu pscheńčžnu parnu muku, ßuche drožďže

woßebneje dobroseže porucža wschědnje czerstwe
Carl Noack
na swonknej lawskej haßy.

A. Scholta
(Schulze)

k hodam ßwój derje srjadowany skład czaßnikow (segerjow) wschitkich družinow najlěpje porucža.

Pondželu 18., wutoru 19. a ßrjedu 20. decembra rano w 6 hodžinach budže pola mje młode piwo pjelnjene.
A. Rosel, we Wuježku.

Ssuche drožďže

czerstwe a ßylne, porucža
David Berger.

Ssuche drožďže

woßebneje dobroscže poruczam czesczenym Sserbam wschědnje czerstwe.
J. G. F. Nieckſch.

Franzowske worjechi

jara rjany wulki płód porucža
J. G. F. Nieckſch.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow. a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wowzam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscž, płodži wjele mloka a sadžěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w
hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Mojim lubym Sserbam poruczam mój derje wuhotowany skład hotoweho wobucza, kaž tež jendželske a franzowske gummijowe stupnje we wschitkich wulkosczach po wschomóžno tunich płaczisnach. Tež ßo pola mje gummijowe stupnje derje a dzeržnje porjedzeja.
Ernst Liebsch, schewski mischtr
na žitnej haßy czo. 30.

Dźak.

Ja praju sawěsczeńskemu towařstwu w Triescze tudy sjawny dźak, dokelž ßym bórsy a k mojej spokojnosczi schkodu, pschi wóhnju 23. oktobra nastatu, sapłaczenu dostał. Teho dla móžu tež s dobrym pscheßwědczenjom tuto towařstwo kóždemu poruczicz.
P. Schrama w Radworju.

Mojim czesczenym

ßerbskim pscheczelam a snatym s tutym najpodwolnischo nawjedzenju dawam, so wjazy na Židowje njebydlu, ale so ßym ßo na bratrowsku haßy do mojeho domu czo. $\frac{156}{169}$ pscheßydlił a proschu jich tež wo jich dalsche dowěrjenje. **Klingst**, krawski mischtr.

Dźak.

Wróczíwschi ßo wot rowa nascheje dobreje lubosczíweje maczerje, **Hańže Rehorkoweje** w Schczeńzy, dźakujemy ßo wutrobnje wschitkim jeje pschewodzerjam, woßebje pak knjesej duchownemu Golczej w Rakezach sa jeho troschta połne ßłowa pschi jeje rowje, kotrež běchu wokschewjazy balsam sa nasche srudne wutroby, dale tež knjesomaj wuczerjomaj w Schczeńzy a Rakezach, kaž tež lubej schczeńczanskej gmejnje sa wobdźělenje na khowanju, a wschitkim tym, kotsiž naß w naschej srudobje troschtowachu, a hewak hischcze knjesej hosczeńzarjej Hajnkej w Kamjenej sa wopokasanu lubosczˇ.
Hłubokosrudzene dźěczi
w Lipsku.

Dźensa wječor ¼11 hodźinow wusny po krótkej khorosći naša lubowana mandźelska, mać a wowka, knjeni **Johanna Amalia Drósowa,** prjedy zwudowjena Pjechowa, rodź. Eberhardtec.
W Budyšinje, 9. decembra 1865.
Zrudni zawostajeni.

Nakładnikaj: Smoleř a Pjech. Cišć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 51. ~ 23. decembra. ~ 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawarni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — Ze Serbow: S Kubschiz — S Budyschina. — S Wosporka. — S Huski. S Budyschina. — Smjertny dżeń. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche ważnische powjesćże.

Budischin. Dla zwjedżenja tsjoch kralow, kotryż zo zobutu smějе, budże wiczny dżeń w tudomnym měsczе dżeń prjedy, jako 5. januara, wotdżeržany; schtož naschim czesczenym czitarjam w Pruskej naspomnicz zebi dowolamy.

Praha, 20. decembra. W dżenznischim posedżenju czěskeho zejma je prjedawschi minister Schmerling s njeho wustupił. Wina teho je po jeho pschispomnjenju to, so jemu wuwołożowanja khěžorskeho kommißara hrabje Lažanskeho pschi jednanju wo adreßu dlěhe njedowolnja, se sapoßłanzom na czěskim zejmje bycz. (Schmerling je po prawym stworiczel tak mjenowaneho shromadneho rakuskeho zejma we Winje, a hdyž nětko knjezerstwo wo jeho skutku niczo wjazy wjedecz nochze, dha žadyn dziw njeje, so wón tež dlěhe na zejmje jeneho jenotliweho rakuskeho kraja sutkowacz nochze.)

Pesch t, 20. decembra. Khěžor je pißmo wosjewicz dał, w kotrymž zo tudomnym měschczanam sa wschitku, jemu wot nich wopokasanu czescz a luboscz dżakuje. Wón praji tež, so ma nadżijn zo börsy do Wuherskeje wróczicz a so ma twjerde dowěrjenje, so zu poßleńsche radostne dny dobre wěschczenja sa rjanu pschichodnoscz. — Khěžor je dżenża wjeczor w 10 hodżinach wotjěł a pschijědże jutsje rano w 4 hodżinach do Wina.

Warschawa, 20. decembra. Se strony wyschnosczе je wosjewjene, so budża ludżo wot noweho lěta saßo hacz do połnozy bjes saßwěczeneje latarnje khodzicz změjcz. (Hacz dotal dyrbjesche mjenujzy wjeczor kóżdy se saßwěczenej latarnju po haßy hicz.)

Pjenjeżna płaćizna.

W Lipsku, 21. decembra, 1 Louisd'or 5 toler 16 ngl. 5¾ np. 1 połnowažazy czerwjeny stoty abo dukat 3 tl. 8 ngl. 8 np.; winske bankowki 95⅛.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje:

16. decembra 1865.

Dowoz: 6,309 kórcow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	wyšša.			nižša.			najwyšša			najniž		
	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.
Pschenża	5	15	—	5	5	—	5	20	—	5	10	—
Rožka	3	22	5	3	15	—	3	22	5	3	20	—
Jeczmjeń	2	22	5	2	12	5	3	—	—	2	25	—
Wowß	1	25	—	1	20	—	1	27	5	1	25	—
Hróch	—	—	—	—	—	—	5	10	—	—	—	—
Woka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry	—	21	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. zyna	1	7	5	1	2	5	—	—	—	—	—	—
Lane zymjo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždżan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. wecżor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; wecżor 6 h. 52 m.*; wecżor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Zitawy a Liberza (Reichenberg.
*) Pschisanknjenje do Zitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

15 tl. — ngl. a 14 tl. 25 ngl.
pschenża 74—75 tl., rožka 51 — 52 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)

rěpikowy wolij (njeczischczeny) 19 tl. 15 ngl.
(Czischczeny, kaž zo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdże 1⅛ tl. drózschi.)

Sakska. S Wosporka pišaja, so staj na poslenim hermanku w Džěžach dwaj njesnataj cłowjekaj wopaczne sakske tolerje, 10 nšl. a 5 nšl. wudawakoj. Tute pjenjesy šu s wokoja. Tolerje maja lětnu liczbu 1863, kotraž je trochu hubjenje sczinjena, kralowy wobras je dobry, tola njejšu prawje kulojte, a na swonknej kromje napišmo „Gott segne Sachsen" nimaja. Dokelž tutych wopaczných pjenjes dla na jeneho drjewokupza w pruskich Warnołczizach tukachu, dha šu pola njeho wupytowali, njejšu pak niczo namkali.

W Werdauwje je kholera zyle a w Zwickawje nimale sastata. — W Glauchawje bě hacž do 17. decembra wscho do hromady 50 ludzi na nju skhorjeło a 29 wumrjeło. — W Elsterbergu je hacž do 15. wieczor 28 wumrjeło. — W Altenburgu a wokolnosczi je kholera tež nimale zyle sastała a je tam wot 28. augusta hacž do nětczischeho czasa s zyła 180 cłowjekow na nju skhorjeło a 106 wumrjeło.

Tych ludzi, kotsiž šu w Seitendorfje, Türchawje, Dornhennersdorfje, Weigsdorfje a Königsheinje skhorjeli, dokelž běchu kołbasy wot jeneho trichinojteho šwinjecza jědli, je wscho do hromady 33. Němotsi šu jara khori, tola njeje nichtón wot nich wumrjeł.

Jěsdny póst s Lubija do Kschischowa, kaž tež s Pomorez do Wósporka kónz tuteho měšaza saudže. Sa to budže wot teho czasa jedyn privatny wós ludzi a póstske poszykki s Wosporka do Pomorez a na wopak wosyczy a to: s Wosporka rano w 5, dopołdna w 10 a popołdnju w 5 hodžinach; s Pomorez: rano we 8, pschipołdnju w 1 a wieczor we 8 hodžinach. S Wósporka budže póstski poszelnik popołdnju w 2 hodžinomaj do Kschischowa a wot tam rano w 9 hodžinach khodzicz.

Jeho kralowska wyšokosczi prynz Jurij je šo 19. decembra s Brüßela do Draždžan wróczik. — S Mnichowa pišaja, so šo mandželska kajerskeho wójwody Korle Ludwiga, sakska prynzešyna Sofia, w bližschim czasu do njedžel hotuje a so je teho dla sakska kralowa Amalia schtwórtk do Mnichowa wotjěła a chze šo tam posdžischo tež kral Jan podacz.

Město Draždžany měješche w lěcze 1856 w šwojim měschczanskim hospodarstwje 282,301 tl. dokhodow (nutspschinděnjow) a 279,710 tl. wudawkow, na lěto 1866 je pak 483,431 tl. dokhodow a 479,919 tl. wudawkow wobliczenych. Sa schule ma šo 67,191 tl. płaczicz a sa khudobu 54,930 tl.

We Weiditzu pola Rochlitza chzychu wóndanjo jeneho prosscherja arretirowacz. Tón pak czekasche a skoczi do reki Muldy, hdyž šo satepi. — We Wiesy pola Kamjenza je 12. decembra wohen wudyrił a je domske C. A. Haugsdorfa s dželа wobschkodzik, prjedy hacž šo radži, jón podušycz. — Pschi wóhnju, kotryž wóndanjo (11. decembra) w městaschku Treuenje mějachu, je šo tam 9 domskich a 5 brózjnjow wotpaliło. Wohen je w jenej brózni wuschoł, s czehož hudaja, so je założeny.

W Ernstthali mózesche šo njedželu 10. decembra wulke njesboże stacz. W tamnischej zyrkwi běsche mjenujzy nechtón šobotu w nozy jenu hrjadu, kotraž jedyn khor džerzesche, pscherešak, najskerje s tym wotpohladanjom, so by šo khor njedželu s kemscherjemi, na nim pschebywazymi, dele šypnył. Ale dokelž bě dla wóhnja, kotryž běsche w Hohensteinje wudyrił, jara mało ludzi ke mschi pschischło, dha šo žane njesboże njesta, a bjes tym šo na tu wěz dohladachu. Hohensteinski gensdarm (žandarm) je posdžischo wušlědził, so je jedyn tkalski, kiž je s czašami w błudnych myšlach, tajki njeskutk wobeschoł.

Prušy. Na provinzialnym šejmje w Posnanju (Posen) běsche sapóšłanz Lubjenski namjet stajił, so by šejm próstwu wo wobhnadženje tych pruskich Polakow, kotsiž buchu poślenjeje pólskeje revoluzije dla wotšudzeni, na krala póšłał; ale tutón namjet bu wot 23 hłošow pschecziwo 21 wotpokasany. Němszy sapošłanzy pschecziwo njemu hłošowachu. — Pruske knježerstwo je s knježerstwom italskeho kralestwa pschekupski traktat wujednało a jemu pjecza tež Sakska, Bajerska a Badenska w bližschim czasu pschistupi.

Schleswigski gouverneur, pruski general Manteuffel, je tamnischim wobydlerjam sakasał, petizije a pišma w krajnych naležnosczach podpišowacz. — Pšched krótkim czašom pišachu někotre nowiny, so je pruske knježerstwo na rakuske to žadanje stajiło, so by šo holsteinski gouverneur, rakuski general Gablenz, se šwojeho města wotwołał, dokelž tak prawje w pschejenosczi se schleswigskim gouverneurom njeskutkuje. — Tež powjedaja wschelake nowiny, so je pruske knježerstwo rakuskemu 80 millionow toler šadziło, jeli by wone Pruskej Holstein wotstupicz chzyło.

Rakušy. Khěžor je 14. decembra wuherski šejm wotewrił. W šwojej ryczi rjekny wón bjes druhim, so je wón wuherski šejm wošebje k wotstronjenju tych sadžěwkow powołał, kotrež wot lěta 1848 wschitku pschejenosc bjes jeho knježerstwom a wuherskim kraleswom njemózny czinja. Wón pschispomni, so chze wuherskej konstituziji wschitko pschiswolicz, schtož jeje prawidła wot njeho žadaja, ale so pak tež wuherski šejm wězy žadacz nješmje, kotrež bychu zykosczi rakuskeho khěžorstwa schkodzicz mółke. Hdyž budže wscho sdobnje wujednane, dha chze wón šo potom sa wuherskeho krala krónowacz dacz a na wuhersku konstituziju pschisahu wotpokozicz.

Khěžorowa ryczy šo shromadženym sapošłanzam po sdaczu derje spodobasche, pschetož woni husto šwoje madžarske šłowo: „Eljen (t. j. šława) wołachu. Hewak czinja Wuherszy wscho, so bychu se swonknymi pyschnosczemi khěžora czim bole sa šo dobyli. Tak bu jemu k czesczi nasajtra wieczor wulki fakłowy czah pschihotowany, w kotrymž běsche psches 5000 fakłow, a na tsczi

dżeń wobsankny ßejm woßebne póßelstwo wuswolicz a je k khëżorzy póßłacz s próstwu, so by wona s khëżorskimi dżëczimi tez do Wuherskeje pschijëła. Jako nawjedowaŕ tuteho poßelstwa bu najwyschi wuherski arzybiskop Schczitowski postajeny.

W blizschich dnjach dyrbi ßo nëtko pokasacz, hacz je se strony wuherskeho ßejma wo prawdże prawa swolniwosczż, ßo s khëżorom wujednacz. Pschetoż chze ßejm to, dha budże wot ßwojich prjedawschich żadanjow wjele wotstupicz dyrbjecz.

Na khrowatskim ßejmje je saßo jednota, pschetoż wobej stronje, kotrejż ßo w sapoczatku tak jara wadżischtej, so k żanemu ßejmskemu skutkowanju pschischko njebë, stej ßo saßo kak daloko sjednakej, so ßejm nëtko mërnje wuradżuje. Na najważnischu wëż pak, mjenujzy, do kajkeho postajenja chze ßejm Khrowatsku k Wuherskej stajicz, hischcze wotczakujemy, kak ßo tam wuradżi; pschetoż wot teho budże s wulkeho dżëła mër a pokoj w Khrowatskej a Wuherskej wotwißowacz. Mudrje pak dyrbi khrowatski ßejm skutkowacz, pschetoż hewak Wuherska Khrowatsku pózrje.

Na czëskim ßejmje je nëmska strona jara mjersaza, so nëtko wschitko, każ hewak prjedy, po jeje woli njendże a so je ßkowjanska strona móż dobyła. Tajkeho mjersanja dla ßu wóndanjo schtyrjo woßebni nëmszy knjeża se ßejma wustupili.

Na czëskim ßejmje bë mjenujzy khëżorski kommißaŕ hrabja Łażanski po ryczi, w kotrejż bë nëmski wjerch Auersperg prjedawschi winski shromadny ßejm jara khwalił, bjes druhim prajił, so to ministerstwa mënjenje njeje, ale so wone nëtko ßejmam jenotliwych rakuskich krajow woßebnu ważnosczż pschipißuje. To pak je tak wjele, każ se ßkowianskej stronu hicz, a duż, każ prajachmy, hnydom nëkotsi woßebni nëmszy knjeża s czëskeho ßejma wustupichu.

Hewak je ministerstwo na czëski ßejm k dalschemu wuradżowanju namjet pschepodało, po kotrymż by ßo czëski kraj pschichodnje do 90 wokrjeßow rosdżëlicz mëł a to woßebje tak, so bychu tute wokrjeßy po mózhnosczi jenoż czëske abo jenoż nëmske byke; schtoż je tez saßo nowa krocżel k lëpschemu porjadku w kraju.

Belgia. Njebo belgiski kral Leopold bu sandżenu ßobotu 16. decembra s wulkej pychu khowany. Wjele prynzow a wjerchow bëschе na pschewodżenju a pohrjebny czah bëschе psches poldra hodżiny pucza dołhi. Khowanje sta ßo po waschnju evangelskeje zyrkwje, dokelż kral pschestupił njebë, hacz runje je Belgia s wjetscha katholska. Jeho naßlëdnik, nëtczischi kral Leopold II. (druhi) je pak podjanskeho wërumusnacza.

Nowy belgiski kral, je sandżenu njedżelu 17. decembra, jako bë pod ßylnym ßkawuwołajom luda dopołdna do ßwojeho hłowneho mësta Brüßela pschiczahnył, psched wobëmaj shromadżenymaj komoromaj ßwoju pschißahu na konstituziju wotpołożił. Po pschißahanju rjekny wón hischcze: Belgia je każ ja ßwojeho nana shubiła. Prënja moja pschißluschnosczż budże, po jeho rosweczenju skutkowacz. Ja lubju, Belgiji sprawny kral bycz, a s czëłom a s duschu sa jeje lëpsche czëkacz. Każ njebocziczki kral ßwobodu a porjad lubowaschе, tak ja tutaj twjerdaj sakkadaj thróna tez lubuju. Ja żane druhe pożadanje nimam, hacz Belgiju shożomnu widżecz."

So ßo tute ßkowa jara spodobachu, móże ßebi kóżdy myßlicz, a Belgiczenjo ßu teje dobrcje myßle, so jich nowy kral krajne należnosczе s runej mudrosczu a sprawnosczu powjedże, każ jeho njebo nan.

Franzowska. W Parisu kholera pschezo hischcze sastacz nochze; nëhdże 20 ludzi tam nëtkole wschëdnje na nju wumrje. — Wóndanjo je ßo w Parisu wulka Cailez maschinowa fabrika wotpalika; schkodowanje je nëhdże połschtworta milliona nórtow, ale dokelż bë fabrika sawëschczena, dha wobßedżerja wulka schkoda njetrjechi a k wobżarowanju ßu jenoż dżëłaczerjo, kotsiż ßu psches wotpalenje fabriki ßwoje dżëło shubili. Jich je psches 2,000.

Schtoż sbëżkarjow w Algirskej nastupa, dha je powjesczż pschischła, so ßu ßo nimale wschitzy franzowskemu krjeżerstwu podczißli. — S Mexikanskeje pak dobre pak hubjene powjesczе pschikhadżeja, tola sda ßo, so tam runje kraßnje njesteji a wschelake nowiny mënja, so budże khëżor Max tez dyrbjecz kraj wopuschczicz, hdyż franzowske wójsko Mexikansku wopuschczi.

Rußowska. Ruski khëżor chze pjecza dotalne waschnje rekrutirowanja, po kotrymż buchu wojazy jenoż s burstwa a nizscheho mëschczanstwa brani, sahnacz a reka, so budże w Rußowskej pschichodnje kóżdy do rekrutirowanja hicz dyrbjecz.

Amerika. Pschedßyda unije Johnson je wóndanjo unionski ßejm wotewrik. W ßwojej ryczi spomni wón bjes druhim na to, so je wójsko hacz na 50,000 muży pomjeńschene a so ßu teho dla lëtne wudawki sa wójsko wot 516 millionow na 33 millionow spanyke.

Ze Serbow.

S Kubschiz. Nascha Horna Łużiza je wot Boha wschelako żohnowana. My mamy rjane lëßy, płódne pola, dobre łuki, kotrejż ßwój rjany wużitk dawaja, a k seziwjenju wobydlerjow pomhaja. Ale wysche teho ßu tez rjane pokłady w semi ßamej, jako bruniza a twjerde skały, kotrejż potrjebnosczam człowskeho żiwjenja na wschelake waschnje dosczż czinja. To ßebi pomyßlich, jako wóndanjo na kubschiskich leżomnosczach wokoło khodżach a tam wschelake granitowe skały wotewrjene wuhladach. A ßo praschejo, czeje to ßu, dha mi wotmolwichu, so ßu to Gudżiz a Wiczasez, a dżëłaczerjo

je jich rjaneho kamjenja dla jara khwalachu. Woni měnjachu, so ßu Gudźiz na kamjenju kraßne, tola mjenje rjeńsche w barbje, tak so mohłe ßo Wicźasez najrjeńsche mjenowacź, a pschistajichu, so ßu teź tak pschenajate, so njetrjeba najeńk schkodowacź, ale tejko saßkużicź, schtoź ßebi sdobnosću żada.

To pak je pěkne a duschne, hdyź je wscho tak srjadowane, so ßo wobßedźeŕ njetrjeba wobcźeżowacź a móże najeńk pódla ſ pokojom bycź.

S Budyschina. Sańdźenu njedźelu wjeczor w 9 hodźinach wudyri tudy w kólni měschczańskeho sahrodnika Droschütza na rybowej haßy woheń, a bu tuta kólnja se wschěm, schtoź we njej běsche, do procha a popjeke pschewobroczena. Woheń bě sa wokolnosću khětro jara straschny, dokelź běsche w tej kólni 10 kloftrow dróbnje roskałaneho wólschoweho drjewa, wjele tschěskow a tójschto brunizy; tola je ßo radźiło, wot ßußodnych twarjenjow wschu schkodu wotwobroczicź.

S Wosporka. Tudy widźachmy w sańdźenych dnjach wonka w sahrodźe ryczńika Martinija fijałki kcźěcź.

S Huski. Wot dlěscheho cźaßa dźěła ßo jow na tym, so chze a dyrbi nascha woßada se spodnja nowu zyrkej twaricź, dokelź dotalna pjecźa wjazy rjana dosću, kaz někotsi měnja, teź wulka dosću njeje. Hacź ma poßlednischa samyßl podkożka dosću, dokelź mnosy woßadni teź do Budyschina a saßo drusy do Hodźija ke mschi khodźa, njewěmy; Bóh chzył to dacź. Prěnscha samyßł pak njeje zyle njeprawa, pschetoź w nowischim cźaßu chze wscho rjane bycź, njebyło-li teź kóźdy ras lěpsche a dostojnische. — Schtoź nětk nowy twar nascheje zyrkwje, k kotrejź ma ßo teź na dobo zyle nowa wěża twaricź, nastupa, dha je k temu k. wyschi inspektaŕ Götza w Budyschinje prěni naczißk (plan a wobliczenje khostow) wudźěłał. Tón ßamy njeje pak ßo wot woßady pschijał; sastupjerjo woßady ßu jón wotpokasali a saczißnyli. Woni ßu ßo na to w ßwojim wotpohladanju na twarskeho professorja k. Schramu w Żitawje bwobroczili, ſ tym po żadanjom, so by jim nowy naczißk wuhotował. Jako je ßebi tón na to psched někotrym cźaßom tudy městno, na kotrymż ma ßo twar stacź, wobhladał, je wón nětko pjecźa nowy naczißk sa zyły twar wudźěłał, kotryż ßo nam, kaz ßo nadźijamy, skoro k dowidźenju a rosßudźenju pschedpokoży. — Wo tejle wěży, tak rucze hacź wona dale pokracźi, teź dalischu rosprawu podawacź, njebudźemy ßo komdźicź.

S Budyschina. W jenej tudomnej sahrodźe kcźěješche tón tydźeń jena cźernjowa róża a dwě druhej běschtej jako pupkaj tak daloko, so ßo tajle pukacź poczeschtaj.

Ssmjertny dźeń

nascheho lubeho ßyna

Korle Hendricha Młónka.

(Wón wumrje 17. decembra 1864 w Plönje w Holsteinje)

O ßmjercź! schto tola myßlisch ßebi,
Ty drje ßy wschak ßo molika?
Bě dha to Bóh knjes kasak tebi,
So by po naschoh' ßyna schła?
Haj, to bě Boża ßwjata wola,
To bě Bóh tebi pschikasak;
Duż njedaj, luby Bożo, tola,
So bych ja něhdże morkotak.
Ně, njech to nasch trosćht wostanje:
„Schtoż cźini Bóh, wscho dobre je!"

My ßmy joh' bóle lubowali,
Hacź Boha a toh' Sbóżnika,
Duż ßmy to bórsy doczakali,
So Bóh nam psches ßmjercź jeho wsa.
A hlaj! to je ßo jeno stako
Na krótki cźaß toh' żiwjenja,
Hdy pak je ßo **to** dokonjako,
Dha Bóh nam jeho saßo da,
So bychmy do wschej wěcźnosćje
S nim w njebju byli w hromadźe.

Pětr Młónk.

Přilopk.

* W Genui (w Italskej) je ßo wóndanjo rjane a wulke dwórnischczo (Bahnhof) tamnischeje żelesnizy wotpaliło.

* S Losonza we Wuherskej pißaja: Wieczor 13. novembra pschińdźechu schtyrjo se ßekerami a nożemi wobronjeni rubjeźnizy do wobydlenja evangelskeho duchowneho w Malnapatku, jako tón runje se ßwojej mandźelskej a ſ kapłanom pschi wieczeri ßedźesche. Fararia hnydom se ßekerami porasychu a potom satkochu, kapłan dosta dwě ranje, ale tej knjeni ßo poradźi, do pódlanskeje stwy cźeknycź, hdyź wokno rosrasy a wo pomoz wokasche. Duż pschińdźechu wobydlerjo k pomozy, ale rubjeźnizy běchu bjes tym cźeknyli a njebě mózno, jich dosćahnycź.

* Dr. Livingstone je pschi ßwojich puczowanjach w Afriky jedyn zyle njesnaty lud naschoł. Mużojo ßu wot hłowy hacź do pjaty dele se żołtej barbu wobarbjeni a to je jich zyła drasta; żony pak pěknje swoblekane khodźa.

* S Newyorka pißaja, so je tam lětża wot 1. januara hacź do 15. novembra 168,336 wucźahowarjow ſ Europy pschijěło. W tym ßamym cźaßu konscheho lěta běsche jich hischcze wjazy, mjenujzy 171, 163. S teho je widźecź, so ßo ludźo psched wójnu, kotraż w Amerizy sakhadźesche, bojeli njejßu.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. To je tola dźiwnje, ſo Sserbja na wſchitko bórſy nĕkajku pĕßnieżku wudźĕłaja!

Mots Tunka. Nó, ja ßebi myßlu, ſo je to duſchne waſchnje a dyrbi ßo kóżdemu lubicź.

H. D. Haj wſchak haj, jeno ſo ßu pĕßniczki pſchezo luboſne.

M. T. Ssy dha żane njeluboſne ßłyſchał?

H. D. Nĕ; to runje niz; — ale kak dha ßo czi tale lubi:

Pſchi naß na tym rjanym dworje
Budże k lĕtu ſchikwanſcho,
Hdyż to nowe lĕto pſchińdże,
Dha tež nowy pohoncź pſchińdże.

Wſchitkoń ſkót a wſchitzy ludźo
Czi ßo jara wjeßela,
So dże ſtary czorny prjecź.
Wón je pſchi naß wjele czinył,
Ale żane duſchne niz;
Njech wón czehnje ßwoju dróhu,
Njech wón czehnje wot naß prjecź.
Wón je mĕſchał, wón je panzał,
Czinił wjele ſchkerjedy.

M. T. Hameń!

H. D. Haj njech je kónz, hacź runje je ta pĕßniczka hiſchcze dlĕſcha.

Hkowna zhromadźizna towarſtwa ſſ. Cyrilla a Methoda budże pſchichodnu ſrjedu w dwĕmaj w tachantſkej ſchuli, na kotruż ſu ſobuſtawy z tutym pſcheproſchene.

Wubjerk.

Dwaj dźĕkawaj a ſprawnaj mandźelſkaj mózetaj na Żidowje bydlenje a dźĕko doſtacź. Pola koho? to je we wudawarni Serb. Now. ſhonicź.

K nawjedżenju.

Czi ßami czeſczeni wotebjerarjo Serbſkich Nowinow, kotſiż chzedża ſa nje na prĕnje ſchtwórtlĕto 1863 do prĕdka płaczicź, njech nĕtko 66 np. we wudawarni Serbſkich Nowinow wotedadża. Czi, kotſiż ßebi Serbſke Nowiny pſches póſt pſchinjeſcź dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam ſa 7½ nßl. ſkaſacź. Na prnſkich poſtach Serbſke Nowiny tež wjazy njepłacża hacź 7½ nßl. — Sa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim poſtam ſchtwórtlĕtnje jenoż 1 nßl.

Redakcia.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Ernst Bohuwěr, Handrija Faltena, khěžkarja we Wulkim Wjelkowje, ß. — Amalia Augusta, Korle Augusta Schwiebsa, wobydlerja na Židowje dž.

Zemrjeći:

Dżen 6. decembra: Jan Błaža ſ Kißlizy, 75 l. (wumrje w Budyſchinje,) — 8., Johanna Amalia rodż. Eberhardtez, prjedy ſwudowjena Pjechowa, Jurja Drósche, měſchczana a wobßeđżerja ſchlajfmłyna w Budyſchinje, mandżelſka, 56 l. 1 m. 6 d. — Marja Madlena, Hany Rosiny Marje Kružiz ſ Czichońz nem. dż., 2 m. 3 d. — 11., Madlena, njebo Michała Bandy, wobkhodnika a wobydljera pod hrodom, ſawoſtajena dżowka, 43 l.

Němski Phönix,

woheń ſawěſczace towarſtwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona ſchěßnakow.

Wſchitke ſawěſczenja ſa tuto towarſtwo wobſtara **A. Siems,**
firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyſchinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyſchinje na hkownym torhoſchczu.

K nětcziſchemu létnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje ſrjadowany ſkład

mużſkeje drasty:

jako ßuknje ſ doubleſtoffa, tajke ſ jednoriſchich wutkow, létne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, żidże, wołmje ꝛc. ſ próſtwu dobroczinje na to kedżbowacz, ſo ßu wſchě drascżenja **mój ßamßny** niz pak **barlinſki fabrikat,** ſo ßo wone jenoż wo dobrych tworow dźěkaja a we wulkim wubjerku ſa kupowarjow pſchihotowane leża. S dobrej tworu a ſ najtuniſchim płaczišnami mózu kóżdu konkurrenzu pſchewinycz.

C. W. Bitzka.

Drjewowa aukcia

na delnohórczanſkim reviru.

Sſrjedu 3. januara 1866 rano ½9 hodżinow budża ßo w dubrawje pola Dobraſchcz hrabу a loßy ſtejazeje brěſoweje a wolſchoweje walczіny,

Schtwórtk 4. januara 1866 rano ½9 hodżinow pola Makeje a Wulkeje Dubrawy wyſche ßylnych brěſowych ßymjenżow, akaziow a lipow, teho runja loßy ſ dźěla ſtejazeje, ſ dźěla w dołhich hromadach ſpuſchczaneje brěſoweje walczіny

pod wuměnjenjemi, w termiji woſſjewjomnymi, na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Schtwórtk je ſapoczatk aukżije pódla khójnow pola Makeje Dubrawy.

W Wulkej Dubrawje, 21. decembra 1865.

Schönig, hajnik.

A. Scholta
(Schulze)

k hodam ßwój derje ſrjadowany ſkład czaßnikow (ſegerjow) wſchitkich druzinow najlepje poruczа.

Ssuche droždże

czerſtwe a ßylne, poruczа **David Berger.**

Ssuche droždże

woßebneje dobroſcze a wſchědnje czerſtwe pſchedawa
Carl Emil Jäger,
na ſwonknej lawſkej haßy czo. 748.

Parne kupele

pola

W. Droſchütza.

Kupiele ſa knjenje: Njedżelu, wutoru a ſchwórtk wot 1 hodżiny.

Kupiele ſa knjeſow: Njedżelu dopołnja wot 9 hacz do 12 hodżinow, wutoru a ſchwórtk wot 4 hodżinow.

Extrakupiele maja ßo 2 hodżinje prjedy ſkaſacz.

Rżane wotruby

poruczа po najtuniſchej płaczišnje
korczmar **Mai** na ßerbſkich hrjebjach.

Kaſchczowy magazin

M. Möchela, na hrodowſkej haßy, poruczа wulki wubjerk kaſchczow ſ duboweho, khójnoweho a jědloweho drjewa

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiż jenoż pſches ßwoje wutki (kotrež žadyn druhi jemu podobny b po nim cžinjeny broſtſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móż pſchi kaſchelu, dyaawoſcži, ſaźwanju, bróſtowym cžerpjenju, ſchijowej wobcžežnoſcži a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Jenoż woprawdźity maja tutón, pſches ßwoju ſpodźiwnu hojazu móż po wſchěm ßwěcže G. A. W. Mayerowy broſtſyrop ſ Wrótßławja w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schërachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Panliſch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Schleſynſke wohenj ſawěſcžaze towarſtwo we Wrótßławju

ſ rukowazym kapitalom wot 3 millionow toleř pruſk. kouranta

je mi agenturu ſa měſta a wßy ßudniſkich hamtow w Budyſchinje, Wóſporku, Lubiju, Kamjenzu a Rakezach pſchepodało a poručam ßo k wobſtaranju ſawěſcženjow pſche wóhnjowu ſchkodu ſa twjerde, po móżnoſcži tunjo poſtajene prämije.

Tuto towarſtwo ſaruna ſchkodowanja, kiż pſches woheń abo ſ błyſkom, pſches wurumowanje a haſchenje naſtanu a poſticża pſchi wjazolětnym ſawěſcženju ważne dobytki.

Proſpekty a ſawěſcženſke formulary móża ßo kóždy cžaß darmo pola mje doſtacž a ßym ja pſchi ſawěſcženju rad hotowy, kóžde požadane wukaſanje wudźelicž.

W Maleſchezach pola Budyſchina, 1865.

Jan Wehla.

Piſkarnje (Spielwerke)

ſe 4—36 kußami, bjes nimi kraßne kußy ſe ſwónczkami, ſ bubonom, ſ flejtu, ſ njebjeſkimi hłoßami a ſ mandolinami; dale:

hrajate tyſki

ſ 2—12 kußami, neceßairy, cigarrowe temple, fotografiſke albumy, pißanki a ſchwajzarſke khěžki ſ hudźbu, wſcho rjenje wurěſane a molowane; klanki w ſchwajzarſkej draſcže, reiwaze, ſtajnje najnowſche poručza **J. H. Heüler** w Bernje. — Franco. — Skażene piſkarnje a tyſki ßo porjedźeja.

☞ Tute piſkarnje, kotrež ſe ßwojimi luboſnymi ſynkami kóždu duſchu wokſchewjeja, njeßmjake w žanym ſalonu a pſchi žanym khorym kožu pobrachowacz.

Jena holza wot 15—17 lět ßo k lohkemu domjazemu džělu do młyna w Hajnizach pyta.

Pjatk tydženja bu bliſko Nadžanez jedyn thermometer namakany a może ßo w Boſchezach cž. 21 ſaßo doſtacž.

Sahrodniſka žiwnoſcž cžo. 13 w Lubochowje, ſ maßiwnymi twarjenjemi a kotrejž je 198,03 dawkſkich jenoſczow napołożenych, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a wſcho dalſche tam ſhonicz.

Na knježim dworje w Mjedžojſu ßo dwaj abo tſjo młózkojo, kiż chzedża na měrzu (hachtl) młócžicz, pytaja a móża tam na zyke lěto džěło doſtacž.

Solarwolijowe a petrolejowe lampy we wſchitkich wulkoſcžach a we zyle nowych muſtrach, **ſolarwolijowe latarnje, lampy,** kiż bjes cylindra ßwěcža, **krónſke ßwěcžniki** we wſchelakich wulkoſcžach ſ 2 hacž 6 płomjeſchkami poručża pod rukowanjom jara derjeßwěcženja najtuniſcho

W Budyſchinje.

Herrmann Nachlitz, klempnar,
na žitnej haßy cž. 52.

Großowe

broſtkaramelle

najlěpſchi ßrědk k wotſtronjenju kaſchela a k połóženju dychanja, kaž tež k ſwarnowanju pſche dybawoſcž pſchi ſaſymnjenju w ſymnym cžaßu.

Sa Budyſchin a wokolnoſcž w hrodowſkej haptyzy knjeſa M. Jäßinga kóždy cžaß na pſchedań.

Eduard Groß w Wrótßławju.

W kniharni **Smolerja a Pjecha** pſchi bohatych wrotach w Budyſchinje je doſtacž:

Sahrodka kwětkojta po 1 nßl.
Druha ſahrodka kwětkojta = 1 =
Cžorny kóß a dróſna I = 1 =
Cžorny kóß a dróſna II = 1 =
Guſtav Adolf . . . . = 7½ =

Luby ßerbſki ludo!

Bjes cžaßopißami, w twojej maczerńej ryczi wukhadžazemy, je też jedyn, kiž „Łužičan“ rěka, a wudawa ßo tón ßamy tudy w Budyſchinje hižom wot lěta 1860. Je pak to měßacžny cžaßopiß, kotryž jara duſchnu ſabawu a woßebne powucženja podawa, jako wſchelake rjane powjedancžka, pěkne ſpěwy, wopißowanja zuſych krajow a ludow, roswucžowanja ſ Božeje pſchirody, powjeſcže ſ krajow naſchich ßłowjanſkich bratrow a druhe rjane wězy. Tak pſchinjeße k pſch. 1. cžo. Łužiczana, w januaru wudajomne, wobſchěrnu powjeſcž wo podeńdženjach jeneho Sſerba, kotryž je ſa cžaß Napoleonowych wójnow 3 lěta w Rußowſkej pſchebywał; teho runja wopißanje jeneho pucžowanja do Krakowa a Warſchawy, rosprawu wo tym, w kajkej duchownej nuſy naſchi delnjołužiſchi ßerbſchi bratſja tcža, a druhe ſajimawe wězy. Wěſcže rjana ſabawa! A teho dla je cžim bóle wobžarowacž, ſo naſchi Sſerbjo tónle ważny cžaßopiß hiſchcže tak mało cžitaja, tak ſo dyrbi ßebi tón ßamy, hejſo-li chce ßo tak nękak džerżecž, ßwojich cžitarjow bjes druhimi Sſłowjanami pytacž. Duž, ludo ßerbſki, pſchimaj ßo Łužiczana, kotryž chce tebje duchownje ſběhacž a twoju nawjedžitoſcž ßobu pſchiſporjecž pomhacž. K temu wón tebi bohatu zyrobu ſa duch a wutrobu jara tunjo podawa, pſchetož Łužiczan płaczi połletnje jeno 7½ nßl. Nowy prawopiß, w kotrymž wón wukhadža, ßo ſ nałożenjom ßnadneje prózy jara derje cžita. Schtóž ßebi teho dla hiſchcže ßerbſku ryczž jako drohe herbſtwo ßwojich ßławnych wótzow waži a ju jako rjany dar miłoſcžiweho Boha wobhladuje; ſchtóž ßwěru ſa tym honi, ſo by ßo pornjo druhim na ſkhodžeńk powſchitkowneje nawjedžitoſcže naſcheho cžaßa poſběhnył a tak ſa dobreho a ſdžełaneho Sſerba płacził: tón ſkaſaj ßebi ſkerje a lěpje w knihańni kk. Ssmolerja a Pjecha Łužiczana, kiž budže też w lěcže 1866 kóždu druhu ßobotu w měßazu tudy w Budyſchinje wukhadžecž. Bóh daj, ſo bychu moje ßłowa bjes płoda njewoſtało!

Jedyn horliwy Sserb
w Budyſchinje.

Džak.

Wutrobny džak prajimoj Bóhu lubemu Knjeſu ſa hnadne ſwarnowanje pſchi wulkim ſtrachu, kiž bě wjeczor 17. decembra ſa naju ßameju a ſa naju wobßedženſtwo pſches woheń naſtał, a prajimoj też ßwój najnaležniſchi džak wſchitkim lubym ſnatym a njeſnatym pſchecželam, kiž ßu namaj dobrocžiwje k pomozy khwatali.

Hdyž wóhnjowy ſtrach na naß dže,
So ßo nam myßl pominje
A ſtawy tſchepotaju,
Dha wſchak pſchi naſchej ßłaboſcži
Nam pomha Bóh we miłoſcži,
Strach wjedže nimo naju,
A dobri ludžo khwataja
A k pomozy ßo pſchibliža.

W Budyſchinje na rybowej haßy.

Handrij Stiller a mandželſka.

Druhi dżeń hodow jako 26. decembra budże rachlowſke evangelſko-lutherſke towarſtwo w Mjeſchizach pola rychtarja k. Alberta mißionſku ſhromadžiſnu wotdžerżecž a ßo ta ßama popołnju w 3 hodžinach ſapocžnje. Wſchitzy mißionſzy pſchecželjo ßu proſcheni, ßo k tej ßamej w prawym cžaßu nutsnamakacž.

Druhi dżeń hodow reje

w Iſraelez korcžmje w Błohaſchezach.

Sahon ſtejazeho khójnoweho drjewa ma na pſchedań
Pawlik w Drobach.

Wutoru 19. decembra wobradźi namaj Bóh luby knjez ſtroweho a čerſtweho ſynka, štož lubym přećelam a znatym ſobudźělić ſebi dowolataj

W Palowje, 21. decembra 1865.

K. A. Jenč, farař,
a mandźelska.

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciſć L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 52. — 30. decembra. — 1865.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so w wudawaŕni Serb. Nowin. při bohatych wrotach wotedać, płaći so wot rynčka 9 np.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 6 np. Štwórtlětna předpłata pola wudawarja 66 np. a na kral. saks. pósće 7½ nsl.

Wopřijeće: Swětne podawki. — S Barlina do Belgrada. — Přilopk. — Hans Depla a Mots Tunka. — Cyrkwinske powjesće. — Nawěštnik.

Swětne podawki.

Nowsche wažnische powjescze.

Paris, 27. decembra. Nowniy „moniteur" wosjewjuja, so je khěžor senatora Troplonga sa pschedßydu prěnjeje komory pomjenował.

Po powjesczach s Roma spomni bamž, jako jemu kardinalojo hodowniczku ßwoje poczesczowanje wopokasachu, na to, kak je Jesuß na genezarethskim jěsorje spał a so ßo sda, jako by sbôžnik tež nětko spał, ale so ßo wôn tola stajnje sa zyrkej stara, kotraž skónczňje pschezo dobycze dostanje.

Generalna shromadzisna romskich kardinalow je w ßwojim poßedzenju 21. decembra wobsanknyła, so ma bamž tež potom hischcze w Romje wostacz, hdyž ßu Franzosojo wot tam wuczahnyli.

London, 27. decembra. S Newyorka pißaja, so je tamnischi franzowski poßłanz hrabja Montholon jeneho ßwojich sekretarjow do Franzowskeje póßłał, so by jemu khěžor Napoleon porucził, kak ma ßo wón w mexikanskej naležnosczi psched pschedßydu amerikanskeje unije wuprajicz a sadzeržecz. Hrabja Montholon je pjecza hižom prajił, so Ameriku wopuschczi, jeli unia pôßłanza k Juarez posczele. (Juarez je mjenujzy pschedßyda prjedawscheje mexikanskeje republiki. Wôn je s Mexikanskeje czěkacz dyrbjał, dokelž je tam rakuski arzywôjwoda Max s pomozu Napoleona khěžorstwa sałožił. Ale amerikanska unia tuto khěžorstwo pschipôsnacz nochze, a ma spomnjeneho Juareza pschezo hischcze dale sa praweho roskasowarja w Mexikanskej. Juarez je psched franzowskim wójskom s Mexikanskeje czeknycz dyrbjał a bydli nětko w Texasu. Pschedßyda unije je teho dla wěsteho Logana sa amerikanskeho poßłanza pola Juareza pomjenował, a franzowski poßłanz Montholon hrosy nětko, so Ameriku wopuschczi, jeli pschedßyda Johnson Logana k Juarezej posczele.) Bawma 49—50.

Płaćizna žitow a produktow w Budiyšinje: 23. decembra 1865.

Dowoz: 5,569 kórcow.	Płaćizna w přerězku na wikach, wyšša.			nižša.			na bursy, najwyšša			najniž		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nß.	np.
Pscheńza . .	5	15	—	5	5	—	5	20	—	5	10	—
Rožka . .	3	22	—	3	15	—	3	25	—	3	22	5
Jeczmjeń . .	2	27	5	2	12	5	3	2	5	2	25	—
Wowß . .	1	27	5	1	20	—	2	—	—	1	27	5
Hróch . .	—	—	—	—	—	—	5	10	—	—	—	—
Woka . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły . .	5	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka .	4	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kana butry .	—	20	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—
Kopaßłomy .	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna .	1	7	5	1	2	5	—	—	—	—	—	—
Lane ßymja .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Cahi sakskošlezynskeje železnicy z budyskeho dwórnišća.

Do Draždžan: rano 7 h. 35 m.*; dopołnja 9 h. 11 m.: pschipołnju 1 h. 3 m.*; popołnju 3 h. 33 m. weczor 8 h. 21 m.*; w nozy 2 h. 26 m.

Do Shorjelza: rano 7 h. 51 m.*; dopołnja 11 h. 40 m.*; popołnju 3 h. 25 m.†; weczor 6 h. 52 m.*; weczor 9 h. 18 m.; rano 1 h.

†) Pschisanknjenje do a se Žitawy a Liberza (Reichenberg.
*) Pschisanknjenje do Žitawy.

Spiritus płaćeše wčera w Barlinje.

14 tl. 15 nßl. a 14 tl. — nßl.
pscheńza 73—74 tl., rožka 49 — 50 tl.,
(to je: sa 25 pruskich kórzow.)
rěpikowy wolij (njeczisczeny) 19 tl. 15 nßl.
(Czisczeny, kaž ßo w Budyschinje pschedawa stajnje něhdže 1⅛ tl. drôžschi.)

Sakſka. S Mnichowa (München) pišaja, ſo je Jeje kralowſka wyſokoſć knjeni wójwodka Sofia 24. decembra rano na poł 4 hodźinow ſtrowu a čerſtwu prynzeßynu porodźiła. Macź a dźěćo ſtej ſtrowej.

Do Lubija je 25. decembra powjeſć pſchiſchła, ſo je ſa tamniſcheho noweho ßudniſkeho hamtmana dotalny röthaiſki hamtman knjes ſ Gotſchalk pomjenowany. (Duž je powjeſć, w tajkim naſtupanju pſched dwěmaj njedźelomaj data, wopačna.)

W Neukunnersdorfje ßu ßo 24. decembra w nozy Schönfelderez brózeń a domſke wotpaliłe. Lědy běchu ßo ludźo trochu ſe ſtróżelow ſhrabali, dha w 6 hodźinach rano ſaßo woheń wokachu. Nowy woheń bě pola pjekarja Scharty w Niederkunnersdorfje wudyrił a pſchewobroczi jeho domſke do procha a popjeła. Na tutym njeſboźu je najſkerje hubjeny wuheń wina, na tamnym pak najſkerje ſkóſtna ruka.

Medicinalſki radźiczel Dr. Küchenmeiſter ſ Draždźan je tych, kiž ßu w Seitendorfje, Weigsdorfje a t. d. na trichiny ſkhorjeli, wopytał a we nich też wo prawdże trichiny namakał, dokelž ßu ßebi czi khori zyle małe kuſki mjaßa wurěſnyczi a pſchepytacź dali. S zyła je tam 28 mužow, 10 žonow a 5 dźěczi na tule njeluboſnoſcź ſkhorjeło. Wotkhorjenje jara pomału pokračuje.

Kholera je w Elſterbergu zyle ſaſtała a w Glauchawje je na nju jenož hiſchcze 8 człowjekow khorych.

Prußy. Pruſke nowiny powjedaja, ſo je tehdy, jako je kral w ſańdźenym lěču ſ rakuſkim khěžorom w Gaſteinje Schleswig-Holſteina dla wujednanje ſčinił, Pruſka zyle k wójnje hotowa była, tak ſo budźichu pruſzy wojazy hnydom pſches rakuſke mjeſy marſchirowali, jeli budźiſche rakuſki khěžor do teho njeſwolił, ſchtož ßebi pruſki kral wot njeho žadaſche. — Ale ſchleswigholſteinſka wěz ßo tehdy w Gaſteinje tola dowujednała njeje, pſchetož pſchichodnoſcź Schleswig-Holſteina je dźenża tak njewěſta, kaž tehdy běſche. To drje kóždy wě, ſo chze pruſki kral tutón kraj ßwojemu kraleſtwu pſchidźělicź, ale hacź ßo to wo prawdże ſtanje, to nichtón njewě. Rakuſke wójſko žane pſchihoty na to njeczini, jako by ßo hdy ſ Holſteina hibacź chzyło, a jeli ßo rakuſkemu khěžorej radźi, ßo ſ Wuherſkej ſjednacź, dha budże wón pſched Pruſkej truny hiſchcze wjele bóle napinacź. S zyła też Schleswig-Holſteinſzy nětko ſaßo na wſche waſchnje pokaſuja, ſo chzedźa auguſtenburgſkeho wjerćha ſa ßwojeho knježerja měcź a ſo ßo jim pruſke knježerſtwo njelubi, hacź runjež jedyn też přěcź njemóža, ſo ßu tu a tam też ſa Pruſku pſcheczelnime ſmyßlenja pytnycź.

Japanſki tajkun abo khěžor je pruſkemu kralej wſchelake dary ſa to pósłał, ſo je wón jeho wotpóßłanych, kiž běchu pſched dwěmaj lětomaj też do Barlina pſchiſchli, woßebje pſcheczelniwje pſchijał. Bjes tutymi darami je 5 jara rjanych mjeežow, něhdże 50 wakow židy a ßomota, wjele porzelanowych a lakirowanych wězow a t. d.

Rakußy. Khěžor je ßo ſ wuherſkeho hkowneho města Peſchta ſaßo do Wina wrócził a wuherſzy ßejmſzy ſapoßłanzy ßu ßo też domoj podali a ßo hakle po nowym lěcze ſ nowa w Peſchcze ſhromadża, ſo bychu tam radu ſkładowali, w kajkim ſwjaſku ma Wuherſka ſ druhimi rakuſkimi krajemi ſtacź. Na wuherſkim ßejmje ſtej dwě ſtronje, jena ſtrona chze jenož perſonalnu uniju a druha chze realnu uniju pſchijecź, jeli ßebi ju khěžor twjerdże žada. Perſonalna unia, to je tak wjele, jako parſchonſke ſjenoczenje, mjenujzy, ſo je Wuherſka jenož we woßobje, w parſchonje rakuſkeho khěžora ſ druhimi rakuſkimi krajemi ſjenoczena, a ſo ma teho dla ßwoje ßamßne miniſterſtwo, ßwoje ßamßne wójſko, ßwoje ßamßne dawki, ßwój ßamßny krajny dołh a t. d. We Wuherſkej byſchtej po tajkim jenož wuherſke miniſterſtwo a wuherſki ßejm hoſpodarikoj a khěžor njeby tam niczo druhe činicź móhł, hacź to, k čomuž byſchtej tutej pſchiſwolikej. — Druha ſtrona wuherſkich ſapoßłanzow chze realnej uniji pſchihłoßowacź, jeli ßebi ju khěžor žada. Tuta realna unija by něhdże w tym wobſtała, ſo by jenož wuherſki kanzler był a tón we Winje pola khěžora pſchebywał a po jeho roskaſowanju we Wuherſkej hoſpodaricź dał, a dale, ſo by ßo khěžorej połne roskaſowanje nad wuherſkim wójſkom, nad wuherſkimi dawkami a t. d. ſawoſtajiło.

So budże ßebi khěžor realnu uniju žadacź, może ßebi kóždy myßlicź, a budża drje jeho namjety w tajkim naſtupanju hnydom wuherſkemu ßejmej prjódkpołożene, tak bórſy hacź ßo tón po nowym lěcze ſaßo ſapoczinje.

Wſchitke druhe rakuſke krajne ßejmy maja w tu khwilu też próſniny, hacź ßo po nowym lěcze ſaßo ſhromadża.

Franzowſka. Khěžor Napoleon je mexikanſkemu khěžorej Maxej w ßwojim čaßu ßlubił, ſo jemu tak dołho doſcź wulke franzowſke wójſko w Mexikanſkej woſtaji, hacź budże jeho knježenje tam tak wobtwjerdżene, ſo ßo wjazy njetrjebał wuhnaczu bojecź. Nětko pak amerikanſka unia franzowſke wójſko dlěhe w Mexikanſkej czerpicź nochze, a je to też tak na poł Napoleonej k wjedżenju dała, tak ſo tón nětko do teje wuſkoſcze pſchińdże, pak Maxej ßłowo njedźerżecź, pak ſ uniju wójnu doczakacź. — Někotre nowiny pišuja, ſo po wujednanju bjes bamžom a Napoleonom dźělba franzowſkeho wójſka, 10,000 muži ßylna, do bamžoweje ßłužby ſtupi. (To budże ßo italſkemu kralej mało ſpodobacź, pſchetož tón je ßebi tola wěſcze myßlił, ſo budże bamžowu ſakitowaŕ, tak bórſy hacź Franzowſojo ſ Roma wuczahnu.)

Rußowſka. Liſty do Rußowſkeje budża wot 13. januara 1866 wo něſchto tuniſche, mjenujzy ſa jednory frankowany liſt budże ßo potom jenož 4 nßl. pła-

cźicź, bjes tym so ßo ſa tajki hacź dotal 6 nßl. płaczeſche. Teź ßmě jedyn nětko nowiny a teho runja pod kſchižnym kouvertom do Rußowſkcje ßłacź a płaczi ßo wot ſpomnjeneho cźaßa 15 np. ſa lut.

Amerika. S Newyorka pißaja, ſo je unionſki ßejm wobſanknył, ſo ma ßo wot pſchedßydy unije žadacź, w mexikanſkej naležnoſcźi tak ſkutkowacź, kaž ßebi to ſaßady unije žadaja. (Saßada unije je ta, ſo ßo w jeje ßußodſtwje žane kraleſtwo abo khěžerſtwo cźerpicź njeßmě, ale ſo ßmědža w jeje bliſkoſcźi jenož republiki bycź, to rěka, kraje, kiž maja jenož pſchedßydy, kotrychž ßebi wobydlerjo k wjedźenju krajnych naležnoſcźow na krótſchi abo dlěſchi cźaß wuſwola.) — Pſches dwě tſecźinje krajow, do unije ßłuſchazych, je ßo ſa to wuprajiło, ſo by w uniji ſchklovinſtwo wjazy njebyło; duž je ſchklovinſtwo nětko we wobßahu zyłeje unije ſahnate.

S Barlina do Belgrada.

Wot E. K.

W Barlinje we Volpiowej konditarni bě kur cigarettow ſtwu tołſto napjelnił, w kotrejž ßo južni Sſerbja, w pruſkim hłownym měſcze pſchebywazy, ſabawjachu. Tójſchto ßerbſkich wyſchkow, ſtudentow a pſchekupzow běſche ßo tam ſeſchło; podawki wſchědneho žiwjenja ßo rospominachu a wſchitzy běchu wjeßeli a radoſtni. Njejapzy rjekny něchtón: „Turkojo bombardiruja Belgrad". Dyrjenje błyſka njebudźiſche móhko wjazy wuſkutkowacź, hacź to tute tſi ßłowa cźinjachu. Nowiny „Nationalzeitung" běchu tule telegrafiſku depeſchu pſchinjeßłe. Nowiny dźěchu ſ ruki do ruki, kóždy chzyſche te ßłowa ßam cźitacź a ſ powſchitkomnej horliwoſcźu bu wobſanknjene, ßo hnydom do wotzneho kraja podacź a tam pomhacź pſchi ſaniczenju Turkow-ßurownikow. Wjetſchi dźěl tutych Sſerbow běſche teho dla teź po wobſtaranju najnuſniſchich naležnoſcźow hižom bliżſchi dźeń na puczu do wótcźiny. Mi kužiſkemu Sſerbej, kotryž běch ßo ſ nimi hižom dawno ſeſnał, njebě ſpožcźene, ſ nimi wotjěcź, dokelž mi na poliziji žaneho paßa njedachu, prajizy, ſo mam hiſchcze wojerſku ßłužbu wußłužicź. Duž ßo ßam a bjes paßa ſa mojimi južnoßerbſkimi (ſüdſerbiſch) pſchecźelemi puſchcźich. Moje ſamóženje wopſchijeſche jenož 18 toleŕ, moje ſmachi mějach we waczoku a hewak hiſchcze jedyn plaid (wulke wołmjane wodźerze) a dwaj wulkaj dwójnaj terzerolaj (piſtoliji). W jenym wozu ſchtwórteje klaßy barlinſko-ſchleſynſkeje żeleſnizy wjeſech ßo do Shorjelza, wot tam do Lubija, ſ wotkal chzych cźěſke mjeſy pſcheńcź a, njeby ßo mi tudy radźiło, dha chzych to dale k Draždźanam dele ſpytacź. Dotalny deſchcź bě ßo do rjaneho wjedra pſchewobrocźił. Ja běch wießokeje myßle. Ale dokelž chzych hakle wjecźor Lubij wopuſchcźicź, dha woſta mi wjele cźaßa wyſche a ja podach ßo teho dla na lubijſku horu. Na tamniſchej żeleſnej wěži (tórmje) mějach najlěpſchu ſtkadnoſcź, ſ pomozu mojich ſpecialnych krajnych khartow wokolny kraj ſa ßwój wotpohladany nózny pucź nawjedźicź. W reſtauraziji dach ßo ſ pſchecźelniwej hoſpoſu do ryczow a napraſchowach ßo, kak je na mjeſach na puczu do Rumburga. Wona powjedaſche mi wſchelake ſtraſchne wězy a jako błyſcheſche, ſo chzu bjes paßa pſches mjeſy, ſcźahny wobleczo, ſebra pak ßo hnydom ſaßo a bě mi na to waſchnje pomozna, ſo mje nětkotrym młodym ludźom w Lubiju poruczi.

Ja k tutym dźěch a błyſchach, ſo dźeuša jako na wiczným dnju žanych wobcźežnoſcźow njeczini, pſches mjeſy pſchińcź, a woni běchu tak dobroczliwi, ſo mi k ſnajomoſcźi ſ jenym žitokupzom ſe Schönlindy w Czechach pomhachu. Na to waſchnje ßwoje prěnſche wotmyßlenje puſchcźich, pſchetož hižom popołdnju w 3 hodźinach wopuſchcźichmy Lubij. Na wozu běchu jenož ludźo ſ Czech, kiž běchu wěſcze wſchitzy namjeſnym ſaſtojnikam ſnacźi, cźohož dla ßo ja bjes ſtracha mjeſam bliżach. Na praſchenje ludźi, hdże ja chzu, wotmolwich, ſo ßym ſtudent a wotmyßleny, kužiſke hory wopytacź. Skónczńje bliżachmy ßo mjeſam, mój ſakitowaŕ da mi jedyn ſtary płaſchcź (mantl), prajizy, ſo je mi wěſcze ſyma, a mój ſtary kłobuk, kaž krótka trubka, kotruž w ruzy dźerżach, dyrbjeſchtej wo prawdże kóždeho pſcheßwědczicź, ſo niczo druhe bycź njemóžu, hacź teź cźeſki žitokupz. Po krótkim cźaßu bě tu cźornožokta ſaſtawa ſe ßwojimi namjeſnymi ſaſtojnikami; wós bu khětſje rucze a bjes dalſcheho wobcźežowanja pſchepytany, bjes tym ſo ja ßwój waczok bjes nohomaj ſkhowany dźerżach. Pohoncź ſapraſkny a mjeſy rakuſkeho khěžorſtwa běchu pſchewinjene. No, myßlach ßebi, hdy bych jenož tak lohko ſ Rakuſkeje pſchiſchoł, kaž ßym do njeje pſchijěł.

Wós wjeſeſche naß do Rumburga, hdżež něſchto ßlěbornych pjenjes pſcheměnich, a dokelž hiſchcze wěczor njebě, pſchijach poſkiczenje mojeho ſakitowarja, ſ nim hacź do Schönlindy hicź. Wjedro bě ßo pſcheměniło a bě khłódne a njelubołne. Jako běchmoj khwilu ſchkoj, powjedaſche mi wón, ſo k jenemu hoſcźeńzu pſchińdźemoj, w kotrymž ßu tſi rjane Czechowki, a ſo tam wón ženje nimo hicź njemóže. Dobre, rjeknych ja, mi je teź trjeba, ßo trochu wohrjecź. Mój ſaſtupichmoj a namakachmoj dobre piwo a duſchnu ſabawu: Hoſcźeńzarjezy ryczachu cźěſki a ja tu prěni raz ßwoju ßerbſku ryczź nakožich. Najbóle dźiwach ßo nad wobkhadźenjom ſ papjerjanymi pjenjeſami. Jedyn muž doſta ſa nětkotre ſchéßnaki papjerjanych dźeßacźkrajzarſkich banknotow; duž hrabnje wón te papjerki ſe wſchěmi pjeczimi porſtami a tyka je do ſaka, kaž by trubku tobaka tykał. Sſkonczko ßo khileſche, moj puſchcźichmoj ßo dale a pſchińdźechmoj, jako ßo ßwjaty wjecźor ſwonjeſche, do Schönlindy, we hłubokim dole leżazeje. Mój towarſch mi bożemje praji a ja dźěch do hoſcźeńza.

Tam ßo ſa mojimi ẑadanjemi praſchachu, ale ja niczo měcz nochẑych, prajizy, ſo chẑu prjedy w zyrkwi ßwoju wjeczornu modlitwu wuſpěwacz. O poſwolcze, prajeſche hoſczeńẑař, ſo Waß pſchewodẑam, ja chẑu to ßamo cẑinicz. Sso ſ zyrkwje do hoſczeńza wróczíwſchi, ſtajichu mi dobru wjeczeř. Ja wudawach, ſo ßym ſtudent a na puczu do ßerbſkeho ſeminara w Praſy. Po cẑaßu bě ßo wjele ſchönlindſkich wobydlerjow ſeſchło, a jako běch ßo napowjedał, namakach pěkne łożo.

Jako chẑych naſajtra płaczicz, hoſczeńẑař niczo njebjerjeſche a rjekny: Jeli ſo hacz do Prahi pěſchi dẑecze, dha budẑe to dróẑſcho, hacz hdyž ſ doſtawnikom (Stellwagen) hacz do Podmokłow (Bodenbachu) a wot tam ſe żelesnizu do Prahi jědẑecze. Schto chẑych ja cẑinicz: moja móſcheń ßo pſcheczíwjeſche, ale wjele njelubosniſche běchu mi Podmokły, dokelž tam paß revidirowachu. Doſtawnik pſchijědẑe; ja njemóẑach ßebi dołho rosmyßlicz a ßyny ßo podla jeneho wojaka. Kraßne wjedro a romantiſka wokolnoſcz mje ſaßo roswjeßeliſchtej. Mój ßußod mi wjazy powjedaſche, hacz chẑych měcz, jako běch jeho ſ někotrymi barlinſkimi cigarrami a ſ gilka-palenzom wobſbożił. Wón wjeſeſche ßo tež do Prahi a ja proſchach jeho, ſo by hacz tam mój ßußod woſtał a w Podmokłach mój waczok k ßebi wſał. My pſchejědẑechmy Kreibitzy a jako mějachmy kamniſſke wyſchiny ſady naß, błyſchczeſche ßo nam ſ hłubokeje doliny ßlěborojte Łobjo napſheczíwo. Pſchi Teczinje doßahnje jedyn Łobjo a wot jow na podmokłanſke dwórniſchczo, na druhej ſtronje leżaze, rjeczaſowy móſt wjedze. Kajki napohlad je tudy! We hłubinje delka ſchumjaze wody, k połnozy tyßaz ſtopnjow wyßoke ſkały wuſkeho cẑémneho rěczniſchcza a k połodnju we wużłobinje horow, na raj ſpodobne kraßne hona, a běłe khěżki kukaja ſe ſelenych ßadowych ſahrodow.

Na dwórniſchczu, k kotremuż wyßoki, ſchěroki ſkhód wjedze, ßo krucze k mojemu wojakej dżerżach. Bjes tym ſo ßo pſchiſchedſchim puczowarjam paßy a kofry revidirowachu, kupichmoj ßebi billety, pſchi cẑimż mje wo ſchěßnak wujebachu, a dale jědẑechmój, ſo bychmoj hiſchcze tón ßamy dżeń ſkotu Prahu wuhladakoj. Njeje ſkoro żana rjeńſcha ſtrona, dyżli Łobjowa dolina wot Podmokłow do Łobosiz. Łużiſke hory k ranju, rudne hory k wjeczoru Łobjo cẑeßnje wobdawaja, wulkotne horiſcheża ßo ſ hłubokimi wuſcẑinami a dołami wotměnjeja, pſchi jich pjecze mkódna ſelenina łukow, polow, kerkow a winizow, wyßoko horka cẑémnoſelene ſchmrěki, wyſche wſcheho we móżnym wobłuku módre njebjeßa, kotreż ßo we ſpěſchnym Łobju, w jeho woẑiwjażych żołmach wotſnamjenjeja. Stare rubjeżne a ryczerſke hrody drje tu njeißu, każ je nad Rheinom widẑimy, ale to jow dẑiwne fórmy horowych wjerſchkow ſarunaja. W krótkonawróczenych kſchiwiſnach leczi cẑah dale, kóżda kſchiwiſna wotewri nowu krajinu, hory ßu pſchezo wyſche a diwiſche, każ ßo jedyn pſched Łobosizami na najwyſchej wyſchinje wjeſe; ale njejapżn je jedyn do druheje krajiny pſcheßadżeny, wocżko hlada na płóninu. A hdyż ßo po khwilży wohladnjeſch? kónczojte, roszyhnowane hórſke wjerſchki ſběhaja ßo proſcze k njebju a podawaja měſcze Łobosizy a Litomjerizy (Leitmeritz) w cẑim ſpodobniſchim napohladanju. Puczowarjo, kotſiż ßo tudy do woſow ßydachu, rycẑachu cẑěſki.

Żelesniza pſcherěſuje tudy najpłódniſchi dżěl Cẑěſkeje. Łobjo woſtawa daloko k lěwizy a bórſy ßy we wuſkej doliny rěki Woltawy (Moldau). Hory, ju wobdawaze, njejßu wyßoke, ale dolina je tak wuſka, ſo je ßo dyrbjako wjele ſkałow wotſtrělecz, ſo bychu tam żelesnizu pſchewjeſcz móhli. We wobhladowanju pſchirody (natury) ponurjeny, ſaßkyſchu, ſo mje něchtón ſ mojim mjenom mjenuje. Mi bě, jako by to na ſdacze było, ale wo prawdże ßo jedyn mkody cẑłowjek ſa mojej ſtrowoſcżu napraſchowaſche, hacz ja ſ W. jědu a t. d.; dokelž jeho pak bliże njeſnajach, nochẑyſche ßo mi ſ nim dale rosryczowacz. Bjes tym běchmy ßo Praſy pſchibliżili. Ja mojemu wojakej hiſchcze jedyn ras bleſchu poſkicẑich, — a cẑah bě na pražſke dwórniſchczo dojěk.

(Pokracżowanje.)

Přilopk.

* W Leutersdorfje je 25. decembra wjeczor tamniſchi duchowny k. Herrmann Alexander Gühler wumrjeł. Wón je ßo w lěcze 1809 w Krjebi narodżił a bě 27 lět farař w Leutersdorfje.

* Sſłużomna dżowka, wěſta Butzez ſ Gerlachshaine, kotraż běſche ßwoje dwanaczednjowne dżěczo ſkónzowała, bu wot żitawſkeho wukrjeßneho ßuda k ßmjerczi wotßudżena. Dokelž je appellirowała, budże 10. januara druhe ßudżenje w Draždżanach wotdżerżane.

* Kubler Thiema w Dobrje pola Radeburga, hewak cẑeſczeny a ſamóżny cẑłowjek, na kotrymż pak běchu někotry krócz pytnyli, ſo w ßwojich myßlach prawy njeje, běſche 26. decembra w tamniſchej korczmje był a ßo wjeczor domoj podał. Jako wo połnozy jeho ßłużobni ludżo domoj pſchińdżechu, namakachu wſcho ſeſankane a dyrbjachu teho dla pola wumjeńkarja Böhmy na tym ßamym kuble nozowacz. Dokelž ßo pola Thiemez rano niczo njebibaſche, lěſechu ßłużobni po jenym rjeblu k prěnjemu poſthodej horje a widżachu pſches wokno, ſo Thiema k noham łoża po ſdaczu morwy leżi. Duż pózłachu po wjeßneho rychtarja a jako běchu durje wotewrili, namakachu Thiemowu mandżelſku morwu a ſarażenu we łożu leżo. Mkódſche dżěczo, pokłěta ſtare, bě tež ſkónzowane, tej dwě druhej dżěſczi, wot kotrejuż je ſtarſche 5 lět ſtare, mějeſchtej tež ßmjertne rany, beſchtej pak hiſchcze pſchi żiwjenju. Thiema ßam morwy pſchi łożu ßedżeſche, dwě piſtoliji leżeſchtej na blidże a jena k nohomaj Thiemy, kiż bě ßo ſ njej do huby tſělił.

* W Pirnje bu 22. decembra ſakładny kamjeń k tamniſchej nowej katholſkej zyrkwi położeny.

* Prěnja wukaſnja, kotruž je nowy belgiſki kral Leopold II. wudał, je ta, ſo kral wſchitkich, hač k tſjom měšazam jaſtwa wotšudženych wobhnadži a wſchě ſchtrafy hač do 500 nórtow ſpuſchči.

* W Barlinje běſche wóndanjo rěſniſka jednota někotrych lěkarjow do šwojeje ſhromadžiſny pſcheprošyła, ſo by šo tam roswuczenje wo trichinach ſtało. Pſchi tym počzachu šo wuryczowacz a jedyn ſkotolěkař ſ mjenom Urban wuſtupi, ſo ſ zyła žane trichiny njejšu, ſo šu lěkarjo jenož tajke fiſdy wunamakali a teho runja. Duž jedyn wot tych pſchitomnych rjekny, ſo by Urban wok teje kołbašy, kotraž je, kož běchu lěkarjo prajili, wot jeneho trichinojteho šwinjecza, kruch ſjědł, hdyž wón praji, ſó žane trichiny njejšu. Khětſy rucze druhi pſchiſkoczi a kruch tajkeje kołbašy wotrěſny a wſchitzy wołachu na Urbana: „Kołbašu jěſcz, kołbašu jěſcz!“ Schto chzyſche ſczinicz? — wón tón kruch wſa a jón ſkmuta; — ale šo tež bórſy ſhubi. Wón bě mjenujzy ſ wſchej ſpěſchnoſczu do jeneje haptyki běžał a šebi tam něſchto k wróczenju a bluwanju kupił.

Tuteho pſchipada dla pak potom zyłe roswuczowanje rucze kónz woſmy.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanš Depla. Schtoż wocži widžitej, to wutroba wěri.

Mots Tunka. Haj, tak šo praji, ale pſchezo tola tak njeje.

H. D. Kak dha pak to měniſch?

M. T. Hlaj, jedyn hoſpodař bě pjelz krawzej dał, ſo by jón ſ nowa počzahnył, a jako šebi jón potom ſe šwojimaj wočzomaj hotowy wobhlada, ſdaſche šo jemu pjelz krótki a počzehnjenje dołhe. Ale krawz měnjeſche, ſo je pjelz hiſcheze tak dołhi, kaž prjedy. Schto ty k temu měniſch?

H. D. Nó, šnadž je šo tón pjelz pſchi ſymje kuſk ſlěſł.

M. T. Haj, to móhło bycz.

K nawjedženju.

Czi šami czeſczeni wotebjerarjo Serbſkich Nowinow, kotſiž chzedža ſa nje na prěnje ſchtwórtlěto 1866 do prědka płaczicz, njech nětko 66 np. we wudawarni Serbſkich Nowinow wotedadža. Czi, kotſiž šebi Serbſke Nowiny pſches póſt pſchinjeſecz dawaja, njech tola njeſapomnja, šebi je tam ſa 7½ nšl. ſkaſacz. Na pruſkich poſtach Serbſke Nowiny tež wjazy njepłaczа hač 7½ nšl. — Sa pſchinješenje do domu płaczi šo ſakſkim poſtam ſchtwórtlětnje jenož 1 nšl.

Redakcia.

Cyrkwinske powjesče.

Křćeni:

Michalska cyrkej: Korla August, Madleny Mětrachez, na Židowje, n. ß. — Jan Ernst Bohuwěr, Jana Ernsta Klimanta, žiwnoscžerja w Sstonej Borschczi, ß. — Johanna Emma, Johanny Khrystiany Hirchez se Schczeńzy n. dž. na Židowje.

Zemrjeta:

Dżeń 17. decembra: Emma Amalia Augusta, Korle Augusta Ernsta Tannenbergera, wobydlerja na Židowje, dž., 7 n.

Němski Phönix,

wohenj sawěscžace towarstwo w Frankfurcze nad Majnom.

Sakładny kapital 5½ milliona schěßnakow.

Wschitke sawěscženja sa tuto towarstwo wobstara **A. Siems,**

firma: **J. G. Klingst Nachfolger** w Budyschinje.

C. W. Bitzki drastowy magazin,

w Budyschinje na hkownym torhoschczu.

K nětczischemu lětnemu czaßu poruczam ßwój wubjernje srjadowany skład

mužskeje drasty:

jako ßuknje s doubleßtoffa, tajke s jednorischich wutkow, lětne ßuknje, kholowy, lazy w ßomocze, židże, wołmje ꝛc. s próstwu dobroczinje na to kedżbowacž, so ßu wschě drascženja **mój ßamßny** niz pak **barlinski fabrikat,** so ßo wone jenož wo dobrych tworow dźěkaja a we wulkim wubjerku sa kupowarjow pschihotowane leża. S dobrej tworu a s najtunischim pkaczisnami mózu kóżdu konkurrenzu pschewinycž.

C. W. Bitzka.

Drjewowa aukcia

na delnohórczanskim reviru.

Ssrjedu 3. januara 1866 rano ½9 hodźinow budża ßo w dubrawje pola Dobraschez hrabh a loßh stejazeje brěsoweje a wolschoweje walczinh,

Schtwórtk 4. januara 1866 rano ½9 hodźinow pola Makeje a Wulkeje Dubrawy wyschе ßylnych brěsowych ßymjeńzow, akaziow a lipow, teho runja loßh s dźěla stejazeje, s dźěla w dołhich hromadach spuschczaneje brěsoweje walczinh

pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, na pscheßadżowanje pschedawacž.

Schtwórtk je sapoczatk aukzije pódla khójnow pola Makeje Dubrawy.

W Wulkej Dubrawje, 21. decembra 1865.

Schönig, hajnik.

Piskarnje (Spielwerke)

se 4—36 kußami, bjes nimi kraßne kußy se swónczkami, s bubonom, s flejtu, s njebjeskimi hłoßami a s mandolinami; dale:

hrajate tyski

s 2—12 kußami, neceßairy, cigarrowe temple, fotografiske albumy, pißanki a schwajzarske khěžki s hudźbu, wscho rjenje wurěsane a molowane; klanki w schwajzarskej drascže, rejwaze, stajnje najnowsche poruczа **J. H. Heller** w Bernje. — Franco. — Skażene piskarnje a tyski ßo porjedżeja.

☞ Tute piskarnje, kotrež se ßwojimi lubosnymi synkami kóżdu duschu wokschewjeja, njeßmjake w żanym salonu a pschi żanym khorym łożu pobrachowacž.

Jedyn krawski móże hnydom trajaze dźěło dostacž pola Jurja Schmidta w Jenkezach.

Parne kupele

pola

A. Droschütza.

Kupjele sa knjenje: Njedźelu, wutoru a schwórtk wot 1 hodźiny.

Kupjele sa knjesow: Njedźelu dopołnja wot 9 hacž do 12 hodźinow, wutoru a schwórtk wot 4 hodźinow.

Extrakupjele maja ßo 2 hodźinje prjedy skasacž.

Kaschczowy magazin

M. Möchela, na hrodowskej haßy, poruczа wulki wubjerk kaschczow s duboweho, khójnoweho a jěbloweho drjewa.

Ratarske towarstwo

w Małym Wjelkowje.

Ssrjedu 3. januara popołdnju w 5 hodźinach.

Jenoż woprawdźity ma

G. A. W. Mayerowy broſtſyrop

ſ Wrótßławja, kiż jenoż pſches ßwoje wutki (kotrež żadyn druhi jemu podobny b po nim cźinjeny broſtſyrop nima) ſpodźiwnje hojazu móż pſchi kaſchelu, dyaawoſcźi, ſażwanju, bróſtowym cźerpjenju, ſchijowej wobcźeżnoſcźi a jachlokaſchelu wopokaſuje, w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Jenoż woprawdźity maja tutón, pſches ßwoju ſpodźiwnu hojazu móż po wſchěm ßwěcźe G. A. W. Mayerowy broſtſyrop ſ Wrótßławja w bleſchach po 15 nßl. a 1 tl. na pſchedań:

Heinr. Jul. Lincka w Budyſchinje, — **C. Meißner** w Biſkopizach,
Joſeph Löbmann w Schěrachowje, — **B. N. Scholta** w Wotrowje,
Bernhard Hilbenz we Wóſporku, — **J. A. Paulisch** w Rakezach.
Jul. Wehner w Lubiju.

Jena holza wot 15—17 lět ßo k lohkemu domjazemu dźěłu do młyna w Hajnizach pyta.

Nětko je w kniharni Smolerja a Pjecha ſa 3 nßl. doſtacź:

Pſchi horka pomjenowanej protyzy ßu tež wěſte pjenježne dobytki, to rěka ſa tych, kotſiž maja to ſdoże, ſo protyku ſ dobrym cźißkom trjechja.

Illuſtrirter Familienkalender,

kotryž je w tutych dnjach ſ nowa pſchiſchół a w kniharni Smolerja a Pjecha w Budyſchinje ſa 5 nßl. k doſtaczu, je ſaßo ſ rjanymi wobraſami wupyſcheny a lubi pěkne dobytki.

Saßopſchedawarjo, kotſiž ßo na kniharnjn Smolerja a Pjecha w tajkim naſtupanju wobrocźa a hacź do pſchichodneje ßoboty ßnadź ſ dobom wjaz protykow ſkaſaja, doſtanu hódny rabat.

Solarwolijowe a petrolejowe lampy we wſchitkich wulkoſcźach a we zyle nowych muſtrach, **ſolarwolijowe latarnje, lampy,** kiż bjes cylindra ßwěcźa, **krónſke ßwěcźniki** we wſchelakich wulkoſcźach ſ 2 hacź 6 płomjeſchkami porucźa pod rukowanjom jara derjeßwěcźenja najtuniſcho

W Budyſchinje.

Herrmann Nachlitz, klempnar,
na žitnej haßy cź. 52.

Leopoldſki meliorirowany běły broſtſyrop,

kißakoſcźe próſny, ſ kcźenjow najbóle hojazych alpſkich ſelow a ſ kanariſkeho zokora hotowany, pſche wobcźeżnoſcźe na bróſcźe, ſchiji a płuzach woßebje derje ſkutkowazy ßrědk, maja w bleſchach po 6, 11 a 20 nßl. jenoż jeniczźy woprawdźity na pſchedań

A. B. Pannach w Budyſchinje.
Gottlieb Geißlers Wwe w Hirſchfeldźe.
Herrmann Einert w Bjernacźizach.

W kniharni Smolerja a Pjecha je ſaßo ſa troſchik k doſtaczu: **Spjew wo zadźawym palenzpiczu** abo pokaſka palenzowych płodow.

Kaž je znate, je z lětom 1863 w Budyschinje towarstwo swjateju slowjanskeju japoschtolow Cyrilla a Methoda skutkowacz zapoczako, kiž chce so po pschikładze tamneju swjateju założerjow slowjanskoho pismowstwa za katholskich z pomocu slowjanskoserbskeje ryczje staracz. Wone wudawa knihi a czasopis „Katholski Posoł". (Dotal je wudako: Powjedańczko „Sněhowka" a dwaj zeschiwkaj „Ziwjenja Swjatych", wot Ducžmana) Sobustaw może kóždy nad sobu rozkazowacy (po zakonju: dispositionsfähig) katholik bycz, kiž kóžde lěto 15 nsl. (pot tolerja) do pokładnicy praenumerando zapłaczi.

Dokelž je pschinoschk nizki, dyrbimy jara żadacz, zo by prawje wjele sobustawow do towarstwa zastupiło, a pscheproschujemy z nowa katholskich Serbow a jich pschecželow, zo chcyli tule samo na sebi khwalobnu a za 13,000 katholikow jara wužitnu wěc pschez swoje pschinoschki podpjeracz. Knjezow duchownych a knjezow wucžerjow prosymy, zo chcyli za nas pschinoschki kaž dotal hromadzicz a pschiposczełacz.

„Katholski Posoł" ma tajki titul:

Wón nastupuje schtwórty ,létnik a wukhadza kóždu prěnju a tseczu sobotu měsaca. Wón podawa powuczenja a wschelake nastawki, cyrkej a jeje ziwjenjo w starschich a najnowischich czasach nastupace; dale ma stajene rubriki: Cyrkwinske nowinki a powjesce (też z krótka swětne, kiž su za cyrkej ważne). Z Lnzich a Sakskeje. Należnosce towarstwa ss. Cyrilla a Methoda. Też chce z pomocu kk. duchownych chroniku z katholskich wosadow poskiczecz t. r. zapisk narodzenych, wěrowanych a zemrjetych Serbow. Schtóż „Katholski Posoł" sam w redakcii wotebjera, płaczi jenoż 10 nsl. za lěto; w knihikupstwach a na póstach je 2½ nsl. drózschi.

Wubjerk.

Wosjewjenje etablißementa.

S tutym dowolam sebi, najpodwolnischo wosjewicz, so sym

cigarrowu fabriku

na serbskej hasy czo. 7 po 1 skhodze

sakożik. Tu samu knjesam sasopschedawarjam porucżejo, dawam to slubjenje, so budu jim stajnje j rjanej dobrej a tunjej cigarru posłużecz.

S poczesczowanjom

Ernst Küntzel.

Pondżelu 1. januara 1866, wjeczor w 6 hodzinach **spěwny a instrumentalny konzert** w hosczeńzu w Budestezach.

Na tón pscheproschujetaj

khrostawske spěwne towarstwo,
Gruhl, hosczeńzař.

☞ Po konzercze reje. ☜

S dobrymi jědzemi a piczemi budze posłużecz

Gruhl.

Łužičan

smeje też w lěcze 1866, a to kóždu druhu sobotu w měsazu, tudy w Budyschinje wukhadżecz a budze jara rjane wězy podawacz. Schtóż chze teho dla tónle sabawny a powuczazy czasopiß sobu dzerżecz, njech sebi jón skerje a lěpje pak na póscze, pak w kniharni kk. Ssmolerja a Pjecha w Budyschinje skasa. Jeho poklětna płaczisna wucżinja jeno 7½ nßl.

Bruniza na pschedań.

Zyle rjana sucha bruniza leži po snatej płaczisnje na pschedań w brunizowni „Sophienhütte" pola Wulkeje Dubrawy. **F. Dietrich.**

Nakładnikaj: Smoleŕ a Pjech. Ciść L. A. Donnerhaka w Budyšinje.